

Õ'âkĩ hi Yeere Uúkũri Turi TUKANO

©2009, Wycliffe Bible Translators

O Novo Testamento
na língua Tukano do Brasil, América do Sul

Segunda edición
Publicado por
©2009, Wycliffe Bible Translators

1ª edição
O Novo Testamento na língua Tukano do Brasil, América do Sul
Impresso na Coréia
©2004 Liga Bíblica
Em cooperação com a
Associação Lingüística Evangélica Missionária
ALEM

Licencia Creative Commons

Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar públicamente la obra bajo las condiciones siguientes:

Reconocimiento. Debe reconocer los créditos de la Liga Bíblica (pero no de una manera que sugiera que tiene su apoyo o apoyan el uso que hace de su obra).

No comercial. No puede utilizar esta obra para fines comerciales.

Sin obras derivadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada a partir de esta obra.

- Al reutilizar o distribuir la obra, tiene que dejar bien claro los términos de la licencia de esta obra.
- Alguna de estas condiciones puede no aplicarse si se obtiene el permiso del titular de los derechos de autor
- Nada en esta licencia menoscaba o restringe los derechos morales del autor.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Índice

dos livros do Novo Testamento

MATEUS.....	1
MARCOS	67
LUCAS	108
JOÃO	178
ATOS	223
ROMANOS	287
1 CORÍNTIOS.....	314
2 CORÍNTIOS.....	339
GÁLATAS	355
EFÉSIOS	366
FILIPENSES.....	376
COLOSSENSES.....	382
1 TESSALONICENSES	388
2 TESSALONICENSES.....	394
1 TIMÓTEO.....	398
2 TIMÓTEO.....	406
TITO.....	412
FILEMOM.....	416
HEBREUS	418
TIAGO	439
1 PEDRO	446
2 PEDRO	456
1 JOÃO.....	461
2 JOÃO.....	467
3 JOÃO.....	469
JUDAS.....	471
APOCALIPSE.....	474
Glossário	503

Mateu Jesu Cristo yee kitire ohâ'ke niî'

A'ti pŭrî a'tiro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Ã'rí romano masa wiôgire wapa seé basagi niîki niîwî. Kîîre Jesu Cafarnaupi niigîre kîî bu'esére siru tuú dutigi pihiki niîwî.

A'té ayusé kitire ohâgi, kîî ti'ó yâ'aro noho, kîî ohâ sî'rîro noho ohâki niîwî. Kîî keoró ni'ká'ke me'ra ohâ ni'ka, ti'otá basióro, keoró ohâ yapá da'reoki niîwî.

Ô'âkî hi diporókâharâpire “Ni'kí masaré yî'rióákihire o'ôo'giti”, niîki niîwî. A'ti pŭrî me'ra kîî tohó niî'kere diakî hita weepí, niî masí no'o'.

Tohó weégi Mateu a'tiro ohâpî. Neê waro diporókâharâpire ohâ ni'ka mihatipî. Be'ró Jesu kîî bahuá'kere ohâpî. Jesu trinta ki'mari kiorí kura João wamê yeegi yeekâhásere uúkupi. Jesu wamê yee no'osere, be'ró Galiléiapi werê kusia'kere, kîî masaré yî'rió miha'kere teê Jerusalépi wêrîgi wa'â tio'kere ohâpî. Be'ró Jesu masáka be'ro kîî bu'erá kîîre siru tuú'kârare “Niî pe'tiro a'ti imí kohopi bu'ê kusiarâ wa'âya” kîî niî'kere ohâ yapatipî.

A'ti pŭrî Jesu masaré bu'ê me'ri yî'riapî niisére, Ô'âkî hi kîî dutisé kûú'kere a'tiro niî sî'rîro weé', niî werêpî. Tohó niiká Jesu wiôgi sâhaátehere werêpî, niî ohâ no'o'.

Jesu Cristo yêki simiá naâ niî turia mihati'ke niî'

(Lc 3.23-38)

1 A'ti pŭrî Jesu Cristo yêki simiá wamé me'ra ohâ ni'ka no'o'. Jesu Cristo Ô'âkî hi maki masí bahuá'ki Abraão Judeu masi niî mi'ta'ki paramí niî turiagi niîki niîwî. Tohó niiká diporókî hipi Judeu masa wiôgi Davi paramí niî turiagi niîki niîwî.

² Abraão Isaque paki niîki niîwî. Isaque kê'ra Jacó paki niîki niîwî. Jacó Judá, tohó niiká kîî ma'mi simiá, kîî akabihírá paki niîki niîwî. ³ Judá Faré, Zerá si'riá'kārā paki niîki niîwî. Naâ pakó Tamar wamêtiko niîwō. Faré Esró paki niîki niîwî. Esró Arão paki niîki niîwî. ⁴ Arão Aminadabe paki niîki niîwî. Aminadabe Naassó paki niîki niîwî. Naassó Salmó paki niîki niîwî. ⁵ Salmó Boaz paki niîki niîwî. Boaz pako Raabe wamêtiko niîwō. Boaz Obede paki niîki niîwî. Kîî pakó Rute wamêtiko niîwō. Obede Jessé paki niîki niîwî. ⁶ Jessé Judeu masa wiôgi Davi paki niîki niîwî. Davi Uria nîmo niî'ko me'ra Salomãore pō'ratíki niîwî.

⁷Salomão Roboão paki níŋki níŋwī. Roboão Abia paki níŋki níŋwī. Abia Asa paki níŋki níŋwī. ⁸Asa Josafá paki níŋki níŋwī. Josafá Jorão paki níŋki níŋwī. Jorão Uzia paki níŋki níŋwī. ⁹Uzia Jotão paki níŋki níŋwī. Jotão Acáz paki níŋki níŋwī. Acáz Ezequia paki níŋki níŋwī. ¹⁰Ezequia Manassé paki níŋki níŋwī. Manassé Amó paki níŋki níŋwī. Amó Josia paki níŋki níŋwī. ¹¹Josia Jeconia, tohó niiká kîŋ akabihírâ paki níŋki níŋwī. Tiitapire Babilônia wamêtiri di'takâharâ Israel kurakâharâre yê'ê, naa yaá di'ta Babilôniaipi miáa mihakârâ níŋwâ.

¹²Tohó wa'âka be'ro âpêrâ bahuákârâ níŋwâ. Jeconia Salatiel paki níŋki níŋwī. Salatiel Zorobabel paki níŋki níŋwī. ¹³Zorobabel Abiúde paki níŋki níŋwī. Abiúde Eliaquí paki níŋki níŋwī. Eliaquí Azor paki níŋki níŋwī. ¹⁴Azor Sadoque paki níŋki níŋwī. Sadoque Aquí paki níŋki níŋwī. Aquí Eliúde paki níŋki níŋwī. ¹⁵Eliúde Eleazar paki níŋki níŋwī. Eleazar Matâ pakí níŋki níŋwī. Matâ Jacó pakí níŋki níŋwī. ¹⁶Jacó Jose pakí níŋki níŋwī. José Maria marapí níŋki níŋwī. Koô Jesu masaré yî'riôákîhi Cristo naâ niigí pako níŋko níŋwô.

¹⁷Tohó weéro Abraão me'ra di'pôkâti, teê Davi wiôgi niirí kurapi catorze kurarikâharâ wa'âkârâ níŋwâ. Be'rô Davi me'ra tiikéseta taha níŋkaro níŋwī. Israel kurakâharâre Babilônia di'tapi naâ miáaka teropi niî tiokaro níŋwī. Be'rô Israel kurakâharâre Babilôniaipi miáaka be'rore taha tiikéseta níŋkaro níŋwī. Teê Cristo kîŋ bahuári kurapi niî tiokaro níŋwī.

Jesu Cristo bahuá'ke niî'

(Lc 2.1-7)

¹⁸Jesu Cristo bahuá'ke a'tîro wa'âkaro níŋwī. Maria kîŋ pakó José me'ra amúkâ di'tegótigo weéko níŋwô. Naâ ni'kâro me'ra niíátoho díporo koô niîŋ pako niî tohako níŋwô. Espírito Santo kîŋ tutuaró me'ra koôre tohó wa'akâ weéki níŋwī. ¹⁹José koô marapí niíákîhi âyuró êho peógi níŋki níŋwī. Koô niîŋ pako niisere masîmigi, koôre ma'í kô'â sí'ritigi, “Wiôràpire werê sâa wee”, níŋki níŋwī. A'tîro pe'le wâkûki níŋwī. “Ya'yîôropi koôre du'ugítî”, níŋki níŋmiwī. ²⁰Kîŋ tohó wâkurí kura kîŋ re kê'erópi ni'kí Ô'âkî hire werê ko'tegi i'mî sekî hi a'tîro níŋki níŋwī:

—José, Davi paramí niî turiagi, Mariare yâ'âro wâkûtikâ'ya. Espírito Santo kîŋ tutuaró me'ra koô ipipí sâhá ni'ka, koôre niîŋ pako wa'akâ weéki níŋwī. Tohó weégi bopôyaro mariró koôre mi'î niômôtiya. ²¹Koô wi'magîre wiâgosamo. Kîŋ, kîŋ yará masaré naâ yâ'âro we'ékere yî'riôákîhi niîgisami. Tohó weégi Jesu wamê yeeya, niî werêki níŋwī Ô'âkî hire werê ko'tegi. Jesu niîro, “Masaré yî'riôgi” niîro weé'.

²²Too díporopi kîŋ yéé kiti werê mi'tagi me'ra Ô'âkî hi kîŋ uúkû'kere keoró wa'â dutigi tohó weéki níŋwī. ²³A'tîro niî ohâ dutiki níŋwī:

Ni'kó numiô imí me'ra niîtimigo, niîŋ pako wa'â, be'rô pô'râtîgosamo.

Kîŋ Emanuel wamêtigisami, niî ohâ no'okaro níŋwī.

Emanuel “Ô'âkî hi marí me'ra niîmi”, niîro weékaro níŋwī.

²⁴Be'rô José wâ'kâgi, Ô'âkî hire werê ko'tegi dutî'kere weéki níŋwī. Mariare kîŋ yâá wi'ipi niômôtigiti niîgi miáaki níŋwī. ²⁵Tohó weemígi, koô makí wiaátoho díporo koô me'ra niîtikî níŋwī. Koô makí bahuáka be'ro kîŋ re Jesu wamê yeeki níŋwī.

Masirâ naâ Jesuré î'yârâ wa'â'ke niî'

2 Herode Judéia di'ta wiôgi niirí kura Jesu Belé wamêtiri makapi bahuáki níŋwī. Kîŋ bahuáka be'ro imiá masirâ muhîpû mihátiro pe'ekâharâ Jerusalépi etâkârâ níŋwâ. ²Toopí etârâ, sérî yâ'akârâ níŋwâ:

—Judeu masa wiôgi niiákíhi wi'magí no'opí bahuápari? Ísa yaá maka muhípū mihátiro pe'e diporópi yôkoáwí ísá ì'yàti'kire ì'yâwí. Kíî re ì'yârâ, “Wiôgi niiákíhi bahuá tohapi”, niîwi. Tohò weérâ kíî re êho peórâ a'tiápi, niîkârâ niîwâ.

³Herode naâ tohò niisére ti'ógi, mehêkâ peharo ti'ó yâ'aki niîwí. Jerusalé kâharâ kê'ra niî pe'tirâ meharóta ti'ó yâ'akârâ niîwâ. ⁴Tohò weégi sacerdotêa wiôrâre pihîoki niîwí. Tohò niiká âpêrâ masaré Moisé dutí'kere bu'erâre pihîoki niîwí. Naâre sêri yâ'aki niîwí:

—Cristo Ô'âkí hi besé'ki no'opí bahuágisari? niîki niîwí. ⁵Kíî tohò niiká, naâ yí'tíkârâ niîwâ:

—A'tí di'ta Judéia Belé wamêtiri makapi bahuágisami. Diporókí hipi Ô'âkí hi yee kiti werê mi'tagi kíî bahuáatehere a'tíro niî ohâki niîwí:

⁶Belé, Judéia di'tapi niiri maka mehò niiri maka meheta nií'.

Tíi di'ta niisé makari wa'teropire tii makákí hi ni'kí wiôgi bahuágisami. Yarâ masá Israel kurakâharâre ko'teákíhi niigisami, nií ohâ no'okaro niîwí, nií werêkârâ niîwâ Herodere.

⁷Naâ tohò niika be'ro Herode ya'yióropi masirâre kíî tiropi pihîoki niîwí. Naâre sêri yâ'agi, a'tíro niíki niîwí:

—De'ró niiká yôkoáwí bahuá butia'miri kíî? niíki niîwí. ⁸“Tiíta bahuáwí” niika be'ro naâre Belépi wa'â dutigi a'tíro niíki niîwí:

—Toopí wi'magíre áyuro sêri yâ'a baha ke'aya. Kíî re bokârâ, yí'í re werêya. Yí'í kê'ra kíî re êho peógi wa'ágiti weé', nií sooki niîwí naâre.

⁹Naâre tohò nií werêka be'ro masirâ Belépi yí'riákârâ niîwâ. Toopí yí'riárâ, yôkoáwí naa yaá makapi ì'yâ wâ'kati'kita taha naâ diporo ì'mitá wâ'kaki niîwí. Be'ró wi'magí niiró bu'ipi ehâgi, yôkoáwí tohâ ni'kaki niîwí maha. ¹⁰Masirâ yôkoáwí re ì'yârâ, pûúro e'katfíkârâ niîwâ. ¹¹Tíi wi'ipi sâha ehárâ, wi'magíre kíî pakó Maria me'ra niigíre ì'yâkârâ niîwâ. Kíî re ì'yârâ êho peórâ, ehâ ke'akârâ niîwâ. Be'ró naâ miáa'ke akarire pââ, kíî re ouro, ì'mî tihise incensore, tohò niiká apêye ì'mî tihiseta taha mirra wamêtisere o'ókârâ niîwâ. ¹²Be'ró naâre kê'erópi Ô'âkí hi “Herode tiropi mahâmi tohatiká'ya”, niíki niîwí. Tohò weérâ naa yaá di'tapi toháarâ, apé ma'api mahâmi tohakârâ niîwâ.

Herodere Egitopi José kê'ra naâ du'tiá'ke nií'

¹³Masirâ toháaka be'ro Joseré Ô'âkí hire werê ko'tegi ì'mî sekí hi kê'erópi bahuá, a'tíro niíki niîwí:

—Wâ'kayá. Wi'magí kíî pakó me'ra Egitopi du'tiáya. Toopí tohá ni'íya. Yí'í “Toô kâ'rota tohátia” niika be'ropi tohátia taha. Herode wi'magíre wêhe sí'rigi a'mâgisami, niíki niîwí.

¹⁴Kíî tohò niiká ti'ógi, José wâ'ká, wi'magíre pakó me'ra yamíta Egitopi miáaki niîwí. ¹⁵Toopíre Herode katiró pōo teoro tohá ni'íkârâ niîwâ. A'té Ô'âkí hi yee kiti werê mi'tagi kíî ohâ'ke keoró wa'â dutiro tohò wa'âkaro niîwi. Teeré a'tíro nií ohâ mi'taki niîwí: “ ‘Yí'í maki Egitopi niigíre pihí wihawi', niíki niîwí Ô'âkí hi”, nií ohâ no'owi.

Herode imiá wi'marâre wêhe dutí'ke nií'

¹⁶Herode masirâre, yí'í re buhíkâ'pâ niígi, uâ yí'ria wa'âki niîwí. Tohò uâgi, nií pe'tirâ imiá wi'marâre Belépi, tohò niiká tii maká sumútopi niirâre piá ki'ma kiorâre, naâ diharó kiorâre wêhe dutíki niîwí. Naâ masirâ kíî re werê'karo toô kâ'rota bikiásami niígi, imiá wi'marâ

tiikése ki'mari kioráre wêhe dutíki nífwī. ¹⁷Kíî tohò wee dutísere Jeremia Ô'ákî hi yee kiti werê mi'tagi kíî ohâ'ke keoró wa'âkaro nífwī. A'tíro ohâki nífwī:

¹⁸ Ramá wamêtiri makapire masá bihâ weti, utí karíkúkâ tí'ô no'orosa'.

Raquel paramerã niî turiarã numiapi Israel kurakâharã
nimosã numia naã pô'raré pũuro utí dîhasé wa'arásama.

Naã pô'raré wêhekã í'yãrã bihâ wetikã, âpêrã wákũ
tutuase o'ô masitirásama, niî ohâ no'owi.

¹⁹ Herode wêrika be'ro k'e'erópi ni'kí Ô'ákî hire werê ko'tegi José Egitopi niigíre niîki nífwī:

²⁰—Wã'kayá. Wi'magíre kíî pakó me'ra Israel kurakâharã niirí di'tapi si'orí dahã tohaaya. Wi'magíre wêhé sî'ri'kãrã boã pe'tia wa'aáma, niîki nífwī.

²¹Tohò niiká tí'ógi, José wã'ká, wi'magíre kíî pakó me'ra Israel kurakâharã niirí di'tapi si'orí miáaki nífwī. ²²Be'ró “Herode maki Arquelau kíî pakiré Judéia di'ta wiôgi dika yuuápi” niiká tí'ógi, úki nífwī. Tohò weégi toopíre wa'ã sî'ritiki nífwī. Ô'ákî hi k'e'erópi werê no'o'ki niî yuugi, Galiléia wamêtiri di'ta pe'e yî'riáki nífwī. ²³Toopíre etãrã, Nazaré wamêtiri makapi tohã ke'akãrã níwã. Naã toopí wa'akã, Ô'ákî hi yee kiti werê mi'tarã naã ohâ'ke keoró wa'âkaro nífwī. “Masá kíî re ‘Nazarékî hi niimi’ niîrásama”, niî ohâ no'owi.

João masaré wamê yeegi bu'ê'ke niî'

(Mc 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jo 1.19-28)

3 Jesu kíî Nazarépi niirí kura João masaré wamê yeegi Judéia di'tapi yukí mariró, masá marirópi wa'âki nífwī. Toopí masá kíî tiropi eharãre bu'êki nífwī. ²A'tíro niî werêki nífwī:

—Kã'roákã di'sá' Ô'ákî hi besé'ki páharã masá wiôgi sãhaátoto. Tohò weerã misã yã'áro weé'kere bihâ weti, du'uyá. Misã wákusére dika yuúya, niîki nífwī. ³João yeekáhásere Ô'ákî hi yee kiti werê mi'tagi Isaía a'tíro ohâki nífwī:

Ni'kí yukí mariró, masá marirópi a'tíro karíkũ nu'ku bahã

ke'atigisami: “Marí wiôgi a'tiátihi ma'are apo yuúya. Diakí híri

ma'a áyurí ma'a k'e'rãro weeró noho wee yuúya”, niî ohâki nífwī.

Marí wiôgi a'tiátoto diporo misã niisétisere apo yuúya, misã wákusére dika yuúya niîgi, tohò niîki nífwī.

⁴João kíî su'tíro camelo poari me'ra naã su'ã'karo nífwī.

Wa'íkírá kasero me'ra ehêri tuuki nífwī. Pahásé kiorã naã ba'asétisere poreroá, níki kãhase mumia yeé mumire ba'âki nífwī.

⁵Páharã Jerusalé kãharã, âpêrã tíi di'ta Judéiapi niirã kíî tiropi kíî bu'esére tí'órã wa'âkãrã níwã. Tohò niiká diã Jordão wamêtiri maa pi'tokãharã tí'órã wa'âkãrã níwã. ⁶Naã yã'áro weé'kere werê yî'rika be'ro naãre wamê yeeki nífwī.

⁷Tohò weerí kura páharã fariseu masa, âpêrã saduceu masa wamê yee dutikãrã níwã. Naã yã'áro weé'kere bihâ weti dika yuú sî'ritikã í'yãgi, a'tíro niîki nífwī:

—Misã weé ta'sari kurakâharã áyã weeró noho niî'. Áyã níki í hiká, uí wã'kasama. Misã áyã weeró noho bu'íri da'resére uí'. Tohò uírã, misã yã'áro weé'kere bihâ weti dika yuú sî'ritimírã, wamê yee dutirã a'tiápi.

⁸Misã, diakí híta ísã yã'áro weé'kere bihâ weti dika yuuápi niîrã, misã

weesétise me'ra i'lyoyá. ⁹Misâ a'tîro wākútikā'ya: “Īsâ Abraão paramerã niî'. Tohō weerã Ô'ākī hi tiropi wa'ārāsa”, niî wākútikā'ya. Misâ wākusére dika yuútikā, Abraão paramerã niisé wapa marí'. Ô'ākī hi iági, a'té itā peeri me'ra Abraão paramerã wa'aká wee masími. Kīî tohō weeká maa, naâ pe'e Ô'ākī hi iaró wee boósama. ¹⁰Marí yukipagí otê'kepagi weeró noho niî'. Ô'ākī hi misâre yukipagí dikâ marisépagire besé kō'aro weeró noho weegísami. Yukí āyuró dikátitikihire paâ kō'a, i hâ kō'akā' no'osa'. Teeré weé'karo weeró noho misâ wākusére dika yuútikā, āyuró weesétitikā, Ô'ākī hi misâre komêa me'ra paâ kō'agi weeró noho bu'iri da'régisami. ¹¹Yi'î misâre naâ yā'aro weé'kere bihâ weti, du'uáma niîgi, akó me'ra wamê yee'. Yi'î be'ro āpi yi'î nemoró tutuagi a'tígisami. Kīî āyugi waro niîmi. Yi'î pe'e kīî weeró noho “Neê niî wee” mehō niigi waro tí'ó yā'a'. Kīî pūrikā Espírito Santore misâre o'ó'ogisami. Kīîre masá me'ra niî nu'kukā weegísami. Yā'aróre i hâ weero weeró noho misâre āyuró tohaátó niigi yā'aro weé'kere kō'ágisami. ¹²Yi'î be'ro a'tigí ni'kí trigo su'ti weéri masi weeró noho niîmi. Kīî teé su'tire mehêkâ si'â wee, kō'ásami. Teé trigo peeri kē'rare mehêkâ miî, teé nirorí wi'ipi nirósami. Teé su'tire pekâ me'epi i hâ kō'asami. A'té weeró noho kīî, kīi yará warore besé, kīî tiropi miáagisami. Ápêrãre pekâ me'epi kō'â bahuriógisami. Tí me'e neê pe'tisomé, niî werêki niîwī João.

João Jesuré wamê yee'ke niî'

(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³João wamê yeeri kurare Jesu Galiléiapi niî'ki Jordão wamêtiri maapi wa'âki niîwī. Toopíre wa'ági, Joãore wamê yee dutigi wa'ági weéki niîwī.

¹⁴Toopí kīî etaká, João kīîre wamê yee sī'ritiki niîmiwī.

—Yi'î pe'e mi'îre wamê yee dutiro noho o'ógi, mi'î pe'e yi'îre wamê yee dutigi a'títí? niîki niîwī Jesuré.

¹⁵Kīî tohō niiká tí'ógi, Jesu “Wamê yeeya. Niî pe'tise Ô'ākī hi maríre wee dutí'karo nohota weeró iá. Ayúkā'rosal”, niîki niîwī. Kīî tohō niiká tí'ógi, João “Ai” niî, kīîre wamê yeeki niîwī. ¹⁶Kīîre wamê yeeka be'ro kīî mahá ni'kakáta, i'míse pārikaro niîwī. Jesu Espírito Santo buhá weeró noho bahugí kīîpire diháti ehâ pehakā i'yâki niîwī.

¹⁷Tohō wa'aká, i'mísepi kīî pakí Ô'ākī hi uúkú dihoki niîwī.

—Ā'rí yi'î maki ipítí yi'î maligí niîmi. Kīî me'ra pūtro e'katí', niîki niîwī.

Jesuré wātí Ô'ākī hire yi'rí ni'kaká weé sī'rimi'ke niî'

(Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)

4 Jesu wamê yee no'oka be'ro Espírito Santo kīîre yukí mariró, masá marirópi sī'orí miáaki niîwī. Wātí Jesuré kīî pakiré yi'rí ni'ka dutigi niî kehe sáaki niîmiwī.

²Toopíre Jesu quarenta nimiri, quarenta yamiri neê kāró ba'átiki niîwī. Be'ró ihá boá yi'riaki niîwī. ³Jesu tohō ihá boaká i'yági, wātí kīî pi'to wa'âki niîwī. Kīîre a'tîro niîki niîwī:

—Mi'î diakí hita Ô'ākī hi maki niî' niîgi, a'té i tã peerire pāu dohoré' ba'áya, niîki niîwī. ⁴Kīî tohō niiká, Jesu a'tîro yi'tíki niîwī:

—Ô'ākī hi yee kiti ohâka pūripi a'tîro ohâ no'owi: “Masá ba'asé me'ra di'akí katí masitisama. Naâ āyuró niî sī'rirã, niî pe'tise Ô'ākī hi uúküsere yi'tí êho peósama”, niîwi, niîki niîwī.

⁵ Be'ró wātí kīîre Jerusalépi “Ô'âkî hi yaa maka”, naâ niirí makapi miáaki niîwî. Toopíre Ô'âkî hi wi'í dipo sārîpi si'orí mii miháki niîwî.

⁶ Jesuré níki niîwî taha:

—Mi'î diakî híta Ô'âkî hi maki ni'î nígi, a'topí bu'pu diháaya. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripi a'tūro niî ohâ no'owi:

Ô'âkî hi kīîre werê ko'terâ me'ra mi'îre ko'tê dutigísami.

Mi'îre îtâgapi dokê pehari niîrâ, mi'îre tuú yê'erásama, niî ohâ no'okaro niîwi, níki niîwî wātí.

⁷ Tohō niisére Jesu kīîre yi'tfki niîwî:

—Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripi a'tê kê'ra ohâ no'okaro niîwi: “Mi'î wiôgi Ô'âkî hi kīî uúkū'kere neê ni'kâti diakî híta niîmitito? niîrâ, kīîre weê î'yo dutitikâ'ya”, niî ohâ no'owi, níki niîwî Jesu.

⁸ Be'ró wātí îrigí i'miákihipi miáaki niîwî taha. Toopíre niî pe'tise a'tí di'takâhase makarire, tohō niiká tee makári kiosére î'yo pe'okâ'ki niîwî.

⁹ Î'yógi, kīîre níki niîwî:

—Niî pe'tise a'tê mi'îre î'yó'kere o'ôgiti mi'î yi'îre ehâ ke'a êho peókâ, níki niîwî.

¹⁰ Tohō niiká ti'ôgi, Jesu kīîre níki niîwî:

—Wa'âya, wātí. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripi a'tūro ohâ no'owi: “Ô'âkî hi mi'î wiôgi ni'kiréta êho peóya. Kīî ni'kiréta yi'tiró íá”, niîwi, níki niîwî.

¹¹ Tohō niiká ti'ôgi, wātí wa'â wa'âki niîwî. Be'ró Ô'âkî hire werê ko'terâ i'mîsekâharâ Jesuré wee tamúrâ, ba'asé ekârâ a'tfikârâ niîwâ.

Jesu neê waro kīî Galiléiapi bu'ê ni'ka'ke niî'

(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Be'ró Jesu “João wamê yeegire bu'îri da'rerí wi'îpi niîápi” niisére ti'óki niîwî. Teeré ti'ôgi, Galiléia di'tapi wa'âki niîwî. ¹³ Toopíre kīî yaá maka Nazarépire tohâ ke'atiki niîwî. Ape maká Cafarnau pe'le tohâ ke'aki niîwî. Tii maká ditâra sumútoho Zebuló, tohō niiká Naftali wamêtiro wa'teropi niîkaro niîwî. ¹⁴ A'té Isaía Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi kīî ohâ'ke keoró wa'â dutiro tohō wa'âkaro niîwî. ¹⁵ A'tūro ohâki niîwî:

Zebuló, tohō niiká Naftali wamêtise di'ta Galiléia wamêtiri ditara pi'topi niî'. Jordão wamêtiri maa apé pâ'repi niî'.

Toopí Galiléia di'tapi Judeu masa niîtirâ niîsama.

¹⁶ Tookâharâ masá na'î ti'aropi niîrá weeró noho Ô'âkî hire masítisama. Tohō niîmirâ, âyuró bo'rê yuuseré î'yârâ weeró noho naâre yi'ríoákihire î'yârásama. Naâ Ô'âkî hi yeere masítimirâ teeré wereká, ti'orásama. Naâ bu'îri da'rê bahurió no'lo boo'kârâ niîmirâ, masa bahuáma, niî ohâ no'owi.

¹⁷ Tiítare toopí Jesu masaré neê waro bu'ê wâ'koki niîwî. Naâre “Misá yâ'áro weesétisere bihá weti, du'uyá. Misá wâkusére dika yutíya. Kâ'roákâ be'ro Ô'âkî hi kīî wiôgi niîmi niisére masaré masaká weegísami”, niî bu'êki niîwî.

Jesu ba'pâritirâ wa'î wêherâre pihî'ke niî'

(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Be'ró Jesu Galiléia wamêtiri ditara sumútopi sihâ baha ke'aki niîwî. Toopí wa'â, ni'kí pō'ra piárâ imiaré boka eháki niîwî. Ni'kí Simão, apé tero Pedro pisû no'ogi níki niîwî. Ápi kīî akabihí André níki niîwî. Naâ wa'î wêherâ niîkârâ niîwâ. Tohō weerâ naâ wêhêkihire ditârapí doke yóorâ weékârâ niîwâ. ¹⁹ Naâ tohō weeká î'yâgi, Jesu naâre níki niîwî:

—Te'á yi'í me'ra. Misâ ni'kâroakâre wa'í wêherá nií'. Be'ropíre maha wa'í wêherá weeró noho masaré yee kitíre werêrâsa'. Tohó weeká pãhará êho peórasama, niíki niíwí.

²⁰Kií tohó niiká tí'orã, maataá naá wa'í wêhesé kió'kere du'ru kúu pe'lo, kií me'ra siru tuú wã'kakará niíwã.

²¹Kã'ró yi'riáa, ápêrã kií akabihí me'ra niirãre i'yãki niíwí taha. Naá Zebedeu põ'ra Tiago, João niikãrã niíwã. Naá, naá pakí me'ra yukí sipi wêhêkihípagire dero apórã sãyakãrã niíwã. Jesu naá kê'rare “Te'á”, niíki niíwí. ²²Kií tohó niiká tí'orã, naa yawí yukí sire, tohó niiká naá pakíre tootá kô'â kúu, Jesu me'ra siru tuú wã'kakará niíwã.

Jesu pãhará masaré bu'ê'ke nií'

(Lc 6.17-19)

²³Jesu nií pe'tiro Galiléia di'tapi Judeu masa nerê wiase wi'seripi bu'ê kusiaki niíwí. Kií ayusé kiti Ô'âki hi yeere, kií wiôgi niími niisére bu'êki niíwí. No'ó naá de'ró niisé do'âtisere yi'rió wã'kaki niíwí. ²⁴Kií tohó weesé kitire nií pe'tiro Síria di'takãharã masí pe'tikãrã niíwã. Tohó weerã de'ró niisé pi'etirãre kií tiropi miáakãrã niíwã. Do'âtirãre, wãtí sãháa no'o'kãrãre, no'ó yamá wërisé kiorãre, tohó niiká sihã masitirãre kií tiro miáa, yi'rió dutikãrã niíwã. Nií pe'tirãre yi'rióki niíwí. ²⁵Kií tohó weeká tí'orã, pãhará Galiléia di'takãharã, Decápoli wamêtise makarikãharã siru tuúkãrã niíwã. Tohó niiká Jerusalé kãharã, Judéia di'takãharã, Jordão wamêtiri maa siãkihikãharãpi siru tuúkãrã niíwã.

Jesu ïrigípi masaré bu'ê'ke nií'

5 Jesu pãhará siru tuúká i'yãgi, ïrigípi mihãa, ehã nuhaki niíwí. Tohó weeká, kií bu'erá kií sumútoho nerê nuhakãrã niíwã. ²Be'ró Jesu naãre a'tíro bu'ê ni'kaki niíwí:

A'tíro weerá noho e'katíma niisé nií'

(Lc 6.20-23)

³—“Ô'âki hi wee tamúro me'ra di'akí kií iaró wee masí!” niirã noho e'katísama. Tohó niirã noho Ô'âki hi wiôgi niirópi sãháarãsama.

⁴Bihã wetirã noho e'katíma. Ô'âki hi naãreta wee tamúgisami. Naãre wãkú tutuakã weegísami.

⁵No'ó “Yi'í basi ápêrã yi'rióro nií!” niitirã noho e'katísama. Tohó weerã naá Ô'âki hi “O'ôgiti” nií'ke di'tare ye'êrãsama.

⁶Ô'âki hi yee, diakí hí niisére masí si'rirã, ihã boã, ako wió'kãrã weeró noho niísama. Tohó ihã boã, ako wiórã weeró noho masí si'rirãre Ô'âki hi e'katíse o'ôgisami. Naá Ô'âki hi yeere masíka be'ro ba'ã, si'ri tuúrã weeró noho niísama.

⁷Ápêrãre pahá yã'arã e'katíma. Ô'âki hi kê'ra naãre pahá yã'agísami.

⁸No'ó yã'asé moorã noho e'katíma. Naáta Ô'âki hire i'yãrãsama.

⁹No'ó a'me kêése mariró nií nu'ku si'rirã noho e'katíma. Ô'âki hi naãre “Yi'í põ'ra niíma”, niígisami.

¹⁰No'ó Ô'âki hi iaró weerã yã'áro weé no'orã noho e'katíma. Naáta Ô'âki hi wiôgi niirópi wa'ãrãsama.

¹¹Yi'í re êho peóse bu'iri misãre ápêrã yã'áro buhíkã', pi'etíse o'ôrãsama. No'ó niisé nií soo, nií ma'arãsama misãre. Naá tohó weeká, e'katíya.

¹²Diporókãharãpi Ô'âki hi yee kitire werê mi'tarãre meharóta weékãrã

níwã. Misâ i'mî sepire pahî butia'ro e'katíse bokará'sa'. Tohô weérã e'katíya, níki níwî Jesu.

**A'ti imí kohopire Jesuré êho peórã moâ,
sí'oo'se weeró noho níma niisé ní'**

(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Jesu a'tíro bu'ê nemoki níwî:

—Marí ba'árã, i'siáto nínrã moãre sãã'. Misâ moâ weeró noho ní' a'ti nukúkãpire. Misâ áyuro níisétikã ì'yârã, âpêrà kê'ra ì'yã kúu, yì'í re êho peórãsama. Misâ tohó weetikã maa, moâ okâtiro weeró noho nínrãsa'. Moâ okâtikã, i'siátisa'. Teé tohó níiká, kô'âkã' no'o'. Opâturi de'ró weé moâ okakã wee boósari taha?

¹⁴ Misâ yì'í re êho peórã sí'oo'se weeró noho ní' masaré. Tohó weérã misâ âpêrà yì'í re masítirãre masakã weé'. Ni'kã maka ìrigípi níirí maka bahutíropi níitikã weetisa'. ¹⁵ Masá sí'oo'kahare apêye noho dokapi sí'oo' dípotisama. Tohó weeró noho o'órã, ní' pe'tirá tí' wì'ipi níirãre bahuaáto nínrã i'miãropi peósama. ¹⁶ A'té weeró noho bahú yoaropi yì'í iaró noho áyuró weesétiya. Misâ áyuró weekã ì'yârã, âpêrà kê'ra marí pakí i'mî sepi níigire “Áyú yì'rigi níimi”, ní' e'katírãsama.

Jesu Moisé dutí'kekãhasere uúkú'ke ní'

¹⁷ A'tíro wãkútikã'ya yì'í re. “Jesu Moisé dutí'kere, tohó níiká Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tarã naã werê yuu'kere kô'âgi a'tígi weepí”, níitikã'ya. Teeré kô'âgi meheta a'tíwi. Teeré keoró weé pe'ogi a'tígi weewí. ¹⁸ Diakí hí misãre werégiti. P'mî se, a'ti nukúkã níirí kurare Ô'âkî hi neé kã'roákã teé dutisére kô'ásome. Ní' pe'tise kí' “A'tíro weegíti” ní'kere keoró weegísami. ¹⁹ Tohó weégi no'ó kã'roákã teé dutisére yì'í ní'kagi noho mehó níigí waro níigísami Ô'âkî hi wiôgi níirópire. Tohó níikã âpêràre yì'í ní'kakã weegí noho meharóta níigísami. Ápí Moisé dutisére weegí pe'e, tohó níikã âpêràre teeré wee dutígi pe'e wiôgi weeró noho níigísami Ô'âkî hi wiôgi níirópire. ²⁰ Misãre a'tíro werégiti. Moisé dutí'kere bu'erã, tohó níikã fariseu masa yì'rióro Ô'âkî hi dutisé pe'ere áyuró weé yì'í ní'katirá, Ô'âkî hi tiropi wa'ásome, níki níwî.

Jesu uasékãhasere masaré werê'ke ní'

(Lc 12.57-59)

²¹ Jesu a'tíro werê nemoki níwî:

—Misâ tí'opã misâ yêki simiãre dutí'kere. “Masaré wêhé kô'atikã'ya. No'ó âpiré wêhé kô'agi noho tee nohó besegí tiropi besé no'o, bu'íri da'rê no'ogísami”, níwî. ²² Yì'í pe'e a'tíro werégiti. No'ó kí' akawerégire me'ra uagí noho bu'íri da'rê no'ogísami. No'ó kí' akawerégire “Mi'í wapa marí!” ní' buhíkã'gi noho wiôrá tiropi besé no'ogísami. No'ó kí' akawerégire “Wa'íkí weeró noho tí'o masíse moó butia!” níigí nohore Ô'âkî hi pekã me'epi bu'íri da'rê, kô'ãta wió ní'.

²³ Tohó weégi Ô'âkî hi wì'ipi no'ó Ô'âkî hire êho peoákíhi apêye noho o'ôgitigi, “Yì'í akawerégire yã'ãro weekã'ti” ní' wãkú bokagi, a'tíro weeró iá'. ²⁴ Kí' o'oãtehere du'u peó, kí'íre akobohóse sêrí mi'tagi wa'aró iá'. Be'ró “Ô'âkî hire o'ôgiti” ní'kere o'oró iá'.

²⁵ Apêye kê'rare werégiti. Ni'kí misãre werê sãa sí'rigi bese wiãropi miãa sí'rikã, maatã toopí wa'aátoho díporo apó we'okã'ya. Tohó weekã, misãre

besegíre o'ôti boosami. Tohô weetikã maa, besegí surárapire o'ô, bu'íri da'rerí wi'ipi sôróo boosami. ²⁶Diakí híta misáre werêgiti. Bu'íri da'rerí wi'ipi sáháa wapa yeé pe'otikã, neê du'u wirósosome, ní werêki níwí Jesu.

**Jesu “Misâ nimosá numia,
misâ marapí simia níitirãre a'me tárátikã'ya” niisé níi'**

²⁷Jesu a'tíro werê nemoki níwí:

—Apêyere too dipóropi dutí'kere tí'opá. “Misâ nimosá numia, misâ marapí simia níitirãre a'me tárátikã'ya”, níwí. ²⁸Yí'í pe'e a'tíro werêgiti. No'ó numiôre yã'áro weé sí'ri iári pehase me'ra í'yagí noho kíî po'peapi koô me'ra yã'áro weé tohasami.

²⁹Tohô weérã misâ kapêri me'ra yã'áro weé sí'rírã, tigaré orê wee kô'â boo'karo weeró noho maata í'yã du'ukã'ya. Yã'áro weé du'utirã, pekã me'epi wa'ârãsa'. Misâ kapêare kô'ârã, tii kapéa di'akíre bahuriórãsa'. Níi pe'tiro misâ ípi pekã me'epi wa'akã weekã pe'e maa, yã'ã yi'risa'. ³⁰Meharóta bu'íri bokarí níigi, diakí hí kãha amukã me'ra yã'áro weé sí'rigi, weé du'ukã'ya. Tohô weekã, níi pe'tiro ípi pekã me'epi bu'íri boka boo'karo bu'íri da'rê no'osome, níiki níwí Jesu.

Jesu, marâpitirã, nimôtirã a'mêri kô'asékãhasere uúkũ'ke níi'
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)

³¹Jesu níi nemoki níwí:

—Apêye too dipórokãharãpíre níi'kere tí'opá. “No'ó nimoré kô'ãgi, 'Até bu'íri mí'íre kô'ã' níiri púrire ohã, koôre o'oró íã'”, níwí. ³²Yí'í pe'e a'tíro werêgiti. Ní'kí kíî nimoré koô ápi me'ra yã'áro weetikã kô'ãgi noho koôre imiã me'ra yã'áro weegóre weeró noho tohakã weesamí. No'ó marapí kô'ã no'o'ko me'ra nimôtigi noho kê'ra yã'áro kíî nimó níitigo me'ra a'me tárãgi weeró noho tohasamí, níiki níwí Jesu.

Jesu “A'tíro weerã'ti” niisékãhasere kíî bu'ê'ke níi'

³³Jesu a'tíro werê nemoki níwí:

—Apêyere too dipórokãharãre níi'kere tí'opá: “Misâ 'Ô'ákí hi wamé me'ra weegí'ti níi'karo nohota níi sooro mariró keoró weeyã”, níwí. ³⁴Yí'í pe'e a'tíro werêgiti. Misâ âpêrãre “A'tíro weerã'ti” níirã, Ô'ákí híre wamé peotikã'ya. “Ímí se me'ra weerã'ti”, níitikã'ya. Ô'ákí hi níiro toopíta níi'. ³⁵“A'ti nukúkã me'ra níi’”, níitikã'ya. Ô'ákí hi weéka di'ta níi'. Jerusalé kê'ra marí wiôgi Ô'ákí hi yaa maka níi'. Tohô weérã Jerusalé me'ra wamé peotikã'ya. ³⁶Tohô níikã “Í sa yaã dípoa me'ra níi’”, níitikã'ya. Misâ tohô niisé me'ra ní'ká poa daare yíiri daa ou butirí daa díka yuú masitisa'. ³⁷A'tíro di'akí níiya. Diakí hí níikã, wamé peoro mariró “Diakí híta níi’”, níiya. Tohô níitikã, “Diakí hí níi wee’”, níiya. Misâ níi nemo peosepia no'ó wãtí wãkusé o'osé níi boosa'.

Jesu âpêrã mehêkã weekã a'me dutítise níi'
(Lc 6.29-30)

³⁸Apêyere too dipórokãharãre níi'kere tí'opá: “Ní'kí misáre kapêa paã tí'akã, misã kê'ra meharóta kííre paã tí'a a'meya”, níwí. Tohô níikã “Upíkare paã pe'ekã, meharóta kííre paã pe'e a'meya”, níwí. ³⁹Yí'í pe'e misáre a'tíro werêgiti. Misáre yã'áro weekã, tohô tí'ó yã'akã'ya. A'metikã'ya. Tohô weeró noho o'ôgi, mí'íre ní'kápe pá're diápoapi paakã,

apé pã're di'sari pã're pe'ere mahâmi ni'ka, paâ dutiya taha. ⁴⁰ Ni'kí beserá tiropi mi'í re werê sãa'ki mi'í yaá camisare sêri boósami. Kíí tohó weeká, bu'íkãharo mi'í sãyaró kê'rare tuu weé o'oya. ⁴¹ Surará mi'í re ni'ká quilômetro kí i yeére miáa basaya niiká, mi'í pe'e piá quilômetro miáa basaya. ⁴² No'ó mi'í re apêye noho sêriká, o'ôya. Apêye noho mi'í re wasoká, “Wasó wee!”, niítikã'ya, niíki niíwí Jesu.

Maríre i'yá tu'tirãre ma'i dutise nií'

(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ Jesu werê nemoki niíwí:

—Apêye too dipórokãharãre ni'ke kê'rare ti'opá: “Misã me'rakí hire ma'iyá. Misãre i'yá tu'tigi pe'ere a'pe púriya”, niíwí. ⁴⁴ Yi'í pe'e misãre werêgiti. Misãre i'yá tu'tirãre ma'iyá. Misãre yã'ãro uúkũrãre “Áyuró wa'aáto”, niíya. Misãre yã'ãro weeká, yã'ãro buhikã'mikã, naa yeé niíatehere Ô'ákí hire sêri basáya. ⁴⁵ Tohó weerã marí paki i'mísepi niigí pô'ra nií' niisére i'yorãsa'. Kíí áyurá, yã'ará tiropi muhípũre bo'rê yuukã weemí. Meharóta áyuró weerã, yã'ãro weerã tiropi akó pehakã weemí. ⁴⁶ Misãre ma'irã di'akí re ma'ikã, Ô'ákí hi misãre áyusére o'ôtisami. Niyéru wapa seerã kê'ra yã'ará niímira, naã me'rakãharãre ma'isamá. ⁴⁷ Misã akawerã di'akí re áyuró uúkũ e'katirã, apêrã yi'rióro áyuró weé wee'. Ô'ákí hire êho peótirã kê'ra tohóta naã akawerã di'akí re áyuró uúkũ e'katísama. Tohó weerã nií pe'tirãre a'mêri ma'í, e'katíya. ⁴⁸ Marí paki i'mísepi niigí yã'asé moogí niími. Misã kê'ra kíí weeró noho yã'asé moorã nií nu'kukã'ya, nií werêki niíwí Jesu.

Áyuró weesétisekãhasere Jesu bu'ê'ke nií'

6 Jesu a'tíro werê nemoki niíwí:

—Misã weesére apêrãre i'yá dutirã, naã i'yóropi di'akí áyuró weetikã'ya. Misã tohó weeká maa, marí paki i'mísepi niigí neé kã'ró áyusére misãre o'osome. ² Tohó weerã misã pahasé kiorãre wee tamúrã, nií pe'tirãre werêste pe'otikã'ya. Weé ta'sarã naã nerê wiasepi, tohó niiká makã dekopi naã weé'kere werêste pe'okã'ma. Masaré áyuró uúkũ dutirã tohó weesamá. Misã naã weeró noho weetikã'ya. Diakí hí misãre werêgiti. Naãre masã áyuró uúkũse me'ra wapã ta'a tohama. Tohó weerã naã be'ropíre bokasomé. ³ Misã pe'e pahasé kiorãre apêye noho o'ôrã, no'ó mi'í me'rakí hi i'yãtiri kura o'ôya. ⁴ Ya'yióro apêrã naã masítiro o'ôya. Tohó weeká, marí paki nií pe'tise marí ya'yióro weesére i'yá pe'ogi, misãre áyusére o'ôgisami.

Jesu “Ô'ákí hire sêrirã, a'tíro sêriyã” niisé nií'

(Lc 11.2-4)

⁵ Misã Ô'ákí hire sêrirã, weé ta'sarã weeró noho weetikã'ya. Naã nerê wiase wi'seripi, tohó niiká masã páharã yi'riãropi nu'kú, masã i'yaáto niírá Ô'ákí hire sêrisamá. Misãre diakí hí werêgiti. Naã apêrã i'yasé me'ra wapã ta'a tohama. Be'ropíre bokasomé. ⁶ Misã yi'í re êho peórã, misã yeé tũkupi sãháa, soperé bi'á, misã paki Ô'ákí hi misã me'ra niigíre sêriyã. Tohó weeká, marí paki no'ó bahutíropi weesére i'yá pe'ogi, misãre áyusére o'ôgisami.

⁷ Ô'ákí hire sêrirã wãkútimirã, pehetíri meharóta sêri mihátikã'ya. Ô'ákí hire masítirã, isãre pehé uúkũse me'ra ti'ogisami niírá, tohó

weesamá. ⁸Misâ naê weeró noho weetikã'ya. Marí paki misâ iasé nohore sêriátoto diporo masí tohasami. ⁹Tohó weerã misâ a'tíro sêriyá:

Pakí, mi'í i'mîsepi nií!. Nií pe'tirá mi'íre wio pesáse me'ra êho peoáto.

¹⁰ A'ti nukúkãpire mi'í besé'ki maata wíogi sãhági a'tiáto.
I'mîsepire mi'í iaró di'akí weesamá.

A'ti nukúkãkãharã kê'ra meharóta weeáto.

¹¹ Ísãre imî kohori niki ba'asé o'ôya.

¹² Ísã yã'áro weé'kere akobohóya. Ísã ãpêrãre akobohó'karo
weeró nohota ísã kê'rare akobohóya.

¹³ Ísã yã'áro weé sî'risere ka'mú ta'aya. Tohó niiká yã'agí
ísãre nií kehe sãakã, ka'mú ta'aya.

Mi'í ni'kitá dutí masí!. Tutuã yí'rigi nií!. Mi'í ni'kiréta masá
êho peorásama. Mi'í nií nu'kukí 'sa!, nií sêriyá Ô'ákí hire.

¹⁴ ãpêrã misãre yã'áro weé'kere akobohókã, marí paki i'mîsepi niigí
kê'ra misãre akobohógisami. ¹⁵Tohó weetikã maa, marí paki misã yã'áro
weé'kere akobohósoma, niíki niíwí Jesu.

Jesu “Be'tí Ô'ákí hire sêrirã, a'tíro weeyá” niisé nií'

¹⁶ Jesu naêre bu'ê nemoki niíwí:

—Misã be'tí Ô'ákí hire sêrirã, weé ta'sarã weeró noho weetikã'ya. Naê
ãpêrãre áyuró wákú duti, be'timá nií dutirá bihá wetirá weeró noho wee
soósama. Diakí hí misãre werêgiti. Naê masá áyuró wákusé di'akíre wapá
ta'a tohasama. Be'ropíre bokasomé. ¹⁷Misã pe'e be'tí sêrirã, misã wee
wiáro nohota weeyá. Diãpoa waa koé, wihá po'o me'rikã'ya. ¹⁸Tohó weeká,
ãpêrã misã be'tisêre masísoma. Marí paki di'akí marí ya'yióro weesêre
í'ya pe'ogi masígisami. Kíí misãre áyusêre o'ógisami, niíki niíwí Jesu.

I'mîsepi marí bokaátehere wákú niri dutise nií'

(Lc 12.33-34)

¹⁹ Jesu bu'ê nemoki niíwí:

—Apêye noho a'ti imí kohokãhasere pehé see neóo kúutikã'ya. Teé
butí wihí, boá diha wa'ása!. Teeré ãpêrã noho ba'ã bahurió dihokã'sama.
Misã neóo kúusere yahagí sãháa, yahá pe'okí 'sami. ²⁰Tohó weeró noho
o'ôrá, i'mîsekãhase pe'ere see neóo kúu yuuya. Ô'ákí hi iaró noho weé
nu'kukã'ya. Tohó weerã toopíre pehé áyusé kiorá'sa!. Toopíre misã see neóo
kúu'ke misã kioátehe neé butí wihísoma. ãpêrã noho neé ba'átirásama.
Yahará kê'ra Ô'ákí hi tiropi sãháa, yahasomé. ²¹Marí ípíti ma'isêre wákú
nirisa!. Tohó weerã a'ti imí kohokãhase di'akíre wákú niritikã'ya. Ô'ákí hi
yee pe'ere wákú niriya, niíki niíwí Jesu.

Marí kapêri sî'óo'kaha weeró noho nií' niisé nií'

(Lc 11.34-36)

²² Jesu a'tíro werê nemoki niíwí:

—Marí kapêri sî'óo' mi'takaha weeró noho nií!. Marí kapêri áyuká, áyuró
í'ya masí!. ²³Marí kapêri í'ya ehatikã maa, áyuró í'yátisa!. A'té weeró
noho misã Ô'ákí hire êho peó, kíí yeére weeká, kapêri áyuró weeró noho
nií!. Misã a'ti imí kohokãhase pe'ere wákú nirikã maa, kapêri í'ya ehatirá
weeró noho nií!. Ô'ákí hi iaró noho weetirá, na'í tí'aropi niirã, kííre
masítirá weeró noho nií!.

Niyérure ma'frá, Ô'ákî hi pe'ere ma'itisa' niisé nií'

(Lc 16.13)

²⁴Ni'kí ãpêrãre da'rá ko'tegi piãrã dutisére wee masítisami. Ni'kiré ma'ígi, ãpiré ma'itísami. Tohò niiká ni'kí dutisére yi'tígi, ãpí dutisé pe'ere yi'titísami. Á'rá weeró noho niyéru, a'ti nukúkákãhasere ma'frá, Ô'ákî hi pe'ere ma'i masítisa'.

Ô'ákî hi kî i yarãre ko'tesé nií'

(Lc 12.22-31)

²⁵Misãre a'tíro werêgiti. “Yê'e nohóre ba'árãsari? Yê'e nohóre sî'rirãsari? Yê'e nohóre sãyarãsari?” nií wãkú ke'titikã'ya. Marí katisé ba'asé nemoró wapatí'. Marí ipí kè'ra su'tí nemoró wapatí'. ²⁶Mirikí hiãre wãkúya. Naã ba'ã sî'rirã, otesé kapere otê, pî'rí dikãtikã weetísama. Teé dikãti'kere ba'asé nirosé wî'seripi nirôtisama. Tohò weetímírã, ihã boãtisama. Marí paki i'mí sepi niigí naãre ba'asé o'òsami. Misã pe'ere mirikí hiã nemoró ma'í yi'ri ni'kasami. ²⁷No'ó misã ipíti wãkú ke'tirá, pahí kurero bikiã nemotisa'. Mehò waro wãkú ke'ti ma'asa'.

²⁸De'ró weerã misã sãyaãtehe su'tiré wãkú ke'titi? O'òri, níki kãhasere wãkúya. Teé no'ó iaró pî'ri bahã ke'atisa'. Da'ratí, su'ãtimiro, su'tí ãyuró sãyaró weeró noho bahú'. ²⁹Marí yêki wiôgi Salomão ãyusé su'tí sãyãki niíwí. Kîí tohò sãyãmigi, o'òri weeró noho ãyú butia'se sãyãtikí niíwí. Teé o'òri ãyú butia'se nií'. ³⁰O'òri ni'ká nimi katí ni'isa', ape nimí yã diha wa'ása'. Be'ró pekã me'epi i há kô'a no'osa'. Yoãtikã katímikã, Ô'ákî hita o'òrire tohò ãyuró bahukã weesamí. Kîí o'òrire ãyuró ko'teró nemoró misã pe'ere weesamí. Misã, misã êho peótise bu'iri wãkú ke'ti'. ³¹Tohò weerã “Yê'e nohóre ba'árãsari? Yê'e nohóre sî'rirãsari? Yê'e nohóre sãyarãsari?” nií wãkú ke'titikã'ya. ³²A'ti nukúkákãharã Ô'ákî hire êho peótirá teeré wãkú ke'tisama. Marí paki i'mí sepi niigí misã iasé nohore masí tohasami. ³³Tohò weerã Ô'ákî hi yeere wãkú yi'ri ni'kaya. Tohò niiká kîí dutisére wee sirú tuuya. Tohò weekã misãre ba'asé, sî'risé, sãyasé nohore o'ó bu'i peogisami. ³⁴Tohò weerã “Yamiãkã de'ró wa'ãrosari?” nií wãkú ke'titikã'ya. Ni'kakãre misã yã'ãro yi'riãtehe nií toha'. Tohò weerã ni'kakã kãhase di'akíre wãkúya. Ape nimí kãhasere wãkú ke'titikã'ya. Imí kohori níki Ô'ákî hi misãre wee tamúgisami, níki niíwí.

Ãpêrãre “Misã yã'ará nií'” niítikã'ya niisé nií'

(Lc 6.37-38, 41-42)

7 Jesu nií nemoki niíwí:

—Misã ãpêrãre “Naã yã'ará niíma”, nií i'yã bese weetikã'ya. Tohò weekã, Ô'ákî hi kè'ra misãre besesomé. ²Misã ãpêrãre besé'karo nohota, Ô'ákî hi kè'ra misãre beségisami. Tutuaró me'ra ãpêrãre besekã, Ô'ákî hi misãre meharóta weegísami. ³Misã basi yã'ará niímírã, de'ró weerã ãpêrã pe'ere “Yã'ará niíma”, niíti? ãpêrãre “Misã yã'ará nií'” niíãtoho díporo misa yeé pe'ere i'yã mi'taya. ⁴Misã a'té weeró noho nií boosa'. Misã akawerégire “Mí'i yã kapeapi kã'a marãroakã nií'”, nií boosa'. Misa yã kapeapi pahirí mararo pe'ere i'yã mi'tatimírã, tohò nií boosa'. Misã basi misa yã kapeapi pahipihí kiómírã, misã akawerégi kã'roakã kiogí pe'ere “Mí'i yã kapeapi niisére mií kô'ãrãti”, niíti? ⁵Misã tohò weerã, weé ta'sarã nií'. Misa yeé kaperipi niisé pe'ere mií kô'ã mi'taya yuhúpi. Tohò weekã

be'ro misâ akawerégi kâ'roákâ kapêripi niisé pe'ere miî kô'â masirâsa', niî werêki niîwî Jesu.

⁶Apêye niî nemoki niîwî taha:

—Ô'âkî hire yabî buhíkâ'râre kî i yeé kiti âyusére werêtikâ'ya. Naâre werêrâ, diâyiare âyusére o'ôrá weeró noho wee boósa'. Diâyia uâmarâ âyusé o'ômikâ, mahâmi i'ya, kû'risama. Meharóta Ô'âkî hire êho peó sî'ritirâre âyusé kî i yeékâhasere werêtikâ'ya. Naâre werêrâ, yesearé pérola wapa bihíri daare dokéo'râ weeró noho wee boósa'. Yeseá tii daáre i'ta kûú, tee peérre no'ó iaró weesté kusiasama. Naâ weeró noho niirâre mehó waro Ô'âkî hire yabî buhíkâ'râre âyusé kî i yeékâhasere werê boosa', niîki niîwî Jesu.

Ô'âkî hire sêriyá niisé niî'

(Lc 11.9-13; 6.31)

⁷Ô'âkî hire sêriyá. Kîi re sêriká, o'ôgisami. Misâ sêri a'mâ nu'kurâ, bokarâsa'. Misâ me'rakî hi yaá wi'ire sopé pi'to pisú nu'kukâ, kîi misâre páao sóroro weeró noho weegísami. ⁸Ô'âkî hi kîi re sêrirâre o'ôsamí. No'ó a'magí noho bokagísami. Sopé pi'topi pisugí weeró noho sêri nu'kugire o'ôgisami.

⁹Misâ pô'ra ba'asé sêriká, neê ni'kí naâre i tá peere o'ôti boosa'. ¹⁰Naâ wa'i sêriká kê'rare, âyâre o'ôti boosa'. ¹¹Misâ yâ'ará niîmirâ, misâ pô'rare âyusére o'ô masí'. Too pûrikâre marí paki i'mîsepi niigí kîi re sêrirâre nemoró âyusére o'ôgisami.

¹²Misâre âpêrâ âyuró weé me'rikâ iása'. Misâ kê'ra tohóta naâre âyuró weé me'rikâ'ya. Moisé dutí'ke, tohó niiká Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tarâ ohâ'ke tohó wee dutí', niîki niîwî Jesu.

I'mîsekâha sope kâ'a sopeákâ niî' niisé niî'

(Lc 13.24)

¹³Misâ e'satíri sopepi, e'satíri ma'api sâháaya. Pekâ me'epi wa'aátoho pe'e e'sarí sope, tohó niiká ma'â kê'ra e'sarí ma'aho niî'. Pâhará tíi ma'apire wa'âma. ¹⁴I'mîsepi wa'arí sope pe'e, ma'â e'satíri ma'akâ niî'. Pehêterâkâ tíi ma'apire wa'âsama. Yi'íre êho peórâ kâ'a sopeákâpi, kâ'a ma'akâpi sâháarâ weeró noho niîma.

Yukî gire tigi diká me'ra i'ya masi no'o' niisé niî'

(Lc 6.43-44)

¹⁵Âpêrâ “Ísâ Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tarâ niî'”, niî soosama. Marí i'iyakâ, naâ âyurá bahumíma. Ovelha uâtirâ weeró noho bahumá. Naâ tohó bahumírá, naâ wâkusépire yaíwa uará weeró noho misâ êho peósere dohóre' sî'risama. Naâre tohó weerí niirâ, âyuró i'ya niriya. ¹⁶Misâ naâre naâ weesé me'ra i'ya masirâsa'. Potâgi i'sé dikâti wee'. Wisó kê'ra neê ohó dikâti wee'. ¹⁷Tohó weéro âyukihí yukí gi âyusé di'akí dikâti'. Yâ'akihí kê'ra yâ'asére dikâti'. ¹⁸Neê ni'kâgi yukí gi âyusé dikâtikihí yâ'asé dikâtitisa'. Yâ'asé dikâtikihí kê'ra âyusé dikâtitisa'. ¹⁹Âyusé dikâtitikihire paâ diho, i há kô'akâ' no'o'. ²⁰Tohó weerâ misâ niî soorâre naâ weesé me'ra i'ya masirâsa', niîki niîwî Jesu.

Niî pe'tirâ Ô'âkî hi niirópi wa'âsome niisé niî'

(Lc 13.25-27)

²¹Jesu naâre werê nemoki niîwî:

—Nif pe'tirã no'ó yif're “Wiôgi” niif wiarã noho i'mîse yif' niirôpire sãháasoma. Yif' paki i'mîsepi niigi kîi iaró weerã di'akî sãháarãsama. ²² Yif' ayurã, yã'arãre beseãtihi nimi niikã, pãharã yif're a'tiro niifãsama: “Ïsã wiôgi, mi'i yeekãhasere masaré bu'êwi, mi'f wamé me'ra wãtiãre kô'ã wïrowi. Tohó niikã mi'f wamé me'rata pehé ayusé weé i'yowi”, niifãsama. ²³ Naã tohó niifmikã, “Misãre neé masitkãti. Misã yã'ãro weé'kãrã ni'f. Wa'ãrãsa”, niifgisa' naãre, niiki niifwî Jesu.

Piãrã wi'í yeé ni'kasere weresé ni'f

(Mc 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ Jesu masaré a'tiro werêki niifwî:

—Yif' uúküsere ti'óka be'ro yif' dutisére weegí noho ti'o masígi, wi'í yeé'ki weeró noho niifãsi. Kîi i'kiãropi se'ê sãha, i tãgapi tutuarí wi'í yeé mihati'ki weeró noho niifãsi. ²⁵ Be'ró akôro peháa, diã po'ê yahasa'. Tií wi'í wï'ró wëekã, i tãga bu'ipi weéka wi'í niif yuuro, neé se'tê dihatisa'. ²⁶ Æpi pe'e yif' uúküsere ti'omígi, yif' dutisére weetísami. Kîi ti'o masitígi, nukúporo ôherópi wi'í weé'ki weeró noho niifãsi. ²⁷ Be'ró akôro peháa, diã po'ê yahasa'. Tií wi'í ipíti wï'ró wëekã, nukúporopi weéka wi'í niif yuuro, maatã weé kô'a pe'okã' no'osa'. Yã'ã butia'ro wa'ãsa' tií wi'í, niifki niifwî Jesu.

²⁸ Be'ró Jesu bu'ê tu'a ehaka be'ro masã kîi bu'esére i'yã mariarã, “Bu'ê me'ri yï'riami”, niifkãrã niifwã. ²⁹ Kîi Moisé ohãkere bu'erã weeró noho bu'êtiki niifwî. Dutisére kiogí weeró noho naãre bu'êki niifwî. Tohó weerã i'yã mariakãrã niifwã.

Jesu kamî boagíre yï'rió'ke ni'f

(Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

8 Jesu irigípi ni'ki dihátiã, pãharã masã kîi re siru tuúkãrã niifwã. ² Kîi ma'ãpi wa'arí kura ni'kí kamî boagí Jesu tirópi wa'ãki niifwî. Kîi tiro ehãgi, ehã ke'a, a'tiro niifki niifwî:

—Wiôgi, mi'f do'ãtisere yï'rió masi'. Mi'f iaró noho weeyã yif're, niifki niifwî.

³ Kîi tohó niikã ti'ógi, Jesu kîi re yãa peó, niifki niifwî:

—Ai. Mi'f re yï'riógi. Kamî marigí tohayã, niifki niifwî.

Kîi tohó niikãta, kîi kamî boasé yatí pe'tia wa'ãkaro niifwî. ⁴ Tohó wa'ãka be'ro Jesu kîi re niifki niifwî:

—Neé ãpêrãre werêtikã'ya. Diakî hitã sacerdote tiropi mi'f yeé kami yatí'kere i'yógi wa'ãya. Kîi mi'f re “Mi'f kamî boasére pe'tiã wa'a", niifgísami. Kîi tohó niifka be'ro Moisé kîi Ô'ãkî hire o'ó duti'kere o'óya. Mi'f tohó weé yï'rika be'ro masã me'ra niisétigisa' taha, niifki niifwî.

Jesu surãra wiôgíre da'rã ko'tegíre yï'rió'ke ni'f

(Lc 7.1-10)

⁵ Be'ró Jesu Cafarnaupi ehãki niifwî. Toopí ni'kí wiôgi romano masi Jesu tiró a'tíki niifwî. Kîi re wee tamúse sêrki niifwî.

⁶ —Wiôgi, yif're da'rã ko'tegi pũuro do'ãtigi, yãa wi'ipi kũyamí. Kîi sihá masitiami. Ipíti waro pũri no'oami, niif werêki niifwî.

⁷ Kîi tohó niikã ti'ógi, Jesu niifki niifwî:

—Ai. Kîi re yï'riógi wa'ãgiti, niifki niifwî.

⁸ Surãra wiôgi kîi re yï'tíki niifwî:

—Wiôgi, yaá wi'ipi mi'îre sâháakâ wee masítisa'. Yi'î mehô niigi níi'. Mi'î wa'âtímigi, mi'î dutí o'ose me'ra yi'îre da'rá ko'tegi yi'rigísami. ⁹Yi'î âpêrà surára wiôrà dokapi níi'. Naâ dutisére weé'. Yi'î kê'ra âpêrà surárare dutí turia'. Yi'î dokaki hire “Wa'âya” niiká, kîî wa'âsami. Âpiré “A'tiá” niiká, a'tísami. Yi'îre da'rá ko'tegire “A'tîro weeyá” niiká, yi'î dutí'kere weesamí. Tohô weégi mi'î yi'îre da'rá ko'tegire yi'ri dutikâ, yi'rigísami, níiki níiwî.

¹⁰Jesu surára tohô niisére ti'ôgi, ti'o mariá wa'âki níiwî. Kîîre toó siru tuúrá pe'ere níiki níiwî:

—Â'rí romano masi yi'îre âyuró êho peómi. Diakî hí misâre weré'. Â'rí weeró noho êho peógi neê ni'kí Israel kurakî hire boka ehátikâti.

¹¹Misâre werégiti. Pâhará Judeu masa níitirâ â'rí weeró noho yi'îre êho peórâsama. Naâ níi pe'tirokâharâ Judeu masa níitimirâ, Ô'âkî hi wiôgi níirôpire níirâsama. Naâ kê'ra i'mîsepire marí Judeu masa yêki simiá Abraão, Isaque, Jacó me'ra duhí ba'ârâsama. ¹²Âpêrà Judeu masa níimirá, êho peótise bu'iri i'mîsepire wa'â boo'kârâ wa'âsome. Na'î tî'aro apêropi Ô'âkî hi naâre kô'â bahuriógisami. Toopí naâ pûri no'orâ, upíkari kû'ri wagia, utírasama, níiki níiwî Jesu.

¹³Tohô níika be'ro surára wiôgire níiki níiwî:

—Mí'î yaá wi'ipi toháagisa'. Mí'î êho pe'ókaro nohota wa'ârosa', níiki níiwî. Kîîre tohô níiri kurata da'rá ko'tegi kîî do'âtisere yi'ri ki níiwî.

Pedro maa yêkóre Jesu yi'rió'ke níi'

(Mc 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴Be'ró Jesu Pedro yaá wi'ipi wa'âki níiwî. Tií wi'ipi sâhatági, Pedro maa yêkó uhá'ke ipítí do'âtigo kûyagóre boka eháki níiwî. ¹⁵Tohô weégi koô amûkarire yê'êki níiwî. Kîî tohô weerí kurata maata uhá'ke surúa wa'âkaro níiwî. Be'ró koô wâ'ká ni'ka, naâre ba'asé etfko níiwô.

Jesu pâhará do'âtirâre yi'rió'ke níi'

(Mc 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶Na'î ke'ari kura masá pâhará wâtí sâháa no'o'kârâre Jesu pi'topi miáakârâ níiwâ. Kîî uúkuse me'ra wâtiâ naâpire sâháa'kârâre kô'â wíroki níiwî. Tohô niiká níi pe'tirâ do'âtirâre yi'rió'ki níiwî. ¹⁷Jesu kîî tohó weeká, diporóki hipi Isaia Ô'âkî hi yee kiti weré mi'tagi ohâ'karo nohota wa'âkaro níiwî. A'tîro níi ohâki níiwî: “Marí tutuâtisere, marí do'âtisere kîî mii wapásami”, níi ohâki níiwî.

Jesu me'ra wa'â sí'rimi'kârâ yee kiti níi'

(Lc 9.57-62)

¹⁸Jesu pâhará kîî sumútohopi nerê ni'kakâ î'yâgi, kîî bu'erâre a'tîro níiki níiwî:

—Te'á ditâra siâkihipi, níiki níiwî. ¹⁹Kîî tohó niiká, ni'kí Moisé dutí'kere bu'egí Jesu tíró wa'â, uúkúki níiwî:

—Masaré bu'egí, mi'î no'ó wa'aró mi'îre siru tuú sihagiti, níiki níiwî. ²⁰Jesu kîîre yi'tíki níiwî:

—Wa'îkîrâ kârirí tuti kiosamá. Mirikî hiá kê'ra naâ p'oratíri su'tiro kiosamá. Yi'î pûrikâ Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipítígi neê kâ'ró kâri pesáro moó', níiki níiwî.

²¹Âpí Jesuré êho peógi kîîre a'tîro níiki níiwî:

—Wiôgi, yi'f kē'ra mi'f're siru tuúgiti. Yi'f paki tiropi wa'ágiti yuhûpi. Toopí nií, be'ró yi'f paki wēríka be'ro yaá tohagipi mi'f me'ra wa'ágiti, niíki niíwī.

²² Jesu kīi're yi'tiki niíwī:

—Yi'f me'ra wa'á si'rigi, ni'kâroakâ yi'f're siru tuúya. Yi'f're êho peótirâ wērí'kârâ weeró noho niíma. Naáta taha âpêrâ wērí'kârâre a'mêri yaáto, niíki niíwī.

Jesu wī'roré, tohó niiká pã'kôrire di'ta mariakã weé'ke nií'

(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Be'ró Jesu yukí sipi mihâ sâhaki niíwī. Kīi' bu'erá kīi're ba'pâti wã'kakârâ niíwã. ²⁴ Naá ditârapí niirí kura ipíti wī'ró a'tíkaro niíwī. Tohó weéro naá yukí sire pakasé pã'kôri paá kehe sãa mihakaro niíwī. Tohó wa'arí kurare Jesu kãriá wa'âki niíwī. ²⁵ Tohó weerã kīi' bu'erá kīi' siropí sãyagíre wã'kórã birí akãrã niíwã. Kīi're “Wiôgi, ísãre yi'rióya. Marí mirí diharã weé’”, niikãrã niíwã.

²⁶ Kīi' wã'ká, naãre yi'tiki niíwī:

—De'ró weerã toó kã'ro uíti? Misã yi'f're kã'roákã waro êho peóse kió', niíki niíwī. Tohó nií toha, wã'ká ni'ka, wī'roré, pã'kôrire di'ta mariakã weéki niíwī. Nií pe'tise di'ta marí diha pe'tia wa'âkaro niíwī. ²⁷ Tohó wa'aká í'yãrã, kīi' bu'erá í'yã mariarã, a'tíro niikãrã niíwã:

—Yami nohó masí niímíti kīi' â'ri? Wī'ró, pã'kôripita kīi're yi'ti doháka', niikãrã niíwã.

Jesu wãtiã sãháa no'o'kãrãre kô'ã wiro'ke nií'

(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesu wī'roré yisióka be'ro apé pã'repi pē'ahákãrã niíwã. Toó Gadara wamêtiropi niikaro niíwī. Toopí piárã imiã wãtiã sãháa no'o'kãrã masã peeri wa'teropi ni'kãrã Jesu tiró a'tíkãrã niíwã. Naá uarã nií yuukã, neé ni'kí tíí ma'apire yi'riátikãrã niíwã. ²⁹ Naá Jesuré í'yãrã, karíkúkãrã niíwã: —Jesu, Ô'ãkí hi maki, de'ró weégi ísãre kari boógi a'títi? Ô'ãkí hi kīi' bu'íri da'reátoho díporo ísãre bu'íri da'rê yuugi a'tiáti? niikãrã niíwã.

³⁰ Naá yi'ríro pãharã yeseá toó aú ba'ba nu'kukãrã niíwã. ³¹ Wãtiã naãre í'yãrã, Jesuré niikãrã niíwã:

—Mi'f ísãre kô'ã wirogi, sôhá yeseapíre sãháa duti kureya, niikãrã niíwã.

³² Jesu “Tohóta wa'aáto”, niíki niíwī. Kīi' tohó niiká ta, naá masapíre niími'kãrã yeseapíre sãháakãrã niíwã. Yeseá naá wãtiã sãháaka be'ro opã tí'ripi ni'kãrã oma maáti, ditârapí dokê yôha wa'âkãrã niíwã. Toopí mirí boa pe'tia wa'âkãrã niíwã.

³³ Yeseá ko'terã tohó wa'aká í'yãrã, ipíti ikiárã, makãpi oma toháakãrã niíwã. Toopí ehãrã, nií pe'tise wãtiã sãháa no'o'kãrãre wa'â'kere werêkãrã niíwã. ³⁴ Teeré tí'órã, makãkãharã nií pe'tirã Jesu tirópi wa'âkãrã niíwã. Kīi're í'yãrã, a'tíro niikãrã niíwã:

—A'toré wihã wã'kaya. Apé sia'pi wa'ãya, niikãrã niíwã.

Jesu sihá masitigire yi'rió'ke nií'

(Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)

9 Jesu wãtiãre kô'ã wiroka be'ro yukí sipi mihâ sãha, kīi' yaá makapi mahãmi pē'aki niíwī taha. ² Toopí âpêrã ni'kí sihá masitigire Jesu tirópi kīi' pesaró me'ra wiã wã'kakãrã niíwã. Naá “Jesu ísã me'rakí hire yi'riógisami”, niikãrã niíwã. Naá êho peókã í'yãgi, Jesu sihá masitigire a'tíro niíki niíwī:

—Wākû tutuaya. Mi'î yā'áro weé'kere akobohó no'o toha!, níki níwî.

³Kîî tohó níri kurare Moisé dutí'kere bu'erá toopí níkārā níwā. Naà a'tíro wākúkārā níwā: “Árî kîî tohó uúkúse me'ra Ô'âkî hire yā'áro uúkúgi weemí. Kîî ‘Ô'âkî hi weeró noho tutuagi ní’”, ní wākúsari? Á'rî marí weeró noho ipítigi masá yā'áro weé'kere akobohó masitisami”, ní wākúkārā níwā. ⁴Jesu naà tohó wākúsere masígi, naàre níki níwî:

—De'ró weerā misá yí'íre yā'áro wākúti? ⁵De'ró níise pe'e diásati butia'ti? “Mi'î yā'áro weé'kere akobohó no'o toha!” ou “Wā'ká ni'ka, sihâ wā'kaya” níise pe'e diása weeti? “Mi'î yā'áro weé'kere akobohó no'o toha!” níká í'yâtimirá, êho peóya marí!. “Wā'ká ni'ka, sihâ wā'kaya” níká pe'e maa, kîî sihasere í'yâ toharāpi “Diakî híta ní’”, ní êho peó!. ⁶Tohó weégi yí'í Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipítigi yí'í tutuasere í'yógi, á'rî sihâ masitigire yí'riógiti. Teé me'ra misá yí'í masá yā'áro weé'kere akobohó masisere masírāsa!, níki níwî.

Be'ró sihâ masitigire a'tíro níki níwî:

—Wā'ká ni'kaya. Mi'î kúyá'karore tuu tórē, mii wíá toháagisa! mi'î yaá wi'ipi, níki níwî.

⁷Kîî tohó níká, sihâ masitigi wā'ká ni'ka, kîî yaá wi'ipi toháa wa'âki níwî. ⁸Masá kîî tohó wa'asere í'yārā, ipítí ikiákārā níwā. Tohó weerā Ô'âkî hi i'm'ísepi níigíre a'tíro níkārā níwā:

—Mi'î tutuasé masipíre o'ò'ke áyú yí'ria!, níkārā níwā.

Jesu Mateu a'ti pūrí ohâ'kire pihí'ke ní'

(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹Jesu sihâ masitigire yí'rióka be'ro wa'âgi, yí'íre í'yâ bokawî. Yí'í romano masa wíogire níyéro wapa seé basari wi'ipi da'râgi duhîwi. Yí'íre í'yâgi, “Yí'í me'ra a'tiá”, níwî. Kîî tohó níkáta, kîî me'ra wa'âwi.

¹⁰Be'ró yaá wi'ipi kîî bu'erá me'ra ba'âgi wa'âwi. Naà ba'ari kura âpêrâ kê'ra pâhará níyéro wapa seerā, tohó níká Judeu masa “Yā'áro weerā níma” ní no'orā kê'ra ba'ārā ehāwā. ¹¹Fariseu masa tohó weeká í'yārā, kîî bu'erāre sêri yā'awā:

—De'ró weégi misāre bu'egí níyéro wapa seerā, âpêrā yā'áro weerā me'ra ba'āti? níwā.

¹²Naà tohó níisere tí'ógi, Jesu a'tíro níwî:

—Do'âtise moorá akò yee dutirā dutúrure a'mâtisama. Do'âtirā pūrikā a'mâsama. ¹³Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripi naà ohâ'kere bu'êrā wa'âya. Ô'âkî hi kîî uúkú'kere a'tíro ohâkārā níwā: “Yí'í âpêrāre pahá yā'a duti!. Wa'íkírā í há moro peosere íá wee!, níki níwî Ô'âkî hi”, ní ohâ no'owi. Yí'í “Áyurá ní’” níirāre a'mâgi a'tútiwi. Âpêrā “Ísâ yā'arā ní’” níirā pe'ere a'mâgi a'tútiwi. Naà yā'áro weé'kere bihâ weti dika yuú dutigi a'tútiwi, níwî Jesu.

Jesuré “Mi'î bu'erá de'ró weerā be'tí weeti?” ní'ke ní'

(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴Be'ró João masaré wamê yeegi bu'esere siru tuúrā Jesu tirópi sêri yā'arā etāwā:

—De'ró weerā ísâ weeró noho, tohó níká fariseu masa weeró noho mi'î bu'erá pe'e Ô'âkî hire sêrírā, be'tí weeti? níwā.

¹⁵Naà tohó níká, Jesu yí'tiwî:

—De'ró weeákíhi amúkã di'tegí naâ me'ra níŋgi, kíî pih'ô'kãrãre bihâ weti, be'ti dutí boosari? Be'ró kíî re âpêrã apêropi miáaka be'ro pûrikãre bihâ weti, be'tirásama. Jesu, yi'î naâ me'ra níî yuhúpi; yi'î naâ me'ra níftikã pûrikãre, be'tirá sama níŋgi, tohó níwí Jesu.

¹⁶ Apêye naâre níî nemowí:

—Meharó su'tíro ma'ma kaséro koeyá marirí kaseró me'ra serê ô'ota basió wee!. Tohó weeká maa, ma'ma kaséro koeká wehê dio, meharó su'tírore maata wehê tí'resa!. Nemoró pahirí pee tí'rí nemosá!. ¹⁷Tohóta wa'ása! ma'má vinho meha ahúro wa'íkí rã kaseró me'ra weeka ahuropi pose yeekã. Pa'mí yi'rí, tii ahúro tí'rí, vinho pióste pe'tia wa'ása!. Tohó wa'aká, vinho bahu dutiá wa'ása!. Tii ahúro kê'ra kô'ã wa'ása!. Tohó weéro ma'má vinhore ma'ma ahúropi pose yeé no'ó!. A'tíro weeká vinho, tohó níiká tii ahúro keoró tohá me'rikã'sa!, níwí Jesu. Dîporópi weeséti'ke me'ra Jesu kíî ni'kãroakã ma'má bu'esé moretá basió wee! níŋgi, tohó níwí.

Jairo makoré, tohó níiká diî meha kiogóre Jesu yi'rió'ke níî'

(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Jesu João wamê yeegi bu'eráre uúkuri kurare ní'kí Judeu masa nereri wi'í wiôgi etãwí. Jesu tíró ehã ke'a, níwí:

—Yi'î mako ni'kãroakã wêria wa'ãmo. Tohó wa'ãmikã, yaá wi'ipi wa'ã, koôre yãa peókã, masagósamo taha, níwí.

¹⁹ Kíî tohó níiká tí'ógi, Jesu kíî me'ra wa'ãwí. Ísã kíî bu'erá kê'ra ba'pãti wã'kawi.

²⁰ Ma'ãpi ísã wa'arí kura ní'kó numiô doze kí'mari diî mehare do'átigo a'tíko níwó. Koô Jesu sê'êmapí a'tí, kí i yaró su'tíro yapapí yê'ê yã'ako níwó. ²¹ A'tíro wãkúko níwó: “Yi'î kí i yaró su'tírore da'rá yã'ase me'ra yi'rigósa”, níko níwó. ²² Koô yê'ê yã'akã tí'ó yã'agi, Jesu koôre mahãmi í'ya, níwí:

—Wãkú tutuaya. Míî êho peó tíhago, yi'rió no'ó'kopi tohá, níwí.

Kíî tohó níiká ta, diî wihamí'ke bí'ã ní'ka pe'tiá wa'ãkaro níwí.

²³ Be'ró Jesu wiôgi yaá wi'ipi ehãgi, naâ wee wiáro noho wêr'í'kore yaarí kura basã peorãre boka ehãwí. Tohó níiká masá kê'ra ípiti utiká í'yãwí. ²⁴ Kíî tíí wi'í po'peapi níirãre “Wiháaya. Koô wêrítimo. Kãrigo weemó”, níwí.

Teeré tí'órã, masá kíî re buhíkã'wã. ²⁵ Jesu naâre wihãa dutiwi. Be'ró wêr'í'ko pesarí tükupi sãháa, koo yaá amúkãpi yê'êki níwí. Tohó weeká, koô wã'ká ní'kako níwó. ²⁶ Be'ró níî pe'tiro tíí di'tapire Jesu koôre masó'ke kiti se'sãa wa'ãkaro níwí.

Jesu piará kapêri í'yãtirãre yi'rió'ke níî'

²⁷ Jesu wiôgi yaá wi'ipi ní'ki wihãari kura piará kapêri í'yãtirã kíî re karíkú siru tuuwã.

—Davi paramí níî turiagi, ísãre pahã yã'a kureya, níî karíkúwã.

²⁸ Be'ró wi'ipi sãháakã, kapêri í'yãtirã kíî tiropi ehãwã. Naâre sêri yã'awí:

—Yi'î misãre í'yakã wee masísere êho peóti? níwí.

—Êho peó!, níî yi'tiwã.

²⁹ Naâ tohó níiká tí'ógi, Jesu naâ kapêripi yãa peowí.

—Misã êho peó'karo noho keoró wa'aáto, níwí. ³⁰ Tohó níiká ta, naâ í'yãwã. Be'ró “Yi'î misãre tohó weesére âpêrãre werêtikã'ya”, níwí.

³¹ Kíî tohó níimikã, naâ wihãaka be'roakãta níî pe'tiro tíí di'tapi kíî naâre yi'rió'kere werêste pe'okã'kãrã níwã

Uúkū masitigire Jesu uúkūkā weé'ke nií'

³² Kapêri i'yâti'kārā wiháari kura a'tíro wa'áwi. Āpêrā Jesu tirópi ni'kí uúkū masitigi wāti sáháa no'o'kire mii eháwā. ³³ Jesu kíîre i'yâgi, wāti kíîpire niigire kō'á wírowī. Tohō weeká, kíî uúkū masiti'ki uúkū ni'kawī. Tookáhārā teeré ipáti i'yâ maria tíharā, a'tíro niíwā:

—Marí a'tó Israel kurakāharā tiropire tohō wa'aká, neê ni'kāti i'yâtirā niíkāti, niíwā.

³⁴ Fariseu masa pe'e a'tíro niíwā:

—Wātiā wiôgi tutuaró me'ra ā'rí wātiāre kō'á wírosami, niíwā.

Jesu masaré pahá yā'a'ke nií'

³⁵ Jesu nií pe'tise makaripi Judeu masa neresé wi'seri niki bu'ê kusiagi wa'áwī. Áyusé kiti Ô'ákī hi masaré y'i'rióse kitire werewī. Tohō niiká Ô'ákī hi wiôgi niími niisé kitire werégi wa'áwī. Do'átirāre no'ó naâ pūrī no'osere y'i'riówi. ³⁶ Masaré i'yâgi, pūtro pahá yā'awī. Naâ bihá wetirā, wākū tutuatirā ovelhare ko'tegi moorá weeró noho niíwā. ³⁷ Tohō weégi Jesu ísā kíî bu'erāre niíwī:

—Diakí híta nií'. Marí otesé pehé pi'rí dikāti'. Teeré miirá pe'e mari boó kurema. ³⁸ Tohō weerā teé otesé wiôgire āpêrā mií tamuahāre sēri nemóya, niíwī Jesu. A'té weeró noho Ô'ákī hi yee kitire masí sí'rírā, páhará waro niíma. Mehô tee kitíre wererá pe'e pehêterákā niíma. Tohō weerā āpêrā kíî o'ôo' nemokā, Ô'ákī hire sēriyá, niíwī Jesu.

Jesu kíî bu'eráre besé'ke nií'

(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)

10 Jesu masaré bu'êka be'ro ísā kíî bu'erá dozere besewí. Ísāre masapí niirá wātiāre kō'á wíro masisere o'ôwī. Tohō niiká nií pe'tise do'átise y'i'rió masisere o'ôwī.

² Ísā kíî besé'kārā doze a'tíro wamêtiwi. Neê waro Simão niíwī. Apé tero kíî reta taha Pedro pisúwā. Be'ró kíî akabihí André niíwī. Kíî be'ro Tiago, tohō niiká kíî akabihí João, naâ piárāpita Zebedeu pō'ra niíwā.

³ Apí Filipe, apí Bartolomeu, apí Tomé niíwā. Yíî Mateu romano masa wiôgire niyéru wapa seé basagi nií'ki kē'ra naâ me'ra niíwī. Apí Tiago Alfeu maki niíwī. Tohō niiká Tadeu niíwī. ⁴ Apí Simão zelote kurakí hi niíwī. Apí Juda Iscariote, be'ropí Jesuré i'yâ tu'tirāpire o'oákíhi kē'ra niíwī.

Jesu kíî besé'kārāre bu'ê duti o'o'ke nií'

(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Kíî beséka be'ro ísā dozere a'tíro niíwī:

—Judeu masa niítirā tiropi wa'átikā'ya. Tohō niiká Samaria di'tapi niisé makaripire wa'átikā'ya. ⁶ Israel kurakāharā tiro pe'e wa'áya. Naâ Ô'ákī hi kíî dutisére siru tuútirā, ovelha naâ wiôgire du'ti wiháa wisí'kārā weeró noho niísama. ⁷ Naāre wererā wa'áya. “Kā'roákā di'sá' Ô'ákī hi besé'ki wiôgi sáhaátehe”, niíya. ⁸ Do'átirāre y'i'rióya. Wēri'kārāre masoyá. Kamí boarāre y'i'rióya. Wātiā sáháa no'o'kārāre kō'á wíroya. Yíî misāre wee masísere wapa maríro o'ô'. Tohō weerā naāre y'i'riórā, wapa seétikā'ya.

⁹ Misá wa'ārā, neê niyéru miáatikā'ya. ¹⁰ Neê ahūro noho miáatikā'ya. Su'tí, tohō niiká sapátu misá sáyasé me'ra di'akí wa'áya. Tuakihí

miáatiká'ya. Da'rará naâ da'rasé wapa me'ra wapá ta'a ba'â masima. Tohô weerá misâ bu'êrá wa'aká, misâre ba'asé wee tamúrâsama.

¹¹ Makâpi ehârâ, “Á'ritá âyú tí'sami” misâ niigí tiro tohá ke'aya. Misâ toó niiró pōo tēoro kīi yaá wi'ipi níya. ¹² Kīi yaá wi'ipi sâháarâ, tí wi'ikâharâre e'katise me'ra í'yâya. ¹³ Misâre yē'eká, “Misâre âyuró wa'aáto”, níya. Misâre yē'etiká, níitiká'ya. ¹⁴ Misâre yē'eti, misâ bu'esére tí'ó sī'ritiká, tí wi'ipire wiháarâ, ou tii makápire wiháarâ, tii makákâhase di'ta misâre wā'ákere paáste kō'aya. Tohô weerá misâ a'ti makákâharâ bu'íritima, níi í'yorâsa! ¹⁵ Diakī hí misâre werê! Ô'âkī hi masaré beseátihi nimi naâre ipíti waro bu'íri da'rêgisami. Too dipóropi Sodoma, Gomorra wamêtise makarikâharâre bu'íri da'rê'karo nemoró naâre bu'íri da'rêgisami, níiwī Jesu.

Jesurê êho peórâre yâ'âro weeátehekâhase níi'

¹⁶ Kīi opâturi níi nemowī:

—Masíya. Yi'í misâre wioró wa'teropi o'ôo'gi weé! Ovelhare yaíwa wa'teropi o'ôo'gi weeró noho o'ôo! Tohô weerá misâre yâ'âro weerí níirâ, piá kapêatiya. Misâre yâ'âro weemíkâ, âyuró weeyá naâre. ¹⁷ Ayuró í'yâya. Misâre yē'ê, Judeu masa wiôrá tiropi miáarâsama. Naâ neresé wi'seripi misâre târarâsama. ¹⁸ Tohô niiká yi'íre êho peóse bu'iri tookâhase di'ta wiôrá tiropi miáarâsama. Naâre yee kítre werêya. Tohô niiká âpêrâ Judeu masa níitirâre werêrsa! ¹⁹ Misâre miáaká, misâ uúkuatehere “De'ró wa'ârosari? De'ró níirâsari?” níi wákú ke'titiká'ya. Misâ uúkúri kura Ô'âkī hi misâ uúkuatehere o'ôgisami. ²⁰ Tohô weerá misâ basi meheta uúkûrâsa! Espírito Santo marí paki o'ôo'ki misâre uúkú dutisere uúkûrâsa!

²¹ Masá yi'íre êho peóká í'yârâ, naâ akawerêrá warore wiá, wêhe dutírâsama. Naâ pô'ra kê'rare tohóta weerâsama. Pô'rá kê'ra naâ paki simiáre meharóta weerâsama. ²² Yeé bu'iri níi pe'tirâ misâre í'yâ tu'tirâsama. No'ó yi'íre êho peó yapatígi noho yi'rigíсами. Kīi yi'í paki tiropi katí nu'kukí 'sami. ²³ Ni'ká makâpi misâre yâ'âro weeká, ape makâpi du'tiyá. Diakī híta misâre werê! Níi pe'tiro Israel kurakâharâ níise makaripi misâ werê kusia bi'aatoho diporo yi'í Ô'âkī hi maki masí weeró noho ipítigi opâturi a'tígisa! taha, níiwī Jesu.

²⁴ Neê ní'kí bu'egí, kíi re bu'egí yi'riôro níi masitisami. Meharóta da'rá ko'tegi kê'ra kíi wiôgi yi'riôro níi masitisami. ²⁵ Bu'egí, kíi re bu'egí weeró noho niiká, âyú níi! Meharóta da'rá ko'tegi kíi wiôgi weeró noho niiká, niiró íá! Bu'egí, wiôgi, naâ yâ'âro wa'aká, bu'ê no'ogi, da'rá ko'tegi ní'kâro noho yâ'âro yi'risamá. Tohô weéro yi'í misâre bu'egíre “Beelzebú, wâtîâ wiôgi níimi” niiká, tootá nemoró misâ yi'í bu'eráre tohô níirâsama, níiwī Jesu.

Jesu “Noa nohóre uiró iatí?” níi'ke níi'

(Lc 12.2-7)

²⁶ Jesu a'tíro werê nemowī:

—Misâ yi'í me'ra níi! Tohô weerá misâre iatíráre útiká'ya. Neê bahutíropi weesé í'yâ no'orosa! Neê í'yâtiropi weé'ke kê'ra masí no'orosa! ²⁷ Yi'í misâre tí'otíropi níi'kere âpêrâ tí'óropi werêste pe'oká'ya. Masí no'oya marí'kere masaré masiká weeyá. ²⁸ Misâ ipiré wêhé kō'arâre útiká'ya. Naâ ipí di'akíre wêhé kō'a masisama. Ô'âkī hi pe'e ipí, ehêri pô'rare pekâ me'epi kō'â butia! masisami. Kíi tohô weegí pūrikâre uíya, níiwī.

²⁹ Jesu kíi paki maríre ma'isére a'tíro níi werê nemowī:

—Piárã mirikĩ hiã õ'ò maharãakã kã'roákã wapatísama. Naã toõ kã'ro wapatímikã, Ô'ákĩ hi naãre äyuró ko'têsami. Neẽ ni'kĩ mirikĩ hiãkã yukĩ gipi pesagĩ marĩ paki “Toõ kã'ro wërĩgisami” niĩtikã, wërítisami. ³⁰Apêye maa taha Ô'ákĩ hi marĩ poãrire “Tiikése niĩ”, niĩ masĩ pe'okã'sami. ³¹Misã pãharã mirikĩ hiã yĩ'riõro wapatísã!. Tohõ weérã misãre yã'ãro weẽ si'rirãre ütĩkã'ya. Ô'ákĩ hi misãre äyuró ko'têgisami, niĩwĩ Jesu.

Masã ti'õropi Jesu Cristore êho peõse niĩ'

(Lc 12.8-9)

³²Jesu werê nemowĩ:

—No'ó masã ti'õropi yĩ'ĩre “Êho peó” niĩ wereká, yĩ'ĩ kê'ra naãre yĩ'ĩ paki i'mĩsepi niĩgĩre äyuró ukũgisa!. ³³Ni'kĩ masaré uĩgi, masã ti'õropi yĩ'ĩre “Êho peó wee” niĩgĩre yĩ'ĩ kê'ra kĩĩre yĩ'ĩ paki i'mĩsepi niĩgĩre “Yagi mehéta niĩmi”, niĩgisa!, niĩwĩ Jesu.

Jesu yeẽ bu'iri masã dika watĩma niĩsẽ niĩ'

(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴Opãturi werê nemowĩ:

—Misã yĩ'ĩre “Äyuró niĩsétiatehere miĩtigi weepĩ”, niĩ wãkũtikã'ya. Yĩ'ĩ teerẽ miĩtitiwi. Yĩ'ĩ a'tĩgi masaré dika watĩse pe'ere miĩtitiwi. Äpêrà yĩ'ĩre êho peótiã, yĩ'ĩre êho peórá me'ra a'mẽ tu'tirãsama. ³⁵Tohõ weérã ni'kĩ kĩĩ paki me'ra a'mẽ tu'tigisami. Apêgo kê'ra koõ pakó me'ra meharóta weegósamo. Tohõ niĩká maki niĩmó koõ maa yẽkó me'ra a'mẽ tu'tirãsama. ³⁶Tohõ weérã ni'ká wi'ikãharã, yeẽ bu'iri a'mẽ tu'tirãsama.

³⁷Yĩ'ĩre ma'iró nemoró misã paki simiã pe'ere ma'ĩ yĩ'ri ni'karã, yarã niĩ masitisã!. Tohõ niĩká paki simiã kê'ra naã põ'rarẽ ma'ĩ yĩ'ri ni'karã, yarã niĩ masitisama. ³⁸Apé tero weegi ni'kĩ “Yĩ'ĩ Jesure êho peógi, wërĩ boosa” niĩ uigĩ, yĩ'ĩre êho peó du'usami. Tohõ weegi noho yagi niĩ masitisami. ³⁹Yĩ'ĩre êho peõse me'ra yã'ãro yĩ'ri si'ritigi, yĩ'ĩre êho peó du'ugi noho pekã me'epi bu'iri da'rẽ bahurió no'ogisami. Apĩ wêhesere ütĩ, yĩ'ĩre êho peó nu'kugi noho pe'e yĩ'ĩ me'ra katĩ nu'kugisami, niĩwĩ Jesu.

Äyuró weé'ke wapa wapã ta'ase niĩ'

(Mc 9.41)

⁴⁰Jesu werê nemowĩ:

—Misãre e'katise me'ra ye'erã, yĩ'ĩre ye'êrãta weemã. Yĩ'ĩre ye'erã kê'ra, yĩ'ĩ paki yĩ'ĩre o'õokire ye'êrãta weemã. ⁴¹Ni'kĩ Ô'ákĩ hi werê duti'kere werê turiagire kĩĩ Ô'ákĩ hi o'õoki niĩ yuukã, ye'egĩre a'tĩro wa'ãrosa!. Ô'ákĩ hi kĩĩre o'osẽ nohoreta kĩĩre ye'egĩ kê'rare o'õgisami. Ni'kĩ masĩ äyugire ye'egĩ, kĩĩ äyugi niĩ yuukã, kĩĩre ye'egĩre a'tĩro wa'ãrosa!. Ô'ákĩ hi masĩ äyugire o'õkaro nohota kĩĩre ye'egĩ kê'rare o'õgisami. ⁴²Ni'kĩ äpirẽ Jesu Cristore êho peógi niĩmi niĩgi, ako wiõgĩre akó tiãgi diakĩ hĩta äyusẽ bokagĩsami, niĩwĩ Jesu.

Joãõ kĩĩ bu'erãre Jesu tirõpi o'õ'ke niĩ'

(Lc 7.18-35)

11 Jesu isã dozere werêka be'ro wa'ã wa'ãwĩ. Galilãipi niĩsẽ makarire bu'ẽ kusagi wa'ãwĩ.

²Joãõ masaré wamẽ yeegi bu'iri da'rerĩ wi'ipi niĩki niĩwĩ. Toopf niĩgi, Jesu masã wa'teropi weesere ti'ókĩ niĩwĩ. Teerẽ ti'õgi, äpêrà kĩĩ bu'esere siru tuãrãre kĩĩ tiropi wa'ã dutiki niĩwĩ. ³A'tĩro naãre sãri yã'a dutiki niĩwĩ:

—“Mi'íta niíti 'Masaré yi'rioákihi a'tígisami' nií no'o'ki, ou ápipíre yuú kuerásari yuhúpi?” nií sérí yá'aya, niíki niíwí.

⁴Jesu tiró etárá, João sérí yá'a duti'kere sérí yá'awá. Naá tohó niiká tí'ógí, Jesu naáre yi'tiwi':

—Yi'í weeká í'yasére, misá tí'osére Joãore werêrâ wa'âya. ⁵“Kapêri í'yâtimi'kârâ ni'kâroakâre í'yâma. Sihâ masitimi'kârâ sihâma. Kamí boará yatí pe'tia no'oma. O'mê peeri tí'otf'kârâ tí'omá. Ápêrâ wêrí'kârâ masamá. Pahasé kiorâ áyusé masaré yi'rióse kitire tí'omá. ⁶Yi'íre êho peó du'utigi noho e'katígisami”, nií werêrâ wa'âya Joãore, niíwí Jesu.

⁷Naá wa'âka be'ro Jesu João yeekâhásere masaré werê ni'kawí:

—Misá masá marirópi Joãore í'yârâ wa'âpâ. Toopí wa'ârâ, uigí nohore, wâkú tutuatigire í'yârâ wa'âtipá. Kíí tutuâtigi taá buti wí'ró wêe kíaro weeró noho niítimi. ⁸Tohó niiká áyusé su'tí sâyagire masá marirópi í'yârâ wa'âtipá. Su'tí áyusé sâyará noho wiôrá yeé wi'seripi niísama. ⁹Too pûrikâre misá ni'kí Ô'âkí hi yee kiti werê mi'tagire í'yârâ wa'ârâ weepá. Niiróta João ápêrâ Ô'âkí hi yee kiti werê mi'tarâ nemoró nií yi'ri ni'kami. ¹⁰Ô'âkí hi Joãore o'oo' yuuatehere kíí yeé kiti ohâka pûripi a'tíro ohâ no'okaro niíwi:

“Yi'í mi'í yeé kitire werê yuuakíhire mi'í diporo o'oo'giti.

Kíí mi'í wa'aátihí ma'are apo yuúgisami”, niíki niíwí Ô'âkí hi, nií ohâ no'okaro niíwi.

Ma'â kê'râ yuu mi'tagi weeró noho mi'í wa'aátoto diporo masá wâkusére bihá weti dika yuú dutigisami niígi, tohó niíki niíwí.

¹¹Diakí híta misâre werêgiti. Too dipóropi, a'tíro niiká kê'rare neé ni'kí João yi'rióro niigí marimí. Tohó niímikâ, nií pe'tirá Ô'âkí hi wiôgi niirópi niirâ João yi'rióro niíma. Mehó niigípita kíí yi'rióro niími.

¹²João bu'ê ni'kaka teropi, teé a'tóka teropi kê'rare Ô'âkí hi wiôgi niisére iatírâ, kumûka weemá. ¹³Nií pe'tirá Ô'âkí hi yee kitire werê mi'tarâ naá ohâ'ke me'ra, tohó niiká Moisé kíí dutisé kúú'ke me'ra Ô'âkí hi wiôgi niími niisére werê nu'kukârâ niíwá. João masaré wamé yeegipita werê tioki niíwí. ¹⁴Misá yi'íre êho peó sí'rikâ maa, a'tíro niígiti. Diporókí hipi Ô'âkí hi yee kiti werê mi'tagi a'tíro niíki niíwí: “Masaré yi'rioákihi a'tiátoto diporo Elia Ô'âkí hi yee kiti werê mi'tagi weeró noho niigí a'tígisami”, nií ohâ no'okaro niíwí. João naá tohó ohâ no'o'kita niími. ¹⁵O'mê peeri kiorâ noho a'teré áyuró tí'oyá.

¹⁶Masá a'tóka terokâharâ, yee kitire tí'ó sí'ritirâ ã'râ weeró noho niíma. Wi'mará makâ dekopi apê duhirâ, naá me'rakâharâre pihîrâ karíkûrâ weeró noho niíma. A'tíro karíkûsama: ¹⁷“Ísá wêowi putimíkâ, basârâ wihâatiapi. Ísá bihá weose basaká kê'rare, utítapi.” Naá weeró noho a'tóka tero niirâ no'ó áyuró, yâ'âro weeká, meharóta tí'sátima. ¹⁸João masaré wamé yeegi be'tí, vinho sí'ritísami. Kíí tohó weeká, misá “Wátí kiómí”, niísa'. ¹⁹Be'ró yi'í Ô'âkí hi maki masé weeró noho ípitigi kê'rare ba'â, yi'í vinho sí'riká, meharóta yâ'âro uúkû'. “Ba'â wârigi, sí'ri wârigi niími. Niyéru wapa seérâ, tohó niiká yâ'ará me'rakí hi niími”, nií yi'íre. Misá ni'kipfreta êho peó wee'. Tohó êho peótimirâ, yi'í weé í'yo'kere í'yârâ, “Ô'âkí hi kííre masisé o'ôpi”, nií masi boosa', niíwí Jesu.

Jesuré êho peótise makarikâharâ yee kití nií'

(Lc 10.13-15)

²⁰Be'ró Jesu kíí tutuaró me'ra weé í'yo yi'ri ni'ka'ke makârikâharâre a'tíro tu'tiwi'. Naá yâ'âro weé'kere bihá weti dika yuútikâ, tohó weewí.

²¹—Misâ Corazí, tohó niiká Betsaida wamêtise makarikâharâre yâ'âro wa'ârosa! Yi'î weé î'yo'kere î'yâmirâ, dika yuú wee! Yi'î âpêrâ Judeu masa niitirâ tiropi Tiro, Sidó wamêtise makaripi weé î'yokâ maa, diporópi naâ yâ'âro weé'kere bihâ weti dika yuú toha boopâ. Naâ bihâ wetisere î'yorâ, naâ wee wiâro noho su'tí wâkisére sâyâ, nohâre naâ dipôapi ôreste peo boopâ. ²²Misâre werê!. Ô'âkî hi masaré beseátihi nimi niiká, misâ pe'ere Tiro, Sidókâharâ nemoró bu'îri da'rê yi'ri ni'kagisami.

²³Ni'kâroakâ maa Cafarnaukâharâre werê!. “Î'mîsepi mihâarâti”, niî wâkú ma'atikâ'ya. Ô'âkî hi misâre pekâ me'epi kô'â butia'gisami. Sô'ó niika maka Sodoma yi'î misâ tiropi weé'karo noho weé î'yokâ maa, tii maká ni'kâroakâpi kê'rare niî nu'ku boosa!. ²⁴Misâre niígiti. Ô'âkî hi masaré beseátihi nimi niiká, Sodomakâharâre nemoró misâ pe'ere Ô'âkî hi bu'îri da'rêgisami, niîwî Jesu.

Jesu “Yi'î me'ra âyuró ehêri pō'ratise kioyá” niise niî

(Lc 10.21-22)

²⁵Naâre tohó niika be'ro Jesu kîî pakí Ô'âkî hire a'tîro niîwî:
—Pakí, mi'î i'mîse, a'ti nukúkâ wiógi niî!. “Masí yi'ri ni'karâ niî!” niirâre mi'î yeékâhasere ti'ó masíkâ weé wee!. Âpêrâ wi'marâ weeró noho maatá ti'ó êho peorâ pe'ere teeré masiká weé!. Mi'î tohó weesére “Áyú yi'ria!”, niî e'katí!. ²⁶Pakí, mi'î íá'karo nohota a'teré keoró weé!, niîwî.

²⁷Be'ró Jesu masaré niî nemowî:

—Yi'î paki niî pe'tise wee masísere yi'îre o'ôwî. Kîî ni'kitá yi'î niisétisere masí pe'okâ'sami. Yi'î kê'ra yi'î ni'kitá kîî niisétisere masí pe'ó. No'ó yi'î masiká weé no'orâ kê'ra kîî niisétisere masísama. ²⁸Misâ basi wee tutuáse me'ra Ô'âkî hire e'katíká weé sî'ri!. Tohó weerâ nikisére wiará, da'râ kari butírâ weeró noho niî!. Misâ bu'îri ti'ó yâ'arâ, bihâ wetirâre a'tîro niígiti. Misâ tohó ti'ó yâ'asere yi'îre werêya. Yi'î misâre wee tamúgiti. Misâ tohó weeká, yi'î misâre âyuró ti'ó yâ'ase o'ôgiti. ²⁹Yi'î dutisére, yi'î iaró noho weeyá. Misâ tohó weeká, wee tamúgiti. Yi'î da'ra dutípegi nií wee!. Yi'î misâre pahá yâ'agi, mehó niigí weeró noho weé!. Misâ bihâ wetisere yi'îre wereká, misâre e'katísere dika yuúgiti. ³⁰Yi'î wee tamú yuuká, yi'î dutisé misâre níki wee!. Masá apêye noho ka'rasásere o'mârâ weeró noho ti'ó yâ'arâsa!, niî werêwî Jesu.

Saurú niiká Jesu bu'erá trigore tí'rê'ke niî

(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)

12 Tiitâre saurú niiká ísâ Judeu masa soo wiári nimi Jesu trigo wesepi yi'riáwî. Ísâ kîî bu'erá íhá boârâ, trigo naâ otê'kere tí'rê, tee peéirre ba'âwi. ²Fariseu masa ísâ tohó weeká î'yârâ, Jesuré niîwâ:

—Î'yâya. Mi'î bu'erá ni'kaká nohore wee dutítisere weemá. Marí soo wiári nimire da'ra dutí wee!, niîwâ.

³Naâ tohó niiká ti'ógi, Jesu niîwî:

—Misâ diporókî hi wiógi Davi kîî me'rakâharâ me'ra íhá boârâ weé'kere bu'êpâ. ⁴Naâ a'tîro weékârâ niîwâ. Ô'âkî hi wi'ipi sâháa, pâú “Ô'âkî hi yee niî!” niî'ke naâre ba'â dutití'kere ba'âkârâ niîwâ. Sacerdotea di'akíre ba'â duti no'okaro niîmiwi. ⁵Apêro Moisé dutí'karopi kê'rare bu'êpâ. Marí soo wiári nimi niiká sacerdoteta Ô'âkî hi wi'ipi da'rasamá. Kîi yeékâhasere da'rârâ, sootísama. Naâ tohó sootírâ, yâ'âro weerâ meheta weemá. ⁶Misâre werêgiti. A'toré yi'î Ô'âkî hi wi'î yi'riôro niî yi'ri ni'kagi niî!. ⁷Misâ Ô'âkî hi

yee kiti ohâka pûripi niî'kere ti'o masí wee'. A'tîro ohâ no'okaro niîwi: “Yiîf masaré a'mêri pahá yâ'akâ íá'. Wa'íkîrâ í hâ moro peo'karo nemoró teé pe'ere ia sâá yi'ri ni'ka'”, niî ohâ no'owi. Misâ teeré ti'o masírâ pûrikâ, masá mehêká weetírâre “Yâ'âro weemá”, niîti boosa'. ⁸ Yiîf Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipitígi soo wiári nimire dutisé nemoró dutí masí, niîwí Jesu.

Jesu amûká bi'â wia'kire yi'rió'ke niî'

(Mc 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Jesu trigo wesepi níka be'ro Judeu masa nererí wi'ipi sâháawí. ¹⁰ Tíí wi'i po'peapi ni'kí amûká bi'â wia'ki níki niîwí. Fariseu masa de'ró weé Jesuré weré sâarâsari? niîrâ, kíîre sêrí yâ'awâ:

—Marí soo wiári nimire do'âtigire yi'riókâ áyú niîti? niîwâ.

¹¹ Naâ tohó niiká tí'ógi, naâre yi'tiwí:

—No'ó misâ wa'tero marí soo wiári nimi niiká ovelha kopêpi birí sâhakâ, kíîre wehé morogi wa'âtikâ weetísami. ¹² Ni'kí masí ovelha nemoró wapatí yi'ri ni'kami. Tohó weéro marí soo wiári nimire áyusé weeká áyú niî', niîwí.

¹³ Kíî tohó níka be'ro amûká bi'â wia'kire niîwí:

—Míîf amûkáre yûúoya, niîwí. Tohó niiká tí'ógi, yûúowí. Kíî tohó weeká ta, ape amûká weeró noho áyuá wa'âwi. ¹⁴ Kíî tohó weeká í'yârâ, fariseu masa uâ wiha wa'âwâ. Tohó uâ wiharâ, “De'ró weé Jesuré wêherâsari?” niî apókârâ niîwâ.

Díporókâharâpi Ô'âkî hi yee kiti weré mi'tarâ Jesuré ohâ yuu'ke niî'

¹⁵ Jesu kíîre wêhé sí'risere masígi, amûká bi'â wia'kire yi'rió'karopi niî'ki wihá wâ'kawí. Kíîre masá pâharâ siru tuúwâ. Niî pe'tirâ do'âtirâre yi'riówí. ¹⁶ Yi'rió, naâre neé kíi yeékâhasere weré dutitiwí. ¹⁷ Jesu naâ pâharâre yi'riókâ, Isaía Ô'âkî hi yee kiti weré mi'tagi ohâ'ke keoró wa'âwi. A'tîro ohâki niîwí:

¹⁸ Á'rí yi'îre da'rá ko'tegi, yi'î besé'ki ními.

Yi'î ma'igí ními. Kíî me'ra e'katí'. Yi'î Espíritore kíîre o'ógiti.

Kíî yi'î niî pe'tirâ masaré áyuró weesére werêgisami.

¹⁹ Kíî neé dí'sâ soo, makâ dekopí karíku síhasome.

²⁰ No'ó wâkú tutuatigi noho kê'rare kô'âsome. Kô'âro noho o'ôgi,

wâkú tutuakâ weegísami. Êho peó tutuatirâre tu'tísome.

Naâre áyuró wee tamúgisami. Kíî wiôgi sâháaka be'ropí,

kíî yâ'asére dokâ ke'akâ weéka be'ropí tohó weé du'ugísami.

Kíî keoró dutí me'rikí'sami.

²¹ Tohó weérâ niî pe'tirokâharâ kíî dutiátehere ko'têrâsama, niî ohâ no'okaro niîwi.

Jesuré “Wâtí tutuaró me'ra weé í'yomi” niî uukahá'ke niî'

(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Be'ró Jesu tirópi kapêri í'yâtigi, uúkütigi wâtí sâháa no'o'kire mii eháwâ. Naâ kíîre mii ehákâ í'yâgi, Jesu kíîre yi'riówí. Tohó weéka be'ro í'yâ, uúkūwí. ²³ Wâtí sâháa no'o'ki yi'riká í'yârâ, niî pe'tirâ masá í'yâ mariawâ. Naâ a'mêri sêrí yâ'awâ:

—Ā'rí diporókí hipi Davi paramí, naâ “A'tiákihi níiápi!” ní'ki níti? níwā.

²⁴ Fariseu masa naâ tohō niiká ti'órā, a'tiro níwā:

—Ā'rí wātiā wiōgi Beelzebú wamētigi tutuaró me'ra wātiāre kō'ā wīrosami, níwā.

²⁵ Jesu naâ tohō niisére masígi, naāre níwī:

—Ni'ká kurakāharā a'mēri dika watí a'me kēērā, masā pe'tia wa'ásama. Tohō niiká ni'ká makakāharā ou ni'ká wi'ikāharā naâ kē'ra a'mēri dika watí a'mé tu'tirā, pe'ti dihá wa'ásama. ²⁶ Meharóta wātiā wiōgi kīi yarā wātiāre kō'ā wīrogi, kīi basita dika watígi weesamí. Tohō weégi kīi de'ró weé tutuā nemo boosabe. ²⁷ Misā yi'íre “Kīi wātí Beelzebú tutuaró me'ra wātiāre kō'ā wīromi”, níi'. Tohō niiká maa, misā bu'esére siru tu'urā wātiāre kō'ā wīrorā, noá tutuaró me'ra kō'ā wīrosari? Naāre misā “Ō'ākí hi tutuaró me'ra wātiāre kō'ā wīroma”, níi'. Tohō weéro masí no'o'. Misā yi'íre niisé diakí hí níi wee!. ²⁸ Yi'í wātiāre Espírito Santo tutuaró me'ra pe'e kō'ā wīro!. Teé me'ra “Ō'ākí hi wiōgi niisé misā tiropire níi toha!”, níi no'o'.

²⁹ Misāre werē nemogiti taha. Ni'kí tutuagí yaá wi'ipire kīi'ire di'te kūútimigi, yaha masí no'oya marí!. Di'téka be'ropi yaha masísami, níwī. Yi'í wātí yi'ri'iro tutuá yi'ri ní'ka nígi, tohō níwī Jesu.

³⁰ Jesu níi nemowī:

—Yi'íre iatírā yi'íre i'ya tu'tirā níima. Yi'íre see neé tamutigi noho dokesté wá'kagi weeró noho níimi. Yi'íre ēho peótirā masaré Ō'ākí hire ēho peókā wee tamúrā meheta weemá.

³¹ Tohō weégi misāre diakí hí werégiti. Ō'ākí hi masá yā'áro weesére, yā'áro uúküsere akobohógisami. Espírito Santore yā'áro uúkükā pūrikāre, akobohósome. ³² Yi'í Ō'ākí hi maki masí weeró noho ipítigire yā'áro uúkükā, Ō'ākí hi akobohógisami. Espírito Santo pe'ere yā'áro uúkükā, Ō'ākí hi akobohósome. Ni'károakā, be'ropí kē'rare meharóta akobohósome, níwī Jesu.

Yukí gire tigi diká me'ra i'ya masi no'o' niisé níi'

(Lc 6.43-45)

³³ Jesu níi nemowī:

—Yukí gi ayukíhí níiká, tigi diká me'ra “Āyukíhí níi'”, níi no'o'. Yukí gi yā'akíhí níiro, tigi diká me'ra “Yā'akíhí níi'”, níi i'ya masi no'o'. Yukí gire tigi diká me'ra i'ya masi no'o'. ³⁴ Misā āyā weeró noho pūrirā níi!. Yā'ará níi tíharā, de'ró weé āyusére uúkū masí boosari? Maríre yā'asé níi yi'riro, yā'aséta marí uúküse wiháa!. Āyusé niiká, āyuséta wiháa!. ³⁵ Tohō weégi masí āyugí āyusé wākusé kio yuúgi, āyuróta uúkūsami. Āpi yā'agí pe'e kīi wākusé yā'asé níi yuukā, yā'áro uúkūsami. ³⁶ Misāre werégiti. Ō'ākí hi masaré beseátihi ními niiká, misā wākútimirá no'ó iaró uúkū maa'ke níki beseágisami. ³⁷ Misā āyuró uúkūka be'ro niiká, Ō'ākí hi misāre “Āyuró uúkūpā, bu'íri moó!”, níigisami. Misā yā'áro uúkūka be'ro maa “Bu'íri kíó!”, níigisami, níwī Jesu fariseu masare.

Masá yā'ará Jesuré weé i'yo dutimi'ke níi'

(Mc 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Be'ró fariseu masa, āpērā Moisé ohâ'kere bu'erá Jesuré a'tiro níwā:

—Masaré bu'egí, mi'í āyusé weé i'yokā i'ya sī'risa!, níwā.

³⁹ Naâ tohō niiká ti'ógí, Jesu níwī:

—Misâ a'tóka terokāharā yā'arā niî'. Misâ weé î'yoya niîrā, misâ êho peótisere yî'îre î'yó'. Misâre weé î'yosome. A'té di'akîre werêgiti. Diporóki hipi Jona Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tagi wa'â'karo noho di'akîre î'yogíti. ⁴⁰ Jona wa'îwî pahigí ho paâga po'peapi i'tiá nimi, i'tiá yami kîîpire sâyâki niîwî. Kîî weeró nohota yî'î Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipitígi kê'ra yî'îre yaâka be'ro i'tiá nimi, i'tiá yami di'tâ po'peapi kûyagísa'. ⁴¹ Jona Nínive wamêtiri makakāharāre Ô'âkî hi yee kitire weréká, naâ yā'âro weé'kere bihâ weti, du'úkārā niîwā. Yî'î pe'ere Jona yî'rióro niîmikā, misâ êho peó wee'. Misâ naâ weé'karo noho yā'âro weé'kere bihâ weti wee'. Tohó weerā Ô'âkî hi masaré beseátihi nimi niiká, Nínivepi niî'kārā a'tóka teropikāharāre “Misâ Jesuré êho peótirā, yā'âro weewí”, niîrāsama. ⁴² Apêye kê'rare werêgiti. Diporóko ho muhîpû mihátiro diakî hi pe'e niîri di'tapi wiôgo Israel kurakāharā wiôgi Salomão masísere ti'ógo a'tíko niîwō. Yî'î Salomão yî'rióro masí yî'ri niî'kamikā, misâ pe'e yî'îre ti'ó sî'ri wee'. Tohó weégo Ô'âkî hi masaré beseátihi nimi niiká, tí di'ta wiôgo niî'ko a'tóka teropikāharāre “Misâ Jesuré êho peótirā, yā'âro weewí”, niîgosamo, niîwî.

Wâtí too dipóropi kîî niî'kipire mahâmi sâhase niî'

(Lc 11.24-26)

⁴³ Jesu fariseu masare niî nemowî:

—Wâtí masipíre kō'â wiro no'oka be'ro akó marirópi sihâ baha ke'atisami. Kîî niîátohore a'mâgi, tohó weesamí. Kîî niîró bokatígi, a'tíro wākûsami: ⁴⁴ “Yî'î wihátí'kipire dahâ sâhagiti taha”, niîsami. Kîîpire dahâ sâhagi, wi'í o'âka wi'í, âyuró apóka wi'í weeró noho boka ehásami. ⁴⁵ Be'ró âpêrâ wâtîâ setere kîî yî'rióro yā'arāre pihísami. Pihí, be'ró too dipóropi kîî wiháa'kipire naâ niî pe'tirā sâhásama. Tohó weégi masí kîî too dipóropi niî'karo nemoró yā'âro tohasamí. Á'rá kê'ra yî'îre êho peótirā tohóta yā'â butia'ro wa'ârāsama, niîwî Jesu.

Jesu pakó, tohó niiká kîî akabihírā yeekāhase niî'

(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jesu masaré tohó uúkûri kura kîî pakó, kîî akabihírā kîî niîrí wi'ipi ehâwā. Naâ sopepí tohâ ni'ka, kîî me'ra uúkû sî'riwā. ⁴⁷ Tohó weeká, toó niigí ni'kí werêwî Jesuré:

—Mi'î pako, mi'î akabihírā sopé pi'topi niîâma. Mi'î me'ra uúkû sî'riama, niî werêwî.

⁴⁸ Kîî tohó niiká ti'ógi, Jesu kîîre niîwî:

—Noa nohó niîti yî'î pako, yî'î akabihírā? niîwî.

⁴⁹ Be'ró isâ kîî bu'eráre yûu pu'u, niîwî:

—Á'raré yî'î pako, yî'î akawerérā waro ti'ó yā'a'. ⁵⁰ No'ó Ô'âkî hi iaró weerá noho naâta yî'î akabihí, yî'î akabihó, yî'î pako weeró noho niîma, niîwî.

Jesu otegi yee kitíre werê'ke niî'

(Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)

13 Tii nimíreta taha Jesu wi'ipí niî'ki ditâra sumútohopi wa'âwî. Wa'â, toopí duhîwî. ² Masá pāhará waro kîî tiropi nereká î'yâgi, yukí sipi mihâ sâha, duhîwî. Masá pe'e ditâra sumútohopi nu'kuwá.

³ Be'ró Jesu kití weeró noho niisé me'ra naâre pehé werêwî:

—Ni'kí masí kīi yaá wesepi otêgi wa'ásami. ⁴Kīî oteká wēesté wā'ka'ke, apêye otesé kape ma'ápi dokê ke'asa'. Mirikī hiá a'tí, tee peérire ì'yâ boka, ba'â pe'okâ'sama. ⁵Apêye ì ta paá kâ'roákâ di'tâ kioró bu'lipi dokê ke'asa'. Teé di'ta kâ'roákâ niî yuukâ, así busu maata marâ, pî'risa'. ⁶Be'ró muhîpū asi mihátiri kura di'tâ bopô sâha yî'ria wa'ása'. Tohô weéro ni'kôri moó'karo niî tîharo, maata yâi diha wa'ása'. ⁷Apêye otesé kape potâ wa'teropi birî ke'asa'. Potâ pe'e teeré pî'rî yî'ria, wêhékâ'sa'. ⁸Apêye otesé kape di'tâ âyurópi birî ke'asa'. Teé âyuró pî'rî, dikâtisa'. Ni'ká yôo cem peeri dikâtisa'. Ape yôo sessenta peeri, ape yôo trinta peeri dikâtisa'. ⁹O'mê peeri kiorá noho a'teré âyuró ti'oyá, niîwî Jesu.

**Jesuré kīî bu'erá “De'ró weégi kití weeró
noho niisé me'ra bu'êti?” ni'ke niî'**

(Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰Be'ró ìsâ kīî bu'erá kīî tiro wa'â, kīî re sêri yâ'awi:

—De'ró weégi masaré kití weeró noho niisé me'ra bu'êti? niîwi.

¹¹Jesu ìsâre yî'tiwî:

—Ô'âkî hi misâre a'tîro weemí. Misâre âpêrâ too dipóropi masíya marim'kere kīî wiôgi niisére masikâ weemí. Âpêrâ yî'îre êho peótirâ pe'ere masítikâ weemí. ¹²Tohô weégi yî'î bu'esére êho peórâreta Ô'âkî hi masisé o'ô nemogisami. Naâ ti'o masise kió yî'rîarâsama. Âpêrâ yî'î bu'esére êho peótirâ pe'ere naâ kâ'roákâ masími'kere ti'o masítikâ weegísami. ¹³Naâ yî'î weesére ì'yâmirâ, ì'yâtirâ weeró noho niísama. Yî'î bu'esére ti'omirâ, ti'o masítisama. Tohô weégi kití weeró noho niisé me'ra naâre werê'. ¹⁴⁻¹⁵Isaía Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tagi kīî ohâ'karo nohota naâre wa'â'. A'tîro ohâki niîwî:

Misâ Ô'âkî hi yeekâhasere teerâ, ì'yâ sî'risome.

Ô'âkî hire êho peó sî'ritirâ, diakî hí kâhasere ti'ó sî'risome.

Tohô êho peóti tîharâ, yî'î re akobohóse sêrisome.

Tohô weerâ misâre wereká, ti'orâsa', ti'órâ pe'ea'.

Mehô de'ró niîro weesarí? niî ti'o masísome.

Misâ âyuró yî'î weesére ì'yâmirâ, ì'yâ masísome,
niî ohâki niîwî Isaía, niîwî Jesu.

¹⁶Ìsâ pe'ere niîwî:

—Misâ pûrikâ yî'î re êho peorâ, e'katí'. Yî'î weesére ì'yârâ, yî'î bu'esére ti'órâ, êho peó'. ¹⁷Diakî hí misâre werêgiti. Pâharâ Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ, tohô niikâ diporókâharâ masá âyurâ niî'kârâ ni'kâroakâ yî'î misâre weesére ì'yâ sî'rikârâ niîmiwâ. Yî'î misâre weresére ti'ó sî'rikârâ niîmiwâ. Tohô weé sî'ri'kârâ niîmirâ, ì'yâti, ti'otí yî'riokâ'kârâ niîwâ, niîwî Jesu.

Jesu oterí masi kitire “A'tîro niî sî'riro weé” niisé niî'

(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸Be'ró Jesu ìsâre a'tîro werê nemowî:

—Oterí masi yee kití a'tîro niî sî'riro weé'. ¹⁹Yî'î a'ti nukúkâpi wiôgi niîgisa' niisére ti'omirâ, teeré ti'o masítirâ, a'tîro weeró noho niísama. Otesé kape ma'ápi birî ke'a'ke weeró noho niísama. Wâtí a'tí, naâ ti'omí'kere e'mâ pe'okâ'sami. ²⁰Âpêrâ ì tá peeri wa'teropi dokê ke'a'ke peeri weeró noho niísama. Yee kitíre e'katíse me'ra ti'osamá. ²¹Tohô ti'omirâ, ni'kôri marirâ weeró noho niísama. Naâre mehêká wa'aká,

ou âpêrâ tee kitíre êho peóse bu'iri naâre tu'tiká, maatá êho peó du'uká'sama. ²²Âpêrâ otesé kape potá wa'teropi birí ke'a'ke weeró noho niísama. Yee kitíre ti'osamá, ti'órâ pe'ea'. A'ti imí kohokáhase pe'ere wákú yi'ri ni'kasama. No'ó de'ró niisére iâri peha yi'riasama. Naâ tohó niisétiká, a'té naâre dohórê'ká'sa'. Naâ ti'ó'kere akobohó, diká marirá weeró noho niísama. ²³Âpêrâ di'tá âyurópi birí ke'a'ke peeri weeró noho niíma. Yee kitíre ti'ó, âyuró êho peó, yi'í dutíro noho weesétirá, âyuró dikâtírâ weeró noho niíma. Cem peeri dikâti'karo weeró noho âyusére weesamá. Âpêrâ sessenta peeri, âpêrâ trinta peeri dikâti'karo weeró noho âyusére weesamá, niíwí Jesu.

Trigo wa'teropi apêye yã'asé kape pĩ'ri bahuá'ke nií'

²⁴Jesu apêye kití weeró noho niisé me'ra i'sâre werê nemowí:

—Ô'ákí hi wiôgi niisé a'tíro weeró noho nií'. Ni'kí masí âyusé kapere kî i yaá wesepi otêsami. ²⁵Be'ró nií pe'tirá káríka be'ro teé otê'kire i'yá tu'tigi kîi otê'karopi wa'ásami. Wa'á, trigo kape wa'teropi yã'asé kapere otêsami. ²⁶Trigo pĩ'ri mihá, teé pupirí kura yã'asé ápí kîi otê'ke kê'ra pĩ'ri bahuása'. ²⁷Teeré i'yârâ, kîi'ire da'rá ko'terâ naâ wiôgipire werêrâ wa'ásama: “Wiôgi, marí otê'ke âyusé kape di'akí niímiwito”, niísama. “De'ró weé a'té yã'asé kape a'típari?” niísama. ²⁸Naâ wiôgi naâre yi'tisami: “Ni'kí maríre i'yá tu'tigi tohó weeápi”, niísami. Be'ró da'rá ko'terâ naâ wiôgire sêrí yã'asama taha: “Mi'í i'sá yã'asé kure weerâ wa'aká iasari?” niísama. ²⁹Kîi pe'e naâre niísami: “Weetiká'ya. Misâ kure weerâ, apêye trigore du'á kô'a boosa'. ³⁰Tootá trigo me'ra bikiâkã'ato. Trigo bikiâ tu'a ehaka be'ropi da'raráre o'ðo'giti. Naâ yã'asé pĩ'rí'kere kure wee mi'tarásama. Kure wee, teeré opa dotóri di'té, i hãrásama. Tu'á eha ni'ko, trigore naâ nirô wiaropi nirôrásama”, niísami, niíwí Jesu.

Jesu mostarda wamétise kapekãhase me'ra werê'ke nií'

(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹Jesu apêye werê nemowí taha:

—Ô'ákí hi yarâ pâhará sãharásama niisé otesé mostarda kape weeró noho nií'. Teeré ni'kí kîi yaá wesepi otêsami. ³²Mostarda kape kã'a kapéroakã waro nií'. Toóka kaperoakã niímiro, bikiâropia pahí butia'khihi yukí gi pĩ'risa'. Pahikihí waro wa'aká i'yârâ, mirikí hiá a'tí, Tigi dipíripi naâ die peoáthe su'tire weesamá, niíwí. Ô'ákí hi wiôgi niisé kã'a kapéroakã weeró noho ni'kása'. Be'ró pahikihí bikiâ'karo weeró noho nií pe'tiropi kîi yeé kiti se'sâa wa'ârosa'. Tohó niiká pâhará kîi yarâ sãharásama niígi, tohó niíwí.

Pãu bikiaká weesé me'ra werê'ke nií'

(Lc 13.20-21)

³³Be'ró apêye werê nemowí taha:

—Ô'ákí hi wiôgi niisé a'tíro weeró noho nií'. Ni'kó numiô pãu weegótigo pãu weesé trigo po'kare i'tiá paa keó, po'o sãásamo. Teé me'ra fermento pãu bikiaká weesére moresamó. Be'ró teé nií pe'tise bikiâ se'sâ pe'tia wa'ása', niíwí. Fermento trigo po'kare bikiaká weé'karo weeró noho Ô'ákí hi wiôgi niisé nií pe'tiropi se'sârosa' niígi, tohó niíwí.

Jesu masaré kití weeró noho niisé me'ra bu'ê'ke nií'

(Mc 4.33-34)

³⁴ Jesu masaré bu'ê'gi, kití weeró noho niisé me'ra di'akí werêwī.
³⁵ Kīî tohō weeká, Ô'ákí hi yee kitire werê mi'tagi ohâ'ke keoró wa'áwi.
 Jesu masaré wereátehere a'tíro ohâ no'okaro niíwi:

Kití weeró noho niisé me'ra masaré werêgisa'.

Ô'ákí hi a'ti imí koho weeká pi masí no'oya marí'kere
 misâre werê bahurê'giti, nií ohâ no'okaro niíwi.

**Jesu “Yá'asé kape trigo tiropi pī'ri bahuá'kere
 a'tíro nií sī'riro weé'” niisé nií'**

³⁶ Be'ró Jesu masaré we'êriti, wi'ipí sáháawī. Īsâ kīî bu'erá kīî re siru
 tuú sáhawi. Toopí kīî re sēri yā'awi:

—Mi'í mehêpi yá'asé kape trigo wa'teropi niisé kiti werê'kere werê
 apoya. De'ró nií sī'riro weeáti? niíwi.

³⁷ Īsâ tohō niiká ti'ógi, Jesu yi'tiwí:

—Áyusé trigo kapere otê'ki yi'í Ô'ákí hi maki masí weeró noho ipitígi
 nií'. ³⁸ Tii wesé pe'e a'ti nukúkâ nií sī'riro weé'. Áyusé kape yi'í re êho
 peorá Ô'ákí hi pō'ra niíma, nií sī'riro weé'. Yá'asé kape pī'ri'ke pe'e wāti
 yará niíma, nií sī'riro weé'. ³⁹ Tii wesé otê'kire i'lyâ tu'tigi yá'asere otê'ki
 wāti niími. Trigo bikiâ tu'a ehaka be'ro naâ ti 'resé a'ti imí koho pe'tiátehe
 nií', nií sī'riro weé'. Trigore ti 'rerá Ô'ákí hire werê ko'terá i'mî sekāharā
 niíma. ⁴⁰ Yá'asere kurê wee ĩ há kō'asama. Naâ tohō weé'karo weeró
 noho a'ti imí koho pe'tiká pire yā'arâ re kō'arāsama. ⁴¹ Yi'í Ô'ákí hi maki
 masí weeró noho ipitígi yi'í re werê ko'terâre nií pe'tiropi o'ôo'gisa'. “Nií
 pe'tirā yā'aro weerā re, tohō niiká âpêrâre yā'aro weeká weerâre neêoya”,
 nií'gisa'. ⁴² Naâre pekâ me'epi kō'arāsama. Toopí naâ pūrī no'orā, upikari
 kūrī wagia, utīrāsama. ⁴³ Tohō wa'arí kurare Ô'ákí hi iaró weerá pe'e
 a'tíro weerāsama. Kīî tiropi wa'arā, muhîpū imí kohokí hi weeró noho
 asistêrāsama. Toopí nií nu'kukâ'rāsama. O'mê peeri kiorá noho a'terê
 áyuró ti'oyá, niíwi.

Di'tâpi niyêru kuhiri yaa kúú'ke nií'

⁴⁴ Jesu a'tíro werê nemowī:

—Misâre Ô'ákí hi wiôgi niisére werê nemogiti. Kīî misâ wiôgi niisé nií
 pe'tise yi'riôro áyú yi'ri ni'ka'. Ni'kí apêye noho wapa bihísere âpêrâ yāá
 di'ta po'peapi nió'kere boká'karo weeró noho nií'. Teerê bokáka be'ro
 meharópita yaa kúusami taha. Be'ró e'katíse me'ra wa'â, nií pe'tise kīî
 kiosêre duâ pe'oká'sami. Kīî duâ'ke wapa me'ra tií di'tare duu miiká'sami,
 niíwi.

**Jesu pérola wamêtiri pee,
 wapa bihíri peekāhase me'ra werê'ke nií'**

⁴⁵ Apêye kê'rare Jesu werê nemowī:

—Ô'ákí hi wiôgi niisé ni'kí masí duú duâ turiagi áyuró asistêse peeri
 pérola wamêtisere a'mâ kusiaro weeró noho nií'. ⁴⁶ Kīî wapa bihíri
 pee, ni'ká peere boka ehági, a'tíro weesamí. Boka ehá, kīî kiosêre duâ
 pe'oká'sami. Kīî duâ'ke wapa me'ra tii peé wapa bihíri peere duu
 miiká'sami. Ô'ákí hi misâ wiôgi niiká, tii peé wapa bihíri peere bokasé
 weeró noho nií'.

Jesu wêhêkikhikâhase me'ra werê'ke niî'

⁴⁷Be'ropí Ô'âkî hi masaré beseátehere werêgiti. Wa'í wêherá ni'kâgi wêhêkihi pahikihíre diâ pahírí maapi doke yôósama. Tigipíre niirá niki wa'í su'rí wá'asama. ⁴⁸Tigí mu'mû yí'riká í'yârâ, wa'í wêherá diâ sumútohopi wehê nihasama. Toopí wa'íre bese duhísama. Áyuráre pí'ípi bese sâásama. Yá'arâre doke yôókâ'sama. ⁴⁹A'ti imí'koho pe'tiká, tohóta wa'ârosa! Ô'âkî hire werê ko'terá i'mî sekâharâ a'tírâsama. Áyurá, yá'arâre dika waá ni'korâsama. ⁵⁰Yá'arâre pekâ me'epi kô'ârâsama. Toopí naâ púri no'orâ, upíkari kú'rí wagia, utírâsama, niîwí Jesu.

Jesu kíî bu'eráre be'ropí naâ weeátehere werê'ke niî'

⁵¹Be'ró Jesu ísâre niîwí:

—A'té yí'í niî'kere ti'otí misa? niîwí.

Ísâ “Íí, ti'ó”, niîwi.

⁵²Ísâ tohó niiká, kíî niîwí:

—Níi pe'tirá Moisé ohâ'kere bu'erá yí'í wiôgi niîgisa' niisére êho peórâ, ni'kí wi'í kiogí weeró noho niîma. Kíî, kí i yaá wi'ikâharâre o'óakihi, tíi wi'ipi kíî apêye noho nirô'kere ma'maré, meharé mii wíró masisami. Kíî weeró noho, Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ naâ ohâ'kere werê masisama. Tohó niiká ma'má, yí'í bu'esé kê'rare werê masisama niîgi, tohó niîwí ísâre.

Jesu kíî yaá maka Nazarépi dahâ tohaa'ke niî'

(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³⁻⁵⁴Jesu teeré werêka be'ro toó niî'ki Nazaré kíî masáka makapi wa'âwí. Toopí Judeu masa naâ nerê wiari wi'ipi bu'ê ni'kawí. Toopí niirá kíî bu'esére ti'ó, í'yâ maria mihawâ. A'tíro niîwá:

—No'opí bu'êpari â'rí toó kâ'ro masigí? De'ró weé a'té masá do'âtirâre yí'rióse nohore weé í'yo masiti? ⁵⁵Â'rí ni'kí kapitêru maki niîmi. Kíî a'ti makákôho Maria maki niîmi. Kíî akabihírá Tiago, José, Simão, Juda niîma. ⁵⁶Kíî akabihírá numia kê'ra a'topíta niîma. Tohó weégi no'opí masîmpari kíî a'teré? niîwá.

⁵⁷Kíî toókí hí niisé bu'íri kíî weresére êho peó sí'ritiwá. Jesu pe'e naâre niîwí:

—Níi pe'tirá ni'kí Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagire ti'ó êho peósama. Kíî yaá di'takâharâ, kí i yaá wi'ikâharâ di'akí êho peótisama, niîwí.

⁵⁸Tohó weégi tíi makápire naâ êho peótiká í'yâgi, pehé naâre weé í'yotiwí.

João masaré wamê yeegire a'tíro weé wêhékârâ niîwá niisé niî'

(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

14 Tiítare Herode Galiléia di'takâharâre dutigí Jesu weé'kere ti'óki niîwí. ²Teeré ti'ógi, kíî me'ra da'rarâre a'tíro niîki niîwí:

—Kíî João masaré wamê yeegi yí'í wêhe dutí'ki masá'ki niîgi niîsami. Tohó weégi, pehe waró weé í'yo tutua yí'riapi, niîki niîwí.

³Kíî Herodeta too dipóropire Joãore yê'ê dutiki niîwí. Yê'ê, bu'íri da'reri wi'ipi di'te kúú dutiki niîwí. A'té bu'íri tohó weéki niîwí. Herode kíî akabihí Filipe nimo, Herodia wamêtigore Filipe kíî katímiká, koôre e'má, nimôtiki niîwí. ⁴Kíî tohó weesére ti'ógi, João Herode tiropi wa'â, a'tíro niîki niîwí:

—Mi'í akabihí nimore nimôtikā, yā'ā nií'. Koôre kiotíkā'ya, niíki niíwī. Kíí tohó nií'ke bu'iri Herode kííre bu'iri da'reri wi'ipi sóróo dutiki niíwī.

⁵Kíí Joãore wêhé si'riki niíwī. Masá pe'e "João Ô'ákí hi yee kitire weré mi'tagi níumi", nífkārā niíwā. Tohó weégi yi'í kííre wêhekā, masá yi'í me'ra uâ boosama nií uígi, maata kííre wêhetíki niíwī. ⁶Be'ró Herode kíí bahuáka nímire bosê nímí weékí niíwī. Tiítare Herodia mako kíí pihí'kārā tiropi basá i'yogo wiháako niíwō. ⁷Herode koô basá i'yokā ti'sā yi'riaki niíwī. Tohó weégi "Neê nií sooro mariró no'ó mi'í iasé nohore o'ôgiti", nífkí niíwī. ⁸Koô pe'e koô pakoré "Yê'e nohóre sêrigósari?" níiko niíwō. Koô pakó werêka be'ro Herode tiropi wa'â, kííre niíko niíwō:

—João masaré wamê yeegi dipôare ditê sure, ni'ká paapi míiti, yi'íre o'ôya, níiko niíwō. Diakí híta Joãore wêhegísari? níigo, tohó wee dutíko niíwō.

⁹Koô tohó niiká ti'ôgi, Herode bihá wetiki niíwī. Joãore wêhé si'ritiki níimiwi. Kíí masá ti'ôropi "Mi'í iasé nohore o'ôgiti" ní'ki nií yuugi, masá yi'íre buhirí níigi, koô ni'karo nohota weéki niíwī. ¹⁰Tohó weégi João bu'iri da'reri wi'ipi níigire kíí dipôare ditê dutiki niíwī. ¹¹Ditê sureka be'ro kíí dipôare bapapí sââ, Herodia makore o'ôkārā niíwā. Koô pe'e kē'ra koô pakopíre o'ô turiako niíwō.

¹²Be'ró João bu'esére siru tuú'kārā kíí ipiré mírā wa'â, yaákārā niíwā. Be'ró Jesupíre werêrā wa'ákārā niíwā.

Jesu ni'kâ mukâsetiri mil imiaré ba'asé eká'ke nií'

(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jo 6.1-14)

¹³Jesu Joãore wêhé'ke kitire ti'ôgi, a'tíro weewí. Yukîsipi mihâ sâha, apêro masá marirópi ísâ kíí bu'erā me'ra wa'âwī. Ísâ wa'asére ti'órā, tookāhārā masá ma'âpi kííre siru tuú wa'kakārā niíwā. ¹⁴Jesu apé pā'repi pē'a ehági, dihá ni'kawī. Be'ró masá pāharāre boka ehá pehawī. Naäre i'yági, pahá yā'awī. Do'âtirā naâ miáa'kārāre yi'riowī. ¹⁵Ísâ kíí bu'erā na'í ke'ari kura kíí tiro wa'â, werêwi:

—Na'í ke'aro weé! A'topí marí níirópíre masá marimá. Tohó weégi masaré makâpi wa'â dutiya. Toopí duú ba'arā wa'aáto, níimiwi.

¹⁶Ísâ tohó niiká ti'ôgi, "Wa'âtikā'ato. Misâ naäre ekayá", niíwī.

¹⁷Ísâ kííre níiwi:

—Ni'kâ mukâse pâu, wa'í piárā di'akí kió', niíwī.

¹⁸Be'ró "Teé misâ kiosére míitia", niíwī.

¹⁹Kíí tohó niiká, kíí tiro miáawī. Be'ró Jesu masaré taâ bu'ipi duhí dutiwi. Tu'â eha ni'ko, teé pâu ni'kâ mukâsepare, naâ wa'í piárāre mí, i'miáropi i'yâ moro, kíí pakí Ô'ákí hire "Áyú!" niíwī. Be'ró pauré dika waá, ísâre o'ôwī. Ísâ pe'e masaré teeré etiwi. ²⁰Níí pe'tirā ba'â yapíwā. Be'ró doze pi'seri naâ ba'â di'a'kere see neéowi. ²¹Teeré ba'arā numiâ, wi'mará ba'pâ keo no'oya mariró imiâ se'saro ni'kâ mukâsetiri mil niíwā.

Jesu akó bu'ipi síhâ'ke nií'

(Mc 6.45-52; Jo 6.16-21)

²²Jesu masaré ba'asé ekáka be'ro ísâ kíí bu'erāre yukîsi me'ra ditârapí pē'a yuu dutiwi. Kíí pe'e toopí masaré we'êritigi, tohákāwī yuhúpi. ²³Be'ró masaré we'êritika be'ro írigípi kíí se'saro kíí pakí me'ra uúkúgi mihâaki niíwī. Toopíre yamí êháakā, ni'kitá níiki niíwī. ²⁴Ísâ pe'e ditâra dekopi pē'ârā weewí. Toó ísâ ehaká, wí'ró ipíti wêe pōo téowi. Tohó weéro pā'kóri paka yukîsire wee kiáwi. ²⁵Bo'rêa mihatiri kura Jesu ísâ tiropi akó bu'ipi síhâ

wã'katiwĩ. ²⁶ĩsã kĩĩre ì'yã masitiwi. Tohõ weerã kĩĩ toopĩ sihã wã'katikã ì'yãrã, ipĩti ikiãwĩ. Kĩĩre ì'yãrã, “Abĩ, masĩ wẽrĩ'ki wãti nĩisami”, nĩ karĩkũwĩ.

²⁷Jesu ìsãre nikiã dutigi a'tĩro nĩwĩ:

—Wãkũ tutuaya. Yĩ'ĩ nĩ! Yĩ'ĩre uĩtikã'ya, nĩwĩ.

²⁸Be'ró Pedro Jesuré nĩwĩ:

—Wiõgi, mi'ĩ nĩgi, yĩ'ĩre mi'ĩ tiro akó bu'ipi sihã wã'ka dutiya, nĩwĩ.

²⁹Jesu kĩĩre nĩwĩ:

—Too pũrĩkãre a'tiã, nĩwĩ. Tohõ weegi Pedro dihãa, Jesu tirõpi wa'ãgi, sihã wã'kawĩ. ³⁰Be'ró ipĩti wĩ'ró wẽekã ì'yãgi, ikiã wa'ãwĩ. Tohõ weegi kĩĩ di'a dihãgi, karĩkũwĩ:

—Wiõgi, yĩ'ĩre yẽ'egi a'tiã, nĩ karĩkũwĩ.

³¹Be'ró maatã Jesu kĩĩre yẽ'ewĩ. A'tĩro nĩwĩ:

—Mi'ĩ kã'roãkã waro ãho peõse kiotĩ? De'ró weegi yĩ'ĩ tiro a'tĩ sĩ'rimigi, yĩ'ĩre ãho peõtiati? nĩwĩ.

³²Be'ró naã yukĩsipi mihã sãhari kura wĩ'ró yisiã wa'ãwĩ. ³³Tohõ wa'akã ì'yãrã, ìsã tiwipi sãyarã Jesuré ãho peõrã, ehã ke'awĩ. Kĩĩre nĩwĩ:

—Niirõta mi'ĩ Õ'ãkĩ hi maki nĩ!, nĩwĩ.

Jesu Genesarépi do'ãtirãre yĩ'riõ'ke nĩ'

(Mc 6.53-56)

³⁴Be'ró ìsã Genesaré wamêtiropi pẽ'a ehãwĩ. ³⁵Tookãharã Jesuré ì'yã masirã, toopĩ kĩĩ ehasé kitire nĩ pe'tiropi werẽ se'sa bi'akãrã nĩwã. Nĩ pe'tirã do'ãtirãre yĩ'riõ dutirã kĩĩ tiropi mii ehãwã.

³⁶—Mi'ĩ kẽ'ra ìsãre mi'ĩ yarõ su'tĩro sumũtohopi yẽ'ẽ yã'a duti kureya, nĩwã. Nĩ pe'tirã tohõ weerã yĩ'riõ no'õ pe'tikã'wã.

Masaré yã'arã wa'akã weesé nĩ'

(Mc 7.1-23)

15 Be'ró fariseu masa Jesu tirõpi ehãwã. Tohõ niikã Moisé ohã'kere bu'erã kẽ'ra Jerusalépi a'tĩ'kãrã Jesu tirõpi ehã, sãrĩ yã'awã:

²—De'ró weerã mi'ĩ bu'erã marĩ yẽki simiã wee mihãti'kere yĩ'ri nĩ'kati? Ba'aãtoho ãporo marĩ yẽki simiã wee wiã'karo noho amũkoetima, nĩwã.

³Jesu naãre yĩ'tiwĩ:

—Yĩ'ĩ kẽ'ra misãre sãrĩ yã'agiti. Misã yẽki simiã wee mihãti'kere wee sirũ tuurã, de'ró weerã Õ'ãkĩ hi dutirõ pe'ere yĩ'ri nĩ'kati? ⁴Õ'ãkĩ hi a'tĩro dutĩki nĩwĩ: “Misã pakĩ, misã pakore ãho peõya.” Tohõ niikã “No'õ kĩĩ pakĩ, kĩĩ pakore yã'ãro uũkũgi noho wẽriãto”, niĩki nĩwĩ. ⁵Misã pe'le misã pakire ou misã pakore naã apẽye noho sãrikã, wee tamũ sĩ'ritirã, naãre a'tĩro nĩsa: “Nĩ pe'tise ìsã kiosẽ misãre o'õ boo'kere Õ'ãkĩ hire o'õ tohapi”, nĩsa! ⁶Misãta a'tĩro niirã nohore naã pakĩ ou naã pakore wee tamũta basiõtisa! niisere bu'ẽ. A'tĩro weerã, Õ'ãkĩ hi dutisere tohõ waro ì'yã kõ'a butiakã! Misã yẽki simiã wee mihãti'kere weẽ sĩ'rirã, tohõ we'ẽ. ⁷Diakĩ hi weerã weerõ noho we'ẽ ta'sa! Isaia ãporõkĩ hipi Õ'ãkĩ hi yee kitire werẽ mi'tagi misãre diakĩ hĩta nĩsapĩ. A'tĩro ohãki nĩwĩ:

⁸—“A'rá masã isẽro me'ra di'akĩ yĩ'ĩre ãho peõma.

Naã ti'õ yã'ase waro pe'le no'opĩ niirõ nĩsa!

⁹Tohõ weerã naã yĩ'ĩre ãho peõse wapa marĩ! Naã bu'esé yĩ'ĩ dutisẽ meheta nĩ! Masã dutisẽ nĩ!”, niĩki nĩwĩ Õ'ãkĩ hi, nĩ ohãki nĩwĩ Isaia, nĩ yĩ'tiwĩ Jesu fariseu masare.

¹⁰ Naäre tohó niika be'ro Jesu masaré pihô, niîwî:

—Yeekáhásere ti'ó masírâti niîrâ, ti'oyá. ¹¹ Marí isêro me'ra ba'asé meheta Ô'âkî hi i'yóropi marîre yâ'âro wa'aká weé!. Marîre isêropi wiháatise pe'e yâ'âro wa'aká weé!, niîwî.

¹² Tohó niika be'ro ísâ kîî bu'erá kîî tiro wa'â, kîîre niîwî:

—Mî'î tohó niisére ti'órâ, fariseu masa ti'sâtiama, niîwî.

¹³ Ísâ tohó niiká, Jesu a'tíro yi'tiwí:

—Wesé kiogí yâ'asé, toopí pí'ri bahuásere du'â kô'agisami. Yi'î paki i'mîsepi niigí niî soose me'ra bu'eráre meharóta weegísami. Naäre kô'â butia'gisami. ¹⁴ Tohó weerá naäre tohó i'yákâ'ya. Naâ niî soose me'ra bu'erá, kapêri i'yâtirâ âpêrâ kapêri i'yâtirâre wehê mi'tarâ weeró noho niîma. Ni'kí i'yâtigi ápí i'yâtigire wehê mi'tagi, naâ piárâpita no'ó niirí kopepi birí sâhasama, niîwî.

¹⁵ Be'ró Pedro Jesuré niîwî:

—Ísâre werêya. Mî'î niî'ke de'ró niî sî'riro weesarí? niîwî.

¹⁶ Jesu kîîre niîwî:

—Misá kê'ra a'teré ti'ó masí weeti yuhûpi? ¹⁷ Niî pe'tise marí ba'â sôrose paâgapi wa'â, be'ró yi'ri wiháa wa'ása!. ¹⁸ Masá naâ uúkuse, isêropi wihásé pe'e wâkusépi waâ daati wihati!. A'te pûríkâ Ô'âkî hi i'yóropi masaré yâ'ará wa'aká weé!. ¹⁹ Marí wâkusé yâ'âro wâkusépi dí'pôkâti wihati!. Apêrâre wêhê kô'ase, nimó niítigore a'me tárâse, numiô me'ra yâ'âro weesé, yahasé, niî soose, uukaháse a'té niî pe'tise wâkusépi dí'pôkâti wihatisa!. ²⁰ A'té pehe pûríkâ Ô'âkî hi i'yóropire masaré yâ'ará wa'aká weésa!. Marí naâ wee wiáse nohore ba'aátoho díporo amúkoetirá pûríkâ, masaré yâ'ará wa'aká weetísa!, niîwî.

Judeu maso niítigo apé di'takôhopi Jesuré êho pe'ó'ke niî'

(Mc 7.24-30)

²¹ Be'ró Jesu Genesarépi niî'ki Tiro, Sidó wamêtise makaripí wa'âwî. Tookâhárâ Judeu masa meheta niîwâ. ²² Toopí ehâ, ni'kó numiô toopí niigó Canákôho Jesu tíró karíkú wâ'katiwô:

—Yi'î wiôgi, Davi díporókí hi wiôgi paramí, yi'îre pahá yâ'aya. Yi'î mako wâtí sâháa no'o'ko niî tîhago, pûúro pi'etímo, niîwô.

²³ Jesu koôre yi'tití yi'rioká'wî. Tohó weerá ísâ kîî bu'erá kîî tiro wa'â, kîîre niîwi:

—Marí siro yâ'âro karíkú wâ'katisamo. Koôre wa'â dutiya, niîwî.

²⁴ Be'ró Jesu koôre niîwî:

—Ô'âkî hi yi'îre Israel kurakâharâ ovelha bahu dutí'kârâ weeró noho niirâ di'akîre a'mâ dutigi o'ôo'wî, niîwî.

²⁵ Kîî tohó niîmikâ, koô kîîre êho pe'ógo, kîî tiro ehâ ke'awô. A'tíro niîwô:

—Wiôgi, yi'îre wee tamúya, niîwô.

²⁶ Jesu koôre yi'tiwí:

—Wí'mará ba'asére e'mâ, diâyiare doke kúúkâ, yâ'â niî', niîwî.

²⁷ Kîî tohó niîmikâ, koô pe'e kîîre niîwô:

—Yi'î wiôgi, tohóta niî', niíro pe'ea!. Diâyiapita mesapi naâ wiôrâ ba'âste dihosere ba'ásama. Tohó niígo, yi'î Judeu maso niítimikâ, Judeu masa naâ "Diâyi weeró noho niímo" niigóre, Judeu masare mî'î wee tamú di'a'kere wee tamúya niígo, tohó niîwô.

²⁸ Koô tohó niiká, Jesu niîwî:

—Mi'fĩ pũrikã êho peóse kió y'i'ria!. Tohô weéro mi'fĩ ni'ĩkaro nohota wa'aáto, ni'fwi.

Kĩĩf tohô niirĩ kurata koô makó wãtĩ kô'ã wĩro no'o'kopi toháko ni'fwi.

Jesu pãharã do'ãtirãre y'i'rió'ke ni'ĩ'

²⁹ Jesu Tiro, Sidópi ni'ĩ'ki wihá wã'kagi, Galiléia wamêtiri ditara sumútohopi y'i'riáwĩ. Be'ró ĩrigĩpi mihãa, ehã nuhawĩ. ³⁰ Pãharã masã kũĩ duhirópi etãwã. Naã opa yurĩri siharãre, kapêri bahú no'otirãre, amũkã, di'pókã dohõri wi'liare, uúkũ masitirãre, no'ó do'ãtise kiorã nohore mii ehãwã. Jesu tirópi naãre mii ehã kũuowã. Naãre y'i'riówĩ. ³¹ Tohô weekã, uúkũ masitimi'kãrã uúkũwã. Amũkãri, di'pókãri dohõri wi'ia y'i'rió no'owã. Opa yurĩri sihá'kãrã diakĩ hí siháwã. ĩ'yãtimi'kãrã ĩ'yãwã. Teeré ĩ'yãrã, masã ĩ'yã mariawã. Be'ró Ô'ãki hire “Marĩ Israel kurakãharã wiógi tutuã y'i'riami”, ni'fwi.

Jesu ba'pãritisetiri mil imiaré ekã'ke ni'ĩ'

(Mc 8.1-10)

³² Be'ró Jesu ĩsã kũĩ bu'erãre pihõ, ni'fwi:

—Ãrã masaré pahã yã'a wa'ãsa!. Naã marĩ me'ra niiró i'tiã nimi y'i'ri'!. Tohô weerã naã ba'asé toháa wa'ãsama. Naã ihã me'ra naa yeé wi'seripi toháakã iatĩsa!. Naã ba'ãtirã, ma'ãpi ti'o masĩse pe'tĩ ke'a wa'ã boosama, ni'fwi.

³³ Kũĩf tohô niikã, ĩsã kũĩre ni'fwi:

—De'ró weé ĩsã ba'asé bokã eka boósari ã'rã pãharãre? A'toré masã marimã, ni'fwi.

³⁴ Jesu ĩsãre ni'fwi:

—Diikésepaga pãú kiotĩ? ni'fwi.

Ĩsã kũĩre ni'fwi:

—Setepaga pãú, tohô niikã wa'ĩ pehêterãkã kió', ni'fwi.

³⁵ ĩsã tohô niika be'ro masaré duhĩ dutiwĩ. ³⁶ Be'ró pãú setepare, tohô niikã wa'ĩre miĩ, kũĩ pakĩ Ô'ãki hire “Áyú” ni'fwi. Tu'ã eha ni'ko, pãuré dika waá, ĩsãre o'dõwĩ. ĩsã pe'e teeré masaré etiwĩ. ³⁷ Ni'f pe'tirã ba'ã, yapĩ y'i'riawã. Be'ró sete pi'seri naã ba'ã di'a'kere see neéowi. ³⁸ Teeré ba'arã numiã, wi'marã ba'pã keo no'oya mariró imiã se'saro ba'pãritisetiri mil ni'fwi. ³⁹ Be'ró Jesu masaré we'ëriti, ĩsã yukĩ sipi mihã sãha, Magadã wamêtiropi pẽ'ã wa'ãwi.

Jesuré fariseu masa, tohô niikã saduceu masa Ô'ãki hi tutuaró me'ra weé ĩ'yo dutimi'ke ni'ĩ'

16 ĩsã Magadã wamêtiropi ehakã, fariseu masa, tohô niikã saduceu masa Jesuré ĩ'yãrã etãwã. Naã diakĩ hí Ô'ãki hi o'õo'kita ni'fmiti? ni'fãrã, kũĩre Ô'ãki hi tutuaró me'ra weé ĩ'yo dutiwã. ² Jesu pe'e naãre y'i'tiwĩ:

—Muhĩpũ sô'ã sãhakã, misã “Áyuró ki'marósa”, ni'f. ³ Bo'reakã yĩarĩ nimi niikã, “Akó pehárosa”, ni'f. ĩ'miãrokãhasere ĩ'yãrã, tohô bahurĩ nimi ni'frosa' niisere masĩ!. Tohô niimĩrã, Ô'ãki hi a'tóka tero kũĩ weé ĩ'yose pe'ere masĩ wee!. ⁴ Misã a'tóka terokãharã yã'arã ni'f. Misã weé ĩ'yoya ni'fãrã, misã y'i'ĩre êho peótisere ĩ'yó!. Misãre weé ĩ'yosome. A'té di'akĩre werẽgiti. Di'porókĩ hipi Ô'ãki hi yee kitire werẽ mi'tagi Jonare wa'ã'karo noho di'akĩre ĩ'yogĩti, ni'fwi. Tohô niika be'ro naã tiropi ni'ĩ'ki apé sia'pi wa'ãwĩ.

**Jesu fariseu masa, saduceu masa naã
bu'esére werê kasa'ke niî'**

(Mc 8.14-21)

⁵Be'ró ìsâ apé pã'repi pē'á wa'áwi. Toopí wa'árã, pãú ìsâ ba'aátehere akobohókãrã niîwí. ⁶Jesu ìsãre niîwí:

—Misã fariseu masa, saduceu masa naa yeé fermento pãú bikiaká weesére ti'o masíya, niîwí.

⁷Kĩî tohò niiká, ìsã kĩî niisére ti'ó yē'etirã, a'mêri niîwí:

—Marí pãuré mĩtitiási. Tohò weégi maríre tohò niísami, niîmiwí.

⁸Jesu ìsã tohò niisére masígi, a'tíro niîwí:

—Misã pãú marí ba'aátehere mĩtitiási niîrã, keoró wákú wee'. Misã êho peóse moó butia'. ⁹Misã ti'o masí weeti yuhúpi? Yi'í ni'kãmukãsepa pãú me'ra ni'kãmukãsetiri mil imiaré eká'kere wákú weeti? Pehé pi'seri naã ba'á di'akere see neéowi. ¹⁰Kãrĩ we'é'ke kē'rare wákú weeti? Setepa pãú me'ra ba'pãritisetiri mil masaré ekawí. Tiíta kē'rare naã ba'á di'a'kere pehé pi'seri see neéowi. ¹¹De'ró weérã misã ti'o masítiati? Yi'í fariseu masa, saduceu masa yee fermentore uúkúgi, pãú mehereta nígi weeápi, niîwí.

¹²Kĩî tohò niiká pita, ìsãre ti'o masíse ehãwi.

—Maríre fermento pãú bikiaká weesé mehereta uúkúgi weeápi; fariseu masa, saduceu masa naã niî soose me'ra bu'esé pe'ere ti'o masiáto nígi, tohò niíapi, niîwí.

Pedro Jesuré “Mi'í Ô'ákĩ hi besé'ki niî'” ni'ke niî'

(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³Be'ró Jesu Cesaréia Filipe wamêtiri makapi wa'áwi. Toopí ehã, ìsã kĩî bu'erãre sêri yã'awí:

—Masá yi'í Ô'ákĩ hi maki masí weeró noho ipitígi de'ró uúkúti? niîwí.

¹⁴Ìsã kĩî re yi'tiwí:

—Ápêrã “João masaré wamê yeegi niîmi”, niîma. Ápêrã “Diporókĩ hipi Ô'ákĩ hi yee kitire werê mi'tagi Elia nígi niísami”, niîma. Ápêrã “Jeremia niîmi ou ápi Ô'ákĩ hi yee kitire werê mi'tagi nígi niísami”, niîma mi'í re, niî yi'tiwí kĩî re.

¹⁵Ìsã tohò niiká, niîwí:

—Misã waro, de'ró wákúti yi'í re? niî sêri yã'awí.

¹⁶Kĩî tohò niiká ti'ógĩ, Simão Pedro kĩî re yi'tiwí:

—Mi'í Ô'ákĩ hi besé'ki Cristo ìsã yoaká yuú kue'ki niî'. Ô'ákĩ hi kati nu'kugi maki niî', niîwí.

¹⁷Jesu kĩî re niîwí:

—Simão, Jona makí, mi'í tohò uúkúgi, diakĩ hita uúkú'. Neê ni'kí masí mi'í re teeré werêtiapi. Yi'í paki i'mí sepi niigi mi'í re teeré masisé o'oopi. Tohò weégi e'katíya. ¹⁸Mi'í re werêgiti. Mi'í wamé Pedro ìtãga niî s'i'riro weé'. Mi'í weeró noho êho peórãre yaa kurákãharãre wa'akã weegíti. Wãtí kĩi yarã me'ra yaa kurákãharãre dokã ke'akã weesomé. ¹⁹Yi'í mi'í re i'mí sepi marí wiôgi niirópikãha sáwire o'ôgiti. Tohò weéro a'ti nukúkãpire mi'í ka'mú ta'akã, i'mí sepi kē'rare ka'mú ta'a no'orosa'. Mi'í a'ti nukúkãpire di'te kúúkã, i'mí sepi kē'rare di'te kúú no'orosa'. A'ti nukúkãpire “Tohõta weeáto” niiká, i'mí sepi kē'rare tohõta wa'ãrosa', niîwí Jesu.

²⁰Be'ró Jesu ìsãre niîwí:

—Neê ápêrãre “Kĩî Ô'ákĩ hi besé'ki Cristo niîmi”, niítikã'ya, niîwí.

Jesu kîî wêriátehere werê'ke niî'*(Mc 8.31-9.1; Lc 9.22-27)*

²¹ Tiîta me'ra Jesu îsâre a'tîro werê ni'kawî:

—Yî'î re Jerusalépi wa'aró niî'. Toopí Judeu masa bikirá, sacerdotea wiôrá, Moisé ohâ'kere bu'erá yî'î re ipíti pi'etikâ weerásama. Yî'î re wêherásama. Tohó weemikâ, i'tiá nîmi be'ro masagisa', niîwî îsâre. ²² Kîî tohó niiká ti'ógi, Pedro Jesuré yoâ kurero wehê wâ'ka, a'tîro tu'tîki niîwî:

—Yî'î wiôgi, neê mi'î tohó niisé wa'âtikâ'ato. Ô'âkî hi tohó wa'akâ ka'mú ta'aato, niîki niîwî.

²³ Be'ró Jesu mahâmi ni'ka, kîî re niîki niîwî:

—Wâtî wa'âya. Mi'î tohó niîgi, Ô'âkî hi yî'î re dutisére ka'mú ta'a sî'rigi weé'. Ô'âkî hi kîî iasére wâkú wee'. Masá naâ wâkú wiaro noho pe'e wâkú, niîki niîwî.

²⁴ Be'ró Jesu îsâ âpêrâre niîwî:

—No'ó yî'î re êho peó siru tuugi noho kîî weé sî'riro noho weetikâ'ato. Yî'î iaró pe'e weeáto. No'ó yî'î re siru tuú sî'rigi, “Jesuré êho peógi, wêri boosa” niîtigita siru tuuáto. ²⁵ Yî'î re êho peóse me'ra yâ'áro yî'ri sî'ritigî, yî'î re êho peó du'ugi noho pekâ me'epi bu'îri da'rê bahurió no'ogisami. Apí wêhesére uîti, yî'î re êho peó nu'kugi noho pe'e yî'î me'ra katî nu'kugisami.

²⁶ Ni'kí a'ti nukúkâkahase niî pe'tisere wapá ta'a, kîî ehêri pô'ra pe'ere bahuriógi, yê'e nohóre wapá ta'a boosari? Kîî pekâ me'epi wa'âgi, kîi yaá ehêri pô'rare de'ró weé wapa yeé wîro masitisami. ²⁷ Yî'î Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipítigi a'tîro weegíti. Yî'î paki asistése me'ra, kîî re werê ko'terá me'ra a'ti nukúkâpire a'tígiti taha. Yî'î opáturi a'tígiti, niî pe'tirâre de'ró naâ weé'ke nikire wapa yeégiti. ²⁸ Diakî hí misâre werêgiti. Ni'karêã a'topí niirá naâ wêriátoho diporo a'teré î'yârasama. Yî'î Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipítigi wiôgi sâhakâ î'yâtimirá, wêrisome, niîwî.

Jesu kîî bahusé dika yuú'ke niî'*(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)*

17 Jesu “Yî'î wiôgi niisére î'yârâsa!” niîka be'ro ni'ká semana yî'riwî.

Tiîtare Pedro, Tiago, kîî akabihí Joãore îrigí i'miákihîpi miáaki niîwî. Naâ se'saro wa'âkârâ niîwâ. ² Toopí naâ î'yóropi kîî bahusé dika yuúki niîwî. Kîî diâpoare muhîpú imî kohokî hi weeró noho asistéki niîwî. Kîi yeé su'tí âyuró bo'rê yuuse wa'âkaro niîwi. ³ Tohó wa'arí kura maata Moisé, Elia diporókâharâpi Jesu me'ra uúkukâ î'yâkârâ niîwâ. ⁴ Teeré î'yâgi, Pedro Jesuré niîki niîwî:

—Yî'î wiôgi, marí a'topí niiká âyú yî'ria!. Mi'î iaká, îsâ i'tiá wi'iakâ weerá ti. Ni'ká wi'î mi'î yaá wi'î, apé wi'î Moise yaá wi'î, apé wi'î Elia yaá wi'î weerá ti, niîki niîwî.

⁵ Pedro tohó uúkûri kura ni'ká o'me kurá asistéri kura a'tî, naâre tuú bi'akâ'karo niîwî. Tii kurápire ni'kí uúkukâ ti'ókârâ niîwâ:

—Á'ri yî'î maki, yî'î ma'igí niîmi. Kîî me'ra púúro e'katí!. Kîî uúkûsere ti'ó êho peóya, niîki niîwî Ô'âkî hi.

⁶ Teeré ti'órâ, kîî bu'erá ipíti ikiárâ, di'tâpi mu'ri ke'akârâ niîwâ. ⁷ Be'ró Jesu naâ tiro wa'â, naâre yê'e yâ'a, niîki niîwî:

—Wâ'ká ni'kaya. Uítikâ'ya, niîki niîwî.

⁸ Be'ró naâ î'yaká, âpêrâ neê maríkarâ niîwâ. Jesu ni'kitá niîki niîwî.

⁹ Naâ tigipí niî'karâ dihátikâ, Jesu naâre niîki niîwî:

—Misâ ni'kâroakâ i'yâ'kere neê ãpêrãre werêtikã'ya. Yi'î Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipítigi wêri masáka be'ropi werêya, niiki niîwî.

¹⁰ Kîî tohó niikã, kîî bu'erã sêri yã'akãrã niîwã:

—De'ró weérã Moisé ohã'kere bu'erã “Masaré yi'rioákîhi a'tiátotoho diporo Elia a'tí m'i'tagisami” niisari?

¹¹ Jesu naãre yi'tíki niîwî:

—Misâ niîro nohota Elia a'tí m'i'tagisami. Kîî niî pe'tisere apó m'i'tagisami. ¹² Yi'î pe'e a'tíro nígiti. Elia a'tí tohaki niîwî. Kîîre masá i'yã masitkãrã niîwã. Naã kîîre no'ó iaró weê s'i'risere weékãrã niîwã. Kîîre weé'karo nohota yi'î Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipítigi kê'rare pi'etfãkã weerã sama, niiki niîwî.

¹³ Kîî tohó niikãpi, kîî bu'erã ti'o masikãrã niîwã. “Kîî 'Elia a'tí tohaki niîwî' nígi, João masaré wamê yeegire nígi weesami’”, níkãrã niîwã.

Jesu wi'magíre wãtí sãháa no'o'kire kô'ã wírowe nií'

(Mc 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Be'ró naã ñrigípi nií'kãrã masá wa'teropi dihatãwã. Tiítare ni'kí a'tí, Jesu tirópi ehã ke'awí. Kîîre a'tíro niîwî:

¹⁵ —Yi'î wiôgi, yi'î makire pahã yã'aya. Kîî wãkútiro wêriã mihami. Ipítí waro pi'etí yi'ri mahami. Pehetíri pekã me'epi dokê ke'a, diãpi kê'rare dokê yôha mihami. ¹⁶ Kîîre mi'î bu'erã tiropi mii ehãmiapi. Naã kîîre yi'rió masitiama, niîwî.

¹⁷ Be'ró Jesu masaré niîwî:

—Misâ êho peóse moorã yã'arã nií'. Yi'î misãre yoakã bu'êmikã, neê ti'o masí wee' yuhúpi. No'ó kô'ro yoakã misã yi'ire êho peótikã wãkú tutuagisari? Kîî wi'magíre yi'î tiro miítia, niîwî.

¹⁸ Toopí mii ehãkã, wãtí wi'magípi nií'kire kô'ã wírowí. Kîî tohó weerí kurata wi'magí yi'rió no'o'kípi tohawí.

¹⁹ Be'ró ñsã kîî bu'erã ãpêrã ti'otíropi kîîre sêri yã'awi:

—De'ró weérã ñsã wãtíre kô'ã masitiapari? niîwî.

²⁰ Jesu ñsãre niîwî:

—Misã yi'ire ãyuró êho peótise bu'iri kîîre kô'ã wíro masitiapã. Diakí hí misãre werêgiti. Misã mostarda kapeakã weeró noho kã'roakã êho peóse kiórã, a'tígi ñrigíre “Apêropi wa'ãya”, nií masi boosa'. Misã tohó niikã, apêropi wa'ãrosa'. Misã diakí hita êho peókã maa, nií pe'tisere weetã basiórosa'. ²¹ Á'ri wãtí sãhagí nohore Ô'âkí hire sêri, be'tisê me'ra di'akí kô'ã wírota basió', niîwî.

Jesu kîî wêriátehere opãturi werê nemo'ke nií'

(Mc 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Be'ró ñsã Galiléiapi sihãrã wa'ãwi. Toopí Jesu ñsãre niîwî:

—Yi'î Ô'âkí hi maki masí weeró noho ipítigíre wiôrãpire o'ôrãsama.

²³ Yi'ire wêherãsama. Naã tohó weemíkã, i'tiã nimi be'ro masagísa' taha, niîwî. ñsã kîî “Yi'ire wêherãsama” niikã ti'órã, púdro bihá wetiwi.

Ô'âkí hi wi'ikãhase niíátehere naã niyéru o'ó'ke nií'

²⁴ Be'ró Jesu, ñsã kîî bu'erã Cafarnau wamêtiri makapi wa'ãwi. ñsã toopí eharí kurare Ô'âkí hi wi'ikãhase niíátehere niyéru wapa seerã Pedro tiropi wa'ãwã. A'tíro sêri yã'akãrã niîwã kîîre:

—Misâre bu'egí Ô'âkî hi wi'ikâhase niâtehere niyêru wapa yeé weeti? niikârâ niîwâ.

²⁵ Pedro naâre yi'tiki niîwî:

—Wapa yeésami, niîki niîwî.

Be'ró Pedro Jesu niirí wi'ipi sâha eháwî. Kîî Jesuré sêrí yâ'agiti weerí kura Jesu pe'e kîî re uúku we'oká'wî:

—De'ró tí'ó yâ'ati, Simão? A'ti imí kohokâharâ wiôrá niyêru iárá, naâ akawerêre sêrisarí, ou apêrokâharâpire sêrisarí nee? niîwî.

²⁶ Pedro kîî re yi'tiwî:

—Apêrokâharâpire wapa yeé dutisama, niîwî.

Jesu kîî re niîwî:

—Too pûrikâre naâ akawerêre sêritisama. Tohô weéro yi'î Ô'âkî hi maki niî yuukâ, kîî yaá wi'ikâhase niâtehere niyêru sêri masítisama.

²⁷ Tohô niîmikâ, naâre mehêkâ wâkú dutitigi wapa yeégiti. Mi'î ditârapî wêherí daa miî, wa'í wêhégi wa'âya. Ba'â mi'tagire wehê moroya. Kîî isêropi niyêru kuhire bokagisa!. Tii kuhí me'ra marí piárá yeere wapa yeégi wa'âya, niîwî Jesu.

Ãyuró weé yi'ri ni'kagi yeere ohâ'ke niî'

(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)

18 Ô'âkî hi wi'ikâhase wapa seérâre Pedro wapa yeégi wa'âka terore ísâ Jesu tirópi wa'â, kîî re niîwî:

—Í'mî sepire noa nohó ísâ mi'î bese kúú'kârâ âpêrá yi'rióro niî yi'ri ni'kagisari? niîwî.

² Ísâ tohô niiká tí'ógi, Jesu ni'kí wi'magíre pihîo, ísâ tiropi ni'kowí.

³ Ísâre niîwî:

—Misâre diakî hí werêgiti. Âpêrá yi'rióro niî yi'ri ni'ka sí'risere du'úkâ'ya. Misâ teeré wâkú nu'kurâ, â'rí weeró noho niîtirâ, i'mîsepi yi'î wiôgi niíatohopi wa'âsome. ⁴ A'tíro niî'. No'ó â'rí wi'magí weeró noho âpêrá yi'rióro niisere wâkútigi noho kîíta yi'î niíatohopire âpêrá yi'rióro niî yi'ri ni'kagisami. ⁵ Apêye kê'rare werêgiti. Yi'î re ma'ligí noho ni'kí â'rí wi'magíre yê'êgi weeró noho weemí. Kîî re yê'êgi, yi'î reta yê'êgi weemí, niîwî.

Âpêrâre yâ'âro weeká weetíkâ'ya niisé niî'

(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Jesu apêye ísâre weré nemowî:

—No'ó yi'î re êho peógi wi'magíre yâ'âro weeká weegi ipíti bu'fri da'rê no'ogisami. Í tâga pahikahá kîî wamî tahapi di'te yoó, kîî re maâ pahírí maapi doke yôókâ, nemoró âyu boosa!. Tohô weeká, kîî maata wêria wa'â, dohórê' nemoti boosami. ⁷ Masaré yâ'âro weeká weesé yâ'â butia!. Yâ'âro weé nu'kukâ'râsama, weerâ pe'ea!. Mehô tohô weegi noho ipíti waro bu'fri da'rê no'ogisami.

⁸ A'tíro weeyá. Misâ amúkâ, misâ di'pôkâ me'ra yâ'âro weé sí'rírâ, ditê kô'a boo'karo weeró noho yâ'âro weé du'ukâ'ya. Misâ ni'ká amúkâ me'ra ou ni'ká di'pôkâ me'ra i'mîsepi wa'aká, nemoró âyú!. Piá amúkâ me'ra, piá di'pôkâ me'ra pekâ me'epi wa'aká pe'ere, yâ'â yi'ria boosa!. ⁹ Misâ kapêri me'ra meharôta yâ'âro weé sí'rírâ, misâ kapêrire ore we kô'â boo'karo weeró noho yâ'asere í'yâ du'ukâ'ya. Misâ ni'ká kapêa me'ra i'mîsepi wa'aká, nemoró âyú!. Misâ pekâ me'epi piá kapêa me'ra wa'aká pe'ere, yâ'â yi'ria boosa!.

Ovelha bahu dutí'ki yeekāhase nií'

(Lc 15.3-7)

¹⁰ Ā'rá wi'mará̃ nohore tohō ī'yā kō'atikā'ya. A'ti'ro nií'. I'mîsekāharā Ō'ākī hire werē ko'terā ā'rá wi'mará̃ re ko'terā̃ yi'f̃ paki i'mîsepi niigi ī'yóropi nií nu'lkuma. ¹¹ Masá Ō'ākī hire wākūtīrā ovelha bahu dutí'kārā weeró noho niíma. Yi'f̃ Ō'ākī hi maki masí weeró noho ipitígi naāre yi'riógi a'tígi weewí.

¹² Yi'f̃ weresére de'ró ti'ó yā'ati? Ni'kí cem ovelha kiogí ni'kí bahu dutí'ká, āpērā di'sará̃ noventa e novere opā bu'upa naā ba'āropi kūsami. Be'ró āpí bahu dutí'kire a'māgi wa'āsami. ¹³ Kīī re bokági, pūūro e'katisami. Āpērā noventa e nove bahu dutí'ti'kārā nemoró kīī me'ra e'katisami.

¹⁴ Meharóta marí paki i'mîsepi niigi neé ni'kí ā'rá wi'mará̃ nohore pekā me'epi wa'aká̃ iatími, niíwī Jesu.

Marí akawerérā maríre yā'āro weeká̃ a'ti'ro weeró iá' niisé nií'

¹⁵ Jesu werē nemowí:

—Mi'f̃ akawerégi mi'f̃ re yā'āro weeká̃, mi'f̃ se'saro kīī tiropi werēgi wa'āya. Kīī yā'āro weé'kere masaká̃ weeyá. Kīī “Yi'f̃ yā'āro weeápi” nií ti'ó yā'akā, misā opāturi a'mēri uúkū, e'katírāsa' taha. ¹⁶ Kīī yi'tití'ká maa, ni'kí ou piárare pihío, kīī tiropi wa'āya. Naā ti'óropi werēya kīī mi'f̃ re yā'āro weé'kere. Tohō weéro Ō'ākī hi yee kiti ohāka pūri nií'karo nohota piárā ou i'tiárā ti'óropi “Diakí híta nií'”, nií masí no'orosa'. ¹⁷ Naā kē'rare yi'tití'ká, nií pe'tirā yi'f̃ re ēho peórā naā nererópi werēya. Naā kē'rare yi'tití'ká, yi'f̃ re ēho peótigi ou wiōrāre niyéru wapa seé basagire weeró noho ti'ó yā'aya.

¹⁸ Diakí hí misāre werēgiti. No'ó misā a'ti nukúkāpi di'te kūkū, i'mîsepi kē'rare di'te kūu no'orosa'. A'ti nukúkāpire “Tohōta weeáto” niiká, i'mîsepi kē'rare tohōta wa'ārosa', niíwī. Kīī tohō niígi, misā “Bu'iritimi” ou “Bu'iri moomí” nií masírāsa' niígi, tohō niíwī.

¹⁹ Jesu nií nemowí:

—Apēyere werēgiti. Piárā “Marí a'te nohóre Ō'ākī hire sērírā” niiká, yi'f̃ paki i'mîsepi niigi misā sēríró nohota weegísami. ²⁰ No'ó piárā ou i'tiárā yi'f̃ re ēho peórā nereká̃, yi'f̃ naā wa'teropi niígiti, niíwī.

Āpērā yā'āro weeká̃ akobohósekāhase nií'

(Lc 17.3)

²¹ Tohō niiká̃ ti'ógi, Pedro Jesu tiró wa'ā, sērí yā'awí:

—Wiógi, yi'f̃ akawerégi yi'f̃ re yā'āro weeká̃, diikésetiri kīī re akobohógisari? Setetiripita kīī yā'āro weesére akobohósari? niíwī.

²² Jesu kīī re yi'tiwí:

—“Tiikésetiri akobohóya”, nií wee'. Tohō niíro noho o'ógi, “Naā yā'āro weesétisetiri niki akobohóya”, niígi.

²³ Tohō weégi misāre yi'f̃ paki kīī akobohósekāhasere werēgiti. Kīī ni'ká di'ta wiógi weeró noho niími. Tií di'ta wiógi kīī re da'rā ko'terā naā wapa moósere apogítigi pihíosami. ²⁴ Kīī naāre wapa seé ni'kari kura ni'kí pahiró waro wapa moógire miásama. ²⁵ Kīī de'ró wee wapa yeéta basiótikā ī'yāgi, wiógi kīī re, kīī nimoré, kīī pō'rará, nií pe'tise kīī kiosére āpērāpire duā turia dutisami. Kīī wapa moósere wapa yeé dio dutígi tohō weesamí. ²⁶ Teeré ī'yāgi, da'rā ko'tegi wiógi tiro ehā ke'a,

nĩsami: “Wiõgi, yi’i re pahá yã’a kureya. Yi’i wapa yeé pe’okĩ’ti”, nĩsami. ²⁷Kĩĩ tohõ niikã ti’õgi, a’tĩro weesami. Kĩĩ re pahá yã’agi, kũĩ wapa moó’kere akobohó, kũĩ re du’úikã’sami. ²⁸Tohõ weeka be’roakã wa’ã, ápi kũĩ me’rakĩ hi da’rá ko’tegire boka ehásami. Kũĩ pe’e kũĩ re kã’roákã wapa moósami. Be’ró kũĩ re wapa yeé dutigi ipĩti wamĩ tahapi ye’èsami. “Mi’i wapa moósere wapa yeé bakeo’ya”, nĩsami.

²⁹Kĩĩ tohõ niikã ti’õgi, kũĩ weé’karo weeró noho kũĩ tiro ehã ke’a, nĩsami: “Yi’i re pahá yã’a kureya. Mi’i re wapa yeé pe’okĩ’ti”, nĩsami. ³⁰Kũĩ pe’e neê iatĩsami. Maatã kũĩ re bu’ĩri da’rerĩ wi’ipi miãa, söróo dutisami. “Kĩĩ wapa yeé pe’okã’pi, du’u wĩróya”, nĩsami. ³¹Be’ró ãpẽrã da’rá ko’terã kũĩ tohõ weesere i’yãrã, neê ti’sãtisama. Tohõ weerã naã wiõgipire teeré werê pe’okã’sama. ³²Teeré ti’õgi, wiõgi kũĩ re pihĩ duti o’osami. Kũĩ re nĩsami: “Da’rá ko’tegi keoró weetĩgi nĩi’. Mi’i yi’i re sãrikã, nĩi pe’tise mi’i wapa moó’ke pakare akobohó pe’okã’api. ³³Mi’i kẽ’ra yi’i mi’i re pahá yã’a’karo noho mi’i me’rakĩ hire pahá yã’a boopã”, nĩsami. ³⁴Wiõgi ipĩti uãgi, kũĩ re pũtro bu’ĩri da’rẽsami. Bu’ĩri da’rerĩ wi’ipi kũĩ re pi’etĩkã wee dutĩsami. Teê nĩi pe’tise kũĩ wapa moósere wapa yeé pe’otigi, toopĩ nĩ nu’kugisami, nĩi werẽwĩ Jesu.

³⁵Be’ró Jesu teeré werẽka be’ro nĩwĩ:

—Yi’i paki i’mĩsepi niigĩ misã akawerẽrãre diakĩ hí akobohótikã, tohõta weegĩsami misãre, nĩwĩ.

Nimõtĩrã, marãpitĩrã a’mẽri kõ’atikã’ya niisẽ nĩi’

(Mc 10.1-12; Lc 16.18)

19 Jesu ãpẽrãre a’mẽri akobohósere uúkũka be’ro ãsã a’tĩro weewĩ. Galilãia di’tapi nĩi’kãrã ãsã Judãia di’tapi Jordão wamõtĩri maa muhĩpu mĩhãtĩro apé pã’repi pe’ãwi. ²Toopĩ wa’akã, pãharã masã Jesurẽ siru tuúwã. Naãre do’ãtirãre yi’riõwĩ. ³Naãre yi’riõkã i’yãrã, fariseu masa Jesurẽ bu’ĩri bokã si’rĩrã, kũĩ tiro wa’ã, sãri yã’awã:

—Ni’kĩ no’ó mehõ niiseãkã me’ra kũĩ nimorẽ kõ’ã masisari? Marĩre dutisẽ tohõ niĩti? niĩwã.

⁴Jesu naãre yi’tiwĩ:

—Misã Ô’ãkĩ hi yee kiti ohãka pũrire bu’ẽmirã, masĩ weeti? Ô’ãkĩ hi nĩi pe’tise kũĩ neê waro weé ni’kaka teropi imĩ, numiõ weeki niĩwĩ. ⁵Tu’ã eha ni’ko, a’tĩro niĩki niĩwĩ: “Tohõ weegi imĩ kũĩ pakirẽ, kũĩ pakorẽ wihãa, kũĩ nimó me’ra niĩgisami. Naã piãrã ni’kã ipi weeró noho niĩrãsama”, niĩki niĩwĩ Ô’ãkĩ hi. ⁶Tohõ weerã naã piãrã niĩtima. Ni’kã ipita niĩma. Tohõ weerã Ô’ãkĩ hi a’mẽ si’okãrãre masã dika waatikã’ro iã’, niĩwĩ Jesu.

⁷Kũĩ tohõ niikã ti’õrã, fariseu masa sãri yã’awã taha:

—Too pũrikãre de’ró weegi Moisé a’tĩro niĩpari? “Ni’kĩ kũĩ nimorẽ kõ’ãgi, ‘A’tẽ bu’ĩri mi’i re kõ’ã’ niĩrĩ pũrire ohã o’oro iã’”, nĩi ohãki niĩwĩ, niĩwã.

⁸Jesu naãre niĩwĩ:

—Miãã yẽki simiã ehẽri põ’ra bitisẽ bu’ĩri Moisé naã nimosã numiare kõ’akã, ka’mũ ta’atiki niĩwĩ. Tohõ niĩmikã, Ô’ãkĩ hi neê waropita “A’mẽri kõ’ãya”, niĩtiki niĩwĩ. ⁹Yi’i kũĩ nimorẽ kõ’ãgire a’tĩro niĩgiti. Koõ ãpi me’ra yã’ãro weetĩmikã, kõ’ãgi noho apẽgore nimõtigi, kũĩ nimó niĩtigo me’ra a’mẽ tãrãgi weeró noho tohasamĩ. No’ó marapĩ kõ’ã no’okore niõrẽ’gi noho kẽ’ra meharõta taha kũĩ nimó niĩtigore a’mẽ tãrãgi weeró noho nĩsami. Ô’ãkĩ hi koõre “Niĩ mi’ta’ki nimo niĩmo yuhũpi”, nĩi i’yãsami. Naã tohõ weerã, Ô’ãkĩ hi kũĩ dutisẽre yi’rĩ ni’kãrã weemã, niĩwĩ.

¹⁰ Kĩĩ tohò niiká ti'órã, ìsã kĩĩ bu'erá niĩwi:

—Tohò niiká pũrikãre marĩ nimõtikitã, nemoró àyúsa', niĩwi.

¹¹ Jesu ìsãre niĩwi:

—Niĩ pe'tirã nimò marirã niĩ masitisama. Ò'ákĩ hi nimò marirã niĩ masiato niĩ'kãrã di'akĩ niĩ masisama. ¹² Æpêrã a'te bu'iri nimõtitisama. Æpêrãre dohõri wi'ia bahuá'ke bu'iri nimõtita basiótisa'. Æpêrãre nimõtĩ dutitirã naã ipikãhãsere yehê kô'a no'o'kãrã niĩsama. Tohò weerã naã nimõtĩ masitisama. Æpêrã Ò'ákĩ hi yeekãhase di'akĩre weé si'rĩrã nimõtītisama. “Tohò nimò marigĩ niĩgiti” niigĩ noho nimò marigĩ tohaáto, niĩwi.

Jesu wi'marãre yãa peó sêri basá'ke niĩ'

(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Be'ró Æpêrã naã pò'raré Jesu tirópĩ mii ehãwã. Naãre yãa peó, Ò'ákĩ hire sêri basá dutirã tohò weewá. Naã tohò weekã, ìsã wi'marãre mii ehãrãre tu'tiwi:

—Kĩĩre kari boótirãta, niĩmiwi. ¹⁴ Ìsã tohò niiká, Jesu ìsãre niĩwi:

—Wi'marãre yi'ĩ tiro a'tiká du'óo'ya. Naãre ka'mú ta'atikã'ya. Wi'marã marĩ nohore àyuró êho peóma. Æpêrã kê'ra wi'marã weeró noho yi'ĩre êho peórã yi'ĩ paki wiôgĩ niirópĩ wa'ãrãsama, niĩwi.

¹⁵ Be'ró wi'marãre yãa peó, sêri basáwĩ. Tu'à eha ni'ko, ìsã apé sia'pi wa'à wa'ãwi.

Ma'mĩ pehé kiogĩ Jesu me'ra uúkũ'ke niĩ'

(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Be'ró ni'kĩ ma'mĩ Jesuré ì'yãgĩ ehãwĩ. Kĩĩre sêri yã'awĩ:

—Mĩ'ĩ masaré bu'egĩ àyugĩ niĩ'. Yi'ĩ katĩ nu'kuakĩhi yê'e nohó àyusére weegĩsari? niĩwi.

¹⁷ Jesu kĩĩre yi'tiwi:

—De'ró weégi yi'ĩre àyusékãhasere sêri yã'ati? Ni'kitã àyugĩ niĩmi. Kĩĩ Ò'ákĩ hi niĩmi. Mĩ'ĩ katĩ nu'ku si'rĩgĩ, Ò'ákĩ hi dutisé kũũ'kere weeyã, niĩwi.

¹⁸ Ma'mĩ yi'tiwi:

—Dise nohóre weegĩsari?

Jesu kĩĩre niĩwi:

—Masaré wêhé kô'atikã'ya. Æpi nimóre a'me tãrãtikã'ya. Yahãtikã'ya. Æpêrã yeekãhasere niĩ sootikã'ya. ¹⁹ Mĩ'ĩ pakire, mĩ'ĩ pakore êho peóya. Mĩ'ĩ basi ma'iró nohota Æpêrãre ma'iyã, niĩwi.

²⁰ Ma'mĩ Jesuré yi'tiwi:

—Yi'ĩ wi'magĩpita a'teré keoró wee mihãtiwi. Yê'e nohó apêye noho yi'ĩ wee nemógĩsari? niĩwi.

²¹ Jesu kĩĩre niĩwi:

—Mĩ'ĩ Ò'ákĩ hi dutisére weé pe'o si'rĩgĩ, niĩ pe'tise mĩ'ĩ kiosére duã pe'okĩ hi wa'ãya. Duã toha, teé duã'ke wapare pahasé kiorãre o'ôya. Mĩ'ĩ tohò weégi i'mĩsepi pehé àyusé kiogĩsa'. Tohò weé toha ni'ko, yi'ĩre siru tuúgĩ a'tiã, niĩwi.

²² Kĩĩ tohò niiká ti'ôgĩ, ma'mĩ pehé kiogĩ niĩ tĩhagi teeré ma'ĩ yi'rĩgĩ, bihã wetise me'ra dahã tohaawĩ.

²³ Kĩĩ wa'ãka be'ro Jesu ìsãre niĩwi:

—Diakĩ hí misãre werégiti. Pehé kiogĩ Ò'ákĩ hi wiôgĩ niirópĩ i'mĩsepi wa'akã, diãsa niĩ'. ²⁴ Opãturi misãre niĩgiti taha. Camelo wamêtigĩ

awigá yutâ daa pí'ô sôrori peepi sâhá yí'ri târîkâ, diâsa niî'. Yí'f paki wiôgi niirôpi pehé kiogi wa'aká pe'e maa, tootá nemoró diâsa niî', niîwî.

²⁵Kîî tohó niiká tí'órâ, îsâ tí'o mariá wa'âwi. Îsâ a'mêri sêri yâ'awi:

—Too pûrîkâre noa nohó pe'e Ô'âkî hi tiropi wa'â masirâsari? niîwî.

²⁶Jesu îsâre î'yâ, niîwî:

—Masá naâ basi wee tutuáse me'ra yí'ri masítisama. Ô'âkî hi pûrîkâre basió'. Kîî maa neê apêye noho weetá basiótise marí', niîwî.

²⁷Kîî tohó niiká tí'ôgi, Pedro niîwî:

—Wiôgi, îsâ pe'e mi'îre siru tuúrâ, niî pe'tise îsâ kiomí'kere du'u kúú pe'okâ'wi. Îsâ tohó weé'ke wapare Ô'âkî hi yê'e nohóre o'ôgisari? niîwî.

²⁸Jesu îsâre niîwî taha:

—Diakî hí misâre niîgiti. Ô'âkî hi a'ti nukúkâpire neê waropi weé'karo weeró noho opâturi weeká, yí'f Ô'âkî hi maki wiôgi sâhagîsa'. Sâháa Wiôgi duhirí kumuropi niî pe'tirâre dutígisa'. Tohó yí'f weeká, misá kê'ra yí'f re dutí tamurâsa'. Misá yí'f tiro doze wiôrá duhisé kumuripi dutîrâsa'. Toopí misá yí'f re êho peórâ doze kurari Israel kurarikâharâre dutîrâsa'. ²⁹Âpêrà niî pe'tirâ yí'f re êho peóse bu'iri naa yeé wi'serire, naâ akawerêre, naâ paki simiâre, naâ pô'rará, naa yeé dí'tare du'u kúú wâ'karâ kê'rare a'tiro wa'ârosa'. Pehé naâ kô'â wâ'ka'ke nemoró yê'ê nemorâsama. Tohó niiká Ô'âkî hi me'ra katí nu'kurâsama. ³⁰Tohó niîmikâ, pâhará ni'kâroakâre wiôrá weeró noho niirâ be'ropíre mehó niirâ niîrâsama. Pâhará ni'kâroakâre mehó niirâ pe'e kê'ra be'ropíre wiôrá weeró noho niîrâsama, niîwî.

Jesu i'sê wese da'rará yee kití me'ra werê'ke niî'

20 Jesu be'ropí kîî o'oátehere a'tiro werê nemowî:

—Í'mîsepi yí'f re êho peórâre o'oátehe a'tiro weeró noho niî'.

Ni'kí i'sê wese kiôro weeró noho niî'. Kîî bo'rê ke'ari kura i'sê wî'reáhâre

a'mâsami. ²Naâre bokági, “Ni'ká nimi wapa yeé wiaro noho misâre wapa yeégiti”, niîsami. Naâ yí'tíka be'ro naâre kîî yaá wesepi da'ra dutígi

o'ôo'ká'sami. ³Be'ró nove niiká âpêrà da'raáhâre a'mâ nemogi wa'âsami. Toopí makâ dekopi da'rasé moorâ duhirâre boka ehâsami. ⁴Boka ehâ,

naâre niîsami: “Misá kê'ra yaa wesé i'sê wesepi da'rará wa'âya. Misâre

keoró wapa yeégiti”, niîsami. Kîî tohó niiká tí'órâ, naâ “Ai” niî, naâ kê'ra

da'rará wa'âsama. ⁵Be'ró daharí tero niiká, tohó niiká yamíka' trêš niiká

meharóta a'mâgi wa'â, naâre o'ôo'sami taha. ⁶Be'ró taha cinco niiká makâ

dekopi wa'âsami. Toopí âpêrà da'rasé moorâ niî baha ke'atirâre boka

ehâsami. Boka ehâgi, niîsami: “De'ró weerâ misá da'rasé moorâ ni'kâri

duhí na'iatî?” niîsami. ⁷Naâ yí'tisamá: “Âpêrà îsâre ‘Da'rará wa'âya’,

niîtiamá. Tohó weerâ da'ra wee’”, niîsama. Tohó niiká tí'ôgi, wesé wiôgi

naâre niîsami: “Misá kê'ra yaa wesépi da'rará wa'âya. Keoró wapa yeégiti”,

niîsami. Tohó weerâ naâ kê'ra da'rará wa'âsama.

⁸Yamîpi tii wesé wiôgi si'orí da'ragíre pihô, niîsami: “Da'raráre pihí nee,

wapa yeéya. Be'ropí ehâ'kârâre wapa yeé mi'taya. Be'ró bo'rê ke'ari kura

da'rá ni'ka'kârâre wapa yeé tu'â eha ni'koya”, niîsami. ⁹Tohó weégi a'tiro

weesamí. Cinco niiká pi wesepí da'rá ni'ka'kârâre pihô mi'tasami. Ni'ká

nimi da'rasé wapa wapa yeé wiaro noho naâre wapa yeésami. ¹⁰Be'ró

bo'reaká da'rá ni'ka'kârâ “Îsâ naâ nemoró wapá ta'arâsa’”, niîmisama.

Tohó niîmikâ, naâ wâkû'karo noho wa'âtisa'. Naâ kê'ra meharóta wapá

ta'asama. ¹¹Tohó weerâ tii wesé wiôgi me'ra ti'sâtirâ, a'tiro niîsama:

¹² “Ā'rá be'ropí da'rará ehâ'kārā yoâtikā ni'kâ horata da'raâma. Īsâ pūrikā yoaká asisé poó, da'rá na'i tō'oapi. Tohō weemíkā, ĩsâre wapa ye'ékaro nohota naá kê'rare wapa yeeápi”, niísama. ¹³ Wiôgi pe'e ni'kí tohō bisí nu'kugire a'tíro niísami: “Yi'í me'rakí hi, mi'íre yâ'áro weégi meheta wee'. Mi'í da'raátoho diporo 'Ni'kâ nimi da'ra wapá ta'a wiaro noho wapá ta'agisa”, nií no'o tohapi. ¹⁴ Tohō weégi mi'í wapá ta'a'kere ye'ê, toháa wa'áya. Yi'í ā'rí be'ropí da'ragí a'tí'kire mi'íre wapa ye'ékaro noho wapa yeégiti. ¹⁵ Yeé niyéru niíapi. Tohō weégi yi'í iaró noho wapa yeé masi!. Yi'í nií pe'tirāre ni'kāro noho o'oká naāre doégi weetí?” niísami.

¹⁶ A'tíro nií! Yará sáhā mi'ta'kārā, naá be'ro êho pe'ókārā kê'rare meharóta Ô'ákí hi āyusére o'ôgisami. Tohō weérā nií mi'ta'kārā “Īsâre o'ô nemogisami”, nií masísome, niíwī.

Jesu kīī wēriátehere opâturi werê nemo'ke nií'

(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Be'ró ĩsâ Jesu me'ra Jerusalé wa'arí ma'api wa'áwi. Īsâre, kīī bu'erá dozere mehêkâ pihāwī. Īsâre niíwī:

¹⁸ —Misâ i'yâ! Marí Jerusalépi wa'ārā wee'. Toopi yi'í Ô'ákí hi maki masí weeró noho ipítigire a'tíro weerásama. Sacerdotea wiôrāpire, tohō niiká Moisé ohâ'kere bu'erápire o'ôrásama. Naá yi'íre wêhe dutírāsama. ¹⁹ Naáta taha apé di'takāharā Judeu masa niítirā wiôrāpire wia turiárāsama. Yi'íre buhíká, tārā, kurúsapi wêhe dutírāsama. Naá tohō weemíkā, yi'í i'tiá nimi be'ro masagísa!, niíwī Jesu.

Tiago, João pako Jesu me'ra uúkū'ke nií'

(Mc 10.35-45)

²⁰ Zebedeu nimo koô pō'rá Tiago, João me'ra Jesu tirópi ehāwō. Jesuré apéye noho sērigo, kīī tiropi ehā ke'awō. ²¹ Jesu koôre niíwī:

—Yē'e nohóre yi'í weeká íasari? niíwī.

Kīīre yi'tiwó:

—Mi'í wiôgi sáhāgi, ā'rá yi'í pō'ra piārāre mi'íre dutí tamu dutigi sōróopa. Ni'kí mi'í diakí hí pe'e, āpi kūúpe' pe'e dipoápa, niíwō.

²² Koô tohō niiká ti'ógi, Jesu koô pō'raré niíwī:

—Misâ yi'íre sērísere ti'o masí wee!. Yi'í ipítí pi'etí, wérígisa!. Misá kê'ra yi'í weeró noho pi'etí masiti? niíwī. Naá yi'tiwá:

—Īí. Pi'etí masi!.

²³ Naá tohō niiká, Jesu naāre niíwī:

—Diakí híta nií!. Misá kê'ra pi'etírāsa!. Tohō weemíkā, diakí hí pe'e, kūúpe' pe'e misāre dipo masítisa!. A'té yi'í weesé nií wee!. Yi'í paki bese yuú'kārā pe'e toopíre duhírāsama, niíwī.

²⁴ Īsâ piámukārā naá tohō sēríká ti'órā, naá me'ra uá wa'áwi. ²⁵ Tohō weeká i'yāgi, Jesu ĩsâre pihío, niíwī:

—Misâ masísa!. A'ti nukúkāre dutirá tí di'tare mii wapá wa'ásama. Naá dokakāharā kê'ra meharóta dutípesama. ²⁶ Misâ pūrikā naá weeró noho weesomé. Tohō weeró noho o'ôrá, misâ wa'teropi wiôrá nií si'rírā, āpêrāre da'rá ko'terā weeró noho niíya. ²⁷ No'ó āpêrā nemoró nií si'rigi noho āpêrāre da'rá ko'tegi weeró noho niíya. ²⁸ Yi'í Ô'ákí hi maki weeró noho weeyá. Yi'íre āpêrā wee tamuáto niígi meheta a'tíwi. Yi'í pe'e naāre wee tamúgi a'tíwi. Tohō niiká yâ'áro wee'ke wapare páharāre wērī basa, wapa yeé wirogi a'tíwi, niíwī.

Jesu piará kapêri bahutirãre y'i'rió'ke nií'

(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹Be'ró ìsâ Jericó wamêtiri makapire wihá wã'kawi. Tiítare pãhará masá Jesuré siru tuúwã. ³⁰Ìsâ wa'aró tií ma'a sumútoho piará kapêri bahú no'otirã duhúwã. Jesu y'i'riásere ti'ó yã'arã, karíkúwã:

—Wiôgi, Davi paramí nií turiagi, ìsãre pahá yã'aya, niíwã.

³¹Masá pe'e naãre “Karíkütikã'ya”, niímiwã. Tohó niiká ta, naã pe'e nemoró karíkú nemowã:

—Wiôgi, Davi paramí nií turiagi, ìsãre pahá yã'aya, niíwã.

³²Naã tohó niiká ti'ógi, Jesu tohã ni'ka, naãre pihô sêri yã'awi:

—De'ró y'i'fí weeká iasarí? niíwã.

³³Naã kí ìre y'i'tiwá:

—Ìsãre kapêri bahuká weeyá, niíwã.

³⁴Tohó niisere ti'ógi, Jesu naãre pahá yã'agi, naã kapêrire yã peowí. Kí ì tohó weeri kura naã piarápita kapêri i'yãwã. Be'ró naã kê'ra Jesuré siru tuú wã'kawã.

Jesu Jerusalé wamêtiri makapi sãháa'ke nií'

(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jo 12.12-19)

21 Ìsâ Jerusalépi ehaátoho diporo Betfagé ìrigí Oliveira wamêtikihi bu'áropi ehãwi. Toopí ehã, Jesu piará ìsã me'rakãharãre tii makápi o'ôowí. ²Naãre niíwã:

—Sií maka marí diakí hi niirí makapi wa'ãrãsa!. Toopí ni'kó jumenta di'té ni'ko'kore koó makí me'ra boka ehãrãsa!. Naãre pãã, miítia. ³No'ó ni'kí misãre mehêkã niiká, a'tíro niíya: “Marí wiôgi iaámi. Maatá wiã no'orosa' taha”, niíya, niíwã.

⁴Diporókí hi Ô'ákí hi yee kiti werê mi'tagi kí ì ohã'karo nohota tohó wa'ãwi. Kí ì Ô'ákí hi uúkũ'kere a'tíro ohãki niíwã:

⁵Jerusalé kãharãre a'tíro niíya:

“Ì'yãya. Misã wiôgi misã tiropi a'tími.

Mehô niigí weeró noho jumenta maki wi'magi bu'ipi pesã wã'katimi”, nií ohãki niíwã.

⁶Be'ró Jesu kí ì o'ôo'kãrã tii makápi wa'ã, kí ì wee dutí'karo nohota weékãrã niíwã. ⁷jumentinhore kí ì pakó me'ra miítikãrã niíwã. Be'ró ìsa yeé su'tí bu'íkãhasere naã bu'ipi pũútã peowí. Tu'ã eha ni'ko, Jesu jumento wi'magi bu'ipi miã pehawí. ⁸Toopíre pãhará masá niíwã. Naã êho peósere i'yorã, naa yeé su'tí bu'íkãhasere Jesu y'i'riáropi sêó kúuwã. Ápêrã ma'ã sumútoho pürí niisê keerire ditê kúuwã. ⁹Masá kí ì diporo wa'arã, kí ì sirokãharã kê'ra e'katíse me'ra karíkúwã:

—Diporókí hi pi wiôgi nií'ki Davi paramíre e'katí peorã. Áyuró wa'áato ã'rí Ô'ákí hi o'ôo'kire. Ìmãsekãharã kí ìre “Áyú butia'mi” niíáto, nií karíkú wã'kawã.

¹⁰Be'ró Jesu Jerusalépi sãháakã, toopí niirã ikiã pe'tia wa'ãwã. Pãharã sêri yã'awã:

—Noá niíti kí ì a'? niíwã.

¹¹Naãre Jesu me'ra wa'arã y'i'tiwá:

—Kí ì Jesu Ô'ákí hi yee kiti werê mi'tagi Nazaré maka Galiléia di'takí hi niími, niíwã.

Jesu Õ'ákĩ hi wi'ipi duaräre kō'á wíro'ke nií'

(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jo 2.13-22)

¹² Be'ró Jesu Õ'ákĩ hi wi'ipi sáháawī. Toopíre wa'íkĩrã naâ Õ'ákĩ hire ĩ há moro peohã niíwã. Nií pe'tirã tií wi'i po'peapi naãre duaräre, duarã kē'rare ĩ'yãgi, kō'á wíro pe'okã'wī. Naã niyéru dika yuúri mesare, buháre naã duã duhise kē'rare tuu kehé kúu pe'okã'wī. Naã keoró weetise bu'iri tohó weewí. ¹³ Be'ró naãre niíwī:

—Õ'ákĩ hi yee kiti ohãka pūripi a'tíro ohã no'owi: “Yaá wi'i 'Õ'ákĩ hire sēriri wi'i nií', nií no'oka wi'i nií'.” Misã pe'e keoró weetiápã. Yahará yaa wi'ire weeró noho tohakã weé', nií tu'tíwī naãre.

¹⁴ Tií wi'ipire kapēri bahú no'otirã, sihá masitirã kīĩ tiropi a'tíwã. Naã tohó weekã ĩ'yãgi, naãre yi'riówī. ¹⁵ Sacerdotea wiôrã, Moisé ohã'kere bu'erã pe'e kīĩ ayusé weé ĩ'yokã ĩ'yãrã, ti'sãtiwã. Wi'mará tií wi'i po'peapi niirã a'tíro karíkūwã:

—Diporókĩ hipi wiôgi nií'ki Davi paramíre e'katĩ peorã, niíwã. Teeré ti'órã, sacerdotea wiôrã kē'ra uã wa'ãwã. ¹⁶ Tohó weerã Jesuré a'tíro sēri yã'awã:

—Sohá wi'mará naã niisere ti'otí?

Jesu, “Ti'ó'. Misã Õ'ákĩ hi yee kiti ohãka pūripi nií'kere bu'epã. A'tíro nií':

Õ'ákĩ hi, mi'ĩ wi'mará, tohó niikã mi'rírãre a'tíro weekã weeápi.

Mi'ĩre “Áyú!” niírá, keoró basã peo me'rikã weeápi, nií'”, niíwī.

¹⁷ Tohó niika be'ro sacerdotea wiôrãre, Moisé ohã'kere bu'erãre kō'á wã'ka, Betãniapi wa'ã wa'ãwī. Toopí ĩsã kariwí.

Jesu figueira wamêtikihi dikã marikihire yã dihakã weé'ke nií'

(Mc 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Ape nimí bo'reakã Jesu Jerusalépi mahãmi tohagi, ihã boã yi'ria wa'ãwī. ¹⁹ Tohó weégi ma'ã sumútohopi niikihĩ figueira wamêtikihire ĩ'yãgi, tigi tiro wa'ã, tigi dikãre ĩ'yã ma'agi wa'ãwī. Neê dikã maríkaro niíwī. Pūri pehé di'akĩ niíwī. Tohó dikã marikã ĩ'yãgi, Jesu tigré niíwī:

—Neê opãturi dikãti nemosome, niíwī. Kīĩ tohó niika be'ro maata yã diha wa'ãwī. ²⁰ Tohó wa'akã, ĩsã kīĩ bu'erã ĩ'yã mariarã, kīĩ re sēri yã'awi:

—De'ró weéro tigi maata yã dihati? niíwī.

²¹ Jesu ĩsãre yi'tiwí:

—Diakĩ hí misãre werêgiti. Misã êho peóse kiórã, Õ'ákĩ hi diakĩ híta yi'tigísami niirã, yi'ĩ tigré yãikã weé'karo weeró noho wee masírãsa'. A'té yi'ĩ tigi yãikã weé'karo yi'rióro wee masírãsa'. A'tígi ĩrigíre apēropi diã pahiri maapi wa'akã wee masírãsa'.

²² Misã êho peóse kiórã, nií pe'tise misã Õ'ákĩ hire sērisere bokarãsa', niíwī.

Jesuré “Noá dutiró me'ra tohó weeti?” nií'ke nií'

(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Be'ró Jesu Õ'ákĩ hi wi'ipi sáháawī. Kīĩ tií wi'ipi bu'erí kura sacerdotea wiôrã, apêrã Judeu masa bikirã kīĩ tiropi a'tíwã. Kīĩ re bu'iri bokã si'rírã, sēri yã'awã:

—De'ró dutise me'ra mi'ĩ weesere tohó weeti? Noá mi'ĩ re tohó wee dutígi dutise o'oátĩ? niíwã.

²⁴ Jesu naâre yi'tiwî:

—Yî'í kē'ra misâre sēri yā'a a'megiti. Misâ yi'tiká, yi'í kē'ra misâre “A'té dutiró me'ra weé’”, niigiti. ²⁵ Noá Joãore wamê yee dutigi o'ôo'pari? Ô'âkî hi tohó wee dutipari? ou masá pe'e kîî re tohó wee dutipari? niîwî.

Be'ró naâ basi a'mêri niîwâ:

—Marí “Ô'âkî hi Joãore wamê yee dutiki niîwî” niiká, kîî marîre “Too pûrikâre de'ró weérâ Joãore êho peótiri?” niigisami. ²⁶ Marí “Ô'âkî hi o'ôo'tiki niîwî; masá kîî re o'ôo'kārâ niîwâ” niiká, masá marîre tu'ti boosama. Niî pe'tirâ masá “João Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi niîwî”, niî êho peósama, niîwâ. ²⁷ Tohó weérâ “Masítisa!”, niî yi'riokā'wâ. Naâ tohó niiká ti'ógi, Jesu naâre niîwî:

—Yî'í kē'ra “A'té dutiró me'ra weé’”, niî werê wee', niîwî naâre.

Jesu ni'kí pō'ra piárâ yee kití me'ra naâre werê'ke niî'

²⁸ Be'ró Jesu naâre a'tîro niî werêwî:

—Yî'í ni'kâroakâ weresére de'ró ti'ó yā'arâsari misâ? Ni'kí piárâ imiá pō'ratísami. Ni'kiré a'tîro niîsami: “Makí, yaa wesé i'sê wesepi da'rági wa'áya”, niîmisami. ²⁹ Kîî tohó niiká ti'ógi, kîî makí “Wa'á wee’”, niî yi'tisami. Be'ró mehêkâ wākū taha, da'rági wa'ásami. ³⁰ Be'ró kîî pakí âpi kîî makí tirópi i'yâgi wa'ásami. Meharóta kîî re “Da'rági wa'áya”, niîsami. Kîî makí yi'tisami: “Ai, pakí, wa'âgiti”, niîsami. Kîî tohó ni'ki niîmigi, wa'âtisami, niî werêwî Jesu sacerdotea wiôrâ, âpêrâ Judeu masa wiôrâre. ³¹ Kîî makí ni'i nohó pe'e kîî iaró weeparí? niî sēri yā'awî naâre.

Naâ a'tîro yi'tiwâ:

—Kîî dutí mi'ta'ki keoró weepí, niî yi'tiwâ.

Teeré ti'ógi, Jesu naâre niîwî:

—Diakí hí misâre werêgiti. “Yā'arâ”, misâ niirâ, niyêru wapa seérâ, tohó niiká imiaré a'me târâ wapâ ta'arâ numia misâ i'mî sepi wa'âtiri kura naâ pe'e wa'ârâsama. ³² João masaré wamê yeegi Ô'âkî hi iaró noho a'tîro âyuró niisétiro iamí niisére bu'eká, misâ êho peótiwi. Naâ misâ “Yā'arâ niîma” niirâ pûriká kîî weresére êho peó, naâ wâkusére dika yuúkārâ niîwâ. Naâ tohó weeká i'yâmirâ, misâ pe'e dika yuúti, kîî weresére êho peótikārâ niîwi, niîwî Jesu.

Da'rá ko'terâ keoró weeti'ke niî'

(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Jesu opâturi werêwî:

—Apêye kití me'ra misâre werê nemogiti. Teeré ti'oyá. Ni'kí pahiró di'tâ kiogí i'sê wese weesamí. Tii wesére sâ'ri sâásami. Toopí naâ i'sê bipe sâátihi peere i'tágapi se'ê sâhasami. Tohó niiká i'miári wi'i naâ ko'tê duhiatihi wi'ire weesamí. Tohó weéka be'ro apêropi wa'âgi, âpêrâre tii wesére ko'tê dutigi kûúsami. Naâre kîi yaá di'tare da'rasé wapa “Toó kâ'ro yi'í re i'sê wiayá”, niîsami.

³⁴ Be'ró i'sê dikâtiri kura âpêrâ kîî re da'rá ko'terâre toopí o'ôo'sami. Naâre o'ôo'gi, “Yaá di'ta da'rarâre yeé i'sêre sērírâ wa'áya”, niîsami.

³⁵ Toopí ehaká, tii wesé ko'terâ kîi o'ôo'kārâre ye'êsama. Ni'kiré paásama. Âpiré wêhé kō'asama. Âpiré i'tâ peeri me'ra dokesamá. ³⁶ Naâ tohó weeká ti'ógi, tii wesé wiôgi too dipóro o'ôo' mi'ta'kārâ nemoró o'ôo'sami. Naâ ehaká i'yârâ, tii wesé ko'terâ naâ kē'rare meharóta weesamá.

³⁷Be'ró o'òo' tiogipia maha, kîî makiré o'òo'sami. A'tíro ní wákúmisami: “Yíî makire wio pesáse me'ra ì'yârásama”, níîmisami. ³⁸Kîî makiré ì'yârâ, tii wesé ko'terá naâ basi a'mêri uúkúsama: “Á'ritá níîmi be'ropí a'ti wesére yê'eákíhi. Mâa, kîîre wêherá. Be'ró a'ti wesé mari yaá wese toharósa”, níîsama. ³⁹Tohó níîka be'ro kîî makiré yê'ê, tii wesé sumútohopi miáa, kîîre wêhé kô'asama, ní werêwí Jesu.

⁴⁰Kîî werêka be'ro Jesu wiôrâre sêri yâ'awí:

—Too pûrikâre tii wesé wiôgi a'tígi, de'ró weegísari tii wesé ko'teráre? níîwí.

⁴¹Kîîre yî'tiwá:

—Pahá yâ'aro mariró naâ yâ'arâre wêhé kô'agísami. Be'ró kîî yaá wesere âpêrâ pe'ere ko'tê dutigísami. Naâ pe'e ì'sê dikâti'kere keoró kîî yeé níisere wiarásama, níîwá.

⁴²Naâ tohó níîká tí'ógi, Jesu níîwí:

—Misâ Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûrîre bu'êpâ. Yíîre wa'aátehere a'tíro ohâ no'owi:

Í tâ pîhiri me'ra wí'í yeerá ní'ká pîhi naâ iatíka pîhire kô'ârásama. Naâ kô'âka pîhi me'ra âpêrâ pe'e âyuró tutuarí wí'í yeé ní'ka míhasama. Ô'âkî hi marí wiôgi naâ kô'âka pîhi me'ra tohó weesamí. Kîî tohó weé'ke “Áyú butia!”, níî tí'ó yâ'a no'oi, níî ohâ no'owi, níîwí Jesu.

⁴³Tohó weégi misâre werêgiti. S'í'í wesé wiôgi sôhá ko'teráre di'tâ e'mâ'karo weeró noho Ô'âkî hi misâre weegísami. Ô'âkî hi misâ wiôgi níî sí'rimiwí. Níî pe'tise âyusé kîî wiôgi níîrópi níisé misa yeé níî boopâ. Misâ Ô'âkî hi yee kitire werê mí'tarâre, tohó níîká yí'îre iatise bu'íri Ô'âkî hi misâ kio boó'kere e'mâgísami. Âpêrâ pe'ere o'ógísami. Naâ yí'îre êho peó, Ô'âkî hi iaró weerásama. ⁴⁴Í tâga yí'î werêkagare a'tíro werêgiti. No'ó tigapí birí pehagi noho mito dihó no'ogísami. No'ó tigá pe'e kîî bu'ipi doké pehaká maa, âyusé mara wa'âgísami, níîwí. Tohó níîgi, kîîre iatírá be'ropí bu'íri da'rê no'orásama níîgi, tohó níîwí.

⁴⁵Sacerdotea wiôrâ, âpêrâ fariseu masa Jesu tee kitíre wereká tí'ôrâ, “Maríre tohó níîgi weesamí”, níîwá. ⁴⁶Tohó weerá kîîre bu'íri da'reri wí'ipi sôróorâtírá yê'ê sí'rimiwá. Naâ tohó weé sí'rimirâ, a'tíro wákúkârâ níîwá: “Masá kîîre Ô'âkî hi yee kiti werê mí'tagi níîmi”, níîsama.” Tohó weerá marí kîîre yê'eká, maríre yâ'aro wee boósama níîrâ, wee masítíwâ.

Wiôgi maki amûká di'tegí masaré neêo kúu duti'ke níî'

(Lc 14.15-24)

22 Jesu opâhuri kití weeró noho níisé me'ra wiôrâre werê nemowí taha. A'tíro níîwí:

²—Ô'âkî hi masaré kîî wiôgi níîrópi wa'aká weesé a'tíro weeró noho níî'.

Ní'kí di'tâ wiôgi kîî makí amûká di'teká bosé níîmi wee peóro weeró noho níî'.

³Kîîre da'râ ko'terâre níîsami: “Yí'î kârî werê'kârâre pihîrâ wa'âya”, níîsami.

Be'ró naâ pe'e naâre pihiká, “Wa'á wee!”, níîsama. ⁴Naâ tohó weeká ì'yâgi, âpêrâre o'òo'sami taha. Naâre níîsami: “Yí'î pihî'kârâre werêrâ wa'âya. Ba'asé tu'á eha no'oi toha! Yarâ wekiá, âpêrâ ekará di'í yoháká weé'kârâre wêhe dutí tohapi. Níî pe'tise apó no'oi toha! Keéro, bosé níîmi wee peórâ a'tiáto”, níîsami.

⁵Tohó weerá naâ kê'ra pihîrâ wa'âmisama. Naâ kê'rare yí'tití yí'rioká'sama.

“Wa'á wee!”, níîká'sama. Ápí kîî pihî no'oi kîî yáá wesepi wa'âsami. Ápí kîî da'rârópi wa'âsami. ⁶Âpêrâ, wiôgi o'òo'kârâre yê'ê, paâ, wêhé kô'aká'sama. ⁷Naâ

tohô weesére ti'ôgi, wiôgi ipíti uásami. Tohô weégi naâre wêhé kô'a'kârâre kîi yarâ surârare wêhe dutígi o'ôo'sami. Tohô niiká naa yaá makare í há dutisami. ⁸Be'rô âpêrà kîi re da'rá ko'terâre niísami: “Niî pe'tise yi'î makire bosê nîmi wee peoátehere apó tohapi. Tohô weemíkã, yi'î pihî'kãrã yã'arã niî tîharã a'títa basióti yuukã, a'títikãrã niíama. ⁹Tohô weerã no'ó misã makã dekopî boka ehãrãre pihîya”, niísami. ¹⁰Be'rô kîi re da'rá ko'terã makã dekopî pihîrã wa'ásama. Niî pe'tirã naã boka ehãrã ayurã, yã'arãre pihî neêo kûu, wiôgi yaá wi'ipi miásama. Naã tohô weekã, toopí naã nererí tûku mu'mûa wa'ása'.

¹¹Be'rô wiôgi naâre î'yãgi wa'ásami. Ni'kí naã wa'teropi niigí naã amûkã di'tekã sãyã wiaro noho sãyâtigire î'yãsami. ¹²Wiôgi kîi re niísami: “Akawerégi, a'tí bosê nîmire de'rô wee su'tí amûkã di'tekã sãyã wiaro noho sãyâtimigi sãhátiati?” niísami. Kîi pe'e yí'tití yí'riokã'sami. ¹³Be'rô wiôgi tíí bosê nîmi si'orí weerãre niísami: “Kîi re yê'ê, di'pòkãri, amûkãripi di'te butuaya. Wihãaro na'í tî'aropi kô'ákã'ya. Toopí pûrî no'ologi, upíkari kû'rî wagia, utígisami”, niísami wiôgi. ¹⁴A'té weeró noho ni' Ô'ákî hi wiôgi niisé. Ô'ákî hi pâharã masaré pihîmikã, pehêterãkã kîi wiôgi niirópi sãháarãsama, niíwî Jesu.

Weé ta'sase me'ra Jesuré bu'îri a'mãrã naã sêrí yã'a'ke nií'

(Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵Kîi tohô niika be'ro fariseu masa wa'ã wa'ãwã. Be'rô naã Jesuré bu'îri bokã sî'rîrã, “A'tîro weerã”, nií apo yuúkãrã niíwã. ¹⁶Tohô weerã naã bu'esére siru tuúrãre, tohô niikã âpêrà Herode yaa kurãkãharã me'ra Jesu tirópi o'ôo'kãrã niíwã. Naã kîi tiropi etãrã, niíwã:

—Masaré bu'egí, ísã mi'î niisétisere masí'. Mi'î diakî hí uúkû'. Masã yi'î re de'rô wãkûrãsarî? niiró mariró diakî hí uúkû'. Ô'ákî hi yeere diakî hí werê'. Âpêrà wiôrã niíma niiró mariró nií pe'tirãre ni'kãro noho î'yã'. ¹⁷Tohô weerã mi'î re apêye noho sêrí yã'arã a'tiãpi. Romano masa wiôgire kîi niyéru wapa seésere wapa yeékã, marire dutisé ayú niíti, ou yã'ã niíti nee? Naã Jesuré bu'îri bokã sî'rîrã, tohô niíwã. (Jesu “Wapa yeéro íã!” niikã maa, Judeu masa “Ô'ákî hi ni'kiréta êho peéro íã!; mi'î tohô niisé yã'ã nií”, nií bookãrã niíwã. “Wapa yeetikã'ro íã!” niikã pe'e maa, “Romano masa wiôgire yi'îrî ni'kagi weé”, nií bookãrã niíwã).

¹⁸Tohô weégi Jesu naã yã'ãro wãkusére î'yãgi, a'tîro niíwî:

—Misã tohô niírá, weé ta'sarã nií'. De'rô weerã yi'î re mehêkã yí'tígi, bu'îri bokãgísami niírá, sêrí yã'ati? ¹⁹Niyéru kuhi romano masa wiôgire wapa yeéri kuhi nohore miítia, niíwî. Kîi tohô niikã tí'órã, ni'kã nîmi da'ra wapã ta'ari kuhi nohore miítiwã. ²⁰Tohô weekã î'yãgi, Jesu naãre sêrí yã'awî:

—Noa nohó yaa diãpoa, noá wamé wã'yatí a'ti kuhípîre? niíwî.

²¹Kîi tohô niikã tí'órã, naã yí'tiwã:

—César, romano masa wiôgi kîi diãpoa, kîi wamé wã'yã', niíwã.

Be'rô Jesu naãre niíwî:

—Too pûrîkãre romano masa wiôgi wapa yeé dutise nohore kîi re o'ôya. Ô'ákî hi yee pe'e maa kîi re o'ôya. Kîi wee dutisere weeyã, niíwî.

²²Kîi tohô niikã tí'órã, tí'o mariã, be'rô wa'ã wa'ãwã.

Masã wêrîka be'ro masasére Jesuré sêrí yã'a'ke nií'

(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³Jesuré “Romano masa wiôgire wapa yeéro iatí?” niika nîmireta âpêrà sacerdotea saduceu masa kîi re î'yãrã etãwã. Naã “Wêrî'kãrãpi masasomé”, nií êho peóma. Tohô weerã Jesuré masasékãhasere a'tîro niíwã:

²⁴—Masaré bu'egí, díporópi Moisé a'tíro dutíki níwí. “Ni'kí nimôtigi pō'ratítimigi wēriká, kíî akabihí kíî nimó níi'kore níórē'ato. Be'ró kíî koó me'ra neé waro pō'ratí m'i'tagire kíî ma'mí wērí'kire pō'ratí basaato”, níiki níwí Moisé. ²⁵Tohōta wa'â' ísâ wa'terore. Sete ímiá ní'kí pō'ra níwā. Masá ma'mí nimōti, be'ró wēría wa'âki níwí. Pō'ra marí yuugi, kíî nimó níi'kore kíî akabihíre kúúki níwí. ²⁶Kíí kē'ra pō'ratítimigi wēría wa'âki níwí. Be'rokí hí kē'rare tohōta wa'âkaro níwí. Tohō di'akí wa'â turia dihakaro níwí teé ní tiogipire. ²⁷Naâ níi pe'tirā be'ró koó kē'ra wēría wa'âko níwí. ²⁸Naâ sete koó me'ra amúká di'tékārā níwā. Tohō weéro wērí'kārā masaká, níi nimó tohá butia'gosari? níi sērí yā'awā.

²⁹Tohō níiká tí'ógí, Jesu naâre yí'tiwí:

—Misâ wísí yí'ria wa'a. Ô'âkí hí yee kiti ohâka pūrikāhasere neé masí wee!. Ô'âkí hí kíî tutuasé kē'rare masí wee!. ³⁰Wērí'kārā naâ masaká be'ro nimôtisome. Pō'ra numíá kē'rare numí soosome. Ô'âkí híre weré ko'terá í'mísepi níirā weeró noho níirásama. ³¹Apêye noho wērí'kārā masásere weré nemogiti taha. Ô'âkí hí kíî yee kiti ohâka pūripi misâre níi'kere bu'êpá. A'tíro níiki níwí: ³²“Yí'í Ô'âkí hí níi!. Abraão, Isaque, Jacó wiôgi níi!”, níiki níwí. Kíî naâ wiôgi níi! níigi, yí'í tiropi katíma níigi, tohō níiki níwí. Ô'âkí hí katirá wiôgi níimi. Wērí bahu dutí'kārā marimá, níwí Jesu.

³³Kíî bu'esére tí'órā, masísé me'ra yí'tiká í'yārā, masá tí'o mariá wa'âwā.

Moisé kíî dutísé kúú'ke, ní'kâro äyú yí'ri ní'karo níi' niisé níi'

(Mc 12.28-34)

³⁴Be'ró Jesu saduceu masare di'ta mariákā weesére fariseu masa tí'ókārā níwā. Teeré tí'ó, nerêkārā níwā. ³⁵Naâ me'ra ní'kí Moisé ohâ'kere bu'egí Jesuré mehêká yí'tiká íági, kíîre sērí yā'awí:

³⁶—Masaré bu'egí, Moisé dutí'ke dise noho apêye yí'rióro äyú yí'ri ní'kati? níwí.

³⁷Jesu kíîre a'tíro yí'tiwí:

—A'tíro níi!. “Ô'âkí hí marí wiôgire níi pe'tise misâ êho peóse me'ra, misâ wākúsé me'ra, misâ tí'ó yā'ase me'ra malíyá.” ³⁸A'té níi! apêye yí'rióro níi yí'ri ní'kase. ³⁹A'té be'rore tohō kureta níi!, níiro pe'ea. A'tíro níi!. “Marí basi ma'iró nohota âpérare ma'iró íá!” ⁴⁰A'té piáro dutísere weerā, níi pe'tise Moisé kíî dutí'kere, tohō níiká Ô'âkí hí yee kiti weré mí'tarā naâ bu'ê'kere yí'tírāta weé!, níwí Jesu.

Jesu masaré “Cristo naâ níigi noa makí níiti?” níi sērí yā'a'ke níi'

(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹Fariseu masa naâ nererí kura Jesu naâre sērí yā'awí:

⁴²—Misâ Cristo Ô'âkí hí besé'kire de'ró tí'ó yā'ati? Noa makí níiti kíî? níwí.

Kíîre yí'tiwá:

—Díporókí hípi wiôgi Davi paramí níi turiagi níimi, níwā.

⁴³Naâ tohō níiká tí'ógí, Jesu naâre níwí:

—Cristo Ô'âkí hí besé'ki Davi paramí níi turiagi níiká, too pūríkäre de'ró weégi Davi Espírito Santo tutuaró me'ra uúkūgi, kíîre “Yí'í wiôgi níimi”, níipari? Marí, marí paramíre “Yí'í wiôgi níimi”, níi wee!. Davi Ô'âkí hí besé'kire uúkū yuugi, a'tíro ohâki níwí:

⁴⁴ Ô'âkî hi i'mîsepi niigí kîî makiré, yîî wiôgire a'tîro niîki niîwî:
 “Yîî tiro wiôgi duhirí kumuropi duhîgisa! Mîî toopí duhiká,
 mîîre î'yâ tu'timi'kârare dokâ ke'akâ weegiti”,
 niîki niîwî Ô'âkî hi, niî ohâki niîwî Davi.

⁴⁵ De'ró weégi Ô'âkî hi besé'ki Cristo Davi paramí niî masi boosari? Davi basíta kîîre “Yîî wiôgi niîmi”, niîki niîwî. Tohô weégi kîî paramí se'saro niîtiki niîwî. Kîî wiôgi kê'ra niîki niîwî, niîwî Jesu.

⁴⁶ Kîî tohô niisere ti'órâ, neê ni'kí kâró yî'titiwâ. Tiîta me'ra be'ró maha uîrâ, neê sêri yâ'a nemotiwâ.

**Jesu fariseu masare, tohô niiká
 Moisé ohâ'kere bu'eráre tu'ti'ke niî'**

(Mc 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

23 Be'ró Jesu masaré, tohô niiká ísâ kîî bu'erára niîwî: ²—Moisé ohâ'kere bu'erá, âpêrâ fariseu masa Ô'âkî hi dutisé Moisére kûû'kere wererá niîma. ³Tohô weérâ naâ weresere ti'ó, teeré wee sirú tuuya. Naâ weesétise pe'ere î'yâ kûutikâ'ya. Naâ âyuró werê me'rima, werêrâ pe'ea! Tohô weemírâ, naâ niisé pe'ere weetíma. ⁴Naâ dutí wiaro noho dutí yî'riokâ'sama. Masá teeré pōo tēótisama. Naâ tohô weérâ, wiâ pōo tēōya marisé nikisére di'te peórâ weeró noho weesamá. Naâ masaré teeré wiâ peorâ weeró noho weesamá. Naâ teeré wiâ dutirá, neê âpêrâ tâ'rírâre wee tamútirá weeró noho weesamá. Neê pahá yâ'ati, masaré neê kâró wee tamútisama. ⁵Nîî pe'tise naâ weesere masaré âyuró î'yâ dutirá weé ta'sasama. Masá naâre “Ô'âkî hire âyuró êho peósama” niiká ti'ó sî'rírâ, a'tîro weesamá. Naâ diâpoapi, naâ amûkâpi Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûrikâhasere pahírí kaseró me'ra ohâ'kere di'té ô'osama. Tohô niiká naâ Ô'âkî hire sêriká î'yâ dutirá âpêrâ yî'rióro naa yaró wu'tîro sumúthopi opa daári kioróhore sâyásama. ⁶Bosê nîmi niiká wiôrá naâ duhí wiasé kumuripi duhí sî'risama. Naâ neresé wi'seripi kê'rare meharóta weesamá. ⁷Masá naâre makâ dekopi wio pesáse me'ra pōo tēríkâ iasamá. Naâre, “Ísâre bu'erá” pisuká iasamá.

⁸Misâ pûrikâ âpêrâre “Misâ ísâre bu'erá niî”, niî no'otikâ'ya. A'tîro niî! Misâ ni'kí pō'rata niî! Yîî ni'kitá misâre bu'egí niî! ⁹Misâ neê ni'kiré a'ti nukúkâpire “Ísâ paki”, niîtikâ'ya. Misâ ni'kitá pakí ti! Kîî Ô'âkî hi i'mîsepi niîmi. ¹⁰Diakí híta misâ pûrikâ “Ísâ wiôgi”, niî pisú no'otikâ'ya. Yîî Cristo Ô'âkî hi besé'ki ni'kitá misâ wiôgi niî! ¹¹No'ó âpêrâre wee tamúgi, kîíta niîmi âpêrâ yî'rióro bu'ipi niî yî'ri ni'kagi. ¹²No'ó “Yîî âpêrâ yî'rióro niî yî'ri ni'ka!” niî ti'ó yâ'agi noho Ô'âkî hi kîîre mehó niigiákâ waró tohaká weegísami. No'ó “Yîî âpêrâ yî'rióro niî!” niî ti'ó yâ'atigi pe'ere Ô'âkî hi âpêrâ yî'rióro tohaká weegísami.

¹³Misâ Moisé ohâ'kere bu'erá, tohô niiká fariseu masa weé ta'sarâ niî! Masá yîîre êho peó sî'rírâre ka'mú ta'a! Tohô weérâ, yîî paki wiôgi niirópi wa'arí ma'are naâre bi'árâ weé! Misâ basíta yîîre êho peó wee! Âpêrâ kê'rare êho peó sî'rikâ ia sâá wee! Tohô weéro yâ'â butia'ro wa'ârosa! misâre.

¹⁴Misâ wapê wi'ia numia yeé wi'serire e'mása! Misâ yâ'áro weé'kere wâkú dutitirá yoaká Ô'âkî hire sêri ta'sa! Tohô weérâ misâ âpêrâ nemoró bu'íri boká yî'ri ni'karâsa!.

¹⁵Jesu a'tîro niî nemowí Moisé ohâ'kere bu'erára, tohô niiká fariseu masare:

—Misâ ipíti waro weé ta'sa'. Misâ êho peósere no'ó ni'kí niigiákäre misâ weeró noho êho peóká iará, níi pe'tiropi sihâ bí'a'. Be'ró tu'â eha ni'ko, kíîre misâ nemoró yâ'áro pekâ me'epi wa'âta basiókâ weésa'.

¹⁶ Yâ'áro wa'ârosa' misâre. Kapêri bahutirã a'mêri wehêro weeró noho níi'. A'tîro níi bu'ê' masaré: “Ni'kí 'A'tîro weegíti”, níisami Ô'âkí hire. ‘Ô'âkí hi wi'i me'ra tohó weegíti’ níika be'ro kíî níi'kere keoró weetikã, ‘Bu'fri mari’”, níisa'. “Kíî ‘Ô'âkí hi wi'ikáhase ouro me'ra tohó weegíti’ níi'kere keoró weetikã pûrikäre, Yâ'â níi’”, níisa'. ¹⁷ Misâ tohó níirã, diakí hí wákú wee'. Tí'o masí wee'. Ouro Ô'âkí hi wi'ipi níi yuuro, Ô'âkí hi i'yóropi áyusé tohása'. Ô'âkí hi wi'i, tíi wi'ikáhase ouro nemoró áyú yí'ri ni'ka'. ¹⁸ Misâ Ô'âkí hi dutiró weé sí'ritirã, uúkú me'rise me'ra níi soo'. Masaré a'tîro níisa': “Misâ ‘Ô'âkí hire wa'ikírã í há moro peo wiaro me'ra tohó weerã ti’ níi'kere weetikã, bu'fri marísã'. Wa'ikí Ô'âkí hire o'osé toopí peð'ke me'ra pûrikäre wapatísã’”, níi'. ¹⁹ Misâ tí'o masí wee'. Ô'âkí hire o'osé nemoró naã wa'ikírã í há moro peo wiaro pe'e wapatí'. Toopí í hí pesame me'ra naã Ô'âkí hire o'osé áyusé tohása'. ²⁰ Tohó weerã misâ “Ô'âkí hire wa'ikírã í há moro peo wiaro me'ra tohó weerã ti’” níirã, teé se'sarore níirã meheta weé'. Toopí peoátehe kê'rare meharóta weerã ti, níirã weésa'. ²¹ Ô'âkí hi kíi yá wi'i, Ô'âkí hi wi'ipi níisami. Tohó weerã Ô'âkí hire tíi wi'i me'ra tohó weerã ti níirã, kíî me'rata tohó weerã ti, níirã weé'. ²² Meharóta i'mîse me'ra tohó weerã ti níirã, Ô'âkí hi duhiró me'rata, toopí duhigí me'rata níirã weé'.

²³ Yâ'áro wa'ârosa' misâ Moisé ohâ'kere bu'erãre, tohó níikã fariseu masare. Misâ wee soóse bihirã níi'. Misâ otesé ô'ô mahakã, hortelã, erva-doce, cominho wamêtise ba'asé sãã moresere see neéo, opã sí'iri weésa'. Piámukãse sí'iri kíórã, ni'ká sí'i Ô'âkí hi wi'ipi miãã, Ô'âkí hire wamê peo, sacerdotere o'ósa'. Misâ tohó áyuró weemírã, Moisé ohâ'ke apêye pakasé pe'ere weé wee'. Âpêrãre keoró weesére, pahã yã'asere, Ô'âkí hire êho peóse pe'ere weé wee'. A'tîro pe'e weeyã. Misâ otesére kíîre o'ô du'utimírã, a'té áyú yí'ri ni'kasere weeyã.

²⁴ Misâ basi diakí hí weé wee'. Âpêrã kê'rare sí'orí diakí hí weé wee'. Tohó weerã misâ Ô'âkí hi yeekãhasere bu'êrã, kapêri bahutirã a'mêri sí'orí tí á wã'karã weeró noho níi'. Moisé kíî ohâ'ke, mehó níiseákã dutisé pe'ere wákú yí'rirã, apêye paka pe'ere weé wee'.

²⁵ Misâ wee soórã a'tîro weé'. Bahú yoropi di'akí áyuró weé'. Bapãrire bu'ipi di'akí áyuró koerã weeró noho wee soó'. Tii paá po'peapire pehé yã'asé misâ apêrã yeere yahá'ke, apêrã yeere iãri peha yí'ri ni'ka'ke ú'iri weeró noho wã'yása'. Tohó weéro yã'ã butia'ro wa'ârosa' misâre. ²⁶ Misâ fariseu masa tí'o masítirã, kapêri bahú no'otirã weeró noho níi'. Neé waro po'peápikáhase misâ wãkusére díka yuú mi'taya. Be'ró bahú yoropi áyurã, yã'asé moorã toharása'. Bapãri po'peápi koé mi'ta'karo weeró noho bu'ipi kê'ra ú'iri mariró toháro weeró noho weerãsa'.

²⁷ Misâ Moisé ohâ'kere bu'erã, fariseu masa wee soórã níi'. Tohó weéro yã'ã butia'ro wa'ârosa' misâre. Wêrĩ'kãrã masã peeri weeró noho níi'. Bu'ipire áyuró bahu dutirã pasí me'ra wa'rê'ke kuhirire ni'kósa'. Tii peé po'peapire wêrĩ'kãrã ô'ari, tohó níikã diikése naã ipí yã'asé boã'ke sãyása'. ²⁸ Misâ a'tîro níisêti'. Masã i'yóropire áyurã weeró noho bahú'. Po'peápi pe'ere wee soóse bihirã níi'. Misãpire yã'asé níi yí'ria'.

²⁹ Misâ Moisé ohâ'kere bu'erã, fariseu masa wee soóse bikirã níi'. Misã diporókãharã Ô'âkí hi yee kiti werê mi'tarã masã peeri bu'ipi áyuró bahu dutirã yeé ni'ko'. Tohó níikã apêrã masã áyurã níi'kãrãre masã peeri bu'ipi

meharóta ma'mâ su'a ni'ko'. ³⁰Tu'â eha ni'ko, a'tîro uúkûsa'. “Īsâ yêki simiá Ô'âkî hi yee kiti werê mi'taräre wêhékärâ niîwâ. Īsâ naâ katîka teropire niîrâ, naäre wêhekâ, wêhe tamúti boopâ”, niî'. ³¹Misâ a'terê tohó niîrâ, “Ô'âkî hi yee kiti werê mi'taräre wêhékärâ paramérâ niî turiarâ niî”, niîrâ weé'. ³²Misâ, misâ yêki simiá wee miháti'karo nohota weé yapatikā'ya, niî tu'tîwî. ³³Misâ wee soóri kurakāharâ äyâ weeró noho niî'. Misâ de'ró weé Ô'âkî hi pekâ me'epi bu'îri da'reátehere yi'ri wetí masisome. ³⁴Tohó weégi yi'î misâ tiropire Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ, masirâre, bu'erâre o'ôo'giti. Misâ pe'e naâ ni'karéräre wêhé, âpêräre kurúsapi paâ bi'pe ni'korâsa'. Âpêräre naâ nerê wiase wi'seripi paâpe, naâ no'ó wa'asé makaripi siru tuú kusiarâsa'. ³⁵Tohó weéro niî pe'tirâ masâ äyurâre wêhé'ke wapa misâre bu'îri wâ'á'. Misâ yêki simiá äyugí Abel me'ra neê waro wêhé di'pökâtikärâ niîwâ. Teê Zacaria Baraquia maki me'ra yapá da'reokärâ niîwâ. Kîî re naâ Ô'âkî hire wa'ikîräre î hâ moro peo wiaropi Ô'âkî hi wi'i dekopî wêhékärâ niîwâ. ³⁶Diakî hí misâre werêgiti. Tohó weé'ke wapare ni'kâroakâ a'tóka teropi niîrâre bu'îri wa'ârosa', niîwî Jesu.

Jesu Jerusalére ĩ'yâgi uti'ke niî'

(Lc 13.34-35)

³⁷Fariseu masare tohó niîka be'ro Jesu Jerusalé kâharâ, tohó niikâ too dipóropi tii makápi niî'käräre wâkúgi, a'tîro niîwî:

—Jerusalé kâharâ, misâ Ô'âkî hi yee kiti werê mi'taräre wêhé kô'a'. Ô'âkî hi o'ôo'kärâ kîi yee kiti wererâre î tã peeri me'ra doke wêhé'. Misâre pehetíri yi'î ma'ígi, neêo kûu sî'rimiwi. Ni'kó kârêkê' koô pō'raré wiisé dokapi neêo kûuro weeró noho weé sî'rimiwi. Misâ iatiwi. ³⁸Tohó weéro misâ niîmi'ke wi'seri masâ mariró toharósa'. ³⁹A'terê ti'o masi'ya. Yi'î re opâturi ĩ'yâ nemosoma maha. Be'ró yi'î a'ti nukúkâpi opâturi a'tikâpi, misâ “Ô'âkî hi dipóropi ‘O'ôo'giti’ niî'ki äyú butia'gi niîmi’ niîrâpi ĩ'yârâsa' taha, niîwî Jesu.

Jesu “Ô'âkî hi wi'i Jerusalé kâha wi'i kô'â no'orosa'” niî'ke niî'

(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

24 Jesu Ô'âkî hi wi'ipi niî'ki wihâa wa'âwî. Kîî wa'arí kura ĩsâ kîi bu'erá kîi tiro wa'â, niîwi:

—Ī'yâya a'ti wi'ire. Äyú butia'ri wi'i, pahiri wi'i niî', niîmiwi. ²Īsâ tohó niikâ, Jesu niîwî:

—Misâ a'te pehére ĩ'yâ, ĩ'yârâ pe'ea'. Diakî hí misâre werêgiti. Niî pe'tise a'ti wi'ikâhase neê ni'ká î tãga apêga bu'ipi yeê turia miha'ke tohasomé. Niî pe'tise mîto dihó no'orosa', niîwî.

A'ti imí koho pe'tiátotoho diporo Jesu “A'tîro wa'ârosa'” niî'ke niî'

(Mc 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³Be'ró ĩsâ wa'â, ĩrigí Oliveira wamêtikihipi ehâwi. Jesu toopí ehâ nuhari kura ĩsâ ya'yióropi sérí yâ'awi:

—Īsâre werêya. De'ró niikâ tohó wa'ârosari? Yê'e nohó me'ra ĩ'yogísari mi'î opâturi a'tiátehere? Tohó niikâ a'ti imí koho pe'tiátotoho diporo de'ró weé masirâsari? niî sérí yâ'awi.

⁴Jesu ĩsâre yi'tiwî:

—Âpêrâ misâre niî sootikâ'ato niîrâ, äyuró ti'o masí yuuya. ⁵Pâharâ a'tîro niî soorâsama. “Yi'î Ô'âkî hi tutuaró me'ra weé'; Ô'âkî hi besé'ki

Cristo niĩ”, niĩrāsama. Naã tohõ niisere ti'orã, pãharã siru tuũrāsama. ⁶Misã a'mê wêhese kitire ti'ó, “Toopí tohõ wa'ãpa'ro” niĩká ti'orãsa! Teeré ti'orã, ikiátikã'ya. Teé a'ti'rota wa'ãrosa! Tohõ niĩmíro, a'ti imĩkoho pe'tiãtoho di'sarósa! yuhũpi. ⁷Ni'ká kurakãharã ape kurakãharã me'ra a'mê wêherāsama. Tohõ niĩká ni'ká di'takãharã apé di'takãharã me'ra meharóta weerāsama. Pehé apé sia'pire ihã boasé niĩrosa!. Apêropire pehé di'tã nara sããse niĩrosa!. ⁸A'té niĩ pe'tise me'ra masã neê waro pi'etĩ wã'kose niĩ! Numiõ koõ makiré wiaãtoho diporoakã pũrisé ni'káro weeró noho niĩrosa!.

⁹Tohõ wa'akã, yi'ĩre êho peõtírã misãre yã'áro weerāsama. Misãre weêrãsama. Yi'ĩre wiõrã tiropi miãa, bu'ĩri da'rê dutirāsama. Misãre wêherāsama. Yi'ĩre êho peóse bu'ĩri niĩ pe'ti'rokãharã masã misãre i'ya tu'tirāsama. ¹⁰Tohõ wa'akã, pãharã yi'ĩre êho peõmi'kãrã êho peó du'urāsama. Naã a'mê tu'ti, ãpêrã wiõrãpire bu'ĩri da'rê dutirã o'õrāsama. ¹¹Pãharã “Õ'ãki hi yee kiti weré mi'tarã niĩ””, niĩ soorāsama. Pãharãre niĩ soo, êho peókã weerāsama. ¹²Yã'asé niĩ yi'ĩri maharosa!. Tohõ wa'akã, pãharã a'mêri ma'ĩ du'urāsama. ¹³Yi'ĩre êho peó yapatirã pũrikã yi'ĩri wetirāsama. Yi'ĩ paki tiropi katĩ nu'kurāsama. ¹⁴Niĩ pe'ti'ro a'ti di'tapi Õ'ãki hi masaré yi'ĩriõse kitire weré se'sa bi'ã no'orosa!. Naã kê'rare masĩ dutiro weré no'orosa!. “Yã'áro weé'kere bihã weti dika yuúkã, Õ'ãki hi yê'êgisami”, niĩ weré no'orosa!. A'té niĩ pe'tiropi se'sãka be'ro a'ti imĩkoho pe'tirósa! maha. ¹⁵Diporókĩ hipi Õ'ãki hi yee kiti weré mi'tagi Daniel wamêtigi a'ti imĩkoho pe'tiãtoho diporo wa'aãtehere ohã yuuki niĩwĩ. “Yã'agi, Õ'ãki hire yabigĩ noho kã i yaã wi'ĩ ãyurĩ wi'ĩpi sãhatĩgi noho Jerusalé kãha wi'ĩpi sãhagĩsami”, niĩ ohã yuuki niĩwĩ. Kĩĩ tíi wi'ĩpi nu'kukã i'yãrã, misã a'ti pũrĩre bu'ê, ti'o masi'ya. ¹⁶Tohõ wa'akã i'yãrã, Õ'ãki hi bu'ĩri da'rêgisami niĩrã, Judéiapi niĩrã i'ripagĩpi du'tiãya. ¹⁷Wi'ĩ dipo sãrĩ opã sirapi soo pesãgi noho po'peãpikãhasere sãháa, durêtimigi, diakĩ hí du'tiãya. ¹⁸No'ó wesepĩ tó'ogĩ kê'ra we'ĩpi toháa, durêgi wa'ãtikã'ya. Soharó me'ra du'tiãya. ¹⁹Tohõ wa'asé nimiri numiã nihĩ pakosã numiare, tohõ niĩká põ'rã mi'ĩrãrã kiorãre bihã weose nimiri niĩrosa!. Naã imĩ yaro wa'ã masisome. ²⁰Misã Õ'ãki hire sãriyã: “Yisiãse nimĩre, soo wiãri nĩmi i'sã Judeu masa yoarópi wa'ãtiri nimire wa'ãtikã'ato”, niĩya. ²¹Tohõ wa'asé nimĩre ipĩti pi'etĩse niĩrosa!. Õ'ãki hi a'ti nukúkã weeka be'rore toõ kã'ro pi'etĩse marĩkaro niĩwĩ. Be'ropĩ kê'rare toõ kã'ro pi'etĩse marirósa!. ²²Õ'ãki hi naã pi'etĩse nimĩre diõtĩkã maa, neê ni'kĩ yi'ĩri wetĩti butia! boosami. Õ'ãki hi pe'le kãĩ yarã, kãĩ besé'kãrãre pahã yã'agi, tohõ wa'asé nimĩre diõgisami.

²³Ãpêrã misãre a'ti'ro niĩ soorāsama. “I'ya'ya. Õ'ãki hi besé'ki Cristo a'tó niĩmi.” Ou apé tero weerã “Sõ'opĩ niĩmi”, niĩrāsama. Naã tohõ niĩká, êho peõtĩkã'ya. ²⁴Pãharã niĩ soorã a'tĩrāsama. A'ti'ro niĩrāsama: “Yi'ĩ Õ'ãki hi besé'ki Cristo niĩ! Õ'ãki hi yee kitire weré mi'tagi niĩ””, niĩ soorāsama. Naãre êho peókã weé s'ĩrãrã, pehé weé i'yose i'yorãsama. Basiókã maa, Õ'ãki hi kãĩ besé'kãrãpireta êho peó du'ukã weé s'ĩrãrãsama. ²⁵Misã basi masi'ya maha. Yi'ĩ misãre be'ropĩ wa'aãtehere weré yuu toha!. ²⁶Tohõ weerã ãpêrã misãre “Sõ'opĩ yukĩ marirópi Cristo niĩsami, i'yãrã wa'ãya” niĩká, wa'ãtikã'ya. ãpêrã “A'ti tũkũpi niĩmi, i'yãrã a'tiã” niĩká, êho peõtĩkã'ya. ²⁷Yi'ĩ Õ'ãki hi makĩ masĩ weeró noho ipĩtigi a'tiri kura a'ti'ro niĩrosa!. Muhĩpũ mihãtiro pe'le, kãĩ sãháaro pe'le kê'rare bipõ ya'bãro weeró noho niĩrosa!. Ya'yiõropi a'tisome. ²⁸Ãpi nohó wa'ĩkĩ boakã, yukã maatã masĩ, wi'hĩ wã'kasama. Tohõ wa'akã i'yãrã, “Ãpi nohó boããpi”, niĩ masĩ!. A'té weeró noho yi'ĩ a'tikã, masã masĩrãsama, niĩwĩ Jesu.

Õ'ákî hi maki masí weeró noho ipítigi de'ró weé a'tígisari? niisé ní'*(Mc 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30, 34-36)*²⁹ Jesu a'tîro ní nemowí:

—Teé p'letise nimiri yi'rika be'ro muhîpû imî kohokî hi na'í tî'a wa'ágisami. Yamikî hi kê'ra bo'rê yuusome. Yôkoá birî diharásama. Ní pe'tirâ i'miáropi niirâ nara sâákâ weé no'orásama. ³⁰Tohó wa'aká, i'mîsepi yi'î Õ'ákî hi maki masí weeró noho ipítigi a'tisére i'yârásama. Ní pe'tise makarikâharâ uírâ, utírásama. Yi'î o'me kuráripî tutuaró me'ra asisté dihatiká, i'yârásama. ³¹Yi'î re werê ko'terâ i'mî sekâharâre ní pe'tiro a'tí di'tapi o'ôogiti. Yaró coroneta ipítî bisiká, yi'î besé'kârâ ní pe'tiro no'ó niirókâharâre neóorásama. ³²Misâre otesé figueiragi wamêtikihikâhase me'ra bu'êgiti. Tigi dipíripî pûrí yásâ wihiká, “Kî'má wa'ârotiro weé”, níisa'. ³³A'té weeró noho yi'î too dipóro ní'ke pehé wa'aká i'yârâ, “Kâ'roákâ Jesu a'tí di'ta wiôgi sâhaátoho di'sá”, níiya. ³⁴Diakî hí misâre werêgiti. A'té pehé tohó wa'arí kura niirâ wérísome. Tohó wa'asére i'yâ pe'oká'rásama. ³⁵A'ti imí koho, a'tí di'ta pe'ti dihárosa'. Yi'î uúkûse, yi'î bu'esé pûriká ní nu'kuká'rosa'. Ní pe'tise yi'î ní'ke keoró wa'ârosa'.

³⁶Yi'î opâturi a'tiátehe maa tii nimí niiká, tíi hora niiká a'tígisa' niisére neé masí no'oya marí!. Õ'ákî hire werê ko'terâ i'mî sekâharâ, yi'î Õ'ákî hi maki kê'ra masí wee'. Yi'î paki Õ'ákî hi ni'kitá masísami.

³⁷Yi'î Õ'ákî hi maki masí weeró noho ipítigi a'tirí kura kê'rare diporókî hipi Noé kíî níika teropi weé'karo noho weerásama. ³⁸Õ'ákî hi a'ti nukúkâ mioátoho diporo masá ba'â, sí'rí, amûkâ di'té, naâ pô'ra numiáre numî sookârâ níiwâ. A'teré wee tiókârâ níiwâ teé Noé kíî yukí sihopi sâháari kurapi. ³⁹Naâ, neé “Mehêkâ wa'ârosa'”, ní wâkú ma'atikârâ níiwâ. Be'ró akóro peháa, naáre diâ miorí kurapi ti'o masíkârâ níiwâ. Yi'î Õ'ákî hi maki masí weeró noho ipítigi a'tirí kura kê'rare masá meharóta weerásama. ⁴⁰Yi'î a'tirí kura imiá piárâ ni'kâro me'ra wesepí da'rará, ni'kí yi'î re êho peógi miáa no'ogisami. Ápî yi'î re êho peótigi tohagísami. ⁴¹Piárâ numia ni'kâro me'ra ohóka âriárâ, ni'kó yi'î re êho peógo miáa no'ogosamo. Apêgo yi'î re êho peótigo tohagósamo.

⁴²Yi'î misâ wiôgi opâturi a'tiátehere misâ masítisa'. Tohó weerâ áyuró wâkú, ti'o masí yuuya. ⁴³Apêye kê'rare a'tîro masíya. Yahagí tíi hora niiká a'tígisami níigi, wi'í wiôgi kâritísami. Kíî re ko'té, kí i yaá wi'ire yahagí pãô sâhakâ, ka'mú ta'asami. ⁴⁴Misâ kê'ra â'rí weeró noho níiya. Misâ neé kâ'ró wâkûtiri kura yi'î Õ'ákî hi maki masí weeró noho ipítigi a'tígisa', níiwî.

Jesu piárâ da'rá ko'terâ yee kití me'ra bu'ê'ke ní'*(Lc 12.41-48)*⁴⁵ Jesu a'tîro ní nemowí:

—Noa nohó pe'e yi'î dutiró weé nu'kugi, ti'o masígi waro níisari? níigi, a'tîro werêgiti. Wiôgi apêropi wa'âgi, kí i yaá wi'ire ko'té dutigi ni'kí kíî re da'rá ko'tegire kûúsami. “Ápêrà da'rá ko'terâre no'ó di'sasé nohore ba'asé ekayá”, níisami. ⁴⁶Be'ró apêropi ehâ'ki dahâsami. Kíî dahaká, keoró da'rá boka ehâ no'ogi e'katísami. ⁴⁷Diakî hí misâre werêgiti. Kíî keoró weesé wapa wiôgi ní pe'tise kíî kiosére ko'té dutigi sôróogisami. ⁴⁸Kíî re da'rá ko'tegi yâ'agí, “Yi'î wiôgi maatá dahâsome” níigi noho pûriká a'tîro weesamí. ⁴⁹Ápêrà da'rá ko'terâre yâ'áro paâ pi'etfíkâ weesamí. Ápêrà ke'arâ

me'ra ba'á, sî'risamí. ⁵⁰Kîî tohó weerí kura wiôgi wākûtiri kîî ko'têtiri kura dahâsami. ⁵¹Kîî kûû'kire dutí'kere weetí'ke wapa ipíti kîîre bu'îri da'rêgisami. Âpêrà yâ'ará, wee soórâre wa'â'karo noho bu'í peha siru tuugísami. Tohó wa'aká, kîî pûrî no'ogi, upíkari kû'rî wagia, utígisami, nífwî Jesu.

Piámukārā nu'mia yee kití me'ra Jesu bu'ê'ke ní'

25 Jesu kîî wiôgi niirópi noa nohó sâháarosari? nígi, a'tîro ní werêwî:

—Yîf wiôgi niirópire sâhaátehe a'tîro weeró noho ní'. Piámukārā nu'mia naâ me'rakôho marapí niíákíhi a'tiká ko'têsama. Naâ níki i'sê me'ra sî'óo'separe kîosamá. ²Ni'kâmukārā ní pe'tisere âyuró apo yuútisama. Âpêrà tiikérâta taha âyuró apo yuú, ko'têsama. ³Apo yuútirā nu'mia naa yeé sî'óo'separe miáarā, i'sê naâ pió sâa dika yuuátehere miáatisama. ⁴Apo yuú'kārā nu'mia pe'e pose yeé'kepapire miáasama. Tohó niiká apêyepaga me'ra i'sêre miáa nemosama. ⁵Koó marapí niíákíhi maata etátisami. Tohó weerā naâre wihá pûriká, kâriá wa'âsama. ⁶Be'ró yamî deko êháakā, âpêrà pe'e a'tîro karíkū mi'tasama: “Koó marapí niíákíhi a'tí tohami. Pôo têrírā a'tiá”, níisama. ⁷Naâ tohó karíkúkā, ní pe'tirā nu'mia wā'ká pe'tia wa'âsama. Wā'ká, naa yeé sî'óo'separe apo birósama. ⁸I'sê miáati'kārā nu'mia pe'e âpêrà miáa'kārāre a'tîro níisama: “Í sá kê'rare kāró i'sê sî'óo'se o'ôya. Ísâ sî'óo'sepa yatiro weé”, níisama. ⁹I'sê miáa'kārā nu'mia pe'e naâre yî'tisamá: “Misâre o'ôsoma. Ísâ misâre o'oká maa, ísâre ehâti, misá kê'rare ehâti boosa! Misâ basi naâ i'sê duá wiaropi duúrā wa'âya”, níisama. ¹⁰Naâ ni'kâmukārā nu'mia i'sê duúrā wa'âka be'ro naâ me'rakôho marapí niíákíhi etâsami. Âpêrà apo yuú'kārā nu'mia pe'e kîî me'ra bosê ními weerí wi'ipi sâháasama. Naâ sâháaka be'ro tíi wi'ikâharā soperé bi'áká'sama. ¹¹Be'ropí i'sê duúrā ehâ'kārā nu'mia dahâa, bosê ními weerí wi'i sopepí etá, “Wiôgi, ísâre pââooya”, níisama. ¹²Naâ tohó pisuká tí'ógi, naâ me'rakôho marapí niíákíhi naâre yî'tisamí: “Diakî híta misâre neê masítisa!”, níisami, ní werêwî Jesu.

¹³Jesu teeré werêka be'ro ísâre nífwî:

—A'té weeró noho yîf a'tiátihi nímiere misâ masí wee!. Tohó weerā âyuró wākū apo yuúya, nífwî.

I'tiārā da'rā ko'terā yee kití me'ra Jesu bu'ê'ke ní'

¹⁴Jesu ísâre a'tîro werê nemowî:

—Yîf a'ti nukúkâpi opâturi a'tígi, masaré o'oátehe a'té weeró noho ní'. Ni'kí masí apé di'tapi wa'âgi, kîîre da'rā ko'terāre pihôsami. Naâre kîi yeére ko'tê dutigi kûtsami.

¹⁵Naâre naâ da'raátoho pôo téoro kûu bírosami. Ni'kiré ni'kâmukâsetiri mil niyéru kuhiri wapa bihíse kuhirire o'ôsami. Âpiré piáti mil kuhiri o'ôsami. Âpiré mil kuhiri o'ôsami. O'ó toha, wa'á wa'âsami. ¹⁶Kîî wa'âka be'ro ni'kâmukâsetiri mil kuhiri o'ó no'o'ki maata teé niyéru me'ra da'rā, tiikéseta wapá ta'a nemosami. ¹⁷Piáti mil kuhiri kíó'ki kê'ra meharóta apêye piáti mil kuhiri wapá ta'a nemosami. ¹⁸Mil kuhiri yê'ê'ki pe'e kopê se'ê, kîî wiôgi da'ra dutími'kere yaáká'sami.

¹⁹Be'ró, yoâka be'ropi naâ wiôgi síhâgi ehâ'ki dahâsami. Kîîre da'rā ko'terāre pihô, naâ da'rál'kere aposamí. ²⁰Ni'kâmukâsetiri mil kuhiri kíó'ki ehâ mi'tasami. Apêye tiikéseta kîî wapá ta'a'kere wiâgi, kîî wiôgire

nĩsami: “Yi'ĩ wiôgi, yi'ĩre ni'kâmukâsetiri mil kuhiri o'ôwi. A'té kió! Teé me'ra apêye tiikéseta mi'ĩre wapá ta'a basawi”, nĩsami.

²¹ Kĩĩ tohó niiká ti'ôgi, wiôgi nĩsami: “Mi'ĩ áyuró weeápã. Yi'ĩ dutĩ'karo nohota keoró weé me'riká'apã. Yi'ĩ kã'roákã kũ'ke me'ra áyuró weeápã. Tohó weégi pehé yi'ĩ kiosére ko'tê dutigi sôróogiti. A'tiá. Yi'ĩ me'ra e'katĩ tamuya”, nĩsami.

²² Be'ró ápĩ da'rá ko'tegi piáti mil kuhiri o'ô no'o'ki ehásami. Wiôgire a'tĩro nĩsami: “Yi'ĩ wiôgi, yi'ĩre piáti mil kuhiri o'ôwi. A'té kió! Teé me'ra tiikéseta taha mi'ĩre wapá ta'a basawi”, nĩsami.

²³ Wiôgi kĩĩre nĩsami: “Mi'ĩ áyuró weeápã. Yi'ĩ dutĩ'karo nohota keoró weé me'riká'apã. Yi'ĩ kã'roákã kũ'ke me'ra áyuró weeápã. Tohó weégi pehé yi'ĩ kiosére ko'tê dutigi sôróogiti. A'tiá. Yi'ĩ me'ra e'katĩ tamuya”, nĩsami.

²⁴ Be'ró maha mil kuhiri o'ô no'o'ki ehã, kĩĩ wiôgire a'tĩro nĩsami: “Yi'ĩ wiôgi, mi'ĩ tutuaró da'ra dutigi niisére masiwi. Mi'ĩ da'ratĩmigi, ápêrã yee da'rasé wapa me'ra mi'ĩ wapá ta'a! ²⁵ Tohó weégi ugi, mi'ĩ yee niyérure di'tã po'peapi yaa kũúwi. A'té niĩ' mi'ĩ yeéta taha”, nĩsami.

²⁶ Kĩĩ tohó niiká ti'ôgi, wiôgi a'tĩro yi'tisami: “Yi'ĩ kũ'ke me'ra mi'ĩ yã'áro weeápã. Yã'agí, nihĩ sihagi niĩ'. Mi'ĩ yi'ĩre a'tĩro wákũpã. Da'ratĩmigi, ápêrã da'rasé wapa me'ra wapá ta'ami', niĩpã. ²⁷ Mi'ĩ tohó wákũgi, yee niyérure yaatĩmigi, niyéro nĩrorĩ wi'ipi bikiã miha dutigi kũú boopã. Tohó weéka be'ro yi'ĩ dahãgi, tí wi'ipi kũyaró miháa'ke me'ra yê'ê booapã”, nĩsami.

²⁸ Tohó niika be'ro ápêrã toopĩ niĩrãre nĩsami: “Kĩĩ yee mil kuhirire e'mã, piámukâsetiri mil kiogĩ pe'ere o'ôya. ²⁹ A'tĩro niĩ'. No'ó pehé kiogĩre nemoró o'ô no'orosa! Kĩĩ pehé kió yi'riogisami. Ápi moogĩ pe'ere kĩĩ kiom'keakãpireta e'mã pe'okã' no'ogisami. ³⁰ Á'ri da'rá ko'tegi keoró weetĩgire yê'ê, na'ĩ ti'aro wiháaropi kô'ákã'ya. Toopĩ pũri no'ogi, upĩkari kũ'rĩ wagia, utĩgisami”, nĩsami naã wiôgi, niĩwĩ Jesu.

Jesu niĩ pe'tise di'takãharãre beseátehe niĩ'

³¹ Jesu ĩsãre werê nemowĩ:

—Be'ró yi'ĩ Ô'ákĩ hi maki masĩ weeró noho ipitĩgi a'ti nukúkãkãharãre dutigi a'tĩgiti. Yi'ĩre werê ko'terã i'mĩ sekãharã me'ra a'tĩgi, asistése me'ra a'tĩgiti. Be'ró wiôgi duhirĩ kumuropi duhĩgisa! ³² Niĩ pe'tise di'takãharã yi'ĩ duhiró tiropi nerêrãsama. Tohó weégi yi'ĩre êho peórãre mehêkã, ápêrã yi'ĩre êho peótĩrãre mehêkã dika waá ni'kogiti. Ni'kĩ ekarã ko'tegĩ ovelhare mehêkã, cabrãre mehêkã dika waá ni'kogi weeró noho weegiti. ³³ Kĩĩ ovelhare diakĩ hí kãha amukã pe'e ni'kosamĩ. Cabra pe'ere kũúpe' pe'e ni'kosamĩ. A'té weeró noho yi'ĩre êho peórãre diakĩ hí pe'e ni'kogiti. Yi'ĩre êho peótĩrã pe'ere kũúpe' pe'e ni'kogiti. ³⁴ Tohó weéka be'ro diakĩ hí pe'e nu'kurãre niĩgiti. “A'tiá. Yi'ĩ paki misãre áyuró weeãmi. Neé waropi kĩĩ a'ti nukúkãre weé ni'kaka teropi misã niĩãtohore apo yuú tohaki niĩwĩ. Teeré yê'êrã a'tiã maha. ³⁵ Yi'ĩ ihã boakã, yi'ĩre ekawĩ. Yi'ĩ ako wiókã, si'risé tiãwi. Yi'ĩ apêropi sihakã, yi'ĩre kãrĩrô o'ôwi. ³⁶ Su'tĩ di'sakã, yi'ĩre sããwi. Do'ãtikã, yi'ĩre ĩ'yã kusiawi. Ápêrã yi'ĩre bu'ĩri da'reri wi'ipi sôróokã, yi'ĩre ĩ'yãrã etãwi”, niĩgiti. ³⁷ Teeré ti'órã, diakĩ hí pe'e nu'kurã, naã yã'áro weé'kere akobohó no'o'kãrã a'tĩro niĩrãsama: “ĩsã wiôgi de'ró niikã mi'ĩre ihã

boaká, ekarí? De'ró niiká mi'í ako wióká, tîári? ³⁸ De'ró niiká apêropi sihaká, mi'í re kâiriró o'ôri ou su'ti nohó di'saká, mi'í re sâári? ³⁹ De'ró niiká mi'í re do'âtigire, ou bu'íri da'reri wi'ipi niigíre í'yârâ etári?" niirásama.

⁴⁰ Naâ tohó niiká, naâre yi'tigíti: "Misâre diakí hí werêgiti. Misâ yi'í re êho peórare, no'ó mehó niirá pireta áyuró weérâ, yi'í reta weérâ weewí."

⁴¹ Be'ró kúúpe' pe'e nu'kuráre a'tíro niigiti: "Misâ Ô'âkí hi bu'íri da're no'oahâ ní! Tohó weérâ a'toré niítiká'ya. Pekâ me'e í hí nu'kuri me'epi wa'áya. Tí me'e wâtiâ wiôgi, kíí me'ra i'mîsepi kô'â diho'kârare apo yúúka me'e ní! ⁴² Yi'í ihá boaká, misâ yi'í re ekatíwi. Yi'í ako wióká, tîatiwi. ⁴³ Yi'í apêropi sihaká, yi'í re kârisé o'ôtiwi. Yi'í re su'tí di'saká, sâatiwi. Yi'í do'âtiká, yi'í bu'íri da'reri wi'ipi niiká kê'rare, í'yârâ wa'âtiwi."

⁴⁴ Teeré ti'órâ, a'tíro niirásama: "Wiôgi, mi'í ihá boaká, ako wióká, apêropi sihaká, su'tí mooká, do'âtiká, bu'íri da'reri wi'ipi niiká, de'ró niiká noho ísâ mi'í re wee tamútiri?" niirásama.

⁴⁵ Yi'í naâre yi'tigíti: "Diakí hí misâre werêgiti. Misâ ã'râ mehó niirá re wee tamútiwi. Naâre wee tamútirâ, yi'í reta wee tamútirâ weewí", niigiti.

⁴⁶ Be'ró naâre bu'íri da're bahuriógiti. Âpêrâ yâ'áro weékere akobohó no'o'kârâ pe'e katí nu'kusere boká, i'mîsepi wa'ârásama, niíwí Jesu.

Jesuré yê'êrâtirâ naâ apo yuú'ke ní!

(Mc 14.1-2; Lc 22.1-2; Jo 11.45-53)

26 Jesu opâturi kíí a'tiátehere werêka be'ro ísâ kíí bu'eráre níwí: ²—Misâ masí, Páscoa bosê nîmi wa'aátoho piá nîmi di'sá! Tí bosê nîmi niiká, yi'í Ô'âkí hi maki masí weeró noho ípitígire wiôrápire o'ó, kurúsapi paá bi'pe weherásama, níwí.

³ Tiítare sacerdotia wiôra, Moisé ohâ'kere bu'erá, Judeu masa bikirá, Caifá sacerdotia wiôgi yaá wi'í sopé pi'topi nerêkârâ níwá. ⁴ Toopí naâ Jesuré ní soose me'ra yê'é, wêheátehere apo yuúkârâ níwá. ⁵ Teeré apomirâ, a'tíro niikârâ níwá:

—Bosê nîmi niiká weetíkârâ. Masá kíí re ma'írâ, no'ó iaró karíkú ma'a, marí tohó weesére dohóré! boosama, niikârâ níwá.

Ni'kó numiô Jesuré ma'í yi'rigo i'mî tihise piô peo'ke ní!

(Mc 14.3-9; Jo 12.1-8)

⁶ Naâ "Jesuré wêherá ti" ní apóka terore Jesu Betâniapi níwí. Simão kamí boá, yi'í'ki yaá wi'ipi níwí. ⁷ Toopí kíí niiká, ni'kó numiô kíí tiro a'tíwô. Koô i'mî tihikaha akostíkahare kiowó. Teé i'mî tihisere wapa bihíse níwí. Koô Jesu ba'â duhigire kíí dipôa bu'ipi i'mî tihise piô peowó. ⁸ Koô tohó weeká í'yârâ, ísâ kíí bu'erá ípítí uáwi. Ísâ basi a'mêri níwí:

—De'ró weégo tohó weetí? Mehó waro a'teré bahuriógo weemó. ⁹ Koô tohó weetigo, âpêrâre pahiró duâ wapá ta'a boopô. Teé me'ra pahasé kiorâre wee tamú boopô, níwí. ¹⁰ Jesu ísâ tohó niisere masígi, ísâre níwí:

—De'ró weérâ koôre kari boórâ weetí? A'teré yi'í re tohó weégo, áyuró weégo weemó. ¹¹ Pahasé kiorâ misâ wa'teropi ní nu'kuká'rásama. Yi'í pûrikâre misâ wa'teropire ní nu'kuká í'yâsome. ¹² Koô yi'í re teeré piô peogo, yi'í wêríka be'ro naâ yaátoho diporo wa'reátehere weeró noho wee yuúgo weemó. ¹³ Diakí hí misâre werêgiti. Yi'í masaré yi'rióse kitire no'ó

niiró werê kusiarã, niî pe'tiro a'tí di'tapire a'tíro weerásama. A'tígo koô yí'îre weé'kere koôre wākū dutirã werêrāsama, niîwī Jesu.

Juda Jesuré kīîre î'yâ tu'tirã tiropi o'ô'ke niî'

(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Jesu numiôre tohó niîka be'ro îsâ Jesu bu'erá me'ra'kî hi niî'ki, Juda Iscariote naâ niigí a'tíro weewí. Sacerdotea wiôrã tiropi wa'â tîhagi, uúkūgi wa'âki niîwī. ¹⁵ Naâre a'tíro niîki niîwī:

—Yí'î Jesuré misâre o'oká, no'ó kô'ro niyéru yí'îre wapa yeérāsari? niîki niîwī.

Tohó niiká tí'órã, naâ trinta niyéru kuhirire o'ôkārã niîwã. ¹⁶ Naâ wapa yeéka be'ro kīî “De'ró niiká Jesuré wiôrãpire o'oró iamítito yí'îre?” niî wākūki niîwī.

Jesu kīî bu'erá me'ra kīî ba'â tio'ke niî'

(Mc 14.12-25; Lc 22.7-23; Jo 13.21-30; 1 Cor 11.23-26)

¹⁷ Îsâ Jesu bu'erá naâ pãu bikiasé me'ra moretí'kere ba'arí bosê nimi niî ni'kakã, kīî tiro wa'â, sêrí yã'awi:

—No'opí marí Páscoa bosê nimi ba'aátohore apo yuúká iasarí? niîwī.

¹⁸ Kīî îsâre niîwī:

—Jerusalépi wa'áya. Toopí ni'kí niîsami. Kīîre a'tíro niîya. “Îsâre bu'egí a'tíro niî dutiami. ‘Yí'î pi'etiátotohó kã'roakã di'sá. Mí'î yaá wi'ipi yí'î bu'erá me'ra ba'â tiogiti', niî werê dutiami Jesu”, niîya.

¹⁹ Tohó weérã Jesu o'ô'okārã kīî dutí'karo nohota weékārã niîwã. Páscoa niiká îsâ ba'aátehere apo yuúkārã niîwã.

²⁰ Na'í ke'aka be'ro Jesu îsâ kīî bu'erá doze me'ra ba'â duhiwī. ²¹ Îsâ ba'arí kura Jesu îsâre niîwī:

—Diakí híta misâre werêgiti. Ni'kí misâ wa'teropi niigí yí'îre wiôrãpire wêhe dutígi o'ôgisami, niîwī.

²² Kīî tohó niiká, îsâ ipítí bihã wetiwi. Be'ró a'mêri sêrí yã'a birowi:

—Îsâ wiôgi, yí'íta niiká'sa' baa, niîwī.

²³ Jesu îsâre yí'tiwí:

—Yí'î me'ra a'ti paápi yosó ba'agi kīífta niîgisami wiôrãpire o'óakíhi.

²⁴ Yí'î Ô'ákí hi makí masí weeró noho ipítígi O'ákí hi yee kiti ohãka pûri ni'karo nohota wa'ãrosa'. Tohó wa'aká, yí'îre wiôrãpire o'ogí maa yã'ã butia'ro wa'ãrosa'. Kīî diakí híta bahuáti yí'riokã, nemoró áyu boópã, niîwī.

²⁵ Tohó niîka be'roakã Juda Jesuré wiôrãpire o'óakíhi a'tíro niîwī:

—Îsâre bu'egí, yí'íta niiká'sa' baa, niîwī.

Jesu kīîre yí'tiwí:

—Mí'íta nií', niîwī.

²⁶ Îsâ ba'arí kura Jesu pãugãre mií, kīî pakí Ô'ákí hire “Áyú!” niîwī. Tu'ã eha ni'ko, pãuré dika waá, îsâre ekawí. Dika waági, îsâre niîwī:

—Ba'áya. A'té yí'î ipí nií', niîwī.

²⁷ Be'ró sî'rírí paare mií, Ô'ákí hire “Áyú!” niîwī taha. Tii paãre îsâre tíãgi, a'tíro niîwī:

—Niî pe'tirã a'ti paákãhasere sî'rí pe'tikã'ya. ²⁸ A'té yeé diî nií'. Masá yã'ãro weé'kere wêri wapa yeé basagisa'. Ô'ákí hi masaré apêye ma'má “A'tíro weegíti” niî'kere kûúgisami. Tohó weégi yí'î wêrígí dií a'mã birosee me'ra pãharã masá yã'ãro weé'kere akobohógisami. ²⁹ Misâre werêgiti. A'té í'sê dika koo vinho ni'kãroakã marí sî'rírã weeró noho wee nemósoma.

Be'ró yi'f paki yi'f re wiôgi sôróokâ, misâ me'ra opâturi ma'má vinho sî'ri nemógisa' taha, niîwî Jesu.

Jesu Pedrore “Mí'f yi'f re ‘Masí wee’ niígisa” ni'ke nií'

(Mc 14.26-31; Lc 22.31-34; Jo 13.36-38)

³⁰Í sâ ba'âka be'ro Ô'âkî hire basâ peo toha ni'ko, tí wi'ire wiháa wa'âwi. Wiháa, írigí Oliveira wamêtikihipi wa'âwi. ³¹Toopí wa'âgi, Jesu ísâre niîwî: —Misâ nií pe'tirâ a'ti yamí uîrâ, yi'f re kô'â wâ'ka pe'tia wa'ârâsa'. Misâ tohó weeáthe Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi niíró nohota wa'ârosa'. A'tíro ohâ no'owi: “Yi'f ovelha ko'tegíre wêhé no'okâ weegísa'. Tohó weeká, kîi yarâ ovelha no'ó iaró omastéarâsama”, niíki niîwî Ô'âkî hi kîi yee kiti ohâka pûripi. ³²Yi'f wêrî'kipi masáka be'ro misâ díporo Galiléia di'tapi wa'â yuu tohagisa', niîwî.

³³Kîí tohó niiká tí'ógi, Pedro yi'tiwí:

—Apêrâ mí'f re kô'â wâ'kakâ, yi'f pûrikâ neê wa'âsome, niîwî.

³⁴Tohó niísere tí'ógi, Jesu kîí re niîwî:

—Diakí hí mí'f re werêgiti. Ni'kaká yamita kârêkê' uuátoto díporo i'tiáti “Kîí re neê masí wee'”, niígisa', niîwî.

³⁵Pedro kîí re yi'tiwí:

—Yi'f pûrikâ naâ yi'f re wêhé sî'rikâ maa, “Kîí me'ra boágiti”, niígisa'. “Kîí re masí wee'”, niísome, niîwî. Be'ró nií pe'tirâ ísâ kîí bu'erâ kîí nií'karo nohota nií bírowi.

Jesu Getsêmani wamêtiropi kîí pakí me'ra uúku'ke nií'

(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶Be'ró Jesu ísâ kîí bu'erâ me'ra masá naâ oteró Getsêmani wamêtiropi etáwi. Toopí etá, ísâre niîwî:

—A'tó duhí ni'íya yuhúpi. Sô'opí yi'f pakire sêrígí wa'âgiti, niîwî.

³⁷Toopí wa'âgi, Pedro, tohó niiká Zebedeu pô'ra piárâre miáawí. Kîí ípí'ti waro bihá weti, wákú ke'tiki niîwî. ³⁸Tohó weégi naâre niíki niîwî:

—Yi'f re wêrîta wíoro, bihá wetise yi'ri mahása'. Misâ a'tó tohayá. Yi'f re ko'têya. Neê kâritíkâ'ya, niíki niîwî.

³⁹Kîí tohó niíka be'ro naâ yi'riro yoâ kurero wa'â, di'tâpi mu'ri ke'aki niîwî. Toopí Ô'âkî hire sêrígí, a'tíro niíki niîwî:

—Pakí, mí'f iaká, yi'f re a'té yâ'âro yi'riáthehe wa'âtikâ'ato. Yi'f tohó niímikâ, yi'f iaró weetíkâ'ya. Mí'f iaró pe'e wa'aáto, nií sêríki niîwî.

⁴⁰Be'ró kîí bu'erâ i'tiárâ tiropi mahâmi tohaki niîwî. Naâ kâri'kârpíre boka ehâki niîwî. Pedrore a'tíro niíki niîwî:

—Neê kâ'roákâ kâritímírâ, misâ tí'sî masitisari? ⁴¹Kâritíkâ'ya. Wâtí ísâre nií kehe sâatikâ'ato niîrâ, Ô'âkî hire sêriyá. Misâ wâkusépi me'ra maa yi'f re êho pe'ó nu'ku sí'rimisa'. Misâ se'saro tohó weê sí'rimírâ, wákú tutua masitisa'. Tohó weérâ Ô'âkî hire sêriyá, niíki niîwî.

⁴²Be'ró opâturi wa'â, kîí pakiré sêri nemókí niîwî taha:

—Pakí, yâ'âro pí'etisere yi'f re ka'mú ta'a sí'ritigí, mí'f iaró weeyá. Yi'f iaró wa'âtikâ'ato, niíki niîwî.

⁴³Be'ró opâturi naâ i'tiárâ tiropi mahâmi tohaki niîwî. Naâ kâri'kârpíre boka ehâki niîwî taha. Naâre wihá pûrî yi'riakaro niîwî. ⁴⁴Tohó weégi naâre wâ'kotímigi, opâturi kîí pakiré sêrígí wa'âki niîwî taha. Kîí sêri'karo nohota sêríki niîwî taha. ⁴⁵Be'ró naâ tiropi mahâmi tohagi, naâre a'tíro niíki niîwî:

—Ni'kâroakâ maa sooyá; kâriyá maha. Yi'î Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipitígire masá yá'arápíre o'oátehe ehâ toha'. ⁴⁶Wâ'kâ ni'kaya. Te'á naâ tiropi wa'ârâ. Yi'îre o'oákíhi a'tí tohami, níiki níwí.

Jesuré naâ yê'ê wâ'ka'ke ní'î

(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jo 18.2-11)

⁴⁷Jesu uúkûri kura Juda, ísâ Jesu bu'erá me'ra níimi'ki etâwí. Pâhará masá di'píhíri, yukipagí kió'kârâ kîî me'ra a'tíwâ. Naâ sacerdotéa wiôrá, Judeu masa bikirá naâ o'ôo'kârâ níwâ. ⁴⁸Juda Jesuré o'oákíhi a'tíro weré yuu tohaki níwí:

—Yi'î wa'sûporopi si'siákíhi kîíta níigisami. Kîîre yê'êya, ní weré yuuki níwí.

⁴⁹Kîî naâre ní'karo nohota weewí. Maatá Jesu tirópi ehâ ni'kagi, “Yi'îre bu'egí”, níwí. Tohó níigita, Jesuré wa'sûporopi si'síwí.

⁵⁰Tohó weeká í'yâgi, Jesu kîîre níwí:

—Yi'î me'rakí hi, mí'î weégi a'tisére weeyá. Tohó níika be'ro masá a'tí, Jesuré yê'ê wâ'ka wa'âwâ.

⁵¹Naâ kîîre yê'ê wâ'kari kura ní'ki Jesu bu'egí kîi yaá di'píhíre wehé wee, sacerdotéa wiôgíre da'rá ko'tegíre o'mê peero ditê pá'rekâ'wí. ⁵²Kîî tohó weeká í'yâgi, Jesu kîîre níwí:

—Weetíkâ'ya. Mí'î yaá di'píhíre níroya. Di'píhí me'ra a'me kéerá noho di'píhí me'rata wêrfrásama. ⁵³Mí'î masí weeti? Yi'î, yi'î pakíre sêriká maa, maatá doze kurari kîîre weré ko'teräre yi'îre wee tamú dutígi o'ôo' boosami. Yi'î tohó wee masí'. ⁵⁴Yi'î tohó weeká maa, Ô'âkí hi yee kiti ohâka píripí ní'ke wa'âti boosa', níwí.

⁵⁵Jesu kîîre yê'êrâ a'tiräre níwí:

—Yahagíre yê'êrâ a'tírâ weeró noho yi'îre di'píhíri, yukipagí me'ra yê'êrâ a'tiáti? Ní'î pe'tise nímiri Ô'âkí hi wi'ipi masaré bu'ê duhiwi. Tohó weemíkâ, misâ yi'îre yê'êtiwi. ⁵⁶Misâ ni'kâroakâ weesé Ô'âkí hi yee kiti weré mí'tarâ yi'îre ohâ'karo nohota wa'â', níwí Jesu.

Kîîre yê'eká í'yârâ, ísâ kîî bu'erá pe'e kîî ni'kiréta kô'â ni'kokâ, du'tí wâ'ka pe'tia wa'âwi.

Jesuré wiôrá tiropi naâ miáa'ke ní'î

(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jo 18.12-14, 19-24)

⁵⁷Be'ró Jesuré sacerdotéa wiôgi Caifá tiropi miáakârâ níwâ. Toopíre Moisé ohâ'kere bu'erá, tohó níiká Judeu masa bikirá neré yuu tohakârâ níwâ. ⁵⁸Pedro pe'e Jesuré yoâ kurero siru tuúki níwí. Sacerdotéa wiôgi yaá wi'í sopé pí'topi siru tuú tioki níwí. Toopí tíi sâ'ríropi sâháa, surára pí'to duhíki níwí. De'ró wa'â butia'rosari? níigi, tohó weéki níwí.

⁵⁹Sacerdotéa wiôrá, Judeu masa bikirá, ní'î pe'tírâ wiôrá Jesuré wêhé sí'rikârâ níwâ. Tohó weerâ diakí hí níitise me'ra kîîre weré sâatehere a'mâkârâ níwâ. ⁶⁰Pâhará naâ tiro wa'â, mehêkâ níi soomirá, neê kîîre teé bu'íri wêheró íá' níisére bokatíkârâ níwâ. Tohó weé kumí, be'ropí piárâ níi sooräre bokákârâ níwâ. ⁶¹A'tíro níi sookârâ níwâ:

—Árî masí a'tíro níwí: “A'tí wi'í Ô'âkí hi wi'ire kô'â pe'o masí'. I'tiá ními be'ro opâhuri tu'â eha ní'ko pe'o masí' taha”, níwí, níikârâ níwâ.

⁶²Tohó níiká tí'ógi, sacerdotéa wiôgi wâ'kâ ni'ka, Jesuré níiki níwí:

—Mí'î yí'tí weeti? De'ró níi yí'tígísi naâ weré sâasere? níiki níwí.

⁶³Jesu yí'títí yí'rioká'ki níwí. Tohó weeká, Caifá kîîre níiki níwí:

—Ô'âkî hi katî nu'kugi wamé me'ra mi'îre diakî hí yi'tiká íá'. Werêya. Mi'íta niîti Ô'âkî hi maki kîî besé'ki Cristo naâ niigi? niîki niîwî.

⁶⁴ Jesu kîî re yi'tîki niîwî:

—Kîíta niî' mi'î niîro nohota. Apêye kê'rare misâre werê nemogiti. Be'ró yi'î Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipitígi Ô'âkî hi tutuâ yi'rigi diakî hí pe'e duhiká i'yârasa'. Tohó niiká yi'î o'me kurári bu'ipi opâturi dihátikâ i'yârasa', niîki niîwî.

⁶⁵ Kîî tohó niiká ti'ógi, Caifá sacerdotea wiôgi uâgi, kîî basi kîî yee su'tire wehê tî'reki niîwî. A'tîro niîki niîwî:

—Á'rí masí tohó uúkûgi, Ô'âkî hire yâ'â butia'ro niîgi weemí. ãpêrã masá kîî re werê sãarã ia nemó wee'. Misâ kîî yâ'âro niî'kere ti'ó tohapi. ⁶⁶ De'ró niî wákûti? niîki niîwî.

Naâ yi'tîkãrã niîwã:

—Kîî bu'iritimi. Wêriáto, niîkãrã niîwã.

⁶⁷ Tohó niika be'ro kîî diápoapi i'sé koo e'ó wa're, kîî re dotêkãrã niîwã. ãpêrã diápoapi paákãrã niîwã. ⁶⁸ Be'ró kîî re a'tîro niî buhipékãrã niîwã:

—Mi'î Ô'âkî hi besé'ki Cristo niî' niîgi, niî bokaya. Noá mi'î re paâti? niîkãrã niîwã.

Pedro Jesuré “Masí wee!” kîî niî'ke niî'

(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jo 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Naâ wi'í po'peapi tohó weerí kura Pedro wiháaro sopé pi'topi duhîki niîwî. Kîî toopí duhiká, ni'kó tí wi'í da'rá ko'tego kîî tiropi wa'â, “Mi'î Jesu Galiléiakî hi me'ra sihá'kita niî' baa”, niîko niîwô.

⁷⁰ Koó tohó niiká ti'ógi, Pedro niî pe'tirá ti'óropi niî soogi, a'tîro niî yi'tîki niîwî:

—Mi'î tohó uúkûsere ti'o masítisa', niîki niîwî.

⁷¹ Tohó niî toha, tí sã'riro sopé pi'topi wiháaki niîwî. Toó kîî wiháakã, apêgo kîî re i'yâ bokako niîwô taha. Toopí niirã re a'tîro niîko niîwô:

—Á'rí kê'ra Jesu Nazarékî hi me'ra sihá'kita niîmi, niîko niîwô.

⁷² Meharóta koôre niî soogi, a'tîro yi'tîki niîwî:

—Ô'âkî hi me'ra diakî híta kîî re neê masíti butia'ká'sa', niîki niîwî.

⁷³ Kã'roákã be'ro masá toopí niirã Pedro tiro wa'â, kîî re niîkãrã niîwã:

—Mi'î kê'ra Jesu bu'erã me'ra sihá'kita niî'. Mi'î uúkûsepita ti'otã basiô niî', niîkãrã niîwã.

⁷⁴ Naâ tohó niiká ti'ógi, kîî naãre niî soo nemoki niîwî:

—Yi'î diakî híta uúkûtikã, Ô'âkî hi yi'î re bu'ri da'reáto. Yi'î misá uúkûgire neê masítisa', niîki niîwî.

Kîî tohó niirí kura kãrêkê' uúki niîwî. ⁷⁵ Tohó wa'aká, Jesu kîî re uúkû'kere wákû bokaki niîwî. Jesu too dipóropi a'tîro werê yuúki niîwî: “Kãrêkê' uuátóho diporo mi'î i'tiáti yi'î re ‘Kîî re masí wee!’, niîgisa!.” Teeré wákû boka wiha, ipítí utí wã'ka wa'âki niîwî.

Jesuré romano masa wiôgi Pilato tiropi mii ehá'ke niî'

(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jo 18.28-32)

27 Bo'rê ke'ari kura niî pe'tirá sacerdotea wiôrã, tohó niiká Judeu masa bikirã nerêkãrã niîwã. Nerê, ni'kãro noho wákusétikãrã niîwã. “De'ró weé marí Jesuré wêherásari?” niî apo yuúkãrã niîwã. ² Apó toha, Jesuré kome daári me'ra di'te tíhãrã, Pôncio Pilato, Judéia di'ta wiôgi tiropi mii ehákãrã niîwã.

Juda kîî wêrî'ke niî'

³ Be'ró Juda Jesuré wêherásama niisére ti'óki niîwî. Teeré ti'ógi, pũtro waro bihá wetiki niîwî. Tohô weégi naâ niyéru wapa yeé'ke trinta kuhirire sacerdotea wiôráre, tohô niiká Judeu masa bikiráre wiáká'ki niîwî.

⁴ Naâre niîki niîwî:

—Yi'î yâ'â butia'ro weeási. Masí āyugí, bu'îri marigíre wêhe dutígi wiôrápire o'oási, niîki niîwî.

Naâ kîî re yi'tíkārā niîwā:

—Mi'î tohô weesé isa yeé meheta niî'. Mi'î yeékāhase niísa', niîkārā niîwā.

⁵ Naâ tohô niiká ti'ógi, Juda niyéru O'ákî hi wi'ipi doké wiakā'ki niîwî. Be'ró wa'â, kîî basi wamî tahapi di'te yohá, wêria wa'âki niîwî.

⁶ Sacerdotea wiôrá niyéru kuhirire see neeorā, a'tîro niîkārā niîwā:

—A'té niyéru masiré wêhesé wapa niî'. Tohô weerā marí O'ákî hi wi'î niyéru kúurí akaropi kúú masitisa'. Maríre dutisé tohô wee dutí wee', niîkārā niîwā.

⁷ Be'ró naâ basi a'mêri uúkū, a'tîro wākūkārā niîwā:

—Marí a'té niyéru me'ra di'tā sitiparí yeērātirā naâ di'î miiróre duurá. Tohô weerā marí apêrokāharā naâ wêriká yaátoto niírosa', niî apókārā niîwā.

⁸ Masí wêhesé wapa me'ra duúka di'ta niîkaro niîwî. Tohô weéro a'tóka tero kê'ra tií di'ta “Dií kō'āka di'ta” wamêti'.

⁹⁻¹⁰ Diporókî hipita O'ákî hi yee kiti weré mi'tagi Jeremia kîî “A'tîro wa'ârosa” niî'ke keoró wa'ākaro niîwî. Kîî a'tîro ohâki niîwî: “Israel kurakāharā “Trinta niyéru kuhiri wapatími” niî'karo weeró nohota teé niyéru me'ra di'tā sitiparí yeērātirā naâ di'î miiróre duurásama. O'ákî hi yi'î re ohâ duti'karo nohota weerásama”, niî ohâki niîwî Jeremia.

Jesu romano masa wiôgi Pilato tiropi niî'ke niî'

(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jo 18.33-38)

¹¹ Be'ró Jesuré Judéia di'ta wiôgi Pilato tiropi miáakārā niîwā. Pilato kîî re sérí yâ'aki niîwî:

—Mi'íta niîti Judeu masa wiôgi? niîki niîwî.

Jesu kîî re yi'tíki niîwî:

—Mi'î niíro nohota kîíta niî', niîki niîwî.

¹² Sacerdotea wiôrá, Judeu masa bikirá weré sãase pe'e maa neê yi'tití yi'riokā'ki niîwî. ¹³ Tohô weégi Pilato kîî re niîki niîwî:

—De'ró weégi mi'î naâ uúkuse pehere yi'tí weeti? niîki niîwî.

¹⁴ Jesu neê kāró yi'titíki niîwî. Kîî yi'titíkā i'yági, Pilato i'yâ maria wa'âki niîwî.

Jesuré wêhe dutí'ke niî'

(Mc 15.6-20; Lc 23.13-25; Jo 18.38-19.16)

¹⁵ Ki'mári niki Páscoa bosê nimi niiká Judéia di'ta wiôgi a'tîro weesétikúki niîwî. Ni'kí bu'îri da'rérí wi'ipi niigíre masá naâ du'u wíró dutigíre du'u wíró mihaki niîwî. ¹⁶ Tiítare ni'kí bu'îri da'rérí wi'ipi niigí Barrabá wamétigi niîki niîwî. Niî pe'tirā kîî yâ'áro weé'kere masíkārā niîwā. ¹⁷ Pilato masá páharā kîî tiropi nereká i'yági, naâre sérí yâ'aki niîwî:

—Ni'iré yi'î du'u wíróká iasarí? Barrabáre du'u wírósarí, ou Jesu naâ Cristo pisú no'ogi pe'ere du'u wírósarí? niîki niîwî.

¹⁸ Jesuré masá ma'iká ì'yârã, wiôrà Jesuré iókarã niîwã. Kîîre iórã, Pilatopire wiákãrã niîwã. Naâ tohò iosére Pilato masíki niîwî. Tohò weégi Jesuré du'u wîró sî'rigi, teeré sêrí yâ'aki niîwî.

¹⁹ Pilato masaré bese wiáropi duhîki niîwî. Kîî toopí duhiká, kîî nimó a'tîro kití o'ôo'ko niîwô. “Kîî masí bu'îri moogíre mehêkã weetiká'ya. Ni'ká yami kîîre tohò wa'aátehere wíó butia'ro k'ê'eási”, nîi kití o'ôo'ko niîwô.

²⁰ Sacerdotea wiôrà, tohò niiká Judeu masa bikirã masaré a'tîro nîi dutikãrã niîwã:

—Barrabá pe'ere du'u wîró dutiya. Jesu pe'ere wêhe dutíya, nîikãrã niîwã.

²¹ Be'ró Pilato masaré sêrí yâ'a nemoki niîwî:

—Á'rá piárãre nîi' pe'ere yi'î du'u wîróká iasari? nîiki niîwî.

Naâ a'tîro yi'tíkãrã niîwã:

—Barrabáre du'u wîróya, nîikãrã niîwã.

²² Naâ tohò niiká tí'ógi, Pilato nîiki niîwî:

—Too pûríkãre Jesu naâ Cristo niigíre de'ró weegísari?

Nîi pe'tirã yi'tíkãrã niîwã:

—Kurúsapi paâ bi'pe wêheyá, nîikãrã niîwã.

²³ Tohò niiká tí'ógi, Pilato nîiki niîwî:

—De'ró weégi tohò wee boósari? Á'rí neê kã'ró yâ'áro weetiki nîiámi, nîiki niîwî.

Kîî tohò niîmikã, masá pe'e karíkũ nemokãrã niîwã:

—Kurúsapi paâ bi'pe wêheyá, nîikãrã niîwã.

²⁴ Masá Pilato uúküsere tí'ó sî'ritikãrã niîwã. Tohò tí'oro noho o'ôrà, mehô pe'e kumúkã wã'kókãrã niîwã. Naâ tohò weeká ì'yãgi, Pilato akó miiti dutiki niîwî. Teé me'ra masá ì'yóropi amúkoe, a'tîro nîiki niîwî:

—Á'rí masí bu'îri moogíre wêhekã, yi'î bu'îri moogísa'. Misã basi bu'íritirãsa', nîiki niîwî.

²⁵ Kîî tohò niiká tí'orã, masá nîi pe'tirã toopí niirã yi'tíkãrã niîwã:

—Kîî wêrisé wapa ísã pô'ra me'ra bu'îri kiorã ti, nîikãrã niîwã.

²⁶ Tohò niiká tí'ógi, Pilato Barrabáre du'u wîróki niîwî. Jesu pe'ere tãra dutiki niîwî. Be'ró kurúsapi surárare paâ bi'pe wêhe dutíki niîwî.

²⁷ Be'ró Pilato yarã surára kîi yaá wi'ipi Jesuré miáakãrã niîwã. Toopí nîi pe'tirã surára nerê ni'ka tíharã, Jesuré be'toã ni'kakãrã niîwã. ²⁸ Be'ró kîi yaró su'tírore tuu weé, su'tíro sô'aró wiôrà sãyaró nohore sãákãrã niîwã. ²⁹ Kîî dipôapi ni'ká be'to potã me'ra weéka be'tore peókãrã niîwã. Ni'kági tuakihí wiôrà kiokihí nohore Jesuré diaki hí kãha amukãpi o'ókãrã niîwã. Tohò weé toha, kîî tiropi ehã ke'a, kîîre buhíkã'kãrã niîwã. A'tîro nîikãrã niîwã:

—E'katí peoya Judeu masa wiôgire, nîi buhíkã'kãrã niîwã.

³⁰ Tohò niiká apêye í'sé koo e'ó wa'rekãrã niîwã. Kîî tuakihíre tíã weé, dipôapi paâ mihakãrã niîwã. ³¹ Naâ tohò buhíkã'ka be'ro kîî sãyaró su'tíro wiôgi yaá su'tírore tuu weékãrã niîwã. Be'ró kîî too dipóro sãyãka su'tírore sãákãrã niîwã taha. Tu'ã eha ni'ko, kîîre kurúsapi wêhéã wa'ãrã miáakãrã niîwã.

Jesuré kurúsapi paâ bi'pe wêhé'ke nií'

(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jo 19.17-27)

³² Naâ Jesuré wêhéã wa'ãrã miáari kura ni'ká masí Simão Cirene wamêtiri makãí híre boka ehãwã. Kîîre Jesu yaá kurúsare wiã dutiwã.

³³Tohô weé wã'karã, ni'ká bu'a Gólgota wamêtiropi ehãwã. Gólgota ni'ro, "Masã boã weeka dípoa" ni'ro weéasa. ³⁴Toopí pürisê ti'ó yã'atikã'ato ni'rá, Jesuré vinho síesê me'ra moré'kere tíãwã. Jesu kã'ró sí'rí yã'a kumí, sí'rí du'ukã'wí.

³⁵Jesuré kurúsapi paã bi'peka be'ro surára kã'i yee su'tiré ni' bokape wapá ta'a'kãrãre díka waãwã. Naã tohó weekã, díporókí hipi Ô'ãkí hi yee kiti werê mi'tagi ohã'ke keoró wa'ãkaro ni'wi. A'tíro ohã no'okaro ni'wi Jesuré wa'aátehere: "Yee su'tire naã basi ni' bokape, díka waãwã", ni'karo ni'wi. ³⁶Be'ró kurúsa dokapi surára kã'i re ko'têrã ehã nuhawã. ³⁷Jesu dípôa bu'ipi ni'ká píhi me'ra a'té bu'iri kã'i re wêhé' niisére ohã ô'owã. A'tíro ohã no'owi: "Á'rí Jesu ni'mi. Kã'i Judeu masa wiôgi ni'mi", ni'wi.

³⁸Jesu me'ra ãpêrã kê'ra piárã yahará kurúsapi paã bi'pe ni'ko no'owã. Ni'kí diákí hí pe'e, ãpiré kúúpe' pe'e ni'kowã. ³⁹Jesu pi'topi masã y'i'riárã, kã'i re buhíkã'rã dípôa yure mihãwã. ⁴⁰Kã'i re a'tíro ni'wã: —"Ô'ãkí hi wi'ire kô'ágiti, i'tiã nimi be'rota tu'ã eha tohagiti", ni'miwi mi'í. Tohó ni'ki mi'í basita y'i'rióya. Mi'í Ô'ãkí hi maki ni'gi, kurúsapi wã'yági dihátia, ni'wã.

⁴¹Naã weeró nohota sacerdotêa wiôrã, Moisé ohã'kere bu'erã, tohó ni'ká Judeu masa bikirã kã'i re buhíkã'wã. Naã basi a'mêri a'tíro uúkükãrã ni'wã:

⁴²—Ápêrã marikãre y'i'riówi. Kã'i basi pe'e y'i'rió masitimi. "Israel kurakãharã wiôgi ni'í", ni'wi. Too püríkãre kurúsapi wã'yági dihátia. Tohó weekã, marí kã'i re êho peórãsa. ⁴³Kã'i "Ô'ãkí hire êho peó", ni'wi. Ô'ãkí hi kã'i re mal'gi pürikã, kã'i re y'i'rióáto. Kã'i maríre "Ô'ãkí hi maki ni'í", ni' tohamiwi baa, ni' buhíkã'wã.

⁴⁴Yahará Jesu me'ra kurúsapi paã bi'pe ni'ko'kãrãpita buhíkã' sãhawã.

Jesu wêr'i'ke ni'í

(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jo 19.28-30; Hb 6.19-20; 10.19-20)

⁴⁵Jesu kurúsapi wêrirí kura daharí tero ni'ká ni' pe'tiropi na'í tí'a wa'ãwi. Teê yamíka' trêš ni'ká pi na'í tí'a tiowi. ⁴⁶Jesu tíftata trêš ni'ká ípítí karíkúwí. Kã'i arameu masa yee uúkúse me'ra a'tíro ni'wi:

—Eli, Eli, lama sabactãni? ni'wi. A'tíro ni'gi, tohó ni'wi: "Ô'ãkí hi, Ô'ãkí hi, de'ró weégi y'i'ire kô'ã wã'kati?" ni'wi.

⁴⁷Ápêrã ni'karérã toopí niirã tohó niisére tí'órã, a'tíro ni'wã:

—Á'rí díporókí hipi Ô'ãkí hi yee kiti werê mi'tagi Eliare písúgi weesamí, ni'wã.

⁴⁸Tohó ni'ká, ni'kí toopí ni'gi soharó me'ra yosorí si'tire mi'gi wa'ãwi. Be'ró vinho piásê me'ra moré'kere yosowí. Yosó toha, ni'kági yukí gipi dí'té ô'o, Jesuré sí'riãto ni'gi síô morowí. ⁴⁹Kã'i tohó weekã, ãpêrã pe'e a'tíro ni'wã:

—Weetígita. Í'ya ni'irã yuhúpi. Elia y'i'riógi a'tígi a'tígisami kã'i re.

⁵⁰Be'ró Jesu opãturi ípítí karíkú nemo, wêria wa'ãwi. ⁵¹Kã'i wêrirí kura a'tíro wa'ãkaro ni'wi. Ô'ãkí hi wi'ipi sacerdotêa sãháaropi ka'mú ta'a yooka kasero i'miãro pe'e tí'rí dihati, de'kó me'ra tí'rí yohakaro ni'wi. Tohó ni'ká dí'tã nara sããwi. Í'tã peeri ni'mi'ke batá wa'ãwi. ⁵²Í'tã tutiri masaré yaã'ke pãria wa'ãkaro ni'wi. Tohó wa'akã, wêr'i'kãrãpita Ô'ãkí hire êho peó'kãrã masawã. ⁵³Jesu kã'i masãka be'ro masã peeripi ni'kãrã wihãawã. Wihãa, Jerusalé Ô'ãkí hire êho peóri makapi sãháawã. Naãre pãharã í'yãkãrã ni'wã.

⁵⁴Surára wiôgi kã'i surára me'ra Jesuré ko'tê'kãrã dí'tã nara sããkã í'yãrã, ni' pe'tise toó wa'asére í'yãrã, pútro ikiã wa'ãwã. A'tíro ni'wã:

—Diakí híta ā'rí Ô'ákí hi makita niiápí, níwā.

⁵⁵Pāhará numiá Jesuré yoarópi i'yá nu'kuwá. Naá Galiléiapita Jesuré wee tamurá siru tuú ni'kawá. ⁵⁶Naá wa'teropire ā'rá níwā: Maria Madalena, tohō niiká Maria Tiago, José pakó, apêgo Zebedeu nimo níwā.

Jesuré naá yaá'ke ní'

(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jo 19.38-42)

⁵⁷Na'í ke'ari kura ni'kí José wamêtigi pehé kíogí Arimatéia wamêtiri makakí hi etáki níwí. Kíí kē'ra Jesuré ého peókí níwí. ⁵⁸Pilato tiropi wa'á, Jesu yaá ipiré sérki níwí. Tohō weégi Pilato surárare “Jesu yaá ipiré kííre o'ôya”, níiki níwí. ⁵⁹Be'ró José Jesu yaá ipire mii dihóo, su'tíro āyurí, ū'iri marirí kaseró me'ra omáki níwí. ⁶⁰Omá toha, ítâ tuti ma'ma tutípi sîo soro kúuoki níwí. Tii tutí Joseré yaa boóka tuti kíí se'ê dutika tuti níikaro níimiwi. Be'ró ítâga pahikahá me'ra tii tutíre tuú bi'aki níwí. Bi'á toha, wa'á wa'áki níwí. ⁶¹Tii tutí diakí hipi Maria Madalena, tohō niiká apêgo Maria i'yá duhikārā níwā.

Surára Jesuré yaá'karopi ko'tê'ke ní'

⁶²Ape ními, saurú ísâ soo wiári nimi niiká sacerdotéa wiôrá, tohō niiká fariseu masa Pilato tiropi wa'ákārā níwā. ⁶³Toopí etārā, Pilatore a'tíro níikārā níwā:

—Wiôgi, ísâ sô'ó níiki katígipi ní soose pihagi ní'kere wākû!. Kíí “I'tiá ními yi'í wēríka be'ro masagíti”, níwí. ⁶⁴Tohō weégi mí'i yará surárare kííre yaá'karopi ko'tê dutigi o'ôo'ya. I'tiá ními āyuró ko'tê dutiya. Tohō weetiká, kíí bu'erá yamípi kíi yaá ipire yahárá wa'á boosama. Naá yaháka be'ro masaré a'tíro níirásama. “Wērí'kipi níimigi, masá wa'áki níiámi”, ní boosama. Naá a'tíro niiká maa, a'té too dipóro níi soo'ke nemoró yá'á butia'rosa', níikārā níwā.

⁶⁵Teeré tí'ôgi, Pilato naäre níiki níwí:

—Ā'rá níma surára. Naäre miáaya. Tíí masá pee mehêkâ wa'ári níirā, no'ó misá pōo tēoro ko'tê dutiya, níiki níwí.

⁶⁶Tohō weerā naá surárare Jesuré yaá'karopi ko'tê dutirā kúúkārā níwā. Jesu bu'erá tii tutípi sâháatiká'ato níirā ítâga naá bi'ákaga bu'i ní'ká daa pí'rá ô'okārā níwā. Naá sâháaká, i'yá masiráti níirā, tohō weékārā níwā.

Jesu kíí masá'ke ní'

(Mc 16.1-8; Lc 24.1-12; Jo 20.1-10)

28 Saurú ísâ soo wiári nimi be'ro soorí nimi niiká, yamí yá'kuro Maria Madalena, apêgo Maria me'ra Jesuré yaá'karopi i'yārā wa'ákārā níwā. ²Wākúitiro di'tâ ípti nara sâákaró níwi. Tohō wa'arí kura ni'kí Ô'ákí híre weré ko'tegi i'mísekí hi dihátiki níwí. Kíí Jesuré yaá'karopi etági, naá bi'áka ítâgare páâoki níwí. Páâo toha, tigá bu'ipi duhíki níwí. ³Kíí bípô ya'báro weeró noho asistéki níwí. Kíí yaró su'tíro ípti butíkaró níwi. ⁴Surára kííre i'yārā, ípti úí nara sâá, wērí'kārā weeró noho bír' ke'akārā níwā.

⁵Ô'ákí híre weré ko'tegi numiáre a'tíro níiki níwí:

—Yi'íre úitiká'ya. Yi'í masí!, misá Jesu naá kurúsapi paá bi'pe wêhé'kire a'mārā weé!. ⁶A'toré marimí. Kíí ní'karó nohota masá tohami. Kííre kúú'karore i'yārā a'tiá, ní pihí sâhaki níwí. ⁷Naäre i'yó toha, “Kíí bu'eráre soharó me'ra wererā wa'áya. A'tíro níi weréya naäre. ‘Wērí'kipi níimigi, masá tohaki níiámi. Galiléiapí misá diporo wa'á yuugisami.

Toopí kîî re î'yârâsa', nîi werêya. A'teré misâre werêgi a'tiâpi", nîiki nîiwî Ô'âkî hire werê ko'tegi.

⁸Kîî tohò niiká ti'órâ, numiâ Jesuré yaá'karopi nîi'kârâ maata wa'â wa'âkârâ nîiwâ. Uîmirâ, e'katîse me'ra wa'âkârâ nîiwâ. Jesu bu'erá nîi'kârâre kiti werêrâ wa'ârâ omá wâ'kakârâ nîiwâ.

⁹Naâ toopí wa'arí kura Jesu naâre bahuá "Áyutí misâ" nîiki nîiwî. Tohò weeká, kîî tiro wa'â ehâ ke'a, di'pôkâripi yê'ê, êho peókârâ nîiwâ. ¹⁰Naâre a'tîro nîiki nîiwî:

—Yi'îre uítikâ'ya. Yi'î bu'eráre Galiléiapi wa'â dutirâ wa'âya. Toopí yi'îre î'yârâsama, nîiki nîiwî.

Surára naâ î'yâ'kere âpêrâre werê'ke nîi'

¹¹Numiâ Jesu bu'eráre werêrâ wa'arí kura nîi'karêrâ surára Jesuré yaá'karopi ko'tê'kârâ makâpi pi'âkârâ nîiwâ. Sacerdotea wiôrâre nîi pe'tise toopí wa'â'kere werêkârâ nîiwâ. ¹²Naâ tohò niiká ti'órâ, sacerdotea wiôrâ, Judeu masa bikirâ me'ra nerêkârâ nîiwâ. Naâ "De'ró weeró iatí?" nîi apókârâ nîiwâ. Naâ ni'kâro noho wâkú, a'tîro weékârâ nîiwâ. Masaré nîi sooato nîirâ surárare pahiró niyêru wapa yeékârâ nîiwâ. ¹³A'tîro niikârâ nîiwâ:

—A'tîro niîya masaré. "Yamîpi îsâ kârîka be'ro Jesu bu'erá ehâkârâ niîama. Ehâ, kîi yaá ipire yahâ wâ'kakârâ niîama", niîya, niikârâ nîiwâ surárare. ¹⁴Apêye kê'rare nîi nemokârâ nîiwâ.

—Pilato Judéia di'ta wiôgi a'teré masiká, îsâ "Diakî híta tohò wa'âkaro niîapi", nîi tamurâti. Îsâ tohò niiká, misâre su'risomé. Misâre bu'îri da'rêsome, niikârâ nîiwâ.

¹⁵Tohò niiká ti'órâ, surára niyêru yê'êkârâ nîiwâ. Be'ró naâre werê duti'karo nohota weékârâ nîiwâ. Naâ tohò niisé se'sâa wa'âkaro nîiwî. A'tóka teropi kê'rare Judeu masa surára naâ nîi soo'kere êho peó uúkú dekotima yuhûpi.

Jesu kîî wêrî masâka be'ro kîî bu'eráre "A'tîro weeyá" nîi'ke nîi'

(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jo 20.19-23)

¹⁶Be'ró îsâ Jesu bu'erá onze Galiléiapi wa'âwi. Jesu kîî wêriátoho díporo îrigípi îsâre wa'â duti'kipi wa'âwi. ¹⁷Toopí Jesuré î'yâwi. Kîî re î'yâ ehâ ke'a, êho peówi. Tohò weemíkâ, îsâ ni'karêrâ "Kífta niîti baa?" nîi wâkúwi. ¹⁸Be'ró Jesu îsâ tiropi a'tí, a'tîro nîiwî:

—Ô'âkî hi yi'îre wiôgi sôróo tohami. Nîi pe'tiro i'mîse, a'tí di'tare dutí masi'. ¹⁹Tohò weérâ nîi pe'tirokâharâpire yee kitíre werêrâ wa'âya. Naâre misâ weeró noho yi'î bu'erá sâhaká weeyá. Naâre wamê yeerâ, yi'î paki, yi'î, Espírito Santo wamê me'ra wamê yeeya. ²⁰Nîi pe'tise yi'î misâre duti'kere naâre yi'tí bu'eká weeyá. Naâre nîi pe'tise nîmiri yi'î misâre bu'ê'kere werêya. A'teré masíya. Nîi pe'tise nîmiri misâ me'ra nîi nu'kukí 'sa'. Teê a'ti imí koho pe'tiká pi kê'ra misâ me'ra nîi nu'kukí 'sa', nîi werêwî Jesu.

Marco Jesu Cristo yee kitire ohâ'ke niî'

A'ti pūri a'tiro weéro ohâ no'opâ niisé niî'

Judeu masi Jerusaléki hi piáro wamé kióki niîwī. Hebreu masa yee uúkuse me'ra João niikārā niîwā. Romano masa yee me'ra maa Marco wamētiki niîwī.

Kīî Jesu Cristore de'ró niiká ēho peógi, ēho peó ni'kapī. Masī no'oya marí'. Sō'ó niika tero Barnabé, Paulo ā'riréta Antioquiapi miáakārā niîwā. Kīî Barnabé basúki niiki niîwī. Tiitare kīî kē'ra naā neē waro masaré Jesu Cristo yee kitire bu'ê ni'kakā, naāre wee tamú ko'tegi wa'áki niîwī. Be'ró Paulore, Barnabére Jerusalépi wa'ági, kō'â tohaa wa'áki niîwī. (At 13.5, 13; 15.37-39) Tohō weeká, Paulo, Barnabé opâturi masaré bu'ērā wa'â boo'kārā naā basi a'mé tu'ti dika watía wa'ákārā niîwā. Be'ró Marco nemoró ēho peó tutua, Paulore wee tamúki niîwī taha. Be'ró a'ti pūrīre ohâki niîwī.

A'ti pūrīre Jesu Cristo a'ti imí kohopi kīî niiséti'ke, weeséti'kere apêye pūri diporo ohâ mi'taka pūri niî', niísama. A'ti pūrī apêye pūri dīharó yoa, pehête ohâ no'o'. Tii pūrī keoró ni'ka miháti'kere Mateu weeró noho ohâ no'oya marí'. Masá no'ó niirā uúkū wiaro noho ohâ no'okaro niîwī.

Marco Judeu masi niímigi, Judeu masa niítirā Cristore ēho peorā pe'ere ohâgi weeró noho ohâpi.

A'ti pūrī Jesu kīî uúkū'kere ipíti waro uúkū wee'. Kīî weeséti'ke pe'ere uúkū yá'ri ni'ka'.

João masaré wamé yeegi bu'ê'ke niî'

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jo 1.19-28)

1 Jesu Cristo Ô'ákī hi maki yee, āyusé kiti a'tiro ni'kákaro niîwī. ²Diporóki hipi Isaía Ô'ákī hi yee kiti weré mi'tagi Ô'ákī hi uúkū'kere ohâki niîwī. Kīî Jesu Cristo a'ti nukúkapi a'tiátehere a'tiro ohâ yuuki niîwī: Yíî mi'î yee kitire weré yuukihire mi'î diporo o'ôo'giti. Kīî mi'î wa'aátihi ma'are apo yuúgisami. Ma'â kē'rā yuu mi'tagi weeró noho masá wākusére bihâ weti dika yuú dutigisami. ³Ni'kí yukí mariró, masá marirópi a'tiro karíku nu'ku bahâ ke'atigisami: “Marí wiôgi a'tiátihi ma'are apo yuúya. Diakí híri ma'a āyurí ma'a kē'rāro weeró noho wee yuúya”, niî ohâki niîwī. Marí wiôgi a'tiátoho diporo misá niiséisere apo yuúya, misá wākusére dika yuúya niîgi, tohō niíki niîwī. ⁴Tohō weégi João

wamê yeegita niŋki niŋwî Isaiá tohò niŋ no'o'ki. Kîŋ yukí mariró, masá marirópi wamê yee kusiaki niŋwî. Kîŋ masaré bu'ègi, a'tîro niŋki niŋwî:

—Misâ yâ'áro weesétisere bihá weti dika yuú, wamê yee no'oya. Tohò weérá misâ yâ'áro weé'kere akobohó no'orása', niŋki niŋwî. ⁵Páhará tíŋ dí'ta Judéiapi niirá, tohò niiká Jerusalé káhará kîŋ bu'esére tí'órâ wa'ákârâ niŋwâ. Naâ yâ'áro weé'kere werê yì'rika be'ro Jordão wamêtiri maapi naâre wamê yeeki niŋwî. ⁶Kîŋ yéé su'ti camelo poari me'ra weé no'o'ke niŋkaro niŋwî. Kîŋ ehêri turi daa wa'íkî kasero daa niŋkaro niŋwî. Kîŋ pahasé kiorâ naâ ba'asétise poreroáre, níkî káhase mumia yeére mumire ba'âki niŋwî. ⁷João masaré a'tîro werêki niŋwî:

—Yî'í be'ro ápi yî'í nemoró tutuagí a'tígisami. Kîŋ áyú yì'riagi niŋmi. Yî'í pe'e kîŋ yéé sapátire tuu weé masitigi weeró noho mehò niigí waro tí'ó yâ'a'. ⁸Yî'í misâre akó me'ra wamê yee'. Kîŋ pûriká Espírito Santo me'ra wamê yeegisami. Kîŋ tohò weégi, Espírito Santo misâpire dihatákâ weegisami. Misâ me'ra niŋ nu'kukí 'sami, niŋki niŋwî João.

João Jesuré wamê yee'ke niŋ'

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹João masaré wamê yeeri kura Jesu a'tîro weéki niŋwî. Nazaré, Galiléia dí'ta niirí makapi niŋ'ki wihá wâ'ka, João tiropi ehâki niŋwî. João kîŋre Jordão wamêtiri maapi wamê yeeki niŋwî. ¹⁰Kîŋ tii maápi niŋ'ki mahá ni'kari kura Jesu i'mîse páriká í'yâki niŋwî. Espírito Santo ni'kí buhá weeró noho bahugí kîŋpire dihatáki niŋwî. ¹¹Tohò wa'arí kura ni'kí i'mîsepi a'tîro uúku dihoki niŋwî:

—Mî'í yî'í maki ipítí ma'igí niŋ'. Mî'í me'ra pûuro e'katí', niŋ dihoki niŋwî Ó'âkí hi.

Jesuré wâtí Ó'âkí hire yì'rí ni'kakâ weé sî'rimi'ke niŋ'

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹²Jesuré wamê yeeka be'ro maatá Espírito Santo yukí mariró, masá marirópi kîŋre wa'â dutiki niŋwî. ¹³Jesu toopíre quarenta niŋmíri niŋki niŋwî. Wa'íkírâ uará wa'teropi niŋki niŋwî. Wâtí Jesuré kîŋ pakiré yì'rí ni'ka dutigi niŋ kehe sâaki niŋmiwî. Be'ró i'mîsekáhará Ó'âkí hire weré ko'terâ Jesuré ko'terâ dihatákârâ niŋwâ.

Jesu neê waro Galiléiapi masaré bu'è ni'ka'ke niŋ'

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴Be'ró Herode João masaré wamê yeegire bu'íri da'reri wí'ipi sóróo dutiki niŋwî. Títtare Jesu Galiléia dí'tapi áyusé kiti Ó'âkí hi yeere, kîŋ wiôgi niŋmi niisére bu'ègi wa'âki niŋwî. ¹⁵A'tîro niŋki niŋwî:

—Ni'károakâre misâ too dipóropi yoaká ko'té'ki etâ tohami. Kîŋ kâ'roákâ be'ro wiôgi sâhagísami. Tohò weérá misâ yâ'áro weesétisere bihá weti, du'uyá. Misâ wâkusére dika yuúya. Ó'âkí hi masaré yì'riógisami niisére êho peóya, niŋ bu'èki niŋwî.

Jesu ba'pâritirâ wa'í wêheráre pihî'ke niŋ'

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶Be'ró Jesu Galiléia wamêtiri ditara sumútopi sihá baha ke'aki niŋwî. Toopí wa'âgi, Simãore, ápi kîŋ akabihí Andrére boka ehápi'. Naâ wa'í wêherá niŋkârâ niŋwâ. Ditârapí naâ wêhêkihire doke yóórâ weékârâ niŋwâ. ¹⁷Naâ tohò weeká í'yâgi, Jesu niŋki niŋwî:

—Te'á yi'í me'ra. Misâ ni'kâroakâre wa'í wêherá ni'í. Be'ró maha wa'í wêherá weeró noho masaré yee kitire werêrasa'. Tohó ni'í wereká, pâhará êho peórâsama, ni'íki ni'íwí. ¹⁸Kîî tohó niiká tí'órâ, maatá naa yéé wêhêkihipagire tootá du'u kúú, Jesu me'ra wa'âkârâ ni'íwâ. ¹⁹Kâ'ró yi'riká, piárâ Zebedeu pô'rare Tiago, kîî akabihí Joôre í'yâki ni'íwí taha. Naâ yukí sipi wêhêkihipagire dero sâyâkârâ ni'íwâ. ²⁰Naâre í'yâgita, Jesu naâ kê'rare pihíki ni'íwí taha. Kîî tohó niiká tí'órâ, naâ pakí Zebedeure, kîî're da'rá ko'terâre kô'â wâ'kakârâ ni'íwâ. Kô'â wâ'ka, Jesu me'ra wa'âkârâ ni'íwâ.

Jesu wâtí sâháa no'o'kire kô'â wíro'ke ni'í'

(Lc 4.31-37)

²¹Be'ró Cafarnau wamêtiri makapi etâkârâ ni'íwâ. Saurú nimi niiká Judeu masa soo wiári nimi niiká, Jesu naâ nerê wiari wi'ipi sâháaki ni'íwí. Sâhá, tíí wi'ipi masá niirâre bu'ê ni'kaki ni'íwí. ²²Kîî Moisé ohâ'kere bu'erá weeró noho bu'êtiki ni'íwí. Dutisé kiogí weeró noho naâre bu'êki ni'íwí. Tohó weerá masá kîî bu'esére tí'o mariá wa'âkârâ ni'íwâ. ²³Tíí wi'í naâ nererí wi'ipi ni'kí masí wâtí sâháa no'o'ki ni'íki ni'íwí. Kîî a'tíro karíkúki ni'íwí:

²⁴—Mi'í Jesu Nazarékí hi, ísâre kari boótikâ'ya. Ísâre bu'íri da're bahuriógi a'tígi weetí? Mi'í re í'yâ masí!. Ô'âkí hi o'ôo'ki yâ'asé moogí, áyú butia'gi ni'í, ni'íki ni'íwí. ²⁵Kîî tohó niiká tí'ógi, Jesu wâtí masípíre niigíre tu'tígi, a'tíro ni'íki ni'íwí:

—Dí'ta mariáya. Kîî píre niigí wiháaya, ni'íki ni'íwí.

²⁶Kîî tohó niiká, wâtí kîî píre niigí masiré birí ke'a nara sâáká weéki ni'íwí. Ípíti waro karíkú, wâtí kîî píre ni'íki wiháaki ni'íwí. ²⁷Níí pe'tirá tíí wi'ipi niirá í'yâ mariakârâ ni'íwâ. Naâ basi a'mêri sérí yâ'a mihakârâ ni'íwâ: —Yê'e nohó ni'íti a'té tohó wa'asé? Ma'má bu'esé ni'íti? Á'rí masí wâtíâpíreta kô'â wíro masisere kio dohámi. Naâ kîî kô'â wírokâ, wiháama, ni'íkarâ ni'íwâ. ²⁸Kîî tohó weéka be'ro yoátikâta Jesu yéé kitire Galiléia dí'takâhará tí'ó se'sa pe'tia wa'âkârâ ni'íwâ.

Jesu Simão Pedro maa yêkóre yi'rió'ke ni'í'

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹Jesu naâ nerê wiari wi'ipi wiháaka be'ro Simão, André me'ra naa yaá wi'ipi wa'âki ni'íwí. Tohó niiká Tiago, João wa'âkârâ ni'íwâ. ³⁰Toopí Simão maa yêkó uhá'ke do'âtigo kâhíko ni'íwô. Jesuré maatá “Koô do'âtigo weeámo”, níí werêkarâ ni'íwâ. ³¹Tohó niiká tí'ógi, Jesu koô tiropí sâháaki ni'íwí. Koôre amúkâpi yê'é wehê wâ'ko dípoki ni'íwí. Kîî tohó weerí kurata uhá'ke surú pe'tia wa'âkaro ni'íwí. Be'ró naâre ba'asé ekáko ni'íwô.

Jesu pâhará masá do'âtirâre yi'rió'ke ni'í'

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³²Muhîpú sâháaka be'ro yamîpi masá Jesu tirópi níí pe'tirá do'âtirâre miáakârâ ni'íwâ. Wâtíâ sâháa no'o'kârâ kê'rare miáakârâ ni'íwâ.

³³Níí pe'tirá tíí makâkâhará Jesu kîî niirí wi'í sopé pí'topi nerêkarâ ni'íwâ.

³⁴Níí pe'tirá no'ó niisé do'âtise kiorâre yi'rió pe'okâ'ki ni'íwí. Pâhará wâtíâ sâháa no'o'kârâre kô'â wíroki ni'íwí. Wâtíâ Jesu kîî Ô'âkí hi maki niisére masíkarâ ni'íwâ. Tohó weégi naâre neê kâ'ró uúkú dutitiki ni'íwí. Tohó niiró me'ra uúkütikârâ ni'íwâ.

Jesu Galiléia di'tapi kî i yeé kitire werê kusia'ke niî'

(Lc 4.42-44)

³⁵ Ape nimí bo'reaátoho diporo Jesu wã'ká, makâ sumútoho masá marirópi kîî pakí me'ra uúkúgi wa'áki niîwî. ³⁶ Be'ró Simão, ápêrã kîî me'rakâharã me'ra Jesuré a'mârã wa'ákãrã niîwã. ³⁷ Kîîre bokárã, a'tîro niî werêkãrã niîwã:

—Niî pe'tirã mi'îre a'mârã weeáma.

³⁸ Kîî naâre yi'tíki niîwî:

—Te'á apêye pi'toákã niisé makaripi. Toopí kê'rare yee kitire werêgi wa'ágiti. A'teré weegíta yi'î a'ti nukúkãpi a'tí'ki niî', niíki niîwî. ³⁹ Tohó weégi Jesu niî pe'tiro Galiléia naâ nerê wiase wi'seripi bu'ê kusia bi'aki niîwî. Tohó niiká wãtiãre kô'a wiro mihaki niîwî.

Jesu kamí boagíre yi'rió'ke niî'

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Jesu Galiléiapi niirí kura ni'kí masí kamí boagí Jesu tiró wa'áki niîwî. Kîî tiro ehâgi ehã ke'a, a'tîro niíki niîwî:

—Mi'î yi'î do'átisere yi'rió masi'. Mi'î iaró noho weeyá yi'îre, niíki niîwî. ⁴¹ Jesu kîîre pahá yã'agi, kîîre yi'riógi da'rá yã'a, a'tîro niíki niîwî: —Mi'îre yi'riógi. Kamí marigí tohayá, niíki niîwî.

⁴² Kîî tohó niiká ta, kîî kamí niími'ke yatí pe'tia wa'ákaro niîwî. Kîî kamí marigí toháki niîwî. ⁴³ Be'ró Jesu kîîre we'êritigi, “A'tîro weeyá”, niíki niímiwî. ⁴⁴ —Neê ápêrãre werêtikã'ya. Diakí háta sacerdote tiropi mi'î yeé kami yatí'kere i'lyógi wa'áya. Kîî mi'îre mi'î kamí boasére “Pe'tiã wa'a”, niígisami. Kîî tohó niika be'ro Moisé kîî Ô'ákí hire o'ò duti'ke o'ôya. Mi'î tohó weeká, niî pe'tirã mi'î kamí yatí no'o'kere masírãsama. Be'ró naâ me'ra niisétigisa' taha, niíki niîwî. ⁴⁵ Kîî pe'le kîî wee dutí'karo noho weetíki niîwî. Wa'ã, niî pe'tirãpire kîîre wa'ã'kere werê kusiaki niîwî. Tohó weégi Jesu masá i'lyóro makãripire sãháa masitiki niîwî. Tee makári sumútoho, masá marirópi sihãki niîwî. Kîî tohó weemíká, niî pe'tise makarikãharã masá a'tí, kîîre i'yã kusiakãrã niîwã.

Jesu sihã masitigire yi'rió'ke niî'

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

2 Pehête nimíri kamí boagíre yi'rióka be'ro Jesu opãturi Cafarnaupi wa'áki niîwî taha. Kîî toopí niiká, tii makákãharã wi'ipí niími niisé kitire ti'ókãrã niîwã. ² Tohó weerã maatã masá pãharã Jesu niirí wi'ipi nerêkãrã niîwã. Tii wi'ire mu'mû yi'riakãrã niîwã. Meharóta sopepi kê'rare mu'mû yi'riakãrã niîwã. Neê sãháata basiótikaro niîwî. Naâre kîî yeé bu'esére werêki niîwî. ³ Tohó weerí kura Jesu tiró ni'kí sihã masitigire ba'pãritirã imiã wiã ehakãrã niîwã. ⁴ Naã masá pãharã niisé bu'iri Jesu pi'toakãpi ehã masitikãrã niîwã. Tohó weerã wi'í bu'ipi mihãa, Jesu niiró bu'i ni'ká pee see weékãrã niîwã. Tii peépi kîî sihã masitigire kîî kúyaró me'ra du'u dihókãrã niîwã. ⁵ Jesu naã ipíti êho peókã i'yãgi, do'átigire niíki niîwî:

—Mi'î yã'ãro weé'kere akobohó no'o toha', niíki niîwî.

⁶ Kîî tohó niiká ti'órã, toopí duhirã Moisé ohã'kere bu'erã a'tîro wãkúkãrã niîwã: ⁷ “Árî tohó uúkütikã'ro iá'. Tohó niígi, Ô'ákí hire yã'ãro uúkúgi weemí. Kîî Ô'ákí hi weeró noho tutuagí niî', niî wãkúsari?

Õ'ákî hi ni'kitá yā'áro weé'kere akobohó masisami. Ā'rí marí weeró noho ipítigi masá yā'áro weé'kere akobohó masitisami", níi wākúkārā niŵwā.

⁸ Jesu kîî basi naâ wākusére î'yâ masigi, a'tîro niîki niŵwî naâre:

—De'ró weerā misá yi'îre yā'áro mehékā wākûti? ⁹ De'ró niisé pe'e diâsa weeti? “Mi'î yā'áro weé'kere akobohó no'o toha” ou “Wā'ká ni'kaya, mi'î kuyá'karo me'ra sihá wā'kaya” niisé pe'e diâsa weeti? “Mi'î yā'áro weé'kere akobohó no'o toha” niiká î'yâtimigi, êho peóya marí. “Wā'ká ni'ka sihá wā'kaya” niiká pe'e maa, kîî sihasére î'yâ tohagipi “Diakî hîta níi”, níi êho peó no'o. ¹⁰ Tohó weégi yi'î Ô'ákî hi maki masí weeró noho ipítigi yi'î tutuasére î'yógi, ā'rí sihá masitigire yi'riógiti. Tohó weerā misá yi'î masá yā'áro weé'kere akobohó masisere masîrāsa', niîki niŵwî.

Be'ró sihá masitigire a'tîro niîki niŵwî:

¹¹ —Mi'î pe'e maa a'tîro níigiti. Wā'ká ni'kaya. Mi'î kuyá'karore mii wiá, mi'î yaá wi'ipi toháagisa', niîki niŵwî. ¹² Kîî tohó niiká sihá masitigi wā'ká ni'kaki niŵwî. Wā'ká ni'ka, kîî kuyá'karore mii wiá, masá níi pe'tirā î'yóropi wa'á wa'áki niŵwî. Tohó weerā níi pe'tirā î'yâ mariarā, a'tîro niîkārā niŵwā:

—Marí paki Ô'ákî hi tutuá yi'riami. Neê ni'kati îsá a'tîro weesére î'yâtirā niîkati, niîkārā niŵwā.

Jesu Leviré pih'ke níi'

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Jesu sihá masitigire yi'rióka be'ro opâhuri Galiléia ditâra sumútopi wa'áki niŵwî taha. Níi pe'tirā masá kîî tiropi nerêka be'ro naâre bu'êki niŵwî. ¹⁴ Tii ditâropi wa'âgi, Levi, Alfeu makire î'yâ bokaki niŵwî. Kîî romano wiógire niyéru wapa seé basagi niîki niŵwî. Tohó weégi kîî da'rari tûkupi duhîki niŵwî. Jesu kîîre î'yâgi, a'tîro niîki niŵwî:

—Te'á yi'î me'ra.

Tohó weégi Levi wā'ká ni'ka, kîî me'ra wa'áki niŵwî.

¹⁵ Be'ró Jesu Levi yaá wi'ipi ba'âgi wa'áki niŵwî. Toopí pâhará wapa seerā, tohó niiká “Yā'arā niîma” níi no'orā noho niîkārā niŵwā. Pâhará waro naâ noho Jesuré siru tuúkārā niŵwā. Tohó weerā naâ Jesu tiró kîî bu'erá me'ra duhîkārā niŵwā. ¹⁶ Naâ tohó weeká î'yārā, Moisé ohâ'kere bu'erá, âpêrā fariseu masa Jesu naâ pâhará me'ra ba'aká î'yārā, kîî bu'erāre a'tîro niîkārā niŵwā:

—De'ró weégi misāre bu'egí wapa seerā me'ra, yā'áro weerā me'ra sî'rí, ba'âti? niîkārā niŵwā.

¹⁷ Jesu naâ tohó niiká ti'ógi, a'tîro niîki niŵwî:

—Do'âtítirā akó yeegire a'mâtisama. Do'âtirā pûriká akó yeegire a'mâsama. “Āyurā níi” niirāre a'mâgi meheta a'tîwi. “Yā'arā níi” niirā pe'ere yi'riógi a'tîwi, niîki niŵwî.

“Mi'î bu'erá de'ró weerā be'tí weeti?” Jesuré níi'ke níi'

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Ni'ká nimi João masaré wamê yeegi bu'esére siru tuúrā, tohó niiká fariseu masa Ô'ákî hire êho peórā, be'tíkārā niŵwā. Naâ tohó be'tirí kura ni'karérā Jesu tiró wa'á, kîîre sêri yā'akārā niŵwā:

—João masaré wamê yeegi bu'esére siru tuúrā, tohó niiká fariseu masa bu'esére siru tuúrā Ô'ákî hire êho peórā, be'timá. De'ró weerā mi'î bu'erá pe'e be'tí weeti? niîkārā niŵwā. ¹⁹ Jesu naâre yi'tíki niŵwî:

—De'ró weeákíhi amúkã di'tegí naâ me'ra niígi, kíî pihô'kãrãre bihá weti, be'ti dutí basari? ²⁰Be'ró kíîre âpêrã apé sia'pi miáaka be'ro pürikãre bihá weti, be'tirásama. Jesu, yi'í naâ me'ra níî yuhûpi; yi'í naâ me'ra níítikã pürikãre be'tirásama nígi, tohó níiki níiwí. ²¹Meharó su'tíro ma'ma kaséro, meha kaséro me'ra serê ô'ota basió wee'. Tohó weeká maa, ma'ma kaséro koeká, wehé tí 'resa'. Meharó su'tíro pe'ere wehé tí 'resa'. Nemoró pahírí pee tí 'rí nemosá'. Tohó nígi, ma'má kíî bu'esé me'ra too dipóropi naâ weesé'ti'ke a'mê si'a masitisa', nígi weéki níiwí. ²²Tohó wa'ása' marí ma'ma vinho meha ahúro wa'íkírã kaseró me'ra weéka ahúropi pose yeékã. Pa'mí yi'ri, tii ahúro tí 'rí, vinho piôste pe'tia wa'ása'. Tohó weérã, vinho bahu dutiã wa'ása'. Tii ahúro kê'ra kô'ã wa'ása'. Tohó weérã ma'ma vinhore ma'ma ahúropi pose yeé no'ô, níiki níiwí Jesu. Diporópi weesé'ti'ke me'ra Jesu kíî ni'kãroakã ma'má bu'esé moretã basió wee' nígi, tohó níiki níiwí.

Saurú niiká Jesu bu'erá trigore tí 'rê'ke níî'

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³Ni'ká nîmi Judeu masa naâ soorí nîmi niiká, Jesu kíî bu'erá me'ra trigo wesepi yi'ríkã'ki níiwí. Kíî bu'erá tii wesépi yi'ríkã'rã, trigore tí 'rê ba'ákãrã níiwã. (Moisé kíî dutí'karo nohota naâ tohó weesé yahasé meheta níikaro níiwí). ²⁴Tohó weeká, fariseu masa í'yãkãrã níiwã. Tohó weérã Jesuré níikãrã níiwã:

—Í'yãya. De'ró weérã marí soorí nîmire da'ra dutítimikã, mi'í bu'erá tohó weeti? níikãrã níiwã. ²⁵Jesu naãre yi'tiki níiwí:

—Misã diporókí hi wiôgi Davi kíî me'rakãharã ihã boãrã weé'kere bu'é tohapã. ²⁶Davi Abiatar kíî sacerdotea wiôgi níiri kura Ô'ãkí hi wi'ipi sãháa, pãu “Ô'ãkí hi yee níî” ní'kere ba'ãki níiwí. Kíî me'rakãharã kê'rare díka waãki níiwí. Teé maríre dutisé a'tíro níî'. Sacerdotea di'akíre teé pãu ba'ãta basiómikaro níiwí. Yi'í bu'erá teeré ba'ãrã, yi'ri ní'karã meheta weemã nígi, tohó níiki níiwí. ²⁷Jesu yi'ti nemóki níiwí taha:

—Mari yeé níiãtehere Ô'ãkí hi marí soorí nîmire kũúki níiwí. Tii níimí meheta maríre dutí masi!. ²⁸Tohó weégi yi'í Ô'ãkí hi maki masí weeró noho ípitígi soorí nîmi dutisé nemoró dutí masi!, níiki níiwí Jesu.

Jesu amúkã bi'ã wia'kire yi'rió'ke níî'

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

3 Jesu opãturi kíî wee wiãro noho Judeu masa naâ nererí wi'ipi sãháaki níiwí. Toopí ni'kí amúkã bi'ã wia'ki níiki níiwí. ²Âpêrã marí soorí nîmire kíîre yi'riógisari? níirã, Jesuré í'yã ko'tekãrã níiwã. Jesu yi'riókã, wehé sãata basiórosa' níirã, tohó í'yãkãrã níiwã. ³Be'ró Jesu amúkã bi'ã wiaka amúkã kiogíre níiki níiwí:

—A'tiã, ã'rã níî pe'tirã dekopí ehã ní'kaya. ⁴Tu'ã eha ní'ko, toó níirã âpêrãre níiki níiwí:

—Marí soorí nîmi niiká ayusére weeró iatí ou yã'asé pe'ere iatí? Yi'riósere iatí ou wehé kô'ase pe'ere iatí? níiki níiwí. Naâ níî pe'tirã di'ta marí pe'tia wa'ákãrã níiwã. ⁵Naâ yi'titíkã í'yãgi, uã wa'ãki níiwí. Naâ tí'ó sí'ritikã, bihá wetise me'ra amúkã bi'ã wiaka amúkã kiogíre níiki níiwí:

—Mi'í amúkãre yũúoya, níiki níiwí. Kíî tohó níikã, amúkãre yũúoki níiwí. Yũúo, kíî amúkãre yi'rió no'o'kipi toháki níiwí. ⁶Be'ró fariseu masa uã wiha wa'ákãrã níiwã. Naâ Herode yaa kurãkãharã me'ra “De'ró weé marí Jesuré weherãsari?” níî a'mêri uúkükãrã níiwã.

Ditāra sumútohopi pāhará masá nerê'ke nií'

⁷Jesu naâ nerê wiari wi'lipi nií'ki kîî bu'erá me'ra ditāra sumútohopi wa'áki niíwī. Pāhará Galiléia di'takāhará kîîre siru tuúkārā niíwā. ⁸Kîî pehé āyusé weeká ti'órā, pāhará masá kîî tiropi wa'ákārā niíwā. Judéia di'takāhará, Jerusalé kāhará, Iduméia di'takāhará, Jordāo wamétiri maa apé pā'rekāhará, Tiro, Sidó wamétise makarikāhará naâ kē'ra Jesuré i'yārā wa'ákārā niíwā. ⁹Naâ pāhará niiká i'yāgi, Jesu kîî bu'eráre ni'kawi yukîsi kio yúú dutiki niíwī. Kîîre masá tuú tí'a boosama niígi, tohó wee dutíki niíwī. ¹⁰Kîî pāharáre yi'rióki niíwī. Tohó weérā nií pe'tirá do'átirá kîîre yē'é yā'a sí'rírā, kîî tiropi di'akī tuú wā'kakārā niíwā. Kîîre yē'é yā'arā yi'rírāsa' nií wākūrā, tohó weékārā niíwā. ¹¹Wātiā sáhāa no'o'kārā Jesuré i'yārā, kîî tiro ehā ke'a mihakārā niíwā. Ehā ke'arā, a'tiro nií karíkūkārā niíwā:

—Mi'í Ô'ákī hi maki nií', niikārā niíwā.

¹²Jesu pe'e naāre neê uúkū dutitiki niíwī. Kîî Ô'ákī hi maki niisére weré bahurē'ri niígi, tohó weéki niíwī.

Jesu kîî bu'eráre besé'ke nií'

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³Be'ró Jesu irígipi mihāaki niíwī. Toopí kîî besé sí'rírāre beseákihi pihíoki niíwī. ¹⁴Naâ kîî tiropi ehaká, kîî me'ra wa'aáhāre doze imiaré beséki niíwī. Naāre kîi yeé kitire weré duti o'oki niíwī. ¹⁵Wātiāre kō'ā wīrosere o'óki niíwī. ¹⁶Naâ a'tikérā niikārā niíwā: Simāo, kîî reta Jesu pe'e Pedro wamé ō'óki niíwī. ¹⁷Tiago, tohó niiká kîî akabihí João naâ Zebedeu pō'ra niikārā niíwā. Naāre Boanerge wamé ō'óki niíwī. Tohó niígi, naâ i'yo duārā nií yuuká, “Bipó Pō'ra” niígi weéki niíwī. ¹⁸Āpērā André, Filipe, Bartolomeu, Mateu, Tomé, Tiago Alfeu maki niikārā niíwā. Tohó niiká Tadeu, Simāo zelote kurakī hi niikārā niíwā. ¹⁹Āpí Juda Iscariote be'ropí Jesuré i'yā tu'tirāre o'oákihi niíki niíwī.

Jesuré “Wāti tutuaró me'ra wātiāre kō'ā wīromi” nií uukahá'ke nií'

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

Be'ró Jesu kîî bu'erá me'ra ni'ká wi'lipi sáhāaki niíwī. ²⁰Toopíre taha pāhará masá nerékārā niíwā. Tohó weérā tí wi'lí mu'muká, Jesu kîî bu'erá me'ra ba'āta basiótikaro niíwī. ²¹Tohó wa'asére Jesu akawerérā ti'ókārā niíwā. Kîî maatihígi weesamí niírā, pihírā wa'ákārā niíwā. ²²Āpērā masá Jerusalépi a'tí'kārā Moisé ohā'kere bu'erá a'tiro niikārā niíwā:

—Ārí Beelzebú wātiā wiógi sáhāa no'o'ki niími. Kîî tutuaró me'ra wātiāre kō'ā wīromi, niikārā niíwā. ²³Naâ tohó niiká tí'ógi, Jesu naāre pihío, kití weeró noho niisé me'ra weréki niíwī:

—Wátí kîî basi kō'ā wīro masitisami. ²⁴Ni'ká kurakāhará dika watírā, naâ basi a'me kéérā masá pe'tia wa'āsama. ²⁵Ni'ká wi'ikāharā dika watírā, naâ kē'ra pe'tia wa'āsama. ²⁶Wátí kîi yarā me'ra dika watígi, kîi kē'ra nií nu'kutisami. Teé me'ra yapatí diha wa'āsami. ²⁷Ni'ká tutuagí yaá wi'ipire kîîre di'te kúútimigi, kîi yeére yaha masitisami. Di'te kúúka be'ropi yaha masísami, niíki niíwī. Jesu, yi'í wátí yi'rióro tutuagí nií' niígi, tohó niíki niíwī. ²⁸Be'ró nií nemoki niíwī:

—Diakí híta misāre werégiti. Ô'ákī hi nií pe'tise masá yā'āro weesére, yā'āro uúküsere akobohógisami. ²⁹Espírito Santore yā'āro uúkūkā

pe'e maa, neê akobohótisami. Tohôta akobohóti y'i'riokĩ'sami. Bu'iriti nu'lkugisami, niiki niîwĩ ³⁰A'teré naâ “Wâtĩre kiomĩ” niisê bu'iri tohò niiki niîwĩ.

Jesu pakó, tohò niiká kīî akabihírã naâ kīî re a'mâ'ke niî'

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹Kīî tohò niiri kura Jesu pakó, kīî akabihírã etâkārã niîwã. Naâ sopê pi'topi ehâ ni'ka, Jesuré pihĩ duti sôrokārã niîwã. ³²Jesu pi'to duhirá kīî re niîkārã niîwã:

—Mi'fĩ pako, mi'fĩ akabihírã sopê pi'to mi'fĩ re a'mârã weeápa'rá, niîkārã niîwã. ³³Kīî naâre niiki niîwĩ:

—Noa nohó niisari y'i'fĩ pako, y'i'fĩ akabihírã? niiki niîwĩ.

³⁴Kīî sumútoho duhiráre i'yã, naâre niiki niîwĩ:

—Á'rã pe'e y'i'fĩ pako, y'i'fĩ akabihírã weeró noho niîma. ³⁵A'tĩro niî'. No'ó Ô'ákĩ hi iaró weerã noho naâta y'i'fĩ akabihĩ, y'i'fĩ akabihó, y'i'fĩ pako weeró noho niîma, niî uúkũki niîwĩ.

Jesu otegi yee kitĩre werê'ke niî'

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

4 Opâturi Jesu ditãra sumútohopi bu'êki niîwĩ. Pãhará masá kīî pi'topi nerêkārã niîwã. Naâ pãhará niî y'i'rikã i'yãgi, Jesu yukĩsipi mihã sãha, ehâ nuhaki niîwĩ. Masá pe'e nukúporopi tohákārã niîwã. ²Be'ró kitĩ weeró noho niisê me'ra naâre pehé bu'êki niîwĩ. Naâre a'tĩro niiki niîwĩ:

³—Ni'kĩ masĩ kīi yaá wesepi otêgi wa'ásami ⁴Kīî oteká wêestê wã'kakã, ma'ãpi apêye otesê kape dokê ke'asa'. Mirikĩ hiã a'tĩ, tee peérire i'yã boka, ba'ã pe'okã'sama. ⁵Apêye i tãga kã'roákã di'tã kioró bu'ipi dokê ke'asa'. Teê di'tã kã'roákã niî yuukã, asĩ busu maatã marã, pi'rĩsa'. ⁶Be'ró muhĩpũ asi mihátiri kura di'tã bopó sãha y'i'ria wa'ása'. Tohò weéro ni'kõri moo yúuro, maatã yã diha wa'ása'. ⁷Apêye otesê kape potã wa'teropi birĩ ke'asa'. Potã pe'e teerê pi'rĩ y'i'ria, wêhékã'sa'. Tohò weéro neê dikátitimiro, boã diha wa'ása'. ⁸Apêye otesê kape di'tã ayurópi birĩ ke'asa'. Teê pi'rĩ, bikiã miha, pehé dikátisa'. Ni'ká yõo trinta peeri dikátisa'. Ape yõo sessenta peeri dikátisa'. Ape yõo cem peeri dikátisa'.

⁹Be'ró naâre niiki niîwĩ:

—O'mê peeri kiorã noho a'teré ayuró ti'oyã, niiki niîwĩ.

Jesuré kīî bu'erã

“De'ró weégi kitĩ weeró noho niisê me'ra bu'êti?”
niî'ke niî'

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰Be'ró Jesu kīî bu'erã doze, tohò niiká ãpêrà kīî pi'to niirã me'ra di'akĩ tohã ke'aki niîwĩ. Kīî re a'tĩro sêri yã'akārã niîwã:

—De'ró niî sĩ'riro weeãti sô'ó niî'ke mi'fĩ kitĩ weeró noho niisê me'ra bu'ê'ke? niî sêri yã'akārã niîwã.

¹¹Kīî naâre niiki niîwĩ:

—Ô'ákĩ hi misãre ãpêrà too dipóropi masĩya marimĩ'kere kīî wiõgi niisêre masikã weemĩ. Y'i'fĩ re êho peótirã maa kitĩ me'ra werê no'ó'.

¹²Tohò weerã y'i'fĩ weesêre i'yãmĩrã, i'yã masisome. Yeekãhásere ti'omĩrã, ti'o masĩtirã toharã'sama. Naâ yã'ãro wee'kere du'ú dika yuúti tĩharã, akobohóse sêrisomê, niiki niîwĩ Jesu.

**Jesu kîî kití weeró noho niisé me'ra werê'kere
“A'tíro niî sî'riro weé'” niî werê'ke niî'**

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Apêye naâre niî nemoki niîwî:

—Misâ yi'î kití me'ra werê'kere tí'ó yê'etisari? Too pûríkäre a'teré tí'ó yê'etirá, de'ró weé apêyepire tí'ó yê'e boosari? ¹⁴ Otesé kapere otegí, yee kitíre werégí weeró noho niísami. ¹⁵ Masâ âpêrâ ma'âpi otesé kape birî ke'a'ke weeró noho niísama. Naâ, yee kitíre tí'osamá. Be'ró wâtí a'tí, naâ tí'omí'kere e'mâ pe'okâ'sami. ¹⁶ Âpêrâ î tâ peeri wa'teropi dokê ke'a'ke peeri weeró noho niísama. Yee kitíre äyuró e'katíse me'ra tí'osamá. ¹⁷ Naâ tohó tí'omírâ, ni'kôri marirá weeró noho niísama. Naâre mehêkâ wa'aká, ou âpêrâ tee kitíre êho peóse bu'iri naâre tu'tiká, maatá êho peó du'ukâ'sama. ¹⁸ Âpêrâ otesé kape potâ wa'tero dokê ke'a'ke weeró noho niísama. Yee kitíre tí'osamá, tí'órâ pe'ea'. ¹⁹ A'ti imí kohokähase pe'ere wákú yi'riokâ'sama. No'ó de'ró niisére iâri peha yi'riasama. Naâ tohó niisétikâ, a'té naâre dohorê'kâ'sa'. Naâ tí'ó'kere akobohó, dikâ marirá weeró noho tohasamá. ²⁰ Âpêrâ pe'e yee kitíre tí'órâ, äyuró êho peósama. Naâ tohó weerâ pehé dikâtiro weeró noho niísama. Otesé kape di'tâ äyurópi birî ke'a'ke weeró noho niísama. Âpêrâ trinta peeri dikâti'karo weeró noho niísama. Âpêrâ sessenta peeri, âpêrâ cem peeri dikâti'karo weeró noho niî bírosama, niî uúkúki niîwî Jesu.

Jesu sî'ó'o'kaha me'ra werê'ke niî'

(Lc 8.16-18)

²¹ Apêye werê nemoki niîwî:

—Masâ sî'ó'o'kahare akâro dokapi kûuká ma sî'ó'o'tisa'. Tohó niiká naâ pesaró dokapi sî'ó'o' dipotisama. Tohó weeró noho o'órâ, niî pe'tiropi sî'ó'o' dutirá i'miáropi yoósama. ²²⁻²³ A'té weeró noho too dipóropi masá masí no'oya marí'kere masí no'orosa'. Ya'yióropi nií'ke kê'ra bahuárosa'. O'mê peeri kiorá noho a'teré äyuró tí'oyá, niíki niîwî. Yee kití masí no'oya marimí'ke be'ropíre sî'ó'o'kaha bo'rê yuuro weeró noho masí pe'tikâ no'orosa' niîgi, tohó niíki niîwî.

²⁴ A'tíro niî nemoki niîwî taha:

—Misâ tí'osére äyuró tí'ó yâ'a niriya. Yee kitíre tí'ó êho peó'karo nohota Ô'âkî hi misâre tí'o masísere o'ôgisami. Äyuró tí'orâre Ô'âkî hi nemoró äyusé o'ôgisami. ²⁵ Yi'î bu'esé tí'ó êho peó nemoräre Ô'âkî hi masísé o'ô nemogisami. Âpêrâ yi'î bu'esére tí'ó sî'riti butia'râ pe'ere naâ masími'kere e'mâ pe'okâ' no'orásama, niíki niîwî Jesu.

**Jesu otesé kape bikiâ mihase me'ra
werê'ke niî'**

²⁶ Jesu apêye werê nemoki niîwî:

—Yi'î bu'esé, Ô'âkî hi wiógi niisé ni'kí masí otesé kapere otêro weeró noho niî'. ²⁷ Otê toha ni'ko, kîî î'yâ niritimigi, wa'â wa'ásami. Be'ró imí kohori, yamíri yoaká ta yi'rísa'. Tee nimírire, tee yamírire kîî otê'ke teé iaró pí'ri bikiása'. Kîî tohó wa'asére masítisami. ²⁸ Kîî otê'ke î'yâ niriya mariró teé di'tâpire pí'rísa'. Neê waro pí'ri wihá mî'tasa'. Be'ró pupí, be'ropíta dikâtisa' maha. ²⁹ Tee peéri yáika be'ro kîî teeré tí'rêgi wa'ásami. Teeré tí'reri kura ehaká, tohó weesamí, niíki niîwî Jesu.

Jesu mostarda wamêtise kapekâhase me'ra werê'ke niî'

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Jesu naâre werê nemoki niîwî:

—Ô'âkî hi yarâ pâharâ sâharâsama niisére a'te kití weeró noho niisé me'ra werêgiti. ³¹ A'tíro niî'. Ni'ká mostarda kape otê'ke weeró noho niî'. Tii kapérota kâ'a kapéroakâ waro niî'. ³² Toó kâ'a kapeákâ niîmiro, otêka be'ro pî'ríropia pahî butia'kihi yukî gi wa'ása'. Pakasé dipî ritisa'. Mirikî hiá tigipí akorá pesasama. Ô'âkî hi wiôgi niisé oterí pee kâ'a peeákâ weeró noho ni'kása'. Be'ro pahikihí bikiâ'karo weeró noho niî pe'tiropi kîi yeé kiti se'sâa wa'ása'. Tohô niiká pâharâ kîi yarâ sâharâsama niîgi, tohô werêki niîwî.

Jesu masaré kití weeró noho niisé me'ra bu'ê'ke niî'

(Mt 13.34-35)

³³ Jesu kîi yeé kitire bu'êgi, pehe kití weeró noho niisé me'ra bu'ê mihaki niîwî. Naâ ti'o masiro ehâ tu'aro bu'êki niîwî. ³⁴ Naâre bu'êgi, kití mariró werêtikâ weetiki niîwî. Kîi bu'erá pe'ere naâ se'saro niiká, niî pe'tisere tee kitíre "A'tíro niî sî'riri weé", niî werê mihaki niîwî.

Jesu wî'roré, tohô niiká pâ'kôrire yisió diho'ke niî'

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Jesu masaré otesé me'ra kití werêka nimireta na'î sâhari kura kîi bu'eráre a'tíro niîki niîwî:

—Te'á siâkihi ditâra sumútopi, niîki niîwî.

³⁶ Kîi tohô niiká ti'órâ, naâ yukîsi sâyâkawipi Jesuré mií pe'akârâ niîwâ. Masá pe'e naâ niî'karopita tohákâ'kârâ niîwâ. Apêyepawi kê'ra naâ me'ra pê'âkaro niîwi. ³⁷ Naâ pê'arí kura wî'ró ipíti a'tíkaro niîwi. Pâ'kôri yukî sipire paâ kehe sâa mihakaro niîwi. Tohô wa'aká, tiwí mirí diha wa'aro weékaro niîwi. ³⁸ Tohô wa'arí kura Jesu pe'e siropí kîi dipôare apêye noho me'ra êo tuú tihagi kâri sâyáki niîwî. Tohô wa'aká i'yârâ, kîi bu'erá kîi re wâ'kôkârâ niîwâ. A'tíro niîkârâ niîwâ:

—Î sâre bu'egí, mi'î i'yá weeti? Marí mirirâta weé' baa, niîkârâ niîwâ.

³⁹ Naâ tohô niiká ti'ôgi, Jesu wâ'ká ni'ka, wî'roré yisi dutíki niîwî. Pâ'kôrire a'tíro niîki niîwî:

—Di'ta mariáya, niîki niîwî.

Kîi tohô niiká, wî'ró di'ta mariá wa'âkaro niîwi. Niî pe'tise yisi dihá pe'tia wa'âkaro niîwi. ⁴⁰ Be'ró Jesu kîi bu'eráre niîki niîwî:

—De'ró weerâ toó maa paka uiáti? Misâre êho peóse marí butia'ti? niîki niîwî.

⁴¹ Naâ ipíti waro ikiá'kârâ niî tîharâ, naâ basi a'méri uúkûkârâ niîwâ:

—Noa nohó niisari baa â'rí? Kîi re wî'ró, pâ'kôripita yi'ti dohákâ', niîkârâ niîwâ.

Jesu wâtiâ sâháa no'o'kire kô'â wîro'ke niî'

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

5 Jesu kîi bu'erá me'ra Galiléiakâha ditarare pê'â, Gadara wamêtiropi pê'a ehákârâ niîwâ. ² Jesu yukî sipi niî'ki mahá ni'kari kura ni'ki wâtiâ sâháa no'o'ki wêrî'kârâre yaarópi niî'ki Jesu tirópi a'tíki niîwî. ³ Kîi masá peeri wa'teropi niî nu'kuki niîwî. Neé ni'ki kîi re di'te kúu masitikârâ niîwâ. Kome daári me'ra kê'rare neé basiótikaro niîwi. ⁴ Pehetíri kome

daári me'ra kîî amúkãrîre, kîî dî'pôkãrîpi dî'te kúúmîkãrã niîwã. Tee daárire wehê sure mihaki niîwî. Neê ni'kí pôo têótîkãrã niîwã. ⁵Imî kohori, yamîrîre kîî îripagîpi, masã wêrî'kãrãre naã yaá'karopi karîkû siha mihaki niîwî. Î tâ peeri me'ra kîî basita kîî ipiré dotê siha, kamî da're mihaki niîwî. ⁶Kîî Jesuré yoarópi î'yãgita omákã'ti, kîî tiro ehã ke'aki niîwî. ⁷⁻⁸Jesu kîî re a'tîro niîki niîwî:

—Wãtî ã'ripîre sãyagî wiháaya.

Kîî tohò niîká tí'ôgi, ipîti karîkûse me'ra Jesuré niîki niîwî:

—Jesu Ô'ãkî hí î'mîsepi niigî maki, de'ró weégi yî'îre kari boógi a'tiãti? Mî'î paki î'yóropi sêrî'. Yî'îre yã'ã butia'ro pi'etîká weetîká'ya.

⁹Be'ró Jesu kîî re sêrî yã'aki niîwî:

—De'ró wamêtiti? niîki niîwî. Kîî pe'e yî'tîki niîwî:

—Legião wamêti'. Pãharã wãtiã îsã niîká' nígi, tohò niîki niîwî.

¹⁰Jesuré ipîti waro “Îsãre apé di'tapi kô'ã ô'otîká'ya”, niî sêrîkãrã niîwã. Tootã tohá sî'rîrã, tohò niîkãrã niîwã. ¹¹Tohò wa'arî kura tiítare îrigî pi'to pãharã yeseã ba'ã nu'kukãrã niîwã. ¹²Naãre î'yãrã, wãtiã a'tîro niî Jesuré sêrîkãrã niîwã:

—Îsãre yeseã tiro o'ôo'ya. Îsã naãpire sãháarãti, niîkãrã niîwã.

¹³Jesu “Tohòta weeyã”, niîki niîwî. Tohò weerã naã masîpîre niî'kãrã wiháa, yeseapîre sãháakãrã niîwã. Toopîre pãharã yeseã piãti mil wa'tero niîkãrã niîwã. Yeseã wãtiã sãháaka be'ro opã ti'ripî oma mahãti, ditãrapi dokê yôha, mirî pe'tia wa'ãkãrã niîwã.

¹⁴Tohò wa'akã, yeseã ko'terã a'tîro weékãrã niîwã. Naã ipîti ikiãrã makãpi, kã pupi omã wã'ka, werêsterã wa'ãkãrã niîwã. Naã werékã tí'órã, masã niî pe'tirã î'yãrã wa'ãkãrã niîwã. ¹⁵Jesu tirópi ehãrã, wãti sãháa no'o'kîre î'yãkãrã niîwã. Kîî su'tí sãyã, ãyuró wãkusé kiógi duhîki niîwî. Kîî re î'yãrã, uisê me'ra niîkãrã niîwã. ¹⁶Jesu masîre wãtiãre kô'ã wîro'kere î'yã'kãrã niî pe'tise kîî re wa'ã'kere werêkãrã niîwã. Tohò niîká yesearé wa'ã'ke kê'rare werêkãrã niîwã. ¹⁷Teeré tí'órã, masã tookãhãrã Jesuré tutuaró me'ra “Mî'î a'tí di'tapîre niîtikã'ya, apé sia'pi wa'ãya”, niîkãrã niîwã.

¹⁸Be'ró Jesu tohò niîká tí'ôgi, yukî sipî mihã sãhaki niîwî. Tohò weekã, wãti kiomã'ki Jesuré ipîti sêrimãki niîwî:

—Yî'î kê'ra mî'î me'ra wa'ãgiti. ¹⁹Jesu kîî re “Te'ã”, niîtikî niîwî. A'tîro pe'e niîki niîwî:

—Mî'î yaã wî'ipi toháagisa!. Toháa, mî'î akawerãrã niî pe'tirãre niî pe'tise yî'î mî'î re weé'kere werê pe'okã'ya. Tohò niîká yî'î mî'î re pahã yã'agi weé'kere werêgi wa'ãya, niîki niîwî.

²⁰Tohò weégi kîî re wa'ã'kere werêgi wa'ãki niîwî. Decãpoli wamêtise makarîpi niî pe'tise Jesu kîî re weé'kere werêki niîwî. Niî pe'tirã kîî weresêre tí'órã, ikiã wa'ãkãrã niîwã.

Jairo makore, tohò niîká dîî meha kiogóre

Jesu yî'rió'ke niî'

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹Jesu wãtiãre kô'ã wîroka be'ro apé pã'repi niî'ki pë'a ehãki niîwî taha. Pë'atã, ditãra sumútopi nu'kurî kura kîî tiropi pãharã masã nerêkãrã niîwã. ²²Toopîre niî'kí naã nererî wî'î wiógi Jairo wamêtigi etãki niîwî. Jesuré î'yãgi, kîî tiro ehã ke'aki niîwî. ²³Kîî re yî'rió dutigi ipîti sêrîki niîwî:

—Yi'í mako wêrígo weeámo. Te'á yi'í me'ra. Mi'í koôre yã peóse me'ra yi'rigósamo. Tohó weeká, masagósamo, niíki níwī.

²⁴Jairo tohó niiká tí'ógi, Jesu kíî me'ra wa'áká níwī. Toopí wa'aká, pāhará masá kíî re siru tuúrã tuúkã'kãrã níwã. ²⁵Naá masá pāhará wa'teropi ni'kó numiô diî meha do'átigo niíko níwō. Koô teeré do'átiro doze kí'mari yi'rí karo níwī. ²⁶akô yeerã pāhará naá akô yeemikã, pūuro waro pi'etíko níwō. Koô niyéru kiomí'kere naãre wapa yeémigo, tohá ke'a wa'áko níwō. Neê do'átise tí'otíkaró níwī. Yi'ríró noho wa'ágo, pūuro waro wa'áko níwō. ²⁷Jesu masaré yi'riósere tí'oko níwō. Teeré tí'ógo, Jesu sê'éma masá wa'teropi ehã ni'ka, kí i yaró su'tírore da'rá yã'ako níwō. ²⁸Yi'í kí i yaró su'tírore da'rá yã'ago yi'rigósa' ní wākúgo, tohó weéko níwō. ²⁹Koô da'rá yã'akãta koô do'átise maatá bi'ã ni'ka wa'ákaro níwī. Koô basi maatá tí'ó yã'ako níwō. ³⁰Maatá Jesu “Yi'í tutuaró me'ra ni'koré yi'rioási”, ní tí'ó yã'aki níwī. Mahãmi í'ya, masaré sêrí yã'aki níwī:

—Noá, yaró su'tírore da'rá yã'ati?

³¹Teeré tí'órã, kíî bu'erá kíî re yi'tíkãrã níwã:

—Mi'í í'ya weeti? Masá pāhará tuú wã'kakã í'yãmigi, “Noá, yaró su'tírore da'rá yã'ati?” ní sêrí yã'ati? niíkarã níwã.

³²Naá werêmikã, Jesu noá, yaró su'tírore da'rá yã'apari? niígi, ní pe'tirãre í'yã ma'aki níwī. ³³Tohó weeká, kíî yi'rió no'o'ko uígo nara sãágota, kíî tiropi ehã ke'ako níwō. Koô kíî yi'rió'kere masíko níwō. Tohó weégo kíî re diaki hí werêko níwō.

³⁴Jesu koôre niíki níwī:

—Mi'í êho peó tíhago, yi'rió no'o'kopi tohá! Do'átise marigó e'katíse me'ra toháaya, niíki níwī.

³⁵Jesu koôre uúkuri kura Jairo yaá wi'ikãharã naã tiropi ehãkãrã níwã. Toopí ehãrã, Jairore a'tíro niíkarã níwã:

—Mi'í mako wêria wa'aámo. Marîre bu'egire toô kã'rota kari boó du'uya, niíkarã níwã.

³⁶Jesu naãre tí'ó peótímigita, Jairore a'tíro niíki níwī:

—Íkiátigita. Tohó weeró noho o'ógi, yi'í re êho peóya.

³⁷Jesu kíî me'ra pāhará wa'aká iatíki níwī. A'tikérã di'akí pihíki níwī. Pedro, Tiago, kíî akabihí Joãore pihíki níwī. ³⁸Jesu Judeu masa nererí wi'í wiógi yaá wi'ipi ehãki níwī. Toopí ehãgi, pāhará masá utí, karíki kusiarãre í'yãki níwī. ³⁹Tíí wi'ipi sãháagi, toó masá pāhará niirãre niíki níwī:

—De'ró weerã toô kã'ro karíki, utíti? Wi'magó wêritimo. Kãrígo weemó, niíki níwī.

⁴⁰Kíî tohó niiká, tíí wi'ipi ní'kãrã mehó buhíkã'kãrã níwã. Be'ró Jesu ní pe'tirãre wihãa dutiki níwī. Naá wihãaka be'ro wi'magó paki simiãre, kíî bu'erá i'tiãrãre koô pesarí tükupi pihí sãhaki níwī.

⁴¹Toopí sãha ehãgi, koô amúkãre yê'ê, arameu masa yee uúkuse me'ra niíki níwī:

—Talita, kumi. Tohó niígi, “Wi'magó, wã'ká ni'kaya” niígi, tohó niíki níwī.

⁴²Kíî tohó niirí kura wi'magó doze kí'mari kiogó wã'ká ni'ka, sihãko níwō. Koô masaká í'yãrã, naá ikíã yi'ria wa'ákãrã níwã. ⁴³Jesu tohó weé'kere ãpêrãre neê werê dutitiki níwī. Be'ró “Wi'magóre ba'asé ekayá”, niíki níwī.

Jesu kīi yaá maka Nazarépi dahâ tohaa'ke niî'

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

6 Jesu Cafarnaupi niî'ki kīi yaá makapi toháakā, kīî bu'erá kē'ra wa'ákārā niîwā. ²Judeu masa soo wiári nimi niiká, Jesu naâ nerê wiári wi'ipi bu'êki niîwī. Pāhará masá kīî bu'esére ti'órā, ti'o mariákārā niîwā. A'ti'ro niikārā niîwā:

—No'opí bu'èpari á'rí a'té niî pe'tise peheré? Noá á'riré toô ká'ro masisére o'òpari? A'té kīî weé i'yo se kē'rare no'opí bu'èpari? ³Á'rí kapitéru, Maria maki niîmi. Tiago, José, Juda, Simão ma'mi niîmi. Kīî akabihírá numia kē'ra a'tó marí wa'teropi niîma, niikārā niîwā. Teeré ti'ó yá'arā, kīî re neê êho peó si'ritikārā niîwā. ⁴Naâ tohó niiká ti'ógi, Jesu a'ti'ro niîki niîwī:

—Niî pe'tirá niî'ki Ô'ákī hi yee kiti werê mi'tagire ti'ó êho peósama. Kīi yaá di'takāharā, kīî akawerérā waro, kīi yaá wi'ikāharā di'akí kīî re êho peótisama, niîki niîwī.

⁵Êho peóti'ke bu'iri Jesu toopíre pehé naâre weé i'yo masitiki niîwī.

A'té di'akíre weéki niîwī. Pehêterata do'átirāre amúkā yāa peó yi'rióki niîwī. ⁶Naâ êho peóti'ká i'yági, ikiá yi'ria wa'áki niîwī.

Jesu kīî besé'kārāre bu'ê duti o'o'ke niî'

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Nazaré tii maká pi'toakā niisé makaripi bu'ê kusiaki niîwī.

⁷Naâ dozere kīî pi'topi pihígi, piárerā di'akí o'òo' ni'kaki niîwī. Naâre wātiā sáhāa no'o'kārāre kō'á wíro masisére o'òki niîwī. ⁸Neê apéye noho miáa dutitiki niîwī. Naâ tuakihí me'ra di'akí wa'á dutiki niîwī. Neê po'e nohó, ahúro noho, niyéru miáa dutitiki niîwī. ⁹Naâ sapátu sáyasé kaseri me'ra di'akí, tohó niiká su'tí naâ sáyasé me'ra di'akí wa'á dutiki niîwī. ¹⁰A'ti'ro niîki niîwī:

—Misâ wi'ipí sáhāarā, tii makápi misâ niítoho pōo tēoro tohá ke'aya.

¹¹No'ó misāre apēropi yē'etikā, misā uúkūseri ti'ó si'ritikā, tooré wihá wā'kaya. Tooré wihāarā, tii makákāhase di'tā misā di'pōkārapi wā'á'kere paáste kō'aya. Tohó weérā misā “A'ti makákāharā bu'iritima”, niî i'yórá weerāsa”. Diakí híta nígití. Ô'ákī hi masaré beseátihi nimi niiká, tii makákāharā misāre yē'eti'kārāre a'ti'ro weegísami. Sodoma, Gomorrakāharāre bu'iri da'rê'karo nemoró naâre da'régisami, niîki niîwī Jesu.

¹²Kīî tohó niika be'ro naâ wa'á wa'ákārā niîwā. Wa'á, masaré “Misâ yá'áro weé'kere bihá weti díka yuúya”, niikārā niîwā. ¹³Tohó niiká pāhará wātiā sáhāa no'o'kārāre kō'á wírokārā niîwā. Pāhará do'átirāre i'sé me'ra wa'rê, naâre yi'rio mihákārā niîwā.

João masaré wamê yeegire a'ti'ro weé

wēhékārā niîwā niisé niî'

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴Niî pe'tiropi Jesu weesére ti'ó se'sa wa'ákārā niîwā. Herode tí di'ta wi'ógi kē'ra ti'óki niîwī. Teeré ti'ógi, a'ti'ro niîki niîwī:

—João masaré wamê yeegi wēhé no'o'kipi niímigi, masági masapí. Tohó weégi kīî pehe waró weé i'yo tutua yi'riami, niîki niîwī.

¹⁵Apêrá pe'e a'ti'ro niikārā niîwā:

—Nítimi. Kĩî diporókĩ hipi Ô'ákĩ hi yee kitire werê mi'tagi Elia masági masapí, niikārā niīwā.

Tohō niikā taha āpērā a'tfiro niikārā niīwā:

—Diporókāharā Ô'ákĩ hi yee kitire werê mi'tarā weeró noho niīgi niisami, niikārā niīwā.

¹⁶Naā tohō niikā ti'ógi, Herode niiki niīwī:

—Too dipóro yi'fi dipóda ditê sure duti'ki João wamê yeegi niisami. Kĩíta ni'károakāre masapí, niiki niīwī.

¹⁷Herode too dipóropi Herodia wamêtigo yee bu'iri Joāore bu'iri da'reri wi'ipi miáa, di'te kúú dutiki niīwī. Herodia kĩî akabihí Filipe nimo niiko niīwō. Tohō niimikā, Herode pe'e kĩî akabihí katimikā, koðre e'mā, nimôtiki niīwī. ¹⁸Kĩî tohō weekā i'yági, João wamê yeegi Herodere a'tfiro niiki niīwī:

—Mi'fi akabihí nimore nimôtikā, yā'ā nií'. Koðre kiotikā'ya, niiki niīwī.

¹⁹Kĩî tohō niise bu'iri Herodia João me'ra uāgo, kĩî re wéhé si'riko niimiwō. Tohō wākúmigo, wêhe masitiko niīwō. ²⁰Herode pe'e Joāore āyugí, bu'iri moogí niimi niīgi, uisé me'ra ti'ó yā'aki niīwī. Tohō weégi koð yā'áro weé si'risere wee dutitiki niīwī. João uúküsere ti'o masitimigi, āyuró ti'sasé me'ra ti'óki niīwī, ²¹Herodia Joāore i'yā tu'tigo nií tihago, Herode kĩî bahuáka nimi bosé nimi weerí kura Joāore koð wéhé si'ri'kere boka ehá pehako niīwō. Tii nimíre Herode bosé nimi weégi, kĩî me'ra da'raráre pihí neeki niīwī. Tohō niikā surára wiðrāre, Galiléia di'takāharā wiðrā niirā nohore pihîoki niīwī. Pihîo, naāre si'ori ba'áki niīwī. ²²Naā ba'áropi Herodia mako sáhá, basá i'yoko niīwō. Koð basá i'yosere Herode, āpērā kĩî me'ra ba'á duhirá ti'sá yi'riakārā niīwā. Tohō weégi Herode koðre niiki niīwī:

—Y'e'e nohó mi'fi iasé nohore sēriká, mi'fi re o'ógiti, niiki niīwī.

²³Tohō weégi masá i'yóropi “Nií sooro mariró no'ó yi'fi dutirí di'ta deko me'ra mi'fi sēriká, o'ó masi”, niiki niīwī. ²⁴Be'ró koð pako tiró wa'á, sēri yā'ako niīwō:

—Ma'ú, y'e'e nohóre sērigósari kĩî re? niiko niīwō.

Koð pakó yi'tiko niīwō:

—João wamê yeegi yaa dipoare ditê sure miíti dutiya, niiko niīwō.

²⁵Be'ró maatá Herode tironi wa'á, kĩî re niiko niīwō:

—Ni'károakāta bapapí João wamê yeegi yaa dipoare ditê sure mii sáa o'oya, niiko niīwō.

²⁶Koð tohō niikā ti'ógi, Herode bihá weti yi'ria wa'áki niīwī. Kĩî nií pe'tirā toó nerè'kārā ti'óropi “No'ó mi'fi sērisere o'ógiti” nií'ki nií yuukā, de'ró weetá basiótikaro niīwī. Tohō weégi kĩî “O'ó wee”, nií masitiki niīwī. ²⁷Be'ró maatá ni'kí surárare João yaa dipoare ditê sure miíti duti o'oki niīwī. ²⁸Tohō weégi surára bu'iri da'reri wi'ipi wa'á, João yaa dipoare ditê sure, bapapí mii sáa miáaki niīwī. Be'ró kĩî Herode koðre o'óki niīwī. Koð pe'e kē'ra koð pakopíre o'ó turiako niīwō.

²⁹Joāore tohō weesé kitire ti'órā, kĩî bu'esere siru tuú'kārā kĩî ipiré mií, yaārā wa'ákārā niīwā.

Jesu ni'kāmukāsetiri mil imiaré ba'asé eká'ke nií'

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jo 6.1-14)

³⁰Jesu bese kúú'kārā naā bu'ê kusiaka be'ro Jesu tironi dahákārā niīwā. Dahā, kĩî tiro nerè'kārā niīwā. Nií pe'tise naā weé'kere, masaré bu'è'kere

werêkārā niŵā. ³¹ Tu'â eha ni'koka be'ro Jesu naâre “Te'á masá marirópi kāró soó ni'irā”, niŵi niŵi. Masá naâ tiropi na'iro wa'â miha yuukā, naâ ba'â nikiatikārā niŵā. ³² Tohō weégi Jesu, kīŵi bu'erā me'ra naâ se'saro yukî sipi mihâ sāha, masá marirópi wa'âkārā niŵā. ³³ Pāharā naâ wa'akā i'yākārā niŵā. Tohō weerā Jesurē i'yâ'kārā, kīŵi wa'arópi niŵi pe'tise makarikāharā oma sirú tuukārā niŵā. Naâ diporo naâ pē'atátohore yuŵi kue tohakārā niŵā. ³⁴ Be'ró Jesu yukî sipi sâyâ'ki dihâ ni'kagi, masá pāharāre i'yâgi, pahá yâ'aki niŵi. “Ovelha ko'tegí moorá weeró noho niŵma”, niŵi t'í'lo yâ'aki niŵi. Tohō weégi naâre pehé bu'ê ni'kaki niŵi. ³⁵ Yamîka'pi kīŵi bu'erā kīŵi tiro ehâ, a'tíro niŵkārā niŵā:

—Yamîka'pi niŵi! A'topíre neê masá marimá. ³⁶ Tohō weégi masaré makāripi no'ó pi'tó niŵi makāripi toháa dutiya. Toopí duú ba'arā wa'aáto. Ba'asé moomá, niŵkārā niŵā.

³⁷ Jesu naâre yi'tíki niŵi:

—Misâ naâre ba'asé ekayá.

Naâ pe'e kīŵi re yi'tíkarā niŵā:

—Oito muhipūri pose da'ra wapá ta'ase me'ra i'sá pāú duúrā wa'ârāsari ā'raré ekaáhā? niŵkārā niŵā.

³⁸ Jesu naâre yi'tíki niŵi:

—Misâ diikése pāú kiótí? I'yârā wa'áya.

Naâ i'yâ toha, kīŵi re werêkārā niŵā:

—Ni'kāmukāse pāú, tohō niŵkā piárā wa'í niáma, niŵkārā niŵā.

³⁹ Be'ró ni'karé kurari masaré taâ bu'ipi duhî dutiki niŵi. ⁴⁰ Tohō weerā naâ ni'karé kurarire cem masa duhîkārā niŵā. Apêye kurarire cinquenta masa duhî birokārā niŵā. ⁴¹ Be'ró Jesu teé ni'kāmukāse pāuré, naâ wa'í piárāre miŵi, i'miáropi i'yâ moro, kīŵi pakí Ô'âki hire “Áyú butia'ka” niŵi niŵi. Tu'â eha ni'ko, pāuré pe'êste, kīŵi bu'erāre masaré eti dutigi o'óki niŵi. Wa'í kē'rare meharóta weéki niŵi. ⁴² Niŵi pe'tirā ba'â yapikārā niŵā. ⁴³ Be'ró doze pi'seri naâ ba'â di'a'kere see neékārā niŵā. ⁴⁴ Teeré ba'â'kārā imiá se'saro ni'kāmukāsetiri mil niŵkārā niŵā.

Jesu akó bu'ipi sihâ'ke niŵi'

(Mt 14.22-27; Jo 6.16-21)

⁴⁵ Jesu masaré ba'asé ekáka be'ro maatá kīŵi bu'erāre ditārapí pē'â yuu dutiki niŵi. Naâre kīŵi diporo Betsaidapi ehâ yuu dutigi o'ôo'ki niŵi. Kīŵi pe'e masaré we'êritigi weéki niŵi. ⁴⁶ Naâre we'êriti toha, i'rigípi kīŵi pakí me'ra uúkūgi mihâaki niŵi. ⁴⁷ Na'íka be'ro yukî si ditāra dekopi niŵkaro niŵi. Jesu pe'e mahāaropíre ni'kitá niŵi niŵi. ⁴⁸ Wí'ró naâ pē'áro pe'e wēe pōo tēokaro niŵi. Tohō weégi Jesu naâ wahá wā'ka masitikā i'yâki niŵi. Bo'rēa mihatiri kura Jesu naâ tiropi wa'âgi, akó bu'ipi sihâ wā'kaki niŵi. Kāró naâre yi'riáki niŵimiwi. ⁴⁹ Tohō wa'arí kura kīŵi akó bu'ipi sihâ wā'katikā i'yâkārā niŵā. Kīŵi re i'yârā, masí wērí'ki wāti niŵsami niŵrā, karíkūkārā niŵā. ⁵⁰ Naâ niŵi pe'tirā kīŵi re i'yârā, ikiá pe'tia wa'âkārā niŵā. Tohō weégi Jesu maatá naâre a'tíro niŵi keheoki niŵi:

—Wākú tutuaya. Yi'í niŵi! U'tikā'ya, niŵi niŵi.

⁵¹ Be'ró naâ sâyapihípi mihâ sâhaki niŵi. Kīŵi mihâ sâhari kura wí'ró di'ta mariá wa'âkaro niŵi. Teeré i'yârā, ipítí ikiá, i'yâ mariakārā niŵā.

⁵² Pāú me'ra kīŵi weé i'yo'kere naâ áyuró waro t'í'lo masí butia'tikārā niŵā yuhúpi. Tohō weerā ikiá yi'riakārā niŵā.

Jesu Genesarépi do'âtiräre yi'rió'ke nií'

(Mt 14.34-36)

⁵³Naâ tii ditárapire pê'á, Genesaré wamêtiropi ehâkārā niīwā. Toopí ehārā, naa yawí yukî sire di'té po'lo, mahákārā niīwā. ⁵⁴Toopí naâ mahá ni'kari kura tookāhārā maatá Jesuré i'ya masikārā niīwā. ⁵⁵Tohō weērā naâ niī pe'tiropi omá wā'ka, do'âtiräre naâ kūyasé me'ra Jesu no'ó wa'aró miáa mihakārā niīwā. ⁵⁶No'ó kîî wa'arí makapi, sumútohopi, ká pupi, no'ó bahú yoaro kîî yi'riátohopi do'âtiräre miáa, kúû mihakārā niīwā. Jesuré a'tiropi sērîkārā niīwā:
—Mi'í kē'ra i'sāre kāró mi'í yaró su'tiropi yē'ê yā'a duti kureya, niīkārā niīwā. Niī pe'tirā yē'ê yā'a'kārā do'âtise yi'rí no'lo pe'tia wa'ākārā niīwā.

Masaré yā'áro wa'aká weesé nií'

(Mt 15.1-20)

7 Ni'ká nimi fariseu masa, tohō niiká ni'karērā Moisé ohâ'kere bu'erá Jesu tirópi ehâkārā niīwā. Naâ Jerusalépi niī'kārā wa'ākārā niīwā. ²Jesu bu'erāre ni'karēräre amúkoetimirā ba'aká i'yākārā niīwā. Ba'aátoto díporo naâ wee wiáro noho weetíkārā niīwā. Tohō weērā yā'arā weeró noho i'ya no'okārā niīwā. ³Fariseu masa, niī pe'tirā Judeu masa naâ yēki simiá wee miháti'kere a'tiropi wee sirú tuukārā niīwā. Pehetiri amúkoeka be'ropi di'akí ba'ākārā niīwā. ⁴Naâ ba'asé duúrā ehâ'kārā kē'ra meharóta weékārā niīwā. Naâ yēki simiá weé'karo nohota wee sirú tuukārā niīwā. Naâ si'risé paare, piô sāsase paare, komé me'ra weé'ke paarire, naâ soo pesásere koe mihakārā niīwā. Naâ tohō weetirā, Ô'ákí hi i'yóropire yā'arā niī boosa' niīrā, tohō weékārā niīwā. ⁵Tohō weērā Jesu bu'erá amúkoetikā i'yārā, Jesuré sērî yā'akārā niīwā:
—De'ró weērā mi'í bu'erá marí yēki simiá wee miháti'kere wee sirú tuu weeti? Naâ amúkoetimirā ba'ārā, yā'áro weerā weemá, niīkārā niīwā.

⁶Jesu naāre yi'tíki niīwī:

—Diakí híta misāre Isaía díporókí hipi Ô'ákí hi yee kitire werē mi'tagi a'tiropi niī ohâki niīwī:

“Árā masá isēro me'ra di'akí yi'í re ēho peóma.

Naâ ti'ó yā'ase pe'e no'opí niīro niisa'.

⁷Tohō weéro naâ yi'í re ēho peóse wapa marí'.

Naâ bu'esé yi'í dutisé meheta nií'. Masá dutisé nií',

niīki niīwī Ô'ákí hi, niī ohâki niīwī.

⁸Misá, masá naâ wee miháti'kere wee sirú tuurātirā, Ô'ákí hi dutisé pe'ere du'u kúú', niī yi'tíki niīwī.

⁹A'tiropi niī nemoki niīwī:

—Misá yēki simiá wee miháti'kere wee sirú tuurā, me'risé me'ra Ô'ákí hi dutisé pe'ere wee wee'. ¹⁰Moisé a'tiropi niīki niīwī: “Misá paki, misá pakore ēho peóya. Naāre yā'áro uúkūgi nohore wēhé kō'aato”, niīki niīwī. ¹¹Misá pe'e masaré a'tiropi wee duti'. “Misá pakire ou misá pakore naâ apēye noho sērîkā, wee tamú si'ritirā, Corbā nií', niīya.” Tohō niīrā, “Niī pe'tise i'sā kiosé misāre wee tamú boo'kere Ô'ákí híre o'ó'kepi nií'” niī dutirā, tohō niisa'. ¹²Misá tohō niīrā, pakiré, pakoré “Neē wee tamú masitisa'”, niīrā weesa'. ¹³A'tiropi wākūrā, Ô'ákí hi dutisére tohō waro i'ya kō'a butia'ká'. Misá yēki simiá wee miháti'kere weerā, tohōta pē'ri pehá siru tuu'. Apēye pehé naâ weé'ke nohore wee sirú tuu', niīki niīwī.

¹⁴Naāre tohō niīka be'ro Jesu masaré pihío, niīki niīwī:

—Yeekāhásere ti'o masírāti niîrā, ti'órā a'tiá. ¹⁵Marí isêro me'ra ba'asé meheta Ô'âkî hi i'yóropi maríre yā'áro wa'aká weé'. Tohó weeró noho o'ôro, marí yaá isero wihátise pe'e yā'áro wa'aká weé'. ¹⁶O'mê peeri kiorá noho a'teré āyuró ti'oyá, niîki niîwî.

¹⁷Be'ró Jesu pāhará tiropi niî'ki wa'âki niîwî. Wa'â, wi'ipí sáháaki niîwî. Be'ró toopí kîî kití weeró noho niisé me'ra werê'kere kîî bu'erá sêri yā'akārā niîwā. ¹⁸Jesu naäre yi'tíki niîwî:

—Misá kê'ra a'teré ti'o masí weeti? Niî pe'tise marí ba'â sórose noho Ô'âkî hi i'yóropi maríre yā'áro wa'aká weé wee'. ¹⁹Teé marí ba'â sórose ehêri pō'rapi wa'âtisa'. Paāgapi ba'â soro no'o'. Be'ró yi'ri wiháa wa'ása', niîki niîwî.

Tohó niîgi, niî pe'tise ba'asé āyusé niî' niîgi, tohó niîki niîwî.

²⁰Jesu apêye werê nemokí niîwî:

—Masipíre wihásé pūrikā kîîre yā'áro wa'aká weé'. ²¹A'tíro niî'. Marí yā'áro wākusé po'peápi di'pókāti wihatisa'. Api nimóre a'me tārā s'rise, numiäre yā'áro weesé, masaré wêhé kō'ase yā'asé niî'. ²²Tohó niiká yahasé, apêye nohore iári pehase, āpêrāre yā'áro weesé, āpêrāre wee soóse, marí yā'áro weesére du'utíse wākusépita wihátí!. Apêye taha, iosé, āpêrāre yā'áro uúkūse, āpêrā yi'rióro ti'ó yā'ase, marí no'ó iaró weé ma'ase, teé kê'ra wākusépita wihátí!. ²³A'té niî pe'tise yā'asé po'peápi wihátí!. Tee pūrikā Ô'âkî hi i'yóropi masaré yā'áro wa'aká weé', niî werêki niîwî.

Judeu maso niîtigo apé di'takōhopi Jesuré êho peó'ke niî'

(Mt 15.21-28)

²⁴Jesu Genesarépi niî'ki Tiro, Sidó wamêtise makaripi wa'âki niîwî. Toopíre āpêrā masítikā'ato niîgi, ni'ká wi'ipí sáháaki niîwî. Tohó weemígi, masíkā' no'oki niîwî. ²⁵Maatá wātí sáháa no'o'ko pako Jesu toopí niíápi niísere masíko niîwō. Koô a'tí, kîî wee tamúseré sêrigótigo, Jesu tirópi kîîre êho peógo, ehâ ke'ako niîwō. ²⁶Koô ape makákōho Siro-feníciakōho niíko niîwō. Be'ró Jesu tirópi etá, wātí koô makopíre niigíre kō'â wíro dutiko niîwō. ²⁷Jesu koôre niíki niîwî:

—Wi'mará pe'ere eká mi'taro iá!. Marí naâ ba'â mi'tatimikā, ba'asére e'mā, diâyiare doke kúúkā yā'â niî', niíki niîwî. A'tíro niîgi, tohó niíki niîwî. Judeu masa pe'ere wee tamú mi'taro iá!. Be'ropíta Judeu masa niítirāre wee tamúro iá' niîgi, tohó niíki niîwî.

²⁸Koô kîîre yi'tíki niîwō:

—Yi'î wiôgi, tohōta niî', niíro pe'ea'. Diâyia mesa doka duhirá wi'mará ba'aká birí dihasere ba'ásama, niíko niîwō. Judeu masa niítirā kê'ra kāró mi'î āyuró weesére yē'ê masima niígo, tohó niíko niîwō.

²⁹Koô tohó niiká, Jesu yi'tíki niîwî:

—Mi'î āyuró wākú!. Wātí mi'î makopíre niî'kire kō'â wíro toha'. Wa'āgosa', niíki niîwî.

³⁰Be'ró koô wi'ipí toháa wa'áko niîwō. Toopí tohatágo, koô makoré koô kūyarópi pesaká i'yáko niîwō. Wātí koôpire niími'ki wiháa tohaki niîwî.

Jesu ti'ohátigire, uúkū masitigire yi'rió'ke niî'

³¹Jesu Tiro wamêtiropi niî'ki wihá wā'kaki niîwî. Toopí wihá wā'kagi, Sidó wamêtiropi, Decápoli niisé makaripi yi'riáki niîwî. Toó yi'riáa, Galiléiakāha ditarapi ehâki niîwî. ³²Toopí ni'kí ti'ohátigire, āyuró uúkū wíro masitigire Jesu tiró miáakārā niîwā. Jesuré “Kîîre yāa peó yi'rióya”,

niŋkārā niŋwā. ³³Tohō weégi Jesu kīŋre apé sia', masá i'lyátiropi miáaki niŋwī. Toopí kī i yeé amú pi'karire ti'ohátigi yee o'mê peeripi sîō sōroki niŋwī. Be'ró i'sê koo e'o peó, kī i yaá ye'meropi yaa peóki niŋwī. ³⁴Be'ró i'mîsepi i'lyá moro ehêri sāha, arameu masa yee uúkuse me'ra a'tîro niŋki niŋwī:

—Efata. “Pārīya” niŋgi, tohō niŋki niŋwī.

³⁵Kīŋ tohō niisé me'ra kī i yeé o'mê peeri pārīa wa'ākaro niŋwī. Kī i yaá ye'mero ka'bīa wa'ā, āyuró uúkū masiki niŋwī. ³⁶Tu'á eha ni'ko, Jesu naäre “Neé āpêrāre werêtikā'ya”, niŋki niŋmiwī. Kīŋ naäre “Neé kāró werêti butia'kā'ya” niŋmikā, naā nemoró werêstekārā niŋwā. ³⁷Naā ipíti i'yā maria, a'tîro niŋkārā niŋwā:

—Nī pe'tisere āyuró weemí. Masá ti'ohátirāpireta ti'oká wee sáhāmi. Uúkūtirāpireta uúkūkā wee sáhāmi, niŋkārā niŋwā.

Jesu ba'pāritisetiri mil imiaré eká'ke niŋ'

(Mt 15.32-39)

8 Jesu masaré yi'rióka terore pāhará masá kīŋ tiropi nerêkārā niŋwā. Be'ró naā ba'asé tohá wa'ākārā niŋwā. Tohō wa'aká i'lyāgi, Jesu kīŋ bu'erāre pihō, niŋki niŋwī:

²—Yīŋ' ā'raré pahá yā'a wa'ása'. Naā marí me'ra niiró i'tiá nimi yi'ri'.

Tohō weerā naā ba'asé tohá wa'āma. ³Naa yeé wi'seripi yi'ŋ' toháa dutikā, ihá boārā ma'āpi ti'o masise pe'tí ke'a wa'á boosama. Apêrā yoā butia'ropi a'ti'kārā niŋma, niŋki niŋwī Jesu.

⁴Be'ró kīŋ bu'erá Jesuré yi'tíkārā niŋwā:

—Marí a'tó masá marirópire de'ró weé ā'rā pāharāre ba'asé boká eka boósari? niŋkārā niŋwā.

⁵Jesu naäre sēri yā'aki niŋwī:

—Diikésepa pāu kiotí?

Naā yi'tíkārā niŋwā:

—Setepaga kió', niŋ yi'tíkārā niŋwā.

⁶Tohō niŋka be'ro Jesu masaré duhî dutiki niŋwī. Kīŋ teepāre miŋ, kīŋ pakí Ō'ākí hire “Áyú!” niŋki niŋwī. Be'ró, pe'ê, kīŋ bu'erāre masaré eti dutígi o'òki niŋwī. Naā masapíre eti turiákārā niŋwā. ⁷Wa'í ō'ó maharāakāre pehêterākā kiókārā niŋwā. Jesu naā kē'rare kīŋ pakiré “Áyú!” niŋ toha, meharóta taha eti dutíki niŋwī. ⁸Niŋ pe'tirā ba'á yapí yi'riakārā niŋwā. Be'ró sete pi'seri naā ba'á di'a'kere see neé, miŋ sākārā niŋwā.

⁹⁻¹⁰Toopí ba'ākārā ba'pāritisetiri mil wa'tero imiá niŋkārā niŋwā. Be'ró naäre naa yeé wi'seripi toháa dutígi, Jesu kīŋ bu'erá me'ra yukîsipi mihâ sāha, Dalmanuta wamêtiropi wa'á wa'áki niŋwī.

Jesuré fariseu masa Ō'ākí hi tutuaró me'ra weé i'yo dutimi'ke niŋ'

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹Jesu kīŋ bu'erá me'ra Dalmanutapi etáki niŋwī. Toopí fariseu masa Jesuré wio pesáro uúkūkārā niŋwā. Diakí híta Ō'ākí hi maki niŋmíti kī i? niŋrā, kīŋre Ō'ākí hi tutuaró me'ra weé i'yo dutikārā niŋwā. ¹²Jesu naā tohō niisére kari butí, ti'sátigi, naäre niŋki niŋwī:

—De'ró weerā a'tóka terokāharā weé i'yo dutisari? Diakí híta niŋgiti. Neé kāró naäre weé i'yosome, niŋki niŋwī.

¹³Be'ró naäre kō'á wā'kagi, yukîsipi opāturi mihâ sāha, apé pā'repi pē'á wa'áki niŋwī.

Jesu kití weeró noho niisé me'ra werê'ke niî'

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Apé pã'repi pẽ'ârã, Jesu bu'erá naâ ba'aátehere miáatikãrã niîwã. Pãú ni'kãgata kiókãrã niîwã. ¹⁵ Be'ró Jesu naãre a'tíro niîki niîwĩ:

—Fariseu masa, tohò niikã Herode naa yeé fermento pãú bikiakã weesére misã tí'o masíya, niîki niîwĩ.

¹⁶ Kĩî bu'erá kĩî niisére tí'o masítirã, naâ basi niîkãrã niîwã:

—Marí pãú mookã, tohò niîsami, niîkãrã niîwã.

¹⁷ Jesu naâ tohò niisére masígi, a'tíro niîki niîwĩ:

—De'ró weérã misã “Ba'asé moó!”, niîti? Misã tí'o masí weeti yuhûpi?

Misã ehêri põ'ra bití yí'ria! ¹⁸ Misa yeé kaperi me'ra í'yã! Misa yeé o'mê peeri me'ra tí'ó'. Tohò weemírã, yí'í too dipóropi weé'kere wákúti butia'ti?

¹⁹ Too dipóropi ni'kãmukãsetiri mil masaré ni'kãmukãsepaga pãú me'ra ekawí. Diikése pi'seri naâ ba'ã di'a'kere see neéri? niîki niîwĩ.

Kĩî bu'erá kĩî re yí'tíkãrã niîwã:

—Doze pi'seri see sãáwi, niî yí'tíkãrã niîwã.

²⁰ Jesu naãre niî nemoki niîwĩ:

—Apêye kẽ'ra setepaga pãú me'ra ba'pãritisetiri mil masaré ekawí. Tĩta kẽ'rare diikése pi'seri see neé no'ori? niîki niîwĩ.

Naâ kĩî re yí'tíkãrã niîwã:

—Sete pi'seri see neé no'owi, niîkãrã niîwã.

²¹ Naâ tohò niîka be'ro Jesu naãre niîki niîwĩ:

—Too pũrikã teeré masímirã, de'ró weérã tí'o masí weeti yuhûpi? niîki niîwĩ.

Jesu Betsaidapi kapêri í'yãtigire yí'rió'ke niî'

²² Jesu kĩî bu'erá me'ra ditãrare pẽ'ã, apé pã're Betsaida wamêtiri makapi pẽ'a ehãkãrã niîwã. Toopí naâ ehakã, Jesu tíró ni'kí kapêri í'yãtigire mii ehãkãrã niîwã. Naâ Jesuré a'tíro sêrikãrã niîwã:

—Á'riré yã peó yí'rióya, niîkãrã niîwã. ²³ Tohò weégi Jesu kapêri í'yãtigi yã amúkãpi yê'ê, makã sumútohopi tí á wã'kaki niîwĩ. Be'ró Jesu kĩî yeé í'sé koo me'ra kapêripi tuú wa'reki niîwĩ. Tohò weé toha ni'ko, Jesu amúkãri me'ra kĩî yeé kaperire yã peóki niîwĩ. Be'ró kĩî re sêri yã'aki niîwĩ:

—Mí'í re apêye noho bahumítito? niîki niîwĩ. ²⁴ Kĩî, kĩî yeé kaperire í'yã pãa, a'tíro niîki niîwĩ:

—Masaré í'yã! Yukipagí weeró noho bahurã sihakã í'yã, niîki niîwĩ.

²⁵ Kĩî tohò niikã tí'ógi, Jesu kĩî yeé kaperipi opãturi yã peó nemoki niîwĩ. Toopíta kĩî áyuró waro í'yã butia'ki niîwĩ. Niî pe'tisere áyuró í'yãki niîwĩ. ²⁶ Be'ró Jesu kĩî re kĩî yã wi'ipi o'óo' tórogí, a'tíro niîki niîwĩ:

—Makãpi wa'átikã'ya. Neê ni'kí tookí híre yí'í mí'í re yí'rió'kere werêtikã'ya, niîki niîwĩ.

Pedro Jesuré “Mí'í Ô'ákí hí besé'kita niî'” niî'ke niî'

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Be'ró Jesu kĩî bu'erá me'ra Cesaréia Filipo wamêtiri maka pi'to niisé makaripi wa'ãkãrã niîwã. Naâ too wa'arópi kĩî bu'erã re sêri yã'aki niîwĩ:

—De'ró masá uúkúti yí'í re? niîki niîwĩ.

²⁸ Naâ kĩî re yí'tíkãrã niîwã:

—Āpêrã mi'f're “João wamê yeegi nífmi”, nífma. Āpêrã “Diporókĩ hipi Ô'ákĩ hi yee kiti werê mi'tagi Elia nífmi”, nífma. Āpêrã “No'ó niigi Ô'ákĩ hi yee kiti werê mi'tagi nígi nífsasami”, nífma, níkãrã nífwã.

²⁹Be'ró Jesu naãre sêrí yã'a nemoki nífwĩ taha:

—Misã waro, yi'f're de'ró wákũti? nífki nífwĩ. Kĩĩ tohõ niiká, Pedro yi'tĩki nífwĩ:

—Mi'f' Ô'ákĩ hi besé'ki Cristo níf', nífki nífwĩ.

³⁰Pedro tohõ níf'kere Jesu neê ãpêrãre werê dutitiki nífwĩ.

Jesu kãĩ wëriátehere werê'ke níf'

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹Tu'ã eha ni'ko, kãĩ bu'erãre a'tĩro níf' bu'ê ni'kaki nífwĩ.

—Yi'f' Ô'ákĩ hi maki masí weeró noho ipitĩgi pũtro pi'etĩgisa'. Tohõ niiká Judeu masa bikirá, sacerdotea wiõrã, Moisé ohã'kere bu'erã yi'f're iatírãsama. Yi'f're wêherãsama. Naã tohõ weemíkã, i'tiã nimi be'ro masagisa', nífki nífwĩ. ³²Naãre ti'otã basiõro werê me'rikã'ki nífwĩ. Teeré ti'õgi, Pedro apêropi Jesuré pihĩ wã'ka, tu'tĩki nífwĩ. ³³Be'ró Jesu mahãmi, kãĩ bu'erãre i'lyã, Pedore tu'tĩki nífwĩ:

—Wa'ãya. Mi'f' wãtĩ weeró noho uúkũ'. Mi'f' Ô'ákĩ hi wãkusére masí wee'. Masã naã wãkũ wiaro noho wãkũ', nífki nífwĩ.

³⁴Be'ró Jesu kãĩ bu'erãre, tohõ niiká masaré pihõ, werêki nífwĩ:

—No'ó yi'f're êho peó siru tuugi noho kãĩ weé s'i'riro noho weetikã'ato. Yi'f' iaró pe'e weeáto. No'ó yi'f're siru tuú s'i'rigi “Jesuré êho peõgi, wëri boosa” niitĩgita siru tuuáto. ³⁵Yi'f're êho peóse me'ra yã'ãro yi'f'ri s'i'ritĩgi, yi'f're êho peó du'ugi noho pekã me'epi bahurió no'õgisami. Apĩ wêhesére u'ti, yi'f're êho peó nu'kugi noho pe'e yi'f' me'ra katĩ nu'kugisami. ³⁶Ni'kĩ a'ti imĩ kohokãhase níf' pe'tisere wapã ta'a, kãĩ ehëri põ'ra pe'ere bahuriõgi, yê'le nohõre wapã ta'a boosari? ³⁷Pekã me'epi wa'ãgi, kãĩ yãã ehëri põ'rare de'ró weé wapa yeé wĩro masitisami. ³⁸A'ti nukúkãkãharã masã yã'ãro weerã yi'f're êho peótirã nífma. Naã wa'teropi yi'f're, tohõ niiká yee kitĩre bopõya sãatikã'ya. Misã bopõya sãakã, yi'f' Ô'ákĩ hi maki masí weeró noho ipitĩgi a'tĩro weegisa'. A'ti nukúkãpire yi'f' paki asistése me'ra, kãĩre werê ko'terã me'ra opãturi a'tĩgi, yi'f' kã'ra misãre bopõya sãagisa', nífki nífwĩ.

9 Jesu masaré, tohõ niiká kãĩ bu'erãre bu'êka be'ro apêye níf' nemoki nífwĩ naãre:

—Diakĩ hí misãre werêgiti. Ni'karãrã a'topĩ niirã yi'f' tutuaró me'ra wiõgi sãhãgi a'tikã i'lyãtimirã, wërisome, nífki nífwĩ.

Jesu kãĩ bahusé dika yuú'ke níf'

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

²Ni'kã semana be'ro Jesu i'rigi i'miãkĩhipi mihãaki nífwĩ. Tigipĩre wa'ãgi, Pedro, Tiago, João naã se'sarore miãaki nífwĩ. Toopĩ naã i'lyõropi Jesu kãĩ bahusére dika yuúki nífwĩ. ³Kãĩ su'ti asistea wa'ãkaro nífwĩ. Pũtro butisé wa'ãkaro nífwĩ. Neê a'topĩre teé butisé weeró noho masã su'ti koetĩma. ⁴Tohõ wa'arĩ kura Elia, Moisé bahuã ni'ka, Jesu me'ra uúkũkã i'yãkãrã nífwã. ⁵⁻⁶Teeré i'yãrã, kãĩ bu'erã ikiã yi'ria wa'ãkãrã nífwã. Tohõ weegi Pedro de'ró níf' masitĩgi, uúkũ kehoki nífwĩ. A'tĩro nífki nífwĩ:

—Wiõgi, marĩ a'topĩ niiká ayú yi'ria! I'tiã wi'iakã weerã. Ni'kã wi'ĩ mi'ĩ yãã wi'ĩ, apé wi'ĩ Moisé yãã wi'ĩ, apé wi'ĩ Elia yãã wi'ĩ weerã, nífki nífwĩ Pedro.

⁷Be'ró ni'ká kura o'me kurá diháti, naäre tuú bi'aká'karo niíwi. Tii kurápi ni'kí a'tíro uúküká ti'ókārā niíwā:

—Ár'i yi'í maki ípítí yi'í ma'ígí niími. Kíí uúküsere tí'ó êho peóya, niíki niíwí.

⁸Be'ró í'yâ kehokārā niímiwā. Neê âpêrā maríkārā niíwā. Jesu ni'kitá nu'kúki niíwí.

⁹Naâ írigípi nií'kārā dihárā, naâ toopí í'yâ'kere Jesu neê werê dutitiki niíwí.

—Be'ró yi'í Õ'ákí hi maki masí weeró noho ípítígi wêrí masáka be'ropi werêya, niíki niíwí. ¹⁰Tohó weerā naâ se'saro teeré tí'ó yâ'akārā niíwā.

Naâ basi a'mêri sêrí yâ'akārā niíwā:

—De'ró nií sî'r'iro weesarí kíí wêríka be'ropi masasé? niíkarā niíwā.

¹¹Be'ró Jesuré sêrí yâ'akārā niíwā:

—De'ró weerā Moisé ohâ'kere bu'erá “Masaré yi'rioákíhi a'tiátotoho díporo Elia a'tí mi'tagisami”, nií bu'êti?

¹²Jesu naäre yi'tiki niíwí:

—Mísâ níro nohota Elia a'tí mi'tagisami. Kíí nií pe'tisere apó mi'tagisami. Õ'ákí hi yee kiti ohâka pûripi yi'í Õ'ákí hi maki masí weeró noho ípítígi yeekáhásere a'tíro nií'. “Kíí pi'etígisami. Íá no'otígisami”, nií'. ¹³Yi'í pe'e misâre níngiti. Elia a'tí tohaki niíwí. Kíí re Õ'ákí hi yee kiti ohâka pûripi nií'karo nohota keoró wa'ákaro niíwí. Masá kíí re no'ó weé sî'risere weékārā niíwā, niíki niíwí.

Jesu wi'magíre wâtí sâháa no'o'kire kô'á wíro'ke nií'

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴Naâ írigípi nií'kārā âpêrā naâ me'rakāharā niirópi dihatárā, pâhará masá niiká í'yâkārā niíwā. Âpêrā kê'ra Moisé ohâ'kere bu'erá Jesu bu'erá me'ra ípítí uúkükārā niíwā. ¹⁵Be'ró Jesu kíí wákútiro a'tiká í'yârā, nií pe'tírā í'yâ mariakārā niíwā. Kíí tiropi omá wâ'ka, pōo têrírā wa'ákārā niíwā. ¹⁶Jesu kíí bu'erá re sêrí yâ'aki niíwí:

—Yê'e nohóre toó maha paka uúkürā weetí naâ me'ra? niíki niíwí.

¹⁷Ni'kí naâ pâhará wa'teropi niigí yi'ti kehóki niíwí:

—Ísâre bu'egí, yi'í maki masí wâtí sâháa no'o'kire miítiapi. Yi'í makire uúkú masitikā weemí. ¹⁸Kíí nií no'ó wa'aró wâtí kíí re yê'ê paá kehe kúu mihami. Kíí tohó weeká, isêropi sa'pô tu'u, kíí upíkarire kû'rí wagia mihami. Tohó wa'ági, bi'â mihami. Yi'í mi'í bu'erá re “Wâtíre kô'á wíroya”, niímiapi. Naâ pōo têótiama, niíki niíwí.

¹⁹Jesu naäre niíki niíwí:

—Mísâ neê êho peóse moó butia!. Yi'í misâre yoaká bu'êmikā, neê tí'o masí wee' yuhúpi. No'ó kâ'a tero yoaká misá yi'í re êho peótikā pōo têógisari? Kíí wi'magíre yi'í tiro miítia, niíki niíwí.

²⁰Kíí tiropi mii ehákā, wâtí Jesuré í'yâgi, wákútiro wi'magíre wêríakā weéki niíwí. Kíí dokê ke'a, túru maá kusia, isêropi sa'pô tu'uaki niíwí.

²¹Tohó wa'aká í'yâgi, Jesu wi'magí pakire sêrí yâ'aki niíwí:

—No'ó kâ'a tero yoáti a'té kíí re tohó wa'aró? niíki niíwí.

Kíí pakí yi'tiki niíwí:

—Wi'magípita tohó niisétiwí. ²²Pehefíri wâtí kíí re wêhé sî'rigí, pekâ me'epi dokê ke'a, diápi dokê yôhakā wee mihámi. Mi'í re basiókā, ísâre pahá yâ'agi wee tamúya, niíki niíwí.

²³Jesu kíí re niíki niíwí:

—Mi'ŋ ēho peókā maa, basiókā'. No'ó ēho peórā maa níŋ pe'tise weetá basió', níŋ yí'tíki níŋwī.

²⁴Tohó niiká ti'ógi, wi'magí paki karíku kehoki níŋwī:

—Ēho peó'. Nemoró ēho peó nemokā weeyá, níŋki níŋwī.

²⁵Jesu masá pāhará naá tiropi omá wá'katikā i'lyági, wátŋre kō'á wírogi, a'tíro níŋki níŋwī:

—Wátí uúkütikā, ti'otíkā weegí, mi'ŋ re wiháa duti'. Ā'rí wi'magípire niigí, wiháaya. Neé opáturi sáháa nemotikā'ya, níŋki níŋwī.

²⁶Kíŋ tohó niiká, wátí karíku wihagi, wi'magíre opáturi wēriakā weéki níŋwī. Kíŋ wiháagi, kíŋ re wēri'ki weeró noho tohaká weéki níŋwī. Tohó weerá kíŋ re āpērā “Wēriá wa'ámi”, níŋkārā níŋmiwā. ²⁷Jesu pe'e kíŋ re amúkāpi yē'ē wehē wá'koki níŋwī. Tohó weeká, kíŋ wá'ká ní'kaki níŋwī.

²⁸Be'ró Jesu wi'ipí sáháakā, kíŋ bu'erá āpērā ti'otíropi kíŋ re sēri yá'akārā níŋwā:

—De'ró weerá ísá wátŋre kō'á wíro masitiapari? níŋkārā níŋwā.

²⁹Kíŋ naáre níŋki níŋwī:

—Kíŋ wátí tohó sáhagi nohore Ō'ákí hire sēri, be'tisé me'ra di'akí kō'á wírota basió', níŋki níŋwī.

Jesu kíŋ wēriátehere opáturi weré nemo'ke níŋ'

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰Naá Cesaréia Filipopi ní'kārā Galiléia di'tapi yí'riákārā níŋwā taha. Naá wa'asére Jesu neé āpērāre masiká iatíki níŋwī. ³¹Kíŋ wēriátehere, āpērā kíŋ re wiórāpire o'óátehere kíŋ bu'erá re bu'ēgi, tohó weéki níŋwī. A'tíro bu'ēki níŋwī:

—Yí'ŋ Ō'ákí hi maki masí weeró noho ipítigire wiórāpire o'órásama. Be'ró yí'ŋ re wēherásama. Naá tohó weemíkā, i'tiá níŋi be'ro masagísa' taha, níŋki níŋwī. ³²Naá kíŋ tohó níisere ti'o masitikārā níŋwā. Ti'o masítimirá, uírā, sēri yá'a masitikārā níŋwā.

Áyuró weé yí'ri ní'kagi yeere ohá'ke níŋ'

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³Be'ró Cafarnau wamētiri makapi etákārā níŋwā. Toopíre naá wi'lipí sáha eháka be'ro Jesu kíŋ bu'eráre sēri yá'aki níŋwī:

—Misá ma'á a'tírā, yē'e nohóre uúkū a'mé tu'ti wá'katirā weeátí?

³⁴Naá pe'e ma'ápire a'tíro uúkū wá'katikārā níŋwā. Noá marí wa'teropire āpērā yí'rióro níŋ yí'ri ní'kagisari? níisere uúkūkārā níŋwā. Tohó uúkū'kārā níŋ tihará, neé yí'tití yí'rioká'kārā níŋwā. ³⁵Jesu ehá nuha, kíŋ bu'erá dozere pihô, níŋki níŋwī:

—Misá āpērā yí'rióro níŋ níŋ sī'rírā, a'tíro níiro íá'. “Níŋ pe'tirá be'roki hípi níisa'”, níiro íá'. Apēye, níŋ pe'tirāre wee tamúro íá', níŋki níŋwī.

³⁶Be'ró ní'kí wi'magíre pihô, naá wa'teropi ní'kóki níŋwī. Kíŋ re wiá moro, níŋki níŋwī:

³⁷—Yí'ŋ re ma'igí noho ní'kí ā'rí wi'magíre yē'ēgi weeró noho weemí. Kíŋ re yē'ēgi, yí'ŋ reta yē'ēgi weemí. Yí'ŋ re yē'ēgi kē'ra yí'ŋ di'akíre yē'ēgi weetími. Yí'ŋ re o'ó'ki Ō'ákí hi kē'rare meharóta yē'ēgi weemí, níŋki níŋwī.

Maríre i'ya tu'titigi marí me'rakí hi níŋmi níisē níŋ'

(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸Be'ró João Jesuré a'tíro níŋki níŋwī:

—Ĩsâre bu'egí, ni'kí mi'í wamé me'ra pisú tihagi wâtiâre kô'â wîrokâ i'yaápi. Kîi marí me'rakí hi meheta niíami. Tohô weérâ kîi're ka'mú ta'api.

³⁹Kîi tohô niiká ti'ógi, Jesu a'tíro niíki niíwî:

—Tohô weegíre ka'mú ta'atikâ'ro iá!. Neê ni'kí yi'í wamé me'ra pisú tihagi áyuró weé i'yo'ki, be'ró yi'íre yâ'âro uúkú masitisami. ⁴⁰A'tíro nií!. Maríre i'yâ tu'titigi marí me'rakí hi niími. ⁴¹Misâre yi'í bu'erá nií yuukâ, âpêrâ wee tamúrasama. Tohô weégi diakí hí misâre werêgiti. No'ó misâre ni'kí kâ'roákâ akó tîagi nohore diakí híta Ô'âkí hi áyusé o'ôgisami.

Âpêrâre yâ'âro weeká weetikâ'ya niisé nií'

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴²No'ó wi'magíre yi'íre êho peógíre yâ'âro weeká weegí ipíti bu'íri da'rê no'ôgisami. Kîi're i'tâga pahikahá wamí tahapi di'te yoó, diâ pahiri maapi doke yôókâ, nemoró áyu boósa!. Tohô weeká, kîi maata wêria wa'â, dohóre' nemoti boosami. Kîi dohóre' boo'ke pe'tiá wa'â boosa!. ⁴³Misa yaá amúkâ me'ra yâ'âro weé si'rírâ, ditê kô'a boo'karo weeró noho yâ'asére weé du'ukâ'ya. Misâ ni'ká amúkâ me'ra Ô'âkí hi tiropi ehaká, nemoró áyú!. Pekâ me'epi piá amúkâ me'ra wa'aká pe'e maa, yâ'â yi'ria!. Misâ yâ'âro weé si'risere weetikâ, nemoró áyu boósa!. Misâ yâ'âro weé si'risere weérâ pekâ me'epi wa'aká, yâ'â nií!. Toopíre pekâ me'e neê yatítisa!. ⁴⁴Bekoâ kê'ra neê boâtisama. Pekâ me'e kê'ra i hí nu'kukâ'sa!. ⁴⁵⁻⁴⁸Tohô niiká misa yaá di'pôkâ me'ra yâ'âro weérâ, ditê kô'a boo'karo weeró noho meharóta weeyá taha. Misâ pekâ me'epi piá di'pôkâ me'ra wa'aká, yâ'â yi'ria!. Opâ yuri i'mísepi sâháakâ pe'e maa, nemoró áyú!. Kapêa me'ra kê'ra yâ'âro weé si'rírâ, meharóta weeyá. Misâ kapêa oré wee kô'â boo'karo weeró noho yâ'asére i'yâ du'ukâ'ya. Misâ pekâ me'epi piá kapêa me'ra wa'aká, yâ'â nií!. Tohô niiká i'mísepi ni'ká kapêa me'ra wa'aká, nemoró áyú!. Misâ yâ'âro weé si'risere weetikâ, nemoró áyú nií!. Misâ yâ'âro weé si'risere weérâ pekâ me'epi wa'aká, yâ'â nií!. Toopíre bekoâ neê boâtisama. Pekâ me'e kê'ra neê yatítisa!.

⁴⁹Nií pe'tise ba'asére pekâ me'e me'ra do'á no'o!. A'té weeró noho a'tí di'tapire nií pe'tirá yi'íre êho peórâ pi'etise me'ra nemoró wákú tutua nemorásama. ⁵⁰Moâ okaró ba'aká, áyú nií!. Okasé pe'tíka be'ro opâturi okaká weetá basió wee!. Misâ pûrikâ moâ okaró weeró noho niíya. A'me kêese mariró áyuró niisétiya, niíki niíwî.

Nimôtirâ, marâpítirâ a'mêri kô'âtikâ'ya niisé nií'

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

10 Jesu Cafarnaupi nií'ki Judéia di'tapi wa'â wa'âki niíwî. Toopí nií'ki Jordão wamêtiri maare, muhípu mihátiro apé pâ'repi pê'âki niíwî. Toopíre opâturi masá nerêkârâ niíwâ. Kîi wee wiáro nohota naâre bu'êki niíwî. ²Fariseu masa kîi mehêká yi'tíkâ iárâ, bu'íri boká si'rírâ sêri yâ'akârâ niíwâ:

—Ni'kí kîi nímoré kô'âta basiósari? Maríre dutisé tohô niíti? ³Jesu naâre yi'tíki niíwî:

—Moisé de'ró dutípari?

⁴Naâ yi'tíkarâ niíwâ:

—Moisé ni'ki nímóre “A'té bu'íri mi'íre kô'â!” niiri pûrre koôre ohâ o'ô dutiki niíwî. “Tohô apóka be'ro kô'âta basió!”, niíki niíwî Moisé, niíkarâ niíwâ.

⁵Naâ tohô niíka be'ro Jesu niíki niíwî:

—Misâ yêki simiá ehêri pô'ra bitisé bu'íri Moisé misâ nimosá numiare kô'aká ka'mú ta'atikí niíwî. ⁶Ô'âkí hi nií pe'tise kîi neê waro weé ni'kaka teropíre imí, numiô weéki niíwî. ⁷“Tohô weégi imí kîi pakí, kîi pakoré kô'â wiha, kîi nimó

me'ra niŋgisami. ⁸Naê piárã ni'ká ipi weeró noho niŋrásama”, niŋki niŋwī Ô'ákĩ hi. Tohó weerã piárã niŋtima. Ni'ká ipita niŋma. ⁹A'té bu'iri Ô'ákĩ hi a'mé si'o'kãrãre masá neê dika waátikã'ro iá', niŋki niŋwī Jesu.

¹⁰Be'ró wi'ipí dahãrã, Jesu bu'erá kãĩre opãturi sãri yã'a nemokãrã niŋwã teekãhãsereta taha. ¹¹Naãre a'tĩro yi'tiki niŋwī:

—Kãĩ nimoré kô'ã, apẽgore nimõtigi noho kãĩ nimõti mi'ta'kore yã'ãro weegi weesamí. ¹²Meharóta numiô koô marapĩre kô'ã, ãpi me'ra marãpitigo kã'ra koô marãpiti mi'ta'kire yã'ãro weego weesamó. Teé Ô'ákĩ hire yi'rĩ ni'kaseta niŋ', niŋki niŋwī.

Jesu wi'marãre yãa peó sãri basá'ke niŋ'

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³Be'ró naãre yãa peó dutirã wi'marãre Jesu tiró miãakãrã niŋwã. Naã tohó weekã i'yãrã, naãre miãarãre kãĩ bu'erá tu'tikãrã niŋwã. ¹⁴Naã tohó weekã i'yãgi, Jesu uã wa'ãki niŋwī. Naãre niŋki niŋwī:

—Wi'marãre yi'fi tiro a'tikã du'óo'ya. Naãre ka'mú ta'atikã'ya. Wi'marã marí nohore ãyuró êho peóma. ãpẽrã kã'ra wi'marã weeró noho yi'fi re êho peórã yi'fi pakí wiógi niirópi wa'ãrásama. ¹⁵Diakĩ hí misãre werẽgiti. ã'rã weeró noho yi'fi re êho peótigi noho neê kã'ró yi'fi pakí niirópi wa'ãsome, niŋki niŋwī.

¹⁶Be'ró wi'marãre wiã moro miha, naãre yãa peó, kãĩ pakiré “ã'rãre ãyuró weeyã”, niŋ sãri basãki niŋwī.

Ma'mĩ pehé kiogĩ Jesu me'ra uúkũ'ke niŋ'

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷Jesu apẽropi wa'arí kura ni'kĩ kãĩre oma sirú tuu wã'kaki niŋwī. Oma sirú tuu wã'ka, êho peógi kãĩ diporo ehã ke'a, sãri yã'aki niŋwī:

—Mi'fi masaré bu'egí ãyugí niŋ'. Yi'fi yẽ'e nohó weegisari katisé pe'titĩsere boká si'rĩgi? niŋki niŋwī.

¹⁸Jesu kãĩre niŋki niŋwī:

—Yi'fi re “ãyugí niŋ'” niŋgi, diakĩ híta niŋgi weeti? Ô'ákĩ hi ni'kitã ãyugí niŋmi. ¹⁹Mi'fi Ô'ákĩ hi dutisé kũ'kere masísa'. “Masaré wẽhé kô'atikã'ya. ãpi nimóre a'me tãrãtikã'ya. Yahãtikã'ya. ãpẽrã yeekãhasere niŋ sootikã'ya. ãpẽrã yeere iãrã, weé ta'satikã'ya. Mi'fi pakí, mi'fi pakore êho peóya”, niŋ', niŋki niŋwī.

²⁰Kãĩ tohó niikã ti'ógi, yi'tiki niŋwī:

—Bu'egí, yi'fi wi'magípita a'teré keoró wee mihãtiwi, niŋki niŋwī.

²¹Jesu kãĩre pahã yã'ase me'ra i'yã, niŋki niŋwī:

—Mi'fi re apẽye nohoakã di'sã'. Mi'fi kiosére duã pe'okĩ hi wa'ãya. Teé duã'ke wapare pahasé kiorãre dika waãya. Tohó weegi i'mĩsepi pehé ãyusé kiogísa'. Tu'ã eha ni'ko, yi'fi re siru tuúya, niŋki niŋwī.

²²Kãĩ tohó niikã ti'ógi, ti'sãtiki niŋwī. Kãĩ pehe waró kió yi'ria tĩhagi, kãĩ kiosére ma'fi yi'rĩgi bihã weti, toháa wa'ãki niŋwī.

²³Be'ró Jesu kãĩ sumútoho i'yãste, kãĩ bu'erãre niŋki niŋwī:

—Pehé kiorãre Ô'ákĩ hi tiropi wa'akã diãsa butia', niŋki niŋwī.

²⁴Tohó niikã ti'órã, kãĩ bu'erã ti'o mariãkãrã niŋwã. Jesu naãre niŋ nemoki niŋwī taha:

—Yi'fi põ'ra weeró noho niirã, a'tĩro niŋ'. No'ó naã kiosére ma'fi yi'ri ni'kakã, yi'fi pakí niiró i'mĩsepi wa'asé diãsa butia'. ²⁵Wa'ĩkĩ camelo wamêtigi awiã yutã daa pi'ó sõrori peepi sãhá yi'ri tãrikã, diãsa yi'ri

maha wa'ása! I'mîsepi yi'î paki niirópi pehé kiogí wa'aká pe'e maa, tootá nemoró diása!, níiki níwî.

²⁶ A'teré tí'órã, ipíti i'yã maria, a'mêri sêrí yã'akãrã níwã:

—Too pûrikãre noa nohó pe'e Ô'ákî hi tiropi wa'à masirásari? níikãrã níwã.

²⁷ Jesu naãre i'yã, níiki níwî:

—Masá naã basi wee tutuáse me'ra yi'ri masítisama. Ô'ákî hi pûrikãre basió!. Kíí maa neê apêye noho weetá basiótise marí!, níiki níwî.

²⁸ Kíî tohó níiká tí'ógí, Pedro níiki níwî:

—Wiógi, níí pe'tise ísã kiosére du'u kúú, mi'î re siru tuúwi.

²⁹ Jesu yi'tíki níwî:

—Diakí híta misãre níigiti. No'ó níigí noho, yeé bu'iri, tohó níiká masaré yi'rióse kitire weresé bu'iri kíí yã wi'í, kíí akawerérã, kíî paki simiã, kíî pō'rá, kíí yeé weseri du'u kúú wã'ka'kãrã nohere a'tíro wa'ãrosa!. ³⁰ Naã kō'ã wã'ka'ke nemoró pehé bokarásama. A'ti imí kohopire nemoró wi'sêri, akawerérã, pakoşã numia, pō'rá, wesêri bokarásama. Ápêrã naãre yã'aro weemíkã, teeré bokarásama. Be'ropí kê'rare naãre Ô'ákî hi katí nu'kuse o'ógisami. ³¹ Tohó níimikã, ni'kãroakãre wiórã weeró noho níirã be'ropíre mehó níirã níirásama. Pãharã mehó níirã kê'ra be'ropíre wiórã weeró noho níirásama, níiki níwî Jesu.

Jesu kíí wēriátehere opáturi werê nemo'ke níí'

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Be'ró Jesu Jerusalé wa'ari ma'api kíî bu'erã díporo i'mítã wã'kaki níwî. Naã Jerusalépi Jesuré wéhé sí'rírásama níirã, kíî uítikã i'yãrã, kíî bu'erã i'yã mariakãrã níwã. Masá naã be'ro siru tuúrã kê'ra uikãrã níwã. Be'ró Jesu kíî bu'erã dozere pihíoki níwî. Pihío, kíí re wa'aátehere werêki níwî.

³³ —Misã masí! Marí Jerusalépi wa'arã weé! Toopí yi'î Ô'ákî hi maki masí weeró noho ípitígíre a'tíro weerásama. Sacerdotea wiórã, tohó níiká Moisé ohã'kere bu'erãpire o'órásama. Naã yi'î re wêhe dutírásama. Naáta taha apé di'takãharã Judeu masa níitírã wiórãre wia turiárásama. ³⁴ Yi'î re buhíkã!, tãrarásama. I'sê koo e'lo peó, yi'î re wêherásama. Naã tohó weemíkã, i'tiã nimi be'ro masagisa!, níiki níwî.

Tiago, João Jesuré naã sêrimí'ke níí'

(Mt 20.20-28)

³⁵ Be'ró Tiago, João Zebedeu pō'ra Jesu tíro wa'ã, kíî re níikãrã níwã:

—Ísãre bu'egí, ísã sêrisére mi'î o'oká íása!.

³⁶ Naã tohó níiká, sêrí yã'aki níwî:

—Yê'e nohó yi'î weekã íasarí?

³⁷ Naã yi'tíkãrã níwã:

—Mi'î wiógi sãhági, ísãre mi'î re dutí tamuahã sôrooapa. Ni'kí mi'î diakí hí pe'e, ápi kúúpe' pe'e dípoápa, níikãrã níwã.

³⁸ Naã tohó níiká tí'ógí, Jesu níiki níwî:

—Misã yi'î re sêrisére tí'o masí wee! Yi'î ipíti pi'etí, wêrígisa!. Yi'î pi'etí wēriátehere weeró noho misã kê'ra wee masítí?

³⁹ Naã yi'tíkãrã níwã:

—Íí. Pi'etí, wêri masí!, níikãrã níwã.

Jesu naãre níiki níwî:

—Diakí híta níí! Misã kê'ra yi'î weeró noho pi'etí, wêrírãsa!. ⁴⁰ Tohó weemíkã, diakí hí pe'e, kúúpe' pe'e misãre dípo masítisa!. A'té yi'î weesé meheta níí! Yi'î paki kíî bese yuú'kãrã pe'e toopí duhírásama, níiki níwî.

⁴¹ Be'ró ãpêrã piámukārã naâ tohõ sêriká ti'órã, Tiago, João me'ra uâ wa'ákãrã niîwã. ⁴² Tohõ weeká i'yâgi, Jesu pihõ, naãre niîki niîwî:
—Misâ masísã!. A'ti nukúkãre dutirã tíi di'tare mii wapã wa'ásama. Naã dokakãharã kê'ra meharóta dutípesama. ⁴³ Misã pûrikã naã weeró noho weesomé. Tohõ weeró noho o'ôrã, misã wa'teropi wiôrã niî si'rírã, ãpêrãre da'rã ko'terã weeró noho niîya. ⁴⁴ No'ó ãpêrã nemoró niî si'rígi noho niî pe'tirãre da'rã ko'tegi weeró noho ti'ó yã'aya. ⁴⁵ Yi'í weeró noho weeyã. O'ákî hi maki masí weeró noho ipitígi niîmigi, ãpêrã yi'í re wee tamuáto niîgi meheta a'tíwî. Yi'í pe'e naãre wee tamuúgi a'tíwî. Tohõ niiká pâharã naã yã'ãro weé'ke wapore wêri basa wapa yeé wírogi a'tíwî, niîki niîwî.

Jesu Bartimeu wamêtigi kapêri i'yâtigire yi'rió'ke niî'

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Naã Jerusalépi mahárã, Jericópi etãkãrã niîwã. Be'ró tii makãpi Jesu kîi bu'erã me'ra yi'riãki niîwî. Pãharã masã kîi re siru tuúkãrã niîwã. Toopí Bartimeu wamêtigi Timeu maki kapêri i'yâtigi ma'ã sumútohopi niyêru sêri duhíki niîwî. ⁴⁷ “Jesu Nazarékî hi a'tími” niiká ti'ógi, Bartimeu karíkũ ni'kaki niîwî:

—Jesu, Davi paramí niî turiagi, yi'í re pahã yã'aya, niîki niîwî.

⁴⁸ Pãharã kîi re “Karíkütikã'ya”, niî tu'tíkãrã niîmiwã. Kîi pe'e tohõ niîmikã, pũtro karíkũ nemoki niîwî.

—Davi paramí niî turiagi, yi'í re pahã yã'aya, niîki niîwî.

⁴⁹ Tohõ niiká ti'ógi, Jesu tohã ni'ka, a'tíro niîki niîwî:

—Pihõya.

Naã kîi re pihõ, niîkãrã niîwã:

—Keero wã'ká ni'ka bakeo'ya. Mi'í re pihimi, niîkãrã niîwã.

⁵⁰ Tohõ weégi kîi yaró su'tíro bu'íkãharore toó tuu weé kũu bu'pu mahã, Jesu tiró wa'ãki niîwî. ⁵¹ Toopí ehakã, Jesu kîi re sêri yã'aki niîwî:

—De'ró yi'í weeká iasari?

—Masaré bu'egí, yi'í re kapêri bahukã iása', niîki niîwî.

⁵² Jesu kîi re yi'tíki niîwî:

—Mi'í yi'í re êho peóapi. Tohõ weégi mi'í yi'rió no'o toha'. Wa'ágisa', niîki niîwî.

Tohõ niiri kurata kîi kapêri i'yãki niîwî. Be'ró Jesuré ma'ãpi siru tuú wã'kaki niîwî.

Jesu Jerusalé wamêtiri makapi sãháa'ke niî'

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jo 12.12-19)

11 Jesu kîi bu'erã me'ra Jerusalépi ehaátoho kã'ró di'sákaro niîwî. Betfagé, Betânia wamêtise makari írigí Oliveira wamêtikihi pi'topi ehãkãrã niîwã. Toopí kîi bu'erã piãrãre a'tíro niîki niîwî:

²—Siî maka marí diaki hi niiri makapi wa'ãya. Toopí ehãrã, ni'kí jumento wi'magí di'té ni'ko'kire boka ehãrãsa'. Kîi neê pesã no'oya marigí niîgisami. Kîi re pãã miítia. ³No'ó misãre ãpêrã “De'ró weerã tohõ weeti'?” niikã, “Ísã wiógi iamí. Maatã wiã no'orosa' taha”, niîya, niîki niîwî.

⁴Be'ró naã wa'ã, sãháari sope ma'ã sê're sumútoho di'té ni'ko'kire boka ehãkãrã niîwã. Boka ehã, kîi re pããkãrã niîwã.

⁵Naã tohõ weerí kura toopí nu'kurã naãre niîkãrã niîwã:

—De'ró weerã tirã kîi re pããti? niîkãrã niîwã.

⁶Naã tohõ niiká ti'órã, Jesu dutí'karo nohota naãre yi'tíkãrã niîwã. Tohõ weerã naãre “Miãaya”, niîkãrã niîwã. ⁷Be'ró Jesu tiró miãa, kîi jumento bu'ipi naa

yeé su'tí bu'íkãhasere tuu weé peôkãrã niîwã. Tohô weéka be'ro Jesu kîî bu'ipi mihá pehaki niîwî. ⁸Kîîre êho peorã, pâharã kîî yî'riáro ma'âpi naa yeé su'tí bu'íkãhasere seô kúukarã niîwã. Âpêrã pûri niisé keerire ditê kúukarã niîwã.

⁹Kîî diporo i'mítãrã, kîî sîro sîru tuúrã kê'ra a'tîro karfíkúkãrã niîwã: —Marí wiôgire e'katí peorã. Á'rí Ô'ákî hi o'ô'oki áyú butia'mi. ¹⁰Kîî wiôgi sãhaátehe áyuró wa'aáto. Marí yêki Davi wiôgi niî'karo weeró noho áyuró wa'aáto. Niî pe'tirã i'mîsekãharã kîîre “Áyú butia'mi” niî e'katí peoato, niîkãrã niîwã.

¹¹Be'ró Jesu Jerusalépi sãha ehági, Ô'ákî hi wi'ipi wa'âki niîwî. Toopí niî pe'tise tíf wi'íkãhasere i'yã pe'o, Betâniapi kîî bu'erã me'ra wa'â wa'âki niîwî. Yamíka'pi niî yuukã, tohô weéki niîwî.

Jesu figueira wamêtikîhi dikã marikîhire yãî diha duti'ke niî'

(Mt 21.18-19)

¹²Ape nimí bo'reakã Betâniapi niî'kãrã Jerusalépi wa'akã, Jesu ihã boã yî'riaki niîwî. ¹³Yoarópi ma'ã sumútoho figueira wamêtikîhi niî'kãgi áyuró pûrítikîhire i'yãki niîwî. Be'ró tigi tiró dikãtisa' baa niîgi, i'yãgi wa'âki niîwî. Pûri pehé di'lakî niîkaro niîwî. Dikãtiri tero meheta niîkaro niîwî.

¹⁴Dikã marikã i'yãgi, Jesu tigré niîki niîwî:

—Neê âpêrã a'tîgi dikare ba'ã nemosome maha, niîki niîwî.

Kîî tohô niîkã, kîî bu'erã tí'ókãrã niîwã.

Jesu Ô'ákî hi wi'ipi duarãre kô'ã wîro'ke niî'

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jo 2.13-22)

¹⁵Be'ró Jerusalépi ehãkãrã niîwã. Jesu Ô'ákî hi wi'ipi sãha ehági, Ô'ákî hire i hã moro peoatehere duarãre, teeré duarãre kô'ã wîroki niîwî. Naã niyéru dika yuúri mesare, naã buháre duã duhisere kô'ãgi, tuu kehé kîu pe'okã'ki niîwî. ¹⁶Neê apêye noho duasé nohore tíf wi'ipi miî, yî'ri târi wîu dutitiki niîwî. ¹⁷Naãre bu'êgi, a'tîro niîki niîwî:

—Ô'ákî hi yee kiti ohãka pûripi a'tîro ohã no'okaro niîwî: “Yaa wi'i 'Niî pe'tirokãharã Ô'ákî hire sêrirí wi'i niî', niî no'oka wi'i niî'.” Misã pe'e keoró weé wee'. Yahará yaa wi'ire weeró noho tohakã weeápi misãa', niîki niîwî.

¹⁸Sacerdotea wiôrã, âpêrã Moisé ohã'kere bu'erã kîî tohô niisére tí'ókãrã niîwã. Be'ró naã tí'ó, “De'ró weé marí â'rîré wêherásari?” niî, bu'fri a'mã niî'kãrã niîwã. Kîî bu'esére niî pe'tirã tí'o mariá mihakã i'yãrã, kîîre uîkãrã niîwã. ¹⁹Be'ró na'í ke'ari kura Jesu tii makãre niî'ki wihã wã'ka, wa'ã wa'âki niîwî taha.

Figueira wamêtikîhi yãî diha'ke niî'

(Mt 21.20-22)

²⁰Ape nimí bo'reakã taha Jerusalépi wa'ãrã, figueiragire niî'kôripita yãî'kire i'yãkãrã niîwã. ²¹Tohô weégi Pedro Jesu “A'tîgi dikare ba'ã nemosome maha” niî'kere wãkûgi, Jesuré niîki niîwî:

—Îsãre bu'egí, i'yãya. Sikí mi'í yãî duti'ki yãî wa'ãpã, niîki niîwî.

²²Jesu naãre niîki niîwî:

—Ô'ákî hire êho peóya. ²³Diakî hí misãre werêgiti. No'ó a'tîgi i'rigíre “Diã pahirí maapi doke yóórãti” niîkã, keoró wa'ãrosa'. Misã diakî híta êho peókã, “Îsã niisé diakî híta wa'ãrosa'” niîkã, tohô wa'ãrosa'. ²⁴Tohô weégi misãre niîgiti. Niî pe'tise misã Ô'ákî hire sêrikã, “Îsãre diakî híta o'ógisami” niî êho peókã, tohô wa'ãrosa'. ²⁵Misã Ô'ákî hire sêrirã tirã, âpêrã me'ra apêye noho a'mé tu'ti'kãrã, naãre akobohó mi'taya yuhúpi.

Tohò weeká, marí paki i'mîsepi niigí kē'ra misâ yā'áro weé'kere akobohógisami. ²⁶ Apêrâre akobohótikâ maa, marí paki i'mîsepi niigí kē'ra misâ yā'áro weé'kere akobohósoma, niiki niîwî.

Jesuré “Noá dutiró me'ra tohò weetí?” ni'ke niî'

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Be'ró opâturi Jerusalépi ehâkārâ niîwâ. Jesu Ô'âkî hi wi'ipî niirí kura a'tîro wa'âkaro niîwi. Sacerdotea wiôrâ, Moisé ohâ'kere bu'erâ, âpêrâ Judeu masa bikirâ Jesu tirópi wa'âkārâ niîwâ. ²⁸ Jesuré sérí yā'akārâ niîwâ: —Yē'e nohó dutisé me'ra mi'î weesére tohò weetí? Noá mi'î re tohò wee dutígi dutisé o'ôri? niikārâ niîwâ.

²⁹ Jesu naâre yi'tiki niîwî:

—Yi'í kē'ra misâre sérí yā'a a'megiti. Misâ yi'î re yi'tiká, misâre “A'té dutiró me'ra weé'”, niigiti. ³⁰ Noá Joâore wamé yee dutigi o'ô'pari? Ô'âkî hi ou masá o'ô'pari kîi re? Yi'tiyá, niiki niîwî.

³¹ Kîi tohò niiká ti'órâ, naâ basi a'mêri uúkukārâ niîwâ:

—Marí “Ô'âkî hi o'ô'ki niîwî” niiká, kîi marîre “Too pûrîkâre de'ró weerâ Joâore êho peótiri?” niigisami. ³² Marí “Ô'âkî hi o'ô'tiki niîwî; masá kîi re o'ô'kārâ niîwâ” niiká, masá marîre tu'tîrâsama, niikārâ niîwâ.

Masá Joâore “Ô'âkî hi yee kiti weré mi'tagi niîwî”, niî êho peókārâ niîwâ. Tohò weerâ wiôrâ masaré uî niikārâ niîwâ. ³³ Tohò weerâ naâ yi'tikārâ niîwâ:

—Masítisa', niî yi'riókâ'kārâ niîwâ. Teeré ti'ógi, Jesu naâre niiki niîwî:

—Yi'í kē'ra misâre “A'té dutiró me'ra weé'”, niî weré wee', niiki niîwî.

Da'rá ko'terâ keoró weetí'ke niî'

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

12 Be'ró Jesu sacerdotea wiôrâre, Moisé ohâ'kere bu'erâre, Judeu masa wiôrâre kití weeró noho niisé me'ra werêki niîwî:

—Ni'kî kîi yaá di'tapi i'sê otê, sâ'ri sâá ni'kosami. Toopí naâ i'sê bipe sâátihi peere itágapi se'ê sâhasami. Tohò niiká i'miári wi'î naâ ko'tê duhiatihi wi'ire weesamí.

Be'ró apêropi sihâgi wa'âgi, âpêrâre tii wesére ko'tê dutigi kûúsami. Naâre kîi yaá di'tare da'rasé wapa “Toô kâ'ro yi'î re i'sê wiaápa”, niî wâ'kasami. ² Be'ró i'sê dikâtiri kurare tii wesé wiôgi apêropi niísami. Toopí niîgi, ni'kî kîi re da'rá ko'tegire o'ô'sami. Kîi re o'ô'gi, “Yaá di'ta da'rarâre yeé i'sêre sérígi wa'âya”, niísami. ³ Kîi toopí ehakâ, tii wesé da'rarâ kîi re yē'ê, paâ, neê kâ'ró o'ditimirâ, o'ô' tōrosama. ⁴ Be'ró âpí kîi re da'rá ko'tegire o'ô'sami taha. Kîi maa dipôapi kamí da're, yā'áro buhikâ, o'ô' tōrosama. ⁵ Tii wesé wiôgi âpiré o'ô' nemosami taha. Á'rí maa diakí hífa wêhékâ'sama. Be'ró pâharâ o'ô' nemosami. Ápêrâre paásama. Ápêrâre wêhékâ'sama.

⁶ Kîi makí ipíti ma'igí di'akí di'sasamí. Be'ropí kîi re o'ô'sami. A'tîro wâkûmisami: “Yi'î makire wio pesâse me'ra i'yârâsama”, niîmisami. ⁷ Wiôgi maki naâ tiropi etaká, tii wesé da'rarâ a'tîro niísama: “Á'ritá niîmi be'ropí a'ti wesére yē'eákihi. Mâa. Kîi re wêherâ. Be'ró a'ti wesé mari yaá wese toharósa”, niî wâkúsama. ⁸ Be'ró kîi re yē'ê, wêhékâ'sama. Tu'â eha ni'ko, tii wesé sumútopi kîi ipiré kô'âsama, niiki niîwî Jesu.

⁹ Be'ró Jesu naâre niî nemoki niîwî:

—Too pūrīkāre tii wesé wiôgi naāre de'ró weegísari? A'tīro weegísami. Kīî a'tí, kīî yáa di'ta da'rarāre wēhé kō'a pe'o, āpērāre tíi di'tare o'ôgisami.

¹⁰ Misá Ô'ākī hi yee kiti ohāka pūrīre bu'ēpā. Yī'īre wa'aātehere a'tīro ohā no'owi:

Ī tā pīhiri me'ra wī'ī yeerá ni'ká pīhi naā iatíka pīhire kō'ārāsama. Naā kō'āka pīhi me'ra āpērā pe'e ni'ká wī'ī tutuarí wī'ī yeé ni'ka mīhasama.

¹¹ Ô'ākī hi marī wiôgi naā kō'āka pīhi me'ra tohō weesamí. Kīî tohō weé'ke “Áyú butia!”, niî tí'ó yā'a no'o', niî ohā no'okaro niîwi, niîki niîwī Jesu.

¹² Wiôrá tee kití me'ra kīî uúkūkā, “Ī sāreta tohō niîgi weesamí”, niîkārā niîwā. Tohō weerá kīîre yē'ē sī'rimikārā niîwā. Masaré ú niîkārā niîwā. Tohō weerá yē'ē masiti, wa'ā wa'ākārā niîwā.

Niî soose me'ra Jesuré bu'īri a'mārā naā sērī yā'a'ke niî'

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Be'ró wiôrá fariseu masare, tohō niîká Herode yaa kurākāharāre Jesu tirópi o'ôo'kārā niîwā. Naā Jesuré mehēkā yī'tiká iārā, bu'īri boká sī'rīrā, tohō weékārā niîwā. ¹⁴ Be'ró naā o'ôo'kārā Jesu tirópi ehārā, a'tīro niîkārā niîwā:

—Masaré bu'egí, mī'ī niisétisere masí! Masá yī'īre “De'ró wākūrāsari?” niiró mariró diakí hí uúkū! Ô'ākī hi yeere diakí hí weré! Āpērā “Wiôrá niîma” niiró mariró niî pe'tirāre ni'kāro noho ĩ'yā! Apēye noho sērī yā'a sī'rīsa! Romano masa wiôgire kīî niyéru wapa seésere wapa yeékā, marīre dutisé āyutí ou yā'ā niîti nee? niî sērī yā'akārā niîwā.

¹⁵ Jesu pe'e naā niî soose me'ra sērī yā'akā ĩ'yāgi, a'tīro niîki niîwī:

—De'ró weerá yī'īre mehēkā yī'tígi, bu'īri bokagísami niî sī'rīrā, sērī yā'ati? Niyéru kuhire miítia, niîki niîwī.

¹⁶ Tohō weerá tii kuhíre miítikārā niîwā. Tii kuhíre ĩ'yāgi, Jesu sērī yā'aki niîwī:

—Noa nohó yaa diāpoa niîti? Noá wamé niîti? niîki niîwī.

Naā yī'tíkārā niîwā:

—César, romano masa wiôgi kīî diāpoa, kīî wamé wā'yá!, niîkārā niîwā.

¹⁷ Naā tohō niîká tí'ógi, Jesu naāre niîki niîwī:

—Too pūrīkāre César, romano wiôgi wapa yeé dutise nohore kīîre o'ôya. Ô'ākī hi yee pe'e maa kīîre o'ôya. Kīî wee dutisere weeyá, niîki niîwī.

Kīî tohō yī'tiká tí'órā, tí'o mariá wa'ākārā niîwā.

Masá wērīka be'ro masasére Jesuré sērī yā'a'ke niî'

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Be'ró āpērā sacerdotea saduceu masa Jesu tiró wa'ākārā niîwā. Naā “Wērī'kārā masasomé”, niî ého peósama. Tohō weerá Jesuré a'tīro niîkārā niîwā:

¹⁹ —Masaré bu'egí, Moisé a'tīro dutisé kúúki niîwi. “Ni'kí nimôtigi pō'ratítimigi wērīká, kīî akabihí kīî nimó niî'kore nióré'ato. Be'ró kīî koó me'ra neé waro pō'ratí mi'tagire kīî ma'mí wērī'kire pō'ratí basaato”, niîki niîwī. ²⁰ Ni'kí pō'ra setere tohōta wa'ākaro niîwi. Masá ma'mí nimóti, pō'ratítimigi wērīa wa'áki niîwī. ²¹ Kīî be'rokí hi kīî ma'mi nimore nióré'ki niîwī. Kīî kē'ra pō'ratítimigi wērīa wa'áki niîwī. Be'rokí hí kē'rare tohōta wa'ākaro niîwi. ²² Tohō di'akí teé niî tiogipire tohō wa'ā turia dihakaro niîwi. Be'ró naā nimo niî'ko kē'ra wērīa wa'áko niîwō. ²³ Naā sete koóre nimôtikārā niîwā. Too pūrīkāre wērī'kārā masaká, ni'ī nimó tohá butia'gosari? niîkārā niîwā.

²⁴Tohô niiká tì'ógi, Jesu naâre yì'tíki níwí:

—Misâ wisí yì'ria! Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûrikâhasere neê masí wee'. Ô'âkî hi kîî tutuasé kè'rare masí wee'. ²⁵Wèrî'kârâ naâ masâka be'ro nimôtisome. Pô'ra numiá kè'rare numí soosome. Ô'âkî hire weré ko'terã i'mîsepi niirã weeró noho niirásama. ²⁶Apêye noho misâre wèrî'kârâ masasére weré nemogiti. Misâ Moisé ohâka pûrîre bu'êpã. Ô'âkî hi kîî re ni'kã yukî siti î hirî sitipi a'tîro uúkûki níwí: “Yì'î Ô'âkî hi ní! Mî'î yêki simiá Abraão, Isaque, Jacó wiôgi ní!”, níki níwí. ²⁷Kîî, naâ wiôgi ní! níigi, yì'î tiropi katîma níigi weêki níwí. Ô'âkî hi katirã wiôgi ními. Wèrî bahu dutî'kârâ marimã. Tohó weérã misâ, wèrî'kârâ masasomé niirã, wisí yì'ria wa'a, níki níwí Jesu.

Moisé dutisé kûú'ke ni'kâro äyú yì'ri ni'karo ní' niisé ní'

(Mt 22.34-40)

²⁸Äpí kè'ra toopí Moisé ohâ'kere bu'egí Jesu tiró níki níwí. Jesuré saduceu masa me'ra ipítî uúkûkã tì'óki níwí. Tohó weégi Jesu äyuró yì'tí me'rikã î'yâgi, kîî re sèrî yã'aki níwí:

—Moisé kîî dutî'ke dise nohó apêye yì'rióro äyú yì'ri ni'kati? níki níwí.

²⁹Jesu kîî re yì'tíki níwí:

—Apêye dutisé yì'rióro a'té nemoró äyú yì'ri ni'ka!. A'tîro ní!: “Tì'oyá, Israel kurakâharã. Ô'âkî hi marí wiôgi ni'kitã wiôgi waro ními. ³⁰Tohó weérã Ô'âkî hi marí wiôgire ní pe'tise misâ êho peóse me'ra, misâ wãkusé me'ra, misâ tì'ó yã'ase me'ra, tohó niiká misâ tutuasé me'ra ma'iyã.” A'té ní! apêye yì'rióro ní yì'ri ni'kase. ³¹A'té be'rore tohó kureta ní!, níiro pe'ea!. A'té ní! “Marí basi ma'iró nohota äpêrãre ma'iró iã!” Apêyepia a'té nemoró niisé marísa!, níki níwí Jesu.

³²Kîî tohó niiká tì'ógi, Moisé ohâ'kere bu'egí a'tîro níki níwí:

—Masaré bu'egí, mî'î diakî hí waro uúkû!. Tohóta ní! mî'î niisé. Ô'âkî hi ni'kitã níisami. Äpí kîî yì'rióro níigípia marisamí. ³³Ô'âkî hire marí êho peóse me'ra, marí tì'ó yã'ase me'ra, marí wãkusé me'ra, marí tutuasé me'ra ma'isé apêye nemoró ní yì'ri ni'ka!. Tohó niiká marí basi ma'iró nohota äpêrãre ma'isé äyú ní!. Ní pe'tise marí wa'íkîrã î há moro peose nemoró wapatí!. Tohó niiká ní pe'tise wa'íkîrã wêhé î há moro peoropí î há moro peorátî niisé nemoró wapatí!, níki níwí.

³⁴Jesu kîî ní sooro mariró äyuró uúkû me'rikã î'yâgi, kîî re níki níwí:

—Kã'roákã di'sá! mî'î Ô'âkî hire äyuró êho peó yì'ri ni'kaatoho, níki níwí. A'té be'rore neê ni'kî Jesuré sèrî yã'a ma'atiki níwí.

Jesu masaré “Cristo naâ níigi noa makí níiti?” ní sèrî yã'a'ke ní'

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵Jesu Ô'âkî hi wi'lipi bu'êgi, masaré a'tîro níki níwí:

—De'ró weérã Moisé ohâ'kere bu'erã Cristo Ô'âkî hi besé'kire “Davi paramí ními” níisari? ³⁶Davitã Espírito Santo kîî masisé o'oró me'ra a'tîro ní ohâki níwí:

Ô'âkî hi i'mîsepi níigi kîî makiré, yì'î wiôgire a'tîro níki níwí: “Yì'î tiro wiôgi duhirí kumuropi duhîgisa!. Mî'î toó duhiká, mî'î re î'yã tu'ti'kãrãre dokã ke'akã weegíti”, níki níwí Ô'âkî hi, ní ohâki níwí Davi.

³⁷Davi basíta Ô'âkî hi besé'ki Cristore “Yì'î wiôgi ními”, níki níwí. Tohó weégi kîî paramí se'saro níitiki níwí. Kîî wiôgi kè'ra níki níwí, níki níwí Jesu.

Masã pâharã toopíre niirã tì'sãropita Jesu weresére tì'ó tì'sakãrã níwã.

Moisé ohâ'kere bu'erára “Naâ tohò weemá” niisé niî'

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesu masaré bu'êgi, a'tîro niîki niîwî:

—Misâ Moisé ohâ'kere bu'erára ti'o masíya. Misâre î'yaáto niîrâ, su'tí yoasé paka me'ra sâyâ, Ô'âkî hire sêri síhá ti'sama. Tohò niiká maká dekopi wio pesáse me'ra pôo têrîkâ iasamá. ³⁹Naâ neresé wi'seripi wiôrá naâ duhî wíase kumuripi duhî sí'risama. Bosê nîmi weerópi kê'rare meharôta niî sí'risama. ⁴⁰Wapê wi'ia numia yeé wi'serire e'mâsama. Naâ yâ'áro weé'kere wâkû dutitirâ yoaká Ô'âkî hire sêri ta'sasama. Naâta âpêrá yî'riôro bu'îri da'rê yî'rí ni'ka no'oahâ niîma, niîki niîwî Jesu.

Ni'kó wapê wi'io pahasé kiogo Ô'âkî hire o'ô'ke niî'

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Jesu Ô'âkî hi wi'ipi niîgi, masá niyéru o'ôrá sââ wíase akari diakî hi duhîki niîwî. Masá tee akáripî niyéru sâaká, î'yâ duhiká'ki niîwî. Pâhará pahiró niyéru kiorára pahiró sâaká î'yâki niîwî. ⁴²Naâ tee akáripî sâarî kura ni'kó wapê wi'io pahasé kiogo ehâko niîwô. Koô piá kuhi niyéru wapa maríse kuhiri ni'ká akaropi sââko niîwô. ⁴³Koô tohò weéka be'ro Jesu kîî bu'erára pihîo, naâre niîki niîwî:

—Diakî hí misâre werêgiti. Ô'âkî hi î'yóropi a'tígo wapê wi'io pahasé kiogo niî pe'tirâ yî'riôro o'ô yî'ri ni'kamo. ⁴⁴Âpêrá pe'e naâre di'sasêre o'oâma. Koô pe'e pahasé kiogo niîmigo, koô kiomí'ke, koô ba'â kati boo'keakâre o'ô pe'okâ'mo, niîki niîwî.

Jesu “Ô'âkî hi wi'i, Jerusalé kâha wi'i kô'â no'orosa” niî'ke niî'

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

13 Jesu Ô'âkî hi wi'ipi niî'ki wihâari kura ni'kí kîî bu'egí a'tîro niîki niîwî:

—Îsâre bu'êgi, a'tí wi'i naâ î tapá me'ra yeé'ke pakare î'yâya. Tií wi'i âyú butia'ri wi'ihô niî', niîki niîwî.

² Jesu kîî re yî'tíki niîwî:

—Mî'î a'tí wi'i yeéka wi'ire î'yâmisa'. Be'ró neê ni'ká î tâga apêga bu'ipi yeé turia miha'ke tohasomé. Niî pe'tise mito dihó no'orosa', niîki niîwî.

A'ti imí koho pe'tiátotoho díporo Jesu “A'tîro wa'ârosa” niî'ke niî'

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Be'ró Jesu kîî bu'erá me'ra îrigí Oliveira Ô'âkî hi wi'i diakî hi niikihípi wa'âkârâ niîwâ. Jesu toopí duhirî kura Pedro, Tiago, João, André âpêrá tí'otíropi kîî re sêri yâ'akârâ niîwâ:

⁴ —Werêya îsâre. De'ró niiká mî'î “Ô'âkî hi wi'ikâhase î taré mito dihó no'orosa” niî'ke wa'ârosari? Yê'e nohó me'ra î'yogísari a'té tohò wa'aátehere? niîkârâ niîwâ.

⁵ Jesu naâre yî'tíki niîwî:

—Âpêrá misâre niî soori niîrâ, ti'o masíya. ⁶Pâhará a'tîro niî soorásama: “Yî'î Ô'âkî hi tutuoró me'ra weé'; Ô'âkî hi besé'ki Cristo niî'”, niîrâsama. Naâ tohò niisêre tí'órâ, pâharâ siru tuúrâsama.

⁷ Misâ a'mê wêhese kitiré tí'órâ, “Toopí tohò wa'âpa'ro” niiká tí'orásala. Teeré tí'órâ, ikiátikâ'ya. Teé a'tîrota wa'ârosa'. Tohò niîmiro, a'ti imí koho pe'tiátotoho di'sarósa' yuhûpi. ⁸Ni'ká kurakâharâ ape kurakâharâ me'ra

a'mê wêherásama. Tohô niiká ni'ká di'takāharā apé di'takāharā me'ra a'mê wêherásama. Pũuro apé sia'pire di'tā nara sāsē wa'ārosa'. Ihá boasé wa'ārosa'. A'té nĩ pe'tise pehé masá neé waro pi'etĩ wā'kose niĩrosa'. Numiô koô makiré wiaátoho diporo pũrĩ ni'karo weeró noho niĩrosa'.

⁹Misāre yē'ê, wiōrā tiropi miáarāsama. Misā neresé wi'seripire paáperāsama. Misā yi'ĩre êho peóse bu'iri wiōrā wa'teropi miáa no'orāsa'. Tohô weeká, yeekāhásere werērāsa'. Tohô weerā misā basi āyuró wākú ti'ó yā'aya. ¹⁰Nĩ pe'tirā a'ti imí kohokāharāre a'ti imí koho pe'tiátoho diporore Ô'ākĩ hi masaré yi'rióse kitire weré se'sa bu'a no'orosa'. ¹¹Misāre wiōrā tiropi miáakā, wākú ke'titirāta wa'āya. “ĩ sá de'ró uúkūrāsari baa toopire?” nĩ wākútikā'ya. Ô'ākĩ hi misāre wākusé o'osére toopire uúkūya. Misā meheta uúkūrāsa'. Espírito Santo uúkūgisami. ¹²Ni'kĩ pō'ra wiōrāpire a'mēri weré sāa, wêhekā weerāsama. Naā paki simiá kē'ra naā pō'rará wiōrāpire weré sārāsama. Naā pō'rā kē'ra meharóta naā paki simiāre yi'rĩ ni'ka, wērĩkā weerāsama. ¹³Nĩ pe'tirokāharā masá misāre yi'ĩre êho peóse bu'iri i'yā tu'tirāsama. Yi'ĩre êho peó yapatĩrā pũrikā yi'ri wetĩrāsama. Yi'ĩ paki tiropi katĩ nu'kurāsama.

¹⁴Diporókĩ hipi Ô'ākĩ hi yee kiti weré mi'tagi Daniel wamētigi a'ti imí koho pe'tiátoho diporo wa'aátehere ohá yuuki niĩwĩ. “Yā'agĩ Ô'ākĩ hire yabigĩ noho kĩ i yaá wi'ipi sāhatigĩ noho Jerusalé kāha wi'i āyurĩ wi'ipire sāháa, nu'kugisami. Tohô weégi kĩ sāsásé me'ra tiĩ wi'i yā'asé marirĩ wi'ire dohoré'gisami”, nĩ ohá yuuki niĩwĩ. Kĩĩre tiĩ wi'ipi niiká i'yārā, misā a'ti pũrĩre bu'ê ti'o masĩya. Tohô wa'aká i'yārā, Ô'ākĩ hi bu'iri da'régisami niĩrā, Judéiapi niĩrā ĩripagĩpi du'tiyá. ¹⁵Tohô wa'arĩ nimire wi'ĩ dipo sārari opá sirapi soo pesági noho po'peápi kāhasere sāháa durētĩmigi, diakĩ hĩta wa'ā wa'āya. ¹⁶Wesepĩ tō'ogĩ kē'ra neé wi'ipĩ toháa, durēgi wa'átikā'ya. ¹⁷Tohô wa'asé nimiri nihĩ pakosā numiare, pō'rā mi'rĩrā kiorāre bihā wetise nimiri niĩrosa'. Naā imĩyaro wa'ā masisome. ¹⁸“Yisiásē nimirire tohô wa'átikā'ato” nĩ, Ô'ākĩ hire sēriyá. ¹⁹Tohô wa'asé nimiri pi'etise nimiri niĩrosa'. Ô'ākĩ hi a'ti nukúkāre weéka be'rore toô kā'ro pi'etise marĩkaro niĩwĩ. Be'ropĩ kē'rare toô kā'ro waro pi'etise marirósa'. ²⁰Ô'ākĩ hi pi'etise nimirire diótikā maa, neé ni'kĩ yi'ri wetiti butia' boosami. Ô'ākĩ hi pe'e kĩ i yarā, kĩĩ besé'kārāre weégi, tohô wa'asé nimirire diógisami. ²¹Tohô wa'arĩ kurare āpērā misāre nĩ soorāsama: “I'yāya. Ô'ākĩ hi besé'ki Cristo a'tó niĩmi. Toopĩ niĩmi”, niĩrāsama. Naā tohô niiká, êho peótikā'ya. ²²Pāhará nĩ soorā a'tĩrāsama. A'tĩro niĩrāsama: “Yi'ĩ Ô'ākĩ hi besé'ki Cristo niĩ”. Ô'ākĩ hi yee kitire weré mi'tarā nĩ”, nĩ soorāsama. Pehé weé i'yorāsama naāre êho peóato niĩrā. Basiókā maa, Ô'ākĩ hi kĩĩ besé'kārāpireta êho peó du'ukā weé si'rĩrāsama. Tohô weerā naāre neé êho peótikā'ya. ²³Misā tohô wa'asére āyuró ti'o masĩya. Teé niíátehereta misāre weré yuu toha', niĩki niĩwĩ Jesu.

**Ô'ākĩ hi maki masĩ weeró noho ipitigĩ de'ró weé a'tĩgisari?
niisé niĩ'**

(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

²⁴Jesu a'tĩro nĩ weré nemoki niĩwĩ:

—Teé pi'etise nimiri yi'rĩka be'ro muhĩpũ imĩ kohokĩ hi na'ĩ tĩ'a wa'āgisami. Yamĩkĩ hi kē'ra bo'rē yuusome. ²⁵Yókoá birĩ diharāsama. Nĩ pe'tirā i'miáropi niĩrā nara sāákā weé no'orāsama. ²⁶Tohô wa'arĩ kura nĩ pe'tirā yi'ĩ Ô'ākĩ hi maki masĩ weeró noho ipitigĩ o'me kuráripĩ tutuaró

me'ra asisté dihatiká ì'yâràsama. ²⁷Be'ró yì'í re werê ko'teräre o'òo'giti. Naà neòorasama yì'í besé'kārā nìi pe'tiro no'ò niirókāharäre.

²⁸Misäre otekíhí figueiragi wamétikihi me'ra werégiti. Tigi dipíripi pürí yāsá wihiká, “Kì'má wa'arotiro weé!”, níisa! ²⁹A'té weeró noho yì'í too dipóro nì'ke pehé wa'aká ì'yârā, “Kā'roákā Jesu a'tí di'ta wiôgi sáhaátoho di'sása!”, níiya. ³⁰Diakí hí misäre werégiti. A'té pehé tohó wa'arí kurare niirá wērisome. Tohó wa'asére ì'yâ pe'okā'rāsama. ³¹A'ti imí koho, a'tí di'ta pe'ti dihárosa! Yì'í uúkuse, yì'í bu'esé püriká nìi nu'kukā'rosa! Nìi pe'tise yì'í nì'ke keoró wa'ârosa!

³²Yì'í opáturi a'tiátehe maa tii nímí niiká, tíi hora niiká a'tígisa! niisére neê masí no'oya marí! Ô'ákí hire werê ko'terā ì'mî sekāharā, yì'í Ô'ákí hí máki kē'ra masí wee! Yì'í paki Ô'ákí hí ni'kitá masísami.

³³Tohó weérā misá äyuró wākú, tí'o masí yuuya. “De'ró niiká a'tígisari?” nìi sēri, ko'té nu'kukā'ya. Yì'í a'tiátehere misá neê masí wee! ³⁴Misäre a'tiro werégiti. Nì'kí masí yoarópi síhāgi wa'ásami. Kíî wa'aátoho diporo kíî re da'rá ko'teräre kí i yaá wì'ire “Ko'teápa”, níisami. Naà níki re naà da'raátehere kúúsami. Sopé ko'tegíre “Soperé ko'têya”, níisami. ³⁵Naà weeró noho misá níiya. Naà mariká naà wiôgi dahaátehere neê masítisama. Na'í ke'ari kura, yamí deko, kārēkē' uurí kura, ou bo'reaká níngi nìi boosami. Misá kē'ra naà weeró noho masítimírā, yì'í re ko'têya. ³⁶Yì'í wākútiro a'tí, misäre kārírāre weeró noho boka ehá peha sí'ritisa! ³⁷Yì'í misäre niisére nìi pe'tiräre níngiti. Äyuró wākú, ko'té yuuya, nìi werēki níiwí Jesu.

Jesuré yē'ērätirā naà apo yuú'ke nìi'

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jo 11.45-53)

14 Piá nímí Páscoa bosê nímí, páú bikiasé me'ra naà moretí'kere ba'arí bosê nímí di'sákaró níiwí. (Tíi bosê nímí Judeu masa naà yēki simiá Egitopi ní'kārā wihá wā'ka'kere wākuri bosê nímí níikaró níiwí). Sacerdotea wítrā, Moisé ohā'kere bu'erá de'ró weé Jesuré yē'ê wēherásari? níirā, wee soó me'rise me'ra naà weeátehere apo yuúkārā níiwā. ²Tohó níirā, a'tiro níikārā níiwā:

—Bosê nímí niiká weetikā'rā. Masá kíî re ma'írā, no'ò iaró karíku ma'a, marí tohó weesére dohórē! boosama, níikārā níiwā.

Nì'kó numiô Jesuré ma'í yì'rigo ì'mî tihise piô peo'ke nìi'

(Mt 26.6-13; Jo 12.1-8)

³Naà “Jesuré wēheráti” nìi apóka terore Jesu Betāniapi níiki níiwí. Simão kamí boâ, yì'rí'ki yaá wì'ipi níiki níiwí. Jesu kíî ba'à duhiri kura nì'kó numiô ì'mî tihikaha kiogó eháko níiwó. Tigá akostíkaha ì'mî tihise nardo wamétise wapa bihísere posetikaro níiwí. Tii yākóre pe'ê keho, Jesu dipôa bu'ipi ì'mî tihisere piô peoko níiwó. ⁴Apêrā toopí niirá koó tohó weeká ì'yârā, uá yì'riakārā níiwā. Tohó weérā a'tiro a'mēri uúkukārā níiwā:

—De'ró weégo koó a'té ì'mî tihise wapa bihísere mehó waro tohó weé kō'āti? ⁵A'té ní'ká kí'ma da'rasé wapa wapá ta'aro weeró noho duâgo, boká no'ò boopā. Teé me'ra pahasé kioräre wee tamú boopō, níikārā níiwā. Koó tohó weesére tí'sátirā, pūuro tu'tíkārā níiwā.

⁶Jesu pe'e naäre níiki níiwí:

—Kari boótikā'ya. De'ró weérā koóre kari boóti? A'teré yì'í re tohó weégo, äyuró weégo weemó. ⁷Pahasé kiorā misá wa'teropi nìi nu'kukā'rāsama. Misá no'ò iarí kura naäre äyuró wee tamú masí! Yì'í maa misá wa'teropi

niî nu'kukã i'yâsome. ⁸A'tîgo yi'îre koð weé sî'rîro põo tẽóro äyuró weemó. Koð yi'îre pió peogo i'mî tihisere apo yuú, naâ yaárã i'mî tihise wa'reátoho weeró noho yi'îre wee yuúmo. ⁹Diakî hí misâre werêgiti. A'tí di'tapire no'ó niiró yi'î masaré yi'rîóse kitire werê kusiarã, a'tigo koð yi'îre tohó weé'kere wãkû dutirã werêrãsama, niîki niîwî.

Juda wiôràpire Jesuré o'oátehekãhase niî'

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰Jesu numiôre tohó niîka be'ro Jesu bu'erã doze me'rakî hi niî'ki Juda Iscariote a'tîro weéki niîwî. Sacerdotea wiôrà tiropi wa'ã, Jesuré kîî o'oátehekãhasere naâ me'ra uúkûgi wa'ãki niîwî. ¹¹Kîî tohó niisere ti'órã, ipíti e'katfirã, “Mi'îre niyéru wapa yeérãti”, niîkãrã niîwã Judare. “De'ró niikã yi'îre Jesuré wiôràpire o'oró iamítito?” niî wãkûki niîwî Juda.

Jesu kîî bu'erã me'ra ba'ã tio'ke niî'

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jo 13.21-30; 1 Cor 11.23-26)

¹²Masã pãu bikiasé me'ra moretí'kere ba'arí bosê nimi niî'kakaro niîwî. Tii nimí niikã, ni'kí ovelha wi'magi naâ Páscoa bosê nimi ba'aákihire wêhesamá. Tiítare Jesu bu'erã kîîre sêri yã'akãrã niîwã:

—No'opí marí Páscoa bosê nimi ba'aátohore apo yuúkã iasarí? niîkãrã niîwã.

¹³Tohó niikã ti'ógi, piãrã kîî bu'erãre o'ôo'ki niîwî. A'tîro naãre werêki niîwî:

—Jerusalépi wa'ãya. Toopí ni'kí masí akogã tuu peógire boka ehã peharãsa'. Kîî no'ó wa'aró siru tuúya. ¹⁴Kîî sãháaro tíi wi'í wiôgire niíya: “Ísãre bu'egí a'tîro niíami: No'opí niísari yi'î bu'erã me'ra Páscoa bosê nimi ba'aátihí tũku? niíami”, niíya. ¹⁵Misã tohó niikã, i'miãrokãha tũku apo yuúka tũkuhopi misãre i'yogísami. Toopí marí ba'aátehere apo yuúya, niî o'ôo'ki niîwî Jesu.

¹⁶Be'ró kîî bu'erã wa'ã, Jerusalépi etãkãrã niîwã. Toopí etãrã, Jesu kîî nií'karo nohota niî pe'tisere bokãkãrã niîwã. Toopí naã ba'aátehere apo yuúkãrã niîwã.

¹⁷Na'í ke'aka be'ro Jesu kîî bu'erã doze me'ra tíi wi'ipire etãki niîwî.

¹⁸Naã ba'arí kura Jesu kîî bu'erãre niîki niîwî:

—Diakî hí misãre werêgiti. Misã me'rakî hi ni'kí marí me'ra ba'ã duhigi wiôràpire yi'îre wêhe dutígi o'ôgisami, niîki niîwî.

¹⁹Kîî tohó niikã ti'órã, ipíti bihá wetikãrã niîwã. Naã a'mêri sêri yã'akãrã niîwã:

—Yi'íta niikã'sa' baa, niîkãrã niîwã.

²⁰Jesu naãre yi'tíki niîwî:

—Ni'kí misã doze me'rakî hi yi'î me'ra a'ti paápi yosô ba'agi niími.

²¹Yi'í Ô'ãkí hi maki masí weeró noho ipítigire Ô'ãkí hi yee kiti ohãka pûri nií'karo nohota wa'ãrosa'. Tohó wa'akã, yi'îre wiôràpire o'ogí maa yã'ã butia'ro wa'ãrosa'. Kîî diakî híta bahuáti yi'rîokã, nemoró äyu boópã, niîki niîwî.

²²Jesu kîî bu'erã me'ra ba'arí kura pãugãre mií, kîî pakí Ô'ãkí hire “Áyú” niíki niîwî. Tu'ã eha ni'ko, tigaré dika waá, naãre o'ôgi, a'tîro niíki niîwî:

—Ba'ãya. A'té yi'í ipí nií', niíki niîwî.

²³ Be'ró sī'rírí paare miŕ, Ô'âkî hire "Āyú!" niŕki niŕwī taha. Tu'â eha ni'ko, kîî bu'eráre tîâki niŕwī. Niŕ pe'tirâ tii paákâhasere sī'rí pe'tikâ'kârâ niŕwâ.
²⁴ Naäre tîâgi, niŕki niŕwī:

—A'té yee diŕ niŕ'. Masá yâ'âro weé'kere wērî wapa yeé basagisa!. Ô'âkî hi masaré apêye ma'má "A'tîro weegíti" niŕ'kere kûŕgisami. Yiŕ' wērîgi, diŕ a'mâ birose me'ra pâharâ âyuró weé no'orásama. ²⁵ Diakî hí misâre werêgiti. A'té i'sê dika koo vinho marî ni'kâroakâ sī'ríró weeró noho wee nemósome. Be'ró yiŕ' paki yiŕ' re wiôgi sôróokâpi, misâ me'ra opâturi ma'má vinho sī'ri nemógisa! taha, niŕki niŕwī Jesu.

Jesu Pedore "Mî'î yiŕ' re 'Masí wee' niŕgisa" niŕ'ke niŕ'

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jo 13.36-38)

²⁶ Jesu kîî bu'erá me'ra ba'âka be'ro Ô'âkî hire basâ peo toha, tiŕ wi'ire wihâa wa'âkârâ niŕwâ. Wihâa, îrigí Oliveira wamêtikihipi wa'âkârâ niŕwâ.
²⁷ Toopí wa'âgi, Jesu naäre niŕki niŕwī:

—Misâ niŕ pe'tirâ a'ti yami uŕrâ, yiŕ' re kô'â wâ'ka pe'tiâ wa'ârâsa!. Misâ tohó weeátehe Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripî niŕro nohota wa'ârâsa!. A'tîro ohâ no'okaro niŕwī: "Yiŕ' ovelha ko'tegíre wêhé no'okâ weegísa!. Tohó weekâ, kîî yarâ ovelha no'ó iaró omastéarásama", niŕwī. ²⁸ Be'ró yiŕ' wērî'kipi masâka be'ro misâ diporo Galiléia di'tapi wa'â yuu tohagisa!, niŕki niŕwī.

²⁹ Kîî tohó niikâ ti'ôgi, Pedro yiŕ'tíki niŕwī:

—Āpêrâ mî'î re kô'â wâ'kakâ, yiŕ' pûrikâ neé wa'âsome, niŕki niŕwī.

³⁰ Tohó niisére ti'ôgi, Jesu niŕki niŕwī:

—Diakî hí mî'î re werêgiti. Ni'kakâ yami piáti kârêkê' uuátoto diporo yiŕ' re i'tiáti "Kîî re masí wee'", niŕgisa!, niŕki niŕwī.

³¹ Tohó niikâ ti'omígi, Pedro niŕ nemoki niŕwī:

—Yiŕ' pûrikâ naâ yiŕ' re wêhé sî'rikâ maa, "Kîî me'ra boâgiti", niŕgisa!. "Kîî re masí wee'" niŕsome, niŕki niŕwī. Be'ró niŕ pe'tirâ kîî bu'erá Pedro niŕ'karo nohota niŕ birokârâ niŕwâ.

Jesu Getsêmani wamêtiropi kîî paki me'ra uúkû'ke niŕ'

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Oliveira wamêtikihi îrigípi wa'ârâ, tigí di'pôkâ Getsêmani wamêtiropi etâkârâ niŕwâ. Toopí Jesu kîî bu'eráre a'tîro niŕki niŕwī:

—Yiŕ' paki me'ra uúkûgi wa'arî kura a'topí duhî ni'ya yuhûpi, niŕki niŕwī.

³³ Toopí kîî me'ra uúkûgi wa'âgi, Pedro, Tiago, Joâore miáaki niŕwī. Kîî ipíti waro ehêri pô'rapî wâkû ke'ti, bihâ wetiki niŕwī. ³⁴ Naäre niŕki niŕwī:

—Yiŕ' re wērîta wioro, bihâ wetise yi'ri mahâsa!. Misâ a'tó tohayâ. Neé kârítikâ'ya, niŕki niŕwī naäre.

³⁵⁻³⁶ Tohó niŕka be'ro yoâ kurero naâ yiŕ'riro wa'â, di'tâpi paâ mu'ri ke'agi, kîî pakiré sêrigi, a'tîro niŕki niŕwī:

—Pakí, mî'î re niŕ pe'tise basió!. Mî'î iakâ, yiŕ' re a'té yâ'âro yi'riátehe wa'âtikâ'ato. Yiŕ' tohó niŕmikâ, yiŕ' iaró weetikâ'ya. Mî'î iaró pe'e wa'aáto, niŕki niŕwī.

³⁷ Be'ró kîî bu'erá tiropi mahâmi tohaki niŕwī. Naäre kârî'kârâpire boka ehâki niŕwī. Pedore niŕki niŕwī:

—Simão, mî'î kârîgi weeti? Neé kâ'roákâ ti'sî masitisari? ³⁸ Kârítikâ'ya. Wâtî misâre niŕ kehe sâatikâ'ato niŕrâ, Ô'âkî hire sêriyâ. Misâ wâkusépi

me'ra maa yi'ĩre êho peó nu'ku sî'rímisa! Misâ se'saro tohó weé sî'rimirã, wãkû tutua masitisa! Tohó weérã Ô'ãkî hire sêriyã, niĩki niĩwî.

³⁹Tohó niĩka be'ro mahãmi tohagi, kîĩ pakiré sêri'karo nohota sêrfki niĩwî taha. ⁴⁰Sêrika be'ro kîĩ bu'erã tiropi mahãmi tohagi, kãrî'kãrãpire boka ehãki niĩwî taha. Naãre wihã pûrî yi'riakaro niĩwi. Tohó weérã kîĩre de'ró niĩ yi'ti masítikarã niĩwã. ⁴¹Be'ró opãturi Jesu kîĩ pakiré sêri tiógi wa'ãki niĩwî. Tohatãgi, kîĩ bu'erãre niĩki niĩwî:

—Ni'kãroakã maa sooyã, kãriyã maha. Toó kã'rota niĩ! Ni'kãroakãre yi'ĩ Ô'ãkî hi maki masí weeró noho ipítigire masá yã'arãpire o'oãtehe etã toha! ⁴²Wã'kã ni'kaya. Te'á, naã tiropi wa'ãrã. Yi'ĩre o'oãkihi a'tí tohami, niĩki niĩwî Jesu.

Jesuré yê'ê wã'ka'ke niĩ'

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jo 18.2-11)

⁴³Jesu kîĩ bu'erãre uúkûri kura naã me'rakî hi niĩ'ki Juda etãki niĩwî. Kîĩ me'ra pãharã masá di'pîhîri kiorã yukipagí me'ra a'tíkãrã niĩwã. Naã sacerdotèa wiôrà, Moisé ohã'kere bu'erã, Judeu masa bikirã o'ôo' no'o'kãrã niĩkãrã niĩwã. ⁴⁴Juda Jesuré wiagi naãre a'tîro niĩ yuu tohaki niĩwî:

—Yi'ĩ wa'sûporopi si'siãkihi kîĩta niĩgisami. Kîĩre yê'ê, ãyuró di'té miaapa, niĩki niĩwî.

⁴⁵Juda Jesu tirópi etãgi, a'tîro niĩki niĩwî:

—Yi'ĩre bu'egí. Tohó niĩgita, kîĩre si'siki niĩwî. ⁴⁶Tohó weekã i'yãrã, Jesuré yê'ê wã'ka wa'ãkãrã niĩwã.

⁴⁷Kîĩre yê'erí kura ni'kí toopí nu'kugí kîi yaá di'pîhîre wehê wee, sacerdotèa wiôgire da'rã ko'tegire o'mê peero ditê pã'rekã'ki niĩwî.

⁴⁸Jesu masaré niĩki niĩwî:

—Yahagire yê'êrã a'tîrã weeró noho yi'ĩre di'pîhîri, yukipagí me'ra yê'êrã a'tiãti? ⁴⁹Niĩ pe'tise nimiri yi'ĩ Ô'ãkî hi wi'i misã wa'teropi bu'ê duhiwi. Tiítare misã yi'ĩre yê'êtiwi. A'té misã ni'kãroakã weesé too dipóropi Ô'ãkî hi yee kiti ohãka pûripi niĩro nohota wa'ã, niĩki niĩwî.

⁵⁰Jesuré yê'ekã i'yãrã, kîĩ bu'erã ni'kiréta kô'ã ni'ko, du'tí wã'ka pe'tia wa'ãkãrã niĩwã.

Ni'kí ma'mî du'tí wã'ka'ke niĩ'

⁵¹Jesuré yê'ê wã'kakã, ni'kí ma'mî kîĩ kãrîgi omãka kasero me'ra oma tîhãgi siru tuúki niĩwî. Be'ró ãpêrã kîĩre yê'êkãrã niĩwã. ⁵²Tohó weekã, kîĩ omã'karore kô'ãkã'ki niĩwî. Kô'ã, su'ti marîgi omã wã'ka wa'ãki niĩwî.

Jesuré wiôrà tiropi miãa'ke niĩ'

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jo 18.12-14, 19-24)

⁵³Jesuré yê'ê, sacerdotèa wiôgi tiropi miãakãrã niĩwã. Toopí niĩ pe'tirã sacerdotèa wiôrà, Judeu masa bikirã, Moisé ohã'kere bu'erã nerêkãrã niĩwã. ⁵⁴Pedro pe'e Jesuré yoã kurero sacerdotèa wiôgi yaá wi'i sopé pi'topi siru tuú tioki niĩwî. Toopí surãra tiro ehã nuha, naã me'ra pekã me'e so'ma duhfki niĩwî.

⁵⁵Sacerdotèa wiôrà, tohó niĩkã niĩ pe'tirã wiôrà “De'ró weé Jesuré werê sãaro iamítito?” niĩkãrã niĩwã. Kîĩre wêhé sî'rîrã, tohó niĩkãrã niĩwã. Kîĩre wêhé sî'rimirã, bu'ri neê bokatíkãrã niĩwã. ⁵⁶Pãharã kîĩre werê sãa, niĩ

sookārā niŵwā. Ni'kāro noho werê sāati yuukā, basiótikaro niŵwi. ⁵⁷Āpêrā wā'kâ ni'ka, ni' soose me'ra werê sākārā niŵwā. A'tīro niŵkārā niŵwā:

⁵⁸—Īsā ā'riré a'tīro niŵkâ ti'owí: “Yi'ŋ a'tí wi'i Ô'ākī hi wi'ire masá weéka wi'ire kō'hâ diho pe'ogiti. Be'ró i'tiá nimi be'ro apé wi'i tu'hâ eha ni'kogiti. Tií wi'i masá weéka wi'i meheta niŵrosa”, niŵwī, niŵkārā niŵwā.

⁵⁹Tohō niŵmirā, naâ niisére ni'kāro noho wākūtikārā niŵwā.

⁶⁰Naâ tohō niŵkâ ti'óggi, sacerdotea wiôgi naâ wa'teropi wā'kâ ni'ka, Jesuré sēri yā'aki niŵwī:

—Mi'ŋ re tohō niisére yi'tí weeti? De'ró niŋ yi'tigísari naâ werê sāasere? niŵki niŵwī.

⁶¹Jesu yi'tití yi'riokā'ki niŵwī. Kīŋ yi'titíká i'lyâgi, sacerdotea wiôgi opāturi sēri yā'a nemoki niŵwī:

—Mi'ŋta niŵti Ô'ākī hi besé'ki Cristo, Ô'ākī hi ayugi maki naâ niigi? niŋ sēri yā'aki niŵwī.

⁶²Jesu kīŋ re yi'tíki niŵwī:

—Kīŋta niŵ'. Misá yi'ŋ Ô'ākī hi maki masí weeró noho ipitígi Ô'ākī hi pi'topi duhiká i'lyārása'. Kīŋ i'mísepi niigi tutuá yi'riami. Yi'ŋ o'me kuráripí dihátikā i'lyārása', niŵki niŵwī.

⁶³Tohō niŵkâ ti'óggi, sacerdotea wiôgi uasére i'lyógi, kīŋ basi kīŋ yēe su'tiré wehê tī'reki niŵwī. A'tīro niŵki niŵwī:

—Āpêrā kīŋ re werê sārā ia nemó wee'. ⁶⁴Misá Ô'ākī hire yā'áro kīŋ ni'kere ti'ópí. De'ró ti'ó yā'ati misáa'? niŵki niŵwī.

Niŋ pe'tirā toopí niirá “Kīŋ re wēheró iá”, niŵkārā niŵwā.

⁶⁵Naâ tohō niŵkâ ti'órā, āpêrā a'tīro weékārā niŵwā. Kīŋ re i'sê koo e'lo peókārā niŵwā. Kīŋ kapērire bi'apékārā niŵwā. Kīŋ re paārā, a'tīro niŵkārā niŵwā:

—Niŋ bokaya. Noá mi'ŋ re paāti? niŵkārā niŵwā.

Surára kē'ra diāpoapi Jesuré paákārā niŵwā.

Pedro Jesuré “Masí wee” niŵ'ke niŵ'

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jo 18.15-18, 25-27)

⁶⁶Jesuré wi'ŋ po'peapi yē'ê sáhaka be'ro Pedro sopé pi'topi toháki niŵwī. Kīŋ tohō weerí kura ni'kō sacerdotea wiôgire da'rá ko'tego etáko niŵwō.

⁶⁷Kīŋ peká me'e so'ma duhígire i'lyâ, kīŋ re niŵko niŵwō:

—Mi'ŋ Jesu Nazarékí hi me'ra sihâ'kita niŵ' baa, niŵko niŵwō.

⁶⁸Pedro koôre niŋ soogi, a'tīro niŋ yi'tíki niŵwī:

—Kīŋ re masítisa'. Yē'e nohóre uúkūgo uúkūsa'. Ti'o masítisa', niŵki niŵwī.

Kīŋ sārīro sopé pi'topi wihá ni'kakā, kārêkē' uúki niŵwī. ⁶⁹Sacerdotea wiôgire da'rá ko'tego opāturi kīŋ re i'lyâgo, toopí niirá re a'tīro niŵko niŵwō:

—Ā'rí kē'ra naâ me'ra sihâ'kita niŵmi, niŵko niŵwō.

⁷⁰Kīŋ opāturi niŋ sooki niŵwī taha. Be'roákāta toopí niirá Pedrore a'tīro niŵkārā niŵwā:

—Mi'ŋ kē'ra Jesu bu'erá me'ra sihâ'kita niŵ'. Mi'ŋ Galiléiakí hi niŵ'. Mi'ŋ uúkūse kē'ra naâ uúkūse weeró noho bisísa', niŵkārā niŵwā.

⁷¹Naâ tohō niŵkâ ti'óggi, Pedro niŋ soo nemoki niŵwī taha:

—Yi'ŋ diakí hita uúkūtikā, Ô'ākī hi yi'ŋ re bu'ŋri da'reáto. Yi'ŋ misá uúkūgire neê masítisa', niŵki niŵwī.

⁷²Kīŋ tohō niirí kura kārêkē' opāturi uúki niŵwī taha. Tohō weeká, Pedro Jesu too dipóropi niŵ'kere wākū bokaki niŵwī. Jesu a'tīro niŵki niŵwī:

“Kārêkê' piáti uuátotoho diporo mi'í yi'íre i'tiáti 'Kííre masí wee", nífgisa", níki níwī. Teeré wākūgi, ipíti utíki níwī.

Jesuré Romano wiôgi Pilato sêrí yâ'a'ke níí'

(Mt 27.1-2; 11-14; Lc 23.1-5; Jo 18.28-38)

15 Bo'reaká sacerdotea wiôrá nerêkārā níwā. Judeu masa bikirá, Moisé ohâ'kere bu'erá kē'ra nerêkārā níwā. Ā'rá níí pe'tirā wiôrá nerê ke'a, “Jesuré de'ró weerásari maría'?” níí uúkūkārā níwā. Uúkū toha, Jesuré ði'te tihárā, Pilato tiropi mii ehákārā níwā. ² Pilato Jesuré sêrí yâ'aki níwī:

—Mi'íta nííti Judeu masa wiôgi? nííki níwī.

Jesu yi'tíki níwī:

—Mi'í níro nohota kííta níí', nííki níwī.

³ Sacerdotea wiôrá Pilatopire pehé werê sâakārā níwā. ⁴ Tohó níiká tí'ôgi, Pilato opâturi Jesuré sêrí yâ'a nemoki níwī taha:

—Mi'íre naâ tohó níisere yi'tí weeti? Díikése pehé mi'íre werê sâarā weeti? nííki níwī.

⁵ Jesu neê yi'tití yi'riokā'ki níwī. Tohó weégi Pilato í'yâ mariaki níwī.

Jesuré wêhe dutí'ke níí'

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jo 18.38-19.16)

⁶ Kí'mâri níki Páscoa bosê ními níiká Pilato a'tíro weesétiki níwī. Ní'kí bu'íri da'rérí wi'ípi níigíre masá naâ du'u wíró dutigíre du'u wíró míhakúki níwī. ⁷ Tiítare ní'kí bu'íri da'rérí wi'ípi Barrabá wamétigi wiôráre yi'rí ní'ka, naâre kô'à sí'ri, kíí me'rakāharā masaré wêhé'kārā me'ra duhíki níwī. ⁸ Masá Pilato tiropi wa'á, “Mi'í bosê ními níiká wee wiáro noho weeyá”, níikārā níwā. ⁹ Pilato naâre yi'tíki níwī:

—Misá Judeu masa wiôgíre yi'í du'u wíróká íasarí? nííki níwī.

¹⁰ Pilato sacerdotea wiôrá Jesuré ío tihárā kíípire wiá'kere masíki níwī.

¹¹ Sacerdotea wiôrá Barrabá pe'ere du'u wíróro íarā masaré Barrabá pe'ere du'u wíró dutiya níí kusiakārā níwā. ¹² Tohó níiká tí'ôgi, Pilato naâre sêrí yâ'aki níwī:

—Misá Judeu masa wiôgi níigí me'ra pe'ere de'ró weeká íasarí? nííki níwī.

¹³ Tohó níiká níí pe'tirā karí'kū mahakārā níwā:

—Kííre kurúsapi paâ bi'pe wêheyá, níikārā níwā.

¹⁴ Pilato naâre nííki níwī:

—De'ró weégi tohó wee boósari? Ā'rí neê kâ'ró yâ'áro weetíki nííami, nííki níwī.

Kíí tohó níímiká, masá karí'kū nemokārā níwā:

—Kurúsapi paâ bi'pe wêheyá, níikārā níwā.

¹⁵ Tohó níiká tí'ôgi, Pilato masá me'ra áyuró níí sí'rigi, Barrabáre du'u wíróki níwī. Be'ró Jesuré surárare tára dutí toha, kurúsapi paâ bi'pe wêhe dutíki níwī.

¹⁶ Tohó weerá naâ Pilato yaa wi'í po'pea níirí tūkuhopi kííre miáakārā níwā. Toopí níí pe'tise kurari surára nerêkārā níwā. ¹⁷ Naâ Jesuré ní'káro su'tíro ipíti só'aró, wiôrá sáyaró nohore sâakārā níwā. Tohó níiká ní'ká be'to potá me'ra weéka be'tore kíí dipôapire peókārā níwā. ¹⁸ Be'ró kííre karí'kūkārā níwā:

—E'katí peoya Judeu masa wiôgíre, níí karí'kūkārā níwā.

¹⁹Ni'kági yukí gi me'ra dipôapire paâ mihakārā niŵā. I'sê koo e'lo peó, kíîre buhíkārā, ehâ ke'apekārā niŵā. ²⁰Naâ kíîre tohó buhíkā'ka be'ro wiógi sáyari su'tiروه tuu weekārā niŵā. Be'ró kíî sâyâ mi'ta'karore sâākārā niŵā taha. Tu'â eha ni'ko, kíîre kurúsapi wêhērā wa'ārā miáakārā niŵā.

Jesuré kurúsapi paâ bi'pe wêhé'ke nií'

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jo 19.17-27)

²¹Jesuré wêhērā wa'ārā naâ miári kura ni'kí masí Simão Cirene wamêtiri makakí hi ká'pupi nií'ki tohátiki niŵí. Kíî piárā Alexandre, Rufo paki niíki niŵí. Jesu kurúsa wiá wā'karopi kíî yí'ríkā'kā i'yārā, kurúsare kíîre wiá dutikārā niŵā.

²²Jesuré ni'ká bu'a Gólgota wamêtiropi miáakārā niŵā. Gólgota niíro, "Masá boâ weeka dípoa" niíro weésa'. ²³Toopí pūrisé tí'ó yā'atikā'ato niírā, vinho mirra wamêtise me'ra moré'kere tiákārā niímiwā. Jesu sí'ritiki niŵí. ²⁴Be'ró kíîre kurúsapi paâ bi'pe wêhékārā niŵā. Surára kíî yeé su'tiré díka waárā, nií bokape wapá ta'akārā niŵā. Yê'e nohóre bokarásari? niírā, tohó weekārā niŵā.

²⁵Jesuré kurúsapi paâ bi'pe ni'kori kura, yamí yā'kuro nove niiká niíkaró niŵí. ²⁶A'té bu'iri "kíîre wêhé'" niírā, kurúsapi ohâ ô'oka píhi a'tíro ohâ no'okaro niíwi: "Á'ri Judeu masa wiógi niími", niíkaró niŵí. ²⁷Jesu me'ra ápêrā piárā yahará kurúsapi paâ bi'pe ni'ko no'okārā niŵā. Ni'kí diakí hi pe'e, ápiré kúúpe' pe'e ni'kókārā niŵā. ²⁸Tohó weeká, Ô'ákí hi yee kitire ohâka pūripi ohâ'ke keoró wa'ákaró niíwi. A'tíro ohâ no'okaro niíwi: "Kíí kè'ra yā'arā wa'teropire moré su'u tamuki niŵí", niíwi.

²⁹⁻³⁰Masá Jesu pí'to yí'ríkārā, kíîre buhíkārā, dípoa yure mihakārā niŵā. A'tíro niíkarā niŵā:

—Í hí! Mí'í "Ô'ákí hi wi'ire kô'ágiti", niímiwimi. "I'tiá nimi be'ro weé pe'ogiti", niíwi. Tohó nií'ki mí'í basita yí'rióya. Toopí kurúsapi wā'yagi díhátia, nií buhíkā'kārā niŵā.

³¹Naâ weeró nohota sacerdotia wiôrā, Moisé ohâ'kere bu'erá kè'ra buhíkā'kārā niŵā. Naâ basi a'méri a'tíro niíkarā niŵā:

—Kíî ápêrā marikäre yí'riówi. Kíî basi pe'e yí'rió masitimi. ³²Ô'ákí hi besé'ki Cristo Israel kurakáhará wiógi niígi, kurúsapi díhátia. Kíî díhátiká pūrikäre, êho peórati, niíkarā niŵā.

Yahará Jesu me'ra kurúsapi paâ bi'pe ni'ko'kārāpita buhíkā' sâhakārā niŵā.

Jesu wêrî'ke nií'

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jo 19.28-30; Hb 6.19-20; 10.19-20)

³³Jesu kurúsapi wêriri kura daharí tero niiká nií pe'tiro tíi dí'tapi na'í tí'a wa'ákaró niíwi. Teê yamíka' três niikápi na'í tí'a tiokaro niíwi. ³⁴Tohó wa'arí kurata Jesu ípiti karíkúki niŵí. Arameu masa yee uúkúse me'ra a'tíro niíki niŵí:

—Eloí, Eloí, lama sabactáni? A'tíro niígi, "Ô'ákí hi, Ô'ákí hi, de'ró weégi yí'íre kô'á wā'kati?" niígi, tohó niíki niŵí.

³⁵Ápêrā ni'karérā toopí niirá tohó niisére tí'órā, a'tíro niíkarā niŵā:

—Tí'oyá sí'í uúkúse. Díporókí hípi Ô'ákí hi yee kiti weré mí'tagi Eliare písúgi weesamí, niíkarā niŵā.

³⁶Kĩĩ karíkũkã ti'ógi, ni'kí omá wã'ka, ni'ká si'ti vinho piásé me'ra more'kere yosóki niĩwĩ. Yosó toha, ni'kági yukígipi di'té o'o, Jesuré siô moro tiãgi, a'tĩro niĩki niĩwĩ:

—Ĩ'ya ni'irã marĩ yuhũpi. Elia yi'riógi a'tĩgi a'tĩgisami kĩĩre. ³⁷Be'ró Jesu ipĩti karíkũ, wẽria wa'ãki niĩwĩ. ³⁸Kĩĩ wẽrirĩ kura a'tĩro wa'ãkaro niĩwĩ. Ó'ãkĩ hi wi'ipi sacerdotea sãháaropi ka'mú ta'a yosari kasero i'miãro pe'e ti'rĩ dihati, piã kasero dika watĩ yohakaro niĩwĩ. ³⁹Surãra wiôgi romano Jesu doká nu'kugĩ kĩĩ tohõ karíkũ wẽriká ĩ'yaagi, a'tĩro niĩki niĩwĩ:

—Diakĩ hĩta ã'rĩ Ó'ãkĩ hi maki niĩãpi, niĩki niĩwĩ.

⁴⁰Numiã yoarópi Jesuré ĩ'ya nu'kukãrã niĩwã. Naã wa'teropi ã'ra numiã niĩkãrã niĩwã: Maria Madalena, apêgo Maria José, Tiago niĩ tiogi naã niigi pako, tohõ niĩká Salomé niĩkãrã niĩwã. ⁴¹Ã'ra numiã Jesuré Galilãiapi niĩkã siru tuú'kãrã, kĩĩre wee tamú'kãrã niĩkãrã niĩwã. Tohõ niĩká ãpẽrã numia pãharã Jesu Jerusalẽpi wa'akã siru tuú'kãrã toopĩ ĩ'ya nu'kukãrã niĩwã.

Jesuré naã yaá'ke niĩ'

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jo 19.38-42)

⁴²⁻⁴³Jesu wẽrika nimi Judeu masa sooãtĩhi nimi diporo niĩkaro niĩwĩ. Tohõ weerã naã ba'aãtehere apo yuurã weekãrã niĩwã. Na'ĩ ke'ari kura José, Arimatãia wamẽtiri makakĩ hi etãki niĩwĩ. Judeu masa wiõrã me'rakĩ hi wiõgi niĩki niĩwĩ. Josetã Jesuré “Ó'ãkĩ hi besé'ki niĩmi”, niĩ eho peóki niĩwĩ. Tohõ niĩká kĩĩ wiõgi sãháatehe kẽ'rare ko'tẽki niĩwĩ. Tohõ weegi uiró mariró wãkũ tutuaro me'ra Pilato tiropi sãháaki niĩwĩ. Sãháa, Jesu yaã ipiré sẽríki niĩwĩ. ⁴⁴Pilato tii ipiré sẽrikã ti'ógi, kĩĩ wẽria toha'kere masgi, ti'o mariã wa'ãki niĩwĩ. Be'ró surãra wiõgire diakĩ hĩta wẽria wa'ãpari? niĩgi, sãri ya'akĩhi pihõki niĩwĩ. ⁴⁵Surãra wiõgi “Diakĩ hĩta niĩãpi” niĩká ti'ógi, Pilato Jesu yaã ipiré Joseré o'õ dutiki niĩwĩ. ⁴⁶Tohõ weegi José kĩĩre omaãtĩhi kasero ãyurĩ kaserore duũki niĩwĩ. Be'ró Jesu yaã ipiré mii dihóo, tii kaséro me'ra omãki niĩwĩ. Tu'ã eha ni'ko, ni'ká tuti ĩ'tãgapi se'ẽka tutipi siõ soro kũuki niĩwĩ. Be'ró tii peere ĩ'tãgaho me'ra tuú bi'aki niĩwĩ. ⁴⁷Maria Madalena, apêgo Maria piãrã José, Tiago pako Jesuré yaã'karore ĩ'yãkãrã niĩwã.

Jesu kĩĩ wẽri'kipi masá'ke niĩ'

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jo 20.1-10)

16 Saurú naã soo wiãri nimi yi'rĩka be'ro Maria Madalena, apêgo Maria Tiago pako, tohõ niĩká apêgo Salomé i'mĩ tihise duũkãrã niĩwã. Teé me'ra Jesuré kĩĩ ipiré piõ peorã wa'ãrã weekãrã niĩmiwã. ²Muhĩpũ mĩhãtiri kura ma'mã semana sãhá ni'kari nimi soorĩ nimi niĩká Jesuré yaã'karopi wa'ãkãrã niĩwã. ³Naã toopĩ wa'ãrã, a'mẽri sãri yã'akãrã niĩwã:

—Noã marĩre tigã ĩ'tãgere tuu pãáo basarosari? niĩkãrã niĩwã.

⁴Toopĩ ehãrã, tigã ĩ'tãgaho tii tutĩre bi'ákaga apé sia'pi kuyakã ĩ'yãkãrã niĩwã. ⁵Tohõ weerã tii tutĩpi diakĩ hĩ sãháa wa'ãkãrã niĩwã. Toopĩ diakĩ hĩ pe'e ni'kĩ ma'mĩ duhikã ĩ'yãkãrã niĩwã. Kĩĩ yoaró su'tĩro butiró sãyakã ĩ'yãrã, ipĩti ikiãkãrã niĩwã. ⁶Kĩĩ naãre niĩki niĩwĩ:

—Yĩ'ĩre uĩtikã'ya. Misã Jesu Nazarékĩ hire naã kurúsapi paã bi'pe wẽhé'kire a'mãrã weé! Kĩĩ masá tohami. A'toré marimĩ. Kĩĩre naã kũũ'karore ĩ'yãrã a'tiã. ⁷Be'ró kĩĩ bu'erãre, tohõ niĩká Pedrora werẽrã wa'ãya. “Kĩĩ misã diporo Galilãiapi wa'ã yuugisami. Kĩĩ misãre too dipóropi niĩ'karo nohota toopĩ kĩĩre ĩ'yãrãsa”, niĩ werẽrã wa'ãya, niĩki niĩwĩ.

⁸Kĩĩ tohò niiká ti'órã, numiã Jesuré yaá'karopi niĩ'kãrã ikiã nara sãárata, omá wã'ka wa'ákãrã niĩwã. Ipíti i'ya ikiã'kãrã niĩ tihãrã, naã i'ya'kere, naã ti'ókere ãpêrãre werêtikãrã niĩwã.

Jesu Maria Madalenare bahuá mi'ta'ke niĩ'

(Jo 20.11-18)

⁹Jesu bo'reaká soorí nimi niiká wêrĩ'kipi masáki niĩwĩ. Títare Maria Madalenare bahuá mi'taki niĩwĩ. Koôreta too dipóropire Jesu sete wãtiã kiogóre kô'á wiroki niĩwĩ. ¹⁰Kĩĩ koôre bahuáka be'ro kĩĩ me'ra sihá'kãrãe, kĩĩ wêrĩ'kere dihasé wã'a utiráre werêgo wa'áko niĩwõ. ¹¹“Jesu katiãmi, yi'ĩ kĩĩre i'yaápi” niiká ti'órã, êho peótikãrã niĩwã.

Jesu piárã kĩĩ bu'esére siru tuú'kãrãre bahuá'ke niĩ'

(Lc 24.13-35)

¹²Jesu Maria Madalenare bahuáka be'ro ãpêrã piárã kĩĩre êho peórãre bahuáki niĩwĩ taha. Naã ká pupi siharãre kĩĩ ãpi weero noho bahugi bahuáki niĩwĩ. ¹³Be'ró kĩĩre i'ya masika be'ro ãpêrã kĩĩ bu'erã niĩ'kãrãre werêrã wa'ákãrã niĩwã. Naã kê'rare êho peótikãrã niĩwã.

Jesu kĩĩ bu'erãre “A'tiro weeyá” niisé niĩ'

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jo 20.19-23)

¹⁴Maria Madalenare, tohò niiká ãpêrãre bahuáka be'ro Jesu kĩĩ bu'erã onzere bahuáki niĩwĩ. Naã ba'á duhiri kura bahuáki niĩwĩ. Naã “Kĩĩ masáki niãmi” niisére êho peótikãrã niĩwã. Naã êho peótise bu'iri naãre tu'tiki niĩwĩ. ¹⁵Be'ró a'tiro niĩki niĩwĩ:

—Niĩ pe'tiropi niĩ pe'tirãre yi'ĩ masaré yi'riógiti niisé kitire werêrã wa'áya. ¹⁶No'ó yi'ĩre êho peó, wamê yee no'ogi yi'rió no'ogisami. Yi'ĩre êho peótiigi pũrikã bu'iri da'rê no'ogisami. ¹⁷Êho peórã naã êho peóserẽ i'yórá, a'tiro wee masirásama. Yi'ĩ tutuaró me'ra wãtiã masaré sãháa'kãrãre kô'á wiro masirásama. Tohò niiká apêye naã uúkũ masiti'kere uúkũ masirásama. ¹⁸Naã ãyãre yê'ekã, tohò niiká nimá si'rikã, neê mehêkã wa'ásome. Do'ãtirãre amúkã yã peókã, yi'ririã sama, niĩki niĩwĩ Jesu.

Jesu i'mĩsepi mihá butia'ke niĩ'

(Lc 24.50-53)

¹⁹Be'ró marĩ wiógi Jesu kĩĩ bu'erãre werêka be'ro Ô'ãkĩ hi i'mĩsepi kĩĩre mii mihá wa'ãki niĩwĩ. Toopire kĩĩ paki tirópi diakĩ hí pe'e ehã nuhaki niĩwĩ. ²⁰Tohò wa'ãka be'ro kĩĩ bu'erã niĩ pe'tiropi kĩĩ yi'rióse kitire werêsterã wa'ákãrã niĩwã. Naã werekã, Jesu kĩĩ basita naãre wee tamúki niĩwĩ. Naã weresére diakĩ híta niĩ' niĩgi, ãyusé naã weé i'yo mihakã weéki niĩwĩ.

Luca Jesu Cristo yee kitire ohâ'ke niî'

A'ti pūrî a'tîro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Ārî ni'kitá āpêrâ Jesu Cristo yee kitire ohâ'kārâ wa'teropire Judeu masi niîtigi niîki niîwî. Kîî Paulo me'rakî hi waro niîgi, kîî me'ra tohōta da'râ yapatikâ'ki niîwî. Kîî Jesu Cristore ēho peó ni'ka'ke maa de'ró niiká, no'opí ēho peógi ēho peó ni'kapî. Masí no'oya marí'. Áyuró weegí, tohō niiká akô yeegi niîki niîwî. Apé tero weégi Síria di'tapi niirí maka Antioquiapi bahuági bahuápî.

A'ti pūrî niî pe'tirāpireta Jesu yî'riógi a'tîki niîwî niisére ohâ no'okaro niîwî. Israel kurakāharā se'sarore yî'riógi a'tîki niîwî, niî ohâ no'oya maríkaró niîwî.

Āpêrâ Jesu Cristo yee kitire ohâ'kārâ nemoró Jesu kîî katirî imî kohore, kîî weeséti'kere ohâ yî'ri ni'kaki niîwî. Teeré ohaátoho diporo keoró ohâ sî'rigi, a'tîro weéki niîwî. Āpêrâ Jesu yeé kitire wereká î'yâ bese tohagipi, tohō niiká niî pe'tise Jesu weeséti'kere besé ni'ko pe'lo tohagipi ohâki niîwî.

A'ti pūrîre Teófilo wamêtigi, Judeu masi niîtigire ohâki niîwî.

Luca de'ró weégi a'ti pūrîre ohâpari? niisé niî'

1 Pāhará masá îsâ wa'teropi wa'â'kere Jesu yeé kitire ohâ sî'rikārâ niîwā. ²Īsāre bu'ê'karo nohota ohâkārâ niîwā. Jesu neé waro weé ni'ka'kere î'yâ'kārâ, kîî yeé kitire werê tamu'kārâ werê turiakārâ niîwā. Teeréta āpêrâ ohâkārâ niîwā. ³⁻⁴Yî'î kē'ra neé waro ni'ká'ke me'ra niî pe'tise Jesu yeé kitire î'yâ bese pe'okā'. Tohō weé tohagipi, yî'î a'teré keoró ohâ me'rikā' sî'risa'. A'tîro weekā, āyú sî'ri niîgi, wiógi Teófilo, mi'îre ohâ'. Mi'îre āpêrâ bu'ê'ke diakî hîta niî' niî dutigi ohâgiti.

Ô'âkî hire werê ko'tegi i'mîsekî hi João wamê yeegi kîî bahuaátehere werê yuu'ke niî'

⁵A'té me'ra mi'îre werê ni'kagiti. Herode Judéia di'ta wiógi niîka terore ni'kî sacerdote Zacaria wamêtigi niîki niîwî. Kîî Abia wamêtigi yaa kurákî hi sacerdote niîki niîwî. Kîî nimó Isabel wamêtiko niîwō. Koó kē'ra diporókî hipi sacerdote Arão parameó niî turiago niîko niîwō. ⁶Naâ piárāpita Ô'âkî hi î'yóropire āyurá niîkārâ niîwā. Ô'âkî hi dutî'kere, tohō niiká Moisé dutî'kere keoró weékārâ niîwā. Tohō weérâ masá naâre

“Yá'ará nífma”, níf masitikārā nífwā. ⁷Isabel wi'magí boka masítigo nífko nífwō. Tohō weerā naā pō'ra maríkarā nífwā. Tohō níiká naā piárápita bikirá waro níikārā nífwā.

⁸Ní'ká nimi Zacaria yaa kurákāharāre Ô'ákí hi i'yóropi Ô'ákí hi wi'ipi da'rasé nífkarō nífwí. ⁹Naā sacerdotēa wee wíaro noho níf bokaka be'ro Zacariare Ô'ákí hi Níf butia'ri Tūku tiro i'mî tihise i hâ moro dutirā sōrōokārā nífwā. ¹⁰Kíî i'mî tihise i hâ peori kura níf pe'tirā masá sopepí Ô'ákí hire sērírā weékārā nífwā. ¹¹Kíî tohō weerí kura ní'kí Ô'ákí hire werê ko'tegi i'mî sekí hi kíî i hâ moro peoro diakí hí pe'e bahuáki nífwí. ¹²Kíî re i'yági, Zacaria de'ró wee masítiki nífwí. Ikiá yi'ria wa'áki nífwí. ¹³Kíî tohō weeká i'yági, Ô'ákí hire werê ko'tegi kíî re nífki nífwí:
—Yíî re uítiká'ya. Ô'ákí hi míî sērisére ti'oámi. Míî nimo Isabel ní'kí pō'ratífgosamo. Kíî re João wamê yeeya. ¹⁴Míî kíî me'ra pūfuro e'katígisa!. Apērá kē'ra kíî bahuákā, pāhará e'katírāsama. ¹⁵Míî maki Ô'ákí hi i'yóropire mehō níigi meheta nífgisami. Neē vinhore, si'biókere sí'risomé. Kíî bahuaátoho díporo Espírito Santore kíó yi'ria tohagísami. ¹⁶Pāhará Israel kurakāharā Ô'ákí hi naā wiógire ēho peó du'u'kārāre ēho peókā weegísami taha. ¹⁷Kíî marí wiógi díporo werê mí'ta sihagísami. Díporóki hípi Ô'ákí hi yeekāhasere werê mí'tagi Elia mariká Espírito Santo tutuasére kíó yi'riaki nífwí. Kíî weeró noho kíî kē'ra kíó yi'riagísami. A'tíro weegísami. Paki simiáre naā pō'rá me'ra kumûkâ mariró níisétikā weegísami. Tohō níiká yi'rí ní'karāre wiórā dutisére yi'tiká weegísami. A'tíro weé masaré marí wiógire yē'ê dutigi bu'ê yuugísami, nífki nífwí Ô'ákí hire werê ko'tegi.

¹⁸Kíî tohō níiká, Zacaria sērí yā'aki nífwí:

—De'ró weé yi'í a'teré “Diakí híta níf” níf masi boosari? Yíî biki waró níf!. Yíî nimo kē'ra bíkió waro nífmo, nífki nífwí.

¹⁹Ô'ákí hire werê ko'tegi kíî re yi'tíki nífwí:

—Yíî Ô'ákí hire da'rá ko'tegi Gabriel wamêti. Yíî Ô'ákí hi i'yóropi níf. Kíî yi'í re míî me'ra uúkū dutigi, a'te kití áyusére werê dutigi o'ôo'ami. ²⁰Ní'károakāre míî ēho peóti'ke bu'iri uúkütigi tohagísami. Teē míî maki bahuátiro pōo tēoro neē kāró uúkūsōme. Kíî bahuáka be'ropi Ô'ákí hi iaró nohota míî uúkūgisa! taha, nífki nífwí.

²¹Kíî tohō weerí kura sopé pi'tokāharā pe'e ko'tērā weékārā nífwā. Naā Zacaria bahutíkā, kíî yogóká i'yārā, “De'ró wa'ápari baa kíî re?” níikārā nífwā. ²²Zacaria naā tiropi wihatági, uúkū masítiki nífwí. “Toopfta Ô'ákí hi apēye noho kíî re i'yoápi”, níikārā nífwā. Kíî uúkū masiti tíhagi uúkūro noho o'ógi, naāre wéhē tuu keheoki nífwí.

²³Kíî Ô'ákí hi wi'ipi da'rasé nífiri pe'tíka be'ro kíi yaá wi'ipi dahā tohaaki nífwí. ²⁴Be'ró, kíî nímo Isabel níhí pako toháko nífwō. Ní'kāmukāse muhipūri koō neē wíháatiko nífwō. ²⁵Koō a'tíro wákūko nífwō: “Ô'ákí hi yi'í pō'ra marígo ní'kore wee tamuámi. Masá buhíkā'tikā'ato maha níigi yi'í re áyuró weemí”, nífko nífwō.

Mariare Ô'ákí hire werê ko'tegi i'mî sekí hi Jesu bahuaátehere werê yuu'ke níf'

²⁶Seis muhipūri Isabel níhí pako níiro yi'rí karo nífwí. Tiikése muhipūri be'ro Ô'ákí hi kíî re werê ko'tegi Gabrielre a'tíro weéki nífwí. Galiléia dí'ta níiri maka Nazarépi o'ôo'ki nífwí taha. ²⁷Kíî re ní'kó numiô Mariare, neē ápi ímí me'ra níiti'kore kití werê dutigi o'ôo'ki nífwí. Koō ní'kí Davi

paramí niî turiagi José wamêtiga me'ra amûkã di'tegótigo weêko niîwõ.

²⁸ Õ'âkî hire werê ko'tegi koð niirópi sãháa, a'tíro niîki niîwî:

—Maria, e'katíya. Õ'âkî hi mi'îre äyuró weégi pahã yã'ami. Kîî marí wiôgi mi'î me'ra niîmi. Niî pe'tirá numiã yi'rióro mi'îre äyuró weé yi'ri ni'kagisami, niîki niîwî.

²⁹ Kîî tohó niikã ti'ógo, ti'o mariá wa'áko niîwõ.

—Teeré de'ró niî si'rigi weeti yi'îre? niîko niîwõ. ³⁰ Be'ró Õ'âkî hire werê ko'tegi a'tíro niîki niîwî:

—Maria, yi'îre uitikã'ya. Õ'âkî hi î'yóropire mi'î äyusé bokaápi. Mi'î me'ra e'katísami. ³¹ Ni'kãroakãre mi'î nihí pako tohagósa'. Ni'kí põ'rátigosa'. Kîîre Jesu wamé õ'oyá. ³² Kîî mehó niigí meheta niîgisami. “Õ'âkî hi i'mîsekî hi maki niîmi”, niî no'ogisami. Kîî yékí Daviré weé'karo noho Õ'âkî hi wiôgi söróogisami. ³³ Tohó weégi Israel kurakãharãre dutí nu'kukí 'sami. Kîî dutisé neé pe'tisomé. Wiôgi niî nu'kukí 'sami, niîki niîwî.

³⁴ Kîî tohó niikã ti'ógo, Maria Õ'âkî hire werê ko'tegire sêri yã'ako niîwõ:

—De'ró weé a'té tohó wa'à boosari? Yi'î neé ni'kí imí me'ra níf wee', niîko niîwõ.

³⁵ Õ'âkî hire werê ko'tegi koðre yi'tíki niîwî:

—Espírito Santo mi'îpire dihatágisami. Õ'âkî hi i'mîsekî hi kîî tutuasé mi'îpire o'me kurá weeró noho diháti, tuú bi'arosa'. Tohó weégi mi'î maki Õ'âkî hi yagi äyugi waro tohágisami. Kîî “Õ'âkî hi maki niîmi”, niî no'ogisami. ³⁶ Mi'î basúko Isabel kê'ra bikió waro niîmigo, ni'kí maki wiãgosamo. Koð naã “Põ'ra marímo” niî no'o'ko koð nihí pako niiró seis muhipiri yi'ri toha'. ³⁷ Õ'âkî hire niî pe'tise weetá basió', niîki niîwî.

³⁸ Kîî tohó niikã ti'ógo, Maria yi'tíko niîwõ:

—Yi'î Õ'âkî hire da'rá wã'ya ko'tego niî'. Õ'âkî hi mi'î ni'karo nohota yi'îre weeáto, niîko niîwõ.

Koð tohó niî tu'a ehaka be'ro Õ'âkî hire werê ko'tegi wa'à wa'âki niîwî.

Maria Isabelre î'yágo wa'â'ke niî'

³⁹ Õ'âkî hire werê ko'tegi werêka be'ro Maria yogoró mariró a'tíro weêko niîwõ. Tee nimírita koð basúko Isabelre opã bu'upa niirí maka Judéia di'tapi î'yágo wa'áko niîwõ. ⁴⁰ Toopí ehágo, Zacaria yaá wi'ipi sãháako niîwõ. Sãháago, Isabelre “Niîti mi'î” niîko niîwõ. ⁴¹ Koð tohó niikã'ta, Isabel maki paã po'peapi sãyagí a'mé yã'aki niîwî. Isabel Espírito Santore kió yi'riago toháko niîwõ. ⁴² Tohó weégo koð ipítí tutuaró me'ra uúkuko niîwõ:

—Niî pe'tirá numiã yi'rióro Õ'âkî hi mi'îre äyuró weé yi'ri ni'kami. Mi'î maki kê'rare äyuró weemi. ⁴³ Mi'î yi'î wiôgi pako yi'îre î'yágo a'tikã, äyú butia'ro wa'à. ⁴⁴ Mi'î uúküsere tí'okã'ta, yi'î maki paã po'peapi sãyagí e'katíse me'ra a'mé yã'ami. ⁴⁵ Õ'âkî hi marí wiôgi mi'îre “Tohó weegí'ti” niî'ke keoró wa'ãrosa'. Mi'î kîî tohó niî'kere tí'ó êho peó'ko e'katí', niîko niîwõ Isabel.

⁴⁶ Be'ró Maria a'tíro niîko niîwõ:

Yi'î ehêri põ'rapí Õ'âkî hi yi'î wiôgire “Äyú yi'riagi niîmi” niî tí'ó yã'a'.

⁴⁷ Õ'âkî hi yi'îre yi'riógi me'ra e'katí'.

⁴⁸ Yi'î mehó niigóre Õ'âkî hi a'tíro weéki niíami.

Kîîre da'rá wã'ya ko'tegore wãkúki niíami. A'tó be'ro me'ra niî pe'tirá yi'îre “Õ'âkî hi äyuró weeámi koðre”, niîrásama.

- 49 Õ'ákî hi tutuâ yî'riagi yî'îre âyú butia'se waro weeámi.
Kîî âyú yî'riagi, yâ'asé moogí níîmi.
- 50 Nîí pe'tirá kîîre wio pesásé me'ra ti'ó yâ'aräre pahá
yâ'a nu'kukî 'sami.
- 51 Kîî tutuaró me'ra pehé âyusé weemí.
Âpêrà yî'rióro nîí' nîí ti'ó yâ'aräre dokâ ke'akâ weemí.
- 52 Wiôrá níîmi'kâräre mehô niirâ tohaká weemí.
Mehô niirâ pe'ere wiôrá weeró noho moróomi.
- 53 Ihá boaräre pehe waró âyusé o'ômi.
Pehé kiomí'kâräre neê yê'e nohó moorâ tohaká weemí.
- 54 Israel kurakâharâ kîîre da'rá ko'teräre wee tamúmi.
Neê kâ'ró naäre pahá yâ'atikâ weetúmi.
- 55 Kîî marí yêki simiäre “Tohó weegíti” níî'karo nohota weemí.
Abraãore, tohó niiká kîî paramérâ nîí turiaräre pahá yâ'a
nu'kukî 'sami, níîko níîwô Maria.
- 56 Maria Isabel tiropi i'tiâ muhipû tohá ni'iko níîwô. Be'ró koo yaá wi'ipi
dahâ tohaako níîwô.

João masaré wamê yeegi bahuá'ke níí'

57 Be'ró Isabel koô makiré wiarí muhipû ehâkaro níîwi. Tiítare koô makí
bahuáki níîwî. 58 Kîî bahuáka be'ro koô akawerérâ, âpêrà koo yaá wi'í
pi'to niirâ koôre e'katí tamurâ wa'âkârâ níîwâ. Õ'ákî hi koôre âyú butia'se
weeká î'yârâ, tohó weékârâ níîwâ. 59 Ni'ká semana kîî bahuáka be'ro Moisé
dutí'karo nohota weékârâ níîwâ. Kîî ò'rekihí yapa kaserore yehê k'ô'a dutirá
wa'âkârâ níîwâ. Masá kîîre kîî pakí wamé weeró noho Zacaria wamê yee
sí'rikârâ níîmiwâ. 60 Naâ tohó weé sí'rimikâ, kîî pakó naäre níîko níîwô:
—Níí wee! Kîî João wamêtigisami, níîko níîwô.

61 Masá pe'e “De'ró weégi? Mi'î akawerérâ João wamêtirá marimá”,
níîkârâ níîwâ.

62 Be'ró Zacariare “Mi'î de'ró wamé ò'ó sí'risari?” niirâ, wêhê tuu
kehose me'ra sérí yâ'akârâ níîwâ. 63 Naâ tohó niiká, ni'ká píhi séríki
níîwî. Tii píhípi kîî “João wamêtigisami”, níí ohâki níîwî. Níí pe'tirá kîî
tohó weesere î'yârâ, ikiá pe'tia wa'âkârâ níîwâ. 64 Kîî ohâka be'ro maatá
Zacaria opáturi uúkú ni'kaki níîwî taha. Tohó uúkúgi “Õ'ákî hi tutuâ yî'rigi
níîmi” níí e'katíki níîwî. 65 Zacaria tohó weesé me'ra níí pe'tirá kîî pi'to
niirâ ikiá pe'tia wa'âkârâ níîwâ. Níí pe'tirá toó i'miásé bu'upapi niirâ
Judéiakâharâ tohó wa'â'kere werêste wâ'kakârâ níîwâ. 66 Níí pe'tirá naâ
tohó werê turiasere ti'órâ, pûuro wâkúkârâ níîwâ. Kîî Õ'ákî hi tutuaró
me'ra bahuákâ î'yârâ, a'méri sérí yâ'a mihakârâ níîwâ:

—Kîî wi'magí bikí ehági, de'ró niigi noho niigisari? níîkârâ níîwâ.

Zacaria Õ'ákî hire basâ peo'ke níí'

67 Wi'magí paki Zacaria Espírito Santore kió yî'riaki níîwî. Tohó weégi
Õ'ákî hi uúkú dutisere a'tiuro uúkúki níîwî:

68 Marí wiôgi Õ'ákî hi Israel kurakâharâ wiôgire âyuró uúkûrâ.
Marí tiro, kîí yarâ tiropi a'tími. Maríre wee tamúgi,
âyuró yî'rikâ weegísami.

69 Kîî maríre yî'rioákíhi tutuâ yî'riagire o'ôo'gisami.
Kîîre Davi paramérâ níí turiarâ wa'teropi niigíre o'ôo'gisami.
Davi Õ'ákî hire da'rá wâ'ya ko'tegi níîki níîwî.

- ⁷⁰ A'teré neê waropita kîi yeé kiti werê mi'tarã yã'asé moorá me'ra Ô'âkî hi "Tohó weegíti", niiki niîwî.
- ⁷¹ Nîi pe'tirã marîre wapârâtirãre, marîre i'yã tu'tirãre yi'ri wetíkã weegísami.
- ⁷² Tohó niiká marí yêki simiãre "Misãre pahã yã'agiti. Yi'fi 'Tohó weegíti' niî'ke ayusére neê akobohósome", niiki niîwî.
- ⁷³ A'teré Ô'âkî hi kîi basita marí yêki Abraãore "Tohó weegíti", niiki niîwî.
- ⁷⁴ Marîre i'yã tu'tirãre yi'ri wetíkã weegísami. Tohó niiká uiró mariró marîre kîi dutiró weeká weegísami.
- ⁷⁵ Nîi pe'tiro marí katiró pōo téoro ayurá, kîi yarã kîi iaró weeká weegísami, niiki niîwî Zacaria.
- ⁷⁶ Mi'fi, yi'fi makiakã, marí wiôgi a'tiãtihi ma'are apo yuú mi'tagi niígisa'. Tohó weégi "Ô'âkî hi i'mî sekî hi yee kitire werê mi'tagi niîmi", niî no'ogisa'.
- ⁷⁷ Mi'fi Ô'âkî hi yarãre a'tiro niígisa': "Misã yã'aro weé'kere akobohóse sêriká, misãre akobohógisami. A'tiro weégi, misã pekã me'epi wa'ã boo'kãrãre yi'riógisami", niígisa'.
- ⁷⁸ Ô'âkî hi marí wiôgi marîre ma'í pahã yã'a tihagi, kîi makí marîre yi'rioákihire o'ôo'gisami.
- ⁷⁹ Kîi na'í ti'aropi niirãre si'ôo'ro weeró noho marí kîi re masítirã, pekã me'epi wa'ã boo'kãrãre kîi re masiká weegísami. Tohó weé marí yã'aro weé'kere akobohógi, marîre kîi me'ra ayuró niisétikã weegísami, niiki niîwî Zacaria.
- ⁸⁰ Wi'magí bikiã, siãpe me'ra Ô'âkî hire nemoró êho peó wã'kaki niîwî. Yukí mariró, masá marirópi niî baha ke'atiki niîwî. Teê Israel kurakãharãre bu'ê ni'kaka teropi toopí niî tioki niîwî.

Jesu kîi bahuá'ke niî'

(Mt 1.18-25)

2 Jesu kîi bahuátoho diporo niî pe'tirã romano masa wiôgi Augusto wamêtigi niî pe'tirã masaré ba'pã keogitigi, naã wameré ohã ô'o dutiki niîwî. ² Cirênio, Síria di'ta wiôgi niika tero neê waro ohã ô'ose ni'kãkaro niîwî. ³ Niî pe'tirãre naã yêki simiã bahuá'ke makãripi ohã ô'ogi wa'ã dutiki niîwî.

⁴ Tohó weégi José Nazaré Galiléia di'ta niirí makapi niî'ki wihã wã'kaki niîwî. Belé Judéia di'ta niirí makapi wa'ãki niîwî. Toopí kîi yêki Davi bahuáki niîwî. Kîi Davi paramí niî yuugi, toopí ohã ô'o dutigi wa'ãki niîwî. ⁵ Kîi, kîi amûkã di'teákoho Maria me'ra Belépi ohã ô'o dutigi wa'ãki niîwî. Koô wi'magí kiogó niiko niîwô. ⁶ Naã Belépi niirí kura Maria koô wi'magí ye'erí tero ehãkaro niîwî. ⁷ Toopíre naã kãrirí wi'í bokatikãrã niîwã. Tohó weerã ekarã naã kãrirí wi'ipi wa'ãkãrã niîwã. Toopí koô neê waro wi'magí wiãko niîwô. Kîi re su'ti kaséri me'ra omã, ekarã naã ba'arí ko'ropi kûũko niîwô.

Ô'âkî hire werê ko'terã i'mî sekãharã ovelha ko'terãre Jesu bahuásere werê'ke niî'

⁸ Belé sumútohopi ovelha ko'terã niikãrã niîwã. Naã, naa yarã ovelhare ko'terã, kãpupi niî bo'rea mihakãrã niîwã. ⁹ Wãkútiro naãre ni'kí Ô'âkî hire werê ko'tegi i'mî sekî hi bahuáki niîwî. Ô'âkî hi kîi asistése

naâ tiropi ãyuró bo'rê yuu se'sa wa'âkaro niîwi. Tohó wa'aká ì'yârã, ikiá yì'riakãrã niîwã. ¹⁰ Ô'âkî hire werê ko'tegi naãre a'tîro niîki niîwî:

—Yî'îre útikã'ya. Misãre ãyusé kitire miítigi weé! Tee kitîre tí'órã, niî pe'tirã e'katírãsama. ¹¹ Ni'kakã yami Davi yaá maka Belépi misãre yì'rioákihi bahuámi. Kîî Ô'âkî hi besé'ki Cristo marî wiôgi niîmi.

¹² Kîî wi'magíre su'ti kaséri me'ra omá'kire boka ehárãsa! Wa'îkîrã niirî wi'îpi kûyagíre ì'yârãsa! Misã a'teré ì'yârã, “Diakî híta wereápi”, niîrãsa!, niîki niîwî Ô'âkî hire werê ko'tegi.

¹³ Kîî tohó niîka be'roakã kîî tiropi pâharã Ô'âkî hire werê ko'terã i'mî sekãharã bahuá nemokãrã niîwã. Naã Ô'âkî hire êho peórã, a'tîro e'katí basã peokãrã niîwã:

¹⁴ Ô'âkî hi i'mîseki hire e'katí peorã. Niî pe'tirã kîî re
 “Áyú butia'mi”, niî basã peoato. A'tí di'ta pe'ere kîî ãyuró
 weé no'o'kãrã ehêri pō'rapî ãyuró tí'ó yã'ato, niîkãrã niîwã.

¹⁵ Be'ró Ô'âkî hire werê ko'terã i'mîsepi mihãaka be'ro ovelha ko'terã naã basi a'mêri uúkukãrã niîwã:

—Te'á keéro Belépi. Tohó wa'â'kere, Ô'âkî hi marîre werê duti'kere ì'yârã marî, niîkãrã niîwã.

¹⁶ Tohó weérã soharó me'ra makâpi pi'ákãrã niîwã. Toopí pi'atãrã, Maria, Joseré boka ehákãrã niîwã. Wi'magí kē'rare ekarã ba'arí ko'ropi kûyagíre ì'yákãrã niîwã. ¹⁷ Kîî re ì'yãka be'ro Ô'âkî hire werê ko'tegi wi'magí yee kitire naãre niî'kere werêstekãrã niîwã. ¹⁸ Niî pe'tirã naã weresere tí'órã, tí'ó ikiá mihakãrã niîwã. ¹⁹ Maria pe'e ovelha ko'terã tohó niisére koô se'saro wãkú tí'ó yã'akã'ko niîwô. Ípítî teeré wãkú niriko niîwô. ²⁰ Ovelha ko'terã Ô'âkî hire werê ko'tegi naãre niî'karo nohota keoró wa'aká ì'yârã, Ô'âkî hire “Áyú yì'riami”, niî e'katí tohaakãrã niîwã.

Jesuré naã Ô'âkî hi wi'îpi miáa'ke niî'

²¹ Ni'kã semana Jesu bahuáka be'ro naã wee wiáro noho weékãrã niîwã. Jesuré kîî ò'rekíhí yapa kaserore yehê kō'akãrã niîwã. Tiítareta kîî re Jesu wamé ò'ókãrã niîwã. Tii waméreta Ô'âkî hire werê ko'tegi Maria koô nihi pako niátoto díporo ò'ó dutíki niîwî. Tohó weérã tohó wamé ò'ókãrã niîwã.

²² Wi'magí koô wiãka be'ro tiikése nimiri yì'ríka be'ro naã wee wiáro noho weékãrã niîwã. Moisé dutisé a'tîro niîkaro niîwî. Numiã wi'magí wiãka be'ro tiikése nimiri be'ro opãturi naã niî'karo nohota tohaáto taha niîro tohó dutíkaró niîwî. Tiítare wi'magíre Jerusalépi miáakãrã niîwã. Toopí Ô'âkî hi wi'îpi mii sãhá, Ô'âkî hire “Mi'í yagí niîmi”, niî ì'yórá wa'âkãrã niîwã. ²³ Ô'âkî hi dutisé tohó niî yuukã, teeré tohó weékãrã niîwã. A'tîro niîkaro niîwi: “Niî pe'tirã imiã bahuá mi'tarã Ô'âkî hi yarã sãhakã weé no'orãsama”, niîwi. ²⁴ Be'ró Maria, tohó niikã José Ô'âkî hi dutíkaró nohota weékãrã niîwã taha. A'tîro niîkaro niîwi: “Ô'âkî hire êho peórã, piãrerã buhá weeró noho bahurãre o'óya. Naã marikã buhá piãrã o'óya”, niîkaro niîwi.

²⁵ Tiítare ni'kí Jerusaléki hi Simeão wamétigi niîki niîwî. Kîî ãyugí Ô'âkî hire êho peó yì'rigi niîki niîwî. Israel kurakãharãre yì'rioákihi yuú kuegi weéki niîwî. Espírito Santo Simeão me'ra niî nu'kuki niîwî.

²⁶ Espírito Santo kîî re a'tîro werê yuu tohaki niîwî:

—Cristo Ô'âkî hi besé'kire ì'yátimigi, mi'í wêrisome, niîki niîwî.

²⁷ Ô'âkî hi wi'îpi Jesuré miáaka nimire Espírito Santo Simeãore tíí wi'îpi

wa'â dutiki niŵwī. Be'ró Jesuré kīŵ paki simiá Moisé duti'karo nohota weérā, Ô'âkī hi wi'ipi miáakārā niŵwā. ²⁸ Wi'magíre i'yági, Simeão mii wiáki niŵwī. Mii wiá, Ô'âkī hire e'katí peogi, a'tíro niiki niŵwī:

²⁹ Wiôgi, mi'f "A'tíro weegíti" ni'kere keoró weeápi.

Tohó weégi ni'kâroakāre yi'f mi'f re da'rá ko'tegi e'katíse me'ra wērī masi'.

³⁰ Masaré yi'rioákihire i'yâ toha'.

³¹ Mi'f niŵ pe'tirā masá i'yóropi kīŵ re masi dutigi tohó weewí.

³² Kīŵta Judeu masa niŵtirāre mi'f re êho peó dutigi si'loo'gi weeró noho weegísami. Tohó niiká niŵ pe'tirā mi'f yarā Israel kurakāharā

"Ô'âkī hi áyuró weeámi", niŵ no'orāsama, niiki niŵwī Simeão.

³³ Simeão wi'magíre tohó niiká ti'órā, José, tohó niiká Jesu pakó ti'ó mariá wa'âkārā niŵwā. ³⁴ Be'ró Simeão naāre "Ô'âkī hi misāre áyuró weeáto", niiki niŵwī. Maria, Jesu pakóre a'tíro niiki niŵwī:

—Ô'âkī hi ā'rí wi'magíre a'tíro wee dutigi beseápi. Kīŵ re iatírā Israel kurakāharā kō'á diho no'orāsama. Kīŵ re iárā pe'e moróo peo no'orāsama. Kīŵ Ô'âkī hi yeekāhasere i'yó mi'tagi niŵgisami. Pāharā kīŵ re teerā sama.

³⁵ Tohó weesé me'ra niŵ pe'tirā wākusére bahú yoaropi masi no'orosa'. Mi'f pe'e teeré di'píhi me'ra yōséro weeró noho pūrisé ti'ó yā'agosa', niiki niŵwī Mariare.

³⁶ Apêgo Ô'âkī hi wi'ipire Ô'âkī hi yee kiti weré mi'tago niŵko niŵwō. Koô Ana wamétiko niŵwō. Fanuel mako Aser kurakóho niŵko niŵwō. Bikió waro niŵko niŵwō. Neê waropire nu'miό waro amúkâ di'téko niŵwō. Koô amúkâ di'téka be'ro sete ki'mari koô marapí me'ra niŵko niŵwō. Tiikése ki'mari be'ro koô marapí wería wa'âki niŵwī. ³⁷ Jesuré naâ Ô'âkī hi wi'ipi miáaka terore koô wapé wi'io oitenta e quatro ki'mari kióko niŵwō. Koô Ô'âkī hi wi'ipire neê wiháatiko niŵwō. Toopí Ô'âkī hire êho peógo, yamíri, imi kohori be'tí, Ô'âkī hire sērī nu'kukā'ko niŵwō. ³⁸ Simeão Mariare, Joseré uúkūri kura Ana naâ tiropi wa'âko niŵwō. Jesuré i'yágo, Ô'âkī hire "Áyú!" niŵko niŵwō. Be'ró niŵ pe'tirā Jerusalé kāharā masaré yi'rioákihire ko'terāre Jesu yeekāhasere weréko niŵwō.

Maria, José, Jesu naa yaá maka Nazarépi dahâ tohaa'ke niŵ'

³⁹ Niŵ pe'tise Ô'âkī hi duti'kere weé tu'ahaka be'ro Maria, José, Jesu naa yaá maka Nazaré, Galiléia di'tapi dahâ tohaakārā niŵwā. ⁴⁰ Wi'magí siápe me'ra bikiá, nemoró tutuagí, masi nemogi wa'âki niŵwī. Ô'âkī hi kīŵ re áyuró weéki niŵwī.

Jesu Ô'âkī hi wi'ipi wiôrá me'ra uúkū'ke niŵ'

⁴¹ Jesu paki simiá niŵ pe'tise ki'mari Páscoa bosê nimi niiká Jerusalépi bosê nimirí wa'â mihakārā niŵwā. ⁴² Tohó weérā Jesu doze ki'mari kioká, naâ wee wiáro noho wa'âkārā niŵwā taha. Jesu tiítare neê waro bosê nimi wa'âgi weéki niŵwī. ⁴³ Bosê nimi yi'ríka be'ro José, Maria naa yaá makapi dahâ tohaakārā niŵwā. Tiítare Jesu pe'e kīŵ pakó Maria, José masiró mariró Jerusalépi tohákā'ki niŵwī. ⁴⁴ Naâ Jesuré "Ápêrā marí me'rakāharā me'ra wa'â yuusami", niikārā niŵmiwā. Tohó weérā naâ wākū ke'tiro mariró ni'ká nimi ma'ápire wa'âkārā niŵwā. Be'ropí naâ akawerérā, naâ

ĩ'yâ masirã wa'tero kîĩ re a'mâkârã niĩmiwã. ⁴⁵ Neê bokatfãrã niĩwã. Tohõ weerã kîĩ re a'mârã, Jerusalépi mahãmi tohakãrã niĩwã.

⁴⁶ I'tiã nĩmi naã a'mãka be'ro Ô'ãkĩ hi wi'ipi kîĩ re bokãkãrã niĩwã. Kîĩ Moisé ohã'kere bu'erã wa'teropi duhĩki niĩwĩ. Naã uúkũsere ti'ó, kîĩ kē'ra naãre sērĩ yã'a mihakĩ niĩwĩ. ⁴⁷ Niĩ pe'tirã kîĩ masisere ĩ'yãrã, kîĩ yĩ'tĩ me'risere ti'órã, ĩ'yã maria mihakãrã niĩwã. ⁴⁸ Kîĩ Ô'ãkĩ hi wi'ipi duhikã ĩ'yãrã, kîĩ paki simiã ĩ'yã mariakãrã niĩwã. Kîĩ pakó kîĩ re niĩko niĩwõ:

—Makĩ, de'ro weégi ĩsãre tohõ weeãti? Mi'ĩ paki, yĩ'ĩ ipĩti mi'ĩ re a'maãpi. Ipĩti wãkũ ke'tiapi, niĩko niĩwõ.

⁴⁹ Koõ tohõ niĩkã ti'ógĩ, Jesu niĩki niĩwĩ:

—De'ro weerã yĩ'ĩ re a'maãti? Misã yĩ'ĩ paki yeekãhasere weeró iã' niisere masĩtiati? niĩki niĩwĩ.

⁵⁰ Kîĩ paki simiã Jesu tohõ niisere ti'o masĩtikãrã niĩwã.

⁵¹ Be'ro naã me'ra Nazarépi dahã tohaaki niĩwĩ. Kîĩ too dipóropi wee'karo nohota naã dutisere áyuró yĩ'tĩ nu'kuki niĩwĩ. Kîĩ pakó niĩ pe'tise Jerusalépi tohõ wa'ã'kere wãkũ niriko niĩwõ. ⁵² Jesu siãpe me'ra bikiã, masĩ nemo wã'kaki niĩwĩ. Ô'ãkĩ hi kîĩ re “Áyugĩ niĩmi”, niĩ ĩ'yãki niĩwĩ. Masã kē'ra niĩ pe'tirã kîĩ re áyuró wãkũkãrã niĩwã.

João masaré wamê yeegi bu'ê'ke niĩ'

(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Jo 1.19-28)

3 Quinze ki'mari Tibério wamêtigĩ niĩ pe'tirã romano masa wiõgi niĩri kura a'tikérã kîĩ dokakãharã wiõrã niĩkãrã niĩwã. Põncio Pilato Judéia di'ta wiõgi niĩki niĩwĩ. Herode Galiléia di'ta wiõgi niĩki niĩwĩ. Herode akabihĩ Filipe Ituréia, Traconite wamêtise di'ta wiõgi niĩki niĩwĩ. Lisãnia wamêtigĩ Abilene di'ta wiõgi niĩki niĩwĩ. ² Anã, tohõ niĩkã Caifã sacerdotea wiõrã niĩkãrã niĩwã. Tiĩta naã wiõrã niĩri kura Ô'ãkĩ hi Zacaria maki Joãore masã mariró, yukĩ marirópi uúkũki niĩwĩ. ³ Be'ro João niĩ pe'tiro diã Jordão wamêtiri maa wa'teropi yĩ'rĩ wã'kaki niĩwĩ. Masaré a'tiro bu'ê'ki niĩwĩ:

—Misã yã'ãro weeséti'kere bihã weti dika yuú, wamê yee no'oya. Tohõ weerã misã yã'ãro wee'kere akobohó no'orãsa, niĩki niĩwĩ. ⁴ Diporókĩ hipi Ô'ãkĩ hi yee kiti weré mi'tagi Isaiã ohã'karo nohota João keoró weesétiki niĩwĩ. A'tiro ohã yuu no'okaro niĩwĩ:

Ni'kĩ yukĩ mariró, masã marirópi a'tiro karĩkũ nu'ku bahã ke'atigisami: “Marĩ wiõgi a'tiãtihi ma'are apo yuúya.

Diakĩ híri ma'a áyurĩ ma'a kē'rãro weeró noho wee yuúya.”

(Marĩ wiõgi a'tiãtoho diporo misã niisétisere apo yuúya, misã wãkusere dika yuúya niĩgi, tohõ niĩki niĩwĩ).

⁵ Niĩ pe'tise opã ko'ari yaã, diakĩ hí no'orosa'.

Niĩ pe'tise ĩripagĩ, opã bu'upa diakĩ híri paa weé no'orosa'.

Ma'ãri diakĩ hí niĩtise ma'ãri diakĩ hí ni'ko no'orosa'.

Ma'ãri kopēri bihise yaã mu'muo no'orosa'.

(Misã yã'ãro weeséti'kere dika yuú, apoyã niĩgi, tohõ niĩki niĩwĩ).

⁶ Misã tohõ weekã, Ô'ãkĩ hi masaré yĩ'riõsere niĩ pe'tirã ĩ'yãrãsama, niĩ ohãki niĩwĩ Isaiã.

⁷ Masã João tiropi wamê yee dutirã wa'ãkãrã niĩwã. Naã tohõ weekã, naãre a'tiro niĩki niĩwĩ:

—Misâ wee soóri kurakâharâ âyâ weeró noho niî'. Nikî î hiká âyâ, uî wâ'kasama. Misâ âyâ weeró noho bu'îri da'resere uî'. Tohó uîrá, misâ yâ'âro weé'kere bihâ weti dika yuú si'ritimirâ, wamê yee dutirá a'tiápi. ⁸Misâ diakî híta ísâ yâ'âro weé'kere bihâ weti dika yuuápi niîrá, misâ weesétise me'ra î'yoyá. A'tíro wákútiká'ya: “Ísâ Abraão paramérâ niî'. Tohó weerâ Ô'âkî hi tiropi wa'l'ârasa”, niî wákútiká'ya. Misâ wâkusere dika yuútikâ, Abraão paramérâ niisé wapa marí'. Ô'âkî hi iági, a'té î tâ peeri me'ra Abraão paramérâ wa'aká wee masími. Kîî tohó weeká maa, naâ pe'e Ô'âkî hi iaró wee boósama. ⁹Marí yukipagí oté'kepagi weeró noho niî'. Ô'âkî hi misâre yukipagí dikâ marisépagire besé kô'aro weeró noho weegísami. Yukí âyuró dikâtitikihire paâ kô'a, î há kô'akâ' no'osa'. Teeré weé'karo weeró noho misâ wâkusere dika yuútikâ, âyuró weesétitikâ, Ô'âkî hi misâre komêa me'ra paâ kô'agi weeró noho bu'îri da'rêgisami, niîki niîwî João.

¹⁰Kîî tohó niiká ti'órâ, masá kîîre sêrí yâ'akârâ niîwâ:

—Too pûríkare de'ró weerásari? niîkârâ niîwâ.

¹¹João naâre yi'tíki niîwî:

—No'ó piáro su'tíro kiogí noho âpi moogíre ni'kâro o'ôya. Ba'asé kiogí noho ba'asé moogí me'ra dika waá ba'âya, niîki niîwî.

¹²Âpêrâ kê'ra romano masa wiôrâre niyéru wapa seé basarâ João tiropi wamê yee dutirá wa'âkârâ niîwâ. Kîîre sêrí yâ'akârâ niîwâ:

—Ísâre bu'egí, ísâ de'ró weerásari? niîkârâ niîwâ.

¹³João naâre yi'tíki niîwî:

—Romano masa naâ wapa seé duti'karo nemoró wapa seétiká'ya. Naâ dutiró ehâ tu'aro wapa seéya, niîki niîwî.

¹⁴Âpêrâ surâra kê'ra kîîre sêrí yâ'akârâ niîwâ:

—Ísâ waro, de'ró weerásari? niîkârâ niîwâ.

João naâre yi'tíki niîwî:

—Neê âpêrâ kiosere e'mâtiká'ya. Naâ o'ôtikâ, tutuaró me'ra naâre uisé o'ô, yâ'âro weetiká'ya. Teeré iárâ, naâ weetí'kepireta werê sâa dohatiká'ya. Misâ wapá ta'ase me'ra di'akî e'katíya, niîki niîwî.

¹⁵Masá João bu'esere ti'órâ, ipíti wákúkârâ niîwâ.

—Apé tero weégi João Ô'âkî hi besé'ki Cristo marí yoaká yuú kue'ki niîsami, niî wákúkârâ niîmiwâ. ¹⁶Naâ tohó niisére masígi, João niî pe'tirâre a'tíro niîki niîwî:

—Yi'î misâre naâ yâ'âro weé'kere bihâ weti, du'uáma niîgi, akó me'ra wamê yee'. Yi'î be'ro âpi yi'î nemoró tutuagí a'tígisami. Kîî âyugí waro niîmi. Yi'î pe'e kîi yeé sapátire tuu weé masítigi weeró noho mehó niigi waro ti'ó yâ'a'. Kîî pûrikâ Espírito Santore misâre o'ôo'gisami. Kîîre masá me'ra niî nu'kuká weegísami. Yâ'aróre î há weero weeró noho misâre âyuró tohaáto niigi yâ'âro weé'kere kô'âgisami. ¹⁷Yi'î be'ro a'tigi ni'kî trigo su'ti weégi weeró noho niîmi. Kîî teé su'tiré mehêkâ si'â wee, kô'âsami. Teé trigo peeri kê'rare mehêkâ miî, teé nîrorí wi'ipi nîrósami. Teé su'tiré pekâ me'epi î há kô'asami. A'té weeró noho kîî, kîi yarâ warore besé, kîî tiropi miáagisami. Âpêrâre pekâ me'epi kô'â bahuriógisami. Tií me'e neé pe'tisomé, niîki niîwî João.

¹⁸Tohó weesé noho me'ra pehé apêye werê kasa nemoki niîwî. Tee nohó me'ra João Ô'âkî hi yee âyusé kitire masaré werêki niîwî. ¹⁹Apêye maa taha Herode tií di'ta Galiléia wiôgíre tu'tíki niîwî. Herode kîî akâbihí Filipe nimo Herodia wamêtigore e'mâ, nimôtiki niîwî. Tohó niiká apêye

pehé yá'asé wee nemó'ke bu'iri tu'tiki níwī. ²⁰Herode João kīî werê'kere ti'oró noho o'ógi, mehô yá'áro wee nemóki níwī. Joãoire bu'iri da'reri wi'ipi sôróo dutiki níwī.

João Jesuré wamê yee'ke ní'í

(Mt 3.13-17; Mc 1.9-11)

²¹Joãoire bu'iri da'reri wi'ipi sôroátoho diporo João páhará masaré wamê yeeki níwī. Be'ró Jesu kê'rare wamê yeeki níwī. Kīîre wamê yeegi Ô'ákî hire sêrirí kura i'mî se pârîkaro níwī. ²²Tohô wa'aká, Jesu bu'ipi Espírito Santo buhá weeró noho bahugí kīîpire dihatáki níwī. I'mîsepi kīîpakí Ô'ákî hi uúkū dihogi, a'tîro níki níwī:

—Mî'î yî'î maki yî'î ipáti ma'igí ní'í. Mî'î me'ra pũuro e'katí', níki níwī.

Jesu yéki simiá naâ ní'í turia mihati'ke ní'í

(Mt 1.1-17)

²³Jesu trinta kí'mari wa'tero kíogi, bu'ê ní'kaki níwī. Masá kīîre “José makí ní'í”, ní'kārā ní'íwā.

José Eli maki ní'ki níwī. ²⁴Eli Matā maki ní'ki níwī.

Matā Levi maki ní'ki níwī. Levi Melqui maki ní'ki níwī.

Melqui Janai maki ní'ki níwī. Janai José makí ní'ki níwī.

²⁵José Matatia maki ní'ki níwī. Matatia Amó maki ní'ki níwī.

Amó Naú maki ní'ki níwī. Naú Esli maki ní'ki níwī.

Esli Nagai maki ní'ki níwī. ²⁶Nagai Maate maki ní'ki níwī.

Maate Matatia maki ní'ki níwī. Matatia Semei maki ní'ki níwī.

Semei Joseque maki ní'ki níwī. Joseque Jodá maki ní'ki níwī.

²⁷Jodá Joanā maki ní'ki níwī. Joanā Resa maki ní'ki níwī.

Resa Zorobabel maki ní'ki níwī. Kīî Salatiel maki ní'ki níwī.

Salatiel Nerí maki ní'ki níwī. ²⁸Nerí Melqui maki ní'ki níwī.

Melqui Adí maki ní'ki níwī. Adí Cosā maki ní'ki níwī.

Cosā Elmadā maki ní'ki níwī. Kīî Er maki ní'ki níwī.

²⁹Er Josué maki ní'ki níwī. Josué Eliezer maki ní'ki níwī.

Eliezer Jorí maki ní'ki níwī. Jorí Matā maki ní'ki níwī.

³⁰Matā Levi maki ní'ki níwī.

Levi Simeão maki ní'ki níwī. Simeão Judá maki ní'ki níwī.

Judá José makí ní'ki níwī. José Jonā maki ní'ki níwī.

Jonā Eliaquí maki ní'ki níwī.

³¹Kīî Meleá maki ní'ki níwī. Meleá Mená maki ní'ki níwī.

Mena Matatá maki ní'ki níwī. Matatá Natā maki ní'ki níwī.

³²Natā Davi maki ní'ki níwī. Davi Jessé maki ní'ki níwī.

Jessé Obede maki ní'ki níwī. Obede Boaz maki ní'ki níwī.

Boaz Salmó maki ní'ki níwī. Salmó Naassó maki ní'ki níwī.

³³Naassó Aminadabe maki ní'ki níwī. Kīî Admí maki ní'ki níwī.

Admí Arní maki ní'ki níwī. Arní Esró maki ní'ki níwī.

Esró Faré maki ní'ki níwī. Faré Judá maki ní'ki níwī.

³⁴Judá Jacó maki ní'ki níwī.

Jacó Isaque maki ní'ki níwī. Isaque Abraão maki ní'ki níwī.

Abraão Terá maki ní'ki níwī. Terá Naor maki ní'ki níwī.

³⁵Naor Serugue maki ní'ki níwī. Serugue Ragaú maki ní'ki níwī.

Ragaú Pelegue maki ní'ki níwī. Pelegue Éber maki ní'ki níwī.

Éber Salá maki níŋki níŋwī. ³⁶Salá Cainá maki níŋki níŋwī.
Cainá Arfaxade maki níŋki níŋwī. Arfaxade Sé maki níŋki níŋwī.
Sé Noé maki níŋki níŋwī. Noé Lameque maki níŋki níŋwī.
³⁷Lameque Matusalé maki níŋki níŋwī. Matusalé Enoque
maki níŋki níŋwī.

Enoque Jarede maki níŋki níŋwī. Jarede Malaleel maki níŋki níŋwī.
Kíŋ Cainá maki níŋki níŋwī. ³⁸Cainá Eno maki níŋki níŋwī.
Eno Sete maki níŋki níŋwī. Sete Adão maki níŋki níŋwī.
Adão Ô'ákí hi kíŋ neé waro weé di'pôkâti'ki níŋki níŋwī.
Tohó weégi kíŋ Ô'ákí hi maki níŋki níŋwī.

Jesuré wātí Ô'ákí hire yí'rí ní'kakā weé sī'rimi'ke ní'

(Mt 4.1-11; Mc 1.12-13)

4 João Jesuré wamê yeeka be'ro Jesu Espírito Santore kíó yí'riaki níŋwī.
Kíŋ re diá Jordão wamêtiri maapi ní'kire Espírito Santo maata yukí
mariró, masá marirópi miáaki níŋwī. ²Toopíre quarenta nimirí níŋki níŋwī.
Wātí Jesuré kíŋ pakiré yí'rí ní'ka dutigí níŋ kehe sáaki níŋmiwī. Kíŋ toopí
niisé nimirire Jesu neé kāró ba'átiki níŋwī. Tohó weégi ihá boáki níŋwī.

³Tohó wa'arí kurare wātí kíŋ re a'tíro níŋki níŋwī:

—Mí'ŋ diakí híta Ô'ákí hi maki ní' níŋgi, a'té í tâ peerire pāú dohoré'
ba'áya, níŋki níŋwī.

⁴Jesu kíŋ re yí'tíki níŋwī:

—Ô'ákí hi yee kiti ohâka pūripi a'tíro ohâ no'o': “Masá ba'asé me'ra
di'akí katí masitisama”, níŋ ohâ no'okaro níŋwi, níŋki níŋwī.

⁵Be'ró wātí Jesuré í'miákihi írigípi miáaki níŋwī taha. Toopí níŋ
pe'tisere ní'kátita a'ti nukúkākāhase makari peheré í'yo pe'okā'ki níŋwī.

⁶Í'yo toha, wātí a'tíro níŋki níŋwī:

—Yí'ŋ mí'ŋ re a'te makári wiôgi, tee makáripí niisé níŋ pe'tise wiôgi
sórôogiti. A'té níŋ pe'tise yeé níŋ. Tohó weégi yí'ŋ no'ó o'ô sī'rigire o'ôgiti.

⁷Mí'ŋ yí'ŋ re ehâ ke'a êho peókā, níŋ pe'tise mí'ŋ yeé toharósa, níŋki níŋwī
wātí.

⁸Jesu a'tíro yí'tíki níŋwī:

—Ô'ákí hi yee kiti ohâka pūripi a'tíro ohâ no'o': “Ô'ákí hi mí'ŋ wiôgi
ní'kiréta êho peóya. Kíŋ se'sarore, kíŋ dutisé di'akíre weeyá”, níŋwi, níŋki
níŋwī Jesu.

⁹Be'ró wātí Jesuré Jerusalépi miáa, Ô'ákí hi wi'i dipo sārípi mii miháki
níŋwī. Toopí kíŋ re a'tíro níŋki níŋwī taha:

—Mí'ŋ diakí híta Ô'ákí hi maki ní' níŋgi, a'topí me'rata nukúkāpi bu'pu
diháya. ¹⁰Ô'ákí hi yee kiti ohâka pūripi mí'ŋ re a'tíro ohâ no'o':

Ô'ákí hi kíŋ re weré ko'teräre mí'ŋ re ko'tê
dutigí o'ôo'gisami.

¹¹Mí'ŋ re í tâgapi dokê pehari níŋrā,
mí'ŋ re tuú ye'erāsama,

níŋ ohâ no'okaro níŋwi, níŋki níŋwī wātí.

¹²Jesu kíŋ re yí'tíki níŋwī:

—Ô'ákí hi yee kiti ohâka pūripire a'té kē'ra ohâ no'okaro níŋwi: “Mí'ŋ
wiôgi Ô'ákí hi kíŋ uúkū'kere neé ní'kāti diakí híta níŋmitito? níŋrā, kíŋ re
weé í'yo dutitikā'ya”, níŋ ohâ no'okaro níŋwi, níŋki níŋwī Jesu.

¹³A'tíro weégi, wātí Jesuré níŋ kehe sáaka be'ro yoátikā kíŋ re kō'á wā'ka
ní'iki níŋwī.

Jesu neê waro kîî Galiléiapi bu'ê ni'ka'ke niî'

(Mt 4.12-17; Mc 1.14-15)

¹⁴ Jesu masá marirópi niî'ki Espírito Santore kió yi'riagi, Galiléiapire dahâki niîwî. Âpêrà kîî yee kitire niî pe'tiro Galiléia wa'terokâharâ uúkú se'sa wa'âkârâ niîwâ. ¹⁵ Jesu makâri niki naâ nerê wiasepi bu'êki niîwî. Niî pe'tirâ kîî re e'katí, “Áyú yi'riami”, niîkârâ niîwâ.

Jesu kîî yaá maka Nazarépi dahâ tohaa'ke niî'

(Mt 13.53-58; Mc 6.1-6)

¹⁶ Be'ró Jesu Nazaré kîî masáka makapi dahâ tohaaki niîwî. Judeu masa naâ soo wiári nîmi kîî wee wiáro noho naâ nerê wiari wi'ipi sâháaki niîwî. Toopí Ô'âki hi yee kiti ohâka pûrîre niî i'yogitigi wâ'ká ni'kaki niîwî. ¹⁷ Kîî re Ô'âki hi yee kiti werê mi'tagi Isaia ohâka pûrîre niî i'yo dutirâ o'ôkârâ niîwâ. Kîî tii pûrîre pââ, a'tiro ohâ'kere bokáki niîwî. A'tiro niîkaro niîwî:

¹⁸ Espírito Santo yi'îpire niîmi. Kîî âyusé kitire pahasé kioräre yi'îre werê dutigi kûúwî. Bihâ wetiräre wákú tutuakâ wee dutigi o'ô'wî. Âpêrà dutisé doka niî wâ'yaräre yi'ri wetikâ wee dutigi o'ô'wî. Kapêri i'yâtiräre i'yaká wee dutigi o'ô'wî. Âpêrâe dutípe, yâ'áro weepé no'oräre yi'rió dutigi o'ô'wî.

¹⁹ Ô'âki hi masaré yi'rióri kura etâ toha' niisére werê dutigi o'ô'wî, niîkaro niîwî.

²⁰ Be'ró, Jesu kîî niî i'yoka be'ro tii pûrîre tuu tôré toha, tií wi'í ko'tegíre wiáki niîwî. Wiá, naâre bu'êgitigi ehâ nuhaki niîwî. Niî pe'tirâ tií wi'ipi niirâ kîî re neê i'yâ du'utikârâ niîwâ. ²¹ Kîî naâre a'tiro uúkú ni'kaki niîwî: —Ni'kaká me'ra misâ ti'ó'ke keoró wa'â!, niîki niîwî.

²² Niî pe'tirâ Jesuré âyuró uúkükârâ niîwâ. Kîî uúküsere ti'ôrá, teé âyusé niî yuukâ, ti'lo mariá wa'âkârâ niîwâ. Naâ basi a'mêri sêri yâ'akârâ niîwâ:

—Árí José makí meheta niîti? niîkârâ niîwâ.

²³ Naâ tohó niisére masígi, Jesu naâre niîki niîwî:

—Apé tero weérâ a'té masá naâ uúkú wiase nohere yi'îre niirâ niísa! “Akó yeegi mi'î basi pe'e akó yee yi'rióya”, niísa! Tohó niiká “Mi'î Cafarnaupi weé i'yo'kere ísâ ti'owí. Teé ísâ ti'ó'kere a'tó mi'î yaá maka waropi kê'rare weé i'yoya”, niirâ niísa!, niîki niîwî.

²⁴ Be'ró naâre niî nemoki niîwî:

—Diaki hí misâre werégiti. Neê ni'kí Ô'âki hi yee kiti werê mi'tagire kîî yaá makakâharâ waro âyuró pōo tēritisama. ²⁵ Misâre a'teré diakí hí masiká íasa!. Ô'âki hi yee kiti werê mi'tagi Elia kîî niîka teropire Israel di'tapire pâharâ wapê wi'ia numia niîkârâ niîwâ. Tiítare i'tiá ki'ma apé ki'ma deko akôro pehâtikaro niîwi. Tohó weérâ niî pe'tirâ tií di'takâharâ ip'ti ihâ boâkârâ niîwâ. ²⁶ Tohó niîmikâ, neê ni'kó Israel kurakôho wapê wi'lore wee tamú dutigi Ô'âki hi Eliare o'ô'otiki niîwî. Apé di'takôho Sarepta wamêtiro Sidô pi'to niigó pe'ere wee tamú dutigi o'ô'oki niîwî. ²⁷ Apêye kê'ra Eliseu Ô'âki hi yee kiti werê mi'tagi niîka teropire a'té weeró nohota wa'âkaro niîwi. Israel di'tapire pâharâ kamí boarâ niîkârâ niîwâ. Tohó niîmikâ, Eliseu neê ni'kí tií di'takí hire yi'riótiki niîwî. Naamâ Síria di'takí hi pe'ere yi'rióki niîwî. Ô'âki hi Israel kurakâharâre wee tamútiigi, Israel kurakâharâ niítirâ pe'ere wee tamúki niîwî, niîki niîwî.

²⁸Tif wi'ipí nerê'kārã pāhará Jesu a'tíro niisére ti'órã, uâ yi'ria wa'âkārã niŵã. ²⁹Be'ró nií pe'tirã toó niirã wã'ká ni'ka, Jesuré makã sumútohopi kô'ã ò'okārã niŵã. Naã niirí makakí hi irigí dipo sãrípi kíre tuu kehé dihorãtirã mii mihákārã niŵã. ³⁰Naã tohó weé sî'rimikã, Jesu naã wa'tero wa'ã, yi'rí wã'ka wa'âki niŵi.

Jesu wãtî sãháa no'o'kire kô'ã wíro'ke nií'

(Mc 1.21-28)

³¹Be'ró Jesu Cafarnaupi wa'âki niŵi. Tii makã Galiléia di'tapi niŵaro niŵi. Toopí masaré naã soo wiári nimire bu'êki niŵi. ³²Dutisére kiogí weeró noho bu'eká i'yãrã, ti'o mariá mihakārã niŵã.

³³Naã nerêka wi'ipíre ni'kí wãtî sãháa no'o'ki niŵi. A'tíro ipíti karíkúki niŵi:

³⁴—Jesu Nazarékí hi, ìsãre kari boótikã'ya. Ìsãre bu'iri da'rê bahuriógi a'tígi weetí? Mî'íre i'yã masí! Ó'âkí hi o'ò'o'ki yã'asé moogí, áyú butia'gi nií', niŵi niŵi.

³⁵Kíí tohó niiká ti'ógi, Jesu wãtî masipíre niigíre tu'tígi, a'tíro niŵi niŵi: —Di'ta mariáya. Á'ripíre niigí wiháaya, niŵi niŵi.

Kíí tohó niiká, wãtî naã i'yóropi tuu kehé kúu, kíípire ni'ki wiháaki niŵi. Neé kííre mehékã kamí da'rero mariró wiháaki niŵi. ³⁶Tohó wa'asére i'yãrã, nií pe'tirã ikiákārã niŵã. Naã basi a'mêri a'tíro uúkúkārã niŵã:

—Á'rí dutisé kiosé yê'e nohó niimitito? Kíí tutuaró me'ra wãtiãre kô'ã wíro masimi. Kíí naãre kô'ã wírokã, naã wiháama, niŵi niŵi.

³⁷Tohó weéro nií pe'tiro Galiléiapi Jesu yeékãhase se'sãa wa'ákaró niŵi.

Jesu Simão Pedro maa yêkóre yi'rió'ke kiti nií'

(Mt 8.14-15; Mc 1.29-31)

³⁸Jesu naã nerê wiaropi ni'ki wiháa wa'âki niŵi. Wiháaka be'ro Simão yaá wi'ipi wa'âki niŵi. Kíí maa yêkó ipíti uhá'ke do'átiko niŵi. Tohó weérã Jesuré “Yi'rióya”, nií sêrikārã niŵã. ³⁹Jesu koô pi'to ehã ni'ka mu'rí i'ya, uhá'kere surú dutiki niŵi. Kíí tohó weeká, uhá'ke surú pe'tia wa'ákaró niŵi. Tohó weéka be'ro maatá koô wã'ká ni'ka, naãre ba'asé etígo wa'áko niŵi.

Jesu pãhará masá do'átirãre yi'rió'ke nií'

(Mt 8.16-17; Mc 1.32-34)

⁴⁰Muhípü sãháari kura nií pe'tirã no'ó niisé do'átise kiorãre Jesu tirópi miáakārã niŵã. Jesu naã do'átirã níkiere amúkã yãa peógi, nií pe'tirãre yi'rióki niŵi. ⁴¹Naã do'átirã wa'teropire wãtiã masapíre sãháa'kārã kê'rare kô'ã wíroki niŵi. Naã wiháarã, a'tíro karíkú wiháakārã niŵã:

—Mî'í Ó'âkí hi maki nií', niŵi niŵi.

Wãtiã Cristo Ó'âkí hi besé'ki niími niisére masíkārã niŵã. Tohó weégi Jesu naãre tu'tígi, uúkú dutitiki niŵi.

Jesu Galiléia di'tapi kíí yeé kitire werê kusia'ke nií'

(Mc 1.35-39)

⁴²Bo'rê ke'ari kura Jesu makã sumútoho masá marirópi wa'âki niŵi. Kíí tohó weeká, masá kííre a'mã, kíí niirópi siru tuú ehakārã niŵã. Kííre apé sia'pi wa'ã dutitikārã niímiwã. ⁴³Jesu naãre niŵi niŵi:

—Yi'f apêye makaripi kê'rare âyusé kiti, Ô'âkî hi a'ti nukúkâkâharâre wiôgi niigisami niisére wereró íá'. Ô'âkî hi naâ yâ'âro weé'kere bihá weti dika yuúkâ, kîi yarâ sâhakâ weegísami. A'té niiátehereta yi'f paki yi'f re o'ô'o'wî, níiki nífwî.

⁴⁴Tohó weégi Jesu naâ nerê wiase wi'seri Galiléia di'ta niisé makaripire werê kusiaki nífwî.

Jesu kîi tutuaró me'ra wa'f pâhará wêheká weé'ke níi'

(Mt 4.18-22; Mc 1.16-20)

5 Ni'ká nîmi Jesu Genesaré wamêtiri ditara sumútohopi níiki nífwî. Kîi toopí niirí kura pâhará masá etâkârâ nífwâ. Kîi Ô'âkî hi yee kiti weresére tí'ó sî'rîrâ, kîi tiro pâhará tuú wâ'kakârâ nífwâ. ²Ditara sumútoho nukúporopi piáwi masá marisépawi pa'saká î'yâki nífwî. Wa'f wêherá ehâ'kârâ teepawîre toopí po'ô, naa yee wêhêkihipagire koérâ wa'ârâ mahá ni'kakârâ nífwâ. ³Jesu teepawîre î'yâgi, Simão yawipí mihâ sâhaki nífwî. Simãore “Sô'o kurépi waha wîróya”, níiki nífwî. Kîi tohó níika be'ro Jesu tiwipí ehâ nuha, masá sumútohopi nu'kurâre bu'ê ni'kaki nífwî. ⁴Naâre bu'êka be'ro Simãore a'tiro níiki nífwî:

—Yukî sire deké kurepi waha wiháya. Toopí mi'î yaá wêhêkihire doke yôôya, níiki nífwî.

⁵Simão kîi re yi'tíki nífwî:

—Masaré bu'egí, îsâ pi'etí, yamî wêhé bo'reamiapi. Neê wêhetaíasi. Mi'f dutígita dutí toha'. Tohó weégi wêhêkihire doke yôógiti, níiki nífwî.

⁶Naâ tigiré doke yôôka be'ro pâhará wa'f sâháa no'okârâ nífwâ. Tohó weéro tigí wêhêkihi tí'rî ro tiro weékaro nífwî. ⁷Teeré î'yârâ, naâ me'rakâharâ apêwi yukîsipi niirâre wee tamú ditirá biâ pihikârâ nífwâ. Naâ, naâ tiropi etâ, naâre wee tamúkârâ nífwâ. Teepawí piáwipita wa'f me'ra kâ'ró mirí diha boo kurekaro nífwî. ⁸A'tiro wa'aká î'yâgi, Simão Pedro Jesu tiró ehâ ke'a, kîi re níiki nífwî:

—Yi'f wiôgi, yi'f yâ'âro weesé biki níi'. Tohó weégi mi'f âyugí, yâ'asé moogí yi'f tiro niítikâ'ya, níiki nífwî.

⁹Wa'f pâharâre î'yâ maria tîhagi, tohó níiki nífwî. Tohó niiká âpêrâ kîi me'ra ní'kârâ kê'ra meharóta î'yâ mariakârâ nífwâ. ¹⁰Apêwipi ni'kârâ Zebedeu pô'ra Tiago, João Simão me'rakâharâ naâ kê'ra î'yâ mariakârâ nífwâ. Be'ró Jesu Simãore níiki nífwî:

—Uítikâ'ya. Ni'kaká me'ra mi'f wa'f wêhégi weeró noho masaré yee kitíre werêgisa'. Werê, pâhará yi'f re êho peókâ weegisa', níiki nífwî.

¹¹Be'ró naâ yukîsipawire sumútohopi waha nihákârâ nífwâ. Níi pe'tise naâ kióm'kere toopíta kúúkâ', Jesu me'ra wa'â wa'âkârâ nífwâ.

Jesu kamî boagíre yi'rió'ke níi'

(Mt 8.1-4; Mc 1.40-45)

¹²Jesu ni'ká maka Galiléia di'tapi niirí kura ni'kí níi pe'tiro ipipí kamî boagí kîi tiro wa'âki nífwî. Kîi re î'yâgi, kîi pi'to di'tâpi paâ mu'ri ke'a, a'tiro níiki nífwî:

—Wiôgi, mi'f do'âtisere yi'rió masi'. Mi'f iaró noho weeyá yi'f re, níiki nífwî.

¹³Tohó niiká tí'ôgi, Jesu kîi re yi'riógi yâa peó, a'tiro níiki nífwî:

—Yi'riógiti. Kamí marigí tohayá, níiki níiwí.

Kíî tohó níiká ta, kíî kamí níimi'ke yatí pe'tia wa'ákaró níiwí. ¹⁴ Tu'á eha ní'ko, Jesu kíîre a'tíro níiki níiwí:

—A'teré ãpêrãre werêtikã'ya. A'tíro pe'e weeyá. Diakí híta sacerdote tiropi mi'í yeé kami yatí'kere í'yógi wa'áya. Kíî mi'íre í'yáka be'ro mi'í kamí boasére “Pe'tiá wa'a”, níigisami. Kíî tohó níika be'ro Moisé Ô'ákí hire o'ó duti'kere o'óya. Mi'í tohó weeká, níi pe'tirá mi'í kamí yatí no'o'kere masírãsama. Be'ró naá me'ra níisétigisa' taha, níiki níiwí.

¹⁵ Jesu yeékãhase pe'e siãpe me'ra nemoró masí no'okaró níiwí. Tohó weerã páharã masá kíî uúkũsere tí'orãtirá nerêkãrã níiwã. Tohó níiká naá do'átisere yi'riókã íarã, kíî tiro nerêkãrã níiwã. ¹⁶ Naá tohó weemíkã, Jesu pe'e masá marisépi wa'áki níiwí. Teepí kíî pakí Ô'ákí hi me'ra uúku mihaki níiwí.

Jesu sihã masitigire yi'rió'ke níi'

(Mt 9.1-8; Mc 2.1-12)

¹⁷ Ni'ká nimi Jesu masaré bu'êgi weeki níiwí. Tiítare masá wa'teropire ní'karerã fariseu masa, ãpêrã Moisé ohã'kere bu'erã duhíkãrã níiwã. Ní'karerã Galiléia di'tapi níisé makarikãharã níikãrã níiwã. ãpêrã Judéia di'tapi níisé makarikãharã níikãrã níiwã. Tohó níiká ãpêrã Jerusalé kãharã níikãrã níiwã. Naá toó níiri kura Jesu do'átirãre yi'riógi, Ô'ákí hi tutuasé me'ra yi'rióki níiwí. ¹⁸ Jesu masaré bu'erí kura ãpêrã masá ní'kí sihã masitigire kíî kũyaró me'ra wiã ehakãrã níiwã. Naá wi'ipí mii sãhá, Jesu tírópi kúu sí'rikãrã níimiwã. ¹⁹ Tohó weé sí'rimirá, masá páharã waro níi yuukã, neé wiã sãha masitikãrã níiwã. Tohó weerã wi'í dípo sãrípi mihãa, ní'ká pee see weékãrã níiwã. Tii peépi kíî kũyaró me'ra kíîre Jesu tírópi, masá wa'teropí du'u dihókãrã níiwã. ²⁰ Jesu naá êho peókã í'yãgi, do'átigire a'tíro níiki níiwí:

—Mi'í yã'áro weé'kere akobohó no'o toha', níiki níiwí.

²¹ Kíî tohó níiká tí'orã, Moisé ohã'kere bu'erã, fariseu masa a'tíro wãkũkãrã níiwã: “Á'rí kíî tohó uúkũse me'ra Ô'ákí hire yã'áro uúkũgi weemí. Noá níiti kíî tohó weegí? Kíî ‘Ô'ákí hi weeró noho tutuagí níi’”, níi wãkũsari? Marí weeró noho ípitígi masá yã'áro weé'kere akobohó masitísami. Ô'ákí hi ní'kitá yã'áro weé'kere akobohó masimi”, níikãrã níiwã.

²² Jesu naá wãkusére í'yã masigi, a'tíro níiki níiwí:

—De'ró weerã misã yi'íre mehêkã wãkú ma'akã'ti? ²³ De'ró níisé pe'e díãsati butia'ti? “Mi'í yã'áro weé'kere akobohó no'o toha'” níiká, ou “Wã'ká ní'ka, sihã wã'kaya” níisé pe'e díãsa weeti nee? “Mi'í yã'áro weé'kere akobohó no'o toha'” níiká í'yãtimirá, êho peóya marí. “Wã'ká ní'ka, sihã wã'kaya” níiká pe'e maa, kíî sihasére í'yã toharãpi “Diakí híta níi’”, níi êho peó no'o', níiki níiwí. ²⁴ Tohó weégi yi'í Ô'ákí hi makí masí weeró noho ípitígi yi'í tutuasére í'yógi, á'rí sihã masitigire yi'riógiti. Teé me'ra misã yi'í masá yã'áro weé'kere akobohó masisere masírãsa', níiki níiwí.

Tohó weégi sihã masitigire a'tíro níiki níiwí:

—Mi'í pe'e maa a'tíro níigiti. Wã'ká ní'kaya. Mi'í kũyaróre mii wiã, mi'í yaá wi'ipí toháagisa', níiki níiwí.

²⁵ Kíî tohó níiká ta, naá níi pe'tirá í'yóropi sihã masiti'ki wã'ká ní'kaki níiwí. Wã'ká ní'ka, kíî kũyã'karore mii wiã, Ô'ákí hi áyú butia'mi níigita,

kĩ i yaá wi'lipi toháa wa'áki niŵwĩ. ²⁶Niŵ pe'tirā tohō wa'asére i'ya maria, “Ō'ákĩ hi tutuagi, áyú butia'gi niŵmĩ”, ni'kaká maa marĩ neé i'ya wiaya marisére i'yaási, niŵkārā niŵwā.

Jesu Leviré pih'ke niŵ'

(Mt 9.9-13; Mc 2.13-17)

²⁷Jesu sihá masitigire yi'rioka be'ro wi'lipi niŵ'ki wiháaki niŵwĩ. Wiháa, ni'kĩ romano masa wiôgire niyéru wapa seé basagire i'ya bokaki niŵwĩ. Kĩĩ Levi wamêtiki niŵwĩ. Kĩĩ da'ra wiáropi duhĩki niŵwĩ. Jesu kĩĩ re i'yaği, “Te'á yi'f me'ra a'tiá”, niŵki niŵwĩ.

²⁸Kĩĩ tohō niiká ti'ôgi, Levi wā'ká ni'ka, niŵ pe'tise kĩĩ da'rál'kere du'u kúú peo, Jesu me'ra wa'áki niŵwĩ.

²⁹Be'ró Levi kĩ i yaá wi'lipi Jesuré pahiri bosê nimi wee peóki niŵwĩ. Levi me'rakāharā pāharā wapa seérā niŵkārā niŵwā. Tohō niiká āpērā kē'ra pāharā masá naā me'ra ba'ārā niŵ nemokārā niŵwā. ³⁰Naā tohō weeká, fariseu masa, Moisé ohā'kere bu'erá naāre i'ya nu'ku ko'tekārā niŵwā. Tohō weérā Jesu bu'eráre uukahákārā niŵwā. A'tiŵo niŵkārā niŵwā:

—De'ró weérā misá niyéru wapa seérā me'ra, yā'áro weerá me'ra sī'ri, ba'āti? niŵkārā niŵwā.

³¹Jesu naā tohō niisére ti'ôgi, a'tiŵo niŵki niŵwĩ:

—Do'átise moorá dutúruŵe a'mâtisama. Do'átirā pūriká a'mâsama.

³²“Áyurá niŵ” niiráre a'māgi meheta a'tiwi. Āpērā “Īsā yā'arā niŵ” niirá pe'ere a'māgi a'tiwi. Naā yā'áro weé'kere bihá weti dika yuú dutigi a'tiwi, niŵki niŵwĩ.

“Mi'f bu'erá de'ró weérā be'ti weeti?”

Jesuré niŵ'ke niŵ'

(Mt 9.14-17; Mc 2.18-22)

³³Be'ró Jesuré sēri yā'a nemokārā niŵwā:

—João masaré wamē yeegi bu'esére siru tuúrā, tohō niiká ĩsā fariseu masa bu'esére siru tuúrā Ō'ákĩ hire ēho peórā be'ti sērisamá. De'ró weérā mi'f bu'erá pe'e be'titimirā, sī'ri ba'āti? niŵkārā niŵwā.

³⁴Jesu naāre yi'tiki niŵwĩ:

—De'ró weeákimi amúkā di'tegí naā me'ra niŵgi, kĩĩ pih'okārāre bihá weti, be'ti dutí boosari? ³⁵Be'ró kĩĩ re āpērā apé sia'pi miáaka be'ro pūrikāre bihá weti, be'tirásama. Jesu, yi'f naā me'ra niŵ yuhūpi; yi'f naā me'ra niŵtiká pūrikāre, be'tirásama niŵgi, tohō niŵki niŵwĩ.

³⁶Kití weeró noho niisé me'ra naāre werē nemoki niŵwĩ:

—Neé ni'kĩ ma'maró su'tiŵore tĩ'rê, meharó su'tiŵopi serē ō'otisami.

Tohō weégi ma'maró su'tiŵore bahuriógi weesami. Tohō niiká ma'maró su'tiŵore mehá su'tiŵopi serē ō'okā, yā'áro bahú! ³⁷Tohōta wa'ása! ma'má vinho meha ahúri wa'íkĩrā kaseri me'ra weé'ke ahuripi pose yeékā. Tohō weeká maa, vinho pa'mí yi'ri, tee ahúrire tĩ'rêk'asa! Tohō wa'aká, vinho piôte pe'tia wa'ása! Tohō weéro vinho kō'ā wa'a, tee ahúri kē'ra kō'ā wa'ása! ³⁸Tohō weéro ma'má vinhore ma'ma ahuripi pose yeéro íá! ³⁹Neé ni'kĩ vinho meharé sī'ri poó'ki ma'maré sī'ri sī'ritisami. Kĩĩ a'tiŵo niŵsami: “Yi'f sī'ri mi'ta'ke mehá pe'e, nemoró áyuápi”, niŵsami. Misá too dipóropi weeséti'kere misá wee poó'kere ma'má yi'f bu'esé pe'ere dika yuú sī'ri wee' niŵgi, tohō niŵki niŵwĩ.

**Judeu masa naâ soo wiári nimi saurú niiká
Jesu bu'erá trigore tĩ'rê'ke nií'**

(Mt 12.1-8; Mc 2.23-28)

6 Ni'ká nimi Judeu masa naâ soo wiári nimi niiká, Jesu trigo wesepi yi'riáká, kĩí bu'erá trigore wehê tĩ're, sã'ke weé, tee peérire ba'ákārā niíwā. ² Fariseu masa naâ tohō weeká ĩ'yārā, naāre sērī yā'akārā niíwā: —De'ró weerá marī soo wiári nimire da'ra dutítimiká, misá tohō weetí? niíkarā niíwā.

³ Jesu naāre yi'tíki niíwī:

—Misá diporókĩ hi wiōgi Davi kĩí me'rakāharā me'ra ihá boārā naâ weé'kere bu'êpā. ⁴ Naâ a'tĩro weekārā niíwā. Ô'ákĩ hi wi'ipi sáháa, pāu “Ô'ákĩ hi yee nií'” nií'kere, naāre ba'á dutitĩ'kere ba'ákārā niíwā. Kĩí me'rakāharā kē'rare dika waáki niíwī. Sacerdotea di'akĩre tee pāu ba'á duti no'okaro niímiwī. Yi'ĩ bu'erá teeré ba'ārā, yi'rĩ ni'karā meheta weemá niígi, tohō niíki niíwī.

⁵ Naāre nií nemoki niíwī Jesu:

—Yi'ĩ Ô'ákĩ hi maki masĩ weeró noho ipitĩgi soo wiári nimi dutisē nemoró dutĩ masi', niíki niíwī.

Jesu amúkā bi'á wia'kire yi'rió'ke nií'

(Mt 12.9-14; Mc 3.1-6)

⁶ Jesu ape nimí naâ soo wiári nimi niiká, Judeu masa nererí wi'ipi sáháa, naāre bu'êki niíwī. Toopí ni'kĩ amúkā diakĩ hí káha amúkā bi'á wia'ki niíki niíwī. ⁷ Moisé dutĩ'kere bu'erá, tohō niiká fariseu masa Jesuré ĩ'yā ko'tekārā niíwā. Naâ, marī soo wiári nimire kĩí yi'riógisari? niírā, tohō weekārā niíwā. Kĩí yi'riókā, weré sáata basiórosa' niírā, tohō ĩ'yákārā niíwā. ⁸ Jesu naâ wākusére ĩ'yā masigi, amúkā bi'á wia'kire a'tĩro niíki niíwī:

—Wā'ká ni'ka, wihátia masa dekopĩ, niíki niíwī.

Kĩí tohō niiká, amúkā bi'á wia'ki wā'ká ni'ka, wihátiki niíwī. ⁹ Kĩí tohō weeká, Jesu fariseu masa mehêkā wākuráre a'tĩro niíki niíwī:

—Yi'ĩ misāre apēye noho sērī yā'agiti. Marī soo wiári nimi niiká āyusére weeró iatĩ ou yā'asé pe'ere weeró iatĩ? Yi'riósere iatĩ ou wehê kō'ase pe'ere iatĩ? niíki niíwī.

¹⁰ Be'ró Jesu nií pe'tirā toó niírāre ĩ'yā toha, amúkā bi'á wia'kire niíki niíwī:

—Mi'ĩ yaá amúkare siōya.

Kĩí tohō niiká ti'ógi, siōki niíwī. Maatá yi'rió no'oka amúkā tohákaro niíwī. ¹¹ Kĩí tohō weeká ĩ'yārā, fariseu masa, Moisé ohá'kere bu'erá uā yi'ria wa'ákārā niíwā. Tohō weerá “Marĩ de'ró weerásari à'riré?” nií a'mêri sērī yā'akārā niíwā.

Jesu kĩí bu'erá dozere besé'ke nií'

(Mt 10.1-4; Mc 3.13-19)

¹² Jesu tee nimírire ĩ'rigĩpi kĩí pakĩ me'ra uúkũgi wa'áki niíwī. Toopĩre tii yamĩre kĩí pakĩ me'ra uúkũ bo'reaki niíwī. ¹³ Bo'rê ke'aka be'ro kĩí bu'esére siru tuúrā pāharāre pihĩoki niíwī. Pihĩo, naâ wa'tero niírā dozere beséki niíwī. Naāre “Yee kitĩre weré kusiarā yi'ĩ bese kúú'kārā niírāsa'”, niíki niíwī. ¹⁴ A'tikérā niíkarā niíwā: Simão, be'ró Jesu kĩí re Pedro pisúki

niŵĩ. Ápĩ kĩĩ akabihĩ André niĩki niŵĩ. Tohõ niiká Tiago, João, Filipe, Bartolomeu niikārā niŵā. ¹⁵ Ápērā Mateu, Tomé, Tiago Alfeu maki, ápĩ Simão wamêtigi zelote kurakĩ hi niikārā niŵā. ¹⁶ ápĩ Juda Tiago akabihĩ niĩki niŵĩ. Tohõ niiká Juda Iscariote, be'ropĩ Jesuré kĩĩ re i'ya tu'tirāpire o'óakihi kē'ra niĩki niŵĩ.

Jesu pāhará masaré bu'ê'ke niĩ'

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Jesu i'rigípi niĩ'ki kĩĩ bese kúú'kārā me'ra tigĩ di'pókāpi diháaki niŵĩ. Toopĩ dihági, ni'ká paa āyurĩ paapi tohā ke'aki niŵĩ. Toopĩ pāhará kĩĩ bu'esére siru tuúrā niikārā niŵā. Ápērā masá pāhará Judéia di'takāharā, Jerusalé kāharā, pahirĩ maa sumútoho niisé makari Sidó, Tirokāharā niikārā niŵā. Naā niĩ pe'tirā Jesu bu'esére ti'orā wa'ākārā niŵā. Tohõ niiká naa yeé do'átisere yi'rió dutirā wa'ākārā niŵā. ¹⁸ Ápērā wātiā sáhāa no'o'kārā kē'ra wa'ākārā niŵā. Jesu naā kē'rare yi'rióki niŵĩ. ¹⁹ Kĩĩ tu'uaró me'ra niĩ pe'tirā do'átirāre yi'rióki niŵĩ. Tohõ weérā niĩ pe'tirā kĩĩ re yē'ê yā'a s'i'rikārā niŵā.

E'katíse kiti, e'katíya marisé kiti niĩ'

(Mt 5.1-12)

²⁰ Jesu i'rigípi diháaka be'ro kĩĩ bu'eráre i'ya, niĩki niŵĩ:
—Misá pahásé kiorá Ó'ákĩ hi wiógi niirópi wa'ārása'. Tohõ weérā e'katíya.
²¹ No'ó ni'károakāre ihá boará noho e'katíya. Be'ropíre yapírása'.
No'ó ni'károakāre utirá noho be'ropíre buhirása'. Tohõ weérā e'katíya.
²² Misá yi'f Ó'ákĩ hi maki masĩ weeró noho ipitígire êho peókā, masá a'tíro weerásama. Misāre i'ya tu'tirāsama. Naā me'ra niĩmi'kārāre kō'á wíro miharásama. Misāre buhíkā', yabírāsama. Misāre “Yā'ará niĩma”, niĩrásama. Naā tohõ weekā, e'katíya. ²³ Misá i'mĩ sepi pahĩ butia'ro e'katíse bokarása'. Tohõ weérā naā tohõ weerĩ kurare ipítĩ e'katĩ yi'ri ni'kaya. Diporókāharāpi misá yēki simiá kē'ra Ó'ákĩ hi yee kitire werē mi'tarāre tohõta weekārā niŵā.
²⁴ Misá pehé kiorá pe'e a'ti nukúkākāhase di'akĩre wākũ nirirā noho, e'katĩ toha'. Tohõ weéro misāre yā'á niĩrosa'.
²⁵ Misá ni'károakā ba'á yapirá noho e'katĩ toha'. Tohõ weéro misāre yā'á niĩ'. Be'ropíre ihá boarása'.
Misá ni'károakāre e'katĩ buhirá nohore yā'á niĩ'. Be'ropíre bihá weti, utírása'.
²⁶ A'ti imĩ kohokāharā naā āyuró uúkũ no'orāre yā'áro wa'ārása'. Diporópi “Ó'ákĩ hi yee kiti wererá niĩ'” niĩ soorāre misá yēki simiá meharóta āyuró naāre uúkūkārā niŵā.

Marĩre i'ya tu'tirāre ma'i dutíse niĩ'

(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ No'ó yeekāhásere ti'ó s'i'rirā nohore a'tíro niĩgiti. Misāre i'ya tu'tirāre ma'iyá. Misāre yā'áro weerāre āyuró weeyá. ²⁸ Misāre yā'áro uúkūrāre “Naāre āyuró wa'aáto”, niĩya. Misāre yā'áro tu'tĩ, buhíkārāre naa yeé niĩátehere sēri basáya. ²⁹ Ni'kĩ mi'f re ni'ká pā're diāpoapi paaká, apé pā're pe'ere mahāmi ni'ka, paā dutiya taha. No'ó ni'kĩ mi'f yaró su'tíro bu'ikāharore e'maká, mi'f yaá camisa kē'rare tuu weé o'oya. ³⁰ Niĩ pe'tirā misāre sērirāre o'ōya. No'ó misa yeére miáakā, “Wiaápa”, niĩtikā'ya.

³¹ Misâre âpêrâ âyuró weeká iása! Misá kê'ra tohóta naâre âyuró weé me'rikâ'ya.

³² Misâ ma'irâ di'akîre ma'iká, âpêrâ pe'ere ma'itîká, Ô'âkî hi misâ tohó weesére âyuró î'yâtisami. Yâ'ará kê'ra naâ me'rakâharâ di'akîre ma'isamá.

³³ Misâre âyuró weerá di'akîre âyuró weeká, Ô'âkî hi misâ tohó weesére âyuró î'yâtisami. Yâ'ará kê'ra meharóta naâre âyuró weerá di'akîre âyuró weesamá. ³⁴ Misâ âpêrâre apêye noho wasorâ, “Naâ wiarásama” niirâ di'akîre o'oká, wapa marísa! Yâ'ará kê'ra meharóta âpêrâ yâ'aráre naâ wiarásama niîrâ, wasosamá. ³⁵ Misâ yî'îre êho peorâ pe'e misâre î'yâ tu'tirâre ma'iyá. Naâre âyuró weeyá. Naâ apêye noho wasoká, wasosé wapa “Apêye noho dika yuúrâsama” niiró mariró naâre wasoyá. Tohó weeká, Ô'âkî hi misâre pehé âyusé o'ôgisami. Kîî i'mîsepi niigí pô'ra niîrâsa! Kîî marikâ keoró weetîrâre, tohó niiká yâ'âro weerâre pahá yâ'agi, âyuró weesamí. ³⁶ Tohó weérâ marí paki pahá yâ'aro nohota misá kê'ra niî pe'tirâre pahá yâ'aya.

Âpêrâre “Misâ yâ'ará niî” niîtikâ'ya niisê niî'

(Mt 7.1-5)

³⁷ Misâ âpêrâre “Naâ yâ'ará niîma”, niî î'yâ besetikâ'ya. Tohó weeká, Ô'âkî hi kê'ra misâre besesomé. Tohó niiká âpêrâre “Yâ'â butia! bu'îri da'reró íá”, niîtikâ'ya. Tohó weeká, Ô'âkî hi kê'ra misâre tohó niîsoma. Âpêrâre akobohóya. Ô'âkî hi kê'ra meharóta misâre akobohógisami.

³⁸ Âpêrâ apêye noho moorâre o'ôya. Tohó weeká, Ô'âkî hi kê'ra misâre o'ôgisami. Misâre ni'ká ahuro yâá di'oka ahuro, âyuró mu'mû yî'riri ahuro weeró noho o'ôgisami. Misâ âpêrâre o'ô'karo nohota Ô'âkî hi misâre o'ôgisami, niîki niîwî Jesu.

³⁹ Jesu kîî bu'erâre a'te kití weeró noho niisê me'ra werêki niîwî:

—Ni'kí î'yâtigi âpí î'yâtigire tî á wâ'ka masitisami. Tohó weérâ naâ piárâpita no'ó niirí kopepi birí sâha boosama. ⁴⁰ Ni'kí bu'egí kîîre bu'egí nemoró masí yî'ri ni'katisami. Kîî bu'ê tu'a ehaka be'ropi kîí kê'ra kîîre bu'egí weeró noho niîgisami.

⁴¹ Misâ basi yâ'ará niîmirâ, de'ró weérâ misâ akawerégire “Yâ'agi niîmi”, niîti? Âpêrâre “Misâ yâ'ará niî” niîátoto diporo mari yeé pe'ere î'yâ mî'taro íá! ⁴² Misâ a'tê weeró noho niî boosa! Misâ akawerégire “Mî'î yaá kapeapi kâ'a marároakâ niî”, niî boosa! Misa yaá kapeapi pahirí pîhire î'yâtimirâ, misâ akawerégire “Kapêapi niiseákâre mîí kô'arâti”, niî masitisa! Misâ tohó weérâ, wee soorâ niî! Misa yeé kaperipi niisê pe'ere mîí kô'a mî'taya. Tohó weéka be'ropi misâ akawerégi kâ'a marároakâ kapêripi niisê pe'ere mîí kô'a masirâsa!, niî werêki niîwî Jesu.

Yukîgire tigi diká me'ra î'yâ masi no'osa' niisê niî'

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Jesu a'tîro werê nemoki niîwî:

—Neê ni'kâgi yukîgi âyusé dikâtikihi yâ'asé dikâtitisa! Yâ'asé dikâtikihi kê'ra âyusé dikâtitisa! ⁴⁴ Niî pe'tise yukipagí tee diká me'ra î'yâ masi no'osa! Potâgi neê figueira wamêtise dikâtitisa! Potâ kiosé kê'ra neê î'sê dikâtitisa! ⁴⁵ Masí âyugí âyusé wâkusé kio yuúgi, âyuró uúkûsami. Âpí yâ'agí pe'e kîî wâkusé yâ'asé niî yuukâ, yâ'âro uúkûsami. Maríre yâ'asé niî yî'rîro, yâ'aséta marí uúkûse wiháa! Âyusé niiká, âyusé wiháa!

Mehêkâ di'akî wi'sêri yeê ni'kasere weresé niî'

(Mt 7.24-27)

⁴⁶De'ró weérã yi'f're “Īsã wiôgi” niîmirã, yi'f' dutisé pe'ere weé weeti?
⁴⁷No'ó yi'f' tiropi a'tî, yi'f' uúküsere ti'ó, be'ró yi'f' dutîro noho keoró weegi a'tîro weeró noho niîmi. ⁴⁸Ni'kí wi'í weegítigi, di'tâpi se'ê sãha, ĩ tãgare bokasamí. Be'ró tigã bu'ipi yeê ni'ka mihasami. Be'ró diã po'ê yahakã, tí wi'ipi akó a'mã põo tẽokã, a'mé yã'atisa'. Tíi wi'í ĩ tãgapi yeê ni'kaka wi'í niî yuuro, tohó wa'ása'. ⁴⁹Apí yi'f' bu'esére ti'omígi, teeré keoró weetigi, a'tîro weeró noho niîmi. Wi'í weegítigi, neê ĩ'kiãropi yeê ni'ka mihatiro mariró weesamí. Be'ró diã po'ê yahakã, tí wi'ire akó a'mã põo tẽo, a'mã pi'ã birokã'sa'. Tíi wi'í neê kã'ró di'sá ni'katisa', niîki niîwĩ Jesu.

Jesu surára wiôgire da'rá ko'tegire yi'rió'ke niî'

(Mt 8.5-13)

7 Jesu ĩrigipi masaré bu'êka be'ro Cafarnaupi pi'aki niîwĩ. ²Toopí ni'kí surára wiôgi romano masi niîki niîwĩ. Kĩĩre da'rá ko'tegi kĩĩ ma'í yi'ri ni'kagi ipíti do'átigi wẽrisé pi'topi niîki niîwĩ. ³Surára wiôgi Jesu yeê kitire ti'ógi, ni'karérã Judeu masa bikirãre kĩĩ tiropi o'ðo'ki niîwĩ. Kĩĩre da'rá ko'tegire yi'riógi a'tí dutigi tohó weêki niîwĩ. ⁴Naã Jesu tirópi etãrã, tutuaró me'ra kĩĩre wee tamúse sêrĩkãrã niîwã. A'tiro niĩkãrã niîwã:

—Árĩ surára wiôgire wee tamúro iá'. ⁵Kĩĩ a'tí di'takãharã Judeu masare ãyuró ma'imí. Kĩĩta kĩĩ yeê niyêru me'ra ĩsã nerê wiari wi'ire yeê dutiwĩ. Tohó weérã kĩĩre wee tamúro iá', niĩkãrã niîwã.

⁶Teeré ti'ógi, Jesu naã me'ra wa'ãki niîwĩ. Wi'ipi ehaátoho diporoakã surára wiôgi ãpêrã kĩĩ me'ra'akãharã Jesuré weré dutigi o'ðo'ki niîwĩ taha. A'tiro niî dutiki niîwĩ:

—Wiôgi, mi'f're kari boó s'ritiami. Kĩĩ “Yi'f' mehô niigi nísa'”, niĩami. Tohó weegi kĩĩ “Yaã wi'ipi sãhátikã wee masítisa'”, niĩami. ⁷Tohó weegi kĩĩ basi k'ê'ra mi'f're a'mãgi a'títiami. A'tiro pe'le niĩami. “Mi'f' wa'átimigi, mi'f' dutíose me'ra kĩĩre da'rá ko'tegi yi'rigísami”, niĩami. ⁸Kĩĩ “Ápêrã surára dutiró dokapi niî'”, niĩami. “Yi'f' k'ê'ra ãpêrã surãrãre dutí turia'. Yi'f' ni'kiré o'ðo'kã, kĩĩ wa'ãmi. Ápiré yi'f' ‘A'tiã’ niĩká, a'tími”, niĩami. Kĩĩre da'rá ko'tegire “‘A'tiro weeyá’ niĩká, weemí”, niĩami, niĩkãrã niîwã Jesuré.

⁹Jesu kĩĩ tohó ni'kere ti'ógi, ti'o mariã wa'ãki niîwĩ. Be'ró mahãmi i'ya, kĩĩre siru tuúrãre a'tiro niĩki niîwĩ:

—Árĩ surára wiôgi Israel kurakĩ hi meheta yi'f're ãyuró êho peómi. Diakĩ hí misãre niígiti. Neê ni'kí Israel kurakãharã wa'teropire ãrĩ weeró noho êho peóse kiógi ĩ'yãtikãti, niĩki niîwĩ.

¹⁰Be'ró surára wiôgi kĩĩ o'ðo'kãrã wi'ipí dahã tohaakãrã niîwã. Naã tohatãrã, surãrãre da'rá ko'tegire yi'rí'kipire ĩ'yãkãrã niîwã.

Jesu wapê wi'io makire masó'ke niî'

¹¹Jesu surára wiôgire da'rá ko'tegire yi'rióka be'ro Naí wamêtiri makapi wa'ãki niîwĩ. Kĩĩ bu'erã, tohó niĩká ãpêrã pãharã masã kĩĩ me'ra wa'ãkãrã niîwã. ¹²Tii makã pi'to kĩĩ eharĩ kura ni'ká puti masã putire yaárã wa'ãrã wiã wã'kakãrã niîwã. Wêrĩ'ki, wapê wi'io maki ni'kí niigi niĩki niîwĩ. Pãharã tii makãkãharã koóre ba'pãtikãrã niîwã. ¹³Koóre i'yãgi, Jesu pũuro pahã yã'aki niîwĩ. A'tiro niĩki niîwĩ:

—Utítigota, niĩki niîwĩ.

¹⁴ Jesu kîî re masógi, tii akárore yāa peóki niîwî. Kîî tohó weeká, tii akárore wiá wākārā tohā ni'kakārā niîwā. Wērî'kire a'tîro niîki niîwî:
—Yi'î mi'î re dutî'. Wākā nuhaya, niîki niîwî.

¹⁵ Kîî tohó niîka be'ro wērî'ki wākā nuha, uúku ni'kaki niîwî. Masó toha, Jesu kîî pakoré wiáki niîwî. ¹⁶ Teeré î'yârā, niî pe'tirā masá ikiákārā niîwā. Tohó weerā Ô'ákî hire e'katî peorā, a'tîro niîkārā niîwā:

—Ni'kî Ô'ákî hi yee kiti weré mi'tagi tutuá yi'rigi marî wa'teropire bahuámi, niîkārā niîwā.

Apêye kê'rare niî nemokārā niîwā:

—Ô'ákî hi kî i yaráre wee tamúgi a'tîgi weeápî, niîkārā niîwā.

¹⁷ Niî pe'tiro Judéia di'tapire, toó sumútohopire kîî re masó'ke se'sāa wa'ákaro niîwî.

João masaré wamê yeegi kîî bu'eráre Jesu tirópi o'ôo'ke niî'

(Mt 11.2-19)

¹⁸ João masaré wamê yeegi bu'îri da'rerî wi'ipi niîki niîwî. Tiítare kîî bu'esére siru tuúrā Jesu yeé kitire kîî re werékārā niîwā. Teeré ti'ógi, piárā kîî bu'esére siru tuúrāre pihîoki niîwî. ¹⁹ A'tîro niîki niîwî:

—Jesu tirópi wa'áya. “Mi'íta niîti ‘Masaré yi'rióakihi a'tîgisami’ niî no'o'ki ou ápipíre yuú kuerásari yuhûpi?” niî sêri yā'aya, niîki niîwî.

²⁰ Be'ro naâ Jesu tirópi ehâ, kîî re niîkārā niîwā:

—João masaré wamê yeegi mi'î re îsāre a'tîro sêri yā'a dutiami.

“Diakî híta mi'î ‘Masaré yi'rióakihi a'tîgisami’ niî'kita niîti? ou ápipíre yuú kuerásari yuhûpi?” niîami, niîkārā niîwā.

²¹ Naâ eharî kurare Jesu pāharā do'átirāre yi'riógi weéki niîwî. Tohó niiká kamî boarāre, wātiā sāháa no'o'kārāre kô'â wîrogi, naāre kapêri bahú no'otirāre yi'riógi weéki niîwî. ²² Jesu, João o'ôo'kārā sêri yā'akā, a'tîro yi'tfki niîwî:

—Misâ yi'î weeká î'yasére, misâ ti'osére Joāore werērā wa'áya. “Kapêri î'yâtimi'kārā ni'kâroakāre î'yāma. Sihâ masitimi'kārā sihāma. Kamî boarā yatî pe'tia no'oma. O'mê peeri ti'otf'kārā kê'ra ti'omá. Wērî'kārā masamá. Pahasé kiorā masaré yi'rióse kiti, áyusé kitire ti'omá. ²³ Yi'î re êho peó du'utigi noho e'katîgisami” niîami, niî werērā wa'áya Joāore, niîki niîwî Jesu.

²⁴ João o'ôo'kārā wa'ákā be'ro Jesu João yeekāhásere masaré werêki niîwî. A'tîro niîki niîwî:

—Misâ masá marirópi Joāore î'yârā wa'ápā. Toopí wa'ârā, uigi noho, wākú tutuatigi nohore î'yârā wa'átipā. Kîî tutuâtigi taâ buti wi'ró wee kiáro weeró noho niîtimi. ²⁵ Tohó niiká áyusé su'tí sāyagíre î'yârā wa'átipā. Su'tí áyusé sāyarā noho, ma'mā su'a niisétirā noho wiórā yeé wi'seripi niísama. ²⁶ Too pûrîkäre misâ toopí kîî re î'yârā wa'ârā, ni'kî Ô'ákî hi yee kiti weré mi'tagire î'yârā wa'ârā weepá. Misāre niîgiti. João ápêrā Ô'ákî hi yee kiti weré mi'tarā nemoró niî yi'ri ni'kami.

²⁷ Ô'ákî hi Joāore o'ôo' yuuatehere kîî yeé kiti ohāka pûripi a'tîro ohā no'okaro niîwi:

“Yi'î mi'î yeé kitire weré yuukihire mi'î diporo o'ôo'giti.

Kîî mi'î wa'aátihi ma'are apo yuúgisami. Ma'â kê'rā yuu mi'tagi weeró noho mi'î wa'aátoho diporo masá wākusére bihā weti dika yuú dutigisami”,
niîki niîwî Ô'ákî hi, niî ohā no'okaro niîwî.

²⁸ Misâre werêgiti. Niî pe'tirã Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarã wa'teropire neê ni'kí João masaré wamê yeegi yi'rióro niigi maríki niîwî. Tohô niîmikã, niî pe'tirã Ô'âkî hi wiôgi niirópi niirã João yi'rióro niîma. Mehô niigípita kîî yi'rióro niîmi, niîki niîwî Jesu.

²⁹ Kîî tohô niisére ti'órã, niî pe'tirã masá, tohô niikã niyéru wapa seérã João kîî wamê yee no'o'kãrã a'tîro niikãrã niîwã:

—Ô'âkî hi keoró weemí, niîkãrã niîwã.

³⁰ Fariseu masa, tohô niikã Moisé ohâ'kere bu'erã pe'e João wamê yee no'oya marí'kãrã niî tiharã, Ô'âkî hi naãre weê si'risere iatí'kãrã niîwã.

³¹ Tohô weegi Jesu naãre niiki niîwî:

—Masá a'tóka terokãharã, yee kitíre ti'ó si'ritirã ã'rá weeró noho weesétima. ³² Wi'marã makã dekopi apê duhirã, naã me'rakãharãre pihirã karíkürã weeró noho niîma. A'tîro karíküsama: “Ï sã weôwi putimikã, basãrã wihãatiapi. Ï sã bihã weose basakã kê'rare, utítapi.” Naã weeró noho a'tóka tero niirã no'ó ayuró, yã'áro weekã, meharóta ti'sátima. ³³ João masaré wamê yeegi be'ti, vinho si'ritisami. Kîî tohô weekã, misã “Wãtí kiomí”, niísa! ³⁴ Be'ró yi'î Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipitígi kê'rare ba'ã, yi'î vinho si'rikã, meharóta yã'áro uúkú! “Ba'ã wãrigi, si'ri wãrigi niîmi”, niî! “Niyéru wapa seérã me'rakí hi, tohô niikã yã'arã me'rakí hi niîmi”, niî! Neê ni'kiré êho peó wee! ³⁵ Tohô êho peótimirã, yi'î weé'kere i'yãrã, Ô'âkî hi yi'î re masisé o'osére masí no'o', niiki niîwî Jesu.

Jesu fariseu masi Simão wamêtigi yaá wi'ipi ni'ke ni'

³⁶ Ni'kí fariseu masi Jesuré kîi yaá wi'ipi ba'ã dutigi pihîaki niîwî. Tohô weegi Jesu wa'âki niîwî. ³⁷ Naã ba'arí kura tii makákoho numiô yã'áro weegó Jesu tiró wa'áko niîwô. Koô Jesu fariseu masi yaá wi'ipi ba'ãgi wa'ãpi' niisére ti'ógo, i'mã tihikaha akostíkahare kîî tiropi miáako niîwô. ³⁸ Koô utígota, kîî sê'êma pe'e ehã ni'kako niîwô. Koô ya'ko koó koó utikã, kîi yéê di'pôkãripi dokê pehakaró niîwi. Be'ró teé ya'ko koóre koó poã ni'mo me'ra tuu koéko niîwô. Be'ró teé di'pôkãrre si'sí, koô i'mã tihise miáa'kere di'pôkãripi piô peoko niîwô. ³⁹ Koô tohô weekã i'yãgi, Jesuré ba'ã dutí'ki fariseu masi a'tîro wãkúki niîwî:

—Árî Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi niigi püríkã, “Noa nohó yi'î re yê'ê yã'ago weetí? Koô de'ró niisétigo noho niítí?” niî masi booapí. “Koô numiô yã'áro weegó niîmo”, niî masi booapí, niiki niîwî. ⁴⁰ Tohô wãkusére i'yãgi, Jesu fariseu masire niiki niîwî:

—Simão, mi'î re apêye noho niî si'risa'.

Fariseu yi'tíki niîwî:

—Masaré bu'egí, niíya, niiki niîwî.

⁴¹ Jesu kîî re niiki niîwî:

—Piãrã imiã niyéru wasogíre wapa moósama. Ni'kí quinhentos nimiri da'rasé wapa weeró noho wapa moósami. Apí pe'e cinquenta nimiri da'rasé wapa weeró noho wapa moósami. ⁴² Kîî naã piãrãre de'ró weé wapa yeé masitikã i'yãgi, naã wapa moósere tohô akobohó bahurió pe'okã'sami. A'tekãhásere mi'î re sêri yã'agiti. Ni'i nohó pe'e niyéru wasogíre ma'í yi'ri ni'kasari? niiki niîwî.

⁴³ Simão kîî re yi'tíki niîwî:

—Yi'î a'tîro ti'ó yã'asa! Pahiró wapa moó'ki pe'e ma'í yi'ri ni'kasami, niiki niîwî.

Jesu kîî re niîki niîwî:

—Mi'î keoró yî'tí'.

⁴⁴Be'ró Jesu numiôre î'yâ, Simãore niîki niîwî:

—Mi'î a'tîgo numiôre î'yâ. Yî'î mi'î yaá wî'ipi sâhatákâ, yeé dî'pôkârire koe dutîgi yî'î re akó o'ôtiapi. A'tîgo pe'e mi'î weetî'kere weeámo. Koô ya'ko koô me'ra yeé dî'pôkârire koeámo. Be'ró koô poári me'ra tuu koeámo.

⁴⁵Mi'î yî'î re pōo tērigî, marî wee wîáro noho yî'î re si'sítiapi. Koô pe'e yî'î sâha ehákâpita, yeé dî'pôkârire si'sîmo. Si'sî du'utimo yuhûpi.

⁴⁶Mi'î yî'î dipôapire î'sê, marî piô peose nohore piô peotiapi. Koô pe'e yeé dî'pôkâripire î'mî tihisere piô peoamo. ⁴⁷Tohó weégi a'tîro niîgiti. Koô pehé yâ'âro weé'kere akobohó no'omo. Tohó weégo yî'î re tohó weesé me'ra koô ipíti ma'isére î'yomó. Kâ'ró naâ weé'kere akobohórâ, kâ'ró ma'isére î'yó no'o'. Nemoró waro yâ'âro weé'kere akobohórâ, ipíti ma'isére î'yó no'o', niîki niîwî.

⁴⁸Be'ró numiôre a'tîro niîki niîwî:

—Mi'î yâ'âro weé'kere akobohó no'o pe'okâ', niîki niîwî.

⁴⁹Âpêrâ ba'â dutirâ pihî no'o'kârâ toopî duhirá naâ basi a'mêri a'tîro uúkûkârâ niîwâ:

—Noa nohó niîsari â'rî yâ'âro weé'kepireta akobohó sâha dohagi? niîkârâ niîwâ.

⁵⁰Naâ tohó niîmikâ, Jesu pe'e numiôre a'tîro niîki niîwî:

—Mi'î yî'î re êho peó tîhago, yâ'âro weé'kere akobohó no'oapi. Wâkú ke'tiro mariró wa'âgosa', niîki niîwî.

Jesu werê sihari kura numiâ kîî re wee tamú'ke niî'

8 Jesu yâ'âro weé'kere akobohóka be'ro niî pe'tise makaripi niî pe'tiropi sihá bil'aki niîwî. Tookâhârâre kîî yeékâhasere bu'ê werê kusiagi weéki niîwî. Tohó niîká Ô'âki hi wiôgi niîgisami niîsere werêki niîwî. Kîî bu'erá doze kîî me'ra ba'pâti sihakârâ niîwâ. ²Âpêrâ kê'ra numiâ naâ me'ra ba'pâti sihakârâ niîwâ. Naâ Jesu too dipóro wâtiâ kô'â wîro no'o'kârâ numia, do'âtise yî'rió no'o'kârâ numia niîkârâ niîwâ. Ni'kó naâ wa'tero Maria, naâ “Madalena” niigó, sete wâtiâ kô'â wîro no'o'ko niîko niîwô. ³Tohó niîká apêgo Joana, Cuza wamêtigi nimo niîko niîwô. Koô marapí Herode yeeré da'rá ko'tegi niîki niîwî. Susana wamêtigo kê'ra niîko niîwô. Âpêrâ pâhará numia Jesuré naâ kiosé me'ra wee tamúkârâ niîwâ.

Jesu otegi yee kitîre werê'ke niî'

(Mt 13.1-9; Mc 4.1-9)

⁴Pâhará maşá pehe makârikâharâ Jesu tîrópi î'yârâ wa'âkârâ niîwâ. Naâ pâhará nereká î'yâgi, Jesu kitî weeró noho niîsê me'ra naâre bu'êki niîwî. A'tîro niîki niîwî:

⁵—Ni'kí masí kîî yaá wesepi otêgi wa'âsami. Kîî oteká, wêesté wâ'ka'ke, ma'âpi apêye otesé kape dokê ke'asa'. Tíí ma'âpi yî'riârâ, teeré âpêrâ î'ta kûú wâ'kasama. Be'ró mirikî hiá a'tî, tee peérîre î'yâ boka, ba'â pe'okâ'sama. ⁶Apêye î'tâ peeri wa'teropi dokê ke'asa'. Tee peéri pî'rî, akó mari yuúkâ, yâî diha wa'âsa'. ⁷Apêye otesé kape potâ wa'teropi birî ke'asa'. Potâ pe'e teeré pî'rî yî'ria, wêhékâ'sa'. ⁸Apêye otesé kape di'tâ âyurópi birî ke'asa'. Teé âyuró pî'rî, dikâtisa'. Ni'ká yôo cem peeri dikâtisa', niîki niîwî.

Toó be'ro Jesu ipíti tutuaró me'ra naâre niîki niîwî:

—O'mê peeri kiorá noho a'teré âyuró ti'oyá, niîki niîwî.

Jesuré kîî bu'erá “De'ró weégi kití weeró noho niisé me'ra bu'êti?” niî'ke niî'

(Mt 13.10-17; Mc 4.10-12)

⁹Be'ró kîî bu'erá “De'ró niî sî'riro weetí a'te kití mi'î werê'ke?” niî sêri yâ'takârâ niîwâ. ¹⁰Naâre yi'tiki niîwî:

—Ô'âkî hi misâre a'tîro weemí. Âpêrâ too dipóropi masíya marimí'ke kîî wiôgi niisére misâre masaká weemí. Yi'îre êho peótirâ maa kití weeró noho niisé me'ra werê no'lo. Tohô weérâ yi'î weésere i'yâmîrâ, i'yâ masisero. Yeekâhásere ti'omîrâ, ti'o masítirâ toharásama.

Jesu otegi yee kitíre “A'tîro niî sî'riro weé!” niî werê'ke niî'

(Mt 13.18-23; Mc 4.13-20)

¹¹Yi'î werê'ke a'tîro niî sî'riro weé'. Otesé kape Ô'âkî hi yee kiti weeró noho niî'. ¹²Ma'âpi birí ke'a'ke a'tîro niî sî'riro weé'. Masá, yee kitíre ti'omá. Be'ró naâ ti'ókere wâtí a'ti, teeré e'mâ pe'oká'sami. Naâpi teeré êho peó, Ô'âkî hi naâre yi'ri wetiká weerí niîgi, tohô weesamí. ¹³Apêye otesé kape îtâ peeri wa'teropi birí ke'a'ke a'tîro niî sî'riro weé'. Naâ, yee kitíre âyuró e'katíse me'ra ti'osamá. Tohô weemîrâ, ni'kôri marirâ weeró noho âyuró êho peótisama. Yoâtikâ âyuró êho peó kumí, be'ró naâre âpêrâ yâ'âro weeká i'yârâ, êho peó du'uká'sama. ¹⁴Apêye potá wa'teropi birí ke'a'ke a'tîro niî sî'riro weé'. Yee kitíre ti'osamá, ti'órâ pe'ea'. Mehó siâpe me'ra a'ti imí kohokâhasere wâkû ke'ti yi'riasama. Pehé kió sî'risama. A'ti imí kohopi e'katísere ipíti wâkûsama. Tohô weéro a'té niî pe'tise naâre dohôrê'ká'sa'. Tohô weérâ, naâ dikâ marirâ weeró noho tohamá. ¹⁵Apêye otesé kape di'tâ âyurópi birí ke'a'ke pe'e a'tîro niî sî'riro weé'. Naâ, yee kitíre âyuró ti'omá. Teeré ti'ó, Ô'âkî hi iaró noho keoró weé me'riká'ma. Âyuró êho peó nu'kurá pehé dikâtirâ weeró noho niîma, niîki niîwî.

Jesu sî'óo'kaha me'ra werê'ke niî'

(Mc 4.21-25)

¹⁶Jesu kîî bu'eráre a'tîro werê nemoki niîwî:

—Neê ni'kí sî'óo'kahare sî'óo' toha, apêye noho me'ra mo'âtisami. Neê kîî kâriró dokapi kûûtisami. A'tîro pe'e weesamí. Niî pe'tirâ toopí sâháarâ i'yaáto niîgi, i'miáropi di'te yoósami. ¹⁷A'tîro niî'. Too dipóropi masá masí no'oya marí'kere masí no'orosa'. Ya'yióropi niî'ke kê'ra bahuárosa'. Jesu, yee kití masí no'oya marimí'ke be'ropíre sî'óo'kaha bo'rê yuuro weeró noho masí pe'tiká' no'orosa' niîgi, tohô niîki niîwî.

¹⁸A'teré ti'órâ, âyuró ti'oyá. Yi'î bu'esére ti'ó êho peórâre Ô'âkî hi masisé o'ô nemogisami. Âpêrâ yi'î bu'esére ti'ó sî'riti butia'râ pe'ere naâ masí'kere e'mâ pe'okí'sami, niîki niîwî Jesu.

Jesu pakó, tohô niiká kîî akabihírâkâhase niî'

(Mt 12.46-50; Mc 3.31-35)

¹⁹Be'ró Jesu pakó, kîî akabihírâ kîî re a'mârâ a'tíkârâ niîwâ. Naâ masá mu'mû yi'riká i'yârâ, wi'ipí sâháa masitikârâ niîwâ. ²⁰Toopí niigi Jesuré werêki niîwî:

—Mi'î pako, mi'î akabihírâ sopepi niíama. Mi'îre i'yâ sî'riama, niîki niîwî.

²¹Teeré ti'ógi, Jesu niîki niîwî:

—No'ó Ô'ákî hi yee kitire ti'ó, teeré keoró weerá noho naáta yi'î pako, yi'î akabihírá weeró noho niíma, niíki niíwî.

Jesu wî'roré, tohó niiká pã'kôrire di'ta mariákã weé'ke nií'

(Mt 8.23-27; Mc 4.35-41)

²²Ni'ká nimi Jesu kîî bu'erá me'ra yukî sipi mihã sãhagi, a'tiro niíki niíwî:

—Te'á siãkihi ditãra sumútohopi, niíki niíwî.

Kîî tohó niiká ti'órã, wa'ákãrã niíwã. ²³Naã pe'arí kura Jesu kãriã wa'ãki niíwî. Wãkútiro wî'ró ipíti weê tuu wã'katikaro niíwî. Tohó wa'aká, pã'kôri yukî sipire paã kehe sãa mihakaro niíwî. Tiwí mirí dihata wió niíkaró niíwî. ²⁴Tohó wa'aká i'yãrã, Jesuré wã'kórã birí akãrã niíwã. A'tiro niíkarã niíwã:

—Î sãre bu'egí, marí miríratirã weé', niíkarã niíwã.

Naã tohó niiká ti'ógí, Jesu wã'ká, teé wî'roré, pã'kôrire yisi dutíki niíwî. Nií pe'tise di'ta marí diha pe'tia wa'ãkaro niíwî. ²⁵Tu'ã eha ni'ko, kîî bu'erãre niíki niíwî:

—Misã êho peóse de'ró wa'ãmitito? niíki niíwî.

Naã ipíti ikiã'kãrã nií tiharã i'yã maria, a'mêri niíkarã niíwã:

—Noa nohó niísari baa ã'rí? Wî'ró, pã'kôripita yi'ti dohãkã, niíkarã niíwã.

Jesu Gerasa wamêtirokî hi wãtiã sãháa no'o'kire

kô'ã wíro'ke nií'

(Mt 8.28-34; Mc 5.1-20)

²⁶Be'ró Jesu kîî bu'erá me'ra pe'ãki niíwî. Pê'ã, apé pã're Galiléia diakî hi Gerasa wamêtiropi pe'ã ehãkãrã niíwã. ²⁷Jesu yukî sipi nií'ki mahã ni'kari kura ni'kí Gerasakî hi kîî tiro ehãki niíwî. Yoakã yi'ríkaro niíwî kîî wãtiã sãháa no'o'ki niíró. Neê su'ti marí, neê wi'ipí niítiki niíwî. Masã peeri wa'teropi nií baha ke'atiki niíwî. ²⁸⁻²⁹Jesu kîî re i'yãgi, wãtî masipíre sãyãgíre “Wiháaya”, niíki niíwî. Kîî kô'ã wírokã i'yãgi, Jesu tirópi ehã ke'a, ipíti karíkkûki niíwî:

—Jesu, Ô'ákî hi i'mîsepi niigí maki, de'ró weégi yi'î re kari boógi a'títi? Yi'î re yã'ã butiaro pi'etíkã weetikã'ya, nií tutuaró me'ra sêríki niíwî.

Pehetíri wãtî masire yê'é, birí ke'a mihakã weéki niíwî. Masã kîî re apé sia'pi wa'ãtikã'ato niírá, amúkãri, di'pókãripi kome daári me'ra di'te kúú mihakãrã niímiwã. Tohó weemíkã, kîî wehê sure mihaki niíwî. Wãtî kîî re masã marirópi si'orí miãa mihaki niíwî. ³⁰Jesu kîî re sêrí yã'aki niíwî:

—De'ró wamêtiti?

Kîî yi'tíki niíwî:

—Legião wamêti', niíki niíwî. Pãhará wãtiã niíká' ísã niígi, tohó niíki niíwî. ³¹Wãtiã Jesuré a'tiro niíkarã niíwã:

—Î sãre i'yã bahu dutí dihari peehopi bu'îri da'rê bahuriótikã'ya nií, ipíti sêríkãrã niíwã. ³²Tiítare írigípi pãhará yeseá ba'ã nu'kukãrã niíwã. Naãre i'yãrã, wãtiã Jesuré “Naãpire sãháarãti” nií, tutuaró me'ra sêríkãrã niíwã. Jesu naãre “Tohóta weeyá”, niíki niíwî. ³³Tohó weerã naã masipíre nií'kãrã wihã, yeseapíre sãháakãrã niíwã. Yeseá naã wãtiã sãháaka be'ro opã ti'ripí oma maáti, ditãrapi doké yôha, mirí pe'tia wa'ákãrã niíwã.

³⁴Tohó wa'asere i'yãrã, yesearé ko'terá a'tiro weékãrã niíwã. Naã ipíti ikiãrã makãpi, kãpupi omá wã'ka, werêsterã wa'ákãrã niíwã. ³⁵Masã tohó

wa'asé kitire tí'órā, í'yārā wa'ákārā níwā. Naâ Jesu tírópi ehārā, wātíā sáhāa no'o'kire Jesu pí'toaká duhiká í'yákārā níwā. Kíî su'tí sâyā, áyuró wákusé kiogí duhíki níwī. Naâ kíîre í'yārā, uisé me'ra í'yákārā níwā. ³⁶Ápêrā toopí í'yārā eharáre Jesu wātíā sáhāa no'o'kire kô'á wírokā í'yá'kārā “A'tíro weé wātíāre kô'á wíroami”, ní werêkārā níwā. ³⁷Jesu tohó weeká í'yārā, ní pe'tírā masá Gerasapí níirā Jesuré tutuaró me'ra “Mí'í apêropi wa'áya”, níikārā níwā. Naâ ípítí waró uíkārā níwā. Tohó weerá Jesuré tohó níikārā níwā. Teeré tí'ógí, Jesu yukîsipí mihâ sâha, wa'á wa'âki níwī. ³⁸Wātíā kiomí'ki Jesuré “Yí'í kê'ra mí'í me'ra wa'âgiti” níngi, ípítí sêríki níimiwī. Jesu pe'le kíîre níiki níwī:

³⁹—Mí'í yaá wi'ípi toháa, ní pe'tise Ô'ákí hí mí'íre weé'kere werê pe'okí hí wa'áya, níiki níwī.

Tohó weégi kíî ní pe'tíro kíi yaá makakāharāre Jesu kíîre weé'kere werê kusiyagi wa'âki níwī.

Jairo makore, tohó níiká díî meha kiogóre Jesu yí'rió'ke níî'

(Mt 9.18-26; Mc 5.21-43)

⁴⁰Be'ró Jesu dí'tāra apé pā'repi ní'ki pē'atāka be'ro masá e'katíse me'ra kíîre póo tērikārā níwā. Níi pe'tírā kíîre yuú kue'kārā níi tíharā, tohó weékārā níwā. ⁴¹Tíítare ní'kí sí'orí nerê wiari wi'í wíogí Jairo wamétigi Jesu tíró etāki níwī. Kíî Jesu tíró ehâ ke'a, Jesuré “Yí'íre pahá yā'a kureya. Te'á yaá wi'ípi”, níiki níwī. ⁴²Kíî mako ní'kó níigó doze kí'mari kiogó wērisé pí'topi níiko níwō. “Aí” níi, Jesu toó wa'arí kura pāhará masá siru tuúkārā níi tíharā, kíîre áyuró tuú dí'o wā'kakārā níwā. ⁴³Naâ tohó weerá wa'tero ní'kó numiô doze kí'mari díî meha do'átigo níiko níwō. Koô akó yee dutise wapa yeégo níi pe'tise níyēru toháa wa'ákaro níwō. Neê ní'kí koôre akó yee yí'riótiki níwī. ⁴⁴Tohó weégo koô Jesu sē'êma wa'á, kíî su'tíro yapapi yē'ê yā'ako níwō. Koô yē'erí kurata koôre díî wihamí'ke bí'á ní'ka wa'ákaro níwī. ⁴⁵Tohó wa'arí kura Jesu sēri yā'aki níwī:

—Noá yí'íre yē'êti? níiki níwī.

Níi pe'tírāpita “Neê ní'kí yē'êtimi”, níikārā níwā. Tohó weégi Pedro, tohó níiká kíî me'rakāharā Jesuré níikārā níwā:

—Ísāre bu'egí, masá mí'íre dokê wā'a wā'ka, tuu kehéoma. Tohó wa'aká masímgí, mí'í de'ró weégi “Noá yí'íre yē'êti?” níiti? níikārā níwā.

⁴⁶Naâ tohó níiká tí'ógí, Jesu níiki níwī:

—Ní'kó yí'íre yē'eká tí'ó yā'api. Koôre yí'í tutuaró me'ra yí'riká weeási, níiki níwī.

⁴⁷Kíî tohó níiká tí'ógo, kíî masí tohami, yí'íta tohó weeási níigo, nara sáágota Jesu tíró a'tí, ehâ ke'ako níwō. Koô níi pe'tírā tí'óropi werê pe'oká'ko níwō. A'tíro weégo kíi yaró su'tírore yē'leási níigo, tohó níiká “Yí'í yē'eká ta, yí'rió no'o'kopí tohaási”, níi werêko níwō. ⁴⁸Koô tohó níiká tí'ógí, Jesu koôre níiki níwī:

—Mí'í êho peó tíhago, yí'rió no'o'kopí tohá'. Do'átise moogó e'katíse me'ra toháaya, níiki níwī.

⁴⁹Jesu koôre uúkūri kura ní'kí Jairo nerê wiari wi'í wíogí yaá wi'íkí hí ehâki níwī. Jairore níiki níwī:

—Mí'í mako wēríā tohamo. Maríre bu'egíre kari boó nemotigita maha, níiki níwī.

⁵⁰Jesu tohó níiká tí'ógí, Jairore níiki níwī:

—Uítigita. Yi'íre êho peóya. Mi'í tohó weeká, mi'í mako masó no'ogoso, níki níwí.

⁵¹Tíí wi'ipire etági, koó pesarí tükupire neê ápêrãre sãháa dutitiki níwí. Pedro, Tiago, João, tohó níká koó paki simiá di'akíre sãháa dutitiki níwí.

⁵²Níí pe'tirá tíí wi'ipi nírá ip'ti utirãre Jesu níki níwí:

—Utítiká'ya. Koó wêritimo. Kãrígo weemó, níki níwí.

⁵³Masá koó wêrí'kere masikãrã níwã. Tohó weerã kíí tohó níká tí'orã, kííre buhíkã'kãrã níwã. ⁵⁴Jesu pe'e uúkũgita, koo yaá amúkãre yê'ê, níki níwí:

—Wi'magó, wã'ká ni'kaya, níki níwí.

⁵⁵Kíí tohó nííri kurata wêrí'ko masá, wã'ká ni'kako níwõ. Jesu koó paki simiãre “Ba'asé ekayá”, níki níwí. ⁵⁶Kíí tohó weesére i'yãrã, koó paki simiá ip'ti i'yã ikiakãrã níwã. Jesu koóre masó'kere neê ápêrãre weré dutitiki níwí.

Jesu kíí besé'kãrãre weré duti o'o'ke níí'

(Mt 10.5-15; Mc 6.7-13)

9 Jesu kíí bu'erã dozere neêoki níwí. Be'ró naãre kíí tutuasére o'òki níwí. Wãtiã no'ó níráre kô'ã wiro masisere o'òki níwí. Tohó níká do'átise yi'rió masisere o'òki níwí. ²Naãre Ô'ãkí hi wiôgi níími níisére weré dutiki níwí. Do'átirãre yi'rió dutiki níwí. ³A'tíro níí o'ò'oki níwí:

—Wa'ãrã, neê apêye noho miáatikã'ya. Tuakihí, ahúro, ba'asé po'é, neê niyéru miáatikã'ya. Misã sãyasé me'ra di'akí wa'áya. Neê apêye miáa nemotikã'ya. ⁴Misã no'ó nííri wi'í ehãrã, misã toó nííro põo téóro tíí wi'ipi nííya. ⁵No'ó ápêrã misãre yê'etikã, tii makãre wihãrã, tii makákãhase di'tã wã'ákere paãste kô'aya. Tohó weerã misã “A'ti makákãharã bu'íritima” níí i'yorãsa', níki níwí.

⁶Kíí tohó nííka be'ro wa'ã wa'ãkãrã níwã. Wa'ã, níí pe'tise makaripi Jesu masaré yi'rióse kitire weré kusiakãrã níwã. Tohó níká do'átirãre yi'riókãrã níwã.

Herode Jesu weesére tí'ó'ke níí'

(Mt 14.1-12; Mc 6.14-29)

⁷Herode Galiléia di'ta wiôgi níí pe'tise Jesu weé'kere tí'óki níwí. Teeré tí'ógi, Herode de'ró wee masítiki níwí. Ápêrã “Kíí João wamê yeegi wêrí'kipi masá'ki níími”, níkãrã níwã. ⁸Ápêrã “Diporókí hipi Ô'ãkí hi yee kitire weré mí'tagi Elia bahuápí”, níkãrã níwã. Ápêrã “Apé tero weégi ní'kí too diporókí hi Ô'ãkí hi yee kitire weré mí'tagi masá'ki níígi níísami”, níkãrã níwã. ⁹Herode pe'e a'tíro níki níwí:

—Yi'íta João yaa dipoãre ditê sure dutiwi. Too püríkáre noa nohó níísari naã toó kã'ro uúkũ no'ogi? Kííre i'yã sí'rimisa', níki níwí.

Jesu ní'kãmukãsetiri mil imiaré ba'asé eká'ke níí'

(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Jo 6.1-14)

¹⁰Be'ró Jesu bese kúú'kãrã naã bu'ê kusiaka be'ro kíí tiro dahã, naã wee kusiá'kere werêkãrã níwã. Be'ró naãre Jesu masá marirópi Betsaida wamêtiri maka pi'topi si'orí wa'ãki níwí. ¹¹Masá pe'e naã wa'asé kitire tí'ókã'kãrã níwã. Tohó weerã naãre siru tuú wã'kakãrã níwã. Jesu naãre e'katíse me'ra põo tãrí, Ô'ãkí hi wiôgi níími níisére weré, do'átirãre yi'riókí níwí.

¹² Be'ró yamíka'pi niiká i'yârâ, kîî bu'erá doze kîî tiro wa'â, kîî re niikârâ niîwâ:

—Masaré “Toô kâ'rota niî”, niîya. No'ó pi'tó niisé makaripi ba'asé, kâriró a'mâ dutiya. A'tó marí niirópire neê apêye noho marí butia'kâ', niikârâ niîwâ.

¹³ Jesu pe'e niiki niîwî:

—Misâ naâre ba'asé ekayá.

Naâ kîî re niikârâ niîwâ:

—Îsâ ni'kâmukâsepagata pâú, tohô niiká wa'î piárâta kió'. Îsâre â'rá pâhará ba'aátehere duu dutígi weetí? niikârâ niîwâ.

¹⁴ Naâ pâhará, imiá se'saro ni'kâmukâsetiri mil wa'tero niikârâ niîwâ. Jesu naâre niiki niîwî:

—Masaré tee kurári niki cinquenta duhí dutiya, niiki niîwî.

¹⁵ Naâ kîî dutí'karo nohota weé, masaré duhí dutikârâ niîwâ. ¹⁶ Be'ró Jesu teé ni'kâmukâse pâupáre, naâ wa'î piárâre miî, i'miáropi i'yâ moro, kîî pakí Ô'âkí hire naa yeé niátehere “Áyú” niiki niîwî. Tu'â eha ni'ko, kîî pe'êsteka be'ro kîî bu'eráre masaré eti dutígi o'ôki niîwî. ¹⁷ Niî pe'tirá ba'â, yapîkârâ niîwâ. Be'ró doze pi'seri naâ ba'â di'a'kere see neékârâ niîwâ.

Pedro Jesuré “Mi'î Ô'âkí hi o'ôo'kita niî” ni'ke niî'

(Mt 16.13-19; Mc 8.27-29)

¹⁸ Ni'kâti Jesu kîî se'saro Ô'âkí hi me'ra uúkúgi weéki niîwî. Tiítare kîî bu'erá kê'ra kîî me'ra niikârâ niîwâ. Naâre sêrí yâ'aki niîwî:

—Masá de'ró niî uúkúti yî'î re? niiki niîwî.

¹⁹ Naâ kîî re yî'tíkârâ niîwâ:

—Âpêrà mi'î re “João wamê yeegi niîmi”, niîma. Âpêrà mi'î re “Diporókí hipi Ô'âkí hi yee kiti werê mi'tagi Elia niîmi”, niîma. Âpêrà “No'ó niigi diporókí hipi Ô'âkí hi yee kiti werê mi'tagi masá'ki niigi niîsami”, niîma, niikârâ niîwâ.

²⁰ Be'ró naâre sêrí yâ'aki niîwî taha:

—Misâ waro, de'ró wákúti yî'î re? niiki niîwî. Pedro kîî re yî'tíki niîwî:

—Mi'î Ô'âkí hi besé'ki Cristo niî', niiki niîwî.

Jesu kîî wêriátehere werê'ke niî'

(Mt 16.20-28; Mc 8.30-9.1)

²¹ Jesu naâre neê kâ'ró âpêrâpire kîî Ô'âkí hi besé'ki niisére werê dutitiki niîwî. ²² Be'ró naâre niiki niîwî:

—Yî'î Ô'âkí hi maki masí weeró noho ipítigi pûuro pi'etígisa'. Judeu masa bikírâ, sacerdotéa wiôrá, Moisé ohâ'kere bu'erá yî'î re i'yâ tu'tirásama. Yî'î re wêherásama. Naâ tohô weemíkâ, i'tiá nîmi be'ro masagísa', niiki niîwî.

²³ Be'ró niî pe'tirá masaré niiki niîwî:

—No'ó yî'î re siru tuú sî'rigi noho niî pe'tise nîmîri siru tuuáto. Kîî weé sî'rîro noho weetíkâ'ato. Yî'î iaró pe'e weeáto. No'ó yî'î re siru tuú sî'rigi, “Jesuré êho peógi, wêrí boosa!” niítigita siru tuuáto. ²⁴ Yî'î re êho peóse me'ra yâ'áro yî'rî sî'ritigi, yî'î re êho peó du'ugi noho pekâ me'epi bu'îri da'rê bahurió no'ogisami. Apí wêhesére uíti, yî'î re êho peó nu'kugi noho yî'î me'ra katí nu'kugisami. ²⁵ Ni'kí a'ti nukúkâkâhase niî pe'tisere wapá ta'agi, kîî ehêri pô'ra pe'ere bahuriógi, yê'e nohóre wapá ta'a boosari? ²⁶ Yî'î re, tohô niiká yee kitíre bopôya saatiká'ya. Misâ bopôya sâakâ, yî'î Ô'âkí hi maki masí weeró noho ipítigi a'tíro weegísa'. Opáturi

a'ti nukúkãpire a'tígi, yí'f paki asistése me'ra, kîîre werê ko'terã me'ra yí'f kê'ra misãre bopôya saãgisa!. Yí'f tutuasé me'ra a'tígi, tohò weegísa!.
²⁷Diaki hí misãre werêgiti. Ni'karérã a'topí niirã yí'f wiôgi sãhakã ì'yâtimirã wêrisome, niiki niîwî.

Jesu kîî bahusére dika yuú'ke nií'

(Mt 17.1-8; Mc 9.2-8)

²⁸Ni'ká semana Jesu “Yí'f wiôgi sãhakã ì'yârãsa!” niika be'ro ìrigípi Ô'ãkî hi me'ra uúkûgi mihãgi, Pedro, Tiago, Joãore miãaki niîwî. ²⁹Toopí kîî uúkûgi, kîî bahusére dika yuú'a wa'ãki niîwî. Kîi yeé su'tí ayuró butisé, asistése wa'ãkaro niîwi. ³⁰Tohò wa'aká, piárã imiã bahuá, kîî me'ra uúkûkãrã niîwã. Naã diporókãharãpi Moisé, Elia niikãrã niîwã. ³¹Naã asistése me'ra niîrã, Jesu kîî Jerusalépi wériátehere uúkûkãrã niîwã. ³²Pedro kê'ra ipíti wihá kió'kãrã niîmirã, wã'kãkãrã niîwã. Wã'ká, Jesu kîî asistése, tohò niikã kîî me'ra niirãre ì'yãkãrã niîwã. ³³Naã Jesu tiró ni'kãrã wa'arí kura Pedro Jesuré niiki niîwî:

—Wiôgi, marí a'topí niikã áyú yí'ria!. I'tiã wi'iakã weerã. Ni'ká wi'i mi'f yaá wi'i, apé wi'i Moisé yaá wi'i, apé wi'i Elia yaá wi'i weerã, niiki niîwî.

Pedro kîî tohò niisére ti'o masítimigi, de'ró nií masitigi, tohò niiki niîwî. ³⁴Kîî tohò uúkûri kura ni'ká o'me kurá dihãti, naãre tuú bi'akã'karo niîwi. Naã tí o'me kurá po'peapi niîrã, uia wa'ãkãrã niîwã. ³⁵Be'ró tii kurápi ni'ká a'tíro uúkûkã ti'ókãrã niîwã:

—Á'rí yí'f maki yí'f besé'ki niîmi. Kîî uúkûsere ti'ó êho peóya, niiki niîwî.

³⁶Tohò niika be'ro Jesu ni'kitã tohã ni'kaki niîwî. Moisé, Elia marikãrã niîwã maha. Kîî bu'erã naã ì'yã'kere tohõta ti'ó yã'a yí'riokã'kãrã niîwã. Neê kã'ró ãpêrãre werêtikãrã niîwã.

Jesu wi'magí wãtí sãháa no'o'kire kô'ã wíro'ke nií'

(Mt 17.14-21; Mc 9.14-29)

³⁷Ape nimí pe'e ìrigípi ni'kãrã dihatakã, pãharã Jesuré põ tãrikãrã niîwã. ³⁸Ni'kí naã wa'teropi niigí ipíti Jesuré uúkû kehoki niîwî:

—Í sãre bu'egí, yí'f maki ni'kí niigíre pahã yã'a kureya. Ì'yãgi a'tiã.

³⁹Wãtí kîîre sãháa'ki yê'êa, karikû, wêria mihakã weemí. Tohò niikã isêropi sa'pô tu'umi. Kîîre yã'ã butia'ro weégi, pi'etíkã weé yí'riami. Neê du'ú sî'ritimi. ⁴⁰Mi'f bu'erãre “Wãtíre kô'ã wíroya”, nií tohamiapi. Neê põ tãótiamã, niiki niîwî.

⁴¹Jesu yí'tíkí niîwî:

—Misã êho peóse moorã yã'arã nií!. Yí'f misãre yoakã bu'émikã, neê ti'ó masí wee' yuhûpi. No'ó kã'a tero yoakã yí'f misãre põ tãógisari? Mi'f makire yí'f tiro miítia, niiki niîwî.

⁴²Wi'magí kîî tiro wa'akã, wãtí kîîre nukúkãpi dokê ke'akã weéki niîwî. Opãturi wãkûtiro kîîre wêriakã weéki niîwî taha. Kîî tohò weekã, Jesu wãtíre kô'ã wíro, yí'riókí niîwî. Tu'ã eha ni'ko, kîî pakiré wiãki niîwî. ⁴³Nií pe'tirã toó niirã Ô'ãkî hi tutuasére ì'yã mariakãrã niîwã.

Jesu kîî wériátehere opãturi werê nemo'ke nií'

(Mt 17.22-23; Mc 9.30-32)

Naã Jesu weé ì'yo'kere ì'yã mariari kura kîî bu'erãre niiki niîwî:

⁴⁴—Yí'f ni'kãroakã niisére ayuró ti'oyã. Akobohótikã'ya. Yí'f Ô'ãkî hi maki masí weeró noho ipítigire wiôràpire o'òrãsama, niiki niîwî.

⁴⁵ Kîî tohò niisére kîî bu'erá pe'e neê ti'lo masítikārā niŵā. Ô'ákî hi naäre ti'lo masítikā weéki niŵī. Naâ kîî niî'kere “De'ró niî sî'riro weetí?” niî sérî yā'a ui niîkārā niŵā.

Āyuró weé yî'ri ni'kagi yeekāhase ni'

(Mt 18.1-5; Mc 9.33-37)

⁴⁶ Be'ró Jesu bu'erá naâ basi noá marí wa'teropî niigî āpêrā yî'rióro niî yî'ri ni'kagisari? niîrā, ipítî di'sā sookārā niŵā. ⁴⁷ Jesu naâ tohò wākusére î'yā masikā'ki niŵī. Tohò weégi ni'kí wi'magîre kîî pî'to wehêo ni'ko, ⁴⁸ naäre niîki niŵī:

—Yî'îre ma'igî noho ni'kí ā'rí wi'magîre yē'êgi weeró noho weemí. Kîîre ye'êgi, yî'îreta ye'êgi weemí. Yî'îre ye'êgi, yî'îre o'ôo'ki Ô'ákî hi kê'rare ye'êgita weemí. No'ó misā wa'teropîre āpêrā yî'rióro niî' niî wākútigi kîîta niîmi āpêrā yî'rióro niigî, niîki niŵī Jesu.

Marîre î'yā tu'titigi marí me'rakî hi niîmi niisé ni'

(Mc 9.38-40)

⁴⁹ Be'ró João Jesuré a'tîro niîki niŵī:

—Îsāre bu'egî, ni'kí mi'î wamé me'ra pisû tîhagi, wātîāre kô'à wîrokā î'yāwi. Kîî marí me'rakî hi meheta niîāmi. Tohò weérā kîîre ka'mú ta'awi, niîki niŵī.

⁵⁰ Kîî tohò niikā tî'ôgi, Jesu a'tîro niîki niŵī:

—Tohò weegîre ka'mú ta'atikā'ro iá!. Marîre î'yā tu'titigi marí me'rakî hi niîmi, niîki niŵī Jesu.

Jesu Tiagore, Joāore tu'tî'ke ni'

⁵¹ Jesu wêrî, kîî i'mîsepi mihâatoho diporo uiró mariró wākû tutuaro me'ra “Jerusalépi wa'āgiti”, niîki niŵī. ⁵² Kîî diporo āpêrāre o'ôo' yuuki niŵī. Naâ ni'kā maka Samaria di'tapi niirî makapi Jesu kîî kārîátohore a'mā yuurā wa'ākārā niŵā. ⁵³ Tii makā Samariakāharā Judeu masare î'yā sî'ritirā niî tîharā, Jesu o'ôo'kārāre ye'ê sî'ritikārā niŵā. Naâ, Jerusalépi Jesu wa'āgi weesamî niîrā, tohò weékārā niŵā. ⁵⁴ Samariakāharā tohò weesére î'yārā, Jesu bu'erá Tiago, João a'tîro niîkārā niŵā:

—Îsā wiôgi naäre bu'îri da'rêrā, pekā me'ere i'mîsepi dihátî dutikā iatî? Diporókî hi Ô'ákî hi yee kiti weré mi'tagi Elia weé'karo noho weeró iatî? niîkārā niŵā.

⁵⁵ Teeré tî'ôgi, Jesu naäre î'yā, tutuaró me'ra tu'tîgi, a'tîro niîki niŵī:

—Misā tohò wākusé Espírito Santo o'osé meheta niî'. ⁵⁶ Yî'î Ô'ákî hi maki masî weeró noho ipítigi masaré bu'îri da'rê bahuriógi meheta a'tîwi. Naäre yî'riógi a'tîgi weewî, niîki niŵī.

Be'ró naâ ape makápi yî'riá wa'ākārā niŵā.

Jesu me'ra wa'à sî'rîmi'kārā yee kitî ni'

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Naâ ape makápi yî'riári kura ni'kí masî Jesuré niîki niŵī:

—Yî'î mi'î no'ó wa'aró siru tuúgiti, niîki niŵī.

⁵⁸ Jesu kîîre yî'tîki niŵī:

—Wa'îkîrā naâ kārîrî tuti kiomá. Mirikî hiá kê'ra naâ pō'ratîri su'tiro kiomá. Yî'î pûrikā Ô'ákî hi maki masî weeró noho ipítigi neê kāró kārî pesáro moó!, niîki niŵī.

⁵⁹ Āpí pe'ere Jesu a'tíro níŋki níŋwī:

—Te'á yí'f me'ra, níŋki níŋwī.

Kíŋ yí'tŋki níŋwī:

—Wiôgi, yí'f paki tiropi wa'ágiti yuhúpi. Toopí níŋ, be'ro yí'f paki wērika be'ro yaá tohagipi mí'f me'ra wa'ágiti, níŋki níŋwī.

⁶⁰ Jesu kíŋ re yí'tŋki níŋwī:

—Yí'f re êho peótirā wēri'kārā weeró noho níŋma. Naáta wēri'kārāre yaáto. Mí'f pūrikā yí'f re siru tuúya. Siru tuú, Ô'ákí hi wiôgi níŋgisami níisére werēgi a'tiá, níŋki níŋwī.

⁶¹ Be'ró Jesuré āpí níŋki níŋwī:

—Wiôgi, mí'f me'ra wa'ágiti. Yí'f mí'f me'ra wa'aátoho diporo yaá wi'ikāharāre we'ērīti sī'risa' yuhúpi, níŋki níŋwī.

⁶² Jesu kíŋ re níŋki níŋwī:

—Di'tā se'ê kūugi, opā nire wa'arí níŋgi, sē'ēma pe'e í'yā tōrotisami. Ā'rí weeró noho Ô'ákí hire êho pe'ókípiá too dipóro kíŋ weeséti'kere wākū niritisami. Wākū nírīgīa Ô'ákí hi yeekāhasere keoró wee masfísami, níŋki níŋwī.

Jesu setenta e dois masaré kíŋ yeé kitire werē dutigī o'ôo'ke ní'

10 Be'ró Jesu setenta e dois āpērā imiaré pih' nemoki níŋwī. Naāre piārerā di'akī níŋ pe'tise kíŋ wa'aáthe makaripi kíŋ diporo o'ôo' yuuki níŋwī.

² Naāre a'tíro níŋki níŋwī:

—Diakī hí misāre werēgiti. Marí otesé pehé pí'rí dikāti! Teeré miirá pe'e mari kuréma. Tohō weerā misā teé otesé wiôgīre āpērā míŋ tamu dutirā sēri nemóya, níŋki níŋwī. A'té weeró noho Ô'ákí hi yee kitire masí sī'rírā pāhará waro níŋma. Tee kitire wererá pe'e pehēterākā níŋma. Tohō weerā āpērā kíŋ o'ôo' nemokā Ô'ákí hire sēriyá. ³ Misā wa'āya. Yí'f misāre wiosé wa'teropi o'ôo'gi weé. Ovelha wi'marāre yaíwa wa'teropi o'ôo'gi weeró noho o'ôo'. ⁴ Misā wa'ārā, ahūri miáatikā'ya. Niyéru sāarí ahuro kē'rare miáatikā'ya. Sapātu apé pa'a miáatikā'ya. Ma'āpi wa'ārā, āpērāre pōo tērírā, yoaká uúkütikā'ya. Diakī hí wa'āya. ⁵ Misā wi'ipí sāháarā, tíŋ wi'ikāharāre a'tíro níŋ mí'taya: “Misā a'tí wi'ikāharāre āyuró wa'aáto”, níŋya. ⁶ Tíŋ wi'ikāharā kumúkā mariró níŋká, misā “Áyuró wa'aáto” níisē naa yeé toharósa!. Tohō níŋtikā maa, misā tohō níisē misāreta toharósa! taha. ⁷ Misā ni'ká wi'ipí ehārā, tíŋ wi'ipita tohayá. Naā ba'asé nohore, naā sī'risé nohore, misā kē'ra ba'á siru tuúya. Da'rará naā da'rasé wapa wapá ta'a ba'á masima. Tohō weerā misā bu'ērā wa'aká, misāre o'ôrasama. Apēye wi'seripi wa'á, kārí bahā ke'atitikā'ya. ⁸ Misā ni'ká makapi etaká, tíŋ makákāharā āyuró ye'ê me'rikā, no'ó naā ekasére ba'āya. ⁹ Tíŋ makápi do'átirāre yí'rióya. Naāre a'tíro werēya: “Ô'ákí hi kíŋ wiôgi níisē misā tiropi a'tiáthe kāró di'sá!” ¹⁰ Ni'ká makapi misā etaká, tookāharā āyuró pōo tērítikā maa, maká dekopi wa'āya. A'tíro níŋya: ¹¹ “A'ti makákāhase ísā di'pókāripí di'tā wā'á'kepireta paáste kō'arāti. A'ti makákāharā bu'fritisere í'yórā tohō weerá tíŋ”, níŋya. Naāre a'tíro níŋ nemoya. “Misā a'teré masíya. Ô'ákí hi kíŋ wiôgi níisē misā tiropi a'tiáthe kāró di'sá!”, níŋya. ¹² Jesu a'tíro níŋ nemoki níŋwī:

—Misāre werēgiti. Ô'ákí hi masaré beseátihi níŋmi níŋká, tíŋ makákāharā misāre iatí'kārāre a'tíro weegísami. Sodomakāharāre bu'firi da'rē'karo nemoró da'rē no'orāsama, níŋki níŋwī Jesu.

Jesuré êho peótise makarikāharā yee kití nií'

(Mt 11.20-24)

¹³ Be'ró Jesu apêye makarikāharāre a'tíro niíki niíwī:

—Misâ Corazí, tohó niiká Betsaida wamêtise makarikāharāre yā'â butia'ro wa'ârosa' misâre. Yí'f weé i'yo'kere i'yâmîrâ, dika yuú wee'. Yí'f âpêrâ Judeu masa niítirâ niirópi Tiro, Sidó wamêtise makaripi weé i'yokâ maa, diporópi naâ yā'âro weé'kere bihâ weti dika yuú toha boopâ. Naâ bihâ wetisere i'yorâ, naâ wee wiáro noho su'tí wâkisere sâyâ, nohâre naâ dipôapi ôrêste peo boopâ. ¹⁴ Ô'âkî hi masaré beseátihi nimi niiká, Tiro, Sidókāharā nemoró misâ pe'ere bu'îri da'rê yi'ri ni'kagisami. ¹⁵ Ni'kâroakâ maa Cafarnaukāharāre werê'. “I'mîsepi mihâarâti”, nií wâkú ma'atikā'ya. Ô'âkî hi misâre pekâ me'epi kô'â butia'gisami, niíki niíwī.

¹⁶ Be'ró kîî bu'eráre a'tíro werê nemoki niíwī:

—Misâ bu'esere ti'órâ, yi'f reta ti'omá. Misâre iatírâ, meharóta yi'f re iatíma. Tohó yi'f re iatírâ, yi'f re o'ôo'kîpi Ô'âkî hi kê'rare iatíma, niíki niíwī Jesu.

Jesu kîî o'ôo' yuu'kārâ setenta e dois naâ dahâ'ke nií'

¹⁷ Be'ró Jesu setenta e dois kîî o'ôo' yuu'kārâ e'katíse me'ra tohatákārâ niíwā. A'tíro niíkarâ niíwā:

—Ísâ wiôgi, wâtiâpita mi'f dutiró, mi'f wamé me'ra ísâ kô'â wíro mihakâ, yi'tiâma, niíkarâ niíwā.

¹⁸ Jesu naâre niíki niíwī:

—Misâ niíro nohota nií'. Wâtíre i'mîsepi ní'ki bipô ya'baró weeró noho diháakâ i'yâwi. ¹⁹ Yí'f misâre tutuasere o'ôwi. Misâ âyâpire i'ta peómikâ, kutípare i'ta peómikâ, naâ kû'riká, toaká pûrtisere o'ôwi. Nií pe'tise wâtí kîî tutuasere dokâ ke'a dutigi o'ôwi. Neé kâró misâ yā'âro weé no'osome. ²⁰ Wâtiâ ísâre yi'tiâma niise di'akîre e'katítikā'ya. A'te pe'ere e'katíya. I'mîsepi Ô'âkî hi yarâ katí nu'kuse kiorá naâ wameré ohâ ô'ori turipi misâ wameré ohâ ô'okâ, e'katíya, niíki niíwī.

Jesu yeé kiti, kîî pakí Ô'âkî hi yee kiti nií'

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Jesu kîî bu'eráre uúkûri kura Espírito Santo kîî re e'katíse o'ô yi'riaki niíwī. Tiítare kîî pakiré a'tíro niíki niíwī:

—Pakí, mi'f i'mîse, a'ti nukúkâ wiôgi nií'. “Ísâ masí yi'ri ni'karâ nií” niirâre mi'i yeekāhasere masaká weetiki niíwī. Âpêrâ wi'marâ weeró noho maatá ti'ó êho peórâ pe'ere teeré masaká weéki niíwī. Mi'f tohó weesere wâkûgi, mi'f re “Áyú” nií'. A'teré mi'f íá'karo nohota keoró weé', niíki niíwī kîî pakiré.

²² Be'ró masaré nií nemoki niíwī taha:

—Yí'f pakí nií pe'tise wee masísere yi'f re o'ôwī. Kîî ni'kitá yi'f niisétisere masí pe'okâ'sami. Yí'f kê'ra ni'kitá kîî niisétisere masí pe'ó. No'ó yi'f masaká weé no'orâ kê'ra kîî niisétisere masísama, niíki niíwī Jesu.

²³ Be'ró kîî bu'eráre i'yâ, naâ se'sarore niíki niíwī:

—Yí'f re misâ, misa yeé kaperi me'ra i'yâ'. Tohó weérâ, e'katíya. ²⁴ Misâre a'tíro werêgiti. Pāharâ diporókāharāpi Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ, tohó niiká wiórâ misâ ni'kâroakâ i'yasere i'yâ si'rikārâ niímiwā. Neé i'yâtikārâ

niŵwā. Yi'ŋ misāre weresére ti'ó sī'rikārā niŵmiwā. Neê ni'kāti ti'otikārā niŵwā, niŋki niŵwī.

Jesu Samariakī hi yee kití me'ra werê'ke nií'

²⁵ Be'ró ni'kí Moisé ohâ'kere bu'egí Jesu kīŋ uúkũsere ti'ógi, wâ'ká ni'ka, Jesu me'ra uúkũgi wa'âki niŵwī. Kīŋre mehêká yi'tiká iági, a'tíro sêri yâ'aki niŵwī:

—Masaré bu'egí, yi'ŋ Ô'âkī hi me'ra katí nu'ku sī'rigi, de'ró weegísari? niŋki niŵwī.

²⁶ Jesu kīŋre yi'tiki niŵwī:

—Moisé yee kití ohâka pūripi de'ró ohâ no'otito? Mi'ŋ teeré bu'êgi, de'ró ti'ó yê'eti? niŋki niŵwī.

²⁷ Moisé ohâ'kere bu'egí kīŋre yi'tiki niŵwī:

—A'tíro ohâ no'o': “Ô'âkī hi marí wiôgire nií pe'tise mi'ŋ êho peóse me'ra, mi'ŋ wākusé me'ra, mi'ŋ tutuasé me'ra, mi'ŋ ti'ó yâ'ase me'ra ma'iyá. Mi'ŋ basi ma'iró nohota âpêrāre ma'iró iá’”, nií', niŋki niŵwī.

²⁸ Teeré ti'ógi, Jesu kīŋre niŋki niŵwī:

—Mi'ŋ keoró waro yi'tí! Mi'ŋ a'teré weégi, Ô'âkī hi me'ra katí nu'kugisa', niŋki niŵwī.

²⁹ Moisé ohâ'kere bu'egí pe'e kīŋre āyuró wākuká iági, Jesuré a'tíro niŋki niŵwī taha:

—Noa nohó niŋti naâ âpêrāre ma'iró iá' niirá noho? niŋki niŵwī.

³⁰ Jesu kīŋre a'te kití me'ra yi'tiki niŵwī:

—Ni'kí imí Jerusalé kī hi ma'â Jericó wa'arí ma'api bu'âki niŵwī. Toopí kīŋ wa'arí kura yahará kīŋre yê'ê, kīŋ kiosére yahá pe'okâ'kārā niŵwā. Su'tí kīŋ sâyâ'ke kê'rare tuu weé miikâ'kārā niŵwā. Kīŋre ipíti paâ wêhe kũu, wa'â wa'âkārā niŵwā. ³¹ Tohó wa'arí kura ni'kí sacerdoté kīŋ bu'âka ma'apita bu'âki niŵwī. Kīŋre i'yâgi, i'yâtigi weeró noho diakí hí yi'rí bu'a wa'âki niŵwī. ³² Kīŋ be'ro âpi Levi yaá kurakí hi kīŋ kũyarópita ehâki niŵwī. Kīŋre i'yâgi, kīŋ kê'ra apé pā're pe'e pê'â, i'yâ yi'rí bu'a wa'âki niŵwī taha. ³³ Naâ be'ro âpi Samariakí hi Judeu masa naâ yabigí tí ma'apita bu'âki niŵwī. Kīŋ kīŋre i'yâgi, pũuro pahá yâ'aki niŵwī. ³⁴ Tohó weégi kīŋ, kīŋ tiro wa'â, kīŋ kamíre akó yeegi, i'sêre, tohó niiká vinho me'ra kīŋ yéé kamípi piô peoki niŵwī. Tu'â eha ni'ko, su'ti kaséri me'ra wa'méki niŵwī. Be'ró kīŋ yagi jumento bu'ipi kīŋre mii peóki niŵwī. Mii peó, ni'ká wi'í sihará kāriri wi'ipi miáa, kīŋre ko'tê dutigi kũûki niŵwī. ³⁵ Ape nimí pe'e taha Samariakí hi ko'tê dutigi piá nimi da'rasé wapa weeró noho niyêru tí wi'í ko'tegíre o'ôki niŵwī. Kīŋre a'tíro niŋki niŵwī: “Ā'rírê ko'têya. Yi'ŋ mi'ŋre o'ô'ke nemoró niiká, dahá tohagi mi'ŋre wapa yéé pe'ogiti”, niŋki niŵwī.

³⁶ A'teré werêka be'ro Jesu Moisé ohâ'kere bu'egíre a'tíro niŋki niŵwī:
—Mi'ŋ ti'ó yâ'aká, ni'í nohó pe'e naâ i'tiárā wa'terore yahará naâ yâ'aro weé'kire pahá yâ'apari? niŋki niŵwī.

³⁷ Moisé ohâ'kere bu'egí yi'tiki niŵwī:

—Kīŋre pahá yâ'a wee tamú'ki āyuró weepí, niŋki niŵwī.

Jesu kīŋre niŋki niŵwī:

—Mi'ŋ kê'ra âpêrāre ā'rí weeró noho weégi wa'âya, niŋki niŵwī.

Jesu Marta, Maria yaá wi'ipi kīŋ nií'ke nií'

³⁸ Jesu kīŋ wa'aró yi'riági, ni'ká makapi ehâki niŵwī. Tii makápi ni'kó Marta wamêtigo koo yaá wi'ipi kīŋre pōo téri, kári dutíko niŵwō. ³⁹ Koó

ni'kó Maria wamêtigore akabihótiko niîwō. Koóta Jesu uúkūserere ti'ógo, kîî dî'pókāri tiroakāpi duhiko niîwō. ⁴⁰ Koô tohō weerí kura Marta pe'e koô da'rasére wākú ke'ti y'i'riako niîwō. Tohō weégo koô Jesu tiró wa'â, kîîre niîko niîwō:

—Yi'î wiôgi, a'tígo yi'î akabihó yi'îre wee tamúserere neê wākútimo. Mi'î neê mehêkâ ti'ó yā'a weeti koô tohō weeséere? Koôre yi'îre wee tamú dutiya, niîko niîwō.

⁴¹ Jesu koôre yi'tíki niîwî:

—Marta, mi'î weeséere ipíti waro wākú ke'ti'. ⁴² Maria pe'e yi'î uúkūserere ti'ógo, āyusé warore weégo weemó. Koô ti'ó êho peó'kere neê āpêrâ e'mâ masitisama. Tee nohó pe'ere weeró iá', niîki niîwî.

Jesu "Ô'âkî hire sêrírâ, a'tíro sêriyá" niisé niî'

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

11 Ni'ká nîmi Jesu apêropi Ô'âkî hire sêrîgi weéki niîwî. Kîî sêri tu'a ehaka be'ro ni'kí kîî bu'egi Jesuré niîki niîwî:

—Îsâ wiôgi, João masaré wamê yeegi kîî bu'erâre Ô'âkî hire sêriséere bu'êki niîwî. Mi'î kê'ra îsâre bu'êya, niîki niîwî.

² Jesu yi'tíki niîwî:

—Ô'âkî hire sêrírâ, a'tíro niîya:

“Pakí, mi'î i'mîsepi niî'. Niî pe'tirâ mi'îre wio pesáse me'ra êho peoáto.

A'ti nukúkâpire mi'î besé'ki maata wiôgi sâhâgi a'tiáto. I'mîsepire mi'î iaró dî'akí weesamá. Naâ weeró noho a'ti nukúkâkâharâ kê'ra meharóta weeáto.

³ Îsâre imî kohori niki ba'asé o'ôya.

⁴ Îsâ yâ'âro weé'kere akobohóya. Îsâ āpêrâre akobohó'karo weeró nohota îsâ kê'rare akobohóya.

Îsâ yâ'âro weé sî'risere ka'mú ta'aya.

Tohō niiká yâ'agí îsâre niî kehe sâa sî'riká, ka'mú ta'aya”, niîki niîwî.

⁵ Jesu apêye niî nemoki niîwî:

—No'ó misâ wa'teropire ni'kí kîî me'rakí hi kio boósami. Kîî yamî deko misa yaá wî'ipi wa'â, a'tíro niî boosami: “Yi'î me'rakí hi, i'tiága pāu yi'îre wasoyá. ⁶ Yi'î me'rakí hi āpí apêropi sihâgi ehâ'ki yaá wî'ipi ehâmi. Neê kîîre apêye noho kâ'rô ekasé moósa”, niîsami. ⁷ Kîî apé tero weégi mi'îre wî'í po'peapi a'tíro yi'ti wîrô boosami: “Yi'îre wâ'kotígita. Sopé pi'to āyuró waro bí'á toha no'oapi. Yi'î pō'ra yi'î me'ra kārírâ pesâma. Yi'î wâ'ká ni'ka apêye noho o'ôgi wa'â masitisa' mi'îre”, niîsami. ⁸ Misâre werêgiti. Kîî, kîî me'rakí hi niîmikâ, wâ'ká ni'ka, kîîre apêye noho o'ôgi wa'âtisami. A'tíro pe'e weesamí. Kîîre sêri nu'kukâ i'yâgi, kari boó nemotiká'ato niîgi, niî pe'tise kîî iaséere o'ôsami. Kîî, kîî me'rakí hi niiká meheta tohō weesamí. ⁹ Tohō weégi misâre werêgiti. Ô'âkî hire sêriyá. Kîîre sêriká, o'ôgisami. Misâ sêri a'mâ nu'kurâ, bokará'sa. Misâ me'rakí hi yaá wî'í sopé pi'to pisú nu'kukâ kîî misâre pāa sōroro weeró noho weegísami. ¹⁰ Ô'âkî hi kîîre sêrirâre o'ôsami. No'ó a'magí noho bokagísami. Sopé pi'to pisugí weeró noho sêri nu'kugire o'ôgisami.

¹¹ Misâ pō'ra ba'asé sêriká, neê ni'kí îtâ peere o'ôti boosa'. Wa'î sêriká kê'rare, āyâre o'ôti boosa'. ¹² Tohō niiká kârêkê' die sêriká, kutipare o'ôti boosa'. ¹³ Misâ yâ'arâ niîmirâ, misâ pō'rare āyuséere o'ô masi'. Too pûrîkâre

marî paki i'mîsepi niigi, nemoró ãyusé o'ôgisami. Kîi re sêriráre Espirito Santore o'ôgisami, niîki niîwî.

**Jesuré “Wâtî tutuaró me'ra weé i'yomi”
niî naâ uukahá'ke niî'**

(Mt 12.22-30; Mc 3.20-27)

¹⁴Ni'kí masí wâtî sáháa no'o'ki uúkū masitigi toháki niîwî. Jesu kîi re kô'á wîrogi weéki niîwî. Kîi re kô'á wîroká, uúkū masitimi'ki uúkūki niîwî. Teeré i'lyará, masá i'lyá mariakará niîwá. ¹⁵Ni'karérá a'tîro niîkárá niîwá:

—Á'ri Jesu wâtîá wiôgi Beelzebú wamétigi tutuaró me'ra wâtîre kô'á wîromi, niîkárá niîwá.

¹⁶Ápêrá pe'e diakî híta Jesu tutuâmiti kîi? niîrâ, kîi re i'mî sekâhasere weé i'yo dutikárá niîmiwá. ¹⁷Kîi naâ tohô wâkusére masígi, naâre niîki niîwî:

—Ni'ká kurakâhará a'mêri dika watí, a'me kêérá, masá pe'tia wa'ásama. Ni'ká wi'ikâhará dika watírá, naá kê'ra pe'ti dihásama. ¹⁸A'té weeró noho wâtîá wiôgi kîi basi dika watígi, kîi tutuâ nemotisami maha. Misâre a'teré uúkūgiti. Misá y'i'ri re “Wâtî Beelzebú tutuaró me'ra wâtîare kô'á wîromi”, niîmi'. ¹⁹Too pûríkäre y'i'ri tohô weeká maa, misá bu'esére siru tuúrá wâtîare kô'á wîrorá, noá tutuaró me'ra kô'á wîrosari? Naâre misá “Ô'ákî hi tutuaró me'ra wâtîare kô'á wîroma”, niî'. Tohô weéro masí no'o'. Misá y'i'ri re niisé diakî hí ní wee!. ²⁰Y'i'ri Ô'ákî hi dutiró me'ra pe'e wâtîare kô'á wîro'. A'té me'ra “Ô'ákî hi wiôgi niisé misá tiropire ní toha”, niî no'o', niîki niîwî.

²¹Jesu naâre a'tîro niî nemoki niîwî:

—Ni'kí imí tutuagi niî pe'tise wamotíkâ kîi yaá wi'ire ko'teká, kîi yeére mehêká weetísama. ²²kîi nemoró tutuagi a'tí, kîi re doká ke'aká weégi, kîi wamotími'kere e'mâ pe'oká'sami. Tohô weégi kîi wamo marígi mehó niigi toháka'sami. Teeré e'mâ'ki kîi me'rakâharäre dika waásami. Jesu, y'i'ri wâtî y'i'rióro tutuá y'i'ri ni'ka' niîgi, tohô niîki niîwî.

Jesu a'tîro niî nemoki niîwî:

²³—Y'i'ri re iatírá y'i'ri re i'lyá tu'tirá niîma. Y'i'ri re see neé tamutigi noho dokesté wâ'kagi weeró noho niîmi. Y'i'ri re êho peotírá masaré Ô'ákî hire êho peoká ka'mú ta'ará weemá niîgi, tohô niîki niîwî.

Wâtî too dipóropi kîi niî'kipire mahâmi sáhase niî'

(Mt 12.43-45)

²⁴Jesu masaré a'tîro niî nemoki niîwî:

—Wâtî masipíre kô'á wîro no'oka be'ro akó marirópi sihâ baha ke'atisami. Kîi niíátohore a'mâgi, tohô weesamí. Kîi niíró bokatígi, a'tîro wâkúsami: “Y'i'ri wiháa'kipire dahâ sáhagiti taha”, niîsami. ²⁵Kîi'pire dahâ sáhagi, wi'í o'áka wi'í, áyuró apóka wi'í weeró noho boka ehásami. ²⁶Be'ró ápêrá wâtîá setere kîi y'i'rióro yá'aráre pihísami. Pihî, be'ró too dipóropi kîi wiháa'kipire naâ niî pe'tirá sáhásama. Tohô weégi masí kîi too dipóropi niî'karo nemoró yá'áro tohasamí, niîki niîwî Jesu.

Jesu “E'katíse waro a'tîro niî'” niî'ke niî'

²⁷Jesu uúkūri kura ni'kó numiô masá páhará wa'teropi niigó karíku kehoko niîwô:

—Mî'ri re pô'ratí masó'ko áyuró waro e'katí y'i'risamo, niîko niîwô.

²⁸Jesu koôre niîki niîwî:

—Yi'fi pe'e a'tíro niŋgiti. Ô'âkî hi kîi uúküsere ti'ó, kîi dutisére weerá pe'e pûriká äyuró waro koò nemoró e'katísama, niŋki niŋwî.

Masá yá'ará Jesuré weé i'yo dutimi'ke nií'

(Mt 12.38-42; Mc 8.12)

²⁹ Jesu tíró pāhará masá nerê wā'kakārā niŋwā. Naā tohō weeká, kîi uúkūki niŋwî:

—Masá a'tóka terokāharā yā'á yi'riama. Naā yā'ará niŋrā, weé i'yose di'akîre iamá. Naā teeré iamfá, a'té di'akîre werégiti. Jona diporókî hípi wa'á'ke noho di'akîre i'yogíti. ³⁰ Jona kîire wa'á'ke me'ra Nínivekāharāre weé i'yogi weeró noho weéki niŋwî. Naāre weé i'yo'karo weeró noho yi'fi Ô'âkî hi makî masí weeró noho ipítigi kē'ra a'tóka teropi niŋrāre weé i'yogiti. ³¹ Diporókôho muhípū mihátiro diakî hí pe'e niŋri di'ta wiógo Israel kurakāharā wiógo Salomāo masisére ti'ógo a'tfiko niŋwō. Yi'fi Salomāo yi'rióro masí yi'ri ni'kamikā, misá pe'e yi'fi re ti'ó sî'ri wee! Tohō weégo Ô'âkî hi masaré beseátihî nîmi niiká, tí di'ta wiógo ni'ko a'tóka terokāharāre “Misá Jesuré êho peótirā, yā'áro weewí”, niŋgosamo. ³² Apēye kē'rare werégiti. Jona Nínive wamētiri makakāharāre Ô'âkî hi yee kitire wereká, naā yā'áro weé'kere bihá weti, du'úkārā niŋwā. Yi'fi pe'ere Jona yi'rióro niŋmikā, misá êho peó wee! Misá naā weé'karo noho yā'áro weé'kere bihá weti wee! Tohō weerá Ô'âkî hi masaré beseátihî nîmi niiká, Nínivepi ni'kārā a'tóka terokāharāre “Misá Jesuré êho peótirā, yā'áro weewí”, niŋrāsama, niŋki niŋwî Jesu.

Marí kapêri sî'óo'kaha weeró noho nií' niisé nií'

(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ Jesu masaré a'tíro werê nemoki niŋwî:

—Masá sî'óo'kahare sî'óo'ka be'ro bahutíropi, akāro dokapi sî'o dipótisama. Tohō weeró noho o'órā, toopí sáha ehárā níki i'yaáto niŋrā, i'miáropi sî'óo' peosama. ³⁴ Marí kapêri sî'óo' mi'takaha weeró noho nií'. Marí kapêri äyuká, äyuró i'yá masí'. Marí kapêri i'yá ehatikā maa, äyuró i'yátisa! A'té weeró noho misá Ô'âkî hire êho peó, kîi yeére weerā, kapêri äyuró weeró noho nií'. Misá a'ti nukúkākāhase pe'ere wākū nirikā maa, kapêri i'yá ehatirā weeró noho nií'. Ô'âkî hi iaró weetirā, na'fi tí'aropi niŋrā, kîi re masítirā weeró noho nií'. ³⁵ Misá êho peóse re sî'óo'se weeró noho kíó! Teeré na'fi tí'aropi weeró noho yā'áro weesé me'ra dohóré'tiká'lya. ³⁶ Tohō weerá misá Ô'âkî hire êho peó, yā'asé mariró kîi iaró weerā, kîi yeekāhasere äyuró ti'o masírāsa, niŋki niŋwî Jesu.

Jesu fariseu masare, tohō niiká Moisé ohâ'kere bu'eráre tu'tí'ke nií'

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesu werê tu'a ehaka be'ro ní'kí fariseu masi kîi yaá wi'ipi ba'à dutigi pihákî niŋwî. Tohō weégi Jesu sáháa, mesapi ehá nuhaki niŋwî. ³⁸ Be'ró fariseu naā wee wiáro noho ba'aátoto diporo Jesu kîi amúkoetiká i'yági, i'yá mariakî niŋwî. ³⁹ Teeré masígi, Jesu kîi re niŋki niŋwî:

—Misá fariseu masa bahú yoropi di'akî äyuró weé ta'sa! Bapârire bu'îpi di'akî koerá weeró noho nií'. Tii paá po'peapire pehé yā'asé misá âpêrā yeere yahá'ke, âpêrā yeere iâri peha yi'ri ni'ka'ke ū'fri weeró noho wā'yá'. ⁴⁰ Misá ti'o masí wee! Ô'âkî hi bu'ikāhásere weé'kita po'peápikāhasepi kē'rare weéki niŋwî. ⁴¹ Misá kiosére âpêrāre pahá yā'ará, o'óya. Tohō weerá bapârire po'peápi koerá weeró noho weerása! Be'ró bu'îpi, po'peápi kē'rare ū'fri marirá weeró noho äyurá toharása!.

⁴² Misâ fariseu masare yâ'âro wa'ârosa'. Misâ otesé ô'ô mahakã menta, arruda wamêtise, niî pe'tise opa daári dikâtise nohoakãre see neé, opa sí 'iri weésa'. Piámukãse sí 'iri kiórã, ni'ká sí 'i Ô'âkî hi wi'ipi miãa, Ô'âkî hire wamê peo, sacerdotere o'ósa'. Tohô weemírã, ãyuró weesé, Ô'âkî hire ma'isê pe'ere weé wee'. A'tîro pe'e weeyá. Misâ otesére kíî re o'ô du'tutimirã, a'té ãyú yí'ri ni'kasere weeyá.

⁴³ Misâ fariseu masare yâ'âro wa'ârosa'. Misâ nerê wiase wi'seripire wiôrá naâ duhî wiase kumuripi duhî sí'ri'. No'ó misâ wa'aró wio pesáse me'ra pôo tērfkã íá'.

⁴⁴ Misâ Moisé ohâ'kere bu'erá, tohô niiká fariseu masa, wee soórã niî'. Yâ'âro wa'ârosa' misâre. Masâ peeri naâ yaá'ke bahutise weeró noho niî'. Âpêrã a'tí, masítimirã, tee peéri bu'i i'ta kúú wã'kasama. A'té weeró noho misâ po'peapire yâ'arã niî'. Âpêrã misâ yâ'âro weesére masítisama, niíki niîwí.

⁴⁵ Kíî tohô niiká tí'ógi, ni'kí Moisé ohâ'kere bu'egí a'tîro niíki niîwí:
—Masaré bu'egí, mi'í a'tîro níigi, ísã kê'rare tu'tígi weé', niíki niîwí.

⁴⁶ Jesu kíî re niíki niîwí:

—Misã kê'rare yâ'âro wa'ârosa'. Âpêrãre weé pôo tēôya marisére dutí yí'riokã'sa'. Teeré dutímirã, misã pe'e neé weé wee'.

⁴⁷ Yâ'â butia'ro wa'ârosa' misâre. Misã diporókãharã Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarã masã peeri bu'ipi yeé apo ni'ko'. Naãreta misã yêki simiãpi wehe mihátikarã niîwã. ⁴⁸ Misã Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tarã naâ ni'kere weé wee'. Yí'í kê'rare êho peó wee'. Misã a'tîro weesé me'ra misã yêki simiã weé'kere bu'í peha tamusere masí no'o'. Naã Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarãre wêhé kô'akãrã niîwã. Misã pe'e naa yeé masã peerire yeé apo ni'ko'.

⁴⁹ Tohô weégi Ô'âkî hi yí'í paki diporópi masisé me'ra a'tîro niíki niîwí:
“Yee kití werê mi'tarãre, tohô niiká yee kití bu'erãre o'ô'ogiti. Ni'karãre wêhé kô'a, âpêrãre yâ'âro weé sí'rírã, no'ó naã wa'aró siru tuú kusiarãsama”, niíki niîwí Ô'âkî hi. ⁵⁰ Tohô weégi niî pe'tirã Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarãre wêhé'ke wapa Ô'âkî hi a'tîro weegísami. A'tóka terokãharã masaré bu'íri wapa seégísami. ⁵¹ A'ti nukúkã weé ni'kaka terore misã yêki simiã Abelre wêhé mi'takãrã niîwã. Be'ró teê Zacaria naã Ô'âkî hire wa'íki'rãre í há moro peo wiaropi diakí hi wêhé'ke me'ra yapatí'. Tohô weégi misãre níigiti. Tohô weé'ke wapare a'tóka teropi niirãre bu'íri wa'ârosa'.

⁵² Misã Moisé ohâ'kere bu'erá Ô'âkî hi yeere masí'. Teeré masímirã, âpêrãre masiká weé wee'. Misã basita yí'í re êho peó wee'. Âpêrã kê'rare êho peókã ia sãã wee'. Tohô weéro yâ'âro wa'ârosa' misãre, niíki niîwí Jesu.

⁵³ Jesu a'teré niíka be'ro Moisé ohâ'kere bu'erá, tohô niiká fariseu masa kíî me'ra uã yí'riakãrã niîwã. Tohô weerã kíî re pehé sêri yã'a wã'kokãrã niîwã. ⁵⁴ Kíî mehêkã niiká, kíî re werê sãarãti niîrã, tohô weékãrã niîwã.

Jesu “Fariseu masa niî soose me'ra bu'esére tí'o masíya” nií'ke nií'

(Mt 16.6; 10.26-27; Mc 8.15)

12 Jesu masaré bu'erí kura pãhará waro masã nerêkãrã niîwã. Naã pãhará waro niî tihãrã, a'mêri i'tã tí'a, dokê wã'a mihakãrã niîwã. Jesu neé waro kíî bu'erá di'akíre werê mi'taki niîwí yuhúpi. A'tîro niíki niîwí:

—Misã fariseu masa naa yeé fermento pãú bikiaká weesére tí'o masíya. Fermento níigi, naã nií soose me'ra bu'esére tí'o masíya níigi weé',

niŋki niŋwī. ² Neê bahutíropi weesé, i'ya no'orosa! Neê i'yatíropi weé'ke kē'ra masí no'orosa! ³ Tohó weérá misá yamípi weeró noho weé'ke apêrã tí'otíropi ní'ke a'tíro weé no'orosa! Imí kohopi weeró noho ní pe'tirá tí'otíropi werê no'orosa! Apêye misá wi'í po'peapi ya'yióropi ní'ke kē'ra wi'í bu'ipi karíkũro weeró noho ipíti bisiká weé no'orosa, niŋki niŋwī.

Jesu “Noa nohóre uiró iatí?” niisé nií'

(Mt 10.28-31)

⁴ Jesu kíŋ bu'eráre a'tíro werêki niŋwī:

—Misá yi'í me'rakāharāre a'tíro werêgiti. A'ti ipíre wêhé kō'arāre uítikā'ya. Wêhéka be'ro naâ mehêkã wee masítisama. ⁵ Misāre “Árí pe'ere uíya”, niŋgiti. Ô'ákí hi marí wéríka be'ro pekã me'epi kō'ã butia' masisami. Kíŋ tohó weegí púrikāre uíya.

⁶ Ni'kāmukārã mirikí hiã ô'ô maharāakã kã'roákã waro wapatíma. Tohó niŋmikã, Ô'ákí hi pe'e neê ni'kiré masítikã weetísami. ⁷ Tohó niikã misá poáripireta “Tiikése nií'”, ní masí pe'okã'sami. Tohó weérã masaré uítikā'ya. Ô'ákí hi i'yóropi pāhará mirikí hiã nemoró misá wapatí'. Ô'ákí hi misāre āyuró ko'têgisami.

Āpêrã i'yóropi “Jesu Cristore êho peó” niisé nií'

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Misāre werêgiti. No'ó masá i'yóropi yi'íre “Êho peó” ní werekã, yi'í kē'ra Ô'ákí hire werê ko'terã i'mí sekāharã i'yóropi naāre āyuró uúkũgisa! ⁹ Ni'kí masaré uígi, masá i'yóropi yi'íre “Êho peó wee” niŋgíre yi'í kē'ra Ô'ákí hire werê ko'terã i'yóropi naāre “Yagi mehéta niími”, niŋgiti.

¹⁰ Yi'í Ô'ákí hi maki masí weeró noho ipítigire yã'áro uúkũkã, Ô'ákí hi akobohósami. Espírito Santo pe'ere yã'áro uúkũkã, Ô'ákí hi akobohósami.

¹¹ Āpêrã misāre werê saarã, nerê wiase wi'seripi, beserã tíropi, wiōrã tíropi miáa boosama. Naâ tohó weekã, misá uúkũatehere “De'ró yi'tirá'sari? De'ró niŋrāsari?” ní wākú ke'titikā'ya. ¹² Misá uúkũri kura Espírito Santo misá yi'tiátehere werêgisami, niŋki niŋwī Jesu.

Pehé apêye noho kiogí yee kití nií'

¹³ Jesu bu'erí kura ni'kí masá wa'teropi niigí a'tíro niŋki niŋwī:

—Masaré bu'egí, yi'í paki wérígi, apêye noho ísāre kũúki niŋwī. Teeré yi'í ma'mire yi'í me'ra díka waá dutiya, niŋki niŋwī.

¹⁴ Jesu kíŋ re niŋki niŋwī:

—Mí'í de'ró wākúti? Yi'í paki yi'íre misāre bese dutígi, misāre apêye noho díka waá dutigi sóroopí, ní wākúmiti? niŋki niŋwī.

¹⁵ Apêye ní nemoki niŋwī:

—Misá ní pe'tise iári pehase nohore tí'o masí, wākúya. Marí katisé pehé apêye noho kiosé meheta ní', niŋki niŋwī.

¹⁶ Kíŋ tohó níka be'ro kití weeró noho niisé me'ra a'tíro ní werêki niŋwī:

—Ni'kí pehé kiogí niŋki niŋwī. Kíŋ otêka be'ro pehe waró dikátikaro niŋwī. ¹⁷ Teé pehé niikã i'yāgi, a'tíro wākúki niŋwī: “De'ró weegísari yi'í teé pehé me'ra? Teeré yi'í no'opí niroró mo'ó”, niŋki niŋwī. ¹⁸ Be'ró wākú apoki niŋwī taha: “A'béya. A'tíro weegíti. Yi'í ba'asé niroró wi'ire kō'ã pe'o, nemoró pahirí wi'í weegíti. Toopí ní pe'tise otesé dikare no'ó yi'í kiosére nirôgiti”, niŋsami. ¹⁹ “Tu'ã eha ni'ko, yi'í basi a'tíro niŋgiti: Pehé

ki'marikāhase niiátehere nirô'ke kió!. Tohó weégi yi'í iaró soó, ba'â, sî'rí e'katigiti", niísami. ²⁰ Ô'âkî hi pe'e tohó weeká i'yâgi, a'tíro niiki niíwî: "Mî'í tí'o masí wee!. Ni'kaká yamita mî'í wêrígisa!. Too pûrîkâre mî'í nirô'ke pehé noa yeé toharósari?" niiki niíwî Ô'âkî hi. ²¹ Tohóta wa'ârosa' pehé kiogí Ô'âkî hire wâkûtigi, kîi yeé di'akî mii neó kúugire. Kîí Ô'âkî hi i'yórore pahasé kiogí! waro niísami, niiki niíwî Jesu.

Ô'âkî hi kîi yaráre ko'tesé nií'

(Mt 6.25-34)

²² Be'ró Jesu kîí bu'eráre niiki niíwî:

—Misâre niígiti. Yê'e nohóre ba'ârásari? Yê'e nohóre sâyârásari? nií wâkû ke'titikâ'ya. ²³ Marí katisé ba'asé nemoró wapatí!. Marí ipí kê'ra su'tí nemoró wapatí!. ²⁴ Mirikí hiáre wâkúya. Naâ ba'â sî'rírâ, otesé kapere otê, pî'rí dikâtikâ weetísama. Ba'asé nirosé wi'seri, naâ ekará nirosé wi'seri kê'rare moosamá. Tohó niímikâ, Ô'âkî hi naâre ba'asé o'ósami. Misâ pe'e tootá mirikí hiá nemoró wapatí yi'ri ni'ka!. ²⁵ No'ó misâ ipíti wâkû ke'tirá, pahí kurero bikiâ nemo masitisa!. ²⁶ A'tíro nií!. Teeákâ marikâre misâ wâkû ke'tise me'ra neê kâ'roákâ bikiâ nemo wee!. Tâhârâta ba'asé, sî'risé, su'tiré boka masítisa!.

²⁷ O'ôri, nikî kâhasere wâkúya. Teé no'ó iaró pî'ri bahá ke'atisa!. Da'ratí, su'átimiro, su'tí áyuro sâyâro weeró noho bahú!. Marí yêki wiôgi Salomão áyusé su'tí sâyâki niíwî. Kîí tohó sâyâmigi, o'ôri weeró noho áyú butia'ro sâyâtiki niíwî. Teé o'ôri áyú butia'se nií!. ²⁸ Ni'kakâre kâ'ró katí ni'i, yamiákâ yâ diha wa'ása!. Be'ró pekâ me'epi í há kô'a no'osa!. Tohó niímikâ, Ô'âkî hita o'ôrire áyuro bahukâ weesamí. Kîí o'ôrire áyuro ko'teró nemoró misâ pe'ere weesamí. Misâ, misâ êho peótise bu'iri wâkû ke'ti!. ²⁹ Tohó weérá misâ ba'aátehere, misâ sî'riátehere wâkû ke'ti, wâkû niri sihatikâ'ya. ³⁰ A'ti nukúkâkâhará Ô'âkî hire êho peótirá teeré wâkû ke'tisama. Marí paki i'mîsepi niigí misâ iasé nohore masí tohasami. ³¹ Tohó weérá Ô'âkî hi yeere wâkû yi'ri ni'kaya. Tohó weeká, misâre ba'asé, sî'risé, sâyásé nohore o'ô bu'i peogisami.

I'mîsepi marí bokaátehere wâkû niri dutise nií'

(Mt 6.19-21)

³² Misâ yi'í bu'erá, yará ovelha weeró noho nií!. Misâ pehêterákâ niímirá, uítikâ'ya. Marí paki kîí wiôgi niirópi misâ wa'aká iasamí. ³³ Misâ kiosére duâ, âpêrá moorâre o'ôya. A'ti nukúkâkâhase boâ dihaatehere wâkûtikâ'ya. I'mîsekâhase boâtiátehe pe'ere wâkúya. Toopíre misâ áyusé kioátehe neê pe'tisomé. Neê yahará sâháa yahasomé. Âpêrá noho kê'ra ba'â bahuriósomé. ³⁴ Marí ipíti ma'isére wâkû nirisa!. Tohó weérá a'ti nukúkâkâhase di'akíre wâkû niritikâ'ya. Ô'âkî hi yee pe'ere wâkû niriya.

Jesu "Misâ apo yuú'kârâpi niíya" niisé nií'

³⁵ Misâ sî'óosepare sî'óo' yooro weeró noho apo yuú'kârâpi nií tohaya. ³⁶ Da'rá ko'terá naâ wiôgi amúkâ di'terí bosê nimi wa'âka be'ro kîí dahaátehere ko'té'karo weeró noho weeyá. Kîí sopé pi'topi pisuká, maatá páao sórorâti niirâ, ko'tésama. Misâ kê'ra naâ weeró noho weeyá. ³⁷ Da'rá ko'terá naâ wiôgi dahaátehere keoró ko'tésama. Kîí daharí kura keoró boka ehá no'orâ noho e'katísama. Diakí hí misâre werêgiti. Naâre tohó boka ehági, wiôgi basita ba'asé etiákihi duhî dutisami. Be'ró naâre eti

birósami. ³⁸ Yamí deko ou bo'rearí kura ti'sî bo'rearã boka ehá no'orã e'katisama. ³⁹ Apêyere a'tîro masíya. Wi'í wiôgi tíí hora niiká yahagí a'tígisami niîgi, kãrití boosami. Yahagí kîi yáa wi'ire pãão sãhasere ka'mú ta'a boosami. ⁴⁰ Misá kē'ra ã'rí weeró noho apo yuú niíya. Misã neê kã'ró wãkúti butia'ri kura yi'í Ô'ákî hi maki masí weeró noho ipitigi a'tígisa, niîki niîwî.

Jesu piárã da'rá ko'terã yee kití me'ra bu'ê'ke niî'

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Jesu bu'erí kura Pedro sêrí yã'aki niîwî:

—Ísã wiôgi, mi'í a'te kitíre ísã di'akíre werêgi weeáti, ou niî pe'tirãre werêgi weeáti? niî sêrí yã'aki niîwî.

⁴² Jesu niîki niîwî:

—Noa nohó yi'í dutiró weé me'rigi, ti'o masígi waro niísari? niîgi, a'tîro werêgiti. Wiôgi apêropi wa'ãgi, kîi yáa wi'ire ko'tê dutigi ni'kí kîíre da'rá ko'tegire kúusami. “Apêrà da'rá ko'terãre no'ó di'sasé nohore ba'asé ekayá”, niísami. ⁴³ Be'ró apêropi ehã'ki dahãсами. Kîí dahaká, keoró da'rá boka ehá no'ogi e'katisami. ⁴⁴ Diakí hí misãre werêgiti. Kîí keoró weesé wapa wiôgi niî pe'tise kîí kiosére ko'tê dutigi sôrógisami. ⁴⁵ “Yi'í wiôgi maata dahãsome” niigí noho pûrikã a'tîro weesamí. Apêrà da'rá ko'terã imiaré, numiãre yã'áro paã pi'etíkã weesamí. Kîí wiôgi maata bahutigisami niîgi, ba'ã, sî'ri, ke'asamí. ⁴⁶ Kîí tohó weerí kura wiôgi wãkútiro kîí ko'têtiri kura dahãсами. Kîí kûú wã'ka'kire dutí'kere weetí'ke wapa ipítí bu'íri da'rêgisami. Apêrà yã'arã wiôgi dutisére weetí'kãrãre bu'íri da'rê butia'kere bu'í paha tamugisami.

⁴⁷ Da'rá ko'tegi kîí wiôgi iasére keoró masísami. Tohó masímigi, kîí dutisére keoró wee yuúti, yi'í ni'kagi ipítí tãrá no'ogisami. ⁴⁸ Apí da'rá ko'tegi wiôgi iasére masítisami. Tohó masítimigi, bu'íri da'rê no'ose nohore weégi, sahãtiro kure tãrá no'ogisami. Pehé masisé o'ó no'o'ki nemoró wapa seé no'ogisami. Tohó niiká “Ayú butia'ro weegísami” niî no'o'ki nemoró “Tohó weeró iã” niî no'ogisami, niîki niîwî Jesu.

Jesu “Yeé bu'iri masá dika watíma”

niisé niî'

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Jesu a'tîro niî nemoki niîwî:

—Yi'í pekã me'e wíhã wã'kogi weeró noho masá yã'áro weesére kô'ãgi a'tíwî. Tií me'e í hî nu'kuro weeró noho ni'kãroakãre yã'asere yi'ri wetí'kãrãpi niiká weé toha sî'rimisa'. ⁵⁰ Yi'í pi'etí ni'ígisa' yuhûpi. Yi'í pi'etiãtehere wãkúgi, yã'áro ehêri pô'rati'. Pi'etí tohagipi, ehêri pô'rátigisa'. ⁵¹ Misã tí'ó yã'akã, yi'í a'tí di'tapire ayuró niisêtiãtehere miítigi weeparí? Nií wee!. Yi'íre êho peóse bu'iri masaré dika watíse miítigi weé!. ⁵² Ni'kakã me'ra ni'kãmukãrã ni'kã wi'ikãharã a'mêri dika watí ni'karãsama. I'tiãrã piárã me'ra a'mé tu'tirãsama. Piárã i'tiãrã me'ra a'mé tu'tirãsama. ⁵³ Pakí kîí makí me'ra a'mé tu'tigisami. Kîí makí kē'ra kîí pakí me'ra meharóta weegísami. Pakó makó me'ra a'mé tu'tigosamo. Koô makó kē'ra pakó me'ra meharóta weegósamo. Maa yêkó koô maki nimó me'ra uãgosamo. Koô maki nimó maa yêkó me'ra meharóta weegósamo. Yi'íre êho peóse bu'iri tohó weerãsama, niîki niîwî Jesu.

Imî koho bahusére uúkūse kiti niî'

(Mt 16.1-4; Mc 8.11-13)

⁵⁴ Jesu masaré apêye kê'rare niîki niîwî:

—Muhîpū mihátiro pe'e yîa mihátikā, “Akôro pehârotiro weé'”, niîsa'. Misâ niî'karo nohota pehása'. ⁵⁵ Misâ muhîpū ipíti asi mihátikā, “Ni'kakā ki'marósa'”, niîsa'. Misâ niî'karo nohota ki'mása'. ⁵⁶ Misâ weé ta'sarā niî'. A'ti nukúkākāhase, i'miárokāhase marikāre “Tohō niî'”, niî masí'. Tohō niîmirā, de'rō weerā a'tōka tero yî'î weé i'yose pe'e're “Tohō niî sî'riro weé'”, niî masí weeti? niîki niîwî.

A'mé tu'ti'kārā āyuró apoyá niisé niî'

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Jesu masaré a'tîro niî nemoki niîwî:

—De'rō weerā misâ basi keoró bese masí weeti? ⁵⁸ Ni'kí mi'î re werê sâa sî'rikā, wiōrā tiropi kîî me'ra wa'āya. Toopí ehaátoho diporo ma'âpi kîî me'ra apó we'okā'ya. Tohō weeká, mi'î re kîî besegíre o'ôti boosami. Tohō weetíkā maa, besegí surárare pihô, bu'îri da'rerí wi'ipi mi'î re sôróo duti boosami. ⁵⁹ Mi'î re werêgiti. Bu'îri da'rerí wi'ipi sâhá wapa yeé pe'otikā, mi'î re neê du'u wîrósome. A'té weeró noho misâ yâ'áro weesére Ô'âki hi me'ra apó we'okā'ya niîgi, tohō niîki niîwî.

Jesu “Misâ niisétisere dika yuúya” niî'ke niî'

13 Jesu masaré bu'erí kura âpêrā masá kîî tiropi ehâkārā niîwā. Ehâ, Pilato ni'karérā Galiléia di'takāharāre kîî wêhe dutí'kere werêkārā niîwā. Naâ “Galiléiakāharāre wêhéka be'ro naa yeé díire wa'îkîrā Ô'âki hire î há moro peorā yeé díi me'ra more dutíki niîwî”, niî werêkārā niîwā. ² Jesu teeré ti'ôgi, naâre a'tîro niîki niîwî:

—Misâ de'rō wākúti? Galiléiakāharā âpêrā yî'rióro yâ'â butia'rā niî yî'ri ni'kapari? “Teé bu'îri tohō wa'âpā”, niî wākúmiti? ³ Nií wee'. Misâre werêgiti. Misâ kê'ra yâ'áro weé'kere bihâ weti dika yuútirā, wêrîrâsa'. ⁴ Apêyere Siloé wamêtiri makapi naâ yeêka tuturo nu'ri dihákā, sô'ó niîkārā dezoito wêrîkārā niîwā. Naá kê'rare a'tîro wākúmiti? “Niî pe'tirā Jerusalépi niirā yî'rióro yâ'â butia'rā waro niîpā”, niîmiti? ⁵ Nií wee'. Misâ kê'ra yâ'áro weé'kere bihâ weti dika yuútirā, meharóta wêrîrâsa', niîki niîwî Jesu.

Jesu figueira wamêtikihi dikā marikihí me'ra kîî bu'ê'ke niî'

⁶ Jesu masaré werêka be'ro kití weeró noho niisé me'ra a'tîro bu'êki niîwî:

—Ni'kí masí kîi yaá di'tapi ni'kâgi figueira wamêtikihire otê tîhagi kíóki niîwî. Be'rô dikâtisari? niîgi, i'yâgi wa'âki niîwî. Neê dikā marí'karo niîwî. ⁷ Tigiré i'yâgi, tí di'ta ko'tegíre a'tîro niîki niîwî: “Í'yâya. Yî'î a'tîgi dikare ba'â sî'rigi, a'mâgi a'tîro i'tiá ki'ma wa'â. Neê ni'kâti bokatisa'. Tohō weégi tigiré paâ kô'akā'ya. Tigí mehô waro apêye noho wee boó'karore ka'mú ta'a nu'ku'”, niîki niîwî. ⁸ Kîî tohō niikā ti'ôgi, tí di'ta ko'tegí a'tîro yî'tíki niîwî: “Yî'î wiôgi, a'tí ki'ma di'akí dí'â ni'ko ni'liya yuhûpi. Yî'î tigí sumútoho di'tâ āyuró se'ê kûu, nohá tuu yâ'agiti weé'. ⁹ Tohō weeká, apé

tero weéro dikâti boosa!. Dikâtitikâ maa, paâ kô'a dutiya”, niiki niîwî, niî werêki niîwî Jesu. Teerê tohò niîgi, masá naâ dika yuúká ko'tê ni'igiti yuhúpi, maataá bu'fri da'rêsoma niîgi, tohò niiki niîwî.

Jesu naâ soo wiári nîmi niiká opâ mutiro niigóre yi'rió'ke nií'

¹⁰ Ni'ká nîmi Judeu masa naâ soo wiári nîmi niiká Jesu naâ nerê wiari wi'lipi bu'êgi weéki niîwî. ¹¹ Tií wi'lipi ni'kó numiô dezoito ki'mari do'átigo, opâ mutiro niigó niíko niîwô. Wâtí koôre tohò wa'aká weéki niîwî. Koô neê kâ'rô diaki hí nu'ku masítiko niîwô. ¹² Jesu koôre i'yâgi pihîo, a'tîro niiki niîwî:

—Mi'í do'âtisere yi'rió no'o toha', niiki niîwî.

¹³ Tohò niigita, Jesu koôre yâa peóki niîwî. Kîî tohò weerí kurata kôô diaki hí ni'kako niîwô. Be'ró “Ô'âkî hi âyú butia'gi niîmi” nií, niíko niîwô. ¹⁴ Jesu naâ soo wiári nîmi koôre yi'riókâ i'yâgi, tií wi'i naâ nerê wiari wi'i wiôgi uâ yi'riaki niîwî. Be'ró masaré niiki niîwî:

—Ni'ká semanare da'rasé nîmîri seis nîmîri nií'. Tee nîmîrîre misâ yi'rió dutirâ a'tiró iá!. Ni'kaká soo wiári nîmîre yi'rió dutirâ a'títikâ'ro iá!, niiki niîwî.

¹⁵ Kîî tohò niisére ti'ógi, Jesu kîî re yi'tíki niîwî:

—Misâ weé ta'sase bikirâ nií'. No'ó misa yagí wekîre ou misâ jumentore di'té ni'ko'kire akó tiârâ wa'ârâ pââ, miáatisari? ¹⁶ A'tígore Abraão parameó nií turiagore wâtí dutí da'reki niîwî. Koôre dezoito ki'mari sihá masitikâ weéki niîwî. Too pûrîkâre misâ ti'ó yâ'akâ, soo wiári nîmîre koôre yi'riótikâ'ro ia miáapari? Soo wiári nîmi pûrîkâre tâhâgita koôre nemoró yi'rióro iá!, niiki niîwî.

¹⁷ Jesu kîî a'tîro niisére ti'órâ, nií pe'tirâ kîî re iatími'kârâ bopôya pe'tia wa'âkârâ niîwâ. Âpêra pe'e Jesu kîî weé i'yose i'yârâ, e'katîkârâ niîwâ.

Jesu mostarda kaperoakâkâhase me'ra werê'ke nií'

(Mt 13.31-32; Mc 4.30-32)

¹⁸ Be'ró Jesu niiki niîwî:

—Ô'âkî hi yarâ pâhará sâharâsama niisére a'tîro werêgiti. ¹⁹ Ni'kí kîi yaá wesepi ni'ká pee mostarda kaperoakâre otê'karo weeró noho nií'. Tigí bikiâropia pahikihí waro wa'âsa!. Tohò weerâ mirikî hiá tigipí naâ die peoátehe su'tire weesamá. Ô'âkî hi wiôgi niisé kâ'a kaperoakâ weeró noho ni'kása!. Be'ró pahikihí bikiâ'karo weeró noho nií pe'tiropi kîi yeé kiti se'sâa wa'ârosa!. Tohò niiká pâhará kîi yarâ sâharâsama niîgi, tohò werêki niîwî.

Pâú bikiaká weesé me'ra werê'ke nií'

(Mt 13.33)

²⁰ Jesu werê nemoki niîwî taha:

—Ô'âkî hi kîi wiôgi niisére de'ró niisé kiti me'ra marí “Tohò niíro weé” nií masisari? ²¹ Teé fermento pâú bikiaká weesé weeró noho nií'. Teeré ni'kó numiô pâú weegótigo farinhare i'tiá paa keó, po'o sâasamo. Teé me'ra fermento pâú bikiaká weesére moresamó. Be'ró koô fermento moré'ke nií pe'tiropi bikiâ, se'sâ pe'tia wa'âsa!, niiki niîwî. Fermento farinhare bikiaká weé'karo weeró noho Ô'âkî hi wiôgi niisé nií pe'tiropi se'sârosa! niîgi, tohò werêki niîwî.

I'mî sekâha sope kâ'a sopeákã niî' niisé niî'

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Jesu Jerusalépi wa'âgi, toó niisé makaripire bu'ê yi'ri wâ'kaki niîwî.

²³ Toopí ni'kí Jesuré sêri yâ'aki niîwî:

—Í sâ wiôgi, Ô'âkî hi wiôgi niirópi wa'aáhã pehêterákã niîsari?

Jesu kîî re yi'tíki niîwî:

²⁴—Pâharã i'mîsepi sâháa sî'rirásama, sâháarã pe'ea'. Sâháa sî'rimirã, wa'âsome. Misâ pûrikã sopé, kâ'a sopeákãpi ipíti sâháa sî'riya, niîki niîwî.

²⁵ Apêyere naãre werêki niîwî:

—Wî'í wiôgi wâ'ká ni'ka, soperé bi'ákã'sami. Be'ró misâ pe'e sopepi pisúrã, a'tîro niîrãsa': “Wiôgi, pãão sôrogi a'tiã”, niîrãsa'. Kîî pe'e misâre yi'tigisami: “Misâre masítisa'. No'okâharã niîrã niisa'”, niîgisami. ²⁶ Be'ró misâ kîî re a'tîro niî nu'ku baha ke'arãsa': “Marî ni'kãro me'ra ba'âwi.

Ni'kãro me'ra sî'riwî. Mi'î ïsa yaá makapire bu'ê sihawî”, niîrãsa'. ²⁷ Kîî pe'e misâre yi'tigisami: “Yi'î misâre 'Masítisa'”, niî tohamiapi baa.

Misâ yâ'ãro weé'kãrã niî'. Wa'ãrãsa'”, niîgisami. Misâ yi'î re êho peótikã, ã'rará weé'karo weeró noho misâre wa'ãrosa'. ²⁸ Diporókãharãpi Abraão, Isaque, Jacó, niî pe'tirã Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tarã Ô'âkî hi wiôgi niirópi niirã re ï'yãrã, misâ pûri no'orã, upikari kû'rî wagia, utîrãsa'. Misâ pe'e wihãaropi kô'ã wîro no'orãsa'. ²⁹ Niî pe'tirokeharã Ô'âkî hi kîî wiôgi niirópi niîrãsama. Muhîpû mihãtirokãharã, muhîpû sãháarokãharã, sumútohorikãharã niîrãsama. Toopí kîî me'ra e'katí ba'ã duhirãsama.

³⁰ A'tóka terore ni'karérã mehô niirã toopîre wiôrã weeró noho niîrãsama. Ni'karérã wiôrã niirã noho pe'e toopîre mehô niirã toharãsama, niîki niîwî Jesu.

Jesu Jerusalére ï'yãgi kîî utî'ke niî'

(Mt 23.37-39)

³¹ Jesu masaré bu'erí kura ni'karérã fariseu masa kîî tiropi etãrã, a'tîro niîkãrã niîwã:

—A'toré mi'î niîtikã'ya. Herode mi'î re wêhé sî'riami. Toháagisa', niîkãrã niîwã.

³² Jesu naãre yi'tíki niîwî:

—A'tîro niîrã wa'ãya Herode wee soó me'rise bikire: “Jesu a'tîro niî dutiami” niîya. “Ni'kakã, yamiãkã wãtiãre kô'ã wîro miha, do'ãtirãre yi'riógiti yuhûpi. Be'ró yamiãkã yi'rikã yi'î da'rasere keoró pe'ogísa', niîiami”, niîya. ³³ Yi'î weesere yi'î wa'aró weegíti. Ni'kakã, yamiãkã, yamiãkã yi'rikã weegiti. Neê ni'kí Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tagi apêro Jerusalé niîtiropi wêrîta basió wee'. Jerusalépi wêrîgi wa'ãgiti niîgi, tohó niîki niîwî.

³⁴ Fariseu masare tohó niîka be'ro Jesu Jerusalé kãharãre, tohó niikã toó dipóropi tii makãpi niî'kãrãre wãkûgi, a'tîro niîki niîwî:

—Misã Jerusalé kãharã Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarãre wêhé kô'a'. Ô'âkî hi o'ôo'kãrã kîî yeé kiti wererãre ï tã peeri me'ra doke wêhé'. Misãre pehetíri yi'î mal'gi, neêo kûu sî'rimiwi. Ni'kó kãrêkê' koô pō'rará wiisé dokapi neêo kûu'karo weeró noho weé sî'rimiwi. Misã iatíwi. ³⁵ Tohó weero misã niîmi'ke wi'seri masã mariró toharósa'. Misã a'teré ti'o masíya. Yi'î re opãturi ï'yã nemosome maha. Be'ró yi'î a'ti nukúkãpi opãturi a'tikãpi, misã “Ô'âkî hi dipóropi ‘O'ôo'giti’ niî'ki ãyú butia'gi niîmi” niîrãpi ï'yãrãsa' taha, niîki niîwî Jesu.

Jesu ipí doke dipógire yi'rió'ke nií'

14 Ni'ká nimi naá soo wiári nimi niiká Jesu ni'kí fariseu wiôgi yaá wi'ipi ba'âgi wa'âki niîwî. Âpêrâ fariseu masa Jesuré mehêkâ weé weeti? niîrâ, i'ya du'tikârâ niîwâ. ²Naá ba'aró tiropi ni'kí kîî ipí doke dipóse kíogi Jesu diákî hi niîki niîwî. ³Kîî re i'yâgi, Jesu Moisé ohâ'kere bu'erâre, tohó niiká fariseu masare sêri yâ'aki niîwî:

—Moisé duti'ke “Soo wiári nimi niiká re do'âtirâre yi'rióro iá!” niîti ou ní weeti? niîki niîwî.

⁴Naá neê yi'tí ma'atikârâ niîwâ. Tohó weégi Jesu do'âtigire yâa peó, yi'rióki niîwî. Tu'â eha ni'ko, “Wa'âgisa!”, niîki niîwî. ⁵Fariseu masa pe'ere a'tíro niîki niîwî:

—Misâ maki ou misa yagí wekî kopêpi birî sâha boosami. Naá birî sâhakâ, soo wiári nimi niîmikâ, misâ maatá mii wîrórâ wa'âti boosari? niîki niîwî.

⁶Kîî tohó niisére neê yi'tití yi'riokâ'kârâ niîwâ.

Jesu ba'â dutirâ pihósere werê'ke nií'

⁷Fariseu kîi yaá wi'ipi ba'â dutigi pihô'kârâre Jesu i'yâki niîwî. Naá duhisé âyusé i'mitâ sepi besé duhikârâ niîwâ. Teeré i'yâgi, Jesu naâre a'tíro werê kasaki niîwî:

⁸—Ni'kí misâre amûkâ di'terî bosê nimore pihiká, i'mitâse duhisépire duhî we'otikâ'ya. Apé tero weégi âpi misâ nemoró wiôgi pihî no'o'ki etâ boosami. ⁹Misâ piarâpire pihô'ki a'tíro ní boosami: “A'riré a'tó duhiró o'ôya. Mi'î pe'e siropí duhígi wa'âya”, ní boosami. Tohó weégi mi'î sirokâhá kumuropi duhígi wa'âgi, bopôyaro yi'ri boósa! ¹⁰Mi'î re ba'â dutikâ, a'tíro pe'e weeyá. Sirokâhá kumuropi duhíya. Mi'î tohó weeká i'yâgi, mi'î re ba'â duti'ki a'tíro niîgisami: “Yi'î me'rakî hi, a'tó i'mitâ kureropi a'tiá”, niîgisami. Kîî tohó weeká, ní pe'tirâ âpêrâ pihî'kârâ wio pesâse me'ra mi'î re i'yârâsama. ¹¹A'tíro ní! Âpêrâ yi'rióro ní yi'ri ni'ka' ní ti'ó yâ'agi noho mehó niigi weé no'ogisami. Yi'î âpêrâ yi'rióro ní' ní ti'ó yâ'atigi pe'ere Ô'âkî hi âpêrâ yi'rióro tohaká weegisami, niîki niîwî.

¹²Kîî a'teré uúkûka be'ro Jesu ba'â dutigi pihô'ki fariseu masire a'tíro niîki niîwî:

—Mi'î ba'â dutigi, â'ra nohóre pihôtikâ'ya. Mi'î me'rakâharâre, mi'î ma'mi simiare, mi'î akabihîrâre, mi'î akawerêrâre, mi'î pi'tokâharâ pehé kiorâre pihôtikâ'ya. Mi'î naâre pihókâ, naá kê'ra mi'î re ba'â dutirâ pihî a'me boosama. Tohó weesé me'ra naá ba'â'kere mi'î re eká a'mesama. ¹³Mi'î bosê nimi wee peó, âpêrâre pihíogi, a'tíro pe'e weeyá. Apêye noho moorâre, dohôri wi'irâre, sihâ masitirâre, i'yâtirâre pihíoya. ¹⁴Teeré weégi, mi'î e'katí yi'riagisa! Naá pûrikâ mi'î re eká a'me masitisama. Tohó weesé me'ra mi'î âyurá wêrî'kârâ naá masarî nimore âyusé waro bokagisa!, niîki niîwî.

Jesu pahirî bosê nimikâhasere werê'ke nií'

(Mt 22.1-10)

¹⁵Jesu kîî werê'kere ti'ógi, ni'kí toopí ba'â duhigi a'tíro niîki niîwî: —Ô'âkî hi wiôgi niirópi ba'â duhirâ pûtro e'katirâsama.

¹⁶Teeré ti'ógi, Jesu kîî re a'tíro ní werêki niîwî:

—Ni'kí masí bosê ba'agitigi, pāhará masaré pihî dutisami. ¹⁷Niî pe'tise apóka be'ro kîîre da'rá ko'tegire a'tîro niî o'ôo'sami: “Niî pe'tirā yi'î werêo'kārāre pihîgi wa'āya. Apó pe'o toha no'oapi. 'Te'á, niîya”, niîsami. ¹⁸Niî pe'tirāpita “Basió wee'”, niîsama. Pihî mi'ta no'o'ki a'tîro niîsami: “Di'tá ni'károakā duú tu'a eha ni'ko'. Tíí di'tare i'ýāgi wa'āgi weé'. Werēya kîîre. 'A'tí masitiami', niîya”, niîsami. ¹⁹Be'rokí hí a'tîro niîsami: “Piámukārā wekiá yi'î duú'kārāre āyumíti? niîgi, besé yā'agi wa'āgi weé'. Tohó weégi wa'á masitisa”, niîsami. ²⁰Ápí taha a'tîro niîsami: “Ni'károakā amúkā di'té tu'a eha ni'koapi. Tohó weégi wa'á masitisa”, niîsami. ²¹Da'rá ko'tegi toháa, wiógipire niî pe'tise naâ tohó niî'kere weré pe'okā'sami. Teeré tí'ógi, wiógi uā yi'rigi, a'tîro niîsami: “Keéro wa'á bakeo'ya. Makā dekopi, no'ó naâ niirópi pahasé kiorāre, dohōri wi'irāre, sihá masitirāre, i'ýatirāre pihî wā'katia”, niîsami. ²²Kíî pihígi ehāka be'ro da'rá ko'tegi wiógire a'tîro niîsami: “Mi'î duti'karo nohota weeápi. Wi'í pe'e mu'mú wee' yuhūpi”, niîsami. ²³Teeré tí'ógi, wiógi kîîre niîsami taha: “Wa'ágisa! ma'āripi. No'ó mi'î boka ehārāre tutuaró me'ra pihî wā'katia. Tohó weeká, wi'í mu'múrosa”, niîsami. ²⁴A'té me'ra misāre a'tîro werégiti. Neé ni'kí yi'î pihî mi'tami'kārā naâ ba'á boo'kere kāró ba'á yā'asome, niîki niîwī Jesu.

Jesuré siru tuú sî'rirā, a'tîro weeró iá' niisé niî'

(Mt 10.37-38)

²⁵Jesu bu'ê sihari kurare pāhará masá kîîre siru tuú'kārā niîwā. Tohó weégi naāre mahāmi i'ya, a'tîro niîki niîwī:

²⁶—Yi'î bu'esére siru tuú sî'rirā, a'tîro weeró iá'. Misá paki simiá, misá pakosá numia, misá nimosá numia, misá pō'ra, misá akawerérā nemoró yi'î pe'ere ma'í yi'ri ni'karo iá'. No'ó misá katirí imí koho nemoró yi'î pe'ere ma'í yi'ri ni'karo iá'. Misá tohó weetirā, yi'î bu'erá niî masitisa'!

²⁷Apé tero weégi ni'kí “Yi'î Jesuré êho peógi, werí boosa!” niî úigi, yi'îre êho peó du'usami. Tohó weégi noho yi'î bu'égí niî masitisami.

²⁸No'ó misá wa'teropi niigi i'miári wi'í ko'té duhiatihu wi'ire yeé ni'ko sî'rigi, a'tîro weesamí. Wi'iré tu'á eha ni'kogisari? niigi, ye'e nohó me'ra yi'î pe'ogisari? niigi, tíí wi'í weeatoho díporo besé mi'tasami. ²⁹Tohó weetikā maa, kîî kāró yeé ni'ka pe'o masítikā, teeré i'ýārā niî pe'tirā buhíkā'sama. ³⁰A'tîro niîsama: “Kíî yeé ni'kamiapi, weégi pe'ea'; neé pe'o masítimí”, niîsama. ³¹Apēye kē'rare a'tîro weé no'o boosa'. Ni'ká di'ta wiógi apé di'takí hí me'ra a'mê wēhegiti niigi, a'tîro weé mi'tasami. Kíî surára piámukāsetiri mil kiosamí. Ápí apé di'takí hí pe'e vinte mil surára kiosamí. Yi'îre naâ me'ra a'mê wēheta basiósari? niigi, i'ýā bese mi'tasami. ³²Basiótikā maa, ápi wiógi yoarópi niigire a'mê wēhetikā'rā niigi, kiti o'ôo'sami. ³³A'té weeró noho misá kē'ra yi'îre siru tuú sî'rirā, i'ýā bese mi'taya. Niî pe'tise misá kiosére, niisétisere du'ú si'riritā, yi'î bu'erá niî masitisa'!

Jesu moá okasé pe'tí'ke me'ra werê'ke niî'

(Mt 5.13; Mc 9.50)

³⁴Moá okaró ba'aká, āyú niî'. Okasé pe'tí'ka be'ro opāturi okaká weetá basió wee'. ³⁵Moá okátikā, neé āyutísa'. Di'tāpire, tohó niiká nohá tuuatihu mesapi kúuká kē'rare, wapa marísa'. Tohó kō'á bahurio no'osa'. Misá moá okasé pe'tí'ke weeró noho niítikā'ya. O'mê peeri kiorá noho a'teré āyuró tí'oyá, niîki niîwī.

Ovelha bahu dutí'kikāhase nií'

(Mt 18.10-14)

15 Pāhará romano masa wiógire niyéru wapa seé basarã, tohō niiká yā'áro weerá Jesu uúkūserē ti'órā nerēkārā niīwā. ²Naāre fariseu masa, Moisé ohā'kere bu'erá yā'áro wākūkārā niīwā. Tohō weerá Jesu tiró wa'aká i'yārā, uukahākārā niīwā.

—Ā'rí masá yā'arā re yē'ê, naā me'ra ba'āmi, niikārā niīwā.

³Naā tohō niiká ti'ógi, Jesu naāre kití weeró noho niisé me'ra a'tíro nií werēki niīwī:

⁴—Ni'kí misā wa'tero cem ovelha kiógi, ni'kí bahu dutíkā, noventa e novere ká pupi bi'á ni'kosami. Bi'á ni'ko toha, āpí bahu dutí'kire a'māgi wa'āsami. Kīi re Bokágipi, a'mā du'usami. ⁵Boká, kīi re e'katígi, kīi re mií wiásami. ⁶Wi'ipí dahāgi, kīi me'rakāharāre, kīi yaá wi' pi'tokāharāre neō kūu, naāre niīsami: “Yagí ovelha bahu dutí'kire bokaāpi. E'katí tamurá a'tiá”, niīsami. ⁷Misāre diakí híta werēgiti. A'té weeró noho ni'kí yā'áro weesé biki kīi niisétisere dika yuúkā, i'mīsepire e'katíse nií y'i'riasa'. Noventa e nove āyurá nií toha'kārā y'i'rióro yā'agí dika yuú'ki pe'ere e'katíse nií', niíki niīwī.

Niyéru kuhi, bahu dutíka kuhire o'á ma'a'ke nií'

⁸Apēye Jesu a'teré werē nemoki niīwī:

—Ni'kó numiō piámukāse kuhiri niyéru kiosamó. Koōre ni'ká kuhi wapa bihíri kuhi bahu dutí boosa'. Tii kuhíre a'māgo, si'óo'kahare si'óo' yoo, wi'ipí āyuró o'á ma'asamo. Teé bokágopi, a'mā du'usamo. ⁹Be'ró koō me'rakāharāre, koō pi'to niirāre neō kūu, a'tíro niīsamo: “Yi'í re e'katí tamuya. Niyéru kuhi bahu dutíka kuhire bokaāpi”, niīsamo. ¹⁰A'tígo weé'karo weeró noho ni'kí kīi yā'áro weé'kere bihá weti dika yuúkā, Ō'ākí hire werē ko'terá i'mīsekāharā e'katí y'i'ri mahasama, niíki niīwī Jesu.

Jesu piárā pō'ratígi yeekāhase me'ra werē'ke nií'

¹¹Jesu a'tíro bu'ê nemoki niīwī:

—Ni'kí masí piárā pō'ratíki niīwī. ¹²Di'sagí pe'e kīi pakiré a'tíro niíki niīwī: “Pakí, yee tohaátehere mi'í wérígi kúuátehere o'ō we'oya”, niíki niīwī. Kīi tohō niiká ti'ógi, kīi kiosé di'tare naā piárāpire dika waáki niīwī. ¹³Pehēte nimiriakā kīi re o'ōka be'ro di'sagí pe'e kīi yaá di'tare duākā'ki niīwī. Kīi du'áke wapa niyéru me'ra apé di'ta yoarópi wa'áki niīwī. Toopí teé niyéru kīi no'ó iaró yā'áro weé bahurió pe'oká'ki niīwī. ¹⁴Kīi bahurió pe'oka be'ro tí di'tapire ba'asé pe'tí y'i'ria wa'ákarō niīwī. Tiítare kīi pūūro ihá boāgi, pi'etíki niīwī. ¹⁵Tohō weégi tí di'takí hire da'rasé sérí ma'agi wa'áki niīwī. Kīi re yeseá ko'tesé sōróoki niīwī. ¹⁶Kīi yapí si'rigi, yeseá naā ba'asépireta ba'á si'ri dohaki niīwī. Neé ni'kí kīi re ba'asé o'ótikārā niīwā. ¹⁷Be'ró kīi re a'tíro wākusé ehākarō niīwi: “Yi'í paki yaá wi'ipire kīi re da'rá ko'terá pāhará niímikā, pehé ba'asé di'sá no'owā. Yi'í pe'e a'topíre ihá boā, wérígi weesa! ¹⁸Yi'í paki tiropi y'i'í re toháaro iása'. Toopí toha ehāgi, kīi re a'tíro niígiti: “Pakí, Ō'ākí hí me'ra yā'áro weeási. Mi'í me'ra kē'rare tohōta weeási. ¹⁹Yi'í yā'agí niísa'. Mi'í maki weeró noho nií masitisa' maha. Ni'kí mi'í re da'rá ko'tegire weeró noho y'i'í re kioyá, niígiti”, nií wākúki niīwī. ²⁰A'teré wākúka be'ro kīi paki yaá wi'ipí dahā tohaaki niīwī.

Kîî toopí toha ehákã, kîî pakí yoarópita î'yâgi, pûuro pahá yã'aki niîwî. Be'ró kîîre pöö têrîgi omá wã'ka, naâ wee wiáro noho kîîre paâ bi'a, wa'súporo si'sîki niîwî. ²¹Tohó weerí kura kîî pakiré niîki niîwî: "Pakí, Ô'ákî hi me'ra yã'áro weeási. Mi'î me'ra kê'rare tohóta yã'áro weeási. Yi'î yã'agí niísa! Mi'î maki weeró noho niî masitisa' maha", niîki niîwî. ²²Kîî tohó niiká ti'ógi, kîî pakí kîîre da'rá ko'teräre a'tîro niîki niîwî: "Keêro, su'tí äyusé warore miíti, kîîre sãäya. Tohó niiká ni'ká be'to amú pi'ka tuu sãári be'tore, sapátu kê'rare sãäya. ²³Wekî wi'magí äyuró eká no'o'kire miíti, wêheyá. Kîîre ba'á, yi'î makire bosê nimi wee peórá. ²⁴Árî opâturi 'Yi'î maki wêria wa'ásami' ni'ki dahâmi. Kîî yoaró wa'á bahu dutí'kire marí opâturi î'yâ", niîki niîwî. Be'ró bosê nimi ni'kákärã niîwã.

²⁵Naâ tohó weerí kura masá ma'mi kápupi niîki niîwî. Kîî dahâ tohatigi wi'í pi'topi ehâgi, ipíti basasé bisiká ti'óki niîwî. ²⁶Teeré ti'ógi, ni'ká kîî pakiré da'rá ko'tegire pihîo, sêri yã'aki niîwî: "De'ró wa'âti wi'ipíre?" niîki niîwî. ²⁷Kîî pakiré da'rá ko'tegi yi'tíki niîwî: "Mi'î akabihí tohatámi. Kîî duti marigi tohatámi. Tohó weégi mi'î paki wekí wi'magí äyuró eká no'o'kire wêhe dutiámi", niîki niîwî. ²⁸Teeré ti'ógi, masá ma'mi uâ yi'rîgi, sãháa si'ritiki niîwî. Tohó weégi kîî pakí kîîre pihîgi wa'âki niîwî. ²⁹Kîî pakiré a'tîro niîki niîwî: "Pakí, pehé ki'mari mi'îre neê ni'káti yi'rí ni'karo mariró da'rá wã'yawi. Yi'î tohó weemíkã, neê kã'ró ni'ká marí ekagire, wapa marigiakã nohore yi'î me'rakãharã me'ra bosê nimi wee dutígi o'ó ma'atiwi. ³⁰Ni'kãroakãre a'tîro weé! Árî mi'î maki numiã yã'ará numiã me'ra mi'î o'ó'ke niyérure bahurió sihaki niîwî. Kîî pe'e maa wekí wi'magí äyuró eká no'o'kire wêhe eká", niîki niîwî. ³¹Teeré ti'ógi, kîî pakí kîîre yi'tíki niîwî: "Makí, mi'î yi'î me'ra niî nu'kukã! Niî pe'tise yi'î kiosé mi'î yeé di'akî niî! ³²Marí mi'î akabihíre bosê nimi wee peó e'katíkã, äyú niî! A'tîro niî! Kîî wêria wa'ásami' ni'ki opâturi tohatámi. Kîî bahu dutí'kire marí opâturi î'yâ! Tohó weerã marí bosê nimi wee, e'katíro iá", niîki niîwî, niî werêki niîwî Jesu.

Pehé kiogire da'rá ko'tegi keoró weeti'ke niî'

16 Jesu kîî bu'esére siru tuúrãre apêye werê nemoki niîwî: —Ni'ká masí niyéro biki ãpêrã da'rá ko'teräre dutigí söróoki niîwî. Da'rá ko'terã niyéro biki tiropi wa'á, a'tîro weré sãakärã niîwã: "Mi'î wiôgi söróoki mi'î yeé niyérure yã'áro weé bahuriógi weemí", niîkärã niîwã. ²Tohó weégi niyéro biki kîîre pihîo, a'tîro niîki niîwî: "Mi'îre weré sãa'ke diakî híta niíti? Mi'î da'rasékãhase ohã ô'ori pürire yi'îre î'yoyá. Mi'î ãpêrã da'rá ko'terã wiôgi niî nemosome maha", niîki niîwî. ³Kîî tohó niiká ti'ógi, a'tîro wãkúki niîwî: "Yi'î wiôgi yi'îre kô'ã wíromi. Tohó weégi de'ró weegisari? Yi'î da'ra tutuã wee! ãpêrãre niyéro sêri duhígi, bopóya niísa! ⁴Too püríkã yi'îre ye'eáto niígi a'tîro weegíti", niîki niîwî. ⁵Tohó weégi kîî, kîî wiôgire wapa moórãre ni'karérã naâ niki pihîoki niîwî. Niî mi'tagire a'tîro sêri yã'aki niîwî: "Mi'î yi'î wiôgire no'ó kô'ro wapa moóti?" ⁶Kîî kîîre yi'tíki niîwî: "Yi'î cem tuturi i'sê tuturi wapa moó!." Teeré ti'ógi, da'rarã wiôgi ni'ká papéra püriakãpi ohâgi, kîîre a'tîro niîki niîwî: "Mãa, mi'î wapa moóri püri niî! Cinquenta i'sê tuturi wapa wapa yeé bakeo'ya", niîki niîwî. ⁷Be'ró taha ãpiré sêri yã'aki niîwî: "Mi'î waro no'ó kô'ro wapa moóti?" Kîî kîîre yi'tíki niîwî: "Cem ahuri trigo ahuri wapa moó", niîki niîwî. Tohó weégi a'tîro niîki niîwî: "Mãa, mi'î wapa moóri püri a'ti pürí niî! Oitenta ahuri di'akí wapa yeéya", niîki niîwî. ⁸Tohó weekã î'yâgi,

niyêru biki da'rá ko'terā wiôgi yâ'agîre kîî weé me'risere masîgi, “Mîî me'rí yî'riapi”, niîki niîwî. A'ti imí kohokâharā Ô'âkî hire êho peótirā naâ kiosêre âpêrā naâ weeró noho niirā me'ra me'rí yî'riama. Ô'âkî hire êho peorā yî'rióro me'rima, niîki niîwî Jesu.

⁹ Jesu naâre a'tîro werê kasaki niîwî:

—Misâ a'ti nukúkâpi misâ kiosêre pahasé kiorâre âyuró o'ò we'oya. Tohô weerā misâ me'rakâharā bokarâsa'. Be'ró misâ kiosé pe'tîka be'ro misâ âpêrâre wee tamú'ke i'mîsepi niî yuu toharosa'. Misâ wee tamú'kârā i'mîsepi niirā toopîre misâre pō tērîrâsama.

¹⁰ Kâ'rô naâ kiosé me'ra âyuró weerā, pehé kiosé me'ra kê'rare tohōta wee boósama. Âpêrā naâ kâ'rô kiosé me'ra keoró weetîrā, naâ pehé kiosé me'ra kê'rare keoró weetî boosama. ¹¹ Misâ a'ti nukúkâkâhase me'ra keoró weetîkâ, Ô'âkî hi misâre âyusé, i'mîsekâhasere o'òsome. ¹² Misâ âpêrā yeekâhasere keoró weé wee'. Tohô weerā misâ, misa yeé niî boo'kere ye'êsome.

¹³ Neé ni'kî piârâre da'rá ko'te masitisami. Ni'kiré ma'îgi, âpiré ma'itísami. Tohô niiká ni'kî dutisére yî'tîgi, âpi yeé pe'ere yî'rí ni'kasami. Á'rá weeró noho misâ niyêrure ma'îrā, Ô'âkî hi pe'ere ma'î masítisa', niîki niîwî.

¹⁴ Jesu tohô niisére fariseu masa ti'ókârā niîwā. Naâ niyêru îari pehase bikirā niî tîharā, kîî uúkûsere ti'órā, buhíkâ'kârā niîwā. ¹⁵ Tohô weeká î'yâgi, Jesu naâre niîki niîwî:

—Misâ masá î'yóropi di'akîre “Âyurá niîma” niiká íá'. Ô'âkî hi pe' pe'peápi misâ weesétisere î'yâ pe'okâ'mi. Masá î'yóropi “Áyú yî'ria” niisé nohore Ô'âkî hi ti'sâtisami, niîki niîwî Jesu.

Ô'âkî hi dutisé, kîî wiôgi niisé pe'tisomé niisé niî'

¹⁶ Jesu a'tîro niî nemoki niîwî:

—João masaré wamê yeegi niîka teropi Moisé kîî dutî'kere, tohô niiká Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarā naâ ohâ'kere bu'ê tiokârā niîwā. Tiîta me'ra ma'ma kití ni'kâkaro niîwi. A'tîro niîkaro niîwi. Ô'âkî hire êho peóse me'ra di'akî kîî wiôgi niirópi wa'â no'orosa', niîkaro niîwi. Niî pe'tirā toopîre ip'ti sâháa sî'rima.

¹⁷ Ô'âkî hi Moisére kû'ke keoró wa'ârosa'. Kîî yeé kiti werê mi'tarā naâ ohâ'ke kê'ra keoró wa'ârosa'. P'mî se, a'ti di'ta pe'timîkâ, Ô'âkî hi kîî niî'karo noho keoró wa'ârosa', niîki niîwî Jesu.

Marâpitirā, nimôtirā kô'asékâhasere Jesu uúkû'ke niî'

(Mt 19.1-12; Mc 10.1-12)

¹⁸ Apêyere niî nemoki niîwî:

—Ni'kî kîî nîmoré kô'â, apêgore nimôtigi noho yâ'agî weeró noho tohasamí. No'ó marapí kô'â no'o'ko me'ra nimôtigi kê'ra kîî nimó niítigi me'ra a'me târági weeró noho tohasamí.

Jesu pehé kiogí yee kitíre, tohô niiká pahasé kiogí Lázaro wamêtigi yee kitíre werê'ke niî'

¹⁹ Jesu fariseu masare niî werêki niîwî:

—Ni'kî masí pehé kiogí a'tîro weéki niîwî. Âyusé su'tí sâyâ, ma'mâ su'a, niî pe'tise nîmiri bosé nîmiri weéki niîwî. Teé bosé nîmirire de'ró niisé niî pe'tise me'ra âyuró wee miháki niîwî. ²⁰ Tiîtare ni'kî pahasé kiogí waro

Lázaro wamêtiği kîi yaá wi'i sopé pi'topi duhí mihaki niîwî. Kîi ipí niî pe'tiro kamí boáki niîwî. ²¹Kîi pehé kiogí ba'áste'kere yapí si'rigi seé ba'aki niîwî. Kîi yeé kamîre teé diáyapita wa'â, ne'rêkâra niîwâ. ²²Ni'ká nîmi wêria wa'âki niîwî. Kîi wêrikâ, Ô'âkî hire werê ko'terâ i'mî sekâharâ Abraão niîró ayurópi kîi re miáakârâ niîwâ. Be'ró pehé kió'ki kê'ra wêria wa'âki niîwî. Kîi re yaákârâ niîwâ. ²³Pehé kiogí yâ'arâ Ô'âkî hi kîi bu'fri da'rê no'o'kârâ tiropi wa'âki niîwî. Toopí kîi i'yâ morogi, Abraão yoarópi i'yâki niîwî. Lázaro kîi me'ra niiki niîwî. ²⁴Kîi re i'yâgi, a'tiro karíkûki niîwî: “Abraão, yi'f re pahá yâ'a kureya. Yi'f tiropi Lázarore o'ôo'ya. A'tí, kîi yaá amú pi'ka me'ra akopí yosó, yi'f ye'mêro yapare yisiá sâhakâ weeáto. Yi'f a'tí me'e pekâ me'epire ipítí waro pi'etígi weésa”, niiki niîwî. ²⁵Abraão kîi re yi'tíki niîwî: “Mi'f wâkûya. Mi'f katígi, ayú butia'ro niisétiwî. Á'rí Lázaro pe'e maa yâ'â butia'ro wa'âwi. Ni'károakâre kîi a'topíre soó, e'katígi weemí. Mi'f pe'e pi'etígi weé! ²⁶Apêye maa taha a'tiro niî! Í sâre misâ tiropi wa'âta basió wee! Dekôre pahírî kopeho niî! Tohó weérâ misâ a'tó a'tí si'rirâ, ísâ pe'e kê'ra toopí wa'â si'rikâ, basió wee”, niiki niîwî. ²⁷Kîi tohó niikâ ti'ógi, pehé kiogí a'tiro niiki niîwî Abraão: “Too pûrîkâre a'teré wee basáya. Lázarore yi'f paki yaá wi'ipi o'ôo'ya. ²⁸Toopíre yi'f ni'kâmukârâ akabihírâti! Toopí wa'â, kîi naâre uúkúgisami. Tohó weekâ, naâ ti'ó, naâ kê'ra a'tó yi'f pi'etítropire a'tísome”, niiki niîwî. ²⁹Abraão kîi re niiki niîwî: “Naâ Moisé ohâ'kere, Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ ohâ'kere kiosamá. Teeré bu'é êho peóato”, niiki niîwî. ³⁰Pehé kiogí yi'tíki niîwî: “Abraão, tohóta niî, niîro pe'ea! Wêri'kipi wa'â werekâ, yâ'âro naâ niisétisere dika yuú boosama”, niiki niîwî. ³¹Abraão kîi re niiki niîwî: “Moisé kîi niî'kere, Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ naâ niî'kere êho peótirâ, wêri'kipi masá, werêgi wa'akâ kê'rare, êho peótisama”, niiki niîwî.

Ápêrâre yâ'âro weeká weetíkâ'ya niisé niî'

(Mt 18.6-7, 21-22; Mc 9.42)

17 Jesu kîi bu'erâre a'tiro niiki niîwî:

—Ápêrâre yâ'âro weeká weesé niî nu'kurosa', niîro pe'ea! Tohó niî nu'kumiro, yâ'âro weeká weegí nohore yâ'â butia'ro wa'ârosa! ²A'tiro weeká, kîi re nemoró ayu boósa! Í tâga pahikahá kîi wamî tahapi di'te yoó, kîi re diâ pahírî maapi doke yóókâ, nemoró ayu boósa! Tohó weeká, kîi maatâ wêria wa'â, yi'f re êho peórâ nohoakâre dohórê! nemoti boosami. ³A'teré ayuró ti'ó yâ'aya.

Mi'f akawerêgi mi'f re yâ'âro weeká, kîi tohó weesére werêya. Kîi “Tohóta weeási” niî bihá weti dika yuúkâ, kîi re akobohóya. ⁴Kîi setetiri ni'ká nîmi mi'f re yâ'âro weeká, tiikésetirita taha mi'f re akobohóse sêrîgi a'tikâ, akobohóya, niiki niîwî.

“Êho peóse kiorá, a'tiro weetá basió” Jesu kîi niî'ke niî'

⁵Jesu bu'erâ kîi re a'tiro sêrîkârâ niîwâ:

—Í sâre êho peóse o'ôo nemoya, niîkârâ niîwâ.

⁶Naâ tohó niikâ ti'ógi, marí wiógi a'tiro yi'tíki niîwî:

—Mostarda pee kâ'a kapéroakâ niî! Tohó niîmiro, yukí pahikihí pî'rísá! A'tiro weeró noho êho peóse kâ'roákâ niîmikâ, a'tígi yukígire a'tiro niî masi boosa! “A'toré au píá wâ'ka, diâ pahírî maa dekopí pi'ríro wa'âya”, niî masisa! Misâ êho peókâ maa, tigí misâ dutíro nohota wee boósa! niiki niîwî.

Āpêrãre wee tamúrã, a'tïro pe'e weeró iá' niisé nií'

⁷Jesu apêye kê'rare a'tïro nií nemoki niíwí:

—No'ó misã wa'teropi niigi da'rã ko'tegire kiosamí. Da'rã ko'tegi oteákíhi kíî di'tã se'ê kũuka be'ro ou wekiarê ko'têka be'ro wi'ipí dahãsamí. Kíî dahakã, misã neê a'tïro niíti boosa: “Sãhátia. Ba'ãgi a'tiã”, niíti boosa! ⁸A'tïro pe'e niísa: “Ba'asêre apoyã. Yi'í ba'arí kura yi'í iasê nohore miítiakíhi apo yúu bakeo'ya. Yi'í re ekãka be'ropi ba'ã, si'riyã mi'í a'”, nií boosa! ⁹Mi'í re da'rã ko'tegi wee tamú'ke wapa “Mi'í ãyuró weeãpi” kíî re niísari? Niítisa! ¹⁰A'té weeró noho misã kê'ra weeyã. Nií pe'tise Ô'ãkí hi dutí'kere weé tu'a eharã, a'tïro niíya: “Í sã da'rã ko'terã mehô niirã nií'. Ô'ãkí hi ísãre kũú'ke di'akí re weeãpi”, niíya, niíki niíwí Jesu.

Jesu piámukãrã kamí boarãre yi'rió'ke nií'

¹¹Jesu Jerusalépi wa'ãgi, Samaria, tohô niikã Galiléia wamêtise wa'teropi yi'riãki niíwí. ¹²Toó wa'tero ni'kã makapi kíî eharí kura imiã piámukãrã kamí boarã kíî re põ têríkãrã niíwã. Moisé dutí'ke kamí boarãre ãpêrã wa'teropi nií dutitikaro niíwí. Tohô weerã yoarópi tohá ni'ka, ¹³Jesuré karíkũkãrã niíwã:

—Jesu, masarê bu'egí, ísãre pahã yã'a kureya, nií'kãrã niíwã.

¹⁴Jesu naãre í'yã bokagi, a'tïro niíki niíwí:

—Misã sacerdotea tiropi misã ipiré í'yórã wa'ãya, niíki niíwí.

Naã ma'ãpi wa'arí kura naãre kamí yatí pe'tia wa'ãkaro niíwí. ¹⁵Ni'kí toopí yatí no'okã í'yãgi, Jesu tíró mahãmi tohatiki niíwí. Ípítí uúkũse me'ra “Ô'ãkí hi tutuã yi'riagi, ãyú butia'gi niími” niíki niíwí. ¹⁶Jesu tíró etãgi, kíî re “Áyú!” niígi di'tãpi paã mu'ri ke'aki niíwí. Kíî tohó weegí Samariakí hi niíki niíwí. ¹⁷Jesu kíî ni'kiréta í'yãgi, a'tïro niíki niíwí:

—Yi'í piámukãrãre yi'riooápi. Āpêrã waro no'ó wa'aãti? ¹⁸Á'rí ni'kí Judeu masi niítigi di'akí Ô'ãkí hire “Áyú!” niígi yi'í tiropi tohátiãpi, niíki niíwí.

¹⁹Tu'ã eha ni'ko, Samariakí hire niíki niíwí:

—Mi'í êho peó tíhagi, yi'rió no'oãpi. Wã'kã ni'kaya. Mi'í yaã wi'ipí toháagisa', niíki niíwí.

Jesu Cristo a'ti nukúkãpi wiôgi niíatehe a'tïro wa'ãrosa' niisé nií'

(Mt 24.23-28, 36-41)

²⁰Fariseu masa Jesuré a'tïro sêrí yã'akãrã niíwã:

—Ô'ãkí hi besé'ki de'ró niikã a'ti nukúkã wiôgi sãhãgísari? nií'kãrã niíwã. Naãre yi'tíki niíwí:

—Bahú yoaropi í'yosé meheta nií'. ²¹A'tïro nií no'oya marirósa! “A'topí nií'. Sô'opí nií'”, nií no'oya marirósa! Ô'ãkí hi besé'ki wiôgi nií'gí misã wa'teropi nií tohami, niíki niíwí.

²²Be'ró Jesu kíî bu'erãre a'tïro niíki niíwí:

—Misã be'ro a'tïro nií'rasa! “Í sã Ô'ãkí hi maki masí weeró noho ipítigi a'tiãtehe nimirire í'yã si'risa”, nií'rasa! No'ó ni'kã nimi yi'í re í'yã si'rimirã, neê í'yãsome. ²³Āpêrã misãre “Jesu a'tí tohami. A'tó niími, sô'ó niími”, nií'rasama. Naã tohó niikã, naãre siru tuútikã'ya. ²⁴Yi'í Ô'ãkí hi maki masí weeró noho ipítigi a'tírí nimi muhípũ mihátiro pe'e, kíî sãháaro pe'e kê'ra bipô ya'ba bi'aro weeró noho nií'rosa! ²⁵Yi'í tohó weeãtoho díporo ipítí p'etí ni'igisa! A'tóka terokãharã yi'í re iasomé. ²⁶Yi'í Ô'ãkí hi maki masí

weeró noho ipitígi a'tirí kura diporókí hipi Noé, kîí niika teropi weé'karo weeró noho weerásama. ²⁷Tiitapire naâ ba'â, sî'rí, amúkâ dí'té, naâ pō'ra numiáre numí sookārâ niŵā. Teeré Noé kîí yukí sihopi sáháari kurapi tohó wee tiókārâ niŵā. Be'ró diâ mirí, naâre miô pe'okā'karo niŵi. ²⁸Ló niika tero kē'rare meharóta weékārâ niŵā. Ba'â, sî'rí, duu mihá, duâ miha, otesére otê, wi'sêrire weékārâ niŵā. ²⁹Ló Sodomare wiháaka nimire akôro weeró noho tii makákāharāre pekā me'e, tohó niiká asisé peeri birí pehakaro niŵi. Naâre wêhé pe'okā'karo niŵi. ³⁰Yi'í Ô'ákí hi maki masí weeró noho ipitígi a'tirí kurare meharóta weerásama.

³¹Tii nimí niiká ni'kí wi'í dipo sārí opā sirapi soo pesági noho po'peápiháasere sáhāa durêtimigi, diakí hí wa'â wa'aáto. Ápi no'ó wesepí tō'ogí kîí yaâ wi'ipi mahāmi tohatikā'ato. ³²Ló nimó ni'kore wākúya. Koô marikā makāpi mahāmi i'ya tōromigo, moâ tuturo dohó ni'kako niŵō. ³³Yi'í re êho peóse me'ra yā'áro yi'rí sî'ritigi, yi'í re êho peó du'ugi noho pekā me'epi bu'fri da'rê bahurió no'ogisami. Ápi wêhesére uíti, yi'í re êho peó nu'kugi noho yi'í me'ra katí nu'kugisami.

³⁴Misāre werêgiti. Tohó wa'aátihi yami niiká, piárâ ni'ká camapi pesārâ, ni'kí yi'í re êho peógi miáa no'ogisami. Ápi yi'í re êho peótigi tohagísami. ³⁵Piárâ numia ni'káro me'ra ohôka áriárâ, ni'kó yi'í re êho peógo miáa no'ogosamo. Apêgo yi'í re êho peótigo tohagósamo. ³⁶Piárâ ni'káro me'ra wesepí niirâ ni'kí yi'í re êho peógi miáa no'ogisami. Ápi yi'í re êho peótigi tohagísami.

³⁷Jesu tohó niisére ti'orâ, kîí bu'erá sêri yā'akārâ niŵā:

—Í sâ wiôgi, no'opí wa'ârosari a'té? niikārâ niŵā.

Kîí yi'tíki niŵi:

—Ápi nohó wa'íkí boaká, yukâ maatá masí, wihî wā'kasama. Tohó wa'aká i'yārâ, “Ápi nohó boaápí”, nií masí! A'té weeró noho yi'í a'tiká, masá masrāsama, niikí niŵi.

Jesu wapê wi'io yeekáhase me'ra werê'ke ni'

18 Jesu kîí bu'eráre a'tiŵo weeyá niígi, a'te kití weeró noho niisé me'ra werêki niŵi. Naâre du'u kúuro mariró, bihá wetiro mariró Ô'ákí hire sêri nu'ku dutigi a'tiŵo niiki niŵi.

²Ni'ká makapi ni'kí besegí uâmi Ô'ákí hire êho peótigi, âpêrāre neê wākú ma'atigi niísami. ³Tii makápireta taha ni'kó numiô wapê wi'io niísamo. Koô besegí tiropi bese dutígo wa'â mihamisamo. Koôre i'ya tu'tigire bu'fri da'rê dutigo tohó weesamó. ⁴Yoaká pehetíri besegí koôre wee tamú sî'ritisami. Be'ró a'tiŵo wākúsami: “Yi'í Ô'ákí hire êho peó wee! Neê âpêrâ kē'rare ‘Naâ niíma’, nií êho peó wee! ⁵Tohó niímikā, a'tígo wapê wi'io yi'í re na'fro kari boómo niígi, koôre wee tamúgiti. Yi'í koô kari boókā ia nemótisa' maha. Yi'í koôre pōo téóti boosa' maha”, niísami, niiki niŵi Jesu.

⁶Be'ró taha marí wiôgi Jesu werê nemoki niŵi:

—Besegí yā'agí weé'kere wākúya. Kîí yā'agí niímigi, wapê wi'io wee tamú dutí'kere weesamí. ⁷Tohó niiká maa, Ô'ákí hi too pūríkāre kîí besé'kārāre yamíri, imí kohori kîí re sêri nu'kurāre wee tamútisari? Naâ sêri'kere yogosari? ⁸Misāre werêgiti. Neê yogoró mariró naâ sêrisére yi'tisamí. Kîí tohó yi'timíká, yi'í Ô'ákí hi maki masí weeró noho ipitígi a'ti nukúkāpi opāturi a'tirí kurare masá êho peóse kiorásari yuhûpi? niiki niŵi.

**Jesu fariseu masi me'ra, tohò niiká niyéru
wapa seé basagi me'ra werê'ke nií'**

⁹ Jesu “A'tíro nií’” niirá nohore masí dutigi apêye kití weeró noho niisé me'ra werê nemoki niíwī. Naá “Ápêrà yí'rióro ísá áyurá nií’”, niísama. Tohò “Áyurá nií’” niirá, ápêrãre tohò í'yá kô'asama. Naá nohore masí dutigi a'tíro niíki niíwī:

¹⁰—Piárã imiá Ô'ákí hi wi'ipi kííre sêrírã sãháakãrã niíwã. Ni'kí fariseu masi niíki niíwī. Apí pe'e romano masa wiôgire niyéru wapa seé basagi niíki niíwī. ¹¹ Fariseu masi nu'kú í'yá moro, Ô'ákí hire sêrígí, a'tíro niíki niíwī: “Ô'ákí hi, yí'í ápêrà weeró noho yã'agí nií wee'. Tohò weégi mi'íre “Áyú” nií'. Naá yahará, yã'ará nimôtimirã ápêrà numia me'ra a'me tarã baha ke'atirã weeró noho nií wee'. Neé kã'ró sí'í romano masa wiôgire niyéru wapa seé basagi weeró noho nií wee'. ¹² Yí'í ni'ká semanare piá nimi ba'átimigi, be'tí sêrí nu'ku'. Yí'í cem apêye noho wapa ta'agi, piámukãse yí'í wapa ta'asere mi'íre o'ò’”, niíki niíwī. ¹³ Wapa seégi pe'e neé sãháaropi tohá ni'ka, Ô'ákí hire sêríkí niíwī. Neé kã'ró i'miãropí í'yá moro ma'atiki niíwī. Kíí weeró noho o'ôgi, yí'í bu'fritisã niígi, kíí kutírore paáki niíwī. A'tíro niíki niíwī: “Ô'ákí hi, yí'í yã'agí niísa'. Yí'íre pahã yã'aya”, niíki niíwī.

¹⁴ Teeré werêka be'ro Jesu a'tíro niíki niíwī:

—Misãre werêgiti. Wapa seégi Ô'ákí hi me'ra áyuró apó tohagipi kí i yã wi'ipi dahã tohaaki niíwī. Fariseu masi pe'e tohò weetfki niíwī. A'tíro nií'. Kíí basi, yí'í ápêrà yí'rióro nií' nií tí'ó yã'agi noho Ô'ákí hi kííre mehó niigi tohakã weegísami. No'ó yí'í ápêrà yí'rióro nií' nií tí'ó yã'atigi pe'ere Ô'ákí hi ápêrà yí'rióro tohakã weegísami, niíki niíwī.

Jesu wi'maráre yã peó sêri basá'ke nií'

(Mt 19.13-15; Mc 10.13-16)

¹⁵ Apêye kê'rare masá wi'maráre Jesu tirópi yã peó dutirá miáakãrã niíwã. Tohò weekã í'yãrã, naãre miáarãre Jesu bu'erã tu'tikãrã niíwã.

¹⁶ Naá tohò niiká í'yãgi, Jesu kíí bu'erãre pihîoki niíwī:

—Wi'maráre yí'í tiro a'tiká du'óo'ya. Naãre ka'mú ta'atikã'ya. Wi'mará marí nohore áyuro êho peóma. Ápêrà kê'ra wi'mará weeró noho yí'íre êho peórã yí'í paki wiôgi niirópi wa'arásama. ¹⁷ Misãre diaki híta niígiti. Á'rá weeró noho yí'íre êho peótigi noho neé kã'ró yí'í paki niirópi wa'ásome, niíki niíwī.

Ma'mî pehé kiogí Jesu me'ra uúkú'ke nií'

(Mt 19.16-30; Mc 10.17-31)

¹⁸ Be'ró ni'kí Judeu masa wiôgi Jesuré sêri yã'aki niíwī:

—Mí'í masaré bu'egí áyugí nií'. Yí'í yê'le nohó weegísari katí nu'kuatehere boká sí'rigi? niíki niíwī.

¹⁹ Jesu kííre niíki niíwī:

—De'ró weégi yí'íre “Áyugí nií’”, niíti? Mí'í tohó niisére tí'ó masítí? Ni'kítã áyugí niími. Kíí Ô'ákí hi niími. ²⁰ Mí'í Ô'ákí hi dutisé kúú'kere masísã'. “Ápi nimóre a'me tarátikã'ya. Masaré wêhé kô'atikã'ya. Yahatikã'ya. Ápêrà yeekãhasere nií sootikã'ya. Mí'í paki, mí'í pakore êho peóya”, nií', niíki niíwī.

²¹ Kíí tohó niiká tí'ógi, Jesuré niíki niíwī:

—Yi'í wí'magí'pita a'teré keoró wee mihátiwi.

²² Kíí tohó niiká tí'ógi, Jesu níki níwí:

—Mi'íre apéye nohoaká di'sá' yuhúpi. Mi'í kiosére duá pe'okí hi wa'áya. Teé duá'ke wapare pahasé kioráre o'óya. Tohó weégi mi'í i'mí sepire pehé áyusé kiogísa'. Tu'á eha ni'ko, yi'íre siru tuúya, níki níwí.

²³ Kíí tohó niiká tí'ógi, pehé kiogí ní tihagi kíí kiosére ma'í yi'rigi, bihá weti yi'riaki níwí. ²⁴ Tohó weeká í'yági, Jesu níki níwí:

—Pehé kioráre Ô'ákí hi wi'ógi niirópi i'mí sepi wa'aká, diása níí'. ²⁵ Wa'íki camelo wamétigi awigá yutá daa pi'ó sórori peepi sáhá yi'ri táríka, diása níí'. Yi'í paki wi'ógi niirópi pehé kiorá wa'aká pe'e maa, tootá nemoró diása', níki níwí.

²⁶ Kíí tohó niisére tí'órā, masá a'tíro níkārā níwā:

—Too püríkāre noa nohó pe'e Ô'ákí hi tíropi wa'á masirāsari?

²⁷ Jesu naāre níki níwí:

—Masá naā basi wee tutuáse me'ra yi'ri masítisama. Ô'ákí hi püríkāre basió'. Kíí maa neé apéye noho weeté basiótise marí'.

²⁸ Kíí tohó niiká tí'ógi, Pedro níki níwí:

—Wi'ógi, ísá püríkā ísá kiosére du'u kúú, mi'íre siru tuúwi.

²⁹ Tohó niiká tí'ógi, Jesu yi'tíki níwí:

—Diakí híta nígiti. No'ó niigí noho, yee kítre weresé bu'iri kíí yáá wí'ire, kíí paki simiáre, kíí akawerérāre, kíí nimoré, kíí pō'raré du'u kúú wá'kagi nohore a'tíro wa'árosa'. ³⁰ A'ti nukúkāpire kíí kíó'ke nemoró boka nemógisami. Be'ropí kē'rare Ô'ákí hi me'ra níí nu'kugisami, níki níwí.

Jesu kíí wériátehere opáturi weré nemo'ke níí'

(Mt 20.17-19; Mc 10.32-34)

³¹ Jesu kíí bu'erá dozere naā se'sarore pihío, naāre níki níwí:

—Ni'károaká marí Jerusalépi wa'árā weé'. Toopí níí pe'tise Ô'ákí hi yee kiti ohá mi'tarā naā yi'í Ô'ákí hi maki masí weeró noho ipitígire ohá yuu'ke wa'árosa'. ³² Naā yi'íre apé di'takāharā wi'órāre o'ó, yabí buhíká', yá'áro uúkú, í'sé koo e'lo pe'órāsama. ³³ Yi'íre tárā, be'ró wēherásama. Naā tohó weemíkā, i'tiá nimi be'ro masagísa', níki níwí.

³⁴ Kíí bu'erá a'tíro niisére neé tí'o masítikārā níwā. Ô'ákí hi naāre teeré tí'o masíkā weetíki níwí. Tohó weerā kíí tohó niisére tí'o masítikārā níwā.

Jesu ní'kí kapêri bahú no'otigi Jericókí hire yi'rió'ke níí'

(Mt 20.29-34; Mc 10.46-52)

³⁵ Jesu Jericó pí'to niirí kura ní'kí kapêri bahú no'otigi ma'á sumútohopi níyéro sêri duhíki níwí. ³⁶ Kíí pāhará masá wa'aká tí'ó yá'agi, toó niiráre “De'ró wa'áti?” níí sêrî yá'aki níwí.

³⁷ Naā yi'tíkārā níwā:

—Jesu Nazarékí hi yi'riági weemí, níkārā níwā.

³⁸ Naā tohó niiká tí'ógi, karí'kú mahaki níwí:

—Jesu, Davi paramí níí turiagi, yi'íre pahá yá'aya, níki níwí.

³⁹ Tohó niiká tí'órā, kíí pí'to yi'riárā “Karíkütiká'ya”, níí tu'tíkārā níímiwā. Naā tohó niiká ta, kíí pe'e karí'kú nemoká'ki níwí:

—Davi paramí níí turiagi, yi'íre pahá yá'aya, níki níwí.

⁴⁰ Tohó niiká tí'ógi, Jesu tohá ní'ka, āpērāre kíí tíropi míiti dutíki níwí. Kíí pí'to ehaká, kííre sêrî yá'aki níwí.

⁴¹—De'ró yi'f weeká iasarí? níiki níwī.

Kapêri bahú no'otigi yi'tíki níwī:

—Wiôgi, yi'f re kapêri bahuká íasa'.

⁴² Jesu kíi re níiki níwī:

—Ai. Í'yágisa!. Míi yi'f re êho peoápi. Tohó weégi yi'rió no'o toha', níiki níwī.

⁴³ Kíi tohó niiri kurata kíi kapêrire í'yâki níwī. Be'ró Jesuré siru tuú, Ó'âki hire “Áyú” níiki níwī. Níi pe'tirá kíi re tohó wa'aká í'yâ'kārā kēra Ó'âki hire “Áyú” níikārā níwā.

Jesu Zaqueure í'yâ boka'ke níi'

19 Jesu kaperi í'yâtigire yi'rióka be'ro Jericópi sáhá yi'ri wâ'kaki níwī. ²Toopí ní'kí pehé kiogí níiki níwī. Kíi Zaqueu wamêtigi romano masa wiôgire wapa seé basará wiôgi níiki níwī. ³Kíi Jesuré í'yâ sí'riki níimiwī. Kíi í'miátigiakā níi tîhagi, páhará masá níi yuuká, í'yâtiki níwī. ⁴Tohó weégi Jesuré í'yâ sí'rigi, kíi yi'riátohopi omá wâ'kaki níwī. Omá wâ'ka, ní'kí yukí sicômoro wamêtikihipi mihâ pehaki níwī. ⁵Jesu kíi dokapi yi'riági, kíi re í'yâ moro, a'tíro níiki níwī:

—Zaqueu, keéro diháti bakeo'ya. Ní'kakáre míi yáa wí'ipi tohá ní'igiti, níiki níwī.

⁶Tohó weégi Zaqueu soharó me'ra diháti, Jesuré e'katíse me'ra pōo tērigi wa'âki níwī. ⁷Jesu tohó weesére í'yārā, níi pe'tirá a'tíro uukahákārā níwā:

—Jesu ní'kí yā'áro weesé bíki yáa wí'ipi wa'âmi, níikārā níwā. ⁸Be'ró kíi yáa wí'ipi Zaqueu wâ'ká ní'ka, marí wiôgire a'tíro níiki níwī:

—Yíi'f wiôgi, tí'oyá. Pahasé kioräre yi'f kiosére dekó me'ra dika waágiti. No'ó yi'f âpêräre níi soose me'ra yaháka be'ro níiká, ba'pâritisetiri naäre yi'f yahá'ke nemoro wiagíti, níiki níwī.

⁹Jesu teeré tí'ógi, kíi re a'tíro níiki níwī:

—Ní'kaká me'ra míi'f, míi yáa wí'ikāharā yā'áro weé'kere yi'rió no'o'. Míi'f kē'ra âpêrā yi'f re êho peorá weeró nohota Abraão paramí níi turiagi níi'. ¹⁰Yíi'f Ó'âki hí maki masí weeró noho ípitígi bahu dutí'kārā míi'f weeró noho niirára e'mā, yi'riógi a'tígi weewí, níiki níwī.

Jesu masaré niyéru kuhirikāhase me'ra weré'ke níi'

(Mt 25.14-30)

¹¹ Jesu Zaqueure uúkūkā, masá tí'ókārā níwā. Kíi Jerusalé pí'topi níiká í'yārā, “Maatá Jesu wiôgi sáhagísami”, wákúkārā níimiwā. ¹²Naá tohó wākusére masígi, ní'kārō kití weeró noho níisē me'ra naäre werēki níwī. A'tíro níiki níwī:

—Ní'kí masí kíi wiôgi sáhaátoho díporo yoaró apé di'tapi wa'â wa'ásami. Kíi re wiôgi sōróoka be'ropi dahá tohaasami taha. ¹³Kíi wa'aátoho díporo píámukārā kíi re da'rá ko'teräre pihîosami. Naäre naá níki niyéru pahiró wapatíri kuhire o'ósami. Tii kuhíre o'ôgi, a'tíro níisami: “Teê yi'f daharí kurapi a'ti kuhí me'ra apêye noho duú, duá wapá ta'aya”, níisami. ¹⁴Wiôgi sáháakíhi yáa dí'takāharā waro pe'e kíi re íatísama. Tohó weerá âpêrā masaré a'tíro níi duti o'osama. “Kíi re ísâ wiôgi sáharó íatísa”, níisama. ¹⁵Naá tohó níimikā, wiôgi sōróo no'osami. Be'ró kíi yáa di'tapi dahá tohatasami. Toopí tohatági, kíi niyéru kuhiri o'ô'kāräre pihîosami. “Niyéru no'ó kō'ro wapá ta'apari naá níki?” níi masí sí'rigi tohó weesamí.

¹⁶ Kĩĩ tiropi etâ mi'tagi, a'tiropi niĩsami: “Wiõgi, mi'ĩ o'õka kuhi nemoró apêye piámukãse kuhiri wapá ta'a nemoapi”, niĩsami. ¹⁷ Wiõgi kĩĩ re yi'tisami: “Ayuró weeápã. Mi'ĩ da'rá ko'tegi ayugi ni'ĩ. Yi'ĩ kã'roákã kũũ'ke me'ra mi'ĩ keoró weeápã. Tohó weegi mi'ĩ re piámukãse makari wiõgi sõróogiti”, niĩsami. ¹⁸ Be'ró apí kĩĩ tiropi wa'ásami taha: “Wiõgi, mi'ĩ niyêru o'õka kuhi me'ra apêye ni'kãmukãse kuhiri wapá ta'a nemoapi”, niĩsami. ¹⁹ Kĩĩ kê'rare a'tiropi yi'tisami: “Mi'ĩ re ni'kãmukãse makari wiõgi sõróogiti”, niĩsami. ²⁰ Be'ró apí a'tí, kĩĩ re niĩsami: “Wiõgi, mi'ĩ yaá niyêru kuhi a'ti kuhí ni'ĩ. Su'tiropi kasero me'ra omá nirõkã'wi. ²¹ Mi'ĩ tutuaró da'ra dutígi niĩwi. Tohó weegi mi'ĩ re uíwi. Apêrã naá da'rasé me'ra wapá ta'awi. Mi'ĩ otêtimigi, dikãti no'owi”, niĩsami. ²² Teeré tí'õgi, wiõgi kĩĩ re niĩsami: “Mi'ĩ da'rá ko'tegi keoró weetiwi. Mi'ĩ uúkuse me'ra mi'ĩ yã'aro weé'kere besé no'o toha. Mi'ĩ yi'ĩ da'rasé tutuasere masiápã. Yi'ĩ apêrã da'rasé wapa wapá ta'asere, yi'ĩ otêtimigi dikãti no'osere masiápã. ²³ Masimigi, too pũrĩkãre de'ro weegi yeé niyêrure niyêru nirorí wi'ipi bikii nemo dutigi kũũtiati? Yi'ĩ mi'ĩ kũukã, dahãgi tíi wi'ipi niĩro mihã'ke me'ra yê'ê boopã”, niĩsami. ²⁴ Be'ró toopí niĩrã re a'tiropi niĩsami: “Ni'kã kuhi kiogire e'mã, apí piámukãse kiogí pe'ere o'õya”, niĩsami. ²⁵ Kĩĩ tohó niĩká, naá a'tiropi niĩsami: “Wiõgi, kĩĩ piámukãse kuhiri kió tohami”, niĩsami. ²⁶ Teeré tí'õgi, wiõgi “Misãre werêgiti. No'ó pehé kiogire nemoró o'õ no'orosa'. Apí moogi pe'ere kĩĩ kiomí'keakãpireta e'mã pe'okã' no'ogisami”, niĩsami. ²⁷ “Apêye maa yi'ĩ re wiõgi sãhakã iatí'kãrãre a'topí miĩtia. Miĩti, yi'ĩ i'yóropi wêheyã”, niĩsami, niĩ werêki niĩwĩ Jesu. Teeré niĩgi, i'mãsepi mihãka be'ro opãturi a'tígi, masaré besegísa' niĩgi, tohó niĩki niĩwĩ.

Jesu Jerusalépi sãháa'ke ni'ĩ

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Jo 12.12-19)

²⁸ Jesu teeré masaré werêka be'ro Jerusalépi wa'ãki niĩwĩ. ²⁹ Toopí wa'ãgi, Betfagé, Betânia wamêtise makaripi ehaátoho diporo kĩĩ bu'erã piãrãre a'tiropi niĩ o'õo'ki niĩwĩ. Tee makári i'rigí Oliveira wamêtikihí tiropi niĩkaro niĩwĩ.

³⁰ Kĩĩ bu'erã re niĩki niĩwĩ:

—Siĩ maka marí diakĩ hi niĩrĩ makapi wa'ãya. Toopí ehãrã, misã ni'kí jumento wi'magí di'té ni'ko'kire boka ehãrãsa'. Kĩĩ neé ni'kãti pesã no'oya marigí niĩgisami. Kĩĩ re pãã, miĩtia. ³¹ No'ó ni'kí misãre “De'ro weerã pããti?” niĩká, “I'sã wiõgi iaámi”, niĩya, niĩki niĩwĩ.

³² Naá kĩĩ dutí'karo nohota weékãrã niĩwã. Toopí ehakã, kĩĩ ni'karo nohota wa'ãkaro niĩwĩ. ³³ Naá kĩĩ jumentore pãari kura kĩĩ wiõrã naãre sêri yã'akãrã niĩwã:

—De'ro weerã kĩĩ re pããti? niĩkãrã niĩwã.

³⁴ Naá yi'tíkãrã niĩwã:

—I'sã wiõgi iaámi, niĩkãrã niĩwã.

³⁵ Be'ró kĩĩ re Jesu tíró miãakãrã niĩwã. Jumento bu'ipire naa yeé su'tí bu'ikãhasere tuu weé peokãrã niĩwã. Tohó weéka be'ro Jesuré kĩĩ bu'ipi mii peokãrã niĩwã. ³⁶ Jesu kĩĩ pesã wã'kari kura masã kĩĩ re êho peorã, naa yeé su'tí bu'ikãhasere ma'ãpi sêo kũukãrã niĩwã. ³⁷ Jesu i'rigí Oliveira wamêtikihí tiropi dihãari kura a'tiropi weékãrã niĩwã. Niĩ pe'tirã kĩĩ bu'esere siru tuurã, e'katise me'ra karikũ ni'kakãrã niĩwã. Jesu weé i'yokã i'yã'kere wãkũrã, Ô'ãkĩ hire e'katí peorã, karikũkãrã niĩwã.

³⁸ A'tiropi niĩkãrã niĩwã:

—Ô'âkî hi o'ôo'ki marî wiôgire âyuró wa'aáto. F'mî sepire e'katîse niî yî'riato. Niî pe'tirâ Ô'âkî hire “Áyú butia'mi” niíáto, niîkārā niîwā.

³⁹Naâ karîkûkâ tî'ôrá, niîkarérâ fariseu masa toopí niirâ Jesuré a'tîro niîkārā niîwā:

—Masaré bu'egí, ā'rā mi'îre siru tuúrāre di'ta marî dutiya, niîkārā niîwā.

⁴⁰Naâ tohō niikā, Jesu yi'tîki niîwî:

—Naâ di'ta marikā maa, Ô'âkî hi yi'îre “Áyú butia'mi” niî dutigi a'tê îtâ peerire karîkûkâ wee boósami, niîki niîwî.

⁴¹Jesu Jerusalé tiropi ehâgi, tii makāre î'yâgi, utîki niîwî. ⁴²A'tîro niîki niîwî:

—Jerusalé kâharā, Ô'âkî hi misāre yi'rió sî'rimiami. Kā'ró niîkākāre kîî yi'riósere ti'o masikā, âyu booápā. Misā pe'e yi'îre iá wee'. Tohō weerā yi'rió no'osome. Misā yi'rió no'o boo'kere du'ú toha'. ⁴³Be'ró pi'etise nimiri a'tîrosa'. Tee nimîrîre misāre î'yâ tu'tirā a'ti makákāharāre wiháa dutitirā niîkā sārîroho weé bi'a to'orāsama. Naâ be'toā ni'ka, niî pe'tise pā'reripi ka'mú ta'arāsama. ⁴⁴Niî pe'tise misa yeere kō'â diho pe'orāsama. Misāre, misā pō'rare wēhé pe'orāsama. A'ti makákāhase wi'seri mîto dihó no'orosa'. Yi'î Ô'âkî hi maki misāre yi'riógi a'tikā iatîwi. Teé bu'iri tohō wa'ārosa', niîki niîwî Jesu.

Jesu Ô'âkî hi wi'ipi duarāre kō'â wîro'ke niî'

(Mt 21.12-17; Mc 11.15-19; Jo 2.13-22)

⁴⁵Jesu Jerusalépi ehâgi, Ô'âkî hi wi'ipi sâháaki niîwî. Toopí Ô'âkî hire î há moro peoatehere duarāre kō'â wîroki niîwî. ⁴⁶Naāre kō'â wîrogi, a'tîro niîki niîwî:

—Ô'âkî hi yee kiti ohāka pūripi a'tîro ohā no'okaro niîwi: “Yaá wi'i Ô'âkî hire sérîri wi'i niî'”, niî no'oka wi'i niî'.” Misā pe'e keoró weetiápā. Yahará yaa wi'ire weeró noho tohakā weeápā, niîki niîwî Jesu.

⁴⁷Niî pe'tise nimiri Jesu masaré Ô'âkî hi wi'ipi bu'êki niîwî. Kîî tohō weekā, sacerdotea wiôrá, āpêrā Moisé ohâ'kere bu'erá, tii makā wiôrá kē'ra “Kîîre de'ró weé wēheró iatî?” niîkārā niîwā. ⁴⁸Masá Jesu weresére ti'ó ti'sa yi'riakārā niîwā. Tohō weerā wiôrá pe'e kîîre de'ró wee masítikārā niîwā. Masá îsâ me'ra uâ boosama niîrā, wēhe masítikārā niîwā.

Jesuré “Noá dutiró me'ra weesétiti?” niî'ke niî'

(Mt 21.23-27; Mc 11.27-33)

20 Ape nimí Jesu Ô'âkî hi wi'ipi masaré bu'êgi, kîî masaré yi'rióse kitire werêki niîwî. Toopí sacerdotea wiôrá, āpêrā Moisé ohâ'kere bu'erá, Judeu masa bikirā me'ra Jesu tiró wa'âkārā niîwā. ²Kîîre sérî yâ'akārā niîwā:

—Werêya. De'ró dutisé me'ra mi'î weesére tohō weeti? Noá mi'îre tohō wee dutigi dutisé o'óati? niîkārā niîwā.

³Tohō niikā ti'ógi, Jesu naāre niîki niîwî:

—Yi'î kē'ra misāre sérî yā'a a'megiti. Yi'tiápa. ⁴Noá Joāore wamé yee dutigi o'ôo'pari? Ô'âkî hi ou masá o'ôo'pari? niîki niîwî.

⁵Kîî tohō niikā ti'ôrá, naâ se'saro a'mêri uúkûkārā niîwā:

—De'ró marî yi'tirā sari? Marî “Ô'âkî hi o'ôo'ki niîwî” niikā maa, “Too pūríkäre de'ró weerā Joāore êho peótiri?” niîgisami. ⁶Marî “Masá kîîre o'ôo'kārā niîwā” niikā kē'rare, niî pe'tirā masá marîre îtâ peeri me'ra

doke wêherásama. Naâ a'tíro êho peóma. “João Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tagi niîwî”, niî êho peóma, niîkārā niîwā.

⁷Tohō weerā a'tíro yi'tfkarā niîwā:

—Masítisa!. Noá Joãore wamê yee dutigi o'ôo'ro o'ôo'pā, niîkārā niîwā.

⁸Tohō niîká ti'ôgi, Jesu naâre niîki niîwî:

—Yi'í kē'ra misâre “A'té dutiró me'ra a'teré tohō weé”, niî weré wee', niîki niîwî.

Da'rá ko'terā keoró weeti'ke niî'

(Mt 21.33-44; Mc 12.1-11)

⁹Be'ró Jesu masaré a'te kití weeró noho niisé me'ra werêki niîwî:

—Ni'kí masí kîi yaá di'tapi i'sê otêsami. Tu'â eha ni'ko, âpêrâre tii wesére ko'tê dutigi kûúsami. Naâre kîi yaá di'tare da'rasé wapa “Toô kâ'ro yi'íre i'sê wiaápa”, niî wā'kasami. Be'ró apé di'tapi yoaká niîgi wa'ásami. ¹⁰I'sê dikâtiri tero niiri kura ni'kí kîi'ne da'rá ko'tegire i'sê niirópi i'yâ dutigi o'ôo'sami. Kîi'ne o'ôo'gi, “Yeé di'ta da'rarâre yeé i'sêre sêrîgi wa'âya”, niîsami. Kîi' toopí ehaká, tii wesé da'rarâ kîi'ne yê'ê, paásama. Neê kâ'ró o'ôtimirâ, kîi'ne o'ôo' tōrosama. ¹¹Be'ró tii wesé wiôgi âpi kîi'ne da'rá ko'tegire o'ôo'sami taha. Kîi' kê'rare yâ'âro buhíkâ', ipíti paâ, yê'e nohó moogí tohatáká weesamá. ¹²Be'ró tii wesé wiôgi âpiré o'ôo' nemosami taha. Da'rá ko'terâ kîi' kê'rare meharóta weesamá. Kîi'ne kamí da're, tii wesé sumútohopi kô'âkâ'sama.

¹³Be'ró maha tii wesé wiôgi “De'ró weegísari yi'í?” niîsami. “Yi'í maki ipíti ma'ligíre o'ôo'giti. Apé tero weerâ kîi'ne wio pesáse me'ra i'yâ boosama”, niîmisami. ¹⁴Wiôgi maki toopí etaká i'yârâ, naâ a'mêri niîsama: “Ã'ritá niîmi be'ropí a'ti wesére yê'leákihi. Mâa, kîi'ne wêherâ. Be'ró a'ti wesé mari yaá wese toharósa”, niîsama. ¹⁵Tohō weerâ kîi'ne yê'ê, tii wesé sumútohopi miâa, kîi'ne wêhé kô'asama, niî werêki niîwî Jesu.

Be'ró Jesu masaré sêrî yâ'aki niîwî:

—Too pûrîkâre tii wesé wiôgi de'ró weegísari naâre? ¹⁶A'tíro weegísami. Kîi' a'tí, kîi' yeé di'ta da'rarâre wêhé kô'a pe'ogisami. Be'ró âpêrâre tií di'tare o'ôgisami, niîki niîwî.

Jesu tohō niîká ti'órâ, a'tíro niîkārā niîwā:

—Ô'âkî hi tohō wa'asére ka'mú ta'aato, niîkārā niîwā.

¹⁷Be'ró Jesu naâre i'yâ, niîki niîwî:

—Too pûrîkâre de'ró niî sî'riro weeti' Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi niisé? A'tíro niî':

Ī tã pîhiri me'ra wi'í yeerá ni'ká pîhi naâ iatíka pîhire kô'ârâsama. Naâ kô'âka pîhi me'ra âpêrâ pe'e âyuró tutuarí wi'i yeé ni'ka mihasama, niîwi.

¹⁸No'ó tigá bu'ipi birí pehagi noho mito díhó no'ogisami. No'ó tigá pe'e kîi' bu'ipi dokê pehakâ maa, âyusé mara wa'âgisami, niîki niîwî. Tohō niîgi, kîi'ne iatírâ be'ropí bu'iri da'rê no'orâsama niîgi, tohō niîki niîwî.

Jesuré bu'iri boká sî'rîrâ wee soóse me'ra naâ sêrî yâ'a'ke niî'

(Mt 21.45-46; 22.15-22; Mc 12.13-17)

¹⁹Sacerdotea wiôrâ, âpêrâ Moisé ohâ'kere be'erâ kîi' tohō niiri kurata Jesuré yê'ê sî'rikārâ niîmiwā. Tee kití me'ra Jesu i'sâreta uúkûgi weesami niîrâ, ti'o masíkārâ niîwā. Tohō weerâ kîi'ne yê'ê sî'rimirâ, masaré uîrâ, wee masítikārâ niîwā. ²⁰Âpêrâ i'yâ du'tirâre niî soo duti o'okārâ niîwā.

Naâ Jesuré mehêkâ niiká tí'ò sî'rikārā niîwā. “Teé me'ra ‘Bu'îri kiomí’ nî, wiôgipire werê sâata basiôrosa””, niîkārā niîwā. Wiôgi Jesuré bu'îri da'rerî wi'îpi sôrôokâ iārā, tohò weékārā niîmiwā. Âyurā, diakî hí uúkūrā weeró noho nî sookārā niîwā. ²¹Tohò weerā Jesu tíró wa'à, sêrî yâ'akārā niîwā:

—Masaré bu'egî, mi'î diakî hí uúküsere îsâ masí'. Masaré diakî hí kâhasere bu'ê'. Âpêrâ “Wiôrā niîma” niiró mariró nî pe'tirāre ni'kâro noho î'yâ'. Ô'âkî hí yeekâhasere diakî hí bu'ê me'rikâ'. ²²Î sâre werêya. Romano masa wiôgire kîî niyêru wapa seesere wapa yeekâ, marîre dutisê âyutî, ou yâ'â niîti nee? nî sêrî yâ'akārā niîwā.

²³Jesu pe'e naâ yâ'âro weé sî'rise me'ra sêrî yâ'akâ î'yâ masakâ'ki niîwî. Tohò weégî a'tîro niîki niîwî:

²⁴—Ni'kâ kuhi niyêru kuhi miítia. Noa nohò yaa diâpoa, noá wamé wâ'yati? niîki niîwî.

Naâ a'tîro yi'tîkārā niîwā:

—César, romano masa wiôgi kîî diâpoa, kîî wamé wâ'yâ', niîkārā niîwā.

²⁵Tohò niiká tí'ôgi, Jesu naâre yi'tîki niîwî:

—Too pûrîkäre romano masa wiôgi wapa yeé dutise nohore kîîre o'ôya. Ô'âkî hí yee pe'e maa kîîre o'ôya. Kîî wee dutisere weeyá, niîki niîwî.

²⁶Jesuré masá tí'ôropi mehêkâ uúkükâ wee masítîkārā niîwā. Kîî pe'e kîî uúküse me'ra, kîî yi'tisê me'ra mehô î'yâ maria mihakâ weéki niîwî. Masá kîî tohò weeká, di'ta mariá mihakārā niîwā.

Masá wêrîka be'ro masasêre Jesuré sêrî yâ'a'ke niî'

(Mt 22.23-33; Mc 12.18-27)

²⁷Be'ró ni'karérā saduceu masa Jesu tíró wa'âkārā niîwā. Naâ “Wêrî'kārā masasomé”, nî êho peósama. Tohò weerā Jesuré a'tîro niîkārā niîwā:

²⁸—Masaré bu'egî, Moisé a'tîro dutisê kûûki niîwî. “Ni'kî nimôtigi pō'ratítimigi wêrîkâ, kîî akabihî kîî nimó ni'kore niórê'ato. Be'ró kîî koô me'ra neê waro pō'ratî mî'tagire kîî ma'mi wêrî'kire pō'ratî basaato”, niîki niîwî Moisé. ²⁹Ni'kî pō'ra setere tohôta wa'âkaro niîwî. Masá ma'mi nimôti, pō'ratítimigi wêrîa wa'âki niîwî. ³⁰Be'rokî hí kê'ra koô wapê wi'ioire niórê'ki niîwî. Kîî kê'ra pō'ra marígi meharóta boâ dihaki niîwî. ³¹Tohò wa'aká î'yâgi, naâ be'rokî hí niórê'ki niîwî taha. Kîî kê'ra pō'ratítimigi wêrîa wa'âki niîwî. Nî pe'tirā kîî be'rokâharā kê'ra tohò di'akâ niórê', pō'ratítimirā wêrî diha pe'tia wa'âkārā niîwā. ³²Be'ró maha naâ nimó kê'ra wêrîa wa'âko niîwô. ³³Too pûrîkäre wêrî'kārā masaká, ni'î nimó waro tohá butia'gosari? Naâ nî pe'tirāpita koôre nimôtîkārā niîwā, niîkārā niîwā.

³⁴Naâ tohò niiká tí'ôgi, Jesu naâre yi'tîki niîwî:

—A'tóka tero a'ti nukúkâpire imiá, numiá nimôti, marâpítima. ³⁵Yâ'âro weékere akobohó no'o'kārā, wêrîka be'ro masá'kārā pûrîkâ i'mîsepi nimôti, marâpítisome. ³⁶Naâ wêrîka be'ro masá'kārā nî tîharā, Ô'âkî hí pō'ra niîma. Tohò niiká Ô'âkî hire werê ko'terā i'mîsepi niirā weeró noho niîrāsama. Tohò weerā wêrísome maha. ³⁷Moisépita a'tekâhásere ohâki niîwî. Ô'âkî hí yukî siti, î hirî sitipi kîîre wêrî'kārā masasêre î'yôki niîwî. Toopîre Ô'âkî hí a'tîro niîki niîwî: “Yî'î Ô'âkî hí nî! Mi'î yêki simiá Abraâ, Isaque, Jacó wiôgi nî”, niîki niîwî. Tohò niîgi, naâ yî'î tiropi katîma niîgi, tohò niîki niîwî. ³⁸Ô'âkî hí katirā wiôgi niîmi. Wêrî bahu dutî'kārā marimá. Kîî maa nî pe'tirā katî nu'ku pe'tîkâ'ma, niîki niîwî.

³⁹Kîî tohò niiká tí'ôrā, ni'karérā Moisé ohâ'kere bu'erá Jesuré a'tîro niîkārā niîwā:

—Masaré bu'egí, mi'í diakí hí waro uúkū', niikārā niŵwā.

⁴⁰Be'ró kīí re apêye sêri yā'a si'rirā, uŵ niikārā niŵwā.

Jesu masaré “Cristo naâ niigí noa makí niŵti?” niŵ sêri yā'a'ke niŵ

(Mt 22.41-46; Mc 12.35-37)

⁴¹Jesu masaré niŵki niŵwī:

—De'ró weerā masá Cristo Ô'âkí hi besé'kire “Davi paramí niŵmi”, niŵti?

⁴²Davitá Salmo wamêtiri pūripi a'tíro ohâki niŵwī:

Ô'âkí hi i'mí sepi niigí kīí makiré, yi'í wiôgire a'tíro niŵki niŵwī: “Yi'í tiro wiôgi duhirí kumuropi duhigisa'.

⁴³Mi'í toó duhiká, mi'í re i'yā tu'timi'kārāre dokâ ke'akā weegíti”, niŵki niŵwī Ô'âkí hi, niŵ ohâki niŵwī Davi.

⁴⁴Davi basíta Ô'âkí hi besé'ki Cristore “Yi'í wiôgi niŵmi”, niŵki niŵwī. Tohó weégí kīí paramí se'saro niŵtiki niŵwī. Kīí wiôgi kē'ra niŵki niŵwī, niŵki niŵwī Jesu.

Jesu Moisé ohâ'kere bu'erá re tu'ti'ke niŵ

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵Niŵ pe'tirā masá ti'óropi Jesu kīí bu'erá re a'tíro niŵ werêki niŵwī:

⁴⁶—Misá Moisé ohâ'kere bu'erá re ti'o masiya. Masá i'yaáto niŵrā su'tí yoasé paka sâyā, Ô'âkí hire sêri sihá ti'sama. Tohó niiká makâ dekopi wio pesásē me'ra pōo tērīkā iasamá. Naâ neresé wi'seripi wiōrā naâ duhí wiase kumuripi duhí si'risama. Naâ ba'â wiaropi kē'rare meharóta niŵ si'risama. ⁴⁷Wapê wi'ia numia yeé wi'serire e'másama. Naâ yā'áro we'é'kere wākū duititirā yoaká Ô'âkí hire sêri ta'sasama. Naáta apêrā yi'rióro bu'iri da'rê yi'ri ni'ka no'orásama, niŵki niŵwī Jesu.

Wapê wi'io pahasé kiogo Ô'âkí hire o'ò'ke niŵ

(Mc 12.41-44)

21 Jesu Ô'âkí hi wi'ipi niŵgi, niyêru o'òrā sâā wiase akaripi pahiró niyêru kiorá re sâaká i'yâki niŵwī. ²Tohó niiká ni'kó wapê wi'io pahasé kiogore ni'ká akaropi piá kuhi niyêru wapa marise kuhirire sâaká i'yâki niŵwī. ³Teeré i'yâgi, Jesu a'tíro niŵki niŵwī:

—Diakí híta misáre werégiti. Ô'âkí hi i'yóropi a'tígo wapê wi'io pahasé kiogo niŵ pe'tirā yi'rióro o'ò yi'ri ni'kamo. ⁴Apêrā pe'e naâre di'sasêre o'òma. Koô pe'e pahasé kiogo niŵmigo, koô kiomí'ke, koô ba'â kati boo'keakāre o'ò pe'okā'mo, niŵki niŵwī.

Jesu “Ô'âkí hi wi'i kō'â no'orosa” niŵ'ke niŵ

(Mt 24.1-2; Mc 13.1-2)

⁵Ni'karérā kīí bu'erá Jesuré Ô'âkí hi wi'ikāhasere uúkūkārā niŵwā.

—A'tí wi'i i'tā peeri paka ayúsé me'ra weéka wi'i ayú butia'ri wi'i niŵ', niikārā niŵwā. Tohó niiká tí wi'ikāhase ma'mā su'ase masá o'ò'kere uúkūkārā niŵwā.

Jesu tohó niisêre ti'ógí, a'tíro niŵki niŵwī:

⁶—Misá a'tó i'yasé mito dihó no'orosa'. Neé ni'ká i'tāga apêga bu'ipi yeé turia miha'ke tohasomé, niŵki niŵwī.

A'ti imí koho pe'tiátoho díporo Jesu a'tíro wa'ârosa' niŵ'ke niŵ

(Mt 24.3-28; Mc 13.3-23)

⁷Be'ró kīí re sêri yā'akārā niŵwā:

—Ísāre bu'egí, de'ró niiká mi'í niŵ'ke wa'ârosari? Yē'e nohó me'ra i'yoigisari a'té tohó wa'aátehere? niikārā niŵwā.

⁸ Jesu naäre yi'tíki nífwĩ:

—Āpêrā misāre nĩ soori nĩrā, ti'o masíya. Pāhará “Yi'í Õ'ákĩ hi tutuaró me'ra weé!; Õ'ákĩ hi besé'ki Cristo nĩ!”, nĩrāsama. Tohō niiká “Jesu Cristo kĩĩ a'tiátihi nimi nĩ toha!”, nĩrāsama. Naā tohō niiká, ti'otíkā'ya. ⁹ Misā a'mê wēhese kitire ti'órā, ikiátikā'ya. A'tetá wa'á mi'tarosa! Tohō nĩmiro, a'ti imí koho pe'tiátoho di'sá' yuhúpi.

¹⁰ Be'ró naäre nĩ nemoki nĩfwĩ:

—Ni'ká kurakāharā ape kurakāharā me'ra a'mê wēherāsama. Tohō niiká ni'ká di'takāharā apé di'takāharā me'ra a'mê wēherāsama. ¹¹ Pehé apé sia'pire ipíti di'tā nara sāase wa'ārosa! Tohō niiká ihá boasé, do'ātise wa'ārosa! I'mīsepire wiosé paka bahuārosa!

¹² A'té tohō wa'aátoho diporo āpêrā misāre bu'ĩri yē'ērāsama. Yā'āro weerāsama. Misāre misā neresé wi'seripi beserāsama. Besé, bu'ĩri sōrōorāsama. Yi'ĩ re ēho peóse bu'ĩri wiōrā tiropi misāre miáarāsama.

¹³ Naā tohō weeká misā, yeekāhāsere werērasa! ¹⁴ “Wiōrāre a'tiō nĩrāti”, nĩ wākú ke'ti yuutikā'ya. ¹⁵ Yi'ĩ pe'e misāre uúkú masiatehere o'giti. Misāre i'ya tu'tirā neē ni'ká pōo tēosome. Naā “Tohō nĩ wee!”, nĩ ye'sú masisome. ¹⁶ Misā paki simiápita misāre wiōrāpire weré saarāsama. Misā ni'ká pō'ra nĩmirā, misā akawerérā kē'ra, misā me'rakāharā meharóta weerāsama. Misā ni'karérāre wēherāsama. ¹⁷ Yi'ĩ re ēho peóse bu'ĩri nĩ pe'tiōkāharā misāre i'ya tu'tirāsama. ¹⁸ Tohō weemíkā, misāre neē mehékā wa'á ma'asome. ¹⁹ Yi'ĩ re ēho peó du'utirā, yi'ĩri wetírāsa! Yi'ĩ paki tiropi katí nu'kurāsa!

²⁰ Misā Jerusaléere surára tii maká sumútoho be'toā ni'kaká i'yārā, masíya. “Tii maká maatá kō'á no'orosa!”, ni'ya. ²¹ Tohō wa'aká i'yārā, Judéia di'tapi niirá ĩripagipi du'tiáya. Makāpi niirá apēropi wa'áya. No'ó weseripi niirá makāpire mahāmi tohatitikā'ya. ²² Tee nĩmĩri Õ'ákĩ hi yee kiti ohāka pūripi ni'karo nohota wa'ārosa! Bu'ĩri da'resé nĩmĩri niĩrosa! ²³ Tohō wa'asé nĩmĩri numiá nihĩ pakosā numiare, tohō niiká pō'rā mi'rírā kiorá re bihā weose nĩmĩri niĩrosa! Naā imĩ yaro wa'á masisome. A'ti di'tapire ipíti pi'tise niĩrosa! Õ'ákĩ hi masaré ipíti waro bu'ĩri da'rēgisami. ²⁴ Āpêrā a'mê wēheropi wēhé no'orāsama. Āpêrāre nĩ pe'tise di'tapi bu'ĩri yē'ē miáarāsama. Apé di'takāharā Judeu masa nĩtirā Jerusaléere mito dihórāsama. Mito dihó, tii maká wiōrā sāharāsama. Õ'ákĩ hi Judeu masa nĩtirāre “Toó k'áro tohō weerāsama” nĩ'karo ehā tu'aro tohō weerāsama, ni'ki nĩfwĩ Jesu.

Õ'ákĩ hi maki masí weeró noho ipitigi de'ró weé a'tigisari? niisé nĩ'

(Mt 24.29-35, 42-44; Mc 13.24-37)

²⁵ Jesu kĩĩ bu'erára a'tiō nĩ nemoki nĩfwĩ:

—A'ti imí koho pe'tiátoho diporo muhĩpū imĩ kohokĩ hire, yamĩkĩ hire, yōkoäre pehé mehékā bahusé wa'ārosa! A'ti di'tapire nĩ pe'tise di'takāharā diā pahirí maa bisisé, pā'kōrire ti'órā, ye'e nohó niĩsari? nĩrā, ikiárāsama. ²⁶ Masá a'ti di'tapire wa'aátehere wākūrā, ipíti uĩrā, ti'o masise pe'tirāsama. Nĩ pe'tirā i'miáropi niirá nara saákā weé no'orāsama. ²⁷ Tohō wa'arĩ kura yi'ĩ Õ'ákĩ hi maki masí weeró noho ipitigi o'me kuráripĩ tutuaró me'ra asisté dihatikā, masá i'yārāsama. ²⁸ Teé pehé wa'á ni'kari kurare wākú tutua e'katíya. I'miáropi i'ya mororā weeró noho ko'téya. Maatá misā yi'rió no'orāsa! ni'ki nĩfwĩ Jesu.

²⁹⁻³⁰ A'te kití weeró noho niisé me'ra werêki niîwî taha:

—Otesé figueiragi wamêtikihi ou no'ó niikihí yukîgi pûrî yásâ wihikâ, “Kî'ma dipóro niî”, niîsa! ³¹ A'té weeró noho yi'î too dipóro niî'ke pehé wa'aká, “Kâ'roákâ Jesu a'tí di'ta wiôgi sâhaátoho di'sása!”, niîrása!

³² Diakî hí misâre werêgiti. A'té pehé tohó wa'arí kurare niîrá wêrisome. Tohó wa'esére i'ÿâ pe'okâ'rásama. ³³ A'ti imí koho, a'tí di'ta pe'ti dihárosa! Yi'î uúkuse, yi'î bu'esé pûrikâ niî nu'kukâ'rosa! Niî pe'tise yi'î niî'ke keoró wa'ârosa!

³⁴ Yi'î a'tiátihi nimire misâ neê masítisa! Tohó weérâ misâ basi áyuró ko'têya. Yâ'áro weesére wee poóri niîrâ, weetikâ'ya. Ke'atíkâ'ya. A'ti imí kohokâhasere wákú ke'titikâ'ya. Tohó weérâ misâ wákútiro yi'î a'tiátihi nîmi niiká, yâ'ará boka ehá peha no'osome. ³⁵ Wa'îkîrâre wákútiro sâ'ri sâá bi'á ni'koro weeró noho misâre wa'atikâ'ato. Tii nimire niî pe'tirâ niî pe'tirokâharâ t'ó'orâ sama. Tohó weérâ ti'o masíya. ³⁶ Misâ áyuró apo yuúya. Teé pi'etiátehe ísâre yi'ri wetíkâ weeyá niîrâ, Ô'ákî hire sêrî nu'kukâ'ya. Tohó niiká yi'î Ô'ákî hi máki tiropi u'ró mariró pòo tériáhâ Ô'ákî hire sêriyá, niîki niîwî Jesu.

³⁷ Jesu imí kohori níki Ô'ákî hi wi'ipi bu'è mihaki niîwî. Yamí pe'ere í rigí Oliveira wamêtikihipi niî bo'rea mihaki niîwî. ³⁸ Masá niî pe'tirâ Ô'ákî hi wi'ipi bo'reaká kure kíî bu'esére ti'órâ wa'â mihakârâ niîwâ.

Jesuré yê'êrâtirâ naâ apo yuú'ke niî'

(Mt 26.1-5, 14-16; Mc 14.1-2, 10-11; Jo 11.45-53)

22 Kâ'ró Páscoa bosê nîmi wa'aátoho di'sákaro niîwi. Tií bosê nimire páu bikiasé me'ra moretí'kere ba'ákârâ niîwâ. Tií bosê nîmi Judeu masa naâ yêki simiá Egitopi niî'kârâ wiháa'kere wákurí bosê nîmi niîkaro niîwi. ² Tiítare sacerdotea wiôrá, Moisé ohâ'kere bu'erá “De'ró weé Jesuré wêheró iamítito?” niîkârâ niîwâ. Tohó niîmirâ, masaré ú niîkârâ niîwâ.

³ Naâ tohó niika torore Juda naâ “Iscariote” niî no'ogipire wâti sâháaki niîwî. Kíî doze Jesu bu'erá me'rakî hi niîki niîmiwî. ⁴ Juda sacerdotea wiôrá, tohó niiká Ô'ákî hi wi'í ko'terá wiôrá tiropi wa'âki niîwî. Naâ tiropi ehâgi, Jesuré o'óatehekâhasere uúkúki niîwî. ⁵ Kíî tohó niisére ti'órâ, ipíti e'katíkârâ niîwâ.

—Mi'î tohó weeká, niyéru wapa yeérati, niîkârâ niîwâ. ⁶ Kíî “Ai, kíî re misâre i'ÿogíti”, niîki niîwî. Be'ró, “De'ró niiká yi'î re Jesuré wiôrápire masá marirí kura o'oró iamítito?” niî wákúki niîwî.

Jesu kíî bu'erá me'ra kíî ba'â tio'ke niî'

(Mt 26.17-29; Mc 14.12-25; Jo 13.21-30; 1 Cor 11.23-26)

⁷ Be'ró masá naâ páu bikiasé me'ra moretí'kere ba'arí bosê nîmi niîkaro niîwi. Tii nîmi niiká, ni'kí ovelha wi'magíre naâ Páscoa bosê nîmi ba'aákíhire wêhesamá. ⁸ Tiítare Jesu Pedro, Joãore a'tíro niî o'ðo'ki niîwî: —Marí Páscoa bosê nîmi ba'aátehere apo yuúrá wa'áya, niîki niîwî.

⁹ Naâ kíî re sêrî yâ'akârâ niîwâ:

—No'opí ísâ apo yuúkâ íasarí? niîkârâ niîwâ.

¹⁰ Jesu naâre niîki niîwî:

—Misâ makâpi wa'áya. Toopí sâháarâ, ni'kí masí akogá tuu peógire boka ehá peharása! Kíî re siru tuú, kíî no'ó wa'aró sâháaya. ¹¹ Tií wi'í wiôgíre niíya: “Ísâre bu'egí a'tíro niíami: ‘No'opí niísari yi'î bu'erá me'ra Páscoa bosê nîmi ba'aátihi tûku?’ niíami”, niíya. ¹² Misâ tohó

niiká, i'miárokāha tūku apo yúka tūkuhopire i'yogísami. Toopí marí ba'aátehere apo yuúya, niíki niíwī.

¹³ Be'ró Pedro, João makāpi wa'ákārā niíwā. Jesu naāre nií'karo nohota nií pe'tisere bokákārā niíwā. Toopí naā ba'aátehere apo yuúkārā niíwā.

¹⁴ Be'ró Jesu kīí bese kúú'kārā me'ra ba'árātírā ehā nuhakārā niíwā.

¹⁵ Naā duhī pe'tika be'ro Jesu naāre niíki niíwī:

—Yi'í misā me'ra a'té Páscoa ba'asére yi'í wēriátoto diporo ipíti ba'ā tio sī'ri'. ¹⁶ Misāre ni'károokā a'tíro niígiti. Neē opāturi a'tíro wee nemósome. Weegísa' taha nií pe'tise yi'í wiōgi sáhá tu'a ehaka be'ropi, niíki niíwī.

¹⁷ Tohō niíka be'ro sī'rirí paare mií, kīí pakí Ō'ákí hire “Áyú” niíki niíwī. Be'ró kīí bu'eráre a'tíro niíki niíwī:

—Sī'riyá. A'mēri dika waá, sī'riyá. ¹⁸ Misāre niígiti. A'té i'sē dika koo vinho ni'károokā marí sī'rirá weeró noho wee nemósome. Be'ró yi'í pakí yi'íre wiōgi sōróoka be'ro misā me'ra opāturi ma'má vinho sī'ri nemógisa' taha, niíki niíwī.

¹⁹ Be'ró páugāre mií, Ō'ákí hire “Áyú” niíki niíwī. Tu'ā eha ni'ko, dika waá, kīí bu'eráre o'ōgi, a'tíro niíki niíwī:

—A'té yi'í ipí nií! Misa yeé niátehere wēri basagiti. A'tíro yi'í ni'károokā weé'karo noho weé nu'kukā'ya. Teeré weerā, yi'í misāre wēri basasere wākúya, niíki niíwī.

²⁰ Naā ba'áka be'ro sī'rirí paa me'ra kē'rare meharóta weéki niíwī. Kīí bu'eráre tiāgi, a'tíro niíki niíwī:

—A'ti paá, yeé dií me'ra Ō'ákí hi masaré apēye ma'má “A'tíro weegíti” nií'kere kúúgisami. Yi'í wēri'gi, dií a'mā birose me'ra misā yā'áro weé'kere wēri wapa yeé basagiti.

²¹ Tohō niímikā, yi'íre wiōrāpire o'óakihí yi'í me'ra a'tó duhími. ²² Kīí yi'í Ō'ákí hi maki masí weeró noho ipitigire o'óká, Ō'ákí hi yee kiti ohāka pūripi niíro nohota wa'áro weé! Tohō wa'ámiro, yi'íre wiōrāpire o'ogi maa yā'á butia'ro wa'árosa', niíki niíwī.

²³ Tohō niiká ti'órā, kīí bu'erá naā basi a'mēri sēri yā'akārā niíwā:

—Noá niísari baa kīíre wiōrāpire tohō weeákihí? niíkarā niíwā.

Jesu bu'erá “Ni'í nohó āpērā yi'rióro nií yi'ri ni'kagisari?” nií'ke nií'

²⁴ Be'ró Jesu bu'erá ipíti a'mēri uúkūkārā niíwā.

—Marí wa'terore noá niírosari baa marí yi'rióro niíákihí? niíkarā niíwā.

²⁵ Teeré ti'ógi, Jesu naāre a'tíro niíki niíwī:

—A'ti nukúkāre dutirá tí di'tare mii wapá wa'ásama. Tí di'takāharā naā dutí no'orā pe'ere “Masaré wee tamúrā niíma”, niísama. ²⁶ Misā naā wiōrā weeró noho weetikā'ya. A'tíro pe'e weeyá. Āpērā yi'rióro nií yi'ri ni'kagi, mehō niígí weeró noho weeyá. Āpērāre dutigí dutí no'ogi weeró noho weeyá. ²⁷ Misā ti'ó yā'akā, ni'í nohó pe'e āpí yi'rióro nií yi'ri ni'kasari? Ba'ā duhigi ou kīíre ba'asé ekagí pe'e? Ba'ā duhigi pe'e āpí yi'rióro nií yi'ri ni'kami. Yi'í pūrikā misā wa'teropi niígi, misā dutí no'ogi weeró noho nií'.

²⁸ Misā yi'í me'ra nií nu'kukā'wi. Yi'íre mehēkā wa'akā, misā kē'ra ti'ó yā'a tamuwi. ²⁹ Tohō weégi yi'í kē'ra yi'í pakí yi'íre o'ó'karo nohota misāre misā dutiátehere o'ōgiti. ³⁰ A'tíro weerā, misā yi'í wiōgi niirōpi ba'ā, sī'ri duhírāsa'. Tohō niiká wiōrā duhisé kumuripi doze kurari Israel kurarikāharāre dutí duhírāsa', niíki niíwī.

Jesu Pedore “Mi'í yi'íre ‘Masí wee’ niígisa’” nií'ke nií'

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Jo 13.36-38)

³¹ Marí wiōgi Jesu kīí bu'eráre a'tíro niíki niíwī:

—Simão, ti'oyá. Wátí misâre no'ó kô'ro wākû tutuamiti naa? niŋgi, Ô'âkî hire sêríki niíami. Ni'kí masí trigo peerire si'â wee, tee kasêrire kô'âro weeró noho misâ êho peósere du'uáto niŋgi dohoré' sî'rimi. ³²Kîî tohó weeká i'yâgi, yi'î pe'e êho peó du'u butia'tikâ'ato niŋgi Ô'âkî hire mi'îre sêri basaápi. Be'ró mi'î opâturi êho peógi taha, mi'î akawerérâ yi'îre êho peórâre wākû tutuakâ weeyá, niŋki niŋwî.

³³Kîî tohó niiká ti'ógi, Pedro yi'tíki niŋwî:

—Yi'î wiôgi, yi'î kê'ra mi'îre bu'îri da'rerer wi'ipi miáakâ, wa'âgiti. Mi'î wêriká kê'rare, wêri masi', niŋki niŋwî.

³⁴Jesu kîîre niŋki niŋwî:

—Pedro, mi'îre a'tîro niŋgiti. Ni'kaká yami kârêkê' uuátoto diporo i'tiáti yi'îre “Kîîre masí wee’”, niŋgisa', niŋki niŋwî.

Jesu wêriátoto diporo kîî bu'eráre werê'ke nií'

³⁵Be'ró Jesu a'tîro sêri yâ'aki niŋwî:

—Misâre yi'î ahûri moorá, niyéru sâaró moorá, sapátu moorá o'ô'oka terore apêye noho di'sari? niŋki niŋwî.

Naâ kîîre yi'tíkârâ niŋwâ:

—Neê di'satíwi, niŋkârâ niŋwâ.

³⁶Be'ró naâre niŋki niŋwî:

—Ni'kâroakâ maa a'tîro weeyá. No'ó ahûro kiogí miáaya. Niyéru sâaró kê'rare miáaya. No'ó di'píhi moogí pûrikâ kîi yaró su'tîro bu'íkâharore duâ, di'píhire duuyá. ³⁷Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi yi'îre ohâ yuu'ke keoró wa'ârosa'. A'tîro ohâ no'okaro niŋwî: “Kîî kê'ra yâ'agí weeró noho yâ'ará wa'teropire yâ'agí niŋmi, niŋ no'ogisami”, niŋwî. Niŋ pe'tise yi'îre ohâ'ke keoró wa'ârota weé', niŋki niŋwî.

³⁸Tohó niiká ti'órâ, kîî bu'erá kîîre niŋkârâ niŋwâ:

—Wiôgi, isâ piá di'píhi kió'.

Kîî naâre yi'tíki niŋwî:

—Áyurósa', niŋki niŋwî.

Jesu Getsêmani wamêtiropi kîî pakiré sêri'ke nií'

(Mt 26.36-46; Mc 14.32-42)

³⁹Be'ró Jesu kîî ba'â duhika tûkupire wiháa wa'âki niŋwî. Wiháa, kîî weesétiro noho Oliveira wamêtikihî irigípi wa'âki niŋwî. Kîî bu'erá kîîre siru tuúkârâ niŋwâ. ⁴⁰Toopí etâgi, kîî bu'eráre niŋki niŋwî:

—Wátí misâre niŋ kehe saatikâ'ato niŋrâ Ô'âkî hire sêriyá, niŋki niŋwî.

⁴¹Be'ró Jesu naâ diporo yoâ kureropi wa'âki niŋwî. Toopí kîî pakiré sêrigítigi ehâ ke'aki niŋwî. ⁴²Sêrígi, a'tîro niŋki niŋwî:

—Pakí, mi'î iaká, yi'îre a'té yâ'âro yi'riátehe wa'átikâ'ato. Yi'î tohó niŋmikâ, yi'î iaró weetíkâ'ya. Mi'î iaró pe'e wa'aáto, niŋki niŋwî.

⁴³Be'ró ni'kí Ô'âkî hire werê ko'tegi i'mîsekí hi kîî tiropi bahuáki niŋwî. Bahuá, kîîre wākû tutuakâ weéki niŋwî. ⁴⁴Kîî yâ'âro ehêri p'oratigi nemoró tutuaró kîî pakiré sêri miháki niŋwî. Kîî asi tuuáse pakasé díf peeri paka weeró noho ako surú dihakaro niŋwî.

⁴⁵Kîî sêrika be'ro wâ'ká ni'ka, kîî bu'erá tiropi wa'âki niŋwî. Naâ bihá weti'kârâ niŋ yuuká, kârí'kârâpire boka eháki niŋwî. ⁴⁶Naâre niŋki niŋwî:

—De'ró weerá toó kâ'ro kârití? Wâ'ká ni'kaya. Wátí misâre niŋ kehe saatikâ'ato niŋrâ Ô'âkî hire sêriyá, niŋki niŋwî.

Jesuré yê'ê wâ'ka'ke nií'

(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Jo 18.2-11)

⁴⁷ Jesu kîî bu'eráre uúkûri kura pāhará masá kîî tiropi etākārā niŵwā. Juda Jesu bu'erá doze me'rakî hi nií'ki naâ díporo í'mitá ki niŵwī. Jesu tiró kure wa'â, kîî re si'síki niŵwī. ⁴⁸ Jesu kîî tohó weeká, niíki niŵwī:

—Juda, mi'í si'sisé me'ra yi'í Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipitígíre yi'í re í'ya tu'tirāre í'lyógi weetí? niíki niŵwī.

⁴⁹ Jesu bu'erá kîî re yê'eátehere masírá, sêrí yā'akārā niŵwā:

—Í sâ wiôgi, di'pîhîri me'ra naāre ka'mú ta'arāsari? niíkarā niŵwā.

⁵⁰ Tohó niíka be'ro ni'kí Jesu bu'egí sacerdotea wiôgíre da'rá ko'tegíre diakí híkâha o'mê peerore ditê pā'reki niŵwī. ⁵¹ Tohó weeká í'yâgi, Jesu niíki niŵwī:

—Weetíkā'ya. Toô kārōta weeyá, niíki niŵwī.

Be'ró Jesu ditê'karopíre yāa peó, yi'rióki niŵwī. ⁵² Tu'â eha ni'ko, sacerdotea wiôrāre, Ô'âkî hi wi'ipi ko'terāre, tohó niíká Judeu masa bikírāre kîî re yê'êrā wa'arāre a'tîro niíki niŵwī:

—Misâ yahagíre yê'êrā a'tírā weeró noho yi'í re di'pîhîri, yukipagí me'ra yê'êrā a'títí? ⁵³ Nií pe'tise nimiri yi'í Ô'âkî hi wi'ipi misâ me'ra bu'ê duhiwi. Tohó weemíkā, misâ yi'í re yê'êtiwi. Ni'kâroakā misâ yi'í re yā'áro weesére weerí tero ehâ! Wátí na'í tí'aropi niigí misâre kîî iaró wee dutími. Tohó weéro tohó wa'â, niíki niŵwī Jesu.

Pedro Jesuré “Masí wee!” nií'ke nií'

(Mt 26.57-58, 69-75; Mc 14.53-54, 66-72; Jo 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Be'ró Jesuré yê'ê, sacerdotea wiôgi yaá wi'ipi miáakārā niŵwā. Pedro yoá kureró kîî re siru tuúki niŵwī. ⁵⁵ Jesuré naâ miáari wi'í sopé pi'topi peká me'e wîhákārā niŵwā. Tíí me'e sumútohopi so'ma duhí birokārā niŵwā. Pedro kē'ra naâ wa'teropi so'ma duhíkí niŵwī. ⁵⁶ Tohó weerí kura ni'kó tíí wi'í da'rá ko'tego Pedro toopí so'ma duhíkā í'lyâgo, ipítí í'lyá nu'ku baha ke'ako niŵwō. A'tîro niíko niŵwō:

—Á'rí kē'ra sí'í me'ra síhâ'kita niími, niíko niŵwō.

⁵⁷ Pedro koôre nií soogi, a'tîro niíki niŵwī:

—Kîî re masítisa', niíki niŵwī.

⁵⁸ Be'roákā taha ápi kîî re í'lyâ, a'tîro niíki niŵwī:

—Mi'í kē'ra Jesu me'rakî hi nií', niíki niŵwī.

Pedro kîî re nií sooki niŵwī taha:

—Nií wee! Yi'í kîî re neê masítisa', niíki niŵwī.

⁵⁹ Be'ró ni'ká hora be'ro ápi tu'tí boo kuresé me'ra kîî re niíki niŵwī:

—Niíróta á'rí kē'ra Jesu me'ra niŵwī. Kíí kē'ra Galiléiakí hita niími baa, niíki niŵwī.

⁶⁰ Tohó niíká tí'ógi, Pedro niíki niŵwī:

—Yê'e nohóre uúkûgi uúkûsa! Tí'otísa', niíki niŵwī.

Pedro uúkû pe'otimiká, kîî uúkûri kura kârêkê' uúki niŵwī. ⁶¹ Tohó weeká, Jesu kîî re mahâmi í'ya bíroki niŵwī. Toopíta Pedro Jesu kîî re nií'kere wákûki niŵwī. Jesu kîî re a'tîro niíki niŵwī: “Ni'kaká yami kârêkê' uuátoto díporo mi'í i'tiátí yi'í re 'Kîî re masí wee', niígisa”, niíki niŵwī.

⁶² Teeré wákû boka wiháa, Pedro ipítí utí wâ'ka wa'âki niŵwī.

Jesuré naâ buhíkā'pe'ke nií'

(Mt 26.67-68; Mc 14.65)

⁶³ Surára Jesuré ko'terá kîî re yā'áro buhíkā', paákārā niŵwā. ⁶⁴ Kîî re paâ, kapêire di'té bi'apekārā niŵwā. Tohó weé, kîî re niíkarā niŵwā:

—Nif bokaya. Noá mi'îre paáti? niikārã niîwã.

⁶⁵ Pehé apêye niî nemo, kîîre buhíkã'kãrã niîwã.

Jesuré wiôrã tiropi naã miáa'ke niî'

(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Jo 18.19-24)

⁶⁶ Ape nimí bo'reakã Judeu masa bikirá, sacerdotea wiôrã, Moisé ohã'kere bu'erã nerêkãrã niîwã. Be'ró Jesuré naã tiropi miáakãrã niîwã. Kîîre sêri yã'akãrã niîwã:

⁶⁷ —Werêya. Mi'î Ô'âkî hi besé'ki Cristota niîti? niikārã niîwã.

Kîî naare yi'tiki niîwî:

—Yi'î misãre “Kîíta niî” niikã, êho peosome. ⁶⁸ Yi'î misãre apêye noho sêri yã'akã, neê yi'ti ma'asome. ⁶⁹ Be'ro kuré yi'î Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipítigi Ô'âkî hi tutuã yi'rigi diaki hí pe'e duhígisa', niiki niîwî.

⁷⁰ Tohô niikã ti'ôrá, niî pe'tirã sêri yã'akãrã niîwã:

—Too pûrîkãre mi'î Ô'âkî hi maki niîti? niikārã niîwã.

Jesu naare yi'tiki niîwî:

—Misã niîro nohota kîíta niî', niiki niîwî.

⁷¹ Kîî tohô niikã ti'ôrá, naã a'tiîro niikārã niîwã:

—Âpêrã kîîre werê sãarã a'mã nemoro iatísa'. Marí basita kîî uúküsere ti'ó toha', niikārã niîwã.

Jesu romano masa wiôgi Pilato tiropi niî'ke niî'

(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Jo 18.28-38)

23 Be'ró niî pe'tirã wiôrã wã'ká ni'ka, Jesuré Pilato tiropi miáakãrã niîwã. ² Toopí ehãrã werê sãarã, a'tiîro niikārã niîwã:

—Â'rí isa yarã masaré dohorê'gi weemí. A'tiîro niîmi. “Romano masa wiôgi warore marí wapa yeé wiase nohore wapa yeétikã'ro íá!”, niîmi. Apêye kê'rare “Yi'î Ô'âkî hi besé'ki Cristo niî”, niî mihami. Tohô niîgi, “Wiôgi niî” niî si'rigi, tohô niîmi, niikārã niîwã.

³ Teeré ti'ógi, Pilato Jesuré sêri yã'aki niîwî:

—Mi'íta niîti Judeu masa wiôgi? niiki niîwî.

Jesu kîîre yi'tiki niîwî:

—Mi'î niîro nohota kîíta niî', niiki niîwî.

⁴ Tohô niikã ti'ógi, Pilato sacerdotea wiôrãre, masá toopí niirã niî pe'tirãre niiki niîwî:

—Neê kã'ró ã'rîrê bu'îri bokatísa', niiki niîwî.

⁵ Naã pe'e tohô niîmikã, tutuaró me'ra niî nemokãrã niîwã:

—Kîî niî pe'tirã Judíakãharãre kîî bu'esé me'ra dohorê' kusiagi weemí. Neê waro Galiléiapi tohô weé ni'kaki niîwî. Ni'kãroakãre a'ti makápi niîmi maha, niikārã niîwã.

Jesuré Herode tiropi miáa'ke niî'

⁶ Pilato “Jesu Galiléiakî hi niíapi!” niikã ti'ógi, apêrãre “Niiróta kîî Galiléiakî hi niîti?” niî sêri yã'aki niîwî. ⁷ Naã “Kîíta niîmi”, niikārã niîwã. Teeré ti'ógi, Herode tiropi kîîre o'ôo'ki niîwî. Herode Galiléia di'ta wiôgi niiki niîwî. Tiítare kîî kê'ra Jerusalépita niiki niîwî. ⁸ Herode too dipóropi Jesu Ô'âkî hi tutuaró me'ra weé i'yomi niisere ti'óki niîwî. Teeré ti'ógi, yoakã Jesuré i'yã si'riki niîmiwî. Kîî weé i'yokã i'yã si'riki niîwî. Tohô weégi Jesuré i'yãgi, pûuro e'katiki niîwî. ⁹ Jesuré pehé sêri yã'aki niîmiwî. Kîî pe'e neê kã'ró yi'titiki niîwî. ¹⁰ Kîî Herode tiropire niikã, sacerdotea

wiôrà, Moisé ohâ'kere bu'erá nífkārā nífwā. Naâ ipítí tutuaró me'ra Jesuré werê sáarā weekārā nífwā. ¹¹ Be'ró Herode kíi yará surára me'ra Jesuré yabí buhíkà'kārā nífwā. Kíîre buhíkà'ràtirā, wiôrà sáyasé su'tí áyusére sââpekārā nífwā. Tohó weé toha, Herode Pilato tiropi o'ôo'ki nífwí taha. ¹² Tiítare Pilato Herode me'ra too dipóropire a'mêri i'yâtími'kārā naâ a'mé si'akārā nífwā.

Pilato Jesuré wêhe dutí'ke níí'

(Mt 27.15-26; Mc 15.6-15; Jo 18.39-19.16)

¹³ Be'ró Pilato sacerdotea wiôràre, Judeu masa wiôràre, níí pe'tirá masaré neôo kúuki nífwí. ¹⁴ Naâre a'tíro nííki nífwí:

—Misâ á'rírê “Masaré dohórê' kusiagi weemí”, níí'. Tohó nífrā, yíî tiropi miítikārā níípi. Yíî misâ i'yóropita kíîre sérí yá'ami'. Misâ i'yaká ta misâ werê sáasere neê kāró bu'íri bokatísa'. ¹⁵ Herode kê'ra bokatíki nííami. Tohó weégi opáturi kíîre yíî tiro o'ôo'ki nííami taha. Misâ masí', kíîre wêheró íá' níisére bu'íri moomí. ¹⁶ Tohó weégi kíîre tãra dutí toha, du'u wírógiti, nííki nífwí Pilato.

¹⁷ Pilato Páscoa bosê nimi níkire masá e'katíká íági, ní'kí bu'íri da'rerí wí'ipi níigire du'u wíró míhaki nífwí. ¹⁸ Tohó weérā níí pe'tirá ní'kãro me'ra karíkúkārā nífwā:

—Jesuré wêhe kô'aya. Barrabá pe'ere du'u wíróya, nííkarā nífwā.

¹⁹ Kíî Barrabá Jerusalé kãharā wiôràre yí'rí ní'ka, naâre kô'á sî'riki nífwí. Teé bu'íri, tohó nííká kíî masaré wêhé'ke bu'íri bí'a dípó no'oki nífwí.

²⁰ Pilato Jesu pe'ere du'u wíró sî'riki níímiwí. Tohó weégi masaré opáturi uúkú nemoki nífwí taha. ²¹ Kíî tohó nííká tí'órā, nemoró karíkúkārā nífwā:

—Kurúsapi kíîre paâ bi'pe wêheyá, nííkarā nífwā.

²² Be'ró í'tiáti níí boro Pilato níí nemoki nífwí:

—De'ró weégi tohó wee boósari? Á'rí neê kāró yã'ãro weetki nííami. Neê kíîre wêheró íá' níisére bu'íri bokatísa'. Kíîre tãra dutí toha, du'u wírógiti, nííki níímiwí.

²³ Tohó nííká tí'órā, masá du'u kúuro mariró ipítí karíkúrā, kíîre kurúsapi paâ bi'pe wêhe dutíkārā nífwā. Naâ tohó wee yuúrā, naâ íá'kere bokákārā nífwā. ²⁴ Tohó weégi Pilato naâ dutísere weéki nífwí. ²⁵ Masá du'u wíró dutígire bu'íri da'rerí wí'ipi ní'kire du'u wíróki nífwí. Kíî wiôràre makãpi yí'rí ní'ka tíhagi, masaré wêhe tíhági, tíí wí'ipi duhíki nífwí. Jesu pe'e maa naâ íá'karo nohota naâre wiáká'ki nífwí. Misâ iaró weeyá níígi, tohó weéki nífwí.

Jesuré kurúsapi paâ bi'pe wêhé'ke níí'

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Jo 19.17-27)

²⁶ Jesuré kurúsapi wêherā wa'ãrā naâ miáari kura ní'kí masí Simão wamêtigi Cirene wamêtiri makakí hi kápupi níí'ki tohátigi weéki nífwí. Kíîre Jesu yaá kurúsare kíî siro wiã siru tuu dutikārā nífwā.

²⁷ Jesuré pãhará masá siru tuúkārā nífwā. Numiã bihã wetirá, utí karíkú siru tuukārā nífwā. ²⁸ Jesu naâre mahãmi i'ya, a'tíro nííki nífwí:

—Jerusalé kãharā numia, yí'íre utítikã'ya. Misâ basi, tohó nííká misâ põ'ra yee nííátehe pe'ere utíya. ²⁹ Be'ró misâ yã'ã butia'ro yí'rírãsa'. Tee níímirire misâ a'tíro níírása': “Põ'ra maríkã, áyú yí'ria! Neê ní'kãti põ'ratí yã'atirá, neê ní'kãti mí'ó yã'atirá e'katífsama”, níírása'. ³⁰ Tiítare tohó

wa'aká, masá wěri sî'rîrâ, a'tîro niîrāsama: “Īripagí ĩ sâ bul'ipi birí peha, wēheyá.” Opâ bu'upare a'tîro niîrāsama: “Īsâre yā'áro weesére ka'mú ta'aya”, niîrāsama. ³¹ Yi'î masí äyugi, bu'îri moogíre yā'áro weeká, bu'îri kiorá yā'ará pe'e maa tootá nemoró yā'áro weerāsama, niîki niîwî Jesu.

³² Āpêrâre piárâ yā'áro weeráre Jesu me'ra wēherá tirá miáakārâ niîwâ.

³³ Be'ró “Masá boâ weeka dîpoa” wamêtiropi ehâkārâ niîwâ. Toopí Jesuré kurúsapi paâ bi'pe ni'kokārâ niîwâ. Tohó niiká piárâ yā'áro weeráre ni'kí diakí hí pe'e, âpiré kûupe' pe'e ni'kókārâ niîwâ. ³⁴ Jesu kîî pakí Ô'âkí hire naâ kurúsapi paâ bi'pe ni'koka be'ro a'tîro niîki niîwî:

—Pakí, â'raré akobohóya. Naâ yi'î re tohó weesére tí'o masítima, niîki niîwî.

Surára kîi yeé su'tí niîmi'kere niî bokape wapá ta'a'kārâre dika waákārâ niîwâ. ³⁵ Masá toopí ĩ'yâ nu'kukārâ niîwâ. Wiôrâpita buhíkārâ, Jesuré a'tîro niîkārâ niîwâ:

—Āpêrâ marikâre yi'riówî. Diakí hîta Ô'âkí hi besé'ki Cristo niî' níngi, ni'kâroakâ kîî basi yi'rióató, niîkārâ niîwâ.

³⁶ Surára kê'ra kîî pi'to wa'á, buhíkâ'kārâ niîwâ. Kîî re vinho piásé me'ra moré'kere tíârâ, ³⁷ a'tîro niîkārâ niîwâ:

—Mi'î Judeu masa wiôgi niî' níngi, mi'î basita yi'rióya, niîkārâ niîwâ.

³⁸ Kîî dîpôa bu'ipi ni'ká pîhi ô'ókārâ niîwâ. A'tîro ohâ no'okaro niîwi: “Ā'rí Judeu masa wiôgi niîmi”, niîkaro niîwi.

³⁹ Ni'kí masí yā'áro weé'ki Jesu me'ra kurúsapi wā'yagi Jesuré tu'tíki niîwî. A'tîro niîki niîwî:

—Mi'î Ô'âkí hi besé'ki Cristo ní weeti? Mi'î basi yi'rióya. Ī sá kê'rare yi'rióya, niîki niîwî.

⁴⁰ Tohó niiká tí'ôgi, âpí toopí kîî me'ra wā'yagi kîî me'rakí hire tu'tígi, a'tîro niîki niîwî:

—Mi'î Ô'âkí hire ú weeti tohó níngi? Marí ni'kâro noho kurúsapi wēhe dutí no'o'kārâ niî'. ⁴¹ Marí pûrikâ keoró marí yā'áro weé'kere pi'eti wapa yeerâ weé'. Kîî pûrikâ neé yā'áro weeti'ki niîmiwî, niîki niîwî.

⁴² Be'ró Jesuré niîki niîwî:

—Jesu, mi'î wiôgi sâhâgi, yi'î re wâkuápa, niîki niîwî.

⁴³ Jesu kîî re yi'tíki niîwî:

—Mi'î re diakí hîta níngiti. Ni'kaká ta yi'î me'ra yi'î wa'aátoho yi'î pakí tiro Paraíso wamêtiropi níngisa', niîki niîwî Jesu.

Jesu kîî wěri'ke niî'

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Jo 19.28-30; Hb 6.19-20; 10.19-20)

⁴⁴⁻⁴⁵ Jesu kurúsapi wěri'ki kura daharí tero niiká muhîpú imî kohokí hi asitíki niîwî. Niî pe'tiro tí dî'tapi na'í tí'a wa'âkaro niîwi. Teé yamíka' trēs niiká pi na'í tí'a tiokaro niîwi. Tohó wa'arí kura Ô'âkí hi wi'ipi sacerdotea sâháaropi ka'mú ta'a yooka kasero de'kô me'ra tí'rî yohakaro niîwi.

⁴⁶ Be'ró Jesu karíkúki niîwî:

—Pakí, yaá ehêri pō'rare mi'î re wiá', niîki niîwî.

Tohó niî tohagita, wěria wa'âki niîwî.

⁴⁷ Surára wiôgi romano masi a'té tohó wa'aká ĩ'yâgi, Ô'âkí hire äyuró wâkúgi, a'tîro niîki niîwî:

—Diakí hîta â'rí neé bu'îri moogí niîmiapí, niîki niîwî.

⁴⁸ Niî pe'tirâ toopí niirá Jesu wëriká ĩ'yârâ, naa yeé wi'seripi toháarâ, pûuro bihâ wetirâ, naâ kutírore paâ wâ'kakārâ niîwâ. ⁴⁹ Niî pe'tirâ Jesu

me'rakāharā pe'e, tohō niiká numiâ Galiléiapi kîîre siru tuú'kārā yoarópi tohō wa'asére i'yá nu'kukārā niŵā.

Jesuré naâ yaá'ke nií'

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Jo 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Toopíre ni'kí Judéia di'takí hi Arimatéia wamêtiri makakí hi José wamêtigi níiki niŵí. Kîî áyugi keoró weegi níiki niŵí. Ô'âkí hi besé'ki wiôgi sâhaátehere ko'têki niŵí. Kîî kē'ra Judeu masa wiôrá me'rakí hi wiôgi níiki niŵí. Tohō níimigi, kîî me'rakāharā Jesuré wēhesére ti'sátiki niŵí. ⁵² Jesu wērika be'ro Pilato tiro Jesu yaá ipiré sērigi wa'âki niŵí. ⁵³ Kîîre sēri toha, kurúsapi niigíre mii dihóo, su'tíro áyuri kaseró me'ra omáki niŵí. Tu'â eha ni'ko, ni'ká tuti í'tágapi naâ se'êka tutipi, neê ni'kiré yaá no'oya mariri tutipi kûúoki niŵí. ⁵⁴ Kîî tohō weerí nîmi naâ soo wiári nîmi diporo apo yuúri nîmi níikaro niŵí. Naâ sooátoho kâ'roákā di'sákaro niŵí.

⁵⁵ Numiâ Jesuré Galiléiapi siru tuú ni'ka'kārā Joseré siru tuú wā'kakārā niŵā. Siru tuú wā'ka, Jesuré yaáka tutire i'yákārā niŵā. “José, de'ró weé Jesu ipíre kûúmiti kîî?” nií i'yákārā niŵā. ⁵⁶ Naâ i'yáka be'ro wi'sēripi dahārā, i'mî tihise kîî ipiré wa'reátehere apo yuú'kārā niŵā. Tu'â eha ni'ko, Moisé duti'karo nohota saurú naâ soo wiári nîmire soókārā niŵā.

Jesu kîî masá'ke nií'

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Jo 20.1-10)

24 Ma'má semana sâhá ni'kari nîmi soorí nîmi niiká numiâ opâhuri Jesuré yaá'karopi bo'reaká wa'ákārā niŵā. Naâ i'mî tihise naâ apó'kere miáarā weékārā niŵā. ² Naâ toopí ehārā, tii tutí bi'ákaga í'tághore apêropi kûyáká i'yákārā niŵā. ³ Teeré i'yārā, diakí hí sâháakārā niŵā. Toopí sâha ehārā, neê marí wiôgi Jesu yaá ipiré bokatíkārā niŵā. ⁴ Tohō weerā “De'ró wa'âpari kîîre?” nií wákûkārā niŵā. Naâ tohō wákuri kura wákûtiro piárā imiá su'tí asistése sâyâ'kārā naâ tiropi bahuá ni'kakārā niŵā. ⁵ Naâ ipítí ikiá, di'tâpi paâ mu'ri ke'akārā niŵā. Naâ tohō weeká, imiá naâre níikārā niŵā:

—De'ró weerā misâ boâ'kārā níiro nohopire katigíre a'mâti? ⁶ A'toré marimí. Kîî masá tohami. Misâre Galiléiapi níigi kîî úkú'kere wákúya. ⁷ A'tíro niŵí: “Yi'î Ô'âkí hi makí masí weeró noho ipítigi masá yá'arâ pîre o'ó no'ogisa! Naâ kurúsapi yi'íre wēherásama. I'tiá nîmi be'ro masagísa”, níimíwí baa, níi werékārā niŵā.

⁸ Naâ tohō niiká pita, Jesu kîî úkú'kere wákú bokakārā niŵā. ⁹ Naâ masâ peepi níi'kārā tohatārā, Jesu bu'erá onzere nií pe'tise naâ i'yá'kere werékārā niŵā. Tohō niiká âpêrā Jesuré êho peórā níi pe'tirāre werékārā niŵā. ¹⁰ Jesu bese kúú'kārāre kití miáa'kārā a'tikérā numiâ níikārā niŵā: Maria Madalena, Joana, apêro Maria Tiago pako, tohō niiká âpêrā numiâ níikārā niŵā. ¹¹ Naâ tohō werémikā, Jesu bese kúú'kārā naâ weresére êho peótikārā niŵā. Naâ níi ma'asere weeró noho tí'ókārā niŵā.

¹² Naâ tohō weemíkā, Pedro pe'e masâ peepi i'yági wa'âgi omá wā'kaki niŵí. Tii tutípi ehâgi, mu'rí ke'a, Jesuré omá'ke kaserire sumútohopi tuú pe'e peo'ke di'akíre i'yáki niŵí. Be'ró tohō wa'â'kere i'yá maria, de'ró wa'âpari baa? níigi, kîî yaá wi'ipi toháa wa'âki niŵí.

Emaú wamêtiri maka wa'arí ma'api Jesu piárāre bahuá'ke nií'

(Mc 16.12-13)

¹³ Jesu kîî masáka nîmireta piárā kîîre êho peórā naa yaá maka Emaú wamêtiri makapi ma'âpi wa'ârā weékārā niŵā. Jerusalére wihá wā'kakā,

Emaúpi eharó piá hora wa'aró niikaro niíwī. ¹⁴Naá toopí wa'árã, nií pe'tise Jesuré wa'á'kere uúkū wá'kakārã niíwã. ¹⁵Teeré uúkūri kura Jesu naá tiropi ehã, naá me'ra sihã wá'kaki niíwī. ¹⁶Kíîre i'yãmira, i'yã masitikãrã niíwã. Ô'ákî hi naãre i'yã masitikã weeki niíwī. ¹⁷Jesu naãre sêri yã'aki niíwī:

—Misã yê'e nohóre uúkū wá'karã weeti? niíki niíwī. Kíî tohó niiká, naá pũuro bihã wetirã, tohá ni'kakārã niíwã.

¹⁸Ni'kí Cleopa wamêtigi yi'tiki niíwī:

—Nií pe'tirã a'te niímíri Jerusalépi wa'á'kere masí pe'tikã'sama. Mi'î ni'kitã tii makápi kãhimigi, tohó wa'asére masíti ko'teati? niíki niíwī.

¹⁹Kíî tohó niiká, Jesu naãre niíki niíwī:

—De'ró wa'ãti? niíki niíwī.

Kíîre niikãrã niíwã:

—Jesu Nazarékî hire wa'á'kere uúkūrã weeápi. Kíî Ô'ákî hi yee kiti werê mi'tagi niíwī. Kíî Ô'ákî hi i'yóropi, masá i'yóropire kíî weesé, kíî uúkuse me'ra tutuã yi'riamiwī. ²⁰Sacerdotea wiôrà, tohó niiká marí wiôrà kíîre romano masare kurúsapi paã bi'pe wehe dutírã o'owã. ²¹Kíîre “Romano masa dutisére kô'ãgi, Israel kurakãharã wiôgi sãhagísami”, nií wákúmiwī. Apêye maa kíîre wêhêka be'ro i'tiã nimi wa'ã. ²²Ni'karérã numiã ísã me'rakãharã naá weresé me'ra ísãre ikiákã weeáma. Ni'kaká bo'reaká kíîre yaá'karopi ehãkãrã niíama. ²³Naá kíî ipiré bokatíkãrã niíama. Ísãre a'tíro niíama. “Ísã kê'esé weeró noho Ô'ákî hire werê ko'terã i'mîsekãharãre i'yaápi. ‘Jesu katími’, niíama”, nií kiti wereáma ísãre. ²⁴Naá tohó werêka be'ro ãpêrà ísã me'rakãharã kíîre yaá'karopi i'yãrã ehãkãrã niíama. Naá numiã ni'karo nohota i'yãkãrã niíama. Jesu pe'e maa i'yãtikãrã niíama, niíkãrã niíwã.

²⁵Tohó niisere ti'ógi, Jesu naãre niíki niíwī:

—Misã ti'o masi wee!. No'ó kô'ro yoaká misã Ô'ákî hi yee kiti werê mi'tarã ohã'kere êho peótirã nií nu'kurásari? ²⁶“Ô'ákî hi besé'ki Cristo kíî wiôgi sãhaátoho díporo pi'etígísami”, nií ohãkãrã niíwã, niíki niíwī.

²⁷Be'ró nií pe'tise Ô'ákî hi yee kiti ohãka püripi kíî yeeékãhase uúküsere werêki niíwī. Moisé kíî ohã'ke me'ra werê ni'kaki niíwī. Teê Ô'ákî hi yee kiti werê mi'tarã naá ohã'ke me'ra yapá da'reoki niíwī.

²⁸Be'ró naá wa'aró Emaúpi ehaká, Jesu tii makápi yi'riágitigi weeró noho weeki niíwī. ²⁹Kíî tohó weekã i'yãrã, kíîre naá me'ra toha dutíkãrã niíwã. A'tíro niikãrã niíwã:

—Ísã me'ra tohayá. Na'í ke'la wa'ãro weé!. Yamí êháro weé!, niíkãrã niíwã.

Tohó weégi naá me'ra tohági, wi'ipí sãháaki niíwī. ³⁰Be'ró naá me'ra ba'ã duhigi pãugãre mií, Ô'ákî hire “Áyú!” niíki niíwī. Tu'ã eha ni'ko, díka waá, naãre o'óki niíwī. ³¹Kíî tohó weekã i'yãrã, naá “Jesutã niími”, nií i'yã masakãrã niíwã. Naá tohó i'yã masakãta, kíî bahu dutiã wa'ãki niíwī.

³²Kíî bahu dutíka be'ro naá a'mêri niíkãrã niíwã:

—Marí ma'ãpi a'tírã, kíî Ô'ákî hi yee kiti ohãka pürikãhasere bu'eká, ãyuró waro ti'ó ya'asi, niíkãrã niíwã.

³³Tohó niíráta, maatã Jerusalépi mahãmi tohaa wa'ãkãrã niíwã.

Toopí tohatãrã, Jesu kíî bu'erã onzere, ãpêrà naá me'rakãharã me'ra nerê'kãrãre boka ehãkãrã niíwã. ³⁴Toopí nerê'kãrã naãre a'tíro niíkãrã niíwã:

—Niiróta marí wiôgi Jesu wêri'kipi niímigi, masáki niíami. Simão Pedro kíîre i'yãki niíami, niíkãrã niíwã.

³⁵ Be'ró naâ piarã Emaú wa'arí ma'api wa'à'kere, tohò niiká Jesu kîi pãu dika waákã, de'ró weé naâ i'yâ masi'kere werêkãrã niîwã.

Jesu kîi bu'erá re bahuá'ke nií'

(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Jo 20.19-23)

³⁶ Naâ ma'api i'yâ'kere wererí kura Jesu naâ dekopi bahuáki niîwí. Naäre a'tíro niíki niîwí:

—Misa yeé ehêri pō'rariپی āyuró tí'ó yā'ase kioyá, niíki niîwí.

³⁷ Kîi re i'yâ maria, ipítí uíkãrã niîwã. Naâ “Wêrî'ki wãti niîsami”, niíkãrã niîmiwã. ³⁸ Kîi naäre niíki niîwí:

—De'ró weerã yí'í re uítí? Misã de'ró weerã diakî hí wákú weeti? ³⁹ I'yãya yí'í amúkãri, yí'í di'pókãri. Yí'íta nií'. Yí'í re yê'ê yã'arã a'tiã. Wêrî'ki wãti misã yí'í re ni'károakã i'yaró weeró noho ipítítimi, niíki niîwí.

⁴⁰ Tohò niíka be'ro kîi amúkãri, kîi di'pókãri, naâ paã bi'pe'ke kamíre i'yóki niîwí. ⁴¹ Naâ e'katí i'yâ maria tíharã, êho peótíkãrã niîwã yuhúpi. Tohò weégí naäre niíki niîwí:

—A'toré ba'asé marítí? niíki niîwí.

⁴² Kîi tohò niiká tí'órã, wa'í sisó'kire kîi re o'ókãrã niîwã. ⁴³ Teeré yê'ê, naâ i'yóropi ba'ãki niîwí. ⁴⁴ Be'ró naäre niíki niîwí:

—A'té yí'í re wa'à'kere too dípóro misã me'ra niîgi, werêmiwi: “Nií pe'tise Moisé yí'í re ohã'ke, Ô'ákî hi yee kiti weré mi'tarã naâ ohã'ke keoró wa'ãrosa”, niîmiwi. “Tohò niiká Salmo wamêtiri püripi naâ ohã'karo nohota yí'í re wa'ãrosa”, niîwi, niíki niîwí.

⁴⁵ Be'ró teeré naäre Ô'ákî hi yee kiti ohãka pürikãhasere tí'o masíkã weéki niîwí. ⁴⁶ Naäre Jesu a'tíro niíki niîwí:

—Yí'í re a'tíro ohã no'okaro niîwi: “Cristo Ô'ákî hi besé'ki wêrigisami. I'tiã nimi kîi wêrika be'ro masagísami. ⁴⁷ Kîi yeé kiti masaré wêri basasere nií pe'tirokeharãre weré no'orosa!. Jerusalépi me'ra weré di'pokãti no'orosa!. A'tíro niîrãsama: ‘Misã yã'ãro weé'kere bihá weti dika yuúkã, Ô'ákî hi akobohógisami’”, nií ohã no'okaro niîwi.

⁴⁸ Misáta tohò wa'à'kere i'yâ tíharã, “Jesuré diakî híta wa'ãwi”, nií masi!. ⁴⁹ Yí'í paki misãre “Espírito Santore o'óogiti”, niîwí. Kîi nií'karo nohota yí'í misãre o'óogiti. Espírito Santo misãpire dihatági, i'mísekãhase tutuasére o'ógisami. Tohò weerã Jerusalépi kîi dihátikã, yuú kue ni'íya yuhúpi, niíki niîwí.

Jesu i'mísepi mihá'ke nií'

(Mc 16.19-20)

⁵⁰ Be'ró Jesu Jerusalé sumútoho Betãniapi naäre miáaki niîwí. Toopí ehã, kîi amúkãri sío moro, naäre “Yí'í paki misãre āyuró weeáto”, niíki niîwí. ⁵¹ Tohò niígita, yoã kurero mihãa, i'mísepi mií mihã wa'à no'oki niîwí. ⁵² Teé be'ro kîi re e'katí peorãtirã, ehã ke'akãrã niîwã. Be'ró pũuro e'katíse me'ra Jerusalépire toháakãrã niîwã. ⁵³ Naâ Ô'ákî hire e'katí peorã, Ô'ákî hi wi'ipi wa'ã nu'kukã'kãrã niîwã.

Teófilo, mí'í re toó kã'rota ohã'.

Luca

João Jesu Cristo yee kitire ohâ'ke niî'

A'ti pûrî a'tîro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Ã'rí Judeu masi Zebedeu maki, Tiago akabihî níiki níiwî. Kîî pakó Salomé wamêtiko níiwô. Koô Jesu pakó Maria ma'mio níiko níiwô. Tohô weégi Jesu João basúki níiki níiwî. Neê waropîre João wa'í wêhegí níiki níiwî. Á'ritá Jesu bese kúú'kārā wa'terore kîî ipítî ma'ígí níiki níiwî. Kîî, kîî ma'mi Tiago me'ra tohô wa'â boosa' níiro mariró î'yo duārā níi yuukā, Jesu naāre Boanerge pisúki níiwî. Tohô níigi, “Bipô Põ'ra” weeró noho pûrîro uúkû' níigi, tohô níiki níiwî. João Jesu me'ra sihagí kîî bu'egí níiki níiwî. Joãota Pedro me'ra Jesu masáka be'ro kîî re sîo sôro kúuka peepi omá wā'kaka terore Pedro díporo tii peépire ehâ mi'taki níiwî.

A'ti pûrî Judeu masa níitirāre ohâ'karo weeró noho ohâ no'okaro níiwî. Tohô níiká Jesu bu'esére siru tuú'kārā kîî yeere naâ da'rá'kere āyuró ohâ no'o butia'karo níiwî. A'ti pûrî êho peósekāhasere, ma'isékāhasere uúkû yi'ri ní'ka'. A'ti pûrî Jesuré êho peó dutiro kîî weeséti'karo nohota, kîî uúkû'karo nohota ohâ no'o'.

Õ'ākî hi maki masí weeró noho ipitígi kîî a'tí'ke niî'

1 Neê waropita a'ti imí koho weeátoho díporo Õ'ākî hi maki kîî me'ra níi tohaki níiwî. Õ'ākî hi níisétisere î'yoákihi kîî kē'ra Õ'ākî hita níiki níiwî. ²Neê waropî Õ'ākî hi me'ra níi di'pôkāti tohaki níiwî. ³Õ'ākî hi kîî makí me'ra níi pe'tisere weéki níiwî. Níi pe'tise kîî me'ra weé no'o'ke níi'. ⁴Õ'ākî hi maki katisé pe'titíse o'ogí níimi. Tohô níiká a'ti imí kohokāharāre sî'óo'se weeró noho níimi. Kîî āyusére, diakî híkāhasere î'yomí. ⁵Kîî a'ti imí kohokāharā na'í tî'aropî weeró noho níirāre āyusére kîî paki yeekāhasere î'yogí a'tígi weéki níiwî. Na'í tî'ase sî'óo'sere ka'mú ta'la masitisa'. A'té weeró noho yā'asé kîî re pōo tēótikaro níiwî.

⁶Õ'ākî hi kîî makí a'tiátoho díporo imí ní'kiré o'ôo' mi'taki níiwî. Kîî yi'í weeró noho João wamêtiwî. ⁷João Õ'ākî hi maki a'ti imí kohokāharāre sî'óo' weegi a'tiátēhere uúkû mi'tagi níiwî. Níi pe'tirā Õ'ākî hi makire êho peoáto níigi tohô weewí. ⁸Kîî a'ti imí kohokāharāre sî'óo' weegi meheta níiwî. Tohô weeró noho o'ôgi, sî'óo' weegi a'tiákihi yeekāhasere werê mi'tagi a'tíki níiwî. ⁹Tiítare sî'óo'gi waro Jesu Cristo a'ti imí kohopîre bahuá tohaki níiwî. Kííta níi pe'tirāre Õ'ākî hi yeekāhasere î'yóki níiwî.

¹⁰Maatápita Õ'ākî hi kîî me'ra a'ti di'tare weéki níiwî. Kîî a'topí níiká, kîî weéka di'takāharā níimirā, kîî re î'yā masitikārā níiwā.

¹¹ Kîi yaá di'tapî a'tîki niîwî. Tookâharâ kîi yaá di'takâharâ pe'e kîi re yê'êtiwâ. ¹² Ni'karerâ kîi re yê'ê ãho peowâ. Niî pe'tirâ kîi re ãho peorãre Ô'âkî hi pô'ra sâhakâ weewî. ¹³ Ô'âkî hi pô'ra niisé paki simiá pô'ratise weeró noho niî wee'. Kîi makiré ãho peóse me'ra pe'e kîi pô'rá niî no'o'!

¹⁴ Ô'âkî hi maki Ô'âkî hi niisétisere î'yogí a'ti imí kohopire a'tîki niîwî. Masí ãha tîhági, ísâ me'ra niîwî. Masaré ma'í yî'riwî. Niî pe'tise kîi uúkû'ke, tohó niiká kîi weé'ke diakî hí niîwî. Kîi Ô'âkî hi weeró noho tutuâ yî'rigi, áyú yî'rigi niîwî. Kîi tohó weesétisere î'yâwî. Kîi Ô'âkî hi maki ni'kitá niîmi. Tohó weégi kîi pakí weeró noho niîmi. ¹⁵ João Ô'âkî hi maki yee kitire werégi, a'tîro niîwî:

—Á'ritá niîmi yî'í misãre uúkû'ki. A'tîro niîmiwi baa: “Be'ropí ni'kí a'tígisami. Kîi yî'í bahuatóho diporopî niî tohakí niîwî. Tohó weégi kîi yî'í nemoró niîmi”, niîwî João.

¹⁶ Marí niî pe'tirâ kîi áyusé o'osére yê'êtikâ weé wee'. Niî pe'tirâ yê'ê nu'kukâ'. ¹⁷ Ô'âkî hi dutisé Moisé me'ra o'ò no'okaro niîwi. Jesu Cristo me'ra pe'e maa Ô'âkî hi maríre ma'ísére masí no'o'. Tohó niiká diakî hí kâhasere masí no'o'. ¹⁸ Neê ni'kí Ô'âkî hire î'yâtiki niîwî. Kîi makí ni'kitá kîi me'ra niî nu'kugi kîi pakiré maríre masiká weewî.

João masaré wamê yeegi Jesu Cristo yeekâhasere werê'ke niî'

(Mt 3.3, 11-12; Mc 1.2-3, 7-8; Lc 3.4-6, 15-17)

¹⁹ Jerusalé kâharâ Judeu masa wiôrã, sacerdotearé João tiropî sêrí yâ'a dutirâ o'òo'kârã niîwâ. Tohó niiká Levi yaá kurakâharãre o'òo'kârã niîwâ. Naâ kîi tiropi etârã, “Ni'í nohó niî butia'miti mi'í?” niîwâ kîi re.

²⁰ Kîi naãre diakî hí yî'tiwî:

—Yî'í Ô'âkî hi besé'ki Cristo meheta niî'.

²¹ Naâ kîi re opâturi sêrí yâ'awâ:

—Too pûrîkãre ni'í nohó niîti? Mi'í too dipórokî hi Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi Elia meheta niîti?

João naãre yî'tiwî:

—Niú wee'.

Naâ kîi re opâturi sêrí yâ'a nemowã taha:

—Mi'í sô'ó niîki Ô'âkî hi yeere werê mi'tagi, masá naâ “A'tiákihi niíapi” naâ ni'ki meheta niîti?

João naãre “Niú wee'”, niîwî.

²² Kîi tohó niiká tí'orã, kîi re “Too pûrîkãre ni'í nohó niîti mi'í? Ísâ keoró mi'í yî'tisére miáa sí'risa' ísãre o'òo'kârã tiropî. Mi'í basi de'ró tí'ó yâ'ati mi'í?” niî sêrí yâ'awâ.

²³ João naãre yî'tiwî:

—Diporókî hi Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi Isaía wamétigi ni'karo nohota “Ni'kí yukí mariró, masá marirópî karíku nu'ku bahã ke'atigisami” niî no'o'ki niî'. Isaía a'tîro niîki niîwî:

Marí wiógi a'tiátihi ma'are apo yuúya. Diakî híri ma'a,

áyurí ma'a kê'rãro weeró noho wee yuúya, niî ohãki niîwî.

Marí wiógi a'tiátotoho diporo misã niisétisere apo yuúya, misã wãkusére dika yuúya niîgi, tohó niîki niîwî.

²⁴⁻²⁵ Joãre sêrí yâ'a'kârã, fariseu masa naâ o'òo'kârã kîi re sêrí yâ'a nemowã taha:

—Too pûrîkãre mi'í Ô'âkî hi besé'ki Cristo, ou Elia ou sô'ó niîki Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi niîtimigi, de'ró weégi wamê yeeti?

²⁶ João naäre niñwī:

—Yiñi akó me'ra wamê yee'. Ápi ni'kí misâ wa'teropire misâ ñyâ masitigi niñmi. ²⁷Kiñi yiñi be'ro werê ni'kagisami. Be'ropí werê ni'ka'ki niñmigi, yiñi nemoró niñ yi'ri ni'kami. Yiñi pe'le kiñi yeé sapátüre tuu weé masitigi weeró noho mehó niñgi waro ti'ó yā'a', niñwī João.

²⁸A'té Betânia wamétiro Jordão wamétiri maa siákihipi tohó wa'áwi. Toopí João masaré wamê yeewī.

Ô'ákí hi kiñi besé'ki masaré yi'rioátehe niñi'

²⁹Tohó wa'áka be'ro ape nimí pe'le João Jesu a'tiká ñyāwī. Kiñi re ñyāgi, a'ti'ro niñwī:

—Ñyāya, á'ri niñmi Ô'ákí hi o'óo'gi. Kiñi ovelha wi'magi naá wéhê ñ há moro peogi weeró noho niñmi. Kiñi wērisé me'ra a'ti imí kohokāharā yā'áro weé'kere akobohógisami. ³⁰Yiñi misāre too dipóropire a'ti'ro uúkugi, á'rírétá uúkúwi. A'ti'ro niñwī:

—Be'ropí ni'kí a'tigisami. Kiñi yiñi bahuátoho diporopi niñ tohaki niñwī. Tohó weégi kiñi yiñi nemoró niñmi. ³¹Yiñi mariká kiñi re masítikāti. Masítimigi, Israel kurakāharā kiñi re masiáto niñgi naäre akó me'ra wamê yeegi a'tiwi, niñwī João.

³²João niñi nemowī taha:

—Kāri Espírito Santo buhá weeró noho bahu'gi diháti, á'ri Jesu bu'ipi ehá pehami. ³³Neé waro kiñi re neé ñyā masitiwi. Too dipóropi Ô'ákí hi yiñi re akó me'ra wamê yee dutigi, a'ti'ro niñwī: “Miñi Espírito Santo diháti, ni'kipíre ehá pehaká ñyāgisá! Kiñi masaré Espírito Santore o'oákíhi niñgisami”, niñwī Ô'ákí hi. ³⁴A'té tohó wa'aká, yiñi kiñi re ñyā masiwi. Tohó weégi misāre werê'. Kiñi ta niñmi Ô'ákí hi maki, niñ werêwī João.

Neé waro Jesu bu'erá niñ ni'ka'ke niñi'

³⁵Tohó wa'áka be'ro ape nimí João kiñi wamê yee wiaropita niñwī taha. Ñsá piárā, yiñi, tohó niiká André João bu'erá niñwī. ³⁶Tiñtare Jesu ñsá pi'to yi'riákā ñyāgi, João a'ti'ro niñwī:

—Ñyāya, á'ri niñmi Ô'ákí hi o'óo'gi. Ovelha wi'magi weeró noho niñmi.

³⁷Kiñi tohó niisére ti'órā, ñsá Joāore siru tuúmi'kārā Jesu pe'ere siru tuú ni'kawī. ³⁸Ñsá tohó weeká, Jesu ñsāre mahāmi ñyawī.

—Yē'e nohóre iatí? niñwī.

Ñsá kiñi re yi'tiwī:

—Rabbi, no'opí niáti miñi? niñwī. Rabbi, ñsa yeé me'ra niñro, “Ñsāre bu'egí” niñ si'riro weé'.

³⁹Kiñi ñsāre niñwī:

—Te'á. Ñyārā a'tiá, niñwī.

Ñsá kiñi me'ra wa'áwi. Yamíka'pi niñ yuukā, kiñi me'ra niñ na'ia wa'áwi.

⁴⁰André, yiñi me'ra Jesuré siru tuúgi, Simão Pedro akabihí niñwī. ⁴¹Kiñi, kiñi ma'mi Simãoore maatá a'māgi wa'áwi. Kiñi re niñki niñwī:

—Messia masaré yi'rioákíhi, Ô'ákí hi o'óo'giti niñ'kire boka ehaápi, niñki niñwī. Messia, Cristo Ô'ákí hi besé'ki niñ si'riro weé'.

⁴²André Simãoore Jesu tirópi pihí ehawī. Kiñi re ñyāgi, Jesu a'ti'ro niñwī:

—Miñi Simão niñi' Jona maki. Be'ró miñi Cefa wamétigisa', niñwī. Cefa, ñsa yeé me'ra niñro, Pedro “Ñtāga” niñ si'riro weé'.

Jesu Filipere, Natanaelre pihí'ke niñi'

⁴³Tii nimí be'ro Jesu Galiléiapi wa'á si'riwī. Kiñi toopí wa'aátoho diporo Filipe wamétigire boka ehá, niñwī:

—Te'á yi'f me'ra.

⁴⁴Filipe Betsaida wamêtiri makakî hi niŵwî. Pedro kê'ra, André kîî akabihî me'ra tii makákâharâta niŵwâ. ⁴⁵Filipe Jesu “Te'á” niikâ ti'ógi, Natanaelre pihîgi wa'âwî. Kîî tiropi ehâgi, kîîre niiki niŵwî:

—Îsâ Ô'âkî hi besé'ki, Moisé kîî yaá pûripî ohâ'kire boka ehaápi. Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ kê'ra kîîreta ohâkârâ niŵwâ. Naâ ohâ'ki Jesu Nazaréki hi José makî naâ niŵ no'ogi niiámi.

⁴⁶Natanael kîîre niiki niŵwî:

—Mi'f ti'ó yâ'akâ, Nazarépire äyurá niŵ boosari?

Filipe kîîre yi'tîki niŵwî:

—Te'á î'yârâ mari.

⁴⁷Jesu Natanael a'tikâ î'yâgi, kîîre niŵwî:

—Ä'rí niimi Israel kurakî hi waro. Ô'âkî hi iaró keoró weegí niimi. Neê niŵ soose moomí.

⁴⁸Jesu tohó niikâ ti'ógi, Natanael kîîre sêrí yâ'awî:

—De'ró weé mi'f yi'f re masítî?

Jesu Natanaelre yi'tiwí:

—Yi'f mi'f re Filipe pihiatoho diporo î'yâ tohapi. Mi'f yukî figueira wamêtikihi dokapi niiápi.

⁴⁹Natanael kîîre niŵwî:

—Îsâre bu'egí, mi'f Ô'âkî hi maki Israel kurakâharâ wiógi niŵ'.

⁵⁰Jesu kîîre niŵwî:

—Mi'f “Figueiragi dokapi niiápi” niiseákäre ti'ógi, yi'f re êho peóti? Be'ropíre mi'f a'té nemoró äyusé î'yâgisa, niŵwî.

⁵¹Jesu niŵ nemowî:

—Niiróta niŵ'. Be'ropí misâ î'mîse pârikâ î'yârâsa!. Yi'f Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipítigi niŵ'. Ô'âkî hire werê ko'terâ î'mîsekâharâ yi'f tiropi dihâti, mihá mihakâ î'yârâsa!, niŵwî Jesu.

Jesu kîî tutuaró me'ra î'yó ni'ka'ke niŵ'

2 I'tiá nîmi Filipere, Natanaelre Jesu pihîka be'ro Galiléiapire Caná wamêtiri makapi ni'kî amûkâ di'tewí. Kîîre bosê nîmi wee peówâ. Jesu pakó toopí niiko niŵwô. ²Îsâ kê'rare Jesu me'ra pihîwâ. ³Naâ bosê nîmi weerí kura vinho naâ si'risé tohá wa'âwâ. Tohó weégo Jesu pakó koô makiré niŵwô:

—Makí, vinho pe'tiá wa'aápi.

⁴Kîî koôre yi'tiwí:

—De'ró weeákoho yi'f re werêti? Yi'f paki kûú'ke ehá wee' yi'f re yuhûpi, niŵwî.

⁵Tohó niimikâ, koô pe'e tí wî'î tiâ ko'teräre niŵwô:

—Niŵ pe'tise kîî dutisé niki keoró weeyá.

⁶Toopí seis paari î'tá me'ra weé'ke paari niŵwî. Judeu masa yâ'asére koérâ akó pose yeése paari niŵwî. Ni'kâri akó cinquenta ou setenta litro sâhase paari niŵwî. ⁷Jesu tí wî'î tiâ ko'teräre niŵwî:

—A'te paarípi akoré piô sâaya.

Naâ kîî dutíro nohota weewâ. Tee paaríre äyuró piô sâa mu'mu ô'owâ.

⁸Tohó weéka be'ro Jesu naâre niŵwî:

—Bosê nîmi si'orí weegí tiropi kâ'ró waa mií, miáaya, niŵwî.

Naâ “Äi” niŵ, miáawâ.

⁹Tí wî'î bosê nîmi si'orí weegí Jesu kîî tohó weesére masítiki niŵwî. Toopí tiâ ko'terâ di'akî akó niŵ'kere kîî vinho dika yuú'kere masíwâ. Tí wî'î bosê nîmi si'orí weegí teeré si'rí yâ'agi, amûkâ di'té'kire pihîo, niŵwî:

¹⁰—Neê waro vinho tîârã, âyusére tîã mi'tasama. Pahiró sî'rîka be'ropi mehô niisé maa tîã bu'i peosama. Mi'î âyusé vinho pe'ere be'ropi tîã dutiapã.

¹¹Jesu a'teré Galiléia wamêtiro Caná wamêtiri makapi tohó weewí. A'té neê waro kîî tutuaró me'ra weé î'yo ni'ka'ke nií'. Teeré î'yârã, îsã kîî bu'erá kîîre êho peówi.

¹²Tohó wa'âka be'ro Jesu Cafarnau wamêtiri makapi wa'âwí. Kîî pakó, kîî akabihírã kîî me'ra wa'âwã. Îsã kîî bu'erá kê'ra wa'âwí. Tii makápíre îsã pehête nimiri niíwi.

Jesu Ô'âkî hi wi'ipi niirãre kô'â wîro'ke nií'

(Mt 21.12-13; Mc 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³Judeu masa bosê nîmi Páscoa wamêtiri bosê nîmi díporo niíwi. Tíí bosê nîmi naã yêki simiá Egitopi nií'kãrã wihãa'kere wákuri bosê nîmi niíwi. Tíí bosê nîmi díporoakã Jesu Jerusalépi wa'âwí. ¹⁴Toopí etãgi, Ô'âkî hi wi'ipi wa'âwí. Tíí wi'ipire wa'îkîrã duarãre î'yâwí. Naã wekiaré, ovelhare, tohó niiká buhãre duãwã. Naã wêhé, Ô'âkî hire î há moro peoahã niíwã. Âpêrã kê'ra apêye di'takãhasere niyéru dika yuúrã toopí duhíwã. ¹⁵Naã tohó weeká î'yãgi, Jesu tãrarí daare apowí. Tii daá me'ra wa'îkîrã duarãre, naa yarã ovelhare, wekiaré tãra níri wîro pe'okã'wí. Niyéru dika yuúrã pe'ere niyéru oreste dihowí. Naa yeé mesarire tuu kehé kúu pe'okã'wí. ¹⁶Buhã duarãre niíwí:

—Á'raré mii wiháaya. Yi'î paki yaá wi'ire duarí wi'i weetíkã'ya.

¹⁷Kîî tohó weeká î'yârã, too díporókí hi Davi kîî ohã'kere îsã wãkúwi. Kîî a'tíro ohãki niíwí:

Ô'âkî hi, mi'î yaá wi'ire ma'í yi'ri maha'. Naã mi'î yaá wi'ire yã'áro weeká î'yãgi, pũtro bihã weti', nií ohãki niíwí.

¹⁸Judeu masa wiôrã kîî kô'â wîrokã î'yârã, Jesuré sérí yã'awã:

—Noa nohó dutiró me'ra mi'î duarãre kô'â wíroti? Mi'î tohó wee masísere weé î'yose me'ra î'yoyá îsãre.

¹⁹Jesu naãre yi'tiwí:

—A'tí wi'ire kô'âkã'ya. I'tiã nîmi be'ro yi'î apogíti taha.

²⁰Wiôrã kîîre niíwã:

—Basió wee'. A'tí wi'ire weérã, quarenta e seis ki'mari yogowá. Mi'î pe'e i'tiã nîmi be'ro tu'ã eha ni'kogisari taha? niíwã.

²¹Jesu tíí wi'ire uúkúgi, kîi yaá ipire uúkúgi weewí. ²²Îsã kîî uúkú'kere kîî wêrî masáka be'ropi ti'o masíwi. Teeré wãkúrá, kîî uúkú'kere “Diakí híta niípí”, nií êho peówi. Tohó niiká Ô'âkî hi yee kiti ohãka pürípi kîîre ohã'ke kê'rare êho peówi.

Jesu masá wãkusére î'yã pe'okã'sami niisé nií'

²³Pãhará Jerusalépi Páscoa bosê nîmire nerêwã. Naã Jesu tutuaró me'ra weé î'yosere î'yãwã. Teeré î'yârã, Ô'âkî hi o'ôlo'ki ními niírá, kîîre êho peówã. ²⁴⁻²⁵Jesu pe'e naãre î'yã masí pe'ogi, neê âpêrã werêtimikã kîî basí masá naã wãkusére masí pe'okã'wí. Tohó weégi kîî “Yi'íre êho peóma”, niíwí.

Nicodemo Jesu me'ra uúkú'ke nií'

3 Ni'kí fariseu masí Nicodemo wamêtigi niíwí. Kîî âpêrã Judeu masa wiôrã me'ra niíwí. ²Ni'ká yami Nicodemo Jesu tirópi î'yãgi etãwí. Jesuré uúkúwí:

—Īsâre bu'egí, Ô'âkî hi mi'f me'ra niîmi. Tohô weégi kîf tutuaró o'oró me'ra mi'f weé i'yo masí. Mi'f weé i'yo'kere i'yârâ, ĩsâ a'tîro masí! Ô'âkî hi ĩsâre bu'ê dutigi mi'f re o'ô'pî.

³ Jesu kîf re niîwî:

—Mi'f re diakî hîta niîgiti. Neê ni'kí neê waropi kîf bahuá ni'ka'karo weeró noho bahuá apotigi, neê Ô'âkî hi tiropi wa'â masitisami.

⁴ Nicodemo kîf re sêrî yâ'awî:

—De'ró basió boosari marí bikîâka be'ro opâturi mahâmi sâha, marí pako yaa paâgapi bahuákâ taha? Marí pakopîre opâturi bahuá masitisa!

⁵ Jesu kîf re yi'tiwî:

—Mi'f re diakî hîta niîgiti. Neê akó me'ra bahuá apo no'otigi, tohô niiká Espírito Santo dika yuú no'otigi, Ô'âkî hi tiropi sâháa masitisami. ⁶ Masá pō'ra masatá niîma. Naáta taha Espírito Santo me'ra bahuá aporâ, Ô'âkî hi pō'ra wa'âsama. ⁷ Yi'f “Niî pe'tirâ neê waropi bahuá ni'ka'karo weeró noho opâturi bahuá aporo íá!” niîsere ti'ógi, ti'o mariátikâ'ya. ⁸ Espírito Santo me'ra dika yuúsere uúkūgi weé!. Espírito Santo wî'ró weeró noho niîmi. Wî'ró no'ó iaró bisí wêe tuu wâ'kasa!. Masí no'oya marí!, no'opí kâhase a'tiápari? “Toopí wa'âro weé!”, niî no'oya marí!. Teé weeró noho Espírito Santo masaré opâturi bahuá apokâ weesé i'yâ no'oya marí!, niîwî Jesu.

⁹ Nicodemo sêrî yâ'awî taha:

—De'ró weé Espírito Santo me'ra bahuáta basiósari?

¹⁰ Jesu kîf re yi'tiwî:

—Mi'f Israel kurakâharâre Ô'âkî hi yeekâhasere bu'egí niîmigi, a'teré masí weeti? ¹¹ Mi'f re diakî hîta niîgiti. ĩsâ masisére, ĩsâ i'yâ'kere misâre werêwi. Misâ êho peó wee!. ¹² A'ti nukúkâkâhasere yi'f uúkūkâ marikâre, misâ êho peó wee!. I'mî sekâhasere yi'f wereká maa, nemoró yi'f re êho peóti boosa!

¹³ Neê ni'kí masí i'mî sepîre wa'â yâ'a diháti'ki marimí. Yi'f ni'kitá i'mî sepi ni'ki dihátiwi. Yi'f Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipítigi i'mî sekí hi niî!. Tohô weégi yi'f i'mî sekâhasere masí!

¹⁴ Dîporópi yukí mariró, masá marirópi Moisé âyâ komé me'ra naá weé'kire i'miáro yukí gipi yoóki niîwî. Moisé âyâre weé'karo nohota masá yi'f re i'miáropi yoórâsama. ¹⁵ Niî pe'tirâ yi'f re êho peórâ, pekâ me'epi wa'âsome. Ô'âkî hi me'ra katí nu'kurâsama, niîwî Jesu.

Ô'âkî hi kîf makí ni'kí niigíre o'ô'o'ke niî'

¹⁶ Ô'âkî hi a'ti nukúkâkâharâre ipíti ma'ígi, kîf makí ni'kí niigíre o'ô'o'ki niîwî. Teé me'ra niî pe'tirâ kîf makiré êho peórâ, pekâ me'epi wa'âsome. Naá kîf me'ra katí nu'kukâ'râsama. ¹⁷ Ô'âkî hi a'ti nukúkâkâharâre bu'firi da'rêgiti niîgi meheta kîf makiré o'ô'o'ki niîwî. Naâre yi'riógi pe'e tohô weéki niîwî.

¹⁸ Ô'âkî hi kîf makiré êho peórâre bu'firi da'rêsome. Kîf makí ni'kí niigíre êho peótikâ pûrikâre, bu'firi da'rêgisami. ¹⁹ A'tîro niî!. Jesu Cristo sí'ô'o'se weeró noho niîmi. Kîf Ô'âkî hi yeere i'yógi a'tiwî. Kîf a'tiká, a'ti nukúkâkâharâ kîf re iatíkârâ niîwâ. Kîf re iaró noho o'ô'râ, yâ'âro weesé pe'ere iâri peha yuurâ, na'f tî'aropi niirâ weeró noho niîkârâ niîwâ. ²⁰ Niî pe'tirâ yâ'âro weerá Ô'âkî hi makire iatîma. Naá yâ'âro weesére bahúe'kâ iatîrâ, kîf pi'to niî sí'ritima. ²¹ Âyuró weerá pe'e kîf pi'to siru tuúma. Naá tohô weeká, niî pe'tise naá weesére “Ô'âkî hi iaró noho weemá”, bahú yoaropi niî masí no'o'!

João wamê yeegi Jesu yeére uúkú'ke nií'

²² Jesu Nicodemore uúkúka be'ro Judéia wamêtiropi ísâ kîî bu'eráre si'orí wa'áwî. Toopíre masaré wamê yeerã, yoâ kurekãpita niíwi. ²³⁻²⁴ João wamê yeegi kîîre bu'íri da'rerí wi'ipi sôroátoho diporo kîî kē'ra wamê yeegi weewí Enó wamêtiri makapi. Enó Salí wamêtiro pi'to niíwi. Toopíre diá pahírí maa niíwi. Masá kîî tiropi wamê yee dutirá wa'áwã.

²⁵ Kîî tohó weerí kura ni'ká nîmi João bu'esére siru tuúrã ni'kí Judeu masi me'ra di'sã soo wã'kokarã niíwã. Judeu masa koe wiáse noho me'ra di'sã sookarã niíwã.

²⁶ Tohó wa'áka be'ro kîî bu'erá Joãore niikarã niíwã:

—Ísãre bu'egí, sô'ó niika tero Jordão siâkihípi mi'í me'ra ni'ki, Ísãre mi'í werê'ki ni'kãroakãre kîî wamê yeegi weeámi. Nií pe'tirá kîîre siru tuúrã weeáma.

²⁷ João naãre yi'tíki niíwî:

—Ô'ákí hi dutítikã, masá kîîre siru tuúti boosama. ²⁸ Misã yi'í werê'kere tí'ó tohawi. Yi'í “Ô'ákí hi besé'ki meheta nií’”, niíwi. Yi'í kîî diporo o'ôo' yuu mi'ta'ki nií'. ²⁹ A'tíro pe'e nií'. Ni'kí amúkã di'teká, kîî nimó kîî yagó se'saro niísamo. Kîî me'rakí hi kîî di'teká í'yãgi, e'katí tamusami. Jesu a'rí amúkã di'té'ki weeró noho niími. Masá kîîre siru tuúrã kîî nimó weeró noho niíma. Tohó weégi yi'í kîî me'rakí hi masá kîîre siru tuúkã í'yãgi, e'katí tamu'. ³⁰ Masá í'yóropi kîî siãpe me'ra yi'í bu'ipi wa'ãgisami. Yi'í pe'e mehó niigi tohagísa', niíki niíwî João kîî bu'eráre.

Ô'ákí hi maki i'mî sekí hipi a'tí'ke nií'

³¹ João kîî bu'eráre nií nemoki niíwî taha:

—Jesu i'mîsepi a'tí'ki nií pe'tirá yi'rióro niími. A'tí di'takí hi a'tokáhásere uúkúsami. I'mîsepi a'tí'ki pe'e nií pe'tirá yi'rióro niími. ³² Kîî i'mîsepi í'yã'kere, kîî tí'ó'kere uúkúsami. Neê ni'kí kîî uúküsere êho peótisami.

³³ Tohó niímikã, ni'karérã kîîre êho peóma. Naã kîîre êho peórã, “Ô'ákí hi diakí híta uúkúmi”, nií í'yomá. ³⁴ Ô'ákí hi Jesu Cristore Espírito Santore kió yi'rikã weéki niíwî. Tohó weégi kîî paki yeére uúkúmi. ³⁵ Ô'ákí hi kîî makiré ma'ígi, nií pe'tisere, nií pe'tirãre dutí masisere o'óki niíwî. ³⁶ Kîî makiré êho peórã noho katí nu'kusere kiómã. Kîîre êho peó si'ritirá pe'e Ô'ákí hi tiropi wa'ásomo. Ô'ákí hire ipíti bu'íri da'rê no'orásama.

Jesu Samariakôho me'ra uúkú'ke nií'

4 ¹⁻³ Pãharã masá Jesuré siru tuúwã. João wamê yeegi yi'rióro ísã Jesu bu'erá pe'e masaré wamê yeewi. Jesu kîî basi naãre wamê yeetiwi. A'té, pãharã masá siru tuúse, wamê yeese kitire fariseu masa tí'ókãrã niíwã. Tee kitíre tí'ópã niígi, Jesu Judéiapi nií'ki Galiléiapi wa'áwî.

⁴ Toopí wa'ãgi, kîî Samaria di'tapi yi'rí wã'kawî. ⁵ Tíí di'tapire Sicar wamêtiri makapi etãwî. Tii maká pi'to diporókí hi Jacó kîî makí Joseré o'ôka di'ta niíwi. ⁶ Toopí akó waarí pee Jacó kîî weéka pee niíwi. Jesu toó yi'riãgi, kari butiã wa'áwî. Tohó weégi daharí tero niikã tii peé sumútohopi soógi ehã nuhawî.

⁷⁻⁸ Kîî toopí duhirí kura ísã ba'asé duúrã wa'arã makãpi pi'áawi. Ísã toopí niirí kura ni'kó numiô Samariakôho tii peépire akó waágo etãko niíwô. Jesu koôre niíki niíwî:

—Yi'íre akó tiãya.

⁹Koô kîî re yi'tîko niîwô:

—De'ró weégi mi'î Judeu masi niîmigi, yi'î Samariakôhore akó sêrití? niîko niîwô. Tiítapire Judeu masa Samaria di'takâharâ me'ra neê a'mé si'atikûkârâ niîwâ. Teé bu'iri kîî re tohô niîko niîwô.

¹⁰Jesu niîki niîwî:

—Mi'î Ô'âkî hi masaré o'osére masítisa'. Yi'î kê'rare masítisa'. Mi'î masígo pûrikâ, yi'î re sêri boopâ. Mi'î sêrikâ, yi'î pe'e akó katisé o'osére o'ô boopâ.

¹¹Koô niî nemoko niîwô taha:

—Yê'é me'ra mi'î akoré waa mí boosari? A'ti peé î'kiá niî'. No'opí mi'î akó katisé o'osére boka boosari? ¹²Marî yêki Jacó a'ti peékâhasere si'rîki niîwî. Kîî pô'râ, kîî yarâ ekarâ kê'ra si'rîkârâ niîwâ. Kîî marîre a'ti peére kûûki niîwî. Mi'î pe'e kîî nemoró niîti?

¹³Kîî koôre yi'tîki niîwî:

—Niî pe'tirâ a'ti peékâhase akoré si'rîrâ, opâturi ako wiórâsama. ¹⁴Yi'î o'osé pe'ere si'rîrâ, neê ako wiósome. Naâpire naa yeé ehêri pô'rariپی akó a'mâ biro nu'kuro weeró noho niîrosa'. Naâ katí nu'kukâ'râsama.

¹⁵Koô kîî re niîko niîwô:

—Too pûrikâre yi'î re teé akoré o'ôya. Mi'î yi'î re o'okâ, yi'î ako wiósome. Tohô niîká a'ti peépire akó waá si'rigo î'yâ nu'kusome, niîko niîwô.

¹⁶Jesu koôre niîki niîwî:

—Mi'î marapire pihígo wa'âya.

¹⁷Koô kîî re yi'tîko niîwô:

—Yi'î marâpi marigó niî'.

Jesu koôre niîki niîwî:

—Mi'î “Marapí moó” niîgo, diakî híta yi'tiápi. ¹⁸Mi'î ni'kâmukârâ imiá me'ra marâpiti yâ'ako niîmiwi. Ni'kâroakâ mi'î kiogí mi'î marapi diakî hí niîtimi. Mi'î uúkuse diakî híta niî'.

¹⁹Tohó niîká ti'ôgo, Jesuré niîko niîwô:

—Mi'î Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi niîsa'. ²⁰Īsâ yêki simiá Samariakâharâ sikí ĩrigípi Ô'âkî hire êho peókârâ niîwâ. Misâ Judeu masa pe'e “Jerusalépi Ô'âkî hire êho peóro iá”, niî wâkû', niîko niîwô.

²¹Jesu koôre niîki niîwî:

—Yi'î uúkusere ti'oyá. Kâ'roakâ di'sá' sikí ĩrigípi wa'âtimirâ, Jerusalépi wa'âtimirâ misâ Ô'âkî hire êho peoátoto. ²²Misâ Samariakâharâ misâ êho peósere ayuró ti'o masítisa'. Īsâ pûrikâ ĩsâ êho peósere masí'. A'tíro niî'. Masaré yi'ríoákîhi Judeu masi niîgisami. ²³Êho peóri kura etârosa'. Ni'kâroakâre niî toha'. Masâ Ô'âkî hire diakî híta êho peórâ naa yeé ehêri pô'rariپی êho peórâsama. Ô'âkî hi kîî re êho peórâre tohó êho peókâ iasamí. ²⁴Ô'âkî hi bahutígi niîmi. Kîî re êho peórâ ehêri pô'rariپی diakî híta êho peóro iá'.

²⁵Koô kîî re niîko niîwô:

—Yi'î masí'. Messia, Ô'âkî hi kîî besé'ki Cristo, a'tígisami. Kîî a'tígi, marîre niî pe'tisere werêgisami, niîko niîwô.

²⁶Tohó niîká ti'ôgi, koôre niî bahurê'ki niîwî:

—Yi'î mi'î me'ra uúkûgi Ô'âkî hi besé'kita niî'.

²⁷Naâ a'tíro niirí kura ĩsâ ba'asé duúrâ ehâ'kârâ Jesu tirópire etâwi. Īsâ Jesu numiô me'ra uúkûkâ ĩ'yârâ, ĩ'yâ maria wa'âkâti. Neê ni'kipéta kîî re “Yê'e nohóre iágo weeáti? ou yê'e nohókâhasere uúkûrâ weeáti?” niî sêri yâ'atiwi.

²⁸Īsâ naâ tiropi etaká ĩ'yâgo, koô akó waatihire toopíta dipókâ!, makâpi wa'â wa'âwô. Toopire etâgo, masaré werêko niîwô:

²⁹—Misâ kê'ra ĩ'yârâ a'tiá. Sô'ó, ni'kí imí niíámi. Kĩĩ yi'ĩ de'ró weé'kere masí pe'okâ'mi. Kĩĩ Ô'âkĩ hi besé'kita niísari baa? niíko niîwô.

³⁰Be'ró koô tohó wereká ti'órâ, naâ Jesu tirópi ĩ'yârâ a'tíkārâ niîwâ.

³¹Naâ a'tirí kura ĩsâ Jesuré ba'asé ekárâ weemíwi.

³²Kĩĩ ĩsâre niîwí:

—Yi'ĩ ba'asé kiosére misâ masítisa'.

³³Tohó niiká ti'órâ, ĩsâ kĩĩ bu'erâ “Âpêrâ kĩĩre ba'asé eká tohapari?” nií a'mêri sêrĩ yâ'awi.

³⁴Jesu ĩsâre niîwí:

—Ô'âkĩ hi yi'ĩre o'ôo'wí. Yi'ĩ kĩĩ iaró weégi weé'. Kĩĩ wee dutí'kere weé pe'ogi, yi'ĩ ba'âgi weeró noho ti'ó yâ'a'. ³⁵Misâ a'tíro nií wákú': “Ba'pâritise muhipûri di'sá' otesé dikâtiatoho.” Yi'ĩ pe'e ĩ'yaká maa, pupí yâiropi weé'. Jesu a'tíro uúkûgi, masaré uúkûgi weewí. Naâ kĩĩ uúkûsere êho peoátoho kâ'rô di'sá' niígi, tohó niîwí. ³⁶Otê'kere tí 'rerĩ masi kĩĩ da'rá'ke wapa wapa yeé no'osami. Ā'rí da'ragí weeró noho masaré êho peókâ weegí kê'rare yi'ĩ wapa yeégisa'. Êho peorâ, naâ katí nu'kukâ'râsama. Neé waro werê mi'ta'ki, âpí werê nemo turia wâ'kagi naâ weresére êho peókâ ĩ'yârâ, naâ piárâpita e'katírâsama. ³⁷Masâ uúkû wiaro noho a'tíro nií: “Ni'kí neé waro otêsami. Be'ró tee dikáre miirí masi âpí niísami taha.” ³⁸Misâ yi'ĩ bu'erâ teé weeró noho nií'. Âpêrâ Ô'âkĩ hi yeekâhasere werê mi'takārâ niîwâ. Ni'kâroakäre yi'ĩ misâre naâ werê mi'ta'kere werê nemo dutigi o'ôo'. Misâ weresé me'ra naâre yarâ wa'aká weerâsa', niîwí Jesu.

³⁹Samariakôho koo yaá makakâharäre a'tíro niíko niîwô:

—Sô'ó niíki nií pe'tise yi'ĩ weé'kere masí pe'okâ'mi. Koô tohó niiká ti'órâ, pâharâ kĩĩre êho peówâ. ⁴⁰Tohó weerâ Jesu tirópi a'tí, kĩĩre naâ tiropi toha dutíwâ. Kĩĩ naâ tiropire piá nimi tohá ke'awí. ⁴¹Be'ró Jesu kĩĩ weresére ti'órâ, pâharâ êho peó nemowâ. ⁴²Be'ró numiôre niîwâ:

—Īsâ mi'ĩ werê'ke me'ra di'akí kĩĩre êho peó wee'. Īsâ basi kĩĩ uúkûsere ti'oápi. Tohó weerâ kĩĩre êho peó'. Īsâ masí'. Diakí híta niípâ. Kĩĩ Ô'âkĩ hi besé'ki a'ti nukúkâkâharâ masaré yi'riôgi niími, niîwâ koôre.

Jesu wiôgi dokakĩ hi makire yi'riô'ke nií'

⁴³Piá nimi Samariakâharâ me'ra niíka be'ro Jesu Galiléia di'tapi wa'âwí.

⁴⁴Too dipóro a'tíro niîwí Jesu:

—Ô'âkĩ hi yee kiti werê mi'tagire kĩĩ yaá di'takâharâ êho peótisama.

⁴⁵Tohó niímikâ, kĩĩ yaá di'ta Galiléiapi etaká, masâ tookâhârâ pe'e kĩĩre âyuró yê'êwâ. Naâ kê'ra Jerusalépi Judeu masa bosé nimi Páscoa ĩ'yârâ ehâkârâ niîwâ. Toopí Jesu kĩĩ weé ĩ'yo'kere ĩ'yâkârâ niîwâ. Tohó weerâ kĩĩre êho peówâ.

⁴⁶Jesu Galiléiapi ehâgi, Canâpi akó nií'kere kĩĩ vinho weéka makapi opâturi dahâwí. Tii makâpire ni'kí Galiléia di'ta wiôgi dokakĩ hi niîwí. Kĩĩ, kĩĩ makí do'âtigire Cafarnaupi kióki niîwí. ⁴⁷Kĩĩ, Jesu Judéiapi nií'ki Galiléiapi etaápi' niise kitire ti'ôgi, Jesu tirópi a'tíki niîwí.

—Yi'ĩ makire yi'riôgi a'tiá. Kĩĩ wêrigípi niíámi, niîwí.

⁴⁸Jesu kĩĩre niîwí:

—Misâ yi'ĩ weé ĩ'yotikâ maa, êho peó wee'.

⁴⁹Kĩĩ do'âtigi pakí pe'e Jesuré niîwí:

—Wiôgi, pahá yã'aya. Te'á keêro yî'f maki wēriátoho diporo.

⁵⁰ Jesu kîîre niîwî:

—Mi'f yaá wi'ipi tohágisa'. Mi'f maki katísami, niîwî. Kîî Jesu tohó niisére ti'ógi, kîî yaá wi'ipi toháa wa'áwî. ⁵¹ Kîî ehâgiti weerí kura kîîre da'rá ko'terá ma'âpi pōo tēri, kîîre werêkārā niîwā:

—Mi'f maki katiámi.

⁵² Naá weréká, “De'ró niiká kîî áyú ni'kati?” niî sēri yã'aki niîwî. Naá “Yamíka' daharí tero be'ro uhá'ke surú no'oami”, niîkārā niîwā.

⁵³ Naá weréká, kîî “Jesu yî'f re tíí horata 'Mi'f maki katísami', niíami”, niîki niîwî. Tohó weérā niî pe'tirā kîî, kîî yaá wi'ikāharā Jesuré êho peókārā niîwā.

⁵⁴ Tíí di'ta Galiléiapire akó niî'kere vinho kîî dika yuúka be'ro wiôgi makire yî'riógi, Jesu piáti kîî tutuasé me'ra weé i'yogi weewí. Judéia di'tapi niî'ki dahâgi, teeré weewí.

Jesu sihá masitigire yî'rió'ke niî'

5 Wiôgi dokakî hi makire yî'rióka be'ro Jesu Jerusalépi Judeu masa bosé nimi i'yâgi mahâmi tohawî taha. ² Jerusalére sã'ri sãáka sã'riropire ni'ká sope Ovelha wamêtiri sope niîwî. Tii sopé pi'to naá u'ará tirá apóka pee niîwî. Tii peé hebreu masa yee uúkuse me'ra Betesda wamêtiri. Tii peé sumútohopire ni'kāmukāse tükuri ti'âya marisé tükuri niîwî. ³⁻⁴ Tee tükúripi páharā do'âtirā nukúkāpi kúyawá. Kapêri i'yâtirā, opa yuríri síhará, tohó niiká sihá masitirā niîwā. Tii ditárapire wákútiro ni'karétiri Ô'ákî hire weré ko'tegi i'mî sekî hi dihatá mihápi'. Dihatá, akoré a'mé yã'aká wee mihápi'. Kîî tohó weéka be'ro tii peépi doké yôha mi'tagi yî'rió no'opi'. Tohó weérā naá kîî yî'riósere ko'tērā, toopí kúyákārā niîwā. ⁵ Toopíre ni'ká do'átigi niîwî. Trinta e oito ki'mari wa'ákarō niîwî kîî do'âti wã'koka be'ro. ⁶ Jesu tii ditára tiro yî'riká'gi, toopí kúyagíre i'yáwî. Kîî yoaká do'âtiká i'yâgi, kîîre sēri yã'awî:

—Mi'f yî'rió no'o sí'risari? niîwî.

⁷ Kîî Jesuré yî'tiwí:

—Wiôgi, yî'f re neé wee tamúgi marimí. Niî pe'tisetiri akó a'mé yã'ari kura yî'f tii peépi doké yôha sí'riká, âpêrā yî'f diporo doké yôha mihawā.

⁸ Jesu kîîre niîwî:

—Wã'ká ni'kaya. Mi'f kúyaróre tuu tōré, wa'ágisa'.

⁹ Kîî tohó niirí kurata yî'rió no'o'kipi tohawí. Be'ró wã'ká ni'ka, kîî kúyaróre tuu tōré, sihá ni'kawî. Kîîre yî'rióka nimi saurú niîwî. ¹⁰ Tohó weérā yî'rió no'o'ki kîî kúyá'karore o'maká i'yārā, Judeu masa wiōrā kîîre niîkārā niîwā:

—De'ró weégiti mi'f ni'kaká maríre soo dutíka nimi saurú niîmikā, mi'f kúyaróre o'má sihati? Maríre tohó wee dutí wee'.

¹¹ Kîî naäre yî'tíki niîwî:

—Yî'f re yî'rió'ki “Mi'f kúyaróre tuu tōré, o'má wã'kagisa'”, niíami.

¹² Naá kîîre niîkārā niîwā:

—Noa nohó mi'f re tohó wee dutiáti?

¹³ Kîî Jesuré masítiki niîwî. Jesu sihá masitigire yî'rióka be'ro páhará masá wa'teropi moré su'u wã'kawî. Tohó weégi kîîre i'yã masitiki niîwî.

¹⁴ Be'ró Jesu Ô'ákî hi wi'ipi kîîre boka ehâgi, niîwî:

—Áyuró weéapa. Mi'f yî'rió no'o'kipi niî'. Opáturi yã'áro wee nemoákihipa. Mi'f yã'áro wee nemógi, nemoró yã'áro yî'rigísa', niîwî.

¹⁵ Jesu tohō niiká ti'ógi, Judeu masa wiôrāre werêgi wa'aki niŵwī: —Yi'í re yi'rió'ki Jesu wamêtiki niíami. ¹⁶ Kîi tohō niiká ti'órā, Judeu masa wiôrá Jesu kîi saurú niiká masaré yi'rió'ke kitire masikārā niŵwā. Tohō weérā kîi me'ra uâ ni'ka, kîi re wêhé sî'rikārā niŵwā.

¹⁷ Jesu naāre niŵwī:

—Yi'í paki da'rá nu'kukā'mi. Yi'í kē'ra da'rá nu'kukā', niŵwī Jesu.

¹⁸ Saurú niiká da'ra dutísere Jesu yi'rí ni'kase bu'iri wiôrá kîi re wêhé sî'riwā. Be'ró kîi Ô'ákî hire “Yi'í paki niími” niisére ti'órā, nemoró kîi re wêhé sî'riwā. “Kîi tohō niigi, Ô'ákî hita nií', niigi weemi”, niŵwā.

Jesu Cristo kîi yeé kitire weresé nií'

¹⁹ Jesu naāre niŵwī:

—Diakî hí misāre werêgiti. Yi'í Ô'ákî hi maki yi'í se'saro apêye noho wee masí wee'. Yi'í paki weesére i'ya'. Teé di'akîre weé'. A'tíro nií'. Nií pe'tise yi'í paki weesére yi'í kē'ra weé'. ²⁰ Yi'í re ma'ígi, yi'í paki nií pe'tise kîi weesétisere i'jomí. Ni'károakā sihā masitigire yi'rió'ke nemoró be'ropíre weegísami. Misā teeré i'ya' mariarāsa'. ²¹ Yi'í paki masá wērî'kārāre masomí. Kîi weeró noho yi'í kē'ra yi'í masó sî'rirāre masogísa'. ²²⁻²³ Yi'í paki masá weesétisere besetimi. Yi'í pe'ere masaré “Áyuró weemá” ou “Yā'áro weemá” nií, bese dutíwī. Nií pe'tirā yi'í pakíre áyuró uúkūma. Yi'í kē'rare áyuró uúkūato niigi yi'í re masaré bese dutími. Yi'í re áyuró uúkūtirá, yi'í re o'ôo'ki kē'rare áyuró uúkūtima.

²⁴ Diakî híta misāre niigiti. Yi'í niisére ti'orá, yi'í re o'ôo'kire êho peórā katí nu'kusere kiomá. Naâ bu'íri da'rê no'osome. Naâ pekā me'epi wa'á boo'kārā yi'ri wetí tohama. ²⁵ Diakî híta misāre niigiti taha. Kā'roákā di'sá' Ô'ákî hire moorá yi'í re êho peoátoho. Naâ êho peóri kura nií toha'. Yi'í uúküsere ti'ó, teeré weerá katí nu'kukā'rāsama. ²⁶ Yi'í pakita masaré katí nu'kusere o'ô masimi. Kííta masaré katí nu'kukā' yeé dutígi yi'í re o'ôo'mi. ²⁷ Ô'ákî hi yi'í re masaré bese dutísere kúúwī. Yi'í kîi makí masá weeró noho ipitígi nií tihagi, masaré besé'. ²⁸ Misā a'teré ti'órā ikiítikā'ya. Ni'ká nimi nií pe'tirā wērî'kārā yi'í uúküsere ti'orásama. ²⁹ Teeré ti'órā, masā peeripi nií'kārā masá pe'tia wa'ārāsama. Áyuró weeséti'kārā katí nu'kuahā masarāsama. Yā'áro weé'kārā pe'e bu'íri da'rê bahurió no'oahā masarāsama niŵwī Jesu.

Jesu Cristo “A'tíro weé i'yoise me'ra yi'í paki diakî híta yi'í re o'ôo'wí niisére i'yo'” niisé nií'

³⁰ Jesu wiôrāre nií nemowī taha:

—Yi'í basi, yi'í se'saro masaré bese masítisa'. Yi'í paki iaró, kîi dutíro noho yi'í besé'. Yi'í iaró weé sî'risere weé wee'. Yi'í paki yi'í re o'ôo'ki iaró weé'. Tohō weégi yi'í besesé keoró nií'. ³¹ Yi'í basi yi'í weesére áyuró uúkūkā, “Mí'í uúküse wapa marí'”, nií boosa'. ³² Ápí niími yi'í uúküsere “Áyú nií'” niigi. Kîi tohō niigi yi'í paki Ô'ákî hita niími. Kîi yi'í re “Mí'í weesé áyú nií'” niisé pūrikā, wapatí'. ³³ Misā João wamê yeegipire yeekāhásere sērî yā'a dutirā o'ôo'kārā niŵwī. Kîi keoró yi'tíki niŵwī. ³⁴ Yi'í, yeekāhásere masá áyuró uúkūato niisére a'māgi meheta weé'. Misā yi'riká ia sáá'. Tohō weégi a'tíro uúkū'. ³⁵ João sí'oo' mi'tagi weeró noho niŵwī. Sí'oo'kaha marikā i híro, áyuró bo'rê yuusa'. Teé bo'rê yuuse weeró noho yee kitíre áyuró i'yowí. Misā kîi uúküsere ti'órā, yoátikā teeré e'katíwī. ³⁶ Yi'í weé i'yo'ke João uúkū'ke nemoró wapatí'. Yi'í paki wee dutí'ke nií'. Tohō weesé me'ra yi'í paki diakî híta yi'í re o'ôo'wí niisére i'yo'. ³⁷ Tohō niiká yeekāhásere yi'í paki, yi'í re o'ôo'ki áyuró

uúkūmi. Misâ Ô'âkî hi uúkūsere ti'ó wee'. Kîî bahusére i'yá wee'. ³⁸Tohô niiká yi'î re kîî o'ôo'kire êho peó wee'. Tohô weéro kîî uúkūse misâre sâhá wee'. ³⁹Misâ katî nu'kusere bokarása' niîrâ, Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûrire wio pesásê me'ra bu'ê nu'kukâ'. Misâ tii pûrîkâhasere bu'êrâ, yee kitîreta bu'ê'. ⁴⁰Misâ katî nu'kusere iamîrâ, yi'î re êho peó sî'ri wee'.

⁴¹Masá yi'î re âyuró uúkūkâ iá wee'. ⁴²Yi'î misâre i'yâ masi'. Misâ Ô'âkî hire ma'í wee'. ⁴³Yi'î, yi'î paki iaró a'topîre a'tîwi. Tohô weemîkâ, misâ yi'î re iá wee'. Apí kîî iaró a'tigí pe'ere misâ iarása'. ⁴⁴Misâ basita misâ weesére a'mêri "Áyú", niî kūya'. Ô'âkî hi ni'kí niigí "Áyú" niise pe'ere a'má wee'. Tohô wee kūyará, de'ró weé misâ yi'î re êho peó boosari? ⁴⁵Misâ "Kîî pakípîre werê sâagisami", niî wākūtîkâ'ya. Misâ êho pe'ó'ki Moiséta misâre werê sâagisami. Misâ a'tîro wākùt': "Moisé dutî'kere keoró wee'. Tohô weerâ i'mîsepi wa'ârâsa'", niî wākùt'. ⁴⁶Misâ kîî ohâ'kere êho peórâ pûrikâ, yi'î kê'rare êho peó boosa'. Moisé kîî ohâ'ke, yee kitîta niîwi. ⁴⁷Kîî yi'î re ohâ'kere êho peótîrâ, de'ró weé misâ yi'î uúkūsere êho peó boosari? niîwî Jesu.

Jesu ni'kâmukâsetiri mil imiaré eká'ke niî'

(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)

6 Jerusalépi sihâ masitigire yi'rióka be'ro Jesu Galiléiapi dahâ tohawí taha. Toopí niígi, Galiléiakâha ditara apé pâ'repi pē'âwî. Tii ditârata Tiberiade wamétiwi. ²Masá kîî weé i'yose me'ra do'âtîrâre yi'riókâ i'yârâ, pâhará siru tuúwâ. ³Īsâ apé pâ'repi pē'atârâ, ĩrigípi mihâa, duhíwi. ⁴Tiítare Judeu masa bosê nîmi wa'aátoto Páscoa kâ'roákâ di'sawí. ⁵Jesu pâhará masá kîî re siru tuúkâ i'yâgi, Filipere niîwî:

—No'opí marí â'râ pâharâre ekaátehere ba'asé duúrâ wa'ârâsari?

⁶Filipere de'ró yi'tigísari? niígi, tohó sêri yâ'awí. Jesu pe'le kîî weeátehere masí yuu tohaki niîwî. ⁷Filipe kîî re yi'tiwí:

—Oito muhipûri da'rasé wapa naâre marí páu duu ekákâ, neê ba'â bokatisama.

⁸Kîî tohó niiká ti'ógi, ĩsâ me'rakî hi André, Simão Pedro akabihí Jesuré niîwî:

⁹—A'toré ni'kí wi'magí niîmi. Kîî ni'kâmukâse páu cevada me'ra weé'kepare kiomí. Tohó niiká wa'í piará kiomí. A'té ba'asé â'râ pâharâre neê se'sásome, niîwî.

¹⁰Kîî tohó niiká ti'ógi, Jesu niîwî:

—Naâ niî pe'tîrâre duhí dutiya. Naâ duhiró âyuró taâtiwi. Tohó weerâ niî pe'tîrâ duhíwâ. Ni'kâmukâsetiri mil imiá niîwâ. ¹¹Be'ró Jesu pâuré mií, Ô'âkî hire "Áyú" niîwî. Tu'â eha ni'ko, ĩsâre o'ôwî. Be'ró ĩsâ masá niî pe'tîrâre etiwí. Meharóta wa'í me'ra kê'rare weewí. Īsâ naâ ba'â sî'riro ehâ tu'laro naâre etiwí. ¹²Naâ ba'â yapîka be'ro Jesu ĩsâre niîwî:

—Naâ ba'â di'ase kô'orí niígi, teeré see sâáya, niîwî.

¹³Ni'kâmukâsepa páu niîmi'ke ĩsâ ba'â di'a'kere see sâákâpi maa, doze pi'seri mu'musé pi'seri wihawí. ¹⁴Masá Jesu tohó weeká i'yârâ, kîî re niîwâ: —"Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi a'tiákihi niíapi!" nií'ki â'ritá niî ti'sami.

¹⁵Naâ kîî re ipítî tutuaró me'ra miáa, wiôgi sôróo sî'rimiwa. Kîî pe'le naâ tohó weé sî'risere i'yâgi, kîî se'saro niî sî'rigi ĩrigípi mihâa wa'âwî.

Jesu akó bu'ipi sihâ wâ'ka'ke niî'

(Mt 14.22-27; Mc 6.45-52)

¹⁶Be'ró na'í ke'la wâ'katiri kura ĩsâ ditârapî bu'áawí. ¹⁷Bu'atá, Cafarnaupi wa'ârâ yukúsiپی mihâ sâha, tii ditârare pē'â ni'kawí. Na'íka be'ropi

niŵi. Jesu títare bahutŵi yuhûpi. ¹⁸Īsâ pē'arí kura wī'ró ipítí wēē tuu wā'katiwi. Tohō wa'aká, pā'kōri pakasé wā'kawí. ¹⁹Īsâ yoaró ni'kāmukāse quilômetro wa'áka be'ro Jesu ĩsâ tiropi a'tígi, akó bu'ipi sihâ wā'katiwi. Kīĭre ĩ'yārā, ipítí ikiáwi. ²⁰Kīĭ ĩsâre niŵi:

—Yi'í nií'. Uítikā'ya, niŵi.

²¹Īsâ kīĭre mihâ sâha dutiwi. Kīĭ sâháaka be'ro ĩsâ wa'aró apé pā'repi maatá ehâ bakeo'wi.

Masá ditára sumútohopi kō'ó'kārā Jesuré a'masé nií'

²²Ape nimí masá apé pā'repi tohá'kārā nií tiopihi me'ra ĩsâ pē'á'kere masíkārā niŵā. Tohō niiká “Jesu kīĭ bu'erá me'ra wa'átiami”, niikārā niŵā. ²³Naá tohō nií kŷyari kura apēye yukŷsipawi etákaró niŵi. Jesu kīĭ pakiré “Áyú” niika be'ro teepawí ĩsâ ba'á'karopi etákaró niŵi. Teé Tiberiadekáhasepawi niikaró niŵi. ²⁴Be'ró masá apé pā'repi tohá'karā Jesu, kīĭ bu'erá mariká ĩ'yārā, a'tiro weékārā niŵā. Teé yukŷsipawipi mihâ sâha, Cafarnaupi Jesuré a'māra a'tíkārā niŵā.

Jesu masaré weresé nií'

²⁵Naá tí pā'repi pē'ahārā, Jesuré boka ehárā, kīĭre sérí yā'awā:

—Wiôgi, de'ró niiká mi'í pē'ahaátí a'topíre?

²⁶Jesu naäre yi'tiwí:

—Diakí híta misâre niígiti. Misâ pāu ba'á yapí'kārā nií yuurā yi'íre a'mâ. Yi'í tutuaró me'ra weé'ke pe'ere de'ró niíro weeátí? nií tí'o masítisa'.

²⁷Misâ ba'asé di'akíre wapá ta'a sī'rírā, da'ratíkā'ya. Teé maatá pe'tisé nií'. Apēye ba'asére a'māya. Teé katí nu'kuse o'osé nií'. Teeréta yi'í Ô'ákí hi makí masí weeró noho ipítígi misâre o'ógisa'. Ô'ákí hi yi'í paki yi'íre kīĭ o'ô'ki niisére misâre ĩ'yó tohawí.

²⁸Naá kīĭre sérí yā'awā:

—De'ró weerásari ĩsâ Ô'ákí hi wee dutí'kere āyuró wee yapá da'reo sī'rírā?

²⁹Jesu naäre yi'tiwí:

—Ô'ákí hi misâre wee dutí'ke a'tiro nií'. Yi'íre kīĭ o'ô'kire êho peó dutimi.

³⁰Naá kīĭre sérí yā'awā:

—Yē'e nohó me'ra ĩ'yogísari ĩsâ mi'íre êho peókā? De'ró bahusé weegísari? ³¹Marí yēki simiá maná wamétisere ba'ákārā niŵā. Ô'ákí hi yee kiti ohâka pŷripi niíro nohota teé ba'asé ĩ'mísekāhasere kīĭ o'ô'ke niikaró niŵi, niŵā Jesuré.

³²Kīĭ naäre yi'tiwí:

—Diakí híta misâre niígiti. Moisé ĩ'mísekāhase ba'asére o'ótiki niŵi naäre. Yi'í paki pe'le o'ôki niŵi. Kífta masaré ba'asé ĩ'mísekāhase, diakí híkāhasere o'ômi. ³³Ba'asé ĩ'mísekāhase ĩ'mísepi dihátí'ke nií'. Masaré katí nu'kukā weé'.

³⁴Naá kīĭre niŵā:

—Wiôgi, teé ba'asére ĩsâre o'ô nu'kukā'ya.

³⁵Jesu naäre niŵi:

—Yi'íta ba'asé ĩ'mísekāhase nií'. Katí nu'kukā weé'. Yi'íre êho peó siru tuúgi neé ihá boásome. Neé ako wiósome. A'tiro nií'. Ba'á yapígi ihá boátimi. Sī'rí yapígi ako wiótimi. A'té weeró noho yi'íre êho peorá yapíra weeró noho āyuró tí'ó yā'a nu'kurāsama. ³⁶Yi'í too dipóro nií'karó nohota

yi'ŋre i'lyâmira, misâ êho peó wee'. ³⁷Ni' pe'tirã yi'ŋ paki o'ô'kãrã yi'ŋre êho peósama. Yi'ŋre naâ êho peókã, naãre yê'etikã weesomê. ³⁸I'mîsepi ni'ŋki yi'ŋ iaró weégi a'títiwi. Yi'ŋre o'ô'ki dutiró pe'ere weégi a'tíwi. ³⁹Ki'ŋ a'tíro iamí. Ki'ŋ yi'ŋre o'ô'kãrãre bahuriókã iatími. Naâ pekã me'epi wa'aká iatími. Be'ropí a'ti imí koho pe'tiká, yi'ŋ naãre masoká iasamí. ⁴⁰Yi'ŋre o'ô'ki a'tíro weekã iamí. “Ni' pe'tirã yi'ŋre êho peórã katí nu'kukã'rãsama”, ni'ŋmi. Yi'ŋ a'ti imí koho pe'tiká, naãre masogísa, ni'ŋwí Jesu.

⁴¹Jesu “Yi'ŋ i'mîsepi dihátiki ba'asé weeró noho niigí ni'ŋ” niiká tí'órã, Judeu masa wiórã ki'ŋ me'ra uâ wa'ãwã. ⁴²A'tíro ni'ŋwã:

—Ár'i tohó uúkúgi, Jesu José makí meheta ni'ŋti? Ki'ŋ pakí, ki'ŋ pakoré marí masí!. De'ró weégi ki'ŋ “I'mîsepi ni'ŋki dihátíwi”, ni'ŋti?

⁴³Naâ tohó niiká tí'ógi, Jesu ni'ŋwí:

—Yi'ŋre uukahátikã'ya. ⁴⁴Neê ni'ŋki naâ iaró yi'ŋre siru tuú masitisama. Yi'ŋre o'ô'ki yi'ŋ paki naâ yi'ŋre êho peókã ia sãami. Ki'ŋ ia sãá'kãrã di'akí siru tuú masisama. Yi'ŋre siru tuúrãre a'ti imí koho pe'tiká, masogísa'. ⁴⁵Ô'ákí hi yee kiti weré mi'tarã a'tíro ohãkãrã ni'ŋwã: “Ô'ákí hi ni'ŋ pe'tirãre bu'égisami.” Tohó weérã ni'ŋ pe'tirã yi'ŋ paki weresére tí'ó êho peórã yi'ŋre siru tuúrãsama.

⁴⁶Neê ni'ŋki masí Ô'ákí hi yi'ŋ pakire i'lyátimi. Yi'ŋ ki'ŋ me'ra ni'ŋki di'akí i'lyáwi. ⁴⁷Diakí híta misãre ni'ŋgiti. Yi'ŋre êho peógi katí nu'kugisami. ⁴⁸Yi'ŋ i'mîsekãhase ba'asé ni'ŋ. Katí nu'kusere o'ô'. ⁴⁹Misã yêki simiã yukí mariró, masá marirópi manãre ba'ãkãrã ni'ŋwã. Teeré ba'ã'kãrã ni'ŋmirã, wêria wa'ãkãrã ni'ŋwã. ⁵⁰Yi'ŋ pe'e ba'asé i'mîsekãhase pe'ere uúkú!. Teeré ba'ãrã, katí nu'kukã'rãsama. ⁵¹Teé ba'asé i'mîsepi dihátiki yi'ŋta ni'ŋ. Teeré ba'ãrã, katí nu'kukã'rãsama. Yi'ŋ ba'asé o'osé yi'ŋ ipí ni'ŋ. Yi'ŋ ipiré a'ti imí kohokãharãre katí nu'ku dutigi o'ôgiti, ni'ŋwí Jesu.

⁵²Ki'ŋ tohó niiká tí'órã, Judeu masa wiórã a'mêri uúkúwã:

—De'ró weé maríre á'r'i ki'ŋ ipiré ba'à duti boosari?

⁵³Jesu naãre ni'ŋwí:

—Diakí híta misãre ni'ŋgiti. Misã yi'ŋ Ô'ákí hi maki masí weeró noho ipitígi yéé ipiré ba'ãtirã, yéé díre si'ritirã, katí nu'kusome. ⁵⁴Yi'ŋ ipiré ba'arã, yéé díre si'rírã pe'e katí nu'kukã'rãsama. Naâ wêria be'ro a'ti imí koho pe'tiká, naãre masogísa'. ⁵⁵Yéé ipí ba'asé waro ni'ŋ. Yéé díi si'risé waro ni'ŋ. ⁵⁶Yéé ipiré ba'agí, yéé díre si'rigí yi'ŋ me'ra ni'ŋmi. Yi'ŋ kê'ra ki'ŋ me'ra ni'ŋ. ⁵⁷Yi'ŋ paki katí nu'kugi yi'ŋre o'ô'wí. Yi'ŋ ki'ŋ me'ra katí!. Tohó weégi yi'ŋ ipí ba'agíre katí nu'kukã weegíti. ⁵⁸Yi'ŋ i'mîsepikãhase ba'asé dihátikere uúkú!. A'té ba'asé maná misã yêki simiã ba'ã'ke weeró noho ni'ŋ wee!. Naâ teeré ba'ãmirã, wêria wa'ãkãrã ni'ŋwã. Yéé ipiré ba'arã pûrikã katí nu'kukã'rãsama, ni'ŋwí Jesu.

⁵⁹Jesu naãre a'teré Cafarnaupi Judeu masa nererí wi'ipi bu'êwí.

Masá Jesuré siru tuú du'u'ke ni'ŋ

⁶⁰Jesuré siru tuúrã ki'ŋ bu'esére tí'órã, a'tíro ni'ŋwã:

—Ki'ŋ weresé diãsa yi'ria!. Noã teeré tí'o masí boosari?

⁶¹Tohó uúküsere tí'ógi, Jesu naãre ni'ŋwí:

—Misã yi'ŋ tohó uúküsere tí'sãtisari? ⁶²De'ró wa'à boosari yi'ŋ Ô'ákí hi maki masí weeró noho ipitígi opãturi too dípóro yi'ŋ ni'ŋkaropi mihãakã taha? Misã teeré i'lyãrã, de'ró tí'ó yã'a boosari? ⁶³Espírito Santo katisére o'ômi. Marí ipí maríre katisé o'ó wee!. Yi'ŋ ba'asé, si'risére uúkúgi,

po'peápi ehêri pō'rakāhasere uúkūgi weé'. Yi'f uúkūserere êho peórã katî nu'kukã'rāsama. ⁶⁴Āpêrã misã tiropîre yi'f werêmikã, yi'f re êho peótima yuhûpi, níwî Jesu.

Jesu kîf re êho peótiahãre neê waropîta masî tohaki níwî. Tohõ niikã kîf re âpêrãre wêhe dutígi o'oákîhi kē'rare masî tohawî.

⁶⁵Jesu masaré níwî:

—Tohõ weégi yi'f misãre mehêpi ní'karo nohota neê ní'kí kîf iaró yi'f re siru tuú masítisami. Yi'f paki o'ò no'orã di'akî siru tuú masísama, níwî Jesu.

⁶⁶Tiíta pãharã kîf re siru tuúmi'kãrã siru tuú du'ukã'wã. ⁶⁷Naã tohõ weekã ì'yãgi, Jesu ìsã kîf bu'erãre sêri yã'awî:

—Misã kē'ra wa'ã sî'risari?

⁶⁸Simão Pedro kîf re yã'tiwî:

—Wiôgi, ìsã noã pe'ere siru tuú boosari? Mî'f uúkūse katî nu'kusere o'ò. ⁶⁹Ìsã mî'f re êho peó toha'. Ìsã masî', mî'f ayugí Ô'ákî hi besé'kita ní'f.

⁷⁰Jesu ìsãre níwî:

—Yi'f misã dozere besewî. Yi'f tohõ weéka be'ro níimikã, ní'kí misã me'rakî hi wãti yagí níimi.

⁷¹Jesu tohõ níngi, Juda Iscariotere, Simão makire níngi weewî. Juda ìsã me'rakî hi níimiwî. Tohõ níimigi, be'ropîre Jesuré ì'yã tu'tirãpîre o'òwî.

Jesuré kîf akabihírá Judéia di'tapi mahãmi toha duti'ke ní'

7 Jesu masaré bu'êka be'ro Galiléiapi ì'yã kusíawî. Kîf Judeu masa wêherí níngi, Judéia di'tapîre wa'ã sî'ritiwî. ²Tiítare Judeu masa yêki simiã wi'sêriakã naã weé'kere wãkû siru tuurãtirã weewã. Tohõ weerã tí bosê ními níiãtoho diporoakã Jesu akabihírá kîf re níwã:

³—A'topîre tohã ke'atikã'ya. Mî'f bu'esére siru tuurã tiro Judéiapi toháagisa'. Toopí naãpîre weé ì'yogí wa'ãya. ⁴Masã mî'f re masî dutigi, naã ì'yãtîropi weé ì'yotikã'ya. Mî'f teeré weé ì'yogí, ní pe'tirã ì'yóropi weé ì'yogí wa'ãya, níwã.

⁵Kîf akabihírápita kîf re êho peótiwã. ⁶Jesu naãre níwî:

—Yi'f no'ó iaró wa'ã masítisa'. Yi'f paki yi'f re kûú'ke ehã wee' yuhûpi. Misã pûrikãre wíó wee'; no'ó iaró wa'ã masî'. ⁷A'ti imí kohokãharã yã'ãro weerã misãre ì'yã tu'titima. Naã yã'ãro níisétí'kere werekã, yi'f re ì'yã tu'tima. ⁸Misã bosê níimire ì'yãrã wa'ãya. Yi'f paki yi'f re kûú'karo ehã wee'. Tohõ weégi ní'kãroakã maa yi'f a' wa'ã wee', níwî Jesu. ⁹Tohõ níika be'ro Galiléiapita tohákwî.

Jesu wi'sêriakã weerí bosê níimire ì'yãgi wa'ã'ke ní'

¹⁰Kîf akabihírá Jerusalépi bosê ními ì'yãrã wa'ãwã. Be'ropí Jesu kē'ra kîf akabihíráre siru tuú wã'kawî. Toopîre neê etãgi, masã ì'yotiwî. Kîf re masikã íatfwî. ¹¹Tí bosê ními níikã, Judeu masa wiôrã Jesuré a'mãrã, “Sô'ó níiki waro no'opí níisari?” níikãrã níwã.

¹²Jesuré pãharã masã a'tíro níikãrã níwã. Āpêrã “Ayugí níimi”, níikãrã níwã. Āpêrã pe'e “Níitimi, masaré ní soogi yã'agí níimi”, níikãrã níwã.

¹³Judeu masa wiôrãre úrã, ní pe'tirã tí'óropi Jesu yeekãhasere uúkútiwã.

¹⁴Jerusalépi bosê ními de'kôtiri kura Jesu Ô'ákî hi wi'ipi sãhá, masaré bu'êwî. ¹⁵Kîf bu'esére tí'órã, Judeu masa wiôrã tí'o mariãwã.

—Á'rí bu'ëtíimigi, de'ró weégi toð kã'ro masíti? níwã.

¹⁶ Jesu naäre niŵwī:

—Yi'ŋ bu'esé, yee mehéta nií'. Yi'ŋ paki, yi'ŋ re o'òo'ki yee nií'. ¹⁷No'ó Ò'ákí hi iaró weé s'i'rigi noho yi'ŋ uúküsere “Diakí híta nií’”, nií masígisami. “Ò'ákí hi dutiró bu'èmi. Kíí iaró bu'ètimi”, niígisami. ¹⁸Ni'kí kíí iaró uúkú ma'agi “Kíí äyuró uúkú me'rimi” niiká tí'ó s'i'risami. Ápí Ò'ákí hi iaró weregí pe'e masá “Ò'ákí hire äyú yi'riami” niiká iasamí. Kíí püriká nií sooti, diakí hí uúküsami.

¹⁹Misâre Ò'ákí hi dutí'kere Moisé o'òki niŵwī. Tohó weemíká, misá neé ni'kí teé dutisére weé wee!. De'ró weerá misá yi'ŋ re wéhé s'i'riti? nií sérí yā'awī.

²⁰Masá kíí re niŵwā:

—Noá mi'ŋ re wéhé s'i'riti? Mi'ŋ wātí sáháa no'o'ki níisa'.

²¹Jesu naäre niŵwī:

—Sihâ masitigire saurú niiká yi'rióká i'yâ ikiá tiharā, yi'ŋ re wéhé s'i'ri'. ²²De'ró weerá misá ikiáti? Moisé misâre a'tíro dutíki niŵwī: “Misá pó'ra imiaré ni'ká semana bahuáka be'ro naâ ò'rekihí yapa kaserore yehé kō'aya”, niíki niŵwī. Kíí tohó dutiátotoho díporo misá yēki simiá maatá tohó wee miháti tohakārā niŵwā. Apé tero naâ saurú niiká bahuá boosama. Naâ bahuáka be'ro ni'ká semana keoró saurúta nií boosa' taha. ²³Misá Moisé dutí'kere keoró weé s'i'rirā, saurú niímiká, naâ ò'rekihí yapa kaserore yehé kō'asa!. Tohó weemírā, yi'ŋ saurú niiká ni'kiré yi'rióká i'yārā, yi'ŋ me'ra tí'sá weeti? ²⁴Bu'íkáhase bahú yoaropikáhase di'akí re i'yâ besetiká'ya. Keoró i'yâ toharāpi beseýá, niŵwī Jesu.

Jesu kíí i'mísepi a'tí'kere uúkú'ke nií'

²⁵Jesu masaré bu'erí kura äpērā Jerusalé kāharā niŵwā:

—Á'ritá niíti naâ wéhé s'i'ri wapagi? ²⁶Kíí nií pe'tirā i'yóropi bu'ègi weemí. Naâ kíí re neé mehéká niítiamá. Apé tero weerá wiðrā á'rí Ò'ákí hi máki kíí besé'ki niími niisére èho peósari? ²⁷Á'rí Ò'ákí hi besé'ki niítisami. Kíí yaá makare marí masí!. Ò'ákí hi besé'ki niiká pürikäre, marí kíí a'tí'karopire masíti boopā, niŵwā.

²⁸Jesu kíí bu'erí kura naâ tohó nií uúküká tí'ógi, tutuaró naäre niŵwī:

—Misá yi'ŋ re masí!, niími baa. Tohó niiká yi'ŋ a'tí'karopire masí!. Yi'ŋ iaró me'ra a'títiwi. Yi'ŋ re o'òo'ki diakí hí weegí niími. Misá kíí re masí! wee!. ²⁹Yi'ŋ kíí tiropi nií'ki nií!. Tohó weégi kíí re masí!, niŵwī Jesu.

³⁰Kíí tohó niiká tí'órā, kíí re bu'íri da'reri wi'lipi miáa s'i'rimiwā. Ò'ákí hi kúú'ke ehâti yuuká, kíí re miáatiwā. ³¹Masá pähará kíí re èho peówā. A'tíro niŵwā:

—Too pürikäre Ò'ákí hi besé'ki Cristo a'tígi, á'rí weé i'yo'ke nemoró weegisari? niŵwā.

Jesuré bu'íri da'reri wi'lipi miáa s'i'rimi'ke nií'

³²Fariseu masa “Á'rí Ò'ákí hi besé'ki niími” niisére tí'òkārā niŵwā. Tohó weerá sacerdotéa wiðrā me'ra Ò'ákí hi wi'li ko'terā surárare Jesuré yé'è dutirā o'òo'kārā niŵwā. ³³Jesu pe'e masaré a'tíro niŵwī:

—Yi'ŋ misá me'ra yoátiká niígisá!. Be'ró yi'ŋ re o'òo'ki tiropi wa'ágiti.

³⁴Yi'ŋ re a'mâ siru tuurā, misá bokasomé. Yi'ŋ wa'arópire wa'â masísome.

³⁵Judeu masa wiðrā a'mêri sérí yā'awā:

—Á'rí yi'ŋ re bokasomé niígi, no'opí wa'ágisari? Kíí Judeu masa grego masa tiropi wa'ástea'kāräre bu'è sihagi wa'ágisari? Grego masa ké'rare

bu'êgisari? ³⁶Kîî tohò ni'ke de'ró niî sî'riro weeápari? niî a'mêri sêri yâ'awâ.

Ako wiósekâhasere Jesu werê'ke niî'

³⁷Jesu bosê nîmi naâ wee tióri nîmire wâ'kâ ni'ka, tutuaró me'ra niîwî: —Ako wiórâ, yi'î tiropi a'tî, sî'rírâ a'tiá. ³⁸Tohò weérâ yi'îre êho peókâ, misa yeé ehêri pō'rariپی diâ akó a'mâ biro nu'kuro weeró noho niîrosa'. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūriپی niî'karo nohota niîrosa', niîwî Jesu.

³⁹Kîî akó a'mâ biro nu'kusere uúkūgi, Espírito Santore uúkūgi weewí. Kîîta Jesuré êho peórâpire sâháakihî niîgisami niîgi, tohò niîwî. Tiítare Espírito Santo kîî a'tiátoho diporo niîwi. Jesu kîî wêri masa miháti yuukâ, Espírito Santo a'títiwî yuhûpi.

Masá naâ dika watíse niî'

⁴⁰Âpêrâ Jesu uúkū'kere ti'órâ, a'tîro niîwâ:

—Diakî híta niî'. Á'ri “Ô'âkî hi yee kiti werê mî'tagi a'tiákihî niîápi” naâ niî'kita niîmi.

⁴¹Âpêrâ a'tîro niîwâ:

—Á'ri Ô'âkî hi besé'ki Cristo niîmi, niîwâ.

Âpêrâ pe'e “Ô'âkî hi besé'ki de'ró Galiléiakî hi niî boosabe. ⁴²Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūriپی a'tîro niîwi: ‘Ô'âkî hi besé'ki Davi weeró noho Belé'kî hi niîgisami. Kîî paramî niî turiagipi niîgisami’, niî ohâ no'owi”, niîwâ.

⁴³Jesuré masá niî'karo noho wákūtiwâ. Tohò weérâ dika watíá wa'áwâ.

⁴⁴Âpêrâ kîîre bu'îri da'reri wî'ipi miáa sî'riwâ. Tohò weé sî'rimirâ, weetíwâ.

Judeu masa wiórâ Jesuré êho peóti'ke niî'

⁴⁵Ô'âkî hi wî'li ko'terâ surára Jesuré yê'ê dutirâ o'ôo' no'o'kārâ a'tîro weewá. Naâ o'ôo'kārâ tiro fariseu masa, tohò niîkâ sacerdotéa wiórâ tiropi mahâmi tohawâ. Toopí naâ etakâ, wiórâ naâre sêri yâ'akārâ niîwâ:

—De'ró weérâ Jesuré yê'ê miítitiati? niîkārâ niîwâ.

⁴⁶Surára naâre yi'tíkārâ niîwâ:

—Neê ni'kî kîî weeró noho uúkūkâ, ti'otírâ niîkâti.

⁴⁷Fariseu masa naâre niîkārâ niîwâ:

—Misá kē'ra kîî bu'ê'kere ti'órâ, êho peoáti? Niî soo no'oati? ⁴⁸Áyuró ti'lo masíya. Neê ni'kî wiôgi, neê ni'kî fariseu masi kîîre êho peótima. ⁴⁹Sóhá páhará kîî weresére êho peórâ, Ô'âkî hi Moisére dutisé kû'kere masíti butia'ma. Ô'âkî hi naâre bu'îri da'rêgisami, niîkārâ niîwâ surárare.

⁵⁰Nicodemo yamîpi Jesuré i'yâgi ehâ'ki fariseu masi niîki niîwî. Kîî me'rakâharâ wiórâre a'tîro niîki niîwî:

⁵¹—Maríre dutisé a'tîro niî': “Ni'kî kîî yâ'áro weé'kere i'yâ toharâpi, bu'îri da'reró iá”, niî', niîki niîwî.

⁵²Naâ kîîre niîwâ:

—Mi'y kē'ra Galiléiakî hi niîti? Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūriپی bu'êya. Neê ni'kî Ô'âkî hi yee kiti werê mî'tagi Galiléiakî hi niîtimi, niîkārâ niîwâ.

Yâ'áro weegóre werê sâa'ke niî'

⁵³Niî pe'tirâ masá Jerusalépi bosê nîmi ehâ'kārâ naa yeé wî'seripi dahâ tohawâ.

8 Jesu pe'e i'rigí Oliveira wamêtikihipi wa'áwî. ²Be'ró ape nîmí bo'reakâ Ô'âkî hi wî'ipi wa'áwî taha. Masá niî pe'tirâ kîî tiropi nerê wâ'katiwâ. Kîî ehâ nuha, naâre bu'êwî. ³Kîî bu'erí kura Moisé dutí'kere

bu'erá, tohò niiká fariseu masa Jesu tirópi etāwā. Naâ ni'kó numiô āpí koô marapí niitigi me'ra yā'áro weemigo tō'ókore masá i'yóropi mii ehāwā.

⁴Naâ Jesuré niitwā:

—Wiôgi, a'tígo koô marapí niitigi me'ra yā'áro weegóre boka ehaápi. ⁵Moisé tohò weegó nohore i'tá peeri me'ra doke wéhé dutiki niitwī. Mi'í waro de'ró niiti?

⁶De'ró yi'tigisari? niitwā, kī'ire tohò sēri yā'awā. Naâ a'tíro wākúwā: “Kī'í mehēkā yi'tiká, wiôrāre werē sāarāsa”, niit wākúwā. Naâ sēri yā'aká ti'ógi, mu'ri ke'a, kī'í amû pi'ka me'ra nukúkapi ohāwī. ⁷Naâ kī'ire sēri yā'a nu'kuká i'yāgi, kī'í wā'ká ni'ka, naāre niitwī:

—Misā wa'terore no'ó niigí neē ni'kāti yā'áro weetigi, i'tāga mií, koōre dokē ni'kaya.

⁸Be'ró mu'ri ke'a, ohā nemowī taha. ⁹Kī'í tohò niiká ti'órā, naâ bu'ritirā ti'ó yā'awā. Tohò weerā siāpe me'ra niit pe'tirā uí wiha pe'tia wa'āwā. Bikirā wihá mi'tawā. Be'ró āpērā kē'ra siru tuú wihawā. Jesu ni'kitá koô numiô me'ra tohā nuhawī. ¹⁰Kī'í wā'ká ni'ka, koô ni'koréta i'yāgi, niitwī:

—Mi'í re werē sāarā waro no'opí wa'aáti? Mi'í re “i'tá me'ra doke wéhéro iá”, niitiatí?

¹¹Koô kī'í re niitwō: —Niitiamā.

Jesu koōre niitwī:

—Yi'í kē'ra mi'í re “Bu'iri da'reró iá”, niit wee!. Wa'āgosa!. Opāturi yā'áro wee nemótikā'ya maha, niitwī.

Jesu sī'óo'se weeró noho kī'í niisē niit'

¹²Jesu masaré bu'ê nemogi, a'tíro niitwī:

—Yi'í a'ti nukúkākāharāre sī'óo'se weeró noho niit'. Yi'í re siru tuúrā na'í tī'aropi niirā weeró noho niitima. Yi'í naâ me'ra niit nu'ku!. Naâ de'ró weeātehere i'yó!. Tohò weerā āyuró niisēti masima.

¹³Kī'í tohò niiká ti'órā, fariseu masa Jesuré niitwā:

—Mi'í basi mi'í weesére uúkūkā, mi'í uúkūse wapa marí!.

¹⁴Jesu naāre niitwī:

—Yi'í basi yi'í weesére uúkūmikā, yi'í uúkūse wapatí!. Yi'í niit'karopi yi'í dahā tohaatehere masí!. Misā pūrikā yi'í niit'karo yi'í dahā tohaatohopire masí wee!.

¹⁵Misā a'ti imí kohokāharā wākusé me'ra besé!. Yi'í pūrikā yi'í se'saro neē niit'kiré besé wee!. ¹⁶Yi'í beségi, keoró besé boosa!. Yi'í iaró besé wee!. Yi'í paki, yi'í re o'óo'ki me'ra besé!. ¹⁷Misāre dutisé naâ ohā'ke a'tíro niit': “Piárā masā niit'karo noho naâ i'yā'kere werē sāakā, ēho peóro iá!”. ¹⁸Yi'í weresé kē'ra tohōta niit'. Yi'í, yi'í paki yi'í re o'óo'ki me'ra yeekāhásere āyuró uúkū!. Tohò weéro yi'í uúkūse keoró niit'.

¹⁹Naâ Jesuré sēri yā'awā:

—Too pūrikāre mi'í paki no'opí niisari?

Jesu naāre yi'tiwī:

—Misā yi'í re masí wee!. Yi'í paki kē'rare masítisa!. Yi'í re masirā pūrikā, kī'í kē'rare masí boopā, niitwī.

²⁰Jesu tohò uúkūgi, Ō'ākī hi wi'lipi niitwī. Masā niyēru o'órā naâ sāasé akari tiropi niitwī. Kī'í toopí niiká, kī'í paki kī'í re kūt'ke ehāti yuukā, neē niit'kí kī'í re bu'iri da'rerí wi'lipi miáatiwā.

Jesu “Yi'í wa'aátohopire misā wa'āsoma” niit'ke niit'

²¹Jesu Judeu masa wiôrāre niitwī:

—Yi'í wa'āgi wee!. Yi'í wa'āka be'ro misā yi'í re a'mārāsa!. Misā akobohó no'oya marirā wērrāsa!. Yi'í wa'aátohopire misā wa'ā masisome.

²² Naâ a'mêri sêri yâ'awâ:

—Kîî basi wêhé, wêrîgisari? Tohô weerâ kîî wa'aátôhopire marí wa'â masitisari?

²³ Jesu naâre niîwî:

—Misâ a'ti nukúkākāharā niî'. Yî'î i'mî sekî hi niî'. ²⁴ Tohô weégi misâre too dipóro “Akobohó no'oya marirá wêrîrâsa!”, niîâpi. Misâ yî'îre “Kîîta niîmi”, niî êho peó wee'. Tohô weerâ misâ akobohó no'oya marirá wêrîrâsa!.

²⁵ Naâ Jesuré sêri yâ'awâ:

—Mî'î noa nohó niîti?

Jesu naâre niîwî:

—Neê waropi misâre werê tohamiwi. ²⁶ Yî'î pehe waró misâre weresé kió'. Tohô niikâ misâre bu'îri da'reátehe kê'rare kió'. Yî'îre o'ô'ki diakî hí uúkûmi. Kîî uúkû'kere, yî'î ti'ó'kere misâre a'ti nukúkākāharâre werê turia!, niîwî Jesu.

²⁷ Jesu tohô uúkûgi, kîî pakî Ô'âkî hireta uúkûgi weemíwî. Masá pe'e kîî tohô uúkûsere ti'ô masitiwâ. ²⁸ Tohô weégi Jesu naâre niîwî:

—Misâ yî'îre i'miâropi tuu moró ni'korâpi, yî'î Ô'âkî hi besé'ki niisere masîrâsa!. “Kîî iaró weetiîpi”, niîrâsa!. Yî'î pakî yî'îre werê'ke se'sarore misâre werê!. ²⁹ Yî'îre o'ô'ki yî'î me'ra niîmi. Yî'î kîî ti'sasé di'akîre weé!. Tohô weégi yî'îre neê kô'â wâ'katimi.

³⁰ Jesu tohô niikâ ti'órâ, pâharâ kîîre êho peówâ.

Ô'âkî hi pô'ra yee kití, apêye yâ'âro weé nu'kurâ yee kití niî'

³¹ Jesu Judeu masa kîîre êho peórâre a'tîro niîwî:

—Misâ yî'î uúkûsere yî'tîrâ, yî'î bu'erâ niîrâsa!. ³² Tohô weerâ misâ diakî hí niisere masîrâsa!. Teeré diakî hí niisere masîrâ, misâ yâ'âro weesere dutigí doka niîsome.

³³ Naâ kîîre niîwâ:

—De'ró weégi mî'î “Yâ'âro weesere dutigí doka niîsome”, niîti? Îsâ Abraão paramerâ niî turiarâ niî'. Îsâ âpí dutisé doka niîti tohawi.

³⁴ Jesu naâre niîwî:

—Diakî híta misâre niîgiti. Niî pe'tirâ yâ'âro weerâ naâ yâ'âro weesere du'u masîtirâ, tee dokâ niî nu'kusama. ³⁵ Ni'kî âpêrâre da'rá ko'tegi kîî wiôgi yaá wi'ikî hi waro niîtimi. Tí wi'î wiôgi makî pe'e tí wi'ikî hi waro niîmi. ³⁶ Yî'î Ô'âkî hi makî misâ yâ'âro weesé doka niîmi'kârâre yî'ri wetikâ weégi a'tíwi. Tohô weéka be'ro diakî híta misâ yî'riô no'o'kârâ niîrâsa!. ³⁷ Yî'î misâ Abraão paramerâ niî turiarâ niisere masî toha!. Tohô niîmirâ, misâ yî'î uúkûsere êho peó si'ritisa!. Tohô weerâ yî'îre wêhé si'risa!. ³⁸ Yî'î pakî yî'îre i'lyó'kere misâre werê!. Misâ pûrikâ misâ pakî dutí'kere weésa!.

³⁹ Naâ kîîre niîwâ:

—Îsâ yêki Abraão niîmi.

Jesu naâre niîwî:

—Misâ Abraão paramerâ niî' niîrâ, kîî weé'karo weeró noho wee boósa!. ⁴⁰ Diakî hí kâhase yî'î pakî bu'ê'kere werêmikâ, yî'îre wêhé si'ri!. Abraão neê tohô weetiki niîwî. ⁴¹ Misâ pe'e misâ pakî weesé nohore weésa!, niîwî Jesu.

Kîî tohô niikâ ti'órâ, naâ niîwâ:

—Îsâ, pakî marirá, tohô boká'kârâ weeró noho niî wee!. Ô'âkî hi ni'kitá îsâ pakî niîmi.

⁴² Jesu naâre niîwî:

—Misâ diakî hîta Ô'âkî hi îsâ paki niîmi niîrã, yi'î re ia boósa! Yi'î kîî me'ra niî'kita a'tîwi. Yi'î iaró a'tîtiwi. Ô'âkî hîta yi'î re o'ôo'wî. ⁴³De'ró weérã misâ yi'î uúkûsere ti'ó masí weeti? A'tîro niî! Misâ yi'î uúkûsere ti'ó êho peó sî'ri wee! Tohó weérã tohó weé! ⁴⁴Misâ paki wâtî niîmi. Misâ kîî yarã niî! Tohó weérã kîî iaró weé sî'ri! Kîî neé waropita masaré wêhé kô'agi niî tohaki niîwî. Kîî neé kã'roákã diakî hí kãhasere weetîmi. Neé ni'kãti diakî hí uúkûtisami. Kîî niî soogi niîmi. Tohó weégi niî soose me'rata uúkûsami. Kîî niî soose piha tîhagi, niî soose paki niîmi. ⁴⁵Misâ pe'e yi'î diakî hí uúkûse bu'îri yi'î re êho peó wee! ⁴⁶Noa nohó yi'î re “Mî'î yã'â niî”, niî boosari? Yi'î diakî hí uúkûmikã, de'ró weérã yi'î re êho peó weeti? ⁴⁷Ô'âkî hi pô'ra kîî uúkûsere ti'ó yi'timã. Misâ kîî yarã meheta niî! Tohó weérã yi'î uúkûsere ti'ó êho peó sî'ri wee! niîwî Jesu.

Abraão díporo Cristo niî toha'ke niî'

⁴⁸Jesu tohó niiká ti'órã, Judeu masa kîî re niîwã:

—Îsâ mî'î re Samariakî hi, wâtî sãháa no'o'ki niî' niîrã, diakî hîta niî'.

⁴⁹Jesu naãre niîwî:

—Yi'î wâtî sãháa no'o'ki meheta niî! Yi'î weesé me'ra yi'î pakire masá äyuró uúkûkã weé! Misâ pe'e yi'î weesére î'yãrã, “Yã'áro weégi weemî”, niî! ⁵⁰Yi'î, yeekãhásere masá äyuró uúkûiato niisére a'mãgi meheta weé! Ni'ká niîmi yi'î re äyuró uúkûgi. Kîîta besegísami. ⁵¹Diakî hîta misãre niîgiti. Yi'î uúkûsere ti'ó êho peógi wêrisome.

⁵²Naã Jesuré niîwã:

—Mî'î “Yi'î uúkûsere ti'ó êho peógi wêrisome” niisére îsã äyuró masí! Mî'î wâtî sãháa no'o'ki niî! Too díporokãharã niî pe'tirã Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarã, tohó niiká Abraão wêri pe'ti diha wa'ãkãrã niîwã. ⁵³Mî'î îsã yêki Abraão yi'rióro niîti? Kîî, tohó niiká Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarã kê'ra wêria wa'ãkãrã niîwã. Mî'î waro yami nohó niîti tohó niî uúkûgi?

⁵⁴Jesu naãre niîwî:

—Yi'î, yi'î basi, ni'kitã äyuró uúkû me'rise wapa marí! “Îsã paki Ô'âkî hi niîmi” misã niigita yi'î re äyuró uúkûmi. ⁵⁵Misã kîî re masítisa! Yi'î pûrikã masí! Yi'î kîî re masí wee! niîgi, misã weeró noho niî soose pihagi niî boosa! Diakî hîta niî! Yi'î kîî re masí! Kîî dutisére weé! ⁵⁶Misã yêki Abraão yi'î a'ti nukûkãpi a'tiãtehere êho peógi, e'katí yuuki niîwî.

⁵⁷Naã kîî re niîwã:

—Mî'î cinquenta ki'mari kiotímigi, Abraãore î'yãri? ⁵⁸Jesu naãre niîwî:

—Diakî hîta misãre niîgiti. Abraão bahuaátoto díporopi yi'î niî tohawî.

⁵⁹Kîî tohó niiká ti'órã, naã îtã peeri me'ra doke wêhé sî'rimiwã. Kîî pe'e naãre du'tíkã'wî. Be'ró tií wi'î Ô'âkî hi wi'ipi niî'ki naã wa'teropi wihãa wa'ãwî.

Jesu kapêri î'yâtigi bahuá'kire yi'rió'ke niî'

9 Jesu toó yi'ri'ká'gi ni'ká imí kapêri î'yâtigire î'yãwî. Kîî wi'magípita kapêri î'yâtigi bahuákî niîwî. ²Kîî re î'yãrã, îsã Jesuré sérî yã'awi:

—Îsãre bu'egí, de'ró weégi ã'rí kapêri î'yâtigi bahuápari? Noa yeé bu'îri niîpari? Kîî paki simiã yee bu'îri ou kîî yeé bu'îri?

³Jesu îsãre niîwî:

—Kîî yã'áro weé'ke bu'îri nií wee! Kîî paki simiã kê'ra bu'îri moomá. Kîî me'ra Ô'âkî hi äyuró weesére î'yó sî'rigi, kîî re tohó bahugí bahuákã weékî niîwî. ⁴Ni'károákã Ô'âkî hi yi'î re o'ôo'ki kû'kere weeró íã' niiri

kura nií'. Yamîpi marí da'ra masítiro weeró noho be'ropí kîî kûú'kere weeté basiótisa'. ⁵Yií' a'ti imí kohopí niirí kura masaré sî'ó'o'se weeró noho nií'. Yií' naâre Ô'âkî hi yeere masiká weé', niíwî.

⁶Jesu tohó níka be'ro nukúkâpi i'sê kooore e'o kúúwî. Be'ro teeré di'tâ moreró ôrê mii, kapêripi tuú wa'rewî. ⁷Be'ró kîîre niíwî:

—Siloé wamétiro naâ yeêka ditarapi mi'f kapêrire tuu koégi wa'âya, niíwî. Siloé “O'ô'o'ki” nií si'rriro weésa'.

Be'ró kîî toopí wa'â, kîî kapêrire tuu koéki niíwî. Kîî mahâmi tohatigi, âyuró i'yâki niíwî. ⁸Kîî yaá wi'i pi'tokâharâ, too dipóro kîî kapêri i'yâtigi niiká i'yâ'kârâ a'tíro niikârâ niíwâ:

—Árî too dipóropi niyéru sêri duhí'kita niími baa?

⁹Ni'karérâ “Kí'íta niími”, niikârâ niíwâ.

Ápêrâ pe'e “Niítimi. Ápi kîî weeró noho bahugí niími”, niikârâ niíwâ.

Kîî pe'e “Yi'íta nií”, niiki niíwî.

¹⁰Naâ kîîre sêri yâ'akârâ niíwâ:

—De'ró weégi mi'f ni'kâroakâre âyuró i'yâti?

¹¹Naâre yi'tíki niíwî:

—Só'ó níki Jesu wamétigi di'tâ akotíse me'ra yi'f kapêrire tuú wa're, Siloé ditarapi yi'f re koe dutiâmi. Toopí wa'â, yi'f koéka be'ro i'yâ ni'kapi.

¹²Kîîre sêri yâ'a nemokârâ niíwâ taha:

—Kîî no'opí niíati?

—Masítisa'. No'opí nígi niísami, níki niíwî.

Fariseu masa kapêri i'yâtigi yi'rió no'o'kire sêri yâ'a'ke nií'

¹³Be'ró kapêri bahú no'oti'kire fariseu masa tiropi miáakârâ niíwâ.

¹⁴Jesu kîîre yi'rióka nîmi saurú níkaro niíwî. ¹⁵Jesu kapêri i'yaká weé'kire fariseu masa sêri yâ'akârâ niíwâ:

—De'ró weégi mi'f âyuró i'yâti?

Kîî naâre yi'tíki niíwî:

—Ni'kí yi'f kapêrire di'tâ akotíse me'ra tuú wa'reami. Yi'f koéka be'ro âyuró i'yâ ni'kapi.

¹⁶Ni'karérâ kîîre a'tíro niikârâ niíwâ:

—Maríre soo dutíka nîmire a'tíro weégi noho Ô'âkî hi o'ô'o'ki meheta niími. Kîî maríre soo dutíka nîmire êho peótisami.

Ápêrâ pe'e a'tíro niikârâ niíwâ:

—Kîî yâ'âro weégi noho nígi pûrikâ, a'té âyusére weé i'yo masiti boopî, niikârâ niíwâ. Naâ mehêkâ di'akî wâkúkârâ niíwâ. ¹⁷Be'ró naâ kapêri bahú no'oti'kire sêri yâ'akârâ niíwâ:

—Mi'f waro de'ró níti mi'f re i'yaká weé'kire?

Kîî yi'tíki niíwî:

—Yi'í'a', Ô'âkî hi yee kiti weré mi'tagi niími, nií'.

¹⁸Judeu masa wiôrá too dipóropi kîî kapêri i'yâti'kere êho peó si'ritikârâ niíwâ. ¹⁹Tohó weérâ kîî paki simiâre pihîo, sêri yâ'akârâ niíwâ:

—Árî misâ makita níti? Kîî wi'magípita kapêri i'yâtigi bahuári? De'ró weégi kîî ni'kâroakâre i'yâti?

²⁰Kîî paki simiâ naâre yi'tíkârâ niíwâ:

—Íí, ísâ makita niími. Kîî kapêri i'yâtigi bahuáwî. A'té di'akíre ísâ masí'. ²¹Kîî ni'kâroakâ i'yasé maa masítisa'. Kîîre i'yaká weé'ki kê'rare masítisa'. Kîî basi yi'ti masími. Kîî wi'magí meheta niími. Kîîre sêri yâ'aya, niikârâ niíwâ.

²² Kĩĩ paki simiá uĩrã, tohò niĩkãrã niĩwã. Judeu masa wiôrã too dipóropi a'tĩro niĩkãrã niĩwã: “No'ó Jesuré ‘Ô'ákĩ hi kĩĩ o'ôo'ki niĩmi’ niigĩ nohore Ô'ákĩ hi wi'ipita kô'ã wĩro no'orosa'. Kĩĩ marĩ me'ra niiséti nemosoma”, niĩkãrã niĩwã. ²³ Tohò weerã marĩre kô'ári niĩ uĩrã, “Kĩĩ wi'magĩ meheta niĩmi. Kĩĩre sêrí yã'aya”, niĩkãrã niĩwã.

²⁴ Judeu masa wiôrã kapêri bahú no'oti'kire opâturi pihĩkãrã niĩwã taha. Kĩĩre “Ô'ákĩ hi ti'óropire diakĩ hí uúkũya. ĩsã masĩ, mi'ĩre yi'rió'ki yã'agĩ niĩmi”, niĩkãrã niĩwã.

²⁵ Kĩĩ naãre niĩki niĩwĩ:

—Kĩĩ yã'agĩ ou ayugĩ niĩgi niĩsami; kĩĩre yi'ĩ masĩtisa. A'té di'akĩre masĩ. Too dipóropire yi'ĩ kapêri bahú no'oti'kire yi'riooami. Ni'kãroakãre i'lyã'.

²⁶ Kĩĩre sêrí yã'a nemokãrã niĩwã taha:

—Noá mi'ĩre tohò weeáti? De'ró wee mi'ĩre i'yaká weeáti?

²⁷ Kĩĩ naãre yi'tiki niĩwĩ:

—Misãre werê tohapi. Yi'ĩre êho peó wee'. De'ró weerã misã sêrí yã'a nemoti taha? Kĩĩre siru tuú si'riti?

²⁸ Kĩĩ tohò yi'tiká ti'órã, kĩĩre tu'tikãrã niĩwã:

—Mi'ĩ kĩĩre siru tuúya. ĩsã pũrikã Moisé dutisére siru tuúrati. ²⁹ ĩsã masĩ, Ô'ákĩ hi Moisére uúkũki niĩwĩ. Kĩĩ pe'le maa “Tookĩ hípi niĩmi”, niĩya marĩ'.

³⁰ Kĩĩ naãre niĩki niĩwĩ:

—A'yo nee. Misã yi'ĩre kapêri i'yaká wee'kire masĩ weeti? ³¹ Marĩ ayuró masĩ, Ô'ákĩ hi ya'arãre naã sêrisere yi'titĩsami. Kĩĩre êho peórã, kĩĩ iaró weerã di'akĩre yi'tisami. ³² Neê ni'kãti “Ni'kĩ wi'magĩpita kapêri i'lyãtigi bahuá'kire i'yaká weeápi” niĩkã ti'ó no'oya marĩ. ³³ Kĩĩ Ô'ákĩ hi o'ôo'ti'ki niĩgi, yi'ĩre kapêri i'yaká weeti boopĩ.

³⁴ Naã kĩĩre niĩkãrã niĩwã:

—Mi'ĩ neê waropita yã'agĩ bahuá'ki ĩsãre werê si'riti? Kĩĩ naã me'ra niisétimi'kire naã me'ra niĩ nemo dutitikãrã niĩwã.

Jesu masaré “Kapêri bahú no'otirã weeró noho niĩma” niisê niĩ'

³⁵ Jesu kapêri bahú no'oti'kire naã kô'ã wĩro'kere ti'owĩ. Tohò weégi kĩĩre boka ehãgi, niĩwĩ:

—Mi'ĩ Ô'ákĩ hi makĩ masĩ weeró noho ipitĩgire êho peóti?

³⁶ Kĩĩ Jesuré yi'tiwĩ:

—Wiôgi, kĩĩ noa nohó niĩti? Yi'ĩ kĩĩre êho peó si'risa'. Werêya.

³⁷ Jesu kĩĩre niĩwĩ:

—Mi'ĩ i'lyã toha'. Yi'ĩ mi'ĩ me'ra uúkũgita ni'ĩ'.

³⁸ Kĩĩ tohò niĩkã ti'ógi, Jesu tiró ehã ke'a, kĩĩre niĩwĩ:

—Wiôgi, mi'ĩre êho peó'.

³⁹ Be'ró Jesu niĩwĩ:

—Yi'ĩ a'ti imĩkohopire keoró beségi a'tiwi. Masã naã yã'ãro weesere masĩtima. Ô'ákĩ hi masaré yi'riómi niisê k'e'rare masĩtima. Tohò weerã kapêri bahú no'otirã weeró noho niĩma. A'teré masĩ dutigi, êho peókã iãgi a'tiwi. Apêrã “Ô'ákĩ hi yee kitire masĩ”, niĩ wãkũsama. Naãta kapêri i'lyãtirã weeró noho tohasamá, niĩwĩ Jesu.

⁴⁰ Tohò niĩkã ti'órã, ni'karerã fariseu masa kĩĩ tiropi niĩrá a'tĩro niĩwã:

—Ĩsã k'e'ra kapêri bahú no'otirã weeró nohota niĩti?

⁴¹ Jesu naãre yi'tiwĩ:

—Kapêri bahú no'otirã weeró noho niĩrã pũrikã, misã bu'ĩri moo boósa'. Misã “Kapêri bahú”, niĩmi baa. Tohò weerã bu'ĩritirã ni'ĩ', niĩwĩ Jesu.

Jesu ovelha ko'tegí yeekáhásere werê'ke niî'

10¹⁻² Jesu masaré bu'êgi, a'tíro werêwî:
 —Diakî híta misâre niîgiti. Ni'kí masí ovelha ko'tegí naâ sâ'ri sâaka sopepire keoró sâháasami. Âpêrâ ovelhare yahá s'i'rírâ pe'e sopé marirópi sâháasama. ³Soperé ko'tegí ovelha ko'tegíre pâá sórosami. Kîî sâháakâ, ovelha kîî úúküsere ti'o masísama. Kîî naâ ovelha níkiere naâ wameré pisúsami. Kîî tohó weeká, kîî tiropi siru tuú wihásama. ⁴Naâre pihi wiha tohagi, naâ diporo i'mitâ wâ'kasami. Kîî úúküsere ti'o masírá, kîî siro siru tuúsama. ⁵Âpipíre naâ i'yâ masitigire siru tuútísama. Kîî úúküsere ti'o masítirá, no'ó iaró du'tistéa wa'ásama, niîwî Jesu.

⁶Fariseu masa a'té kîî kití weeró noho weresére ti'o masítiwâ.

Jesu ovelha ko'tê me'rigi weeró noho niîmi niisé niî'

⁷Naâ ti'otíkâ i'yâgi, Jesu naâre niî nemowî taha:

—Diakî híta misâre niîgiti. Yi'î ovelha sâháari sope weeró noho niî'.

⁸⁻⁹Ovelha soperé sâháará weeró noho yi'îre siru tuú êho peórâ yi'rió no'orásama. Ovelha weeró noho uiró mariró niî masirásama. Naâ iasére bokarásama. Âpêrâ yi'î diporo a'tî'kârâ yâ'ará, ovelhare yahará weeró noho niîkârâ niîwâ. Tohó weerâ ovelha pe'e naâ úúküsere ti'o masítirá, naâre siru tuútíkârâ niîwâ.

¹⁰Ovelhare yahará naâre yahá, wêhé s'i'risama. Yi'î pûrikâ naâre katisére o'ôgi a'tíwi. E'katí yi'riato niîgi naâre tohó weewí.

¹¹Yi'î ovelhare âyuró ko'tê me'rigi weeró noho yi'îre êho peórâre âyuró ko'tê'. Âyuró ko'tegí kîî yarâ ovelhare a'tíro weesamí. Naâre mehêkâ wa'akâ ka'mú ta'agi wêri masísami. ¹²Âpí pe'e kîî da'rasé wapa wapá ta'ase di'akíre wákúсами. Kîî naâre ko'tegí waro niîti yuugi yaí a'tiká, tootá kô'â ni'ko, wa'â wa'ásami. Kîi yarâ niîti yuukâ, tohó weesamí. Yaí a'tí, naâre yê'ê, niristé pe'okâ'sami. ¹³Kîî wapá ta'ase di'akíre wákúgi, tohó weesamí. Kîi yarâ niîti yuukâ, ovelhare wákú niritísami.

¹⁴⁻¹⁵Yi'î ovelhare âyuró ko'tê me'rigi weeró noho niî'. A'tíro niî'. Yi'î paki yi'îre masími. Yi'î kê'ra kîîre masí'. Teé weeró noho yi'î kê'ra yarâ ovelhare masí'. Naá kê'ra yi'îre masíma. Yi'î naa yeé niátehere wêri, naâre yi'riógiti. ¹⁶Âpêrâ kê'ra Judeu masa niîtimírâ, yarâ niîma. Naá kê'ra neêo no'o, yi'îre êho peó siru tuúrásama. Niî pe'tirá yi'îre êho peórâ ni'ká kura niîrásama. Yi'î ni'kitá naâre ko'tegí niîgisa'.

¹⁷⁻¹⁸Yi'î paki yi'îre ma'imí. Yi'î masaré wêri yi'riáoátehe wapa tohó weemí. Neê ni'kí yi'îre wêriká wee masítísami; yi'î iaró me'ra wêrigiti. Yi'î wêri masí'. Be'ró masa masí' taha. Yi'î paki yi'îre a'tírota wee dutíwî, niîwî Jesu.

¹⁹Judeu masa kîî tohó niiká ti'órâ, kîîre ni'kâro noho wákútiwâ.

²⁰Ni'karerâ kîîre niîwâ:

—De'ró weerâ misâ kîîre ti'otí? Maatihígi weemí. Wâtí sâháa no'o'ki niîmi, niîwâ.

²¹Âpêrâ pe'e “Wâtí sâháa no'o'ki tohó úúkúti boosami. Wâtí sâháa no'o'ki kapêri i'yâtigire i'yaká wee masítísami”, niîwâ.

Judeu masa Jesuré iatí'ke niî'

²²Pu'êki niîrí kura Jerusalépi Judeu masa bosê nîmi wee peórâ weewá. Diporókâharâ Ô'ákî hi wi'ire bosê nîmi wee peó'kere wákú siru tuuri nîmi niîwî. ²³Tíí bosê nîmire Jesu Ô'ákî hi wi'ipi wa'âwî. ²⁴Kîî Salomão

wamêtiri tûkupî sâhâ yî'ri tārîri kura Judeu masa wiôrâ kîî re âyuró be'toâ ni'ka wa'âwâ. Kîî re sêri yâ'awâ:

—Mi'î Ô'âkî hi o'ô'ki niî' niisére neê diakî hí weré wee'. De'ró niiká mi'î îsâre keoró werêgisari? Mi'î Ô'âkî hi besé'ki niî' niîgi, diakî híta îsâre werêya.

²⁵ Jesu naâre niîwî:

—Werêmiwi. Yi'î re êho peótiwi. Yi'î weé î'yose yi'î paki dutisé me'ra yi'î Ô'âkî hi besé'ki niisére misâre î'yó'. ²⁶ Yi'î misâre too dipóro niî'karo nohota yarâ ovelha meheta niî'. Tohó weérâ yi'î re êho peó wee'. ²⁷ Yarâ ovelha yi'î re î'yâ masima. Yi'î kê'ra naâre î'yâ masi'. Naâ yi'î re êho peó siru tuúma. ²⁸ Naâre katî nu'kusere o'ô'. Naâ pekâ me'epi wa'âsome. Yi'î naâre ko'tê nu'kukî 'ti. Neê ni'kí, yarâre yi'î re e'mâ masisome. ²⁹ Naâre yi'î paki o'ô'ki niîwî. Kîî niî pe'tirâ nemoró tutuagí niîmi. Tohó weégi neê ni'kí yi'î paki kiorá re kîî re e'mâ masisome. ³⁰ Yi'î paki me'ra îsâ ni'kitá niî', niîwî Jesu.

³¹ Kîî tohó niiká tí'orâ, Judeu masa î tá peeri me'ra kîî re doke wêhé sî'rimiwâ. ³² Jesu naâre niîwî:

—Yi'î paki tutuasé me'ra misâ î'yóropi pehé âyusé weé î'yowi. Dise nohó yi'î weé î'yo'ke bu'iri yi'î re doke wêhé sî'riti?

³³ Naâ Jesuré niîwâ:

—Mi'î âyuró weesé bu'iri wêhesomé. Ô'âkî hire mi'î yâ'âro uúkûse bu'iri wêhé sî'risa'. Mi'î imí niîmigi, Ô'âkî hi weeró noho niî sî'ri'. Teé bu'iri mi'î re wêherá ti, niîwâ.

³⁴ Jesu naâre niîwî:

—Misâ dutisé wa'teropire Ô'âkî hi niî'kere a'tîro ohâ no'okaro niîwi: “Misâ Ô'âkî hi weeró noho niî'”. ³⁵ Marí masi'. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûrikâhasere “Tohó niî ma'akâro weé’”, niîta basió wee'. Ô'âkî hi kîî dutisé o'ô'kârâre a'tîro niîki niîwî: “Misâ Ô'âkî hi weeró noho niî’”, niîki niîwî. ³⁶ Ô'âkî hi yi'î re bese tîhági, a'ti imí kohopire o'ô'wî. Tohó niîmikâ, “Yi'î Ô'âkî hi maki niî’” niî'ke bu'iri misâ pe'e yi'î re “Ô'âkî hire yâ'âro uúkûami”, niîápi. Tohó niî wee'. ³⁷ Yi'î paki dutî'karo noho weetíkâ maa, yi'î re êho peótikâ'ya. ³⁸ Kîî dutî'karo noho weeká pûrikâre, yi'î re êho peótimirâ, yi'î weé î'yosere êho peóya. Misâ teeré êho peorâ, yi'î paki yi'î pire niîmi niisére masîrâsa'. Tohó niiká yi'î, kîî me'ra ni'kitá niî' niisére masîrâsa', niîwî Jesu.

³⁹ Naâ kîî re bu'iri da'terî wi'ipi miáa sî'rimiwâ naîka. Kîî pe'e naâre du'ti wâ'ka wa'âwî.

⁴⁰ Be'ró Jesu Jordão siâkihipi pê'âwî. Toopíre João wamê yeegi wamê yeekû'karopi tohâ ke'awî. ⁴¹ Pâhará Jesuré î'yârâ etará, a'tîro niîwâ:

—João wamê yeegi uúkûgi, neê kâ'ró weé î'yotimigi, â'rikâhasere diakî híta uúkûkûwî, niîwâ.

⁴² Toopíre pâhará Jesuré êho peówâ.

Lázaro kîî wêrî'ke niî'

11 Jesu Jordão siâkihipi niiri kura Lázaro wamêtigi kîî yaá maka Betâniapi do'âtigi weéki niîwî. Kîî ma'miosâ numia Maria, Marta naâ kê'ra tii makápita niîkârâ niîwâ. ² Koô Mariata Jesuré kîî di'pôkaripi i'mî tihise piô peo, koô poâri me'ra tuu koé'ko niîwô. ³ Lázaro ma'miosâ numia kîî pûtro niiká î'yârâ, âpêrâ me'ra Jesuré kití o'ô'kârâ niîwâ:

—Wiôgi, mi'î ma'igí ip'ti waro niîmi, niî o'ô'kârâ niîwâ.

⁴ Jesu tee kitíre tí'ógi, niîwî:

—Kīî do'âtigi wēri yapatí dihasome. Kīî tohō wērisé me'ra Ô'âkī hi tutuasé ì'yâ no'orosa'. Yi'î Ô'âkī hi maki kē'rare masá a'tíro niírāsama: “Kīî tutuagí niími”, niírāsama, niíwī.

⁵ Jesu naäre ma'imígi, maatá wa'âtiwī. ⁶ Tee kitíre ti'óka be'ro piá nimi toopíre tohâ ke'a nemowī taha. ⁷ Be'ró kīî ísâre niíwī:

—Te'á Judéiapi taha.

⁸ Ísâ kīî re niíwi:

—Ísâre bu'egí, sô'ó niíka tero tookáhárâ Judeu masa ítâ peeri me'ra mi'íre doke wēhé sī'rimiwa. Mi'í toopí wa'â sī'risari taha?

⁹ Jesu yi'í paki da'rasé kúu'kere keoró pe'ogísa'; tohō weérâ yi'í re wēhesomé yuhûpi niígi, a'tíro werêwī:

—Ni'ká imí kohore doze horari bo'rê yuu'. Marí imí koho sihârâ, birí ke'atísa'. A'ti imí koho bo'rê yuukâ, tohō weésa'. ¹⁰ Na'í ti'aropi sihârâ pûrikâ, naâ wa'aró bahutíkâ pi'â tuu, birí ke'asama. Naâ bo'rê yuuse mariká tohō wa'ásama.

¹¹ Be'ró Jesu ísâre niíwī:

—Marí me'rakí hi Lázaro káriá wa'aápi. Yi'í kīî re wâ'kógi wa'ágisa'

¹² Ísâ kīî re niíwi:

—Wiógi, kīî káriká, áyú niísa'. Kīî kárika be'ro soó, yi'rigísami.

¹³ Jesu Lázaro káriá wa'aápi niígi, wēria wa'aápi nií sī'rigí weéki niímiwī. Ísâ pe'e kárisé warore wákúkâti. ¹⁴ Ísâ ti'ó yē'etikâ, Jesu ísâre diakí hi werêwī:

—Lázaro wēria wa'aápi. ¹⁵ Marí toopí niítikâ, áyú! Yi'í e'katí'; áyú niírosa' misâre. Tootá misâ nemoró êho peórâsa'. Te'á marí kīî re ì'yârâ, niíwī.

¹⁶ Tomé “Si'riá'ki” naâ nií no'ogi ísâre niíwī:

—Te'á marí kē'ra. Jesuré naâ wēheká, kīî me'rata wērîrâ wa'ârâ, niíwī.

Jesu wērî'kârâre masó, katisé o'osé nií'

¹⁷ Jesu Lázaro yaa makapi etâgi, kīî re ítâ tutipi siô soro kúu'kere ti'owí. Kīî re tohō weéka be'ro ba'páritise nímiri yi'í karo niíwi. ¹⁸ Lázaro yaa maka Betânia Jerusalé pi'toakâ niíwi. Piá quilômetro, apé quilômetro deko yoaró niíwi. ¹⁹ Tohō weérâ Jerusalé kâharâ pâhará Marta, Mariare ì'yâ wákú tutuato niírâ naâ tiropi wa'âkârâ niíwâ. ²⁰ Marta Jesu etásere ti'ógo, kīî re pöö térigo ehâwó. Maria pe'e wi'ipí toháko niíwó. ²¹ Marta Jesu tiró etâgo, kīî re niíwó:

—Wiógi, mi'í a'topí niiká maa, yi'í akabihí wērîti boopí. ²² Yi'í masí', Ô'âkí hi nií pe'tise mi'í sērisére o'ósami, niíwó.

²³ Jesu koôre niíwī:

—Mi'í akabihí masagísami.

²⁴ Koô kīî re niíwó:

—Yi'í masí', a'ti imí koho pe'tiká, nií pe'tirâ wērî'kârâ masarí kurapi masagísami.

²⁵ Jesu koôre niíwī:

—Yi'í wērî'kârâre masó, katisé o'ogí nií'. Yi'í re êho peógi wērî'kipi niímigi, katígísami taha. ²⁶ Ni'károakâre katirá yi'í re êho peórâ wērîrâ, wērî dohasome. Mi'í a'teré êho peótí?

²⁷ Koô kīî re niíwó:

—Wiógi, mi'í re êho peó! Mi'í Ô'âkí hi besé'ki Cristo, Ô'âkí hi maki nií'. Mi'í “Ni'ká masí a'tiákíhi niíápi!” nií'ki nií', niíwó.

Lázaro masâ pee pi'to Jesu kîî uti'ke niî'

²⁸ Marta Jesu me'ra uúkuka be'ro koô akabihó Mariare pihígo wa'áwō. Koôre âpêrâ ti'otíropi a'tíro niíko niíwō:

—Maríre bu'egí etâ tohami. Mi'íre pihî dutiami.

²⁹ Koô tohó niiká ti'ógo, kîî tiropi maata a'tíko niíwō. ³⁰ Jesu Martare pōo tērí'karopita niíwī. Makâpire pi'atíwī yuhûpi. ³¹ Maria koo yaá wi'ipire soharó me'ra wihátiko niíwō. Tohó weeká i'yârâ, Judeu masa toopí sihârâ ehâ'kârâ koôre siru tuúkârâ niíwâ. “Koô akabihí masâ peepi utígo wa'ágo weesamó”, nií wákûkârâ niímiwâ.

³² Koô pe'e Jesu tiró etâgo, kîî yeé di'pôkâri tiropi paâ mu'ri ke'awō. Kîî re niíwō:

—Wiôgi, mi'í a'topí niiká maa, yi'í akabihí wēriti boopí.

³³ Jesu koô utiká i'yâgi, koôre siru tuúkârâ utiká i'yâgi, ipíti bihâ weti, pahá yá'awí. ³⁴ Naâre sēri yá'awí:

—No'opí kîî re sîo sóro kúuri? niíwī.

Naâ kîî re “Te'á i'yârâ”, niíwâ.

³⁵ Toopí wa'âgi, Jesu kē'ra utíwī.

³⁶ Kîî utiká i'yârâ, ni'karérâ Judeu masa niíwâ:

—Ī'yâya. Ipítita kîî re ma'iparí? niíwâ.

³⁷ Âpêrâ a'tíro niíwâ:

—Ā'rí kapêri i'yâtigire yi'ri'ó'ki Lázarore wēriká weetí boopari? niíwâ.

Jesu Lázaro wēri'kipire masó'ke niî'

³⁸ Jesu pūíro bihâ wetise me'ra Lázaro masâ peepi wa'áwī. Tii masá pee ĩtâ tuti niíwī. Tii tutí sopere ĩtâgaho me'ra ka'mú ta'a no'owí.

³⁹ Jesu naâre niíwī:

—Tuu pāooya.

Marta kîî re niíwō:

—Wiôgi, ĩrí niísami. Kîî wērika be'ro ba'pâritise nimiri yi'rí'!

⁴⁰ Jesu koôre niíwī:

—Mi'íre werēmiapi. “Yi'íre êho peógo, Ô'âkí hi tutuasére i'yâgosa”, niímiapi, niíwī.

⁴¹ Be'ró naâ tii tutíre pāawâ. Jesu i'mîsepi i'yâ moro, Ô'âkí hire niíwī:

—Pakí, yi'í sēri'kere mi'í ti'ó tohapi. Āyú! ⁴² Yi'í masí, mi'í yi'íre ti'ó nu'kuká! Ā'rá a'topí nu'kurá yee bu'iri sēri'! Mi'í yi'íre o'ôo'kere masiáto niígi tohó weé'!

⁴³ Kîî tohó niíka be'ro pūíro karíkúwī:

—Lázaro, wihátia, niíwī.

⁴⁴ Tohó niiká ta, kîî wihátiwī. Kîî yeé amúkâri, kîî yeé di'pôkârire su'tí me'ra wa'mé no'oki niíwī. Kîî diápoa kē'ra su'ti kaséro me'ra omá no'okaro niíwī. Tohó weégi Jesu naâre niíwī:

—Kîî re pāâ, du'óo'ya.

Judeu masa wiôrâ Jesuré wēhé sī'ri'ke niî'

(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Pâhará Judeu masa Maria me'ra ba'pâti wâ'kati'kârâ kîî tohó weesére i'yârâ, Jesuré êho peówâ. ⁴⁶ Âpêrâ pe'e êho peóro noho o'ôrâ, kîî tohó weé'kere fariseu masapire werê sâarâ wa'áwâ. ⁴⁷ Tohó weérâ fariseu masa, tohó niiká sacerdotea wiôrâ nerêkârâ niíwâ. Naâ sacerdotea wiôgi kîî me'rakâharâ niíropi nerêkârâ niíwâ. A'tíro niíkarâ niíwâ:

—Marí de'ró weerásari? Jesu pehé äyusé weé i'yogi weemí. ⁴⁸ Marí kîî re ka'mú ta'atiká, níî pe'tirá kîî re êho peorásama. Romano masa wiôrá a'tírásama. A'tí, marí wiôrá niisé, Ô'âkî hi wi'i kê'rare kô'ârásama.

⁴⁹ Ni'kí naâ me'ra kîî hi Caifá wamêtigi tíî kî'mare sacerdotea wiôgi níîki níîwî. Kîî naâre níîki níîwî:

—Misâ neê ti'o masí weel'. ⁵⁰ Niî pe'tirá masá mari yaá di'takâhará wêriká, yâ'â níî boosa!. A'tíro weeká, äyúsa!. Ni'kí níî pe'tirá yee bu'iri wêri basaká, maríre äyurósa!, níîwî.

⁵¹ Caifá kîî basi wâkusé me'ra meheta tohó níîki níîwî. Tíî kî'ma kîî sacerdotea wiôgi níîká, Ô'âkî hi kîî re tohó wâkusé o'ôki níîwî. Tohó níîgi, Judeu masare Jesu wêri basagisami níîgi, tohó níîki níîwî. ⁵² Jesu tíî di'takâhará di'akîre wêri basatiki níîwî. Niî pe'tirá Ô'âkî hi pô'ra kîî re êho peoâhâre no'ó apêye di'tapi níîrá kê'rare wêri basaki níîwî. Ni'ká kura weé sí'rîgi tohó weéki níîwî. ⁵³ Tii níîmíta naâ neré uúkúka níîme me'ra naâ Jesuré wêheátehere wákú yuukará níîwá.

⁵⁴ Naâ wêhé sí'rîse bu'iri Jesu Judeu masa i'yóropi sihâtiwî. Judéiapi níî'ki wihá wâ'kawî. Ni'ká maka Efraí wamêtiri maka yukí mariró pí'to níîri makapî wa'âwî. Tii makapî ísâ tohawî.

⁵⁵ Tiítare Páscoa Judeu masa bosê níîmi wa'aátoho kâ'roáká di'sawí. Pâhará masá Jerusalépi wa'âkârâ níîwá. Naâ tíî bosê níîmi díporo naâ yâ'âro weé'kere koe yuurá wa'âkârâ níîwá. ⁵⁶ Jesuré i'yâ sí'rîrá a'mâ kusiakârâ níîwá. Ô'âkî hi wi'ipi níîrá, a'mêri sérî yâ'akârâ níîwá:

—Misâ ti'ó yâ'aká, apé tero weégi kîî a'tígisari?

⁵⁷ Fariseu masa, sacerdotea wiôrá masaré a'tíro dutîkârâ níîwá:

—Misâ Jesu toopí níîápi níîsere masírá, ísâre weréya. Naâ weréká, bu'iri da'rérî wi'ipi Jesuré miáarâti níîrá, tohó níîkârâ níîwá.

Jesuré Maria i'mî tihise piô peo'ke níî'

(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)

12 Páscoa bosê níîmi wa'aátoho seis níîmiri di'sawí. Tiítare Jesu Efraípi níî'ki Betânia wamêtiri makapî wa'âwî. Too díporo tii makápita Jesu Lázarore masowí. ² Tookâhárâ Jesuré bosê níîmi wee peowá. Marta ba'asêre etiwó. Naâ pâhará wa'terore Lázaro kê'ra Jesu me'ra ba'â duhiwî. ³ Ísâ ba'arí kura Maria pahikahá i'mî tihikaha nardo wamêtise wapa bihísere posetîkahare Jesu tíró míîtiwô. Mííti, kîî di'pôkâripî piô peowô. Be'ró koô poári me'ra tuu koéwô. Tíî wi'í níî pe'tiropi i'mî tíhi se'sa wa'âwi.

⁴ Koô tohó weeká i'yâgi, Juda Iscariote ísâ me'ra kîî hi be'ropí Jesuré i'yâ tu'tírare o'oákîhi a'tíro níîwî:

⁵ —De'ró weégo a'té i'mî tihisere duâtiati? Teeré duâgo, ni'ká kî'ma da'rasé wapa weeró noho wapá ta'a boopá. Teé níyêrure pahasé kioräre o'ô boopá, níîwî.

⁶ Kîî pahasé kioräre ma'ígi meheta, tohó níîwî. Yahasé biki níîwî. Kîî ísâ níyêrure ko'tégí níîwî. Tii ahúropi ísâ níyêru sâ'lkere yaha míhákúwî. ⁷ Jesu kîî re níîwî:

—Koô iaró weeáto. Koô yi'íre yaátehere wákúgo, tohó weeámo. ⁸ Misâ pahasé kioräre o'ô nu'kukâ'rása!. Be'ropí yi'í pûrikäre o'ô masísome. Yi'í a'tó níî dohakîhi meheta níî', níîwî Jesu.

Judeu masa wiôrá Lázarore wêhé si'ri'ke niî'

⁹Pāhará Judeu masa Jesu Betâniapi niisé kitire ti'ókārā niîwā. Tohō weerā Jesuré, kīî masó'ki Lázaro kê'rare î'yârā a'tíkārā niîwā.

¹⁰⁻¹¹Lázarore masó'ke bu'iri pāhará Judeu masa Jesuré êho peówā. Kīî re êho peórā, sacerdotea wiôrá dutisé doka niîmi'kārā dika watia wa'āwā. Naâ tohō weesé bu'iri sacerdotea wiôrá Jesuré naâ wêhé si'riri nohota Lázaro kê'rare wêhé si'riwā.

Jesu Jerusalépi pi'á'ke niî'

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹²Páscoa Judeu masa bosê nimore î'yârā wa'ârā pāhará masá Jerusalépire wa'ākārā niîwā. Naâ etāka nîmi ape nîmi pe'le Jesu wa'aátehe kitire masikārā niîwā. ¹³Tohō weerā pūri opa keerire ditê, kīî re pōo tērírā a'tíkārā niîwā. Naâ e'katise me'ra a'tiro karikū wā'katiwā:

—Marî wiôgi Ô'âki hi âyū y'i'riagi niîmi. Á'rî Ô'âki hi o'ôo'kire âyuró wa'aáto. Kīî marî Israel kurakāharā wiôgi niîmi, niîwā.

¹⁴Jesu Ô'âki hi yee kiti ohāka pūripi niîro nohota jumentore î'yâgi, kīî bu'ipi mihâ pehawī. Zacaria too dipóroki hi Ô'âki hi yee kitire werê mi'tagi a'tiro ohâki niîwā:

¹⁵Misâ Jerusalé kāharā, uítikā'ya. Î'yâya, misâ wiôgi jumento bu'ipi pesâ wā'katimi, niî ohâki niîwī.

¹⁶A'té ohâ'kere îsâ kīî bu'erá neê waro “Jesu yeé kiti niísa!”, niítikāti. Be'ró i'míse kīî mihāka be'ropi îsâ masíwi. “Ô'âki hi yee kiti ohāka pūripi niî'karo nohota kīî re keoró wa'āwi”, niîwī.

¹⁷Jesu Lázarore masógi, kīî pihî wirokâ î'yâ'kārā âpêrāre werê turiakārā niîwā. ¹⁸Tohō weerā kīî weé î'yo'kere êho peórā, Jesuré pōo tērírā a'tíkārā niîwā. ¹⁹Fariseu masa pe'le tohō weeká î'yârā, a'mêri niîkārā niîwā:

—Misâ î'yâti? Nîi pe'tirā kīî me'ra wa'ârā weemá. Marî de'ró wee boósari? niîwā.

Grego masa Jesuré î'yâ si'ri'ke niî'

²⁰Jerusalépi Páscoa bosê nîmi niiká, Ô'âki hire êho peórā nerê'kārā wa'terore ni'karérā grego masa niîwā. ²¹Naâ Jesuré î'yâ si'rírā Filipe tiro a'tîwā. Filipe Betsaida Galiléia di'tapi niiri makaki hi niîwī. Naâ kīî re a'tiro niîwā:

—Jesuré î'yâ si'risa!.

²²Naâ tohō niiká ti'ógi, Filipe Andrére werêgi wa'āwī. Be'ró piárāpi wa'á, Jesuré werêrā wa'āwā. ²³Naâ grego masa î'yâ si'risere ti'ógi, Jesu niîwī:

—Yi'î Ô'âki hi maki masí weeró noho ipítigi wêrî masa miháatoho kā'ró di'sá! ²⁴Diakî híta misāre niîgiti. Ni'kí otesé kapere otêti boosami. Teé otêtikā, meharóta tohása! Tee peéri oteká pūrikāre, di'tāpi boā wa'ása! Be'ró pi'rî, pupi, pehé dikātisa! Tee peéri weeró noho yi'î wêrígisa! Yi'î wêrisé me'ra pāhará Ô'âki hi pō'ra wa'ārāsama. ²⁵No'ó a'ti imí kohopire kīî katirí imí kohore ma'î'rigi pekā me'epi bu'ri da'rê bahurió no'ogisami. No'ó kīî katirí imí kohore ma'itígi pe'e i'mí sepi katí nu'kugisami. ²⁶Yi'î dutisére weé si'rigi, yi'î re siru tuuáto. Kīî yi'î niíatohopire yi'î me'ra niîgisami. Yi'î dutisére wee sirú tuugi nohore yi'î paki âyuró weegísami, niîwī Jesu.

Jesu kîî wēriátehere uúkū'ke niî'

²⁷ Jesu niîwî:

—Ni'kâroakā yîî pūûro bihâ weti'. De'ró niîgisari? “Pakí, yîî re yā'áro wa'aátehere yî'rióya” niîgisari? Niîsome. Yîî teeréta pi'etí, wēriği a'tíwî.

²⁸ Pakí, mi'î tutuasére i'yoyá, niîwî Jesu. Kîî tohó niîka be'ro ni'kí i'mîsepi uúkū dihosere ti'owí. A'tíro niîwî:

—Yîî tutuasére i'yo tohawi. I'yo nemógi taha, niîwî.

²⁹ Masá toopí niirá kîî uúkū'kere ti'órā, “Bipô bisíami”, niîwā. Āpêrā “Ô'âkî hire weré ko'tegi i'mîsekî hi Jesuré uúkūami”, niîwā.

³⁰ Jesu naâre niîwî:

—Yîî re ti'o dutígi meheta uúkūami. Misâ pe'ere ti'o dutígi uúkūami.

³¹ Ni'kâroakāre Ô'âkî hi a'ti imí kohokāharāre besé, bu'fri da'rêgisami.

Tohó niiká a'ti imí kohokāharāre dutígi wātî kô'â wíro no'ogisami.

³² Apêye kē'rare yîî re naâ i'miáropi tuu moró ni'kokā, niî pe'tirāre yîî tiropi a'tiká weegíti, niîwî Jesu.

³³ Tohó niîgi, yîî kurúsapi wēriğisa' niîgi, tohó niîwî. ³⁴ Masá teeré ti'órā, a'tíro niîwā:

—Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripi naâ bu'eká, a'tíro ti'ó no'owi: “Ô'âkî hi besé'ki Cristo katî nu'kukí'sami.” De'ró weeákîhi mi'î pe'e taha “Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipitígi i'miáropi tuu moró ni'ko no'ogisami”, niîti? Ô'âkî hi maki masí weeró noho ipitígi noa nohó niîti? niî sérî ya'awā.

³⁵ Jesu naâre niîwî:

—Yîî a'ti nukúkākāharāre sî'ó'se weeró noho niî'. Yîî masaré Ô'âkî hi yeere āyuró masiká weé. Yoâtikā misâ me'ra niîgisa'. Yîî a'topí niirí kurare misâ yîî bu'esére êho peóya. Tohó weerā misâ wākūtíro na'í ti'aropi sihārā weeró noho wa'ásome. Yîî re êho peótirā na'í ti'aropi niirá weeró noho niîma. Naâ weesére “A'tíro pe'e íá”, niî masitisama. ³⁶ Yîî sî'ó'se weeró noho niîgi misâ tiropi niî'. Yîî misâ tiropi niirí kurare yîî re êho peóya. Tohó weerā misâ kē'ra sî'ó'rā weeró noho niîrāsa'. Ô'âkî hi yeere āyuró masîrāsa'. Āpêrā kē'rare masiká weerāsa', niîwî Jesu. Jesu naâre tohó niîka be'ro du'tí wā'ka wa'āwî.

Judeu masa wiôrā Jesuré êho peótise niî'

³⁷ Jesu pehé weé i'yomikā, Judeu masa wiôrā kîî re êho peótiwā. ³⁸ Naâ êho peótikā, Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripi Isaía ohâ'karo nohota keoró wa'āwî.

Kîî a'tíro ohâki niîwî:

Neé ni'kipéta ísâ weresére ti'otími. Ô'âkî hi tutuasé me'ra weé i'yokā i'yāmîrā, neé êho peótima, niî ohâki niîwî Isaía.

³⁹ Naâ neé êho peó masití'ke kē'rare Isaía apêropi Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripire a'tíro ohâki niîwî:

⁴⁰ Ô'âkî hi naâre kapêri bahutírā weeró noho weéki niîwî. Kîî yeere ti'o masítikā weéki niîwî. Tohó weerā āyuró kîî weesére i'yāmîrā, i'yā masítikārā niîwā. Kîî bu'esére ti'omírā, ti'o masítikārā niîwā. Kîî bu'esére êho peórā, naâ yā'áro weé'kere du'ú, akobohóse sêri boópā. Kîî naâre yî'rió boopî, niîki niîwî Isaía.

⁴¹ Isaía Jesu tutuasére, kîî asistésere i'yâgi, kîî yeekāhasere tohó uúkūki niîwî.

⁴² Pāhará Judeu masa Jesuré êho peówā. Ni'karérā wiôrā waropita êho peówā. Fariseu masare uîrā, bahú yoaropi Jesuré êho peósere uúkūtiwā.

ĩsãre Judeu masa naê nererí wi'ipi niirãre kô'â wĩrori niĩrã, tohò weewã.
 43 Wiôrà Jesuré êho peómirã, masá pe'ere Ô'âkĩ hi nemoró ayuró wãkukã iawã.

Jesu masaré besesékãhasere uúkú'ke niĩ'

44 Jesu niĩ pe'tirã ti'oaato niĩgi, tutuaró uúkúwi:
 —Yi'ĩre êho peógi yi'ĩ se'sarore êho peótimi. Yi'ĩ paki yi'ĩre o'ôo'ki kē'rare êho peómi. 45 Yi'ĩre i'yãgi yi'ĩre o'ôo'ki kē'rare i'yãmi. 46 Yi'ĩ si'ôo'se weeró noho niĩ'. A'ti nukúkãpire yi'ĩre êho peórã na'ĩ tĩ'aropi tohatikã'ato niĩgi a'tíwi. Naã yi'ĩ bu'esére masĩrásama. Masĩrã, ayuró weerãsama. 47 Yi'ĩ bu'esére ti'omírã, teeré weetírã, bu'ĩri kiorãsama. Yi'ĩ naãre bu'ĩri da'rêsosome. Yi'ĩ bu'ĩri da'rêgi meheta a'tíwi. Naãre yi'riógi a'tíwi. 48 Yi'ĩre iatĩrã noho, yi'ĩ bu'ê'kere weetĩrã noho Ô'âkĩ hire bu'ĩri da'rê no'oahãpi niĩ tohama. Yi'ĩ bu'ê'kere weetise bu'ĩri naã a'ti imĩkohó pe'tikã, bu'ĩri da'rê no'orãsama. 49 Yi'ĩ se'saro yi'ĩ iaró bu'ê wee'. Yi'ĩ paki yi'ĩre o'ôo'ki tohó niĩ bu'êya niiró bu'ê'. 50 Yi'ĩ masĩ', yi'ĩ paki dutisére êho peórã katĩ nu'kukã'rãsama. Tohó weégi kĩĩ bu'ê duti'karo nohota masaré bu'ê', niĩwĩ Jesu.

Jesu kĩĩ bu'erã yeé di'pókãrĩre koé'ke niĩ'

13 Judeu masa bosê nimi Páscoa wa'aátoho ni'ká nimi di'sawí. Jesu kĩĩ a'ti imĩkohopi ni'ki maatã kĩĩ paki tirópi wa'aátehere masĩ tohawĩ. Kĩĩ, kĩĩ yarã a'ti nukúkãkãharãre ma'ĩ nu'kukã'wĩ. Kĩĩ wērisé me'ra kĩĩ ipĩti ma'isére i'yowĩ.

2-4 Juda Iscariote Simão makire wãtĩ a'tĩro wãkusé o'ôki niĩwĩ. Jesuré i'yã tu'tirãpire o'ô dutiki niĩwĩ. Jesu pe'e pũrikã kĩĩ Ô'âkĩ hi tiropi a'tĩwi niisere masĩwĩ. Tohó niikã toopĩ kĩĩ dahã tohaatehere, kĩĩ pakĩ kĩĩre wiógi soroátehe kē'rare masĩwĩ. A'tĩro weégi, i'sã ba'ã duhiri kura Jesu wã'ká ni'ka, kĩĩ su'tĩ bu'ikãhasere tuu weé kũuwĩ. Be'ro marĩ ehēri tuu wiaropi tuu koéri kaserore di'té o'owĩ. 5 Tu'ã eha ni'ko, akoré bapapĩ piô sãawĩ. Teé me'ra i'sa yeé di'pókãrĩre koé ni'kawĩ. Be'ro tii kaséro me'ra tuu koéwĩ.

6 Kĩĩ Simão Pedro yee di'pókãrĩre koé ni'kari kura Pedro kĩĩre niĩwĩ:
 —Wiógi, yeé di'pókãrĩre koegĩsari?

7 Jesu kĩĩre niĩwĩ:

—Ni'károakã yi'ĩ weesére mi'ĩ ti'o masĩtisa'. Be'ropĩ masĩgisa'.

8 Pedro kĩĩre niĩwĩ:

—Yeé di'pókãrĩre mi'ĩ neê koesomé.

Jesu kĩĩre niĩwĩ:

—Yi'ĩ koetĩkã, mi'ĩ yi'ĩ me'rakĩ hi niĩsome.

9 Simão Pedro kĩĩre niĩwĩ:

—Too pũrikãre yeé di'pókãrĩre koégi, yeé amũkãri, yaá dipôa kē'rare koeyã.

10 Jesu pe'e kĩĩre niĩwĩ:

—Marĩ u'áka be'ro opãturi u'a apóya marĩsa'. Sihãka be'ro di'pókãri di'akĩre koé no'osa'. Misã ũ'ĩri marirã weeró noho niĩ'. Tohó niimikã, ni'kĩ misã wa'teropire yã'agĩ ũ'iritigi weeró noho niĩmi, niĩwĩ Jesu.

11 Jesu kĩĩre i'yã tu'tirãpire o'oákihire masĩ tohawĩ. Tohó weégi tohó niĩwĩ.

12 I'sa yeé di'pókãrĩre koéka be'ro kĩĩ bu'ikãharo su'tĩrore sãyã, ehã nuhawĩ taha. I'sãre niĩwĩ:

—Misâ yi'î weesére ti'o masíti? ¹³ Misâ yi'î re “Wiôgi, ĩsâre bu'egí” ní pisú! Tohóta ní! misâ níro nohota. ¹⁴ Yi'î misâ wiôgi, misâre bu'egí níimigi, misa yeé di'pôkãrire koeápi. Tohó weérã misâ kê'ra meharóta weeyá. ¹⁵ Misâre yi'î weé'kere ĩ'ya kúu, wee sirú tuuato níngi a'teré weé ĩ'yoapi. A'mêri áyuró weeyá. ¹⁶ Misâre diakí hí werêgiti. Neé ní'kí da'rá ko'tegi “Yi'î wiôgi yi'rióro ní!”, ní masítisami. Ní'kí o'ôo' no'o'ki kê'ra kíre o'ôo'ki yi'rióro níítisami. ¹⁷ Misâ yi'î di'pôkãri koesére masíra, a'té yi'î weé'kere weérã, e'katírãsa'.

¹⁸ Yi'î misâ ní pe'tirãpire uúkúgi meheta weé! Yi'î besé'kãrãre masí! Ô'âkí hi yee kiti ohãka pürípi níro nohota keoró wa'ãrosa! A'tíro ohã no'okaro níwi: “Yi'î me'ra ba'ã duhimigi, yi'î me'ra uãmi”, ní ohã no'okaro níwi. ¹⁹ Yi'î misâre weré yuugi weé! Tohó weérã yi'î ní'ke keoró wa'aká, a'tíro nířãsa': “Diakí híta Ô'âkí hi o'ôo'ki nípi”, nířãsa'. ²⁰ Misâre keoró werêgiti. Yi'î o'ôo'kãrã weresére tí'ó êho peórã, yi'î kê'rare êho peórãta weesamá. Yi'îre êho peórã, yi'îre o'ôo'ki kê'rare êho peósama, níwi Jesu.

Jesu “Yi'îre ĩ'ya tu'tirãpire Juda o'ôgisami” níisé ní!

(Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Jesu ĩsãre werêka be'ro ipíti bihã wetiwí. Tí'otã basiórota werêwi:
—Diakí híta misãre níngiti. Ní'kí misã wa'teropi yi'îre ĩ'ya tu'tirãre o'ôgisami, níwi.

²² Kíi tohó níikã tí'órã, ĩsã noaré tohó níngi weeti? nířã, mehó a'mêri ĩ'ya duhikã'wi. ²³ Yi'î João Jesu ma'igí kíi pi'to duhíwi. ²⁴ Tohó weégi Simão Pedro Jesuré sêri yã'a dutigi yúu pu'uwí. ²⁵ Yi'î kíi pi'toakã mu'ri wã'a, kíi re sêri yã'awi:

—Wiôgi, noa nohó níiti kíi a'?

²⁶ Jesu yi'îre níwi:

—Yi'î pãu yosó o'o no'logi níngisami. Kíi tohó níika be'ro Simão maki Juda Iscariotere yosó o'owí. ²⁷ Kíi tohó weéka be'ro wãti Judare sãháaki níwi. Jesu kíi re níwi:

—Mi'î weeátere weé bakeo'ya.

²⁸ ĩsã ní pe'tirã toopí ba'ã duhirã, kíi tohó níisére tí'o masítikãti.

²⁹ Ní'karérã a'tíro wãkúwi: “Juda kíi niyérure ko'tegí ní yuukã, Jesu kíi re apêye noho bosé nímikãhasere duu dutígi weeápi, ou pahasé kiorãre níyéro o'ô dutigi o'ô dutiapi”, níwi. ³⁰ Juda kíi pãuré yé'êka be'ro ĩsã títropi ní'ki wihãa wa'ãwi. Kíi wihãari kura yamípi níwi.

A'mêri ma'i dutise ní!

³¹ Juda wa'ãka be'ro Jesu ĩsãre níwi:

—Ní'kãroakã yi'î Ô'âkí hi maki masí weeró noho ipitígipire yi'î tutuasé ĩ'yo no'orosa! Ô'âkí hi tutuasé kê'ra yi'î me'rata ĩ'yo no'orosa!.

³² Yi'î Ô'âkí hi tutuasére ĩ'yokã, kíi kê'ra yi'î tutuasére maátã ĩ'yogisami.

³³ Yi'î me'rakãharã, kã'ró misã me'ra ní tiogisa! Misã yi'îre a'mãrãsa'.

Yi'î Judeu masare too dipóropire ní'karo nohota misãre ní'kãroakã níngiti.

Yi'î wa'aãtohopire misã wa'ã masítisa! ³⁴ Misãre apêye ma'mã dutisé kúúgiti. Yi'î misãre ma'iró nohota a'mêri ma'iyã. ³⁵ Misã a'mêri ma'ikã,

ãpêrã ní pe'tirã misãre yi'î bu'erã níisére masířãsama, níwi Jesu.

Jesu Pedrore “Mi'î yi'îre ‘Masí wee’ níngisa” ní'ke ní!

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Simão Pedro kíi re sêri yã'awi:

—Wiôgi, no'opí wa'âgisari?

Jesu kîîre niîwî:

—Ni'kâroakâ yîî wa'aátohopire miîî wa'â masitisa'. Be'ropí yîîre siru tuúgisa'.

³⁷Pedro kîîre niîwî taha:

—Wiôgi, de'ró weégi yîî miîî me'ra maataá wa'â masitisari? Yîî kē'ra miîî me'rata wēî masi'.

³⁸Jesu kîîre niîwî:

—Niiróta yîî wēî masiti? Miîîre diakî híta niîgiti. Kārêkē' kîî uuátoho díporo yîîre i'tiáti “Kîîre masí wee’”, niîgisa', niîwî Jesu.

Jesu “Yîîre êho peórâ yî'rirâsa” niî'ke niî'

14 Jesu îsâre a'tíro niîwî:

—Misâ ipíti waro wākû ke'titikā'ya. Ô'âkî hire êho peóya. Tohô niiká yîî kē'rare êho peóya. ²Yîî paki tiropi misâ niiatehe wi'seri pehé niî'. Teé mariká maa, misâre weré boopâ. Toopí misâ niiatohore apo yuúgi wa'âgi weé'. ³Misâ niiatohore apóka be'ro misâre miîgi a'tígiti. Toopíre misâ kē'ra niî nu'kukâ'râsa'. ⁴Misâ yîî wa'aátohore masísa'. Yîî wa'arí ma'a kē'rare masísa', niîwî Jesu.

⁵Tomé kîîre niîwî:

—Wiôgi, miîî wa'aátohore masítisa'. Îsâ de'ró weé masí boosari miîî wa'arí ma'are?

⁶Jesu kîîre niîwî:

—Yîî, yîî paki tiropi wa'arí ma'a weeró noho niî'. Yîî masaré toopí wa'akâ weegí niî'. Yîî masaré diakî hí kâhasere masakâ weé'. Naâre katî nu'kukâ weegí niî'. Yîîre êho peórâ di'akî yîî paki tiropi wa'ârâsama. ⁷Misâ yîîre masîrâ, yîî paki kē'rare masí boosa'. Ni'kâroakâ kîîre masí'. Misâ yîîre î'yârâ, kîîre î'yârâ weeró noho niî', niîwî Jesu.

⁸Filipe Jesuré niîwî:

—Wiôgi, miîî pakire î'yoyá îsâre. Kîîre î'yasé me'ra di'akî îsâre âyurósa'.

⁹Jesu kîîre niîwî:

—Filipe, yîî misâ me'ra yoakâ niîwi. Yîîre î'yâ masi weeti yuhûpi? Yîîre î'yagí yîî paki niisétise kē'rare î'yâmi. De'ró weégi yîîre “Miîî pakire î'yoyá”, niiatí? ¹⁰Yîî, yîî paki me'ra piárâ niîmirâ, ni'kitá niî' niisére êho peó weeti? Kîî yîîpire niîmi niisé kē'rare êho peó weeti? Yîî uúküsere yîî se'saro uúkû wee'. Yîî paki yîîpire niigíta kîî iaró uúkûmi. Yîî weesé kē'rare yîî se'saro weé wee'. Kîíta kîî iaró weekâ weemí.

¹¹Yîî, yîî paki me'ra ni'kitá niî' niisére, kîî yîîpire niisére êho peóya. Teeré êho peótirâ pûrikâ, yîî weesé pe'ere î'yâ êho peó kureya. ¹²Misâre diakî híta werégiti. Yîîre êho peórâ yîî weé'karo nohota yîî weé'kere wee sirú tuurâsama. Tootá yîî paki tiropi yîî wa'akâ maa, a'té nemoró weerâsama. ¹³Misâ yîîre êho peókâ, niî pe'tise misâ sêrisére o'ôgisa'. Teé me'ra yîî paki tutuasére masiáto niîgi tohô weegísa'. ¹⁴Yîîre êho peórâ, no'ó misâ sêrisére yî'tígiti.

Jesu “Espírito Santore o'ôo'giti” niî'ke niî'

¹⁵Misâ yîîre ma'îrâ, yîî dutisére weerâsa'. ¹⁶Misâre yîî pakire Espírito Santore sêri baságiti. Kîî misâre wee tamúse me'ra wākû tutua nu'kukâ weegísami. Misâ me'ra niî nu'kugísami. ¹⁷Espírito Santo misâre keoró bu'êgisami. Âpêrà a'ti nukúkâkâharâ yîîre êho peótirâ kîîre masítirâsama.

Tohō weerā kīîre moorásama. Misâ pūrikā kīîre masí!. Kīî misâ me'ra, misâpire niî nu'kugisami. ¹⁸Yi'î misâre kō'â wā'kasome. Misâ me'ra niîgi a'tigiti taha. ¹⁹Kā'roákā di'sá!, be'ró masá yi'îre i'yásome. Misâ pūrikā i'yārása!. Yi'î katí nu'kukā!. Tohō weerā misá kê'ra katí nu'kukā'rása!. ²⁰Yi'î paki misâre Espírito Santore o'ôo'gisami. Tohō weéka be'ró yi'î paki me'ra yi'î niisére masírása!. Tohō niiká misá yi'î me'ra niisére, yi'î misâpire niisére masírása!. ²¹Yi'î dutisére weegi diaki híta yi'îre malisére i'yosamí. Yi'îre maligíre yi'î paki kê'ra maligísami. Yi'î kê'ra maligísa!. Kīîre yi'î niisétersere i'yogísa!, niîwí Jesu.

²²Ápí Juda, Iscariote meheta Jesuré niîwí:

—Wiôgi, de'ró weégi mi'î niisétersere ísâ di'akíre i'yogísari? De'ró weégi a'ti imíkohokāharā mi'îre êho peotírā kê'rare i'yó weeti?

²³Jesu kīîre niîwí:

—Yi'îre maligí yi'î dutisére weemí. Yi'î paki kīîre maligísami. Ísâ piárāpita kīî me'ra niîrása!. ²⁴Yi'îre malítigi pe'e yi'î uúkūserere weetími. Yi'î uúkūse yee mehéta nií!. Yi'î paki yi'îre o'ôo'ki kīî weré dutise nií!.

²⁵Yi'î misâ me'ra niîgi, a'té niî pe'tisere weré!. ²⁶Yi'î sēriká, yi'î paki Espírito Santore misâre o'ôo'gisami. Kīî misâre wee tamú, wākú tutua nu'kukā weegísami. Niî pe'tise misâre bu'êgisami. Niî pe'tise yi'î misâre bu'ê'kere opāturi wākuká weegísami.

²⁷Ni'károakā misâre we'èriti!. Yi'î āyuró ehēri pō'rati!. Yi'î weeró noho misâre āyuró ehēri pō'ratikā weegíti. Yi'î misâre āyuró ehēri pō'ratikā weesé a'ti imíkohokāhase weeró noho nií wee!. ²⁸Misâ “Yi'î paki tiropi wa'āgi weé!” niiká tí'ó tohapi. “Be'ró yi'î misâ me'ra niîgi a'tigiti taha” niiká kê'rare tí'oápi. Yi'î paki yi'î yi'rióro niîmi. Misâ yi'îre kīî tiropi wa'asé kitire tí'oápi. Teeré tí'órā, diaki híta êho peórā pūrikā, e'katí boopā. ²⁹Yi'î misâre weré yuugi weeápi. Tohō weerā yi'î misâre weré yuu'ke keoró wa'aká, “Diakí híta niîpí”, niîrása!. ³⁰Wātí a'ti nukúkākāharāre dutigí a'tí tohami. Tohō weégi yi'î yoátikā misâ me'ra uúkūgiti. Kīî yi'îre neê kāró dutí masitimi. ³¹Tohō wa'árota weesása!. Yi'î paki kīî wee dutí'kere weegíti. Yi'î tohō weeká, a'ti nukúkākāharā yi'î pakire yi'î malisére masírásama. Te'á wa'árā. Wā'ká ni'kaya, niîwí ísâre.

Jesu i'sêgi me'ra masaré weré'ke nií'

15 Jesu ísâre a'tíro niîwí:

—Yi'î i'sêgi weeró noho nií!. Yi'î paki tigiré ko'tegí niîmi. ²Yi'îre êho peórā tigikāhase dipíri niîma. Ô'ákí hi i'ségire i'yá nirígi weeró noho nií yuugi, diká marisé dipíríre dité kō'asami. Apéye dikátise dipíríre āyuró dikátíati niîgi dité wee nemosami. ³Misâ dikátise dipíri weeró noho nií!. Yi'î bu'ê'kere êho peó, yi'tí!. Tohō weégi yi'î paki misâ yā'áro wee'kere akobohó tohawí. Misâ akobohó no'o'kārāpi nií toha!. ⁴Yi'î misâpire niî nu'kugísa!. Misâ kê'ra yi'î me'ra nií nu'kukā'ya. Ni'ká dipi yukí gipi a'mé sí'atimiro dikátitisa!. A'té weeró noho misâ yi'î me'ra nií nu'kutirā, neê āyuró wee masísome.

⁵Yi'î nií'karo nohota yi'î i'sêgi weeró noho nií!. Misâ tigi dipíri nií!. Yi'î me'ra nií nu'kugi, yi'î kê'ra kīîpire niiká, kīî āyuró wee masísami. Misâ yi'î me'ra nií nu'kutirā, neê āyuró wee masítisa!. ⁶Yi'î me'ra nií nu'kutigi dité kō'a'ke dipíri weeró noho niîmi. Teé yā'í'ke dipíríre seé, peká me'epi í há kō'a no'osa!.

⁷Misâ yi'î me'ra nií nu'kurā, yi'î bu'esére wākūrā, Ô'ákí hire misâ íasére sēriyá. Kīî yi'tigísami. ⁸Misâ āyuró weerā, Ô'ákí hi āyú yi'riami niisére

ĩ'yorá'sa'. Tohô weérã diakĩ híta misã yĩ'f bu'erá nífrãsa'. ⁹Yĩ'f paki yĩ'f re ma'iró nohota yĩ'f kē'ra misãre ma'í'. Yĩ'f me'ra niĩ nu'kuya. Tohô weeká, misãre ma'í nu'kugisa'. ¹⁰Yĩ'f paki yĩ'f re kĩĩ dutisére weekã, ma'imí. Yĩ'f kē'ra yĩ'f dutisére weeká, misãre ma'igí'sa'.

¹¹Yĩ'f e'katíro nohota misãre e'katiáto niĩgi tohô uúkũ'. Tohô weérã misã e'katí y'i'riarãsa'. ¹²Yĩ'f dutisé a'tĩro niĩ'. Yĩ'f misãre ma'iró nohota a'mēri ma'iyá. ¹³Ni'kĩ kĩĩ me'rakāharãre wēri basagi, naãre ma'í y'i'riasami. Wēri basase nemoró ma'itá basió wee'. ¹⁴Misã yĩ'f dutisére weérã, yĩ'f me'rakāharã niĩ'. ¹⁵Yĩ'f misãre “Yĩ'f re da'rá ko'terã niĩma”, niĩsome. Da'rá ko'terã naã wiõgi weesére masítisama. Misã yĩ'f me'rakāharã niĩ'. Tohô weégi yĩ'f paki yĩ'f re niĩ'kere werê pe'oká'. ¹⁶Misã yĩ'f re besetiwi. Yĩ'f pe'e misãre besewí. Áyuró weeáto niĩgi tohô weewí. Misã áyuró weesé pe'tisomé. Áyuró weeká, misã yĩ'f re êho peókã, no'ó Ô'ákĩ híre sērisé nohore o'õgisami. ¹⁷A'tetã niĩ' yĩ'f misãre dutisé. A'mēri ma'iyá, niĩwĩ.

Jesu “Yĩ'f re êho peókã, ãpērã misãre i'yã tu'tirãsama” niĩ'ke niĩ'

¹⁸Jesu i'sãre a'tĩro niĩ nemowĩ:

—A'ti nukúkãkãharã yĩ'f re êho peótirã misãre i'yã tu'tikã, yĩ'f re i'yã tu'ti mi'ta'kere wãkũya. ¹⁹Misã a'ti nukúkãkãharã niĩkã maa, naã me'rakāharãre ma'iró nohota misãre ma'í boósama. Yĩ'f misãre naã wa'teropi niĩrãre besewí. Misã a'ti nukúkãkãharã weeró noho niĩ wee'. Tohô weérã misãre i'yã tu'tima. ²⁰Yĩ'f misãre niĩ'kere wãkũya. Neẽ ni'kĩ da'rá ko'tegi “Yĩ'f wiõgi y'i'rióro niĩ’”, niĩ masítisami. Yĩ'f re yã'ãro weemá. Misã kē'rare meharóta yã'ãro weerãsama. No'ó yĩ'f bu'esére ti'orã, misãre ti'orãsama. ²¹Misã yĩ'f re siru tuúkã i'yãrã, niĩ pe'tise yã'asere misãre weerãsama. Yĩ'f re o'õokire naã masítise bu'iri tohô weerãsama.

²²Yĩ'f a'ti di'tapire naãre werēgi a'títikã maa, bu'iri moo boósama. Naã ni'kãroakãre bu'iri kiomã. “I'sã bu'iri moó”, niĩ masítisama. ²³Yĩ'f re i'yã tu'tirã yĩ'f paki kē'rare i'yã tu'tima. ²⁴Neẽ ni'kĩ weetisere naã tiropire pehé weé i'yomiwi. Yĩ'f re masĩ dutigi tohô weewí. Yĩ'f weé i'yotika be'ro niĩkã maa bu'iri moo boósama. Naã yĩ'f weé'kere i'yãwã. Teeré i'yãmírã, yĩ'f re i'yã tu'tiwã. Yĩ'f paki kē'rare i'yã tu'tiwã. ²⁵Ô'ákĩ hi yee kiti ohãka pūripi niĩro nohota keoró wa'ãro weé'. A'tĩro niĩ': “Bu'iri moomikã, yĩ'f re i'yã tu'tiwã”, niĩ ohã no'owi.

²⁶Espírito Santo diakĩ hí uúkũgi, misãre wee tamúgi a'tígisami. I'sã yĩ'f paki me'ra kĩĩre o'õo'rãsa'. Kĩĩ a'tígí, keoró yeekãhásere misãre werēgisami. ²⁷Misã kē'ra yeekãhásere werērãsa'. Misã neẽ waropita yĩ'f me'ra niĩ tohawi. Tohô weérã werērãsa', niĩwĩ Jesu.

16 Jesu i'sãre niĩ nemowĩ taha:

—Yeé bu'iri ãpērã misãre yã'ãro weerãsama niisere werê'. Yĩ'f re êho peó du'tutikã'ato niĩgi tohô werê'. ²Misãre Judeu masa nerê wiase wi'seripi niĩmi'kãrãre kō'ã wĩrorãsama. No'ó misãre wēhé kō'aka be'ro a'tĩro niĩrãsama. “Marĩ Ô'ákĩ hi iaró weérã weé’”, niĩrãsama. ³Naã yĩ'f pakire, yĩ'f re masĩ'ke bu'iri misãre yã'ãro weerãsama. ⁴Yĩ'f weré yuugi weé'. Tohô weérã keoró teé wa'akã, misã “Tohõta niĩwĩ”, niĩrãsa'.

Espírito Santo yeekãhase niĩ'

Yĩ'f misã me'ra niĩgi, neẽ waropire maata a'teré werētiwi. ⁵⁻⁶Ni'kãroakã yĩ'f re o'õo'ki tiropi wa'ãgi weé'. Yĩ'f tohô niĩkã ti'orã, neẽ ni'kĩ yĩ'f re “No'opĩ wa'ãti?” niĩ sēri yã'a wee'. Mehõ bihã weti wioritikã'. ⁷Yĩ'f misãre diakĩ híta

nifigiti. Yi'f wa'aká, misâre ãyú nifrosa! Yi'f misâre Espírito Santore o'ôo'gisa! Yi'f wa'atiká maa, kîf misâre wee tamúgi, misâ me'ra nígi a'titi boosami.

⁸⁻¹¹ Espírito Santo yi'f re êho peótirare a'tiro masaká weegísami. “Ísâ yâ'ará ní!” ní ti'ó yâ'aká weegísami. Apêye, yi'f diakî hí weegí ní! niisére ì'yogísami. Yi'f paki tiropi wa'asé me'ra teeré ì'yogísami. Yi'f toopí wa'aká, yi'f re ì'yásome. Tohô níiká yi'f re êho peótirare Ô'ákî hí bu'firi da'reátehere ì'yogísami. A'tiro masrásama: “Wâtí, a'ti nukúkákâharâre dutigí Ô'ákî hire bu'firi da'rê no'oakîhi ní tohami”, nífásama.

¹² Yi'f misâre pehé weresé kiomí! Ni'kâroakâre misâ ti'o masíti boosa! Tohô weégi weré wee! ¹³ Espírito Santo a'tígi, ní pe'tisere keoró werégisami. Kîf diakî hí uúkúgi ními. Kîf se'saro uúkúsome. Ô'ákî hí uúkúserere, kîf ti'ókere weré turiagísami. Be'ropí wa'aátehe k'é'rare misâre weré yuugísami. ¹⁴ Espírito Santo yi'f re áyuró uúkúgisami. Yeekâhasere misâre masaká weegísami. ¹⁵ Ní pe'tise yi'f paki kiosé yeé ní! Tohô weégi Espírito Santo misâre yee kitíre werégisami.

Bihâ wetimi'kârâ e'katírásama niisé ní!

¹⁶⁻¹⁷ Kâ'ró dí'sá!, be'ró misâ yi'f re ì'yâ nemosome. Be'ró ì'yârâsa! taha. Yi'f paki tiropi wa'aká tohô wa'â ní'irosa!, nífwí Jesu.

Kîf tohô níiká ti'órâ, ísâ ní'karérâ a'mêri uúkúwi:

—De'ró ní sí'riro weesarí kîf tohô niisé? ¹⁸ “Kâ'roaká dí'sá!” kîf niisé de'ró ní sí'riro weesarí? Ye'le nohóre uúkúgi uúkúsamigi, masítisa!, nífwí.

¹⁹ Jesu ísâ tohô niisére masígi, ísâre nífwí:

—Yi'f “Kâ'roaká dí'sá!, ì'yásome, be'ró ì'yârâsa! taha” ní'kere a'mêri sérí yâ'ará weeti? ²⁰ Misâre diakî híta werégiti. Misâ utí, pûtro bihâ wetírâsa! A'ti ímí kohokâharâ pe'e e'katírásama. Misâ bihâ wetimi'kârâ be'ró e'katírâsa! ²¹ A'tiro wa'asé weeró noho nífrosa! Ni'kó níhí pako koó wí'magí wiaátoho díporo pûrisé ti'ó yâ'asamo. Koó wiâka be'ro koó pûrisé ti'ó yâ'a'kere wákútisamo. Koó makí bahuáse pe'ere ì'yâgo e'katígo, tohô weesamó. ²² Koó weeró noho misâ ní'kâroakâre pí'etí! Be'ró yi'f misâre ì'yâgi a'tígiti taha. Yi'f tohô weeká ì'yârâ, misâ e'katí yí'riarâsa! Apêrâ misâre bihâ wetikâ wee masítírâsama.

²³ Misâ tohô e'katíri nímiere misâ ti'otísere neé sérí yâ'asome maha. Diakî híta misâre nífígiti. Misâ yi'f re êho peóká ì'yâgi, ní pe'tise misâ sérísere yi'f paki yí'tigísami. ²⁴ Too díporopi yi'f tutuasé me'ra yi'f pakire neé sérítíwi. Ni'kâroakâre misâ yi'f re êho peó tíharâ séríyá. Misâ tohô weeká, kîf yí'tigísami. Kîf yí'tiká, misâ e'katí yí'riarâsa!

Jesu masaré “A'tiro weegíti” ní'ke ní!

²⁵ Yi'f misâre diakî hí niisére bu'é sí'rigi kití me'ra wereápi. Be'ró kití mariró diakî híta yi'f paki yeekâhasere werégisa! ²⁶ Espírito Santo a'tíka be'ro misâ yi'f re êho peó tíharâ, yi'f pakire sérírâsa! Yi'f tohô nígi, “Yi'f pakire misâre sérí baságiti”, nígi meheta weé! Misâ basi sérírâsa! ²⁷ Kí'íta misâre ma'imí. A'tiro ní! Misâ yi'f re ma'í! Tohô níiká misâ yi'f re “Ô'ákî hí tiropi ní'ki a'títí”, ní êho peó! Tohô weégi Ô'ákî hí misâre ma'imí. ²⁸ Yi'f paki me'ra ní'ki yi'f a'ti nukúkâpire a'tíwi. Ni'kâroaká yi'f a'topí ní'ki yi'f paki tiropi dahâ tohagiti taha.

²⁹ Kîf tohô níiká ti'órâ, ísâ kîf re nífwí:

—Ni'kâroakâre mí'f kití me'ra weré wee! Diakî hí uúkúkâ! ³⁰ Ni'kâroaká ísâ masí! Mí'f ní pe'tisere masí pe'oká! No'ó sérí yâ'aatoho díporo masí toha! Tohô weerâ mí'f Ô'ákî hí tiropi ní'ki a'títípâ niisére masí!

³¹ Jesu ïsàre niŵi:

—Misâ êho peóti maha? ³² Tohô êho peómirâ, maatá no'ó misâ wa'á si'rירו du'tistêrâsa'. Yi'f ni'kitá tohagísa'. Ni'kitá níi wee', ni'gi pe'ea'. Yi'f paki yi'f me'ra niími. ³³ Yi'f re êho peórâ áyuró ehêri pō'ratiato ni'gi a'té níi pe'tisere misâre wereápi. A'ti nukúkākāharā misâre pi'etíkā weerásama. Naâ tohô weemíkā, wākū tutuaya. Yi'f a'ti nukúkākāharā naâ yā'áro weesére dokā ke'akā weé tohawi. Tohô weérā yi'f re êho peórâ wākū tutuaya.

Jesu kīi bu'erá yeé niíatehere kīi pakiré sêri basá'ke nií'

17 Jesu tohô niíka be'ro i'ya moro, a'tíro niŵi:
 —Pakí, mi'f yi'f re kúu'ke ehâ'. Yi'f mi'f maki niisére masaré i'yoyá. Mi'f tohô weeká, yi'f masaré mi'f tutuasére, mi'f áyú yi'risere i'yogísa'.
² Mi'f yi'f re masá níi pe'tirā wiógi sōróowi. Níi pe'tirā mi'f o'ó'kārāre katí nu'kukā wee dutígi yi'f re sōróowi. ³ Masá mi'f O'ákí hí ni'kitá keoró niigíre, tohô niiká yi'f re mi'f o'ó'kire êho peórâ katí nu'kukārāsama.
⁴ Yi'f a'ti nukúkāpire mi'f tutuasére, mi'f áyú yi'risere masaré i'yowí. Mi'f yi'f re kúu'kere weé pe'oká'wi. ⁵ Pakí, a'ti nukúkā weéátoho diporo yi'f mi'f me'ra niíwi. Mi'f me'ra niígi, mi'f weeró noho niisétiwi. Ni'kâroakāre mi'f tiropi wa'ági weé'. Yi'f re meharóta weeyá taha.
⁶ Mi'f ā'raré a'ti nukúkāpi niirā wa'terore besewí. Yi'f re naāre o'ó'giti niígi, tohô weéki niíwi. Mi'f niisétisere naāre masiká weewí. Naâ mi'f yarā niími'kārāre yi'f re wiawí. Naâ mi'f dutisére weewá. ⁷ Ni'kâroakā naâ masíma, níi pe'tise yi'f kiosé mi'f o'ó'ke níi', niíma. ⁸ Naāre níi pe'tise mi'f weré duti'kere weréwi. Naâ teeré ti'órā, êho peowā. Naâ diakí híta yi'f mi'f tiropi a'ti'kere êho peowā. Tohô niiká mi'f yi'f re o'ó'kere êho peowā.
⁹ Yi'f naa yeé niíatehere mi'f re sêri'. Apêra yi'f re êho peóti'ra yee maa sêri wee'. Yi'f re mi'f o'ó'kārā mi'f yarā niíma. Tohô weégi mi'f re sêri'.
¹⁰ Níi pe'tirā mi'f yarā, yarā niíma. Yarā kē'ra mi'f yarā niíma. Naâ yi'f re êho peó, yi'f tutuagi niisére masaré masiká weemá.
¹¹ Yi'f a'ti nukúkāpi tohá ke'asome. Yi'f bu'erá pūrikā toharásama. Yi'f mi'f tiropi wa'ági weé'. Pakí, áyú yi'rigi, mi'f tutuasé me'ra mi'f yi'f re o'ó'kārāre áyuró ko'téya. Mi'f tohô weeká, marí níiro nohota naâ ni'kâro me'ra niirásama. ¹² A'ti nukúkāpire yi'f re mi'f o'ó'kārā me'ra niígi, mi'f tutuasé o'ó'ke me'ra naāre ko'téwi. Neé ni'ki bahuriótiwi. Ni'ki di'akí too dipóropi bahu duti'ki weeró noho ni'kire bahuriówi. Mi'f yeé kiti ohāka pūripi níiro nohota naâ ohá'ke keoró wa'áro weé'.
¹³ Ni'kâroakā yi'f mi'f tiropi wa'ági weé'. Yi'f a'ti nukúkāpi niígi, mi'f yeé kitire weréwi. Teeré ti'órā, naâ yi'f weeró noho e'katiáto niígi weréwi.
¹⁴ Mi'f weré duti'kere naāre weré turiawi. Naâ yi'f re êho peó tíharā, yi'f weeró noho niíma. A'ti imí kohokāharā weeró noho wākūti, naâ weeró noho weesétitima. Tohô weérā naâ kē'rare masá i'ya tu'tima. ¹⁵ “Naāre, a'ti nukúkāpi niirāre mi'f tiropi miáaya”, niígi meheta weé'. Wátí pe'ere ka'mú ta'aya niígi, tohô níi'. ¹⁶ Yi'f a'ti imí kohokí hí meheta níi'. Naâ kē'ra yi'f re êho peórâ a'ti imí kohokāharā weeró noho wākūti, naâ weeró noho weesétitima. ¹⁷ Mi'f yeé kiti diakí hí waro níi'. Teé me'ra naāre mi'f iaró weeáhā áyurá wa'aká weeyá. ¹⁸ Yi'f re mi'f yeé kitire a'ti nukúkākāharāre weré dutígi o'ó'wi. Yi'f kē'ra yi'f bu'eráre a'ti nukúkākāharāre weré dutígi o'ó'. ¹⁹ Mi'f iaró noho naa yeé niíatehere wêri basagiti. A'tíro yi'f weeká, naâ kē'ra mi'f iaró noho diakí híta weerásama.

²⁰Yi'ŋ naâ di'akire sêri basá wee'. Be'ropí naâ bu'esére ti'ô êho peoáhã kè'rare sêri basá'. ²¹Naâ marí me'ra ni'kâro me'ra niíáto niŋgi tohó weé'. Pakí, yi'ŋ mi'ŋ me'ra niŋro noho, mi'ŋ yi'ŋ me'ra niŋro noho naá kè'ra niíáto. Tohó wa'aká i'lyârã, a'ti nukúkākāharã yi'ŋre mi'ŋ o'ôo'kere êho peórāsama. ²²Yi'ŋre mi'ŋ tutuasé, äyú yi'risere o'ôwi. Yi'ŋ kè'ra yarãre o'ô turiawi. Naãre ni'kâro me'ra marí weeró noho niíáto niŋgi tohó weewí. ²³Yi'ŋ naãpire nií'. Mi'ŋ pe'e yi'ŋpire nií'. Tohó weerã naâ ni'kâro me'ra niŋrāsama. Tohó wa'aká i'lyârã, a'ti nukúkākāharã mi'ŋ yi'ŋre o'ôo'kere masíŋrāsama. Apèyere, mi'ŋ yi'ŋre ma'iró nohota “Maríre ma'imí”, niŋrāsama. ²⁴A'ti imí koho weeátoho diporo mi'ŋ yi'ŋre ma'iwí. Tohó weégi mi'ŋ niisétisere yi'ŋre o'ôwi. Pakí, mi'ŋ o'ô'kārãre yi'ŋ me'ra niiká iása'. Naãre yi'ŋ tutuasére i'lyã dutigi tohó weé'. ²⁵Pakí, mi'ŋ keoró weé'. A'ti nukúkākāharã yi'ŋre êho peótirã mi'ŋre masítima. Yi'ŋ mi'ŋre masí'. Áŋrá yi'ŋ bu'erã mi'ŋ yi'ŋre o'ôo'kere masíma. ²⁶Mi'ŋ niisétisere naãre masiká weewí. Tohó masiká weé nu'kukí'ti. Mi'ŋ yi'ŋre ma'iró nohota naá kè'rare a'mèri ma'i dutigi tohó weé'. Tohó niiká yi'ŋ naâ me'ra nií nu'kugiti niŋgi, tohó weé', niíwí Jesu.

Jesuré surára naâ yê'ê wã'ka'ke nií'

(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)

18 Jesu kîŋ pakiré sêrika be'ro i'sã Jerusalépire wiháawi. Wiháa, Cedró wamétiri maare pè'áwi. Tii maá siákihipi naâ oliveira oté'karo niíwi. I'sã toopí wa'áwi. ²Juda Jesuré i'lyã tu'tirãre o'ogí kè'ra teé oliveira niiróre masíwí. Jesu too dipóro pehetíri i'sãre si'orí sihãwí. Tohó weégi masíwí. ³I'sã toopí niirí kura ni'ká kura surára me'ra Juda etãwí. Apèrã kè'ra ni'karérã Ô'ákí hi wi'li ko'terã surára niíwã. Sacerdotea wiôrã, fariseu masa o'ôo' no'okãrã niíwã. Naã äyuró wamotíwã. Si'óo'se tuturi, si'óo'se paa me'ra a'tíwã. ⁴Jesu kîŋre wa'aátehere masí tohaki niíwí. Tohó weégi “Noaré a'mãti?” niíwí.

⁵Kîŋre yi'tiwá:

— Jesu Nazarékí hire a'mã', niíwã. Jesu naãre niíwí:

— Yi'íta nií'.

Juda Jesuré i'lyã tu'tirãre o'ogí naâ me'ra niíwí. ⁶Jesu “Yi'íta nií'” niiká ti'órã, naâ uírã, duústi birí ke'awã. ⁷Jesu opãturi sêri yã'awí taha:

— Noaré a'mãti?

Kîŋre yi'tiwá:

— Jesu Nazarékí hire a'mã', niíwã.

⁸Jesu naãre niíwí:

— Misãre werê toha', yi'íta nií'. Too püríkã yi'ŋre a'mãrã, ã'rá yi'ŋ bu'erãre du'ô'ya.

⁹Jesu kîŋ uúkũ'ke keoró wa'aáto niŋgi tohó niíwí. Kîŋ nií'ke a'tíro niíwi: “Yi'ŋ paki o'ô'kārãre neê ni'kí bahuriótiwi”, niíwí. ¹⁰Kîŋ tohó niika be'ro Simão Pedro kî i yaá di'píhíre wehê weewí. Wehê wee, sacerdotea wiôgíre da'rá ko'tegi Malço wamétigíre diakí hí kãha o'mê peerore ditê pã'rewí.

¹¹Kîŋ tohó weeká i'lyãgi, Jesu Pedroro niíwí:

— Mi'ŋi yaá di'píhíre nirôya. Yi'ŋ paki pi'etí duti'karo nohota pi'etígiti, niíwí Jesu.

Jesuré Aná yaá wi'ipi miáa'ke nií'

(Mt 26.57-58; Mc 14.53-54; Lc 22.54)

¹²⁻¹³Surára, tohó niiká naâ wiôgi, apèrã sacerdotea wiôrã naâ o'ôo'kãrã Jesuré di'té, Aná wamétigí yaá wi'ipi miáawã. Kîŋ Caifá maa yêkí niíwí.

Caifá títare sacerdotea wiôgi níwĩ. ¹⁴Kĩíta too dipóropire Judeu masare “Ní'kí níí pe'tirã yee niátehe wêrĩ basakã, marĩre äyurósa” ní'ki níwĩ.

Pedro Jesuré “Masí wee!” ní'ke níí'

(Mt 26.69-70; Mc 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵Naã Jesuré miákã, yí'ĩ João, tohó niiká Simão Pedro, ĩsã piárã naãre siru tuú wã'kawĩ. Sacerdotea wiôgi yí'ĩ re ĩ'yã masiwĩ. Tohó weégi yí'ĩ Jesu me'ra wiôgi yáa wi'ĩ po'peapi sãháawi. ¹⁶Pedro pe'e sopepĩ tohã ní'kawĩ. Kĩĩ tohó weekã ĩ'yãgi, yí'ĩ sopé ko'tegó me'ra uúkũ, kĩĩ re pihĩ sórowĩ. ¹⁷Be'ropĩ koô Pedrore sêrĩ yã'awõ:

—Mĩ'ĩ sĩ'ĩ me'rakĩ hi meheta níiti?

Pedro koôre níwĩ:

—Níí wee!, níwĩ.

¹⁸Pũũro yisiáwi. Tohó weerã tíí wi'ĩ da'rá ko'terã, tohó niiká surára pekã me'e wihawá. Naã tíí me'e sumútohopi so'má nu'ku birowã. Pedro kê'ra naã me'ra so'mági wa'ãwĩ.

Sacerdotea wiôgi Jesuré sêrĩ yã'a'ke níí'

(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹Sacerdotea wiôgi Aná Jesuré sêrĩ yã'aki níwĩ:

—Noa nohó níiti mĩ'ĩ bu'erá? Yê'e nohóre mĩ'ĩ bu'êti naãre? níiki níwĩ.

²⁰Jesu kĩĩ re yí'tiki níwĩ:

—Yí'ĩ níí pe'tirã tí'óropi bu'êwi. Judeu masa neresé wi'seripi, tohó niiká Ô'ákĩ hi wi'ĩ Judeu masa nerê wiaropi bu'êwi. Ya'yíóropi bu'êtiwi. ²¹De'ró weégi yí'ĩ re sêrĩ yã'ati? Ápêrà yí'ĩ re tí'ókãrãre sêrĩ yã'aya. Naã masísama. Naã mĩ'ĩ re werêrãsama, níiki níwĩ Jesu.

²²Jesu tohó niiká tí'ógi, ní'kí Ô'ákĩ hi wi'ĩ ko'tegĩ surára Jesu yáa diãpoare paãki níwĩ. Kĩĩ re níiki níwĩ:

—De'ró weégi tohó yí'titi sacerdotea wiôgire?

²³Jesu kĩĩ re níiki níwĩ:

—Yí'ĩ yã'ãro níika be'ro “Teé bu'iri paápi. Teé yã'ã níí”, níiya. Äyuró níika be'ro maa, de'ró weégi yí'ĩ re paáti? níiki níwĩ Jesu.

²⁴Be'ró Aná Jesuré dí'té no'okire taha sacerdotea wiôgi Caifá tiropi o'ðo'wĩ.

Pedro níí soo nemo'ke níí'

(Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵Tohó weerĩ kura Pedro pekã me'e sumútoho so'má nu'kuwĩ. Toopi niirã kĩĩ re sêrĩ yã'awã:

—Mĩ'ĩ sĩ'ĩ me'rakĩ hi meheta níiti?

Pedro naãre níwĩ:

—Níí wee'.

²⁶Be'ró ní'kí sacerdotea wiôgire da'rá ko'tegi, Pedro kĩĩ o'mê peero díte pã're'ki akawerégi Pedrore níwĩ:

—Yí'ĩ mehêpi mĩ'ĩ re oliveira otê'karopi kĩĩ me'ra niiká ĩ'yaápi.

²⁷Pedro opãturi níí soowĩ. Tohó níika be'ro kãrêkê' uuwĩ.

Jesuré Pilato romano masa wiôgi tiropi naã miáa'ke níí'

(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)

²⁸Be'ró Jesuré Caifá yáa wi'ipi ní'kire Pilato yáa wi'ipi miáawã. Bo'rêa wa'ãro weewĩ. Judeu masa wiôrà tíí wi'ipire sãháatiwã. Tíí wi'ipire

sãháarã, Páscoa bosê nimi ba'â wiasere ba'âti boopã. Pilato Judeu masi niítimi niise bu'iri naâ bu'iritirã ti'ó yá'a boopã. Tohõ weerã kîi yaá wi'ire sãháatiwã. ²⁹Naâ sãháatikã ì'yãgi, Pilato naâ me'ra uúkũgi wihãtiwî.

Naãre niîwî:

—Misã ã'rîrê yê'e nohó werê sãarã weeti?

³⁰Naâ kîîre niîwã:

—Kîî yã'ãro weetikã maa, mi'î tiro kîîre niítiti boopã.

³¹Naâ tohõ yî'tiká ti'ógi, Pilato niîwî:

—Kîîre miáaya. Misãre dutîro nohota misã basi besérã wa'áya.

Judeu masa wiôrà kîîre niîwã:

—Î sã Judeu masa neê ni'kí masiré “Wêheyá” niî masitisa', niîwã.

³²Tiítapire romano masa wiôgi masá yã'arãre naâ wêhe dutîrãre kurúsapî paâ bi'pekúkãrã niîwã. Tohõ weéro Jesu too dipóro ni'ke keoró wa'ãwi. Kîî “Yî'îre i'miãropi tuu moró ni'korãsama”, niîwî. ³³Pilato Jesuré pihî, kîi yaá wi'ipi mahãmi sãhawî. Jesuré sêri yã'aki niîwî:

—Mi'íta niíti Judeu masa wiôgi?

³⁴Jesu yî'tfki niîwî:

—Mi'î basi mi'î wãkusê me'ra sêri yã'ati? ou ãpêrã mi'îre wereãti?

³⁵Pilato kîîre niîki niîwî:

—De'ró weégi yî'î masî boosari? Yî'î Judeu masi meheta niî'. A'topîre mi'î yaá di'takãharã Judeu masa, tohõ niiká sacerdotea wiôrà mi'îre niítiamã. De'ró weeãti mi'î?

³⁶Jesu niîki niîwî:

—Yî'î a'ti nukúkãkî hi wiôgi meheta niî'. Yî'î tohõ niiká maa, Judeu masa wiôrãre o'ô dutitirã yî'îre siru tuúrã a'me kêê boopã. Yî'î apê sia'kî hi wiôgi niî'.

³⁷Kîî tohõ niiká ti'ógi, Pilato niîki niîwî:

—Too pûrîkãre mi'î wiôgi niíti?

Jesu kîîre niîki niîwî:

—Mi'î niîro nohota yî'î wiôgi niî'. Yî'î diakî híkãhasere werêgi a'topî a'tî, bahuãwi. Niî pe'tirã diakî híkãhasere iarã, yî'î uúkũsere ti'omã.

³⁸Pilato kîîre niîki niîwî:

—Yê'e nohó niîro niîsasa' diakî híkãhase? niîki niîwî.

“Jesuré wêheró iá!” ni'ke niî'

(Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25)

Pilato Jesuré sêri yã'aka be'ro Judeu masa wiôrà me'ra uúkũgi wihãtiki niîwî taha. Naãre niîwî:

—Yî'î kîîre neê bu'iri bokatiãsi. ³⁹Misã wee wiãse a'tîro niî'. Páscoa bosê nimi niiká bu'iri da'reri wi'ipi niigire yî'îre du'u wîró dutisa'. Misã kîîre Judeu masa wiôgire du'u wîrókã íasarí?

⁴⁰Kîî tohõ niiká ti'órã, naâ pûúro karíkũwã:

—Kîîre neê du'u wîrótikã'ya. Barrabá pe'ere du'u wîróya, niîwã. Barrabá yã'ãro weegi niîwî.

19 Masã “Barrabãre du'u wîróya” niî karíkũkã ti'ógi, Pilato Jesuré tãra dutiwi. ²Surãra ni'ká be'to potã me'ra weêka be'tore kîî dipôapire peókãrã niîwã. Apêro, ni'kãro su'tîro wiôgi sãyaró noho sô'ã yîi boó kurerore sããkãrã niîwã. ³Be'ró kîî tiro wa'ã, kîîre buhíkã'rã, a'tîro niikãrã niîwã:

—Judeu masa wiôgire ãyuró wa'aãto. Tohõ niîrãta, kîî diãpoare paâ mihakãrã niîwã.

⁴Pilato po'peápi ni'ki wihátiwī taha. Masaré niŵwī:
—Yi'í kīîre neê kã'roákã bu'fri bokatiási. Tohô weégi misã tiropi pihî wihatigiti. Misã i'yârãsa', niŵwī.

⁵Be'ró Jesu wihátiwī. Kīî potã be'tore pesãwī. Wiôgi su'tiro surára o'ô'karore sãyã wihatiwī. Kīî wihatáka be'ro Pilato masaré a'tiro niŵwī:
—Ī'yãya. Ā'rí niŵmi.

⁶Sacerdotea wiôrà, ãpêrà Ô'ákî hi wi'i ko'terã surára kīîre i'yârã, pũuro karíkũwã:

—Kīîre kurúsapi paã bi'pe wêheyá, niî karíkũwã.

Pilato naãre niŵwī:

—Misã basi kīîre kurúsapi paã bi'pe wêherã wa'ãya. Yi'í kīîre neê kã'roákã bu'fri bokatísa', niŵwī.

⁷Judeu masa wiôrà kīîre niŵwã:

—Kīî “Yi'í Ô'ákî hi maki niî”, niŵwī. Īsãre dutí'ke tohô uúkũgi nohore wêhe dutí', niŵwã.

⁸Pilato kīî “Ô'ákî hi maki niî” niisere ti'ôgi, nemoró uŵwī. ⁹Be'ró Jesuré pihî sãha, kīîre sêrí yã'aki niŵwī taha:

—Mi'í no'okí hí niítí?

Jesu kīîre neê yi'titíki niŵwī.

¹⁰Kīî yi'titíká i'yãgi, Pilato kīîre niîki niŵwī:

—De'ró weégi yi'íre yi'tí weeti? Mi'í masí weeti? Yi'í mi'íre du'u wĩrógi, du'u wĩró masi! Wêhe dutígi kê'ra, wêhe dutí masi!, niîki niŵwī.

¹¹Jesu kīîre niîki niŵwī:

—Ô'ákî hi mi'íre ka'mú ta'akã, mi'í tohô wee masíti boopã. Tohô weégi yi'íre mi'í tiropi o'ô'ki mi'í nemoró bu'fritimi, niîki niŵwī.

¹²Kīî tohô niikã ti'ôgi, Pilato Jesuré “De'ró weé kīîre yi'í du'u wĩrógisari baa?” niîki niŵwī. Kīî tohô weé sĩ'rikã i'yârã, Judeu masa wiôrà pũuro karíkũwã:

—Mi'í kīîre du'u wĩrógi, romano masa wiôgi me'rakí hi niisome. No'ó ni'kí “Yi'í Judeu masa wiôgi niî” niigí noho romano masa wiôgire yi'rí ni'kagi weemí. Kīî me'rakí hi niítimi, niî karíkũwã.

¹³Naã tohô niikã ti'ôgi, Pilato Jesuré naã i'tã me'ra yeêka paapi pihî wiha dutiwī. Hebreu masa yee uúkuse me'ra Gábata wamêtiwī. Toopí Pilato masaré bese wiãwī. Tohô weégi kīî toopí duhîwī. ¹⁴Tiítare ni'ká nimí di'sawí Páscoa bosê nimí wa'aátoto. Daharí tero wa'tero niŵwī. Pilato toopí duhîgi, Judeu masa wiôràre niŵwī:

—Misã wiôgire i'yãya.

¹⁵Naã karíkũ nemowã:

—Kīîre wêheyá. Kurúsapi paã bi'pe wêheyá, niŵwã.

Pilato niŵwī:

—Yi'í misã wiôgire kurúsapi paã bi'pe wêhe dutígisami, niî wãkũmiti? Sacerdotea wiôrà kīîre niŵwã:

—Īsã wiôgi ni'kitá romano masa wiôgi waro niîmi.

¹⁶Naã tohô niikã ti'ôgi, Pilato surárare Jesuré kurúsapi wêhe dutígi o'ôwī. Be'ró naã kīîre miãawã.

Naã kurúsapi paã bi'pe'ke niî'

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷Jesu naã “Masã boã weeka dípoa” niirópire wa'ãgi, kurúsare wiã wã'kawī. Hebreu masa yee uúkuse me'ra Gólgota wamêtiwī. ¹⁸Toopí kīîre

kurúsapi paâ bi'pewã. Âpêrã piárã kê'rare tohôta weewá. Jesuré naâ deko ni'kowá. Apêrã pe'ere, ni'kiré diakí hí pe'e, âpire kûipe' pe'e ni'kowá.

¹⁹Pilato Jesu dipôa bu'i kurúsapi kîî ohâ'kere ô'o dutíwî. A'tîro ohâ no'owi: "Jesu Nazarékî hi Judeu masa wiôgi niîmi." ²⁰Teé ohâ'ke hebreu masa yee uúkuse, grego yee, latim me'ra niîwi. Jesuré paâ bi'pe'karo makâ pi'to niîwi. Tohô weérã pâharã Judeu masa teeré i'yâ bu'êwã. ²¹Pilato ohâ'kere bu'êrã, sacerdotea wiôrã kîî re niîkãrã niîwã:

—Mi'î "Judeu masa wiôgi niîmi", niî ohâti boopã. A'tîro pe'e ohâ boopã. "Kîî 'Judeu masa wiôgi niî', niîámi", niî boopã.

²²Pilato naâre niîwî:

—Yi'î ohâ si'ri'karo noho ohâ tohapi. Dika yuúsoma maha.

²³Be'ró ba'pâritirã surára Jesuré paâ bi'pe'kãrã kîî yeé su'tiré see neewã. See neé, naâ niki dika waáwã. Kîî yaá su'tîro dokâkãharo deró a'mé si'oya mariwí. ²⁴Tohô weérã surára a'mêri niîwã:

—A'toré tí 'rêtikãrã. Mehô niî bokaperã. Noá a'toré wapá ta'arosarito? niîwã.

Naâ tohô weeká, Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi ohâ'ke keoró wa'âwi. A'tîro ohâ no'okaro niîwi: "Yeé su'tiré dika waáwã. Teeré niî bokaperã wapá ta'awã." A'té niî'karo nohota surára weewá.

²⁵Jesu yaá kurúsa pi'to a'tikérã numiã niîwã. Kîî pakó, kîî migo Maria Cleopa nimo, tohô niiká Maria Madalena niîwã. ²⁶Jesu kîî pakoré, tohô niiká yi'î João kîî ipíti ma'í no'ogi koô tiro nu'kuká i'yâgi, koôre niîwî:

—Ma'û, â'rí mi'î maki niîmi.

²⁷Be'ró yi'î re niîwî:

—Yi'î pakore mi'î pako weeró noho kioyá. Toó tohamó mi'î pako, niîwî Jesu.

Toó be'ro koôre yaá wi'ipi mii toháawi.

Jesu wêri'ke niî'

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸Jesu kîî pakoré ko'tê dutika be'ro "Niî pe'tise yi'î re wee dutí'kere tu'à eha", niîwî. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi ohâ'ke wa'aáto niîgi Jesu a'tîro niîwî:

—Ako wiósa!

²⁹Toopí ni'kãri vinho piásé posetíthi duhîwi. Tohô weérã surára ni'ká si'ti miáa yã miówã. Yãa mió, hissopo wamêtiri siti dipipi tí si'tire wa'mé ô'o siô morowã Jesu tirópi. ³⁰Kîî teeré si'riwí. Be'ró niîwî:

—Niî pe'tise tu'à eha toha!

Kîî tohô niîka be'ro kîî dipôa paâ mu'ri yoha, wêria wa'âwî.

Jesuré naâ yôsê'ke niî'

³¹Jesu kîî wêrika terore ni'ká nimi Páscoa bosê nimi wa'aátoho di'sawí. Tíí bosê nimi saurú Judeu masare soo dutíka nimi bosê nimiho waro niîkaro niîwi. Tii nimíre wêri'kãrã kurúsapi niiká Judeu masa wiôrã iatikãrã niîwã. Tohô weérã naâ Pilato tiropi wa'â, kîî yarã surárare naâre maatá wêriáto niîrã naa yeé yêkãrire paâ nu'a dutikãrã niîwã. Be'ró naâ ipiré mii dihóo, apé sia' miáa dutikãrã niîwã. ³²Tohô weérã surára ni'kiré paâ nu'a mi'tawã. Be'ró âpi kê'rare tohôta weewã. ³³Jesu maa wêri'kipire i'yãwã. Tohô weérã kîí maa paâ nu'atiwã.

³⁴Mehô di'akí ni'kí surára Jesuré paatí pa'mapi yôsêwî. Kîî tohô weeká, diî akó me'ra wihawí. ³⁵Yi'î a'teré i'yãwî. Diakí híta niî'. Misá kê'ra a'teré

êho peoáto níŋgi misâre werê!. ³⁶A'té Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripî níŋro nohota wa'aáto níŋro tohó waháwi. A'tíro ohá no'owi: “Kîi yéé ô'ári neê ni'ká ô'a paâ nu'aya marirósa!” ³⁷Apêro Ô'âkî hi yee kiti ohâ'karo kê'rare a'tíro níŋwi: “Naâ kamî da're'kipire î'yârâsama”, níŋ ohá no'owi.

Jesuré naâ sîô sôro kûu'ke níŋ'

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸Jesu wêrika be'ro José Arimatéia wamêtiri makakî hi Pilatore Jesu yaá ipiré sêríki níŋwi. José Jesuré êho peógi níŋwi. Kîî Judeu masa wiôrare úigi, ya'yíoropi êho peó niisétikâ'ki níŋwi. Pilato “Ai, Jesu yaá ipiré miáaya”, niiká tí'ógi, kîi yaá ipire mii dihówi. ³⁹Nicodemo too dipóro yamîpi Jesu me'ra uúkúgi ehâ'ki kê'ra pehé trinta quilos i'mî tihisere mii eháwi. Teé i'mî tihise a'té níŋwi. Mirra aloé me'ra moré'ke níŋwi. ⁴⁰Naâ piará José, Nicodemo su'tí âyusé kaseri i'mî tihise wa'rê'ke kaseri me'ra Jesu yaá ipiré omawá. Judeu masa wêrí'kârare yarâ wee wiáro nohota weewá. ⁴¹Jesuré paâ bi'pe'karo pi'to otésé otê'karo níŋwi. Teé otê'karo deko ni'ká masá pee naâ î'tâgapi se'êka tuti níŋwi. Tii peé neê ni'káti wêrí'kârare sîô sôro kûu no'oya mariwí. ⁴²Toopí Jesuré miáa, tii peépi sîô sôro kûuwá. Naâ tohó weerí kura muhîpû sâháari kurapi níŋwi. Judeu masa naâ da'ra dutítika nîmi sâháaropi weewí. Tohó weerá tii peé pi'toakâ níŋ yuuká, toopí sîô sôro kûuwá.

Jesu kîî masá'ke níŋ'

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12)

20 Soorí nîmi niiká bo'reaátoho diporo Maria Madalena Jesu masá peepi wa'áko níŋwô. Tii peére bi'ákaga î'tâga apé sia'pi kúyakâ î'yáko níŋwô. ²Tohó weégo îsâ tiropi oma tohátiko níŋwô. Îsâre níŋwô:

—Marí wiôgire apé sia'pi miáa wa'âkârâ niíama. No'opí miáarâ miáasapâ?

³Koô tohó niiká tí'órâ îsâ, Simão Pedro, yi'î kîîre yaá'karopi wa'âwi. ⁴Îsâ toopí wa'ârâ, yi'î Pedro nemoró omawí. Tohó weégi yi'î kîî diporo eháwi. ⁵Toopí ehâ, tii peépi mu'rí î'ya sôrowi. Toopí kîîre omá'ke kaseri pesâwi. ⁶Be'ropí Pedro eháwi. Kîî a' diakî hí sâháa wa'âwi. Kîî kê'ra teé su'tiré î'yâwi. ⁷Apêro Jesuré naâ diâpoapi naâ omáka kasero kê'ra níŋwi. Apêye me'ra níŋwi. Apêropi tuú pe'eka kasero pesâwi. ⁸Yi'î kê'ra tii tutípire sâháawi. Nîŋ pe'tise tee kasérise î'yâgi, êho peówi. ⁹Îsâ Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûrikâhasere Jesu wêrí'kipi masagísami niisere tíŋtare masítiwi. ¹⁰Îsâ tii peére î'yâka be'ro îsa yaá wi'ipi dahâ tohawi.

Jesu Maria Madalenare bahuá'ke níŋ'

(Mc 16.9-11)

¹¹Maria Madalena pe'e tii peé sumútohopi utígo tohá ke'awô. Koô utígota, tii peépi yu'û î'ya sôroko níŋwô. ¹²Tohó î'yâ sôrogo, piará su'tí butisé sâyarâ Ô'âkî hire werê ko'terâre î'yáko níŋwô. Naâ Jesuré kûu'karopi duhîkârâ níŋwâ. Ni'kî kîî dipôa ni'karopi, âpi kîî di'pókari ni'karo pe'e duhîkârâ níŋwâ. ¹³Naâ koôre sêrí yâ'akârâ níŋwâ:

—De'ró weégo mi'î utíti?

Naâre níko níŋwô:

—Yi'î wiôgire miáa wa'âpâ. No'opí miáarâ miáasapâ?

¹⁴Koô tohó níŋka be'ro apêro pe'e mahâmi î'yako níŋwô. Tohó weemígo, Jesu koô tiro nu'kuká î'yáko níŋwô. “Jesutá níŋmi”, níŋ î'yâ masítiko níŋwô.

¹⁵Jesu koôre sêrí yâ'aki níŋwi:

—De'ró weégo mi'í utígo weetí? Noaré a'mâti? níki nífwī.

Á'rí otesé ko'tegí níisami ní wākúgo, a'tíro níiko nífwō:

—Mi'í kī'ire miáa'ki, weréya. No'opí kúuáti? Yi'í kī'ire miáagoti, níko nífwō.

¹⁶ Jesu koôre “Maria”, níki nífwī.

Koô mahâmi í'ya keho, níko nífwō:

—Rabboni.

Hebreu masa yee uúkuse me'ra “Yi'í re bu'egí” ní sī'riro weé'.

¹⁷ Jesu koôre níki nífwī:

—Du'uyá yi'í re. Yi'í paki tiropi mihâatiapi yuhúpi. Yi'í re êho peórare werêgo wa'âya. “A'tíro níiámi”, níya. “Kī'í, kī'í pakí Ô'ákí hí tiropi 'Wa'ági weé”, níiámi.” “Ô'ákí hí yi'í paki, tohó níiká misâ paki níimi. Apêye kē'rare yi'í wiôgi níimi. Tohó níiká misâ wiôgi níimi, níiámi”, níya, níki nífwī.

¹⁸ Kī'í tohó níiká tí'ógo, Maria Madalena ísâ kī'í bu'eráre werêgo etâwō. Koô kī'í re í'ya'kere, kī'í koôre ní'kere werêwō.

Jesu kī'í bu'eráre bahuá'ke ní'

(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Tohó wa'âka ními soorí ními nífwī. Tii ními yamîpi ísâ kī'í bu'erá ní'kárá nerêwi. Ísâ Judeu masa wiôrare úrâ, áyuró bi'a sáhá wa'âwi. Ísâ toopí níiri kura Jesu ísâ dekopí bahuáwi. Ísâre a'tíro nífwī:

—Misa yeé ehêri pō'rariپی áyuró tí'ó yâ'ase kioyá, nífwī.

²⁰ Kī'í tohó níika be'ro kī'í re paâ bi'pe'kere, kī'í re yôsê'karore í'yowí. Ísâ kī'í re í'yâra, pūuro e'katíwi. ²¹ Kī'í ísâre níi nemowí taha:

—Misâ e'katise me'ra níya. Yi'í paki o'ôo'karo nohota yi'í kē'ra yee kitíre weré dutigi misâre o'ôo'.

²² Be'ró kī'í ísâre puti peó, nífwī:

—Misâ Espírito Santore kioyá. ²³ Misâ âpêrâ naâ yâ'áro weé'kere akobohókâ, naâ bu'íri marirá toharásama. Misâ naâre akobohótikâ, naâ akobohó no'otirásama, nífwī Jesu.

Jesu Tomére bahuáse ní'

²⁴ Tomé ísâ me'rakí hí Jesu bu'egí “S'i'riá'ki” naâ ní no'ogi Jesu ísâ tiropi bahuáka terore mariwí. ²⁵ Be'ró kī'í dahaká, ísâ kī'í re nífwī:

—Marí wiôgire í'yaápi, nífwī.

Tomé pe'e ísâre nífwī:

—Yi'í kī'í amúkâpi paâ bi'pe'ke peeripi síô sóro í'yatimigi, êho peósome. Tohó níiká kī'í re yôsê'karopi yaá amú pi'kare síô sóro í'yatigi, êho peósome. Síô sóro í'ya tohagipi, êho peógiti, nífwī.

²⁶ Ní'ká semana Jesu ísâre bahuáka be'ro ísâ opáturi nerêwi. Tiítare maha Tomé kē'ra ísâ me'ra nífwī. Tíí wi'ikâhase soperi bi'ákâ' no'owi. Tohó níimiká, Jesu ísâ dekopí bahuáwi. Ísâre a'tíro nífwī:

—Misa yeé ehêri pō'rariپی áyuró tí'ó yâ'ase kioyá, nífwī.

²⁷ Be'ró Tomére nífwī:

—Í'yâya yeé amúkârire. Mi'í amú pi'kare naâ yi'í re paâ bi'pe'ke peeripi síô sóroya. Yi'í re paatí pa'mapi naâ yôsê'karopire mi'í yaá amú pi'kare síô sóroya. Êho peóse moogí níítiká'ya. Yi'í re êho peóya.

²⁸ Kī'í tohó níiká tí'ógi, Tomé nífwī:

—Jesu, yi'í wiôgi, mi'í Ô'ákí hí ní'.

²⁹ Jesu kîî re niîwî:

—Tomé, mi'î yi'î re î'yâ tohagipi, êho peó'. Yi'î re î'yâtimirã êho peókã pe'ere, nemoró ayú'!

Jesuré êho peó dutigi a'ti pûríre ohâ' niisé niî'

³⁰ Jesu îsã î'yóropi pehé apêye noho weé î'yowî. Teé niî pe'tise yi'î a'ti pûrípire ohâ wee'. ³¹ Yi'î a'ti pûrípi Jesu ni'karé kîî weé î'yokere ohâ'. Misãre Jesu Ô'âkî hi besé'ki kîî makí niîmi niisére êho peó dutigi ohâ'. Tohô niiká kîî re êho peórã katí nu'kuato niîgi tohô weé'.

Jesu opâturi kîî bu'erá re bahuá'ke niî'

21 Be'ró Jesu Tiberiade wamêtiri ditara sumútohopi îsãre opâturi bahuáwî. A'tíro wa'áwi. ² Îsã toopíre niirã a'tíkérã niîwi: Simão Pedro, Tomé “Si'riá'ki” naâ niigí, tohô niiká Natanael Galiléia di'takî hi Caná wamêtiri makakî hi. Apêrã kê'ra îsã piárã Zebedeu pō'ra niîwi. Tohô niiká apêrã piárã Jesu bu'erá niî nemowã.

³ Îsã toopí niirí kura Simão Pedro îsãre niîwî:

—Wa'î wêhegí wa'âgiti.

Îsã kîî re niîwi:

—Îsã kê'ra wa'ârãti, niîwi.

Îsã wa'â, yukîsipi mihâ sâhawi. Tii yamíre wa'î wêhé bo'reamiwi. Neê wêhetíkãti.

⁴ Bo'rêa wã'katiri kura Jesu tii ditára sumútohopi bahuáwî. Îsã kîî re î'yâ masitiwi. ⁵ Kîî îsãre niîwî:

—Wêheátí? niîwî.

—Wêhetiási, niîwi.

⁶ Îsã tohô niiká ti'ógi, îsãre niîwî:

—Diakí hí pe'e doke yóoya misã wêhêkíhire. Tohô weerã wêherása'. Kîî dutíro nohota weewí. Pâhará waro wêhewí. Neê wêhêkíhire wã'kotíkãti.

⁷ Tohô wa'aká î'yâgi, yi'î Jesu ipítí mal'í no'logi Pedroro niîwi:

—Marí wiôgi niîmi.

Yi'î tohô niiká ti'ógi, Simão Pedro su'tíro bu'îkâharore wehé sâyawî. Jesu tirópi wa'âgi, doké yôhawî.

⁸ Îsã pe'e yukîsi me'ra sumútohopi wa'íre wehé nihawi. Îsã cem metro yoaró dekópi pa'sâwi. ⁹ Toopí nihatarã, pekã me'e kîî wiháka me'ere î'yâwi. Tií me'epi wa'î pî'ó ni'ko'kãrãre î'yâwi. Pãú kê'ra niîwi. ¹⁰ Jesu îsãre niîwî:

—Wa'î misã wêhé'kãrãre miítia.

¹¹ Kîî tohô niiká, Simão Pedro yukîsipi mihâ sãha, wa'íre wehé mahawî nukûporopi. Wa'î pakarã cento cinquenta e três sãháawã. Tiikérã pâharã sãháamikã, wêhêkíhi tí'rí tiwi. ¹² Jesu îsãre niîwî:

—Ba'ârã a'tiá.

Îsã kîî re î'yâ masirã, neê ni'kipéta “Mi'î noa nohó niîti?” niî sêrí yã'a ma'atiwi. ¹³ Jesu pãuré îsãre etiwí. Wa'î kê'rare etiwí.

¹⁴ Jesu masáka be'ro piátí îsãre bahuá tohawî. Ni'kãroakã me'ra i'tiãti wa'áro weewí.

Jesu Simão Pedro me'ra uúkũ'ke niî'

¹⁵ Îsã ba'áka be'ro Jesu Simão Pedroro sêrí yã'awî:

—Simão, Jona makí, mi'î â'rá yi'rióro yi'î re mal'í yi'ri ni'kati?

Pedro kîîre niîwî:

—Îî, wiôgi, mi'î masî' yi'î mi'îre ma'isére.

Jesu kîîre niîwî:

—Too pûrîkâre yi'îre êho peórâre ko'têya. Naâre bu'êya.

¹⁶Opâturi Pedrore sêrî yâ'a nemowî:

—Simão, Jona maki, yi'îre ma'títí?

—Îî, mi'î masî' yi'î mi'îre ma'isére.

Jesu niîwî taha:

—Too pûrîkâre yarâré bu'êya. Naâre ko'têya.

¹⁷Opâturi niî nemowî taha:

—Simão, Jona maki, yi'îre mi'î ma'títí?

Jesu i'tiáti kîîre sêrî yâ'akâ î'yâgi, Pedro pûuro bihâ wetiwî. Kîîre niîwî:

—Wiôgi, niî pe'tisere mi'î masî'. Masî' yi'î mi'îre ma'isére.

Jesu kîîre niîwî:

—Too pûrîkâre naâre bu'êya. Naâre ko'têya, niîwî taha. ¹⁸Mi'îre diakî hita niîgiti. Mi'î ma'mî niîgi, mi'î iaró su'tîrore sayâ, mi'î no'ó wa'â sî'riro wa'âkûwi. Be'ró mi'î bikî êhâgi, mi'î yeé amûkârire sîô morogisa'. Apí mi'îre su'tí sââ, mi'î wa'â sî'ritiro miáagisami.

¹⁹Jesu tohó niîgi, Pedro kîî de'ró wa'â wêriátehere niîgi, tohó niîwî. Kîî wêrisé me'ra masá Ô'âkî hire âyuró uúkûrâsama niîgi, tohó niîwî.

Be'ró Jesu kîîre niîwî:

—Yi'îre êho peó siru tuú nu'kukâ'ya.

Jesu Joãore ma'í'ke niî

²⁰Be'ró Pedro mahâmi î'yagi, yi'î naâ be'ro siru tuúkâ î'yâwî. Yi'î Jesu ma'í no'ogî niîwî. Yi'íta too dipóro îsâ ba'â tioka terore “Noá mi'îre î'yâ tu'tirâpire o'ôrosari?” niî sêrî yâ'awi. ²¹Pedro yi'îre î'yâgi, Jesuré sêrî yâ'awî:

—Wiôgi, â'tri waróre de'ró wa'ârosari?

²²Jesu kîîre niîwî:

—Kîî maatá wêrikâ, mi'î yeékâhase meheta niî'. Kîî yi'î opâturi a'tirí kurapî katî tiokâ kê'rare mi'î yeékâhase meheta niî'. Wâkû niritigita. Mi'î yi'îre siru tuúya, niîwî.

²³Jesu tohó niî'kere ti'órâ, kîîre êho peórâ yi'îre “Kîî neé wêrisome” niisé se'sâa wa'âwi. Jesu yi'îre “Kîî wêrisome”, niîtiwî. A'tiro pe'le niîwî: “Yi'î opâturi a'tirí kurapî katî tiokâ, mi'î yeékâhase meheta niî’”, niîwî Pedrore.

²⁴Yi'î João niî'. Yi'î î'yâ'kere ohâ!. Tohó weéro “Diakî hita niî’”, niî masî no'ó'.

²⁵Apêye Jesu wee nemó'ke pehé niî'. Yi'î ti'ó yâ'akâ, kîî weé'ke niki ohakâ maa, pehe pûrî waro wa'â boosa'.

Jesu Cristo bese kūú'kārãre Espírito Santo wee tamú'ke niî'

A'ti pūrî a'tîro weéro ohâ no'opã niisé niî'

A'ti pūrîre Luca ohâki niîwî. Kîî Jesu Cristo bese kūú'kārã naâ weeséti'kere ohâki niîwî. A'ti pūrî Jesu kîî bu'erára “Tohó weegíti” niî'karo nohota Espírito Santore o'ôo'ki niîwî niisére ohâ no'o'. Tohó weerã kîî bu'erã Espírito Santore kiorã Jesu Cristo yee kitire uiró mariró Jerusalépire, Judéiapire, Samariapire, niî pe'tiropire werê kusiakārã niîwã.

Luca a'ti pūrîre ohaátoho diporo ni'ká pūrî Jesu Cristo a'ti imí kohopi kîî niiséti'ke, weeséti'kere wererî pūrîre ohâ tohaki niîwî. Tohó weéro a'ti pūrî Jesu Cristore êho peó ni'ka'kere kîî ohâ nemoka pūrî niî'. Pedrore, Paulore naâ weeséti'kere ohâ yî'ri ni'ka no'o'.

Espírito Santo a'tiátehere Jesu werê yuu'ke niî'

1 Teófilo, miî' re ni'ká pūrî too dipóropire ohâwi. Tii pūrîpire niî pe'tise Jesu masaré bu'ê'kere, kîî tutuaró me'ra weé i'yo'kere werêwi. Neê waro kîî bu'ê ni'ka'kere, ²kîî bu'ê yapá da'reo'kere werêwi. Tohó niiká kîî i'mîsepi mihâ'kere werêwi. Jesu i'mîsepi mihâatoho diporo kîî bu'erã kîî bese kūú'kārãre dutiró kûúki niîwî naâ weeátehere. Espírito Santo masisé o'oró me'ra teeré dutíki niîwî. ³Kîî wêrî masáka be'ro pehetíri Jesu bahuáki niîwî. Quarenta nimíri bahuáki niîwî naâre. Tohó weerã kîî re i'yârã, “Marí ‘Wêrîa wa'aámi’ niî'ki katîmi”, niikārã niîwã. Naâre Ô'ákî hi niî pe'tirã masa wiôgi niîmi niisé kitire werêki niîwî.

⁴Jesu naâ me'ra niîgi, i'mîsepi mihâatoho diporo a'tîro niîki niîwî:

—Misã Jerusalépi tohayá. Neê apé sia'pi, ape makápi wiháatikã'ya. Yî'î paki misãre too dipóropi niî'karo nohota Espírito Santore o'ôo' dihogisami. Tohó weerã misã kîîre toopí yuú kueya. Yî'î misãre teeré werê tohawi.

⁵João misãre akó me'ra wamê yeeki niîwî. Kîî tohó weeká, misã yã'áro weeséti'kere du'ú, bihã weti dika yuúkã, masá misãre i'yã masikārã niîwã. Yî'î paki pūrîkã kã'roákã be'ro misãre Espírito Santore o'ôo' dihogisami. Espírito Santo misã me'ra niî nu'kukî'sami, niîki niîwî Jesu.

Jesuré kîî pakí i'mîsepi mii mihá'ke niî'

⁶Jesu kîî bu'erã me'ra nerêka terore kîîre sêrî yã'akārã niîwã:

—Jesu, ĩsâ wiôgi, mi'ĩ romano masare wiôrã niisé dika yuúgisari? Dika yuú, Judeu masare wiôrã sôróogisari? Marí yêki Davi, kĭĩ makí Salomão a'tí di'takâharãre dutĭkãrã niŭwã. Naâ duti'karo weeró noho ni'kãroakãre Judeu masa opâturi dutĭrãsari taha? niĩ sêri yã'akãrã niŭwã.

⁷Naâ sêri yã'akã ti'ôgi, a'tĭro yi'tiki niŭwĩ:

—Ô'âkĩ hi marí paki di'akĩ masísami. Kĩĩ “Tohõta wa'aáto” niiká, tohõta wa'ãrosa!. A'té misa yeékãhase nií wee!. ⁸Kã'roákã be'ro marí paki tutuasere o'ôgisami misãre. Espĭrito Santo misã me'ra niiká, wãkũ tutuase kió, yee kitĩre masaré werêrã wa'ãrãsa!. Jerusalé kãharãre, Judéia di'takãharãre, Samaria di'takãharãre, niĩ pe'tiro a'ti imí kohopi niirãre werêrã wa'ãrãsa!, niĩki niŭwĩ Jesu kĭĩ bu'erãre.

⁹Tohõ niĩ werê tohaka be'ro kĭĩre kĭĩ pakí mii mihãa wa'ãki niŭwĩ i'mĩsepi. Kĩĩ mihãakã, kĭĩ bu'erã kĭĩre i'yã moro siru tuukãrã niŭwã. Naâ i'yã moro siru tuukã, o'me kurã kĭĩre tuú bi'akã'karo niŭwĩ. Tohõ weerã kĭĩre i'yã nemotikãrã niŭwã maha. ¹⁰⁻¹¹Jesuré kĭĩ pakí mii mihãaka be'ro kĭĩ bu'erã kĭĩ mihãa'karo pe'e di'akĩ i'yã moro nu'kukãrã niŭwã. Neê i'yã du'utikãrã niŭwã. Naâ toó pe'e i'yã moro nu'kuri kura wãkũtiro naâ dekopi Ô'âkĩ hire werê ko'terã piãrã su'tí butisé sãyarã bahuãkãrã niŭwã.

—Misã Galiléiakãharã de'ró weerã toó kã'ro i'yã moro nu'kuti? Jesu ni'kãroakã i'mĩsepi mihãa'kita a'ti nukúkãpire opâturi a'tĭgisami taha. Misã kĭĩre mihãakã i'yã'karo nohota a'tĭgisami, niĩkãrã niŭwã Ô'âkĩ hire werê ko'terã.

Judare dika yuuãkĩhire besé'ke niŭ'

¹²Jesuré mihãakã i'yã'ki ĩrigí Oliveira wamêtikihi niĩkaro niŭwĩ. Ô'âkĩ hire werê ko'terã naãre Jesu opâturi a'tĭgisami taha niisére werêka be'ro kĭĩre i'yã ti'o'kãrã Jerusalépi dahã tohaakãrã niŭwã. Tigí ĩrigí tii maká pi'toakã niĩkaro niŭwĩ. ¹³Jerusalépire tohatãrã, naã kãhirĩ wi'ipi wa'ãkãrã niŭwã. Tíi wi'i kasãtĩri wi'i niĩkaro niŭwĩ. Ni'kã tũku bu'fĩkãha tũkupi sãhá, duhĩkãrã niŭwã. A'tikérã niĩkãrã niŭwã: Pedro, Tiago, João, André. Apêrã Filipe, Tomé, Bartolomeu, Mateu, Tiago Alfeu makí, Simão zelote kurakĩ hi, Juda Tiago akabihĩ niĩkãrã niŭwã. A'rã niĩ pe'tirã tii tũkupi nerê sãha tĩharã duhĩkãrã niŭwã. ¹⁴Tii tũkũpire Ô'âkĩ hire sêrirã na'ĩro nerê mihakãrã niŭwã. Apêrã naã me'ra nerêkãrã niŭwã. Jesu akabihĩrã, Maria Jesu pakó, koó me'rakãharã numia niĩkãrã niŭwã. Naâ toopí nerê'kãrã ni'kãro noho wãkusétikãrã niŭwã.

¹⁵Ni'kã nimi Jesuré êho peórã nerêkãrã niŭwã tíi wi'ipita taha. Cento e vinte wa'tero niĩkãrã niŭwã. Pedro naã nererĩ kura wã'kã ni'ka, naãre werêki niŭwĩ. A'tĭro niĩki niŭwĩ:

¹⁶—Diporópi marí yêki Davi Espĭrito Santo kĭĩ masísé o'oró me'ra Judare wa'aãtehere ohã mi'taki niŭwĩ. Ô'âkĩ hi ohã duti'ke diaki hfta wa'aápi. Judata i'yowĩ Jesuré apêrãpire. Tohõ weerã naã Jesuré bu'ĩri da'rêrãtirã ye'ê miãawã. ¹⁷Juda ĩsã me'rakĩ hita niĩmiwĩ. Jesu kĭĩ kê'rare masaré bu'esére kũũmiwĩ ĩsãre weé'karo nohota. ĩsã doze niĩmiwĩ kĭĩ me'ra. ¹⁸ĩsã me'ra niĩmigi, Jesuré i'yowĩ wiôrãpire. Kĩĩ Jesuré wiôrãre i'yó'ke wapa naã kĭĩre niyêrure wapa yeékãrã niŭwã. Be'ró naãre teeré wiãkã'ki niŭwĩ kĭĩ yã'aro weé'ke wapare. Niyêru kĭĩ wiã'ke me'ra sacerdotea wiôrã di'tã kã'roákã duúkãrã niŭwã. Be'ró i'miãropi ni'ĩki kĭĩ basi birĩ diha, kĭĩ paãga tĩ'rĩ wa'a, kĭĩ i'ta misĩ niĩmi'ke wihãastea wa'ãkaro niŭwĩ. Tohõ weé wêrã wa'ãki niŭwĩ Juda. ¹⁹Kĩĩ tohõ wa'asere

nií pe'tirã Jerusalê kãharã tí'ó se'sakãrã niíwã. “Tohõ weé wêria wa'âpi’”, nií uukahãkãrã niíwã. Naã teé niyéru me'ra duúka di'tare “Dií kô'ãka di'ta” wamê yeekãrã niíwã. Naa yeé me'ra niíro, Acéldama niíro weésa'.

²⁰ Pedro naãre werê nemoki niíwí:

—Diporópi Salmo wamêtiri pûrيره ohâ'ki a'tîro ohâki niíwí:

Kíi yaá wi'i masá marirí wi'i tohaáto. Tíi wi'ire neé ni'kí niítikã'ato. A'té kê'rare a'tîro ohâki niíwí:

Kíi da'rasé niími'ke âpipîre wa'aáto, nií ohâki niíwí.

Salmo pûri nií ohâ'karo nohota tohõ wa'aápi Judare.

²¹⁻²² Tohõ weérã Juda dika yuúgire beseró íá'. Marí beseákíhi ísã me'ra sihá'kire, João Jesuré wamê yeekã í'yã'kire beseró íá'. Nií pe'tise Jesu kíi weé'kere, teé kíi pakí kíire i'mísepi mii miháakã í'yã'kire beseró íá'. Kíi kê'ra ísã weeró nohota werêgi wa'âgisami Jesu wêr'kipi masá'kere, nií werêki niíwí Pedro.

²³ Kíi tohõ niiká tí'órã, tii tükúpi niirã a'tîro wamêtirã piárãre besékãrã niíwã. Ni'kí José wamêtiki niíwí. Kíi reta âpêrã Justo, âpêrã Barsabá pisúkãrã niíwã. Ápi pe'e Matia wamêtiki niíwí. ²⁴⁻²⁵ Tohõ weé tii tükúpi niirã Ô'âkí hire a'tîro sêrîkãrã niíwã:

—Ô'âkí hi, nií pe'tirã masá wãkusére masí'. Ni'kí mi'f besé tohapi Juda dika yuuákíhire. Tohõ weégi ísãre í'yoyá. Ni'í niíti? Juda mi'f dutisé kúumi'kere du'úkã'mi yã'arópi wa'âgi kíi katígi âyuró weeti'ke bu'iri, nií sêrîkãrã niíwã.

²⁶ Naã tohõ nií Ô'âkí hire sêrî toha, piã pee í tâ pee Matia, Barsabá naã wameré ohãkãrã niíwã. Ni'í Ô'âkí hi besé'ki niíti? niírá, pi'ipi sãã, ni'ká pee mií í'yãkãrã niíwã. Matia wame ohã ò'oka pee nií'karo niíwí.

—Á'rí Matia Juda dika yuuákíhi niígisami. Kíi âpêrã onze me'ra Jesu Cristo yee kitire werêgi wa'âgisami, nií'kãrã niíwã tii peére mií í'yãrã.

Espírito Santo dihatã'ke nií'

2 Cinquenta nimiri Páscoa wa'ãka be'ro Pentecoste wamêtiri bosê nimi wa'ãkaro niíwí. Tíi bosê nimi niiká Jesuré êho peórã opãturi too dipóro naã nerêka wi'ipita nerêkãrã niíwã taha. ² Tíi wi'ipi naã nerêka be'ro wãkútiro wí'ró ipíti a'tîro weeró noho i'mísepi bisí dihatikaro niíwí. Tíi wi'í bisí se'sa wa'ãkaro niíwí. ³ Tohõ wa'arí kura naã niki naã dipopã bu'ipi pekã me'e í hirí p'õra weeró noho bahuró pesãkaro niíwí. ⁴ Espírito Santore kió y'i'riakãrã niíwã. Tohõ weérã tutuaró me'ra kíi dutisére âyuró weékãrã niíwã. Kíi wee tamúro me'ra ape masá yee uúküsere uúkú masítimi'kãrã uúkú ni'kakãrã niíwã.

⁵⁻⁸ Pentecoste bosê nimire Jerusalépire pãhará Judeu masa apêye di'takãharãpi nerêkãrã niíwã. Naã êho peósetisere âyuró weerã nií'kãrã niíwã. Espírito Santo tutuaró ò'ò no'o'kãrã uúkúkã tí'órã, naã tiropi wa'ãkãrã niíwã. Wa'ã, naa yeére uúkúkã tí'órã, tí'o mariã wa'ãkãrã niíwã. A'tîro nií'kãrã niíwã:

—Á'rã mari yeére uúkürã a'tí di'ta Galiléiakãharã niíma. De'ró weérã a'tokãhãrã niímira, mari yeére âyuró uúkúti? nií a'mêri sêrî yã'akãrã niíwã. ⁹ Marí apé sia'kãharã, Elãkãharã, Mesopotãmiakãharã nií'. Ápêrã Judéiakãharã, Capadóciakãharã, Pontokãharã, Ásiakãharã nií'. ¹⁰ Ápêrã Frígiakãharã, Panfíliakãharã, Egitokãharã, Líbia di'ta Cirene wamêtiri maka pi'tokãharã nií' a'ti makãpire. Romakãharã bosê nimi etãma a'topíre. Naã ni'karãrã Judeu masa niíma. Ápêrã Judeu masa niítimira, Judeu masa

weeró noho êho peósetirã naá kè'ra a'topíre niíma. ¹¹ Æpêrã Cretakãharã, Arãbiakãharã niíma. Marí apé sia'kãharã di'akí niímira, mari yeé uúkuse me'ra ti'orã weé' Ó'ákí hi kîî ãyusé weé'kere, niíkãrã niíwã. ¹² Nií pe'tirã naa yeére uúkukã ti'orã, ti'o mariá wa'ákãrã niíwã.

—De'ró weéro tohó wa'ãti? niíkãrã niíwã.

¹³ Ni'karerã Espírito Santo tutuaró o'ô no'o'kãrãre buhíkã'kãrã niíwã.

—Naá ke'árã weeápã, tohó nií uúkürã, niíkãrã niíwã.

Pedro masaré werê'ke nií'

¹⁴ Naá tohó niiká ti'ógi, Pedro tíi wi'ipi nií'ki wiháaki niíwĩ sopepíre. Kîî me'rakãharã Jesu bese kúú'kãrã kîî sirota siru tuú wihakãrã niíwã. Pedro nií pe'tirã ti'oáto niígi ipíti tutuaró me'ra uúkúki niíwĩ.

—Yi'í akawerã, yi'íre ãyuró ti'oyá. Misã “Naá ke'árã weemá”, nií wãkúapi. ¹⁵ Ísã ke'ará meheta weeápi. Ni'kãroakã bo'rê ke'aka be'ro nove nií'. A'ti horare ke'ayá marí'. ¹⁶ Misã ni'kãroakã ti'osére diporópi Joel wamétigi Ó'ákí hi yee kiti werê mi'tagi ohã mi'taki niíwĩ. A'tiro nií ohãki niíwĩ:

¹⁷⁻¹⁸ “A'ti nukúkã pe'tiátoho diporo Espírito Santore nií pe'tirãre o'ô'ogiti”, niíki niíwĩ Ó'ákí hi. “Espírito Santore o'ô'oka be'ro misã pô'ra imiã, numiã masaré werêrãsama yee kitíre. Bikirá, ma'mã pihare naá kãirópi i'yogísa' be'ropí wa'aátehere. Yi'í dutiró weerãre Espírito Santore o'ô'ogísa'. Naá kè'ra yeekãhãsere masaré werêrãsama.

¹⁹ A'ti di'tare, i'mí sepire mehêkã bahusé i'yogísa'. Tohó wa'ãro dií, pekã me'e, o'mé bahuãrosa'.

²⁰ Imí koho kè'ra na'í ti'a wa'ãrosa'. Tohó wa'akã, muhípũ imí kohokí hi bahutígisami. Muhípũ yamíkí hi kè'ra dií weeró noho sô'agí wa'ãgisami. Masaré yi'rió'ki kîî opãturi a'tiátoho diporo tohó wa'ãrosa'. Kîî a'tígi, wio pesãse me'ra asisté dihatígisami. Mehô niiri nimi meheta niírosa'.

²¹ No'ó yi'íre ‘Yã'ãro weé'kere akobohóya' niiká, naãre akobohógísa'. Naãre pekã me'epi wa'ã boo'kãrãre yi'riógiti”, niíki niíwĩ Ó'ákí hi, nií ohãki niíwĩ Joel, nií werêki niíwĩ Pedro Jerusalé kãharã masaré.

²²⁻²³ Apêye naãre Pedro a'tiro werê nemoki niíwĩ:

—Misã ãyuró ti'oyá yi'í uúküsere. Ó'ákí hi marí paki, Jesu Nazarékí hire o'ô'oki niíwĩ. Kîî me'ra kîî tutuasére i'yóki niíwĩ maríre. A'teré marí tiropire weé i'yowí. Tohó weérã kîî tohó weé'kere i'yã tíharã, marí masí' Jesu Cristo Ó'ákí hi o'ô'okita niíki niíwĩ niisére. Diporópi marí paki Ó'ákí hi “Yi'í makire masã yã'ará weherãsama”, nií masí tohaki niíwĩ. Tohó wa'aátehere masígi, “Tohóta wa'ãrosa'”, niíki niíwĩ. Kîîre, marí paki o'ô'oki niímikã, misã yã'arãre kurúsapi paã bi'pe wehe dutíwi. ²⁴ Marí paki tohó wa'ãka be'ro Jesu Cristore kîî wërí'kipire masóki niíwĩ. Kîî wërí dohatiki niíwĩ. Masã wa'ãki niíwĩ. ²⁵ Diporópi wiôgi Davi a'tiro ohã mi'taki niíwĩ Jesu kîî uúkuatehere: Pakí, mi'íre i'yã nu'kukã'. Mi'í yi'í wiôgi, yi'í me'ra nií nu'kukã'.

Tohó weégi yi'í uí wee'.

²⁶⁻²⁸ Yi'í ehëri pò'rapire pũuro e'katíse me'ra uúkũ'. Yi'íre wërí'kãrã niirópi kô'ásome. Yi'í mi'í maki yã'asé moogi ipí neé boásome. Yi'í wëríka be'ro opãturi maságísa' taha. Teeré yi'í masí'. Tohó weégi neé uisé moogísa'. Pũuro e'katí' mi'íre i'yãgi, nií ohãki niíwĩ Davi.

²⁹ Yi'í akawerã, misãre werê si'risa' marí yéki Davi yeére. Kîî wëríki niíwĩ. Kîî wëríkã, kîîre yaákãrã niíwã. Kîî yaá masã pee a'ti makãta

nií'. Marí masí', kîí basi pe'e kîi yeékâhasere ohâtipî. Āpipíre ohâgi weepí. ³⁰Davi katígi, Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi niíki niíwî. Marí paki Ô'âkî hi kîíre a'tíro nií werêki niíwî: "Mi'í parami nií turiagipi mi'í dutí'karo weeró nohota a'tí di'tare dutigí níngisami", niíki niíwî. ³¹⁻³²Kîíre Ô'âkî hi tohó nií'kere Davi werê mi'taki niíwî Jesu kîí masaátehere. "Kîí wéríngisami. Wérí, maata masagísami. Āpêrâ wérí'kârâ weeró noho wérí dohasome. Kîí ipí boásome", nií ohâki niíwî Davi. Davi a'tíro ohâ'ki niímigi, wéría wa'âki niíwî. kîi yaá ipi boâ wa'aápâ. A'teré tohó níngi, Jesuré wa'aátehere pe'ere ohâ yuugi weepí. Jesuré kîí paki wérí'kipire masóki niíwî. Marí í'yâ'kârâ nií tíharâ masí' kîí masó'kere. ³³Kîí paki kîíre í'mîsepi kîí tiro wiôgi duhirí kumuropi mii miháki niíwî. Ô'âkî hi kîí too dipóropi nií'karo nohota Kîí makiré maríre Espírito Santore o'ôo' dutiki niíwî. Tohó weerâ Espírito Santo kîí wee tamúse me'ra misa yeé uúküsere ísâ uúkuapi. ³⁴⁻³⁵Davi pe'e kîí ipí me'ra í'mîsepire masa mihátipí. Tohó weégi Jesu pe'ere wa'aátehere uúkgi weepí. Āpêyere Jesu Cristore wa'aátehere Davi a'tíro ohâ nemoki niíwî taha:

Ô'âkî hi í'mîsepi niigí kîí makiré, yí'í wiôgíre a'tíro niíki niíwî:
 "Yí'í tiro wiôgi duhirí kumuropi duhígisa'. Mi'í toó duhiká,
 mi'íre í'yâ tu'timi'kârâre êho peókâ weegíti." Tohó niíki niíwî
 yí'íre yí'rioákíhire Ô'âkî hi, nií ohâki niíwî.

Kîí a'tíro ohâgi, Jesuré uúkgi weepí.

³⁶Tohó weerâ misâ Judeu masa nií pe'tirá masíya. Jesuré, misâ kurúsapi paâ bi'pe'kireta Ô'âkî hi marí wiôgi sôróopi. Kîí Ô'âkî hi besé no'o'kita niíká'miwî, nií werêki niíwî Pedro.

³⁷Kîí tohó niíká tí'órâ, "Ísâ bu'íri kíósa'", nií wâkûkârâ niíwâ. Tohó weerâ Pedore, āpêrâ Jesu kîí bese kúú'kârâre "Ísâ de'ró weerá'sari?" nií sêrí yâ'akârâ niíwâ.

³⁸Naâ tohó niíká, Pedro naâre yí'tfki niíwî:

—Bihâ weti dika yuúya misâ yâ'áro weeséti'kere. Jesu Cristore êho peó, wamé yee no'oya. Misâ tohó weéka be'ro Ô'âkî hi akobohógisami yâ'áro weeséti'kere. Tohó niíká Espírito Santore o'ôo'gisami. Misâ me'ra nií nu'kukí 'sami. ³⁹Ô'âkî hi too dipóropi nií'karo nohota misâre, misâ pō'ra nií turíarâre, apêrokâharâpíre Espírito Santore o'ôo'gisami. No'ó nií pe'tirá kîí beserâre o'ôo'gisami, nií werêki niíwî Pedro.

⁴⁰Kîí a'té di'taki werétiki niíwî. Naâre áyuró bosá, weré kasa nemoki niíwî:

—A'tí di'takâharâ Jesuré wêhé'kârâ yâ'ará niíma. Naâ yâ'áro weé'ke wapa Ô'âkî hi bu'íri da'rêngisami. Naâ weeró noho niítiká'ya. Misâ Ô'âkî hire akobohóse sêriyá. Tohó weeká, Ô'âkî hi bu'íri da'rêtigisami, nií werêki niíwî Pedro.

Jesuré êho peórâ naâ weeséti'ke nií'

⁴¹Pedro tohó nií wereká tí'órâ, páhará Jesu Cristore êho peókârâ niíwâ. Kîíre êho peókâ í'yârâ, be'ró Pedro kē'ra naâre wamé yeekârâ niíwâ. Kîí tohó nií werêka nimíta í'tiáti mil wa'tero masá êho peókârâ niíwâ.

⁴²Āpêrâ too dipóro Jesuré êho peó'kârâ me'ra na'íro nerékârâ niíwâ. Jesu kîí bese kúú'kârâ naâ weresére áyuró tí'ó tí'sakârâ niíwâ. Naâ basi si'orí ba'â, Ô'âkî hire sêrí nu'kuká'kârâ niíwâ.

⁴³Jesu kîí bese kúú'kârâ kîí weé'karo nohota masá do'átirâre yí'rió, apêye pehé weé í'yokârâ niíwâ. Naâ tohó weesére í'yârâ, masá nií pe'tirá

ĩ'ya mariakārā niŵwā. ⁴⁴⁻⁴⁵Jesuré ěho peórā a'mēri āyuró wee tamúkārā niŵwā. Pehé kiorá naa yeé apēye nohore duá, tee wapáre āpērā moorāre dika waákārā niŵwā. Tohō weérā niŵ pe'tirā niŵ káro noho kio birókārā niŵwā. ⁴⁶Imŵ kohori niki niŵ pe'tirā Ō'ákĩ hire sērírā wa'ákārā niŵwā Ō'ákĩ hi wi'ipi. Naa yeé wi'seripire e'katíse me'ra a'mēri si'orí ba'ákārā niŵwā. ⁴⁷Tohō Ō'ákĩ hire e'katí peo nu'kuká'kārā niŵwā. Āpērā kē'ra naāre āyuró wākúkārā niŵwā. Imŵ kohori niki Ō'ákĩ hi kĩre ěho peótimi'kārāre ěho peókā weéki niŵwī. Tohō weérā siāpe me'ra Jesuré pāhará ěho peó nemokārā niŵwā.

Pedro kē'ra sihá masitigire sihaká weé'ke niŵ'

3 Ni'ká nimi daharí tero be'ro trēs niiká Pedro, João Ō'ákĩ hi wi'í pahirí wi'ipi Ō'ákĩ hire sērírā wa'ákārā niŵwā. Tii wi'ipire imŵ kohori niki tií horata Ō'ákĩ hire masá sēri nu'kuká'kārā niŵwā. ²Toopí naā wa'asētiri niki ni'kĩ masí wi'magípita dohōri wi'í sihá masitigi bahuá'ki duhí mihaki niŵwī. Ō'ákĩ hi wi'í sopé pi'to neē sáháro masá kĩre miáa dipo mihákārā niŵwā. Tii sopé wamētikaro niŵwi Āyurí Sope. Niŵ pe'tirā sáhará níkire niyéro sēri duhíki niŵwī. ³Toó naā sáhaká ĩ'yági, Pedro, Joãoire niyéro sērĩki niŵwī. ⁴Kĩĩ tohō sēríká, naā piárápita kĩre ĩ'yákārā niŵwā. Pedro pe'e “Ĩ'yáya ĩsāre”, niiki niŵwī.

⁵Kĩĩ tohō niikáta, kĩĩ naāre pũuro ĩ'yáki niŵwī. “Yi'ĩ re niyéro, apēye noho o'órátirā weesamá”, niŵ wákũki niŵmiwī.

⁶Pedro kĩĩre niiki niŵwī:

—Yi'ĩ niyéro moó! Moomígita, mi'ĩ re apēye noho āyusére wee tamúgiti. Jesu Cristo Nazaréki hi tutuaró me'ra mi'ĩ re sihaká weegíti. ⁷Tohō niŵgita, kĩĩ duhigire diakí híkáha amukāre yē'ê, wehē wá'ko ni'koki niŵwī. Kĩĩ wehē wá'kokata, maatá kĩĩ di'pókari āyuá wa'áki niŵwī.

⁸Kĩĩ sihá masitigi niŵ'ki wá'ká ni'kagita, bu'pu mahá, sihá ni'kaki niŵwī. Tohō bu'pu mahá siháigita, Ō'ákĩ hi wi'ipi naā me'ra sáháaki niŵwī. Tii wi'ipi sáha ehági, Ō'ákĩ hire niiki niŵwī.

—Áyú!, Ō'ákĩ hi. Mi'ĩ ni'károaká yi'ĩ re sihaká weé!, niiki niŵwī.

⁹⁻¹⁰Niŵ pe'tirā Ō'ákĩ hi wi'ipi niirā kĩĩre ĩ'yá masiká'kārā niŵwā.

—Si'í s'ó bu'pu maá kusiagi Ō'ákĩ hire “Áyú!” niigí Āyurí Sopepi niyéro sēri duhí'kita niŵmi baa, niikārā niŵwā. Kĩĩre ĩ'yá masí, be'ró ĩ'yá maria wa'ákārā niŵwā.

Salomão wamētiri tũkupi Pedro masaré weré'ke niŵ'

¹¹Sihá masitigi niŵ'ki Pedro, Joãoire neē du'ú si'ritiki niŵwī. Masá kĩĩre ĩ'yá maria, Pedro kē'ra tiropi oma sáhákārā niŵwā. Toó naā nereró sopé ti'áya marirí tũku niikaro niŵwi. Tii tũkú wamētikaro niŵwi Salomão tũku.

¹²Pedro masá kĩĩ tiro oma sáháká ĩ'yági, naāre a'tiro niiki niŵwī:

—De'ró weérā misá toó ká'ro ĩ'yá mariati? De'ró weérā misá ĩsāre pũuro ĩ'yáti? Misá ĩsāre “Naā āyurá niŵ tíharā, naā tutuaró me'ra sihaká weemá”, niiti? ¹³ĩsá tutuaró meheta niíápi. Jesu kĩĩ tutuaró me'ra kĩĩ sihá masitigi niŵ'ki sihámi. Marí yēki simiá Abraão, Isaque, Jacó, āpērā marí yēki simiá naā wiógi niŵ'ki niŵmi Ō'ákĩ hi i'mísepi niigí. Kĩĩta taha “Yi'ĩ maki āyú yi'riagi niŵmi” niŵ, tutuasére ĩ'yoámi. Kĩĩ makitá ā'rí sihá masitigi niŵ'kire sihaká weeámi. Kĩĩreta misá wiórāre o'ówi. Pilato ĩ'yóro misá kĩĩre iatíwi. Kĩĩ “Kĩĩre du'ugíti” niŵmiká, misá “Du'utíká'ya”, niŵwi. ¹⁴Jesu āyugí yá'asé moogí niŵmiwī. Kĩĩ āyugí niŵmiká, misá kĩĩre iatíwi.

Jesuré du'u wĩró dutitiwi. Masí yā'agí masaré wēhegí pe'ere du'u dutíwi Pilatore. ¹⁵ Jesu katisé o'ogí pe'ere wēhe dutíwi. Kĩĩ paki pũrĩkã kĩĩ makiré wēri'kipire masóki niĩwĩ. Kĩĩ tohó weé'kere ĩsã ĩ'yãwi. ¹⁶ Jesutã kĩĩ tutuaró me'ra ā'rĩ sihã masitigire sihakã weeámi. Misã ĩ'yã masigita niĩmi kĩĩ sihã masitigi niĩ'ki. ĩsã Jesu Cristore ēho peórã niĩ yuukã, kĩĩre yĩ'rioámi misã ĩ'yóro. ĩsã meheta kĩĩre yĩ'rioápi.

¹⁷ Yĩĩ akawerérã, misã Ô'ákĩ hi makita niĩmi, niĩ ti'o masíti tĩharã, Jesuré wēhe dutíwi. Misã wiórã kē'ra meharóta weewá. ¹⁸ Dīporópi Ô'ákĩ hi kĩĩ yee kiti weré mi'tarã niĩ pe'tirãre a'tĩro weré dutiki niĩwĩ: “Cristo yĩĩ besé'ki pi'etigisami, niĩki niĩwĩ Ô'ákĩ hi”, niĩ weré turiakārã niĩwã. Misã Jesuré wēhekã, naã tohó ohã'karo nohota wa'ãwi. ¹⁹ Misã yā'áro weeséti'kere bihã wetiya. Bihã weti dika yuúya. Ô'ákĩ hi iaró noho weeyá. Tohó weekã, Ô'ákĩ hi misã yā'áro weé'kere akobohógisami. Akobohó, misãre āyuró ehēri pō'ratikã weegísami. ²⁰ Kĩĩ besé'kere o'ðo'gisami. Kĩĩ tohó weekã, a'ti nukúkãpire opāturi a'tigisami taha. Kĩĩ a'tiãkihi Jesu Cristo Ô'ákĩ hi besé'ki niĩmi. ²¹ Dīporópi Ô'ákĩ hi yee kiti weré mi'tarã a'tĩro niĩ werékārã niĩwã: “Ô'ákĩ hi besé'ki i'mĩsepi tohã ni'igisami yuhũpi. Be'ró Ô'ákĩ hi a'ti nukúkãre dika yuúgisami kĩĩ neē warópi weé'karo nohota. Kĩĩ tohó weeátoto dīporo a'ti nukúkãpire kĩĩ makí Jesu Cristore o'ðo'gisami.” ²² Dīporópi Moisé Ô'ákĩ hi yee kiti weré mi'tagi marĩ yēki simiãre a'tĩro niĩki niĩwĩ: “Be'ropĩ marĩ wiðgi Ô'ákĩ hi ni'kĩ kĩĩ yee kiti wereãkihi o'ðo'gisami. Kĩĩ yĩĩre o'ðo'karo weeró nohota kĩĩre o'ðo'gisami. Kĩĩ kē'ra marĩ akawerégi niĩgisami. Misã niĩ pe'tise kĩĩ weresere ti'órã, āyuró teeré ēho peóya. ²³ Kĩĩ dutisere weé si'ritirã noho wēri'rasama. Ô'ákĩ hi naãre kō'ãgisami. Āpērã Judeu masa me'ra neē niĩ nemosome maha”, niĩki niĩwĩ Moisé. ²⁴ Niĩ pe'tirã dīporókãharãpi Ô'ákĩ hi yee kiti weré mi'tarã ni'kãroakã wa'esere ohã mi'takarã niĩwã. “Be'ropĩ tohó wa'ãrosa”, niĩ ohãkārã niĩwã. Neē waro Samuel wamētigi teeré ohã mi'taki niĩwĩ. Kĩĩ be'rokãharã kē'ra meharóta ohã birokārã niĩwã.

²⁵ Too dīporópi marĩ yēki Abraãore Ô'ákĩ hi a'tĩro niĩki niĩwĩ: “Mi'ĩ parami niĩ turiagi me'ra niĩ pe'tirã a'tĩ di'takãharãre āyuró weegĩti.” Abraãore Ô'ákĩ hi tohó niĩ'kere āpērã Ô'ákĩ hi yee kiti weré mi'tarã marĩ yēki simiãre weré turiakārã niĩwã. Ô'ákĩ hi kĩĩ di'akĩ mehereta niĩgi weepĩ. Marĩ naã paramérã niĩ turiarã kē'rare tohóta niĩgi weepĩ. ²⁶ Kĩĩ tohó ni'kita marĩre āyuró weégi, marĩ Judeu masare kĩĩ makí wēri'kipire masó, o'ðo' mi'taki niĩwĩ. Marĩ yā'áro weesere kō'ã, du'u dutigi tohó weeki niĩwĩ, niĩki niĩwĩ Pedro.

Pedro, João wiórã tiropi naã wa'ã'ke niĩ'

4 Pedro kē'ra naã masaré uúkũri kura sacerdotea, āpi Ô'ákĩ hi wi'ĩ ko'terã surãra wiðgi, āpērã saduceu masa naã tiropi wa'ãkārã niĩwã. ² Wa'ã, Pedro, João me'ra naã masaré bu'esé bu'iri pũũro uãkārã niĩwã. Pedro pe'e a'tĩro niĩ bu'eki niĩwĩ:

—Ô'ákĩ hi kĩĩ makí Jesuré wēri'kipire masóki niĩwĩ. Tohó weerã marĩ masĩ'. Marĩ kē'ra wēri'ka be'ro tohóta masarãsa', niĩ werēki niĩwĩ Pedro. Saduceu masa neē ēho peotikārã niĩwã masã wēri'ka be'ro masasere. Tohó weerã Pedro masaré tohó niikã ti'órã, pũũro uãkārã niĩwã. ³ Uã, Pedro, João yē'ê, bu'iri da'rerĩ wi'ipi sōróo dutikārã niĩwã. Naãre yē'erĩ kura, yamĩka'pi niĩkaro niĩwĩ. Tohó weerã tii imĩ kohoreta sacerdotea

wiôrãpire werê sãa masitikārã niŵã. Teé bu'iri Pedro kê'ra tii yamíre bu'iri da'rerí wi'ipita duhîkã'kãrã niŵã. ⁴ Æpêrã Ô'ãkî hi wi'ipi naã bu'esére ti'ókãrã pãharã Jesuré êho peókãrã niŵã. Too dipóropi Jesuré êho peó mi'ta'kãrã me'ra niîrã, imiã se'sarore ba'pã keokã, ni'kãmukãsetiri mil niîkãrã niŵã.

⁵ Ape nimí Judeu masa wiôrã, Æpêrã bikirã, tohõ niikã Moisé ohã'kere bu'erã Jerusalépire nerêkãrã niŵã. ⁶ Naã me'ra Æpêrã kê'ra Anã sacerdotea wiôgi, Æpí Caifã, Æpí João, Æpí Alexandre, Æpêrã sacerdotea wiôgi akawerêrã nerêkãrã niŵã. ⁷ Nerê toha, Pedro kê'rare naã tiropi pihí wã'ka dutikãrã niŵã. Naã bu'iri da'rerí wi'ipi niî'kãrã naã tiro etakã ì'yãrã, “Noã dutiró me'ra misã ã'ri sihá masiti'kire sihakã weeãti?” niî sêri yã'akãrã niŵã.

⁸⁻⁹ Naã sêri yã'akã, Pedro Espírito Santo tutuaró me'ra, kîi wee tamúse me'ra naãre yi'tiki niŵi:

— Misã Judeu masa wiôrã, tohõ niikã bikirã, de'ró weerã werê sãati ãsãre? Misã “De'ró weé kîi re sihakã weeãti?” niî sêri yã'ati? ¹⁰ Yi'í misãre niî pe'tirãre teeré werêgiti. Jesu Cristo Nazarékî hi tutuaró me'ra ã'ri sihá masitimi'ki sihámi. Misã kîi Jesuré kurúsapi paã bi'pewi. Kîi paki püríkã kîi wêrî'kipire masóki niŵi. Kîi tutuaró me'ra ã'ri sihá masitigi niî'ki sihámi. ¹¹ Diporópi Jesuré Ô'ãkî hi yee kiti ohã'ki a'tiro niî ohã mi'taki niŵi: “Masã ãtã pihiri me'ra wi'í yeerí masa ni'ká pîhi naã iatúka pîhire kô'ãrãsama. Naã kô'ãka pîhi me'ra Æpêrã pe'e ãyuró tutuarí wi'í weerãsama.” A'tiro niî sî'riro weé' teé ohã'ke. Misã Jesu Cristore iatíwi. Misã kîi re iatímikã, kîi paki kîi wêrî masãka be'ro wiôgi sôróoki niŵi. ¹² A'ti nukúkãpire Jesu Cristo di'akî niîmi maríre yi'riôgi. Æpêrãpia maríre neê yi'riô masitisama, niîki niŵi Pedro.

¹³ Kîi tohõ niikã ti'órã, wiôrã ti'o mariã wa'ãkãrã niŵã. Naã basi a'mêri uúkukãrã niŵã:

— Æ'rá mehõ niirã niîma. Bu'ê'kãrã meheta niîma. Naã bu'êti'kãrã niîmirã, ãyuró masisé, wãkû tutuase me'ra uúkûma. Naã tohõ weekã, marí naãre ì'yã masi'. Æ'rá Jesu me'ra niî'kãrã niîma, niîkãrã niŵã. ¹⁴ Naã yi'riô no'ókî Pedro, João tiro nu'kukã ì'yã tiharã, wiôrã uúkû nemo masitikãrã niŵã.

¹⁵⁻¹⁶ Be'ró Pedro kê'rare wiôrã nererí tükupi niî'kãrãre apêropi wihãa dutikãrã niŵã yuhûpi. Naã wihãaka be'ro naã se'saro a'mêri uúkukãrã niŵã:

— De'ró weerãsari marí ã'raré? Niî pe'tirã Jerusalé kãharã naã sihá masiti'kire yi'riôkã ti'ó pe'tikã'sama. Tohõ weerã “Yi'riótiamã, tohõ niî ma'akãrã weemã”, marí naãre niî masitisa'. ¹⁷ Masã apêrokãharãpi tohõ wa'ã'kere ti'o nemókã iatísa'. Tohõ weerã a'tiro niîrã naãre: “Jesu yeé kitire neê uúkû nemotikã'ya maha” niîrã, niîkãrã niŵã.

¹⁸ Uúkû toha ni'ko, Pedro, Joãoire pihí sôrokãrã niŵã taha. Naã, naã tiropi etakã, “Æpêrãpire Jesu yeé kitire misã neê werê nemotikã'ya”, niî dutikãrã niŵã.

¹⁹⁻²⁰ Naã tohõ niikã ti'órã, Pedro, João yi'tíkãrã niŵã:

— Ìsã misã dutiró weerã, Ô'ãkî hi dutiró pe'ere weeti' boosa'. Noã dutiró weekã iasarí Ô'ãkî hi? Misã a'terê wãkûya. Ìsã ì'yã'kere, ìsã ti'ókere werê du'u masitisa', niî yi'tíkãrã niŵã.

²¹ Naã tohõ niikã ti'órã, wiôrã pe'e uí dutirã, niî nemokãrã niŵã:

— Werêtikã'ya. Misã Jesu yeé kitire werê nemokã, misãre bu'iri da'rêrãti, niîkãrã niŵã. Masã pe'e “Ô'ãkî hi ãyú yiriãmi. Sihá masiti'kire sihakã

weeámi” ní e'katkĩkārā níwā. Naâ tohō niiká tĩ'orā, wiōrā Pedro, Joãore bu'fri da'rē masitikārā níwā. Tohō weerā naare du'u wirókā'kārā níwā.

²²Naâ y'i'rió no'o'ki quarenta ki'mari y'i'rióro kióki níwī.

Jesuré êho peorā naâ Ô'âkĩ hire wee tamúse sérí'ke níi'

²³Pedro, João toopí níi'kārā wiháa, naâ me'rakāharā níirí wi'ipi wa'ákārā níwā. Tíi wi'ipi etārā, sacerdotēa wiōrā, bikirá naare tohō níi'kere werékārā níwā.

²⁴Naâ tohō níi' weréká tĩ'orā, níi' pe'tirā tíi wi'ipi níirā ní'káro noho wākuséti, Ô'âkĩ hire séríkārā níwā:

—Ô'âkĩ hi, ĩsā wiōgi, mi'ĩ níi' pe'tise a'ti imí kohokāhasere weéki níwī. I'mĩse, maári, níi' pe'tirā teepí níirāre weéki níwī. ²⁵Diporópi Espírito Santo wākusé o'oró me'ra ĩsā yéki Daviré mi'ĩ maki Jesuré masá yā'áro weeátehere mi'ĩ weré mi'ta dutiki níwī. Davi mi'ĩ dutisére weegí a'tíro níiki níwī:

Judeu masa níitirā Ô'âkĩ hi kĩĩ besé'ki me'ra ipíti uārāsama.

Judeu masa kē'ra Ô'âkĩ hi besé'kire yā'áro weé s'i'rírāsama.

Tohō wākūmirā, neé pōo tēosome.

²⁶A'tí di'takāharā wiōrā nerērāsama Ô'âkĩ hire y'i'rĩ ní'ka, kĩĩre yā'áro weé s'i'rírā. Kĩĩ besé'ki kē'rare tohōta yā'áro weé s'i'rírāsama.

Mi'ĩ tohō níi' weré dutiki níwī ĩsā yéki Daviré.

²⁷Kĩĩ tohō níi' ohâ'karo nohota keoró wa'áwi. A'ti makápire mi'ĩ maki Jesu, mi'ĩ besé'kire wēherá tirā Herode, Pôncio Pilato, âpērā Judeu masa níitirā, Judeu masa me'ra nerēwā. ²⁸Tohō weerā wēhékā'wā kĩĩre. Diporópi mi'ĩ makire wēheátehere masí tohaki níwī. “Tohō wa'árosá”, níiki níwī. Mi'ĩ masí'kere yuhúpita ní'károakā weerā weemá. ²⁹Ô'âkĩ hi, ĩsāre sacerdotēa wiōrā mi'ĩ maki yee kitire weré dutitiama. “Misá weréká, misāre bu'fri da'rērāti”, níiáma. Naâ ĩsāre tohō níi'kere wākúya. Mi'ĩ dutiró weé s'i'risa'. ĩsāre mi'ĩ tutuasere o'ô nemoja. ĩsā mi'ĩ tutuasé o'oká, mi'ĩ maki yee kitire uúkū tutuarāsa'. ³⁰Mi'ĩ maki Jesu tutuaró me'ra ĩsāre masá do'átirāre y'i'riókā, apēye kē'rare weé ĩ'yokā weeyá. Mi'ĩ tohō weeká, masá mi'ĩ tutuasere ĩ'yārāsama, níi' séríkārā níwā Ô'âkĩ hire.

³¹Naâ tohō níi' séríka be'ro naâ níirí wi'i a'mé yā'akaro níwī. Tohō wa'aká, tíi wi'ipi níirā Espírito Santore kíó y'i'riakārā níwā taha. Tohō weerá kĩĩ wee tamúse me'ra Jesu yé kitire uiró mariró werékārā níwā.

Jesuré êho peorā naâ kiosere a'mèri dika waá'ke níi'

³²⁻³³Jesu bese kúú'kārā tutuaró me'ra Jesu wēri'kipi masá'kere weré nu'kukā'kārā níwā. Ô'âkĩ hi naare pūúro wee tamúki níwī. Níi' pe'tirā Jesuré êho peorā ní'káro noho wākuséti birokarā níwā. Naâ kiosere “Yéé di'akĩ níi'”, níitikārā níwā. Tohō weerā naâ kiosere a'mèri dika waákārā níwā. ³⁴⁻³⁵Wi'sèri, di'tá kiorá duákārā níwā âpērāpire. Naâ duá'ke wapare yē'ê, apēye noho moorāre dika waá dutirā Jesu kĩĩ bese kúú'kārāre o'ókārā níwā. Jesu bese kúú'kārā teeré yē'ê, apēye noho moorāre dika waákārā níwā. Tohō weerā pahasé kiorā waro maríkārā níwā. Ní'káro noho kíó birokarā níwā.

³⁶Ní'kí Jesuré êho peógi José wamétigi níiki níwī. Levi yáá kurakĩ hi Chipre wamétiri níkirokĩ hi níiki níwī. Jesu kĩĩ bese kúú'kārā pe'e kĩĩre Barnabé pisúkārā níwā. Barnabé grego masa yee uúkūse me'ra “Masaré e'katise o'ogi” níiro weésa'. ³⁷Kĩĩ di'tá kāróakā kíóki níwī.

Tíí dít'are ãpêrãre duãki níwĩ. Kĩĩ duã'ke wapare níí pe'tiseþita Jesu bese kúú'kãrãre o'ó pe'okã'ki níwĩ.

—Marĩ me'ra'kãharã apêye noho moorãre dika waáya, níiki níwĩ.

Anania, Safira naã níí soo'ke níí'

5 Æpêrã Jesuré êho peorã Anania wamêtigi, kíĩ nimó Safira Barnabé kíĩ weé'karo noho weetíkãrã níwã. Naã kê'ra dít'ã duãkãrã níwã ãpêrãpire. ²Naã duã'ke wapare Jesu bese kúú'kãrãre o'óki níwĩ. Níí pe'tise kíĩ níyêru yê'ê'kere o'ó pe'otiki níwĩ. Apêyere kíĩ basi nírókã'ki níwĩ. Naã tohó weé'kere naã se'saro piãrãta kíĩ nimó me'ra masíkãrã níwã. Pedroré níyêrure o'ógi, “Toó kã'rota wapa yeeáma”, níí sooki níwĩ.

³⁻⁴Teé níyêrure yê'ê'gi, Pedro kíĩ re níiki níwĩ:

—Teé dít'ã mí'í yéé dít'ã níwĩ. Teé mí'í duã'ke wapa mí'í yéé níyêruta níiãpã. Mí'í no'ó kô'ro o'ó sí'riri o'ó booapã. Mí'í ísã di'akĩre níí soogi meheta weé'. Toó kã'rota níyêru wapa yeeáma níígi, Espírito Santore níí soogi weé'. Mí'í tohó níí sookã, wãtí mí'íre sãhá yí'riapi mí'í wãkuséþire, níiki níwĩ Pedro.

⁵Tohó níikã'ta, Anania birĩ ke'a, wêria wa'ãki níwĩ. Æpêrã tohó wa'akã tí'órã, ipítí uíkãrã níwã.

⁶Be'ró kíĩ wêrika be'ro ma'mã piha tíí wí'ipi sãhá, kíĩre yaárã wa'ãrã, su'ti kaséri me'ra omã, mii wihãakãrã níwã.

⁷I'tiã hora kíĩ wêrika be'ro naã níirĩ wí'ipi Safira kíĩ nimó ní'ko sãhatãko níwõ taha. Koó marapí wêri'kere masítiko níwõ.

⁸Tíí wí'ipi sãhatãkã, Pedro koóre sêrí yã'aki níwĩ:

—Níiróta misãre toó kã'rota níyêru wapa yeeãti misã dít'ã duã'ke wapare? níiki níwĩ.

A'tíro níí yí'tíko níwõ:

—Toó kã'rota níyêru wapa yeeáma, koó marapí níí soo'karo nohota níiko níwõ.

⁹Koó tohó níikã'ta, Pedro níiki níwĩ:

—Misã Espírito Santo í'yóro níí soopi. Ô'ãkĩ hi í'yãtisami ísã tohó weekã, níí wãkúmiati? Ní'kãroakãta mí'í marapire yaárã ehã'kãrã tohatãrã weemã. Mí'í kê'ra mí'í marapi wa'ã'karo nohota wêrigosa'. Mí'í kê'rare yaarãsama mí'í marapire yaá'karo weeró nohota, níiki níwĩ Pedro.

¹⁰Kíĩ tohó níikã'ta, koó kê'ra birĩ ke'a, wêria wa'ãko níwõ. Koó marapíre yaárã ehã'kãrã tohatãrã, koó wêri'kopíre boka ehã'kãrã níwã. Naãta taha koóre miãã, yaárã wa'ãkãrã níwã koó marapíre yaá'karopita taha. Naã níí soo'ke bu'iri wêrikãrã níwã.

¹¹Be'ró Anania, Safirare tohó wa'ã'kere tí'órã, níí pe'tirã Jesuré êho peorã, ãpêrã kê'ra ipítí uíkãrã níwã.

Pedro kê'ra Ô'ãkĩ hi tutuaró me'ra naã weé í'yo'ke níí'

¹²⁻¹⁵Jesuré êho peorã na'fro Salomão wamêtiri tükupi neré nu'kukã'kãrã níwã. Æpêrã Jesuré êho peotirã naã me'ra ba'pãti ui níikãrã níwã. Naãre ba'pãti uimirã, Jesuré êho peorãre ayuró wãkusétikãrã níwã. Æpêrã imiã, numiã pãharã Jesuré êho peó nemokãrã níwã.

Jesu bese kúú'kãrã masã wa'teropíre pehé ayusé weé í'yokãrã níwã. Do'ãtirãre yí'rió, pehé apêye noho wee nemókãrã níwã. Naã tohó weekã í'yãrã, pãharã do'ãtirãre naã tiro naã nererí tükupi miãakãrã níwã. Masã tii tükúre mu'mã mihakãrã níwã. Æpêrãre tohó weerã ma'ã tiropi

naâ kūyasé me'ra kũúkārā niŵā. Pedro naâ tiro yi'riági, naäre yāa peókā iákārā niŵā. Āpêrā kīî yāa peótimikā, “Kīî wātí kehe kūuro me'ra yi'rírāsa”, niŵ wákúkārā niŵā. ¹⁶Apêye makari Jerusalé sumútoho niisé makarikāharā kē'ra yi'rió dutirā do'âtirāre Jerusalépi miákārā niŵā. Wātiā sáhāa no'o'kārā kē'rare miákārā niŵā. Jesu bese kũú'kārā niŵ pe'tirā masaré yi'riókārā niŵā.

Pedro kē'ra bu'ri da'rerí wi'ipi duhí'kārā wiháa'ke niŵ

¹⁷Naâ tohō weeká ti'órā, sacerdotēa wiōgi, kīî me'rakāharā saduceu masa Jesu bese kũú'kārāre iórā, pũuro uákārā niŵā. ¹⁸Tohō weérā Jesu bese kũú'kārāre yē'ê, bu'ri da'rerí wi'ipi miáa, sōróokārā niŵā. ¹⁹Wiórā naäre tohō weemíkā, tii yamíta Ô'ákí hire werê ko'tegi i'mísekí hi naâ niiri tükupi bahuáki niŵi. Bahuá, naâ wiórā bi'áka sopere páão, a'tiro niŵi niŵi:

—Wiháaya. ²⁰Ô'ákí hi wi'ipi masaré werêrā wa'áya. “Misá Jesuré êho peórā, kīî me'ra katí nu'kurāsa”, niŵ werêya naäre, niŵi niŵi Ô'ákí hire werê ko'tegi.

²¹Kīî tohō niŵka be'ro naâ bu'ri da'rerí wi'ipi niŵ'kārā wiháa wa'ákārā niŵā. Ape nimí bo'reakā Ô'ákí hire werê ko'tegi niŵ'karo nohota Ô'ákí hi wi'ipi werêrā wa'ákārā niŵā. Naâ toopí wererí kura sacerdotēa wiōgi, tohō niŵká kīî me'rakāharā niŵ pe'tirā Judeu masa wiórāre nerê dutikārā niŵā. Naâ nerê pe'tika be'ro surárare “Naäre pihîra wa'áya marí yamíka' bi'a dipó'kārāre”, niŵ o'óo'kārā niŵā. Naâ wiháa'kere masítikārā niŵā.

²²Naâ tohō niŵká ti'órā, surára naäre pihîrā wa'ákārā niŵā naâ bi'a dipóka wi'ipi. Tii wi'ipi sáhā, naâ niŵka tükure páão, i'yákārā niŵmiwā. Neê maríkārā niŵā. Naâ mariká i'yā, naäre bokatí, wiórāpire werêrā wa'ákārā niŵā. ²³Wiórā tiro ehā, “Neê mariáma. Áyuró bi'áka tũku niŵmiapi. Tii sopé ko'terā kē'ra áyuró ko'têmiamā. Naâ tohō weemíkā, ísā tii soperē páão i'yaká, neê ni'kí mariámi”, niŵ werêkārā niŵā surára wiórāpire.

²⁴Naâ tohō niŵ wereká ti'órā, sacerdotēa wiórā, Ô'ákí hi wi'í ko'terā surára wiōgi pũuro wákú ke'tikārā niŵā.

—De'ró wa'ápari baa naäre? niŵkārā niŵā.

²⁵Naâ wiháa'kere wākuri kura ni'kí Ô'ákí hi wi'ipi niŵ'ki sacerdotēa wiórā tiropi etāgi, naäre werêki niŵi:

—Sō'ó niŵkārā bu'ri da'rerí wi'ipi niŵ'kārā Ô'ákí hi wi'ipi masaré bu'érā weeáma, niŵ werêki niŵi.

²⁶Kīî wereká ti'órā, surára wiōgi apêrā surára me'ra Jesu bese kũú'kārāre yē'érā wa'ákārā niŵā. Naäre yē'érā, masá ísāre ítā peeri me'ra naäre ma'írā dokerí niŵrā, neê mehêkā weetíkārā niŵā. ²⁷Be'ró naäre wiórā dekopi miáa, toopí sáha ehákā, sacerdotēa wiōgi naäre niŵi niŵi:

²⁸—Ísā misáre Jesu yéé kitire bu'ê dutitimiapi. Teeré “Bu'érā wa'áya”, neê niŵtiapi. Ísā misáre tohō dutítimikā, niŵ pe'tiropi Jerusalépire misá bu'esé se'sáa wa'á'. Misá masaré tohō niŵ bu'eká, Jesu naa yéé bu'irita wēripi, niŵ wákúrāsama ísāre. Naâ tohō niŵ wákuká iárā weésa', niŵi niŵi sacerdotēa wiōgi naäre.

²⁹Tohō niŵká ta, Pedro, apêrā kīî me'rakāharā kīîre yi'tíkārā niŵā:

—Wiórā dutisé yi'rióro Ô'ákí hi yee pe'ere nemoró weeró íá'. Ísā misá dutiró weérā, Ô'ákí hi dutiró pe'ere weetí boosa'.

³⁰Ô'ákí hi marí yéki simiá wiōgi Jesu wēri'kipire, misá kurúsapi paá bi'pe wêhe dutí'kire masóki niŵi. ³¹Masó toha, i'mísepi kīî tiro

wiôgi duhirí kumuropi mii miháki niŵi. Kîi re toopí mii mihági, maríre y'i'rió'kire marí wiôgi niiáto nií, sôróoki niŵi. Tohó weégi marí Judeu masare marí yá'áro weeséti'kere bihá wetiká, maríre akobohógisami. ³²Í sâ Ô'ákî hi tohó weé'kere weré kusiara ní! Í sâ Espirito Santore kio yuúrá, kîi me'ra Ô'ákî hi tutuasére weé i'yoapi masaré. Nií pe'tirá Ô'ákî hi dutiró weerá re Espirito Santore o'ô'ogisami, nií werékara niŵa Pedro kē'ra.

³³Kîi tohó niiká ti'órâ, wiôra pe'e ipíti waro uâkara niŵa.

—Mâa. Á'raré wēherá marí, niikara niŵa.

Kîi me'rakāharā wiôrāre Gamaliel weré'ke nií'

³⁴Ni'kí fariseu masi Gamaliel wamētigi wiôra me'ra naê nererópita niiki niŵi. Moisé ohá'kere masaré bu'egí niiki niŵi. Masá kîi re “Áyugí niími”, nií wákúkara niŵa. Wiôra Jesu bese kúú'kārāre naâ “Wēherá” niiká ti'ôgi, Gamaliel wā'ká ni'ka, “Á'raré pihî wiha ni'ya yuhûpi”, niiki niŵi. Ápêra wiôrāre naâ ti'otíro apêye noho werégiti niígi, tohó niiki niŵi.

³⁵Naâ wiháaka be'ro toopí niirá wiôrāre a'tiro niiki niŵi:

—Áyuró wākúya misâ naāre weé sī'risere. ³⁶Tii nimípire ni'kí Teuda wamētigi “Yi'í wiôgi nií”, nií wákúki niímiwí. Quatrocentos masá kîi bu'esére siru tuúkara niŵa. Be'ró kîi re ápêra wēhé kō'aká'kārā niŵa. Kîi re wēhéka be'ro kîi me'ra niími'kārā no'ó iaró wa'aste pe'tia wa'ákārā niŵa. Tohó weéka be'ro kîi bu'emi'ke pe'tia wa'ákarō niŵi. ³⁷Be'ró wiôgi masaré ba'pâ keori kura ápi Juda wamētigi Galiléiakî hi niiki niŵi. Kîi re pāhará masá kîi bu'esére siru tuúkara niímiwā. Be'ró kîi kē'rare ápêra wēhé kō'akārā niŵa. Kîi re wēhéka be'ro kîi yarā niími'kārā wa'aste pe'tia wa'ákārā niŵa meharóta taha. ³⁸Yi'í tohó weégi misāre tohó wa'â'kere weré! Sôha pūrikāre yá'áro weetikā'ya. Naāre du'úkā'ya. Naâ bu'esé naâ wākusé me'ra bu'eká, pe'tia wa'árosa' Teuda, Judare wa'á'karo nohota. ³⁹Ô'ákî hi dutiró me'ra naâ bu'eká pūrikāre, misâ neê pōo tēósome. Tohó weerá misâ naāre wēherá, Ô'ákî hire yi'ri' ni'karā wee boósa! Tohó weerá du'uyá naāre, nií werēki niŵi Gamaliel wiôrāre.

⁴⁰Kîi tohó niisére ti'órâ, “Ai. Á'rí maríre diakî hita uúkúmi”, nií wákúkara niŵa. Be'ró Pedro kē'rare pihókārā niŵa taha. Naâ toopí sâha eháká i'yárâ, wiôra suráre tãra dutíkārā niŵa. Tãra toha, “Jesu yeé kitire neê opáturi weré nemotikā'ya”, niikārā niŵa. Nií toha, naāre du'u wirókā'kārā niŵa.

⁴¹Naâ wiôra tíropi nií'kārā wiháa, a'mēri uúkúkārā niŵa:

—Ô'ákî hi maríre “Jesu yeé kitire weréya” niiká, áyú nií! Tohó weerá wiôra naâ tãramíkā, marí áyuró e'katíse me'ra nií, niikārā niŵa.

⁴²Wiôra naāre bu'e dutitimiká, Ô'ákî hi wi'ipi, wi'seripi Jesu nií pe'tirāre y'i'riógi niími niisére bu'e nu'kukā'kārā niŵa.

Jesu bese kúú'kārā naāre wee tamuáhāre besé'ke nií'

6 Be'ró siāpe me'ra pāhará waro Judeu masa Jesuré êho peókārā niŵa. Naâ me'ra apé di'takāharā grego yee uúkūrā niikārā niŵa. Tii di'takāharā waro pe'e Judéiakāharā hebreu yeere uúkúkārā niŵa. Naâ pāhará Jesuré êho peó nemori kura naāta taha di'sâ sookārā niŵa ba'asé etisé me'ra. Tohó weerá grego yee uúkūrā hebreu yee uúkūrāre a'tiro niikārā niŵa:

—Misâ imî kohori niki ba'asé etírá, misa yará wapê wi'ia numia pe'ere ba'asé pakasé o'ô'rá niíapi. Ísa yará numia pe'ere ô'ô mahaká o'ô'rá niíapi, niikārā niŵa.

²Naâ teeré di'sâ sooká ti'órã, Jesu bese kúú'kārã niî pe'tirã Jesuré êho peórãre nerê dutikārã niîwã. Nerê tohaka be'ro naãre a'tiuro niî werêkārã niîwã:

—Îsã ba'asé etirá, Jesu yeé kiti pe'ere werêti boosa! Îsã teeré werê du'ukã, yã'la niî boosa! ³Tohó weérã imiã ba'asé etiãhãre misã wa'tero niirãre beseýã. Sete beseýã ayuró masirãre, Espírito Santo dutiró weé nu'kurãre. Masã “Naãta niîma ayurã” niî no'orãre beseýã. Misã besé'kārãre ba'asé etirá söróo no'orosa! ⁴Tohó weérã ïsã pe'e Ô'ãkî hire sêri nu'ku, Jesu yeé kitire bu'ê nu'kukã'rãsa!, niîkārã niîwã.

⁵Masã naã tohó niikã ti'órã, “Ayú' maha”, niî wãkúkãrã niîwã. Teeré wãkú toha, besékãrã niîwã Estevãore. Kîî ayuró Ô'ãkî hire êho peógi, Espírito Santo tutuasére kió yi'rigi niîki niîwî. Apêrãre meharóta kîî weeró noho niirãre besékãrã niîwã. Naã a'tiuro wametikãrã niîwã: Filipe, Prócoro, Nicanor, Timão, Parmena, Nicolau Antioquiakî hi. Kîî Judeu masi niîtimigi, naã weeró noho êho peósetigi niîki niîwî. A'raré besékãrã niîwã.

⁶Naãre besé toha, “A'raré beseãpi” niî, Jesu kîî bese kúú'kārã tiropi miãakãrã niîwã. Naãre naã da'raãtehekãhasere söróorã, naã dipopãre yãa peó, Ô'ãkî hire sêri basãkãrã niîwã.

⁷Be'ró niî pe'tiropi Jesu yeé kiti se'sãa wa'ãkaro niîwi. Pãharã Jerusalé kãharã kîîre êho peó nemokãrã niîwã. Sacerdotea kê'ra pãharã êho peókãrã niîwã.

Estevãore werê sãa, wiôrã tiropi kîî re miãa'ke niî'

⁸Estevãore Ô'ãkî hi ayuró wee tamúki niîwî. Tohó weégi kîî Ô'ãkî hi tutuaró me'ra pãharã do'ãtirãre yi'rió, pehé ayusé weé i'yo nemoki niîwî masã wa'teropire.

⁹Kîî teeré weekã i'yãrã, kîîre apêrã Judeu masa i'yã tu'tikãrã niîwã. Kîîre i'yã tu'tirã ni'karérã ni'ká wi'i Judeu masa nererí wi'i Libertado wamêtiri kurakãharã niîkãrã niîwã. Naã apêrãre da'ra wã'ya ko'terã wihãa'kãrã niîkãrã niîwã. Apêrã kîîre di'sã soo wã'korã Cirenekãharã, Alexandriakãharã, Cilícia di'takãharã, Ásia di'takãharã naã me'ra niîkãrã niîwã. ¹⁰Kîîre naã tohó weekã, Espírito Santo Estevãore kîî uúkúkã, pehé masisé o'óki niîwî. Tohó weérã naã kîî me'ra neé uúkú pöo teótikãrã niîwã.

¹¹Be'ró naã kîî me'ra uúkú pöo teóti, masã i'yãtiropi apêrã masaré niyêru wapa yeé, niî soo dutikãrã niîwã:

—“Estevão marí yêki Moisé kîî duti'kere yã'ãro uúkúami. Ô'ãkî hi kê'rare yã'ãro uúkúami”, niî werêya masapíre, niîkãrã niîwã.

¹²Naã wapa yeé niî soo duti'kãrã masapíre wa'ã, werêkãrã niîwã naã niî'karo nohota. Teeré werékã ti'órã, masã pe'e keoró êho peókãrã niîwã. Tohó weérã niî pe'tirã masã, apêrã Judeu masa bikirã, Moisé ohã'kere bu'erã Estevãore me'ra püüro uãkãrã niîwã. Naã uakã i'yãrã, naãre uakã weé'kãrã maata kîîre ye'ê, sacerdotea wiôrã tiropi miãakãrã niîwã. ¹³Naã tiropi etãrã, apêrã masaré meharóta niî soo dutikãrã niîwã taha.

—A'ri Ô'ãkî hi wi'i pahiri wi'ire yã'ãro uúkúami. Moisé kîî duti'ke kê'rare tohóta niãami. ¹⁴Apêye “Jesu Nazarékî hi tí wi'i Ô'ãkî hi wi'ire kô'ágisami”, niãami. “Moisé maríre wee dutígi kúú'ke kê'rare dika yuúgisami”, niãami, niî sookãrã niîwã wiôrãre.

¹⁵Naã tohó niikã ti'órã, wiôrã Estevãore püüro i'yãkãrã niîwã. Naã kîîre i'yakã, kîi yaã diãpoa asistéa wa'ãkaro niîwi. Ô'ãkî hire werê ko'tegi i'mîsekî hi weeró noho bahurí diãpoa wa'ãkaro niîwi.

Estevão wiôrãre werê'ke nií'

7 Estevão naâ ì'yarí kura sacerdotea wiôgi sêrí yâ'aki niíwī:

—Mí'íre werê sãase diakí híta níiti? niíki niíwī.

² Kíí tohó niiká, Estevão yí'tíki niíwī:

—Akawerérã, yí'íre tí'oyá. Ó'ákí hi áyuró asistégi, níí pe'tise masí yí'rigi marí yêki Abraãore uúkúki niíwī Mesopotâmia Caldeu masa niirópi. Hará wamêtiri makapi wa'aátoho díporo kííre uúkúki niíwī. ³ A'tíro nííki niíwī: “A'tí dí'tare, mí'í akawerérãre wiháaya. Wa'áya yí'í mí'íre dí'tã wereátohopi”, nííki niíwī. ⁴ Tohó niiká tí'ógi, kíí akawerérã Caldeu masa yee dí'tapi ní'íki wiháa, Harãpi makari wa'áki niíwī. Toopí níí, be'ró Abraão paki wêrfa wa'áki niíwī. Kíí paki wêrka be'ro Ó'ákí hi kííre wiháa dutiki niíwī taha, a'tí dí'ta Judéia marí niiróre a'tí dutigi. ⁵ Kíí a'topí etaká, kííre neê kã'roákã dí'ta o'ótiki niíwī yuhúpi. O'ótimigita, “Be'ropí mí'í yee, mí'í paramérã níí turiarã yee dí'ta níifrosa”, nííki niíwī. Ó'ákí hi tohó níika terore Abraão neê ní'kí pō'ra mariki niíwī. ⁶ Ó'ákí hi kííre apêye níí nemoki niíwī taha: “Mí'í paramérã níí turiarã apé dí'tapi níifrásama yuhúpi. Quatrocentos kí'mari tíí dí'takãharã da'rá ko'terã níifrásama. Naãre da'ra dutí, tãrapérãsama. ⁷ Yí'í naãre tohó weeká, tíí dí'takãharãre bu'íri da'rêgisa! Naãre bu'íri da'rê toha, mí'í paramérã níí turiarã tíí dí'tapi ní'íkãrã wihá, yí'íre yí'tí, êho peórãsama”, nííki niíwī Ó'ákí hi. ⁸ Kíí tohó níika be'ro Abraãore a'tíro wee dutíki niíwī: “Níí pe'tirá imiaré naâ ò'rekihí yapa kaserore yehé kô'aya. Misã tohó weérã, yí'íre ì'yorãsa! misã êho peóseré”, nííki niíwī Ó'ákí hi. Tohó weégi Abraão kíí makí Isaquere ní'ká semana kíí bahuáka be'ro kíí ò'rekihí yapa kaserore yehé kô'aki niíwī. Isaque kē'ra kíí makí Jacoré tohóta weéki niíwī. Jacó meharóta weéki niíwī kíí pō'rá dozere. Ó'ákí hi dutí'karo nohota weékãrã nííwã, níí werêki niíwī Estevão.

⁹⁻¹⁰ Jacó pō'ra marí yêki simiã naâ akabihí Joseré iórã, ãpêrã masaré da'rá ko'teakíhi níiáto níifã duákãrã nííwã. Kííre duú'kãrãta taha ãpêrã Egitokãharãpire duã turiaakãrã nííwã. Naã duáka be'ro kíí pí'etisetiri níki Ó'ákí hi kííre wee tamú nu'kukã'ki niíwī. Kííre wee tamúgi, pehé masisé o'óki niíwī. Faraó Egitó dí'ta wiôgi kííre tí'sã yí'riaki niíwī. Tohó weégi kíí dokakí hi wiôgi sóróoki niíwī. Apêyere Faraó kíí yáá wí'ikãhase da'rasé wiôgi sóróoki niíwī.

¹¹ José toopí wiôgi níirí kura níí pe'tíro Egitopire ba'asé pe'tiã wa'ákaro nííwī. Kíí akawerérã, marí yêki simiã níirópi Canaãpi kē'rare pe'tiã wa'ákaro nííwī. Teé pe'tíka be'ro masá teé dí'tapi níifã ípítí ihã boãkãrã nííwã. Marí yêki simiã Abraão paramérã kē'rare neê ba'asé maríkaró nííwī. ¹²⁻¹³ Be'ró Jacó “Egitopi ba'asé duasé níiãpa'ro” níiká tí'ógi, kíí pō'raré “Duúrã wa'áya”, níí o'ó'ki nííwī. Kíí tohó níiká tí'órã, Egitopire neê wa'ãrã weékãrã nííwã. Toopí etã, ba'asé duú, naa yáá wí'ipi mahãmi tohati a'títikãrã nííwã. Be'ró teé ba'asé naã duú'kere ba'ã pe'o, opãturi duúrã wa'ákãrã nííwã meharópita taha. Tíítare maha naã etaká, José “Yí'í misã akabihí misã duã'ki níí”, níí werêki nííwī kíí ma'mi simiãre. Be'ró Faraó kē'ra “Á'rá José ma'mi simiã níiãma” níiká tí'óki nííwī. ¹⁴ Be'ró José kíí ma'mi simiã me'ra kíí o'ó'ki nííwī kíí pakípíre. “Marí paki, níí pe'tirá marí akawerérã a'topí makãri a'tiãto”, níí o'ó'ki nííwī naãre. Kíí akawerérã pe'e setenta e cinco níifkãrã nííwã. ¹⁵ Kíí í'ókere tí'ógi, Jacó kíí pō'rá me'ra José tírópi wa'ãrã Egitopire bu'ãkãrã nííwã. Toopí níigita,

naâ pakî Jacó wêria wa'âki niîwî. Kîî pō'rá marî yêki simiá kîî weeró nohota wêri pe'ti diha wa'âkārā niîwā. ¹⁶ Be'ropí naâ ô'árire yaará wa'árā Siqué wamêtiri makapi miáakārā niîwā. Abraão kîî Hamor pō'rare îtâ tuti duúka tutipi kîî mihire yaá'karopita naâre sîô sôro kûukārā niîwā.

¹⁷ Ô'âki hi too dipóropi Abraõore niîki niîwî: “Mi'î paramerā niî turiarāpi apé di'tapi niî'kārā a'tí di'ta Canaāpi tohátirāsama taha.” Kîî tohō niî'ke ehaátoho diporoakā Egitopi niîrā, marî yêki simiá paramerā pāhará masā puti nemokārā niîwā. ¹⁸ Egitopire naâ niiká, José wêrika be'ropi Egitopire apî wiôgi sáháaki niîwî taha. Kîî Joseré neê masítiki niîwî. ¹⁹ Kîî marî yêki simiá pāhará naâ masā putikā î'yâ, naâre yâ'â butia'ro weepéki niîwî. Naâ pō'rá neê bahuá'kārā imiaré wêriáto niîgi apêropi kō'â duti mihaki niîwî. ²⁰ Kîî naâre tohō dutirî kura Moisé bahuáki niîwî. Kîî ayú butia'giakā niîki niîwî. Kîî paki simiá i'tiárā muhipū naa yaá wi'ipire kîîre masókārā niîwā. ²¹ Be'ró naâ kîîre wêherî niîrā, diâpi po'ókārā niîwā. Naâ po'ôka be'ro Faraó mako kîîre î'yâ bokako niîwō. Î'yâ boka, miî maháko niîwō koo yaá wi'ipi. Toopí koð makiré weeró noho kîîre masóko niîwō. ²² Kîî tí wi'ipi bikiá, niî pe'tise Egitokāharā naâ bu'esére bu'êki niîwî. Kîî masisé me'ra uúkū, niî pe'tisere ayuró weéki niîwî.

²³ Be'ró Moisé quarenta ki'mari kiôgi, kîî akawerérā tiropi sihâgi wa'âki niîwî. ²⁴ Toopí ehâgi, niî'kî Egitokî hi kîî akawerégire paaká î'yâki niîwî. Kîî tohō weeká î'yâgi, kîîre a'mégi, Egitokî hire paâ wêhekā'ki niîwî. ²⁵ Kîî basi Moisé pe'le a'tiro niî wákûki niîwî: “Yi'î me'rata Ô'âki hi yi'î akawerérāre naâ a'tí di'takāharā da'rá ko'terā niisére wihaká weegísami. Naâ a'teré masísama”, niî wákûki niîmiwî. Kîî akawerérā pe'le kîî weeró noho wákûtikārā niîwā.

²⁶ Ape nimí kîî naâ tiropi wa'âki niîwî taha. Toopí ehâgi, âpêrā piárā kîî akawerérā a'me kéeekā î'yâki niîwî. Naâre bosági “Akawerérā, toð kâ'rota a'me kéeð du'uya. De'ró weérā toð kâ'ro a'me kéeði ni'kî akawerérā niîmirā?” niîki niîwî.

²⁷ Kîî tohō niiká ti'ôgi, âpiré ipíti paâ'ki pe'le Moisére tuu kehé ni'koki niîwî. “Noá mi'îre isâ wiôgi 'Naâre beségi wa'âya', niî o'ôo'ati? ²⁸ Mi'î yi'îre wêhé si'risari taha yamika' mi'î Egitokî hire wêhé'karo nohota?” niî ye'sûki niîwî.

²⁹ Kîî tohō niiká ti'ôgi, Moisé, â'râ yi'îre teeré masí pe'ti tohasama niîgi, uî wâ'ka wa'âki niîwî. Be'ró apé di'tapi Midiá wamêtiropi du'tí wâ'kaki niîwî. Toopí amûkâ di'té, niîkâ'ki niîwî. Piárā imiá pō'ratíki niîwî.

³⁰ Midiá di'tapire quarenta ki'mari niîki niîwî. Kîî tiikése ki'mari niîka be'ro ni'ká nimi yukî mariró irigí Sinai wamêtikihi tiropi î'yâ wâ'kaki niîwî. Toopí wa'aká, ni'ká siti yukî siti î hiká î'yâki niîwî. Tíí pekâ me'e î hirí pō'ra dekopi Ô'âki hire weré ko'tegi weeró noho bahugi bahuáki niîwî. ³¹ Kîî tíi sití î hiká î'yâgi, î'yâ maria wa'âki niîwî. “De'ró weéro tohō wa'âmitito?” niî, pi'toákâ kure î'yâgi wa'âki niîwî. Pi'toákâ ehaká, Ô'âki hi tíí me'e wa'teropi niigí kîîre uúkûki niîwî. ³² “Yi'î Ô'âki hi niî'. Mi'î yêki simiá Abraão, Isaque, Jacó naâ wiôgi niî’”, niîki niîwî. Tohō uúkûkâ ti'ôgi, ipíti uî, nara sâáki niîwî. Uígi, î'yâ du'ukâ'ki niîwî tíí me'ere.

³³ Be'ró kîîre uúkū nemoki niîwî taha: “Yi'î a'totâ niî' mi'î tirota. Tohō weégi mi'î sâyasé sapátüre tuu weéya. Mi'î teeré tuu weégi, î'yogísa' yi'îre mi'î êho peósere. ³⁴ Yarâ masá Egitopi niiráre naâ ipíti pi'etíkâ î'yaápi. Naâ karikûkâ ti'oápi. Tohō weégi mi'îre Egitopi o'ôo'gitigi weé' naâre yi'rioákihi”, niî weréki niîwî Ô'âki hi Moisére.

³⁵ Ā'rí Moiséreta marí yēki simiá teerā, a'tīro niĩkārā niĩwā: “Noá mi'ĩre i'sá wiōgi, ‘Naāre beségi wa'āya’, niĩ o'ōo'ati?” niĩkārā niĩwā. Marí yēki simiá tohō niĩmikā, Ō'ākī hi pe'le Moisére naāre yi'rioákihi, naāre dutiákihi sōróoki niĩwī. Pekā me'e siti i' hī 'karo bahuá'kita Moisére yi'rió tamuki niĩwī marí yēki simiáre. ³⁶ Kīĩ Egitopi niĩgi, pahirí maa akó sō'arí maapi niĩgi, Ō'ākī hi tutuaró me'ra pehé weé i'yoki niĩwī. Tohō weégi kīĩ akawerérā Egitopi niĩ'kārāre apēye di'tapi si'orí mii wiháaki niĩwī. Quarenta ki'mari yukí mariró, masá marirópi naā wa'aká, Ō'ākī hi tutuaró me'ra weé i'yo nu'kukā'ki niĩwī. ³⁷ Moiséta marí yēki simiáre a'tīro werēki niĩwī: “Ō'ākī hi be'ropí ni'kí o'ōo'gisami kī i' yeé kiti wereákihire. Yi'ĩre o'ōo'karo weeró nohota kīĩre o'ōo'gisami. Kīĩ kē'ra marí akawerégi niĩgisami”, niĩki niĩwī. ³⁸ Marí yēki simiá naā yukí marirópi niĩká, Moisé naā me'ra niĩki niĩwī. Toopí i'rigí Sinai wamētikihipi Ō'ākī hire weré ko'tegi bahuá, kīĩre weré'kere naāre weré turiaki niĩwī. Marí kē'ra kīĩ weré turia'kepíreta kió'. Teé tohō niĩ nu'kukā'rosa'. Neé pe'tisomá.

³⁹ Moisé teeré werēmikā, marí yēki simiá neé ēho peótikārā niĩwā. Naā kīĩ weresére ti'ó si'ritirā, “Mahāmi toha wa'ārāti Egitopi taha”, niĩ wākūkārā niĩwā. ⁴⁰ Tohō wākūrā, Moisé opāturi kīĩ i'rigípi miháaka be'ro kīĩ ma'mí Arāore a'tīro niĩkārā niĩwā: “Sō'ó niĩki maríre Egitopi niĩ'kārāre miĩti'ki waro quarenta niĩmi yi'ri' kīĩ bahutíro. De'ró wa'āpari kīĩre? Marí neé masítisa!” Tohō weérā kīĩ ma'mí Arāore niĩkārā niĩwā: “I'sāre ēho peóatehere yeé basaya. Marí diporo wiá mi'tarāsama. Naā marí wa'aátihi ma'are i'yorásama”, niĩkārā niĩwā. ⁴¹ Naā tohō niĩká ti'ógi, Arāo naā duti'karo nohota ni'kí wekí wi'magí weeró noho bahugí ouro me'ra yeéki niĩwī. Be'ró kīĩre ēho peórā, ekarāre wēhé i' hā moro peokārā niĩwā. Tohō niĩká naā yeé'kireta bosé nimi weé, e'katí peokārā niĩwā. ⁴² Naā tohō weéká i'yāgi, Ō'ākī hi naā iaró weeáto niĩgi naā me'ra niĩ'ki kō'ākā'ki niĩwī. Tohō weérā naā no'ó iaró yōkoāre, muhĩpiare ēho peokārā niĩwā. Tohō naā weé'kere Ō'ākī hi yee kiti weré mi'tarā a'tīro niĩ ohākārā niĩwā:

Ō'ākī hi a'tīro niĩki niĩwī: “Misá yi'ĩ pe'ere yukí marirópire quarenta ki'mari niĩrā, neé ekarāre wēhé i' hā moro peotiwi.

⁴³ Āpí Moloque wamétigi ēho peórā su'ti kaséri wi'i me'ra yoó wā'kawí. Āpí Refá yōkoáwi misá yeé'ki kē'rare ēho peórā tohōta weewí. Ā'raré misá basita yeé ēho peówi. Yi'ĩ pe'ere neé ēho peótiwi. Misá yi'ĩre ēho peóti'ke bu'iri āpērā masaré misāre ye'é miáa dutikā weegíti yoaró Babilônia wamétiri maka yi'rirópi”, niĩki niĩwī Ō'ākī hi, niĩ ohākārā niĩwā Ō'ākī hi yee kiti wererā.

⁴⁴ Estevão wiōrāre weré nemoki niĩwī apēye Ō'ākī hi wi'ikāhasere:

—Marí yēki simiá naā yukí marirópi niĩrā, ni'ká wi'i Ō'ākī hire ēho peóri wi'i, kīĩ piámukāse duti'kere nirorí wi'ire kiókārā niĩwā. Tíi wi'i wa'íkírá kaseri me'ra naā weéka wi'i niĩkaro niĩwī. “Tohō bahurí wi'i weeyá”, Ō'ākī hi kīĩ Moisére duti'karo nohota keoró weékārā niĩwā. ⁴⁵ Naā wērīka be'ro āpērā kio turia siru tuukārā niĩwā tíi wi'ire taha. No'ó naā wa'aró miáa mihakārā niĩwā. Be'ró Josué Moisé wērīka be'ro a'tí di'ta Canaāpi a'tígi, naāre tíi wi'ire si'orí miĩtiki niĩwī. Naā a'topí a'tiká, Ō'ākī hi a'tí di'takāharāre Judeu masa niĩtirāre kō'ā mihaki niĩwī. Naā wa'ā we'o'kepíre niĩkārā niĩwā. Yoaká tíi wi'ipi Ō'ākī hire ēho peokārā niĩwā teé Davi kīĩ wiōgi sāháaka be'ropi. ⁴⁶ Davi apé wi'i weé si'rimiki niĩwī. Ō'ākī hi ti'sá yi'ria no'ogi a'tīro niĩki niĩwī: “Mi'ĩ yi'ĩ yēki Jacó ēho peó'ki niĩ'. Mi'ĩre āyurí wi'i, pahirí wi'i wee basá si'risa' mi'ĩ niĩátihi wi'ire”,

niŋki niŋwī Ō'ākī hire. Kīŋ tohō weé sī'ri'ki niŋmigi, tíŋ wi'ire weetŋki niŋwī. ⁴⁷Kīŋ makí Salomão pe'e weéki niŋwī tíŋ wi'ire. ⁴⁸Ō'ākī hi tutuáŋ yī'rigi ni'káŋ wi'i, masá weéka wi'ipi di'akī niŋ masitísami. Ō'ākī hi yee kiti weré mi'tagi diporókī hipi a'tíro niŋ oháki niŋwī Ō'ākī hi kīŋ uúkū'kere:

⁴⁹“Yi'ŋ niŋ pe'tiropi niŋ! I'mŋse, a'tí di'ta yi'ŋ weé'kere yi'ŋta dutí!”

Tohō weégi yi'ŋ masá weéka wi'ipi di'akī niŋ masitísá!

⁵⁰Yi'ŋ basita niŋ pe'tise a'teré weewí, niŋki niŋwī Ō'ākī hi”,
niŋ oháki niŋwī Ō'ākī hi yee kiti weré mi'tagi.

⁵¹Be'ró Estevão naäre niŋki niŋwī taha:

—Misá Ō'ākī hi dutisére yi'ri' ni'ka yi'ria'. Kīŋ re masítirá weeró noho kīŋ weresére neé tí'ó sī'ri wee'. Misá yēki simiá weé'karo nohota Espírito Santo dutisére weé sī'ri wee'. ⁵²Naá niŋ pe'tirá Ō'ākī hi yee kiti weré mi'taräre pi'etise o'ðkärä niŋwä. Äpēräre marire yi'riógi a'tiätehere weré mi'taräre wēhékä'kärä niŋwä. Naá tohō niŋ no'o'kireta kīŋ a'tiká, misá äpēräre wiá, kīŋ re wēhe dutíŋi. ⁵³Misäre Ō'ākī hi kīŋ re weré ko'terä me'ra kīŋ dutisére o'ðo'ki niŋwī. Teeré o'ðo' no'o'kärä niŋmirä, misá yi'ri' ni'ka yi'ria', niŋ tu'tiki niŋwī naäre Estevão.

Estevãoe i'tä peeri me'ra doke wēhé'ke niŋ'

⁵⁴Kīŋ tohō niiká tí'órä, wiörä ipíti uá yi'ria wa'äkärä niŋwä. ⁵⁵Estevão pe'e Espírito Santore kió yi'ria tihagi, i'mŋsepi i'yá moro, Ō'ākī hi kīŋ äyuró asistéseré i'yäki niŋwī. Jesu kērare i'yäki niŋwī kīŋ pakí diakí hí pe'e nu'kugíre.

⁵⁶Kīŋ naäre i'yägi, “I'yäya. I'mŋse päriká i'yá! Jesu, Ō'ākī hi maki masí weeró noho ipítigi kīŋ diakí hí pe'e nu'kugíre i'yá”, niŋki niŋwī Estevão.

⁵⁷⁻⁵⁸Naá kīŋ tohō niiká tí'órä, ipíti karikū tí'ó sī'ritirá, o'mé peeri da'rá bi'akärä niŋwä. Kīŋ pi'tó ni'káro me'ra oma ehá, yē'é, kīŋ re miáakärä niŋwä tii maká sumútohopi. Kīŋ re doke wēhéräti niŋrä, su'tí bu'fikähase naá säyá'kere tuu weé, Saulo wamétigire ko'te dutirá o'ðkärä niŋwä. Teeré tuu weé o'ð toha ni'ko, kīŋ Estevãoe i'tä peeri me'ra dokékärä niŋwä. ⁵⁹Naá tohō weeká, a'tíro niŋ sēríki niŋwī:

—Jesu, yi'ŋ wiógi, yi'ŋ wērígiti weé! Yi'ŋ ehēri pō'rare yē'ëya, niŋki niŋwī.

⁶⁰Be'ró birí ke'a, pūüro karíkuro me'ra niŋki niŋwī taha:

—Wiógi, akobohóya ä'räré yi'ŋ re naá tohō weesére. Kīŋ tohō niŋka be'ro wērta wa'äki niŋwī.

Saulo Jesuré êho peóräre yä'áro weé ni'ka'ke niŋ'

8 ¹⁻²Saulo naá Estevãoe doke wēhékä i'yägi, “Äyuró weerä, tohō weeäma”, niŋ wäkúki niŋwī. Äpērä imiá Ō'ākī hire êho peóri masa Estevãoe yaákärä niŋwä. Kīŋ re yaá, ipíti dihasé wa'äkärä niŋwä. Estevãoe naá wēhēka nimireta äpērä Jesuré êho peótirá Jesuré êho peóräre ipíti yä'áro weé ni'kakärä niŋwä. ³Saulo neé ni'ká Jesuré êho peógi mariáto niŋgi naa yeé wi'seripi wa'á, naäre yē'é, bu'fri da'rerí wi'ipi miáa mihaki niŋwī. Imiá, numiá niŋ pe'tiräre tohō weéki niŋwī. Naá tohō weeká i'yärä, Jesuré êho peórä no'ó iaró du'tistéa wa'äkärä niŋwä Judéia di'tapi, äpērä Samaria di'tapi. Jesu kīŋ bese kúú'kärä se'saro tohákärä niŋwä Jerusalépire.

Filipe Samariakāharäre bu'é'ke niŋ'

⁴Niŋ pe'tirá du'tisté wä'ka'kärä no'ó naá wa'aró Jesu yeé kitire weré wä'kakärä niŋwä. ⁵Filipe kē'ra du'tí wä'ka'kita Samaria wamétiri makapi

wa'âki niŵi. Toopí etá, tookāhārā masaré Jesu Ô'âkí hi besé'ki niŵi niisére werêki niŵi. ⁶Apêye kê'ra Ô'âkí hi tutuaró me'ra naäre äyusé weé i'yoŵi niŵi. Kîî tohó weeká i'yārā, niŵ pe'tirā tii makākāharā kîî weresére äyuró ti'ó ti'sakārā niŵā. ⁷Pāhará masá wātīā sāhāa no'o'kārā wātīā masapīre niŵi'kārā kō'á wīrokā, ip'iti karikū wihakārā niŵā. Āpēra pāharā sihā masitirāre, opa yuríri siharāre yi'rīóki niŵi. ⁸Kîî tohó weeká i'yārā, tii makākāharā pūūro e'katikārā niŵā.

Simão yaí weeró noho niigí yee kití niŵi'

⁹Samariapire ni'kí Simão wamētigi yoaká yaí weeró noho niigí niŵi niŵi. Kîî tohó weesére Samariakāharā i'yā maria mihakārā niŵā. Kîî basi pe'e "Yi'ŵi tutuá yi'riagi niŵi", niŵi niŵi'wī masaré. ¹⁰Niŵ pe'tirā tii makākāharā wiōrā, no'ó mehō niirā kîî weesére i'yā ti'sa yi'riakārā niŵā. —Ā'ri Ô'âkí hi weeró noho tutuasé kiogí niŵsami, niŵkārā niŵi'wā.

¹¹Tohó weerā yaí yoaká siāpe me'ra pehetíri weé i'yo nemoká i'yā yuurā, pāhará masá kîîre ēho peó nemokārā niŵā.

¹²Filipe Samariapire tookāhārāre a'ti'ro niŵ werêki niŵi':

—Ô'âkí hi kîî dutiró weerá wiōgi niŵi. Kîî makí Jesu marīre yi'rīógi niŵi, niŵi niŵi'wī naäre. Kîî werékā ti'ōrā, tii makākāharā Jesuré ēho peókārā niŵā. Kîîre ēho peókā i'yāgi, wamē yeeki niŵi' imiá, numiāre.

¹³Simão "Yi'ŵi kê'ra Jesuré ēho peó'" niiká ti'ógi, Filipe kîî kê'rare wamē yeeki niŵi. Be'ró Filipe no'ó wa'aró Simão siru tuúki niŵi kîîre. Filipe Ô'âkí hi tutuaró me'ra weé i'yoká i'yāgi, Simão i'yā maria mihaki niŵi.

¹⁴Filipe Samariapi tohó weerí kurareta Jerusalēpi niirā Jesu kîî bese kúú'kārā kití ti'ókārā niŵā Samariakāharā naā Jesuré ēho peósere. Teeré ti'ōrā, naā me'rakāharāre Pedro, Joāore i'yā dutirā o'óo'kārā niŵā. ¹⁵Naā toopí etá, Jesuré ēho peórāre Ô'âkí hire sēri basākārā niŵā.

—Pakí, ā'rá kê'rare Espírito Santore o'óo'ya mi'ŵi makire ēho peórāre, niŵ sērīkārā niŵā. ¹⁶Filipe kîî wamē yeeka terore Espírito Santore naā moókārā niŵā yuhūpi. Jesuré ēho peóse me'ra di'akí wamē yee no'okārā niŵā. ¹⁷Pedro, João Ô'âkí hire sērī toharā, Jesuré ēho peórāre naā dipopápi yāa peókārā niŵā. Naäre yāa peóri kurata Espírito Santo naāpire dihatáki niŵi.

¹⁸Pedro kê'ra naā yāa peókā, Espírito Santo dihatákā weesére Simão i'yāki niŵi. Teeré i'yāgi, naā Espírito Santore dihatákā weé'kere duú si'rīgi, Pedro kê'rare niyēru o'óki niŵi'wī.

¹⁹—Yi'ŵi re misá tutuasé kiosére o'óya. Yi'ŵi kê'ra dipopápi no'ó yāa peórāre Espírito Santore naā kioká weegiti weé', niŵi niŵi'wī.

²⁰Kîî tohó niiká ti'ógi, Pedro kîîre niŵi niŵi':

—Mi'ŵi Ô'âkí hi tutuasé o'osére Espírito Santo ísā dihatákā weesére niyēru me'ra duugiti niŵ wākūmiati? Niŵi wee'. Mi'ŵi me'rata niyēru boá bata'ato. Ô'âkí hi mi'ŵi re bu'iri da'régisami. ²¹Mi'ŵi re i'yāgi, "Mi'ŵi wākusé diakí hí ní wee'", niŵ i'yāsami. Tohó weégi ísā weeró noho Jesu yéé kitire masaré mi'ŵi weré masitisa'. ²²⁻²³Yi'ŵi masi'. Mi'ŵi iosé biki, yā'asé wee poó yi'ria'ki niŵi'. Teé mi'ŵi re du'utá basiótisa'. Tohó weégi mi'ŵi yā'áro wākusére bihā wetiya. Ô'âkí hire akobohóse sēriyā. Apé tero weégi mi'ŵi yā'áro wākú'kere akobohógi akobohó boosami, niŵi niŵi'wī Pedro.

²⁴Kîî tohó niiká ti'ógi, Simão naäre niŵi niŵi':

—Teé misá ni'ke yi'ŵi re wa'atiká'ato niŵā, misá yi'ŵi re Ô'âkí hire sēri basáya.

²⁵ Be'ró Pedro kê'ra tii makákāharāre Jesu kīî weeká î'ya'kere, naâ ti'ó'kere werêkārā niŵā. Naāre werê toha, Jerusalépi toháa wa'ākārā niŵā. Toopí toháara, Jesu yeé kitire pehe makári Samaria di'takāharā naâ niisé makarire werê tohaakārā niŵā.

Filipe Etiópiakī hire werê'ke niî'

²⁶ Be'ró Filipere ni'kí Ô'ākī hire werê ko'tegi bahuá, a'tíro niî werêki niŵī:

—Jerusalé niî wā'kari ma'a, Gaza wamētiri maka bu'áari ma'api wa'áya. Tií ma'a yukí marirópi niî wā'kasa', niîki niŵī. ²⁷⁻²⁸ Kīî tohō niiká ti'ógi, Filipe tií ma'api bu'áaki niŵī. Toopí wa'ági, ni'kí Etiópiā wamētiri di'takī hire boka eháki niŵī. Tií di'ta dutigó Candace wamétigo wiôgo dokakī hi, niî pe'tise koo yeé niyérure ko'terí masi niîki niŵī. Jerusalépi Ô'ākī hire êho peógi eháki kīi yaá di'ta Etiópiāpi dahâ tohaagi weeki niŵī. Kīi yawí tūrupihí cavaloa naâ wehepihí me'ra wa'áki niŵī. Diporóki hipi Ô'ākī hi yee kiti werê mi'tagi Isaía wamétigi kīî ohâ'kere bu'ê sâyaki niŵī.

²⁹ Kīî tohō weerí kura Espírito Santo Filipere “Tiwi tiró kureakāpi wa'áya”, niîki niŵī. ³⁰ Kīî tohō niiká Filipe tiwi tiroákāpi omá wā'kaki niŵī. Kīî tiro ehāgi, Etiópiakī hi Isaía ohâ'kere bisiró me'ra bu'eká ti'óki niŵī. Teeré ti'ógi, “Mí'í bu'esére ti'ó yē'eti?” niî sēri yā'aki niŵī. ³¹ Kīî pe'e kīi re yi'tíki niŵī:

—Ti'ó yē'tisa'. Yi'í re neê werêtikā, de'ró weé yi'í masí boosari? Te'á yi'í me'ra wa'áya. Mihâ sáhagi a'tiá yi'í re wereákihi, niîki niŵī. Kīî tohō niiká ti'ógi, tiwipí kīî me'ra mihâ sáhaki niŵī. Be'ró wa'â wa'ākārā niŵā.

³² Etiópiakī hi kīî bu'ê sāya'ke Ô'ākī hi makire wa'aátehe niîkaro niŵi Isaía kīî a'tíro ohâ'ke:

Masá ovelhare wêherá tirā, kīi re miáasama naâ wêhe wiáropi.

Ni'kí masí kê'rare kīî neê bu'íri moogí niîmikā, tohōta weerásama. Ovelha wi'magí, yutâ weerá tirā naâ poári seeká, neê uttísami. Kīî masí kê'ra ye'sútigisami kīi re yā'áro weeká.

³³ Kīi re yā'agíre weeró noho naâ yabí buhirásama. Á'ri bu'íri moogí niîmi niîgi, neê ni'kí kīi re uúkū basasome. Kīi yaá di'takāharā pehé yā'asé weerásama kīi re. Tee pehére werê pe'o masitisa'. Kīî katirí imí koho pe'tiá wa'árosa' a'tí di'tapire. Etiópiakī hi a'té ohâ'kere bu'êki niŵī.

³⁴ Kīî teeré bu'ê toha ni'ko, Filipere sēri yā'aki niŵī:

—Isaía noaré ohāgi weeparí? Kīî basi pe'e ou ápipíre ohāgi weeparí tohō niîgi? niî sēri yā'aki niŵī.

³⁵ Kīî tohō niiká, Filipe kīî bu'ê'ke niki werêki niŵī:

—Teé ohâ'ke Jesu Cristore niî si'riro weé', niîki niŵī. Teeré werê toha, be'ró Jesu yeé kitire werê nemoki niŵī taha. ³⁶ Ma'ápi wa'árā, akó niirópi etákārā niŵā. Teeré î'yāgi, Etiópiakī hi Filipere “S'ó'ó akó niî'. Yi'í re mi'í wamê yeeta basiósari?” niîki niŵī. ³⁷ “Basióká'sa' mi'í Jesu Cristore áyuró êho peókā maa”, niî yi'tíki niŵī Filipe.

Etiópiakī hi yi'tíki niŵī:

—Yi'í êho peó', Jesu Cristo Ô'ākī hi maki niîmi, niîki niŵī.

³⁸ Be'ró Etiópiakī hi cavaloare tohâ ni'ka dutiki niŵī. Tiwiré tūrêo kūu toha, naâ tiwipí sâyá'kārā akó niirópi diháakārā niŵā. Toopí yumú wiha, Filipe kīi re wamê yeeki niŵī.

³⁹Kĩĩ re wamê yeeka be'ro naâ yumû nihari kura maatá Filipere Espírito Santo miáaki niĩwĩ apé sia'pi. Etiópiakĩ hi kĩĩ re neê opâturi i'ya nemotiki niĩwĩ. Be'ró pûuro e'katise me'ra toháa wa'áki niĩwĩ kĩĩ yaá makapi.

⁴⁰Filipe Espírito Santo kĩĩ re miáaka be'ro maatá Azoto wamêtiri makapi bahuá ni'kaki niĩwĩ. Toopĩ niĩ, be'ró niĩ pe'tise makaripi werê kusiagi wa'áki niĩwĩ Jesu yeé kitire. Teê Cesaréia wamêtiri makapi werê ehaki niĩwĩ.

Saulo yã'agĩ niĩ'ki kĩĩ dika yuú'ke niĩ'

9¹⁻² Filipe kĩĩ bu'ê sihari kurareta Saulo pe'e Jesuré êho peórãre “Naãre wêhé pe'okã' s'i'rimisa'”, niĩki niĩwĩ. Kĩĩ yã'ãro weesere neê du'utíki niĩwĩ. Tohò weégi wa'ã, sacerdotea wiôgire “Yiĩ re papéra Damascopi wa'aátehekãhasere dutiri pûrire apo basáya. Tii pûrĩre Judeu masa neresé wi'serikãharã wiôràpire wiagíti weé!. Jesuré êho peórãre imiá, numiãre no'ó yi'f boka ehãrãre yê'ê, miítigiti a'ti maká Jerusalépi bu'fri da'rerĩ wi'ipi”, niĩ sêriki niĩwĩ. Kĩĩ teeré sêriká ti'ôgi, tii pûrĩre sacerdotea wiôgi kĩĩ re apo basáki niĩwĩ.

³Kĩĩ tii pûrĩre o'ôo'ka be'ro Saulo ãpêrã me'ra Damasco wa'arĩ ma'api wa'ã wa'áki niĩwĩ. Wa'ã, Damascopi ehãgiti weerĩ kura wãkútiro i'mĩsepi bipô ya'baró weeró noho kĩĩ tiro asisté dihati, ãyuró bo'rê yuua wa'ãkaro niĩwĩ. ⁴Tohò wa'aká, kĩĩ yagĩ cavalo bu'ipi pesãmi'ki nukúkãpi birĩ diha wa'áki niĩwĩ. Toopĩ kĩĩ kũyarĩ kura ni'kĩ kĩĩ re uúkũkã ti'ôki niĩwĩ. Kĩĩ re a'ti'ro niĩki niĩwĩ:

—Saulo, de'ró weégi yi'f re yã'ãro weégi weeti? niĩ sêri yã'aki niĩwĩ.

⁵Teeré ti'ó, Saulo pe'e “Noa niiti mi'f?” niĩ yi'tiki niĩwĩ.

—Yi'f Jesu niĩ! Yi'f reta yã'ãro weégi weé!. Yi'f re tohò weégi mi'f basi pe'e yã'ãro weégi weé!. ⁶Wã'ká ni'kaya. Wa'ãya makãpi. Toopĩ mi'f ehaká, ni'kĩ werêgisami mi'f de'ró weeãtehere, niĩki niĩwĩ Jesu.

⁷Saulo me'ra wa'ã'kãrã kê'ra naâ ipíti ikiá, uúkũ masitikãrã niĩwã. Kĩĩ uúkũsere ti'ókãrã niĩwã, ti'órã pe'ea', mehò Jesu pe'ere i'yãtikãrã niĩwã.

⁸Be'ró Saulo wã'ká nuha, kĩĩ kapêrire i'ya pãaki niĩmiwĩ. Neê bahú no'otiki niĩwĩ. Tohò weerã kĩĩ me'ra wa'ã'kãrã Damascopi kĩĩ re ti'á wã'kakãrã niĩwã. ⁹Toopĩ kĩĩ etãka be'ro i'tiã nimi neê kapêri i'yãtiki niĩwĩ. Neê s'i'ritĩ, neê ba'ãtiki niĩwĩ.

¹⁰Damascopire Jesuré êho peógi Anania wamêtigi niĩki niĩwĩ. Saulore tohò wa'arĩ kurare Anania kãritimigi kê'esé weeró noho Jesu kĩĩ pi'to a'tiká i'yãki niĩwĩ. Kĩĩ re “Anania”, pisúki niĩwĩ.

—De'ró niiti, yi'f wiôgi? niĩ yi'tiki niĩwĩ Jesuré.

¹¹⁻¹²Kĩĩ tohò niĩkã, Jesu kĩĩ re niĩki niĩwĩ:

—Diakĩ hí wamêtiri ma'api wa'ãya. Tii ma'a mi'f wa'aró Juda yaá wi'ni nĩsa'. Kĩĩ yaá wi'ipi sãhá, ni'kĩ Tarso wamêtiri makakĩ hi Saulo wamêtigire sêri yã'aya. Ni'kãroakã kĩĩ yi'f re sêri'gi weemĩ. Yi'f kĩĩ re mehêpi mi'f tiĩ wi'ipi sãháasere i'yó tohãpi. Mi'f tiĩ wi'ipi sãhá, kĩĩ dipôare yãa peóapi, opâturi kĩĩ re kapêri i'ya dutigi taha. Kê'esé weeró noho i'yoápi kĩĩ kê'rare mi'f re weeró nohotã, niĩki niĩwĩ Jesu Ananiare.

¹³Kĩĩ tohò niĩkã ti'ôgi, “Yi'f wiôgi, pãharã masã kiti wereãma kĩĩ Jerusalépi niĩgi mi'f re êho peórãre yã'ãro weé'kere. ¹⁴A'ti maká kê'rare mi'f re êho peórãre yê'êgi a'tigita weeãpi taha sacerdotea wiôrã naâ duti o'ori pûri me'ra”, niĩki niĩwĩ Anania. Tee kitire ti'ó'ki niĩ tihãgi, Anania neê wa'ã s'i'ritimiki niĩmiwĩ.

¹⁵ Jesu kîî re niîki niîwî:

—Wa'âya. Yi'î kîî re yee kitire wereákihire besé tohapi. Kîî apé di'takâharâpire Judeu masa niîtirâre, naâ wiôrâre, Judeu masa niîrá kê'rare yee kitire werê kusiagisami. ¹⁶ Teeré werêgi, ipíti pi'et'igisami. Yi'î basi pe'e werêgiti kîî re, niîki niîwî Jesu Ananiare.

¹⁷ Kîî tohó niîka be'ropita Anania Juda yaá wi'ipi wa'âki niîwî. Toopí ehâ, tí wi'ipi sâhá, Saulore boka ehâki niîwî. Kîî dipôapire yâa peó, “Saulo, mi'î re yi'î akawerêgire weeró noho i'ya! Jesu mi'î re ma'âpi a'tiká bahuá'ki yi'î re o'ôo'ami, opâturi mi'î kapêri i'yaáto niîgi taha. ‘Espírito Santo tutuasére kioáto’ niî o'ôo'ami”, niî werêki niîwî Saulore.

¹⁸ Kîî tohó niîri kura maatá kîî kapêripi wa'î nitiri weeró noho bahusé wâ'yá'ke biríste dihakaro niîwî. Tohó wa'aká, âyuró i'yáki niîwî too dipóropi kîî i'yá'karo weeró nohota taha. Be'ró kîî re wamé yee'kâra niîwâ. ¹⁹ Naâ tohó weéka be'ropita ba'â, kîî tutuasére kióki niîwî taha. Toopíre pehête nimiriakâ Jesuré êho peórá me'ra Damascopire tohá ni'iki niîwî yuhúpi.

Saulo Damascokâharâre bu'ê'ke niî'

²⁰ Damascopi niîgi, maatá Judeu masa neresé wi'seripi Jesu Cristo Ô'âki hi maki niîmi niisére werê kusiagi wa'âki niîwî.

²¹ Kîî tohó niîká ti'ôrá, niî pe'tirâ ti'o mariá wa'âkâra niîwâ.

A'tiro niîkâra niîwâ:

—Â'rí Jerusalépi niîgi, Jesuré êho peóráre yâ'âro weeséti'kita niîmi baa. A'ti makápi kê'rare Jesuré êho peóráre yê'êgi a'tígi weeápi Jerusalépi naâre miáa, sacerdotea wiôrapire bu'îri da're dutiakihî, niîkâra niîwâ.

²² Saulo Jesu Cristo Ô'âki hi besé'ki niîmi niisére wâkú tutuaro me'ra werêki niîwî. Kîî teeré werêgi, keoró Ô'âki hi yee kiti weré mi'tarâ ohâ'kere bu'ê i'yo, weré mihaki niîwî. Tohó weérâ Damascokâharâ Judeu masa “Tohó niî ma'aki weemí”, niî masitikâra niîwâ.

Damascokâharâ Saulore wêhé sî'rimi'ke niî'

²³ Yoâ wa'âkaro niîwi kîî Jesu yee kitire bu'ê kusiaro. Be'ró Judeu masa Saulore wêhé sî'rikâra niîmiwâ. ²⁴ Kîî pe'e ti'óká'ki niîwî kîî re wêhé sî'rise kitire. Naâ niî pe'tise yamiri, imî kohori tíi maká sumútoho í tâ kuhiri me'ra weéka sâ'riro wiharopi kîî re wêhé sî'rírâ, ko'tê mihakúkâra niîwâ. ²⁵ Tohó weeká i'yârâ, ni'ká yami kîî Saulo bu'esére êho peórá kîî re wêhetíkâ'ato niîrá, pi'î me'ra tíi sâ'riro yi'riro o'ô dihokâra niîwâ.

Saulo Jerusalépi kîî dahâ tohaa'ke niî'

²⁶ Be'ró Saulo Damascopi niî'ki Jerusalépi dahâ tohaa wa'âki niîwî. Toopíre etâgi, âpêrá Jesuré êho peórá me'ra ba'pâti sî'riki niîmiwî. Naâ pe'e kîî re úi niîkâra niîwâ.

—Kíí kê'ra Jesuré êho peógita niîsami, niî êho peótikâra niîwâ. ²⁷ Be'ró kîî re tohó weeká i'yâgi, Barnabé Saulore wee tamúgi, Jesu kîî bese kúú'kâra tiropi pihî wa'kakî niîwî. Toopí ehâgi, Barnabé naâre werêki niîwî Damasco wa'arí ma'âpi Saulo Jesuré i'yâ'kere. Kîî re uú'ku'ke kê'rare werêki niîwî. Apêye Damascopi Saulo Jesu yee kitire wâkú tutuase me'ra bu'ê'kere werêki niîwî. ²⁸ Barnabé wereká'pita, Saulore “Jesuré êho peógita niîmi”, niî êho peókâra niîwâ. Tohó weégi naâ me'ra toháká'ki niîwî. Be'ró Saulo Jerusalé kâharâre bu'ê sihagi wa'âki niîwî. ²⁹ Uiró mariró wâkú

tutuase me'ra Jesu yeé kitire werêki niŵi. Teeré werêgi, âpêrâ Judeu masa niŵirâ, grego yee uúkûrâ me'ra ipíti a'mé tu'ti mihakî niŵi. Kîî me'ra a'mé tu'ti'kârâ Saulore wêhê sî'rikârâ niŵâ. ³⁰Naâ tohó weé sî'rikâ i'yârâ, âpêrâ Jesuré êho peórâ kîî re miáakârâ niŵâ Cesaréia wamêtiri makapi. Toopí yukîsi me'ra kîi yaá maka Tarsopi o'ôo'kârâ niŵâ.

Jesuré êho peórâ naâ âyuró tí'ó yá'a'ke niî'

³¹Niî pe'tirâ Jesuré êho peórâ naâre yâ'âro weé du'ukâ i'yârâ, âyuró ehêri pô'ratikârâ niŵâ. Tohó weérâ siâpe me'ra niî pe'tiro Judéia, Galiléia, Samariakâharâ nemoró wâkú tutua nemokârâ niŵâ. Ô'âkî hi kîî dutisére âyuró weé nu'kukâ'kârâ niŵâ. Espírito Santo wee tamúro me'ra pâharâ âpêrâ Jesuré êho peótimi'kârâ êho peó nemokârâ niŵâ.

Pedro Enéiare yî'rió'ke niî'

³²Pedro niî pe'tiropi Jesuré êho peórâ niisé makaripire i'yâ kusiagi, Lida wamêtiri makapi etâki niŵi. ³³Toopí etâgi, ni'kí Enéia wamêtigire boka ehâki niŵi. Kîî oito ki'mari kîi yaá wi'ipi sihâ masitigi kûyâki niŵi.

³⁴Pedro kîî re niîki niŵi:

—Enéia, Jesu Cristo mi'îre yî'riógisami. Wâ'kâ ni'kaya. Mi'î kûyaróre tuu tóre, nirôya, niîki niŵi. Kîî tohó niiká ta, maatá Enéia wâ'kâ ni'kaki niŵi. ³⁵Niî pe'tirâ Lida, Sarona wamêtise makarikâharâ kîî re tohó weeká i'yârâ, naâ kê'ra Jesuré êho peókârâ niŵâ.

Dorca koô masá'ke niî'

³⁶Ape maká Jope wamêtiri makapi ni'kó numiô Jesuré êho peógo Tabita wamêtigo niîko niŵi. Grego yee me'ra pe'e maa Dorca wamêtiko niŵi. Dorca niîro, “Yamá” niî sî'riro weésa!. Koô âyuró weé nu'kukâ'ko niŵi. Pahásê kiorâre âyuró wee tamúko niŵi. ³⁷Pedro kîî Lidapi niîri kura koô pe'e Jopepi niîgo, do'âti, wêrîa wa'âko niŵi. Koô wêrîka be'ro naâ weeséti'karo nohota âpêrâ koô ipiré koékârâ niŵâ. Koôre koé toha ni'ko, ni'kâ tûku i'miárokâha tûkupi peókârâ niŵâ.

³⁸Jope Lida pi'toakâ tohâkaro niŵi. Tohó weérâ Pedro Lidapi niiká tí'órâ, imiá piárâ Jopekâharâ Jesuré êho peórâre pihî dutirâ o'ôo'kârâ niŵâ.

—Keéro a'tiáto, niî werê duti o'okârâ niŵâ.

³⁹Naâ Lidapi etaká, maatá Pedro naâ me'ra Jopepire wa'âki niŵi. Dorca niîri wi'ipire ehâra, koô wêrî'ko pesarí tûkupi kîî re pihî mihakârâ niŵâ. Kîî ti tûkupi sâhatákâ, wapé wi'ia numia Pedro sumútoho neré ni'kakârâ niŵâ. Naâ utírâta, i'yókârâ niŵâ camisari, apêye su'tí koô katígo naâre dero basá'kere. ⁴⁰Be'ró Pedro masá toó niîrá niî pe'tirâre wiháa dutiki niŵi. Naâ wiháaka be'ro Pedro ehâ ke'a, Ô'âkî hire sêrîki niŵi. Sêrî toha, wêrî'kore i'yâ, koôre niîki niŵi:

—Tabita, wâ'kâ ni'kaya. Kîî tohó niiká ta, koô kapêrire i'yâ pâako niŵi. Pedroré i'yâgota, wâ'kâ nuhako niŵi. ⁴¹Koo yaá amúkâpi yê'ê, koôre wêhê wâ'ko ni'koki niŵi. Be'ró wapé wi'ia numiare, âpêrâ Jesuré êho peórâre pihî miha, koôre wiákî niŵi.

⁴²Niî pe'tirâ Jopekâharâ tí'ó se'sakârâ niŵâ tohó weé'kere. Tohó weérâ pâharâ Jesuré êho peó nemokârâ niŵâ taha.

⁴³Pedro pehe nimîri tohâki niŵi Jopepire. Ni'kí Simão wamêtigi wa'îkîrâ kaseri apogí yaá wi'ipi kâhîki niŵi.

Cornélio Pedreiro kîî pihî duti o'o'ke niî'

10 Cesaréiapi ni'kí Cornélio wamêtigi cem surára Italiano wamêtiri kurakî hi wiôgi niîki niîwî. ²Kîî âyugí niîki niîwî. Romano masi niîmigi, Judeu masa weeró noho Ô'âkî hire êho peóki niîwî. Kîî yaá wi'ikâharâ niî pe'tirâ Ô'âkî hire êho peókârâ niîwâ. Judeu masa pahasé kiorâre niyéru o'ò mihaki niîwî. Ô'âkî hire sêrí nu'kukâ'ki niîwî. ³Ni'ká nîmi yamîka' trêš niiká kâritîmigi kē'êgi weeró noho ni'kí Ô'âkî hire weré ko'tegire i'yâki niîwî. Kîî tiro sâhá, kîî re pisúki niîwî:

—Cornélio, niîki niîwî.

⁴Kîî ipítî uisé me'ra i'yâ nu'kuki niîwî kîî re.

—De'ró niîti? niî yî'tîki niîwî.

Kîî tohó niiká ti'ôgi, Ô'âkî hire weré ko'tegi kîî re niîki niîwî:

—Ô'âkî hi mi'î sêrisére ti'oâmi. Mi'î pahasé kiorâre niyéru o'osé kē'rare i'yaâmi. Kîî mi'î sêrisére yî'tigísami. ⁵Ni'károakâ Jojepi mi'î imiare o'òo'ya. Naâre ni'kí Simão Pedro wamêtigire pihî dutiya. ⁶Kîî âpi Simão wamêtigi wa'ikîrâ kaseri apogí yaá wi'ipi kâhisamí. Tíi wi'î pahírî maa sumútohopi nísa', niîki niîwî Ô'âkî hire weré ko'tegi Cornéliore.

⁷Be'ró Ô'âkî hire weré ko'tegi wa'â wa'âki niîwî. Kîî wa'âka be'ro Cornélio kîî re da'rá ko'terâ piárâre, tohó niiká ni'kí surára kîî re wee tamúgire pihóki niîwî. Surára kē'ra Ô'âkî hire êho peógita niîki niîwî. ⁸Nîi pe'tise Ô'âkî hire weré ko'tegi ni'kere naâre weréki niîwî. Be'ró naâre o'òo'kâ'ki niîwî Jojepi.

Pedreiro Ô'âkî hi i'yó'ke niî'

⁹Naâ wa'âka be'ro ape nîmi daharí tero niiká naâ Jojepi ehâratirâ weerí kura Pedro pe'e kîî niirí wi'î bu'î dipo sâripi Ô'âkî hire sêrgi mihâaki niîwî. Tíi wi'î dipo sârî opâ paa niîkaro niîwî. ¹⁰Kîî toopí ihâ boâ, pûûro ba'â si'riki niîwî. Tíi wi'ikâharâ naâ ba'asé weerí kura kâritîmigi kē'esé weeró noho apêye noho dihátikâ i'yâki niîwî. ¹¹I'mâse pâriká i'yâki niîwî. Toopí ni'káro su'tîro weeró noho bahurí kaseroho nukúkâpi dihátikaro niîwî. Ba'pâritise sumútohori di'té'karo niîkaro niîwî. ¹²Tii kaséro po'peapire niî pe'tirâ wa'ikîrâ, píroâ, mirikí hiâ sâyâkârâ niîwâ.

¹³Ô'âkî hi kîî re niîki niîwî:

—Pedro, i'yâya. Ā'raré wêhé ba'âya, niîki niîwî.

¹⁴Pedro pe'e kîî re yî'tîki niîwî:

—Akoé. Ba'á wee', yî'î wiôgi. Āpêrâ wa'ikîrâ i'sâ Judeu masa ba'âtirâ noho niîma. Yî'î neé â'ra nohóre ba'âtigi niîkâti, niîki niîwî.

—Ô'âkî hi kîî re niî nemóki niîwî taha:

—Yî'î ba'â duti'kârâ âyurâ niîma. “Ba'âtirâ noho niîma”, niîtikâ'ya, niîki niîwî. ¹⁶I'tiâti tohó i'yóki niîwî kîî re tii kaséro me'ra. Kîî i'yosétiri niki “Ba'âya”, niîki niîwî. Be'ró tii kasérore Ô'âkî hi i'mâsepi mii mihâ wa'âki niîwî.

¹⁷Pedro tii kaséro mihâaka be'ro ipítî wâkû ke'tiki niîwî.

—De'ró niî si'riro weesarí teé yî'î i'yâ'ke? niî wâkûki niîwî. Tohó kîî wâkurí kura Cornélio kîî o'òo'kârâ imiâ Jojepire etâkârâ niîwâ. ¹⁸Etâ, “Simão wa'ikîrâ kaseri apogí yaá wi'î no'opí niîti?” niî sêrí yâ'akârâ niîwâ tookâhârâre. Naâ pe'e naâ sêrí yâ'akâ, “Sô'opí nísa'”, niî werékârâ niîwâ. Tohó niiká ti'ò, wa'âkârâ niîwâ Simão Pedro niirí wi'ipi. Toopí ehâ, “A'totâ niîti Simão Pedro wamêtigi?” niî sêrí yâ'akârâ niîwâ. Naâ tohó niirí kura Pedro kîî i'yâ'kere wâkû ke'tigi weéki niîwî.

¹⁹Kĩĩ tohò wākuká, Espírito Santo kĩĩ re níki níwĩ:

—Mĩĩ re sopé pi'topi imiá i'tiárá a'mârá weeáma. ²⁰Keéro, naâ tiropi diháa bake'ya. Naâ me'ra wa'áya. “Yi'ĩ naâ me'ra wa'aká, yá'á nií boosa', naâ Judeu masa meheta níma”, nií wākútigita wa'áya. Yi'ĩ naâre o'óo'api, níki níwĩ Espírito Santo.

²¹Kĩĩ tohò níka be'ro Pedro diháa, “Yi'ĩ reta a'mâti? De'ró weerá a'tiáti?” nií sêri yá'aki níwĩ.

²²Kĩĩ tohò niiká, naâ yi'tíkārā níwā:

—Cornélio wamêtigi surára wiôgi ísâre o'óo'ami. Kĩĩ ayugi, Ô'ákĩ hire êho peógi níiami. Kĩĩ re nií pe'tirā Judeu masa ayuró wākūrā níiama. Ni'kĩ Ô'ákĩ hire werê ko'tegi Cornéliore a'tiuro níiápi: “Pedrore pihĩ dutiya mi'ĩ imiare”, níiápi. Mi'ĩ weresére ti'o dutigi weeápi. Tohò weerá ísâ mi'ĩ re pihĩrā a'tirā weeápi, níikārā níwā.

²³Naâ tohò niiká ti'ógi, Pedro naâre, “Sáhátia. A'ti yamíre a'tó káriyá”, níki níwĩ.

Ape ními kĩi yeé durê, wa'á wa'ákārā níwā. Āpêrā tii makákāharā kēra Jesuré êho peórā Pedro me'ra wa'ákārā níwā. ²⁴Ape ními pe'e ehākārā níwā Cesaréiapire. Cornélio kĩĩ neêo kũu'kārā me'ra kĩi yaá wi'ipi naâre ko'téki níwĩ. Naâ a'tikérā níikārā níwā Pedrore ko'terá: Cornélio akawerérā, āpêrā kĩĩ me'rakāharā níikārā níwā. ²⁵Pedro toopí etaká, Cornélio kĩĩ re pŕo tērigi wihatáki níwĩ sopepi. Toopí kĩĩ re êho peógi ehá ke'aki níwĩ.

²⁶Pedro kĩĩ tohò weeká í'yâgi, “Wá'ká ni'kaya. Yi'ĩ re êho peótík'ya. Yi'ĩ kē'ra mi'ĩ weeró nohota imí nií”, níki níwĩ.

²⁷Wá'ká ni'kaka be'ro naâ uu tamúrāta sáhāakārā níwā kĩi yaá wi'ipire.

Toopí sáhági, Pedro pāhará masá nerê yuu'kārāpire boka eháki níwĩ.

Pedro Cornélio yaá wi'ipi werê'ke nií'

²⁸Be'ró naâre níki níwĩ toopí nerê'kārāre:

—Ísâ Judeu masare dutisé, ísâ êho peóse a'tiuro nií'. Misâ Judeu masa níitirā yee wi'seripire sâha dutí wee'. Neê misâre ba'pâti duti wee'. Misâ teeré ayuró masísa'. Ô'ákĩ hi ni'kâroakāre yi'ĩ re í'yoámi. “Neê āpêrāre ba'pâtiti weetikā'ya. ‘Naâ yá'ará níma’ nií yabítikā'ya”, níiami. ²⁹Tohò weégi naâ yi'ĩ re pihíkā'tikā, maatá a'tiápi. “Wa'á wee', Judeu masa meheta níma”, níitiapi. Mi'ĩ de'ró weégiti pihíoati? Yi'ĩ masí si'risa', nií sêri yá'aki níwĩ Cornéliore.

³⁰Cornélio kĩĩ re yi'tíki níwĩ:

—Ba'pâritise nímiri yi'rí' a'tí horata três niiká a'tí wi'ipi yi'ĩ be'tí Ô'ákĩ hire sêríka be'ro. Wākútiro ni'kĩ imí su'tí asistése sâyagi bahuáwĩ yi'ĩ tiropi. ³¹Yi'ĩ re níwĩ: “Cornélio, Ô'ákĩ hi mi'ĩ sêrisére ti'oámi. Mi'ĩ pahasé kiorāre niyuru o'osé kē'rare í'yaámi. ³²Joepi mi'ĩ imiare o'óo'ya. Ni'kĩ Simão Pedro wamêtigire pihĩ dutiya naâre. Kĩĩ ápi Simão wamêtigi wa'íkĩrā kaseri apogí yaá wi'ipi pahírí maa sumútohopi kâhisamí. Kĩĩ a'topí etági, mi'ĩ re werêgisami Ô'ákĩ hi yeekāhasere”, nií werêwĩ yi'ĩ re. ³³Tohò weégi maatá mi'ĩ re pihĩ dutigi o'óo'wi. Mi'ĩ ayuró weégi a'tiápā. Marí nií pe'tirāpita Ô'ákĩ hi í'yóropi nií'. Nií pe'tise mi'ĩ re Ô'ákĩ hi weré dutisere mi'ĩ ísâre weréká ti'ó si'risa', níki níwĩ Cornélio Pedore.

³⁴Kĩĩ tohò níka be'ro Pedro werêki níwĩ naâre:

—Yi'ĩ ni'kâroakā masí', Ô'ákĩ hi nií pe'tirāre ni'kâro noho ma'isamí. ³⁵Kĩĩ nií pe'tise kurarikāharā kĩĩ re êho peórāre, kĩĩ iaró weé nu'kurāre ayuró

ĩ'yásami. ³⁶Misâ masísa! Ô'âkĩ hi äyusé kitire judeu masare o'ôo'ki niĩwĩ. Jesu Cristore êho peóse me'ra Ô'âkĩ hi me'ra äyurá niĩrásama niisé kitire werêki niĩwĩ. Jesu Cristo niĩ pe'tirã wiôgi niĩmi. ³⁷Misâ ti'opã niĩ pe'tise Judeu masa naã niirópi wa'â'kere. João masaré bu'ê, wamê yee mi'taka be'ropi Jesu bu'ê ni'kawĩ Galiléia di'tapire. ³⁸Jesu Nazarékĩ hire wa'â'kere misâ masísa! Kĩĩ pakĩ Espírito Santo me'ra kĩĩre tutuasére o'ôki niĩwĩ. Kĩĩ me'ra niĩ nu'kukã'ki niĩwĩ. Tohó weégi no'ó kĩĩ wa'aró masaré äyuró weewĩ. Äpêrà wãti dutiro weé nu'kurãre wãtiãre kô'ã wĩro mihawĩ.

³⁹Jerusalé niĩ pe'tiropi Judeu masa niisé makaripire ísã kĩĩ weé'kere ĩ'ya pe'okã'wi. Äpêrà kĩĩre kurúsapi paã bi'pe wêhewã. ⁴⁰Ô'âkĩ hi pe'e i'tiã nĩmi be'ro kĩĩre masóki niĩwĩ. Kĩĩre masóka be'ro ísã tiropire opãturi bahuãkã weewĩ. ⁴¹Masã niĩ pe'tirãpire bahuãtiwĩ. Ô'âkĩ hi too dipóropi kĩĩ besé'kãrã di'akĩre bahuãwi. Kĩĩ masãka be'ro kĩĩ me'ra si'rí, ba'ãwi.

⁴²Ísãre kĩĩ yee kitire werê dutiwĩ äpêrãre. Kĩĩ pakĩ kĩĩre niĩ pe'tirã masã äyurá, yã'arãre beseãkĩhire söróowĩ niisére werê dutiwĩ ísãre Jesu.

⁴³Niĩ pe'tirã diporókãharãpi Ô'âkĩ hi yee kiti werê mi'tarã Jesu yeere a'tĩro niĩ ohã mi'takãrã niĩwã: “Kĩĩre êho peórãre niĩ pe'tirã naã yã'ãro weé'kere akobohóse sêrikã, naãre akobohógisami kĩĩ tutuaró me'ra”, niĩkãrã niĩwã, niĩki niĩwĩ Pedro Cornélio yaã wi'ipi nerê'kãrãre.

Judeu masa niĩtirãre Espírito Santo dihatã'ke niĩ'

⁴⁴Pedro uúkuri kurata kĩĩ weresére ti'orã'pire Espírito Santo dihatãki niĩwĩ. ⁴⁵⁻⁴⁶Tohó wa'ãka be'ro apêye uúkũsere uúkũ masitimi'kere uúkũ ni'kakãrã niĩwã. Tohó niĩkã “Ô'âkĩ hi, mi'ĩ äyú yi'riagi niĩ”, niĩkãrã niĩwã. Naã tohó uúkũkã ti'orã, Pedro me'ra wa'â'kãrã Judeu masa Jesuré êho peórã ti'o mariã wa'ãkãrã niĩwã.

—Ô'âkĩ hi Espírito Santore o'ôo'ami Judeu masa niĩtirã kê'rare, niĩkãrã niĩwã.

⁴⁷⁻⁴⁸Pedro kĩĩ me'ra wa'ã'kãrãre niĩki niĩwĩ:

—Ô'âkĩ hi Espírito Santore o'ôo'ami ã'rá kê'rare marĩ Judeu masare weeró nohota. Tohó weerã “Wamê yeetikã'ya, Espírito Santore moomã”, niĩ ka'mú ta'ata basió wee'. Naã Jesu Cristore êho peóma. Tohó weerã naãre wamê yeero iã', niĩki niĩwĩ Pedro. Be'ró Cornélio kê'ra kĩĩre “A'topĩ pehête nĩmiri ísã me'ra tohã ke'a ni'ya yuhũpi”, niĩkãrã niĩwã. Tohó weégi naã me'ra tohã ni'iki niĩwĩ.

Jesuré êho peórãre Pedro Jerusalépi kĩĩ werê'ke niĩ'

11 Judéiapi niĩrã Jesu bese kúu'kãrã, tohó niĩkã Jesuré êho peórã toopĩ niĩrã Cornélio kê'ra Judeu masa niĩtimirã naã Jesuré êho peóseré ti'ókãrã niĩwã. ²Teeré ti'ókãrã niĩ yuurã, Pedro Jerusalépi tohatãkã, tookãhãrã Judeu masa Jesuré êho peórã kĩĩre tu'tĩkãrã niĩwã:

³—Mi'ĩ Judeu masi niĩmigi, Judeu masa niĩtirã yaã wi'ipi sãháapã. Naã me'ra ba'ãpã. Teé mi'ĩ tohó weé'ke yã'ã niĩ', niĩkãrã niĩwã.

⁴Naã tohó niĩkã ti'ógi, naãre niĩ pe'tise kĩĩre toopĩ wa'â'kere niki werê pe'okã'ki niĩwĩ:

⁵—Ni'kãti Jopepi niĩgi, yi'ĩ Ô'âkĩ hire sêrirĩ kura kê'esé weeró noho i'mĩsepi apêye noho dihátikã ĩ'yãwi. Ni'kãro su'tĩro weeró noho bahurĩ kaseroho dihãtiwi yi'ĩ tiropi. Toó ba'pãritise sumútohori di'téka kasero niĩwi. ⁶Yi'ĩ yê'e nohó niĩti? niĩgi, tii kaséropi niisére ĩ'yãwi. Niĩrã niki sãyãwã. Wa'ĩkĩrã, níki kãharã, ekarã, piroã, mirikĩ hiã sãyãwã.

⁷Yi'f tohó i'yarí kura Ô'âkî hi yi'f re uúkûkâ ti'owí: “Pedro, naâre wêhé ba'âya”, niîwî. ⁸Yi'f pe'e kîi re yi'tiwí: “Ba'á wee', yi'f wiôgi. Âpêrâ wa'îkîrâ Judeu masa ba'âtîrâ noho niîma. Neê ni'kâti naâ nohore ba'âtigi niîkâti”, niîwi kîi re. ⁹Ô'âkî hi yi'f re opâturi uúkû dihowí taha: “Yi'f ba'â duti'kârâ âyurá niîma. ‘Ba'âtîrâ noho niîma’, niîtikâ'ya”, niîwî.

¹⁰I'tiáti tohó wa'âwi. Be'ró Ô'âkî hi tii kasérore mii mihá wa'âwi i'mîsepi. ¹¹Tohó wa'arí kurata i'tiârâ imiá Cesaréiakâharâ yi'f re pihirâ yi'f niiri wi'ipire ehâkârâ niîwâ.

¹²Espírito Santo yi'f re naâ me'ra wa'â dutiwî. “Naâ Judeu masa niîtima, yi'f naâ me'ra wa'aká, yâ'â niî boosa', niî wâkû niritigita wa'âya”, niîwî. A'râ seis Jesuré êho peórâ Jopekâharâ Cesaréiapi wa'ârâ, naâ kê'ra yi'f re ba'pâti wâ'kawâ. Toopí ehâ, îsâ Cornélio wamêtigi yâá wi'ipi sâháawi.

¹³Îsâ toopí sâha ehâkâ, Cornélio îsare werêwi: “Ni'kî Ô'âkî hire werê ko'tegi yâá wi'ipi sâhâtikâ i'yâwi. Kîi yi'f re 'Imiá o'ôo'ya Jopepi. Ni'kî Simão Pedro wamêtigire pihî dutiya. ¹⁴Kîi mi'î yâá wi'ipi ehâgi, Ô'âkî hi yeere mi'f re werêgisami. Teeré êho peókâ, mi'f, mi'î yâá wi'ikâharâ Ô'âkî hi yi'riôgisami”, niî werêwi yi'f re Ô'âkî hire werê ko'tegi”, niîwî Cornélio. ¹⁵Yi'f naâre uúkû ni'kari kurata neê waro marîre dihatá'karo nohota Espírito Santo dihatáwi naâpire. ¹⁶Tohó wa'aká i'yâgi, yi'f Jesu marí wiôgi kîi niî'kere wâkûwi: “João misâre akó me'ra wamê yeeki niîwî. Be'ró yi'f paki pûrikâ Espírito Santore o'ôo'gisami misâre. Misâ me'ra niî nu'kukâ'gisami” kîi niî'kere wâkûwi. ¹⁷Tohó weêgi yi'f tohó wa'arí kurapita wâkûkâti maha. Ô'âkî hi Espírito Santore o'ôo'ki niîwî Judeu masa niîtirâre marîre o'ôo'karo nohota naâ marí wiôgi Jesu Cristore êho peókâ. Tohó weêgi yi'f Ô'âkî hire yi'rí ni'ka masitikâti. Kîi re “Judeu masa niîtirâ yâá wi'ipi sâhá wee'”, niî masitikâti, niîki niîwî Pedro.

¹⁸Kîi teeré tohó niî werê tohaka be'ro Judeu masa di'ta marí pe'tia wa'âkârâ niîwâ.

—Ô'âkî hi Judeu masa niîtirâ kê'rare naâ yâ'âro weé'kere bihâ wetikâ iasami naâ i'mîsepi katí nu'kuato niîgi, niî e'katí peokârâ niîwâ Ô'âkî hire.

Antioquiakâharâ naâ weeséti'ke ni'

¹⁹Estevãoe naâ wêhéka terore Jesuré êho peórâre yâ'âro weékârâ niîwâ. Tohó weeká, naâ no'ó iaró du'tistéa wa'âkârâ niîwâ. Âpêrâ Feníciapi, âpêrâ Chipre níkiropi, âpêrâ Antioquiapi wa'âkârâ niîwâ. Naâ teepí etârâ, Judeu masa di'akîre Jesu yeé kitire werêkârâ niîwâ. ²⁰Ni'karérâ Antioquiapi du'tí wâ'ka'kârâ Chipre, Cirenekâharâ niîkârâ niîwâ. Naâ pûrikâ Judeu masa niîtirâre Jesu yeé kitire werêkârâ niîwâ.

—Jesu niî pe'tirâ wiôgi niîmi. Kîi re êho peókâ, marí yâ'âro weé'kere akobohógisami, niî werêkârâ niîwâ. ²¹Ô'âkî hi naâ tohó wererâre âyuró wee tamúki niîwî. Naâ werékâ ti'órâ, pâhará tookâharâ Jesuré êho peókârâ niîwâ. Naâ too díporopi êho peómi'kere êho peó du'ukâ'kârâ niîwâ.

²²Jerusalé kâharâ Jesuré êho peórâ Antioquiakâharâ kîi re êho peóse kitire ti'ókârâ niîwâ. Teeré ti'ó, Barnabére Antioquiapi i'yâgi wa'âya de'ró wa'âmitito? niîrâ, o'ôo'kârâ niîwâ.

²³Kîi tii makâpi ehâ, i'yâki niîwî Ô'âkî hi naâre wee tamú'kere. Teeré i'yâgi, ípiti e'katí, naâre werêki niîwî. A'ti'ro niîki niîwî:

—Jesuré misâ neê wâkû du'utikâ'ya. Kîi dutisére âyuró weé nu'kukâ'ya, niî werêki niîwî. ²⁴Barnabé Espírito Santore kió yi'ri tihagi, âyuró

Õ'ákî hire êho peó nu'kugi níki níwî. Kîî tii makákâharâre wereká, pâhará masá Jesuré êho peókârâ níwâ.

²⁵ Barnabé Antioquiapi ní'ki wa'â, Saulo Tarsopi niigíre a'mâgi wa'âki níwî. ²⁶ Kîî re boka ehá, Antioquiapi mii mahámi tohaki níwî. Naâ tii makápire Jesuré êho peórâ me'ra ní'ká ki'ma nílkârâ níwâ. Toopíre pâhará masaré bu'êkârâ níwâ. Tiitaretâ tookâharâ Jesuré êho peórâre “Cristão, Jesu Cristo yarâ níma”, ní pisû ní'kakârâ níwâ.

²⁷ Barnabé, Saulo Antioquiapi níri kura Jerusalé kâharâ Õ'ákî hi yee kiti weré mi'tarâ naâ tiropi etâkârâ níwâ. ²⁸ Naâ me'ra wa'â'ki ní'kí Ágabo wamêtigi níki níwî. Toopí ehâ, Espírito Santo tutuaró me'ra tookâharâre werêki níwî.

—Níi pe'tiropi ba'asé pe'tiá wa'ârosa!, níi weré yuuki níwî naâre. Kîî tohó ní'ke keoró wa'âkaro níwî Cláudio romano masa wiôgi kîî sâháaka be'ropi.

²⁹ Kîî tohó níká tí'ôrá, Antioquiakâharâ Jesuré êho peórâ a'tíro níi wâkûkârâ níwâ: “Marí Judéia di'tapi nírá Jesuré êho peórâre níyeru o'ôrá marí kioró ehâ tu'aro.” ³⁰ Tohó weérâ Saulo, Barnabé me'ra naâre wee tamúrá níyeru neô, o'ôo'kârâ níwâ.

—O'ôya a'teré Jesuré êho peórâre si'orí nírápire, níi o'ôo'kârâ níwâ.

Pedrore bu'fri da'rerí wi'ipi ní'kire Õ'ákî hire weré ko'tegi pâão wíro'ke níi'

12 Antioquiapi Saulo, Barnabé naâ bu'ê kusari kurare Herode Judéia di'ta wiôgi níki níwî. Tiitaretâ Jerusalépire yâ'áro weé ní'kaki níwî ní'karerâ Jesuré êho peórâre. ² Tohó weégi João ma'mi Tiagore di'píhi pahirí píhi me'ra wêhe dutíki níwî. ³ Kîî tohó wêheká í'yârá, âpêrá Judeu masa Jesuré êho peótirá pûuro e'katíkarâ níwâ. Kîî teeré masígi, nemoró e'katírasama maha níigi, Pedrore yê'é dutigi o'ôo'ki níwî taha. Teé tohó wa'âkaro níwî páú bikiasé me'ra moretíka bosé ními níiká. Tii níimíre masá páú bikiasé me'ra naâ moretí'kere ba'âkârâ níwâ. ⁴ Pedrore yê'êka be'ro Herode bu'fri da'rerí wi'ipi sôroo dutigi o'ôo'ki níwî. Tíi wi'ipire ba'pâritise kurari surára kîî re dika yúu, ko'tê míhakârâ níwâ. Tee kurári níki ba'pâritirá surára nílkârâ níwâ. Herode “Páscoa bosé ními be'ro kîî re mii wírógiti masá wa'teropi. Naâ í'yóropi kîî re wêhe dutígití”, níi wâkûki níimiwî. ⁵ Tohó weérâ surára Pedrore áyuró ko'tê míhakârâ níwâ. Kîî bu'fri da'rerí wi'ipi níri kura Jesuré êho peórâ pe'e Õ'ákî hire sêri basá nu'kukâ'kârâ níwâ.

⁶ Pedrore Herode “Yamiákâ mii wírógiti” níika yamire kome daári me'ra di'té no'o'ki piará surára wa'teropi kâríki níwî. Ní'kí surára diakí hí kâha amuká pe'e kome daäre kîi yaá amukápi di'té o'oki níwî. Ápi pe'e kê'ra kûúpe'kâha amuká pe'ere meharóta weéki níwî. Pedro mehéka weeká tí'ó yâ'arâti nírá, tohó weékârâ níwâ. Ápêrá tíi wi'i sope pi'topi ko'têkârâ níwâ. ⁷ Be'ró wâkútiro ní'kí Õ'ákî hire weré ko'tegi Pedro níri tükupi bahuáki níwî. Kîî tohó weeká, tii tükú áyuró bo'rê yuu se'sa wa'âkaro níwî. Kîî re wâ'kógi, tuu karêki níwî.

—Keéro. Wâ'ká ní'kaya, níki níwî. Tohó níiká ta, kome daári Pedrore di'temí'ke surú maha wa'âkaro níwî.

⁸—Ehêri tuuya. Mí'i yéé sapátire sâyâya, níki níwî. Kîî tohó níiká tí'ó, ehêri tuu, kîi yéé sapátire sâyâki níwî. Tu'á eha ní'kokâ í'yâ, kîî re níki níwî taha:

—Mi'i yaró bu'íkāharo así busurore sāyāya. Te'á yi'í re siru tuúya. ⁹ Pedro kīi tohó niiká ti'ó, kīi siro siru tuú wihaki niúwi. “Diakī híta niisari até Ô'ákī hire weré ko'tegi yi'í re mii wiháse? Apé tero weégi ké'égí weésa!”, níi wākúki niúwi. Kīi tohó wihásere āyuró masítiki niúwi. ¹⁰ Surára naá neé ko'té duhirore yi'riákārā niúwā. Be'ró apéro ké'rare taha yi'riáa, tíi wi'i neé sáhāaro kome sopé tiropire ehákārā niúwā. Naá toopí ehaká, tii sopé basi pāria wa'ākaro niúwi. Be'ró naá tii sopere yi'ri wihá wa'ākārā niúwā. Yoá kureró wa'á, Ô'ákī hire weré ko'tegi bahu dutiá wa'áki niúwi. Pedro ni'kitá tohá ni'kaki niúwi maha.

¹¹ Be'ró kīi bahu dutíkápita āyuró ti'o masíki niúwi.

—Diakī híta niápā yi'í i'yá'ke. Niiróta Ô'ákī hi yi'í re yi'ri dutígi ni'kí kīi re weré ko'tegire o'óo'apí Herode yā'áro weetiká'ato niúgi. Tohó niiká Judeu masa Jesuré ēho peótirá níi pe'tise yi'í re yā'áro weé sí'risere ka'mú ta'agi o'óo'apí, niiki niúwi Pedro.

¹² Kīi teeré wākúgita, wa'áki niúwi Maria João Marco wamétigi pako yaá wi'ipi. Tíi wi'ipire Jesuré ēho peórā Pedrore páhará Ô'ákī hire sēri basará weékārā niúwā. ¹³ Tíi wi'i tiro ehági, sopé pi'to i tá kuhiri me'ra naá weéka sārriro tiropi ehá ni'ka, pisúki niúwi naäre. Tíi wi'ikāharāre da'rá ko'tego Rode wamétigo tíi wi'i po'peapi níiko niúwō. Pedro pisuká ti'ógo, sopepi wa'á, yu'ú i'yago wa'áko niúwō. ¹⁴ Pedro kīi uúküsere ti'o masígo, koó ipíti e'katígo, kīi re pāo sōrotimigota oma sáhá, Ô'ákī hire sēri duhírāpire werégo wa'áko niúwō. Naá tiro ehāgo, “Pedro sopé pi'to niámi”, níi weréko niúwō. ¹⁵ Koó tohó niiká ti'órā, “Mí'i tohó níi ma'ako weé!”, níikārā niúwā. Koó pe'e “Diakī híta níi!”, níiko niúmiwō. Be'ró naá “Too pūríkare Pedro wāti niápí”, níikārā niúwā.

¹⁶ Naá tohó níi kūyari kura Pedro sopé pi'topire pisúgi weéki niúwi. Be'ropíta naá sopepi wa'á, tii sopere pāo i'yákārā niúwā. Pedro toopí nu'kuká i'yārā, ipíti i'kiákārā niúwā. ¹⁷ Be'ró Pedro naäre amúka me'ra di'ta marí dutiki niúwi. Be'ró bu'iri da'reri wi'ipi kīi níi'kire Ô'ákī hi kīi re mii wihá'kere weréki niúwi. Apéye taha naäre weré nemoki niúwi:

—Werēya Tiagore, apērā Jesuré ēho peórare yi'í re tohó wa'á'kere, níiki niúwi. Níi toha, kīi tíi wi'ipi níi'ki wihá, wa'á wa'áki niúwi apēropi.

¹⁸ Bo'rē ke'aka be'ro bu'iri da'reri wi'i ko'terá Pedro mariká i'yārā, ipíti wākú ke'tikārā niúwā.

—De'ró wa'āpari baa Pedrore? níi, naá basi a'mēri sēri yā'akārā niúwā. ¹⁹ Be'ró Herode Pedro mariká ti'ógi, surárare “A'mārā wa'āya”, níi o'óo'ki niúwi. Naá a'mákārā niúmiwā. Neé bokatíkārā niúwā. Be'ró Herode Pedrore ko'tēmi'kārare ipíti sēri yā'a kumí, naäre wēhéká' dutiki niúwi.

Toó be'ro Herode Judéia di'tapire wihá wā'ka, Cesaréia wamétiri makapi niúgi wa'áki niúwi taha.

Herode kīi wēri'ke níi'

²⁰ Herode ipíti uáki niúwi Tiro, Sidó wamétise makarikāharā me'ra. Herode yaa di'takāhase níikaro niúwi tee makarikāharā naá ba'asé pe'e. Kīi naá me'ra uági, tookāhārāre neé ba'asé duá dutitiki niúwi. Tohó weérā ba'asé opāturi duaáto taha niírā teeré Herode tiropi apórā wa'ákārā niúwā. Herode me'ra da'ragi Blasto wamétigire uúkú m'i'takārā niúwā.

—Ísāre uúkú basagi wa'āya Herode tiropi, níikārā niúwā. Kīi naäre wee tamú sí'rigi, “Ai”, níiki niúwi. ²¹ Tohó weégi Herode me'ra uúkúgi wa'áki niúwi. Be'ró Herode pe'e kīi wereká ti'ógi, ni'ká nimi naá me'ra uúkúatihi

nimire beséki niŵī. Tii nimí niiká Herode kīi yeé wiôgi su'tire sâyâ, wiôra duhirí kumuropi duhîki niŵī. Toopí Tiro, Sidókaharare uúkū peoki niŵī. ²²Kīî uúkūkâ ti'órâ, “Á'rí a'tó uúkūgi, imí di'aki niŵimi. Ô'âkî hi niŵimi”, niŵi karíkūkārâ niŵwâ. ²³Naâ tohò niiká ti'ôgi, Herode “Yi'î imí niŵi, Ô'âkî hi ni'kiréta êho peóro íá”, neê niŵitiki niŵī. Tohò weégi naâ karíkūri kurata Ô'âkî hire werê ko'tegi Herodere dutí da'reki niŵī. Be'ró maha kīî bekoâ ba'â weé no'o!, wêria wa'âki niŵī.

²⁴Tee kitíre ti'órâ, pâhará Jesuré êho peó nemokārâ niŵwâ. Niŵi pe'tiropi Jesu yeé kiti se'sâa wa'âkaro niŵī.

²⁵Be'ró Barnabé, Saulo Jerusalépi niyéru o'ò tohaka be'ro mahâmi tohakārâ niŵwâ taha Antioquiapire. João Marco wamêtigi kê'ra naâ me'ra wa'âki niŵī.

Barnabé, Saulo naâ Jesu yeé kitire apêye makaripi werê siha ni'ka'ke niŵi

13 Antioquiapire Jesuré êho peórâ wa'terore Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tarâ, tohò niiká Ô'âkî hi yeere bu'erá a'tikérâ niŵkārâ niŵwâ: Barnabé, âpí Simão, kīî reta taha “Yiigi” pisúkārâ niŵwâ. Ápí Lúcio Cirene wamêtiri makakî hi, âpí Manaé Herode Galiléia wiôgi tiro ni'kâro me'ra masá'ki, tohò niiká Saulo niŵkārâ niŵwâ. ²Ni'kâti naâ be'tí Ô'âkî hire sêriri kura Espírito Santo naâre niŵi niŵī:

—Barnabé, Saulore beseápi. Naâre apêropi wa'â dutigi weé!. Naâ apêye di'tapi kê'rare bu'ê kusiarâ wa'ârâsama. Tohò weérâ naâre o'òo'ya, niŵi niŵī.

³Tohò niiká ti'ó, be'tí Ô'âkî hire sêrika be'ro naâ me'ra'kaharâ Saulo, Barnabére naâ dipopáre yâa peó, naâre we'êriti, o'òo'kâ'kārâ niŵwâ.

Chipre nikiropi Barnabé, Saulo naâ wa'â werê'ke niŵi

⁴⁻⁵Be'ró Barnabé, Saulo Espírito Santo ni'karo nohota Selêucia wamêtiri makapi wa'ârâ, Antioquiapi ni'kārâ wihá wâ'kakārâ niŵwâ. Tookáhārâ yukîsi me'ra wa'â ehâkārâ niŵwâ Chipre nikirore ni'kâ maka Salamina wamêtiri makapi. Tii makápi niŵrâ, Judeu masa naâ neresé wi'seripi Jesu yeé kitire werêkārâ niŵwâ. João Marco Antioquiapi niŵi niŵi naâre wee tamú kusiagi naâ me'ra wa'âki niŵī. ⁶Tii makápi wiháa, níki'ropire Jesu yeé kitire werê kusia bi'akâ'kārâ niŵwâ. Teê apé sia' pâ're Pafu wamêtiri makapi werê ehakārâ niŵwâ. Tii makápire ni'kî Judeu masi yaî weeró noho niigíre boka ehâkārâ niŵwâ. Kīî wamêtiki niŵi Barjesu. Grego yee me'ra pe'e maa kīîre Elima pisúkārâ niŵwâ. “Yi'î Ô'âkî hi yee kiti werégi niŵi”, niŵi sooki niŵī tii makâkâharare. ⁷Kīî yaî tii níkiro wiôgi Sérgio Paulo wamêtigi áyuró ti'o masíse kiogí me'rakî hi niŵi niŵī. Sérgio Paulo Jesu yeé kitire ti'ó si'rigi pihí duti o'oki niŵi Barnabé, Saulore. Tohò weérâ kīî tiropi werêrâ wa'âkārâ niŵwâ. ⁸Yaî pe'e Sérgio Paulo Jesuré êho peótiká'ato nígi naâ weresére ka'mú ta'a si'rimiki niŵī. ⁹Kīî tohò weeká i'lyâgi, neê waropire Saulo, Paulo pisú no'ogita Espírito Santore kió yi'rigi kīîre pûuro i'lyâ, ¹⁰kīîre niŵi niŵī:

—Mi'î wâtí dutiro weégi niŵi. Mi'î masaré áyuró weé si'riräre ka'mú ta'a'. Diakî hí niŵi wee!. Weé ta'sase biki niŵi. Ô'âkî hi kīî diakî hí weresére “Tohò níŵi wee!”, niŵi uúkū maa soó!. ¹¹Mi'îre ni'kâroakâ Ô'âkî hi bu'iri da'rêgisami. Mi'î kapêri i'lyâtigi tohagísa! teê Ô'âkî hi iaró pòo têoro, niŵi niŵi Paulo.

Kīî tohò niikáta, kīîre yamí weeró noho wa'ákaró níwí. Neé kapêri î'yâtigi toháki níwí. Kīîre tohò wa'aká tí'ó yā'agi, kīîre tí á wā'kakihire a'máki níwí. ¹²Yáire tohò wa'aká î'yági, Sérgio Paulo Jesuré êho peóki níwí. Paulo, Barnabé naá Jesu yeé kitire bu'ê me'rikā î'yā maria tíhagi, tohò êho peóki níwí.

Barnabé, Paulo Chiprepi ní'kārā Antioquiapi naá weré'ke ní'

¹³Paulo, kīî me'rakāharā Pafopi ní'kārā wihá pē'a, ní'ká maapi níhá, ehākārā níwā Perge wamétiri makapire. Tii maká Panfília wamétiri dí'tapi níkaró níwí. Naá Pergepi etaká, João Marco naäre tootá soóká', Jerusalépi mahāmi toha wa'áki níwí. ¹⁴Be'ró tii makápi ní'kārā wa'ákarā níwā ape maká Antioquia wamétiri makapí taha. Tii maká Pisídia wamétiri dí'tapi tohákaró níwí. Saurú niiká Judeu masa naá nererí wí'ipi Paulo kē'ra tookāharā me'ra sāhā nuhu duhīkārā níwā. ¹⁵Be'ró tí wí'í wíorā bu'êkārā níwā Moisé kīî ohāka pūrikāhasere, be'ró taha Ô'ákí hi yee kiti weré mí'tarā naá ohā'kere. Bu'ê toha, tí wí'í wíorā āpērā toó duhiráre “Sōharé weré dutirá wa'āya”, ní' o'óo'kārā níwā. Naá pe'e wa'á, “Akawerérā, misā wākú tutuase noho kiti kiórā, ní'kārōakā weréya ísāre”, ní'kārā níwā. ¹⁶Naá tohò niiká tí'ógi, Paulo wā'ká ní'ka, naäre amúkā me'ra dí'ta marí dutiki níwí. Tohò weé toha, naäre weréki níwí:

— Misā Judeu masa, āpērā naá weeró noho Ô'ákí hire êho peórā yí'í uúkūseré tí'oyá. ¹⁷Ô'ákí hi ísā Judeu masa êho peógi ísā yēki simiāre bese kúúki níwí. Naá āpērā yee dí'ta Egitopi niiká, naäre pāhará masā puti nemoká weéki níwí. Be'ró naá tí'í dí'tapi níirāre kīî tutuaró me'ra mii wiháaki níwí. ¹⁸Quarenta kí'mari yukí mariró, masā marirópi níirā yā'áro naá kīîre yí'rí ní'kamikā, naá tohò weesére kīî ní'káki níwí. ¹⁹Be'ró naa yaá dí'ta waro Canaā dí'tapi ehaká, tí'í dí'takāharā sete kurarire kō'á ô'oki níwí. Tí'í dí'tare ísā yēki simiāre o'ógitigi, tohò weéki níwí. ²⁰Be'ró taha naá Canaā dí'tapi niiká, Ô'ákí hi naäre sí'orí níisétiahāre sōróoki níwí. Naá kīî sōróo'kārā masaré beserí masa ní'kārā níwā. Quatrocentos cinquenta kí'mari naá masaré beserí masa dutíkārā níwā. Samuel Ô'ákí hi yee kiti weré mí'tagi kīî níisé nimiripi dutí tiokārā níwā. ²¹Samuelreta masā séríkārā níwā: “Ísā ní'kí wíógi waro íasa!”. Naá tohò niiká tí'ó, Samuel Ô'ákí hire séríkí níwí. Ô'ákí hi tohò weégi naá wíógi waro níiákihire Saul wamétigire sōróoki níwí. Saul Quis maki Benjami yaa kurakí hi quarenta kí'mari wíógi ní'ki níwí. ²²Saul wíógi níisére Ô'ákí hi kīîre wíróoka be'ró āpí Davi wamétigire sōróoki níwí taha. Ô'ákí hi kīîre a'ti'ro ní'ki níwí: “Davi Jessé maki ní' pe'tise yí'í tí'sasére weemí. Tohò weégi pūúro e'katí' kīî me'ra”, ní'ki níwí. ²³Ô'ákí hi ísā yēki simiāre “Ní'kí Davi paramí ní' turiaigipi misā Judeu masare yí'riógi a'tígisami”, ní' weréki níwí. Jesu wamétigi Ô'ákí hi tohò ní'kita ními. ²⁴Neé waropire Jesu kīî masaré bu'ê ní'kaatoho díporopire João masaré bu'ê yuuki níwí: “Misā yā'áro weé'kere bihá wetiya. Misā níisétisere díka yuúya. Misā tohò díka yuúká, yí'í misāre wamé yeegisa”, ní'ki níwí. ²⁵João kīî bu'ê du'uatoho díporo naäre ní'ki níwí: “Misā yí'íre ‘Masaré yí'rióákihi ními’ du' wákúti? Yí'í ní'í wee'. Yí'í be'ro āpí a'tígisami masaré yí'rióákihi. Kīî áyugí waro ní'gisami. Yí'í pe'e kīî yeé sapátüre tuu weé masitigi weeró noho mehó niigí waro tí'ó yā'a”, ní'ki níwí João.

²⁶Yí'í akawerérā Abraão paramérā ní' turiarā, ní' pe'tirā Ô'ákí hire êho peórāre werégití. Ô'ákí hi too dípóropi “Masaré yí'riógití”, ní'ki

niŵi. Tohō niŵgi, marīre a'te kitīre o'ōo'ki niŵi. ²⁷Tohō weemíkā, Jerusalé káharā, naā wiōrā kē'ra “Jesu marīre yi'rīoákīhi niŵi”, niŵ i'yā masítikārā niŵā. Naā saurú niki Ō'ákī hi yee kiti werē mi'tarā naā ohā'kere bu'ēmīrā, neē ti'o masítikārā niŵā. Jesu Cristore wiōrā wēhe dutíkā, diporópi Ō'ákī hi yee kiti werē mi'tarā naā ohā'ke keoróta wa'ākaro niŵi. ²⁸Jerusalé káharā Jesu Cristore bu'fri bokatímīrā, Pilatore “Wēhe dutiya”, niŵkārā niŵā. ²⁹Naā Jesu Cristore wēhērā, diporópi Ō'ákī hi yee kiti werē mi'tarā naā ohā mi'ta'ke nikita weékārā niŵā. Kīŵ wērīka be'ro āpērā kurúsapi niŵ'kire mii dihóo, i tā tutipi kīŵre yaārā siō soro kūukārā niŵā. ³⁰Ō'ákī hi naā wēhemíkā, kīŵ makiré wērī'kipire masóki niŵi. ³¹Kīŵ masáka be'ro too dipóro Galiléia, Jerusalépi kīŵ me'ra ba'pāti kusia'kārāre pehe nimfri bahuáki niŵi. Á'ratá kīŵ masaká i'yá'kārā kīŵ yeé kitire masaré werērā weesamā.

³²⁻³³Yi'ŵ Barnabé me'ra misāre āyusé kitire werēgi a'tiápi. Diporópi Ō'ákī hi i sá yēki simiāre werē yuugi, “Yi'ŵ maki wērī'kipire masógisa”, niŵki niŵi. Naāre tohō niŵmigi, naā niŵka teropire “Kīŵ weegíti” niŵ'kere weetiki niŵi. I sá naā paramērā niŵ turīarāpire, āpērā a'tóka teropi niirāre teeré weé i'yoki niŵi.

Niŵ mi'tari pūri be'roka Salmo Ō'ákī hi kīŵ makí wērī'kipire masó'kere “Mi'ŵ yi'ŵ maki niŵ. Ni'kaká me'ra yi'ŵ mi'ŵ paki niisére i'yó'”, niŵkaro niŵi. ³⁴Ape pūri Isaía kīŵ ohāka pūripi kē'rare Ō'ákī hi werē yuuki niŵi kīŵ makiré wērī'kipire masoátehere, kīŵ ipí boā dohatiātehere. “Niŵ pe'tise yi'ŵ Daviré diporópi ‘O'ōgiti’ niŵ'karo nohota mi'ŵre o'ōgisa’”, niŵki niŵi.

³⁵Apēro Salmo Davi kīŵ ohā'karopire taha a'tfiro ohā no'okaro niŵi: “Mi'ŵ, mi'ŵ makire wērī dohakā weesomé”, niŵkaro niŵi.

³⁶⁻³⁷Davi Ō'ákī hi dutiró weēgi, kīŵ niŵka terokāharāre keoró di'akí weéki niŵi. Be'ró kīŵ wērīkā i'yā, kīŵre yaākārā niŵā āpērā kīŵ yēki simiá meharāre yaá'karopita. Kīŵre yaáka be'ro kīŵ yaá ipi boā wa'ápā. Ō'ákī hi masó'ki Jesu pūrikāre kīŵ ipí boātipā. Tohō weérā marī masí'. Jesu pe'ere kīŵ yaá ipi boā dohatiātehere ohāgi weepí Davi. ³⁸⁻³⁹Yi'ŵ misāre weresére wākūya. Jesu Cristo me'ra misā akobohóse bokarása'. No'ó niŵ pe'tirā kīŵre ēho peórāre yā'āro naā weé'kere akobohó pe'okí'sami. Moisé kīŵ dutisé me'ra pūrikāre marī akobohóse neē boka masítisa'.

⁴⁰⁻⁴¹Diporókāharāpi Ō'ákī hi yee kiti werē mi'tarā a'tfiro ohākārā niŵā:
Misā Ō'ákī hire buhíkārā, kīŵre ēho peótirā ti'ó yā'aya.

Misā katirí imí kohore yi'ŵ Ō'ákī hi āyusé weegísa'.

Misāre āpērā āyuró werēmikā, neē ēho peósome.

Tohō weérā misā ēho peóti'ke wapa wērīrāsa'.

A'té naā ohā'kere āyuró ti'ó yā'aya, misāre tohō wa'āri niŵrā, niŵ werēki niŵi Paulo Antioquiakāharāre.

⁴²Teeré weré toha, naā wihāari kura Paulo kē'rare toó nerē'kārā a'tfiro niŵkārā niŵā:

—I sāre apé saurú niiká werē nemoya taha teekāhāsere, niŵkārā niŵā.

⁴³Tíŵ wi'i niŵ'kārā naā wihāasteari kura pāhará Judeu masa, āpērā Judeu masa weeró noho weesétirā naā weresére ti'ó ti'sarā, Paulo, Barnabé me'ra ba'pāti wā'kakārā niŵā. Naāre Paulo kē'ra a'tfiro niŵkārā niŵā:

—Ō'ákī hi kīŵ āyuró weesére wākū du'utikā'ya. Kīŵre ēho peó nu'kukā'ya, niŵ werēkārā niŵā.

⁴⁴Ape nimí saurú niiká pāhará tii maká Antioquiakāhará Ô'ākī hi yee kitire ti'orátirā nerêkārā niŵā taha. ⁴⁵Naā pāhará nereká i'yārā, Paulo kê'rare tii makákāharā Judeu masa ipíti doékārā niŵā. Tohō weerā Paulo kīŕ weresére “Mehêkā werêmi. Diakī hí níi wee!”, níi buhíkā'kārā niŵā.

⁴⁶Naā tohō niiká ti'orā, Paulo kê'ra tutuaró me'ra naāre niikārā niŵā:
—Misā Judeu masare Jesu yeé kitire werê mi'taro iá'. Misā teeré werêmikā, neê êho peó wee!. Tohō weerā “Īsā katisé pe'titísere iatísa!”, níirā weé!. Īsā ni'kāroakāre āpêrā Judeu masa niitirāre Jesu yeé kitire werê ni'karā wa'ārāsa!. ⁴⁷A'ti'rota dutíki níiwī Ô'ākī hi kīŕ yeé ohā no'oka pūripire. A'ti'ro níiki níiwī:

Yi'ŕ misāre Judeu masa niitirāre yeekāhāse kitire
werê kusiarā kūŕgiti. Misā me'rata níi pe'ti'ro a'ti
nukúkākāharāpi naā y'i'riátehere masrásama.

A'té kīŕ níi'kereta Paulo kê'ra “Ô'ākī hi ĩsāre dutígi weemí!”, níikārā níiwā.

⁴⁸Naā tohō niiká ti'orā, “Ô'ākī hi yee kiti āyú butia!” níirā, tíi wí'li níirā Judeu masa niitirā ipíti e'katíkārā niŵā. Toopí níi'kārā Ô'ākī hi “Yi'ŕ re a'tikérā êho peórāsama”, níi no'o'kārā nikita Jesuré êho peókārā niŵā.

⁴⁹Tohō weé níi pe'ti'ro Pisídia di'tapire Jesu yeé kiti se'sāa wa'ākaro níiwī. ⁵⁰Tohō weeká i'yārā, Judeu masa Paulo kê'rare kō'ā si'rikārā niŵā. Tohō weerā ni'karérā niyéro pahiró kiorá numiare, Judeu masa weesétisere āyuro weé nu'kurāre uāro sāhakā weékārā niŵā. Īmiá tii maká wiōrā níirā noho kê'rare tohōta weékārā niŵā. Tohō weerā Paulo kê'rare níirā, pi'etise o'ó ni'kakārā niŵā. Tii makápi naā níirāre kō'ā wíro toharāpi, yā'āro weé du'ukārā niŵā. ⁵¹Paulo kê'ra Antioquiapire naā kō'ā wírokā wihāarā, tii makákāhase di'tare paāste kō'akārā niŵā. Teeré tohō weerā misā Jesu yeé kitire teerā, 'A'ti makákāharā bu'ŕri kió' níi si'ŕirā, tohō weékārā niŵā. Be'ró ape maká Icônio wamêtiri makapi wa'ā wa'ākārā niŵā taha. ⁵²Naā wa'āka be'ro níimikā, Jesuré êho peórā Antioquiakāharā Espírito Santore kió y'i'ria tīharā, ipíti e'katise me'ra tohákārā niŵā.

Paulo, Barnabé Icônio wamêtiri makapi naā weeséti'ke níi'

14 Icôniopire ehārā, naā Antioquiapire weé'karo nohota Paulo kê'ra Judeu masa nererí wí'ipi sāhā nuhu, duhíkārā niŵā. Toopí kê'rare Jesu yeé kitire werêkārā niŵā. Naā āyuro werê ti'sa yuukā, pāhará Judeu masa, āpêrā Judeu masa niitirā Jesuré êho peókārā niŵā. ²Judeu masa Jesuré êho peó si'ŕitirā Judeu masa niitirā pe'ere uāro sāhakā weékārā niŵā. Tohō weerā naā uāro sāhakā weé'kārā Jesuré êho peórāre yā'āro wākúkārā niŵā. ³Tohō weeká i'yārā, Paulo kê'ra naāre werê nemorātirā Icôniopire yoaká tohákārā niŵā. Naā tii makápi níirā, Jesu níi pe'tirā masaré ma'ŕgi āyuro weemí niisére ipíti wākú tutuaro me'ra werêkārā niŵā. Naā a'teré wereká i'yāgi, Ô'ākī hi diakī híta werêma yeekāhāsere níigi, kīŕ tutuaró me'ra masaré weé i'yokā weeki níiwī. ⁴Naā weé i'yomikā, tii makákāharā mehêkārī di'akī dika watíkārā niŵā. Āpêrā Judeu masa Jesuré êho peótirā me'ra niisétikārā niŵā. Āpêrā Paulo, Barnabé me'ra niisétikārā niŵā. ⁵Paulo, Barnabére iatírā, wiōrā me'ra neré uúkúkārā niŵā. Naā nerê, ni'kāro noho wākú tohaka be'ro naāre pi'etise o'ó, ĩtā peeri me'ra dokerá ti níirā, tohō weékārā niŵā. ⁶⁻⁷Paulo kê'ra naā tohō weé si'risere ti'orā, Licaônia wamêtiri di'tapi du'tí wā'ka wa'ākārā niŵā.

Tii di'tapire Listra, Derbe wamêtise makari niĩkaro niĩwi. Teepí niiráre, tee makári niiráre Jesu yeé kitire bu'ê kusiakārā niĩwā taha.

Paulo, Barnabé Listra, Derbe makaripi naá bu'ê kusia'ke niĩ'

⁸Naá Listrapi niĩrā, ni'kí masí dohōri wi'i wi'magípi'ta sihá masitigi bahuá'kire boka ehákārā niĩwā. ⁹⁻¹⁰Tii makápire Paulo masaré bu'eki niĩwā. Kíi bu'esére dohōri wi'i kē'ra ti'óki niĩwā. Kíi, Ó'ákí hi yi'ĩre āyuró yi'rió masisami niĩ wákusere Paulo ti'ó yā'agi, tutuaró me'ra kíi re uúku kehoki niĩwā:

—Wā'ká ni'kaya, niĩki niĩwā. Kíi tohó niiká'ta bu'pu mahá, sihá masitimi'ki sihá ni'kaki niĩwā. ¹¹Paulo tohó weeká i'yārā, tookāhārā Licaônia yee me'ra ipíti karíkūkārā niĩwā:

—Marí ēho peorā imiá weeró noho bahurá, marí tiropi dihatáma, niĩkārā niĩwā. ¹²Barnabére Júpiter pisúkārā niĩwā. Tii wamé naá ēho peorā noho wiógi wame niĩkaro niĩwi. Paulo pe'ere kíi ipíti uúkúgi niĩ yuuká, Mercúrio pisúkārā niĩwā. Mercúrio naá ēho peorāre weré ko'tegi niĩki niĩwā. ¹³Tii maká sumútopi Júpitere ēho peóri wi'i niĩkaro niĩwi. Tii wi'ikí hi sacerdote Paulo kē'rare ēho peógi, wekiá imiaré o'óri me'ra ma'má su'a'kārāre tii maká neé sáhāaropi wehé wā'kaki niĩwā. Sacerdote, āpērā tookāhārā Paulo kē'rare ēho peorā wekiaré wēhé i há moro peo si'rimikārā niĩwā.

¹⁴Naá tohó weé si'riká ti'órā, Paulo, Barnabé naá basi naa yeé su'tire ti'rêstekārā niĩwā. Misá tohó weé si'rise yā'á niĩ' niĩrā, tohó weekārā niĩwā. Be'ró karíkú, naá pāhará dekopi wa'ákārā niĩwā. Naáre a'tiro niĩkārā niĩwā:

¹⁵—Misá i'sāre de'ró weerá tirá tohó weeti? Ísá kē'ra misá weeró nohota imiá niĩ'. Ó'ákí hi meheta niĩ'. Misāre āyusé kitire weré'á a'tiápi. Misá a'tiro weesétisere toó ká'rota weé du'uya. Misá ēho peoré neé wapa marí'. Ó'ákí hi katigí pe'ere ēho peóya. Kíi weeki niĩwā niĩ pe'tise i'mise, a'tí di'ta, maári, niĩ pe'tirā wa'íkírā, mirikí hiá, wa'í, teepí niiráre. ¹⁶Ó'ákí hi too dipóropire Judeu masa niĩtirā naá āpērā nohore ēho peoká, tohó ti'ó yā'aká'ki niĩwā. Neé ka'mú ta'atiki niĩwā. ¹⁷Naá kíi re ēho peótimikā, kíi niisétisere niĩ pe'tirā masaré i'yóki niĩwā. Niĩ pe'tirāre āyuro weégi, akóre pehasé, otesé kē'rare dikátiká weeki niĩwā. Ba'asé, tohó niiká e'katise o'óki niĩwā, niĩ werékārā niĩwā. ¹⁸Naá werémikā, ipíti wekiaré wēhé, Paulo kē'rare i há moro peo si'rimikārā niĩwā. Kā'roaká waro di'sákaro niĩwi naá wēhé i há moro peoatoho. Paulo kē'ra “Ípíti weetikā'ya” niĩ pūrikā, weetikārā niĩwā.

¹⁹Be'ró Judeu masa Antioquiakāharā, āpērā Icōniokāharā Listrapire etākārā niĩwā. Toopí Paulo kē'rare yā'áro weé si'rírā síru tuú ehákārā niĩwā. Tookāhārā masaré naá weeró noho wákusétiro ikārā niĩwā. Naá tohó weeká, tookāhārā pe'le kē'ra uáro sāha wa'ákārā niĩwā. Tohó weerā Paulore i tá peeri me'ra doké, tii maká sumútopi kíi re kō'ārā wa'ārā wēhé wā'kakārā niĩwā. Kíi re “Wērfa wa'ámi”, niĩ wákúkārā niĩmiwā. ²⁰Paulore kō'á'karopi Jesuré ēho peorā kíi kúyaró tiropi i'yā eha ni'kakārā niĩwā. Kíi naá toopí ehaká'ta, masá wa'áki niĩwā taha. Be'ró opáturi makápi naá me'ra pi'á wa'áki niĩwā. Ape nimí Barnabé me'ra Derbepi wa'á wa'ákārā niĩwā.

²¹Naá toopí etá, Jesu yeé kitire werékārā niĩwā. Teeré naá weréká, tookāhārā masá pāhará Jesuré ēho peó nemokārā niĩwā. Be'ró naá

mahâmi toha wa'âkârâ niîwã Lистра, Icônio, Antioquia too diporo naâ a'ti'ke makaripita taha. ²²Tee makaripire tookâhârã Jesuré êho peórãre wãkû tutuase o'ôkârã niîwã. Tohô niiká “Jesuré neê wãkû du'utikã'ya. Pehê pi'etise wa'ârosa' Jesuré êho peórãre marí i'mi sepi wa'aátoho diporo”, niî werê y'i'ri wã'ka wa'âkârã niîwã. ²³Jesuré êho peórã naâ neresé wi'seri niki ni'karérã naãre si'orí niisétiahãre bese birókârã niîwã. Naâ be'tí Ô'âkí hire sêrika be'ro “Marí êho peógi Jesu wee tamuáto misãre”, niî sêri basá, kûu wã'kakârã niîwã.

Paulo kê'ra Antioquiapi naâ mahâmi toha'ke niî'

²⁴⁻²⁵Be'ró Lистра, Icônio, Antioquia wamêtise makaripi niî'kârã y'i'ri wã'kakârã niîwã Pisidia di'tare. Tií di'tare y'i'riãa, Panfília di'ta Perge wamêtiri makapi ehâkârã niîwã. Tii makápire Jesu yeê kitire werêkârã niîwã. Be'ró Atália wamêtiri maka petâpi bu'a ehâkârã niîwã taha.

²⁶Toopí naâ neê waro wihá wã'katika maka Antioquiapi dahârã, yukí si me'ra wihá wã'kakârã niîwã. Tii makápita tee makáripipi naâ wa'aátoho diporo Jesuré êho peórã “Misãre Ô'âkí hi áyuró ko'teáto”, niî sêri basá, o'ôo'kârã niîwã. Espírito Santo naãre bu'ê duti'karo nohota teeré bu'ê pe'o toha ni'ko, dahâkârã niîwã.

²⁷Tii makápi naâ dahârã, Jesuré êho peórãre neêo kûu, naãre werê pe'okã'kârã niîwã Ô'âkí hi naâ me'ra wee tamú siha'kere. Tohô niiká “Judeu masa niítirã kê'ra Jesuré êho peórã weeãma maha”, niî kiti werêkârã niîwã naãre. ²⁸Naâ yoaká Jesuré êho peórã me'ra Antioquiapire tohâkârã niîwã.

Judéia di'takâharã Antioquiapi wa'â'ke niî'

15 Paulo, Barnabé Antioquiapi niírí kurare âpêrã Judeu masa Judéia di'takâharã naâ tiropi wa'âkârã niîwã. Naâ tii makákâharã Jesuré êho peórãre naâ Judeu masa weesétisere wee dutíkârã niîwã.

—Misã Moisé duti'karo weetikã, misã o'rekihí yapa kaserore yehê kô'atikã, Ô'âkí hi misãre y'i'riósome, niî werêkârã niîwã.

²⁻³Naâ tohô niiká ti'órã, Paulo, Barnabé naâ me'ra ipíti a'mé tu'tikârã niîwã. Tohô weérã Antioquiakâharã Jerusalépi o'ôo'rãtirã Paulo, Barnabére, âpêrã tookâhãrãre neêo, besékârã niîwã. Naãre a'tiro nií o'ôo'kârã niîwã:

—Jerusalépi wa'áya. Jesu kíî neê waro bese kúu'kârã, tohô niiká Jesuré êho peórãre si'orí niirã tiro sêri yã'arã wa'áya. Diakí híta niimiapari toó Judéiakâharã maríte werê'ke? niîkârã niîwã.

Toopí wa'ârã, Fenícia, Samaria wa'asé ma'aripi y'i'riákârã niîwã. Toó y'i'riárã, Judeu masa niítirã Jesuré êho peósere werê y'i'ria mihakârã niîwã. Tee kitíre ti'órã, Jesuré êho peórã pũuro e'katikârã niîwã.

Paulo, Barnabé Antioquiapi niî'kârã Jerusalé kâharãre naâ werêrã wa'â'ke niî'

⁴Paulo, Barnabé, âpêrã Antioquiakâharã Jerusalépire etâkârã niîwã. Toopíre naâ etãka be'ro Jesu kíî neê waro bese kúu'kârã, Jesuré êho peórãre si'orí niirã, niî pe'tirã kíîre êho peórã naãre pòo têrikârã niîwã. Be'ró Paulo kê'ra werêkârã niîwã niî pe'tiro naâ sihã'karopi Ô'âkí hi naãre wee tamú'kere. ⁵Naâ tohô niiká ti'órã, Jesuré êho peórã fariseu masa wã'ká ni'ka, uúkükârã niîwã:

—Marí Judeu masa weeró nohota Judeu masa niítirã Jesuré êho peórã kê'rare wee dutíro íá! Naâ ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'a dutiro íá! Ní pe'tise Moisé kîf dutî'kere wee dutíro íá!, níkãrã níwã.

⁶Tohó weerã Jesu kîf bese kúú'kãrã, kîf re êho peórãre si'orí niirã nerê, uúkükãrã níwã fariseu masa naãre tohó ní'kere. ⁷Toopíta naâ yoakã uúkúka be'ro Pedro wa'kã ní'ka, naãre níki níwí:

—Akawerã, Ô'ãkí hi sô'ó níka teropi Judeu masa niítirã kê'rare kîi yeé kitire weré dutigi yî'f re besewí. Teeré tí'ó, naâ yî'f re êho peoáto níngi besewí. Misã níf pe'tirã áyuró masí a'teré. ⁸Kííta níf pe'tise masá wákusétisere í'yagí maríre o'ô'karo nohota naá kê'rare Espírito Santore o'ôo'wí. Tohó weerã marí naâ yî'rió no'o'kãrãpita níma niisére masí! ⁹Ô'ãkí hi maríre ma'iró nohota naá kê'rare ma'imí. Neê dika waátisami. Naâ Jesuré êho peókã, naâ yã'áro weeséti'kere akobohóki níwí. ¹⁰Tohó weerã marí Judeu masa niítirãre “Moisé kîf dutî'karo weeyá”, niítikã'ro íá! Marí teeré weeyá níirã, “Ô'ãkí hi naãre yî'riótiki níwí yuhûpi”, níirã wee boosa! Marí, marí yêki simiá marikã Moisé kîf dutî'kere wee pó t'éotikãrã níwã. Tãhãsama naãpia. Tohó weerã naãre teeré wee dutítikã'ro íá! ¹¹A'tíro pe'e ní! Marí wiógi Jesu Cristo ma'í tihági, marí wapa yeékã meheta, maríre yã'áro weé'kere akobohóki níwí. Maríre yî'rió'karo nohota Jesu Cristo naâ Judeu masa niítirã kê'rare yî'rióki níwí, níki níwí Pedro.

¹²Kíí tohó níkã tí'órã, níf pe'tirã di'ta marí pe'tia wa'ákãrã níwã. Be'ró Paulo, Barnabé naãre werékãrã níwã Judeu masa niítirã kê'ra Jesuré êho peoátehere keoróta ohã mí'takãrã níwã. A'tíro ohãkãrã níwã:

—Akawerã, yîf misãre wereká tí'oyá. ¹⁴Ní'kãroakã Simão Pedro wereámi Ô'ãkí hi Judeu masa niítirãre neê waro áyuró weé ní'ka'kere. Ô'ãkí hi kîi yarã níiáto níngi, naá kê'rare beséki níwí. ¹⁵Diporópi Ô'ãkí hi yee kiti weré mí'tarã Judeu masa niítirã kê'ra Jesuré êho peoátehere keoróta ohã mí'takãrã níwã. A'tíro ohãkãrã níwã:

¹⁶“Davi kîf wiógi níise pe'tiá wa'ákaro níwí. Be'ropí kîf re yîf wiógi sôróo'karo nohota kîf paramí níf turiagiápire sôróogiti. ¹⁷⁻¹⁸Kíí re tohó sôróoka be'ro ãpêrã Judeu masa niítirã kê'ra, yîf besé'kãrã yî'f re êho peórãsama.” Diporópi marí wiógi Ô'ãkí hi tohó níf weré yuuki níwí. A'tíro níf ohãkãrã níwã Ô'ãkí hi yee kitire weré mí'ta'kãrã.

¹⁹Tohó weégi yîf wãkú! Judeu masa niítirã Jesuré êho peórãre pehé dutisé o'otikã'ro íá! ²⁰Mehó di'akí ní'ká pûri “A'tikése weetíkã'ya”, níf ohãrã naãre. “Wa'íki di'i, ãpêrã nohore Ô'ãkí hi mehereta êho peórã naâ wêhé í há moro peo'kere ba'átikã'ya”, níirã. “Misã nimosá numia niítirãre, misã marapí simia niítirãre a'me tárátikã'ya”, níirã. “Níf pe'tirã wa'íkãrã wamí taha áriá sure'kãrãre ba'átikã'ya. Níf pe'tirã díf míya marí'ãre ba'átikã'ya. Wa'íkãrã yee díire ba'átikã'ya.” Tiikésesta dutí'ãre naãre.

²¹Diporópi saurú níki Judeu masa naâ neresé wí'seripi Moisé kîf dutî'kere bu'ê nu'kukã'ma. A'teré níf pe'tise makaripi bu'êrã weemá. Tohó weerã Judeu masa niítirã kê'ra masísama Moisé kîf dutî'kere, níki níwí Tiago.

²²Be'ró Jesu kîf bese kúú'kãrã, Jesuré êho peórãre si'orí niirã, níf pe'tirã kîf re êho peórã piãrãre besékãrã níwã. Ní'kí Juda wamétiki níwí. Kíí reta taha Barsabá písúkãrã níwã. Ápi pe'e Sila wamétiki níwí. Tiikérãre besékãrã níwã Paulo kê'ra me'ra Antioquiapi tii pûríre miãhãre. Naâ piãrã Jesuré êho peórã wa'teropire wiórã boo kure níkãrã níwã.

Antioquiakāharā naā su'ri kūyá'kere diakī hí'ke nií'

²³ Jesu bese kúú'kārā dutisé ohāka pūrire Paulo kē'ra me'ra o'ōo'kārā niíwā. A'ti'ro ohā no'okaro niíwi tii pūripire:

“Īsā Jesu bese kúú'kārā, kī'ire ēho peórāre si'orí niirá misāre āyu dutí'. A'ti pūrire misāre ohā o'o' nií pe'tirā Antioquiakāharāre, Judeu masa niítirā Jesuré ēho peórāre. Tohō niiká Síria, Cilícia di'tapi niirāre ohā o'o'.²⁴ Āpêrā ĩsā me'rakāharā a'tokāhārā, misā tiropi wa'ā, naā wākuro me'ra misāre kari boó sihapa'rā. 'Misā ō'rekihí yapa kaserore yehē kō'aya, Moisé kī' dutisére weeyá' nií, misāre werē su'riakūapa'rā. Īsā dutiró mariró tohō weeápā misāre.²⁵ Tohō weerā ĩsā ni'kāro noho wākuse me'ra piārā imiaré misā tiropi besé o'ōo'rā weé'. Naā ĩsā ma'irā Barnabé, Paulo me'ra wa'ārāsama.²⁶ Barnabé, Pauloreta Jesu Cristo marí wiōgi yeere naā bu'ē kusiakā, wēhékārā niímiwā.²⁷ ĩsā besé'kārā Juda, Sila a'ti pūripí niise nií pe'tisere naā basi misāre bu'ē, werērasama.²⁸ ĩsāre Espírito Santo wākuse o'ō yuukā, pehé misāre dutí si'ritisā'. A'tikéseta misāre dutírāti.²⁹ Wa'íkí di'i, āpêrā nohore Ō'ākí hi mehereta ēho peórā naā wēhé ĩ há moro peo'kere ba'átikā'ya. Nií pe'tirā wa'íkírā yee diire ba'átikā'ya. Wa'íkírā wamí taha āriá sure'kārāre ba'átikā'ya. Wa'íkírā dií miíya marirāre ba'átikā'ya. Misā nimosá numia niítirāre, misā marapí simia niítirāre a'me tārátikā'ya. Misā ĩsā dutisére weerā, āyuró weerāsa'. Toó kārōta misāre ohā'”, nií ohākārā niíwā.

³⁰ Be'ró naā o'ōo' no'o'kārā we'ēriti, Antioquiapi wa'ā wa'ākārā niíwā. Toopí ehārā, naā dutisé ohāka pūrire tookāhārā Jesuré ēho peórāre neré duti, wiákārā niíwā.³¹ Tohō weekā, tii pūrire bu'ērā, wākū ke'timi'kārā naā diakī hí ni'kokā, tii makākāharā pūuro e'katíkārā niíwā.³² Juda, Sila Ō'ākí hi weré duti'kere weré turiarā nií tīharā, Antioquiakāharāre āyuró werékārā niíwā. Tohō weerā naāre nemoró wākū tutuase me'ra tohakā weékārā niíwā.³³ Naā me'ra toopíre kārō tohá ni'ikārā niíwā yuhūpi. Be'ró tookāhārāre we'ēritikā, tookāhārā pe'e “Ō'ākí hi me'ra wa'āya misāre o'ōo'kārā tiropi”, nií o'ōo'kārā niíwā.³⁴ Sila pe'e “Yi'í pūrikā a'topí tohagítí”, niíki niíwī. Tohō weégi toopí tohakā'ki niíwī.

³⁵ Paulo, Barnabé yoaká Antioquiapire Jesuré ēho peórā me'ra tohākārā niíwā. Tookāhārāre pāharā āpêrā me'ra Jesu yeé kitire werékārā niíwā.

Paulo, Barnabé naā a'mēri dika watí'ke nií'

³⁶ Be'ró Paulo Barnabére niíki niíwī:

—Te'á opāturi taha too dipóropi marí Jesu yeé kitire bu'ē kusia'ke makaripi. Tookāhārāre ĩ'yārā wa'ārā de'ró niisétimiti naa? niíki niíwī.

Barnabé “Ai”, niíki niíwī.³⁷ João Marco wamētigire ipíti miáa si'rimiki niíwī.³⁸ João Marco too dipóropi naā me'ra āyuró bu'ē yapá da'reotiki niíwī. Jerusalépi wa'āgi, Panfília di'tapi naāre kō'ā toha wa'āki niíwī. Tohō weégi Paulo kī're neé miáa si'ritiki niíwī.³⁹ Be'ró naā basi ipíti a'mé tu'ti, a'mēri dika watí wa'ākārā niíwā. Barnabé pe'e yukí si me'ra Chipre nikiropi Marcōre miáaki niíwī.⁴⁰ Paulo pe'e kī' me'ra wa'aákihire Silare beséki niíwī. Tookāhārā Jesuré ēho peórā “Ō'ākí hi misāre ko'teáto”, nií sēri basākārā niíwā. Be'ró Paulo kē'ra naāre we'ēriti, wa'ā wa'ākārā niíwā.⁴¹ Toó wa'ārā, Síria, Cilícia wamētise di'tapire yi'riákārā niíwā. Teepí Jesu yeé kitire werērā, tookāhārā Jesuré ēho peórāre wākū tutuase o'ō nemo wā'kakārā niíwā.

Timóteore Paulo, Sila naá miáa'ke nií'

16 Paulo, Sila Derbe, Lистра wamétise makaripire etákārā niíwā. Listrapi ni'kí Jesuré ēho peógi Timóteo wamétigire boka ehákārā niíwā. Kíî pakó Judeu maso Jesuré ēho peógo niíko niíwō. Pakí pe'ea' grego masi niíki niíwī. ²Jesuré ēho peórā Lистра, Icóniokāharā Timóteore āyuró wākúkārā niíwā. “Áyugí niími”, nií ì'yákārā niíwā. ³Tohó weégi Paulo naāre ba'pātiato niígi, kíîre miáa sí'riki niíwī. Kíîre miáa sí'rigi, kíî ò'rekihí yapa kasore yehé kō'a dutiki niíwī. Kíî tohó weé no'otigi Judeu masa kíî bu'esére ēho peóti boosama niígi, tohó weéki niíwī. Toó niirá nií pe'tirá Judeu masa Timóteo paki grego masi niisére masíkārā niíwā. Judeu masa niítirá naá pō'raré ò'rekihí yapa kaserore yehé kō'atikārā niíwā. ⁴Be'ró Timóteo Paulo kē'ra me'ra wa'aki niíwī. Nií pe'tise naá yì'riāse makaripire Jesuré ēho peórāre weré yì'ria mihakārā niíwā. Jerusalépi niirá Jesu kíî bese kúú'kārā, kíîre ēho peórāre sí'orí niirá dutí o'ókere werékārā niíwā. Nií pe'tirāre “Naá dutí'kere weeyá”, nií birokārā niíwā. ⁵Naá tohó weréká tí'órā, Jesuré ēho peórā siāpe me'ra wākú tutua nemokārā niíwā. Neé Jesuré ēho peó du'utikārā niíwā. Āpērā kē'ra Jesuré ēho peótimi'kārā imí kohori niki páhará kíîre ēho peó nemokārā niíwā.

Paulore Macedóniakí hi wee tamúse sērí'ke nií'

⁶Paulo kē'rare naá Ásiapi Jesu yeé kitire bu'ērā wa'á boo'kārāre Espírito Santo ka'mú ta'aki niíwī. Tohó weérā naá apêro Frígia, Galácia tiro pe'e yì'riákārā niíwā. ⁷Toopí yì'riáa, Mísia naá di'tá ta'á'karo sumútohopi ehákārā niíwā. Toopí ehā, naá Bitínia wamétiri di'tapi wa'á sí'rímikārā niíwā taha. Toopí wa'á sí'rírāre opáturi Espírito Santo naāre ka'mú ta'aki niíwī. ⁸Naá toó Mísia yì'riáa, bu'áakārā niíwā Tróade wamétiri makapi. ⁹Toopí naá etāka yami Paulo kē'esé weeró noho ni'kí Macedóniakí hi kíî tiro sērí nu'kuká ì'yáki niíwī. A'tíro niíki niíwī: —A'tiá a'tó Macedóniapi. Ísāre wee tamúgi a'tiá, niíki niíwī. ¹⁰Be'ró kíî kē'esé weeró noho ì'yá'kere weréká, maatá ísa yeé duré wa'á wa'áwi. Yì'í Luca a'ti púrre ohá'ki kē'ra naá me'ra wa'áwi. Ísá kíî kē'esé weeró noho ì'yá'kere a'tíro wākúwi: “Ó'ákí hi maríre Macedóniakāharāre kíi yeé kitire weré dutigi weeápí”, nií wākúwi.

Paulo, Sila Filipopi Lídia wamétigore naá boka ehá'ke nií'

¹¹Ísá Tróadepi nií'kārā yukúsi me'ra pē'áwi Samotrácia wamétiri níkiropire. Tookāhárāta ape ními wa'á nemowi ape maká Neápoli wamétiri makapi. ¹²Toó maa ma'ápi maháa, romano masa naá weéka maka Filipopire etáwi. Tii makáta tí di'ta Macedónia wa'teropire dutirí maka niíwi. Toopíre ísá pehête nímiri tohá ni'íwi. ¹³Saurú niíká Ó'ákí hire sērírāre a'māra wa'áwi. Tohó weérā makápi nií'kārā diá sumútoho naá nerê wiaropi wa'áwi. Naāre boka ehá, naá tiro ehā nuha, toó numiā neré'kārāre Jesu yeé kitire weréwi. ¹⁴Ni'kó toopí ísá weresére tí'ókó Lídia wamétigo niíwō. Koó Tiatira wamétiri makakóho, su'tí wapa bihíse sō'á yí boó kuresere duagó niíwō. Judeu maso niítimigo, Ó'ákí hire ēho peógo niíwō. Paulo kíî weresére ēho peóato niígi Ó'ákí hi koóre tí'o masíse o'óki niíwī. ¹⁵Be'ró koóre, koo yaá wi'likāharā nií pe'tirāre wamé yeewi. Koó ísāre niíwō: —Yì'íre diakí híta Jesuré ēho peógo niímo niirā, yaá wi'ipi kārírā wa'áya, niíwō. Koó ipíti toha dutíká tí'órā, koo yaá wi'ipi tohawí.

Paulore, Silare bu'iri da'rerir wi'ipi sóró'ke nií'

¹⁶ Ni'ká nimi ísá Õ'ákí hire sêri wiáropi wa'árã, ni'kó numiô wãtí sãháa no'o'kore ehã pehakãti. Koô ãpêrãre da'rá ko'tego niíwõ. Wãtí wee tamú no'ogo “Be'ró tohõ wa'ãrosa”, nií masisére kiowó. Koô masisére ãpêrãre weresé me'ra koôre kiorã pahirõ niyéru wapá ta'awã. ¹⁷ Ísãre i'ya siru tuú, karíkũwõ:

—Á'rá Õ'ákí hi i'mîsepi niigí dutisére weerã níma. Misãre werêrã weemã Jesuré êho peórã yi'rírãsama niisé kitire, nií karíkũwõ. ¹⁸ Koô pehe nimíri tohõ nií kusiwõ. Be'ró Paulo kari butí, mahãmi i'ya, wãtí koôpire niigíre niíwí:

—Jesu Cristo tutuarõ me'ra mi'íre koôpire niigíre wihãa duti!. Kíí tohõ niikã ta, maatã wihãa wa'ãwí.

¹⁹⁻²⁰ Kíí wihãaka be'ro koô masími'ke pe'tiã wa'ãwi. Tohõ weerã koôre kió'kãrã marí niyéru wapá ta'asome niírá, uã wa'ãwã Paulo, Sila me'ra. Tohõ weerã makã deko wiórã tiropire naãre ye'ê miãawã.

Be'ró wiórãpire koô wiórã niími'kãrã weré sãawã. A'tíro niíwã:

—Á'rá Judeu masa níma. A'ti makãkãharãre kari boó siharã weemã.

²¹ Naã bu'esé marí romano masare dutisé meheta nií'. Tohõ weerã marí naã wee dutísere weetíkã'ro iá!, niíwã wiórãpire.

²² Naã toopí nerê'kãrã tohõ niikã tí'órã, Paulo kê'ra me'ra uã wa'ãwã.

Tohõ weerã wiórã Paulo, Silare naa yeé su'tire tuu weé duti, naa yarã surárare tãra dutiwã. ²³ Naãre ipíti tãrá toha, bu'iri da'rerir wi'ipi sóróowã. Be'ró tíí wi'i ko'tegíre du'ti wihári niírá, ayurõ bi'ákã' dutiwã. ²⁴ Naã tohõ niikã tí'ógí, bu'iri da'rerir wi'i ko'tegí nií tiori tükupí sóróoki niíwí naãre. Piã yukí tia wa'teropi naã di'põkãrãre sîo kúu duti, naãre di'te kúuki niíwí.

Õ'ákí hi di'tã nara sãákã weé'ke nií'

²⁵ Be'ró yamí deko Paulo, Sila Õ'ákí hire sêrí, basã peokãrã niíwã. Naã tohõ weekã, tíí wi'ipi niírá bu'iri da'rê no'o'kãrã naãre tí'ókãrã niíwã.

²⁶ Wãkũtiro di'tã ipíti nara sãákaro niíwi. Naã niírí wi'i kê'ra a'mé yã'akaro niíwi. Tohõ weéro maatã tíí wi'i bi'amí'ke soperi, nií pe'tirã bu'iri da'rerir wi'ipi niíráre di'te kúumi'ke kome daári pãrístea wa'ãkaro niíwi. ²⁷ Tohõ wa'ãka be'ro tíí wi'i ko'tegí wã'kãki niíwí. Wã'ká, tee soperi susú pe'tikã i'yãki niíwí. “Nií pe'tirã du'ti wihã pe'tia wa'ãpã”, nií wãkũki niímiwí. Tohõ weégi uígi, di'píhí mií kíí basi wêhékã'ki niímiwí. ²⁸ Tohõ weé si'rikã, Paulo kííre ipíti karíkũ kehoki niíwí:

—Mi'í basi wêhetíkã'ya. Ísã nií pe'tirã a'topí nií pe'tikã', níiki niíwí.

²⁹ Paulo tohõ niikã tí'ógí, ãpêrã surárare “Sí'asé miítia”, níiki niíwí. Naã o'õka be'ro sí'õ oma sãháki niíwí Paulo, Sila naã niírí tükupí. Uígi, ipíti nara sãágita, naã tiro ehã ke'aki niíwí. ³⁰ Be'ró wã'ká ni'ka, naãre pihí wíro, sêrí yã'aki niíwí:

—De'ró weegísari yi'í Õ'ákí hi yi'íre yi'rioáto niigí?

³¹ Naã pe'e a'tíro yi'tíkãrã niíwã:

—Mi'í marí wiógi Jesuré êho peógi, yi'rigísa!. Mi'í yaã wi'ikãharã kê'ra mi'í weerõ noho êho peórãta, yi'rírãsama, niíkárá niíwã.

³² Be'ró kííre, kíí yaã wi'ikãharãre Jesu yeé kitire bu'ékãrã niíwã.

³³ Surãra bu'iri da'rerir wi'i ko'tegí Paulo kê'rãre yamí dekota naã tãrá'ke kamíre koéki niíwí. Kíí koéka be'ro Paulo kê'ra kííre, kíí yaã wi'ikãharãre wamê yeekãrã niíwã. ³⁴ Be'ró tíí wi'i ko'tegí kíí yaã wi'ipi

pihî wâ'ka, naâre si'orí ba'âki niîwî. Naâ Ô'âkî hire êho peôka be'ro kîî, kîî akawerêrâ ipítî e'katíkārâ niîwâ.

³⁵Ape nimí bo'reakâ tii makákâharâ romano masa wiôrâ surárare tíi wi'i ko'tegípire werê dutikārâ niîwâ. A'tíro níi o'ôo'kārâ niîwâ:

—“Naâ toó piárâ imiá niirárê du'u wíró dutiama”, níi werêrâ wa'âya, niîkārâ niîwâ.

³⁶Surára toopí ehâ, wiôrâ naâ werê duti'kere tíi wi'i ko'tegípire werêkārâ niîwâ. Teerê tí'ó toha, kîî pe'e kê'ra werê turiaki niîwî Paulo, Silare taha.

—Misâre a'ti makákâharâ wiôrâ “Du'u wíroáto”, niîkārâ niîama. Tohó weerâ misâ wiháaya. Áyuró e'katíse me'ra wa'âya, níiki níimiwî tíi wi'i ko'tegí pe'e.

³⁷Kîî tee kitíre weréká tí'ógi, Paulo surárare níiki niîwî:

—A'ti makákâharâ wiôrâ ísâre bu'íri bokatiáma. Bokatímira, masa tirópi miáa, tárâ, a'tí wíi bu'íri da'rerí wi'ipi ísâre sôrooama. Ísâ romano masa níimikâ, tohó weeáma. Ni'kâroakâre ísâre masâ í'yâtiropi nio wíró sí'risama. Basió wee! Naâ basita a'tí tíharâ, ísâre wírorá a'tiáto, níiki niîwî surárare.

³⁸Surára kîî tohó ní'kere tí'orâ, wiôrâpire werêrâ wa'âkārâ niîwâ. Paulo kê'ra “Romano masa níi” niîama niisê kitire weréká tí'orâ, wiôrâ ikiá wa'âkārâ niîwâ. ³⁹Naâ tíi wi'ipi wa'â, Paulo kê'rare akobohóse séríkārâ niîwâ. Sérí toha, naâre bu'íri da'rerí wi'ipi ní'kârâre mii wihá, “Neê a'ti makâre níitkâ'ya, wiháaya”, niîkārâ niîwâ. ⁴⁰Naâ tohó niiká tí'orâ, Paulo, Sila bu'íri da'rerí wi'ipi ní'kârâ wihá wâ'ka, Lídia yaá wi'ipi wa'âkārâ niîwâ taha. Toopí Jesuré êho peórare wâkû tutua nemokâ weékārâ niîwâ. Be'ró tii makápi ní'kârâ wa'â wa'âkārâ niîwâ.

Tessalônicapi Paulo kê'rare wa'â'ke níi'

17 Paulo, Sila Filipopi ní'kârâ yí'riákārâ niîwâ Anfípoli, Apolônia wamêtise makarire. Toó yí'riáa, etâkārâ niîwâ Tessalônica wamêtiri makapi. Tii makápire Judeu masa nererí wi'i níikaro niîwî. ²⁻³Paulo kîî weesétiro noho tíi wi'ipi sâháaki niîwî. I'tiá semana saurú níki Jesu yeé kitire bu'êki niîwî. Diporókâharâpi Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ naâ ohâ'kere bu'êki niîwî:

—“Ô'âkî hi besé'ki pi'etí, wérígisami. Wérí'kipi níimigi, masagísami”, níi ohâkārâ niîwâ. Naâ tohó níi ohâ no'o'kireta misâre ni'kâroakâre werê! Jesutá níimi naâ tohó ní'ki Ô'âkî hi kîî besé'ki, níi werêki niîwî Paulo.

⁴Tohó níi weréká tí'orâ, ni'karêrâ Judeu masa êho peókārâ niîwâ. Judeu masa weeró noho êho peósetirá kê'ra grego masa pâharâ êho peókārâ niîwâ. Wiôrâ weeró noho niirâ numia pâharâ êho peókārâ niîwâ.

⁵Âpêrâ Judeu masa Paulo kîî weresêre êho peótirâ noho ípítî iókārâ niîwâ Paulore. Tohó weerâ imiá nihî siharâre, yâ'ará níi baha ke'atirâre makâ dekopi neô, o'ôo'kārâ niîwâ:

—Níi pe'tiropi karí'kuste siháya, niîkārâ niîwâ. Naâ tohó weeká, tii makákâharâ níi pe'tirâ uâro sâhakārâ niîwâ. Be'ró Paulo kê'rare masa dekópi miáarátirâ a'mârâ wa'âkārâ niîwâ. Naâ kâhíka wi'i Jasó wamêtigi yaá wi'ipi wa'âkārâ niîwâ. Toopí ehâ, naâre a'mârâ, tíi wi'i soperê wehê pâ'rekâ'kārâ niîwâ. ⁶Neê bokatíkārâ niîwâ. Bokatí, tíi wi'i níigi Jasóre, âpêrâ Jesuré êho peórare ye'ê miáakārâ niîwâ wiôrâ tiropi. Toopí ehâ, a'tíro karí'kükārâ niîwâ:

—Apé sia'kāharā imiá mari yaá makapi a'tíkārā niíama. Nií pe'tiro naá siharópire dohoré' siharā weemá. ⁷Jasó naäre kīi yaá wi'ipi káhi o'oki niíami. Naá nií pe'tise marí wiógi Romakí hi kīi dutisére yi'rí ni'karā weeáma. Ápi Jesu wamétigi pe'ere “Wiógi waro niími” niírā weeáma, nií karfíkūkarā niíwā.

⁸Naá tohó niiká ti'órā, tii makákāharā, tii maká wiórā nií pe'tirá karfíkūstea wa'ákārā niíwā. ⁹Be'ró wiórā Jasóre, kīi me'arakāharāre a'tíro niíkarā niíwā:

—Misá ĩsāre niyéru wapa yeékā, misāre du'ú wírórati. Paulo, Sila naá a'ti makápire wiháaka be'ro misa yeé niyéru wiará ti taha, niíkarā niíwā. Tohó niiká ti'órā, naá wapa yeékārā niíwā. Naá tohó weéka be'ro naäre du'úkā'kārā niíwā.

Paulo, Sila Beréiapi naá bu'ê'ke nií'

¹⁰Yamíka', naí ke'ari kurapi āpêrā Jesuré ēho peórā Tessalónicakāharā Paulo, Silare Beréia wamétiri makapi wiháa dutikārā niíwā. Be'ró tii makápi ehā, Judeu masa naá nererí wi'ipi wa'ákārā niíwā taha.

¹¹Beréiakāharā pe'e Tessalónicakāharā nemoró Paulo weresére ti'ó ti'sakārā niíwā. Paulo maríre diakí híta bu'égi weemíti? niírā, imí kohori níki Ô'ákí hi yee kiti ohará naá ohá'kere bu'ê nu'kukā'kārā niíwā.

¹²Kīi diakí híta wereká i'yārā, Judeu masa pāhará ēho peókārā niíwā.

Āpêrā pāhará grego masa imiá ēho peókārā niíwā. Numiá kē'ra grego numiata pahiró niyéru kiorá numia ēho peókārā niíwā. ¹³Judeu masa Tessalónicakāharā Paulo Beréiapi Ô'ákí hi yee kitire bu'eká ti'ókārā niíwā.

Teeré ti'órā, naá Beréiapi wa'ákārā niíwā masaré uáro sáhakā weerá wa'ārā taha. ¹⁴Naá uáro sáhakā i'yārā, maatá Jesuré ēho peórā Paulore āpêrā me'ra diá pahiri maapi o'ôo'kā'kārā niíwā. Kīi me'arakāharā pe'e Sila, Timóteo tii makápita tohákā'kārā niíwā. ¹⁵Paulo kīi re ba'pāti wā'ka'kārā me'ra birá, Atena wamétiri makapi ehákārā niíwā. Toopí kīi re sooká, mahāmi tohati a'títikārā niíwā naa yaá maka Beréiapi taha. Naá me'rata Paulo kití o'óki niíwā.

—Keéro Sila, Timóteo a'tiáto a'topí, niíki niíwā.

Paulo Atenapi Jesu yeé kitire werê'ke nií'

¹⁶Sila, Timóteore yuú kuegi noho Paulo Atenapi niígi, tii makápi i'yá kusiaki niíwā. Toopí pāhará naá ēho peórā yeé'karāre i'yāki niíwā. Teeré i'yāgi, pūúro bihá wetiki niíwā. ¹⁷Tohó weégi Jesu yeé kitire Judeu masa naá nererí wi'ipi werêki niíwā. Judeu masare, āpêrā naá weeró noho ēho peósetirāre werêki niíwā. Tohó niiká imí kohori níki maká dekopí wa'á mihaki niíwā. Toopí kīi boka ehārāre Jesu yeé kitire werê mihaki niíwā.

¹⁸Ni'karérá epicture, estóico wamétise kurarikāharāre bu'erá Paulo me'ra uúkūkarā niíwā. Kīi Jesu yeé kitire, apéye kē'rare wērī'kārāpi masasere werêki niíwā naäre. Tohó weerá ni'karérá naá basi a'méri sēri yā'akārā niíwā:

—De'ró nií werê si'rigi weetí toó kā'ro uúkūse pihagi? Āpêrā pe'e a'tíro niíkarā niíwā:

—Apé di'takāharā naá ēho peórā nohore uúkūgi weesamí, niíkarā niíwā.

¹⁹Be'ró kīi re pihí wā'kakārā niíwā wiórā naá uúkū wiaro Areópago wamétiropi. Toopí kīi re niíkarā niíwā:

—Īsá mi'í ma'makāháse bu'esére ti'ó si'risa'. ²⁰Īsāre mehêkā warota niíka'sa'. Teeré neé ti'otírā niíkāti. De'ró nií si'riro weetí teé mi'í bu'esé? Werêya, niíkarā niíwā.

²¹Tii maká Atenakāharā, āpêrā toopí makāri wa'â'kārā naâ weesétise a'tíro niĩkaro niĩwi. Ma'ma kití di'akíre tí'ó, uúkú nu'kuká' sí'ríkārā niĩwā.

²²Naâ werê dutiká tí'ógi, Paulo Areópagopi wá'ká ni'ka werêki niĩwí Atenakāharāre:

—Yi'í i'yaká, misá êho peórā nohore āyuró êho peóseti'. ²³Yi'í a'ti makápi síhāgi, misá êho peósere i'yaápi. Toopí ni'káro misá êho peórā nohore wa'íkírā wéhé i há moro peoropi a'tíro ohá ò'no no'o'karore boka ehá pehasi. “Ó'ákí hi masí no'oya marigíre êho peóro níi’”, niíapi. Misá masítimírā êho pe'ókire misāre ni'károakā werêgiti.

²⁴Ó'ákí hi a'ti imí koho níi pe'tisere weé'ki i'míse, a'tí di'ta wiógi niĩmi. Tohó wiógi níi tíhagi, imiá naâ weé'ke wi'seripi di'akí níi masítisami.

²⁵Neê apêye noho dí'satísa' Ó'ákí hire. Níi pe'tirāre katisé, ehéri miise, níi pe'tisere o'ósami. Neê marí da'rasé me'ra kíi re wee tamúta basiótisa'.

²⁶Ó'ákí hi neê waropita ni'kí masí weéki niĩwí. Kíi me'rata níi pe'tise kurarikāharāre weéki niĩwí. Naāre níi pe'tiro a'ti nukúkāpire níi biroato níigi díka waáki niĩwí. Ó'ákí hi kíi dutiró me'ra marí pō téoro katiátohore, marí níiátohore kúúki niĩwí. ²⁷Kíi weé'kere i'yārā, yi'í re masí sí'rírā a'maáto níigi teeré weéki niĩwí Ó'ákí hi. Kíi re a'maáto níimigi, yoarópi níitisami. Marí tiroakā níisami.

²⁸Ó'ákí hi wee tamúro me'rata marí katí', da'rá'. Ni'karérā misa yaá kurakāharā papéra ohará a'tíro níi ohákārā niĩwā: “Marí k'era Ó'ákí hi weé'kārā kíi pō'rá níi'.”

²⁹Marí Ó'ákí hi pō'ra níi' niĩrā, kíi re “Ouro, prata wamêtise me'ra yeé'ki niĩmi”, níi wākútikā'ro iá'. Tohó niiká “Í tága me'ra weé'ki niĩmi”, níitikā'ro iá'. “Masá naâ wākuro me'ra yeé me'ri'ki niĩmi Ó'ákí hi”, níitikā'ro iá'. ³⁰Díporókāharāpire naâ masítirā yeé êho pe'ókere Ó'ákí hi tohó i'yákā'ki niĩwí. A'tóka terore marí níi pe'tirokāharāre a'tíro íasamí. Marí yā'ro weesétisere bihá weti, du'u dutísami. ³¹Ó'ákí hi a'ti nukúkā níi pe'tirokāharāre beseátihi níimire i'yá kasa ni'koki niĩwí. Tii níimí niiká, keoró níisé me'ra beseígisami. Kíi besé'ki Jesu me'ra tohó weegísami. Ó'ákí hi kíi re á'ritá misāre beseákíhi níimí níigi, wéri'kípire masóki niĩwí, níiki niĩwí Paulo.

³²Paulo “Ni'kí masí wéri'kípi masáki niĩwí” niiká tí'órā, āpêrā ni'karérā mehó buhíkā'kārā niĩwā. Āpêrā pe'e “Mí'í apé tero teeré uúkúkā, tí'o nemó sí'risa' taha”, níikārā niĩwā.

³³Be'ró Paulo naâ nererópi níi'ki wiháa wa'áki niĩwí. ³⁴Ni'karérā kíi re síru tuú wiha, kíi weresére tí'órā, Jesuré êho peókārā niĩwā. Ni'kí Dionísio wamétigi Areópagopi āpêrā wiórā me'ra neré wiagi níiki niĩwí. Apêgo Dāmari wamétigo, tohó niiká āpêrā Jesuré êho peókārā niĩwā.

Paulo Corintopi weeséti'ke níi'

18 Paulo Atenapi werêka be'ro Corinto wamêtiri makapi wa'áki niĩwí. ²Toopí etāgi, ni'kí Judeu masi Áquila wamétigire, kíi níimó Priscilare boka eháki niĩwí. Neê waropire Ponto wamêtiri di'takí hípi níiki níimíwí. Be'ró Itália di'tapi makāri wa'áki niĩwí. Kíi toopí níika be'ro tookí hí romano masa wiógi Cláudio níi pe'tirā Judeu masare tíi dí'tapi níirāre wiháa dutiki niĩwí. Kíi tohó niiká tí'ógi, kíi níimó me'ra Corintopi wa'áki niĩwí. Paulo kíi Corintopi etaátoto díporoakā naâ k'era neê etarátá niikārā niĩwā. Paulo toopí etáka be'ro ni'ká níimí naâ tiropi síhāgi wa'áki niĩwí. ³Naâ k'era kíi weeró nohota da'rasétirā níikārā niĩwā. Íse bítise su'ti

kaséri paka me'ra ãpêrã sihãrã wa'ãrã naã miãase wi'serire da'rerã niĩkãrã niĩwã. Teé naã da'rasétikã ì'yãgi, naã tiro naã me'ra da'rãgi tohãkã'ki niĩwĩ.

⁴Saurú niki Judeu masa naã nererú wi'ipi Judeu masare, Judeu masa niĩtirãre Jesu yeékãhasere kãre ãho peoáto niĩgi werêgi wa'ã mihaki niĩwĩ.

⁵Be'ró Sila, Timóteo Macedônia di'tapi niĩ'kãrã Paulo kãre ió no'lo'kãrã Corintopire etãkãrã niĩwã. Toopí naã etakã, Paulo su'ti kaséri me'ra wi'sêri weemí'kere da'rã du'ukã'ki niĩwĩ. Kãre niĩ pe'tise nimirí bu'eró bahuró Jesu yeékãhasere bu'êki niĩwĩ. Kãre Judeu masare “Ó'ãkã hi besé'ki marí yoakã yuú kue'ki Jesu wamêtigi niĩmi”, niĩ bu'êki niĩwĩ. ⁶Naã pe'e a'teré tí'ó si'ritikãrã niĩwã. Tohó weérã kãre werêmikã, tookãhãrã kãre tu'ti, kãre weresére ye'sú mihakãrã niĩwã. Naã tohó weekã ì'yãgi, kãre ti'sãtisere ì'yógi, kãre yeé su'tire tookãhãse di'ta wã'ã'kere paãste ì'yoki niĩwĩ. Naãre a'tiro niĩki niĩwĩ:

—Ó'ãkã hi misãre bu'iri da'rekã, misa yeé bu'iri wa'ãrosa! Yeé bu'iri niĩsome. Misãre yi'fi kãre yeékãhasere weré tohapi. Tohó weégi yi'fi ni'kakã me'ra Judeu masa niĩtirãre Jesu yeékãhasere bu'êgi wa'ãgiti, niĩki niĩwĩ.

⁷Tohó niĩ toha ni'ko, tí wi'ipi ni'ki wihãa, Tício Justo yaã wi'ipi wa'ã, niĩkã'ki niĩwĩ. Tí wi'ipi pe'e naã nererú wi'ipi pi'toakã niĩkaro niĩwĩ. Justo Judeu masi niĩtimigi, Ó'ãkã hire ãho peógi niĩki niĩwĩ. ⁸Ápí naã nererú wi'ipi wiógi Crispo wamêtigi kãre kã'ra Jesuré ãho peóki niĩwĩ. Niĩ pe'tirã kãre yaã wi'ikãharã Jesuré ãho peorã di'akã niĩkãrã niĩwã. Ápêrã kã'ra tii makãkãharã Paulo kãre werê'kere tí'orã, pãharã Jesuré ãho peókãrã niĩwã. Naã ãho peó tohakã ì'yãgi, Paulo naãre wamê yeeki niĩwĩ.

⁹⁻¹⁰Ni'kã yami Paulo kãritímigi kã'esé weeró noho Jesu kãre uúkũkã tí'óki niĩwĩ:

—A'ti makãpire pãharã yi'fi ãho peoãhã niĩma. Tohó weérã mi'fi ãpêrã neé mehêkã weetã basiósome. Yi'fi mi'fi me'ra niĩgiti. Tohó weégi uútkã'ya. Yeekãhãsere neé weré du'utikã'ya. Tohó weré nu'kukã'ya, niĩki niĩwĩ Jesu Paulore.

¹¹Tohó weégi Paulo ni'kã ki'ma apé ki'ma deko tookãhãrãre Ó'ãkã hi yee kãtãre bu'êgi, Corintopire tohãki niĩwĩ. ¹²Tiitãreta tí di'ta Acaia wiógi Gãlio wamêtigi sãhãki niĩwĩ. Tohó kãre wiógi niirí kura Judeu masa Paulore ye'ê, kãre tiropi miãakãrã niĩwã. ¹³Kãre weré sãarã, a'tiro niĩkãrã niĩwã:

—Árri mehêkã ãho peó dutimi. Ísãre dutisé mehereta wee dutigi weemí, niĩkãrã niĩwã.

¹⁴Paulo yi'tigãti weerú kurata Gãlio uúkũ kehoki niĩwĩ Judeu masa kãre weré sã'kãrãre:

—Kãre yã'ãro weéka be'ro niikã pũrikãre, yi'fi tí'ó booápã. ¹⁵Misã Judeu masa dutisé niĩ yuukã, misã basi apoyã. Yi'fi pũrikã teeré neé besesomé, niĩki niĩwĩ.

¹⁶Tohó niĩ toha ni'ko, toopí niirãre kãre yarã surãrãre kã'ã wiro dutiki niĩwĩ. ¹⁷Naã toopí niirãta, maatã Sóstene wamêtigãre wiógi ì'yóropi ye'ê, paãkãrã niĩwã. Naã paagí Judeu masa nererú wi'ipi wiógi niĩki niĩwĩ. Gãlio naã tohó weekã, tohó ì'yaró bahuró ì'yãkã'ki niĩwĩ. Neé ka'mú ta'atiki niĩwĩ.

Paulo Corintopi ni'ki Antioquiapi dahã tohaa'ke,

tohó niikã opãturi kãre bu'ê siha nemo'ke niĩ'

¹⁸Paulo pehe nimirí Corintopire tohãki niĩwĩ. Be'ró tookãhãrã Jesuré ãho peorãre we'ëriti, Priscila, Áquila me'ra Síria di'tapi wa'ã wa'ãki niĩwĩ.

Toopí kîî wa'aátoho diporo Corintopi niî'ki Cencreía wamêtiri makapi bu'áaki niîwî. Tii makápita yukîsi me'ra wa'aátoho diporo kîî poáire seê kô'a dutiki niîwî. Kîî too dipóropi Ô'ákî hire "A'tíro weegiti" niî'kere tu'â eha' niî sî'rigi tohò weêki niîwî.

¹⁹⁻²¹ Kîî re seêka be'ro naâ yukîsipi mihâ sâha, diâ pahirí maare pê'â, apé pâ're Êfeso wamêtiri makapi etâkârâ niîwâ. Toopí etâ, kîî Judeu masa nererí wi'lipi sâhá, Jesu yeekâhasere Judeu masa me'ra uúkûki niîwî. Ni'karerâ tí wi'li niirâ kîî re yoaká toha dutîkârâ niîmiwâ. Kîî pe'e tohá sî'ritiki niîwî.

—Yi'f Jerusalépi bosê nimi yi'riógi wa'âgi weé'. Ô'ákî hi kîî iaká, apé tero weégi a'tígiti taha, niîki niîwî naâre. Priscila, Áquila pûrikâ tii makápita tohákâ'kârâ niîwâ. Paulo ni'kitá toó niî'ki yukîsi me'ra yi'riáki niîwî.

²² Yi'riáa, etâki niîwî Cesaréiapire. Toopí etâ, yukîsipi niî'ki diháa, Jerusalépi wa'âgi ma'âpi maháki niîwî. Jerusalépire etâgi, tookâharâ Jesuré êho peórâ me'ra uúkû, toopí tohákâ'ki niîwî. Be'ró Antioquiapire yi'riáki niîwî taha. ²³ Toopíre kâ'ró niî keho, yi'riá wa'âki niîwî taha Galácia, Frígia di'ta niisé makaripire. Niî pe'tirâ Jesuré êho peórâre nemoró wákû tutuase o'ô nemo wâ'kaki niîwî.

Apolo wamêtigi kîî masaré bu'ê'ke niî'

²⁴ Paulo Galácia, Frígia di'tapi siharí kurata ápi Judeu masi Jesuré êho peógi Apolo wamêtigi Êfesopire etâki niîwî. Kîî Alexandriakî hi áyuró uúkû me'rigi niîki niîwî. Ô'ákî hi yee kiti wererá naâ ohâka pûrikâhasere masirí masi niîki niîwî. ²⁵ Too dipóropire âpêrâ Jesu yeé kitire werékâ tí'óki niîwî. Tohò weégi kîî werê tí'saro me'ra, diakî hí niisé me'ra âpêrâre Jesu yeé kitire werê turiaki niîwî. Tohò weemígi, João kîî masaré wamé yee'ke di'akîre masíki niîwî. Espírito Santo kîî dihatá'ke pe'ere masítiki niîwî. ²⁶ Kîî neê uiró mariró wákû tutuaro me'ra Judeu masa naâ nererí wi'lipi Jesu yeé kitire werêki niîwî. Be'ró Priscila, Áquila tí'ókârâ niîwâ kîî weresére. Teeré werékâ tí'órâ, kîî re naa yaá wi'lipi miáakârâ niîwâ. Toopí kîî re áyuró Jesu yeé kitire kîî masítimi'kere diakî hí ni'kokârâ niîwâ.

²⁷ Be'ró Apolo "Acaiapi wa'â sî'risa" niiká tí'órâ, Êfesokâharâ Jesuré êho peórâ kîî re papêra ohâ basakârâ niîwâ. Tii pûrire Acaiakâharâ Jesuré êho peórâpire ohâ o'okârâ niîwâ. A'tíro niî ohâkârâ niîwâ: "Áyuro yê'êya Apolo kîî toopí ehaká", niî ohâ o'okârâ niîwâ. Ô'ákî hi toó Acaiakâharâre naâre ma'ígi, kîî makí Jesuré êho peókâ weêki niîwî. Naâreta Apolo kîî bu'esé me'ra Acaiapi ehâgi, wákû tutuase o'ô nemokí niîwî.

²⁸ Kîî niî pe'tirâ i'yóropi Judeu masare kîî werê me'rise me'ra dokâ ke'a mihakâ weêki niîwî. Kîî Ô'ákî hi yeekâhase ohâka pûripi bu'ê, naâre werêki niîwî:

—Ô'ákî hi kîî besé'ki marí yoaká yuú kue'ki niîmi Jesu, niîki niîwî. Kîî áyuró diakî hí bu'ê werê me'rikâ, kîî re naâ mehêkâ niî masítikârâ niîwâ.

Paulo kîî Êfesopi bu'ê'ke niî'

19 Apolo Corintopi niirí kura Paulo pe'e i'miáse bu'upare yi'riáa, Êfesopire ehâki niîwî. Toopí âpêrâ Jesuré êho peórâre boka ehâki niîwî. ² Naâre sêri yâ'aki niîwî:

—Misâ Jesuré êho peórâ, Espírito Santore yê'êri? niîki niîwî.

Naâ yi'tfîkârâ niîwâ:

—Yê'êtiwi. Ísâ “Espírito Santo niísami” niiká ti'otírã niíkãti, niikãrã niîwã.

³—Too pûríkãre misã wamê yee no'orã, yê'e nohó me'ra wamê yee no'ori? ní, naãre sêrí yã'a nemoki niîwí Paulo.

—João kíî bu'ê wamê yeero nohota ísãre wamê yeewã, niikãrã niîwã.

⁴Paulo naãre niíki niîwí taha:

—João wamê yeeki niîwí masá naã yã'ãro weeséti'kere bihá weti díka yuúka be'ro. João a'tíro niíki niîwí: “Yí'í be'ro ni'kí a'tígisami. Kíî re êho peóya”, niíki niîwí. Kíî tohó ní werê'kita niími Jesu, niíki niîwí Paulo.

⁵Kíî naãre werê tohaka be'ro naã Jesuré êho peókã í'yági, wamê yeeki niîwí. ⁶Be'ró naã dipopápire kíî yeé amúkãrire yãa peóki niîwí. Tohó weerí kurata Espírito Santo naãpire dihatáki niîwí. Kíî naãre dihatákã, apêye uúküsere uúkú masitimi'kere uúkú ni'kakãrã niîwã. Apêye kê'rare Ô'ákí hi kíî werê dutisere kíî wãkusé o'oró me'ra werêkãrã niîwã. ⁷Naã ní pe'tirá niîrã, doze wa'tero imiã niikãrã niîwã.

⁸Paulo tii makápi nígi, i'tiárã muhipú Judeu masa naã nererí wi'ipi wákú tutuaro me'ra bu'ê sihagi wa'ã mihaki niîwí. Ô'ákí hi ní pe'tirá wiôgi niími niisére naã Jesuré êho peoáto nígi pütro werêki niîwí.

⁹Apêrã ni'karerã tí wi'ipi niîrã kíî weresére tí'ó ti'satikãrã niîwã. Neê êho peotikãrã niîwã. Jesu yeekãhasere masá naã ti'óropi yã'ãro buhíkã'kãrã niîwã. Tohó weégi Paulo naã me'ra niími'ki kô'ã wiha wa'ãki niîwí. Ní pe'tirá Jesuré êho peórãre kíî me'ra tí wi'ipi niîrãre pihí wihaki niîwí. Be'ró kíî imí kohori níki Tirano wamêtigi yãa wi'i bu'erí wi'ipi masaré bu'êki niîwí. ¹⁰Piã ki'ma bu'êki niîwí. Tohó weérã tí dí'ta Ásiakãharã tí'ó pe'tikã'kãrã niîwã Jesu yeé kitire. Judeu masa, apêrã Judeu masa niîtirã kê'ra ti'ókãrã niîwã kíî weresére.

¹¹Paulo tii makápi niiká, Ô'ákí hi kíî me'rata pehé áyusé weé í'yo mihaki niîwí. ¹²Tohó weégi Paulo kíî basi wa'átimikã, apêrã kíî yeé su'tí bu'íkãhase tuu weé kúu'ke su'tire, kíî yeé nesurire miãa mihakãrã niîwã do'átirã tiro, wãtiã sãháa no'o'kãrã tiropi. Teé me'ra do'átimi'kãrã yí'riã mihakãrã niîwã. Wãtiã sãháa no'o'kãrãre kô'ã wíro miha no'okãrã niîwã.

¹³⁻¹⁴Tiitaretã apêrã masá wãtiã kô'ã wíro sihari masa Éfesopire etãkãrã niîwã. Naã sete niikãrã niîwã. Ceva wamêtigi pô'ra ni'kí pô'rata niikãrã niîwã. Kíî ni'kí Judeu masa sacerdotea wiôgi niíki niîwí. Naã Jesuré êho peotimírã, Paulo weeró noho naã kê'ra Jesu wamére pisú tíharã, wãtiãre kô'ã wíro sí'rimikãrã niîwã. Tohó weérã wãtiã sãháa no'o'kãrãre kô'ã wírorãtirã a'tíro niikãrã niîwã:

—Wãtiã misã masápire niîrãre wihãa duti' Jesu, Paulo kíî werê sihagi wamê me'ra.

¹⁵Naã tohó niiká, wãti naãre yí'tiki niîwí:

—Yí'í Jesuré masí! Paulo kê'rare masí! Misã pûríkãre masítisa! Noa nohó níiti misã? niíki niîwí.

¹⁶Naãre tohó níka be'ro masí wãti sãháa no'o'ki naãre bu'pu kehé pehaki niîwí. Naãre ipíti paãki niîwí. Kamí da're, naa yeé su'tiré paã tí're pe'okã'ki niîwí. Ni'ká pee naãre paãkã'ki niîwí. Naã pe'e neé a'metíkãrã niîwã. Naã su'ti marírã oma wihã wa'ákãrã niîwã tí wi'ipi ni'kãrã. ¹⁷Tii maká Éfesopi niîrã Judeu masa, apêrã Judeu masa niîtirã ní pe'tirá tí'ó se'sa wa'ákãrã niîwã tohó wa'asére. Teeré tí'ó ikiã, Jesuré wio pesãse me'ra wãkusétikãrã niîwã.

¹⁸Tohò weerã pãharã masá Jesuré êho peórã, masá naâ ti'óropi werê yi'rikarã niĩwã naâ too dipóropi masaré dohorê'seti'kere, naâ yaĩ weeró noho niĩséti'kere. ¹⁹Pãharã tohò weé'karã papérare naâ tee nohó bu'ê'ke turirire masá naâ i'yóropi i hã kô'a pe'okã'karã niĩwã. Naâ i hã'ke turiri wapatíro naâ ba'pã keokã, cinquenta mil niyéru kuhiri wapa bihíse kuhiri wiháakaro niĩwã. ²⁰Tohò weé Jesuré pãharã êho peó nemokãrã niĩwã. Kĩi yeé kiti niĩ pe'tiropi se'sákaro niĩwã.

²¹Be'ró Paulo wãkũki niĩwã: “Yi'ĩ Jerusalépi toháagiti. Toopí wa'ági, Macedônia, Acaia di'tapi yi'riágiti. Jerusalére kã'ró niĩ keho, yi'riágiti taha Romare i'ya sihagi wa'ági”, niĩki niĩwã Paulo. ²²Tohò weégi piãrã kíĩre wee tamúrãre Timóteo, Erastore Macedóniapi o'òo' yuu mi'taki niĩwã. Kĩi pe'e Ásia di'tapita tohákã'ki niĩwã.

Éfesopi kumúkã wa'á'ke niĩ'

²³Tiítareta Paulo kíĩ Éfesopi niĩká, Jesuré pãharã êho peóse bu'iri pũuro kumúkã wa'ákaro niĩwã. ²⁴Teé kumúkãre wã'kóki niĩwã ni'kí Demétrio wamétigi. Kĩi así pa'ase prata wamétisere da'rari masi niĩki niĩwã. Teé así pa'ase me'ra Diana wamétigore naâ êho peóse wi'seriakãre yeé, duã mihaki niĩwã. Diana naâ êho peógo naâ yeé'ko niĩko niĩwã. Teé wi'seriakãre duará Demétrio, ãpêrã kíĩ me'ra da'rá ko'terã pahiró wapá ta'a mihakãrã niĩwã. ²⁵Be'ró pãharã Jesuré êho peókã i'yãgi, kíĩ me'rakãharã, ãpêrã naâ weeró noho da'rasétirãre neêo kũuki niĩwã. Naâ nerêka be'ro naãre niĩki niĩwã:

—Misã áyuró masi! Marí a'té da'rasétise me'ra áyuró wapá ta'a niĩkã!

²⁶Misã kê'ra Paulo weresére ti'ó yã'aya. Marí êho peórã masá naâ yeé'kãrãre “katisé kiorã meheta niĩma. Ô'ákĩ hi weeró noho niĩtima”, niĩ werê sihagi weemá. Kĩi tohò weresére a'tokãharã pãharã êho peórã weemá. A'tokãharã di'akĩ êho peósetirã weetima. Pãharã êho peórã weemá. A'ti di'ta Ásiakãharã kê'ra kíĩ weresére êho peóma. ²⁷Tohò weéro maríre a'té wio pesá butia! Marí da'rasére masá yã'ãro wãkúrãsama. Teeré duutírãsama. Apêye kê'rãre marí êho peógo áyú butia'go yaá wi'i mehó niirí wi'i tohákã'rosa! A'tóka terore Ásiakãharã, niĩ pe'tiropi kãharã koôre êho peóma. Masá Paulo weresére êho peórã, siãpe me'ra koôre êho peó du'ukã'rãsama, niĩki niĩwã Demétrio.

²⁸Naâ kíĩ tohò niĩká ti'órã, ipíti uã, karíkũkãrã niĩwã:

—Diana Éfesokãharã wiógo áyú butia'go niĩmo.

²⁹Ãpêrã kê'ra teeré ti'ó, toó niirã waroa áyuró karíkũ se'sa wa'ãkãrã niĩwã. Tohò karíkũrãta Gaio, Aristarco wamétirãre yê'ê, soharó me'ra wehê wã'kakãrã niĩwã pahirí wi'i tii makãkãharã naâ nereré wi'ipi. Naâ Macedóniakãharã Paulo me'ra sihá'kãrã niĩkãrã niĩwã. ³⁰Paulo kê'ra kíĩ basi masá pãharã tiropi naâ me'ra uúkũgi wa'ági wa'ã si'rimiki niĩwã. ãpêrã Jesuré êho peórã pe'e kíĩre wêhe boósama niirã, neê du'óo'tikãrã niĩwã.

³¹Ãpêrã kê'ra Ásiakãharã wiórã Paulo me'rakãharã kití o'òo'kãrã niĩwã kíĩre: —Masá pãharã wa'teropi neê wa'átikã'ato, niĩ kití o'òo'kãrã niĩwã.

³²Naâ toopí nererã mehêkã di'akĩ no'ó naâ iaró karíkũ ma'akã'kãrã niĩwã. Naâ de'ró weerã tirã a'topí marí nerêti? niisere neê masítikãrã niĩwã. ³³Naâ pãharã tí wi'ipi niirí kurata masá i'yóropi Judeu masa naâ akawerégi Alexandre wamétigire tuu kehê ni'kokãrã niĩwã. Toó karíkũrãre wereáto niirã tohò weékãrã niĩwã. Kĩi naãre di'ta marí dutigi amúkãre yũu moroki niĩwã. Ísã Judeu masa bu'iri moó' niisere werê si'rimiki

niŵwĩ. “Paulo kĩĩ werê sihase ĩsa yeékãhase meheta niĩ”, niĩ sĩrimiki niŵwĩ. ³⁴Naã kĩĩre Judeu masi niĩmi niĩ ĩ'yã masirã, a'rí kē'ra Dianare êho peótisami niĩrã, maata ni'kãro me'ra karĩkũ mahakãrã niĩwã:

—Diana Éfesokãharã wiôgo äyú butia'go niĩmo. Piã hora teerê tohõ karĩkũ nu'kukã'kãrã niĩwã.

³⁵Be'ró ni'kĩ tii makãkãharã wiôgipi naãre di'ta marĩkã weéki niĩwĩ. Naãre niĩki niĩwĩ:

—Marĩ a'ti makã Éfesokãharã Diana äyú butia'go êho peóri wi'ire ko'terã niĩ'. Koõ bahusê weeró noho yeê'kere i'mĩsepi dihãti'kere ko'terã niĩ'. Niĩ pe'tirokãharã a'teré masísama. ³⁶Neê ni'kĩ “Misã teerê ko'terã niĩ wee’”, niĩ masítisami marĩre. Tohõ weerã misã uasére toõ kã'rota du'uyã. Diakĩ hí wãkũ mi'tatimirã, yã'aro weetikã'ya. ³⁷Á'rã misã miĩti'kãrã apêye nohoakã marĩ êho peóse wi'serikãhasere neê yahatikãrã niĩama. Marĩ êho peógore yabítikãrã niĩama. Naã weetímikã, misã naãre mehõ waro miĩtikãrã niĩapi. ³⁸Demétrio, kĩĩ me'ra da'rarã ãpêrã masaré werê sãa sĩ'rĩrã, marĩre bese wiãropi werê sãarã wa'aáto. Teê niĩáteheta na'ro beserĩ masa beserã niĩama. ³⁹No'ó apêye noho misã iasére sêrĩ sĩ'rĩrã, wiõrã naã a'ti makãkãharãre nerê dutikã, misã iasére uúkũya. ⁴⁰Ni'kakã marĩ karĩkũ'kere romano masa wiõrã “Marĩre yi'rí ni'karã weesamá”, niĩ wãkũrãsama. Marĩ tohõ karĩkũro bahuró karĩkũ ma'akãrã weeãpi. Tohõ weerã romano masa naã werê sãakã, marĩre de'ró niĩ yi'titã basiótisa', niĩki niĩwĩ Éfesokãharã wiôgi.

⁴¹A'té uúkũ yapatĩ, “Toõ kã'rota niĩ”, niĩki niĩwĩ. Kĩĩ “Misa yeé wi'seripi wa'ãya” niĩkã ti'órã, wiháaste pe'tia wa'ãkãrã niĩwã.

Paulo Macedônia di'tapi, Grécia di'tapi kĩĩ sihã'ke niĩ'

20 Kumũkã pe'tika be'ro Paulo Jesuré êho peórãre werê kasa ni'kogiti pihõki niĩwĩ. Kĩĩ werêka be'ro naãre we'êriti, wa'ã wa'ãki niĩwĩ Macedônia di'tapi. ²Tookãhãse makaripi yi'riãgi, tookãhãrãre kĩĩ weresé me'ra nemoró wãkũ tutuase o'õ nemo wã'kaki niĩwĩ. Tohõ weé wã'ka, ehãki niĩwĩ Grécia di'tapire. ³Toopĩ i'tiã muhipũ tookãhãrã me'ra tohãki niĩwĩ. Be'ró kĩĩ Síriapi yukĩ si me'ra wa'ãgiti weemĩgi, kitĩ ti'õki niĩwĩ Judeu masa mi'ĩre wêherã tirã weeãma niĩsê kitire. Tohõ weégi “Meharó yi'ĩ a'tika ma'a Macedõniapita wa'ãgiti taha”, niĩ wãkũki niĩwĩ. ⁴Kĩĩ wa'akã, kĩĩ me'ra wa'ãkãrã niĩwã Beréiakĩ hi Sópater wamêtigi, Tessalõnicakãharã piãrã Segundo, Aristarco wamêtirã. Tohõ niĩkã Derbekĩ hi Gaio wamêtigi wa'ãki niĩwĩ. Ápi Timóteo, ãpêrã Ásiakãharã piãrã Tíquico, Trófimo wamêtirã wa'ãkãrã niĩwã. Be'ró Filipopire etãwã. Yi'ĩ Luca kē'ra Filipopi ni'ki wa'ãwi taha naã me'ra. ⁵Naã ĩsã díporo Filipopi ni'kãrã wihã wã'kawã. ĩsãre Trõadepi ko'tekãrã niĩwã. ⁶Pãu bikiasé me'ra moretika ba'arĩ bosé nimi be'ro ĩsã kē'ra Paulo me'ra naãre siru tuúwi Filipopi ni'kãrã. Tohõ siru tuú wã'karã, yukĩ si me'ra naã wa'ã'karopita ĩsã kē'ra wa'ãwi. Wa'ã, ni'kãmukãse nimiri be'ro Trõadepire ehãwi. Toopĩ ĩsã me'rakãharã ĩsãre põo tãrĩwã. Toopĩre ni'kã semana tohã ni'iwĩ.

Paulo Trõadepi birĩ diha wẽrĩ'kipire masó'ke niĩ'

⁷Soorĩ nimi yamĩpi põo tãrĩrãtirã nerêwi. Paulo põo tãriãtoho díporo masaré bu'êwĩ. Kĩĩ ape nimĩ wa'ãgiti wee yuúgi, naãre yoakã bu'êwĩ. Teé yamĩ dekopi bu'ê du'uwĩ. ⁸⁻⁹ĩsã i'tiã kasãtiri wi'ĩ bu'ĩkãha tũkupĩ nerêwi.

Tii tükúpire pehé s'í'óo'sepa níwí. Ní'kí ma'mí Êutico wamêtigi janela sopepi duhíwí. Paulo yoaká uúkú yuuká, kíî re wihá ehâ yí'riakaro níwí. Kíî kárí yí'ri, birí diha wa'áwí nukúkâpi. Tii tükúpi ní'kárâ kíî tiropi diháa, kíî wérí'kipire wehê wá'ko dípowâ. ¹⁰ Paulo kê'ra diháa, mu'rí ke'a, kíî re paâ bí'a wehê wá'kowí. “Katími yuhúpi. Wákú ke'titiká'ya”, níwí. ¹¹ Paulo kíî re masóka be'ro ísâ opáturi miháwi tii tükúpita taha. Kíî ísâre si'orí pōo tērise o'ô, uúkú nemowí taha teê bo'rêa mihatikâpi. Be'ró werê toha ní'ko, wiháa wa'áwí. ¹² Kíî wa'âka be'ro Êutico wérí'kipi masá'kire toopí nerê'kárâ kíî yaá wí'ipi miáawâ. Kíî masaká, naâ pūuro e'katíse me'ra tohawá.

Paulo kê'ra Trôadepi ní'kárâ Mileto wamêtiri makapi wa'â'ke níi'

¹³ Be'ró Paulo ísâre Trôadepi níirâre diâpi wa'á yuu dutiwí Assô wamêtiri makapi. Tohō weérâ toopí wa'áwi. Paulo kíî wa'á s'í'ri'karo nohota ma'âpi wa'âki níwí. ¹⁴ Ísâ kíî re Assôpi boka ehâ, kíî ísâ me'ra diâpi wa'áwí. Be'ró taha ísâ Mitilene wamêtiri makapi wa'áwí. ¹⁵ Toopí ehâ, ape ními yí'riáwi Quio wamêtiri níkiro pi'topi. Toopí kárí, ape ními yí'riáwi taha. Yí'riáa, ehâwi Samo wamêtiri níkiropire. Toó yí'riáa, ehâwi Trogílio wamêtiri makapi taha. Toopí káriwí. Ape ními wa'á, ehâwi Mileto wamêtiri makapi. ¹⁶ Ásiapire yoaká níi s'í'ritigi, “Éfesore diakí hí yí'rirá”, níwí Paulo. Kíî sohâ yí'riawí. Apé tero weégi kíî re basiókâ maa, Pentecoste bosê ními díporo maatá Jerusalépi níi yuu s'í'ri tohawí.

Paulo Éfesokáharâ Jesuré êho peórâre si'orí níirâre werê tio'ke níi'

¹⁷ Miletopi níigita, Éfesokáharâ Jesuré êho peórâre si'orí níirâre Paulo kití o'ôo'wí:

—Toopíre wa'á wee! A'topí yí'î re pōo tēri uúkūrâ a'tiá, níi o'ôo'wí.

¹⁸ Naâ etaká í'yâ, naâre níwí:

—Misâ áyuró masí' yí'î misâ wa'teropire weeséti'kere. Yí'î neê waro Ásiapi etâgi weeséti ní'ka'kere, teê yí'î níi tiogipi wee yapá da'reo'kere misâ áyuró masísa. ¹⁹ Yí'î marí wiôgi dutiró weegi níigi, “Yí'î masiró me'ra uúkú”, neê níitiwi. Masá Jesuré êho peotiká utíkati. Yí'î re Judeu masa naâ wehê s'í'ri wapaká, yí'î pi'etikáti. ²⁰ Yí'î misâ nerê wiaropi, no'ô misa yeé wí'seripi misâre wee tamúse nohore ya'yiótiwi. Werê pe'oká'wi. ²¹ Judeu masare, Judeu masa níitirâ kê'rare a'tíro werêwi: “Misâ yâ'áro weesétisere bihá weti díka yuúya. Jesu marí wiôgire êho peóya”, níwí. ²² Yí'î ní'kâroaká Jerusalépi wa'âgi weé! Espírito Santo yí'î re dutí'karo nohota. Toopí yí'î re de'ró wa'aró wa'ârosa! Masítisa! ²³ A'té di'akíre masí! Níi pe'tise makaripi yí'î wa'asétiri níki Espírito Santo yí'î re werêwi: “Masá mí'î re bu'íri da'rérí wí'ipi sōróo, mí'î re pi'etiká weerásama”, níi werê yuuwí. ²⁴ Naâ yí'î re tohō weerásama níimigi, wákú ke'ti wee! Yí'î katirí imí kohore ma'í wee! Marí wiôgi Jesu kíî da'rasé kúú'ke púrikâre pe'ó s'í'risa! Ô'âkí hí masá níi pe'tirâre ma'ímí níisé kitire werê dutiwí yí'î re.

²⁵ Yí'î misâ tiropi níigi, Ô'âkí hí níi pe'tirâ wiôgi níimi níisé kitire werê síhawi. Ní'kâroakâre “Misâ neê ní'kí yí'î re í'yâ nemosome maha”, níi tí'ó yâ'asa! ²⁶⁻²⁷ Yeé bu'íri meheta nífrosa! misâ í'mí sepi wa'âtiká. Yí'î misâre teê níiáthereta werê pe'oká'wi. Níi pe'tise Ô'âkí hí misâre werê dutí'kere neê kâ'roaká ya'yiótiwi.

²⁸Misâ basi pe'e ko'têya. Êfesopi toháarã, âpêrã Espírito Santo misâre ko'tê duti no'o'kãrã kê'rare ko'têya. Ô'âkî hi maki wêrisé me'ra naã kê'ra marí weeró nohota kîî pō'rã niîma. Tohô weerã naãre ovelha ko'terã naa yarã ovelhare âyuró ko'terã weeró nohota âyuró ko'têya. ²⁹Yi'î wa'âka be'ro âpêrã niî soorã a'tîrãsama. Yaîwa ovelhare ba'â'karo weeró noho misâ Jesuré êho peómi'kere pe'tikã weé sî'rîrãsama. ³⁰Misâ tiro niirã kê'ra Jesuré êho peórãre naã bu'esé pe'ere siru tuuáto niirã niî soose wã'korãsama. ³¹Tohô weerã misâ naã niî soori niirã, âyuró ko'têya. Wãkúya. I'tiã ki'ma imî kohori, yamîri niî pe'tirã misâ nikire utisé me'ra bu'êwi.

³²Ni'kãroakãre maha misâre ko'teáto niîgi yi'î Ô'âkî hire sêri basã kúugiti. Kîi yeékãhase kitire ti'órã, misâ masîrãsa' Ô'âkî hi masaré ma'isêre. Kîi misâre tutuakã weegísami. Ô'âkî hi “Niî pe'tirã yi'î besé'kãrãre âyusé o'ôgiti”, niîki niîwi. Kîi niî'karo nohota misâre o'ôgisami. ³³Yi'î neé iotíwi âpêrã yee niyêrure, naa yeé su'tiré.

³⁴Misâ âyuró masí! Yi'î basi da'rasé wapa me'ra niî pe'tise yi'î, yi'î me'rakãharã iasé nohore bokawí. ³⁵Yi'î tohô weégi, âpêrãre wee tamúseré misâre i'ýowí. Marí tohô da'ra tîhãrãta, pahasé kiorãre wee tamúro iá! Wãkúya Jesu marí wiôgi kîî niî'kere. “Apêye noho o'ogí pe'e ye'egí nemoró e'katsíami”, niîki niîwí Jesu, niî weré tiowí Paulo Êfesokãharã Jesuré êho peórãre si'orí niirãre.

³⁶A'teré tohô niî toha ni'ko, Paulo naã niî pe'tirã me'ra ehã ke'a, Ô'âkî hire sêriwí. ³⁷Ô'âkî hire sêrí toha, naã niî pe'tirã utí tîharã, pûüro ma'isê me'ra kîîre paã bi'a, we'êriti tiowã. ³⁸Naã “Misâ yi'îre i'ýã nemosome maha” niikã ti'ô'kãrã niî tîharã, pûüro bihã wetirã tohawã. Be'ró kîîre petã yukî sipi tuu soówa.

Paulo Jerusalépi wa'â'ke niî'

21 Êfesokãharã Jesuré êho peórãre si'orí niirãre we'êriti tio, yukî si a'mé do'kawihopi mihã sãha, wa'ã wa'ãwi. Wa'ã, diakî hí p'êa ehãwi Cós wamêtiri makapi. Toopí kãrí, ape nimí yi'riãwi Rode wamêtiri makapi. Tii makãre yi'riãã, ehãwi Pátara wamêtiri makapi taha. ²Toopíta ísã apêwi me'ra Fenicia tiro wa'apihípi mihã sãha, wa'ã wa'ãwi. ³Wa'ã, Chipre nikirore i'ýã wã'ka, tii nikíro kúúpe' pe'e tohawí. Toó yi'riãã, Síría di'tapire etãwi. Etã, Tiro wamêtiri makapi mahãawi. Toopí tiwí da'rarã apeká naã duré dihokã, ísã kê'ra tiwipí sãyã'kãrã dihãawi. ⁴Toopí ísã Jesuré êho peórãre boka ehãwi. Naã me'ra ni'ká semana tohá ni'wi. Naã Espírito Santo masisé o'ô no'o'kãrã Paulore “Mi'î Jerusalépi wa'âtikã'ya mi'îre wêherí”, niî werêwã. ⁵Naã tohô niimikã, ísã “Tiikése nimiri toharã ti” niika be'ro wa'ã wa'ãwi taha. Ísãre niî pe'tirã, naã nimosã numia, naã pō'rã ba'pãti tiowã petãpi. Ísã niî pe'tirã nukúporopi ehã ke'a, Ô'âkî hire sêriwí. ⁶Sêrí toha we'êriti, ísã yukî sipi mihã sãhawí. Naã pe'e kê'ra naa yeé wi'seripi toháã wa'ãwã.

⁷Ísã Tiro wamêtiri makapi niî'kãrã yi'riãã, etãwi taha Ptolemaida wamêtiri makapi. Toopí Jesuré êho peórãre a'mêri boka ehã uúkúwi. Ni'ká nimi naã me'ra tohawí. ⁸Ape nimí yi'riãã, etãwi taha Cesaréiapire. Toopíre etã, ísã Filipe Ô'âkî hi yee kiti weré kusiagi yaã wi'ipi kãriwí. Kîi me'ra toopí toháã'wi. Filipe too dipóro Jerusalépire âpêrã seis me'ra ba'asé etiãkíhi naã bese kúú'ki niîwí. ⁹Kîi me'ra kîi pō'ra numiã ba'pãritirã numia marãpi simia moorã niîwã. Naã Ô'âkî hi kîi uúkú'kere weré turiarã niîwã.

¹⁰Īsâ pehête nimiri niika be'ro ni'kí Judéiakī hi Ágabo wamêtigi etâwī. Kīī Ō'âkī hi uúkū'kere werê turiagi niŵī. ¹¹Īsâ tiro ehâ, Paulo yaa daá ehêri turi daare mií, kīī basi kīī yeé amúkari, kīī yeé di'pókari pi di'tewī. Di'té toha, ĩsâre niŵī:

—Espírito Santo a'tíro niíami yi'í re: “Mi'í a'ti daá me'ra di'té'karo weeró noho Judeu masa Jerusalépi a'ti daá wiógire di'terásama. Naâ Judeu masa niítirâre o'drásama kīī re yâ'âro wee dutirâ”, niíami Espírito Santo, niŵī Ágabo.

¹²Kīī tohō niiká ti'orâ, ĩsâ, âpêrâ Cesaréiakāharâ Paulore “Neê Jerusalépi wa'âtikā'ya”, niimiwi.

¹³Kīī pe'e ĩsâre niŵī:

—Mísâ neê utítikā'ya. Yi'í re tohō weerâ, ipíti bihâ wetise o'orâ weé!. Naâ yi'í re di'té si'rikâ, yi'í naâre “Di'tetikā'ya”, niísome. Jerusalépi naâ yi'í re Jesu yeé bu'iri wêhé si'rikâ, yi'í e'katise me'ra wêrígiti, niŵī Paulo.

¹⁴Īsâ kīī re de'ró ka'mú ta'a masiti, Ō'âkī hi kīī de'ró iaró weeáto niŵrâ tohō du'úkâ'wi.

¹⁵Be'ró ĩsâ, ĩsa yeé durê, Jerusalépi wa'â wa'âwi. ¹⁶Âpêrâ pehêterâ toó Cesaréiakāharâ, Jesuré êho peorâ ĩsâre ba'pâti wā'kawâ. Ni'kí naâ me'ra Menasó wamêtigi yoakâ Jesuré êho peósetigi Chipre nikirokī hi niŵī. Jerusalépire ĩsâ kīī yaa wi'ipi kârirâ wa'âwi.

Paulo Jerusalépi Tiago, âpêrâ Jesuré êho peorâ si'orí niirâ me'ra uúkū'ke nií'

¹⁷Īsâ Jerusalépire etaká, ĩsâre Jesuré êho peorâ e'katise me'ra pōo tēriwâ. ¹⁸Īsâ etâka nimi ape nimí pe'e Paulo Tiagore í'yâgi wa'âgi ĩsâ me'ra wa'âwī. Toopíre nií pe'tirâ Jesuré êho peorâre si'orí niirâ kīī me'ra niŵwâ. ¹⁹Paulo naâ me'ra uúkū toha, Judeu masa niítirâ tiropi nií pe'tise Ō'âkī hi kīī me'ra weé'kere ni'karé tee níki werê birowī.

²⁰Naâre tohō nií werêka be'ro Ō'âkī hire “Áyú butia'gi nií!” niŵwâ. Be'ró Paulore niŵwâ:

—Mi'í áyuró masísa! Pâharâ waro Judeu masa Jesuré êho peorâ niíma. Naâ Moisé kīī dutí'kere nií pe'tirâre pūuro wee dutirâ weemá. ²¹Âpêrâ masá a'tíro nií uukaháma mi'í re. “Mi'í Judeu masa niítirâ yaa di'tapi niígi, Judeu masa toopí niirâre Moisé dutí'kere wee dutitiapa'ro. Naâ pōrâ o'rekihí yapa kaserore yehê kō'a dutitiapa'ro. Tohō niiká marí Judeu masa weesétise noho kê'rare wee dutitiapa'ro”, tohō nií uukaháma âpêrâ mi'í re. ²²Naâ mi'í a'topí ehaápi niisé kitire ti'orâ, nerérásama. Too pūrîkâre de'ró weé si'risari? ²³Mi'í a'tíro weeká, áyu boósa!. Imiá ba'pâritirâ niíma a'toré. Naâ Ō'âkī hire “Apêye noho tohō weerâ ti”, niikārâ niíama. ²⁴Naâ me'ra mi'í Ō'âkī hi wi'ipi wa'âya. Naâ Moisé dutí'karo nohota weerâ weeáma. Naâ yâ'âro niiséti'kere Ō'âkī hi naâ me'ra áyuro e'katí dutirâ dika yuúrâ weeáma. Mi'í kê'ra naâ weeró nohota weeyá. Nií pe'tise wa'íkîrâ naâ Ō'âkī hire ĩ há morose wapare naâre mi'í wapa yeé basaya. Mi'í tohō weéka be'ro naâ poárire seê kō'a dutirásama. Nií pe'tirâ Judeu masa mi'í tohō weeká, mi'í re kití “Tohō nií ma'akārâ weeápâ”, niirásama. “Kīī kê'ra Moisé dutí'kere áyuro weegí niími”, niirásama.

²⁵Īsâ sō'ó niika teropi Jesuré êho peorâ Judeu masa niítirâre papéra dutirí pūri ohâ tohawi naâ weeátehere. Wa'íkí di'í âpêrâ nohore Ō'âkī hi mehereta êho peorâ naâ wêhé ĩ há moro'kere ba'â dutitiwi. Nií pe'tirâ wa'íkîrâ yee diíre, wa'íkîrâ naâ wamî taha áriá sure'kārâ nohore ba'â dutitiwi. Âpêrâre

a'me tǎrá dutitiwi naâ nimosá numia, naâ marapí simia nítirāre, nií ohá o'owi Judeu masa nítirāre, niíwā Jesuré êho peórāre si'orí niirá Paulore.

²⁶ Paulo pe'e "Ai", niíwī.

Tohō weégi sō'ó niíkarā ba'pāritirāre miáa, ape nimí pe'e naâ yā'áro niisétí'kere du'ú dika yuurá wa'árā Ō'ákī hi wi'ipi wa'áwā. Tíi wi'i Ō'ákī hi wi'ipi sáhāa, Paulo sacerdotere werêki niíwī:

—Ni'ká semana di'sá' á'rā yā'áro niisétí'kere du'ú dika yuuátoto. Nií tiori nimire naâ masá níki ovelhare wêhé o'órāsama Ō'ákī hire, niíki niíwī Paulo.

Paulore Ō'ákī hi wi'ipi po'peapi niigire yē'ê wiháa'ke nií'

²⁷Naâ yā'áro niisétí'kere dika yuú, naâ āyuró tu'á eha boro āpêrā Judeu masa Ásiakāharā Paulore kīî Ō'ákī hi wi'ipi niiká i'yākārā niíwā. Kīî re i'yārā, āpêrā masá tíi wi'ipi niiráre uāro sáhakā weékārā niíwā. Naâ kīî re yē'êa, karíkūkārā niíwā:

²⁸—Īsā akawerérā, ĩsāre wee tamúrā a'tiá. Ā'ritá niími nií pe'tiro maríre yā'áro uúkūse me'ra dohoré' kusia'ki. Kīî "Judeu masa yā'á niíma", nií kusiami. "Moisé kīî dutí'ke wapa marí'", niími. A'tí wi'i Ō'ákī hi wi'ipi kē'rare "Yā'á nií'", nií bu'ê kusiagi weemí. Apêye maa taha grego masare a'tí wi'ipire mii sáhátiapi. Judeu masa nítirā grego masa a'tí wi'ipire de'ró sáhátita basió wee'. Kīî a'tíro weégi, a'tí wi'ipi yā'asé marirí wi'ire dohoré'gi weeápi, nií weré sākārā niíwā.

²⁹Naâ toj dipóro Éfesokí hi Judeu masi nítigi Trófimo wamétigire Paulo me'ra niiká i'yākārā niíwā makâpi. Tohō i'yākārā nií tīharā, naâ "Kīî re Ō'ákī hi wi'ipi mii sáhápi", nií wākūkārā niímiwā.

³⁰Naâ tohō niiká ti'órā, tii makákāharā nií pe'tirā uāro sáhawā. Tohō weerā soharó me'ra naâ oma sáhá, Paulo tiropi ehâ, kīî re yē'ê, Ō'ákī hi wi'ipi niigire wehé wihawā teé sopé pi'topi. Be'ró maata tíi wi'ipi sopéire āyuró bi'ákā'wā kīî tíi wi'ipi du'ti sáhári niirā. ³¹Naâ Paulore wēherá tirāpi weemíwā. Naâ wēhé si'riri kura āpêrā masá surára wiógipire werêrā wa'ákārā niíwā. A'tíro niíkarā niíwā:

—Nií pe'tirā a'ti maká Jerusalé kāharāre kumúkā wa'áro weeápi, nií werêkārā niíwā surára wiógipire. ³²Kīî tee kitíre ti'ógi, kīi yarā surárare neré duti, āpêrā kīî me'rakāharā wiórā kē'rare neêo, omá wā'katikārā niíwā naâ tiropi. Be'ró naâ tohō a'tiká i'yārā, Paulore paāmi'kārā paā du'ukā'wā.

³³Be'ró surára wiógi Paulo tiropi wa'á, kīi yarā surárare yē'ê duti, piá daa kome daári me'ra di'te dutíwī. Tohō weé tohaka be'ro masaré "Noá nífti á'ri? De'ró weeáti?" nií sēri yā'awī.

³⁴Kīî tohō niiká, masá pe'e āpi mehêkā, āpêrā kē'ra mehêkā no'ó iaró karíkū ma'akā'wā. Tohō weégi surára wiógi pe'e ti'ó su'ria wa'áwī. "Á'ri a'tíro weeámi" niisére keoró masítiwī. Tohō masíti, kīi yarā surárare miáa dutiwi naâ surára niirí wi'ipi. ³⁵⁻³⁶Naâ toopí kīî re miáakā, pāhará masá naāre siru tuúwā. Siru tuú, pūuro karíkūwā:

—Kīî re wēheyá, niíwā. Tohō weerā surára naa yaá wi'ipi sopé pi'to mihārotiro ehārā, masá "Kīî re wēheyá" niiká ti'órā, surára Paulore mii wiá mihāwā.

Paulo surára wiógi me'ra kīî uúkū'ke nií'

³⁷Tíi wi'ipi ehâ, kīî re o'ó sōrorātirā weerí kura Paulo surára wiógire grego yee me'ra "Yi'í mi'í me'ra uúkū si'risa", niíki niíwī. Kīî uúkūkā

ti'ógi, surára wiógi pe'e "Mi'í grego yeere masíti? ³⁸Too pūríkäre kārî sō'ó ni'íki Egitokí hi masaré neóo kúu wee tihági, romano masa wiórā me'ra a'me kēé'ki meheta ni'íti? Páharā wēherāre ba'páritisetiri mil ni'í'kārāre kīí yukí marirópi miáaki ni'íwī. Mi'í kīí meheta ni'íti? ni'í sērî yā'aki ni'íwī Paulore.

³⁹Paulo kīíre yi'tíki ni'íwī:

—Ni'í wee! Yi'í Judeu masi, Tarso wamētiri makakī hi ni'í. Tarso mehó niiri maka meheta ni'í Cilícia di'tapire. Yi'í ā'rā masá me'ra uúkū sī'risa, ni'íki ni'íwī.

⁴⁰Kīí tohó niiká ti'ógi, surára wiógi "Ai. Uúkūya", ni'í yi'tíki ni'íwī. Tohó weégi Paulo mihâaropi nu'kúgita, amúkā me'ra masaré di'ta marí dutiwi. Naá di'ta maríkā i'yā, Paulo masaré naa yeé hebreu masa yee uúkūse me'ra uúkūwī.

22 —Yi'í akawerérā, yi'íre ti'oyá. Yi'í misāre yeekāhāsere werégití misá yi'íre "Bu'íri moomí" niáto ni'ígi, ni'íwī.

²Be'ró Paulo naa yeé hebreu masa yee uúkūse me'ra uúkūká ti'orā, nemoró di'ta mariáwā. Paulo naāre ni'íwī:

³—Yi'í Judeu masi ni'í. Cilícia di'takí hi, ni'íkā maka Tarso wamētiri makapi bahuáki ni'íwī. A'ti maká Jerusalépi āyuró masá tu'ā eha ni'í'kowi. Yi'íre bu'él'ki Gamaliel ni'íwī. Moisé marí yēki simiāre duti'kere ni'í pe'tisere bu'él'okā'wi. Misá a'tóka terore Ó'ákí hi kīí duti'kere āyuró weesétiro nohota yi'í kē'ra weewí. ⁴Yi'í too dipóropire Jesuré ēho peórāre yā'áro weékúkāti. Ehéri pō'ra āyuká ti teé no'ó āpērāre wēhé tohagipi. Imiá, numiāre yē'ē, naāre bu'íri da'rerir wi'ipi sōróo miha dutikāti. ⁵Sacerdotea wiógi, ni'í pe'tirā Judeu masa wiórā "Kīí tohóta weewí", ni'í masisama. Naáta yi'íre papéra apo basá tihará o'óo'wā Damascokāharā Judeu masa marí akawerérāre. Yi'í tii pūrî me'ra Damascokāharā Jesuré ēho peórāre yē'ēgi wa'āmiwi. A'ti maká Jerusalépi naāre mi'íti, bu'íri da'rēgiti ni'ígi, tohó weemíwi.

Paulo kīí dika yuú'ke kitire masaré werē'ke ni'í

⁶Damascopi yi'í ehāgiti weerí kura daharí tero niiká wākūtiro i'mîsepi bipô ya'baró weeró noho yi'í tiro asisté dihati bo'rê yuua wa'āwi. ⁷Tohó wa'aká, yi'í nukúkāpi birí ke'a wa'ākāti. Toó be'roakā ni'íkí yi'íre uúkūká ti'owí. "Saulo, de'ró weégi yi'íre yā'áro weégi weeti?" ni'íwī.

⁸Teeré ti'ó, yi'í kīíre yi'tiwí: "Noá ni'íti mi'í?" ni'íwī.

Kīí pe'e "Yi'í Jesu Nazarékí hi ni'í. Yi'íreta yā'áro weégi weé'", ni'íwī.

⁹Yi'í me'ra wa'ākārā kē'ra teé asistése i'yākārā ni'íwā. Teeré i'yārā, ikiá wa'ākārā ni'íwā. Yi'íre kīí uúkū'ke pe'ere ti'otikārā ni'íwā. ¹⁰Jesu tohó niiká ti'ó, "Yi'í wiógi de'ró weegísari?" ni'í sērî yā'awi kīíre.

Kīí yi'íre yi'tiwí: "Wā'ká ni'íkaya. Wa'āya Damascopi. Toopí mi'íre ni'íkí werégisami ni'í pe'tise yi'í mi'íre wee dutiátehere", ni'í o'óo'wí. ¹¹Yi'íre kīí asisté'ke neé kapêri bahutíká weeká ti. Tohó weerā yi'í me'rakāharā Damascopi si'orí wa'ārā, yi'íre tí á wā'kawā.

¹²Tii makápire ni'íkí Anania wamētigi, Moisé duti'kere weé nu'kugi ni'íwī. Ni'í pe'tirā Judeu masa Damascopi niirā kīíre "Áyugi ni'ími", ni'í i'yāwā. ¹³Yi'í tii makápi etāka be'roakā Anania yi'íre i'yāgi ehāwí. Kīí yi'íre ni'íwī: "Saulo, mi'í opāturi i'yāgisá taha." Kīí tohó niiri kurata yi'í opāturi i'yākāti taha. Tohó wa'aká, kīíre i'yāwi yi'í tiro nu'kugíre.

¹⁴Be'ró yi'íre ni'íwī: "Ó'ákí hi marí yēki simiá ēho pe'ó'ki diporópi mi'íre beséki ni'íwī. Ó'ákí hi kīí iaró mi'íre masiáto ni'í, kúúki ni'íwī. Tohó niiká

kîî makí Jesu yâ'asé moogíre î'yâ, kîî úküsere tí'oaato níigi kûúki níwî. ¹⁵Nîî pe'tiräre nîî pe'tiropi mi'î î'yâ'kere, mi'î tí'ókere Jesu yeé kitire mi'î werê kusiagi wa'ágisa'. ¹⁶Yê'e nohó pe'e basió weeti mi'î re? Basió' püriká. Wamê yee dutiya. 'Yi'î Jesuré êho peó', yi'î yâ'âro weé'kere akobohóya', nîî sêriyá Ô'âkî hire", níwî yi'î re Anania.

**Paulo Judeu masa nîitirâ tiropi Ô'âkî hi
kîî re wa'â duti'kere werê'ke nîî'**

¹⁷Tohó wa'âka be'ro yi'î Damascopi nî'ki tohâtiwi a'ti maká Jerusalépi. Tohatá, Ô'âkî hire sêrigi wa'âwi Ô'âkî hi w'i'ipi. ¹⁸Yi'î sêrirí kura kâritímigi k'ésé weeró noho Jesuré î'yâkâti. Jesu yi'î re níwî: "Keêro a'ti maká Jerusalére wiháaya. A'ti makákâhará yee kitíre mi'î werê sihaká, neê êho peósoma", níwî.

¹⁹Yi'î teeré tí'ó, kîî re níwî: "Yi'î wiôgi, naâ âyuró masísama yeekâhasere. Nîî pe'tise Judeu masa naâ neresé w'iseri níki mi'î re êho peóräre a'mâ sâha, naâre yê'ê, bu'îri da'reri w'i'ipi kûú, paâpe kûuwi.

²⁰Estevão mi'î yeé kiti werê'kere naâ wêherí kurare yi'î k'ê'ra toopíta î'yâ nu'kuwi. Naa yeé su'tí bu'íkâhasere ko'tê basawi. 'Ayuró weerá, tohó weé bata'ma', nîî wâkuséti nu'kuwi", nîî werêwi Jesuré.

²¹Jesu yi'î re níwî: "Wa'âya. Yi'î apêropi yoarópi o'ðo'giti weé' mi'î re Judeu masa nîitirâ tiropi", níwî.

²²A'totá Paulo úküsere tí'o tiówâ. Kîî "Yi'î re 'Judeu masa nîitirâ tiropi wa'âya' níwî" niiká tí'órâ, ipíti karíkūwâ:

—Kîî re wêheýá, nîî karíkūwâ. ²³Karíkū nemo, naâ uasére î'yórâ, naa yeé su'tí bu'íkâhasere dokêo miha, di'tâ mararire ôrê dokesté moro mihawâ.

Paulo surára tiropi weeséti'ke nîî'

²⁴Naâ tohó weeká î'yâgi, surára wiôgi Paulore o'ð sôrokâ' dutiwi naa yaá w'i' po'peapi. Sôróo toha ni'ko, "De'ró weerá toð kâ'ro karíkūti?" nîî masí s'î'rigi Paulore târagítigi di'te dutíki níwî. ²⁵Naâ di'téka be'ro Paulo surára wiôgi toó ko'tegíre níki níwî:

—Misâ romano masare bu'îri besé mi'tatimirâ, târatá basióti? Basiótisa'. Romano masare dutisé tohó wee dutítisa', níki níwî.

²⁶Kîî tohó niiká tí'ógi, surára kîî re dutí butia'gi pe'ere werêgi wa'âki níwî:

—Mi'î âyuró weeápa s'î'iré. Romano masita níami kîî, níki níwî kîî wiôgipire.

²⁷Kîî tohó niiká, surára wiôgi Paulo tiropi wa'â, kîî re "Niiróta romano masi níti?" nîî sêri yâ'aki níwî.

Paulo yi'tíki níwî:

—Îî, romano masita níi, níki níwî. Kîî tohó niiká tí'ógi, ²⁸surára wiôgi pe'e níki níwî:

—Yi'î a' niyêru pahiró wapa yeéwi romano masi níisere sâhagítigi, níki níwî.

Paulo pe'e "Yi'î püriká maatá w'i'magípita bahuá'ki níwî romano masi níisere", níki níwî.

²⁹Kîî tohó niiká, kîî re târa boó'kârâ uî wiha wa'âkârâ níwâ. Naâ surára wiôgi k'ê'ra "Romano masire di'te dutiási" nîî tîhagi, uîa wa'âki níwî.

**Paulo Judeu masa wiôrã tiropi
kîî niî'ke niî'**

³⁰Surára wiôgi ape nimí pe'e de'ró weérã kîîre werê sãapari? niî masí sî'rigi, sacerdotea wiôrã, ãpêrã niî pe'tirã Judeu masa wiôrãre nerê dutiki niîwî. Tohô weégi Paulore naâ di'té'ke kome daárire pãã, naâ wiôrã tiropi pihî wã'kaki niîwî.

23 Paulo wiôrãre wio pesáro me'ra î'ya pœo tœó, naãre niîki niîwî:
—Niî pe'tiro yi'î katoró pœo tœóro Ô'âkî hi kîî î'yóropi niî pe'tise kîî iaró weé nu'kukã'. Tohô weégi yi'î wãkû ke'tiro mariró niîkã', niîki niîwî.

²Kîî tohô niikã' ti'ogi, Anania sacerdotea wiôgi Paulo tiro nu'kurã re kîî uúküsere ti'ó sî'ritigi, isêropi paã dutiki niîwî.

³Tohô weekã î'yãgi, Paulo Ananiare niîki niîwî:

—Mi'î weé soóse pihagi niî'. Ô'âkî hi mi'îre bu'îri da'rêgisami. Mi'î Moisé duti'ke me'ra yi'îre keoró beségi weé' niîmiti? Mi'î tohô weemígita, ãpêrãre yi'îre paã dutigi, keoró weé wee'. Moisé kîî duti'kere yi'rî ni'kagi weé', niîki niîwî Paulo kîîre.

⁴Kîîre tohô niikã', kîî tiro nu'kurã pe'e Paulore niîkãrã niîwã:

—A'tiro yã'áro uúkütikã'ro iá' sacerdotea wiôgi Ô'âkî hi besé'kire, niîkãrã niîwã.

⁵Teeré ti'ogi, Paulo naãre niîki niîwî:

—Akawerêrã, kîî sacerdotea wiôgi niisére yi'î masítiasi. Masígi pürikã, tohô niîti booapã. Ô'âkî hi ohãka püripi a'tiro niî ohã no'okaro niîwi: “Makã wiôgire yã'áro uúkû ko'tetikã'ya”, niîwi, niîki niîwî Paulo.

⁶Toopí niirã piã kura niîkãrã niîwã. Saduceu masa, fariseu masa niîkãrã niîwã. Naãre î'yãgi, ipíti karíkû boo kure uúkûki niîwi:

—Akawerêrã, yi'î kê'ra fariseu kurakî hita niî'. Yi'î paki kê'ra kîíta niîmi. Masá wêri'kãrã be'ropí masasére yi'î êho peó'. Teeréta yi'îre ni'kãroakãre besérã weemã, niîki niîwî.

⁷Kîî tohô niikã', maata fariseu masa saduceu masa me'ra naã basi wêri'kãrãpi masasékãhasere a'mêri di'sã sookãrã niîwã. Tohô weérã naã nererí wi'ipita ni'kãro me'ra niisétimi'kãrã a'mêri dika watia wa'ãkãrã niîwã. ⁸Saduceu masa “Masá wêri'kãrãpi masasomé. Ô'âkî hire werê ko'terã, wãtiã kê'ra marimã”, niî êho peókãrã niîwã. Fariseu masa pe'e a'tiro êho peókãrã niîwã: “Masá wêri'kãrãpi masarãsama. Ô'âkî hire werê ko'terã, wãtiã kê'ra niîma”, niî êho peókãrã niîwã. A'té êho peóse me'ra di'sã sookãrã niîwã. ⁹Naã ipíti karíkû, ni'karérã Moisé duti'kere bu'erã fariseu kurakãharã wã'kã ni'ka, niîkãrã niîwã:

—Áriré neê bu'îri yã'asé boká wee'. Apé tero weégi Ô'âkî hire werê ko'tegi uúkûgi uúkûapí Damasco wa'arí ma'api. Tohô weérã marí Ô'âkî hire yi'rí ni'ka boosa' niîrã, kîîre mehêkã niîtikã'rã.

¹⁰Naã ipíti karíkû di'sã sookã î'yãgi, surára wiôgi Paulore wêherí niî uígi, kîi yarã surãrãre niîki niîwî:

—Paulo tiropi wa'ã, kîîre pihî wã'kaya marí niirí wi'ipi, niîki niîwî.

¹¹Ape nimí yamípi Jesu Paulo tiropi bahuã, kîîre uúkûki niîwî:

—Mi'î wãkû tutuaya. A'ti makãpi yee kítire uúkû'karo nohota Romapi wa'ãgi kê'ra, tohôta uúkûya, niîki niîwî.

Judeu masa Paulore wêhé sî'rimi'ke nií'

¹² Kîí tohó niíka yami ape nimí âpêrà Judeu masa ya'yíoropi Paulore wêherá niírá, nerê apo yuúkārā niíwā. A'tíro niíkarā niíwā:

—Ni'kaká me'ra Paulore wêhetírā, neê kārōakā ba'āti, sî'rití weerá.

Kîí re wêhé toharāpi ba'á, sî'rírā. Wêhetímírā, ba'á, sî'riká maa, Ô'ákí hi maríre bu'íri da'reáto, nií apo yuúkārā niíwā. ¹³ Tohó uúkūrā quarenta yí'rióro niíkarā niíwā. ¹⁴ Naâ tohó nií uúkū apóka be'ro sacerdotea wiórā, âpêrà Judeu masa bikírā tìropi wa'á, naâre niíkarā niíwā.

—“Ísâ Paulore wêhetírā, neê ba'āti, sî'rití weerá ti”, nií apo yuuápi. “Ísâ kîí re wêhetímírā ba'á, sî'riká maa, Ô'ákí hi ísâre bu'íri da'rêgisami”, niíapi. ¹⁵ Misâ, misâ me'rakāharā wiórā me'ra kití o'ôo'ya surára wiôgipire. Yamiákā Paulore misâ tìropi miíti dutiya. “Ísâ kîí yeé kitire di'poká pita áyuró masí sî'risa”, nií kití o'ôo'ya, nií soó duti o'okārā niímiwā.

—Kîí a'topíre etásome. Ísâ kîí re wêherá ti niírá, ma'âpi yuú kueráti, nií werékārā niíwā wiórāre. Wiórā naâ tohó niíká tí'óra, “Ái”, niíkarā niíwā.

¹⁶ Paulo paákí hi naâ tohó wêhé sî'rise kitire tí'ógi, surára naâ niírí wi'ipi wa'á, Paulo tìropi ehá, weréki niíwā.

¹⁷ Paulo pe'e kîí weréká tí'ógi, ni'kí surára wiôgire pihô, kîí re niíki niíwā:

—Árî ma'mî re mi'í wiôgi tìropi pihî wā'kaya. Apêye noho weresé kioápi, niíki niíwā.

¹⁸ Kîí tohó niíká, kîí re surára wiôgi tìropi miáa, kîí re niíki niíwā:

—Paulo marí bu'íri da'rerí wi'ipi kíogí yí'í re pihî tíhagi, á'rírê mi'í tìropi o'ôo'ami. Apêye noho werêgitigi weeápi mi'í re, niíki niíwā.

¹⁹ Tohó weégi surára wiôgi kîí re tí á wā'ka, masá naâ tí'otíropi sêrí yā'aki niíwā:

—Yê'e nohó weresé kiomíti mi'í? niíki niíwā.

²⁰ Ma'mî pe'e kîí re yí'tíki niíwā:

—Judeu masa wiórā Paulo yí'í pako pāá nimíre yamiákā naâ tìropi miáa dutirāsama mi'í re. “Ísâ kîí yeékāhasere di'poká pita áyuró masí sî'risa” nií soorāsama. ²¹ Naâ tohó niíká, keoró tí'otíkā'ya. Quarenta yí'rióro imiá Paulore yuú kuerá ma'âpi du'tí nu'kurāsama. “Ni'kārōakāre ísâ Paulore wêhetírā, neê ba'āti, sî'rití weerá ti. Kîí re wêhé toharāpi ba'á, sî'rírā ti”, niíama. “Wêhetímírā, ísâ ba'á, sî'riká maa, Ô'ákí hi ísâre bu'íri da'rêgisami”, niíama. Áyuró apó pe'o tohakārā niíama naâ weeátehere. Tohó weerā naâ ni'kārōakāre mi'í “Ái” niíse di'akíre yuú kuerā weeáma, niíki niíwā.

²² Kîí tohó niíka be'ro surára wiôgi pe'e kîí re we'êritigi, a'tíro niíki niíwā:

—“Paulore wêhé sî'rise kitiré werêgi ehaápi surára wiôgipire” nií neê âpêrāre werêtikā'ya, nií o'ôo'ki niíwā.

Surára wiôgi Paulore Féli tìropi o'ôo'ke nií'

²³ Paulo paákí hi wa'áka be'ro surára wiôgi kîí dokakāharā piárāre pihíoki niíwā.

—Misa yarā surárare werê, apo yuú dutiya. Naâ ni'kaká yami nove niíká Cesaréiapi Paulore miáarāsama. A'tíro wa'árāsama. Duzentos surára di'pôkā me'ra wa'aáto. Setenta cavaloa me'ra pesá wā'kaato. Duzentos yösesé pihiri me'ra wa'aáto. ²⁴ Paulo kîí pesaáhā cavaloa kê'rare apo yuú

dutiya. Neê apêye noho mehêkã wa'aró mariró Féli, Judéia wiôgi tiropi miáaya, niŋki niŋwĩ surára wiôgi kîî dokakāharāre.

²⁵ Be'ró naāre kîî tohō niŋka be'ro papéra ni'kã pūri ohā o'oki niŋwĩ Félipire. A'tíro niŋ ohā no'okaro niŋwĩ tii pūrípire:

²⁶ “Yi'í Cláudio Lísia, mi'í Féli Judéia di'ta wiôgire āyu dutí! ²⁷ Judeu masa ā'rí Paulore ye'ê, wêhé sî'rimikārā niíama. Be'ró 'Kîî romano masi niŋmi' niiká ti'ôgi, yi'í, yará surára me'ra wîrô'egi ehāwi naā wêhe boó'kire. ²⁸ ‘Yê'e nohó bu'iri kîî re werê sāapari?’ niŋ masí sî'rigi, Judeu masa wiôrá tiropi kîî re miáawi. ²⁹ Naā kîî re naā êho peósetise bu'iri werê sākārā niŋwā. Neê kîî re teé bu'iri wêheró iá', bu'iri da'trerí wi'ipi kē'ra sōroró iá' niisê nohore bu'iri bokatísa'. ³⁰ Āpêrā Judeu masa kîî re wêherá tii niisê kitire ti'ôgi, kîî re wêhe boósama niŋ wākūgi, yi'í mi'í tiropire ā'riré o'ôo. ‘Kîî re a'topí werê sãa'kārā mi'í tiropita wa'á, mi'í re werê sārā wa'aáto', niŋwĩ naāre. Toô kã'rota niŋ’”, niŋ ohā o'oki niŋwĩ surára wiôgi Félipire.

³¹ Surára kîî dutí'karo nohota tii yamí Paulore miáakārā niŋwā Antipátride wamêtiri makapi. ³² Toopí kārí, ape nimí pe'e surára di'pôkã me'ra wa'á'kārā tootá mahâmi tohati a'títikārā niŋwā Jerusalépi naa yaá wi'ipita taha. Cavaloa me'ra wa'á'kārā di'akí Paulo me'ra yi'riákārā niŋwā Cesaréiapire. ³³ Naā Cesaréiapi etã, surára wiôgi ohā o'oka pūrire wiákārā niŋwā Félire. Kîî tiropita Paulo kē'rare kūūkārā niŋwā. ³⁴ Féli tii pūríre bu'ê toha ni'ko, Paulore “No'okí hípi niŋti mi'í?” niŋ sērí yá'aki niŋwĩ. Kîî “Cilícia di'takí hi niŋ’” niiká ti'ôgi, ³⁵ Féli “Mi'í re werê sãa'kārā yi'í tiropi etaká, mi'í yeé uúkūseré ti'ogítí”, niŋki niŋwĩ.

Be'ró Paulore surárare ko'tê dutigi kūūki niŋwĩ Herode kîî wee dutíka wi'ipi.

Paulore Féli tiropi werê sãa'ke niŋ'

24 Ni'kâmukãse nimiri yi'ríka be'ro sacerdotéa wiôgi Anania, āpêrã Judeu masa bikirá, āpí masaré werê sãa'kārāre uúkū basagi Tértulo wamêtigi Cesaréiapire wa'ákārā niŋwā. Wa'á, Féli tiropi Paulore werê sākārā niŋwā. ² Tohō weeká, Féli Paulore pihíoki niŋwĩ. Paulo naā tiropi ehaká, Tértulo kîî re werê sãa wã'koki niŋwĩ. A'tíro niŋki niŋwĩ:

—Īsã wiôgi, āyu pūríkã mi'í dutisé. Mi'í masisé me'ra āyuró dutí masí!. Tohō weérã Īsã a'me kēése moó!. Āyu pūriro niŋ me'rikã'. Teé mi'í da'rasé me'ra a'tí di'takāharāre āyuró wee tamúgi weé!. ³ Tohō mi'í wee yuúká, mi'í re niŋ pe'tirokeharāpi “Áyú” niŋma. ⁴ Mi'í re yi'í yoaká kari boó sî'ritisa!. Tohō weégi yi'í kã'ró uúkūseré ti'oyá.

⁵ Ā'rí kari boóse biki niŋmi. Kîî niŋ pe'tiro a'tí di'tapire Judeu masare uáro sãhaká wee síhagi weemí. Apêye maa taha Jesu Nazarékí hire êho peósetirã kurakí hi wiôgi niŋmi. ⁶ Kîî Judeu masa niŋtirāre pihí sãha sî'rigi, O'ákí hi wi'ire dohórê! sî'rimiki niŋwĩ. Īsã Judeu masare dutisé tohō wee dutí wee!. Tohō weesé bu'iri kîî re ye'êwi. Īsã Judeu masare bese wiáro nohota kîî re besé sî'rimiwi. ⁷ Īsã tohō weé sî'rikã, Cláudio Lísia surára wiôgi Īsã tiro a'tí, Īsãre tutuaró me'ra e'mã wã'ka wa'āwí. ⁸ Īsãre a'tíro niŋwĩ: “Misã Paulore werê sãa sî'rirã, misã a'tí di'ta wiôgi Félipire werê sārā wa'āya. Féli, mi'í basita kîî re sērí yã'are. Īsã diakí hí niisê me'rata kîî re werê sārā weé!, niŋki niŋwĩ Tértulo Félire.

⁹ Judeu masa toopí niirã kē'ra “Tértulo diakí híta uúkūmi”, niŋkārā niŋwā.

Paulo Féli tiropi uúkú'ke nií'

¹⁰ Be'ró Féli Paulore yúu pu'u uúkú dutiki niíwī. Tohō weégi Paulo uúkúki niíwī:

—Mi'í yoaká a'tí di'tapire dutigí nií yuuká, yi'í mi'íre masí'. Tohō weégi yi'í mi'ípire e'katíse me'ra werêgiti yeekáhásere. ¹¹ Doze nimíríta yi'í Ó'ákí hire êho peógi a'tígi yi'í Jerusalépi etáka be'ro. Mi'í basita âpêrâre yi'í diakí híta uúkúmiti? níngi, sêrí yâ'aregi. ¹² Yi'í tii makápi niiká, âpêrà me'ra Ó'ákí hí wi'ipi, Judeu masa naâ neresé wi'seripi, no'ó maká dekopi yi'í di'sâ sooká, âpêrà masaré yi'í uâro sâhaká weeká, neê ni'kâti boka ehátiwâ. ¹³ Á'rá naâ werê sâa'ke diakí híta “Teé bu'iri nií'”, nií i'yotá basió wee'.

¹⁴ A'te pûríkâre diakí híta werêgiti. Yi'í yêki simiá naâ Ó'ákí hire êho peóseti'karo nohota yi'í kê'ra êho peó'. Tohō weégi yi'í Jesuré êho peó'. Á'rá pe'e teeréta “Jesuré êho peóse yâ'â nií', diakí hí nií wee'”, niírá weemá. Yi'í kê'ra nií pe'tise Moisé kīí ohâ'ke, Ó'ákí hí yee kiti werê mi'tarâ naâ ohâ'kere êho peó'. ¹⁵ Masá âyurá, yâ'arâ wêrí'kârâpi masarásama niisé kê'rare á'rá weeró nohota yuú kue'. ¹⁶ Tohō weégi Ó'ákí hí i'yóropi yi'í tutuaró pōo téoro âyuró weé sí'risa'. Masá naâ i'yóropi kê'rare tohōta weé sí'risa'.

¹⁷ Yi'í pehé ki'mari be'ro apêye di'tapi bu'ê siha'ki Jerusalépire dahâwi. Judeu masa pahasé kiorâ niíráre niyéru o'ôgi a'tíwi. Tohō niiká Ó'ákí hire êho peógi apêye noho o'ôgi a'tíwi. ¹⁸ Yi'í a'teré tohō weerí kura Ásiakâharâ Judeu masa etâ pehawá yi'í Ó'ákí hí wi'ipi niigíre. Ísâ Judeu masa weesétiro noho yi'í yâ'aro niiséti'kere dika yuúkâ i'yâwâ. Tíitare yi'í me'ra pehêterákâ masá niíwâ. Neê naâre uâro sâhaká weetiwi. ¹⁹ Yi'í Ó'ákí hí wi'ipi niiká i'yâ'kârâ, naâ pûrikâ bu'iri kiomí niírá, mi'í tiro werê sâarâ a'tiró iá'. ²⁰ Naâ a'títikâ maa, á'rá mi'í tiro niírá kârí wiðrâ tiropi yi'í niiká, naâ bu'iri boká'kere werê sâato. ²¹ Yi'í a'te pûríkâre níikâti. Yi'í ipítí uúkú tutuaró me'ra naâre niíwi: “ Masá wêrí'kârâpi masarásama, nií yi'í êho peóse bu'iri misâ ni'kaká yi'íre beserâ weé'”, niíwi, níiki niíwī Paulo Féliere.

²² Kīí tohō níika be'ro Féli Jesuré êho peorâ naâ weesétisere âyuró masigí nií yuugi, “Toó kâ'rota ti'ogíti. Be'ró Lísia surára wiðgi kīí etakápi, yi'í mi'íre besegíti”, níiki niíwī.

²³ Tohō weégi Féli surárare ko'tê dutiki niíwī Paulore taha.

—Áyuró weeyá kīíre. A'tí wi'ipi kīí sihá sí'riká, âpêrà kīí me'rakâharâ kīíre wee tamú sí'riká, ka'mú ta'atiká'ya, nií dutiki niíwī Féli kīí yagi surárare.

²⁴ Pehête nimiri yi'íri ka be'ro Féli, kīí nimó Judeu maso Drusila me'ra wa'âkârâ niíwâ taha Paulo niíri wi'ipi. Toopí etâgi, surárare pihí dutiki niíwī Paulore. Paulo kīí tiropi etaká i'yâgi, “Werêya Jesuré êho peóse nohokâhasere”, níiki niíwī. ²⁵ Paulo a'teré werêki niíwī kīíre:

—Ó'ákí hí maríre kīí dutí'kere âyuró weeséti dutiki niíwī. Ó'ákí hí “Marí basi yâ'aro weé sí'rírâ, weetiká'ya, wâkú tutuaya”, níiki niíwī. Be'rópi beségisami Ó'ákí hí marí weeséti'kere, níiki niíwī.

Paulo kīí a'teré niiká ti'ôgi, Féli ti'ô mariá wa'âki niíwī. Tohō weégi Paulore “Wihágisa! Apé tero no'ó apêye noho weesé moógi, mi'íre pihôgiti taha mi'í uúküsere ti'oákíhi”, níiki niíwī.

²⁶Féli kîîre niyêru wapa yeékã íági, pihîo uúkũ mihaki niîmiwî. Kîî niyêru wapa yeéka be'ro bu'ri da'rerî wi'ipi niigire du'u wîrógiti niîgi, tohò weéki niîmiwî. Paulo pe'e kîîre neê wapa yeétiki niîwî.

²⁷Be'ró piá ki'ma be'ro Féli wiôgi niisére wiháaki niîwî. Kîî dika yúuro sáháaki niîwî taha Pórcio Festo wamêtigi. Féli kîî wiôgi niisére wiháagi, Judeu masa me'ra áyuró tohá si'rigi Paulore bu'ri da'rerî wi'ipita kúúkã'ki niîwî.

Festo tiropi Paulo uúkũ'ke niî'

25 I'tiá nimi kîî wiôgi niisé sáháaka be'ro Festo Cesaréiapi niî'ki Jerusalépi wa'âki niîwî. ²Kîî toopí ehaká, sacerdotea wiôrà, âpêrà Judeu masa wiôrà opâturi Paulore werê sâarã wa'âkãrã niîwã kîîpire taha. Paulo pe'e Cesaréiapi niîki niîwî. ³Paulore wêheátehere apo yuú tohakãrã niîwã. Tohò weérã Festore ipíti tutuaró me'ra Paulore miáa dutikãrã niîwã Jerusalépi. “Festo kîî Paulore ioká maa, kîî ma'âpi a'tigireta wêhé kô'arãti”, niîkãrã niîmiwã. ⁴Naâ tohò niiká, Festo pe'e “Kîî Cesaréia bu'ri da'rerî wi'ipita niî tohami. Yi'î basi maata toháagisa' taha toopíre. ⁵No'ó âpêrà misã wiôrà apêye noho bu'ri kiomí niisére kiórã, yi'î me'rata wa'â wee tihãrã, werê sâarã wa'âya toopíta”, niîki niîwî.

⁶Be'ró Festo Jerusalépire oito ou dez nimirí niî, dahã tohaa wa'âki niîwî Cesaréiapire. Kîî dahãka nimi ape nimí pe'e masaré naê bese wiáropi wa'âki niîwî. Toopí ehã, Paulore pihí dutiki niîwî. ⁷Paulo toopí sãha ehákã, Jerusalé kãharã Judeu masa Festo me'ra wa'â'kãrã Paulo tiro wa'âkãrã niîwã. Wa'â, kîî weeti'kepireta yã'ã butia'se werê sãakãrã niîwã. Naâ werê sãa'ke diakí hí niîti? neê basiótikaro niîwî.

⁸Naâ tohò niika be'ro Paulo pe'e “Judeu masare dutí'kere yã'áro uúkútiwi. Ô'âki hí wi'î pahirí wi'ire dohoré'tiwi. Romano masa wiôgire neê kã'roákã yi'ri ni'katiwi”, niîki niîwî.

⁹Festo kê'ra Judeu masa me'ra áyuró tohá si'rigi, Paulore “Mi'î Jerusalépi wa'â si'risari, yi'î toopí mi'î yeékãhasere besékã?” niî sêri yã'aki niîwî.

¹⁰Paulo kîîre yi'tíki niîwî:

—Yi'î a'tó bese wiáropi romano masa wiôgi tiropi niî'. A'topíta yi'îre beseró íá'. Yi'î Judeu masare neê kã'roákã yã'áro weetiwi. Mi'î a'teré áyuró masísa'. ¹¹Yi'î yã'asé weé'ke bu'ri “Kîîre wêheró íá” niiká püríkãre, neê “Yi'îre wêhetíkã'ya”, niîti boosa'. Naâ yi'îre werê sãa'ke diakí hí niítikã maa, neê ni'ki yi'îre sôhá Judeu masapire bu'ri da'rê dutita basió wee'. Tohò weégi César romano masa wiôgi Romapi niigí yi'îre besékã íása', niîki niîwî Paulo Festore.

¹²Be'ró Festo kîî me'rakãharã werê kasarã me'ra uúkũ toha, Paulore pihíoki niîwî:

—Mi'î romano masa wiôgi waropire beseró íaápi. Too püríkãre mi'î kîî tiropita bese dutígi wa'âgisa', niîki niîwî Festo.

Festo Agripare Paulo yee kitíre werê'ke niî'

¹³Pehête nimirí Festo Paulore uúkũka be'ro Judéia di'ta wiôgi waro Agripa wamêtigi kîî ma'mió Berenice me'ra wa'âkãrã niîwã Cesaréiapire. Naâ Festore kîî wiôgi niisé sáháaka be'ro i'yãrã wa'âkãrã niîwã.

¹⁴Naâ toopí pehe nimirí niî yuukã, Festo Agripare werêki niîwî Paulo yeekãhasere. A'tiro niîki niîwî:

—A'tó ni'kí masí niíami bu'firi da'reri wi'ipi Féli kîí wiôgi niisé wihági du'u wíróti'ki. ¹⁵Yi'í Jerusalépi ehaká, sacerdotea wiôrá, âpêrá Judeu masa bikirá Paulore wêheáto niírá, yi'ípire werê sáawá. ¹⁶Yi'í naáre yi'tiwí: “Ísá romano masa a'tíro weeséti'. Neê âpêrâre wêhe dutíro marí' kîíre werê sâa'kârâ, werê sâa no'o'ki kê'ra beserópi naâ basi a'mêri diakí hí ni'kotika be'ro. Naâ werê sâa no'o'ki naáre yi'túka be'ropi besé no'o'”, niíwi naáre. ¹⁷Tohó weégi naâ a'tó etâka nimi ape nimí pe'e maata yogoró mariró yi'í masaré bese wiáropi wa'âwi. Toopí ehâ, Paulore pihíowi. ¹⁸“Yi'íre werê sâará, 'Yâ'â butia'se pehe waró bu'firi kiomí', níí werê sâarásama”, níí wákúmiwi. Neê maríkaró niíwi. ¹⁹Naâ êho peósetisekâhase di'akí niíkaró niíwi. Apêye, ni'kí masí Jesu wamêtigi Judeu masa naâ “Wêria wa'âwí” níí'kire Paulo pe'e kîíreta taha katfmi niisé kiti di'akire werê sáawá. ²⁰Yi'í a'te nohóre de'ró weegísari? níí masiti, Paulore sêri yâ'awi. “Mí'í Jerusalépi wa'â sí'risari? Toopí beseró iasari teekâhásere?” niíwi. ²¹Kíí pe'e “Jerusalépire wa'â sí'ritisa". Romano masa wiôgi waro Augusto tiro pe'e besé no'o sí'risa”, niíwi. Tohó niiká tí'ogí, “Mí'í a'totá bu'firi da'reri wi'ipi tohá ni'igisa'. Yi'í mí'íre o'óta basiókâ, mí'í wa'âgisa'”, niíwi, níí kiti weréki niíwí Festo Agripare.

²²Kíí tohó niiká tí'ogí, Agripa “Yi'í kê'ra kîí uúkúkâ tí'ó sí'risa'”, nííki niíwí. Festo pe'e “Too pûríkâre mí'í yamiákâta tí'ogísa'”, nííki niíwí.

²³Ape nimí Agripa, kîí ma'mió Berenice naâ áyusé wiôrá su'tí sayásé me'ra naâ nerê wiari tûkuhopi sâháakârâ niíwá. Apêrá surára wiôrá, tii makákâharâ wiôrá kê'ra naâ me'ra sâháakârâ niíwá. Naâ nerê tohaka be'ro Festo Paulore pihí duti o'oki niíwí.

²⁴Paulo naâ tiropi sâha ehákâ, Festo toó niiráre nííki niíwí:

—Wiôgi Agripa, âpêrá a'tó duhirá, â'rí Paulore misâ í'ya'. Pâhará Judeu masa Jerusalé kâharâ, a'ti makákâharâ kîíre werê sáawá yi'ípire. Na'íro kîíre “Wêheró íá'”, níí karíkú mihawá. ²⁵Naâ tohó níímiikâ, yi'í pe'e “Kîíre wêheró íá'” niisé bu'irire bokatíkâti. Kîí basi “Yi'í Augusto tiropi besé no'o sí'risa'” niiká, “Kîíre toopíta o'ôo'giti'”, niíwi. ²⁶Yi'í kîíre o'ôo'gi, “Á'rí a'té bu'firi kiomí, tohó weéki niíwí”, neê papéra níí ohâ o'ota basió wee' marí wiôgipire. Tohó weégi yi'í misâ tiropi â'riré pihíowi. Mí'íre weégi pihíowi ísâ wiôgi â'rí me'ra uúkúato níígi. Mí'í kîí me'ra uúkúka be'ro Augustopire “A'té bu'firi kiomí” níí ohâ o'ota basiórosa' níígi, kîíre pihíowi. ²⁷Ni'kí bu'firi da'rê no'oakihire o'ôo'gi, “A'té bu'firi kiomí” níí werêtimigi, o'ôo'ta basió wee' marí wiôgipire. Mehó warota o'ôo'ro weeró noho tí'ó yâ'asa', nííki niíwí Festo Agripare.

Paulo Agripare kîí werê'ke níí'

26 Be'ró Agripa Paulore uúkú dutiki niíwí:

—Ni'károakâ mí'í yí'tiyá mí'íre naâ werê sâa'kere, nííki niíwí. Tohó weégi Paulo wiôgire naâ weesétiro nohota amúkâre síó moro wiôgire uúkúki niíwí:

²⁻³—Wiôgi, mí'í níí pe'tise Judeu masa naâ weesétisere masísa'. Apêye naâ uúkú a'mé tu'ti mihase kê'rare masísa'. Tohó weégi yi'í áyuró e'katíse me'ra mí'íre werêgiti Judeu masa naâ yi'íre werê sâa'kere. Áyuró pahá yâ'ase me'ra yi'í uúküsere tí'oyá.

⁴Yi'í wi'magí niiká'pita Judeu masa níí pe'tirá yi'í niiséti'kere masí mihatiwá. Yaa maká Tarsopi niiká, Jerusalépi yi'í niiká masíwá. A'tóka teropi kê'rare masísama yi'í weesétisere. ⁵Yi'í ma'mî'pita fariseu kurakí hi

niî ni'kawî. Naâ teeré werê sî'rirâ, âyuró masísama. Niî pe'tirâ Judeu masa wa'teropire tii kuráta niî' niî pe'tise Moisé kîî dutî'kere âyuró weerî kura. ⁶Ni'kâroakâre Ô'âkî hi masá wêrî'kârâpire masogísami niísé yi'î êho peóse bu'iri a'topî bese dutîrâ o'ôo'ama. A'té masasékâhasere marî yêki simiâpîreta Ô'âkî hi werê tohaki niîwî. ⁷Teeréta yuú kuerâ weé' marî doze kurarikâharâ. Tohô weérâ imî kohori, yamîri kîîre êho peórâ, kîî iaró noho weé nu'kukâ'. Yi'î kê'ra wêrî'kârâpi masarásama niisére yuú kuegi weé'. A'té bu'irita ni'kâroakâre Judeu masa yi'îre werê sâarâ weemá. ⁸Too pûrîkâre de'ró weérâ misâ pe'e Ô'âkî hi masá wêrî'kârâpire masosére êho peó weeti?

⁹Yi'î kê'ra too dipóropi Jesu Nazarékî hire êho peórâre yâ'âro weé sî'riro pōo téoro weékūmiwi. ¹⁰Jerusalépi sacerdotéa wiôrâ naâ dutî o'o mîharo me'ra Jesuré êho peórâre yê'ê, bu'iri da'reri wi'ipi miâa mîhawî. Naâre wêhekâ, yi'î kê'ra neé ka'mú ta'atiwi. ¹¹Pehtíri yi'î Judeu masa naâ neresé wi'seripi wa'â, Jesuré êho peó du'uatō niîgi bu'iri da'rêkūwi. Ípiti waro naâ me'ra uâgi, apêye di'tapi naâre bu'iri da'rê sî'rigi siru tuú wâ'kakūwi.

¹²Bu'iri da'rêgiti taha niî wâkū wâ'kagi, sacerdotéa wiôrâ dutî o'ori pûri me'ra Damascopi wa'âmiwi. ¹³Tii maká wa'arî ma'api wa'âgi, daharî tero niikâ muhîpū asistéro nemoró i'mîsepi asisté dihata, âyuró bo'rê yuua wa'âwi. Yi'î tiro, yi'î me'rakâharâ tiropi asisté se'sa wa'âwi. ¹⁴Tohô wa'akâ, isâ nukūkâpi niî pe'tirâ birî ke'a wa'âwi. Ni'kî yi'îre hebreu masa yee uúkūse me'ra uúkūkâ ti'owî: “Saulo, de'ró weégi yi'îre yâ'âro weeti? Tohô weégi, mi'î basita yâ'âro weégi weé’”, niîwî.

¹⁵Kîî tohô niikâ, “Noá niiti mi'î?” niîwi kîîre.

Kîî yi'îre yi'tiwi: “Yi'î Jesu niî'. Yi'îreta yâ'âro weégi weé'. ¹⁶Wâ'kâ ni'kaya. Yi'î mi'îre yeekâhásere werêgi wa'aáto niîgi mi'îre bahuápi. Ni'kakâ mi'î i'lyâ'kere, yi'î mi'îre be'ropî i'yoátehere werêgi wa'âgisa'. ¹⁷⁻¹⁸Judeu masa, âpêrâ Judeu masa niîtirâ mi'îre werê sî'rikâ, âyuró ko'têgiti. Judeu masa niîtirâ tiro naâ ti'o masiáto niîgi yee kitire mi'îre werê dutigi o'ôo'gitigi weé'. Mi'î werekâ, yâ'âro weeséti'kere du'ú, âyusé pe'ere siru tuúrâsama. Tohô weekâ, na'î tî'aropi niî'kârâ bo'rê yuuse pe'ere bokarásama. Yi'î naâ wiôgi niîgiti. Wâtî pe'e naâ wiôgi niî nemotikâ'ato niîgi tohô weegíti. Yi'îre êho peókâ, naâ yâ'âro weeséti'kere akobohógiti. Tohô weérâ naâ kê'ra âpêrâ yi'îre êho peó'kârâ, yi'î besé'kârâ me'ra niîrâsama”, niîwî Jesu yi'îre.

¹⁹Tohô weégi Jesu kîî i'mîsepi uúkū diho'kere keoró weewî. Yi'ri ni'katiwi. ²⁰Yi'î neé waro Damascokâharâre Jesu yeé kitire werê ni'kawî. Be'ró Jerusalé kâharâre, niî pe'tiro Judéa di'takâharâre, âpêrâ Judeu masa niîtirâ kê'rare a'tiro werêwi. “Yâ'âro misâ weeséti'kere du'uyá. Ô'âkî hi kîî iaró weeyá”, niîwî. Naâ tohô weéka be'ro naâ dika yuú'kere âpêrâre i'yoáto niîgi naâre âyuró niiséti dutiwi. ²¹A'té yi'î werê'ke bu'iri Judeu masa Ô'âkî hi wi'ipi yi'î niigíre yê'ê, wêhé sî'rimiwâ. ²²Naâ tohô weé sî'rimikâ, Ô'âkî hi pe'e yi'îre wee tamú nu'kukâ'wî. Tohô weégi yi'î a'tóka terore wiôrâre, âpêrâ mehô niirâ kê'rare Ô'âkî hi yee kitire werê'. Diporópi Moisé, âpêrâ Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ “Be'ropî tohô wa'ârosa” naâ niî'karo noho teeréta yi'î werê'. ²³Naâ a'tiro niî ohâkârâ niîwâ: “Cristo Ô'âkî hi besé'ki pi'etî, wêrîgisami. Wêrî toha, kîíta wêrî'kipi masá mi'tagísami. Tohô weégi kîî yi'riósere werêgisami Judeu masare, Judeu masa niîtirâre”, niî ohâkârâ niîwâ, niî werêki niîwî Paulo.

²⁴Kîî tohô niirî kurata Festo karîkū kehoki niîwî Paulore:

—Paulo, mi'f maatihígi weé! Ipíti mi'f bu'esé bu'iri mi'f ti'o masítigi tohá! níki níwī Festo.

²⁵Kíi tohō niiká, Paulo yi'tíki níwī: “Yi'f maatihígi meheta weé! Yi'f weresé diakí híta ní! Wio pesáse me'ra werê”, níki níwī.

²⁶Be'ró Agripare werêki níwī taha:

—Mi'f a'tekáhásere āyuró masísa! Tohō weégi yi'f mi'f re uiró mariró werê! Ní pe'tise yi'f mi'f re werê'kere āyuró masísa! A'té Jesu yeé kiti ya'yióropi wa'ātiwi.

²⁷Too pūríkare mi'f kē'ra, Agripa, Ō'ākí hi yee kiti werê mi'tarā naá ohâ'kere êho peó weeti? Yi'f ti'ó yā'akā, mi'f êho peósa!, ní sērī yā'aki níwī Paulo.

²⁸Kíi tohō niiká, Agripa níki níwī:

—Pehêteakā úukúse me'ra mi'f yi'f re Jesuré êho peókā weékā' si'riti? ní yi'tíki níwī.

²⁹Paulo ní nemoki níwī taha:

—Pehé úukúse, pehêteakā úukúse me'ra mi'f, a'tó niirá ní pe'tirā yi'f weeró noho Jesuré êho peókā íása!, yi'f weeró noho bu'iri da'reri wi'ipi níitimira, níki níwī.

³⁰⁻³¹Kíi tohō níka be'ro Agripa, Festo, Berenice, āpērā naá me'ra duhirá wā'ká ni'ka, ape tūkúpi Paulo yeekáhásere úukūrā sāháakārā níwā. A'tíro níkārā níwā:

—Kíi pūríkā teé bu'iri wēheró íá! niisére neê mooámi. Neê bu'iri da'reri wi'ipi kē'rare o'ôta basiótimiapā, níkārā níwā.

³²Agripa pe'e Festore níki níwī:

—Kíi basi pe'e “Augusto romano masa wiôgi yi'f re beseáto” nítikā maa, marí kíi re du'u wírókā' boopā, níki níwī.

Paulore Romapi o'ôo'ke ní!

27 Be'ró Festo Romapi o'ôo'ta basiókā i'lyági, Paulore, tohō niiká āpērā bu'iri da'reri wi'ipi niirāre Júlio surára wiôgire ko'té dutiwi. Júlio surára wiôgi Augusto wamétiri kurakí hi níwī. Yi'f Luca kē'ra naá me'ra wa'áwi. ²Ísá ni'káwi yukísi Adramítio wamétiri makakáhawi Ásiakáhase petaripi wa'apihí me'ra mihá sāha wa'áwi. Ápi Aristarco wamétigi Macedônia di'ta Tessalônica wamétiri makakí hi ísá me'ra waméti.

³Cesaréiapi wiháa'kārā ape ními ísá Sidó wamétiri makapire etáwi. Toopí ísá etaká, Júlio Paulore pahá yā'agi a'tíro weewí. Tookáhārā kíi me'rakáharā kíi íasé nohore o'oáto nígi naá tiropi síhá dutigi o'ôo'wī. ⁴Ísá tii makápi ní'kārā wihá wā'ka, Chipre níkirore diakí híkáha amuká pe'e yi'riáwi. Tiiape wíró tutuátiwi. ⁵Ísá Cilícia, Panfília wamétise di'ta tiro tii maáreta yi'ri tārī pē'a, Mirra wamétiri makapi Lícia di'tapire eháwi. ⁶Tii makápi apēwipi mihá sāharatírā tiwípí sayá'kārā diháawi. Be'ró surára wiôgi apēwi Alexandriakáhawi Itáliapi wa'apihíre boka eháwi. Ísá tiwípí mihá sāha, wa'á wa'áwi taha.

⁷Wíró ísáre ipíti wéé ka'mú ta'a yuuká, ísá pehe nímiri yogowí. Ísá ipíti pi'etúka be'ropi eháwi Gnido wamétiri maka diakí hire. Wíró apé sia' pe'e wééo yuuká diakí hí yi'riá masiti, apéro pe'e mahámiawi. Salmona peta tiro pe'e yi'riáa, Creta níkirore kúupe' pe'e bahá ke'awi. ⁸Ísá sumútopi yi'riáa, ipíti da'rá yi'riá'kārā kari butírāpi Ayurí Peta wamétirore eháwi. Tii petá Laséia wamétiri maka pi'to níwī.

⁹Ísá ipíti yogó'ke bu'iri Judeu masa be'tírí bosê ními yi'riá tohakaro níwī. Tohō weéro wíró ipíti wa'á, pu'êki ní'kaátoho ká'roákā di'sawí. Ísá yi'riákā, ipíti waro wio pesá níwī. ¹⁰Teeré masígi, Paulo naáre werēmiwí:

—Marî yi'riákã, wió níſa! A'tíwi, tiwikáhãse apeká, marî kê'rare mirîta wio níſa! Tohô weérã marî a'topíta tohá ni'irã yuhûpi, niîmiwî.

¹¹ Kîî tohô niîmikã, surãra wiôgi Paulo uúkũsere tí'otíwî. Tiwî wiôgi, tiwî au tuúgire naã uúkũse pe'ere êho peówî. ¹² Tii petã pe'e pu'êki niikã yã'ã niîpa'ro. Tohô weérã tiwípí sãyarã páharã tii níkiro Cretare yi'riã wa'ã si'riwã Fêni wamêtiri makapi. “Toopí apé tero weérã pu'êki tó'orãsa”, niîwã. Tii petã pe'ere ipítí wî'ró wêetípa'ro.

**Paulo kîî me'rakãharã me'ra maã pahirí maa
dekopí wî'rôro mii wihã no'o'ke niî'**

¹³ Tohô weérã sahatiro wî'ró wêe tuu wã'katikã, tiwî da'rarã pe'e “Yi'riáro iá' Fênipi”, niî wãkúwã. Tohô weé ísã Creta wamêtiri níkiro sumútohopi yi'riáwi. ¹⁴ Ísã wihãaka be'ro maata wî'ró ipítí wêe wã'katiwi ísã tiro níkiro tiro pe'e. Teé wî'ró Nordeste wamêtiwi. ¹⁵ Tiwiré wî'ró ipítí wêe ka'mu ta'awi. Tohô wêekã, wî'ró wêe pöö tëoro pe'e wa'ata basiótiwi. Basiótikã í'yã, toó wêe wã'karo pe'eta ísãre si'ori miáwi. ¹⁶ Ísã ni'ká níkiro Clauda wamêtiri níkiroakãpire ehã, yi'riáwi wî'ró ipítí wéeo pûritiro pe'e. Tiwi sirópi ni'káwi yukî si kã'wiakã pahipihí mirikã, naã yi'riápihire di'té po'o no'owi. Wî'ró ipítí weekã, tiwiákãre ipítí da'rá toharãpi pahipihí hopi mii sãáwi. ¹⁷ Tiwiré wehê moro peo toha, pûú ni'mo daari me'ra wî'ró me'ra batarí niîrã pahipihípita wariã, di'tewã. Be'ro naã ú, Sirte wamêtiro nukûporohopi maríre wéëori niîrã, naã “Su'ti kaséri wî'ró miáato” niî, di'té ô'o'ke kaserire pããkã'wã. Naã pããka be'ro wî'ró wéëoro pe'eta wa'áwi. ¹⁸ Ape nimí meharóta wî'ró wêekã í'yãrã, a'tíro weewã. Pa'sã tutuato niîrã tiwípí apeká sãyasére kô'ã diowã. ¹⁹ Ape nimí ísã basita ni'karé tiwikáhãse su'ti kasérire, naã di'té'ke daarire, naã tuã tuu'ke sê'rerire doke yôo nemowi taha. ²⁰ Pehe nimíri muhípû imî kohokî hi, yôkoã neê bahutiwã. Tohô weérã ísã no'o diãkî hi wa'ãrasari, niîta basiótiwi. Wî'ró kê'ra tohô wêe nu'kukã'wi. Tohô weé “Ísã neê yi'risomé”, niî wãkúmiwi.

²¹ Pehe nimíri ísã ba'ãtiwi. Tohô weekã í'yã, Paulo naã wa'teropi niî'ki wã'ká ni'ka, naãre niîwî:

—Mísãre sô'opí Cretapi yi'í werê'kere tí'okã, äyú niî booaã. Marî toopí wihatírã, a'tíwre dohorê', tiwikáhãsere bahurióti booaã. ²² Ni'károakãre misã uítikã'ya. Neê ni'ki wêrisome. A'tíwi di'akî bahu dutírosa! ²³ Yi'í Ô'ãkî hire êho peógi niî'. Kîî yi'í wiôgi niîmi. Ni'kakã yami ni'kí kîîre werê ko'tegi yi'í tiropi bahuámi. ²⁴ A'tíro niî wereámi: “Neê uítikã'ya. Mi'í Augusto wiôgi tiropi besé no'ogi wa'ãgisa! Ô'ãkî hi mi'í sêrisére äyuró tí'oámi. Tohô weérã a'tíwipi niîrã yi'í pe'tikã'rãsama. Neê ni'kí wêrisome”, niíami. ²⁵ Tohô weérã misã wãkú tutuaya. Yi'í Ô'ãkî hire êho peó! Kîî ni'ke diãki háta wa'ãrosa! ²⁶ Wî'ró di'akî maríre níki'ropi wêe tu'a po'orosa! niîwî Paulo.

²⁷ Piã semana ísã Cretare wihãaka be'ro ehãkãti pahirí maa Adriático wamêtiri maahopire. Wî'ró ipítí wéeo ka'mu ta'a yuukã, yogokãti. Yamí deko niikã tiwikãharã da'rarã, “Marî di'tã tiropi ehãrã weé tí'sa!”, niîwã. ²⁸ Tohô weérã naã no'ó kô'ro í'kiãmitito? niîrã, ni'ká daa yapapi níkiháre di'té ô'o, keó yã'awã. Naã tohô weekã, trinta e seis metros í'kiáwi. Too niháro opãturi keó yã'awã taha. Vinte e sete metrota niîkaro niîwi maha. ²⁹ Yamí niî yuukã, naã í ta paápi dokê wã'ari niîrã, a'tíro weewã. Ba'pãritise kome pihíri pakare tee yapúripi opa daári me'ra di'té ô'o'kere doke yôowã.

Au tuúro pe'e tiwiré wehé yē'e po'oato niirā tohō weewá. Tohō weé tohaka be'ro naá “Maatá bo'reaká iamísa”, ní wākú ke'tiwā. ³⁰ Yamíta tiwiré da'rá ko'terá du'tí sī'rimiwā. Tohō weé naá “Kome pihírire i'mítáro pe'e doke yōōrātirá weé!” ní soo, yukí siakāre mii dihóo, tiwí me'ra du'tí sī'rimiwā.

³¹ Paulo naá tohō weé sī'riká i'yāgi, surára wiógire, āpērā suráre werēwí: —Á'rá a'tiwipi tohatiká, misá neē ní'kí katísome, níwí.

³² Kíi tohō niiká tí'órā, surára pe'e tiwí yukí siakāre di'té'ke daarire ditē sure kehe yōokā'wā.

³³ Bo'rē ke'aatoho diporo Paulo tiwipi níirā re ba'á dutiwí:

—Piá semana wa'á misá kārítí, ba'átimirā misá níiró. ³⁴ Tohō weégi yi'í misá baa nihá tutuato nígi misāre ba'á dutigiti. Neē kā'roakā misāre mehēkā wa'ásome, níwí.

³⁵ Tohō ní toha, Paulo pāuré mī, ní pe'tirá i'yóropi Ō'ākí hire “Áyú!” níwí. Be'ró kíi basi tigaré dekō me'ra pe'ē, ba'áwí. ³⁶ Naá kíi tohō ba'aká i'yārā, naá bihá wetimikere akobohó, naá kē'ra e'katíse me'ra ba'áwā.

³⁷ Ísá tiwipi sāyará ní pe'tirá duzentos setenta e seis níwí. ³⁸ Naá ba'á sī'riro pōo tēoro naá ba'áka be'ro tiwipi sāyasé trigo ahurire tii maápi doke yōo pe'okā'wā. Yukí si ka'rasá nemopihi tohaáto niirā teeré kō'áwā.

Yukí si nukúporopi si'á peha'ke ní'

³⁹ Bo'rē ke'aka be'ro tiwí da'rará ní'kí rore i'yá bokawá. No'opí níiti, ní i'yá masitiwā. Naá tohō i'yá masitimirá, opá túku nukúporo níiróre i'yá, “Sō'ó biá niharā, apé tero weéro basiókā maa, toó mahará”, níwí.

⁴⁰ Tohō weerá too dipóro “Kome pihíri wehé yē'e po'oato” ní, naá di'té doke yōó'ke pihírire ditē sure dihowá. Apéye wahá pihiri pakare, au tuúse pihiri di'té'ke daarire pāa ka'ra ní'kowā. Naá tohō weé tohaka be'ro i'mítáropi níirí su'ti kasérore wí'ró tii kaséropi yē'ē miáato niirā wehé moro yooawá. Tohō weéro tiwí nukúporo sumútoho pe'e niháawí. ⁴¹ Niháa, í'kiátiro nukúporo opá bu'a níirópi si'á peha wa'áwí. Wahá mí'taro pe'e nukúporopi opá sī'o doké bi'pe ke'awí. Neē sīo bírota basiótiwi. Tiwí au tuúro pe'e pā'kóri pakase pāa kehe ō'okā, batá wa'áwí.

⁴² Tohō wa'aká i'yá, surára tiwipi bu'iri kiorá naá yē'ē'kārāre neē ní'kí doké yōha baá du'titiká'ato niirā wēhéká' sī'rimiwā. ⁴³ Surára wiógi pe'e Paulore yi'rió sī'rigi, naāre ka'mú ta'awí. Be'ró baa masíre sumútohopi baa nihá mí'ta dutiwí. ⁴⁴ Ápērāre tábua pihiri me'ra pa'sá niha dutiwí. Teé me'ra wa'átirá, tiwikáhase batá'ke pihiri me'ra pa'sá niha dutiwí. Tohō wee tíharā, ísá ní pe'tirá yi'rí pe'tiká'wi.

Paulo Malta ní'kí ropi ní'ke ní'

28 Ísá ní pe'tirá sumútohopi nihahá, mahá ní'kaka be'ro ísá masíwi, tii ní'kíro Malta wamétikaro níwí. ² Tookáhárá masá akóro pehaká yisiáká i'yārā, ísāre āyuró pahá yā'awā. Tohō weerá peká me'e wíha basá, ísāre so'ma dutírá pihíowā. ³ Paulo kē'ra peká boposé seégi wa'á, mii tíawí. Kíi tohō mii tíari kura āyá pekápi ní'ki asisé ú' wihatigi, Paulo yaa amúkāpi kūrí doke yohawí. Toopíta wā'yákā'wí. ⁴ Tii ní'kírokāharā āyá Paulo yaa amúkāpi wā'yáká i'yārā, naá a'tíro níwā:

—Á'rí masá wēhēgi níisami. Kíi diá pahírí maapi yi'rí toha'ki níimigi, kíi yā'áro weé'ke wapa wērígisami, níwā.

⁵ Paulo pe'e āyāre peká me'epi wehēste kehe sāawí. Kíi re neē mehēkā wa'átiwi. ⁶ Naá tookáhárá pe'e “Maatá kíi re bipiá wa'árosa”, níimiwā.

“Bipitĩkã maa, wãkũtiro birĩ ke'a, wẽria wa'ãgisami”, niĩ wãkũmiwã. Naã yoakã yuũ kue kumĩ, kĩĩre mehẽkã wa'atikã i'yã, mehẽkã wãkũwã taha. “Árĩ imi mehẽta niĩsami. Marĩ ãho peõgi niĩgi niĩsami. Tohõ weero kĩĩre ãyã kũ'rikã, neẽ mehẽkã wa'ã wee'”, niĩwã.

⁷ĩsãre tohõ wa'ã'karo tii nikĩro wiõgi Públjo wamẽtigi yaã di'ta pi'toakã niĩwi. Kĩĩ i'sãre kĩ i yaã wi'ipi kãri dutĩgi pihikã'wi. I'tiã nĩmi i'sã kĩ i yaã wi'ipi niĩsẽ nimĩrire i'sãre ãyurõ weewĩ. ⁸Tĩtare Públjo paki uhã'ke, yohã do'ãtigi kãhiwĩ. Paulo kĩĩ kãhirõpi sãhá, Ô'ãkĩ hire sãri basã, kĩĩ dipõapire yaã peõwĩ. Tohõ weẽ kĩĩre yi'rikã weewĩ. ⁹Kĩĩ tohõ weekã i'yãrã, tii nikĩropi niĩrã do'ãtirã naã do'ãtisere yi'riõ dutirã kĩĩ tiropi a'tĩwã. Niĩ pe'tirã naã do'ãtisere yi'riõ no'owã. ¹⁰Tii nikĩrokãharã i'sãre pehẽ apẽye noho o'õwã. Be'ropĩ i'sã yukĩsipi wa'ãrã, pu'ẽtiãtehe kẽ'rare o'õwã.

¹¹ĩsã tii nikĩropire i'tiã muhipũ niĩwi. Be'ró Alexandria wamẽtiri makakãhawi me'ra wa'ãwi taha. Tiwĩ toopĩ pu'ẽki tõ'õ niĩ ni'ikaro niĩwi yuhũpi. Tiwĩ yukĩ si e'keapi ãpẽrã masã ãho peõsetirã Castor, Põlu wamẽtirã naã weerõ noho bahurã paã tee õ'o'ke wã'yawi. ¹²Maltapi niĩ'kãrã wihã, Siracusa wamẽtiri makakãha petapi ehãwi. Toopĩ i'tiã nĩmi tohã ni'iwĩ. ¹³Be'ró Rãgio wamẽtiri makapi wa'ãrã sumũtohopi nihãawi. Toopĩ etã, ni'kã nĩmi be'ro i'sã wa'arõ pe'eta wĩ'rõ weẽowi. Tohõ weerã ape nĩmĩ pe'e ehã bakeo'wi Putẽoli wamẽtiri makapire. Toopĩ etã, i'sã tiwipĩ sãyã'kãrã dihãawi. ¹⁴Toopĩre ãpẽrã Jesurẽ ãho peõrãre boka ehãwi. Naã i'sãre “Ni'kã semana i'sã me'ra tohã ni'iyã”, niĩwã. Tohõ weerã i'sã ni'kã semana toõ niĩ, be'ró Romapi wa'ãrã ma'ãpi yi'riãwi taha. ¹⁵Ãpẽrã Romakãharã Jesurẽ ãho peõrã i'sã Romapi wa'asẽ kitire ti'õ tohakãrã niĩwã. Teerẽ ti'õ, i'sãre põõ tãrĩrã etãwã ma'ãpi praça de Ápio wamẽtiri makapi. ãpẽrã kẽ'ra apẽropi siharã naã kãrĩropi Trẽs Venda wamẽtiropi i'sãre põõ tãriwã. Paulo naãre i'yãgi, Ô'ãkĩ hire “Áyũ” niĩ, kĩĩ basi kẽ'ra nemorõ e'katĩ, wãkũ tutuase boka nemõwĩ. ¹⁶ĩsã Romapi etãka be'ro surãra wiõgi Júlio a'tĩro weewĩ. Bu'ĩri kiorã kĩĩ miãã'kãrãre tookãharã bu'ĩri kiorãre ko'terã wiõgĩpire wiawĩ. Paulo pe'ere apẽ wi'ipi ni'kĩ surãra kĩĩre du'tirĩ niĩgi ko'teãkihi me'ra kũũwĩ.

Paulo Romapi ni'ke ni'ĩ

¹⁷I'tiã nĩmi i'sã Romapi etãka be'ro Paulo tii makãkãharã Judeu masa wiõrãre pihõwi. Be'ró kĩĩ tiropi naã ehakã i'yã, naãre a'tĩro niĩwi:

—Yi'ĩ akawerãrã, neẽ kã'roakã mehẽkã weetiwi marĩ akawerãrã. Neẽ marĩ yẽki simiãpi weesẽti'kere “Tohõ niĩ wee'”, niĩtiwi. Tohõ weetĩmikã, marĩ akawerãrã Jerusalẽpi yi'ĩre yẽ'ẽ, romano masa wiõrãpire o'õwã.

¹⁸Naã romano masa wiõrã yi'ĩre sãri yã'a, kĩĩre wẽherõ iã' niĩsẽ bu'ĩrire bokati tiharã, du'ũ si'rimiwã. ¹⁹Naã Judeu masa pe'e pũrikã yi'ĩre neẽ du'ũ wirõro iatiwã. Tohõ weẽgi yi'ĩ “Wiõgi Augusto Romakĩ hipita beseãto”, niĩwi. Neẽ yi'ĩ akawerãrãre werẽ sãagi meheta yi'ĩ iarõ me'ra a'tiãpi. ²⁰Yi'ĩ tohõ wee tĩhãgi, misã me'ra uũkũgiti niĩgi, diakĩ hí masiãto niĩgi misãre pihõopi. Marĩ Judeu masa yoakã yuũ kue'ki a'tĩ tohakĩ niĩwi. Kĩĩ Jesu Cristo wamẽtimi. Yi'ĩ kĩĩre ãho peõse bu'ĩri a'te daãri kome daãri me'ra di'te no'o'ki ni'ĩ, niĩwĩ Paulo.

²¹Naã kĩĩre niĩwã:

—ĩsã neẽ ni'kã papẽra pũri Judeu masa Judãiakãharã naã ohã o'oka pũrĩre yẽ'ẽ wee! Mi'ĩ yeekãhasere ti'õ wee! Toõ Judãiakãharã a'topĩ siharã etãrã, neẽ yã'ãro uũkũ werẽ sãatiwã mi'ĩre. ²²ĩsã a'tẽ di'ãkĩre masĩ! Niĩ

pe'tirokehara "Jesuré êho peóse yã'â ní!", ní uúkúma. Tohó weerã ísã mi'í êho peóse t'ó s'risa', níwã.

²³Tohó níka be'ro naã ni'ká nimi teeré uúkúatihi nimore besewã. "Tii ními a'tírãti" ní, wa'ã wa'ãwã. Tii ními níiká pâharã masá Paulo kãhiri wi'ipi etãwã. Naã nerê pe'tika be'ro bo'reakã bu'ê ni'ka'ki, teê yamíka' bu'ê na'í t'ó'oa wa'ãwã. Ô'ákí hi kãí ní pe'tirá wiôgi níisê kitire bu'êwí. Jesu Cristore êho peóto nígi, Moisé kãí ohã'kere, Ô'ákí hi yee kiti werê mi'tarã naã ohã'kere naãre pũuro êho peókã íági bu'ê í'yowí. ²⁴Ni'karerã kãí bu'esére êho peówã. Æpêrã neê êho peótiwã. ²⁵Naã ni'kãro noho wãkúti, ni'karerã toopí duhí'kãrã wã'ká ni'ka wihari kura Paulo naãre níwí:

—Espírito Santo diakí híta uúkúpí Ô'ákí hi yee kiti werê mi'tagi Isaia me'ra uúkúgi marí yêki simiãpire. A'tíro ní werê dutiki níwí:

²⁶⁻²⁷ Æ'rá masaré a'tíro ní werêgi wa'ãya:

"Misã Ô'ákí hi yeekãhasere teerã, í'yã s'í'ritirãsa'.

Ô'ákí hire êho peó s'í'ritirã, diakí hí kãhasere t'ó s'í'ritirãsa'.

Tohó êho peóti tíharã, yí'í re akobohóse sêrisomé.

Tohó weerã misãre werekã, t'í'orãsa', t'í'orã pe'ea'.

Mehó de'ró níro weesarí, ní t'í'o masísome.

Misã ãyuró yí'í weesére í'yãmírá, í'yã masísome",

níki níwí Ô'ákí hi.

²⁸Tohó weerã misã t'ó s'í'ritise bu'iri Ô'ákí hi masaré yí'rióse kitire ni'kakã me'ra Judeu masa ní'tirãre werê no'orosa'. Naã pe'e ãyuró t'ó t'í'sarãsama, níwí.

²⁹Paulo teeré níka be'ro Judeu masa toopí níirã naã basi a'mé tu'ti wihawã.

³⁰Piã kí'ma Paulo tí wi'í naã wasó, wapa yeé dutika wi'ipire surãra kãí re ko'tegí me'ra níwí. Ní pe'tirá kãí re í'yã siharãre e'katíse me'ra naãre pão tãríwí. ³¹Uiró mariró, wãkú tutuaro me'ra masaré Ô'ákí hi kãí wiôgi níisére, tohó níiká Jesu Cristo yeekãhasere bu'ê nu'kukã'wí. Æpêrã neê ka'mú ta'aro mariró tohó weewí.

Teófilo, mi'í re toô kã'rota ohã'.

Luca

Paulo Romakãharãre ohâ'ke niî'

A'ti pûrí a'tîro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Paulo a'ti pûríre Corintopi niîgi, Romakãharã Jesu Cristore êho peórãre ohâki niîwî. Kîî neê waropire Jesu Cristore êho peótiki niîwî. Tohô weégi kîîre êho peórãre yã'ãro weé si'rigi siru tuúki niîwî. Be'ró Ô'âki hi Paulore dika yúukã weéki niîwî. Tohô weéka be'ro kîî Jesu Cristo yee kitire weregi sãháaki niîwî.

Paulo Romakãharã tiropi wa'â si'riki niîmiwî. Kîî a'ti pûríre ohâka terore wa'âtiki niîwî yuhûpi. I'tiã ki'ma be'ro naã tiropire wa'âki niîwî.

Kîî papéra ohâgi, a'tîro ohasétiki niîwî. “Yi'î Paulo misãre ohâ” niî tohaka be'ro äyu dutí wiãki niîwî. Be'ró “Ô'âki hire misa yeékãhasere ‘Áyú’ niî”, niîki niîwî. Tohô niikã “A'teré ia sããgi, misãre a'ti pûríre ohâ”, niîki niîwî. Be'ropíta “Ô'âki hi yee äyusé kitire a'tîro niîro weé”, niî ohâki niîwî. Yapapíta maha äyu dutí tiosere ohâki niîwî.

Paulo a'ti pûríre marí niî pe'tirã bu'iritirã niî' niisére ohâki niîwî. Tohô niikã Ô'âki hi me'ra äyuró niî si'rírã, Jesu Cristore êho peóse me'ra di'akí tohô niîta basió' niisére ohâki niîwî. Apêye, Romakãharãre ni'kãro me'ra niiséti dutigi, naãre “Äyuró a'mêri pahã yã'aya, niî pe'tirã me'ra äyuró niisétiya”, niî ohâki niîwî.

Paulo Romakãharã Jesuré êho peórãre ohâ'ke niî'

1 Yi'î Paulo misã Roma wamêtiri makakãharã Jesu Cristore êho peórãre ohâ'. Jesu Cristo dutiró weé wã'ya ko'tegi niî'. Kîî yi'îre Ô'âki hi masaré yi'rióse kitire weré dutigi besewí.

²Diporópi Ô'âki hi kîi yee kiti weré mi'tarã me'ra “Yi'î masaré yi'riógiti”, niî weré yuuki niîwî. Tohô weérã tee kitire ti'órã, Ô'âki hi yee kiti ohâka pûripí ohãkãrã niîwã. ³Naã ohâ'ke marí wiógi Jesu Cristo Ô'âki hi maki yee kiti niî'. Kîî a'ti nukúkãpire marí weeró noho ipitígi bahuáki niîwî. Masí niîgi, diporókí hipi wiógi Davi paramí niî turiãgipi niîki niîwî. ⁴Kîî marí weeró noho ipitímigi, Ô'âki hi maki niî yuugi, yã'asé moogí niîki niîwî. Kîî wéríka be'ro kîî pakí Espírito Santo tutuaró me'ra kîîre wérí'kipire masóki niîwî. Tohô weesé me'ra masaré yi'î maki niîmi niisére i'yóki niîwî. ⁵Kîî yi'î Paulore äyuró weégi, kîi yee kitire weré dutigi besewí. Niî pe'tiropi masã Jesu Cristore êho peoátó niîgi tohô weewí. Êho peó tíharã, kîî íaró weerãsama.

⁶⁻⁷Misâ Romakâharâ kê'ra kîî tohò nî no'o'kârâta nî! Tohò weégi misâre Ô'âkî hi ma'irâre a'ti pûrîre ohâ! Ô'âkî hi Jesu Cristo yarâ sâha dutîgi misâre beséki niîwî. Marî paki Ô'âkî hi, tohò niikâ marî wiôgi Jesu Cristo misâre âyuró weeáto. Misâre âyuró ehêri pō'ratikâ weeáto.

Paulo Romapi wa'â sî'rîmi'ke niî'

⁸A'teré misâre werê mî'tagiti. Niî pe'tirokeâharâpi misâ Jesu Cristore êho peósere uúkû se'sama. Teeré tí'ógi, Jesu Cristo wee tamúse me'ra Ô'âkî hire “Áyú!” niî! ⁹Yi'î Ô'âkî hire sêrisétiri niki misa yeékâhasere sêri basá nu'kukâ! Yi'î tohò weesére Ô'âkî hi “Diaki híta weemí”, nîsami. Yi'î âyuró ehêri pō'ratise me'ra kîî iaró weé! Teeré weégi, âyusé kiti kîî maki yeére werê! ¹⁰Apêye kê'rare Ô'âkî hire a'tîro sêrî nu'kukâ! “Mî'î iági, yi'î re Romapi wa'â dutigi du'óo'ya. Tii makákâharâ mî'î re êho peórare í'ya sî'risa”, niî sêrî! Yoâ wa'a' yi'î misâ tiropi wa'â sî'rîmi'karo. ¹¹Misâre nemoró wákû tutuakâ ia sâági Espírito Santo yi'î re masisé o'oró weeró noho misâre o'ò turia sî'risa! Tohò weégi toopíre wa'â sî'risa! ¹²Misâre a'tîro níngiti. Marî pî a pe'eseri a'mêri wee tamúrâsa! Misâ yi'î êho peókâ í'yârâ, nemoró wákû tutuarâsa! Yi'î kê'ra misâ êho peókâ í'yâgi, meharóta weegísa!

¹³Akawerérâ, misâre a'teré masaká íása! Pehetíri misâ tiropi wa'â sî'rîmi! Apé sia'kâharâ marikâ Judeu masa niítirâ yi'î Jesu Cristo yee kitire werékâ, êho peowâ. Misa yaâ makakâharâ kê'rare Jesu Cristore êho peókâ ia sâági werêgi wa'â sî'risa! Tohò weé sî'rîmikâ, basió wee' yuhûpi. ¹⁴Ô'âkî hi kîî yéé kitire niî pe'tirâre yi'î re werê dutiwi. Yéé uurâre, uutírâ kê'rare werê dutiwi. Bu'ê'kârâre, bu'êti'kârâre werê dutiwi. ¹⁵Tohò weégi misa yaâ makakâharâ Jesu Cristore êho peótirâre kîî yéé kitire pûuro werê sî'risa!

Jesu Cristo yee kitire tí'orâ kîî re êho peóse niî'

¹⁶Masá Jesu Cristo yee kitire tí'orâ, kîî re êho peó ni'kasama. Yi'î masí, Ô'âkî hi kîî tutuaró me'ra niî pe'tirâ Jesu Cristore êho peórare pekâ me'epi wa'â boo'kârâre yi'rîósami. Tohò weégi masaré tee kitire neé bopôya sâa wee! Neé waro kîî re êho peórâ Judeu masa niirâre yi'rîósami. Judeu masa niítirâ kîî re êho peórâ kê'rare meharóta yi'rîósami. ¹⁷Tee kití a'tîro niî! Ô'âkî hi Jesu Cristore êho peórare “Bu'îri marirâ, âyurá niíma”, niî í'yâsami. Jesu Cristore êho peórâ di'akíre tohò í'yâsami. Teekâhasere Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi a'tîro ohâ no'okaro niîwî:

Ô'âkî hi kîî re êho peórare “Áyurá niíma”, niî í'yâsami.

Kîî me'ra niî nu'kurâsama, niîwî.

Niî pe'tirâ masá bu'îritima niisé niî'

¹⁸Ô'âkî hi ì'mîsepi niigí masá yâ'áro weesétisere í'yâgi, bu'îri da'rêsami. Yâ'áro weé nu'kurâ diakí híkâhasere ka'mú ta'asama. Tohò weégi naâre ípítí bu'îri da'rêsami. ¹⁹Ô'âkî hi kîî niisétise masíta basiósere masá âyuró masísama. Ô'âkî hi kîî basi teeré masaká weéki niîwî. ²⁰Marî Ô'âkî hi bahusére í'yâtîmirâ, kîî we'éke me'ra kîî tutuasére, kîî niisétisere masí no'o!. Kîî tutuasé, kîî niisétise niî nu'kukâ'rosa! Neé waro kîî a'ti nukúkâre weé ni'kaka teropita kîî Ô'âkî hi niî! niisére masí no'o!. Tohò weérâ masá “Mî'î re masítisa! Tohò weérâ bu'îri moó”, niî masítisama. ²¹Kîî niisétisere masímîrâ, kîî re êho peótisama. Neé kîî re

“Áyú!” niítisama. No’ó iaró wākú ma’a, siápe me’ra nemoró yā’áro wākú sáhasama. ²²Naâ masí yí’ria’ nímirā, tí’o masítirā tohasamá. ²³Tohō weerā Ô’âkí hi katí nu’kugire êho peótisama. Naâ apêye noho masá yeê’ke boâ dihaatehe pe’ere êho peósama. Masá weeró noho bahurá, mirikí hiá weeró noho bahurá, wa’íkírá weeró noho bahurá, píroâ weeró noho bahuráre yeê, êho peósama. Neê waropita teeré wee miháti, ni’kâroakā kē’rare meharóta weé nu’kuma.

²⁴Naâ tohō weé’ke bu’iri Ô’âkí hi naâ yā’áro weé sī’risere weeáto níigi kō’â wā’kaki níwī. Naâ bopôyase yā’asere a’mêri weékārā níwā. Teeré weerā, naâ basi naâ ipiré dohórē’rā weékārā níwā. ²⁵Diakí hí kâhasere êho peóro noho o’órā, mehō níi soo wioritima. Kíîre êho peóro noho o’órā, kíî da’rê’ke a’ti nukúkākāhase pe’ere êho peóma. Ô’âkí hi níi pe’tise weé’kire e’katí peo nu’kuká’ro iá’. Tohōta weé no’oato.

²⁶Ô’âkí hi bopôyase naâ iâri pehasere weeáto níigi naâre kō’â wā’kaki níwī. Numiápiita imiá me’ra naâ wee wiáse nohore naâ basi numiá se’saro yā’áro weesamá. ²⁷Imiá kē’ra naâ basi yā’áro a’mêri weesamá. Imiá numiá me’ra wee wiáse nohore du’úrā, imiá se’saro iâri peha, yā’áro weesamá. Tohō weégi Ô’âkí hi naâre yā’áro weesé wapa, bu’iri da’rêsami. Naâre bu’iri da’rêgi, naâ ipipíre pi’etfka weesamí.

²⁸Kíî weé’kere í’yámírā, Ô’âkí hire êho peó sī’ritisama. Tohō weégi naâ wākú ma’asere weeáto níigi kō’â wā’kaki níwī. Kíî naâre kō’akā, tootá naâ yā’áro weé’kere nemo peósama. ²⁹Níi pe’tise yā’áro weesére yí’rióká’sama. Pahá yā’áro mariró âpêrāre yā’áro weé sī’ritisama. Apêye noho kiomírā, kio nemó sâha sī’ritisama. A’té níi pe’tise yā’asere weesamá. Doésama. A’mê wêhesama. A’mé tu’tisama. Wee soósama. Yā’áro weé sī’riro pōo téoro yā’áro weesamá. Uukahá, kití maa soósama. ³⁰Âpêrāre yā’áro weé sī’rirā, diakí hí níitimikā, weré sâasama. Ô’âkí hire iatisama. Âpêrāre í’yâ muisama. “Yíî pe’e âpêrā yí’rioro níi yí’ri ní’ka’”, níisama. Yā’asere wee bokásama. Naâ paki simiāre yí’ri ní’kasama. ³¹Tí’o masítisama. Naâ “Weeráti” ní’kere weetísama. A’mé tu’tika be’ro apó sī’ritisama. Naâ akawerérapireta ma’itísama. Âpêrāre pahá yā’atisama. ³²Ô’âkí hi tohō weerāre keoró weégi, “Pekā me’epi kō’â bahuriógiti”, níiki níwī. Kíî tohō níika be’ro níimikā, yā’áro weé nu’kusama. Tohō níikā âpêrāre yā’áro weeká í’yārā, “Áyuró weerā, tohō weemá”, níisama.

Ô’âkí hi yā’áro weerāre bu’iri da’rêgi, keoró weemí niisé níi’

2 Misá âpêrāre “Naâ yā’ará níima” níi, í’yâ besetikā’ya. Misá kē’ra naâ weeró noho yā’áro weesétisa’. Naâ bu’iritima níirā, ísá kē’ra bu’iriti’ níiro noho wa’â’ misāre. Misá ní’kâro noho bu’iri kió’. ²Ô’âkí hi yā’áro weerāre bu’iri da’rêgi, keoró weégi weemí niisére masí no’o’. ³Misá âpêrāre yā’áro weemá níimírā, naâ weeró nohota weé’. Tohō weerā “Ô’âkí hi ísāre bu’iri da’rêsoma”, níitikā’ya. Da’rêgisami. ⁴Yā’áro weemíkā, Ô’âkí hi misāre pahá yā’agi, maatá bu’iri da’rêtisami. Tohō weerā misá “Ísāre bu’iri da’rêsoma”, níimisa’. Tohō níi wee’. Misá yā’áro weesére bihá weti díka yuúato níigi misāre pahá yā’asami.

⁵Kíî tohō weemíkā, misá yā’áro weesére bihá weti díka yuú sī’ritisa’. Misá siápe me’ra yā’asere wee nemórā, bu’iri da’resére see neéo kúu nemorā weé’. Be’ró masaré bu’iri da’reátihí ními níikā, Ô’âkí hi uâgi, misāre keoró besé, ipítí bu’iri da’rêgisami. ⁶Masá naâ weé’ke níkire keoró wapa yeégisami. ⁷Ô’âkí hi a’tíro weerāre kíî tíropi katí nu’kuatehere

o'ôgisami. “Kîî me'ra dika yúú niî nu'kurâsa!” niirâre, tohò niiká kîî “Áyuró weeápi” niisére a'marâ nohore o'ôgisami. Tohò niiká ape ipí boâtiri ipi su'ti wetí si'rirâre o'ôgisami. Naâ katí nu'kusere iârâ, áyuró weé nu'kurâsama.

⁸ Ápêrâ pe'e Ô'âkî hire yi'rî ni'karâ, naâ iaró weesétisama.

Diakî hí kâhasere iatírâ, yâ'asé pe'ere wee sirú tuusama. Ô'âkî hi uâ, naâre ipítí bu'fri da'rêgisami. ⁹ Niî pe'tirâ yâ'áro weesétirâ pi'eti, yâ'áro ti'ó yâ'arâsama. Neê waro Judeu masare tohò wa'á mi'tarosa'. Judeu masa niítirâ kê'rare meharóta wa'ârosa'. ¹⁰ Áyuró weesétirâ pe'ere Ô'âkî hi áyuró weegísami. Naâre “Misâ áyuró weewí”, niîgisami. Tohò niiká naâre áyuró ehêri pō'ratikâ weegísami. Neê waro Judeu masare tohò weé mi'tagisami. Judeu masa niítirâ kê'rare meharóta weegísami. ¹¹ Ô'âkî hi Judeu masare, Judeu masa niítirâre i'yâ dika waá ni'kotisami.

¹² Judeu masa niítirâ Ô'âkî hi Moisére dutí'kere masítisama. Naâ yâ'áro weé'kere teé dutisé me'ra meheta Ô'âkî hi besegísami. Yâ'áro weé'ke wapa me'ra pe'e naâre besé pekâ me'epi kō'â bahuriógisami. Judeu masa pūrikâ Ô'âkî hi Moisére dutí'kere masísama. Teeré masímirâ, yâ'áro weesamá. Tohò weégi Ô'âkî hi naâ maa teé dutisé me'ra naâ yi'rî ni'ka'ke wapare bu'fri da'rêgisami. ¹³ Moisé dutisére ti'osé me'ra di'akî Ô'âkî hi “Bu'fri marirâ niîma”, niítisami. Kîî dutisére weerá pe'ere “Bu'fri marirâ niîma”, niísami. ¹⁴ Judeu masa niítirâ Moisé dutisére moomírâ, naâ áyuró weerâ, Ô'âkî hi dutiséreta weerâ weemâ. Naâ basi Moisé dutisére masirâ weeró noho weesamá. ¹⁵ Áyuró weesé me'ra naâ diakî hí wâkusere i'yosamá. Moisé dutisére masirâ weeró noho niîma. Tohò weerâ keoró weetíka be'ro yâ'áro ti'ó yâ'asama. Áyuró weéka be'ro bu'fri moorâ ti'ó yâ'asama. ¹⁶ Yi'í Jesu Cristo yee kitire werêro nohota a'tíro wa'ârosa'. Ô'âkî hi masaré bu'fri da'reátíhi nîmi niiká, niî pe'tirâ wâkusere, ápêrâ i'yâtiropi weesére besegísami. Jesu Cristo yâ'áro wâkurâre, yâ'áro weerâre bu'fri da'rêgisami. Áyusé wâkurâre, áyuró weerâre áyuró weegísami.

Ô'âkî hi Moisére dutisé kúú'ke niî'

¹⁷ Misâ a'tíro wâkúmisal: “Ísâ Judeu masa Ô'âkî hi Moisére dutisé kúú'kere êho peorâ niî'. Ô'âkî hi yarâ niî'. Tohò weerâ Judeu masa niítirâ yi'rióro áyú yi'rî ni'ka'”, niîmisa'. ¹⁸ Tohò niiká a'tíro niî nemosal. “Ísâ Ô'âkî hi iasé nohore masí'. Moisé dutí'kere masí yuurâ, ísâ áyusé di'akîre bese masí'. ¹⁹ Kapêri bahutírâre tí á wâ'karâ weeró noho Ô'âkî hi yeere masítirâre bu'ê masí'. Na'í tí'aropi niirâre si'ô'orâ weeró noho yâ'áro weerâre áyuró wee dutí'”, niísa'. ²⁰ “Moisé kîî dutí'kere kiórâ, diakî hí kâhasere keoró masí'. Tohò weerâ ti'ó masítirâre, Ô'âkî hi yeere neê waro bu'ê wâ'korâre bu'ê masí'”, niîmisa'. ²¹ Misâ “Ápêrâre bu'ê masí'” niírâtirâ, misâ basi pe'e bu'ê mi'taro íá. Ápêrâre “Yahatíkâ'ya” niîmirâ, ápêrâ yeere yahása'. ²² Misâ, “Misâ nimosá numia, marapí simia niítirâre a'me tārátikâ'ya”, niísa'. Tohò niîmirâ, a'me tārása'. “Ápêrâ noho weeró noho bahurâ yeé'kere êho peotíkâ'ya” niîmirâ, naâre êho peóse wi'serikâhasere yahása'. ²³ “Ísâ Moisé dutí'kere kio tîhárâ, ápêrâ yi'rióro niî'”, niî wâkúmisal. Tohò niîmirâ, teeré weetírâ, kîî dutí'kere yi'rî ni'karâ weé'. Tohò weerâ ápêrâre Ô'âkî hire buhíkâ'ká weerâ weé'. ²⁴ Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripi misâ tohò weesére a'tíro ohâ no'okaro niîwi: “Misâ Ô'âkî hi dutí'kere yi'rî ni'kase bu'fri Judeu masa niítirâ Ô'âkî hire yâ'áro uúkúsama”, niîwi.

²⁵ Misâ Ô'âkî hi Moisére dutisé kûû'kere weeká, misâ Judeu masa weesétise, ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'ase wapatí'. Weetíká maa, misâ Judeu masa niisé wapa marí'. Tohó weérá kîî kûû'kere weetírâ, Judeu masa niítirâ weeró noho tohákâ'. Ô'âkî hi yarâ weeró noho niítisa'. ²⁶ Judeu masa niítirâ ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'a no'oya marimá. Naâ Ô'âkî hi Moisére dutí'kere weérâ, Judeu masa weeró noho niísama. Ô'âkî hi naâre “Yará niíma”, niísami. ²⁷ Misâ Judeu masa Ô'âkî hi Moisére dutí'kere kiomí'. Ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'amirâ, kîî dutí'kere weé wee'. Âpêrâ, Judeu masa niítirâ ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'atimirâ, tohó niiká Ô'âkî hi Moisére dutí'kere masítimirâ, kîî dutisére weesamá. Naâ tohó weeká, misâ bu'íri kiosérese masí no'o'. ²⁸ Judeu masi waro bu'ípi di'akí weesétitimi. Tohó niiká kîî ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'ase me'ra di'akí judeu masi niítimi. ²⁹ Moisé dutisére yi'tigí meheta Ô'âkî hi yagi niími. Espírito Santore wákusé dika yúú no'o'ki pe'e Judeu masi waro niími. Kííta Ô'âkî hi yagi niími. Kíî re Ô'âkî hi “Áyugí niími” ní ñ'yásami. Masa mehéta tohó ñ'yásama.

3 Yi'í tohó niiká tí'órâ, misâ “Too püríkäre Judeu masa niisé wapa marísari? Ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'ase kè'ra wapa marísari?” niísa'. ² Wapatí yi'ria'. Neê warore a'tíro níí'. Ô'âkî hi Judeu masare kîi yeé kitire weré dutigi, âpêrâre weré dutigi kûûki niíwi. Tohó weéro Judeu masa niisé wapatí'. Misâre a'tíro níí nemogiti. ³ Âpêrâ Judeu masa Ô'âkî hi uúküsere êho peótisama. Naâ tohó êho peótimiká, Ô'âkî hi naâre kîî “Tohó weegíti” nií'kere “Weé wee!”, niítisami. ⁴ Ô'âkî hi níí pe'tise kîî “Weegíti” níí'kere keoró weegísami. Marí níí pe'tírâ níí soose piharâ niímiká, Ô'âkî hi kîî níí'karo nohota keoró weegísami. Ô'âkî hire kîi yeé kiti ohâka pürípi a'tíro ohâ no'okaro niíwi:

Ô'âkî hi, mi'í uúküsere “Diakí híta níí”, níí no'o'. Mi'í re níí soose marí'. Tohó weéro mi'í re âpêrâpire neê weré sâata basió wee'. Naâ weré sâaká maa, yi'ri wetí mihagisa', níí ohâki niíwi diporóki hípi.

⁵ Teeré tí'órâ, âpêrâ a'tíro níí ma'asama. “Ísâ yâ'âro weeká, Ô'âkî hi áyuró weesé nemoró ñ'yó no'orosa'.” Too püríkäre “Ô'âkî hi ísâ yâ'âro weesére bu'íri da'rêgi, keoró weetími”, níírá weesari? ⁶ Tohó níí wee'. Naâ tohó niisé keoró niiká maa, Ô'âkî hi neê ni'kiré bu'íri da'rê masiti boosami.

⁷ Apêye maa âpêrâ a'tíro níí nemo ma'asama. “Ísâ níí sooká, Ô'âkî hi uúküsere keoró ñ'yó no'orosa'. Tohó weérâ masá kîíre “Áyú yi'riami, diakí hí uúkú nu'kugi niími”, níírásama. Tohó niiká maa, de'ró weégi Ô'âkî hi maríre “Misâ yâ'âro weesé bikirá níí”, niísari? Kíî tohó niígi, keoró weetími”, niísama. Naâ tohó niisé níí ma'ase níí'. ⁸ Naâ “Ísâ yâ'âro weeká, Ô'âkî hi áyuró weesére nemoró masírásama”, niísama. Tohó weérâ “Áyusé wa'aáto níírá yâ'asérese weerá”, niísama. Âpêrâ yi'í re, yi'í me'rakâharâre mehêkâ wâkuáto níírá, “Paulo a'teré bu'êmi”, níí soosama. Naâ tohó níí soose wapa Ô'âkî hi naâre bu'íri da'rêgi, keoró weegísami.

Níí pe'tírâ bu'íritirâ niíma niisé níí'

⁹ Marí Judeu masa âpêrâ yi'rióro áyurá níí yi'ri ni'kati? Níí wee'. Marí masí toha'. Níí pe'tírâ Judeu masa, Judeu masa niítirâ yâ'âro weerá níí yuurá, ni'káro noho bu'íritirâ di'akí níí'. ¹⁰ Ô'âkî hi yee kiti ohâka pürípire maríre a'tíro niíwi:

Neê ni'kí áyugí marimí.

¹¹ Neê ni'kí Ô'âkî hi yeekâhasere tí'o masígi marimí.

Neê ni'kí Ô'âkî hire masí sí'rigi, wákú niritisami.

¹² Niî pe'tirã Õ'ákĩ hi yeere du'úrã, dohó pe'tia wa'ásama.
Niî pe'tirã yã'aro weemá. Neê ni'kí ãpêrãre äyuró
weegí marimí.

¹³ Naã uúkũse masã pee susurí pee weeró noho nií'.
Tii peé ïri wihása!. Teé ïri wiháse weeró noho masá
yã'aro uúkũsama. Niî soo nu'kusama.
Äyã nimá kiogí weeró noho pũrũro uúkũsama.

¹⁴ Äpêrãre dohá, ipíti tu'tísama.

¹⁵ Naã masaré wêhé kô'ase maa ti'sã yi'riasama.

¹⁶ No'ó naã wa'aró masaré yã'aro weé wã'kasama.
Naa yeére dohörê!, pahásé kiorã tohaká weesamá.

¹⁷ Äpêrãre äyuró ti'ó yã'akã weesére moosamá.

¹⁸ Õ'ákĩ hire wio pesáse me'ra ï'yãtisama.

Kĩî re uítisama, niî ohã no'okaro niîwi.

¹⁹ Marí masí!, Moisé kĩî dutisére ï sã Judeu masare kũũki niîwĩ. ï sã teé
dutisére masimírã, teeré weetírã, bu'ñritirã tohása!. Kĩî dutisé kũũ'ke a'tĩro
nií'. Niî pe'tirã Judeu masare, Judeu masa niítirãre bu'ñritirã niîma, nií
masí dutiro tohó nií'. ²⁰ Neê ni'kí Moisé dutí'kere weé pe'o masitisami.
Tohó weegí “Moisé dutisére weé pe'okã, ‘Õ'ákĩ hi yi'ïre bu'ñri marigí niîmi’,
niígisami”, nií masitisami. Moisé dutí'ke maríre yã'ará nií', nií masí dutiro
kũũ no'okaro niîwi.

Jesu Cristore êho peóse me'ra yi'rírãsa' niisé nií'

²¹⁻²² Ni'károakãre maha Õ'ákĩ hi maríre bu'ñri marirã niiká weesé
kitire ï'yomí. Tee kitire Moisé kĩî dutí'kere weetimírã, masí no'o'. Maríre
Jesu Cristore êho peóse me'ra Õ'ákĩ hi ï'yóropire bu'ñri marirã niíta
basíó!. Diporópi Moisé, tohó niiká Õ'ákĩ hi yee kiti weré mi'tarã Õ'ákĩ hi
tohó weeãtehere kĩî yeé kiti ohãka pũripi ohãkãrã niîwã. Õ'ákĩ hi nií
pe'tirã Jesu Cristore êho peórãre “Bu'ñri marirã, äyurã niîma”, niísami.
Neê ðika waá ni'kotisami. ²³ Marí nií pe'tirã yã'aro weerã nií'. Neê
ni'kí Õ'ákĩ hi iaró noho weegí marimí. ²⁴ Tohó niimikã, Õ'ákĩ hi maríre
mal'gi, kĩî makiré o'do'ki niîwĩ. Marí yã'aro weé'kere wêri wapa yeé
dutigi tohó weéki niîwĩ. Tohó weéro marí wapa yeétimikã, a'tĩro nií'. Jesu
Cristore êho peóse me'ra Õ'ákĩ hi maríre “Bu'ñri marirã, äyurã niîma”,
nií ï'yásami. ²⁵ Kĩî makí Jesu Cristore marí yã'aro weé'kere wêri wapa
yeékã weéki niîwĩ. Kĩî wêrigi ðií a'mã biro'ke me'ra marí kĩîre êho
peókã, akobohósami. Teeré weegí, Õ'ákĩ hi keoró kĩî weesére ï'yosamí.
Diporókãharãpire naã yã'aro weekã, Õ'ákĩ hi pahã yã'agi, bu'ñri ða'rêitiki
niîwĩ. Tohó ti'ó yã'akã'ki niîwĩ. ²⁶ A'tóka terore Jesu Cristo marí yã'aro
weé'kere wêri wapa yeé'ke me'ra Õ'ákĩ hi kĩî keoró weesére ï'yosamí.
Meharóta taha kĩî makí Jesu Cristore êho peórãre bu'ñri marirã, äyurã
wa'akã weesamí.

²⁷ Tohó weérã Õ'ákĩ hi ï'yóropire marí basi “Äyurã nií'”, nií masitisa!.
Moisé dutí'kere weérã meheta, äyurã nií'. Jesu Cristore êho peókã pe'e,
Õ'ákĩ hi maríre “Äyurã niîma”, nií ï'yásami. ²⁸ Tohó weérã a'tĩro nií masí!.
Marí Jesu Cristore êho peókã, Õ'ákĩ hi “Bu'ñri marirã niîma”, nií ï'yásami.
Moisé dutí'kere weekã meheta, tohó wa'ã'.

²⁹ Õ'ákĩ hi Judeu masa wiôgi se'saro niítimi. Judeu masa niítirã kê'rare
wiôgi niîmi. ³⁰ Nií pe'tirã kĩî ni'kiréta Õ'ákĩ hitima. Kĩî Judeu masa Jesu
Cristore êho peórãre “Bu'ñri marirã, äyurã niîma”, niísami. Judeu masa

niítirā kīîre êho peórā kē'rare meharóta niísami. ³¹Too pūríkäre marí Jesu Cristore êho peóse me'ra Moisé dutí'ke pe'ere wapa marí', niírā weetí? Nií wee'. A'tíro pe'e weé'. Marí Jesu Cristore êho peóse me'ra Ô'ákí hi Moisére dutí'kere wapatírota weé', nií no'o'.

Abraão Ô'ákí hire êho peó'ke nií'

4 Ni'kâroakâ misâre Abraão marí yēki yee kitire werégiti. Misâ masíro nohota kīî Judeu masi nií mī'ta'ki niíki niíwī. ²Ô'ákí hi Abraão weesére i'yâgi meheta, kīîre “Áyugí niími”, niíki niíwī. Tohó niikâ maa, Abraão kīî áyuró weé'ke wapa “Yí'í áyugí nií”, nií masi boopí. Ô'ákí hi i'yóropi pe'ere tohó niíta basió wee'. ³Kīî êho peókā pe'e, kīîre Ô'ákí hi “Bu'íri marimí”, niíki niíwī. Ô'ákí hi yee kiti ohâka pūripi a'tíro ohá no'okaro niíwī:

Abraão Ô'ákí hire êho peóki niíwī. Tohó weégi Ô'ákí hi kīîre “Áyugí, bu'íri marigí niími”, niíki niíwī.

⁴A'tíro misâre werégiti. Ni'kí apēye noho da'raká, kīîre wapa yeérā, tohó o'órā meheta weemá. Kīî da'rá'ke wapa wapa yeérā weemá. ⁵Ô'ákí hi pe'e tohó weetími. Marí áyuró weesé wapa meheta “Bu'íri marirá, áyurá niíma”, niísami. Kīîre êho peókā pe'ere, tohó niísami. Masá yá'áro weeráre yí'ri wetíká weegí niími. ⁶Diporókí hipi Davi kē'ra yí'í nií'karo nohota niíki niíwī. Ô'ákí hi masá weesére i'yátimigi, kīîre êho peókā, “Áyurá, bu'íri marirá niíma”, niísami. Tohó nií no'orā noho e'katísama. ⁷A'tíro nií ohâki niíwī teekáhásere:

No'ó Ô'ákí hire yí'ri ni'ka'kere akobohó no'o'kārā e'katíma.

Tohó niikâ yá'áro weesére kō'á no'o'kārā e'katíma.

⁸No'ó Ô'ákí hi “Á'rí bu'íri marigí niími”, nií no'ogí noho kīî kē'ra e'katími, nií ohâki niíwī Davi.

⁹Judeu masa ô'rekíhí yapa kaserore yehé kō'a'kārā di'akí e'katítisama. Yehé kō'a no'oya marirá Judeu masa niítirā kē'ra e'katísama. Marí Abraão yeekáhásere wákú nemorā taha. Ô'ákí hi Abraãore kīîre êho peókā i'yâgi, “Áyugí, bu'íri marigí niími”, niíki niíwī. ¹⁰De'ró niikâ Ô'ákí hi Abraãore “Áyugí niími”, niípari? Kīî ô'rekíhí yapa kaserore yehé kō'a no'oatoho díporo Ô'ákí hi Abraãore “Áyugí, bu'íri marigí niími”, nií tohaki niíwī. ¹¹Abraão Ô'ákí hire êho peóka be'ropi kīî ô'rekíhí yapa kaserore yehé kō'akārā niíwā. Kīî yehé kō'a no'ose me'ra Ô'ákí hi kīîre too díporópi “Mí'í áyugí, bu'íri marigí nií” nií'kere masíki niíwī. Tohó weégi, Abraão nií pe'tirā êho peórā yēki tohákí niíwī. Naá êho peóse me'ra Ô'ákí hi nií pe'tirā kīîre êho peórāre “Áyurá niíma”, niíki niíwī. Naá ô'rekíhí yapa kaserore yehé kō'aká meheta, tohó niíki niíwī. ¹²Meharóta Judeu masare Abraão naá yēki niími. Naá ô'rekíhí yapa kaserore yehé kō'aká meheta, naá Abraão weeró noho êho peórāta kīî paramérā niíma. Abraão mariká kīî yehé kō'a no'oatoho díporo Ô'ákí hire êho peó tohaki niíwī.

Abraão êho peóse kio yuúká, Ô'ákí hi “Tohó weegíti” nií'ke keoró wa'ákaró niíwí

¹³Ô'ákí hi Abraãore “Mí'íre, mí'í paramérā nií turiaräre a'tí di'tare o'ógiti”, niíki niíwī. Ô'ákí hi kīî dutisére weéka be'ro meheta tohó niíki niíwī. Abraão kīîre êho peókā pe'e, kīîre “Áyugí, bu'íri marigí niími”, niíki niíwī. Tohó weégi kīîre “A'tí di'tare o'ógiti”, niíki niíwī. ¹⁴Ô'ákí hi kīî dutisé kú'kere weerá di'akíre “Tohó weegíti” nií'kere o'oká maa,

marí êho peóse wapa marí boopã. Tohô niiká kîî Abraãore “Mî'îre âyusé o'ôgiti” ni'îke wapa marí yapatíkã' boopã. ¹⁵Marí Ô'âkî hi Moisére dutisé kû'kere weé pe'lo masitisa'. Tohô weégi kîî dutisére masîmirã yî'rî ni'kakã, marîre bu'îri da'rêgisami. Teé dutisé marikã pûrikãre, teé dutisére yî'rî ni'kase mari boópã.

¹⁶Ô'âkî hire êho peórã di'akîre Abraãore “Tohô weegíti” ni'îkere o'ôgisami. Kîî marîre ma'i tîhági, marí basi wee tutuákã meheta, teeré o'ôsami. Moisé dutisé kû'kere weerã di'akîre o'ôsami. Niî pe'tirã Abraão weeró noho êho peórãre o'ôgisami. Abraão niî pe'tirã êho peóse kiorã yêki niîmi. ¹⁷Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripi a'tîro niîwi Abraãore: “Mî'îre pehe kurárikãharã yêki sôróowi”, niîki niîwî Ô'âkî hi. Kîî tohô niiká ti'ôgi, Abraão êho peóki niîwî. Abraão Ô'âkî hi î'yóropire kîî re êho peó yuugi, marí yêki niîki niîwî. Ô'âkî hita niî pe'tisere wee masí pe'okã'mi. Wêrî'kãrãpireta masosamí. Kîî dutiró me'ra no'lo marisêpireta wee bahúrê'sami.

¹⁸Ô'âkî hi Abraãore “Mî'î paramerã niî turiarã pâharã niîrãsama” niîri kurare neê pō'ra maríki niîwî. Pō'ra marímigi, Ô'âkî hi kîî re ni'îkere “keoró weegísami”, niî êho peóki niîwî. Tohô weégi Ô'âkî hi ni'îkaro nohota pehe kurárikãharã yêki wa'âki niîwî. ¹⁹Abraão cem ki'mari wa'tero kióki niîwî. Kîî nimó Sara kê'ra bikíó waro niîko niîwō. Tohô niîmikã, Abraão “îsã pō'ratí masitisa', bikírã waro niî”, niîtiki niîwî. Ô'âkî hi kîî ni'îkaro noho îsãre pō'ratíkã weegísami niîgi, kîî re êho peó du'utiki niîwî. ²⁰Apé tero weégi kîî ‘Weegíti’ ni'îkere weetígisami”, niîtiki niîwî. Tohô niîro noho o'ôgi, Ô'âkî hire êho peó nemoki niîwî. Wākû tutua, kîî re niîki niîwî: “Áyú yî'riami, tutuã yî'rigi niîmi”, niîki niîwî. ²¹“Ô'âkî hi yî'îre kîî ‘Weegíti’ niisere wee masí pe'okã'sami”, niî êho peóki niîwî. ²²Kîî tohô êho peókã î'yági, Ô'âkî hi Abraãore, “Áyugí, bu'îri marigí niîmi”, niîki niîwî.

²³Ô'âkî hi tohô ni'îkere Abraão di'akîre Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripi ohã no'otikaro niîwî. ²⁴Marí kê'rare ohã no'okaro niîwî. Marí Ô'âkî hire êho peókã, Abraãore ni'îkaro nohota marîre “Áyurã, bu'îri marirã niîma”, niîsami. Kîîta marí wiôgi Jesu wêrî'kipire masóki niîwî. ²⁵Jesu marí yã'áro weé'ke wapare wêriki niîwî. Kîî wêrika be'ro Ô'âkî hi marîre bu'îri marirã toha dutígi kîî re masóki niîwî.

Marí bu'îritirã meheta niî' niisêkãhase niî'

5 Marí bu'îri kiómí'kãrãre marí wiôgi Jesu Cristore êho peókã, Ô'âkî hi “Mîsã áyurã niî”, niî î'yásami. Tohô weerã marí yã'áro weé'kere wêri wapa yeé yuukã, Ô'âkî hi me'ra wākû ke'tiro mariró áyuró niîkã'. ²Jesu Cristore êho peókã, Ô'âkî hi marîre ma'ígi, kîî me'ra niíato niîgi yî'riôsami. Kîî tiropi kîî áyú yî'riagi niisere bu'î paha tamurãsa'. Marîre “Áyuró weewí”, niîgisami. Kîî tohô weegísami niîrã, e'katíse me'ra ko'tê'.

³Apêye maa taha pi'etirã, e'katí masí!. Marí pi'etirã, nemoró wākû tutuarãsa'. ⁴Marí wākû tutuakã, Ô'âkî hi “Mîsã áyuró weewí”, niîgisami. Teeré masirã, kîî marîre áyuró weeátehere wākûrã, e'katí yuu toha'.

⁵Ô'âkî hi Espírito Santore marí me'ra niî nu'ku dutigi o'ô'ki niîwî. Tohô weerã kîî me'ra niîrã, Ô'âkî hi marîre ma'ísere masí no'lo. Teeré masirã, “Keoróta marîre ‘Áyuró weegíti’ ni'îkere weegísami”, niî no'lo'.

⁶Ô'âkî hi marîre marí basi de'ró yî'ritã basiótikã î'yági niîwî. Tohô weégi kîî beséka tero ehakã, Jesu Cristo marí yã'arãre wêri basaki niîwî. ⁷Marí

pūrikā neē āpērāre wērī basa sī'ritisa! No'ó ni'kí keoró weegí nífmikā, neē wērī basa masitisa! Apé tero weégi ni'kí āyugí warore wērī basagi, wērī basa boosami. ⁸ Ō'ākí hi pūrikā marí yā'arā nífmikā, kīî ma'isére i'yóki nífwī. Teeré i'yógi, Jesu Cristore maríre wērī basakā weéki nífwī. ⁹ Jesu Cristo maríre wērī basase me'ra kīî yeé diî a'mâ birose me'ra Ō'ākí hi kīî i'yóropire maríre bu'fri marirá tohaká weéki nífwī. Tohō weégi kīî Jesu Cristo me'rata taha nemoró wee tamúgisami. Ō'ākí hi masaré bu'fri da'reri ními níká, maríre yí'ri wetikā weegísami. Maríre bu'fri da'résome. ¹⁰ Marí Ō'ākí hire íatirā nífmikā, kīî makiré maríre wērī basakā weéki nífwī. Jesu Cristo wērīgi diî a'mâ birose me'ra Ō'ākí hi maríre kīî me'rakāharā sáhaká weéki nífwī. Tohō weérā marí ni'kâoakāre kīî me'rakāharā níi yuurā, a'tíro masí! Jesu Cristo wērī, kīî masá'ke me'ra maa maha marí bu'fri da'rē no'oo boo'kārāre yí'riká weegísami. ¹¹ Apéye maa taha marí wiógi Jesu Cristo me'ra Ō'ākí hi maríre ma'isére wākūrā, e'katí yí'ria! Marí kīî wērí'ke me'ra Ō'ākí hi yarā sáhá!

Adão, tohō níká Jesu Cristo kiti níi'

¹² Ni'kí imí Adão wamétigi me'ra yā'áro weesé ni'kákarō nífwī. Teé me'ra wērísé bahuá ni'kákarō nífwī. Níi pe'tirā masapíre marí yā'áro weerá níi yuukā, pē'ri pehá pe'tia wa'ákarō nífwī. Tohō weéro a'ti imí kohopire wērísé se'sá pe'tia wa'ápā. ¹³ Masá Ō'ākí hi Moisére dutisé kúútoho díporopi yá'asére weé tohakārā nífwī. Naā yā'áro weemikā, Ō'ākí hi dutisé marí yuúkā, kīî naāre “Yí'î dutisé kúú'kere yí'ri ní'ka'”, níitiki nífwī. Naāre bu'fri da'rétiki nífwī. ¹⁴ Tohō nífmikā, Adão be'rokāharā teē Moisé níka terokāharāpi wērīkārā nífwā. Naā Adão Ō'ākí hi dutí'kere yí'ri ní'ka'karō noho weetímírā, yā'áro weé'ke wapa wērīkārā nífwā.

Adão di'poká tiki nífwī yā'áro weesére. Jesu Cristo pe'e a'ti nukúkāpi a'tígi, āyuró weesére di'poká tiki nífwī.

¹⁵ Marí Adão yí'ri ní'ka'kere, Ō'ākí hi maríre ma'ígi āyuró weé'kere a'tíro níi masí! Adão ni'kí kīî yí'ri ní'ka'ke bu'fri níi pe'tirā wērī siru tuuma. Ō'ākí hi pe'e maríre ma'ígi, āyú butia'ro weemí. Marí wapa yeétimikā, ni'kí imí Jesu Cristo me'rata níi pe'tirāre āyú butia'ro weemí. Peká me'lepi wa'á boo'kārāre kīî me'ra katí nu'kuká weemí. ¹⁶ Ō'ākí hi maríre āyuró weé'kere, ni'kí imí Adão kīî yā'áro weé'kere “A'tíro níi'”, níi nemo masí! Adão ni'kátita kīî yí'ri ní'ka'ke me'ra marí níi pe'tirāre bu'fritirā tohaká weéki nífwī. Ō'ākí hi maríre yí'rióse pe'e a'tíro níi! Marí pehetíri yí'ri ní'kamikā, Ō'ākí hi maríre ma'ígi, bu'fri marirá, āyurá tohaká weéki nífwī. Marí wapa yeétimikā, tohō weéki nífwī. ¹⁷ Ni'kí yí'ri ní'ka'ke me'ra wērísé se'sáa wa'ápā. Tohō weéro Jesu Cristo wērí'ke pe'e tootá yí'rió! Ō'ākí hi maríre pahá yā'agi, wapa yeétimikā, maríre bu'fri marirá tohaká weéki nífwī. Ni'kí imí me'rata maríre i'mîsepi katí nu'kuatehere o'óki nífwī. Kīî Jesu Cristo níiki nífwī.

¹⁸ Ni'kátita Adão yí'ri ní'ka'ke me'ra níi pe'tirā bu'fri da'rē no'ohā tohákārā nífwā. Jesu Cristo keoró weegí, kīî wērísé me'ra pe'e níi pe'tirā bu'fri marirá tohatá basió! Tohō níká katí nu'kusere bokatá basió! ¹⁹ A'tíro níi! Ni'kí Ō'ākí hire yí'ri ní'ka'ke me'ra marí níi pe'tirā kīî be'rokāharā kē'ra yā'arā níi, bu'í peha siru tuu! Meharóta taha ni'kí Ō'ākí hi dutisére yí'tígí Jesu Cristo me'ra níi pe'tirā kīî re ého peórāre Ō'ākí hi “Āyurá, bu'fri marirá níima”, níisami.

²⁰ Õ'ákî hi Moisére dutisé kúúgi, marî yâ'ará niî' niisére masî dutigi kúúki niîwî. Kîî tohó weemíkâ, yâ'áro wee nemó peokârâ niîwâ. Õ'ákî hi pe'e yâ'asé wee nemókâ, nemoró pahá yâ'a nemo peoki niîwî. ²¹ Yâ'áro weé'ke wapa wērisé niî pe'tirāpire se'sâa wa'ákaro niîwî. Teé se'sâ'karo weeró noho Õ'ákî hi marîre ma'ígi āyuró weesé kē'ra se'sâa wa'ákaro niîwî. Marî wiôgi Jesu Cristo wērisé me'ra marîre āyurá, bu'fri marirá tohaká weéki niîwî. Tohó niiká kîî me'ra katî nu'kuatehere o'ôki niîwî.

**Wērî'kārâ weeró noho niîmi'kārâ Jesu
Cristo me'ra yî'rió no'o niisé niî'**

6 Yiî niî'karo nohota yâ'asé wee nemókâ, Õ'ákî hi nemoró pahá yâ'a nemo peosami. Too pūrikāre marîre ma'ígi pahá yâ'a nemoato niîrâ yâ'áro wee nu'kurāsari? ² Tohó niî wee! Jesu Cristo kurúsapi wēriká, marî kē'ra kîî me'ra wērî'kārâ weeró noho wa'ákārâ niîwî. Wērî'kārâ naá katîrâ weé'kere weetísama. De'ró weerá marî too dipóro yâ'áro weé'karo noho wee nu'ku boosari? ³ Misâ masísa', marî Jesu Cristore ēho peorâ niî tîharâ, wamê yee no'o!. Wamê yee no'orâ, kîî wērî'kere bu'î peha tamurâ weeró noho niî' niisére i'yó!. ⁴ Jesu Cristo wērika be'ro yaá no'oki niîwî. Marî wamê yee no'orâ, kîî re yaá'karo weeró noho marî yâ'áro weesere du'úkārâ niîwî. Marî paki kîî tutuasé me'ra Jesu Cristore wērî'kipire masóki niîwî. Kîî re masó'karo weeró noho marî kē'rare ape ipí sâhaká weéki niîwî.

⁵ Marî Jesu Cristo me'ra niî yuurâ, kîî wērî'kere bu'î peha tamu'kārâ weeró noho niî'. Meharóta kîî wērî'kipi masá'karo weeró noho marî kē'ra masarása!. ⁶ A'tíro masí!. Marî too diporópi yâ'áro niiséti'kere Jesu Cristo wērisé me'ra kurúsapi paá bi'pe kō'a no'oro weeró noho wa'ákaro niîwî. Marî yâ'áro weé'kere du'u dutíro tohó wa'ákaro niîwî. Tohó weerá yâ'asére weetíkārô iá!. Marîre teé wehê yē'e ni'koro weeró noho wee wee' maha. ⁷ Wērî'kipi kîî katígi yâ'áro weé'kere weetísami baa maha. Tohó weerá marî kē'ra kîî weeró noho teé yâ'áro weesere yî'ri wetí'kārāpi niîrâ, weetíkārô iá!. ⁸ Marî Jesu Cristo me'ra wērî' bu'î peha tamu'kārâ niî yuurâ, a'tíro masí!. Kîî wērî masá'karo weeró noho marî kē'ra meharóta kîî me'ra kîî weeró noho masarása!. ⁹ Apēyere a'tíro masí!. Jesu Cristo wērî'kipi masáki niîwî. Kîî neé wērî nemosome maha. Kîî re wērisé neé pōo tēosome. ¹⁰ Jesu Cristo masá yâ'áro weé'ke wapare wērî basagi, ni'kâtita wērîki niîwî. Ni'kâroakāre maha kîî masáka be'ro Õ'ákî hi me'ra āyuró niî nu'kumi. ¹¹ Teé weeró noho marî Jesu Cristo me'ra wērî'kārâ weeró noho ti'ó yâ'arâ. Kîî i yarâ niî yuukâ, yâ'áro weesé marîre dutí masitisa' maha. Teeréta marîre yî'rió tohaki niîwî. Tohó weerá Õ'ákî hi iaró noho weesétirâ. Yâ'asére weetíkārâ.

¹² Marî ipí boaátihi ipire yâ'asé wee sí'rikâ, ka'mú ta'arâ. Tii ipí yâ'áro iári pehasere weetíkārâ. ¹³ Marî i'yasé, uúkuse, wākuse niî pe'tise marî ipípi niisé me'ra yâ'áro weetíkārâ. Yâ'asére weeró noho o'ôrâ, Õ'ákî hi iaró pe'e weesétirâ, marî ipípi niisére kîî pire o'ôrâ. Wērî masá'kārâ weeró noho āyusé pe'ere weerá. ¹⁴ Moisé dutí'ke doka niîrâ, teeré weetirâ, bu'fri da'rê no'orāsama. Marî kîî dutisé doka niî wee!. Õ'ákî hi marîre bu'fri da'rêro noho o'ôgi, marîre ma'ígi, akobohóki niîwî. Tohó weéro yâ'áro weesé marîre pōo tēo masitisa'.

Marî da'rá ko'terá weeró noho niisé niî'

¹⁵ “Marî Moisé dutisé doka nií wee'. Ô'âkî hi marîre ma'f'gi, akobohóki niîwî”, niî'. Too pûrîkâre marî yâ'âro weeká, âyusarî? Nií wee'. ¹⁶ Misâ masísa, marî âpî dutiró weérâ, kîî re da'rá wâ'ya ko'terâ sâhârâ weé'. Kîî marî wiôgi tohâgi weesamí. Teé weeró noho marî yâ'asé weérâ, yâ'asére weé wâ'ya ko'terâ weeró noho niísa'. Yâ'âro weesé wapa wêrisére bokarâsa'. Marî Ô'âkî hi dutiró weérâ pûrikâ, kîî re da'rá wâ'ya ko'terâ weeró noho niî'. Marî kîî dutisére weérâ, yâ'asé weeró mariró niîrâsa'.

¹⁷⁻¹⁸ Too dipóropi misâ yâ'asére weérâ, da'rá wâ'ya ko'terâ weeró noho niîkârâ niîwi. Ni'kâroakâre âpêrâ misâre Jesu Cristo yee kitire wereká ti'órâ, âyuró êho peó'. Tohó weérâ yâ'âro weesére yi'rió no'o tîharâ, âyusére weé wâ'ya'. Misâ tohó weeká wâkûgi, yi'f' Ô'âkî hire “Âyú” niî'. ¹⁹ Misâre ti'o masikâ iâgi, masâ naâ uúkû wiase noho diâsatise me'ra werê'. Misâ too dipóropire yâ'asére misâ ipiré wiâkârâ niîwi. Siâpe me'ra yâ'âro wee dohâkârâ niîwi. Ni'kâroakâ pe'ere âyusére wiârâ, Ô'âkî hire misâ ipiré wiayá. Kîî me'ra niî butiarâ, siâpe me'ra kîî iaró di'akîre weeyá.

²⁰ Misâ too dipóropire yâ'âro weé wâ'yarâ, yâ'asé dutisé doka niî ni'wi yuhûpi. Tohó weérâ âyuró weeró iásato niiró mariró niîkâ'wi. ²¹ Misâ yâ'âro weérâ, yê'e nohó âyusé bokarî? Too dipóropire misâ yâ'âro weé'kere wâkûrâ, ni'kâroakâre bopôyasa'. Teé yâ'âro weé'ke wapare pekâ me'epi bu'f'ri da'rê no'o boopâ. ²² Ni'kâroakâre marî yâ'âro weesére yi'ri wet'f'kârâpi niî'. Yâ'âro weesé doka nií wee' maha. Ô'âkî hi dutisére da'rá wâ'ya ko'terâ niî'. Tee pûrîkâ âyuró yapatísa'. Marî, marî wiôgi Ô'âkî hi me'ra niî'. Siâpe me'ra kîî iaró noho weérâ, âyusé, kîî tiropi katí nu'kusere bokarâsa'. ²³ Yâ'âro weé'ke wapare pekâ me'epi bu'f'ri da'rê no'o, wêrî dohasere boká no'osa'. Ô'âkî hi marîre wapa maríro o'osé pe'e katí nu'kuatehere bokaátehe niî'. Marî wiôgi Jesu Cristo me'ra teeré o'ôgisami.

Amûkâ di'tesékâhase niî'

7 Akawerêrâ, misâ Ô'âkî hi Moisére dutisé kûû'kere masísa'. Marî katirí imí kohopi di'akîre teé dutí'kere yi'tísa'. ² Marîre dutí'ke a'tíro niî'. Ni'kô amûkâ di'té'ko koô marapí katiró ehâ tu'aro kîî nimó niímo. Kîî wêrika be'ro naâ di'té'ke pe'tiá wa'ása'. Koô marâpi moogó tohasamó taha. ³ Koô marapí katimikâ, âpiré niórê'go, yâ'âro weégo weesamó. Ô'âkî hi dutisére yi'f'ri ni'kago weesamó. Koô marapí wêrika be'ro pûrîkâre âpi me'ra niórê'kâ, yâ'asé meheta niî'. Ô'âkî hire yi'f'ri ni'katisamo.

⁴ Koô marapí wêrî'karo weeró noho marîre ni'kâroakâre a'tíro wa'â'. Too dipóropire Moisé dutí'kere yi'tí ni'wi yuhûpi. Jesu Cristo kîî wêriká, marî kê'ra wêrî'kârâ weeró noho wa'âkârâ niîwi. Tohó weérâ Jesu Cristo wêrisé me'ra marî Moisé dutisé doka nií'kere du'ú no'owi. Ni'kâroakâre Jesu Cristo wêrî masasé me'ra kîi yarâ niî'. Marîre Ô'âkî hi iaró weeáto niîgi kîi yarâ sâhaká weéki niîwi. ⁵ Too dipóropi marî ti'sasé noho yâ'asére iâri pehawî. Moisé dutí'ke marîre ka'mú ta'akâ, weeyá niíro noho wa'âwi. Nií pe'tise marî ipipí niisé me'ra marî yâ'âro iâri pehasere weewí. Teé yâ'asére weérâ, pekâ me'epi bu'f'ri da'rê no'o, yapatí diha boopâ. ⁶ Too dipóropi Moisé kîî dutisé doka nií ni'wi yuhûpi. Ni'kâroakâre maha marî Jesu Cristo me'ra niîrâ, Moisé dutisé doka nií wee'. Teeré yi'ri wet'f'kârâpi niî'. Tohó weérâ marî Espírito Santo me'ra ape ipí sâhá'. Kîî wee tamúro me'ra Ô'âkî hi iaró weeséti masi'.

Äyuró weé sî'rimigi, yâ'asé bu'iri pōo tēótisa' niisé niî'

⁷Too pûrîkäre “Moisé dutî'ke yâ'â niî”, niîräsari? Niî wee'. Teé dutisé mariká maa, yî'î yâ'agí niî' niisére masíti boopā. Kîî dutisé a'tîro niî'. “Äpêrā yeere iotikā'ya”, niî'. Teé mariká maa, yî'î teé iosére “Yâ'asé niî’”, niî masíti boopā. ⁸Teé dutisé “Weetîkā'ya” niîmikā, yî'î pe'ere niî pe'tise no'ó iaró iâri pehasere weeyá niîro noho wa'âwi. Dutisé mariká maa, “Yâ'asé niî’”, niî masí no'oya mari boopā.

⁹Diporópi yî'î Moisé dutî'kere äyuró masítigi, wākû ke'tiro mariró niîkā'miwi. “Äyuró weégi niî’”, niî wākûmiwi. Be'ró teé dutisé masîka be'ro na'îro äpêrā yeere ioyá niîro noho wa'âwi. Yî'î yâ'âro weégi, “Yâ'agí niî’”, niî ti'ó yâ'awi. ¹⁰Marí Ô'âkî hi dutisére weérā, äyuró niîkā' boosa. Yî'î pe'e teé dutisé de'ró weé pe'o masitigi, bu'ritigi tohawí. Teé dutisé masaré Ô'âkî hi me'ra äyuró tohaká wee boóro noho o'ôro, yî'î pe'ere bu'ritigi tohaká weewí. ¹¹Yâ'asé yî'î pire niîro, Ô'âkî hi dutisére yî'ri ni'kākā weewí. Teé yâ'asé yî'î re niî soo wioritiwi. Tohó weégi yî'î teé dutí yuukā, yâ'âro weégi, bu'ritigi tohawí. Ô'âkî hire î'yâ tu'tigi tohawí.

¹²Ô'âkî hi Moisére dutî'ke äyusé warota niî'. Diakî hí werê me'rikā. Teé dutisé mari yeé niâtehere wee tamú'. ¹³Too pûrîkäre Ô'âkî hi dutisé äyusé niîmiro, de'ró weéro marîre bu'ritirā tohaká weesarí? Weetisa'. Marí yâ'asé wapa pe'e bu'ritirā tohása. Tohó weéro teé dutisé äyusé me'ra yâ'asére “Yâ'aséta niî’”, niî masí no'ó. Tohó weérā marí yâ'âro weérā, Ô'âkî hire yî'ri ni'kārā weé' niîrā, marîre kîî bu'iri da'reátehe kē'rare masíwi.

¹⁴Marí masí, Moisé kîî dutî'kere Espírito Santo me'ra Ô'âkî hita kûûki niîwi. Tohó weéro äyusé di'akî niî'. Marí pe'e yâ'ará niî tiharā, yâ'asé marîpire niisé doka niî'. ¹⁵Yî'î, yî'î weé sî'risere weé wee'. Yî'î neé weé sî'ritise pe'ere weé'. Yî'î a'terê masítisa. De'ró weégi tohó weégi weésa'. ¹⁶Yî'î weé sî'ritise pe'ere weégi, a'tîro masí'. “Ô'âkî hi dutisé äyuséta niî’”, niî'. ¹⁷Yî'î meheta yâ'âro weé'. Yî'î pire yâ'asé niî yuuro, yî'î re yâ'âro weeká weé'. ¹⁸Yî'î äyuró weé sî'rimigi, weé pōo tēótisa. Tohó weégi a'tîro masí'. Yî'î pire neé äyusé marí'. ¹⁹Äyusé yî'î weé sî'risere wee boóro noho o'ôgi, yâ'asé yî'î weé sî'ritise pe'ere weé'. ²⁰Yî'î weé sî'ritisere weégi, yî'î basi meheta tohó weé'. Yî'î pire yâ'asé niisé pe'e yî'î re si'orí weé'.

²¹Tohó weéro a'tîro wa'â yî'î re. Yî'î äyuró weé sî'rikā, yâ'asé di'akî wa'â wioriti'. Yâ'asé pe'e î'mitá'. ²²Yî'î basi pe'e Ô'âkî hi dutisére ti'sá yî'riami'. ²³Tohó niîmikā, yâ'asé yî'î ipípí niisé pe'e yâ'âro wee dutí'. Yî'î wākusé me'ra äyuró weé sî'ri'. Yâ'âro weégi, äyuró wee bo'kere weetisa'. Tohó weéro yâ'âro weesé yî'î re wehê yē'ese weeró noho niî'. ²⁴⁻²⁵Yâ'âro weesére du'u masítigi, yâ'â butia'ro ti'ó yâ'asa. Noá yî'î re teé yâ'asére, bu'ritigi tohaká weesére yî'ri wetîkā weesarí? Ô'âkî hi ni'kitá marí wiógi Jesu Cristo me'ra yî'î re yî'ri wetîkā weegisami. Tohó weégi Ô'âkî hire “Äyú” niî'. Yî'î uúkû'kere a'tîro neêo ni'ko, werêgiti. Yî'î basi Ô'âkî hi dutisére weé sî'rimi'. Tohó weé sî'rimikā, yâ'asé yî'î pire niisé pe'e yî'î re yâ'âro si'orí weé'.

Espírito Santo wee tamúro me'ra Ô'âkî hi me'ra äyuró niîta basió' niisé niî'

8 ¹⁻²Jesu Cristo marîre yâ'âro niiséti'kere yî'ri wetîkā weéki niîwi. Tohó weérā ni'kâroakäre marí Jesu Cristo yarā bu'iri da'rê no'osome maha. Espírito Santo marîre Ô'âkî hi me'ra äyuró niikā weemí. Ni'kâroakäre

Espírito Santo dutisére weerã, yã'áro weé wee'. Tohô weerã pekâ me'epi wa'ásome. ³Marí yã'áro weerã níi yuukã, Moisé dutí'ke weé pe'ota basiótípã. Moisé dutí'ke me'ra yi'ri masí wee'. Ô'âkî hi pe'le yi'rió masimi. Kîî marí yã'áro weé'kere wêrî wapa yeé dutigi kîî makiré o'ôo'ki níwî. Kîî makí marí yã'áro weerã ipí weeró noho ipitíki níwî. Tii ipí me'ra wêrîgi, yã'asére kô'â wapa yee pe'okâ'ki níwî. ⁴Teeré kô'âgi, maríre Ô'âkî hi dutiró wee masiáto nígi tohô weéki níwî. Marí iaró weé sî'risere weé wee' maha. Ni'kâroakâre Espírito Santo tutuaró me'ra kîî iaró weeséti'.

⁵Marí iaró weé sî'risere weesétirã, marí iasé noho di'akîre wákúsa'. Espírito Santo me'ra niisétirã, kîî iasé noho pe'ere weésa'. ⁶Marí iaró noho di'akîre weesétirã, pekâ me'epi wa'ârâsa'. Espírito Santo iaró noho weerã, marí ehêri pō'rapí áyuró tí'ó yã'a'. Tohô niiká Ô'âkî hi me'ra áyuró katí nu'kukã'râsa'. ⁷Marí iaró noho di'akîre weesétirã, Ô'âkî hi me'ra uârã weeró noho weésa'. Kîî dutisére neé weé sî'riti, neé wee masítisa'. ⁸Marí iaró weesétirã, Ô'âkî hire e'katikã wee masítisa'.

⁹Ni'kâroakâre Espírito Santo marípire níimi. Tohô weerã kîî tutuaró me'ra kîî iaró noho weé'. Marí iaró weé sî'risere weetisa' maha. Espírito Santo marí me'ra níitikã, kîî iaró weetisa'. Jesu Cristo yarã níitisa'. ¹⁰Marí yã'áro weesé wapa marí ipí boã dihaatíhi ipi níi'. Tohô boã dihaatíhi ipi níimikã, Jesu Cristo marípire níi yuukã, Ô'âkî hi maríre "Áyurã, bu'iri marirã níima", níi i'yásami. Tohô weéro marí ipí boãmikã, marí ehêri pō'ra i'mîsepi katí nu'kukã'rosa'. ¹¹Ô'âkî hi Jesu Cristo wêrî'kipire masóki níwî. Kííta taha Espírito Santo marípire níiká, marí ipí wêrîka ipire masogísami. Espírito Santo tutuaró me'ra tohô weegísami.

¹²Akawerã, tohô weerã marí Espírito Santore kíórã, kîî dutisére weeró íá'. Marí iaró weé sî'rise noho pe'ere "Weeró íása'" níi wee'. ¹³Marí iaró weesétirã, pekâ me'epi bu'iri da'rê bahurió no'orâsa'. Teé yã'asére Espírito Santo wee tamúro me'ra weé du'urã pūrikã, katí nu'kurâsa'.

¹⁴Níi pe'tirã Espírito Santo wákusé o'osére wee sirú tuurã noho Ô'âkî hi pō'ra níima. ¹⁵Ô'âkî hi Espírito Santore maríre o'ôo'ki níwî. Tohô weerã ni'kâroakâre da'rã ko'terã naã wiôgire uîrã weeró noho níi wee'. Maríre Ô'âkî hi pō'ra sãhakã weesamí. Tohô weerã kîî wee tamúro me'ra marí Ô'âkî hire "Pakí", níi masí'. ¹⁶Espírito Santo marí wákusépi "Ô'âkî hi pō'ra níi toha'", níi tí'ó yã'akã weemí. ¹⁷Marí Ô'âkî hi pō'ra níi yuurã, kîî "Yí'f pō'rare áyusé o'ôgiti'" níi'kere yê'êrâsa'. Jesu Cristo kîî pakí o'oátehere yê'êgisami. Marí kê'ra kîî me'ra teeré yê'êrâsa'. Marí ni'kâroakâre Jesu Cristo pi'etísere bu'f peha tamurã, be'ropí kîî wiôgi níisé kê'rare bu'f peha tamurãsa'.

Ô'âkî hi maríre áyuró weeátehekãhase níi'

¹⁸Marí a'ti nukúkãpire pi'etí', pi'etírã pe'ea'. Be'ropí Ô'âkî hi maríre i'mîsepi áyusére o'oátehere wákukã maa, ni'kâroakã marí pi'etise mehó níisé níi'. ¹⁹Be'ró ni'ká níimi Ô'âkî hi "Á'rã yi'f pō'ra níima. Naãre áyusé o'ôgiti'", níigísami. Níi pe'tise kîî weé'ke i'miárokãhase, a'ti nukúkãkãhase kîî tohô weeátehere masá apêye nohore ipítí i'yã sî'riro weeró noho ko'tê'. ²⁰⁻²¹Neé waropire Ô'âkî hi weé'ke áyusé di'akí níikaro níimiwi. Be'ró Adão Ô'âkî hire yi'rí ni'ka'ke bu'iri a'ti nukúkãkãhase dohá wa'âkaro níwi. A'ti nukúkã basi dohotíkaró níwî. Ô'âkî hi níi'karo nohota dohókaró níwî. Tohô weerã wa'íkîrã, yukípagí, níi pe'tise a'ti nukúkãkãhase boã

dihasa'. Tohò boâ dihamikã, be'ropí ãyuró apogísami taha. Ô'âkî hi ni'kâ nimi beséki niîwî. Keoró tii nimí niiká, kîî pō'raré ãyurá waro wa'aáto niîgi dika yuúgisami. Apêye kîî weé'ke kē'rare dika yuúgisami. Tohò weeká, kîî neé waropi weé'karo weeró noho ãyuró niírosa' taha. Boâ dihasome maha. ²²Marí a'tíro masí'. Teé a'te nimíripi kē'ra niî pe'tise Ô'âkî hi kîî weé'ke boâ dihasere pe'tiká iaró, pūrisére tí'ó yā'aro weeró noho tí'ó yā'a'. Ni'kó numiô wi'magí wiágo pūrisé tí'ó yā'aro weeró noho tí'ó yā'a'. ²³A'ti imí koho se'saro teeré tohò tí'ó yā'a wee'. Marí Espírito Santore kiorá kē'ra pi'etí'. Be'ropí maríre dika yuuátehere ipítí waro yē'ê sī'rírā, pūriró tí'ó yā'aro weeró noho yuú kue'. Marí Espírito Santore kioká, niî pe'tise Ô'âkî hi "O'ógiti" niî'kere o'ógisami. Be'ró Ô'âkî hi maríre, "Yí'í pō'ra niíma", niúgisami. Toóka tero niiká, maríre ma'ma ipí, yā'asé weetíri ipíre o'ógisami. ²⁴Marí Jesu Cristore êho peóká, maríre yí'rióki niíwî. Kîî maríre be'ropí weeátehere ko'té êho peó'. Marí í'yá'kepire de'ró weeáhã ko'té êho peórá, soharó, kari butíro maríro ko'té me'riká'.

²⁶Marí ãyusére wee tutuáti tíharã, Ô'âkî hire "De'ró sēriró iasarí?" niî masitisa'. Teeré í'yági, Espírito Santo maríre wee tamúsami. Kîî basi mari yeé niíátehere Ô'âkî hire sēri basásami. Kîî teeré sēri basági, masá naa yeé iseri me'ra uúku masitise nohere sērisamí. ²⁷Ô'âkî hi iaró nohota Espírito Santo maríre, kîî yaráre sēri basásami. Tohò weégi Ô'âkî hi niî pe'tise marí wákusére í'yá bese pe'ogi, Espírito Santo maríre sēri basásere masísami.

²⁸Ô'âkî hi maríre kîî iaró weeáto niúgi beséki niíwî. Tohò weerã marí a'tíro masí'. Marí kîîre ma'iráre wee tamú nu'kuká'sami. kîî weeró noho wa'aká iági niî pe'tise maríre wa'asére ãyuró yapatiká weesamí. ²⁹Ô'âkî hi neé waropire í'yá bese ni'ko tohagipi "Á'rá yí'í pō'ra niírasama", niíki niíwî. Kîî makí weeró noho niisétiato niúgi tohò weeki niíwî. Tohò niiká kîî makiré "Nií pe'tirá kîîre êho peórá masá ma'mi niáto", niíki niíwî. ³⁰Diporópi Ô'âkî hi maríre kîi yará niíáto niúgi bese yuú tohaki niíwî. Besé toha, kîî pō'rá sãhaká weéki niíwî. Be'ró "Bu'íri marírá, ãyurá niíma", niíki niíwî. Marí kîî tohò nií'kãrãre í'mísepi kîî makí weeró noho niisétiahãre kúu tohaki niíwî.

³¹Marí teeré masírã, ye'ê nohó nií nemo boosari? Ô'âkî hi maríre wee tamú yuukã, ãpêrà maríre yā'áro weemíkã, wákú ke'ti wee'. Maríre naã yā'áro wee dohá masitisama. ³²Ô'âkî hi kîî makí waró marikãre o'ô'oki niíwî. Neé "O'ósome" niítigita, marí niî pe'tirá yee niíátehere wērí basa dutigi tohò o'ô'oki niíwî. Apêyepi maa táhãsami maha. De'ró weeákíhi kîî makí Jesu Cristore maríre o'ô'ki niímigi, apêye nií pe'tisere o'ô'ti boosabe. O'ógisami. ³³Ô'âkî hi kîî besé'kãrãre neé ni'kipíreta masá bese wiáropi weré sãaro weeró noho "Á'rá yā'ará niíma", niíta basió wee'. Ô'âkî hi kîî basita "Á'rá bu'íri marimá" niúgisami. ³⁴Neé ni'kí "Á'raré bu'íri da'reró íá", nií masitisami. A'tíro nií'. Jesu Cristota maríre wērí basaki niíwî. Wērí toha, masákí niíwî. Ni'kãroaká kîî pakí diakí hí pe'e wiógi duhirí kumuropi mari yeé niíátehere sēri basági weesamí. Tohò weégi neé ni'kí marí Ô'âkî hi besé'kãrãre "Bu'íri da'reró íá", nií masitisami. ³⁵Jesu Cristo maríre ma'isére neé ni'kí ka'mú ta'a masitimi. Marí pi'etíkã, marí diásaro tí'ó yā'aká, ãpêrà maríre yā'áro weeká, Jesu Cristo ma'í nu'kuká'sami. Tohò niiká ba'asé mooká, su'tí mooká, wiosé wa'tero niiká, ãpêrà maríre wēheká, Jesu Cristo maríre ma'í nu'kusami. ³⁶Ô'âkî hi yee kiti ohãka pūripi niíro nohota Ô'âkî hi yarãre a'tíro nií':

Mi'f re êho peóse bu'iri imî kohori niki ãpêrà ãsãre wêhetá wió nií'.
Ovelhare wêherá tirá apêropi miáarã weeró noho ãsãre weemá,
nií ohã no'okaro niíwi.

³⁷Marí yã'ãro yi'rírã, Jesu Cristo maríre ma'igí wee tamúse me'ra nií pe'tise yã'asére doká ke'akã wee masísa'. Tohó niiká kîí wee tamúse me'ra nemoró wákú tutua nemo masi'.

³⁸Yi'f a'teré “Diakí híta níuro weé”, nií'. Ô'ákí hi maríre ma'isére neê apêye noho ka'mú ta'a masitisa'. Wêrisé, katisé ka'mú ta'a masitisa'. Tohó niiká Ô'ákí hire weré ko'terã i'mîsekãharã, wãtiã, naã wiôrà Ô'ákí hi maríre ma'isére ka'mú ta'a masitisama. Apêye kê'ra ni'kãroakã niisé, be'ropí niíatehe neê ka'mú ta'a masi wee'. ³⁹Tohó niiká i'miãropikãhase, ã'kiãropikãhase, Ô'ákí hi weé'ke noho kê'ra neê Ô'ákí hi maríre ma'isére ka'mú ta'a masi wee'. Ô'ákí hi marí wiôgi Jesu Cristo yarã nií yuukã, maríre malí nu'kusami.

Israel kurakãharã yee kití nií'

9 ¹⁻³Yi'f akawerérã Israel kurakãharã Jesuré êho peótikã, yã'ã butia'ro ehêri pô'ratisa'. Yaa kurakãharã Jesu Cristore êho peókã iãgi, naã pekã me'epi bu'iri da'rê no'o boo'kere dika yuú sî'rigi yi'f pe'e wapa yeé basa sî'rimi'. Yi'f tohó weégi Jesu Cristore neê ã'yã nemoti boosa' maha. Yi'f Jesu Cristore êho peó tíhagi, nií soo wee'. Diakí hí teeré weré'. Espírito Santo kê'ra yi'f niisére “Diakí híta nií”, niísami. ⁴Israel kurakãharã Israel wamêtigi paramérã nií turiarãpi niíma. Ô'ákí hi yi'f pô'ra niíãto niígi naãre beséki niíwi. Kîí naã me'ra niígi, kîí tutuasére, kîí asistérese naãre ã'yo'ki niíwi. “Yi'f misã wiôgi nií'. Misã, yaa kurakãharã nií”, niíki niíwi. Naãre ãyuró niiséti masiãto niígi kîí dutisére Moisére kûúki niíwi. Naãre Ô'ákí hi wi'ipi kîí re êho peósere kûúki niíwi. Ô'ákí hi naãre “Misã paramérã nií turiarãre ãyuró weegíti”, niíki niíwi. ⁵Ísã yêki simiã Israel kurakãharã nií mî'ta'kãrã paramérã nií turiarãpi nií'. Abraão, Isaque, Jacó, kîí pô'rã doze paramérã nií turiarãpi nií'. Jesu Cristo kê'ra masí nií yuugi, tíi kurãpi bahuá siru tuugi, Israel kurakí hi naã akawerégi niíki niíwi. Kîí Ô'ákí hi niími. Nií pe'tise yi'rióro niími. Kîí re “Mi'f ãyú yi'riagi nií” nií nu'kukã'ro iá'. Tohóta weeró iá'.

⁶Ô'ákí hi Israel kurakãharãre ãyuró weemíká, pãharã kîí re êho peótima. Naã êho peótikã, “Ô'ákí hi Israel kurakãharãre ‘Áyuró weegíti’ nií'kere weetími”, niígi meheta weé'. Ô'ákí hi kîí nií'kere keoró weemí. A'tíro nií'. Nií pe'tirã Israel paramérã nií turiarã Ô'ákí hi pô'ra niítima, níuro wee'. ⁷Ô'ákí hi Abraãore “Mi'f paramérã nií turiarãre ãyusé o'ógiti”, niíki niíwi. Kîí tohó nií'kere nií pe'tirã Abraão paramérã nií turiarã yê'ëtisama. Ô'ákí hi Abraãore a'tíro niíki niíwi: “Isaque paramérã nií turiarã di'akí mî'f paramérã waro nií'rãsama.” ⁸A'tíro níuro wee'. Nií pe'tirã Abraão yaa kurãpi bahuá siru tuurã, Ô'ákí hi pô'ra niítima. Ô'ákí hi kîí “Áyusé weegíti” nií'kere êho peórã, Ô'ákí hi pô'ra niíma. Naãta Abraão paramérã waro niíma. ⁹Ô'ákí hi Abraãore nií'ke a'tíro nií'karo niíwi: “Apé ki'ma a'tóka tero nohota a'tígiti taha. Tíítare Sara makí ti tohagosamo”, niíki niíwi.

¹⁰A'té di'akí nií wee'. Apêye tootã nemó'. Naã makí Isaque bikiã, be'ró Rebecare nimôtiki niíwi. Be'ró koó nií' pako niíri kurare Ô'ákí hi koó kê'rare uúkúki niíwi. Koó pô'rã sî'riã'kãrã, Isaque ni'kí pô'rata nií'kãrã niíwã. ¹¹⁻¹²Naã bahuá ãyusé, yã'asére weeãtoho díporo Ô'ákí hi ni'kiré bese yuú tohaki niíwi. Tohó weesé me'ra Ô'ákí hi kîí iaró besesére

ĩ'yóki niĩwĩ. Kĩĩ no'ó besé sĩ'rĩrĩre besesamĩ. Naã weesére ĩ'yãgi meheta, besesamĩ. Tohó weégi Rebecare niĩki niĩwĩ: “Masá ma'mi kĩĩ akabihĩre da'rá ko'tegi sãhãgisami.” ¹³ A'té Ô'ãkĩ hi yee kiti ohãka pũripi niĩro nohota keoró niĩ'. “Jacoré besewĩ. Esaũ pe'ere besetĩwĩ”, niĩki niĩwĩ Ô'ãkĩ hi.

¹⁴ Too pũrĩkãre marĩ de'ró pe'e niĩrãsari? “Ô'ãkĩ hi ni'kiré apĩ yĩ'rióro beségi, keoró weetĩmi”, niĩrãsari? Niĩ wee! ¹⁵ A'tĩro pe'e niĩ'. Diporópi Ô'ãkĩ hi Moisére a'tĩro niĩki niĩwĩ: “No'ó yĩ'ĩ pahá yã'a sĩ'rigire pahá yã'agiti”, niĩki niĩwĩ. ¹⁶ Tohó weerã marĩ masĩ'. Ô'ãkĩ hi basi kĩĩ pahá yã'a sĩ'rĩrĩre pahá yã'asami. Masá pahá yã'a dutikã meheta pahá yã'asami. Tohó niĩká ayuró weesé wapa meheta pahá yã'asami. ¹⁷ Ô'ãkĩ hi yee kiti ohãka pũripi Ô'ãkĩ hi kĩĩ niĩ'kere a'tĩro ohã no'okaro niĩwĩ. Diporókĩ hipi Egito dutigĩ wiógi Faraóre a'tĩro niĩki niĩwĩ: “Yĩ'ĩ tutuasére mi'ĩ me'ra ĩ'yogĩti niĩgi, mi'ĩre wiógi sũrũowĩ. Niĩ pe'tĩrokãharã yĩ'ĩ tutuagĩ niisere masĩ dutigĩ tohó weewĩ”, niĩki niĩwĩ Ô'ãkĩ hi. ¹⁸ Tohó weégi Ô'ãkĩ hi no'ó kĩĩ pahá yã'a sĩ'rĩrĩre pahá yã'asami. No'ó ehẽri pũ'ra bitĩrãre ehẽri pũ'ra bitikã weesamĩ. Naã iaró nemoró yã'aro weeato niĩgi tohó weesamĩ.

¹⁹ Yĩ'ĩ tohó niisere ti'orã, misã a'tĩro niĩ boosa': “Ô'ãkĩ hi kĩĩ basita ehẽri pũ'ra bitikã weemĩgi, de'ró weégi masaré 'Bu'fritĩrã niĩma', niĩsari? Ô'ãkĩ hi weé sĩ'rĩsere ka'mú ta'ata basió wee!”, niĩ boosa'. ²⁰ Niĩ wee! Misã tohó bisĩrá noho masá niĩ'. Ô'ãkĩ hi misãre weé'kire ye'sũtikã'ro iá'. Sitĩ wi yeẽkari tirĩ yeé'kore “De'ró weeãkoho yĩ'ĩre a'tĩro bahutihĩ yeẽri?” niĩ masitisa'. ²¹ Di'ĩ yeegó koó iaró noho yeé masisamo. No'ó sitĩ wi ayutihĩ bosé nĩmi niĩká koó mii wĩroãtĩhire yeé masisamo. Apẽri kẽ'rare mehó niĩtĩhi no'ó iaró koó kioãtĩhire yeé masisamo.

²² Masá yã'aro weekã, Ô'ãkĩ hi kĩĩ bu'firi da'reãtehere, kĩĩ tutuasere naãre masikã iãki niĩwĩ. Tohó weégi kĩĩre uãro sãhakã weé'kãrãre, kĩĩ bu'firi da'rẽ bahurĩoãhare tohó ĩ'yãkã'ki niĩwĩ yuhũpi. ²³ Marĩre, kĩĩ pahá yã'arã pe'ere kĩĩ ayũ butia'ro niisẽtisere, kĩĩ tutuasere masikã iãki niĩwĩ. Diporópi marĩre kĩĩ weeró noho ayurã niĩãto niĩgi, tohó niĩká kĩĩ tutuasere kioãto niĩgi bese yuũki niĩwĩ. ²⁴ Tohó marĩre beségi, ni'karerã Judeu masa wa'teropi niĩrãre, apẽrã Judeu masa niĩtirãre besé dika waã ni'koki niĩwĩ. ²⁵ Ô'ãkĩ hi yee kiti ohãka pũripi diporókĩ hipi Oséia Ô'ãkĩ hi yee kitire werẽ mi'tagi Judeu masa niĩtirã yeekãhase Ô'ãkĩ hi uũkũ'kere a'tĩro ohãki niĩwĩ:

Masá yarã niĩtimi'kãrãre “Yarã masã niĩma”, niĩgisa'.

Yĩ'ĩ ma'itĩmi'kãrãre “Yĩ'ĩ ma'irã niĩma”, niĩgisa'.

²⁶ “Misã, yarã mehéta niĩ” niĩ no'oka di'tapita taha naãre
“Ô'ãkĩ hi katĩ nu'kugi pũ'ra niĩma”, niĩ no'orosa',
niĩ ohãki niĩwĩ Oséia.

²⁷ Israel kurakãharã yee pe'e maa Isaia a'tĩro ohãki niĩwĩ:

Israel pũ'ra nukũpori diã pahĩri maa sumũtohopi niisẽ
weeró noho pãharã niĩmirã, pehẽterãkã yĩ'rió no'orãsama.

²⁸ Ô'ãkĩ hi kĩĩ niĩ'karo nohota kĩĩ uũkũ'kere keoró weegĩsami.
Teeré weégi, soharó me'ra a'ti nukũkãkãharãre bu'firi
da'rẽgisami, niĩki niĩwĩ.

²⁹ Kĩĩ Isaiaata apẽye ohã mi'taki niĩwĩ taha:

Ô'ãkĩ hi niĩ pe'tise bu'lipi niĩgi marĩ paramerãre pehẽterãkã
di'atĩkã maa, diporókãharãpi Sodoma, Gomorrakãharãre
weé'karo noho pe'o dihó boopĩ. Tohó weekã, mari yaã
kura mari boosa' maha, niĩ ohãki niĩwĩ.

³⁰Too pūrīkāre marī de'ró pe'e niirāsari? A'tīro niī'. Judeu masa niītīrā Ō'ākī hi me'ra naā āyuró niiatehere a'mātikārā niīwā. Teeré a'mātimīrā, Jesu Cristore ēho peóse me'ra bokákārā niīwā. Naā ēho peókā, Ō'ākī hi naāre “Āyurá, bu'īri marirá niīma”, niī i'yāki niīwī. ³¹Judeu masa pe'e Moisé dutisé me'ra Ō'ākī hi me'ra āyuró niī sī'rikārā niīmiwā. Tohō wākūmirā, Moisé dutī'kere weetikārā niīwā. Tohō weerā Ō'ākī hi me'ra āyuró niītikārā niīwā. ³²De'ró weerā Ō'ākī hi me'ra āyuró niītipari? A'tīro niī'. Jesu Cristore ēho peóse me'ra meheta Ō'ākī hi me'ra āyuró niī sī'rikārā niīmiwā. Naā basi wee tutuáse me'ra pe'e tohō niī sī'rikārā niīwā. Tohō weerā Ō'ākī hi kūtū'ki Jesu Cristore ēho peótīrā Ō'ākī hi tiropi wa'ásome. ³³Tohō weéro Ō'ākī hi yee kiti ohāka pūripi ohā'ke keoró wa'ākaro niīwi. A'tīro ohā no'okaro niīwi Ō'ākī hi makire:

Ni'kāga i'tāga dipógi weeró noho ni'kiré Jerusalépire dipogíti.

Tigapí pi'ā tuu birī ke'arā weeró noho yi'f dipó'kire ēho peótīrā, bu'īri da'rē bahurió no'orāsama.

Kīīre ēho peórā pe'e “Mehō waro ēho peókāti”, niīsoma, niī ohā no'okaro niīwi.

10 Akawerērā, Israel kurakāharāre naā yi'rió no'okā pūūro ia sāá'. Tohō weégi ipíti Ō'ākī hire sēri basá'. ²Naā Ō'ākī hi iaró āyuró wee sī'rimima. Tohō weé sī'rimīrā, āyuró ti'o masí ni'ko pe'otima. ³Ō'ākī hi marīre Jesu Cristore ēho peóse me'ra “Āyurá niīma”, niīsami. Kīī tohō niisēre ēho peó sī'ritirā, Judeu masa pe'e naā basi wee tutuáse me'ra āyurá niī sī'rimisama. Tohō weerā Ō'ākī hi kīī “Weeyá” niī'kere weetísama. ⁴Diporópi Moisé ohā'kepi “Ō'ākī hi kīī besé'ki masá yā'áro weé'kere yi'riógisami”, niī ohā no'okaro niīwi. Jesu Cristota niī pe'tise Moisé kīī dutī'kere weé tu'a eha ni'ko pe'oki niīwī. Tohō weerā Jesu Cristore ēho peóse me'ra di'akī Ō'ākī hi me'ra āyuró niīta basió'. Kīīre ēho peókā, Ō'ākī hi “Āyurá, bu'īri marirā niīma”, niī i'yāsami.

⁵Moisé dutisé me'ra maa Ō'ākī hi i'yóropi bu'īri marirá niī dutisere Moisé a'tīro ohāki niīwi: “Niī pe'tise teé dutī'kere weé pe'ogi Ō'ākī hi me'ra niī nu'kukī'sami”, niīki niīwī. ⁶Ēho peóse me'ra pe'ere Ō'ākī hi i'yóropi bu'īri marirá niī dutise a'tīro niī'. Marī Jesu Cristore ēho peókā, Ō'ākī hi marīre “Āyurá, bu'īri marirā niīma”, niī i'yāsami. Moisé teeré a'tīro ohāki niīwi: “Ō'ākī hi besé'kire marīre yi'rió dutirā i'mīsepi mihāa, kīīre pihī dihatiropi iá', niī wākūtīkā'ya. ⁷Tohō niiká “Wēri'kārā niirópi ni'kí dihāa, Ō'ākī hi besé'kire pihī mihatiropi iá', niī wākūtīkā'ya”, niīki niīwī Moisé. Marī basi wee tutuáse me'ra teeré weetá basió wee'. Jesu Cristo i'mīsepi niī'ki dihāti tohaki niīwī. Tohō niiká, wēri'kārā niirópi niī'ki masa mihāti tohaki niīwī. ⁸Ō'ākī hi yee kiti ohāka pūripi teekāhāsere a'tīro niī': “Ō'ākī hi yee kiti ti'otá basió'. Teeréta uúkū! Marī teeré ēho peó toha!”, niīki niīwī Moisé. Ísā tee kiti Jesu Cristore ēho peóro iá' niisē kitiropa weré! ⁹Marī a'tīro weerā, yi'rirásā. “Jesu Cristo marī wiógi niīmi” niīrā, “Ō'ākī hi Jesu Cristo wēri'kipire masóki niīwī” niī ēho peórā, yi'rirásā! ¹⁰Marī Jesu Cristore ēho peókā, Ō'ākī hi marīre “Āyurá, bu'īri marirā niīma”, niīmi. Marī kīīre ēho peósere apērāre weré! Teé me'ra yi'rirásā!

¹¹Ō'ākī hi yee kiti ohāka pūripi a'tīro ohā no'okaro niīwi: “Neé ni'kí kīīre ēho peógi “Mehō warota kīīre ēho peókāti”, niīsoma”, niī no'okaro niīwi. ¹²Ō'ākī hi niī pe'tirāre ni'kārō noho i'yāsami. Judeu masare, Judeu masa niītīrāre neé dika waá ni'kotisami. Ō'ākī hi niī pe'tīrā wiógi ni'kitá niīmi. Niī pe'tīrā kīīre ēho peóse me'ra sērirāre pehé o'ô yi'riro o'ógisami. ¹³Ō'ākī hi yee kiti ohāka pūripi a'tīro ohā no'okaro niīwi: “Niī pe'tīrā no'ó

Ô'âkî hire naâ yâ'âro we'e'kere akobohóse sêrirá noho y'i'rió no'orásama. Naâre bu'fri da'rêsome", niîwi.

¹⁴Tohó niîmikâ, Jesu Cristore êho peótirâ de'ró weé akobohóse sêri boósari? Kîi yeé kitire ti'otfimirâ, de'ró weé naâ êho peó boósari? Naâre wererâ marikâ, de'ró weé naâ tee kitire ti'o boósari? ¹⁵Ô'âkî hi werê dutigi o'ôotikâ, âpêrâre werêrâ wa'âti boosama. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi niîro nohota a'tîro niî': "Âpêrâ marîre âyuró ehêri pô'ratisé kitire, apêye Ô'âkî hi yee kitire mii ehákâ, pûûro e'katî'", niî ohâ no'o'.

¹⁶A'té âyusé kitire pâharâ ti'omírâ, niî pe'tirâ Israel kurakâharâ êho peótima. Isaíá kîi ohâ'karo nohota a'tîro niî': "Ô'âkî hi, îsâ wiôgi, îsâ weresére pehêterâkâ êho peóma", niî ohâki niîwî. ¹⁷Jesu Cristo yee kitire werékâ, masá teeré ti'omá. Tee kitire ti'óka be'ro êho peóma.

¹⁸Yi'fî misâre sêri yâ'agiti: Israel kurakâharâ ti'omíri baa tee kitire? Ti'opá. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi a'tîro ohâ no'okaro niîwi:

Naâ weresé kitire niî pe'tirokâharâ ti'ó bi'akâ'sama.

Naâ weresé a'ti imí koho niî pe'tiropi bisí se'sasa'.

¹⁹Misâre sêri yâ'a nemogiti taha. Israel kurakâharâ âyusé kitire ti'omírâ, ti'o masítipari? Ti'o masíkârâ niîmiwâ. Yi'fî teeré niî nemogi, Moisé kîi niî'kere werê mî'tagiti. Ô'âkî hi uúkû'kere a'tîro niîki niîwî:

Yará masá mehereta y'i'riógiti. Yi'fî tohó naâre weeká, misâ doerâsa'. No'ó misâ "Ti'o masítima" niirâre yi'fî y'i'riókâ, misâ uârâsa', niî ohâki niîwî Moisé.

²⁰Be'ró Isaíá kê'ra Ô'âkî hi kîi uúkû'kere "Toó niî boosaí" niiró mariró niî nemo peoki niîwî:

Neé a'mâti'kârâ pe'e ye'fî re boká ko'tekâ'ma.

Yi'fî niisétisere ye'fî re sêri yâ'ati'kârâ pe'ere i'yowí, niî ohâki niîwî Isaíá.

²¹Israel kurakâharâ pe'ere Isaíá Ô'âkî hi uúkû'kere a'tîro niîki niîwî: "Imí kohori yoákâta, naâre pôo têri yê'égiti niîgi, amúkâri sêemíwi. Naâ ti'otí, y'i'rí niî'kase piharâre tohó weemíwi", niî ohâ turiaki niîwî Isaíá.

Ni'karerâ Israel kurakâharâre Ô'âkî hi besé'ke niî'

11 Misâre sêri yâ'a nemogiti taha. Ô'âkî hi Israel kurakâharâ y'i'rí ni'ka'kârâre, yarâ masá niísome maha niîgi, kô'â wâ'kapari? Kô'â wâ'katiki niîwî. Yi'fî kê'ra Israel kurakî hi niî'. Abraão paramí niî turiagi Benjami yaa kurakî hi niî'. ²Diporópi Ô'âkî hi Israel kurakâharâre yarâ masá niíáto niîgi, naâre beséki niîwî. Tohó weégi naâre kô'âtiki niîwî. Misâ masisa' Ô'âkî hi yee kiti werê mî'tagi Elia kîi niî'kere. Kîi Ô'âkî hipire "Israel kurakâharâ bu'fri kiómá", niîki niîwî. A'tîro niîki niîwî: ³"Wiôgi, Israel kurakâharâ mî'i yee kiti werê mî'tarâre wêhékârâ niîwâ. Mî'fî re êho peórâ, wa'íkîrâ î hâ moro peosere weesté dihokârâ niîwâ. Yi'fî ni'kitá di'sá' mî'fî re êho peógi. Yi'fî kê'rare wêhé sî'rîrâ a'mârâ weemâ", niîki niîwî Elia. ⁴Kîi tohó niikâ ti'ógi, Ô'âkî hi kîi re yî'tiki niîwî: "Naâ tohó weemíkâ, sete mîl masá yarâre di'aápi. Naâ Baal wamétigi naâ ye'e'kire neé êho peótima", niîki niîwî Ô'âkî hi. Tohó weerâ marí masí'. Ô'âkî hi kîi yarâ masaré kô'â wâ'katisami. ⁵⁻⁶Ô'âkî hi Elia niîka tero masaré besé'karo weeró noho ni'kâroakâ kê'rare pehêterâkâ Israel kurakâharâre besesamí. Naâ weesére i'yâgi meheta, beséki niîwî. Naâre pahá yâ'agi beséki niîwî. Naâ âyuró weéka be'ro naâre beségi, pahá yâ'agi meheta wee boópî. Naâ wee tutuá'ke wapa niî boopâ.

⁷A'tíro ní! Ní pe'tirā Israel kurakāharā Ō'ākī hi me'ra āyuró ní s'rimikārā níwā. Tohó ní s'rimirā, ní pe'tirā kī hi me'ra āyuró nítikārā níwā. Kī besé'kārā pūrikā kī me'ra āyuró níkārā níwā. Āpērā kī re ēho peóti tīharā o'mē peeri marirā, t'otírā weeró noho tohákārā níwā. ⁸Teeré uúkūro, Ō'ākī hi yee kiti ohāka pūripi a'tíro ohā no'okaro níwi: "Ō'ākī hi kī re ēho peótirāre kī yeere tí'o masítikā weéki níwī. Naāre kapēri i'yātirā, tohó níká o'mē peeri t'otírā weeró noho wa'aká weéki níwī. Teé a'tóka teropi kē'rare tohōta ní dekoti' yuhūpi", ní ohā no'okaro níwī. ⁹Davi kē'ra Ō'ākī hire a'tíro uúkūki níwi:

Israel kurakāharā naā bosē nimiri wee wāse me'ra yā'āro weemā.

Naā tohó weeká i'yāgi, naāre bu'iri da'rēya.

¹⁰Naāre tí'o masítirā weeró noho, i'yātirā weeró noho wa'aká weeyá. Pehé níkisé wiārā, sūkua wehē nu'aro weeró noho pi'etíkā weeyá, níki níwī Davi.

Judeu masa nítirāre y'i'rió'ke ní!

¹¹Apēye misāre ní nemogiti taha. Judeu masa Jesu Cristore ēho peótikā, Ō'ākī hi naāre kō'ā butia'tiki níwī. Naā Ō'ākī hire y'i'ri ní'kakā, Judeu masa nítirā pe'ere y'i'riógiti nígi, tohó weéki níwī. Ō'ākī hi naāre āyuró weesére i'yārā, Judeu masa ísá kē'ra tohōta íasa!, ní i'yā kūu dutigi tohó weéki níwī. ¹²Judeu masa naā Jesu Cristore ēho peótikā, āpērā a'ti nukúkākāharāre āyuró wa'ākaro níwi. Judeu masa Ō'ākī hi "Yi'ri pō'rare āyusé o'ógiti" ní'kere yē'etikārā níwā. Judeu masa nítirā pe'e yē'ekārā níwā. Judeu masa kē'ra Jesu Cristore ēho peókā, ní pe'tirā a'ti nukúkākāharāre āyuró wa'ārosa!.

¹³Ni'karoakā maa Judeu masa nítirā se'sarore werēgiti. Jesu Cristo y'i'ri re misā Judeu masa nítirāre kī yeé kitire weré dutigi kūwī. Tohó weéro y'i'ri i'yaká, y'i'ri da'rasé mehō níse meheta ní! ¹⁴Apé tero weégi y'i'ri akawerēra Judeu masare doékā wee boósa!. Ō'ākī hi misāre āyuró weesére i'yārā, naā kē'ra Jesu Cristore ēho peó boosama. Ého peórā, y'i'rió no'orāsama. ¹⁵Ō'ākī hi Judeu masa kī re ēho peótirāre kō'aká, āpērā pe'e kī yará sáhákārā níwā. Judeu masa pe'e kī re ēho peókā, āyú y'i'riarosa!. Masá wēri'kārāpi masó no'o'kārā weeró noho nírosa!.

¹⁶A'tíro misāre werēgiti. Páú weéka be'ro ní'kága Ō'ākī hire o'oká, ní pe'tisepaga Ō'ākī hi yee tohása!. Yukí gi kē'ra tohōta ní! Tigí ní'kori Ō'ākī hi yee níká, tee dip'iri kē'ra Ō'ākī hi yeeta ní!. Marí yēki simiá Abraão, Isaque, Jacó tigí ní'kori weeró noho Ō'ākī hi yará níma. Tohó weerā naā paramērā ní turiarā kē'ra meharóta "Ō'ākī hi yará níma", ní i'yā no'osama.

¹⁷Ni'karērā Judeu masa oliveiragi dipikāharā weeró noho níma. Āpērā ní'karērāre tee dip'irire ditē kō'a'karo weeró noho Ō'ākī hi Judeu masare kō'ákī níwī. Be'ró tee dip'iri ní'karopi apēgi oliveira ní'kikihí dip'irire pi'ri wā'a dutigi toopí yehé dí'té o'osami. Tohó weéro tigi kaséro i'esé me'ra ní'kikihí āyuró pi'ri wā'arosa!. Tohó weé'karo weeró noho wa'ākaro níwi misā Judeu masa nítirāre. Ō'ākī hi misāre kī yará sáhákā weéki níwī. Misā Judeu masa meheta ní!. Tohó nítimirā, ní pe'tise Ō'ākī hi Abraão paramērā ní turiarāre "Āyusé o'ógiti" ní'kere yē'ērāsa!. ¹⁸Tohó wa'á! nírá, "Ísá Judeu masa nemoró āyú y'i'ri ní'ka!", ní'tikā'ya. Ō'ākī hi masaré y'i'rióse naā me'rata dí'pókátikaro níwi. Misá yēki me'ra meheta dí'pókátikaro níwi.

¹⁹ Misâ a'tîro niî boosa: "Ni'karé yâ'asé dipiri ditê kô'a no'okaro niîwi. Apêye dipiri yehê dika yuú no'orotiro tohó weé no'okaro niîwi", niî boosa. "Teé weeró noho ísâ Judeu masa niîtiräre Ô'âkî hi yarâ wa'aáto niîgi Judeu masa pe'ere kô'âki niîwi", niî boosa. ²⁰ Tohôta niî', niîro pe'ea'. Naâ êho peótise bu'iri kô'â no'okarâ niîwâ. Misâ kê'ra Ô'âkî hire êho peótirâ, yî'rió no'oya mari boópâ. Misâ êho peóse me'ra di'akî kî i yarâ sâhakârâ niîwi. Tohó weérâ "Ísâ Judeu masa yî'rióro niî'", niî wâkútikâ'ya. Ísâ kê'rare kô'âri niîrâ, Ô'âkî hire wio pesáse me'ra ti'ó yâ'aya. ²¹ Judeu masa Ô'âkî hi yarâ niî mi'ta'kârâ niîmiwâ. Naâ êho peótikâ, Ô'âkî hi naäre kô'âki niîwi. Kîî Judeu masare oliveira niî mi'ta'ke dipirire ditê kô'a'karo weeró noho weéki niîwi. Misâ Judeu masa niîtirâ kê'rare kîî re êho peótikâ, tohôta weegísami. ²² Ô'âkî hi pahá yâ'asere, tohó niikâ tutuaró me'ra kîî bu'iri da'resére wâkúya. Kîî re êho peótiräre bu'iri da'rêsami. Misâ pûrikäre pahá yâ'agi, âyuró weesamí. Misâ kîî re êho peó nu'kukâ, tohó weegísami. Misâ weetikâ, kîî yâ'asé dipiri kô'â'karo weeró noho misâ kê'rare kô'âgisami. ²³ Kô'â no'okarâ Judeu masa Jesu Cristore êho peókâ, naâ kê'rare âyuró weegísami. Naäre tigipíta taha yehê di'té ô'okaro weeró noho weegísami. Kî i yarâ sâhakâ weégi, tohó weegísami. Ô'âkî hi teeré wee masími. ²⁴ Misâ Judeu masa niîtirâ oliveira nikî pi niikihí weeró noho niî'. Tohó niîmikâ, Ô'âkî hi kî i yarâ sâhakâ weéki niîwi. Judeu masa pûrikâ Ô'âkî hi besé mi'ta'kârâ waro niîma. Oliveiragi otê'ki weeró noho niîma. Tohó weérâ misâ Ô'âkî hi yarâ sâhakâ, Judeu masapia tâhâsama.

Judeu masare yî'rióátehe niî'

²⁵ Akawerérâ, too dipóropi masí no'oya mari'kere masiká íá'. Ísâ Judeu masa yî'rióro masí yî'ri ni'ka' niîri niîgi, tohó niîgiti. Pâhará Judeu masa Jesu Cristore êho peóti ni'ima yuhúpi. Naâ o'mê peeri ti'otírâ weeró noho niîma. Ô'âkî hi "Judeu masa niîtirâ tiikérâ êho peórâsama" niî'karo nohota naâ êho peókâ be'ropi Judeu masa êho peórâsama. ²⁶ Tohó wa'akâ, niî pe'tirâ Judeu masa yî'rió no'orâsama. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripí Judeu masa naâ yî'riátehere a'tîro ohâ no'okaro niîwi:

Masaré yî'rióákihi Judeu masi Jerusalé wamétiri makapire etâgisami. Jacó paramérâ naâ yâ'asére kô'âgisami.

²⁷ "Naäre yâ'asére akobohókâ, keoró wa'ârosa' yî'í too dipóropi niî'ke", niîki niîwi Ô'âkî hi, niî ohâ no'okaro niîwi.

²⁸ Jesu Cristore êho peóti tîharâ, pâhará Judeu masa Ô'âkî hire i'ya tu'tirâ weeró noho niîma. Misâ Judeu masa niîtirâ pe'ere êho peó dutigi tohó weemí. Tohó weemígi, a'tóka tero niirâ Judeu masare Ô'âkî hi ma'ísamí. Neé waropi naâ yêki simiäre ma'í'ki niî yuugi, naâ kê'rare ma'ísamí. ²⁹ Ô'âkî hi kîî "Áyusé o'ôgiti" niî'kere dika yuútisami. O'ô toha ni'ko, e'mâtisami. Tohó niikâ kîî besé'kâräre kô'â butia'tisami. ³⁰ Too dipóropi misâ kê'ra Ô'âkî hire yî'ri ni'kakârâ niîwi. A'tóka terore Ô'âkî hi Judeu masa yî'ri ni'kakâ i'yâgi, misâ pe'ere pahá yâ'ami. ³¹ Be'ró tohôta wa'ârosa' Judeu masa kê'rare. A'tóka terore naâ Ô'âkî hire yî'ri ni'kama. Be'ró Ô'âkî hi naâ kê'rare pahá yâ'agísami. Kîî misâre pahá yâ'a'karo noho naâ kê'rare pahá yâ'agísami. ³² A'tîro niî'. Niî pe'tirâ Ô'âkî hire yî'ri ni'kakâ i'yâgi, "Ni'kâro noho bu'iritirâ niîma", niîki niîwi. Niî pe'tirâpire pahá yâ'agiti niîgi, tohó niîki niîwi.

³³ Ô'âkî hi marí yâ'arâ niî'kâräre pahá yâ'a yî'riami. Tutuâ yî'riami. Niî pe'tise masí pe'okâ'mi. Tohó weérâ marí kîî wâkusé, kîî weesére masí pôo téótisa'. Kîî de'ró weesére ti'o masí pôo téótisa'. ³⁴ Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripí a'tîro ohâ no'okaro niîwi Ô'âkî hi masísere: "Ô'âkî hi

marí wiôgi wâkusére neê ni'kí masítisami. Neê ni'kí kîîre 'A'tîro pe'e íá', niî masítisami. ³⁵Neê ni'kí Ô'âkî hire apêye noho o'ô wapa moókâ weeté basió wee'", niî ohâ no'okaro niîwi. ³⁶Niî pe'tise a'ti nukúkâkâhase, i'mîsekâhase kîî weé'ke di'akî niî'. Kîî tutuasé me'ra niî pe'tise niî nu'ku'. Kîî yeé niî'. Tohô weerâ niî pe'tirâ Ô'âkî hire "Kîî âyú yî'riagi, tutuâ yî'riagi niîmi", niî nu'kukârâ. Tohôta weerâ.

Jesu Cristore êho peórâre wee dutí'ke niî'

12 Akawerêrâ, Ô'âkî hi marîre âyuró pahá yâ'a nu'kumi. Tohô weerâ Ô'âkî hire marí basi marí ipí, wâkusé, niî pe'tise me'ra o'ôrâ. Mî'i yarâ di'akî niî' niîrâ, Ô'âkî hire wiarâ. Kîî me'ra niî butia'râ weeró noho weerâ. Ô'âkî hi marí me'ra e'katikâ íarâ, tohô weerâ. Marí a'tîro weesé me'ra kîîre êho peósere diakî hí i'yorâsa'. ²Marí a'ti imí kohokâharâ naâ wee wiásere i'yârâ, naâ weeró noho weetikârâ. A'tîro pe'e weerâ. Marí katirí imí kohore siâpe me'ra Ô'âkî hi marí wâkusére dika yúu nu'kukâ'ato. Kîî marîre dika yúu nu'kukâ, marí Ô'âkî hi íasére "A'tîro niî'", niî masirâsa'. Kîî íasé âyusé di'akî niî'. Teé yâ'asé marisé niî'. Marí kîî iaró weekâ, e'katísami.

³Ô'âkî hi âyuró weégi, yî'îre misâre kîi yeé kitire werê dutigi kûúwi. Tohô weégi misâ niî pe'tirâre niîgiti. Neê ni'kí marí wee masítisere "Weékâ' masi'" niîtikâ'ro íá'. Marí wee masísere keoró wâkú me'rikâ'ro íá'. Marí niki a'tîro wâkûrâ. "Jesu Cristore êho peóka be'ro kîî wee masíse o'ô'ke pōo tēoro wee masí'", niîrâ. ⁴A'tîro werêgiti. Marí ipí ni'kâ ipi niîmiro, pehé dika watise kíó'. Teé niî pe'tise ni'kâro noho niî wee'. Mehêkâ di'akî niî'. Marí kapêri me'ra i'yâ'. Marí o'mê peeri me'ra ti'ó'. Di'pôkâri me'ra sihá'. ⁵Marí Jesu Cristore êho peórâ tohôta niî'. Pâharâ niîmirâ, kîî me'ra ni'kâ ipi weeró noho niî'. Marí niî pe'tirâ ni'kâ ipipi a'mé si'a'.

⁶Marí nikire mehêkâri di'akî wee masísere kûúki niîwi. Kîî no'ó o'ô sî'risere o'ôsami. Tohô weerâ teeré âyuró weerâ. Âpêrâre Ô'âkî hi werê'kere werê turia masísere o'ôsami. Kîî teeré kûukâ, marí êho peoro ehâ tu'aro âpêrâre werêrâ. ⁷Âpêrâre wee tamú masísere kûúsami. Tohô kîî weekâ, âpêrâre âyuró wee tamúrâ. Âpêrâre kîi yeekâhásere bu'ê dutigi kûukâ, naâre âyuró bu'êrâ. ⁸Âpêrâre wâkú tutuakâ weégi noho âyuró weeyá. Âpêrâre niyéru ou apêye noho o'ô dutisé kíogí noho e'katíse me'ra o'ôya. "Âpêrâre niyéru o'ôápi" niíro mariró o'ôya. No'ó si'orí dutí me'rigi noho âyuró weeyá. No'ó pahá yâ'asere kíogí noho e'katíse me'ra wee tamúya.

Jesu Cristore êho peórâ a'tîro weeró íá' niísé niî'

⁹Âpêrâre ma'í ta'satikâ'ya. Diakî hí ma'iyá. Yâ'asére yabíya. Âpêrâre wee tamúse âyusé noho pe'ere siru tuúya. ¹⁰Jesu Cristore êho peórâ ni'kí pō'ra weeró noho a'mêri ma'iyá. Misâ weesé me'ra a'mêri âyuró wâkú dutirâ tohô weeyá. A'mêri wio pesáse me'ra i'yâya.

¹¹Ô'âkî hi iaró weerâ, niîhi sihatikâ'ya. Marí wiôgi dutisére ti'sasé me'ra weeyá.

¹²Ô'âkî hi âyuró weegísami niîrâ, e'katí yuuya. Mehêkâ wa'akâ pi'etirâ, wâkú tutuaya. Du'u kûúro mariró Ô'âkî hire sêri nu'kukâ'ya.

¹³Jesuré êho peórâre apêye noho di'sakâ, misâ kiosére dika waáya. Misâ tiropi etarâre âyuró yê'êya.

¹⁴Misâre yâ'âro weerâre “Ô'âkî hi âyuró weeáto”, niî sêri basáya. “Yâ'âro weeáto”, niítikâ'ya.

¹⁵Âpêrâ e'katírâre e'katí tamuya. Âpêrâ utirâre utí tamuya.

¹⁶Ni'kâro noho, ni'kâro me'ra âyuró niisêti biroya. “Yi'î âpêrâ yi'riôro niî”, niî wâkûtikâ'ya. Tohó weeró noho o'ôrá, mehó niirâ me'ra ni'kâro noho niisêtiya. “Masigí waro niî”, niítikâ'ya.

¹⁷Misâre yâ'âro weekâ, naâre a'metíkâ'ya. Niî pe'tirâ ï'yóropire “Áyusé di'akî weeró iása!”, niî wâkú tutuaya. ¹⁸No'ó misâ weé pôo têoro, niî pe'tirâ me'ra âyuró niisêtiya. A'mê tu'tise mariró niisêtiya. ¹⁹Akawerêrá yi'î ma'írá, misâre werêgiti. Misâ basi a'mêri wapatikâ'ya. Ô'âkî hi misâre yâ'âro weerâre bu'fri da'rêgisami. Kîi yeé kiti ohâka pûripi a'tiuro ohâ no'okaro niîwi: “Yi'î niî' masare bu'fri da'reákîhi. Naâ yâ'âro we'éke wapare keoró bu'fri da'rêgisa!”, niîki niîwî marí wiôgi. ²⁰Apêye ohâ nemo no'owi: “M'îre ï'yâ tu'tigi ihâ boakâ, kîi re ekaya. Kîi ako wiókâ, tiâya. M'îi kîi re tohó âyuró weekâ, kîi yâ'âro weé'kere bopôyagisami”, niî ohâ no'okaro niîwi. ²¹Yâ'asêre misâ dikú kûu no'otikâ'ya.

13 Ô'âkî hi di'akî a'ti nukúkâkâharâ wiôrá dutirâre sôróomi. Kîi kûû'kârâ niîma. Tohó weerâ niî pe'tirâ âyuró yi'tiyâ naâre. ²No'ó kîi wiôráre yi'ri ni'kagi, Ô'âkî hi dutí'kere yi'ri ni'kagita weemí. Misâ wa'tero niirâ wiôrá misâre dutikâ iamí. Tohó weégi naâre yi'ri ni'karâre Ô'âkî hi bu'fri da'rêgisami. ³Wiôrá âyuró weerâre uisé o'ótima. Yâ'âro weerâ pe'ere uisé o'ôsama. Uitirâ niisêti si'rírâ, âyuró weeyá. Misâ tohó weekâ, wiôrá “Misâ âyuró weé!”, niîrâsama. ⁴Ô'âkî hi misa yeé niíatehere naâre sôróoki niîwî. Tohó weerâ yâ'âro weerâ pûrikâ, uíya. Wiôrá yâ'âro weerâre bu'fri da'rêrá, Ô'âkî hi dutiró weerâ weemá. Ô'âkî hi yâ'âro weerâre bu'fri da'rê dutigi wiôráre kûûki niîwî. ⁵Tohó weerâ marí wiôrá dutisére yi'tiró iá! Bu'fri da'rêri niirâ di'akî, yi'titfâ'ro iá! Ô'âkî hi maríre wiôrá dutikâ iamí niirâ pe'e, naâ dutisére keoró yi'tí me'rikâ'ro iá! ⁶Wiôrá naâ da'rasêre keoró weerâ, Ô'âkî hire da'rá ko'terâ weeró noho niîma. Tohó weerâ naâ wapa yeé dutise nohore wapa yeéya.

⁷Naâ wiôrá dutisére keoró weeyá. Naâ wapa yeé dutikâ, wapa yeéya. Naâ wiôrá niisé bu'fri wio pesáse me'ra naâre ï'yâya. Naâre âyuró wâkûya.

⁸Âpêrâre wapa moótikâ'ya. Maatá wapa yeé pe'okâ'ya. A'mêri ma'isé pe'e pe'ti masítisa! Tohó weerâ a'mêri ma'í nu'kukâ'ya. No'ó âpêrâre mal'igí noho Ô'âkî hi dutisé kûû'kere keoró weégi weemí. ⁹Ô'âkî hi a'té dutisé kûûki niîwî. “Misâ nimosâ numia niítirâre, marapí simia niítirâre a'me tãrátikâ'ya. Âpêrâre wêhé kô'atikâ'ya. Yahatikâ'ya. Âpêrâ yeere iotíkâ'ya” niî, dutisé kûûki niîwî. A'té, tohó niikâ niî pe'tise apêye dutisé kûû'kere ni'kâropita neôo ni'ko masí! A'tiuro niî! Misâ, misâ basi ma'iró nohota misâ tiropi niirâre ma'iyá, niî! ¹⁰Marí ma'isé kiórâ, marí tiropi niirâre yâ'âro weesomé. Tohó weerâ naâre ma'írá, Ô'âkî hi dutisé kûû'kere weé pe'okâ!.

¹¹A'teré ni'kâroakâ marí katírí kurare wâkuró iá! Kãrãrã weeró noho niítikâ'rã. Jesu kîi opâturi a'tiátehere âyuró ti'oyá, wâkú niirãrã. Marí Ô'âkî hi tiropi wa'aátoho kã'roakâ di'sása! Marí neé waro Jesu Cristore êho peó wã'korã, “Ímî sepi marí wa'aátehe di'sá yi'ria!”, niîmiwi. Ni'kâroakãre marí masí! “Kã'roakâ di'sá! Jesu Cristo opâturi a'tiátehe”, niî! ¹²A'tóka terore yâ'âro weesé yi'ri mahá wa'á! Ni'kâroakãre bo'rêa mihatiro weeró noho Jesu Cristo a'tiátoho kã'ró di'sá! Tohó weerâ marí yâ'asêre masá yamîpi wee wiáse nohore weé du'uro iá! A'tiuro pe'e weeró iá! Áyusé, imí koho masá ï'yóropi weesé noho di'akîre weeró iá! Marí Ô'âkî hi yeere weerâ, yâ'âro weesêre du'ú pe'okã'rãsa! ¹³Ímî koho, bahú yoaropi

weesétiro noho weeró iá! Bosê nimi niiká ke'á, karikûtikâ'râ. Numiâ me'ra yâ'âro weetikâ'râ. Numiâ kê'ra, imiâ me'ra yâ'âro weetikâ'ya. Uasê me'ra ti'ó yâ'atikâ'râ. Âpêrâ yeere iotikâ'râ. ¹⁴A'tîro pe'e weerâ. Marí wiôgi Jesu Cristo wee tamúse me'ra kîî weeró noho âyuró niisétirâ. Kîîre nemoró masí nemorâ. Marí yâ'âro îari pegasere weé sî'rîrâ, "A'tîro weerá ti", nîî wâkûtikâ'râ. Teeré weé du'urâ.

Êho peó tutuarã, êho peó tutuatirãkãhase nií'

(1 Cor 8.1-13)

14 Ni'kí Jesu Cristore êho peómigi, kîî êho peó tutuatigi misâ me'ra nîî sî'rikã, ûru sãátirãta, kîîre yê'êya. Kîîre "A'tîro weeká iá" niítirãta, yê'êya. "De'ró weerã kîîre yê'ê boosari?" niítirãta, yê'êya. ²Âpêrã Jesu Cristore êho peorã "Marí nîî pe'tise ba'akã, âyú nîî", niíma. Âpêrã pe'e Jesu Cristore êho peó tutuatirã "Marí di'iró ba'ârã, Ô'âkî hire yi'rí ni'ka boosa", nîî wãkûsama. Tohó weerã otesê di'akîre ba'ásama. ³Nîî pe'tise ba'agí pe'e di'iró ba'âtigire i'ya kô'atikã'ato. Di'iró ba'âtigi pe'e kê'ra nîî pe'tise ba'agíre "Mî'í di'iró ba'akã, yâ'â nîî", niítikã'ato. Nîî pe'tise ba'agíre Ô'âkî hi yagi sãhakã weé tohaki niíwî. ⁴Marí âpiré da'rá ko'tegire "Mî'í yâ'âro weé", nîî masi wee! Kîî wiôgi di'akî tohó nîî masisami. Marí Jesu Cristore êho peorã kê'rare tohóta nîî! Âpêrã Jesu Cristore êho peorãre "Yâ'âro weemá", nîî masi wee! Ô'âkî hi naâ wiôgi niími. Kîî ni'kítã naãre "Áyuró weé", ou "Yâ'âro weé", nîî masisami. Marí wiôgi kîî yaráre êho peó tutuakã wee masími.

⁵Apêye nîî nemogiti. Ni'karerã "Ni'karé nimirí yi'rîóro ape nimí Ô'âkî hire êho peoro iá", niísama. Âpêrã pe'e "Nîî pe'tise nimirí ni'kãro noho Ô'âkî hi yee nií", niísama. Masa níki "Ô'âkî hi yi'í a'tîro weeká iasami", niiró iá! ⁶Ni'kí, ni'ká nimiré "Ô'âkî hi yaa nimí waro nîî" niigi noho Ô'âkî hire êho peoákîhi tohó niísami. Ápí nîî pe'tise nimiré ni'kãro noho wãkugí kê'ra Ô'âkî hire êho peoákîhi tohó niísami. Nîî pe'tisere ba'agí kê'ra Ô'âkî hire êho peoákîhi tohó weesami. Kîî ba'asere "Áyú" niísami. Ápí di'iróre ba'âtigi kê'ra Ô'âkî hire êho peógi ba'âtisami. Kîî, kîî ba'asé nohore Ô'âkî hire "Áyú" niísami.

⁷Marí katirí imí kohore marí se'saro nîî wee! Wêrîrã kê'ra marí se'saro niísome. Marí katirã, wêrî'kãrã Jesu Cristo yarã nîî! ⁸Marí katiró pôo têoro Jesu Cristo iaró noho weé sî'ri! Wêrîrã kê'ra kîî me'ra katirãti niirã, wêrîrãsa! Tohó weerã katirã, wêrî'kãrã Jesu Cristo yarã nîî! Kîî marí wiôgi maríre sî'orí niigi niími. ⁹A'tîro nîî! Cristo wêrîki niíwî. Wêrî toha, masáki niíwî. Nîî pe'tirã katirã, wêrî'kãrã wiôgi niígiti niigi, tohó weéki niíwî.

¹⁰Tohó weerã de'ró weerã misã âpêrã Jesu Cristore êho peorãre "Yâ'âro weerã weemá" niíti? De'ró weerã naãre tohó i'ya kô'ati? Ô'âkî hi marí nîî pe'tirãre beserí nîmi niikã, marí weé'ke níkiere besé no'orãsa! Tohó weerã Jesu Cristore êho peorã marí akawerérãre "Tohó weemá", niítikã'ro iá! ¹¹Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripi Ô'âkî hi kîî ni'kere a'tîro ohã no'okaro niíwi:

Yi'í katigí nîî! Yi'í uúkuse diakí hí warota nîî! Nîî pe'tirã yi'íre ehã ke'arãsama. Nîî pe'tirãpita yi'íre "Mî'í Ô'âkî hi âyugí, tutuagí nîî", niirãsama, nîî ohã no'okaro niíwî.

¹²Teé ohã'kere ti'órã, marí masí, marí níki a'ti nukúkãpi marí weé'kere Ô'âkî hire wererãsa!

**Misâ akawerérâ Jesu Cristore êho peórãre naâ
êho peósere dohörê'tikã'ya niisé nií'**

¹³ Marí, marí weé'kere Ô'âkî hire werêrãsa' niîrã, a'mêri uukahátikã'rã. A'tíro pe'e íá!. Neê apêye noho naâ êho peósere dohörê'kã weetikã'rã. Tohô niikã naãre yã'áro weekã weetikã'rã. ¹⁴ Yi'í marí wiôgi Jesuré êho peó tíhagi, a'tíro masí!. Nií pe'tise yi'í ba'asé áyusé nií!. Ápí pe'e maa "Apêye noho yi'í ba'asé yã'á nií!" niikã, kîí re diakí híta yã'á niísa!. ¹⁵ Mi'í ápí í'yóro kîí ba'átise nohore ba'aká, yã'áro tí'ó yã'a boosami. Mi'í tohô weégi, kîí re mal'gi meheta weé!. Cristo kîí kê'rare wêri basaki niíwi. Tohô weégi mi'í ba'asé me'ra ápiré êho peó du'ukã weetikã'ya. ¹⁶ Mi'í maa mi'í weesé áyú nií boosa!. Ápí pe'ere yã'á nií boosa!. Tohô weesé me'ra ápêrãre yã'áro wákuká weetikã'ya. ¹⁷ Ô'âkî hi marí wiôgi yeekãhase ba'ã, sí'rí weesé meheta nií!. A'té pe'e nií butia!. Ô'âkî hi iaró weé nu'kuse, tohô niikã ápêrã me'ra áyuró niikã'se, a'mêri e'katikã weesé pe'e nií butia!. Teé Espírito Santo wee tamúse me'ra weé no'ó!. ¹⁸ A'tíro weégi Jesu Cristo iaró noho weégi weemí. Ô'âkî hi í'yóropire "Áyuró weégi weemí", nií no'osami. Tohô niikã masá kê'ra kîí re "Áyuróta weégi weemí", niísama.

¹⁹ Tohô weérã ni'kãro me'ra áyuró wehé peo niisétise nohore a'mãrã. Maríre teé ni'kãro me'ra niisétise Jesu Cristore nemoró êho peórã, a'mêri wee tamúrãsa!. ²⁰ Misâ ba'asé me'ra ápí Jesu Cristore êho peósere dohörê'tikã'ya. Niíróta nií pe'tise ba'asé áyú nií!, áyuró pe'ea!. Misâ ápêrã naâ ba'átise nohore ba'aká í'yãrã, naá kê'ra ba'ã boosama. Teeré ba'ãrã, yã'áro weé! nií wákúmirã, misãre í'yã kúurã, tohô wee boósama. Tohô wákúrá, teeré ba'ãrã, yã'áro weemá. Tohô weérã misâ teeré ba'ãrã, naãre yã'áro weekã wee boósa!. Misâ tohô weesé yã'á nií!. ²¹ Marí ápí êho peó tutuatigire Jesu Cristore êho peó du'ukã wee boósa' niîrã, a'tíro weeró íá!. Kîí dí'ríro ba'átisere ba'átikã'ro íá!. Vinho kîí sí'ritisere sí'ritikã'ro íá!. No'ó apêye noho kîí re Jesu Cristore êho peó du'ukã weesé nohore weetikã'ro íá!. ²² Nií pe'tise yi'í weesé áyú nií! nií tí'ó yã'agi noho Ô'âkî hi se'sarore werêya. Ápêrã êho peóse dohörê'tigi, bu'íri marigí tí'ó yã'agi e'katigí niími. ²³ Ápí apêye nohore ba'ãgi, toó ba'ã boosai nií tí'ó yã'a ba'agi, bu'íri kiomí. A'tíro nií!. Yi'í ba'asé Ô'âkî hi í'yóropire áyurósa' niítimigi ba'aká, yã'á nií!. Nií pe'tise marí weesé Ô'âkî hi í'yóropire keoró nií! nií tí'ó yã'atimirá weesé yã'á nií!.

Mari yeé di'akíre wákútikã'ro íá' niisé nií'

15 Marí êho peó tutuarã ápêrã êho peó tutuatirãre wee tamúro íá!. Marí tí'sasé di'akíre weetikã'ro íá!. ² Ápêrã yee niíátehere wákuró íá!. Naãre nemoró êho peó tutuato niîrã tohô weeró íá!. ³ Cristo marikã kîí tí'sasé di'akíre weetikã'ro niíwi. Ô'âkî hi yee kiti ohãka pürípi Cristo kîí pakíre nií'kere a'tíro ohã no'okaro niíwi:

Nií pe'tise mi'í re í'yã tu'tirá mi'í re yã'áro uúkürã, yi'í reta yã'áro uúkürã weemá, nií ohã no'okaro niíwi.

⁴ Nií pe'tise too dipóropi Ô'âkî hi yee kiti ohã'ke maríre masí dutiro ohã no'okaro niíwi. Marí yã'áro yi'írá, teé ohã'kere bu'êrã, ni'ká!. Wákú tutua nemo!. Tohô weérã Ô'âkî hi kîí weeátehere e'katise me'ra yúú kue!. ⁵ Ô'âkî hi maríre mehêkã wa'aká, wákú tutuakã weesamí. Maríre e'katikã weesamí. Kîí Jesu Cristo iaró noho misãre ni'kãro me'ra niisétikã weeáto. ⁶ Tohô weérã misâ ni'kãropita wákusétirá, a'tíro weerãsa!. Ô'âkî hi, marí wiôgi Jesu Cristo pakíre ni'kãro me'ra "Mi'í áyú yi'íria!", niírãsa!.

Judeu masa nĩtiräre Jesu Cristo yee kitire werê'ke niĩ

⁷Marĩ Õ'ákĩ hire ni'káro me'ra êho peorã niĩ tiharã, âpêräre ye'eró íá'. Jesu Cristo marikã marĩre yê'eki niĩwĩ. Tohó weerã Õ'ákĩ hire “Áyú butia'mi” niĩ dutirã marĩ kê'ra âpêräre ye'eró íá'. ⁸Yi'ĩ uúkũgi, “Õ'ákĩ hi marĩ yêki simiãre kĩĩ ‘Weegĩti’ niĩ'kere keoró weégi weemĩ”, niĩgi weé'. Jesu Cristota Judeu masare wee tamúgi a'tiki niĩwĩ niĩgi, tohó niĩ'. Kĩĩ tohó weesé me'ra Õ'ákĩ hi kĩĩ diakĩ hí niisére i'yóki niĩwĩ. ⁹Tohó niiká Judeu masa nĩtirã “Õ'ákĩ hi ísãre pahá yã'agi, áyú yi'riami” niĩ dutigi Jesu Cristo a'tiki niĩwĩ. Õ'ákĩ hi yee kiti ohãka pũripi Õ'ákĩ hi besé'ki Cristo kĩĩ pakiré uúkũ'kere a'tĩro ohã no'okaro niĩwi:

Judeu masa nĩtirã wa'teropi mi'ĩ re e'katĩ peogiti.

Õ'ákĩ hi masĩ yi'riagi niĩmi niĩgi, basã peogiti.

¹⁰Apêropi kê'rare a'tĩro ohã no'okaro niĩwi:

Judeu masa nĩtirã, Õ'ákĩ hi yarã Judeu masa me'ra e'katíya.

¹¹Apêropi kê'rare niĩ nemowi:

Niĩ pe'tirã Judeu masa nĩtirã Õ'ákĩ hire e'katĩ peorã,

“Mi'ĩ áyú yi'riagi niĩ’”, niĩya. Niĩ pe'tirokãharãpita

Õ'ákĩ hi áyú butia'sere e'katĩ peoya,

niĩ ohã no'okaro niĩwi.

¹²Isaía kê'ra a'tĩro ohãki niĩwĩ:

Jesé paramĩ niĩ turiagi bahuágisami. Kĩĩ Judeu masa nĩtirã

wiôgi niĩákĩhi niĩgisami. Naã kĩĩre “Ísãre yi'riógi niĩmi”,

niĩ êho peorãsama, niĩ ohã no'okaro niĩwi.

¹³Õ'ákĩ hi marĩre kĩĩ áyuró weeátehere e'katĩ yuusere o'ogĩ niĩmi.

Misãre kĩĩre êho peorãre e'katise, áyuró ehêri p'oratisé o'oáto. Tohó weerã misã Espírito Santo wee tamúro me'ra ipĩti e'katĩ yuurãsa'.

¹⁴Yi'ĩ akawerã, misãre a'tĩro ti'ó yã'a'. Misã âpêräre áyuró weesa'.

Jesu Cristo yeere áyuró masisa'. A'mêri werê kasa masisa'. ¹⁵Misã tohó weemikã, a'ti pũrípire misãre tutuaró me'ra ohã!. Misã ti'ó'kere akobohótikã'ato niĩgi tohó weé'. Õ'ákĩ hi yi'ĩre áyuró weégi, Jesu Cristo yeere misãre bu'ê dutigi kũwĩ. ¹⁶Teeré werêgi, Judeu masa nĩtirã naã Jesu Cristore êho peókã ia sãã!. Sacerdotea wa'íkĩrãre Õ'ákĩ hire o'oró weeró nohota yi'ĩ Judeu masa nĩtirãre kĩĩre wiã s'risa'. Espírito Santo naãre Õ'ákĩ hi yarã sãhakã weegisami. Tohó weekã Õ'ákĩ hi naãre, “Yará niĩma”, niĩ yê'êgisami.

¹⁷Jesu Cristo wee tamúro me'ra Õ'ákĩ hi kũt'kere áyuró weé'. Tohó weégi yi'ĩ da'rasére áyuró ti'ó yã'a'. ¹⁸Jesu Cristo yi'ĩ me'ra weé'ke di'akĩre misãre werêgiti. Misã Judeu masa nĩtirãre êho peókã ia sãági yi'ĩre wee tamúwĩ. Yi'ĩ bu'esé me'ra, tohó niiká yi'ĩ weé'kere i'yãrã, misã Judeu masa nĩtirãre êho peókã weewĩ. ¹⁹Apêye kê'rare Õ'ákĩ hi tutuaró me'ra weesére weé i'yowĩ. Tohó niiká Espírito Santo tutuasé me'ra bu'êwi. A'teré weégi, Jerusalêpi werê ni'kawĩ. Teê Ilírico wamêtiropi Jesu Cristo masaré yi'rióse kitire werê tiogi ehãwi. ²⁰Âpêrã bu'ê no'oya marirópore Jesu Cristo yee kitire werê mu'si werêwi. Âpêrã naã werê'kepore werê bu'i peotiwi. ²¹Yi'ĩ tohó weesé Õ'ákĩ hi yee kiti ohãka pũripi ohã'karo nohota wa'ãwi. A'tĩro ohã no'okaro niĩwi:

Kĩĩ yeé kitire neê ni'kãti masĩti'kãrã werê no'orãsama.

Kĩĩ yeére naã ti'ot'kere ti'o masirãsama,

niĩ ohã no'okaro niĩwi.

Paulo Romapi wa'aátehe nií'

²² Yi'f pehe makáripí bu'ê siha yuugi, misâ tiropi wa'à masitisa' yuhúpi. ²³ Ni'kâroakâre tee makáripí bu'ê toha'. Pehé ki'mari misâ tiropi wa'à si'ri'ki nií tihagi, be'ro kuré toopíre wa'ágiti. ²⁴ Espanhapi wa'ágiti. Toopí wa'ági, misâ tiro Romapi yi'riágití. Misâre í'lyâ, e'katí, kâ'rô nií kehogiti. Be'rô yi'f re Espanhapi wa'aátehere wee tamuápa. ²⁵ Ni'kâroakâ Jerusalépi wa'à ni'igiti yuhúpi. Jesu Cristore êho peórâre wee tamúgi niyêru miáagi weegí. ²⁶ Jesu Cristore êho peóse kurarikâharâ Macedônia, tohó niikâ Acaia di'takâharâ niyêru sêri neéokârâ niîwâ. Jerusalépi niirâ pahasé kiorâ Jesu Cristore êho peórâre o'ôrâtirâ tohó weékârâ niîwâ. Tohó weégi teé niyêrure Jerusalépi o'ôgi wa'ágiti. ²⁷ Judeu masa niítirâ Macedônia, Acaiapi niirâ a'ti'ro wâkúkârâ niîwâ. Judeu masa Jerusalépi niirâre wee tamúro íá!. Naâ tohó wâkusé áyú niikaro niîwi. A'ti'ro nií!. Judeu masa, Judeu masa niítirâ pe'ere Jesu Cristo yee kitire werê wâ'kokârâ niîwâ. Tohó niikâ Judeu masa niítirâ Jesu Cristore êho peókâ, a'ti'ro wa'ákarô niîwi. Ô'âkî hi Judeu masare "O'ôgiti" nií'ke pe'ere yê'êkârâ niîwâ. Tohó weérâ Judeu masa niítirâ, Judeu masa pahasé kiorâre niyêrure, naâ kiosére o'oró íá!. ²⁸ Yi'f teé niyêru Jerusalé kâharâre o'ô tohagi, Espanhapi wa'ági, misâre í'lyâ yi'ri wâ'kagiti. ²⁹ Yi'f misâ tiropi wa'ági, Jesu Cristo yee áyusere misâre mii ehâgisa!.

³⁰ Yi'f akawerérâ, misâ Jesu Cristore êho peó!. Espírito Santo maríre a'mêri ma'iká weemí. Tohó weégi misâre a'ti'ro weeká íása!. Yi'f re wee tamúrá, yêe niíatehere Ô'âkî hire sêri basáya. ³¹ A'ti'ro sêri basáya yi'f re. Judéiapi niirâ Jesu Cristore êho peótirâ yi'f re yâ'aro weetfka'ato. Tohó niikâ Jesu Cristore êho peórâ Jerusalé kâharâ yi'f miáasere e'katíse me'ra pōo téri yê'eato. ³² Tohó weeká, Ô'âkî hi kîî iaká, misâ tiropi yi'f e'katíse me'ra ehâgisa!. Toopí soogísa!. ³³ Ô'âkî hi áyuró ehêri pō'ratisere o'ogí misâ nií pe'tirâ me'ra niátio. Tohóta weeáto.

Romakâharâpire áyu dutíse o'ô'ke nií'

16 Ni'kó Jesu Cristore êho peógo Febe wamêtigo misâ tiropi wa'ágo weemó. Koô Jesu Cristore êho peórâ Cencreía wamêtiri makakâharâre wee tamúgo niímo. ² Misâ Jesu Cristore êho peórâ e'katíse me'ra koôre yê'eya. Marí Jesu Cristore êho peórâre áyuro yê'eró íá!. Koô pâharâre wee tamúko niîwô. Yi'f kê'rare wee tamúwô. Tohó weérâ koôre apêye noho di'saká, o'ôya.

³ Áquila, kîî nimó Priscila áyuáto. Yi'f Jesu Cristo yeere bu'eká, naâ kê'ra yi'f re bu'ê tamuwâ. ⁴ Ápêrâ yi'f re wêhé si'ri'ká, yi'f re wee tamúwâ. Naâ kê'rare wêhetá wiomíkâ, tohó weewá. Naâ tohó weé'kere yi'f di'akí meheta naâre "Áyú!" nií!. Nií pe'tirâ ápêrâ Judeu masa niítirâ Jesu Cristore êho peórâ naâre "Áyú!" niíma. ⁵ Jesu Cristore êho peórâ Áquila yaá wi'ipi nerê wiarâ kê'ra áyuáto. Ápí yi'f ma'igí Epéneto áyuáto. Kífta Ásiapire ápêrâ díporo Jesu Cristore êho peó mi'ta'ki niími. ⁶ Maria kê'ra áyuáto. Misâ me'ra Ô'âkî hi yeekâhasere ipíti da'ramó. ⁷ Yi'f akawerérâ Judeu masa Andrônico, Júnía áyuáto. Naâ kê'ra yi'f me'ra bu'firi da'reri wi'ipi niîwâ. Naâ yi'f díporo Jesu Cristore êho peókârâ niîwâ. Jesu Cristo bese kúú'kârâ naâre "Áyurá niíma", niísama.

⁸ Jesu Cristore êho peógi yi'f ma'igí Amplia áyuáto. ⁹ Urbano, ísâre Jesu Cristo yee kitire werê tamúgi áyuáto. Tohó niikâ yi'f ma'igí Estaqui

ãyuáto. ¹⁰ Apele kê'ra ãyuáto. Kîî Jesu Cristore ãyuró êho peómi. Niî pe'tise kîî weesére î'yârâ, “Jesu Cristore ãyuró êho peógi niîmi”, niî î'yâ! Aristóbulo yaá wi'ikâharâ kê'ra ãyuáto. ¹¹ Ápí yî'î akawerégi, Judeu masi Herodião ãyuáto. Tohô niiká Narciso yaá wi'ikâharâ Jesu Cristore êho peorâ ãyuáto. ¹² Trifena, Trifosa naá kê'ra ãyuáto. Naâ numia marî wiôgi Jesu Cristo yeere pûuro da'ramá. Ísâ ma'ligó Pérsida kê'ra marî wiôgi Jesu Cristo yeekâhasere ipíti da'ramó. Koó kê'ra ãyuáto. ¹³ Rufo ãyuáto. Niî pe'tirâ kîî re “Jesu Cristore ãyuró êho peómi”, niîma. Kîî pakó kê'ra ãyuáto. Koôre yî'î pakore weeró noho î'yâ! ¹⁴ Asincrito, Flegonte, Herme, Pátroba, Herme, âpêrâ Jesu Cristore êho peorâ naâ me'ra niirâ ãyuáto. ¹⁵ Filólogo, Júlia, Nereu, tohô niiká kîî akabihó Olímpia, niî pe'tirâ Ô'âkî hi kîî yarâre kûû'kârâ naâ tiropi niirâ ãyuáto.

¹⁶ E'katise me'ra a'mêri pôo tériya. Niî pe'tirâ Jesu Cristore êho peóse kurarikâharâ misâre ãyu dutíma.

¹⁷ Yî'î akawerêrâ, ni'karêrâ misâ tiropi niirâ dika watikâ weé sî'risama. Naâ tohô weerî niirâ, ti'o masíya. Misâre êho peóse dohorê'sama. Misâre bu'ê'ke mehereta weesamá. Tohô weerâ naâre ba'pâtitikâ'ya. Naâ bu'esére neê ti'otíkâ'ya. ¹⁸ Naâ marî wiôgi Jesu Cristo iaró weerâ meheta weesamá. Naâ no'ó iaró weé sî'riro weesamá. Naâ ãyuró i'siâro uúkû me'rise me'ra, diakî hí uúkûrâ weeró noho uúkûsama. Ipíti waro masî tutuatirâre weé ta'sa êho peókâ weesamá. ¹⁹ Misâ pûrikâ ãyuró Jesu Cristo iaró weesa! Niî pe'tirâ tohô niîma misâre. Tohô weégi misâ me'ra pûuro e'katí! Misâre ãyusére masiká ia sâá! Neê yâ'asé pe'e maa masî dutigi ia sâá wee! ²⁰ Ô'âkî hi âpêrâ me'ra ãyuró niikâ'sere o'ogí niîmi. Kííta misâre wâtíre dokâ ke'akâ weegísami. Kâ'roákâ di'sá! kîî tohô weeátehe. Jesu marî wiôgi misâre ãyuró weeáto.

²¹ Timóteo yî'î me'ra Jesu Cristo yee kitire werê kusia tamugi misâre ãyu dutími. Yî'î akawerêrâ Judeu masa Lúcio, Jasó, Sosípater naá kê'ra ãyu dutíma.

²² Yî'î a'ti pûríre Paulore ohâ basagi, Tércio wamêti! Yî'î Jesu Cristore êho peógi misâre ãyu dutí!

²³ Gaio misâre ãyu dutími. Jesu Cristore êho peorâ kîî yaá wi'ipi nerê wiama. Yî'î Paulo tíí wi'ipi kâhí! Erasto a'ti makákâhase da'rasére dutigí, naa yeé niyéru ko'tegí ãyu dutími. Tohô niiká âpí Jesu Cristore êho peógi Quarto ãyu dutími.

²⁴ Marî wiôgi Jesu Cristo misâ niî pe'tirâre ãyuró weeáto.

²⁵⁻²⁶ Marî Ô'âkî hire e'katí peorâ, “Ayú yî'riami”, niirâ. Marî wiôgi Jesu Cristo yee kiti me'ra Ô'âkî hi maríre nemoró êho peókâ wee masími. Diporópire niî pe'tirâ masaré yî'rióse kitire masí no'oya marikaro niîwi. A'tóka terore maha Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ naâ ohâ'ke me'ra masí no'ó. Ô'âkî hi katí nu'kugi tohô werê dutiki niîwi. Yî'î kê'ra Jesu Cristo yee kitire werê! Ô'âkî hi niî pe'tise kurarikâharâre kîî re êho peó, kîî iaró weeká iasamí.

²⁷ Ô'âkî hi ni'kitá niîmi. Kîî ni'kitá niî pe'tisere masí pe'okâ'mi. Tohô weerâ Jesu Cristo wee tamúro me'ra Ô'âkî hire “Tutuá yî'riami”, niî êho peó nu'kukâ'râ. Tohôta weerá.

Toô kâ'rota ohâ!

Paulo

Paulo Corintokāharāre ohâ mi'taka pūri niî'

A'ti pūri a'tiro weéro ohâ no'opā niisé niî'

Paulo Jesu Cristore êho peorā Corintokāharāre ohâki niîwī. Kīî ohâka terore Éfesopi niîki niîwī. Kīîta Corintokāharāre neê waropire Jesu Cristo yee kitire werê, kīîre êho peóri kurakāharā sāhakā weéki niîwī.

Tiitare kīî Jesu Cristo yee kitire bu'ê siha ni'kaka be'ro piāti wa'āro weékaro niîwī.

Toopire Judeu masa nerê wiaropi bu'êki niîwī. Kīîre toopī niigire kō'ā wīrokā'kārā niîwā. Tiitare Corintokāharā me'ra ni'kā ki'ma apé ki'ma deko tohāki niîwī (At 18.1-11).

Be'ró Corintokāharāre kīî bu'ê'kere keoró weetikā ti'ógi, a'ti pūrire ohâki niîwī. Kīî ohâ wiaro nohota āyu dutí ni'kaki niîwī. Yapatigipia Judéiakāharā pahasé kiorāre wee tamúsekāhasere, kīî basi de'ró weeáthere uúkū yapatíki niîwī.

Paulo Corintokāharāre ohâ'ke niî'

1 Yi'î Paulo, Sóstene me'ra misāre āyu dutí. Kīî kē'ra Jesu Cristore êho peógi marí akawerégi niîmi. Ô'ākī hi kīî iá'karo nohota yi'îre Jesu Cristo yee kitire werê dutigi bese kúúki niîwī. ² Yi'î a'ti pūrire misā Corintopi niirāre ohâ'. Misā Jesu Cristore êho peorā Ô'ākī hi yaa kurakāharāre ohâ'. Misā Jesu Cristo me'ra niîrā, Ô'ākī hi yarā niî'. Ô'ākī hi misāre kīî yarā niíato niígi beséki niîwī. Niî pe'tirokāharā Jesu Cristore êho peorāre tohō beséki niîwī. Jesu Cristo niî pe'tirā kīîre êho peorā wiôgi niîmi. Tohō niikā marí wiôgi niîmi.

³ Ô'ākī hi marí paki, tohō niikā Jesu Cristo marí wiôgi misāre āyuró weeáto. Misāre āyuró ehêri pō'ratikā weeáto.

Ô'ākī hi Jesu Cristore êho peorāre wee tamúse niî'

⁴ Misā Jesu Cristore êho peorā niî yuukā, Ô'ākī hi misāre āyuró weéki niîwī. Kīî tohō weesére i'yāgi, kīîre “Áyú” niî nu'ku'. ⁵ Misā Jesu Cristo yarā niî yuukā, Ô'ākī hi misāre kīî yeékāhase niî pe'tise āyusére o'ôki niîwī. Teeré o'ôgi, misāre kīî yeére āyuró masikā weéki niîwī. Āpêrāre misā kīî yeé kitire āyuró werê turiakā weéki niîwī. ⁶ Yi'î “Cristo misāre āyuró weegísami”, niîwī. Misā kīî yarā sāhakā, yi'î niî'karo nohota wa'āwi misāre. ⁷ Tohō weérā misā Ô'ākī hi o'osére kió pe'okā'. Marí wiôgi

Jesu Cristo a'tiátehere yúú kueri kurare Ô'âkî hi misâre o'osé di'sá wee'.⁸ Kîî tutuasére misâre o'ò nu'kugisami. Kîî re êho peókâ weé nu'kugisami. Teé a'ti imí koho pe'tiká pi tohò weé du'ugisami. Tohò weérâ marí wiôgi Jesu Cristo a'tiká, bu'iri marirá niîrâsa'.⁹ Ô'âkî hi kîî niî'kere keoró weemí. Kîîta misâre beséki niîwî. Kîî makí Jesu Cristo marí wiôgi me'ra âyuró niî dutigi beséki niîwî.

Paulo Corintokāharāre “A'mèri dika watítikā'ya” niî'ke niî'

¹⁰ Akawerérâ, Jesu Cristo dutiró me'ra misâre a'tiuro niîgiti. Misâ niî'kâro noho wākūya. Misâ uūkūse me'ra dika watítikā'ya. E'katise me'ra a'mèri uūkūya. Niî'kâro noho wākū niisétiya.¹¹ Yiî're Cloé wamétigo yáá wi'ikāharā misâ a'mèri i'ya sî'ritise kitire werêwâ.¹² A'tiuro werêwâ: “Naâ niki mehêkâ di'akî wākusétiyama”, niîwâ. Misâ a'tiuro uūkūapa'ro: “Í sâ Paulo yaa kurakāharā niî'”. Âpêrâ “Apolo yaa kurakāharā”, “Pedro yaa kurakāharā”, tohò niiká “Cristo yaa kurakāharā niî'”, niîâpa'ro. Tohò weérâ no'ó iaró wākū ma'akā'pa'ro.¹³ Tohò wākūtikā'ro iá'. Marí Cristore êho peórâ niî'. Tohò weérâ niî'kâ kurata niî'. Maríre dika waáse marí'. Yiî' Cristo meheta niî'. Misa yéé niíátehere kurúsapi wêri basatiwi. “Paulore êho peórâre wamé yee no'orosa”, niî no'oya mariwí.¹⁴ Ô'âkî hire “Áyú'” niî'. Crispo, tohò niiká Gaio di'akîre wamé yeegi, keoróta weepá.¹⁵ Yiî' pāhará misâre wamé yeekâ, a'tiuro niî boopâ: “Paulo kîî wamé me'ra ísâre wamé yeewí”, niî boopâ. Teeré niîrâ, yiî're êho peórâ wee boopâ. No'opiákâ teeré weetiwi.¹⁶ Estéfana yáá wi'ikāharā kē'rare wamé yeewi. Âpêrâ maa wākū nemotisa'.¹⁷ Yiî' re Cristo wamé yee dutigi kūútiwî. Kîî misâre yi'riose kiti pe'ere yiî're werê dutigi o'òo'wî. Teeré werê dutigi, masá âyuró naâ masisé paka me'ra werê dutitiwî. Yiî' tohò wereká maa, Cristo kurúsapi wêrisére wākūti boopâ. Masá yi'rió no'oti boopâ.

Ô'âkî hi tutuasére, kîî masisére Cristo me'ra masí no'ò niisé niî'

¹⁸ Jesu Cristo yee kiti a'tiuro niî'. Kîî maríre yi'rió sî'rigi, kurúsapi wêriki niîwî. Teeréta Jesu Cristore êho peótirâ pekâ me'epi wa'aáhâ a'tiuro niísama kîî wêri'kere: “Tohò niî ma'akā'ro weé'”, niísama. Marí kîî yi'rió no'okārâ pe'e maa Cristo kurúsapi wêri'ke kiti âyusé niî'. Tee kiti me'ra Ô'âkî hi tutuasére i'ya no'ò'.¹⁹ Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripire a'tiuro ohâ no'okaro niîwi:

Âpêrâ “Í sâ masirá niî'”, niîrâsama. Naâ tohò “Masí'” niisére pe'tiká weegíti. Naâ ti'o masisere tuu mahâmi niî'kokî 'ti, niîki niîwî Ô'âkî hi.

²⁰ Tohò weérâ “Masí pe'okā” niîrâ mehò niîrâ tohamá. Tohò niiká âpêrâre naâ wākusére bu'erâ kē'ra meharóta tohamá. A'ti imí kohokāhasere uūkū me'rírâ kē'ra meharóta tohamá. A'té, a'ti imí kohokāhase naâ “Ti'o masí'” niisére Ô'âkî hi a'tiuro weesamí. Teeré mehò niisé waro wa'aká weesamí.²¹ Ô'âkî hi niî pe'tisere masími. Tohò weégi kîî a'ti nukúkākāharāre naâ ti'o masíse me'ra kîî're masiká weetíki niîwî. A'tiuro pe'e iáki niîwî. Naâ Jesu Cristo yee kitire ti'órâ, naâ êho peókâ, “Naâre yi'riógiti”, niîki niîwî. Kîî re êho peótirâ pe'e tee kiti're ti'órâ, “Tohò niî ma'akā'ro weé'”, niî wākūkārâ niîwâ.

²² Judeu masa Ô'âkî hire êho peoátoto diporo a'tiuro niísama: “Ô'âkî hi tutuaró me'ra weé i'yoká i'ya toharâpi di'akî êho peórâti”, niísama. Judeu

masa niitirã grego masa pe'e kê'ra a'ti nukúkākāharã naã wākú me'risere êho peóma. ²³ Ì sã pūrikã Cristo kurúsapi wēri'ki yee kitire werê'. Judeu masa teeré ti'órã, ti'sátisama. Judeu masa niitirã kê'ra tee kitire ti'órã, "Tohò nií ma'akārã weemá", niísama. ²⁴ Marí Ô'ākī hi besé'kārãre no'ó Judeu masare, Judeu masa niitirãre Jesu Cristo yee kiti ni'kãro noho nií'. Marí Cristo kurúsapi wērisé me'ra a'ti'ro masí': "Ô'ākī hi tutuagí, masí yi'riagi niími", nií'. ²⁵ A'ti imí kohokāharã Ô'ākī hi weesére tohò weé ma'asere weeró noho wākūma. Nií wee! Ô'ākī hi weesé pe'eta masá masisé nemoró nií yi'ri ni'ka! Apéye Ô'ākī hi we'ékere tutuātisere weeró noho i'yāma. Nií wee! Kīi we'é'ke pe'eta masá weesé yi'ri'oro tutuã nemo!.

²⁶ Akawerérã, misãre Ô'ākī hi beseátoho diporopi niiséti'kere wākūya. Misã pehêterākã a'ti nukúkākāhasere masirã niíwi. Pehêterākã wiórã niíwi. Pehêterākã wiórã akawerérã niíwi. ²⁷ Kīi a'ti nukúkākāhase masirãre bopóya dutigi naã "Ti'ó masitirã niíma" niirã nohere beséki niíwi. Tohò niikã tutuarãre bopóya dutigi tutuātirã pe'ere beséki niíwi. ²⁸ Kīi mehò niirã masá yabi no'orãre beséki niíwi. Kīi tohò weékã, wiórã mehò niirã ti'ó yã'aato niígi tohò weéki niíwi. ²⁹ Tohò weégi Ô'ākī hi i'yóropi neé ni'ki "Yi'í ãpêrã yi'ri'oro masí yi'ri ni'ka!", nií masitisami. ³⁰ Misãre Ô'ākī hi basita Jesu Cristo yarã sãhakã weéki niíwi. Tohò niikã Cristo me'rata marí masisé kió! Kīi me'rata taha Ô'ākī hi maríre "Naã äyurã, yi'ri'ó no'okãrãpi niíma", nií i'yásami. Marí kīi yarã nií'. Tohò weégi marí pekã me'epi wa'ã boo'kārãre yi'ri wetíkã weéki niíwi. ³¹ Tohò weéro Ô'ākī hi yee kiti ohãka pūripi ohã'karo nohota nií': "Ni'ki 'Äpêrã yi'ri'oro nií yi'ri ni'ka" nií si'rigi, niítikã'ato. Tohò niíro noho o'ógi, marí wiógi pe'ere 'Tutuã yi'rigi niími, maríre äyú butia'ro weéki niíwi', niíato", nií ohã no'okaro niíwi.

Cristo kurúsapi wēri'ke kiti nií'

2 Yi'í misã tiropi Ô'ākī hi yee kitire werêgi ehãgi, a'ti'ro weewí. Pakasé uúkūse di'la me'ra masá naã masisé me'ra werêtiwi. ² Yi'í misã tiropi niígi, a'té di'akire wākú niriwi: "Jesu Cristo yee kiti, tohò niikã kīi kurúsapi wēri'ke di'akire werêgiti", nií wākūwi. ³ Yi'í misã tiropi niígi, mehò niigi ti'ó yã'awi. Apé tero yi'í tee kitire keoró werêti boosa' niígi, nara sãákükãti. ⁴⁻⁵ Yi'í misãre êho peókã iági, masirã uúkū wiase me'ra uúkūtiwi. Ô'ākī hi tutuasé, kīi masisé o'osé me'ra êho peoató niígi uúkūwi. Teeré uúkūgi, Ô'ākī hi tutuaró me'ra, Espírito Santo me'ra pe'e êho peókã weewí. Misãre masá wākú wiaro noho ti'ó êho peókã iatiwi. Tohò weégi tohò werêwi.

Ô'ākī hi kīi re masiáto niígi Espírito Santore o'ò'ke nií'

⁶ Tohò niímirã, apé terore ì sã a'ti'ro weé'. Jesu Cristore äyuró êho peorã maa pakasé masisé paka me'ra werê'. Teé masisé paka a'ti nukúkākāhase meheta nií'. Tohò niikã wiórã a'ti nukúkākāharã yee meheta nií'. Naã masisé maatã pe'tirósã. ⁷ Ì sã a'teré uúkūrã, Ô'ākī hi yee pe'ere uúkūrã weé'. Kīi masisére, masí no'oya marimí'kere, masá neé waro ti'ot'kere uúkū'. A'ti nukúkã weeátoho diporo Ô'ākī hi teé ya'yio'kere "A'ti'ro weegiti", nií wākū yuu tohaki niíwi. Maríre yi'ri'oa'tehere, marí i'mísepi nií nu'kuatehere wākū yuuki niíwi. Teeréta uúkū'. ⁸ Neé ni'ki a'ti nukúkākī hi wiógi a'teré ti'ó masítiki niíwi. Ti'ó masirã pūrikã, Jesu Cristo marí wiógi äyú yi'riagire kurúsapi wêhetí boopã. ⁹ Ô'ākī hi yee kiti ohãka pūripire a'ti'ro pe'e ohã no'o':

Ô'âkî hi kîî re ma'irâre âyusé apo yuúki niîwî. Naâ î'yâti'ke, naâ ti'otî'ke niî'. Naâ neê kâ'ró wâkú ma'ati'ke niî', niî ohâ no'o'.¹⁰ Teé âyusé marî masiti'kere Ô'âkî hi Espírito Santo me'ra marîre masiká weemí. Espírito Santo niî pe'tise diâsa yi'ri ni'kasere Ô'âkî hi kîî weesére masí pe'okâ'mi.

¹¹ Marî âpi kîî wâkusére masí wee'. Kîî se'saro kîî wâkusére ti'ó yâ'asami. A'té weeró noho Espírito Santo se'saro Ô'âkî hi kîî wâkusére masími. ¹² Marî a'ti imí kohokâharâ Jesu Cristore êho peótirâ weeró noho wâkú wee'. Ô'âkî hi marîre Espírito Santore o'ôki niîwî. Tohó weerá kîî weeró noho wâkusé kió'. Kîî me'ra niî pe'tise Ô'âkî hi marîre o'ô'kere masí'. ¹³ Îsâ a'teré uúkûrâ, Espírito Santo bu'ê'ke iseri me'ra uúkû'. Îsâ basi masí mihatî'ke me'ra meheta uúkû'. Tohó weerá îsâ Espírito Santore kiorá kîî re kioráreta bu'ê'.

¹⁴ Espírito Santore moogí a'tîro weesamí. Ô'âkî hi yeekâhasere, Espírito Santo bu'esére iatisami. "Tohó niî ma'akâ'ro wee'", niîsami. Espírito Santo me'ra marî Ô'âkî hi yeere masí'. Tohó weégi kîî re moogí Ô'âkî hi yeere "Tohó niîro wee'", niî ti'o masítisami. ¹⁵ Espírito Santore kiogí pe'e niî pe'tise bu'esére "Keoró niîti?" niî bese masí pe'okâ'sami. A'tîro weegíre Espírito Santore moogí pe'e kîî weesére bese masítisami. ¹⁶ Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripî a'tîro ohâ no'okaro niîwi: "Neê ni'kí marî wiôgi wâkusére masítisami. Neê Ô'âkî hire "Tohó iá'", niî dutí masítisami", niî ohâ no'okaro niîwi. Tohó niîmikâ, marî pe'e Cristo me'ra niîrâ, kîî wâkusére masí'.

Paulo "Îsâ Ô'âkî hire da'rá ko'terâ niî" niisê niî'

3 Akawerérâ, misâ Espírito Santore âyuró yi'tirâ weeró noho niîtiwi. Tohó weégi misâre diâsasere werê masitiwi. A'tîro pe'e weewí. Misâre diâsatisê di'akîre werêwi. A'ti nukúkâkâharâ Espírito Santo moorâ weeró noho niî yuukâ, tohó weewí. Misâ Cristo yeekâhasere âyuró êho peótiwi. Tohó weégi misâre wi'marâre uúkûgi weeró noho werêwi. ² Wi'marâ a'tîro weesamá. Ôpêri mi'rî du'utîrâ, ôpekó di'akî mi'risamá. Naâre ba'asére ekatisama. Bu'esé ba'asé ekasé weeró noho niî', niî si'rîro wee'. Wi'marâre ôpekó mi'óro weeró noho misâre a'tîro weewí. Misâre diâsatisê bu'îkâhasere bu'ê wâ'kowi. Yi'î misâre diâsasere bu'ekâ maa, masí pôo tēóti boopâ. Meharóta ni'kâroakare yi'î diâsasere bu'ekâ, ti'otî boosa'. ³ Misâ Jesu Cristore êho peótirâ weeró noho niî' yuhûpi. Misâ a'mêri ió'. A'mêri î'yâ si'rî wee'. Tohó weerá Jesu Cristore êho peótirâ a'ti nukúkâkâharâ weeró noho wee'. ⁴ Misâ a'tîro uúkûsa': "Yi'î Paulo yaa kurakî hi niî'." Âpi "Yi'î Apolo yaa kurakî hi niî'", niîsa'. Tohó niîrâ, a'ti nukúkâkâharâ weeró noho uúkûrâ wee'.

⁵ Yi'î, Apolo me'ra îsâ mehó niîrâ niî'. Ô'âkî hire da'rá wâ'ya ko'terâ niî'. Tohó weerá îsâre "Naa yaá kurakâharâ niî'", niîtikâ'ya. Îsâ weresé me'ra misâ marî wiôgi Jesu Cristore êho peówi. Îsâ niki Ô'âkî hi werê duti'kere werêwi. ⁶ Yi'î neê waro misâre werê wâ'kowi. Ni'kí otegi weeró noho weewí. Be'ró Apolo misâre bu'ê nemo peoki niîwî. Otesére akó piô'ki weeró noho weéki niîwî. Ô'âkî hi pe'e teeré pi'rî bikiâ mihaká weéki niîwî. Teeré tohó weégi, misâre nemoró êho peókâ weéki niîwî. Nemoró kîî iaró weeká weéki niîwî. ⁷ Otegi, tohó niiká akó piogí mehó niîrâ niîma. Ô'âkî hi pûrikâ teeré pi'riká weegí niîmi. ⁸ Weré mi'ta'ki, be'ró kîî re bu'ê siru tuugi kē'ra ni'kâro noho niîma. Ô'âkî hi naâ nikire keoró naâ weé'kere

wapa yeégisami. ⁹Īsâ Ô'âkî hi yarã niî'. Kîîre ni'kâro noho da'rá ko'te'. Misâ kîî da'rari d'ita weeró noho niî'.

Tohó niiká wi'í kîî yeé ni'kari wi'í weeró noho niî'. ¹⁰Yi'í Ô'âkî hi wee tamúse me'ra misâre bu'êgi, a'tíro weewí. Wi'í ni'kó me'rigi weeró noho misâre áyuró bu'ê ni'kawi. Apêrã misâre bu'ê nemorã, tíí wi'ire wee turiã miharã weeró noho weérã weemã. Tíí wi'ire wee yapá da'reo s'irirã, áyuró weeró iá'. ¹¹Ô'âkî hi masaré yi'rió dutigi Jesu Cristore kûúki niîwí. Kîî ni'kitá masaré yi'riógi niîmi. Yi'í misâre tee kitire bu'ê ni'kawi. Neé ápi, Ô'âkî hi tohó kûú ni'ka'ke Jesu Cristo yee kitire dika yuú masitisami. ¹²Wi'iré weérã, a'tíro weé no'o'. Ouro, prata noho me'ra, îtã peeri wapa bihíse me'ra yeé bu'í peo no'o'. Ápêrã yukí me'ra, pûrî me'ra, áripagí me'ra wee masí no'o'. A'té weeró noho ni'kí áyusé warore misâre bu'ê boosami. Ápi mehó niisé maatá pe'tisére bu'ê boosami. ¹³A'ti imí koho pe'tiká, Ô'âkî hi naã nikire naã bu'ê'kere bahú yoaropi besegísami. Ni'kí ourore pekã me'epi beségi weeró noho weegísami. Naã áyuró ou yã'áro bu'êpari? niígi, tohó weegísami. ¹⁴Ni'kí ápêrãre áyuró bu'ê turia miha'ke niî nu'kukã'rosa'. Ni'kã wi'í îtã wapa bihíse me'ra weéka wi'í îhî tiro weeró noho niî nu'kurosa'. Ô'âkî hi kîî da'rá'kere wapa yeégisami. ¹⁵Ápi áyuró bu'ê turia wã'katigi pe'ere kîî bu'ê'ke pe'tiã wa'ãrosa'. Pûrî me'ra weéka wi'í weeró noho îhî diha wa'ãrosa'. Kîî tíí wi'í îhirí kura du'ti wihá'kí weeró noho niígisami. Kîî yeé niî pe'tise îhî pe'tia wa'ãrosa'. Kîî ni'kitá pekã me'epi wa'ã boo'ki yi'ri wetígisami.

¹⁶Misã masí weeti? Misã Ô'âkî hi wi'í weeró noho niî'. Espírito Santo misãpire niîmi. ¹⁷Misâre “Ô'âkî hi wi'í weeró noho niî'” niíro, kîî yarã waro niî', niî s'iriro weé'. Tohó weégi Ô'âkî hi kîî yarãre dohoré'kã weegíre pekã me'epi bu'íri da'régisami.

¹⁸Misã basi a'tíro wákú ma'atikã'ya: “Yi'í a'ti imí kohokãharã wákú wiaro weeró noho masí yi'ria'”, niítikã'ya. A'tíro pe'e niíya. “Neé masítisa'”, niíya. Tohó uúkúgi pûrikãre Ô'âkî hi masigí waro wa'akã weegísami. ¹⁹A'ti imí kohokãharã naã “T'i'o masí'” niisé Ô'âkî hi i'yóropire tohó niî ma'ase niî'. Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripi a'tíro niî ohã no'okaro niíwi: “A'ti nukúkãkãharã naã masisé me'ra ‘Weerã'ti’ niirãre Ô'âkî hi naã wãkusere tuu mahãmi ni'kokã'sami”, niî ohã no'okaro niíwi. ²⁰Apêropi kê'rãre Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripi a'tíro ohã nemo no'okaro niíwi: “Marí wiôgi a'ti imí kohokãharã wãkusere masími. Naã masisére i'yãgi, ‘Mehó niisé niî'’, niísami”, niî ohã no'okaro niíwi. ²¹Tohó weérã misâre bu'egíre “Ápêrã yi'rióro niîmi”, niítikã'ya. “Yi'í Paulo yaa kurakí hi niî'”, niítikã'ya. Ô'âkî hi misâre áyuró wa'akã iãgi, a'tíro weéki niíwí. Nií pe'tisere o'ôki niíwí. ²²Yi'íre, Apolore, Pedrore misâre wee tamú dutigi o'ôo'ki niíwí. Tohó niiká a'ti nukúkãkãhasere, marí katisére o'ôki niíwí. Apêye, wëríka be'ro katí nu'kuatehere o'ôki niíwí. Nií pe'tise misa yeé niî'. ²³Apêye kê'rãre misã Cristo yarã niî'. Tohó niiká Cristo kê'ra Ô'âkî hi yagi niîmi.

Jesu Cristo yee kitire wererã naã weeséti'ke niî'

4 Īsãre misã a'tíro wãkuró iá'. “Cristore da'rá wã'ya ko'terã niíma”, niiró iá'. Īsã Ô'âkî hi yee kiti too dipórokãharã masíti'kere weré ko'terã niî'. ²Marí da'rasé kiórã, marí wiôgi dutí'karo nohota keoró weeró iá'. Tohó weeká, maríre êho peósami. ³Misã yi'íre “Paulo Ô'âkî hi yeekãhasere áyuró da'ramí” niikã ou niítikã, neé wákú ke'ti wee'. Meharóta wiórã

naâ bese wiáropi miáakã kê'rare, wākû ke'ti wee'. Yi'fí basi kê'ra besé wee'. ⁴Yi'fí da'rasére yā'áro tí'ó yā'atisa'. Tohó niímigi, “Teé áyú níi’”, níi masitisa'. Marí wiôgi di'akí yi'fí weesére besesami. ⁵Tohó weérã âpêrã weékere bese yúútikã'ya. Marí wiôgire yuú kueya. Kíî a'tígi, níi pe'tise masá masítí'ke ya'yióropi níi'kere bahúrê'gisami. Masá naâ wākurópi “A'tíro weegítí” níi'ke kê'rare i'yogísami. Tii níimí níiká Ô'ákí hi naâ níki áyuró weesétí'kere “Keoró áyuró weewí”, níigisami.

⁶Akawerérã, áyusére misãre ia sãá'. Tohó weégi Apolo, yi'fí, ísa yeékãhase me'ra misãre wereápi. Ísã weeró noho ní'kãro me'ra níiató níirã tohó weeápi. Ísã weesére i'ya kúuya. Tohó weérã, misã Ô'ákí hi yee kiti ohãka pûripí níiro nohota weerãsa'. Tii pûripí dutítise nohore yi'rió kehosome. Tohó níiká “Ísãre bu'egí pe'e masí yi'ri ní'kami misãre bu'egí yi'rióro”, níisome.

⁷Misã âpêrã nemoró áyurá níi wee'. Masí yi'ri ní'karã níi wee'. Níi pe'tise misã kiosé Ô'ákí hi o'ò'ke di'akí níi'. Kíî o'òka be'ro níimikã, too pûríkãre de'ró weérã misã basi boká'karo weeró noho tí'ó yā'ati? ⁸Misã a'tíro wākû: “Níi pe'tise kíó pe'okã', yē'e nohó di'sá wee'”, níisa'. Ísã toopí níitiri kura misã wiôrã masí yi'ri ní'karã weeró noho tí'ó yā'asa'. “Níi pe'tise masí pe'okã'”, níisa'. Tohó níirã, ísãre wee tamúro iatírã weeró noho níirã weésa'. Misã diakí háta wiôrã níiká pûríkãre, áyú yi'ria boosa'. Ísã kê'ra misã me'ra wiôrã níi tamu boosa'. ⁹Yi'fí a'tíro pe'e tí'ó yā'a'. Ô'ákí hi ísãre Jesu Cristo bese kúú'kãrãre níi pe'tírã dokapi mehó níirã kúú'karo weeró noho tí'ó yā'a'. Ísã wêhé kô'a no'ohã weeró noho níi'. Níi pe'tírã, a'tí di'takãharã, ímî sekãharã ísã pi'etíkã i'yásama. ¹⁰Cristo yee kitire werékã, a'tí nukúkãkãharã ísãre “Tí'ó masítírã níima”, níisama. Misã pe'e “Cristo yee kitire masí pe'okã'”, níisa'. Ísã misã i'yakã ta, tutuá wee'. Misã pûrikã “Ísã tutuarã níi’”, níisa'. Masá ísãre mehó níirã weeró noho i'yákã'ma. Misã pe'ere wio pesáse me'ra i'yásama. ¹¹Neê waropita ísã pi'etí ní'kawi. Ní'kãroakã kê'rare tohóta yapatíkã'. Íhá boã', ako wió', su'tí moó'. Masá ísãre tãrapéma. Wi'fí ísa yaá wi'i waro moó'. ¹²Ísã ba'ã sí'rise nohore, ísã su'tí sãyã sí'rise nohore duú sí'rirã, a'tíro weé'. Ísã basi ípítí da'rá pi'etí'. Masá ísãre yā'áro uúkükã, naãre ísã pe'e “Áyuró wa'aáto”, níi sêri basá'. Ísãre yā'áro weekã, tohó tí'ó yā'akã'.

¹³Masá ísãre yā'áro uúkükã, naãre áyuró me'ra apó me'rikã'. A'ti ímí kohokãhase naã kô'ã'ke, naã iatísere weeró noho ísãre i'yãma. Neê waropi tohó yabí ní'ka'kãrã meharóta yabí nu'kuma taha. ¹⁴Misãre bopôya dutígi meheta ohã'. Misãre ma'ígi, yi'fí pô'rare weeró noho keoró wākukã íági weré me'rikã'.

¹⁵Misã pãharã piámukãsetiri mil Cristo yee kitire bu'erã kio masí'. Tohó pãharã kiotá basiómikã, ní'kitá níisami misãre weré mí'ta'ki. Teé Jesu Cristo masaré yi'riógi a'tíki níiwí níisé kitire yi'fita weré mí'tawi. Misã tee kitíre tí'órã, kíîre êho peó ní'kawi. Tohó weégi yi'fí misã paki weeró noho níi'. Misã kê'ra yi'fí pô'ra weeró noho níi'. ¹⁶Tohó weégi misãre a'tíro weekã íá'. Yi'fí weesétisere i'ya kúu wee sirú tuuya. ¹⁷Yi'fí teeré ia sããgi, Timóteore misã tiropi o'òo'gi weé'. Kíîre ma'í'. Kíî yi'fí maki weeró noho níimi. Marí wiôgi yeere keoró weé nu'kumi. Yi'fí Cristore êho peógi weesétisere kíî misãre werêgisami. Yi'fí níi pe'tírã Cristore êho peórãre, níi pe'tiropi níirãre werê'ke nohoreta werêgisami. ¹⁸Ní'karérã misã a'tíro wākúsa': “Ísã âpêrã nemoró áyuró weé yi'ri ní'ka'”, níisa'. Teeré níirã, “Paulo a'tísome”, níi wākúsa'.

¹⁹Yi'í pe'e "Ô'âkî hi iaká, maatá misâ tiropi wa'âgiti", ni' wâkû'. "Toopí wa'âgi, naâ tohò ni' uukûrâre i'yâgiti", ni'!. Teé se'sarore i'yâsome. "Naâ Ô'âkî hi tutuasé me'ra weetí naa? ni' i'yâgiti", ni'!. ²⁰Ô'âkî hi wiôgi niisé a'tíro ni'!. Kîi iaró, kîi tutuaró me'ra weeká iamí. Uúkûse iseri me'ra di'akî yi'tiká iatími. ²¹Yé'eré iasari' misa? Yi'í misâ tiropi wa'âgi, yâ'âro weesé wapa misâre tu'tiká iasari'? Ou âyuró weesé wapa pe'e ma'isé me'ra werê me'rikâ iasari' nee?

Yâ'âro weegíre kô'â wíro dutise nií'

5 Misa yeé kiti a'topí bisí tio'. Teeré ti'ôgi, ti'o mariáwi. A'tíro ti'ó!. Ni'kí misâ me'rakî hi kîi pakí niórê'kore e'mâ, nimôtiapi!. Tohò weesére Ô'âkî hire êho peotírâpita neê weetíma. Yâ'â yi'ria'. ²Misâ "Âpêrâ nemoró âyuró weé yi'ri ni'ka'", niíti yuhûpi? Bihâ wetiro noho o'ôrâ, misâ bihâ wetitiapa'ro. Bihâ wetirâ pûrikâ, kîi re kô'â boopâ. Misâ me'ra nerê nemo dutiti boopâ. ³Yi'í a'topí niímigi, yi'í wâkusé me'ra misâ tiropi niígi weeró noho ti'ó yâ'â!. Tohò weégi kîi yâ'âro weegíre misâ me'ra niígíre "Kô'aró iá'", nií toha!. ⁴Marí wiôgi Jesu Cristo dutiró me'ra misâre nerê duti'!. Yi'í kê'ra yi'í wâkusépi misâ tiropi nií tamugiti. Marí wiôgi Jesu kê'ra kîi tutuasé me'ra misâ tiropi niígisami. ⁵Misâ tohò nerêrâ, pakí niórê'kore nimôtigíre kô'âkâ'ya. Wâtí kîi ipiré de'ró weé sî'rigi weeáto niírá tohò du'úkâ'ya. Tohò weeká, kîi ipí pi'et'rosa!. Tohò pi'et'gi, kîi yâ'âro weesére du'u bodosami. Kîi tohò weéka be'ro marí wiôgi Jesu a'ti nukúkâpi a'tígi, kîi re yi'riógisami.

⁶Yâ'âro weegí misâ wa'teropi niísami. Tohò weerâ "Ísâ pe'e âpêrâ yi'rióro âyuró weé yi'ri ni'ka'", niítikâ'ya. Yâ'âro weesére nií pe'tirâ pê'ri peháta wió nií!. Misâ a'tíro nií wiasere masí weeti? "Pâú weerâ bikiáto niírá fermento wamêtisere moresamá. Naâ kâ'roákâ moremíkâ teé nií pe'tiropi se'sâa wa'âsa'", nií no'o!. A'té weeró noho masá naâ yâ'âro weesére pê'ri pehá wa'âsama. ⁷Tohò weerâ pê'ri pehári niírá, teé yâ'asé dohórê'sere kô'âkâ'ya. Teeré kô'ârâ, misâ âyurá toharâsa!. Judeu masa Páscoa bosé nimi díporo pâú bikiasé me'ra moré'kere kô'âsama. Tíi bosé nimire moreyá marisé di'akîre ba'âsama. Teé weeró noho misâ a'tíro weerâsa!. Yâ'asé dohórê'sere kô'ârâ, pâú moreyá marisé weeró noho toharâsa!. Âyurá toharâsa! niítiro maa, âyurá nií toha!. Cristo kîi basita marí yâ'âro weesére kô'âgi wêhé no'o tohaki niíwi. Kîi Páscoa niiká ovelha naâ wêhé'ki weeró noho niími. ⁸Tohò weerâ too díporo yâ'âro weeséti'kere du'uró iá!. Diakî hí wee soóro mariró weesétiro iá!. Yâ'âro weesétiro mariró niiró iá!.

⁹Yi'í too díporo ohâ mi'taka pûripi a'tíro ohâwi. "Numiâre a'me tãrá baha ke'atirâ me'ra ba'pâtitikâ'ya", nií ohâwi. ¹⁰Yi'í tohò ohâgi, "A'ti nukúkâharãre ba'pâtiti butia'kâ'ya", niígi meheta weewí. A'ti nukúkâpire no'ó iaró weerá niíma. A'me tãrãrã, iãri pehase bikirã, yahará, Ô'âkî hi mehereta êho peorã niíma. Yi'í tohò nií butia'ka be'ro niiká maa, misâ no'ó wa'ârã wa'â boopâ. ¹¹Yi'í a'tíro pe'e niíwi: "No'ó 'Jesu Cristore êho peó' niímigi, yâ'âro weegí me'ra ba'pâtitikâ'ya. A'me tãrági nohore, iãri pehagi nohore, no'ó masá naâ ye'kãrãre êho peó ma'agi nohore ba'pâtitikâ'ya. Tohò niiká yâ'âro tu'tisé pihagire, ke'asé bikire, yahagíre neê ba'pâtitikâ'ya. Neê kã'ró naâ 'Jesu Cristore êho peó' niímirã, yâ'âro weerá me'ra ba'âtikâ'ya", niíwi. ¹²⁻¹³Yi'í Jesu Cristore êho peotírãre bu'fri da're wee!. Ô'âkî hi kîi basi naãre bu'fri da'rêgisami.

Misâ pürikâ misâ me'ra niirâre naâ yâ'âro weeká, bu'firi da'rêya. Ô'âkî hi yee kiti ohâka püripi ohâ'karo nohota weeyá. A'tîro ohâ no'okaro niíwi: "Ni'kí misâ wa'tero niigi yâ'âro weegíre kô'â wiroya", niíwi. Tohò weerá kîîre kô'âkâ'ya.

**Jesu Cristore êho peórâre mehêkâ wa'aká,
werê saátirâta a'mêri apoyá niisé nií'**

6 Jesu Cristore êho peórâ naâ me'rakâharâ me'ra uarâ noho a'tîro weesamá. Bese'ri masa Jesu Cristore êho peótirâ tiropi bese dutirâ wa'ásama. Tohò weetíkâ'ro iá'. Misâ me'rakâharâ Jesu Cristore êho peórâre bese dutíro iá'. ²Misâ masísa'. A'ti nukúkâ pe'tíka be'ro Jesu Cristo yarâ a'ti nukúkâkâharâre beserâsama. Misâ a'ti nukúkâkâharâre beserâsama niirâ, too püríkâre de'rô weerá a'teákâre bese masí weeti? ³Misâ masí weeti? A'ti imí koho pe'tíkâ, marí Ô'âkî hire werê ko'terâ i'mî sepi niími'kârâ kê'reare beserâsa'. Tohò beserâsa' niirâ, a'ti imí kohokâhase misâ di'sâ soo'ke maa tâhása'. ⁴A'ti imí kohokâhase mehò niisé me'ra misâ a'mêri uâ'. Teeákâ me'ra uârâ, a'tîro weé'. Misâ beserí masare "Mehò niirâ noho niíma" niímirâ, naâ tiropi bese dutirâ wa'â'. ⁵Até maa misâre bopóyato niigi tohò nií'. Misâ wa'teropire neê ni'kí masigí noho a'teré beseákíhi marí butia'ti?

⁶Niiká maa, kîîre bese dutíro noho o'ôrá, Jesu Cristore êho peótirâ tiro pe'e misâ me'rakâharâre werê sâarâ wa'â'. Tohò weeká áyú niíti misâre? ⁷Misâ basi a'mêri uârâ, tohò weé ma'akârâ weé'. Misâre yâ'âro weesére tohò tí'ó yâ'akâ, nemoró áyu boósa'. Naâre werê sâaro noho o'ôrá, naâ yahasére ya'yió sâarâ, tohò tí'ó yâ'akâ'ya. ⁸Misâ basita Jesu Cristore êho peórâ misâ akawerêre yâ'âro weé'. Naa yeere yahása'.

⁹Misâ masí weeti? Yâ'âro weerá Ô'âkî hi tiropi wa'ásome. Misâ no'ó iaró wâkú ma'atikâ'ya. A'tîro weesétirâ, i'mîsepire wa'ásome. Ma'mâ piha no'ó iaró a'me târá baha ke'atirâ noho wa'ásome. No'ó masá naâ yeé'kârâre êho peórâ noho wa'ásome. Nimôtirâ, marâpitirâ âpêrâre a'me târá baha ke'atirâ noho wa'ásome. No'ó imiá basi yâ'âro weerâ noho, numiâ basi yâ'âro weerâ noho i'mîsepi wa'ásome. ¹⁰Tohò niiká yahará, iâri pehase bikirâ noho, ke'asé bikirâ, tu'tisé piharâ, wee soóse me'ra yahará Ô'âkî hi tiropi wa'ásome. ¹¹Too dipópire misâ ni'karerâ a'teré tohóta weesétikârâ niíwi. Ni'kâroakâre akobohó, dika yuú no'o'kârâpi nií'. Ô'âkî hi yarâ nií'. Marí wiógi Jesu me'ra, tohò niiká Espírito Santo me'ra Ô'âkî hi misâre "Áyurâ niíma", nií i'yásami.

Marí ipí Cristo yaa ipi nií' niisé nií'

¹²Masá a'tîro uúkú wiasama: "Marí weé sî'risere no'ó iaró wee masí'." Tohóta nií', niíro pe'ea'. Apêye marí weé sî'rise maríre wee tamútisa'. Marí iaró weégi weé' niígi, teeré tohò weé wâlyatikâ'ro iá'. ¹³Apêye naâ uúkú wiase diakí hí nií'. A'tîro nií': "Ba'asé áyú nií' paágare. Paâga pe'e ba'â saákaha nií'." Ô'âkî hi pe'e a'té piáropire pe'tíkâ weegísami. Apêye pe'e diakí hí nií wee'. Ô'âkî hi ipí weégi, a'me târá baha ke'atiatihi ipire weetíki niíwi. Mari yaá ipi Jesu Cristo iaró weeátíhi ipi nií'. Kîî tii ipí wiógi niími. ¹⁴Ô'âkî hi kîî tutuaró me'ra marí wiógi yaa ipire masóki niíwi. Kîîre masó'karo nohota marí ipiré masogísami.

¹⁵Misâ masí weeti? Misa yaá ipi, Cristo yaa ipi me'ra a'mé si'a'. Marí tohò nií' niirâ, Cristo yaa ipire a'tîro weetá basió wee'. A'me târá wapá

ta'ago yaa ipi me'ra tii ipíre a'mé si'ota basió wee'. ¹⁶Masí weeti? Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûrîpi a'tîro ohâ no'okaro niîwi: "Ímí, numiô me'ra niîgi, naâ piárâ niîmirâ, ni'kâ ipi weeró noho tohasamá", niî ohâ no'okaro niîwi. Tohó weerâ misâ yâ'agó me'ra niîrâ, yâ'ará tohása!. Koô me'ra ni'kâ ipi tohárá weesa!. ¹⁷Ni'kí Jesu Cristo marí wiôgi me'ra a'mé si'agi pe'e maa, naâ piárâpita ni'kâ ipi tohá, ni'kâro noho wâkusé kîosamá.

¹⁸Neê âpêrâre a'me târá baha ke'atisere wâkû ma'atikâ'ya. Apêye marí yâ'âro weesére marí ipí me'ra weetísa!. Marí a'me târá baha ke'atirâ pe'e, marí ipí dohôrê'râ weé!. ¹⁹⁻²⁰Misâ masí weeti? Maríre Ô'âkî hi Espírito Santore o'ôo'ki niîwî. Mari yaá ipi Espírito Santo yaá wi'i niî!. Tohó weerâ marí ipí me'ra no'ó iaró wee masí wee!. Jesu Cristo maríre ma'ígi, kîi yarâ niíato niîgi wêri wapa yeéki niîwî. Tohó weerâ marí ipí me'ra Ô'âkî hi kîî iaró pe'e wee masí!. A'tîro weeká, âpêrâ kîîre âyuró wâkûrâsama.

Nimôtisekâhase niî'

7 Ni'kâroakâre misâ sêri yâ'a o'oka pûrîre yi'tigíti. Nimôtitikâ, marâpititikâ âyúkâ!, âyuró pe'e. ²Tohó niîmikâ, toopíre pâharâ âpêrâ no'ó iaró a'me târá baha ke'atisama. Tohó weerâ imiá naâ niki nimôtiro iá!. Numiâ kê'ra naâ niki marâpitiro iá!. ³Ímí kîî nimó me'ra âyuró niisétiato. Koô kê'ra kîî me'ra meharóta niisétiato. ⁴Marâpitigo a'tîro niítikâ'ato: "Yi'í iaró weegóti", niítikâ'ato. Koô marapí niî yuukâ, "Kîí iaró weegóti", niíato. Nimôtigi kê'ra "Yi'í iaró weegíti", niítikâ'ato. Kîî nimó niî yuukâ, "Koô iaró weegíti", niíato. ⁵Koô a'tîro weeáto. Koô marapí koô me'ra niî si'rikâ, yi'tiáto. Kîí kê'ra koôre yi'tiáto. Ô'âkî hire sêrirâ tirâ, tiikése nimiri "Marí wee wiáro noho weetíkâ'râ" niî apóka be'ro pûrikâ tohó weetíkâ'ato. Sêri tu'a ehaka be'ropi too dipóro niiséti'karo nohota marapí me'ra, nimó me'ra niíato taha. Tohó weetíkâ, wâkû tutuatikâ, wâti misâre yâ'âro wee dutí boosami. Âpêrâ me'ra no'ó iaró a'me târá ma'akâ wee boosami.

⁶Yi'í misâre a'teré dutí butia'se weeró noho uúkûgi meheta weé!. Misâ tohó weé si'rikâ, âyurósa' niîgi, tohó niî!. ⁷Yi'í a'tîro wâkû!. Yi'í misâ niî pe'tirâre yi'í weeró noho nimó marirâ niikâ iamísa!. Ô'âkî hi pe'e masa nikíre naâ weé pōo tēoátehere kûúki niîwî. Âpêrâre nimó mari dutígi ou marâpi mari dutígi kûúki niîwî. Âpêrâ pe'ere nimóti dutigi, marâpiti dutigi kûúki niîwî.

⁸Ni'kâroakâ misâ nimó marirâre, marâpi marirâre, wapê wi'ia numiare niîgiti. Misâ yi'í weeró noho nimôtitikâ, marâpititikâ, âyú niî!. ⁹Imiá numiâ me'ra niî si'rîrâ pōo tēótirâ noho nimótiato. Numiâ kê'ra meharóta marâpitiatio. Naâ nimótikâ, marâpitikâ, nemoró âyú!. Naâ numiâ me'ra, imiá me'ra niî si'rîrâ, pi'etítikâ'ato.

¹⁰Yi'í marâpitirâre, nimôtirâre a'tîro dutí!. A'té marí wiôgi dutisé niî!. Yi'í teeré werê turia!. Numiô koô marapíre kō'âtikâ'ato. ¹¹Kō'âgo pûrikâ, âpi me'ra niórê'tikâ'ato. Marapí niîmi'ki me'ra apotígo, ni'kotá tohaáto. Ímí kê'ra meharóta kîî nimoré neê kō'âtikâ'ato. Kîí kê'ra kîî nimó niî'ko me'ra apotígi, meharóta tohaáto.

¹²Âpêrâ maa, yi'í Jesu Cristo bese kûú'ki niîgi, yi'í wâkusére a'tîro niîgiti. Teé wâkusé marí wiôgi yi'íre bu'ê'ke meheta niî!. A'tîro niîgiti. Ni'karérâ misâ Jesu Cristore êho peótigore nimóti boosa!. Koô mi'í me'ra niî nu'ku si'rikâ, kō'âtikâ'ya. ¹³Meharóta êho peótigire marâpitigo kê'ra mi'í me'ra kîî niî nu'ku si'rikâ, kō'âtikâ'ya. ¹⁴Naâ misâ me'ra niî yuukâ Ô'âkî hi naâre âyuró weesamí. Tohó weerâ misâ pō'ra Jesu Cristore êho

peótirã pō'ra weeró noho niítisama. Ô'âkî hi misâ pō'rare âyuró weesamí. ¹⁵No'ó Jesu Cristore êho peótigi kîî nimoré kō'â sî'rigi noho pe'e kō'aáto. Jesu Cristore êho peótigo kē'ra koô marapíre kō'â sî'rigo noho kō'aáto. Ô'âkî hi marí âpêrã me'ra a'me kēése mariró niisétikã iamí. Naâ kō'â sî'rikã, âyurósã! ¹⁶Kō'â no'ogo “Yi'î re kō'âtikã, yi'î marapíre Jesu Cristore êho peókã wee masí boopã”, niíta basió wee! Kō'â no'ogi kē'ra “Yi'î re kō'âtikã, yi'î nimore Jesu Cristore êho peókã wee masí boopã”, niíta basió wee!

¹⁷Tohó niímikã, a'teré yi'î niî pe'tirokãharã, Jesu Cristore êho peóri kurakãharãre dutí! Misâ niki Ô'âkî hi misãre neé waró beserí kura niiséti'karo nohota a'tóka tero kē'rare niisétiro íá! ¹⁸Ô'âkî hi ni'kiré ô'rekihí yapa kaseró yehê kō'a no'o'kire bese boósami. Kîî re besekã, meharóta yehê kō'a no'o'ki niíato. No'ó yehê kō'a no'oti'kire besekã kē'rare, meharóta yehê kō'a no'oti'ki niíato. ¹⁹Yehê kō'a no'o'ki, yehê kō'a no'oti'ki niisé wapa marí! Ô'âkî hi dutisére weesé pe'e wapatí yi'ri ni'ka! ²⁰Niî pe'tirã Ô'âkî hi besé ni'kaka tero ni'karo nohota niî nu'kukã'ro íá! ²¹Ô'âkî hi da'rã ko'terãre bese boósami. Tohó besekã, misâ da'rã ko'tesere wãkû ke'titikã'ya. Apé tero misãre misã wiðrã wihãa dutirãsama. Áyú nií! Naâ tohó niikã'ta, wihãa bakeo'ya. ²²Ô'âkî hi marí wiðgi Jesu Cristore êho peó dutigi misãre beséki niíwí. Misãre besé ni'kaka terore da'rã ko'terã ni'kãrã niíwí. Ni'kãroakã maa a'tíro nií! Tohó da'rã ko'terã niímírã, Jesu Cristo yarã nií tiharã, da'rã ko'tesere wihãa'kãrã weeró noho nií! Kîi yeekãhasere da'rã! Âpêrã kē'ra kîî besé ni'kari kurare da'rã ko'tetirã niikãrã niíwã. Ni'kãroakã maa Jesu Cristore da'rã ko'terã weeró noho niíma. ²³Ô'âkî hi misãre ma'ígi, kîi yarã niíato nígi Jesu Cristo wērisé me'ra wapa yeéki niíwí. Tohó weerã masaré da'rã ko'terã weeró noho niítikã'ya. ²⁴Ô'âkî hi neé waró besé ni'kaka tero misã niiséti'karo nohota niíya taha. Kîi yarã niíya.

²⁵Nimô marirã, marâpi marirã pe'e maa Jesu Cristo dutisé marí! Tohó niímigi, no'ó yi'î basi wãkusé kã'ró misãre werêgiti. Misã yi'î re êho peó masí! Marí wiðgi yi'î re pahã yã'a yuukã tohó wee masí! ²⁶Yi'î a'tíro wãkû! A'tóka tero pehé pi'etíse nií! Tohó weerã nimô marirã ni'kãrã nimôtitikã'ya. ²⁷No'ó nimôtigipi nií'ki koðre kō'âtikã'ya. No'ó nimô marigí nimóti sî'rigi a'mátikã'ya. ²⁸Misã nimôtirã, Ô'âkî hire yi'ri ni'karã meheta weé! No'ó nu'mió kē'ra marâpitigo Ô'âkî hire yi'ri ni'kago meheta weemó. Tohó niímíro, katirí imí kohore pehé pi'etíse nií! Yi'î naâ tohó pi'etísere ia saátimisa! Tohó weégi a'teré weré!

²⁹Akawerãrã, yi'î misãre a'tíro nií sî'risa! A'tóka tero pehé pi'etíse nií! Nemoró yã'ãro wa'aátoho kã'ró di'sá! Ni'kakã me'ra nimôtirã, nimô marirã weeró noho ti'ó yã'aya. Misã nimosã numiare wãkû niriro noho o'ðrã, Ô'âkî hi pe'ere wãkû niri dutiro, tohó wa'ã! ³⁰Dihãse wã'a utirí masa bihã weti dohatikã'ya. No'ó e'katirã noho e'katí dohatikã'ya. Misã apeká duusére misa yeé warore weeró noho ti'ó yã'atikã'ya. ³¹A'ti imí kohó pe'tí wã'karo weé! Tohó weerã a'ti nukúkãkãhasere ipíti waró wãkútikã'ya.

³²Misãre wãkû ke'tiro mariró niikã íá! Nimô marigí marí wiðgi yeekãhasere pũuro wãkû nirisami. Jesu Cristo iasére weé sî'risami. ³³Nimôtigi pe'e kîî nimó âyuró niikã íãgi, a'ti imí kohokãhasere wãkû nirisami. Kîî nimó e'katíká iasamí. ³⁴Kîî marí wiðgi iasé kē'rare weé sî'risami. Tohó weégi kîî weé sî'rise piãro dika waá ni'kosami. Numiã kē'rare tohóta nií! Marâpi marigó marí wiðgi yeekãhasere pũuro

wākû nirisamo. Ô'âkî hi iaró di'akî weé sî'risamo. Koô wākusépi kē'rare kîî iaró wākûsamo. Marâpîtigo pe'e koô marapí âyuró niiká iasamó. A'ti imí kohokâhasere pũtũro wākû nirisamo. Koô marapí e'katíkâ weé sî'risamo.

³⁵Yi'î misâre âyuró wa'aáto niŋgi ohâ!. Âyuró niŋ dutigi, marí wiôgi iaró di'akî weé dutigi ohâ!. Misâre nimôtisere, marâpítisere ka'mú ta'agi meheta, tohó niŋ!.

³⁶Ni'kî kîî makó mu'yuká î'yâgi, a'tĩro niŋ boosami: “Yi'î makore âyuró weetisa!. Koô marâpítikâ, âyu boósa!”, niŋ boosami. Tohó niigí noho numí sooato. Teé tohó weesé neé yâ'âro weesé niŋ wee!. ³⁷Ápí pe'e “Numí sooro iásato”, niŋti boosami. Kîî tohó weé sî'rise kîîre âyú niŋ boosa!. “Yi'î mako marâpítisome”, niŋ boosami. Kîî tohó niiká, koôre âyuró wa'ârosa!. ³⁸A'tĩro niŋ!. Makoré marâpítĩ duti'ki âyuró weégi weesamí. Marâpítĩ dutitigi pe'e kē'ra tootá âyuró weé yi'ri ni'kasami. A'tĩro niŋ!. A'tóka tero pi'etise pehé niŋ!. Tohó weéro marâpítitikâ, nemoró âyú niŋ!.

³⁹Maríre dutisé a'tĩro niŋ!. Marâpítigo koô marapí katirí kura kîî me'ra niŋ nu'kukâ'ato. Kîî wērika be'ro koô no'ó ti'sagí noho me'ra marâpitiato, niŋ!. Koô marapí Jesu Cristore êho peógi niíato. ⁴⁰Yi'î pe'e a'tĩro wākû!. Koô opâturi marâpítitigo, nemoró e'katí boosamo. Yi'î kē'ra âpêrà misâre bu'erá weeró noho Espírito Santore kió!. Tohó weégi tohó uúkû!.

Masá naâ yeê'kârãre êho peórã wa'íkî di'i o'ô'kekãhase niŋ'

8 Misâ sērĩ yâ'a'kere yi'tigítĩ. “Wa'íkî di'i masá naâ yeê'kârãre êho peórã o'ô'kere ba'aró iatĩ?” niisere yi'tigítĩ. Misâ “Naâ êho peóse yeê'kere wapa marí!, teeré masí toha!”, niísa!. Tohóta niŋ!, niŋro pe'ea!. Tohó niŋrã, a'tĩro niŋrã weésa!: “Âpêrà yi'riôro masí yi'ri ni'ka!”, niŋrã weésa!. Marí âpêrãre ma'írã, naãre Ô'âkî hire nemoró êho peókã weésa!. ²No'ó “Masí yi'riagi niŋ!” niigí noho neé kã'ró masíti butia'kã'sami. “A'tĩro weé masiró iásato”, niŋtisami. ³Ô'âkî hi kîîre ma'igí pe'e maa a'tĩro niŋsami: “Yagí niŋmi. Kîîre masí!”, niŋsami.

⁴Misâ wa'íkî di'i naâ yeê'kârãre o'ô'ke pe'e a'tĩro niŋ!. Misâ niŋro nohota naâ êho peóse yeê'ke wapa marí!. Âpêrà Ô'âkî hi weeró noho niirã pia neé marimã. Kîî ni'kitá niŋmi. ⁵Âpêrà kîîre êho peotirã pâharã âpêrà nohore êho peósama. I'miãropi niirãre, a'ti nukúkãpi niirãre êho peósama. Naãre marí Ô'âkî hire êho peóro weeró noho ti'ó yã'asama. “Marí wiôrà niŋma”, niŋsama. ⁶Marí pe'e a'tĩro masí!, Ô'âkî hi marí paki ni'kitá niŋmi. Kîî niŋ pe'tise a'ti nukúkãkãhasere bahúrē'ki niŋwĩ. Marí kîi yarã kîî dutiró weehãhã niŋ!. Tohó niiká Jesu Cristo kē'ra ni'kitá wiôgi niŋmi. Kîî me'ra niŋ pe'tise weé no'okaro niŋwĩ. Marí kē'rare kîi yarã sãhakã weeki niŋwĩ. Tohó weerã marí kîî me'ra niŋ nu'kukã'rãsa!.

⁷Âpêrà Jesu Cristore êho peórã, Ô'âkî hi ni'kitá niisere âyuró masí yi'ritisama. Naâ too dipóropi masá naâ yeê'kârãre êho peó'ke bu'iri tohó niŋsama. Tohó weérã ni'kãroakãre teé di'ire ba'ãrã, a'tĩro niŋsama: “Teeré ba'ãrã, masá naâ yeê'kârãre êho peórã weé!”, niŋsama. Tohó weérã êho peó tutuatirã ba'ãrã, bu'iritirã ti'ó yã'asama. Tohó ti'ó yã'amirã, tohó ba'ãkã'sama. Teé me'ra naâ wākusere dohóre'sama. ⁸Marí ba'asé, marí ba'átise kē'ra maríre Ô'âkî hire nemoró êho peókã weé wee!. Marí ba'ãrã, nemoró âyurã wa'ãsome. Ba'ãtirã kē'ra, yã'ã butia'rã wa'ãsome. ⁹Tohó niŋmikã, âyuró weeyã misã. Apé tero misã no'ó iaró ba'ã ma'arã, âpí âyuró êho peó tutuatigire dohóre' boosa!. ¹⁰A'tĩro niŋ!. Mi'î “Naâ êho

peóse yeê'ke wapa marí!" níi masímigi, naâ êho peó ba'â wiaropi ba'âgi wa'â boosa! Ápí êho peó tutuatigi pe'e mi'í tohó weesere í'yâ boosami. Mi'í ba'aká í'yâgi, "Masá naâ yeê'kârâre êho peógi weemí. Tohó weesé yâ'â níi", níi wákú boosami. Tohó wákúmigi, mi'í re í'yâ kúugi, kíí kē'ra ba'âkâ' boosami. Teeré ba'âgi, "Yâ'âro weégi weé", níi boosami. Kíí tohó wákusé bu'iri mi'í kíí re yâ'âro weégi weé! Tohó weerá áyuró weeyá. ¹¹ Mi'í masímigi ba'âgi, êho peó tutuatigi pe'ere dohórê'gi weé! Cristo kíí kē'rare wēri basaki níiwí. Mi'í ba'asé me'ra mi'í akawerégire dohórê'. ¹² Mi'í ba'âgi, Cristoreta yâ'âro weégi weé! ¹³ Marí ba'asé me'ra marí akawerégi êho peó tutuatigire dohórê' boosa! Tohó weerí níirā, diakí híta ba'âti yí'riokā'ro íá!

Jesu Cristo yee kiti wererá re naâ bu'esé wapa wapa ta'a ba'â masisama niisé níi'

9 Yi'í Jesu Cristo bese kúú'ki níi'. Ápêrā kíí bese kúú'kārā weeró noho wee masí! Yi'í kē'ra marí wiógi Jesuré í'yáwi. Tohó níiká misâre marí wiógi kitire werêwi. Misâ teeré tí'ó êho peówi. Tohó weerá yí'í Jesu Cristo bese kúú'ki niisére masí! ² Ápêrā yí'í re "Kíí Jesu Cristo bese kúú'ki meheta níimi", níirā níisama. Misâ pūriká tohó níitikā'ya. Yi'í misâre Jesu Cristore êho peókā weewí. Tohó níiká misâ kíí re êho peórâre ní'ká kurata neré ke'akā weewí. Tohó weesé me'ra misâ yí'í kíí bese kúú'ki niisére masí!

³ Ápêrā yí'í re "Kíí Jesu Cristo bese kúú'ki meheta níimi" níiká, naâre a'tíro yí'tí nu'ku! ⁴ Yi'í Jesu Cristo bese kúú'ki níi'. Tohó weégi yí'í bu'esé wapa naâ ba'asé ekaká, sí'risé tíaká, yê'ê masí! ⁵ Apêye kē'rare yí'í ápêrā Jesu Cristo bese kúú'kārā, tohó níiká kíí akabihírá weeró noho wee masí! Tohó níiká Pedro weeró noho wee masí! Ní'kó numíó Jesu Cristore êho peógore níimóti, miáa masí! ⁶ De'ró wákúti misa? Ápêrā Jesu Cristo bese kúú'kārā kíí yeé kitire wererá, da'ratíma. Ísâ di'akí Barnabé, yí'í, Jesu Cristo yee kitire wererá ba'â kati sí'rírā da'rá du'u masitisari? ⁷ Surára kíí ba'asere kíí basi wapa yeétisami. Kíí wiórā kíí re ekasamá. Ísêre otegi tee dikare ba'ásami. Ovelha ko'tegí kē'ra ovelha ôpekó me'ra weé'kere ba'ásami. ⁸⁻⁹ Yi'í re "Masá wákusé di'akí re weremí", níitikā'ya. Ô'ákí hi yee kiti ohâka pūripi Moisé Ô'ákí hi dutí'kere a'tíro níiki níiwí: "Wekí trigo áriági, tuu mahámi sítiasami. A'tíro weetíkā'ato. Trigore ba'ári níirā, isêropi tuu sáari be'tore tuu sáatikā'ya" kíí ba'â sí'rigi, ba'aáto, níiki níiwí. Ô'ákí hi teeré níigi, wekiá se'sarore wákúti níiwí. ¹⁰ Kíí teeré níigi, ísâ kíí yeé kitire wererá re bu'ê sí'rigi tohó níiki níiwí. A'tíro níi! Di'târe se'e kúú mi'tagi, ápi trigore áriági naâ otê'ke dikare naâ piárā díka waátehere wákú yuurá, da'rasamá. ¹¹ Ísâ misâre Jesu Cristo yee kiti wererá oterá weeró noho níiwí. Otegi teé otesé dikare míisami. Tohó weéro misâ ísâre apêye noho o'oká, áyú níi! ¹² Misâ ápêrā marikâre tohó o'ósa! Ísâ pūrikâre táhâsa!

"Ísâre o'ôya", níi masí! Tohó níimiká, "O'ôya", neê níi wee! Tohó níiro noho o'orā, su'ti nohó, ba'asé noho moórā, tohó tí'ó yâ'akā'wi. A'tíro wákúwi: "Marí sêriká pe'ere, Cristo yee kitire íati boosama", níi wákúwi. Tohó weerá apêye noho mariká í'yârā, tohó tí'ó yâ'akā'wi. ¹³ Misâ masí weeti? Ô'ákí hi wi'ipi da'rará masá Ô'ákí hire êho peórā ba'asé míiti kúú'kere ba'ásama. Naâ wa'íkí rāre wêhé í há moro peo wiaropi da'rará, teé dí're ba'ásama. ¹⁴ A'té weeró noho Jesu Cristo yee kiti wererá kē'rare

“Naâ teé da'rasé me'ra wapá ta'a ba'aato”, níiki nífwī marí wiôgi. ¹⁵Tohō níimikā, yí'fí neê ní'kāti a'teré níitíkāti. Tohō níiká ní'károaká k'èrare misàre apèye noho o'ò dutigi meheta tohō ohâ. Íhá boâ wërímigi, misàre werê'ke wapa wapa seésome.

¹⁶Yí'fí Jesu Cristo yee kitire werêgi, teeré weresé bu'iri “Āpêrà yí'rióro āyú yí'ri ní'ka'”, níí wee'. Teé yí'fí da'rasé níí'. Yí'fí teeré werêtíkā, yā'áro wa'â boosa'. ¹⁷Tohō weégi yí'fí iaró me'ra werêgi, wapá ta'a boopā. Yí'fí re weré dutisere weégi, Ô'âkī hi kûû'kere weégi weé'. Kī'fí yí'fí re wapa yeégisami. ¹⁸Yí'fí Jesu Cristo yee kitire werêgi, wapá ta'a ba'â masí'. Tohō weetá basiómikā, “Wapa yeéya”, níí wee'. Yí'fí wapá ta'ase a'tíro níí'. Jesu Cristo masaré yí'riómi níisē kitire werêgi, e'katí'. Teeré werêgi, wapa seé wee'. Teeréta yí'fí wapá ta'a'.

¹⁹Masaré yí'fí bu'esére tí'oáto níígi a'tíro weé'. Neê ní'kiré da'rá wā'ya ko'tegi níitímigi, níí pe'tirāre da'rá wā'ya ko'tegi weeró noho tí'ó yā'a'. Pāharā Cristo yarā sāhakā ia sāági, tohō weé'. ²⁰Judeu masa tíropi níígi, naâ Jesuré êho peókā ia sāági naâ weeró nohota níisétí'. A'tíro níí'. Judeu masa Moisé dutisé doka nííma. Ô'âkī hi yí'fí re teé dutisé doka níí dutítimi. Mehô naâ Jesu Cristore êho peókā ia sāági yí'fí k'èra naâ weeró noho Moisé dutisé doka weeró noho níí'. ²¹Judeu masa níitírā k'èrare Moisé dutisére masítírā, naâ Jesu Cristore êho peókā ia sāági naâ weeró noho níisétí'. Tohō níisétímigi, “Ô'âkī hi dutisére weetígi níí'”, níí wee'. Cristore êho peó tíhagi, Ô'âkī hi dutiséreta weé'.

²²Yí'fí êho peó tutuatírā me'ra níígi, naâ Jesu Cristore êho peókā ia sāági naâ weeró nohota weé'. “Masí pe'okā'”, níí wee'. Tohō weégi níí pe'tirāre “Yí'fí de'ró weekā naâ yí'fí sí'rimiti naa?” níígi, naâ wee wíase nohoreta weesétí'. ²³Jesu Cristo yee kitire werêgi, naâ tí'oáto níígi tohō weé'. Kī'fí yéé kítí āyusé níí'. Yí'fí níí pe'tírā teeré masíkā íá'. Jesu Cristo naāre yí'rióse yí'fí wapá ta'ase níí'.

²⁴A'té me'ra misàre werê'. Omá wapá ta'arā níí pe'tírā omasamá. Níí pe'tírā omamírā, ní'kítá wapá ta'asami. Misā teeré masí'. Misá k'èra níí pe'tírā wapá ta'a sí'rírā, wapá ta'agi weeró noho omayá. Misàre Ô'âkī hi o'oátehere wapá ta'a sí'rírā, kī'fí iaró weeyá. ²⁵Níí pe'tírā naâ omaátoho díporo āyuró omá bu'esama. Tohō weerā naâ keoró ba'ásama. Naâ ípiré dohoré'sere weetísama. Naâ pūrí me'ra weéka be'tore wapá ta'a sí'rírā, tohō wee yuúsama. Tíí be'to maatá boâ díha wa'ása'. Marí k'èra Ô'âkī hi íatísere, yā'asére du'úrā, Ô'âkī hi yeere weé'. Kī'fí o'oátehe wapá ta'a sí'rírā, tohō weé'. Kī'fí o'osé neê pe'tisomé. ²⁶Tohō weégi yí'fí omagí weeró noho keoró weé'. Wākútímigi, tohō weé ma'a wee'. Yí'fí weeátehere wākú yuu'. ²⁷Yí'fí iaró dí'akī weé wee'. Yā'áro íári pehasere weé wee'. Wākú tutua'. Tohō weetíkā maa, Jesu Cristo yee kitire apêrāre werekā, Ô'âkī hi yí'fí re “Āyuró weewí’”, nííti boosami. Ayusé yí'fí re o'ò boo'kere o'òti boosami.

Diporókāharā weeró noho weetikā'ya níisē níí'

10 Jesu Cristore êho peórā, misàre a'teré misā masíkā íása'. Ô'âkī hi ísā Israel kurakāharā yēki simiá me'ra nííki nífwī. Kī'fí o'òka kura o'me kurá me'ra naâ díporo í'mítá ki nífwī. Níí pe'tírā kī'fí re siru tuúrā, pahírí maa akó sô'arí maa dekopí pē'ákārā nííwā. ²Naâ o'me kurāre siru tuú'kārā tíí maāre pē'â'kārā níí pe'tírā wamé yee no'o'kārā weeró noho tohákārā nííwā. Teé me'ra naâ Moisé yarā sāháakārā nííwā. ³Naâ níí pe'tírā Ô'âkī hi o'ò'ke í'mísekāhase maná wamétisere ba'ákārā nííwā.

⁴Niŋ pe'tirā akó Ô'ākī hi o'ô'kere i'tâgapi niŋ'kere si'rîkārā niŋwā. Cristo i'tāga akó wihāakaga weeró noho niŋmi. Kīŋ naā niŋ pe'tirāre ko'tēgi, niŋ pe'tirōpi ba'pāti wā'kaki niŋwī. ⁵Naāre tohō weemigi, Ô'ākī hi pāharāre ti'sâtiki niŋwī. Kīŋ re yi'rī ni'kakā i'yāgi, tohō weēki niŋwī. Teé bu'iri naā yukí marirōpi wa'ārā, pāharā boā baha ke'atikārā niŋwā.

⁶Naāre tohō wa'â'ke marīre bu'esé weeró noho niŋ'. Marīre naā yā'aro weé'karo weeró noho wee dutitiro tohō wa'ākaro niŋwī. ⁷Tohō weerā āpērā naā yeé'kere ēho peótikā'ya. Too dipórokāharā weeró noho weetīkā'ya. Ô'ākī hi yee kiti ohāka pūripi wekī ouro me'ra yeé'kire ēho peorā weé'kere a'tiro ohā no'okaro niŋwi: “Masá ba'á, si'rîkārā niŋwā. Tu'ā eha ni'ko, naā no'ó iaró bosē nimi ni'kākārā niŋwā.” ⁸Marī naā weeró noho no'ó iaró a'me tārā baha ke'atitikārā. Naā marikā tohō weé'ke wapa ni'ká nimi vinte e três mil werīkārā niŋwā. ⁹Naā marī wiōgi Ô'ākī hire yā'aro uúkūkārā niŋwā. Ô'ākī hi marīre ko'tētimi niŋrā, kīŋ re uakā weekārā niŋwā. Marī naā weé'karo noho weetīkārā maha. Naā marikā teeré weerā, pāharā āyā kūrī wēhe no'okārā niŋwā. ¹⁰Tohō niiká misā Ô'ākī hi me'ra naā weé'karo noho ti'sâtirā, niŋtikā'ya. Naā tohō weeká i'yāgi, Ô'ākī hire werē ko'tegi i'mfsekī hi naāre wēhé kō'aki niŋwī.

¹¹Ô'ākī hi marīre masī dutigi naāre tohō weēki niŋwī. Marī a'tóka terokāharāre a'ti imí koho dihā wā'karo weé'. Ô'ākī hi diporókāharāre bu'iri da'rēki niŋwī. Teé bu'iri da'rē'kere kī yee kiti ohāka pūripi ohā dutiki niŋwī. Marīre naā weeró noho yā'aro wee dutitigi tohō weēki niŋwī. ¹²No'ó “Yi'ŋ pūrikā āyuró ēho peó', yā'aro weesome” niigi noho ti'o masíya. Apé tero weégi miŋ' yā'aro wee boósa!. ¹³Apé tero marī basi yā'aro weé si'risa!. Ou apé tero wātī marīre yā'aro wee dutisami. Marī di'akī mehereta tohō wa'â!. Niŋ pe'tirāre tohō wa'ása!. Ô'ākī hi pe'e kīŋ “Weegiti” niŋ'kere weetīkā weetísami. Kīŋ marī yā'aro weé si'rîkā, ni'kaato niigi marīre wee tamúsami. Tohō weerā marī yā'aro wee boó'kere weé wee'.

¹⁴Tohō weerā Jesu Cristore ēho peorā yi'ŋ ma'irā, misā naā yeé'kārāre ēho peoropi neé wa'âtikā'ya. Teeré neé kāró ēho peótikā'ya. ¹⁵Misāre masaré weeró noho uúkū!. Misā basi yi'ŋ uúkūserē ti'ó yā'aya. ¹⁶Marī pōo tērīrā, si'riri paa si'riátoho diporo Ô'ākī hire “Áyú!” niŋ'. Tii paāre si'rīrā, Jesu Cristore bu'ŋ peha tamu!. Kīŋ marīre wērī basagi, kīŋ di' a'mā biroki niŋwī. Tohō niiká pāugāre dika waā ba'ārā, ni'ká kura, ni'ká ipi wa'â!. Teeré ba'ārā, Cristo kurúsapi wērī'kere bu'ŋ peha tamu!. ¹⁷Marī pāharā niŋmirā, ni'kágakāhase pāurē ba'â!. Tohō weerā marī ni'ká kura, ni'ká ipi weeró noho niŋ'.

¹⁸Israel kurakāharāre wākūya. Naā Ô'ākī hire ēho peorā, wa'ŋkī rāre i hā moro peosama. Teé di'ire ba'ásama. Teeré ba'ārā, naā Ô'ākī hire bu'ŋ peha tamusama. ¹⁹Misāre a'tiro niigiti. Yi'ŋ masá naā yeé'ke pe'e maa “Wapatí!”, niigi meheta weé!. Wa'ŋki di'ŋ naā yeé'kārāre wēhé i hā moro peo'ke kē'rare a'tiro niigiti: “Apēye di'ŋ weeró noho niŋ!”, niigi meheta weé'.

²⁰Tohō niŋtimigi, a'tiro niŋ!. Ô'ākī hire ēho peótirā naā yeé'kārāre wa'ŋkīrā wēhé i hā moro peorā, wātiāre ēho peorā weemá. Ô'ākī hi mehereta ēho peóma. Naā tohō weeká, misā naā me'ra nerē ba'ārā, wātiā me'ra bu'ŋ peha tamurā weé!. Misā tohō weeká iá wee!. ²¹Marī pōo tērīrā, marī wiōgi yaa paare si'rī!. Kīŋ re bu'ŋ peha tamurā, kī i yeére ba'â!. Naā yeé'kere ēho peó wiaropikāhase pe'e naā o'osé teé si'risé, teé ba'asé wātia yeé niŋ!. Tohō weerā misā marī wiōgire bu'ŋ peha tamurā, kī i yeére ba'ārā, wātia yeé pe'ere ba'āta basió wee!. Wātia yeére ba'ārā, naāre bu'ŋ peha tamu boosa!.

²² Marí, wātiāre bu'í peha tamurā, marí wiōgi Ô'ākī hire doékā wee boósa'. Kīî marí me'ra uaká, marí pōo teótisa'. Kīî tutuagí niîmi.

Marí iaró di'akí weérā, âpêrāre ma'ití boosa' niisé niî'

²³ Masá a'tíro uúkū wiasama: “Marí weé s'i'risere no'ó iaró wee masí'.” Tohōta niî', niîro pe'ea'. Apêye marí weé s'i'rise maríre wee tamútisa'. Marí iaró weérā, âpêrāre Ô'ākī hire nemoró êho peókā weetí boosa'. ²⁴ Âpêrāre âyuró wa'aká ia sáaro íá'. Mari yeé di'akíre wākū niritikā'ro íá'.

²⁵⁻²⁶ Ô'ākī hi yee kiti ohāka pūripi a'tíro ohā no'okaro niîwi: “Niî pe'tise a'ti nukúkāpi niisé marí wiōgi yee niî'”, niî ohā no'okaro niîwi. Niî pe'tise ba'asé Ô'ākī hi weé'ke niî'. Tohō niî yuukā, niî pe'tisere ba'â masí'. Tohō weérā ba'asé duā wiaropi duasére no'ó iaró duú ba'aya. Misā bu'iritirā ti'ó yā'ari niîrā, “Naā yeé'kārāre o'ô'ke di'i niîti?” niî sērī yā'atikā'ya.

²⁷ Apé tero weégi ni'kí Jesu Cristore êho peótigi misāre kīî tiropi ba'á duti boosami. Misā kīî tiropi wa'â s'i'rirā, niî pe'tise kīî ekasére ba'āya. Misā bu'iritirā ti'ó yā'ari niîrā, “A'té naā yeé'kārāre o'ô'ke di'i niîti?” niî sērī yā'atikā'ya. ²⁸ Toopí niirí kura ni'kí Jesu Cristore êho peógi misāre a'tíro niî boosami: “A'té naā yeé'kārāre o'ô'ke di'i niî'”, niî boosami. Kīî tohō niiká, teé di'ire ba'atikā'ya. Kīî misā ba'aká maa, mehékā wākū boosami. Tohō wākūtikā'ato niîrā tohō weeyá. ²⁹ Tohō niîgi, kīî wākusére uúkūgi weé'. Misā wākusé mehereta uúkū'. Marí a'tíro niî boosa': “Ápí yā'āro ti'ó yā'ase bu'iri de'ró weeákíhi yi'í weé s'i'risere dika yuú boosari? ³⁰ Yi'í ba'asére Ô'ākī hire “Áyú'” niiká, âpêrā yi'í ba'asére mehékā niî masitisama”, niî boosa'. ³¹ A'tíro niî'. Marí ba'asé, s'i'risé me'ra âyuró weeká maa, áyú niî'. Niî pe'tise marí âpêrāre êho peókā weeká, áyú nísa'. Tohō weeká, niî pe'tirā Ô'ākī hire e'katí peorāsama. ³² Misā weesé me'ra niî pe'tirā Ô'ākī hi yarāre, Judeu masare, Judeu masa niîtirāre yā'āro weeká weetíkā'ya. ³³ Yi'í weeró noho weeyá. Niî pe'tise yi'í weesé me'ra Ô'ākī hi yarāre âyuró weé s'i'ri'. Niî pe'tirā Jesu Cristore êho peókā ia sáagi naā ti'sasére weé nu'ku s'i'ri'. Yeé pe'ere âyuró weé s'i'ri wee'. Âpêrā yee pe'ere naā yi'riká ia sáagi wākū niri'.

11 Misá kē'ra yi'í weeró noho weeyá. Cristore yi'í siru tuúro nohota yi'íre siru tuúya.

Numiā naā êho peó wiaropi wee wiāse niî'

² Yi'íre misā wākuká, yi'í bu'ê'kere keoró weeká ti'ógi, e'katí'. ³ Apêye noho misāre masiká íá'. Cristo imia níkiré naā dípoá niîmi. Ímí pe'e numiô dípoá niîmi. Ô'ākī hi kē'ra Cristo dípoá niîmi. ⁴ Ímí Ô'ākī hi wi'ipi kīîre sērīgi, kīî dípōapi su'ti kaséroré pesátisami. Tohō niiká Ô'ākī hi weré duti'kere weré turiagi, pesátisami. Pesági pūrikā, bopōyaro weégi weé boosami. Kīî tohō weégi, marí wiōgi Jesu Cristore wio pesásé me'ra êho peóti boosami. ⁵ Numiô pūrikā Ô'ākī hire sērigo, dípōapi su'ti kaséroré pesásamo. Tohō niiká Ô'ākī hi weré duti'kere weré turiago, meharóta weesamó. Koô pesátigo, bopōyaro weégo wee boosamo. Ímí weeró noho wee boosamo. Koô marapíre, koô wiōgire yi'í ni'kago wee boosamo. Poárire seé kō'a wiha weé no'oko weeró noho niî boosamo. ⁶ Koô pesátikā, diakí híta koô poárire seé kō'a wiha weé pe'okā'ro íá'. Tohō weé s'i'ritigo, bopōya niî' nígo, pesaáto. ⁷ Ímí pe'e pesátikā'ro íá'. Kīî Ô'ākī hi weeró noho wiōgi niîmi. Ímí Ô'ākī hi wiōgi niîmi niisére i'yomí. Numiô pe'e ímí wiōgi niîmi niisére i'yomó. Tohō weégo koô su'ti kaséroré pesaró íá'.

⁸Neê waropi Ô'âkî hi imiré weégi, numio yaá ô'a me'ra weetîki niîwî. Numiô pe'ere imi yaá ô'a me'ra weéki niîwî. ⁹Ô'âkî hi numiôre imiré wee tamú dutigi weéki niîwî. Imí pe'e maa numiôre wee tamuákîhi mehereta weéki niîwî. ¹⁰Tohô weerã numiâ misâ nerê wiaropire niîrã, su'ti kaséroro pesaró iá!. Tohô weégo koô imiá dutisé doka niisére i'lyosamó. Apêye kê'rare Ô'âkî hire werê ko'terã i'mîsepi niîrã koô tohô weesére i'lyásama. ¹¹Tohô niîmikã, marí Jesu Cristore êho peórã a'mêri wee tamú!. Imiâ numiâ wee tamúse me'ra niî masísama. ¹²Diakî híta niî!. Ô'âkî hi numiôre imi yaá ô'a me'ra weéki niîwî. A'té kê'ra diakî hí niî!. Imiâ numiâpire bahuásama. Niî pe'tirã Ô'âkî hi weé no'o'kãrã di'akî niîma.

¹³Misâ de'ró wãkûti? Numiâ naã Ô'âkî hi wi'ipi Ô'âkî hire sérirã, dipôapi su'ti kaséro pesâtikã äyuti? Äyú wee!. ¹⁴Niî pe'tirã masí no'o'!. Imí poã ni'mo yoarí ni'mo kiokã, bopôya niî!. ¹⁵Numiâ pe'e koô poã ni'mo yoarí ni'mo kiokã, äyú yi'ria!. Koô dipôare ma'mã su'ago poã ni'more o'másamo. Su'ti kaséro pesãgo weeró noho weesamó. ¹⁶Yi'î uúküsere “Tohô niî wee!” niigi nohere a'tîro niîgiti. “Ísã, tohô niikã äpêrã Jesu Cristore êho peórã apêye weesétise nohopi maa marí!”, niîgiti.

Mii neé ba'ãrã keoró weeti'ke niî'

¹⁷Ni'kãroakã misãre apêye ohã!. Teeré ohãgi, “Äyuró weerã weé!”, niigi meheta weé!. Misã nerêrã, äyuró wee boóro noho o'ôrã, mehó pe'e dohörê'apa'ro. ¹⁸Misãre a'tîro niî mi'tagiti. Misã nerê wiarã, dika watísa!. Misã tohô weesé kitire ti'owí. Yi'î ti'ó yã'akã, a'te kití diakî híta niísa!. ¹⁹Misã a'tîro niî wãkúsa!: “Marí dika watí wiharó iá!. Teé me'ra noã pe'e Jesu Cristo yarã waro niítito? niisére i'lyorãsa!”, niísa!.

²⁰Misã dika watíse bu'iri mii neé ba'ãrã, marí wiôgi kîî bu'erã me'ra ba'ã tio'karo weeró noho keoró etí ba'atísa!. ²¹Misã ba'asé miáasere no'ó iaró ba'ã ni'kasa!. Pahiró ba'ã, si'rí, ke'ása!. Äpêrã pe'e ba'ãtirã ihã boásama. ²²Misã wi'seri mootí? Misa yeé wi'seripi ba'ã, si'ri boósa!. No'ó iaró weerã, misã nerê wiasere wapa marí!, niîrã weé!. Ba'asé moorãre bopôyaro yi'rikã weerã weé!. De'ró niî boosari misãre? A'teré misãre “Äyuró weerã weé!”, niî wee!.

Jesu Cristo kîî bu'erãre si'orí ba'ã tio'ke niî'

(Mt 26.26-29; Mc 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³Yi'î misãre bu'ê'kere marí wiôgi yi'îre bu'êwî. A'tîro niî!. Jesu kîîre i'lyã tu'tirãpire o'oátihi yamita Jesu pãuré miî, ²⁴Ô'âkî hire “Äyú!” niiki niîwî. Tu'ã eha ni'ko, tigaré kîî bu'erãre dika waákî niîwî. Be'ró naãre niiki niîwî: “A'té yi'î ipí niî!. Yi'î misa yeé niíátehere wêri basagiti. A'tîro yi'î ni'kãroakã weé'karo noho weé nu'kukã'ya. Teeré weerã, yi'î misãre wêri basasere wãkúya”, niiki niîwî. ²⁵Naã ba'ãka be'ro si'rírí paare miî, naãre niiki niîwî: “Misa yeé niíátehere yi'î wêri'giti. Yi'î wêrikã, yeé dií a'mã birorosa!. Ô'âkî hi diporópi misã me'ra 'A'tîro apogíti, niiki niîwî. Kîî ni'karo nohota yeé dií me'ra misã me'ra apogísami. Misã niî pe'tisetiri tii paãre si'risétiri niki yi'îre wãkúya”, niiki niîwî. ²⁶A'tîro niî!. Misã pãuré ba'ãrã, tii paãre si'rírã, marí wiôgi kîî maríre wêri basãkere i'yó nu'kurã weé!. Misã teê kîî opãturi a'tikãpi teeré tohô weé nu'kukã'rãsa!.

**Põo tēriátoho diporo marí weesétisere
wākū mī'ta dutise nií'**

²⁷No'ó wio pesáro mariró teé pāuré ba'á ma'agi noho, tii paáre sī'rí ma'agi noho bu'iri kiomí. Marí Wiógi Jesu Cristo kīî wērisere, kīî yee díire mehō niisé weeró noho ti'ó yá'asami. ²⁸⁻²⁹A'tíro nií'. Marí Jesu Cristore ēho peórā nerē wiarā, ni'ká kura, ni'ká ipi nií'. Marí wiógi yaa ipi nií'. Marí teeré keoró wākūtimirā, pāuré ba'á, tii paáre sī'riká, Ô'ákī hi bu'iri da'rēsami. Tohō weérā nií pe'tirā marí pōo tēriátoho diporo marí weesere yā'áro weeká ti? niírá, wākū mī'taro íá'. Tohō weéka be'ropi pāuré ba'á, tii paáre sī'ri masí'. ³⁰Misā tohō weetise bu'iri pāhará do'āti, tutuátima. Ni'karerā wēria tohama. ³¹Marí pōo tēriátoho diporo wākū mī'takā maa, Ô'ákī hi tohō bu'iri da'rēti boosami. ³²Marí wiógi āyuró weeáto niígi maríre bu'iri da'rē we'osami. Kīî maríre, āpērā kīî re ēho peótirā me'ra pekā me'epi wa'aká íatími. Tohō weégi yā'áro weesere du'tutígi maríre bu'iri da'rē we'omi.

³³Tohō weérā, akawerérā, mii neé ba'ārā, a'tíro weeyá. Ni'káro me'ra ba'ārātírā, yuú kueya. ³⁴No'ó ihá boági noho kīî yáa wí'ipi ba'aáto. Tohō weeká, Ô'ákī hi misā āyuró nereká í'yági, bu'iri da'résome. Apēye maa misā tiropi wa'ági, apogíti.

Masa níki wee masísere Espírito Santo o'osé nií'

12 Akawerérā, Espírito Santo misāre Ô'ákī hi yeere wee masiátehere o'ómi. Misāre teeré keoró masaká íá'.

²Misā masí', Jesu Cristore ēho peoátoho diporo masá yeê'kere no'ó iaró ēho peó siru tuukārā niíwi. Naá yeê'ke katisé meheta niíkarō niíwi. Uúkütikaro niíwi. ³Misā masítikārā niíwi. Teé bu'iri a'tíro masaká íá'. Neé ni'kí Espírito Santore kiogí Jesuré a'tíro nií masitísami: “Pekā me'epi wa'aáto”, nií masitísami. Tohō uúkūgi pūrikā Espírito Santo o'osé me'ra meheta uúkūsami. Apí “Jesu marí wiógi niími” niigí pūrikā Espírito Santore kiomí. Espírito Santo moogí tohō nií masiti boosami.

⁴Maríre Espírito Santo kīî wee masise o'osere mehékā di'akí dika waásami. Teeré Espírito Santo ni'kitá o'ómi. ⁵Kīî o'osé me'ra marí wiógi Jesu Cristo maríre mehékā di'akí da'ra dutísami. Tohō da'ra dutímigi, Jesu Cristo ni'kitá niími. ⁶Kīî dutisére weérā, mehékāri di'akí weesa'. Ô'ákī hi ni'kitá nií pe'tirā marí weesere āyuró wa'aká weesamí. ⁷Espírito Santo kīî o'osé me'ra marí níki kīî marí me'ra niisére í'yosamí. Kīî o'osé me'ra marí nií pe'tirā Jesu Cristore ēho peóri kurakāharare a'mēri āyuró wee masí'. ⁸A'tíro nií'. Āpērāre kīî masise o'osé me'ra uúkū me'rikā weesamí. Āpērāre meharóta kīî me'ra Ô'ákī hi yee kiti ohāka pūripi ohā'kere ti'o masí, werē me'rikā weesamí. ⁹Āpērāre kííta taha ēho peó yí'ri ní'kasere o'ósami. Tohō niiká āpērāre do'átirāre yí'rió masisere o'ósami. ¹⁰Āpērā kīî tutuaró me'ra āyusé weé í'yo masisama. Āpērāre Ô'ákī hi werē'kere werē turia masisere o'ósami. Āpērāre “Noá wātí me'ra nií soo uúkūti? Noá Espírito Santo me'ra diakí hí uúkūti?” nií bese masísere o'ósami. Espírito Santo āpērāre apēye naá uúkū masitimi'kere uúkūkā weesamí. Āpērāre Espírito Santo naá uúkūserē masítimirā, ti'o masí werē turiakā weesamí. ¹¹Espírito Santo kīî iaró kīî o'ó sī'risere marí níki dika waásami. Maríre mehékāri di'akí weeséiatehere dika waásami. Kīî ni'kí niímigi, tohō weesamí.

Marî pâhará niîmirá, ni'ká kura, ni'ká ipita niî' niisé niî'

¹²Marî ipí ni'ká ipi niîmiro, pehé dika watí'. Tohô dika watímiro, ni'ká ipita niî'. Cristo kê'ra tohóta niîmi. Pâhará kîîre êho peóma. Naâ pâhará niîmiká, kîî ipí weeró noho ni'ká kura kîî me'ra niîma. ¹³A'tîro niî'. Marî kîîre êho peórâ niî pe'tirâ Judeu masa, Judeu masa niîtirâ, âpêrâre da'rá wā'ya ko'terâ, da'rá wā'ya ko'tetirâ Espírito Santo ni'kí me'rata wamê yee no'owi. Tohô weérâ ni'ká ipi niî'. Marî niî pe'tirâpita Espírito Santoreta kió'.

¹⁴Ni'ká ipi pehé dika watíse kióká'. ¹⁵Marî di'pôkâ uúkuri di'pôkâ niîro, a'tîro niî boosa: "Amûkâ meheta niî'. Tohô weégi marî ipikâhâse meheta niî'." Tohô niîmiro, tii ipípita niî'. Toopíta wā'yá'. ¹⁶Marî o'mê peero a'tîro uúkú boosa: "Kapêa meheta niî'. Tohô weégi marî ipikâhâse meheta niî'." Tohô niîmiro tii ipípita niî'. Toopíta wā'yá'. ¹⁷Marî ipí kapêaho di'akî niiká, de'ró weé marî tî'o boosari? Marî ipí o'mê peeroho di'akî niiká, de'ró weé marî wîhî yā'a boosari? ¹⁸Ô'âkî hi marî ipiré weé'ki pe'e kîî iaró noho niî pe'tisere keoró kûúki niîwî. ¹⁹⁻²⁰Ni'ká ipi pehé dika watíse kió'. Tohô niîmiro, ni'ká ipita niî'. Pehé dika watíse moóro, ni'ká ipi meheta niî'. Marî Jesu Cristore êho peórâ ni'ká ipita niî'.

²¹Kapêa amûkâre "Mi'îre iatísa'", niî masitisa'. Di'pôa kê'ra di'pôkârire "Íatísa'", niî masitisa'. ²²A'tîro pe'e niî'. Marî ipikâhâse niî pe'tisere iá'. Marî ipipíre apêye mehó niisé niî'. Tohô niîmiká, teé mariká, katí masitisa'. ²³Marî apêye ipikâhâsere mehó niisé ti'ó yā'a'. Tohô weérâ teeré âyuró bahuaáto niîrâ âyuró apó'. Apêye kê'rare masá i'yatiká'ato niî, bopôya sâarâ, su'tí sâyâ ka'mú ta'a'. ²⁴Apêye nemoró âyuró bahusé me'ra pe'e maa tohô weé wee'. Ô'âkî hi marî ipikâhâsere âyuró apóki niîwî. Ni'ká ipita âyurí ipi niíato niîgi tohô weéki niîwî. Marî mehó niisé ti'ó yā'ase nohere âyuró wâkuká weéki niîwî. Teé weeró noho marî mehó niîgi ti'ó yā'agire maríre âyuró wâkuká weemí. ²⁵Kîî tohô weégi, niî pe'tise marî ipikâhâsere ni'kâro noho a'mêri wee tamú dutigi tohô kûúki niîwî. ²⁶Marî ipipíre ni'kâro pûriká, niî pe'tiropi se'sâa wa'â'. No'ó ni'kâro âyuró wa'aká, niî pe'tiropi âyuró ti'ó yā'a'.

²⁷Tohô niîgi, a'tîro niîgi weé'. Marî Cristore êho peórâ kîi yaá ipi weeró noho niî'. Marî níki kîi yaá ipikâharâ niî'. ²⁸Ô'âkî hi marî ipikâhâsere dika waáki niîwî. Kîî tohô weé'karo noho Jesu Cristore êho peóri kurakâharâre a'mêri wee tamuátehere kûúki niîwî. Neé waro Jesu Cristo bese kûú'kâre niî pe'tirâ bu'ipi bese kûúki niîwî. Naâ be'rokâharâ Ô'âkî hi weré duti'kere weré turíarâre kûúki niîwî. Naâ be'rore Ô'âkî hi yee kitire bu'eráre kûúki niîwî. Be'ró âyusé, mehêkâ bahusére weé i'yorâre kûúki niîwî. Naâ be'rore do'âtirâre yi'riórâre, wee tamúrâre, tohô niiká dutirâre kûúki niîwî. Niî pe'tirâ be'ro apêye naâ uúkú masitimi'kere uúkûrâre kûúki niîwî. ²⁹Marî niî pe'tirâre meharóta wee dutígi kûútki niîwî. Marî niî pe'tirâ Jesu Cristo bese kûú'kârâ níí wee'. Niî pe'tirâ Ô'âkî hi yeere weré turíarâ níí wee'. Niî pe'tirâ Ô'âkî hi yee kitire bu'erá níí wee'. Niî pe'tirâ âyusé mehêkâ bahusére weé i'yo masi wee'. ³⁰Niî pe'tirâ do'âtirâre yi'rió masi wee'. Niî pe'tirâ apêye uúkûsere uúkú wee'. Niî pe'tirâ naâ tohô uúkûkâ ti'ó masitimírâ, weré turia masi wee'. ³¹Misâre Espírito Santo kîî wee masísere o'oká maa, âyú yi'riasere besé yi'ri ni'kaya. Yi'î misâre até niî pe'tise nemoró âyú yi'ri ni'kasere werégiti.

Ma'isé apêye noho yi'rióro äyú yi'ri ni'ka' niisé nií'

13 Marí ape masá yee uúküsere masítimirá, uúkú masi boosa'. Tohó wee masímirá âpêräre ma'itírá, to'âti ou kome pîhíre no'ó iaró paâ ma'arâ weeró noho nií boosa'. ²Apêyere Ô'âkî hi maríre werê'kere äyuró werê turia masi boosa'. Tohó weemírá âpêräre ma'itírá, ti'o masítirá weeró noho nií boosa'. Tohó niiká nií pe'tise masá masíya marí'kere masí boosa'. No'ó nií pe'tisere masí pe'okâ' boosa'. Tohó masímíra âpêräre ma'itírá, ti'o masítirá weeró noho nií boosa'. Marí êho peó yi'ri ni'karâ pûrikâ, irígíre apêropi wa'â duti masi boosa'. Tohó weeté basiómikâ a'mêri ma'isé moórâ, mehô waro uúkú ma'akâ' boosa'. ³Marí kiosé nií pe'tisere pahasé kioräre o'ó boosa'. Marí naäre ma'itímírá o'órâ, tohó o'ó ma'akârâ weesa'. Marí Ô'âkî hi yeere weeká, kîî re êho peótírá maríre î hâ duti boosama. Kîi yeere weemírá âpêräre ma'itírá, Ô'âkî hi maríre "Äyuró weewí", niítisami.

⁴Marí âpêräre ma'írá, a'tíro weé'. Äpêrá maríre mehêká weeká, naâ weesére ni'ká'. Nií pe'tiräre äyuró weé'. Äpêräre ió wee'. Misâ âpêräre ma'írá, a'tíro nií wee': "Misâ nemoró äyú yi'ri ni'karâ nií'", nií wee'. "Äpêrá yi'rióro äyuró weé yi'ri ni'karâ nií'", nií wee'. ⁵Äpêräre êho peóse me'ra uúkú!. Mari yeé se'sarore wákú wee'. Uâ miya wee'. Äpêrá maríre mehêká weeká, yoaká uâ nu'ku wee'. ⁶Äpêrá yâ'áro weeká î'yârâ, e'katí wee'. Naâ äyuró weeká pe'e, e'katí tamu!. ⁷Äpêrá naâ yâ'áro weesére neê kâ'ró werê turia wee'. Naâ yâ'áro weemíkâ naäre äyuró wákú!. "Be'ropí äyuró weerásama", nií wákú!. Nií pe'tise âpêrá maríre yâ'áro weeká, wákú tutua!.

⁸Ma'isé pe'tisomé. Nií nu'kukâ'rosa'. Apêye Ô'âkî hi maríre wee masise o'osé pûrikâ pe'ti dihârosa'. Be'ropí Ô'âkî hi kîi yeere werê turia masise o'osé kê'ra pe'ti dihârosa'. Nií pe'tise kîi yeere masí pe'okâ'râsa'. Apêye uúkú masitimi'kere Ô'âkî hi uúkú masise o'osé kê'ra pe'tirósa'. Äpêrá yi'rióro masise o'ô'ke kê'ra pe'tirósa'. Nií pe'tisere masírasa!. ⁹A'tíro nií!. Marí nií pe'tisere masí pe'o wee'. Ô'âkî hi yee kê'rare ni'karéta werê masí!. ¹⁰Be'ropí Jesu Cristo opâturi a'tiká, masí pe'okâ'râsa'. Marí masí pe'okâ maa, marí masími'ke mehô niisé toharósa'.

¹¹Marí wi'mará niírá, naâ wee wiáro noho weewí. Bikirá wa'árâ, wi'mará weesére du'úkâ'wi. ¹²Tohó weeró noho a'tóka tero marí äyuró masí wee!. Êoro meharópi marí î'yáro weeró noho nií!. Keoró bahú wee!. Be'ró bahú yoaropi Ô'âkî hire î'yârâsa'. Ni'kâroakäre marí kâ'roakâ masí!. Be'ró kîi maríre masíro nohota masí pe'okâ'râsa'. ¹³A'tóka terore êho peóse, e'katí yuuse, ma'isé nií!. A'té i'tiáro pe'tisomé. Ma'isé pe'e apêye nemoró äyú yi'ri ni'ka'.

Apêye uúküsere ti'otímírá uúkürâ, a'tíro weeró íá' niisé nií'

14 Äpêräre ma'isére wákú yi'ri ni'kaya. Tohó niiká Ô'âkî hi Espírito Santo me'ra o'osére iayá. Apêyere masítimírá uúkú masise Espírito Santo o'osé nií!. Ô'âkî hi yeere werê turia masise kê'ra kîi o'oséta nií!. Kîi o'osére werê turia masisere îâri peha yi'ri ni'kaya. ²No'ó apêye uúküsere masítimigi uúkúgi noho Ô'âkî hi di'akí re uúküsami. Masaré uúkütisami. Kîi uúküsere ti'otísama. Espírito Santo tutuaró me'ra masí no'oya marisére uúküsami. ³Ô'âkî hi yeere werê turíase pe'e masaré uúküse nií!. Teeré werêrá, marí âpêräre Ô'âkî hire nemoró êho peókâ weé!. Naâ e'katíká, wákú tutuakâ weé!. ⁴No'ó apêyere masítimigi uúkúgi noho kîi

se'saro Ô'âkî hire nemoró êho peó wã'kagi weesamí. Ô'âkî hi yee kitire werê turiagi pe'e âpêrã Jesu Cristore êho peorã nerê wiari kurakâharãre nemoró êho peókã wee nemósami. ⁵ Misã niî pe'tirãre apêye uúküsere masítimirá, niî pe'tirã uúkũ masakã iamí! Teé yî'rióro Ô'âkî hi yeere werê turia masise pe'ere ia sãã yî'ri ni'kami! Werê turia masigi pe'e âpi âpêrã yeere masítimigi uúkũgi nemoró wapatími. Ni'kí apêyere masítimigi, uúküsami. Be'ró kîí uúkũ'kere "A'tíro niî sî'ríro weeápi", niî werê turiakã, âyú niísa! Tohó werêgi, niî pe'tirã Jesu Cristore êho peóri kurakâharãre nemoró êho peókã weesamí. ⁶ A'tíro nií! Yî'í misã tîropi wa'âgi, apêye uúküsere uúkũgi, wee tamúti boosa! Ô'âkî hi yî'í re masisé o'osére bu'êgi pûrikã, wee tamú boosa! Misãre Ô'âkî hi werê duti'kere werê turiagi kê'ra, wee tamú boosa! Tohó niikã misãre apêyere bu'ê nemogi, wee tamú boosa!

⁷ Bisisé katisé moosékãhasere werêgiti. Wêôwi no'ó iaró putí ma'akã, yê'e nohó basasé niísari, niíta basió wee! Biã pítero no'ó iaró biã pítekã, yê'e nohó basasé niísari, niíta basió wee! ⁸ Surãra a'mê wêherã wa'ãre, naã putipihíre keoró putitíkã, naa yeére apo yuútisama. ⁹ Marí kê'ra tohóta niísa! Marí keoró uúkütikã, de'ró niíro weesarí, niíta basió wee! Mehó waro uúkũ ma'akã' boosa! ¹⁰ "A'ti nukúkãpire pehêteakã uúküse nií", niíta basió wee! Niî pe'tise teé uúküse niki ti'otã basió! ¹¹ Yî'í âpêrã uúküsere ti'otígi, apé sia'kî hi weeró noho nií! Yî'í âpiré uúkükã, kîí kê'ra ti'otígi, apé sia'kî hi weeró noho niísami. ¹² Tohóta nií' misã kê'rare. Misã Espírito Santo tutuaró me'ra wee masisé o'osére iá! Teeré iarã, a'teré iãri peha yî'ri ni'kaya. Jesu Cristore êho peóri kurakâharãre nemoró âyuró êho peókã wee masise pe'ere iãri peha yî'ri ni'kaya.

¹³ Tohó weerã no'ó apêyere masítimigi uúkũgi noho teé uúküsere werê turia masiakihí Ô'âkî hire sêriãto. ¹⁴ Marí apêye uúküsere ti'otímirá Ô'âkî hire sêrírã, Espírito Santo wee tamúse me'ra sêrí! Tohó weemíã, "A'tíro niíãrã weé", nií masitisa! Tohó weerã âpêrãre wee tamúti boosa! ¹⁵ Marí Ô'âkî hire sêrírã, a'té piãrore weeró iá! Apêyere masítimirá uúküse Espírito Santo o'osé me'ra Ô'âkî hire sêríró iá! Tohó niikã marí wãkusé me'ra kîí re sêríró iá! Apêye kê'rare Ô'âkî hire basã peorã, meharóta piãro me'ra basã peoro iá! taha. Apêyere masítimirá uúküse me'ra, tohó niikã marí uúküse iseri me'ra basaró iá! ¹⁶ Apêyere masítimirá uúküse me'ra di'akí mi'í Ô'âkî hire "Áyú" niikã, âpi mi'í uúküsere ti'otí boosami. Ti'otígi, "Tohóta nií", nií tamu masitisami. ¹⁷ Mi'í Ô'âkî hire "Áyú" niikã, âyú nií! Kîí pe'ere Ô'âkî hire nemoró êho peókã weetisa! ¹⁸ Apêyere masítimigi uúküsere yî'íta misã niî pe'tirã nemoró uúkũ yî'ri ni'ka! Tohó weégi Ô'âkî hire "Áyú" nií! ¹⁹ Tohó niímigi, Jesu Cristore êho peorã nerê wiaropi misã ti'otísere uúkükã, yî'í uúküse wapa marísa! Yoakã apêye uúküse me'ra uúkümigi, mehó waro uúkũ boosa! Misã ti'otí boosa! Kã'roákã niímikã, masã ti'otã basióse me'ra uúkükã pe'ere, teetã misãre âyú nií!

²⁰ Akawerãrã, Jesu Cristore êho peorãre misãre werêgiti. Wi'marã ti'ó masítima. Naã weeró noho wãkütikã'ya. Bikírã weeró noho wãkusétiya. Wi'marã yã'ãro weesétitirã weeró noho wãkúya. ²¹ Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripí a'tíro ohã no'okaro niíwi: "Marí wiôgi Ô'âkî hi a'tíro niíki niíwi: 'Êho peótise bu'iri yî'í a'tí di'takãharãre apêye uúküse me'ra uúkũgiti. Tohó weemíkã, teé me'ra kê'rare êho peosome', niíki niíwi.'" ²² Tohó weégi Ô'âkî hi masaré apêye uúküse me'ra werêgi, masã êho peótisere, kîí re yî'rí

ni'kasere i'ayosamí. Ápêrã kîîre êho peórã pe'ere kîi yeé kiti wererã me'ra yi'îre êho peórã niîma niisere i'ayosamí.

²³ Misã niî pe'tirã nerê wiaropi apêye uúkûsere ti'o masítimirá uúkûkã, Jesu Cristore êho peótirã sãháa boosama. Naã sãha ehárã, misã uúkûsere masítirã, “Maatihírã weemá”, niî boosama. ²⁴ Misã niî pe'tirã Ô'ákî hi werê'kere werê turiakã pe'e maa, a'tîro wee boosama. Jesu Cristore êho peótigi misã weesére i'ÿagi, “Yi'î yã'agí niísa”, niî ti'ó yã'a boosami. ²⁵ Kîî yã'áro weê'kere wákû ehagisami. Tohô weégi Ô'ákî hire êho peógi ehã ke'agisami. “Ô'ákî hi diakî híta naã me'ra niîmi”, niigisami.

Misã weesére wio pesáse me'ra weeyá niisê niî'

²⁶ Akawerérã, misã weesétise a'tîro niî'. Misã nerêrã, apêrã Ô'ákî hire basã peosama. Ápêrã Ô'ákî hi yeekãhasere bu'êsama. Ápêrã Ô'ákî hi masikã weê'kere werê turiasama. Ápêrã, apêye uúkûsere ti'otímira, uúkûsama. Naã uúkûsere apêrã ou naã basi werê turiasama. Teé me'ra niî pe'tirã Jesu Cristore êho peóri kurakãharãre a'mêri Ô'ákî hire êho peó nemokã weeyá. ²⁷ Apêye uúkûsere ti'otímira uúkûrã piárã ou i'tiárãta uúkûato. Ni'kí uúkû mi'ta, be'ró apí uúkûato. Naã uúkûsere apí werê turiato. ²⁸ Misã nerê wiaropi werê turiagi marikã, uúkûti yi'riokã'ato. Naã se'saro wákusépi Ô'ákî hire uúkûato. ²⁹ Ô'ákî hi werê dutisere werê turiarã kê'ra piárã ou i'tiárãta wereáto. Ápêrã naã weresére beseáto. “Diakî híta niíti?” niíato. ³⁰ Ni'kí uúkûri kura Ô'ákî hi apí toopí duhigire werê dutikã, uúkû mi'ta'ki di'ta mariáto. ³¹ Misã niî pe'tirã Ô'ákî hi werê duti'kere werê turia masi'. Tohô weérã ni'kí werê mi'ta, apí, apí werê turia wãkaya. Tohô weekã, niî pe'tirã masírãsama. Niî pe'tirã wákû tutuarãsama. ³² Misã Ô'ákî hi werê dutisere werê turiarã, no'ó iaró uúkû ma'atikã'ya. Wákû yuu, “A'tetã masaré werekã, áyú ti'sa!”, niî werêya. Ápêrã uúkûri kurare uúkûtikã'ya. ³³ Ô'ákî hi keoró weekã iamí. No'ó iaró weesére iatími.

Niî pe'tirã Jesu Cristore êho peórã nerêrã, a'tîro wee wiáma. ³⁴ Misã nererí kurare numiã uúkûti yi'riokã'ato. Naãre uúkû dutitikã'ya. Uúkûro noho o'drã, Ô'ákî hi yee kiti ohãka pûripi duti'karo nohota áyuró yi'tiáto. ³⁵ Naã ti'otí'kere masí si'rírã, wi'lipí naã marapí simiare sêri yã'ato.

Numiã Jesu Cristore êho peórã nerê wiaropi uúkûkã, ti'sã wee'.

³⁶ Misãre masiró iá!. Ô'ákî hi yee kiti misã me'ra ni'katfkaró niíwi. Misã se'saro teeré êho peórã nií wee!. ³⁷ No'ó “Yi'î Ô'ákî hi yeere werê turia masi', Espírito Santo wákusé o'osé me'ra uúkû!” niigí noho yi'î ohasére “Marí wiógi dutisé nií!”, niigisami. ³⁸ Yi'î ohã'kere êho peótigire misã kê'ra kîîre êho peótikã'ya.

³⁹ Akawerérã, Ô'ákî hi yeere werê turia masisere iayã. Ápêrãre apêye uúkûsere ti'otímira naã uúkûkã, ka'mú ta'atikã'ya. ⁴⁰ Niî pe'tise misã weesére no'ó iaró weé ma'atikã'ya. Wio pesáse me'ra weeyá.

Jesu Cristo masá'ke niî'

15 Akawerérã, yi'î misãre too dipóropi bu'ê'ke Jesu Cristo masaré yi'rióse kitire ni'kãroakã wákukã iá!. Misã teeré ti'órã, êho peówi. A'tóka tero kê'rare êho peó nu'ku!. ² Ô'ákî hi teé áyusé kiti me'ra misãre êho peó nu'kukã weégi weemí. Misãre tee kití yi'î werê'kere êho peó nu'kukã, yi'riógisami. Keoró misã êho peókã, tohô weegísami. Misã keoró êho peótirã, yi'rió no'osome.

³Yi'fere bu'ê'kere misäre werê turiawi. Teé apêye yi'rióro nií yi'ri ni'kase a'tíro niíwi. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi ohâ'karo nohota Cristo marí yâ'âro weé'kere kô'â sí'rigi, wêrí basaki niíwi. ⁴Kîí wêrika be'ro kîíre yaákârâ niíwâ. Be'ró Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi ohâ'karo nohota i'tiá nimi be'ro Ô'âkî hi kîíre masóki niíwî. ⁵Tohó weéka be'ro kîí Pedroe, âpêrá kîí bese kúú'kârâre bahuáki niíwî. ⁶Be'ró ni'kâti pâharâ quinhentos yi'rióro kîíre êho peórâre bahuáki niíwî. Pâharâ kîíre i'yâ'kârâ katisama yuhûpi. Âpêrá wêria tohakârâ niíwâ. ⁷Be'ró Tiagore bahuáki niíwî. Toó be'ro nií pe'tirá kîí bese kúú'kârâre bahuáki niíwî.

⁸Be'ró nií pe'tirá kîíre i'yâka be'ropi yi'fere bahuáwi. Naâ be'ro êho peó siru tuugi, wi'magi keoró bahuáti'ki weeró noho tí'ó yâ'a. ⁹Yi'f nií pe'tirá âpêrá Jesu Cristo bese kúú'kârâ dokapi nií'. Yi'fere neé kâ'rô “Jesu Cristo bese kúú'ki niími”, niítikâ'ro íá'. Yi'f Jesu Cristore êho peóri kurakâharâre yâ'âro weé'ke bu'iri, tohó nií'. ¹⁰Tohó niímigi, Ô'âkî hi yi'fere âyuró wee yuúká, Jesu Cristo bese kúú'ki nií'. Yi'fere mehó waro âyuró weégi weetími. Yi'f nií pe'tirá âpêrá yi'rióro da'rá'. Yi'f se'saro tohó weé wee'. Ô'âkî hi yi'fere âyuró weégi, yi'f me'ra nií nu'kumi. Yi'fere wee tamúmi. ¹¹Yi'f bu'esé, tohó niiká âpêrá kîí bese kúú'kârâ naâ bu'esé ni'kâro noho nií'. Jesu Cristo wêrí masá'ke kiti ísâ bu'esé nií'. A'teréta misâ êho peówi.

Wêrí'kârâ naâ masa miháatehe nií'

¹²Ísâ Cristo wêrí masá'ke kitire bu'êwi. Teeré bu'êmikâ, de'ró weérâ misâ ni'karêrá “Wêrí'kârâ masatíma”, niísari? ¹³“Wêrí'kârâ masatíma” niiká maa, Cristo kê'ra masatí boopí. ¹⁴Kîí masatíkâ maa, ísâ bu'esé wapa marí boopâ. Misâ êho peóse kê'ra wapa marí boopâ. ¹⁵Ô'âkî hi Cristore masóki niíwî niisé kitire werêwi. Misâ “Wêrí'kârâ masatíma” niiká, ísâ tee kitíre werêrá, nií soorâ wee boosa!. Diakí híta wêrí'kârâ masatíkâ maa, Ô'âkî hi Cristore masotí boopí. ¹⁶A'tíro nií'. Wêrí'kârâ masatíkâ maa, Cristo kê'ra masatí boopí. ¹⁷Kîíre masotíkâ, misâ êho peóse wapa marí boosa!. Too dipóro misâ yâ'âro weé'kere meharóta akobohó no'otirá nií boosa!. ¹⁸Jesu Cristore kîí pakí masotíkâ maa, kîíre êho peórâ wêrirâ, kîíre êho peótirá weeró noho pekâ me'epi wa'â boosama. ¹⁹“Wêrí'kârâ masasomé” niisé diakí hí niiká maa, marí “Masarásama” niírá, maríta âpêrá yi'rióro pahasé kiorâ waro nií boosa!. Mehó waro êho peó ma'a boosa!.

²⁰“Wêrí'kârâ masatíma” niisé diakí hí nií wee!. “Cristo masáki niíwi” niisé pe'e diakí hí nií!. Cristo âpêrá nií pe'tirá wêrí'kârâ diporo masá mi'taki niíwî. Marí kê'ra wêrí'kârâpi masarása!. ²¹A'tíro nií!. Neé warokí hipi Adão yâ'âro weé ni'ka'ke bu'iri marí nií pe'tirá wêrí diharása!. Be'ró Cristo âyuró weesé me'ra wêrí'kârâpi niímira, masa mihárasa! taha. ²²Marí nií pe'tirá Adão p'ra niisé bu'iri wêrí'rasa!. Cristo yarâ niírá pe'e marí kîíre êho peórâ, katí nu'kurása!. ²³Marí masará, keoró masarása!. Cristo masá mi'ta tohaki niíwî. Be'ró kîí opáturi a'tiká, marí kîí yarâ masarása!. ²⁴Tohó wa'aká, a'ti ímí koho pe'tiá wa'árosá!. Tiítare Cristo nií pe'tirá wiôrá tutuarâre, bahutíráre, baturâre kô'â pe'okí 'sami. Kîí tohó weé tu'a ehaka be'ro kîí pakiré kîí nií pe'tirá wiôgi niisére wiagísami. ²⁵Tohó wiaátoho diporo Ô'âkî hi Cristore i'yâ tu'tirâre dokâ ke'akâ weegísami. Tohó weégi Cristo nií pe'tirá bu'ipi tohagísami. ²⁶Cristore i'yâ tu'tirâre dokâ ke'akâ weéka be'ro wêrisé kê'ra marirósá!. ²⁷Ô'âkî hi kîí yeé kiti ohâka pûripi níro nohota nií pe'tisere, nií pe'tirâre Cristo dokapi

tohaká weéki niŵi. Tohô niŵo, “Ô'ákî hi Cristo dokapi niŵi”, niŵo meheta weé! Ô'ákî hita niŵ pe'tisere, niŵ pe'tirāre Cristo dokapi tohaká weéki niŵi. ²⁸ Ô'ákî hi tohô tohaká weéka be'ro Cristo Ô'ákî hi maki, kîî basi kîî paki doká tohagísami. Tohô weégi Ô'ákî hi niŵ pe'tise, niŵ pe'tirā wiôgi niŵisami.

²⁹ Apêyere âpêrā a'tiŵo weesamá. Wêrî'kārāre wamê yee basa dutisama. “Wêrî'kārā masatísama” niiká maa, tohô weetí boosama.

³⁰ Apêyere, îsâ bu'esé bu'iri niŵ pe'tise niŵiri âpêrā îsāre yā'āro weé sî'rima. Tohô wiosé wa'teropi niŵimírā, wêrî'kārā masaátehere wākūrā, bu'ê nu'ku'. ³¹ Diakî hita yî'î misâ marî wiôgi Jesu Cristore êho peóse bu'iri e'katí'. A'té kē'ra diakî hita niŵ! Niŵ pe'tise niŵiri “Masá yî'îre wêherásama”, niŵ ti'ó yā'a. ³² Yî'î Jesu Cristo yee kitire weresé bu'iri Éfesokāharā yî'îre wa'îkîrā yaíwa weeró noho yā'āro weewá. “Wêrî'kārā masasomé” niiká, mehô waro naâ weesére pi'etí boopā. “Wêrî'kārā masasomé” niisê diakî hí niiká maa, marî kē'ra âpêrā uúkū wiaro noho uúkū boosa! A'tiŵo niŵ boosa! “Te'á ba'ārā, te'á sî'rirā. Maatā wêrî diharāsa! Marî wêriátotoho diporo tohô weé we'orā”, niŵ boosa!

³³ Âpêrā misāre mehêkā êho peó dutikā, êho peótikā'ya. Masá uúkū wiase a'tiŵo niŵ! “Yā'arā me'ra ba'pâtikā, âyuró weesé dohósa!” ³⁴ Tohô weérā ti'ó masíya. Misâ too dipóro niŵ'karo noho wio pesāse me'ra keoró weeyá taha. Yā'āro weetikā'ya. Ni'karérā Ô'ákî hire masí weé! Misāre bopôya dutigi tohô niŵ!

Wêrî'kārā masa miháatehere werê nemose niŵ

³⁵ Apé tero ni'kî “Wêrî'kārā masatíma” niisére êho peógi, a'tiŵo sêri yā'a boosami: “Wêrî'kārā de'ró weé masa boósari? Naâ masārā, de'ró bahurí ipi kiorásari?” ³⁶ Kîî tohô sêri yā'a ma'akā' boosami. Marî otesé bahuri oteká, tee peéri pi'riátotoho diporo boâ dihasa! ³⁷ Marî otêrā pi'ri mihá'kipi mehereta otê! Tee peéri pe'ere trigo ou no'ó otesé niisére pi'ri dutirā otê! ³⁸ Be'ró Ô'ákî hi kîî íá'karo noho pi'riká weesamí. No'ó de'ró bahusé dika niŵ'ke tee nohóta taha pi'riká weesamí. ³⁹ Niŵ pe'tirā katisére kiorá ni'kâro noho bahurá niŵtima. Masa yeé ipi wa'îkîrā yaa ipi weeró noho bahú weé! Mirikî hiá yaa ipi kē'ra mehêkā bahú! Wa'î kē'ra mehêkā ipitíma. ⁴⁰ A'té dika watíro weeró noho i'mîsekāharā kē'ra mehêkā ipitíma. A'tí di'takāharā mehêkā ipitíma. I'mîsepi niirā âyú butia'ri ipi kiomá. A'ti nukúkāpi niirā kē'ra tohóta kiomá. I'mîsekāharā, a'ti nukúkākāharā weeró noho niŵtima. ⁴¹ Muhîpū imî kohokî hi yamîkî hi weeró noho, tohô niiká yôkoá weeró noho bo'rê yuutimi. Yôkoá kē'ra ni'kâro noho bo'rê yuutisama. ⁴² Á'rā niŵ pe'tirā weeró noho wêrî'kārā masaká, wa'ārosa! Wêrî'kārāre yaaká, naâ ipí boārosa! Be'ró ape ipí pe'titiátíhi ipi masó no'orosa! Masóka be'ro opáturi wêrî nemosome. ⁴³ Marî mehô niirí ipire yaá! Masarópia taha ape ipí âyú butia'ri ipi niírosa! Marî tutuâtiri ipire yaá kō'a! Masáka be'ropire ape ipí tutuarí ipi niírosa! ⁴⁴ Marî a'ti ipire yaá kō'a! Masáka be'ro i'mîsekāha ipi pe'titiátíhi ipi niírosa! Tohô weérā masí no'ó! Marî a'ti ipire kiórā, ape ipí pe'titiátíhi ipire kiorásá!

⁴⁵ Ô'ákî hi yee kiti ohāka pūripi a'tiŵo ohā no'ó: “Ô'ákî hi kîî weé mi'ta'ki Adāore katisére o'ókî niŵi.” Kîî be'rokî hi Jesu Cristo pe'le katisé pe'titísere o'ogí niŵi. ⁴⁶ A'ti ipí káhase katisé marî kió mi'tase niŵ! Apêye katisé be'rokāhase niŵ! Teé i'mîsekāha ipikāhase pe'titiátíhe niŵ! ⁴⁷ A'ti nukúkāpire masí niŵ mi'ta'ki di'tā me'ra yeé no'ókî niŵi. Kîî be'rokî hi

Cristo i'mîsekî hi niîmi. ⁴⁸A'tí di'takâharã neê warokî hi di'tã me'ra weê no'o'ki weeró noho ipitîma. Jesu Cristore êho peorã pe'e i'mîsepi wa'aáhã i'mîsekî hi weeró noho ipitîma. ⁴⁹Adão di'tã me'ra yeê no'o'ki niîwî. Marî kîî weeró noho ipitî! Meharóta be'ropî i'mîsekî hi Cristo weeró noho ipitîrãsa!.

⁵⁰Akawerérã, a'tîro niî!. Marîre a'ti ipî me'ra i'mîsepi wa'ãta basió wee!. Boã dihaatihi ipî niî!. Tii ipî niî nu'ku masitisa!. ⁵¹⁻⁵²Apêye kê'ra too dipóro masî no'oya marî'kere werêgiti. Niî pe'tirã wêrisome. Jesu Cristo a'tirî kura Ô'âkî hire werê ko'tegi i'mîsekî hi Ô'âkî hi yaro coronetare putigísami. Tohô wa'aká, imî yaro me'ra kapêrire bi'ã keheo' pãã keheo'ro weeró noho marî niî pe'tirã Jesu Cristore êho peorã ape ipî dika yuúrãsa!. Wêrî'kãrã ape ipî pe'titiãtihi ipî me'ra masarãsama. Katirã kê'ra meharóta dika yuúrãsama. ⁵³Mari yaá ipi boã wiari ipi pe'titiãtihi ipi wa'ãrosa!. Dika yuú, katî nu'kukã'rosa!. ⁵⁴⁻⁵⁵Marî pe'titiãtihi ipi dika yuúkã, Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripî niiró nohota wa'ãrosa!. A'tîro niî ohã no'o!: "Marî wêrisere dokã ke'akã weê toha!. Neê opâturi wêrî nemosome maha. Wêrirã pi'etísome." ⁵⁶Marî yã'ãro weesé bu'iri wêrî!. Teé marî yã'ãro weesere Ô'âkî hi Moisére dutisé kûu'ke me'ra masî no'o!. Yã'ãro weérã, marî pekã me'epi wa'ã boopã. ⁵⁷Teeré ka'mú ta'agi, Ô'âkî hi pe'e a'tîro weéki niîwî. Marî wiôgi Jesu Cristo me'ra pekã me'epi wa'ã boo'kãrãre yî'rióki niîwî. Tohô weérã Ô'âkî hire "Áyú!" niîrã.

⁵⁸Akawerérã, a'teré wãkûrã, êho peó nu'kukã'ya. Marî wiôgi yeere siãpe me'ra nemoró wee nemóya. Misã masî!. Kîi yeere weérã, tohô wee ma'akã'rã meheta weé!. Wapatî!.

Corintokãharã Jerusalépi niîrãre niyéru o'ôrãtirã sêri neéose niî'

16 Misã Jesu Cristore êho peorãre niyéru sêri neéose maa yî'f Galáciakãharãre dutî'karo nohota weeyã. A'tîro niîwî: ²"Soorî nimire niî mi'tari nîmi semanari niki misã wapã ta'aro ehã tu'aro apé sia'pi niiróya." Misã tohô wee yuúrã, yî'f etarî kurapi o'ô sî'rîrã da'rã ma'a kúyasome. ³Yî'f misã tiropî etãgi, misã beserãre Jerusalépi o'ôo'giti. Naãre o'ôo'gi, yî'f ohãka pûripire "Á'rã niîma Corintokãharã besé'kãrã", niî ohãgiti. Naã me'ra tii pûrîre, tohô niikã niyérure Jerusalé kãharã Jesu Cristore êho peorãre o'ôo'giti. ⁴"Yî'f re wa'aró iá!" niikã maa, naã yî'f me'ra wa'ãrãsama.

Paulo Corintopî kîî wa'aátehere apo yuúse niî'

⁵Yî'f toopî wa'ãgi, Macedônia di'tapi yî'riãgisa!. Toó yî'riãa, misã tiropî etãgisa!. ⁶Apé tero weégi misã me'ra yoakã niigisa!. Niî pe'tiropi pu'êki niigi, niî pe'okî 'sa!. Be'ró, misã apêro no'ó yî'f wa'ã sî'rîgi wa'aátehere wee tamú masirãsa!. ⁷Yî'f misãre tohô waro i'lyã yî'ri wã'ka sî'ritisa!. Marî wiôgi Jesu Cristo iakã, misã tiropire yoakã tohá sî'risa!. ⁸Pentecoste bosê nîmi niikã a'tó Éfesopi niî ni'ligiti yuhûpi. ⁹A'toré pehé da'rasé niî!. Pãharã marî wiôgi yee kitire ti'ó sî'rîma. Teeré ka'mú ta'a sî'rîrã kê'ra pãharã niîma.

¹⁰Timóteo misã tiropî etakã, kîî re wee tamúya. Tohô weekã, kîî wãkû ke'tiropi mariró, bihá wetiropi mariró niigísami. Kîî yî'f weeró noho marî wiôgi yeere da'ramí. ¹¹Tohô weérã misã kîî re ayuró yê'êya. Kîî a'topî a'tiãtehere wee tamúya. Tohô weekã, kîî e'katíse me'ra yî'f tiropî a'tigísami. Yî'f ãpêrã Jesu Cristore êho peorã me'ra kîî re yuú kuegi weé!.

¹² Apolo maa yi'í ipíti waro misâ tiropi i'yâgi wa'â dutimiwi. Kîîre marí akawerérâ me'ra wa'â dutimiwi. Kîî ni'kâroakâre wa'â sî'ritimi. Kîîre wa'âta basiókâ, be'rô wa'âgisami.

Paulo Corintokâharâre âyu dutí tio'ke nií'

¹³ Misâ âyuró ti'o masíya. Êho peó du'utikâ'ya. Neê uiró mariró niíya. Tohô niírâ, Ô'âkî hi tutuasé me'ra niíya. ¹⁴ Âpêrâre ma'í nu'kukâ'ya.

¹⁵ Ni'kâroakâre, akawerérâ, a'teré misâre weré sî'risa'. Estéfana yaá wi'ikâharâta niíwâ Acaiapire âpêrâ diporo Jesu Cristore êho peó mi'ta'kârâ. Naâ Jesu Cristore êho peórâre ipíti waro wee tamúma.

¹⁶ Naâ weeró noho weesétirâ nohore naâ dutisére yi'tiyá. Tohô niiká nií pe'tirâ Cristo yeere da'rará naâ dutisére weeyá. ¹⁷ Misâ me'rakâharâ Estéfana, Fortunato, Acaico a'topí ehaká, pûuro e'katíwi. Naâ misâ yi'íre wee tamú boo'kere weemá. ¹⁸ Yi'íre âyuró ehêri pō'ratikâ weewá. Misâ kê'rare tohōta weerásama. Tohô weerâre “Âyuró weerâ weemá”, niiró iá'.

¹⁹ Ásia di'takâharâ Jesu Cristore êho peóri kurakâharâ misâre âyu dutíma. Áquila, Priscila, naa yaá wi'ipi nerê wiarâ kê'ra Jesu Cristore êho peórâ nií tîharâ, pûuro âyu dutí o'oma. ²⁰ Nií pe'tirâ Jesu Cristore êho peórâ misâre âyu dutíma. Misâ ma'isé me'ra a'mêri pōo tēriya.

²¹ A'té nií tiōse daaripire misâre âyu dutígi yi'í basita ohâ'.

²² No'ó marí wiôgi Jesu Cristore ma'itígire yâ'âro wa'aáto. “Ísâ wiôgi, keêro a'tí bakeo'ya.”

²³ Jesu Cristo marí wiôgi misâre âyuró weeáto. ²⁴ Marí nií pe'tirâ Jesu Cristo yarâ nií'. Tohô weégi misâre ipíti ma'í'. Tohōta wa'aáto.

Toô kâ'rota ohâ'.

Paulo

Paulo Corintokāharāre ape pūrī ohâ nemoka pūri niî'

A'ti pūrī a'tiro weéro ohâ no'opâ niisé niî'

Paulo niî mi'tari pūri Corintokāharāre ohâka be'ro Éfesopita tohákâ'ki niîwī yuhûpi. Toopí niîgi, Corintopire yâ'âro wa'â'ke kitire mii ehákārā niîwā. Teeré ti'ógi, Paulo naâ tiropi maata wa'â si'riki niîwī. Tohō wa'â si'rimigi, wa'âtiki niîwī. Macedônia di'ta pe'le wa'âki niîwī. Tohō weégi a'ti pūrīre Macedônia di'tapi niîgi, ohâki niîwī. Tito wamêtigi a'ti pūrīre miáaki niîwī. Tohō niiká âpêrā kîîre ba'pâti wâ'kakārā niîwā.

Paulo naāre a'teré ohâki niîwī. Jesu Cristo yee kitire weré kusiagi kîî yâ'âro yi'risére ohâki niîwī. Tohō niiká pahasé kiorāre niyéru sêri basásere ohâki niîwī. Apêye, kîî bu'esére i'yâ tu'tirā yeekāhasere ohâki niîwī.

Paulo Corintokāharāre ohâ'ke niî'

1 Yiî Paulo, Timóteo me'ra misāre āyu dutí'. Ô'âkî hi iaró nohota Jesu Cristo yi'îre kîi yeé kitire weré dutigi kûûki niîwī. Yi'î a'ti pūrīre misāre Ô'âkî hi yarā Corintopi niirāre ohâ'. Tohō niiká niî pe'tirā Ô'âkî hi yarā Acaia di'tapi niirāre ohâ'.

²Misāre Ô'âkî hi marí paki, tohō niiká Jesu Cristo marí wiôgi āyuro weeáto. Tohō niiká misāre āyuro ehêri pō'ratikā weeáto.

Paulo kîî pi'etise kiti niî'

³Ô'âkî hi marí wiôgi Jesu Cristo pakire “Āyú” niîrā. Kîîta maríre pahā yâ'ami. Maríre wākū tutuakā weé nu'kumi. ⁴Pi'etisetiri niki Ô'âkî hi maríre wākū tutuakā weemí. Tohō weérā marí kê'ra pi'etírāre wākū tutuakā wee masí'. Maríre Ô'âkî hi wākū tutuakā weé'karo nohota naāre wee masí'. ⁵Jesu Cristo yeere werêrā, pi'etí no'o'. Cristo pūtro pi'etí'kere pi'etí tamu'. Kîî me'rata, kîî wee tamúse me'ra nemoró wākū tutua'. ⁶Īsā pi'etírā, misāre wākū tutuakā iárā, misā yi'ri wetíká iárā, tohō pi'etí'. Ô'âkî hi ĩsāre wākū tutuasere o'ômi. Tohō weérā ĩsā kê'ra misāre wākū tutuakā weé'. ĩsā pi'etíro noho pi'etírāsa'. Tohō wa'aká, Ô'âkî hi misāre wākū tutuakā weegísami. ⁷Īsā weeró noho pi'etíká, Ô'âkî hi misāre wākū tutuakā weegísami. Tohō weérā ĩsā misā āyuro weeátehere masí yuu toha'.

⁸Akawerérā, ĩsāre Āsiapi wa'â'kere masakā iása'. Īsā toopíre ipítí waro pi'etíwi. A'tiro wākūmiwi: “Neê pōo tēósome. Wêrîrāsa'”, nífimiwi. ⁹“Īsāre

wêhé kô'arásama", ní wākúmiwi. Īsâ neê tutuâtiwi. Tohó wa'â'ke âyú níwi. Teé me'ra a'tíro wākúwi. "Īsâ basi neê wee tamú masitisa! Ô'âkî hi ní'kitá ĩsâre wee tamú masimi", ní wākúwi. Kííta wérí'kârâpire masogí ními. ¹⁰ "Ô'âkî hi ĩsâre naâ wêhe boó'kârâre yí'riówi. Ní'kâroakâre yí'rió nu'kukâ'mi. Be'ropí kē'rare ĩsâre yí'rió nu'kukî 'sami", ní êho peó'. ¹¹ Ô'âkî hire misâ ĩsâre sêri basá nu'kukâ, tohó weegísami. Pâhará ĩsâre sêri basákâ, Ô'âkî hi âyuró ĩsâre wee tamúgisami. Kîî tohó weeká í'yârâ, pâhará Ô'âkî hire "Áyú" níîrâsama.

Paulo Corintopi wa'â sî'rimi'ke níi'

¹² Apêyere ĩsâ pũuro e'katí'. Īsâ a'ti nukúkâpire wee soóro maríró âyuró weesétiwi. Misâ wa'teropi kē'rare tohóta weewí. Tohó weerâ ĩsâ bu'fri marírâ âyuró tí'ó yâ'a. Īsâ basi ĩsâ masisé me'ra weetiwi. Ô'âkî hi wee tamúse me'ra weewí. ¹³ Misâre ohârâ, tí'otá basióse di'akî're ohâ!. Misâre teeré âyuró masiká íá!. ¹⁴ Kâ'ró masí toha!, masírá pe'e. Misâ âyuró masí pe'orâ, marí wiógi Jesu opâturi a'tikâ, "Īsâre diakî híta níîpâ", níîrâsa!. Īsâ misâre "Áyuró weesétima" níîro nohota misâ kē'ra ĩsâre âyuró wākúrâsa!.

¹⁵⁻¹⁶ Tohó âyuró wa'ârosa! ní wākúgi, Macedóniapi wa'âgi, misâ tiropi í'yâ mi'tagi wa'â sî'rimiwi. "Be'ró í'yâ mahami tohatigiti taha", nímiwi. Piáti misâ tiropi í'yâgi wa'â sî'rimiwi. Misâ e'katíkâ íági tohó weé sî'rimiwi. Yí'í tohó weeká, Judéia di'tapi wa'aátehere wee tamúrâsama ní wākúgi, tohó weé sî'rimiwi. ¹⁷ Yí'í toopí wa'âtikâ í'yârâ, "Wio pesáro maríró weé ma'akâ'pî", níiti? "Kíî no'ó iaró weé ma'agi noho ními", níisari? "Wa'âgiti" ní'ki níimigi, a'títapi", níiti? "Na'fro dika yúú míhasami", ní wākúti? ¹⁸ Níí wee!. Ô'âkî hi ĩsâ weesére "Diakî híta níi'", níisami. Tohó weerâ ĩsâ neê ní'kâti no'ó iaró dika yúú, uúkú ma'a wee!. ¹⁹ Īsâ Jesu Cristo Ô'âkî hi maki uúkú'karo nohota uúkú!. Kíî neê ní'kâti "Weegíti, weesomé", níitiki níiwí. Níí pe'tise kíî "Weegíti" ní'karo nohota weemí. Īsâ í'tiârâ, Silvano, Timóteo, yí'í, kí i yeé kitire misâre bu'êwi. Níí pe'tise kíî uúkúse diakî hí níi'. ²⁰ A'tíro níi'. Ô'âkî hi too dipóropire masaré "Áyuró weegíti", níiki níiwí. Níí pe'tise kíî tohó ní'ke Jesu Cristo kíî a'tisé me'ra, kíî wérí'ke me'ra keoró wa'âwi. Tohó wa'aká í'yârâ, marí Ô'âkî hire "Tohóta níi'", ní e'katí peo!.

²¹ Ô'âkî híta maríre Cristore êho peó nu'kukâ weemí. Kííta maríre kí i yarâ wa'â dutigi beséki níiwí. ²² Maríre kí i yarâ wa'aká weéki níiwí. Kí i yarâ níi' níisere í'yó sî'rigi Espírito Santore o'ôo'ki níiwí. Espírito Santo marí me'ra níigi, kííta Ô'âkî hi maríre yí'rioátehere masiká weemí.

²³ Yí'í Corintopire wa'â sî'rimigi, wa'âtiwi. Ô'âkî hi yí'í tohó weé'kere masísami. Yí'í misâre tu'ti boosa! níigi, ma'ígi wa'âtiwi. ²⁴ Misâ êho peósere "A'tíro pe'e íá!", níigi meheta weé!. Misâ âyuró êho peó!. Misâre âyuró e'katíse me'ra níisétiato níigi tohó wee tamú sî'ri!.

2 Yí'í too dipóropire misâre bihá wetikâ weewí. Tohó weégi opâturi taha misâre bihá wetikâ weé sî'ritigi, wa'âtiwi. ² Yí'í misâre bihá wetikâ weeká, noá yí'íre e'katíkâ wee boósari? Misâ di'akî yí'íre tohó weé!. Misâ bihá wetikâ, basióti boosa!. ³ Tohó weégi yí'í misâre ohâwi. Yí'í toopí wa'aká, e'katíkâ weeró noho o'ôrâ, yí'íre bihá wetikâ wee boópâ. Yí'í a'tíro tí'ó yâ'a. Yí'í e'katíkâ, misâ kē'ra e'katí boopâ. ⁴ Yí'í ohâ mi'taka pũire ohâgi, pũuro wākú ke'ti, utíwi. Misâre bihá wetiato níigi meheta ohâwi. Yí'í misâre malí yí'ri!. Misâre teeré masí dutigi ohâwi.

Yā'áro weé'kire akobohó duti'ke nií'

⁵Ni'kí yā'áro weegí maríre bihá wetikā weéki niíwī. Yi'f di'akíre tohó weetiwī. Misá kē'ra meharóta weé no'okārā niíwī. Marí nií pe'tirā tohó weé no'okārā niíwī. Yi'f a'teré tohó uúkūgi, ipítí waro nií butia'gi meheta weé'. ⁶Misá pāharā yā'áro weegíre bu'iri da'rê toha'. ⁷Tohó weerā ni'kâroakā misá kîíre akobohóya. Kîíre wākū tutuakā weeyá. Tohó weetíkā, kîí bihá weti yi'ria boosami. ⁸Tohó weégi misâre kîíre ma'í dutí' taha. ⁹Yi'f misâre too dipóropire ohâwi. “Teé yi'f dutí'kere keoróta weemíti naa?” nií masí sî'rigi ohâwi. ¹⁰Misá no'ó yā'áro weegíre akobohókā, yi'f kē'ra kîíre akobohó'. Yi'f re yā'áro weetiwī. Misá pe'ere yā'áro weewí. Yi'f re yā'áro weetímikā, kîíre akobohó'. Misâre ma'ígi, tohó weé'. Jesu Cristo yi'f re “Kîíre diakí híta akobohómi”, nií í'yásami. ¹¹Marí kîíre akobohótikā, wátí kîíre yā'áro bihá weti yi'rikā wee boosami. Jesu Cristo yeere du'úkā' boosami. Marí wátí wee wíásere āyuró masí'.

Paulo Trôadepi wākū ke'ti'ke nií'

¹²Yi'f Trôade wamétiri makapi Cristo yee kitire bu'êgi ehâgi, a'tíro boka ehâwi. Jesu Cristo marí wiôgi pāharáre kîi yeé kitire tí'ó sî'rikā weéki niíwī. ¹³Tohó niímikā, yi'f Tito marí akawerégire bokatígi, pūúro wākū ke'tiwi. Tohó weégi naáre we'êriti, wa'á wa'áwi Macedônia di'tapi.

Jesu Cristo me'ra marí āyuró wee masí' niisé nií'

¹⁴Yi'f wākū ke'timigi, Ô'âkí hire “Áyú” nií'. Kîí maríre āyuró weé nu'kukā weemí. Marí Cristo yarā niikā, tohó weemí. Marí Cristo yee kiti weresé me'ra masaré kîíre masakā weemí. Kîíre masisé i'mî tihise weeró noho nií pe'tiropi se'sá'. ¹⁵Marí Jesu Cristo yee kitire werêrā, i'mî tihise weeró noho niísa'. A'tíro nií'. Masá Ô'âkí hire “Áyú” niikā, opé weeró noho bahusé me'ra buê morokā, ti'sásami. A'teré weeró noho marí kîi yeé kitire wereká í'yâgi, ti'sásami. Tee kití nií pe'tirā kîi yi'rió'kārāre se'sáa wa'a'. Tohó niikā kîi yi'rió no'oya marirā pekā me'epi wa'aáhā kē'ra teé uúkūserere tí'ó se'sa wa'âma. ¹⁶Yi'rió no'otirā Jesu Cristo yee kitire wererāre í'yārā, kîíre êho peótirā “Pekā me'epi wa'ârāsa” niirā weeró noho tí'ó yā'asama. Ô'âkí hi yi'rió no'okārā pe'e Jesu Cristo yee kitire wererāre í'yārā, kîíre êho peórā “Marí Jesu Cristo me'ra nií nu'kukā'rāsa”, nií wākūsama. Neê ni'kí kîi se'saro tee kitíre werê masitimi. Ô'âkí hi wee tamúro me'ra pe'e werê masimi. ¹⁷Pāharā a'tíro weemá. Ô'âkí hi yee kitire werêrā, wapá ta'ase di'akíre wākūma. Ísá naá weeró noho weé weé'. Ô'âkí hi o'ôokārā Cristore da'rā ko'terā nií'. Tohó weerā Ô'âkí hi í'yóropire kîi yeé kitire keoró werê'.

Ô'âkí hi “Masá wiôgi niígiti” nií yuu'ke nií'

3 Ísá “Ô'âkí hi yee kitire keoró werê'” niirā, ísá basi āyuró uúkūrā meheta weé'. Āpêrā tohó wee wíásama. Naá basi āyuró uúkūsama. Āpêrāre a'tíro niísama: “Ísâre papéra ohâ basaya”, niísama. “Á'rā āyuró weerā niíma”, nií apo basá dutisama. “Ísá tohó weeká, ‘Áyurá niíma’, nií í'yārāsama” niirā, tohó wee dutisama. Misá naá weesétiro noho íatí? Ísá misâre “Áyurá nií', tohó weerā ísâre papéra apo basáya”, niirā meheta weé'. ²Misá Jesu Cristore êho peó'. Tohó weesé me'ra ísá misâre keoró bu'ê'kere í'yó'. Tohó weerā āpêrā ohâ basaka pūrire íá weé'. Ísá misâre

tii pūrī weeró noho nīma, nī ēhēri pō'rati'. A'tīro nīi'. Nī pe'tirā misāre ī'yārā, masísama. “Naā naāre diakī hīta werēpā”, nīisama. ³Misāre Cristo masaré yī'riómi nīisere werēwi. Teeré ēho peókā, Cristo misāre āyuró weewī. Kīī misāre tohō weesere āpērā kē'rare masakā iamí. Teeré masí dutigi papéra pūripi ohakihí me'ra ohātiki nīwī. Tohō niikā too dipóropi Ô'ākī hi katī nu'kugi ītā pīhipi ohā'karo nohota weetikī nīwī. A'tīro pe'e weeki nīwī. Espírito Santo tutuaró me'ra misā wākusere dika yuúki nīwī. Teé me'ra Cristo misāre āyuró weesere ī'yomí.

⁴Īsā Ô'ākī hire ēho peorā, a'tīro nī masi'. Īsā weresere ti'ó ēho peó'kere “Diakī hīta nīi’”, nī masi'. Cristo wee tamúse me'ra Īsā tohō nī masi'. ⁵“Īsā se'saro Ô'ākī hi yeere werē masi’”, nīrā meheta weé'. Nī pe'tise Īsā weesere Ô'ākī hi wee tamúse me'ra pe'e weé'. ⁶Ô'ākī hīta “Masā me'ra apogīti” nī'kere Īsāre werekā weewī. Kīī nī'ke a'tīro nīi’: “Yīī naā wiōgi nīgiti. Naā pe'e yarā nīrāsama.” Ô'ākī hi tohō nī'ke Moisé dutisé ohā'kere yī'tisé weeró noho nīi' wee'. Espírito Santo masaré Ô'ākī hi iaró weekā wee masími. “Moisé dutisé ohā'kere yī'tirā ti’”, nī'kārā pe'ere neé basió wee'. Naā bu'īritirā pekā me'epi wa'á boopā. Espírito Santo pe'e marīre katī nu'kukā weemí. ⁷Ô'ākī hi Moisére dutī'kere ītā pīhipi ohā no'okaro nīwī. Teé dutisé marī yī'rī nī'kase bu'iri wēhē kō'a dutise weeró noho nīkaro nīwī. Ô'ākī hi teeré o'ōgi, ipīti asistése me'ra o'ōki nīwī. Tohō weéro Moisé teeré ohakā, kīī diāpoa asistékarō nīwī. Israel kurakāharā kīī asistékā ī'yā pōo tēo masitikārā nīwā. Siāpe me'ra kīī asistése pe'ti dihākaro nīwī. ⁸Teé dutisé asistése me'ra o'ō'ke nemoró Espírito Santo kīī marīre bu'esé pe'e tootā nemó'. ⁹A'tīro nīi'. Moisé dutisé marīre “Bu'iri da'rē no'orāsama” nī'ke āyú yī'riakaro nīwī. Tootā Ô'ākī hi marīre bu'iri moomā nīisē kiti pe'e nemoró āyú'. ¹⁰Jesu Cristo yeere marī ī'yā kasa nī'kokā maa, Moisé dutisé “Āyú yī'ria” naā nī'ke pe'e mehō nīisē tohākā'. ¹¹Moisé kīī dutisé asistése me'ra a'tī'ke pe'tiátehe nīkaro nīwī. Jesu Cristo yee kiti pe'e pe'titiátehe nīi'. Tohō weéro Moisé dutisé nemoró, āyú yī'ri nī'ka'.

¹²⁻¹³Īsā Jesu Cristo yee kiti pe'titiátehere e'katī yuu toha'. Tohō weérā diakī hīta werē'. Moisé kīī diāpoare asistése nīi' dohatisere pe'ti dihākā ī'yā dutitiki nīwī. Tohō weégi su'tīro kasero me'ra mo'āki nīwī. Īsā kīī weeró noho weé wee'. Tohō weérā Jesu Cristo yee kitiire uiró mariró bahú yoaropi werē'. ¹⁴Moisé Ô'ākī hi dutī'kere werekā, Israel kurakāharā ti'o masitikārā nīwā. A'tóka tero kē'rare meharóta nīma. Naā Ô'ākī hi yee kiti ohāka pūriire bu'ērā, ti'otíma. Cristore ēho peorā di'akī too dipóro ohā'kere ti'omā. ¹⁵Nī'kārōakāpi kē'rare Israel kurakāharā Moisé ohā'kere bu'ērā, ti'otíma yuhūpi. ¹⁶Marī wiōgire ēho peóka be'ro Ô'ākī hi yeekāhasere ti'ó no'o'. ¹⁷Jesu Cristo marī wiōgi Espírito Santo me'ra nī'kitā nīmi. Tohō weérā marī Espírito Santo me'ra nīrā, pekā me'epi wa'á boo'kārā yī'rió no'o'kārā nīi'. ¹⁸Marī Cristore ēho peorā nīi'. Tohō weérā marī wiōgi āyú yī'riagi nīmi nīisere masí'. Marī, marī katirī imī koho pōo tēoro kīī di'akīre wākú nu'ku'. Kīīre wākūrā, siāpe me'ra kīī weeró noho kīī āyuró weesere marī kē'ra wee nemó wā'ka'. Marī wiōgi Espírito Santo marīre tohō weemí.

4 Ô'ākī hi Īsāre āyuró weégi, Jesu Cristo yee kitiire werē dutiki nīwī. Tohō weérā wākú tutuatirā nīi' wee'. ²Bopōyaro weesere, tohō niikā masā ī'yātiropi weesere yabí nīi'. Ô'ākī hi werē dutī'kere nīi' soose me'ra weré wee'. Teeré dika yuúro mariró, keoró di'akī werē'. Ô'ākī hi ī'yóropire

tohô weé! Tohô weerá ĩsâ weresére “Diakĩ híta werêma”, nĩsama. ³No’ó Jesu Cristo yee kitire ti’otĩ êho peótirã noho bu’ĩri da’rê no’oahã nĩma. ⁴Naã êho peótise bu’ĩri a’ti imĩkohokãharã wiôgi wãtĩ naãre ti’o masĩtirã, kapêri i’lyãtirã weeró noho tohakã weesamĩ. Kĩĩ, Cristo nĩ pe’tirã bu’ipi ãyú butia’gi nĩmi niisére êho peó dutitigi tohô weesamĩ. Jesu Cristo masĩ weeró noho ipĩtigi nĩki nĩwĩ. Kĩĩ Ô’ãkĩ hi warota nĩmi. Tohô weégi masaré Ô’ãkĩ hire masikã weéki nĩwĩ. ⁵Īsã Jesu Cristo yee kitire werêrã, masã ĩsãre ãyuró wãkũ dutirã meheta werê! “Marĩ wiôgi Jesu Cristo nĩmi, kĩĩreta êho peóro iã!” nĩ dutirã pe’e werê! Īsã a’tĩro nĩ! “Jesu Cristo ĩsãre kĩi yeé kitire werê dutise bu’ĩri misãre da’rã ko’terã weeró noho nĩ!” ⁶A’tĩro nĩ! Ô’ãkĩ hi neê waropi a’ti nukúkã na’ĩ tĩ’aro nĩ’kere bo’rê yuukã weéki nĩwĩ. Kĩĩ teeré weé’karo noho kĩĩta taha mari yeé ehêri põ’raripi bo’rê yuukã weéki nĩwĩ. Kĩi yeére ti’o masĩtimi’kãrãre ti’o masikã weéki nĩwĩ. Tohô niikã marĩre Ô’ãkĩ hi tutuã yĩ’riagi nĩmi niisére masikã weéki nĩwĩ. Jesu Cristore masirã teeré masĩ no’o!

Marĩ ipĩ pe’ti dihãtihi ipĩ nĩ’ niisé nĩ’

⁷Mari yaã ipi di’tã me’ra yeé’ke paari weeró noho nĩ! Pe’tiãtihi ipi nĩ! Tohô ipitĩmirã, Ô’ãkĩ hi yee kiti ãyú butia’sẽ kitire kió! Tohô weéro masĩ no’o! Ô’ãkĩ hi kĩĩ tutuã yĩ’rise me’ra tee kitĩre masaré masikã weemĩ. Mari yeé tutuasé me’ra meheta weé! ⁸Apé tero pũuro pi’etĩ! Tohô pi’etĩmirã, ipĩti waro bihã weti wee! Īsã wãkũ ke’timĩrã, ipĩti waro “De’ró wa’ã butia’rosari baa?” nĩ wee! ⁹Masã ĩsãre yã’ãro weé si’rimikã, Ô’ãkĩ hi ĩsãre neê kõ’ã wã’katimi. Naã ĩsãre tuu kehé kũumĩrã, wêhetĩma. ¹⁰No’ó ĩsã wa’aró Jesuré wêhẽ’karo nohota ĩsã kẽ’rare wêhẽ si’rimima. Masã ĩsãre pi’etĩkã i’lyãrã, Jesu katĩ nu’kugi ĩsãre wee tamúsere masĩma. ¹¹Nĩ pe’tise nĩmiri ĩsã katiró põo tẽoro Jesu yeé kitire weresé bu’ĩri wẽrita wió nĩ! Tohô weerã ĩsã yaã ipi boã dihãtihi ipi me’ra Jesu Cristo kĩĩ niisétisere masaré i’yo! ¹²Īsã pe’e wiosé pi’to nĩmirã, misãre katĩ nu’ku dutirã Jesu Cristo yee kitire bu’ê nu’ku!

¹³Ô’ãkĩ hi yee kiti ohãka pũripi a’tĩro ohã no’okaro nĩwĩ: “Yĩĩ êho peówi. Tohô weégi Ô’ãkĩ hi yeekãhasere misãre uúkũwi.” Tohõta nĩ! ĩsã kẽ’rare. Ô’ãkĩ hire êho peórã, kĩi yeére uúkũ! ¹⁴Marĩ masĩ! Ô’ãkĩ hi, marĩ wiôgi Jesuré masó’karo nohota marĩ kẽ’rare masogĩsami. Marĩ kĩĩre êho peókã, tohô weegĩsami. Īsãre misã me’ra kĩĩ tiropi miãagĩsami. ¹⁵Īsã misãre ãyuró wa’ã dutirã nĩ pe’tisere pi’etĩ! Misã pãharãre siãpe me’ra Ô’ãkĩ hi ãyuró weekã iãrã, tohô weé! Be’ró pãharã a’teré i’lyãrã, Ô’ãkĩ hire “Ãyú!” nĩrãsama. Teé me’ra kĩĩre “Ãyú yĩ’riagi nĩmi” nĩrã, tohô weerãsama.

¹⁶Tohô weerã ĩsã pi’etĩmirã, wãkũ tutua nu’kukã! Mu’yumĩrã, siãpe me’ra nemoró wãkũ tutua nemo! ¹⁷A’tĩro nĩ! Marĩ a’ti nukúkãpi pi’etĩse maatã pe’tiãtehe nĩ! Marĩ Jesu Cristore êho peórã pi’etĩ’ke wapa nemoró ãyusé pe’tiãtehere bokarãsa! ¹⁸Marĩ a’ti nukúkãkãhase pe’tiãtehere wãkũ niritikã’ro iã! Bahutise i’mĩsekãhase pe’ere wãkũ nĩro iã! Marĩ i’yasé pe’tiãtehe nĩ! Īyãtise pe’e nĩ nu’kuatehe nĩ!

5 Marĩ masĩ! Marĩ yaã ipi wi’ĩ weeró noho boã diharosa! Tohô wa’akã, Ô’ãkĩ hi i’mĩsekãha ipi pe’tiãtihi ipire o’ogĩsami. Tii ipĩ masã weéka ipi nĩtisa! ²Diakĩ híta nĩ! Marĩ a’tĩro ipitĩrã utĩ, kari butĩ! Ma’ma ipĩ su’ti wetĩ si’risa! ³Marĩ ma’ma ipĩre kiórã, su’ti marĩrã weeró noho niisome. ⁴Marĩ a’ti ipĩ me’ra kari butĩ! Pũuro pi’etĩ! Marĩ yaã ipire wẽriãto nĩgi

meheta weé! Marí ma'má su'tí sâyáro weeró noho dika yuuáto níŋgi tohó níí! Ma'ma ípí pe'titiátihi ipire ki'orása! Ô'ákí hi me'ra katí nu'kukārása! Meha ípí boá dihatihi ípí boá bahu dutiá wa'árosa! ⁵Ô'ákí hita maríre a'teré apo yuúki níŋwí. Kíí maríre weeátehere masí m'ita dutigi Espírito Santore o'óo! yuu m'ítaki níŋwí.

⁶Teeré wákúrá, wákú tutua nu'ku! Masí no'o!, marí a'ti ípí me'ra níŋrá, marí wiôgi Ô'ákí hi tiropi níí wee! ⁷Tohó weérá kíí re ì'yátimirá, Jesu Cristore êho peó! Kíí re siru tuú! Be'ropí wa'aátehe kē'rare áyuró masítimirá, “Ô'ákí hi tiropi wa'árása”, níí! ⁸Marí, mari yeé níiátehere e'katí yuu toha! Tohó weérá marí “Marí wiôgi me'ra níiáhâ, wērisé iamísa”, níí! ⁹Tohó níimirá, marí katírâ ou wērika be'ro marí wiôgi iaró dí'akí weé nu'ku sí'ri! ¹⁰A'tíro níí! Cristo kíí beseátihi ními níiká, marí níí pe'tirâre beseŋisami. Marí ní'karérâre marí weé'ke níki keoró marí áyuró ou yâ'áro weé'kere wapa yeŋisami.

Ô'ákí hi kíí me'ra níí dutigi ia sâáse níí

¹¹Marí wiôgi Cristo maríre beseátehere wákú! Teeré wákúrá, kíí re wio pesáse me'ra êho peó! Masaré “A'tíro weeró íá”, níí werê! Ô'ákí hi ísâ weesére áyuró masími. Misá kē'rare tohóta masiká íá! ¹²Ísâ basi ísâ yeére opáturi áyuró uúkú nemorâ meheta wee! A'tíro pe'e weé! Ísâre áyuró wákú dutirá, e'katiáto níŋrá tohó weé! Tohó weérá misâ âpêrâ bu'íkâhase dí'akí bahusére wákuráre, ehêri pō'rapikâhase wákutirâre áyuró yí'ti masírâsa! ¹³Âpêrâ ísâre “Maatihírá weemá”, níisama. Naâ tohó níimiká, ísâ Ô'ákí hi iaró weérá weé! Apé terore “Keoró weemá”, níisama. Teeré weérá, misa yeékâhasere weérá weé! ¹⁴Cristo maríre ma'imí. Tohó weérá kíí yeé kitire werê! Marí masí!, Cristo níí pe'tirâre wēri basaki níŋwí. Teé me'ra masí no'o!, níí pe'tirâre Cristo wēri dika yuu no'o'kârâ wēri'kârâ weeró noho tohapâ. ¹⁵Cristo níí pe'tirâre wēri basaki níŋwí. Katisé kiorá naâ iaró dí'akí weetíkâ'ato níŋgi tohó weéki níŋwí. Kíí iaró pe'e wee dutígi wēri masáki níŋwí. ¹⁶Tohó weérá ísâ neé âpêrâre a'ti imí kohokâharâ wee wiáro weeró noho ì'yâ wee wee! Yí'í too dipóropire Cristore tohó weemíwi. “A'ti dí'takí hi níimi”, níí wákúmiwi. Ní'kâroakâre tohó wákú no'oya marí! maha. ¹⁷Marí Cristo yarâ wa'árâ, apé su'tiuro sâhárâ weé! Ayusé dí'akí dika yuu! Too dipóropi no'ó iaró weeséti'kere wee nemó wee! maha.

¹⁸Ô'ákí hita maríre tohó weéki níŋwí. Marí Cristore ì'yâ tu'tirâ níŋkârâ níŋwi. Kíí pe'e kíí wērisé me'ra maríre kíí me'rakâharâ sâhaká weéki níŋwí. Níí pe'tirâre tohó wa'aká íági, kíí yeé kitire werê dutigi maríre o'óo'ki níŋwí. ¹⁹A'tíro níí! Ô'ákí hi níí pe'tirâ a'ti nukúkâkâharâre kíí me'rakâharâ sâhaká íamí. Tohó weégi Cristore wēri dutiki níŋwí. Teé me'ra masaré kíí yarâ sâhaká weégi weemí. Jesu Cristo wērisé me'ra naâre bu'iri marírâ ì'yâmi. Teeré âpêrâ masiká íági ísâre werê dutiŋwí.

²⁰Tohó weérá ísâ Cristo dika yuúrá níí! Kíí re, kíí yeé kitire werê basa! Ísâ weresé me'ra Ô'ákí hi misâre “Yí'í me'rakâharâ níima”, níisami. Tohó weérá misâre Cristo dutiró me'ra “Áyuró Ô'ákí hi me'ra níiáto”, níí! ²¹Cristo neé kâ'roákâ yâ'áro weetíki níŋwí. Ô'ákí hi pe'e marí yâ'áro weesé bu'iri kíí re wēri basa dutiki níŋwí. Kíí re yâ'ágíre weeró noho bu'iri da'rêki níŋwí. Tohó weesé me'ra Ô'ákí hi maríre Cristo yarâ wa'aká weéki níŋwí. Tohó níiká kíí iaró kíí weeró noho áyuró níí dutigi tohó weéki níŋwí.

6 Īsā Ō'ākī hi yeere da'ra tamúrā nií'. Tohō wee yuúrā, kīī misāre āyuró weesére wākú duti'. Kīī iaró nohota āyuró weeyá.

²Ō'ākī hi yee kiti ohāka pūripī kīī uúkú'kere a'tiro nií ohā no'okaro niíwi:

Yií masaré āyuró weerí kura, mií sērisére ti'owí.

Yií yi'rióri kura kē'rare, mií're yi'riówi,

níki níwī Ō'ākī hi.

Ti'oyá. Ni'kâroakā kīī tohō weerí kura nií'. Ni'kâroakā kīī yi'rió sī'risami.

³Āpêrâre ĩsâ weresére mehêkâ wākú dutitirā ĩsâ neê kâ'ró yâ'âro weê wee'. ⁴A'tiro pe'e weê'. Nií pe'tise ĩsâ weesé me'ra Ō'ākī hire da'râ ko'tesere ĩ'yó. Pi'etirâ, tohō ĩ'yó'. ĩsâre apêye noho di'saká, tohō ti'ó yâ'akâ'. Mehêkâ wa'akâ, ni'ká'. ⁵Īsâ a'teré pi'etíwi. Masá ĩsâre târawá. Bu'fri da'reri w'lipi sôróowâ. Kumûkâ wa'akâ, ti'ó yâ'awi. Ipíti da'râ, apé terore kâritíwi. thá boâwi. ⁶Īsâ Ō'ākī hire da'râ ko'tesere ĩ'yórâ, a'te kē'rare weê'. “Numiâre yâ'âro weê sī'risa!”, nií wee'. Naâre tohō ĩ'yâkâ'. Ō'ākī hi yeekâhase diakī hí niisére masí'. Āpêrâ keoró weetísere ni'ká'. Āpêrâre pahá yâ'a'. Āpêrâre wee soóro mariró malí me'rikâ'. Espírito Santo ĩsâ me'ra nií yuukâ ĩsâ Ō'ākī hire da'râ ko'tesere ĩ'yó no'o'. ⁷Diakī híta weré'. Ō'ākī hi kīī tutuasére kió'. Kīī ĩsâre āyurá wa'akâ weemí. Tohō weerá āyuró wee masí'. Yâ'asé kē'rare ka'mú ta'a masí'. ⁸Masá ĩsâre a'tiro weemá. Āpêrâ ĩsâre āyuró uúkuma. Āpêrâ yâ'âro uúkuma. Āpêrâ ĩsâre nií soorâre weeró noho ĩ'yâma. Āpêrâ pe'e “Diakī híta werêma”, nií ĩ'yâma. ⁹Āpêrâ ĩsâre āyuró ĩ'yâ masima. Tohō niímírâ, ĩ'yâ masitirâ weeró noho ĩ'yâma. Apé terore ĩsâre wêhé sī'rikâ, ti'ó yâ'a'. Tohō niímikâ, katí nu'ku'. ĩsâre bu'fri da'rê yi'rioma. Wêhetíma, wêherá pia. ¹⁰Īsâ bihâ wetimírâ, e'katí nu'kukâ'. Īsâ pahasé kiorâ niímírâ, ĩsâ bu'esé me'ra âpêrâre pehé kiorâ weeró noho niikâ weê'. Neê apêye noho moomírâ, kió pe'orâ weeró noho nií'. A'té nií pe'tise me'ra nií pe'tirâre ĩsâ Ō'ākī hire da'râ ko'tesere ĩ'yó'.

¹¹Akawerêrâ, Corintokâharâ, di'aró mariró misâre ĩsâ wâkusére weré pe'okâ'. Misâre pūtro malí'. ¹²Misâre neê mehêkâ wākú wee'. Misâ pe'e ĩsâre mehêkâ ti'ó yâ'asa'. ¹³Yií ni'kí kīī pō'raré dutíro weeró noho misâre dutígiti. Yií misâre diakī hí ma'iró nohota yií kē'rare ma'iyá.

Ō'ākī hi pō'ra nií' niisé nií'

¹⁴Jesu Cristore êho peótirâ me'ra a'mé si'atikâ'ya. Āyusé, yâ'asé me'ra moretá basiótiro nohota āyuró weerá, yâ'âro weerá me'ra a'mé si'ata basió wee'. Bo'rê yuuse naí tī'aropi ní'tiro nohota Jesu Cristore iará me'ra, iatírâ me'ra moré su'uta basió wee'. ¹⁵Cristo kē'ra, wâtiâ wiôgi me'ra ni'kâro noho wâkusé kio masítima. Êho peógi, êho peógi me'ra neê ni'kâro noho “Tohō weeró íá!”, nií masitisama. ¹⁶Ō'ākī hi wi'í, tohō niikâ êho peóse ye'êke me'ra neê ni'kâro noho nií wee'. Misâ pe'e Ō'ākī hi wi'í kīī niirópi weeró noho nií'. Kīī katí nu'kugi niími. Kīī a'tiro níki níwī:

Yií naâ tiropi nií, naâ me'ra nií nu'kugisa'. Naâ wiôgi niígisa'.

Naâ kē'ra yarâ niírâsama, níki níwī.

¹⁷Tohō weégi apêropi kē'rare marí wiôgi tutuá yi'rigi a'tiro nií nemoki níwī:

“Yâ'ará tiropi niími'kârâ wihá wâ'ka wa'âya. Nií pe'tise yâ'âro weesére neê weetíkâ'ya. Tohō weeká, yií misâre yê'êgiti.

¹⁸Yií misâ pakí niígiti. Misâ pe'e yií pō'ra niírâsa!”, níki níwī, nií ohā no'okaro níwī.

7 Akawerérá yí'f ma'irá, misâre ní'giti. Ô'âkî hi marîre “Misâ paki ní'gisa”, ní'ki ní'wi. Tohó weérá marî ní' pe'tise yâ'âro weesére, ipiré dohórê'sere, ehêri pô'rare dohórê'sere kô'ârâ. Ô'âkî hire wio pesásê me'ra kí'ire êho peórâ, kí'f iaró ní' pe'tisere keoró weerâ.

Corintokâharâ too dipóro yâ'âro weé'kârâ naâ dika yuú'ke ní'

²Īsâre ma'iyá. Neê ni'kiré misâre yâ'âro weetiwi. Tohó niiká neê âpêrâre dohórê'tiwi. Misâre êho peó dutirá wee soótiwi. ³Yí'f “Bu'iri kiorá ní'ma”, ní'gi meheta weé'. Yí'f too dipóro ní'karo nohota misâre ma'í'. Marî katirá, ni'kâro me'ra ní'f. Wêrîrâ kê'ra ni'kâro me'ra ní'f nu'kurâsa!. ⁴Yí'f misâre diakî híta weemá, áyú yí'riama, ní' ehêri pô'rati!. Misâre wákúgi, wákú tutua!. Pũuro pi'etímigi, e'katí yí'ria!.

⁵Macedóniapire ehâka be'ro ĩsâ neê kâ'ró sootiwi. No'ó ĩsâ wa'aró pũuro pi'etí wâ'kawi. Âpêrâ ĩsâre yâ'âro wee kehê ni'kowã. ĩsâ bu'ê'kârâre wákúgi, ipíti wákú ke'tikâti. ⁶Tohó weemíkã, Ô'âkî hi wákú tutuasere o'ógí ĩsâre wákú tutuakã weewí. Ô'âkî hi Titore ĩsâ tiropi etakã weégi, ĩsâre tohó weewí. ⁷Kí'f etasé me'ra di'akî wákú tutuatiwi. Misâ kí'f re ĩ'yâ sí'risere kí'f werêwî. Apêye kê'rare misâ bihâ wetisere werêwî. Tohó niiká misâ yí'f re wákú nu'kusere werêwî. Teeré tí'ógi, tootá nemoró e'katí nemowi.

⁸Yí'f ohâka pũri me'ra misâre bihâ wetikã weewí. Tohó bihâ wetikã weemígi, yí'f ohaká, áyú ní'wi. Neê waro yí'f ohâka be'ro misâre kâ'ró yoâtikã bihâ wetikã ĩ'yâgi, “Yí'f ohâtikã, áyú ní' boopã”, ní' wákúmiwi. ⁹Ni'kâroakã maa yí'f e'katí!. Misâ bihâ wetise bu'iri meheta ní'f. Misâ bihâ weti tíharã, yâ'âro weesére du'ú, dika yuúa wa'âpa'ro. Tohó weégi e'katí!. Misâ yâ'âro weé'ke bu'iri Ô'âkî hi iaró nohota bihâ wetiapa'ro. Tohó weérã “Īsâ misâre dohórê'rã meheta weepã”, ní'f. ¹⁰Marí Ô'âkî hi iaró nohota bihâ wetirã, yâ'âro weesére du'ú!. Du'ú, pekã me'epi wa'ã boo'kârã yí'rió no'orâsa!. Tohó weérã áyuró yí'ri wetí!. Apêrã pe'e naâ yâ'âro weé'kere du'utírá, mehô waro bihâ weti ma'asama. Tohó bihâ wetirã bu'iri kiorá, pekã me'epi wa'ásama. ¹¹Misâ Ô'âkî hi iaró noho bihâ wetirã, a'tiro weeâpa'ro. Misâ weesétisere wio pesáse me'ra ĩ'yâpa'ro. Tohó wio pesáse me'ra ĩ'yârã, “Too dipóropire keoró weetiã; ni'kâroakãre keoró weé' maha”, ní'âpa'ro. Misâ weé'kere wákúrá, bihâ wetiapa'ro. Tohó niiká teeré wákúrá, uia wa'âpa'ro. Be'ró yí'f re pũuro ĩ'yâ sí'riapa'ro. Yâ'âro weegíre keoró bu'iri da'reâpa'ro. Ní'f pe'tise tohó weesé me'ra misâ bu'iri moosére ĩ'yoâpa'ro. ¹²Tohó weégi misâre ohâgi, yâ'âro weegíre wee tamú sí'rígí ohâtiwi. Yâ'âro wee no'ogi kê'rare wee tamúgi ohâtiwi. Misâ pe'ere wee tamú sí'rígí ohâwi. Misâ ĩsâ iaró noho áyuró weé sí'ri!. Tohó weégi teeré masí dutigí ohâwi. Ô'âkî hi tohó masakã íamí. ¹³Ní'f pe'tise misâ áyuró weé'ke me'ra ĩsâ e'katí, wákú tutuawi.

Tohó wákú tutuarã, Tito pũuro e'katikã ĩ'yârã, tootá nemoró e'katí nemowi. Misâ ní'f pe'tirãpita kí'f bihâ weti'kere wákú tutuakã weé'kârã ní'wi. Tohó weégi e'katíwî. ¹⁴Misa yeékãhasere yí'f Titore naâ áyú yí'riama ní'gi, ní'f soogi weeró noho ní'tiwi. Ní'f pe'tise yí'f misâre werê'kere diakî híta werêwî. A'té weeró noho ĩsâ Titore misa yeékãhasere werê'ke kê'ra diakî híta ní'wi. ¹⁵Misâ kí'f re wio pesáse me'ra yê'êkârã ní'wi. Kí'f dutisere yí'tíkãrã ní'wi. Misâ tohó weé'kere wákúgi, misâre nemoró ma'imí. ¹⁶Yí'f misâre áyuró weerãsama ní'gi, pũuro e'katí!.

Marí kioró ehâ tu'aro âpêrãre o'ô dutise nií'

8 Akawerã, ísâ a'tíro misãre werê s'i'risa'. Ô'âkî hi Jesu Cristore êho peorã Macedôniaipi niirãre âyuró weewí. Kîî âpêrãre wee tamúkã weewí. Teeré misãre masiká íá'. ²A'tíro nií'. Naâ ipíti pi'etirã, keoró weékãrã niíwã. Tohó pi'etimirã, pũtiro e'katíwã. Naâ pahasé kiorã waro niímirã, pehé kiorã weeró noho âpêrãre âyuró wee tamúwã. ³Naâ kioró pōo tēoro naâ kiosere o'ôwã. Naâ kiosé o'ô y'i'rio mihawã. Yí'í naâ tohó weekã í'yãwi. Naâ iaró o'ôwã. ⁴Ísãre pehetíri a'tíro niíwã: “Ô'âkî hi yarã pahasé kiorãre niyéro o'ô s'i'risa'”, niíwã. ⁵Ísâ wãkũ'karo nemoró weewã. Neê warore naâ Ô'âkî hire êho peorã “Mí'í yarã nií'”, niíwã. Be'ró ísãre “Misã dutisere weerã ti Ô'âkî hi iaró nohota”, niíwã. ⁶Naâ Macedôniaakãharã tohó weekã í'yãrã, ísâ Titore misã tiropi wa'ã dutí'. Kîî too dipóropi misã tiro Corintopi niígi, niyérure sêri neéoki niíwí. Teeré sêri tu'a eha ni'ko dutirã kîíre o'ôo'rã weé'. Tohó weerã misã âyuró ni'ká'kere keoró tu'ã eha ni'korãsa'. ⁷Misã nií pe'tisere âyuró weé'. Áyuró êho peóseti'. Ô'âkî hi yeekãhasere âyuró masí'. Áyuró bu'esetí'. E'katíse me'ra âyuró weé s'i'ri'. Ísãre âyuró ma'í'. Misã teé nií pe'tisere âyuró weeró nohota niyéro o'osé kê'rare meharóta weeyã.

⁸Misãre dutí butia'gi meheta weé'. Tohó weetímigi misã âpêrã weesere í'yása'. Naâ âyuró ma'imã. Misã kê'ra naâ tohó weesere í'yãrã, “Ísã kê'ra, diakî híta ma'imítí ísa?” nií dutigi tohó nií'. ⁹A'tíro nií'. Misã masísa', marí wiógi Jesu Cristo maríre âyuró weéki niíwí. Kîî pehé kiogí niímigi, mari yeé niíátehere pahã yã'agi a'tí di'tapi a'tígi, pahasé kiogi weeró noho wa'ãki niíwí. Maríre âyuró weé s'i'rigi, tohó weéki niíwí.

¹⁰Misã a'tíro weekã, áyú nií boosa' niígi, yí'í wãkusere misãre niígti. A'tíro nií'. Sii kí'ma me'ra misã ape makákãharã diporo niyéro o'ô ni'kakãrã niíwí. Teeré o'ôrã, e'katíse me'ra o'ôkãrã niíwí. ¹¹Tohó weerã misã neê waro weé wã'ko'karo nohota weé tu'ahaya. Misã kioró ehâ tu'aro o'ôya. ¹²A'tíro nií'. Marí diakî híta marí kioró ehâ tu'aro o'ô s'i'rikã, Ô'âkî hi e'katísami. Marí mookã, o'ô dutítisami.

¹³Misã âpêrãre pehé kio dutirã o'ô y'i'rio boosa'. Tohó weerã moorã toha boósa'. Tohó wa'aká íá wee'. ¹⁴Ni'károakã misã kiosé me'ra naãre wee tamú masí'. Ni'kãro noho kio dutígi tohó nií'. Be'ropí naã kê'ra naã kiosé me'ra misãre wee tamúrãsama. A'tíro weerã, misã ni'káro noho kiorãsa'. ¹⁵Ô'âkî hi yee kiti ohãka pũripi ohã'karo nohota nií'. A'tíro ohã no'o': “Pehé kiomi'ki kió y'i'riosome. Ápí pehête kiogí kê'ra yê'e nohó di'sá no'osome”, nií ohã no'okaro niíwí.

Tito kîî me'rakãharã me'ra Corintopi wa'aátehe nií'

¹⁶Yí'í misã yeekãhasere wãkũ ke'ti'. Yí'í wãkũ ke'tiro weeró noho Tito kê'rare Ô'âkî hi wãkũ ke'tikã weéki niíwí. Tohó weégi Ô'âkî hire “Áyú” nií'. ¹⁷Tito yí'í o'ôo'ká, maatã yí'tiwí. Ni'károakãre kîî misãre í'yã s'i'ri'ki nií tíhagi, kîî âyuró tí'saró me'ra misã tiropi wa'ãgisami. ¹⁸Tito me'ra ápi o'ôo' nemorãsa'. Kîî marí akawerégi Jesu Cristore êho peógi niími. Nií pe'tirã Jesu Cristore êho peóri kurakãharã kîíre a'tíro uúkũma: “Kîí Jesu Cristo yee kitiye weré me'ri y'i'riami”, niíma. ¹⁹Apéye kê'rare, Jesu Cristore êho peóse kurarikãharã ísãre ba'pãti dutirã kîíre besékãrã niíwã. Niyéro sêri neéo'kere miãakã, kîí ísã me'ra ba'pãti wã'kagisami. Ísã niyérure miãarã, masã marí wiógire âyuró uúkũ dutirã tohó weé'. Tohó niikã ísã

e'katíse me'ra wee tamú sī'risere i'yórã tohó weé! ²⁰Í sã a'teré tohó weerã, masá ísãre “Niyéru bahuriópã” nií dutitirá tohó weé! ²¹A'teré weerã, ísã marí wiógi i'yóropire keoró weé sī'ri! Tohó niiká masá i'yóropi kē'rare keoró weé sī'ri!

²²Ápí marí akawerégi kē'rare naã me'ra o'òo' nemo! Kīí ipíti wee tamú sī'risere pehetíri i'yowí. Tootá nemoró ni'kãroakãre misãre naã keoró weepã'rã niígi, wee tamú sī'rimi. ²³Titore ãpêrà sêri yã'akã, a'tíro niíya: “Paulo me'rakí hi kīí me'ra da'ragí ísãre wee tamúgi niími”, niíya. ãpêrà piãrãre sêri yã'akã pe'e maa, a'tíro niíya: “Jesu Cristore êho peóri kurakãharã naã o'òo'kãrã niíma. Naã, naã weesé me'ra Cristore ãyuro uúkũkã weemã”, niíya. ²⁴Ma'isé me'ra naãre yê'êya. Tohó weekã, ãpêrà misã Tito kē'rare ma'isére masírasama. Í sã ãpêrãre a'tíro nií tohawi: “Corintokãharã masaré ãyuro yê'êma”, niíwi. Misã tohó weekã i'yãrã, naã ísã nií'kere “Diakí híta niípã”, niírasama.

Niyéru sêri neéose nií'

9 Misã Jesu Cristore êho peórãre niyéru o'osére ohã nemo wee! ²Misã o'ò sī'risere masí toha! Misã tohó weé sī'risere yií' e'katíse me'ra Macedôniakãharãre werêwi. “Sii k'íma me'ra Corintokãharã Acaia di'tapi niirã niyéru sêri neéo ni'ka sī'riwã”, niíwi naãre. Teeré tí'órã, pãharã Macedôniakãharã kē'ra e'katíse me'ra niyéru neéo ni'kawã. ³Misãre “Niyéru o'òrasama” niímigi, Titore kīí me'rakãharã me'ra misã tiropi o'òo'giti. Yií' Macedôniakãharãre nií'ke keoró wa'aká íá! Yií' “Corintokãharã niyéru neéo ni'ka tohawã” nií'karo nohota misã o'oátehere kio yuú tohaya. ⁴Apé tero yií' misã tiropi wa'aká, Macedôniakãharã yií' me'ra wa'ã boosama. Í sã toopí ehaká, misã neéo yuutikã, yií' ipíti bopôya sãa boosa! Yií' “Naã neéo ni'ka tohawã” nií'ke bu'iri tohó wee boosa! Misã kē'ra meharóta bopôya boosa! ⁵Tohó weégi yií' a'tíro wãkũ! Yií' misã tiropi wa'aátoho diporo Tito kē'rare wa'ã duti! Naã misã “O'òrãti” nií sêri neéo'kere apo yuúrasama. Naã tohó weekã, ísã ehaátoho diporo kio yuú toharãsa! Tohó weerã misã ãyuro ehêri pò'ratise me'ra o'òrãsa! Tohó weetrã, ísã ehãrãpi “O'oró íá!” niiká maa, misã niyéru o'òrã ãpêrà dutiró weerã wee boosa!

⁶Misã a'teré wãkũya. Marí kã'roákã otekã, marí otê'ke kã'roákã pí'ri dikãti! Pehé otegi noho pehé pí'ri dikãti no'osami. Teé weeró noho marí pahasé kiorãre pahiró o'oká, Ó'ákí hi kē'ra maríre o'ò'karo ehã tu'aro o'òsami. ⁷Marí niki toó kã'ro o'ògiti nií tí'ó yã'aro o'oró íá! Marí o'ò sī'ritirã, ou ãpêrà o'ò dutikã' weeró noho tí'ó yã'arã, o'òtikã'ro íá! Marí e'katíse me'ra o'oká, Ó'ákí hi maríre ma'isami. ⁸Ó'ákí hi nií pe'tise ãyusé misãre o'ò yí'rio o'ò masimi. Kīí tohó weekã, misãre dí'sasé nohore kíó pe'orãsa! Tohó niiká no'ò niisé ãpêrãre wee tamú nu'kurãsa! ⁹Ó'ákí hi yee kiti ohãka pūripi ohã'karo nohota nií! A'tíro ohã no'okaro niíwi:

Áyugi pahasé kiorãre ãyuro o'ò mu'si o'òsami.

Tohó weéro kīí ãyuro weesé nií nu'kukã'rosa!

¹⁰Ó'ákí hi otesé kapere o'òmi. Tohó niiká ba'asé kē'rare o'òmi. Kííta nií pe'tise misã kioátehere o'ògisami. Nií pe'tisere nemoró kiokã weegísami. Tohó weerã misã ãpêrãre nemoró o'ò masirãsa! ¹¹Tohó weerã pehé kíórã, ãpêrãre o'ò mu'si o'òrãsa! Í sã kē'rare misã o'osére pahasé kiorãre o'òrãti. Misã tohó o'oká i'yãrã, marí akawerã Ó'ákí hire “Áyú!”

niirāsama. ¹²Misâ Ô'âkî hi yarâ pahasé kioräre o'ôrà, naäre wee tamurâ wee'. Naäre Ô'âkî hi kê'rare "Äyú" niiká wee'. ¹³Misâ sêri neeosere o'ôrà, Cristore keoró êho peosere naäre i'yó'. Misâ kîî dutisêre yi'tiká i'yârâ, Ô'âkî hire e'katí peorāsama. Misâ pahiró o'osêre i'yârâ, Ô'âkî hire äyuró wâkûrāsama. Tohô niiká niî pe'tiräre o'osêre i'yârâ, tohô weerāsama. ¹⁴Naâ pe'e kê'ra misâre ma'frâ, Ô'âkî hire sêri basârāsama. Ô'âkî hi misâre äyuró weeká i'yârâ, tohô weerāsama. ¹⁵Ô'âkî hi marîre Jesu Cristore o'ôgi, äyú butia'ro weégi weêki niîwî. Tohô weerâ kîîre "Äyú" niîrâ.

Paulo "Jesu Cristo bese kûú'ki niî" niisêre werê'ke niî

10 Yi'î Paulo misâre apêye noho werêgiti. Cristo tu'tiró mariró kîî äyuró pahá yâ'ase me'ra uúkûro nohota misâre ohâ sî'risa'. Äpêrâ yi'îre a'tîro niîsama: "Kîî marí tiropi tutuâtigi, pahasé kiogi weeró noho uúkû me'rikâ'mi", niîsama. "Yoarópi papêra o'ô'gi pe'e, tutuaró me'ra ohâ o'omi", niîsama. ²Yi'îre misâ tiropi wa'aká, tutuaró me'ra uúkûkâ weetikâ'ya. Äpêrâ "Kîî a'ti nukúkâkî hi weeró noho äpêrâ yi'rióro niî sî'rimi. Ô'âkî hi dutiró me'ra meheta uúkûmi", niîsama. Yi'î tohô wâkurâ nohore tutuaró me'ra uúkû pôo têo masi'. ³Îsâ a'ti nukúkâpi niî', niîrâ pe'e. Tohô niîmirâ, îsâ a'ti nukúkâkâharâ weeró noho wee wee'. ⁴Surâra a'mê wêherâ, naäre i'ya tu'tiräre dokâ ke'akâ weesamâ. Naâ weeró noho îsâ kê'ra yâ'asêre dokâ ke'akâ wee sî'ri'. Tohô wee sî'rîrâ, a'ti nukúkâkâharâ wamotiro weeró noho wee wee'. Îsâ basi îsâ tutuaró uúkûse me'ra, îsâ me'risê me'ra yâ'asêre kô'á wee'. Tohô weeró noho o'ôrà, îsâ Ô'âkî hi tutuasê me'ra pe'e kîîre êho peótirâ naâ wâkusêre kô'á'. Naâ äpêrâ êho peó boo'kâräre ka'mú ta'asere kô'á'. Kîî tutuasê me'ra masá naâ masí yi'ria' niî ti'ó yâ'asere wapa marîse tohaká wee'. ⁵Kîî tutuasê me'ra îsâ naâ "Niî wee" niisêre kô'á'. Niî pe'tise Ô'âkî hire êho peótikâ weesêre kô'á'. Niî pe'tirâ Cristo iaró noho wâkû, kîîre keoró êho peókâ wee'. Naäre kîî dutiró weeáto niîrâ tohô wee'. ⁶Misâ Jesu Cristo iaró äyuró wee yi'rika be'ro îsâ a'tîro wee masí. Misâ keoró weetikâ, yi'ri ni'karäre bu'fri da'rê masi'.

⁷Misâ bu'fikâhase di'akîre i'yâ'. No'ó "Jesu Cristo yagi niî" niigí noho a'tîro masiró iá'. Kîî uúkûro nohota îsâ kê'rare "Cristo yarâ niîma", niiró iá'. ⁸Marí wiógi îsâre a'tîro wee duti'wî. Misâre "Äyuró êho peókâ weeyá", niîwî. Misâ êho peosere dohörê' dutitiwî. Teeré ipíti uúkû nu'ku sî'rimigi, yi'î uúkûsere bopôya wee'. ⁹Yi'î ohâ wiase pûri me'ra misâre ti'ó ikiá dutigi meheta ohâ'. ¹⁰Äpêrâ yi'îre a'tîro niîsama: "Kîî ohasê tutuâ butia'. Kîî bahú yoarópi maa tutuâ ti'satigi bahumîmi. Kîî uúkûse kê'rare ti'sâya marí", niîsama. ¹¹Yi'îre tohô niîrâ noho a'tîro masiró iá': "Kîî yoarópi niigi ohâ'karo nohota marí tiropi niigi kê'ra, meharóta tutuaró uúkûgisami", niiró iá'.

¹²Yi'î äpêrâ naâ basi äyuró uúkûrâ weeró noho niî sî'ritisa'. A'terê neê kâró uúkû ma'a sî'ritisa'. Naâ ti'o masítima. Naâ iaró a'tîro niîsama: "Marí weeró noho weerâ äyurâ niîma", niîsama. Niî pe'tiräre i'ya besesama. ¹³Yi'î äpêrâ yee da'rasêre "Weeápi", niî wee'. Ô'âkî hi yi'îre werê dutigi kûú'karo ehâ tu'laro werê me'rikâ'. Kîíta yi'îre misâ tiropi bu'êgi wa'á duti'wî. ¹⁴Tohô niîgi, niî soogi meheta wee'. Misâ tiropi ehâgi, Ô'âkî hi yi'îre kûú'kere weewí. Yi'íta misâre äyusê Cristo masarê yi'riómi niisê kitire werê mi'tawi. Tohô weégi yi'î weé'kere keoró uúkû'. ¹⁵Yi'î Ô'âkî hi kûú'ke nemoró da'rá wee'. Tohô weégi äpêrâ naâ da'rasêre "Yi'î da'rasê

nií", nií wee! Tohò níro noho o'ògi, yí'í da'rá'kepire da'rá sī'rigi, misâ tiro pe'e nemoró da'rá sī'ri'. Misâ êho peókã ì'yâgi, misâre nemoró bu'ê masi'. ¹⁶ Misâ nemoró êho peóka be'ro misâ yí'ríró niisé makaripí Jesu Cristo yee kitire werê se'sagiti. Kîi yéé kitire werêya marisé makaripí wa'â sī'risa'. Âpêrã naâ da'rá'kepire "Yí'í da'rasé nií" nií sī'ritigi, tohò weé sī'risa'.

¹⁷ Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripi a'tíro ohâ no'okaro níwi: "Ni'kí 'Âpêrã yí'ríró nií yí'ri ní'ka' nií sī'rigi, niítikã'ato. Tohò wākuro noho o'ògi, marí wiôgi pe'e're 'Tutuã yí'rigi ními, maríre âyú butia'ro weéki níwí, níáto."
¹⁸ Ni'kí kîi basi uúkūgi, "Yí'í âyuró weé!" niigi nohore "Kîi âyugi ními", níita basió wee! Jesu Cristo marí wiôgi "Âyugi ními" nií no'ogi pe'e âyugi ními.

Paulo nií soorãre niisé nií'

11 Ni'kãroakã yí'í no'ó uúkū ma'agi weeró noho ohâgiti. No'ó misâ pōo tēóta basiókã pōo tēóya. Misâ tohò weeká íá. ² Ô'âkî hi kîi yarãre âpêrã nohore êho peókã, doésami. Kîi doéro weeró noho yí'í misãre doé! Yí'í Cristo yeere wereká, misâ tí'orã, êho peówi. Misâ ni'kó numiô marãpiatiakoho weeró noho nií'. Cristo misâ marapí níiákîhi weeró noho ními. Tohò weégi misâ kîi ì'yóropire yã'asé marírã níiká íá! ³ Tohò iamígi, misãre a'tíro wa'aká úsa! Pírô kîi nií kehe sãase me'ra Evare nií soo êho peókã weéki níwi. Misâ kê'ra koô weeró noho âpêrã nií soosere êho peó boosa! Misâ Cristore keoró êho peómi'kere du'u boosa! Tohò weégi úsa! ⁴ Misâ a'tíro weé! Âpêrã misãre mehêkã wereká, âyuró tí'ó tí'sa! Ísã Jesu yeere werêwi. Naâ pe'e tee mehêreta werêma. Misâ neé waropire Espírito Santore yê'êwi. Ni'kãroakãre Espírito Santo mehereta yê'êrã weé! Naâ Ô'âkî hi masaré yí'rióse mehereta wereká, âyuró tí'ó êho peó! ⁵ Naâ misãre bu'êrã Jesu Cristo bese kúú'kãrã nemoró tí'ó yã'asama. Yí'í pe'e naâ doka tí'ó yã'a wee! ⁶ Yí'í uúkūse í'siã wee!, í'siãro pe'e. Tohò níimikã, Ô'âkî hi yeekãhasere âyuró masí! Yí'í tohò masisére nií pe'tise yí'í weesétise me'ra ì'yó'.

⁷ Neé waro yí'í Ô'âkî hi masaré yí'rióse kitire misãre werêgi, wapa seétiwi. Misâ de'ro wākúti? Apé tero weégi misãre wapa seétiwi, yã'áro weégi weeparí? Yí'í da'rá wapá ta'a ba'awi. Misãre âyuró weé sī'rigi, tohò weewí. ⁸ Yí'í misâ tìropi níiri kurare âpêrã Jesu Cristore êho peóse kurarikãharã yí'í re niyéru o'òowã. Yí'í teeré yê'ê, misãre wee tamú sī'rigi, naa yeé niyéru e'mã ðiogi weeró noho tí'ó yã'awi. ⁹ Yí'í misâ me'ra níigi, apéye noho dí'saká ì'yâgi, neé ni'kiré kari boótiwi. Marí akawerérã Macedôniaakãharã yí'í re dí'sasé nohore o'òowã. Tohò weégi kari boótiwi. A'tírota weé yapatígiti. ¹⁰ Yí'í diakí hí niisé Jesu Cristo yee kitire masí! Diakí híta nií! Teé diakí hí níiro nohota yí'í bu'esé wapa neé niyéru sêrisomé. Neé ni'kí Acaia dí'takí hi "Kîi wapa seémi", nií masitisami.

¹¹ Yí'í misãre ma'isé bu'iri tohò uúkū! Yí'í misãre ma'í yí'risere Ô'âkî hi masísami.

¹² Yí'í wee wiãro noho weé nu'kugiti. Âpêrã pe'e yí'í weeró noho weérã weé, níisama. Naâ bu'esé wapare wapa seésama. Yí'í pe'e wapa seé wee! Tohò weérã naâ "Kîi weeró noho weé!", nií masitisama. ¹³ A'tíro nií! Naâ "Cristo kîi bese kúú'kãrã nií" níirã, tohò nií ma'akãrã weemá. Naâ weé ta'sarã níima. Bu'í dí'akí Jesu Cristo kîi bese kúú'kãrã weeró noho

bahumá. ¹⁴Tohó weesé diásatisa!. Wätîâ wiôgi kê'ra tohôta wee masísami. Apé tero kîî i'mî sekî hi Ô'âkî hire werê ko'tegi weeró noho bahugî dohosamî. ¹⁵Tohó weerá kîîre da'râ ko'terâ kê'ra kîî weeró noho weesamá. Naâ âyurá weeró noho wee soósama. Naâ pûrikâ naâ wee'karo nohota bu'îri da'rê no'orâ, pekâ me'epi yapatî diharâsama.

Paulo Jesu Cristo bese kûú'ki kîî pi'etî'ke niî'

¹⁶Yîî a'te dipóro ohâ'karo nohota misâre ohâ nemogiti. “Kîî basi âyuró uúkûgi, maatihígi weemî”, niîtikâ'ya. Misâ tohó wâkûrâ pûrikâ, “Kîî maatihígi weeró noho uúkûato”, niîya. Tohó weégi kâ'roakâ yîî basi âyuró uúkûgisa!. ¹⁷Yîî tohó uúkûgi, marî wiôgi dutî'karo meheta uúkûgi wee'. Yîî basi âyuró uúkû me'rigi, maatihígi weeró noho bisî!. ¹⁸Pâharâ no'ó iaró naâ basi âyuró uúkûma. Naâ tohó wee yuúkâ, yîî kê'ra yîî weesére âyuró uúkûgiti. ¹⁹Misâ masî yî'riarâ niî tîharâ, maatihîrâ weeró noho naâ weesére âyuró pōo tēō!. ²⁰Misâ a'tîro wee'. Âpêrâ misâre dutîpekâ, pōo tēōsa!. No'ó misa yeére mii wapákâ, pōo tēōsa!. No'ó tohó weetîrâ, misâre mehō niirâ weekâ, pōo tēōsa!. Tî'o mas'tîrâre weeró noho î'yakâ, pōo tēōsa!. No'ó misâre diâpoapi paakâ kê'rare, pōo tēōkâ'sa!. Tohó weesé niî pe'tisere pōo tēo pe'okâ'sa!. ²¹Naâ misâre tohó weerâ, yâ'â butia'ro weerâ weemâ. Îsâ pûrikâ misâre tee nohóre neê wee masîti boosa!.

Âpêrâ naâ weesére âyuró uúkûkâ, yîî kê'ra naâ weeró noho uúkû ma'a siru tuúgiti. Maatihígi weeró noho wee'. ²²Naâ “Hebreu masa niî”, niîsama. Yîî kê'ra kîîta niî!. Naâ Israel kurakâharâ niîma. Yîî kê'ra kîîta niî!. Naâ Abraão paramérâ niî turiarâ niîma. Yîî kê'ra kîîta niî!. ²³Naâ “Cristore da'râ ko'terâ niî”, niîma. Yîî pûrikâ naâ nemoró kîîre da'râ ko'tegi niî!. Yîî tohó niîgi, uúkû ma'agi weeró noho bisî!. A'tîro niî!. Yîî naâ nemoró da'râ yî'ri ni'kawi. Yîîre naâ nemoró târawâ. Naâ nemoró bu'îri da'terî wîlîpi pehetîri sôróo no'owi. Pehetîri Jesu Cristore êho peótîrâ yîîre wêhé sî'rikâ, wiosé pi'to niîwi. ²⁴Nî'kâ mukâsetiri Judeu masa yîîre wekî kaseri daari me'ra târawâ. Tee níki trinta e novetiri târawâ. ²⁵I'tiâti yukîpagî me'ra yîîre paâwâ. Nî'kâti î'ta peeri me'ra yîîre dokewâ. I'tiâti îsâ sîharî kura yukîsiho mirî dihawi. Nî'kâti mirî dihaka terore ni'kâ yami, ni'kâ nimi tii maâhopire pa'sâ bo'reawi. ²⁶Yîî pehetîri sîhâwi. Mirîta wioro sîhâwi. Wioró, yaharâ tiropi sîhâwi. Yîî akawerêrâ Judeu masa tiropi, Judeu masa niîtirâ tiropi wiosé wa'tero sîhâwi. Tohó niikâ makâpire, masâ marirôpire, diâ pahîri maâhopire wiosé wa'tero sîhâwi. “Jesu Cristore êho peórâ niî” niî soorâ wa'teropi kê'rare wiosé wa'tero sîhâwi. ²⁷Yîî da'râgi, pi'etîwi. Pehetîri kâritî mîhawi. Îhá boâwi. Ako wiówi. Apé terore ba'âti yî'rio mîhawi. Yîsî bi'awi. Apé terore su'tî moowî.

²⁸Apêye maa, a'tîro ti'ó yâ'a. Îmî kohori níki yîî Jesu Cristore êho peóse kurarikâharâ niî pe'tiropi niirâre wâkû ke'ti!. ²⁹No'ó tutuâtigi noho niikâ, yîî kê'ra kîî tutuâtisere ti'ó yâ'a tamu!. Nî'kî Jesu Cristore êho peógire âpêrâ yâ'âro wee dutîkâ, kîî yâ'âro weekâ, yîî bopôya sâa!. Kîîre yâ'âro weekâ weerâ me'ra uâ!. ³⁰Yîî pe'e “Âpêrâ yî'rióro niî” niiró noho o'ôgi, yîîre wa'â'ke me'ra tutuâtigi niî niisére î'yogîti. ³¹Ô'âkî hi, marî wiôgi Jesu Cristo paki yîî uúkûsere “Diakî híta niî”, niî masísami. Kîîreta “Âyugî niîmi”, niî nu'kuro íá!. ³²Yîî Damascopi niikâ, a'tîro wa'âwi. Tîí di'ta wiôgi waro Areta wamêtigi dokakî hi a'tîro weeki niîwi. Yîîre ye'ê sî'rigi, tii makâ sumútoho naâ yeêka sâ'riro wihâase soperîpire surârare

kũúki niĩwĩ. ³³Yi'ĩ me'rakāharā pe'le yi'ĩre a'tĩro weewá. Pi'ĩ me'ra tiĩ sã'riro i'miãropi niiri sopeakãpi o'ó yi'rio dihowã. Tohõ weégi yi'ĩ naãre ye'otfwi.

Paulo kē'esé weeró noho i'yâ'ke niĩ'

12 Marĩ basi äyuró uúkũkã, wapa marĩ'. Tohõ niĩmigi, uúkũgiti. Marĩ wiõgi kē'esé weeró noho yi'ĩre i'yó'kere werègiti. ²Jesu Cristore èho peóka be'ro a'tĩro wa'ãwi. Kē'esé weeró noho Ô'ãkĩ hi yi'ĩre kĩĩ tiropi mii miãwĩ. Teeré yi'ĩ i'yãka be'ro catorze ki'mari yi'ri'. Yi'ĩ ipĩ me'ra ou yi'ĩ ehèri põ'ra di'akĩ wa'ãgi, wa'ãpã. Masĩtisa'. Ô'ãkĩ hi di'akĩ masĩsami. ³⁻⁴A'teré masĩ'. Ô'ãkĩ hi i'mĩse Paraíso wamêtiropi yi'ĩre mii ehãwĩ. Ipĩ me'ra ou ehèri põ'ra di'akĩ miãagi, miãapĩ. Masĩtisa'. Ô'ãkĩ hi ni'kitã teeré masĩsami. Yi'ĩ toopĩ niĩgi, masã masĩsere ti'owĩ. Kĩĩ werè'ke masaré weré dutise meheta niĩwi. ⁵A'tĩro wa'agĩ noho pũrikãre “Äpêrã yi'rióro niĩmi”, niiró iã'. Yi'ĩ basi “A'tĩro niĩgi noho niĩ”, niĩ masĩtisa'. Yi'ĩ tutuãtise di'akĩre äyuró uúkũgiti. ⁶Tohõ niĩmigi, yi'ĩ basi äyuró uúkũgi, tohõ uúkũ ma'agi meheta wee boósa'. Diakĩ hĩta uúkũ boosa'. A'tĩro niĩ'. Misã yi'ĩre èho peó boosa'. Tohõ weerĩ niĩgi, yi'ĩ äpêrã yi'rióro niĩ' niĩsome. Yi'ĩ weetĩsepireta, yi'ĩ werètĩsepireta yi'riókã' boosa'. ⁷Ô'ãkĩ hi yi'ĩre i'yó'ke äyú butia'se niĩwi. Yi'ĩ teeré wãkũgi, yi'ĩ basi “Äyú yi'riagi niĩ”, niĩta wió niĩ'. Tohõ weégi Ô'ãkĩ hi yi'ĩre tohõ wãkũri niĩgi, a'tĩro weewĩ. Wãtĩ yi'ĩ ipiré dutĩ da'rekã, tohõ i'yãkã'ki niĩwi. Tee dutĩ yi'ĩre potãa bu'bêro weeró noho pũri'. ⁸I'tiãti yi'ĩ marĩ wiõgire “Tee pũrise pe'tiãto”, sãrimĩwi. ⁹Kĩĩ pe'e yi'ĩre a'tĩro niĩwi: “Yi'ĩ mi'ĩre ma'ĩ'. Tohõ weéro mi'ĩre apêye noho di'sã wee'. Masã tutuãtirã niikã, yi'ĩ tutuasere nemoró i'yotã basió'”, niĩwĩ marĩ wiõgi. Tohõ weégi yi'ĩ tutuãtigi, e'katĩ'. Tohõ tutuãtigi, Cristo tutuasé yi'ĩpire niãto niĩgi tohõ weé'. ¹⁰Yi'ĩre yã'ãro uúkũsere, yi'ĩre apêye noho di'sasere e'katĩ'. Tohõ niikã èho peóse bu'iri yã'ãro weesere, mehêkã wa'asere e'katĩ'. A'tĩro niĩ'. Tutuãtiro noho o'õgi, nemoró tutuagĩ wa'ã'.

Corintokāharā èho peóri kurakāharāre Paulo wākũ niri'ke niĩ'

¹¹Yi'ĩ, yi'ĩ basi äyuró uúkũgi, maatihĩgi weeró noho weé'. Misã pe'eta yi'ĩre tohõ uúkũ dutirã weeró noho weé'. Misã yi'ĩre äyuró uúkũkã, äyú niĩ boopã. Äpêrã misãre niĩ soose me'ra èho peókã weerã doka niĩ wee'. Naã a'tĩro niĩsama: “I'sã Jesu Cristo bese kũú'kãrã nemoró niĩ'”, niĩsama. Yi'ĩ mehõ niĩgi niĩmigi, tohõ bisĩ siharã diharó niĩ wee'. ¹²Yi'ĩ misã tiropi pi'etĩmigi, wãkũ tutua tĩhagi, pehé Ô'ãkĩ hi tutuaró me'ra weé i'yowĩ. Teé me'ra diakĩ hĩta yi'ĩre Jesu Cristore bese kũú'kere i'yowĩ. ¹³Misã Corintokāharāre äpêrã Jesu Cristore èho peóse kurarikāharã doka èhõ ni'kotiwi. A'té di'akĩre weetĩkãti. Misãre wapa seétiwi. Misã ti'ó yã'akã, yi'ĩ tohõ weesé yã'ã niĩti? Yã'akã maa, akobohóya. ¹⁴Yi'ĩ misã tiropi wa'aãtehere apo yuúgi weé'. Ni'kãroakã yi'ĩ wa'asé me'ra i'tiãti wa'ãrosa'. Misãre “Wee tamúya”, niĩ kari boósome. Misã kiosere e'mãsome. A'té di'akĩre iã'. Misã Cristo dutĩ'kere äyuró weekã iã'. A'tĩro niĩ'. Paki simiã naã põ'raré naã iasere o'õsama. Naã põ'ra meheta naã paki simiãre naã iasere o'õsama. A'tĩro weerã, misã yi'ĩ põ'ra weeró noho niĩ'. Tohõ weerã yi'ĩre yi'ĩ iasere o'ó wee'. ¹⁵Yi'ĩ kiosé ehã tu'aro misãre wee tamúgiti. Niĩ pe'tiro yi'ĩ weé põo teóta basióro misãre äyuró

wa'aáto niŋgi tohó wee tamúgiti. A'tíro tí'ó yā'a'. Yí'ŋ misàre nemoró ma'iká, misà pe'e yí'ŋ re diharó ma'i boósa'.

¹⁶ Ápêrā yí'ŋ kari boótitere masímirā, a'tíro niísama: “Kíi me'risé me'ra misàre ēho peókā weéki niíwī”, niísama. ¹⁷ Yí'ŋ o'ò'okārā misàre níi soo, misa yeére e'māri? Neê apêye noho e'matikārā niíwā. ¹⁸ Yí'ŋ Titore misà tiropi wa'ā dutiwi. Tohó niikā āpí Jesu Cristore ēho peógi marí akawerégire kíi me'ra o'ò'o'wi. Toopíre Tito níi soose me'ra misa yeére e'māri? Misà masísa'. Tito yí'ŋ weeró noho weemí. Misàre bu'ègi, āyusé di'akíre weé sí'ríki niíwī. Neê wapa seétiki niíwī.

¹⁹ Apé tero weérā misà ísàre “Áyuró wākū dutirā weemá”, niísa'. Tohó níi wee'. A'tíro pe'e níi'. Ísā Ō'ākí hí í'yóropíre Cristo dutiró me'ra uúkū'. Yí'ŋ ma'írā yí'ŋ akawerérā, misàre Ō'ākí hire nemoró ēho peó nemo dutigi tohó weé'. ²⁰ Yí'ŋ uísa'. Apé tero weérā yí'ŋ misà tiropi wa'aká, “Yí'ŋ iaró noho meheta weérā wee boósama”, niísa'. Misà kē'ra yí'ŋ re meharóta níi boosa'. Apêye kē'rare yí'ŋ misàre “A'tíro weérā wee boósama”, niísa'. “A'mé tu'tirā wee boósama. Íorā wee boósama. Uārā wee boósama. Naa yeé di'akíre wākūrā wee boósama. Ápêrāre uukahá, yā'āro uúkūrā wee boósama. Tohó niikā ísā āpêrā yí'rióro āyú yí'ri ní'ka'”, niírā wee boósama. No'ó iaró weé ma'akārā wee boósama”, niísa'. ²¹ Yí'ŋ uísa'. Misà tiropi opāturi wa'aká, Ō'ākí hí yí'ŋ wiógi misà yā'āro weé'ke bu'iri yí'ŋ re bopóyaro yí'riká wee boósami. Tohó niiká yā'āro weé'kārā akobohóse sēritíkā, pūūro utí boosa'. Misà yā'āro weesére, yā'āro wākusére, no'ó misà a'me tārā baha ke'atísere pūūro bihā weti boosa'. Níi pe'tise yā'asé iāri pehase, misà wee wíase nohore du'utíkā, meharóta bihā weti boosa'.

Paulo werê tiose, kíi we'èriti tiose níi'

13 Ni'károakā yí'ŋ misà tiropi wa'asé me'ra í'tiáti wa'árosa'. Ō'ākí hí yee kiti ohāka pūripire a'tíro ohā no'okaro niíwī: “Piārā ou í'tiārā í'yāka be'ro marí āpêrā weé'kere í'yā'kārā werê sãa masi no'o'.” ² Too dípóropi misà tiro níi'gi, yā'āro weeráre “Bu'iri da'régiti”, níi werê tohawí. Tohó niikā níi pe'tirāre werêwi. Ni'károakā yoorópi níimigi, werê nemogiti taha. Yí'ŋ opāturi misà tiropi wa'āgi, yā'āro weeráre pahá yā'asome maha. ³ Tohó weeká misà masírasa', Cristo yí'ŋ re wākusé o'osé me'ra uúkū'. Cristo misàre dutigí tutuátikā weetími. Misàre kíi tutuá yí'risere í'yomí. ⁴ Diakí híta níi'. Kíi kúrúsapi tutuátigi weeró noho paá bi'pe no'oki niíwī. Tohó níimigi, ni'károakāre kíi pakí tutuaró me'ra katími. Ísā kē'ra kíi níi'karo nohota tutuátirā níi', niírā pe'ea'. Tohó níimírā, kíi yarā níi yuurā, Ō'ākí hí tutuaró me'ra níi nu'ku'. Tohó weérā misàre wee tamú masi'.

⁵ Misà “Jesu Cristore ēho peórāta níimíti ísa?” níi, misà basi beseyá. Ísā ēho peóse diakí híta níimítito? niírā, tohó wākúya. Ísāpire Jesu Cristo diakí híta níimíti kíi? niírā, tí'ó yā'aya. Apé tero weérā kíi re ēho peótirā, ēho peótisa' misa. ⁶ Ísā Jesu Cristore diakí híta ēho peó'. Kíi yarā níi'. Misàre teeré masiká íá'. ⁷ Ísā misàre yā'āro weetiká'ato niírā Ō'ākí hire sēri basá'. Kíi re sērírā, ísāre ēho peó dutirā meheta sēri basá'. Misà pe'ere keoró wee dutirā sēri basá'. No'ó ísā keoró weemíkāta, “Naá keoró weetíma” ísāre niikā, āyúkā'rosa'. ⁸ A'tíro níi'. Ō'ākí hí yee diakí hí kāhaseta níi'. Misà teeré keoró weeká í'yārā, “A'tíro pe'e weeyá”, niísome. Ísā teeréta ia sáá'. ⁹ Misà ísāre í'yārā, “Naá tutuátirā, dutí masitirā níima”, níi'. Misà pe'e tutuará niiká, āyú níi'. Teeré í'yārā,

ĩsã e'katĩrãsa'. Misãre Ô'ãkĩ hi nĩ pe'tisere kĩĩ iaró noho weeká iará, sēri basá'. ¹⁰Yi'ĩ misã tiropi wa'aátoho diporo a'ti pũrĩre ohã'. Toopĩ wa'ãgi, tutuaró me'ra misãre tu'tĩ sĩ'ritisa'. Marĩ wiõgi yi'ĩ misãre dutĩ masisere o'õki nĩwĩ. Tohõ weégi yi'ĩ misãre tu'tĩ masi'. Tohõ weé sĩ'ritisa'. Jesu Cristo misã ēho peósere dohörē' dutigi meheta dutisēre yi'ĩre o'õwĩ. Misãre nemoró ēho peókã iãgi, tohõ weewĩ.

¹¹Akawerérã, toõ kã'rota ohãgiti. Āyuró nĩya. Yi'ĩ misãre dutĩ'kere keoró weé me'rikã'ya. A'mēri wãkũ tutuakã weeyã. Nĩ'kãro noho niisēti, a'me kēēro mariró nĩya. Ô'ãkĩ hi āyuró ehēri pō'ratikã weegi, misãre ma'igĩ misã me'ra nĩngisami. ¹²E'katise me'ra a'mēri pōo tēriya. ¹³Niĩ pe'tirã Jesu Cristore ēho peórã marĩ akawerérã misãre āyu dutĩma.

¹⁴Jesu Cristo marĩ wiõgi misã nĩ pe'tirãre āyuró weeáto. Ô'ãkĩ hi misãre ma'igĩ misã me'ra nĩiáto. Tohõ niikã Espĩrito Santo misã me'ra nĩiáto.

Toõ kã'rota ohã'.

Paulo

Paulo Galácia di'takãharãre kĩî ohâka pũri niî'

A'ti pũri a'tiro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Paulo Galácia di'takãharãre a'ti pũrire ohâki niîwĩ. Romakãharãre ohâ'karo weeró noho naãre ohâki niîwĩ.

A'teré ohâki niîwĩ. Masa mehéta yi'f re Jesu Cristo yee kitire bu'ê dutirá söróowã niisére ohâki niîwĩ. “Jesu Cristo, tohó niiká marí paki Ô'âkĩ hi naã basi yi'f re söróowã”, niî ohâki niîwĩ.

Apêyere, “Moisé dutí'ke me'ra marí bu'firi marirá toha masítisa!”, niîki niîwĩ. “Jesu Cristore êho peóse me'ra di'akĩ ayurá toha masí!”, niîki niîwĩ.

Paulo Jesu Cristore êho peórãre Galácia di'tapi niiráre ohâ'ke niî'

1 ¹⁻² Yi'f Paulo, yi'f me'rakãharã me'ra misã Jesu Cristore êho peórãre Galácia di'tapi niiráre ohâ'. Misãre äyu dutíse o'ò! Yi'f Jesu Cristo bese kũú'ki niî'. Yi'f re masa mehéta Ô'âkĩ hi yee kitire weré dutirá besewá. Naã o'òo'ká meheta teeré weré! Jesu Cristo, kĩî paki Ô'âkĩ hi naã basi yi'f re besewá. Ô'âkĩ hita Jesu Cristo wêr'f'kipire masóki niîwĩ.

³ Marí wiôgi Jesu Cristo, marí paki Ô'âkĩ hi äyuró weeáto misãre. E'katíse, misãre äyuró ehêri pö'ratikã weeáto.

⁴ Jesu Cristo kĩî basi kĩî iaró me'ra marí yã'áro weé'kere wêr'f' basaki niîwĩ. A'ti imí kohokãhase yã'asé doka niî nemotikã'ato niîgi tohó weéki niîwĩ. A'teré weégi, marí paki Ô'âkĩ hi dutí'karo nohota weéki niîwĩ. ⁵ Tohó weérã marí Ô'âkĩ hire “Mĩ'f äyú butia'gi, tutuã yi'riagi niî” niî nu'kukã'rá. Tohóta weerá.

Jesu Cristore êho peóse me'ra di'akĩ yi'rírãsa' niisé niî'

⁶ Ô'âkĩ hi misãre ma'f'gi, beséki niîwĩ. Jesu Cristo kĩî wêrisé me'ra misãre yi'ríóki niîwĩ. Kĩî tohó weemikã, misã pe'e maatã waro kĩî re êho peó du'urã weé! Apêye bu'esé pe'ere siru tuurã weé! Misã tohó weekã tí'ógi, ipíti ikiása! ⁷ Apêrã misã neê waro êho peó'kere dohóré'sama. Misãre Jesu Cristo yee kitire weré su'riasama. Teeré dika yuú s'í'risama. Jesu Cristore êho peóse me'ra di'akĩ maríre yi'ritã basió! Apêye bu'esépia basiótisa! ⁸ Ísã misãre Ô'âkĩ hi masaré yi'ríóse kitire keoró werêwi. Misãre Jesu Cristo yee kitire mehêkã weregíre Ô'âkĩ hi ipíti bu'firi da'reáto. No'ó yi'f nohore, ou äpi i'mí sekĩ hi Ô'âkĩ hire weré ko'tegire ísã mehêkã wereká, bu'firi da'reáto. ⁹ Yi'f too dipóropi misã tiropi niîgi, a'teré weré

tohawi. Ni'kâroakâre opâturi niî nemo' taha. No'ó ìsâ bu'ê'ke Jesu Cristo yee kitire misâre mehêkâ weregí nohore Ô'âkî hi bu'îri da'reató.

¹⁰Yi'î a'teré werêgi, masá yi'î re “Áyú butia'ro werê me'rimi” niíató niîgi meheta werê'. Ô'âkî hi pe'ere “Keoró bu'êmi” niî dutigi werê'. Yi'î too dipóropire “Masá yi'î me'ra e'katiáto”, niî nu'kuwi. Tohó niî nu'kugí pûrikâ, Jesu Cristo iaró weetí boosa'. Kîî re da'râ ko'tegi meheta niî boosa'.

Ô'âkî hi Paulore Jesu Cristo yee kitire werê dutigi kûú'ke niî'

¹¹Yi'î keoró misâre masiká iása'. Yi'î bu'esé masá naâ wâkusé meheta niî'. ¹²Yi'î re teeré neê ni'kí masí bu'êtiwî. Jesu Cristo kîî basi teé bu'esére masiká weewí.

¹³Too dipóropi Judeu masa naâ êho peósetisere yi'î weékú'kere misâ ti'opá. Jesu Cristore êho peórâre yâ'â butia'ro weékúwi. Neê ni'kí Jesu Cristore êho peógi mariáto niîgi naâ êho peósere pe'ó sî'rimiwi.

¹⁴Yi'î ma'mî niîgi, Judeu masa naâ êho peósetisere áyuro weewí. Ápêrâ yi'î me'rakâharâ yi'rióro ìsâ yêki simiá weeséti mihati'kere weé yi'ri ni'kawi. ¹⁵Yi'î Jesu Cristore êho peórâre yâ'âro weewí. Tohó weemíkâ, yi'î bahuáatoho diporopi Ô'âkî hi bese yuú tohaki niîwî. Ipíti ma'ígi, kîî makí niî dutigi beséki niîwî. ¹⁶Kîî “Beségíti” niî'karo nohota keoró ni'kâ nimi kîî makíre yi'î re ì'yowí. Ì'yó, yi'î re Judeu masa niítirâre Jesu Cristo yee kitire werê dutiwî. Kîî tohó ì'yoká, ápêrâre “Yi'î de'ró weegísari?” niî sêrí yâ'a nemotiwi. ¹⁷Apêye kè'rare “Jesu Cristo yi'î diporo bese kúú mi'ta'kârâ tiro Jerusalépi maatá sêrí yâ'a bakeo'gi wa'âgiti”, niítivi. Tohó weeró noho o'ógi, diakí hí wa'â wa'âwi Arábia di'tapi. Be'ró toopí ni'ki Damascopi mahâmi tohatiwi taha.

¹⁸Yi'î Jesu Cristore êho peóka be'ro i'tiá ki'ma yi'riwí. Tiikése ki'mari yi'ri'ka be'ro Jerusalépi Pedroré ì'yâgi wa'âwi. Toopíre kîî me'ra piá semana tohá ke'a ni'wi. ¹⁹Jesu Cristo kîî bese kúú'kârâ niî pe'tirâre ì'yâtiwi. Pedro, ápi Tiago marí wiógi Jesu Cristo akabihí di'akíre ì'yâwi. ²⁰Ô'âkî hi ti'óropi misâre werêgiti. A'té yi'î weresére niî soogi meheta weé'.

²¹Yi'î Jerusalépire niîka be'ro Síria di'tapi, tohó niiká Cilícia di'tapi wa'âwi. ²²Yi'î Judéia di'tapire yoaká niítivi. Tohó weerâ ápêrâ Jesu Cristore êho peórâ yi'î re ì'yá masitiwâ. ²³Yee kití di'akíre ti'ókârâ niîwâ. “Sô'ó niîka tero maríre yâ'âro weé sî'rigi siru tuú'ki ni'kâroakâre 'Jesu Cristore êho peóya', niî kusiagita weeápi'. Too dipóropire Jesu Cristore êho peósere pe'ókâ' sî'rimi'kita niíápi'”, niî uukahákârâ niîwâ. ²⁴Yi'î Jesu Cristore êho peósere ti'órâ, Ô'âkî hire “Mi'î áyú butia'gi, tutuâ yiriagi niî'” nií'kârâ niîwâ.

Paulo Jerusalépi Jesu kîî neê waro bese kúú'kârâ me'ra uúkú'ke niî'

2 Catorze ki'mari Jerusalépi yi'î ehâka be'ro Barnabé me'ra opâturi tiî makápi wa'âwi taha. ìsâ me'rakí hi Tito wamêtigi kè'rare miáawi. ²Ô'âkî hi yi'î re toopí wa'â dutiwî. Tohó weégi wa'âwi. Jerusalépire ehâ, Jesu Cristore êho peórâ wiórâ me'ra di'akí nerê, uúkúwi. Judeu masa niítirâre Jesu Cristo masaré yi'riómi niisé kiti, yi'î bu'ê'kere naâre werêwi. Yi'î neê waropi bu'ê ni'ka'kere, yi'î ni'kâroakâ bu'esére de'ró nií'rasari? niîgi, werêwi. Mi'î bu'esé wapa marí' niíri niîgi, werê yâ'amiwi. ³Naâ neê mehêkâ niítivi. Yi'î me'rakí hi Tito Judeu masí meheta niíwî. Kîî tohó

niimikā, ĩsā Judeu masa wee wiāse nohore wee dutitiwā. “Kĩĩre ò'rekihí yapa kaserore yehê kō'aro íá”, niitiwā.

⁴Wiōrā pe'e “Titore ò'rekihí yapa kaserore yehê kō'aro íá” niitimikā, āpērā tohō niĩ ko'terā pe'e “Kĩĩre yehê kō'aro íá”, niiwā. Naā Jesu Cristore ēho peó ta'sarā, Jesu Cristore ēho peórā me'ra a'mé si'awā. Tohō niĩ ta'sa, ĩ'yā du'tirā niiwā. Naā ĩsā Jesu Cristore ēho peórā weesétisere ĩ'yāwā. ĩsā kĩĩre ēho peórā Moisé dutisé doka niitikā ĩ'yāwā. Teeré ĩ'yārā, ĩsāre ĩsā yēki simiāre duti mihati'kere wee duti s'i'rimiawā taha. Moisé kĩĩ duti'ke doka kũũ s'i'rimiawā taha. ⁵Naā tohō dutimikā, ĩsā neē kārōākā naā dutisére “Weeró íása”, niitiwi. Misāre Jesu Cristore ēho peóse me'ra di'akĩ y'i'rírásā' niisé kitire masiká íá'. Tohō weérā diakĩ hí káhase, Jesu Cristo yeere werērāti niirā, naā wee duti'kere weetiwi.

⁶Wiōrā y'i'ire mehēkā werē dutitiwā. “Marĩ yēki simiāre wee duti'kere wee dutiya Judeu masa niitirāre”, niitiwā. Ō'ākĩ hi marĩ niĩ pe'tirāre ni'kāro noho ĩ'yāsami. Teeré masĩgi, “Naā wiōrā niĩma” niĩ, ipĩti waro wākũtiwi. Ō'ākĩ hi naāre besé'karo nohota y'i'ĩ kē'rare besewi. ⁷Wiōrā y'i'ire a'ti'ro niiwā: “Mi'ĩ kē'ra Ō'ākĩ hi besé'ki niĩ'. Kĩĩ mi'ĩre Judeu masa niitirāre Jesu Cristo yee kitire werē dutiapi. Pedrore Judeu masare werē duti'karo nohota mi'ĩre naā pe'ere werē dutiapi”, niiwā wiōrā. ⁸Ō'ākĩ hi Pedrore Judeu masare Jesu Cristo yee kitire werē dutiki niiwĩ. Kĩĩ Ō'ākĩ hita taha y'i'ĩ kē'rare Jesu Cristo yee kitire Judeu masa niitirā tiro pe'ere werē dutiwi. ⁹Jerusalēpire Tiago, Pedro, tohō niikā João naā ĩ'tiārā Jesu Cristore ēho peórā wiōrā niiwā. Naā y'i'ire “Judeu masa niitirāre Ō'ākĩ hi mi'ĩre ma'ĩgi werē dutiapi”, niiwā. Tohō weérā ĩsā piārāre, y'i'ĩ, tohō niikā Barnabēre “Marĩ ni'kāro noho da'rarásā”, niiwā. Naā ĩsāre “Jesu Cristo yee kitire Judeu masa niitirāre werērā wa'āya”, niiwā. “ĩsā pe'e Judeu masare werērāti”, niiwā. ¹⁰ĩsāre a'té di'akĩre wee dutiwā: “Pahasé kiorāre wee tamúya”, niiwā. A'tetá niĩwi y'i'ĩ āyuró weegĩti niĩ wākũ y'i'ri ni'ka'ke.

Paulo Antioquiapi Pedrore tu'ti'ke niĩ'

¹¹⁻¹²Be'ró Pedro Antioquiapire etāwĩ. Kĩĩ neē waro tii makāpire etāka be'roakā āyuró weemiwĩ. Kĩĩ toopĩre niĩgi kĩĩ keoró weeti'ke wapa kĩĩpireta tu'tiwi. Neē waro Judeu masa niitirā Jesu Cristore ēho peórā me'ra ba'ā, naā me'ra ba'pāti niikāmiwĩ. Kĩĩ tohō weē niisétiri kura Judeu masa Jerusalé káharā Tiago kĩĩ o'ò'okārā etāwā. Pedro naā etaká ĩ'yāgi, Judeu masa niitirā me'ra weeséti'kere weē du'ukā'wĩ. Naā y'i'ire tu'ti boosama niĩgi, tohō weewi. Toopĩ etará Judeu masa wee dutisere keoró weerā niiwā. Tohō weérā Judeu masa niitirāre “Judeu masare dutisére weeró íá”, niĩ kusiawā. Tohō weegi naāre uĩgi, Pedro Judeu masa niitirā me'ra ba'pāti du'ukā'wĩ. Naā me'ra ba'ā nemotiwi maha. ¹³Āpērā Judeu masa kĩĩ weesére ĩ'yārā, kĩĩ weeró noho weē ta'sawā. Judeu masa niitirā me'ra ba'āmi'kārā ba'ātiwā. Naā me'ra niisétitiwā. Barnabēpita tohō wee nemó peokā'wĩ.

¹⁴Naā Jesu Cristore ēho peóse me'ra di'akĩ y'i'rírásā' niisére masimĩrā, keoró weetiwā. Tohō weegi naā weesé keoró niitikā ĩ'yāgi, Pedrore niĩ pe'tirā Jesu Cristore ēho peórā ĩ'yóropi tu'tiwi. Kĩĩre a'ti'ro niĩwi: “Mi'ĩ Judeu masi niimigi, Judeu masa niitirā me'ra ba'āgi, naā weeró noho weesétigi weé'. Mi'ĩ tohō weesé āyú niĩ', āyuró pe'ea'. Mehō ni'kārōakāre naā me'ra ba'āti, naā me'ra niisétitigi, 'Judeu masa weeró noho weeyá', niĩgi weé' taha naāre. Mi'ĩ tohō weekā, 'ĩsāre Moisé duti'kere weeró íása',

nií wākúsama. Mi'í basi weetíse Judeu masa niítirāre 'Weeyá' niíro noho wa'á!. Mi'í tohō weesé yā'á nií'", niíwi.

Judeu masa, Judeu masa niítirā ēho peóse me'ra di'akī yì'rírāsama niísé nií'

¹⁵Marí neê bahuárápita Judeu masa nií tohakārā niíwi. Āpērā weeró noho Moisé kīí dutí'kere weetikā weé wee!. ¹⁶Tohō niímírā, marí Moisé dutí'kere weerā, yì'ri masítisa!. Jesu Cristore ēho peóse me'ra di'akī yì'ri wetí masi!. Marí Ô'ákī hi me'ra āyuró nií s'írírā, Jesu Cristore ēho peó!. Moisé kīí dutí'kere weerā pūrikā, neê ni'kí Ô'ákī hi me'ra āyuró nií masítisami. ¹⁷Marí "Jesu Cristo me'ra di'akī yì'rírása!" niiká, marí akawerérā Judeu masa a'tíro niíma maríre: "Misá yā'á nií'", niíma. "Marí yēki simiāre dutí'kere weetikā, Judeu masa niítirā weeró noho misá yā'á nií'", niíma maríre. Too pūrikāre tohō niírā, Jesu Cristo maríre "Sì'orí yā'áro weégi weemí naāre", niísama. Naā tohō niísé diakí hí ní wee!. Jesu Cristore tohō weesé marí!. ¹⁸Misāre "Marí yēki simiā dutí'kere me'ra yì'risomé", nií weré tohawi. Ni'károakāre teé me'ra yì'rírása, teeré weeyá niígi, yì'íta bu'friti boosa!. ¹⁹Yí'í too dipóropire a'tíro wākúmiwi. "Moisé kīí dutí'kere me'ra di'akī Ô'ákī hi me'ra āyuró niíta basiósa!", niímiwi. Tohō niímigi, neê weé pōo téotikāti. Be'ró yì'í re Ô'ákī hi kīí makí Jesu Cristore i'yowí. Tohō weégi ni'károakāre Jesu Cristore ēho peógi, Ô'ákī hi me'ra wākú pi'etíro mariró niiká!. Marí yēki simiāre wee dutí'kere wākú niri wee! maha. ²⁰Jesu Cristo kurúsapi wēríki niíwi. Yí'í kīí re ēho peógi, kīí me'ra wērígi weeró noho wa'áki niíwi. Tohō weégi yí'í se'saro ní wee!. Ni'károakāre Jesu Cristo yí'í re si'orí niími. Yí'í kīí iaró, kīí dutiró wee!. Ô'ákī hi makire ēho peógi, wākú tutua!. Kīí yí'í re ma'ígi, yā'áro weé'kere wērí wapa yeé basaki niíwi. ²¹Yí'í Jesu Cristo wērí'kere "Tohō nií ma'aká'ro weé'", ní wee!. Kīí yí'í re ma'isére neê du'tú si'ritisa!. Moisé dutí'kere me'ra marí yì'ritá basiókā maa, Jesu Cristo mehō waro wērí boopí.

Moisé dutisé oh'á'ke, Jesu Cristore ēho peósekāhase nií'

3 Misá Galáciakāharā Jesu Cristore ēho peó du'urā, ti'o masíti butia'rā weeró noho weé' weé!. Noá misāre nií soo sihamirito mehēkā ēho peó dutirā? Ísā toopíre niírā, misāre Jesu Cristo kīí kurúsapi wērisére keoró werēwi. Misá āyuró ísā weresére ti'owí. ²Até di'akire misāre sérí yā'agiti. Misá Moisé dutí'kere weerā, Espírito Santore yē'éri? Yē'etipā. Jesu Cristo yee kitire ti'orā kīí re ēho peorā pe'e, yē'epā. ³Espírito Santo tutuaró me'ra misá Ô'ákī hi pó'ra sáhá ni'kawí. Ni'károakāre misá tutuaró me'ra ēho peó yapatírāti, niímíti? Pōo téótisa!. Misāre ti'o masíse pe'tiá wa'aáti? ⁴Jesu Cristore neé waro ēho peókā, āpērā misāre yā'áro weekārā niíwā. Ni'károakāre kīí re ēho peó du'urā, "Mehō waro pi'etipā", niírā weetikí? Yí'í tí'ó yā'akā, mehō waro pi'etipā. ⁵Ô'ákī hi misāre Espírito Santore o'oo'ki niíwi. Kīí tutuasé me'ra misá wa'teropire pehé weé i'yomi. De'ró weégi tohō weesarí, misá tí'ó yā'akā? Jesu Cristo yee kitire misá tí'ó ēho peókā, tohō weesamí. Moisé kīí dutí'kere weeká maa, neê tohō weetikí boosami.

⁶Marí yēki Abraão yee'kahasere wākūrā. Kīí pūrikā Ô'ákī hire ēho peóki niíwi. Tohō weégi Ô'ákī hi kīí re "Āyugí niími", nií i'yāki niíwi. ⁷Misá a'teré masíya. Abraão weeró noho Ô'ákī hire ēho peorā naáta niíma Abraão paramérā waro. ⁸Ô'ákī hi yee kiti ohāka pūripí Judeu masa niítirā naā Ô'ákī hire ēho peoátehere ohā yuu no'okaro niíwi. Naāre yì'rioátehere

werê yuugi, Ô'âkî hi Abraãoore a'tîro niîki niîwî: “Niî pe'tirã a'tí di'takãharã mi'î weeró noho êho peó siru tuurãre 'Áyurá niîma, bu'îri moomá, niî î'yâgiti. Naãre áyuró weegíti”, niîki niîwî. ⁹ Abraão Ô'âkî hire êho peóki niîwî. Tohô weégi Ô'âkî hi kîî re áyuró weéki niîwî. A'tóka tero kê'rare niî pe'tirã Jesu Cristore êho peórãre Ô'âkî hi áyuró weemí.

¹⁰ Apêrà pûrikãre Ô'âkî hi bu'îri da'rêsami. Naã a'tîro wãkûsama. “Moisé duti'kere weerã, yi'rírãsa”, niîsama. Tohô wãkûmirã, niî pe'tise teeré weé pe'otisama. Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripire a'tîro niîwî: “Niî pe'tise Moisé duti'kere weé pe'otigi noho bu'îri da'rê no'ogisami”, niîwî. Tohô weerã “Moisé duti'ke me'ra yi'rírãsa”, niîmisama. Niî wee! Ô'âkî hi naãre bu'îri da'rêgisami. ¹¹ Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripire a'tîro ohã no'okaro niîwî: “Ô'âkî hi kîî re êho peórãre 'Áyurá niîma', niî î'yásami. Kîî me'ra niî nu'kurãsama”, niîwî. Tohô weerã marí masí!. Moisé dutisé me'ra neé ni'kí Ô'âkî hi me'ra áyuró niîta basió wee!. ¹² Moisé kîî dutisé pe'e tohô meheta niî!. A'tîro pe'e niîwî. “Niî pe'tise Moisé duti'kere weé pe'ogi, Ô'âkî hi me'ra katí nu'kukí'sami. Teeré weé pe'otigire Ô'âkî hi 'Bu'îri kiomí', niî î'yâgisami”, niîwî. ¹³ Marí niî pe'tise Moisé duti'kere weé pōo tēo wee!. Tohô weégi Ô'âkî hi naã weé pe'otima niîgi, “Bu'îri kiomá”, niîki niîwî. Apêro, Ô'âkî hi yee kiti ohãka pûripire a'tîro ohã no'okaro niîwî: “No'ó naã wêrika be'ro yukí gipi di'te yoó no'o'kãrã Ô'âkî hi bu'îri da'rê duti'kãrã niîma”, niî ohã no'okaro niîwî. Diporópire masá yã'arãre tohô weékukãrã niîwã. Jesu Cristo kê'ra yã'agí, bu'îritigi weeró noho marí bu'îri da'rê no'oo boo'kere kurúsapi wêrí wapa yeéki niîwî. Tohô weégi kîî maríre yi'riká weéki niîwî. Marí ni'kãroakãre kîî re êho peórã, bu'îri marí!. ¹⁴ Jesu Cristo maríre bu'îri da'rê boo'kere kurúsapi wêrí wapa yeéki niîwî. Tohô weekã, Ô'âkî hi Abraãoore Judeu masa niîtirã kê'rare “Tohô weegíti” niî'ke keoróta wa'ãkaro niîwî. Jesu Cristore êho peókã, naãre Abraãoore weeró noho “Áyurã, bu'îri maríra niîma”, niî î'yásami. Tohô weégi kîî ni'kãro nohota weesamí. Niî pe'tirã Jesu Cristore êho peórãre Espírito Santore o'òo'sami.

Ô'âkî hi Abraãoore, Moisére kîî uúkû'ke niî'

¹⁵ Ni'kãroakãre masá naã wee wiãse nohore misãre werêgiti. Masá “A'tîro weerã” niî, wiôrà tiro papéra apo yuúsama. Be'ró naã teeré apóka be'ro neé ni'kí “Tii pûrire kô'ãkã'ya, a'tîro ohã nemo'ya”, niî masitisami. ¹⁶ Ô'âkî hi kîî Abraãoore niî'ke a'té weeró nohota niîwî. A'tîro niîki niîwî: “A'ti nukúkãkãharãre mi'î parami niî turiagipi me'ra áyuró weegíti”, niîki niîwî. “Mi'î paramérã niî turiarã páharã me'ra áyuró weegíti”, niîtikí niîwî. Tohô niîtimigi “Mi'î parami niî turiagi ni'kí me'ra di'akí tohô weegíti”, niîki niîwî. Tohô niîgi, Jesu Cristore uúkûgi weéki niîwî. ¹⁷ Yi'î misãre niîsê a'tîro niîro wee!. Ô'âkî hi Abraãoore niîki niîwî: “Masá yi'î re êho peórã yi'rírãsama. Naã yi'î me'ra áyuró niîrãsama”, niîki niîwî. Be'ropí quatrocentos trinta ki'mari be'ro Ô'âkî hi kîî dutisére Moisére kûúki niîwî. Teeré kûúgi, “Too dipóropi Abraãoore 'Yi'î tohô weegíti' niî'ke wapa marírosa”, niîtikí niîwî. ¹⁸ Marí Moisé kîî ohã'kere weekã, Ô'âkî hi me'ra áyuró niîta basiókã maa, Ô'âkî hi Abraãoore too dipóropi niî'ke wapa marí boopã. Tohô niî wee!. Ô'âkî hi Abraãoore ma'ígi, “Kîî tohô weegíti” niî'kere keoró weéki niîwî. “Niî pe'tirã mi'î weeró noho êho peórãre yi'riógiti”, niîki niîwî.

¹⁹ Too pûrikãre de'ró weégi Ô'âkî hi Moisére sô'ó niî'ke dutisére kûúpari? A'tîro niî!. Maríre “Yã'arã niî!, bu'îri kió!” niî masí dutigi kûúki niîwî.

Ô'âkî hi teeré Abraão paramí nîf turiagi Jesu Cristo a'tirî kurapi kûû tioki niîwî. Jesu Cristo me'ra Ô'âkî hi “A'ti nukúkâkâharâre âyuró weegítî” niî'ke keoró wa'âwi. Teé dutisére Ô'âkî hi kîî re werê ko'terâ i'mî sekâharâ me'ra Moisére werê duti o'oki niîwî. Moisé pe'e kê'ra teeré ti'ógi, werê turiaki niîwî masapîre taha. ²⁰ Abraão pe'ere Ô'âkî hi âyuró weeátehere âpêrâre werê duti o'otimigi, kîî basita werêki niîwî. Tohô weéro Ô'âkî hi Abraãore niî'ke pe'e Moisére niî'ke yi'rióro wapatí yi'ri ni'kakaro niîwî.

²¹ Too pûrîkâre Abraãore kîî niî'ke wapatí yi'ri ni'kakâ, Moisére kîî dutî'ke pe'e wapa marîpari? Niîtikaro niîwî. Masá nîf pe'tise Moisé kîî dutisére weeté basiókâ maa, marîre Ô'âkî hi me'ra âyuró niîta basió nîf boopâ. Basiótikaro niîwî. ²² Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripî a'tîro ohâ no'okaro niîwî: “Nîf pe'tirâ masá yâ'ará niîma. Bu'iritirâ niîma”, niîwî. Tohô weéro Ô'âkî hi Abraãore kîî diporópi niî'ke wa'â. A'tîro niîki niîwî: “Mî'î weeró noho êho peó siru tuurâre ‘Áyurá niîma’, nîf i'yágiti”, niîki niîwî. Tohô weégi Ô'âkî hi Jesu Cristore êho peórâre bu'ri da'rê no'o boo'kere yi'riósami.

²³ Marî Jesu Cristore êho peótoho diporo kîî re êho peóatehere ko'têrâ nohota Moisé kîî dutî'ke doka nîf niî'kârâ niîwî. Moisé dutisére weé pe'o sî'rimirâ, nîf pe'tisere weé pôo têótikârâ niîwî. ²⁴ Moisé dutisé me'ra Ô'âkî hi marîre “Yâ'ará niî” nîf masî dutigi kûûki niîwî. Teeré masîrâ, marî “De'ró weé yâ'âro niisere du'urâsari?” niîato niîgi kûûki niîwî. Be'ró Jesu Cristo a'tikâ, marî a'teré masîkârâ niîwî. “Kîî re êho peórâ, Ô'âkî hi me'ra âyuró nîf masisa”, niîkârâ niîwî.

²⁵ Niî'kâroakâre marî Jesu Cristore êho peóri kura niî'. Tohô weerâ Moisé dutisé doka nîf wee' maha.

²⁶ Marî nîf pe'tirâ Jesu Cristore êho peóse me'ra Ô'âkî hi pô'ra niî'. ²⁷ Jesu Cristore êho peó tîharâ, wamê yee no'okârâ niîwî. Misá kê'rare kîî weeró noho niisétikâ weéki niîwî. ²⁸ Ô'âkî hi nîf pe'tirâ kîî makî Jesu Cristore êho peórâre yi'riósami. Judeu masare, Judeu masa niîtirâre yi'riósami. Tohô niîkâ âpêrâre da'râ wâ'ya ko'terâre, da'râ ko'tetirâre yi'riósami. Îmiaré, numiâre niî'kâro noho yi'riósami. Marî nîf pe'tirâpita Jesu Cristore êho peórâ dika watise moó'. ²⁹ Marî Jesu Cristo yarâ niî'. Tohô weerâ Abraão paramérâ nîf turiarâ waro niî'. Ô'âkî hi Abraãore niî'karo nohota marîre weegísami. Abraão weé'karo noho êho peókâ, marîre yi'riógisami.

4 Misâre a'tîro werê nemogiti. Wi'magi kîî pakî kûuátehere yê'eákîhi masá tu'a ehatimigi, maatâ yê'êtisami. Nîf pe'tise kîî yêe niîmikâ, da'râ ko'tegi weeró noho niîsami. ² Âpêrâ masá kîî re ko'têsama. Kîî naâ dutisé doka niîsami. Kîî yêe niîátehe kê'rare i'yâ niri basasama. Kîî pakî kîî wêriátoho diporo niî'kâ nîmi teeré wiaátihi nîmire besesami. “Tii nîmî ehakâ, nîf pe'tisere yi'î makire wiayá”, niîsami. Tohô weerâ tii nîmî niîkâ, nîf pe'tisere kîî re wiá pe'okâ'sama. Teeré wiáka be'ro kîî da'râ ko'tegi weeró noho niîtisami maha. ³ Marî kê'ra Jesu Cristore êho peótoho diporo marî yêki simiá wee mihátî'kere weerâ, â'rî weeró noho nîf niî'kârâ niîwî yuhûpi. Teé dutisé me'ra niîrâ, âpêrâre da'râ wâ'ya ko'terâ weeró noho niîkârâ niîwî. ⁴ Tohô niîmikâ, Ô'âkî hi pe'e kîî keóka nîmi niîkâ, keoró a'ti nukúkâpîre kîî makiré o'ôo'ki niîwî. Kîî Ô'âkî hi makî niîmigi, niî'kó numiôpîre bahuáki niîwî. Kîî Judeu masi niîgi, Moisé dutisé doka niîki niîwî. ⁵ Moisé dutisé doka niîrâre yi'ri wetikâ iági, Ô'âkî hi kîî makiré o'ôo'ki niîwî. Naâre yi'riógi, Jesu Cristo kurúsapi wêrîki niîwî. Ô'âkî hi pô'ra wa'â dutigi marîre tohô weéki niîwî. ⁶ Ô'âkî hi marîre yi'î pô'ra nîf

tohama niŋgi, maríre kīi makí me'ra Espírito Santore o'ôo'ki niŋwí. Tohó weérá Ô'ákí hire "Pakí", pisú masi'. ⁷Marí Jesu Cristo yi'rió no'o'kārā niŋ yuurā, āpērāre da'ra ko'terā weeró noho niŋ wee' maha. Ni'kārōakāre Ô'ákí hi pō'ra niŋ toha'. Tohó weérā niŋ pe'tise kīi o'oátehere yē'ērāsa'.

**Paulo Galáciakāharāre naā Jesu Cristore ēho peó
du'u sī'rikā tí'ógi kīi wākú ke'ti'ke niŋ'**

⁸Misā too dipóropire Ô'ákí hire masítikārā niŋwí. Masā naā yeé'kārāre ēho peókārā niŋwí. Naāre Ô'ákí hire weeró noho i'yākārā niŋwí. Naāre ēho peórā, naā dutisé doka niŋ wā'yarā weeró noho niŋkārā niŋwí. Misā ēho peó'kārā Ô'ákí hi meheta niŋkārā niŋwā. ⁹Ni'kārōakāre misā Ô'ákí hire masi'. Kīi pe'e misāre masí mi'taki niŋwí. Kīi re ēho peóka be'ro too dipóropi misā ēho peó'kere du'úkā'kārā niŋwí. Misā ēho peó mi'ta'ke mehó niisé niŋ'. Wapa marí!. Ni'kārōakāre Moisé dutisére weérā, misā ēho peó mi'ta'kere ēho peórā weeró noho weérā weésa!. Too dipóropi da'ra wā'ya ko'te'kārā weeró noho niŋ sī'risari taha? ¹⁰Misā a'tiro wākúmisā!. "Judeu masa wee wiāse nohore tiikése bosê nimirí kiórā, yi'rírāsa'", niŋmisa!. Teeré wākūrā, soo wiāse nimirire, ma'ma muhípüre, no'ó bosê nimirí niisé nohore weésa!. ¹¹Yi'í misāre mehó waro bu'ēpari? niŋgi, yā'āro tí'ó yā'asa'.

¹²Akawerērā, yi'í misā a'tiro weeká iása!. Misā Judeu masa niŋtirā Moisé dutisére weetíkārā niŋwí. Yi'í kē'ra misā weeró noho teé dutisére weé wee' maha. Ni'kārōakāre masi!. Jesu Cristore ēho peóse me'ra di'akí marí yi'rírāsa'. Tohó weégi Judeu masi niŋmigi, Jesu Cristore ēho peógi, Moisé dutisére du'úkā'wi. Yi'í weeró noho misā weeká ia sáa!. Yi'í misāre too dipóropi bu'eká, yi'í re neē yā'āro weetiwi. ¹³Misā masisa!. Yi'í do'āti tihagi, misā tiropire Jesu Cristo masaré yi'rióse kitire bu'ēwi. ¹⁴Yi'í do'átikā, misāre diāsa niŋwí. Misā yi'í dutí wi'i niŋmikā, yabítiwi. A'tiro pe'e weewí. Ni'kí Ô'ákí hire werē ko'tegi i'mîsepi niigire weeró noho pōo tēri me'rikā'wi. Jesu Cristore misā yē'ê boo'karo weeró noho yi'í re āyuró weewí.

¹⁵Misā too dipóropi yi'í me'ra e'katími'ke de'ró wa'ári? Misā tiŋtare yi'í re ma'írā, misā wee tamúta basiókā wee boópā. No'ó misa yeé kapēripita yi'í re oré wee o'ô sāha boópā. ¹⁶Yi'í diakí hí weresé bu'iri yi'í re i'lyā tu'tirā weeti? Diakí hí niisére tí'ó sī'ritisari?

¹⁷Misāre mehēká bu'ê siharā yi'í weeró noho āyusére ia sārā meheta weesamá. Misāre naā āyuró uúkū ta'sasama. Yi'í me'ra pe'e e'katí dutitirā tohó weesamá. Tohó niŋká naā bu'esé pe'ere siru tuuáto niŋrā tohó weesamá. ¹⁸Āpērā misāre wee tamúkā, āyú niisa!. Āyuró weé sī'rise me'ra wee tamúkā maa, āyú niisa!. Wee tamúrā weé' niŋrā, tohó wee tamú nu'kukā'ato. Yi'í toopí niŋká di'akí wee tamú ta'satikā'ato. ¹⁹Yi'í re misā tí'sátimikā, yi'í pō'rare weeró noho ma'í. Misāre wākúgi, pūŋro bihā weti!. Ni'kó nihí pako koô makiré wiaátoho diporoakā pūrisé pi'etisamo. Koô weeró nohota yi'í kē'ra misā Jesu Cristore ēho peókā ia sáāgi, pūŋro pi'eti!. Misā Jesu Cristo weeró noho niisétika be'ropi āyuró tí'ó yā'agiti. ²⁰Yi'í misāre werē nemoakihi misā tiropi niŋká' sī'rimisa!. Yi'í yoarópi niŋgi, de'ró wee boósari?

Piárā numia Agar, Sara yee kiti niŋ'

²¹Misā a'tiro wākúmisā!. "Moisé dutisére weérā, Ô'ákí hi me'ra āyuró niŋká'rāsa'", niŋmisa!. Tohó wākúmirā, Moisé dutisére keoró masítisa'.

Moisé dutisére weeyá”, nîf boosama. Tohô niiká, ti'otiká'ya. Teeré weetiká'ya. Misá teeré weerá, da'rá ko'terá weeró noho wa'ârása' taha.

²Ti'ó yá'are misa. Yi'í misâre werêgiti. Misá “Ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'ase me'ra Ô'âkî hi îsâre yi'riógisami”, niítiká'ya. Misá tohô niiká, misâre Jesu Cristo wêri basa'ke neê wapa marírosa'. ³Misâre nîf nemogiti. Tohô wâkusétirâ pûrikâ nîf pe'tise Moisé kîî dutisére weé pe'oká'ya. Ni'karé wee maá kusiaticá'ya. ⁴Misâ Moisé dutisé me'ra yi'rírâsa' nîirâ, Jesu Cristore du'úrâ weé!. Kîî ma'isé me'ra misâre äyuró wee boó'kere bahuriórâ weé!. ⁵Îsâ misâ weeró noho wâkú wee!. Espírito Santo wee tamúro me'ra a'tíro wâkú!. Ô'âkî hi marîre “Jesu Cristore êho peóse me'ra äyurá niîma”, niîgisami. Tohô niíatehere êho peóse me'ra yuú kue!. ⁶Marí Jesu Cristo yarâ nîi'!. Ô'âkî hi i'yóropire Ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'a no'ose, yehê kô'a no'otise wapa marí!. Marí Jesu Cristore êho peó tîharâ, âpêrâre ma'í!. Tee pûrikâ wapatí!.

⁷Misâ Jesu Cristore êho peóka be'ro kîîre äyuró siru tuúrâ weemíwi. Noá misâre diakí hí êho peómi'kere werê maa soómitito? ⁸A'té maa Ô'âkî hire diótiká'ya. Kîî dohórê'tipí. Kîíta misâre Jesu Cristore êho peókâ weéki niîwí. ⁹Masá naâ uúkú wiase a'tíro nîi'!: “Pâú bikiaká weesé kâ'roákâ moremikâ, nîf pe'tiro pâupi se'sâa wa'âsa'.” Mehêká werê maa soó siharâ a'té weeró noho niísama. Naâ bu'esé naâ pehêterákâ niímikâ, pâú bikiaká weesé weeró noho bikiá wâ'karo weé!. Nîf pe'tirâ Jesu Cristore êho peórâre dohórê' wâ'karâ weemá. ¹⁰Naâ tohô weesére yi'í wâkú ke'ti wee!. Misá kê'ra yi'í weeró noho Jesu Cristore êho peórâ nîi'!. Tohô weerâ misá, yi'í ti'ó yâ'akâ, yi'í weeró noho weerâsa'. Misâre dohórê' sî'rise wa'âsome. Ô'âkî hi misâre dohórê' sî'rigi nohore bu'îri da'rêgisami.

¹¹Akawerérâ, âpêrâ yi'í re a'tíro niísama: “Paulo masaré Ô'âkî hi me'ra äyuró nîf sî'rírâ, a'tíro weeyá' niîmi. Ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'aya niisére bu'ê kusagi weemí”, niísama. Naâ tohô nîf ma'akârâ weemá. Yi'í tohô niiká maa, Judeu masa yi'í re yá'âro weeti boosama. Yi'í Jesu Cristo kurúsapi wêrisé me'ra yi'rírâsa' niisé di'akíre werê!. Teé bu'iri yi'í re yá'âro weemá. ¹²Misâ Jesu Cristore êho peórâre dohórê' kusiasama. Misâre dohórê'râre a'tíro weeká iása!. Naâ misâ tireore neê nîf nemotiká'ato.

¹³Akawerérâ, Ô'âkî hi misâre Moisé dutisére doka niíato niígi meheta kûúki niîwí. Misá “Moisé dutisére doka nií wee!” niîmirâ, “No'ó îsâ yá'âro iâri pehasere weerâ ti”, niítiká'ya. A'tíro pe'e weeyá. Äpêrâre ma'írâ, wee tamúya. ¹⁴Marí Moisé dutisére nîf pe'tisere ni'kâropita neêo ni'ko masí!. A'tíro nîi'!: “Marí basi ma'íro nohota âpêrâ kê'rare ma'íro iá’”, nîi'!. ¹⁵Misâ a'mêri ma'ítí, a'mê tu'ti, uukahárâ pûrikâ, wa'íkîrâ a'me kêérâ weeró noho weerâ weé!. Misâ basita dika watí, masá pe'tirâ weerâsa'. Tohô wa'ári niîrâ, ti'o masí, niisétiya.

Espírito Santo wee dutísere weeró iá' niisé nîi'

¹⁶Misâre a'tíro werêgiti. Espírito Santo misâre wee dutíro nohota weé nu'kuká'ya. Misá tohô weerâ, yá'asé misá iâri pehasere weesomé. ¹⁷Marí yá'âro weé sî'rise, marí iaró weesé nîi'!. Espírito Santo kîî iasé meheta nîi'!. Teé ni'kâro noho nií wee!. Espírito Santo kîî wee dutíse äyusé nîi'!. Yá'âro weé sî'ri, iâri pehasé nií wee!. A'té pîa pe'eseri a'me kêé!. Tohô weerâ marí äyuró weé sî'rimirâ, weetísa!. Espírito Santo kîî

iasére weerã, yã'ãro iãri pehase pe'ere weé wee! ¹⁸Marĩre Espĩrito Santo si'orĩ ayuró weesetikã, “Moisẽ dutisẽ me'ra marĩ yĩ'rĩrãsa”, niĩ wãkũtisa' maha.

¹⁹No'ó yã'ãro weé iãri pehasere maata masĩ no'o'. Teerẽ weerã, a'tĩro weesamá. Naã nimosã numia, naã marapĩ simia niĩtirãre a'me tãrasama. Yã'asẽ buhĩkã'sama. Naã niĩ pe'tise yã'asẽ iãri pehasere neẽ bopõyase mariró weesamá. ²⁰Õ'ãkĩ hi mehereta, masã naã ye'e'kãrãre ãho peõsama. Tĩ'ó yã'ari masa yaĩ weesẽ nohore weesamá. I'yã tu'tisama. A'mẽri wapasamá. ãpẽrãre doẽsama. Sahãtiro weemĩkã, uã yeesama. Naã ti'sasẽ di'akĩre weekã'sama. Naa yeẽ se'sarore wãkũsama. Naã ni'kãro me'ra a'mẽri niĩmi'kãrã dika watĩsama. ²¹Ɔosẽ piha niĩsama. Masarẽ wẽhẽ kõ'asama. Ke'asamá. Ke'ãrã, yã'ãro weesẽre yĩ'riõ kehokã'sama. Tohõ niikã apẽye pehẽ a'tẽ weeró noho wee nemõsama. Misãre too dipõropi niĩ'karo nohota werẽ nemogiti taha. No'ó tee nohõre weesetigi noho Õ'ãkĩ hi wiõgi niĩropi i'mĩsepi wa'ãsome.

²²Espĩrito Santo pe'e marĩre si'orĩ a'tĩro weesetikã weesamĩ. ãpẽrãre ma'isa'. E'katĩse kiõsa'. Mari yaã ehẽri põ'rapi ayuró ti'ó yã'asa'. Marĩre yã'ãro weekã, uãtisa'. ãpẽrãre pahã yã'asa'. Naãre ayuró weesa'. Keoró, diakĩ hi weé me'rikã'sa'. ²³“ãpẽrã yĩ'riõro niĩ!”, niĩ ti'ó yã'atisa'. Yã'ãro weesẽre weé si'rimirã, weetĩsa'. A'tẽ Espĩrito Santo me'ra weesẽ ayusẽ di'akĩ niĩ'. Tohõ weero a'terẽ neẽ ni'kãro dutiró “Weetikã'ya” niĩ ka'mú ta'aro marĩ'. ²⁴Marĩ Jesu Cristo yarã niĩ tĩharã, yã'ãro iãri peha niĩseti'kere du'tũkã' maha.

²⁵Espĩrito Santo marĩre Õ'ãkĩ hi me'ra niĩ nu'kukã weemĩ. Tohõ weerã Espĩrito Santo wee dutĩro nohota weesetiro iã'. ²⁶Marĩ “ãpẽrã yĩ'riõro niĩ!” niĩsẽ me'ra naãre uakã weetikã'rã. “Naã yĩ'riõro niĩ!”, niĩtikã'rã. A'mẽri iotĩkã'rã.

Paulo a'mẽri wee tamú dutise niĩ'

6 Akawerãrã, ni'kĩ Jesu Cristore ãho peõgi apẽ tero yã'ãro wee boõsami. Kĩĩ tohõ weekã, Jesu Cristore ayuró ãho peorã noho kĩĩre wee tamúya. Kĩĩre “Yã'ãro weesẽre du'uyã”, niĩya. Õ'ãkĩ hire akobohõse sãri dutĩya. Teerẽ wee tamurã, pahã yã'ase me'ra weeyã. Misã kẽ'ra yã'ãro weerĩ niĩrã, misa yeere wãkũ niĩriya. ²Misã ãpẽrãre no'ó mehẽkã wa'akã, a'mẽri wee tamúya. Tohõ weerã Jesu Cristo dutisẽre keoró weerãsa'.

³Apẽ tero ni'kĩ “Yĩĩ ãpẽrã yĩ'riõro niĩ!”, niĩ wãkũsami. Kĩĩ ãpẽrã yĩ'riõro niĩtimigi, mehõ waro wãkũ ma'akã'sami. Tohõ niĩgi, kĩĩ basi niĩ soogi weemĩ. ⁴Marĩ niki ayuró weemĩti yĩ'i? niĩgi, marĩ weesẽre beseró iã'. ãyuró weeka be'ro “ãpẽrã yĩ'riõro ayuró weepã” niĩro mariró mari yeẽ pe'ere e'katĩro iã'. ⁵Marĩ ni'karãrã marĩ we'e'kere Õ'ãkĩ hire yĩ'tĩrãsa'. Tohõ weerã marĩ niki kĩĩ kũũ'kere weeró iã'. ⁶Misã Jesu Cristo yee kiti bu'erãre wee tamúya. Misã kiosẽre naãre dika waãya.

⁷Misã a'terẽ masĩya. Õ'ãkĩ hire yã'ãro buhĩkã, kĩĩre yã'ãro weé du'tita basió wee!. “Õ'ãkĩ hi yĩĩ yã'ãro weekã, bu'ĩri da'rẽsome”, niĩ wãkũtikã'ya. Misãre a'tĩro werẽgiti. Marĩ otesẽ dika otekã, marĩ otẽ'ke nohota pi'ri dikãtisa'. Marĩ weesetise kẽ'ra teẽ weeró noho niĩ'. Marĩ weesẽtiro nohota meharõta taha bokarãsa'. ⁸Ni'kĩ yã'ãro iãri pehasere weegi noho yã'asẽre bokagĩsami. Õ'ãkĩ hi kĩĩre bu'ĩri da'rẽ bahuriõgisami. Apĩ Espĩrito Santo iaró noho weegi pe'e ayusẽre bokagĩsami. Kĩĩ Õ'ãkĩ hi tiropi katĩ nu'kukĩ'sami. ⁹Tohõ weerã ayusẽre weerã, marĩ kari butĩtikã'rã. Marĩ kari butĩtikã, Õ'ãkĩ hi ayusẽre keoró marĩre o'õgisami. ¹⁰Tohõ weerã niĩ

pe'tirãre marî pōo tēóro āyuró weerá. Jesu Cristore ēho peorã pe'ere āyuró weé yî'ri ni'karã.

Paulo werê tio'ke niî'

¹¹ Misãre āyuró î'yâ dutigi pakasé ohâgiti. A'té niî tiose daaripire yî'î basita ohâ'. ¹² Misãre ô'rekihî yapa kaserore yehê kō'a dutirã naãre āpêrã āyuró wākuká iárã, tohō wee dutísama. Marî Jesu Cristo kurúsapi yî'rióse kitire bu'eká, Judeu masa marîre tu'tî, yã'áro weemá. Naã teé pe'ere iatírã, misãre tohō yehê kō'a dutisama. ¹³ Naã yehê kō'a dutirã marikã niî pe'tise Moisé dutisére weé pe'otima. Tohō weé pe'otimírã, misãre yehê kō'a dutima. Naã a'tîro niî sî'rírã, tohō weesamá. “Īsáta Galácia di'takãharãre Moisé dutisére weeká weeápi” niî sî'rírã, tohō dutísama. ¹⁴ Yî'î pūrikã naã weeró noho nií wee'. Jesu Cristo marîre yî'riógi kurúsapi wêrî'ke pe'ere werê'. Yî'î re “Āpêrã yî'rióro niîmi” niíáto niîgi meheta werê'. Yî'î Jesu Cristo wêrisé me'ra a'ti nukúkãkãharã naã iári pehasere du'úkã'wi. Yî'î teeré wākū niri wee' maha. ¹⁵ Ô'âkî hi î'yóropire ô'rekihî yapa kaserore yehê kō'a no'ose, yehê kō'a no'otise wapa marî'. Marî Jesu Cristore ēho peóse, tohō niiká marî yã'áro weeséti'kere dika yuúse pūrikã wapatí'. ¹⁶ Niî pe'tise yî'î bu'ê'kere wee sirú tuurãre Ô'âkî hi naãre āyuró ehêri pō'ratikã weeáto. Naãre pahá yã'ato. Niî pe'tirã kî i yarãre tohō weeáto. ¹⁷ Yî'î Jesu Cristo yee kitire bu'eká, naã yî'î re tãrá, kamî da're'ke wã'yá'. Naã tohō weé'ke me'ra Jesu Cristore yî'î da'rã ko'tesere î'yó'. Tohō weérã ni'kaká me'ra neê ni'kí yî'î re kari boó nemotikã'ato. Yî'î bu'esére uúkū maa soó nemotikã'ato.

¹⁸ Marî wiôgi Jesu Cristo misã niî pe'tirãre āyuró weeáto. Misãre yî'î akawerérãre weeró noho malí'.

Toô kã'rota ohâ'.

Paulo

Paulo Éfesokãharãre ohâka pûri niî'

A'ti pûri a'tiro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Paulo a'ti pûrîre Romapi bu'ri da'rerî wi'ipi niîgi, ohâki niîwî.

A'ti pûrîre Ô'âkî hi kîî weé sî'ri'karo nohota kîî iarî tero niiká, niî pe'tirãre, niî pe'tisere Jesu Cristo doka tohaká weegísami niisére ohâki niîwî. Tohò niiká Judeu masa, Judeu masa niîtirãre Jesu Cristo me'ra ni'ká ipita niîma niisére ohâki niîwî. Misâ weesétisere ni'ká wi'ikãharã Ô'âkî hi yaa kurakãharã weeró noho weeró iá' niisére ohâki niîwî. Yã'aro weesére ka'mú ta'aro iá' niisére ohâki niîwî.

Paulo Jesu Cristore êho peóri kurakãharã Éfesopi niirãre ohâ'ke niî'

1 Yiî Paulo Jesu Cristo bese kûú'ki niî'. Kîî yiî're Ô'âkî hi iá'karo nohota kîi yeé kitire werê dutigi kûúwî. Misâ Ô'âkî hi yarãre, Éfesopi niirãre äyu dutí'. Misâ Jesu Cristore êho peó nu'ku'.

²Misãre Ô'âkî hi marî paki, Jesu Cristo marî wiðgi äyuró weeáto. Misãre äyuró ehêri põ'ratikã weeáto.

Cristo me'ra Ô'âkî hi marîre äyuró weé'ke niî'

³Ô'âkî hi, marî wiðgi Jesu Cristo pakire “Äyú!” niîrã. Cristo yarã niî yuukã, Ô'âkî hi marîre äyuró weéki niîwî. Marîre ma'ígi, niî pe'tise i'mîsepi ehêri põ'rakãhase äyusére o'ðki niîwî.

⁴A'ti nukúkã weeátoho diporo kîî marîre bese yuú tohaki niîwî. Cristore êho peorã kîi yarã sãharãsama niî wãkûgi, tohò beséki niîwî. Marîre kîî i'yóropire äyurã, bu'ri moorã niíato niîgi tohò weéki niîwî. ⁵Diporópi kîî marîre ma'ígi, kîî põ'rã wa'ãrãsama, niî tohaki niîwî. Jesu Cristore êho peoáto niîgi marîre tohò weéki niîwî. Teeré weégi, kîî weé sî'ri'karo nohota weéki niîwî. ⁶Kîî makí kîî ipíti ma'ígi me'ra marîre äyuró weéki niîwî. Tohò weerã kîî marîre äyuró weé'kere wãkûrã, kîîre e'katí peo nu'ku'. ⁷⁻⁸Ô'âkî hi marîre ipíti ma'ígi, kîî makiré o'ðki niîwî. Kîî kurúsapi wërisé me'ra, kîi yeé dií a'mã birose me'ra marî yã'aro weé'ke wapare wapa yeéki niîwî. Teé me'ra Ô'âkî hi marî yã'aro weé'kere akobohóki niîwî. Marîre äyuró weégi, tohò weéki niîwî. Kîî marîre äyuró weesére masiáto niîgi masisére, ti'o masisere

marîre o'ô yî'ri mahaki nîwî. ⁹Marîre kîî weé sî'ri'ke, too dipóro masî no'oya marî'kere masiká weéki nîwî. Kîî Jesu Cristo wêrisé me'ra kîî yarâre “Áyuro weé tu'a eha ni'kogiti” ni'kere masiká weéki nîwî. ¹⁰A'ti imí koho pe'tiká, nî pe'tise Ô'âkî hi “A'tîro wa'ârosa” nî'karo nohota wa'ârosa'. Tohó wa'aká, kîî íá'karo nohota weegísami. A'tîro weegísami. Kîî nî pe'tirâ i'mîsepi niirâ, a'ti nukúkâpi niirâ re Cristore naâ dipoá sôróogísami.

¹¹Ô'âkî hi marîre Jesu Cristo me'ra ni'kâro me'ra nî dutigi diporópi bese yúki nîwî. Marîre kîî “O'ôgiti” ni'kere yê'ê dutigi tohó weéki nîwî. A'té nî pe'tise kîî “Weegíti” niisé kîî wâkú yuu'kepi nî'. Kîî nî pe'tise áyú ti'sa' niisére weesamí. ¹²Kîî a'tîro weégi, ísâ Cristore êho peó mi'tarâre áyuro weeká íági beséki nîwî. Ísâ áyuro weesé me'ra masá kîî Ô'âkî hire “Áyú butia'gi ními” nî wâkuáto nígi tohó beséki nîwî. ¹³Cristo kurúsapi wêri'ke me'ra misá kê'ra Ô'âkî hi yarâ wa'âwi. Misá diakî hí kâhase Cristo yee kitire ti'órâ, kîî re êho peówi. Kîî yé kiti a'tîro nî'. Marî peká me'epi wa'â boo'kârâre yî'ri wetiká weéki nîwî. Kîî re êho peókâ, Ô'âkî hi misâre kîî yarâ tohaká weéki nîwî. Yarâ níma niisére í'yó sî'rigi, misâre Espírito Santore o'ôo'ki nîwî. Espírito Santo Ô'âkî hi “Misâre o'ôgiti” nî'kita ními. ¹⁴Ô'âkî hi Espírito Santore marîre o'ô tohaki nîwî. Tohó weerâ marî masí'. Diakî híta nî pe'tise kîî “O'ôgiti” ni'kere o'ôgísami. Kîî o'oátehere yú kuerâ weé'. Kîî yarâ nî pe'tirâ yâ'âro weeséti ními'kârâre yî'ri wetí pe'tiká weegísami. Tohó weeka be'ro kîî “O'ôgiti” ni'kere o'ôgísami. Kîî tohó weeká í'yârâ, masá Ô'âkî hire “Áyú butia'gi ními”, níirásama.

Paulo Éfesokâharâre sêri basâse nî'

¹⁵⁻¹⁶Yî'î misâ áyuro weesére masí'. Misâ marî wiôgi Jesuré êho peó'. Tohó niiká nî pe'tirâ Ô'âkî hi yarâre ma'í'. Misâ tohó weeká wâkúgi, yî'î Ô'âkî hire sêri basâsetiri níki kîî re “Áyú” nî nu'ku'. ¹⁷Ô'âkî hi, marî wiôgi Jesu Cristo paki áyú butia'gi ními. Kîî re misa yé níiátehere a'tîro sêri basá': “Ô'âkî hi, Espírito Santo ti'o masíse o'oáto naâre. Mî'î yeékâhasere áyuro í'yoáto. Nemoró mî'î re masí dutigi tohó weeáto. ¹⁸Ô'âkî hi, naâ ti'ó yâ'asepi mî'î yeékâhasere masiká weeyá. Mî'î naâre áyuro weé sî'rigi beséki nîwî. Nî pe'tirâ mî'î yarâre áyú butia'sere o'ôgisa'. A'teré naâre áyuro masiká weeyá. ¹⁹⁻²⁰Mî'î tutuá yî'rigi nî'. Mî'î tutuasé neê pe'tisomé. Teé me'ra ísâ Jesu Cristore êho peórâre díka yúugi weé'. Mî'î tohó weesére naâre masiká weeyá”, nî sêri basá'. Ô'âkî hi tutuasé a'tîro nî'. Kîî, kîî tutuasé me'ra Cristo wêri'kipire masaká weéki nîwî. Kîî masa miháaka be'ro kîî re kîî tiro i'mîsepi wiôgi duhirí kumuro diakî hí pe'e dipóki nîwî. Kîî tutuasé me'rata kîî iaró noho marîre díka yúugi weemí. ²¹Ô'âkî hi Cristore a'tîro weéki nîwî. Nî pe'tirâ a'ti nukúkâpi niirâ, i'mîsepi niirâ, naâ wiôrâre, no'ó âpêrâre dutirâ nohore naâ bu'ipi tohaká weéki nîwî. A'ti imí kohopi, ape imí kohopire tohóta weé nu'kukí 'sami. ²²Ô'âkî hi nî pe'tisere, nî pe'tirâre Cristo doka tohaká weéki nîwî. Tohó niiká nî pe'tirâ Cristore êho peóse kurarikâharâ dipoá sôróoki nîwî. ²³Nî pe'tirâ kîî re êho peóse kurarikâharâ ní'ká kura níma. Tii kurákâharâ kîî ípí weeró noho níma. Tohó niiká Jesu Cristota nî pe'tiropi ní bi'aká'sami. Kîî re êho peóse kurarikâharâ kîî iaró wee masíma. Tohó weéro naâre áyuro wee masíse dí'sá weé'.

Õ'ákî hi marîre ma'ígi yi'rió'ke niî'

2 Too dipóropi Cristore êho peoátoho diporo misâ yâ'áro weékārā niîwi. Misâ yâ'áro weé'ke bu'iri Ô'ákî hi i'yóropire wēri'kārā weeró noho niîkārā niîwi. ² Āpērā a'ti nukúkākāharā weeró noho yâ'áro weé nu'kukārā niîwi. Wātiā wiógi iaró noho weékārā niîwi. Kîî a'ti nukúkākāharā Ô'ákî hire yi'rî ni'karāre dutigî niîmi. ³ Too dipóro marî niî pe'tirā tohōta yâ'áro weé nu'kuwi. Yâ'áro weé sî'risere iāri pehawi. Marî no'ó iaró weé sî'rise nohore, yâ'áro wākusé nohore weewî. Tohō weērā marî kē'ra Ô'ákî hire bu'iri da'rê no'o boopā. Āpērāre pekā me'epi kō'ā, bu'iri da'rerō weeró noho da'rê no'o boopā. ⁴ Kîî pe'e marîre ipîti ma'ígi, pahā yâ'ase kió yi'riawî. ⁵ Marî yâ'áro weé'ke bu'iri Ô'ákî hi marîre “Wēri'kārā weeró noho niîma”, niî i'yāwî. Cristore êho peóka be'ro marîre “Cristo me'ra ni'kāro me'ra niîma”, niî i'yāsami. Kîî Cristore masó'karo nohota marî kē'rare katisé pe'titísere o'óki niîwi. Tohō weégi Ô'ákî hi marîre pahā yā'agi, yā'arā niîmi'kārāre yi'rióki niîwi. ⁶ Ô'ákî hi Jesu Cristore masóki niîwi. Kîîre masó'karo nohota marî Jesu Cristo yarāre masa mihāa'kārā weeró noho weéki niîwi. Jesu Cristo i'mîsepi wiógi duhirî kumuro duhîro nohota marîre kîî me'rata taha i'mîsepi duhî yuu toharā weeró noho niîká weéki niîwi. Yâ'áro niisétise me'ra niísome maha. ⁷ Jesu Cristo kîî wēri' basa'ke me'ra marîre ma'isére, kîî āyú butia'ro weesére i'yóki niîwi. Be'ropi niî pe'tirāre teeré masikā iāgi tohō weéki niîwi. ⁸ A'tiro niî'. Marî Jesu Cristore êho peorā Ô'ákî hi āyuró weesé me'ra yi'riwî. Teé marî basi weé'ke meheta niî'. Ô'ákî hi pe'e marîre yi'riówî. ⁹ Marî āyuró weesére i'yāgi meheta yi'riówî. Tohō weégi neé ni'kî “Yi'î āyuró weé'ke wapa Ô'ákî hi yi'îre yi'riówî”, niîta basió wee'. ¹⁰ A'tiro niî'. Marî kîî weé'kārā niî'. Jesu Cristo yaa kurakāharā niî dutigî tohō weéki niîwi. Diporópi marî āyuró weeátehere wākú yuu tohaki niîwi. Teeré āyuró wee dutigî marîre Jesu Cristo yarā wa'akā weéki niîwi.

Marî Jesu Cristo me'ra āyuró niîkā' niisé niî'

¹¹ Misâ too dipóropi niiséti'kere wākûya. Misâ Judeu masa niî wee'. Tohō weērā Judeu masa o'rekihî yapa kaserore yehé kō'arā, a'tiro niísama misāre: “Naā yehé kō'a no'oya marirā niîma.” Naā basi pe'e “Īsā yehé kō'a no'o'kārā Ô'ákî hi yarā niî’”, niîmisama. Misâ pe'ere “Ô'ákî hi yarā niîtima”, niísama. Tohō weesé ipipî weesé di'akî niî'. Tohō weesé masaré Ô'ákî hi yarā wa'akā weé wee'. ¹² Tiitapire misâ êho peoátoho diporo Cristore moókārā niîwi. Misâ Ô'ákî hi yarā Israel kurakāharā me'ra niîtikārā niîwi. Ô'ákî hi Israel kurakāharāre a'tiro niîki niîwi: “Naāre āyuró weegî. Naā wiógi niîgiti. Yarā niîrāsama”, niîki niîwi. Misâ pe'ere tohō niîtiki niîwi. Misâ Ô'ákî hi isāre yi'riógisami niisére masitikārā niîwi. Ô'ákî hire moókārā niîwi. ¹³ Ni'kārōakā pūrikāre misâ Jesu Cristore êho peorā niî'. Tohō weērā too dipóropi kîîre masítimi'kārā kîî yarā wa'ākārā niîwi. Cristo kîî wērisé, kîî diî a'mā bírose me'ra misāre kîî yarā wa'akā weéki niîwi. ¹⁴ Cristo niîmi marîre āpērā me'ra āyuró niîká weegî. Kîîta marîre Judeu masare, Judeu masa niîtirāre ni'ká kurakāharā wa'akā weéki niîwi. Marî a'mēri i'yā sî'ritimi'kere du'ukā weéki niîwi. ¹⁵ Kîî wērisé me'ra Moisé dutî'kere weērā, neé ni'kî yi'rî wetî masitimi niisére masikā weéki niîwi. Tohō weégi Cristo piá kura niîmi'kārāre kîîre êho peókā i'yāgi, ni'ká kurata weéki niîwi. Tohō weesé me'ra marîre āyuró ni'kāro me'ra niisétikā

weéki niíwī. ¹⁶Kīî kurúsapi wērisé me'ra marîre Judeu masare, Judeu masa niítirā me'ra a'mēri marí pe'sútisere du'uká weéki niíwī. Kīî wērisé me'rata taha marí piá kura niími'kārāre ni'ká kura weéki niíwī. Tohō niiká teé me'rata marîre Ô'ákī hi me'ra āyuró niiká weéki niíwī.

¹⁷Cristo a'ti nukúkāpi a'tīgi, “Ô'ákī hi masá me'ra āyuró niisétisere apógi a'tíwī”, nií werēki niíwī. Í sâ Judeu masa Ô'ákī hi yeere masí'kārāre werēki niíwī. Tohō niiká misá kē'ra Judeu masa niítirā, Ô'ákī hi yeere masí'kārāre tee kitíre werēki niíwī. ¹⁸A'tíro nií! Jesu Cristo wērisé me'ra marí Judeu masa, Judeu masa niítirā nií pe'tirā marí paki Ô'ákī hire sēri masí!. Kīî re ēho peó, masíta basió!. Kīî tiropi wa'à masí!. Espírito Santo ni'kí niigí kīî wee tamúse me'ra tohō weeta basió!. ¹⁹Tohō weerā misá Judeu masa niítirā Ô'ákī hi í'yóropire apé sia'kāharā siharí masa weeró noho nií wee' maha. Ô'ákī hire masítirā weeró noho nií wee' maha. A'tíro pe'e nií!. Judeu masa Cristore ēho peorā weeró nohota Ô'ákī hi yaa kurakāharā nií!. Nií pe'tirā Cristore ēho peorā me'ra ni'kí pō'ra, Ô'ákī hi pō'ra nií!. ²⁰Marí nií pe'tirā Jesu Cristore ēho peorā ni'ká wi'í yeeka wi'ího weeró noho nií!. Tíí wi'í yeé ni'ka'ke a'tíro nií!. Jesu Cristo bese kúú'kārā, tohō niiká Ô'ákī hi weré duti'kere weré turiarā misāre neé waro bu'ê dí'pókátikārā niíwā. Teeré tí'órā, ēho peókārā niíwī. Naá neé waro yeé ni'kakaga í'tāga weeró noho Jesu Cristo niími. ²¹Yeé ni'kakaga í'tāga me'ra nií pe'tise tíí wi'íkāhase keoró nií nu'kuká!. Nií pe'tise apéye í'tapagá tigá yeé ni'kakaga í'tāga me'ra yeé a'mé si'o no'o!. Keoró tigá me'ra āyuró yeé turia miha no'o!. Tohō weeró noho Cristo marí kīî re ēho peókā, āpêrā too dí'póro ēho peorā me'ra āyuró a'mé si'aká weemí. Āpêrā kīî re ēho peó wā'kaká, kīîta taha marí nií pe'tirāre ni'ká kura, pahírí kura wa'aká weemí. Āpêrā marí nií pe'tirāre í'yārā, wio pesāse me'ra “Ô'ákī hi yaa kura nií!”, niírāsama. ²²Misá kē'ra Judeu masa niítirā āpêrā Jesu Cristore ēho peorā me'ra a'mé si'a, Ô'ákī hi yaa kurakāharā tohá!. Ô'ákī hi Espírito Santo me'ra misāpire niími.

Paulo “Judeu masa niítirāre bu'ê dutigi kúú no'owi” nií'ke nií'

3 Ô'ákī hi misāre ma'ígi, āyuró weéki niíwī. Kīî tohō weesére wākúgi, kīî re e'kati peo!. Yí'í Paulo misá Judeu masa niítirāre Jesu Cristo yee kitire weresé wapa, bu'íri da'rerí wi'ipi nií!. ²Misá masí'a, Ô'ákī hi misāre pahá yā'agi, āyuró weé si'rigí, yí'í re a'tíro weré duti'wī. Judeu masa niítirā kē'rare yí'riómi niisére weré duti'wī. ³Ô'ákī hi too dí'póropi masí no'oya marí'ke kitire yí'í re bahú yoaropi í'yowí. Teeré “Judeu masa niítirāre āyuró weegíti” nií'kere yí'í re masiká weewí. Yí'í misāre a'te dí'póro pehētepawa ohá tohapi. ⁴Misá teeré bu'êrā, yí'í re “Cristo yee kiti, too dí'póro masí no'oya marí'ke kitire kīî masími”, niírāsa!. ⁵Dí'porókāharā Ô'ákī hi Judeu masa niítirāre yé'égisami niisére masítikārā niíwā. Ni'kārōakā pūrikāre Espírito Santo me'ra kīî yará, kīî bese kúú'kārāre werēmi. Tohō niiká teeré kīî weré duti'kere weré turiarāre werēmi. ⁶Teé too dí'póro masí no'oya marí'ke kiti a'tíro nií!. Judeu masa niítirā Jesu Cristore ēho peorā, Judeu masa weeró noho Ô'ákī hi pō'ra sāharāsama. Naá kē'ra kīî o'oa'tehere yé'ērāsama. Naá piá kura niími'kārā ni'ká kura niírāsama. Ô'ákī hi “Judeu masare Jesu Cristo me'ra āyuró weegíti”, niíki niíwī. Kīî tohō nií'kere Judeu masa niítirā kē'rare weegísami.

⁷A'te kitíre Ô'ákī hi yí'í re weré dutigi kúúwī. Yí'í yā'agí niímikā, yí'í re āyuró weégi, kīî tutuaró me'ra tohō kúúwī. ⁸Yí'ífta mehó niigí waro nií

pe'tirā Ō'ākī hire ēho peorā dokapi t'í'ó yā'a'. Tohō niimikā, y'i'f re āyuró weé s'i'rigi, a'tíro weéki ni'wī. Judeu masa ni'tirāre kī'f besé'ki Cristo yee āyusé kitire werē duti'wī. Tee kití a'tíro ni'f. Ō'ākī hi Jesu Cristo me'ra āyú butia'sere maríre weemí. Teé āyusére marí wākú pōo tēó wee'. ⁹ Apêyere Ō'ākī hi ni'f pe'tirā tee kití too dipórokāharā masí'ti'kere masiáto ni'ngi y'i'f re o'ó'wí. Kī'f ni'f pe'tisere weé'ki tee kitíre maata werétiki ni'wī. Tee kití kī'f neé waro wākú yuu'ke a'tíro ni'f. “Judeu masa ni'tirā Judeu masa weeró noho Ō'ākī hi pō'ra ni'rásama” ni'f'ke ni'f. ¹⁰ Tohō weéro ni'kâroakāre Jesu Cristore ēho peóri kurakāharā me'ra a'tíro wa'á. Naá pehe kurári ni'mi'kārā ni'kâ kura wa'aká i'yārā, i'mî sekāharā wiōrā, tohō niiká wāti yarā tutuarā a'tíro masísama: “Ō'ākī hi masí y'i'riami. Áyú butia'ro wākusé kiomí” ni'f, masísama. ¹¹ Neé waropi Ō'ākī hi “Tohōta pehe kurárikāharāre ni'kâ kura wa'aká weé yapatígiti”, ni'fki ni'wī. Kī'f ni'f'karo nohota Jesu Cristo marí wiōgi me'ra keoró wa'aká weéki ni'wī. ¹² Cristo me'ra marí Ō'ākī hire masíta basió'. Jesu Cristore ēho peó tīharā, uiró mariró “Maríre ye'égisami”, ni'f. Kī'f re sēri masí'. ¹³ Y'i'f misāre weré'ke bu'iri pi'et'í. Misāre a'tíro weeká íá. Y'i'f pi'etisere wākūrā, bihā wetitikā'ya. Pi'etígi, Ō'ākī hi misāre āyuró weé'kere apêrāre wākuká weé'.

Cristo masaré ma'isére masiáto ni'ngi, Paulo sēri basáse ni'f

¹⁴ Ō'ākī hi, marí wiōgi Jesu Cristo pakire e'katí peogi ehā ke'a'. Misā Judeu masa ni'tirāre āyuró weesére wākúgi, tohō weé'. ¹⁵ Ō'ākī hita pakí ni'f mi'ta'ki ni'fmi. Kī'f me'ra pakí niisé ni'ká'. Kī'f ni'f pe'tise kurarikāharā i'mîsepi niirā, a'ti nukúkāpi niirā ni'kâro me'ra niisétikā weéki ni'wī. ¹⁶ Marí pakire misa yeé ni'átehere sēri basá'. Kī'f āyú butia'gi, tutuā y'i'rigi ni'fmi. Kī'f Espírito Santo me'ra misāre wākú tutuakā weegísami. ¹⁷ Misā Cristore ēho peó, nemoró kī'f me'ra āyuró ni'áto ni'ngi sēri basá'. Apêye maa, misā Cristore, tohō niiká apêrāre āyuró ma'iká íági sēri basá'. ¹⁸ Misā ni'f pe'tirā Ō'ākī hi yarā me'ra Jesu Cristo maríre ma'í y'i'ri ni'kasere masí dutigi sēri basá'. Kī'f ni'f pe'tirā masaré ipí'ti waro ma'imí. Wiōrā, mehō niirā, ni'f pe'tirāpireta ma'í nu'kukā'mi. Kī'f ma'isé neé pe'tisomé. ¹⁹ Misāre kī'f ma'isére masí dutigi sēri basá'. Kī'f ma'isére wākú pōo tēó masitisa'. Teé, kī'f ma'isére masíra, kī'f weeró noho āyurá, yā'asé moorā ni'rásā'. Tohō weerā Ō'ākī hire kió y'i'riarāsa'.

²⁰ Ni'f pe'tirā “Ō'ākī hire āyú y'i'riami”, ni'áto. Kī'f ni'f pe'tise marí sērisé y'i'rióro o'ósami. Marí wākú'ke nemoró o'ó masisami. Kī'f tutuaró me'ra maríre tohō wee masísami. ²¹ Tohō weerā Ō'ākī hi marí Jesu Cristore ēho peóri kurakāharāre āyuró weeká i'yārā, ni'f pe'tirā Ō'ākī hire e'katí peo nu'kukā'ato. Tohō niiká Jesu Cristo masapíre weesére i'yārā, tohōta weeáto. A'tóka terokāharā, be'rokāhārā kē'ra tohōta Ō'ākī hire e'katí peo nu'kukā'ato. Tohōta wa'ārosa'.

Jesu Cristore ēho peórāre ni'kâro me'ra niiséti duti'ke ni'f

4 Y'i'f marí wiōgi yee kitire weresé wapa, bu'firi da'rerí w'i'pí ni'f. Ō'ākī hi kī'f tutuaró me'ra maríre āyuró weéki ni'wī. Teeré wākúgi, misāre a'tíro weeká íá'. Misā Ō'ākī hi besé'kārā weeró nohota āyuró weesétiya. ² Neé ni'kí “Apêrā y'i'rióro ni'f”, ni'f wākútikā'ya. Tu'tiró mariró keoró weeyá. Misāre yā'áro, mehékā weeká, wākú tutuaya. Apêrāre ma'írá, keoró weetikā i'yārā, tohō t'í'ó yā'akā'ya. ³ Espírito Santo misāre ni'kâro me'ra niisétikā weemí. Misā ni'kâro me'ra āyuró niisétirāti niirā,

a'mêri akobohóya. A'mêri äyuró wehê peo, kumúkã mariró nifya. ⁴Marí ni'ká kurakãharã nií'. Espírito Santo ni'kí niigí, marí nií pe'tirãpire niími. Ô'ákí hi i'mîsepi wa'ã dutigi marí nií pe'tirãre bese yuúki niíwí. ⁵Marí wiôgi Jesu Cristo ni'kitã niími. Marí nií pe'tirã kíîre ni'kãro noho êho peó'. Jesu Cristore siru tuúsere i'yórá, marí nií pe'tirã wamê yee no'o'. ⁶Ô'ákí hi marí paki ni'kitã niími. Kíî marí nií pe'tirã wiôgi niími. Kíî, kíî yarã me'ra kíî yeékãhasere weemí. Kíî yarã nií pe'tirãpire niími.

⁷Tohó niímikã, Cristo maríre, marí níkiere Espírito Santo me'ra wee masísere o'òki niíwí. ⁸Tohó weéro Ô'ákí hi yee kiti ohãka pûripi ohã'karo nohota nií'. A'tíro ohã no'okaro niíwí:

Kíî i'mîsepi mihãatoho diporo kíîre i'yã tu'tirãre
dokã ke'akã weéki niíwí. Kíî mihãaka be'ro masaré
Espírito Santo me'ra wee masísere o'òki niíwí.

⁹Kíî i'mîsepi mihãasere uúkürã, kíî toopí mihãatoho diporo a'tí di'tapi dihátiki niíwí yuhûpi, niírá weé'. Diháti, a'topí niíki niíwí. ¹⁰Kíîta taha a'tí di'tapi nií'ki i'mîsepi äyú butia'ropi Ô'ákí hi niirópi mihãaki niíwí. Tohó weégi nií pe'tiropi dutí masimí. ¹¹Jesu Cristo kíî yarãre, naã níkiere Espírito Santo me'ra wee masísere o'òki niíwí. Ni'karérãre bese kúú, kíî yeé kiti wererã sãhakã weéki niíwí. Äpêrãre Ô'ákí hi kíî uúkuse ti'ó'kere werê turiarã sãhakã weéki niíwí. Äpêrãre, masã pekã me'epi wa'ã boo'kãrãre y'i'ri wetise kitire werê kusiarã söróoki niíwí. Äpêrãre, Jesu Cristore êho peórãre si'orí niirã, tohó niikã kíî yeére bu'ê turiarãre kúúki niíwí. ¹²Tohó weé kíî yarãre kíî yeékãhasere da'raáto niígi tohó weéki niíwí. Kíî yaã kurakãharãre kíî iaró wee nemoáto niígi tohó wee masísere o'òki niíwí. ¹³Teeré weé, marí a'mêri wee tamúrá, Ô'ákí hi makíre nemoró êho peó nemorãsa!. Kíîre äyuró masírasa!. Tohó niikã Ô'ákí hi iaró nohota keoró wee masí nemorãsa!. Ô'ákí hi besé'ki Cristo äyuró niisétigi niíki niíwí. Marí kíîre êho peóri kurakãharã kê'ra kíî weeró nohota niisétirãsa!. ¹⁴Tohó weérã wí'marã weeró noho wee sirú tuú miharã niísome. Nií pe'tisetiri ma'mã bu'esére ti'órã, na'íro dika yuú mihãsome. Nií soo me'rírã maríre mehêkã êho peókã weesomé. ¹⁵A'tíro pe'e bikirã weeró noho weerãsa!. Diakí hí a'mêri ma'í, uúkürãsa!. Siãpe me'ra diakí hí kãhasere êho peó tu'a eha ni'korãsa!. Tohó niikã, äpêrãre werê yapã da'reorãsa!. Nií pe'tise no'ó marí weesére Cristo me'ra niirã, kíî iaró wee nemórãsa!. Kíîta niími kíîre êho peóri kurakãharã dipoã. ¹⁶Tohó dipoã niígi, maríre keoró a'mé si'akã weemí. Marí ipí pehé dika watímiro, ni'ká ipita nií'. A'té weeró noho marí kíîre êho peórãre ni'ká kurata kíî me'ra ni'kãro me'ra niikã weemí. Marí êho peórã níki a'mêri wee tamúrá, siãpe me'ra wee tamú wã'ka, a'mêri ma'í tu'a eha ni'korãsa!.

Jesu Cristo me'ra ma'mã weesétisere boká'ke nií'

¹⁷Marí wiôgi dutiró me'ra misãre a'tíro wee dutí!. Misã Ô'ákí híre masítirã weeró noho weetíkã'ya. Too diporópi weeséti'ke nohore weetíkã'ya. Ô'ákí híre masítirã no'ó iaró wákú, weé ma'akã'sama. ¹⁸Naã tí'o masítima. Na'í tí'aropi niirã weeró noho niíma. Ô'ákí hi masaré äyuró weesére masítima. Ô'ákí hi yeere wákú sí'ritirã, tí'o masítirã weeró noho niíma. Tohó weérã Ô'ákí hi tìropi katí nu'kusome. ¹⁹Naã yã'ãro weesétisere neé bopôyatima. Naã no'ó iaró yã'ãro wee bahã ke'atima. Naã weé tí'sase, nií pe'tise yã'asére weemã. Naã weesére “Äyumítito?” nií wákútima. ²⁰Misã pûrikãre Cristo Ô'ákí hi besé'ki tohó weesére wee dutítiki niíwí.

²¹Misâ keoróta kîi yeé kitire ti'órã, masísa!. Kîi re êho peorã weesétisere Jesu bu'ê'kere masísa!. ²²Misâ too dipóropi weeséti'ke maa du'úkã'ya maha. Misâ “Yã'áro iári pehasere weerã, e'katírãsa!”, niî wãkûmpã. Niî wee!. Tohò weesé misãre dohorê'pã. ²³Misâ mehêkã wãkusére du'úkã'ya. Ô'ãkî hi dika yuú'karo nohota ma'má wãkusére kioyá. ²⁴Ô'ãkî hi kîi weeró noho niisétiato niîgi, misãre ma'má weesétisere o'ôki niîwî. Tohò weerã kîi iaró nohota teé ma'maré weeyá.

²⁵Tohò weerã a'mêri niî soosere du'úkã'ya. Marî niî pe'tirã Jesu Cristore êho peóri kurakãharã niî!. Tohò weerã a'mêri diakî hí uúkûro iá!.

²⁶Misâ uãrã, yã'áro weetikã'ya. Uã na'iatikã'ya. ²⁷Wãtî misãre uã dohakã weé si'risere ka'mú ta'aya.

²⁸Too dipóropi yaha poó'ki yaha nemótikã'ato maha. Yaharó noho o'ôgi, da'raato. Tohò weégi kîi basi kiogísami. Kîi da'rá'ke wapa me'ra pahasé kiorã kê'rare wee tamú masigísami.

²⁹Yã'asére uúkütikã'ya. A'tîro pe'e weeyá. Äyusé, no'ó masaré wee tamúse noho pe'ere uúküya. Tohò weerã, misã uúküse ti'órãre äyuró weerãsa!. ³⁰Niî pe'tise yã'áro weesére weetikã'ya. Espírito Santore bihá wetikã weetikã'ya. Ô'ãkî hi Espírito Santore o'osé me'ra misã “Ô'ãkî hi yarã niîma”, niî no'o!. Tohò weerã misã masí!, Jesu Cristo a'tikã'pi Ô'ãkî hi misãre äyuró yi'rió butia'gisami.

³¹Niî pe'tise a'mêri yã'áro ti'ó yã'asere, pûrîro uúküsere, uã yi'ri mahasere, a'mé tu'tise, uãrã karíküsere, tohò niikã äpêrãre yã'áro uúküse kê'rare du'úkã'ya. Neé ni'kiré i'yã tu'titikã'ya. ³²A'tîro pe'e weeyá. A'mêri äyuró wee tamú, pahá yã'aya. Ô'ãkî hi Cristo me'ra misãre akobohó'karo nohota misã kê'ra a'mêri akobohóya.

“Ô'ãkî hi pô'rare a'tîro niisétiro iá!” niî'ke niî'

5 Misã Ô'ãkî hi pô'ra kîi ma'irá niî!. Tohò weerã kîi weeró noho weeyá. ²Jesu Cristo marîre ma'í'karo nohota a'mêri ma'í nu'kukã'ya. Kîi marîre ma'ígi, wêrî basaki niîwî. Kîi wêrî basa'ke Judeu masa ovelha wi'magíre wêhé, Ô'ãkî hire i há moro peo'karo weeró noho niî!. Ô'ãkî hi naã i há morokã, ti'sãki niîwî. Teé weeró noho Jesu Cristo marîre wêrî basa'kere ti'sãki niîwî.

³Misã Ô'ãkî hi yarã niî toha!. Tohò weerã misã nimosã numia niîtirãre, marapí simia niîtirãre neé a'me tãrã baha ke'atitikã'ya. Niî pe'tise no'ó yã'áro weesére, yã'áro wãkusére weetikã'ya. Tohò niikã äpêrã yeere iári pehatikã'ya. Neé kã'ró yã'áro weesére wãkütikã'ya. ⁴Yã'asére uúkü buhíkã'titikã'ya. No'ó iaró uúkü ma'atikã'ya. Tohò weesé keoró niî wee!. Tohò weeró noho o'ôrã, a'tîro pe'e weeyá. Ô'ãkî hi äyuró weesére a'mêri uúkü, kîire “Äyú!” niîya. ⁵Misã masí tohasa!. No'ó iaró a'me tãrã baha ke'atirã noho Jesu Cristo yarã niîtima. Ô'ãkî hi niirópi wa'ásome. Meharóta taha yã'asére weegí, tohò niikã a'ti imí kohokãhase iári peha yi'ri ni'kagi kê'ra kîi tiropi wa'ásome. A'ti imí kohokãhase iári peha yi'ri ni'kase Ô'ãkî hi mehereta êho peóse niî!. ⁶Ti'o masíya. Ô'ãkî hi teé yã'asé weerãre kîi re yi'ri ni'karãre pekã me'epi bu'iri da'rêgisami. Naã yã'áro weesére “Äyusé niî!”, niî boosama. Naã tohò uúkü maa soosere neé êho peótikã'ya. ⁷Ô'ãkî hire yi'ri ni'karãre naã yã'áro weesére neé kã'ró bu'í peha tamutikã'ya.

⁸Misã too dipóropire yã'áro weesétirã, na'í tî'aropi weeró noho niikãrã niîwî. Ô'ãkî hire masítikãrã niîwî. Ni'kãroakã pûrikãre marî wiôgi yarã

niirā, bo'rê yuuropi niirā weeró noho nií'. Ô'âkî hi yeekâhasere masí'. Kîi yará weeró noho weesétiya. ⁹Marí bo'rê yuuropi niirā, âpêrâre âyuró weé'. Tohó niiká wee soóse mariró Ô'âkî hi iaró noho keoró weé'. ¹⁰Nií pe'tise misâ weesé nohore “Marí wiôgi e'katgísari?” nií wākûya. ¹¹Jesu Cristore êho peótirā na'í tî'aropi niirā weeró noho niísama. Naâ no'ó iaró weé ma'asama. Misâ naâ weeró noho weetíkā'ya. A'tîro pe'e weeyá. Naâ weesére “Yā'asé Ô'âkî hi wee dutítise nií” nií, bahú yoaropi i'yoyá. ¹²Naâ ya'yióropi yā'âro weesére marí uúkukā, bopôya nií'. ¹³Bo'rê yuuropire nií pe'tise bahú'. Marí naâ yā'âro weé'kere yā'â nií' niirā, bahú yoaropi i'yó'. Tohó weeká, naâ yā'âro weesére masísama. Masírā, naá kē'ra dika yuú boosama. ¹⁴Tohó weéro Jesu Cristore êho peótirāre a'tîro uúkū no'o':

Mi'î kârigí, ti'o masítigi weeró noho nií'. Wākayá.

Ô'âkî hi i'yóropire wēri'ki weeró noho nií'. Tohó niímigi, masayá. Ti'o masíya. Cristo Ô'âkî hi besé'ki misáre bo'rê yuuropi niirāre weeró noho weegísami, nií no'o'.

¹⁵Tohó weerá misâ weesére âyuró wākū kasa ni'koya. Ô'âkî hi yeere masítirā weeró noho niítikā'ya. Kîi yeére masírā weeró noho pe'e âyuró niíya. ¹⁶A'tóka tero pehé yā'asé nií'. Tohó niímikā, a'tîro weeyá. Nií pe'tise misâ weesétisetiri niki Ô'âkî hi iaró weeyá. ¹⁷No'ó iaró weé ma'atikā'ya. “Yē'e nohó pe'e Ô'âkî hi iasé niíti?” nií wākûya. ¹⁸Ke'atikā'ya. Tohó weesé pe'ti diháse nií'. E'katí si'rírā, Espírito Santore kió y'i'ri mahaya. ¹⁹Ô'âkî hi yee basasére, Salmo wamétiri pūripi ohâ'ke nohore a'mêri werêya. Marí wiôgire ipíti e'katí peose me'ra basâ peoya. ²⁰Marí wiôgi Jesu Cristore êho peorā, nií pe'tisere Ô'âkî hi marí pakire “Áyú” nií nu'kukā'ya.

Ni'ká wi'ikāharā Jesu Cristore êho peorāre dutisé nií'

²¹Cristore misâ êho peóse bu'iri wio pesáse me'ra a'mêri i'yāya.

²²Marâpitirā numia, marí wiôgire yí'tí êho peoro nohota misâ marapí simiare yí'tí êho peóya. ²³A'tîro nií'. Cristo kîi re êho peóri kurakāharā dipoá niími. Tohó weeró noho marâpitigore koô marapí koô wiôgi weeró noho niími. Apêye kē'rare Cristota kîi yaá kurakāharāre yí'riógi niími. Marí kîi yaá ipikāharā nií'. ²⁴Marí kîi yaá kurakāharā kîi dutisé doka nií'. A'té weeró noho marâpitirā numia kē'ra nií pe'tise naâ marapí simia dutisé doka niiró iá'.

²⁵Cristo kîi yaá kurakāharāre ma'ígi, mari yeé niíatehere wēri basaki niíwî. Kîi ma'í'karo nohota, nimôtirā, misâ nimosá numiare ma'yá.

²⁶Jesu Cristo kîi yaá kurakāharāre kîi yará nií dutigi tohó wēri basaki niíwî. Kîi yeé kitire êho peókā, marí yā'âro weé'kere kō'â dika yuúká weemí. Akó me'ra tî'iritisere koeró weeró noho weemí. ²⁷Kîi, kîi yaá kurakāharāre ayú butia'rā kiogíti niígi, tohó weemí. De'ró niísé yā'asé moorā, bu'iri marirā wa'akā weemí. ²⁸Jesu Cristo kîi yaá kurakāharāre ma'í'karo nohota, misâ nimôtirā, misâ nimosá numiare ma'iró iá'. Misâ basi ma'iró nohota ma'yá. No'ó kîi nimoré ma'ígi noho kîi basi ma'ígi weemí. ²⁹A'tîro nií'. Neé ni'kí kîi ipiré ma'itíkā weetími. A'tîro pe'e weemí. Áyuró ba'â, kîi ipiré ko'têmi. Cristo kîi yaá kurakāharāre tohōta weemí. Maríre ma'ígi, âyuró ko'têmi. ³⁰Marí kîi re êho peóri kurakāharā kîi yaá ipi nií'. ³¹Ô'âkî hi yee kiti ohâka pūripi a'tîro ohâ no'okaro niíwi:

Tohó weégi nimôtigi kîi paki simiá me'ra nií'ki naāre wihāagisami.

Wiháa, kîi nimó me'ra niígisami. Ô'âkî hi i'yóropire naâ piará ni'ká ipi niirāsama, nií ohâ no'okaro niíwi.

³² Teé ti'otá basiótise paka nií'. Tohó niímikā, yi'f pe'e Cristo, tohó niiká kīi re ēho peóri kurakāharāre naā ni'kā ipi niíma niisére uúkū'. ³³ Tohó niímigi, a'té kē'rare niígiti. Nimótirā niki misā basi ma'iró nohota misā nimosā numiare ma'iyá. Numiā kē'ra, misā marapí simiare āyuró yi'tí ēho peóya.

6 Wi'mará, ma'mā piha, Jesu Cristore ēho peórā misā paki simiá dutisére āyuró yi'tiyá. Tohó weesé āyú nií'. ²⁻³ Dīporópi Ô'ākī hi Moisére kīi dutisére kūūki niūwī. Ni'kāro dutisére a'tíro niíki niūwī: “Misā a'téré yi'tikā, āyuró weegíti”, niíki niūwī. A'tíro niíkaró niūwī: “Misā paki, misā pakore ēho peóya. Misā tohó weérā, e'katírāsa'. A'ti nukúkāpire yoakā katírāsa'”, niíki niūwī. ⁴ Paki simiá, misā pō'rare na'íro tu'títikā'ya. Naā uakā weetikā'ya. A'tíro pe'e weeyá. Keoró weesére bu'ê masoya. Naā yā'áro weeká, “Tohó weetikā'ya”, niíya. Naāre marí wiōgire ēho peókā, kīi iaró nohota weeká weeyá. ⁵ Da'rā ko'terā, misā wiōrā naā dutisére yi'tiyá. Jesu Cristore da'rā ko'terā weeró noho āyuró wee soóro mariró wio pesáse me'ra naāre ēho peóya. ⁶ Naā i'yóropire āyuró da'rayá. Naā i'yátiropi kē'rare meharóta weeyá. Misā wiōrā i'yóropi di'akí āyuró da'rārā, nií soorā wee boósa'. Misā wiōrā “Āyuró da'ramí”, nií wākú dutirā wee boósa'. Tohó weetikā'ya. Jesu Cristore da'rā ko'terā weeró noho Ô'ākī hi iaró noho āyuró ti'sasé me'ra da'rayá. ⁷ E'katíse me'ra Jesu Cristore da'ra basará weeró noho ti'ó yā'aya. Masá di'akíre da'ra basará weeró noho ti'ó yā'tatikā'ya. ⁸ Misā masí toha', marí wiōgi marí nikire wapa yeégisami. Da'rā ko'terā, da'rā ko'tetirāre meharóta marí āyusé we'ékaro ehā tu'aro wapa yeégisami. Tohó weérā āyuró da'rayá.

⁹ Dutirā, misā kē'ra meharóta misāre da'rā ko'terāre āyuró weeyá. Naāre yā'áro tuu nirítikā'ya. Wākúya, misā kē'ra naā weeró noho i'mí sepire ni'kí wiōgi kió'. Kīi pūrikā nií pe'tirā masaré neē dika waáro mariró ni'kāro noho i'yāsami.

Ô'ākī hire ēho peórā a'tíro weeró iá' niisé nií'

¹⁰ Ni'károakā maa a'tíro ohāgiti. Akawerērā, misā marí wiōgi me'ra nií'. Tohó weérā kīi tutuá yi'rise me'ra wākú tutuaya. ¹¹ Wātí misāre nií soo me'rikā, Ô'ākī hi wee tamúse me'ra ka'mú ta'aya. A'tíro weeró noho nií'. Ni'kí surára a'mé wēheropi wa'āgi, kīi ipiré ka'mú ta'agi kome sapéare, komé su'tiروه sáyāsami. Tohó weeró noho Ô'ākī hi maríre tutuará nií dutigi o'osére kioyá. Teeré kiórā, wātí yā'áro weesére ka'mú ta'a masirāsa'. ¹² Marí Ô'ākī hi iaró weé si'rírā, a'mé wēherā weeró noho nií'. Masá me'ra a'mé wēhero weeró noho nií wee'. Wātiā wiōrā tutuará me'ra a'mé wēhe'. Wātiā a'ti imí kohokāhase yā'áro weesére dutirā niíma. Naā pāhará bahutírā masaré wākusépi yā'áro wee dutirā nií kehe sāsasama. ¹³ Tohó weérā nií pe'tise Ô'ākī hi misāre tutuará nií dutigi o'osére kioyá. Teeré kiórā, nií pe'tisetiri niki wātí misāre yā'áro wee dutíkā, tutuārāsa'. Misā a'tíro weéka be'ro wākú tutuarā niírāsa'. Tohó weérā surára a'mé wēheropi wa'āgi, nií pe'tise komé su'tire wehē sāya'karo weeró noho weerāsa'. ¹⁴ Surára kīi yaró su'tíro bu'i ehēri tuusami. Be'ró kīi kutírore ka'mú ta'agi komé su'tiروه sáyāsami. A'té weeró noho misā Ô'ākī hi o'osé me'ra tutuará niíya. Surára āyuró ehēri tuu'karo weeró noho diakí hí káhase Ô'ākī hi yeere āyuró uúkū, wākú niri, niisétiya. Surára kīi kutírore ka'mú ta'asami. Kīi ka'mú ta'aro weeró noho misā kē'ra a'tíro weeyá. Wātí yā'áro weesére ka'mú ta'ahā, Ô'ākī hi wee tamúse me'ra āyuró weeyá.

¹⁵ Surára a'mê wêhegi wa'aátoho diporo kîî di'pôkârire ka'mú ta'aato niîgi sapátüre sâyâsami. Kîî weeró noho misá kê'ra Jesu Cristo yee kitire werêrâti niîrâ, wâkû yuuya. A'te kití a'tîro niî'. Jesu Cristo wêrisé me'ra Ô'âkî hi masaré yî'rióki niîwî. ¹⁶ Apêye kê'rare ipiré ka'mú ta'arore kiosamí. Kîî me'ra a'mê wêherâ, naâ biesépagi pekâ me'e me'ra kiosére toó me'ra ka'mú ta'akîhi tohó weesamí. A'té weeró noho wâtí misâre yâ'áro weé sî'risere ka'mú ta'arâ Ô'âkî hire êho peóya. A'tîro niîya: “Yî'îre âyuró yî'ri wetíkâ weegísami”, niî êho peóya. ¹⁷ Surára kîî dipôare ka'mú ta'a sî'rîgi kome sapéare pesâsami. Kîî weeró noho wâtí misâ wâkusere dohóre! sî'rikâ, “Ô'âkî hi yî'rió no'o'kârâ niî'”, niîya. Apêye kê'rare surára a'mê wêhegi pahirí pîhi di'pîhihóre miâasami. Kîî weeró noho misá kê'ra Espírito Santo o'ôka pîhire kioyá. Tii pîhí Ô'âkî hi uúkûse niî sî'rîro weé!. Kîî uúkûse me'ra wâtîre ka'mú ta'a masí. Tohó niiká niî pe'tise yâ'asére kô'â masí!. ¹⁸ Niî pe'tise yâ'asére, wâtiâre ka'mú ta'arâ Ô'âkî hire sêri nu'kuká'ya. Espírito Santo wee tamúse me'ra sêriyá. Tî'o masíse me'ra sêri du'utirâta, niî pe'tirâ kîî yarâre sêri basá nu'kuká'ya. ¹⁹ Yî'î kê'rare sêri basáya. Yî'î Ô'âkî hi yeere weresétiri niki kîî uúkûsere yî'îre o'oáto. “Uiró mariró Jesu Cristo yee kitire masá masí no'oya marí'kere werêta basiókâ weeáto”, niî sêri basáya. ²⁰ Ô'âkî hi yî'îre a'te kitíre weré dutigi o'ôo'wî. Yî'î kîîre dika yuúgi weeró noho niî'. A'te kitíre weresé bu'iri ni'kâroakâre yî'î bu'iri da'rerí wi'ipi niî'. Toopí niîmigi, yî'îre a'te kitíre uiró mariró wereáto niîrâ, sêri basáya.

Paulo âyu dutí tio'ke niî'

²¹ Tíquico marí akawerégi weeró noho niîmi. Kîî yî'î ma'igí niî pe'tise yee kitíre misâre werégi wa'âgisami. Kîî marí wiôgi yeekâhasere wee tamúgi niîmi. ²² Tohó weégi ísa yeé kitire weré dutigi kîîre misâ tiropi o'ôo'. Tohó o'ôo'kâ, wâkû tutuarâsama niîgi, tohó weé!. ²³ Ô'âkî hi marí paki, tohó niiká marí wiôgi Jesu Cristo a'tîro weeáto. Niî pe'tirâ misâ Jesu Cristore êho peórâre âyuró ehêri pô'ratikâ weeáto. Êho peó, a'mêri ma'í nemókâ weeáto. ²⁴ Ô'âkî hi niî pe'tirâ Jesu Cristore ma'í nu'kurâre âyuró weeáto.

Toô kâ'rota ohâ!. Paulo

Paulo Filipokãharãre ohâka pũri niî'

A'ti pũri a'tiro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Paulo Filipino wamêtiri maka Macedônia di'tapi niiri makakãharãre ohâki niîwĩ.

Too dipóropire tii makápita Jesu Cristo yee kitire werê, kîîre êho peóri kurakãharã sãhakã weéki niîwĩ. Romapi bu'iri da'reri wi'ipi niigi, ohâki niîwĩ.

Tii makakãharã Jesu Cristore êho peórã kîîre niyéru wee tamú'kere wákũgi, naãre “Áyú!” niiki niîwĩ. Naã teé niyéru Paulore Romapi niigire Epafrodito me'ra o'ôo'kãrã niîwã. Kîî papëra miári masi niiki niîwĩ. Be'ró Paulo tiropi dutifã wa'ãki niîwĩ. Tohõ wa'akã, Paulo kîîre ko'tê, be'ró Filipopi o'ôo' tãroki niîwĩ taha.

Paulo tii makakãharãre ohãgi, neê kã'ró mehêkã uúkũ ma'atiki niîwĩ. E'katísere, naã áyuró êho peóse pe'ere uúkũ yi'ri ni'kaki niîwĩ. “Mehõ niirã niî' niisére wákũya”, niiki niîwĩ. Tohõ niikã Jesu Cristore êho peórã keoró weeyã niisére ohãki niîwĩ.

Paulo Jesu Cristore êho peóri kurakãharãre ohã'ke niî'

1 Yi'í Paulo, tohõ niikã Timóteo Jesu Cristore da'rá ko'terã niî'. Ísã misã niî pe'tirãre Jesu Cristore êho peórã Filipopi niirãre ohã. Tohõ niikã Jesu Cristore êho peóri kurakãharã si'orí wehê peorã kê'rare ohã. Naãre wee tamú ko'terã kê'rare ohã.

² Ô'ãkĩ hi marĩ paki, Jesu Cristo marĩ wiõgi misãre áyuró weeáto. Misãre áyuró ehêri põ'ratikã weeáto.

Jesu Cristore êho peórãre Paulo sãri basãse niî'

³ Yi'í misãre wãkusétiri niki yi'í wiõgi Ô'ãkĩ hire “Áyú!” niî'. Misã áyuró wee yuúkã tohõ weé. ⁴⁻⁵ Neê waropi misã Jesu Cristo yee kitire ti'órã, yi'íre wee tamú ni'kawi. A'tóka tero kê'rare tohõta weé nu'ku'. Tohõ weégi misã niî pe'tirã yee niíatehere Ô'ãkĩ hire e'katíse me'ra sãri basã nu'ku'.

⁶ Ô'ãkĩ hi misãre áyuró weesere yi'í masĩ yi'rikahã pu'tikã. Ô'ãkĩ hi misãre áyuró dika yuú ni'kaki niîwĩ. A'tóka tero kê'rare dika yuúgi weemĩ. Teé Jesu Cristo a'tiri kurapi tohõ dika yuú yapatígisami. ⁷ Yi'í a'tiro wákũ: “Ô'ãkĩ hi naãre tohõ dika yuú nu'kugisami”, niî'. Yi'í tohõ wãkusé áyú niî'. Misãre ma'ígi, tohõ bisĩ'. A'tiro niî'. Ni'kãroakãre yi'í bu'iri da'reri

wi'ipi niiká, misâ yi'íre bu'í peha tamu'. Wiôrãre “Jesu Cristo masaré yi'riómi niisé kiti diakí hí níí” níí wereká kē'rare, bu'í peha tamu'. Tohò weerá Ô'ákí hí yi'íre wee tamúsere misá kē'ra bu'í peha tamu'. ⁸ Ô'ákí hí yi'í misâre ipítí ma'isère masími. Yi'í misâre ma'ígi, Jesu Cristo kíí pahá yâ'ase me'ra ma'í. ⁹ Misâre “Nemoró a'mêri ma'í nemoáto”, níí sêri basá! “Níí pe'tisere áyuró masísé me'ra tí'o kasá ní'ko pe'oato”, níí. ¹⁰ Tohò weerá misá “A'tíro weeró iá”, níí masirása. Yâ'áro weesère moorása. Jesu Cristo a'tiká, bu'íri marirá boka ehá no'orása. Áyusé di'akí weerá boka ehá no'orása. ¹¹ Jesu Cristota misâre níí pe'tisere áyuró weeká weegísami. Misá tohò weeká í'yârã, masá Ô'ákí hire a'tíro wákúrãsama. “Áyú yi'riami, áyusé weemí”, níírãsama.

Jesu Cristo níí pe'tise yi'rióro níí yi'ri ní'kami niisé níí

¹² Yi'í bu'íri da'reri wi'ipi níimiká, Jesu Cristo masaré yi'riómi niisé kiti nemoró se'sâa wa'ása! Akawerérã, misâre teeré masaká iá! ¹³ Yi'í bu'íri da'reri wi'ipi níigi, surárare Jesu Cristo masaré yi'riómi niisére weré! Tohò weerá níí pe'tirá surára, wiôgi yaa wi'ipi ko'terá a'tíro níima: “Kíí Jesu Cristore siru tuúse wapa, bu'íri da'reri wi'ipi níimi”, níima. Ápêrã kē'ra masí pe'tiká'ma. ¹⁴ Yi'í bu'íri da'reri wi'ipi níí yuuká, páharã marí akawerérã wákú tutuama. Teé bu'iri naã marí wiôgire êho peó nemorã, uiró mariró Ô'ákí hí yee kitire werêma.

¹⁵⁻¹⁷ Ápêrã pe'e yi'íre iórã, Jesu Cristo yeere werêma. Naã bu'esé pe'ere siru tuú dutirá tohò weemá. Naã, naa yeékãhasere wákúrã weemá. Keoró wákútimirá, Jesu Cristo yeere werêma. Yi'í bu'íri da'reri wi'ipi niiká, kííre bihá wetise doké pehaato níírá tohò weemá.

Ápêrã pe'e Jesu Cristo yee kitire áyuró weé sí'rise me'ra werêma. Yi'íre ma'írá, tohò weemá. Naã a'tíro masíma. “Kíí Jesu Cristo yee kitire keoró uúkuse bu'iri kíí bu'íri da'reri wi'ipi níimi”, níima. ¹⁸ Ápêrã yi'íre yâ'áro weé sí'riká, áyurósa! No'ó yi'íre ma'írá, ma'ítírá, Jesu Cristo yeere werêrã weemá. Naã tohò weesère tí'ógi, e'katí! Tohò e'katí nu'kugisa! ¹⁹ A'tíro níí! Misá sêrisé me'ra, tohò niiká Espírito Santo Jesu Cristo o'ð'ki yi'íre wee tamúse me'ra níí pe'tise yi'íre wa'asé áyuró yapatírosa! A'teré masí! ²⁰ Yi'í Jesu Cristo yeere werétigi, bopôya boosa! A'tíro pe'e iása! Uiró mariró wákú tutuase me'ra kíí yeere weré nu'ku sí'risa! Ní'kãroaká kē'rare yi'í weé nu'kuro nohota weé sí'risa! Tohò weégi yi'í bu'íri da'reri wi'ipi níí'ki wihaká, ou yi'íre wēheká, a'tíro wa'aká iása! Níí pe'tise yi'í weesé me'ra Jesu Cristore masá nemoró masaká iása! Kíí áyú butia'sere siápe me'ra masí nemoká iása! ²¹ Níí pe'tíro yi'í katiró pōo tēoro Jesu Cristo iaró weé sí'risa! Yi'í pe'e maa kíí ápêrã, apêye noho yi'rióro níí yi'ri ní'kami. Yi'í wērigi, kíí me'ra níigisa! Kíí me'ra niiká, áyú yi'ria! ²² Yi'í katígi, marí wiôgi yeekãhasere da'ra masí! Tohò weégi yi'í wēriká, ou katiká, áyú níí boosari níí masítisa! ²³ A'té piáro beseká, diâsa níí! Wērigi, Jesu Cristo me'ra níí boosa! Tohò weégi “Wēriká, áyú boósa”, níí tí'ó yâ'a! ²⁴ “Yi'í katígi pe'e, misâre nemoró wee tamú boosa”, níí tí'ó yâ'asa! ²⁵ Tohò weégi yi'í masí! misâ me'ra níí ní'igiti yuhûpi. Misâre nemoró wee tamúgiti níigi, tohò weegíti. Tohò niiká misá êho peóse me'ra nemoró e'katiáto níigi tohò weegíti. ²⁶ Tohò weerá opáturi yi'í misá tiropi niiká, Jesu Cristo yi'íre ko'tesé wapa, nemoró kííre “Áyú yi'riami” níírása!

²⁷ Níí pe'tise misá weesétisere Jesu Cristo yee kiti níiro nohota weeyá. Misá tohò weeká, misá tiro níigi, ou yoarópi níigi, misá áyuró weesère

ti'ogítí. Misâre ni'kâro noho âyuró êho peó nu'kukâ iása! Tohó niiká wákú tutuase me'ra ni'kâro noho Jesu Cristo yee kitire weré turiaká iása! ²⁸Jesu Cristo yee kitire iatírã misâre yã'âro weeká, uítikã'ya. Tohó weerã naâ pekâ me'lepi wa'aátehere masîrásama. Misâ pe'e kê'ra uítirã, misâre yî'rió no'oatehere î'yorása! Ô'âkî hita misâre yî'rió, uiró mariró niisétikã weemí. ²⁹Ô'âkî hi misâre ma'ígi, Cristore êho peó dutiwí. Jesu Cristore êho peó'ke bu'iri misâre yã'âro weerásama. Teé kê'rare Ô'âkî hi kúuwí. ³⁰Jesu Cristore êho peóse bu'iri marî ni'kâro noho pi'etí! Too dipóropi misa yaá makapi yî'íre târã, bu'iri da'rerí wi'ipi kúuká î'yãwi. Ni'kâroakã kê'rare meharóta yî'íre ya'âro weesére ti'ósa!

Jesu Cristo weé'karo noho wee dutise nií'

2 ¹⁻²Jesu Cristo misâre wákú tutua e'katikã weemí. Kîí misâre ma'ígi, wee tamúmi. Espírito Santo misâ me'ra ními. Tohó weerã misâ ma'isê, pahã yã'asere kiórã, a'tîro weeyá. Âyuró ni'kâro me'ra niisétiya. Ni'kâro noho a'mêri ma'iyá. Espírito Santo me'ra ni'kârota wâkusétirã níya. Tohó weesé me'ra yî'íre e'katí nemokã weerása! ³Misa yeé di'akîre ia saátikã'ya. “Âpêrã yî'rióro nií”, níitikã'ya. Âpêrã pe'ere “Âyú yî'ri ni'kama”, nií ti'ó yã'aya. ⁴Misa yeékãhase di'akîre “Âyuró wa'aáto”, nií wákútikã'ya. Âpêrã yee kê'rare “Âyuró wa'aáto”, nií wákúya.

⁵Misâ Jesu Cristo wâkuséti'karo nohota wâkusétiya. Kîí “Âpêrã yî'rióro âyugí nií”, níitiki níwí. ⁶Kîí Ô'âkî hi niisétisere kiómigi, “Yî'í a'ti nukúkãpi a'tígi, Ô'âkî hi weeró noho niisére neê du'usomé”, níitiki níwí. ⁷A'tîro pe'e weeki níwí. Kîí iaró me'ra kîí wiôgi niisére du'úki níwí. Du'ú, a'ti nukúkãpi a'tígi, âpiré da'rã ko'tegi weeró noho wa'âki níwí. A'ti ípi me'ra bahuáki níwí. ⁸Tohó weégi masí weeró noho bahúgi, mehó niigi wa'âki níwí. Masá “Kîíre kurúsapi paã bi'peya” niiká, kîí pakiré yî'tígi, yî'rí ni'katiki níwí. Kîí kurúsapi yã'âro wêrimigi, kîí pakiré yî'rí ni'katiki níwí. ⁹Tohó weégi Ô'âkî hi kîíre nií pe'tirã bu'ipi sôrooki níwí. Kîí wameré âpêrã wame yî'rióro âyuró wákú dutigi tohó weeki níwí. ¹⁰Tohó weerã nií pe'tirã í'mîsepi niirã, a'ti nukúkãpi niirã, wêri'kãrã Jesu wameré ti'órã, ehã ke'a pe'tirásama. ¹¹Nií pe'tirã “Jesu Cristo marî wiôgi ními”, nírásama. Naâ Ô'âkî hire, “Âyú yî'riami”, nírásama.

Jesu Cristore êho peórã yã'âro weerãre âyusé weesétise î'yorásama niisê nií'

¹²Akawerã, yî'í misâre ma'í! Too dipóropi yî'í misâ me'ra níka terore yî'í dutí'kere yî'tiwí. Ni'kâroakãre yî'í yoarópi nií! Tãhása' maha. Tootã nemoró yî'tiyá. Ô'âkî hi misâre yî'rióki níwí. Teeré wio pesãse me'ra wákúya. Teeré wákúrã, “Âpêrã yî'rióro nií”, niiró mariró niisétiya. Âyuró nií yapatíya. Yã'âro weerí nírã, tohó weeyá. ¹³A'tîro nií! Misâre Ô'âkî hi âyuró weé sî'rikã weesamí. Kîí iaró noho misâre âyuró tu'ã eha ni'kokã weesamí.

¹⁴No'ó nií pe'tisere weerã ti'sâtimirã, úru sããse me'ra weetíkã'ya.

¹⁵Tohó weerã Ô'âkî hi pô'ra yã'asé marirã, bu'iri moorã nírásã! Misâ a'ti nukúkãkãharã nií soorã yã'âro weesétirã wa'teropi nií! Misâ âyuró weerã, naãre âyuró, keoró weesére î'yorása! ¹⁶Âyusé katisé pe'titise kitire werêrãsa! Misâ âyuró weesé me'ra yî'í misâ tiropi bu'ê siha'kere a'tîro nífgiti. Jesu Cristo opãturi a'tikã, yî'í mehó waro naãre bu'êtípã nífgi, e'katígiti. ¹⁷Masá misâre yã'âro weemikã, misâ Jesu Cristore êho peó nu'ku! Misâ êho peóse Ô'âkî hire âyusé o'osé weeró noho nií! Yî'í Jesu

Cristo yeere weresé wapa yi'f re wēheká, Ô'ákí hire āyusé o'ò nemoro weeró noho niírosa'. Tohó wa'aká, yi'f e'katigisa'. Misá kē'rare e'katiká weegísa'. ¹⁸ Misá yi'f re e'katí tamurása'.

Timóteo, Epafrodito yeekāhase nií'

¹⁹ Marí wiðgi Jesu iaká, maatá Timóteore misá tiropi o'òo'giti. Misa yeé kitire ti'ógi, e'katigiti niígi, tohó weegíti. ²⁰ Timóteo di'akí yi'f weeró noho wākūmi. Kíí yi'f weeró noho misáre āyuró wa'aká iági, ipíti wākū ke'timi. ²¹ Āpêrā naa yeé di'akíre āyuró wa'aká ia sāsama. Jesu Cristo yee pe'ere tohó wākūtisama. ²² Misá pūriká Timóteo keoró weesére masí tohasa'. Kíí yi'f me'ra ni'kí kíí pakí me'ra da'ragí weeró noho Jesu Cristo yee kitire weré tamugi weemí. ²³ Tohó weégi yeekāhásere āyuró masíka be'ro kííre misá tiropi o'òo'giti. ²⁴ Kííre o'òo' si'rimigi, yi'f kē'ra Jesu Cristo marí wiðgi o'òo'kā, maatá misá tiropi wa'ágisa'.

²⁵ “Apé tero weégi Timóteo me'ra āpí marí akawerégi Epafroditore o'òo'ro iásato”, nií wākú'. Epafrodito yi'f me'ra tutuaró Jesu Cristo yeere weré tamumi. Misá basi yi'f re wee tamú dutirá kííre o'òo'kārā niíwi. ²⁶ Kíí misáre pūuro i'yá si'rimi. Kíí do'átise kitire misá masíká ti'ógi, pūuro bihā wetiwī. Tohó weégi kííre o'òo'giti. ²⁷ Diakí híta nií', pūuro waro wa'āwī. Wērisé pi'to niíwī. Kíí pūuro do'átimiká, Ô'ákí hi kííre pahá yā'awī. Kíí se'sarore tohó weetiwī. Yi'f kē'rare pahá yā'awī. Epafrodito wēriká maa, yi'f bihā weti yí'ria boopā. Tohó wa'aká iatígi, Ô'ákí hi kííre yí'riúwī. ²⁸ Misá kííre i'yārā, e'katiáto taha niígi o'òo'. Misá e'katíse kitire ti'ógi, yi'f kē'ra e'katigisa'. ²⁹ E'katíse me'ra kííre ye'èya. Jesu Cristore ēho peógi marí akawerégi niími. Nií pe'tirá kíí weeró noho niirāre āyuró weeyá. ³⁰ Epafrodito Jesu Cristo yeere da'rá ko'te tihagi, wēria wa'āmiwī. Misá yi'f re wee tamúta basiótisere wee tamú si'rigi, tohó wa'āwī. Tohó weerá kííre āyuró ye'èya.

Paulo “A'tiro niisétiro iá” nií'ke nií'

3 Akawerérā, ni'károakāre misá Jesu Cristo yarā nií tiharā, e'katíya. Yi'f too dipóro nií'kere opáturi nií nemoká, yi'f re mehékā nií wee'. Yi'f nií nemoká, āyú nií' misáre. ² Yā'áro weeráre ti'o masíya. Naā Ô'ákí hi yarā niíáto niírá nií pe'tirāre ò'rekíhí yapa kaserore yehé kō'a dutima. ³ Marí pūriká tohó weetímírā, Jesu Cristore ēho peó tiharā, diakí hí Ô'ákí hi dutisére āyuró weerá nií'. A'tiro nií'. Espírito Santo wee tamúse me'ra Ô'ákí hire ēho peó'. Tohó niiká Jesu Cristo marípire nií yuuká, pūuro e'katí'. “Masá weesétise bu'íkāhase me'ra yí'rirásá”, nií wee'. ⁴ Yi'f pūriká “Yi'f weeséti'ke me'ra yí'rigísa’”, nií masi'. Yi'f a'teré nií pe'tirá nemoró nií masi', niígi pe'ea'. ⁵ A'tiro nií' yi'f re. Oito nimiri yi'f bahuáka be'ro yi'f ò'rekíhí yapa kaserore yehé kō'akārā niíwā. Yi'f Israel kurakí hi Benjami yaa kurakí hi nií'. Yi'f hebreu masi nií'. Yi'f paki simiá kē'ra naáta niíwā. Yi'f Moisé dutí'kere ēho peógi nií yuugi, fariseu masi niíwi. ⁶ Yi'f teeré ipíti waro ēho peó yuugi, Jesu Cristore ēho peóri kurakāharāre yā'áro weewí. Moisé dutí'ke maa keoró weewí. Neé ni'kí yi'f re “Keoró weetiwī”, nií masitisami. ⁷ Too dipóropire “Yi'f niiséti'kere yi'f re āyú yí'ria’”, niímiwi. Ni'károakāre “Yi'f Jesu Cristore ēho peógi, nií pe'tise too dipórokāhase wapa marí’”, nií ti'ó yā'a'. ⁸ Apéye maa, yi'f wiðgi Jesu Cristore masise wapatí yí'ria'. Apéye noho yi'f kio boó'ke nemoró wapatí'. Jesu Cristore ēho peóse bu'iri nií pe'tise yi'f weeséti'kere, niiséti'kere marí iatísere kō'ārā weeró noho kō'āwī. Jesu Cristo yi'f wiðgire kió si'rigi, tohó weewí.

⁹A'tiro iá! Jesu Cristore yi'í me'ra niiká iá! Moisé dutí'kere weesé me'ra Ô'ákí hi yi'í re "Áyugí niimi", niisome. Yi'í Jesu Cristore êho peóse me'ra pe'e Ô'ákí hi yi'í re áyuró ì'yásami. Yi'í êho peóse bu'iri yi'í re keoró weeká weemí. ¹⁰Yi'í a'tiro di'akí weé s'í'ri!. Cristore áyuró masí s'í'ri!. Ô'ákí hi kíî tutuaró me'ra yi'í re dika yuú nu'kuká iá!. Kíî tutuasé me'ra Cristore masóki níwí. Cristo kíî paki yeére weégi, pi'etí, kurúsapi wéríki níwí. Yi'í kē'ra Ô'ákí hi yeere ipíti weé s'í'ri!. Jesu Cristo yeere wérígipi, wee tió s'í'ri!. ¹¹Wérí'kārā masa miháarāsama. Yi'í kē'ra naá weeró noho meharóta masa miháa s'í'risa!.

Marí áyuró yi'í s'í'rírā, wākū tutuaro iá' niisé nií'

¹²Yi'í at'é nií pe'tisere "Jesu Cristo weeró noho weé tu'a eha ni'ko pe'o toha!", nígi meheta weé!. Nií pe'tisere keoró weé wee' yuhúpi. Tohó weetímikā, Jesu Cristo yi'í re kíî yagí sāhakā weé tohaki níwí. Tohó weégi kíî weeró noho nií s'í'rigi, tutuaró me'ra kíî yeére weé!. ¹³Akawerérā, "Yi'í nií pe'tisere keoró weé toha!", níí wee!. A'tiro pe'e weé!. Too dipóro yi'í weé'kere wākú wee!. Be'ropí níiátehe pe'ere áyuró weé tu'a eha s'í'rigi, wākú tutua!. ¹⁴Áyuró tu'ā eha ni'ko s'í'ri!. Ô'ákí hi i'mísepi o'óatehere yē'ê s'í'rigi, nií pe'tise kíî yeére tutuaró me'ra weé!. Marí Jesu Cristore êho peórā nií yuukā, maríre katisé pe'titísere o'ógisami. ¹⁵Nií pe'tirā Jesu Cristore áyuró êho peórā yi'í nií'karo nohota wākúró iá!. Misā mehēkā wākúkā, Ô'ákí hi misāre diaki hí wākúkā weegísami. ¹⁶Marí Jesu Cristore êho peó di'pókāti'karo nohota keoró wākú, keoró tu'ā eha ni'koro iá!.

¹⁷Akawerérā, yi'í weesére ì'yā kūu siru tuúya. Āpērāre īsā weeró noho weerāre naá weesé kē'rare ì'yā kūuya. ¹⁸Too dipóropi pehetíri misāre weré tohawi. Utisé me'ra nií nemogiti taha. A'tiro nií!. Pāharā naá yā'āro weeséte me'ra Jesu Cristore ì'yā tu'tirā weeró noho niíma. Naá kíî kurúsapi wérí'kere yabírā weeró noho weemá. ¹⁹Be'ropíre pekā me'epi yapatírāsama. Ô'ákí hire êho peótima. Naá iāri pehase di'akíre êho peóma. Bopóyaro noho o'órā, naá weesé pe'ere "Áyú yi'ria!", nií yi'ri ni'kama. A'ti nukúkākāhase di'akíre wākúma. ²⁰Marí pūrikā i'mísepi wa'arí masa nií!. Toopí mari yaá maka nií!. Marí wiógi Jesu Cristo maríre yi'riógi i'mísepi niími. Kíî a'ti nukúkāpi opāturi a'tiátehere yuú kuerā weé!. ²¹Kíî mari yaá ipi meha ipíre dika yuúgisami. Kíî yaá ipi weeró noho áyú butia'ri ipi weegísami. Kíî nií pe'tisere kíî doka tohakā weegísami. Kíî tohó wee masíro nohota meharóta kíî tutuaró me'ra marí kē'rare dika yuúgisami.

Jesu Cristo me'ra e'katí nu'ku dutise nií'

4 Jesu Cristo maríre kíî yaá ipi áyú butia'ri ipire weeró noho weegísami. Tohó weerā akawerérā yi'í ma'irā, Jesu Cristore neé êho peó du'utikā'ya. Misāre pūúro ma'í!. Pūúro ì'yā s'í'ri!. Misā yi'í re e'katíkā weé!. Misā keoró weesé me'ra yi'í bu'ê'kere ì'yó!.

²Apēye maa, misā numia Evódia, Síntique, marí wiógire êho peó yuurā, a'méri misā basi pe'sútitikā'ya. Ni'karo noho wākúya. ³Sícigo, mi'í yi'í me'ra weré tamugi nií!. Naá numiare ni'karo noho wākúkā weeyá. Ô'ákí hi masaré yi'riómi niisé kitire wereká, naá numia yi'í re weré tamuwā. Naá me'ra Clemente kē'ra níwí. Tohó niiká āpērā naá me'ra yi'í re weré tamuwā. Naá Ô'ákí hi yaa pūri katí nu'kuse niírí pūripi ohā o'o no'okārā nií tohasama.

⁴Misâ Jesu Cristo yarã niî tîharã, kîî me'ra e'katí nu'kukã'ya. Opâturi niî nemogiti. E'katí du'utikã'ya. ⁵Misâ âpêrãre pahã yã'asere niî pe'tirã masiãto. Marí wiôgi a'tiãtoho kã'roákã dî'sá'.

⁶No'ó de'ró wa'asére wãkú ke'titikã'ya. A'tîro pe'e weeyá. Niî pe'tise misãre no'ó wa'asére Ô'ákî hire sêriyá. Kîî re sêrírã, “Áyú” niíya. ⁷Misâ tohò weeká, Ô'ákî hi misãre áyuró ehêri põ'ratikã weegísami. Kîî tohò weesé áyú butia'se niî'. Masá naã tí'ó põo têótise niî'. Misâ Jesu Cristo yarã niî yuukã, misãre áyuró ehêri põ'ratikã weegísami. Tohò niiká misã wãkusêpire áyuró tí'ó yã'a nu'kukã weegísami.

Áyusé di'akî re wãkú niri dutise niî'

⁸Akawerérã, yîî a'tîro ohã tiogiti. Niî pe'tise diakî hí niisére wãkúya. Niî pe'tise a'tetá wio pesá' niisére wãkúya. Keoróta niî tí'sa' niisére wãkúya. Áyusé warore wãkúya. Áyusé tí'sasére wãkúya. Masá áyuró uúkú no'osere wãkúya. Niî pe'tise áyusére, e'katí peose nohore wãkúya.

⁹Yîî misãre bu'êgi uúkúká tí'ókere “A'tîro weeró iá!” niî'kere weeyá. Yîî de'ró weeká í'yã'kere weeyá. Tohò weeká, Ô'ákî hi áyuró ehêri põ'ratikã weegí misã me'ra niígisami.

Filipokãharã Paulore niyéru wee tamú'ke niî'

¹⁰Misâ yîî re opâturi wee tamúsere í'yãgi, yîî marí wiôgi me'ra pũuro e'katí'. “Misâ yîî re wãkútiwi”, niígi meheta weé'. Misãre yîî re wee tamúta basiótiwi. ¹¹“Apêye noho yîî re dî'sá'”, niígi meheta weé'. No'ó yîî kiosé me'ra e'katí masi'. ¹²Yîî pahasé kiogi niígi e'katise me'ra niî masi'. Pehe kiógi kê'ra e'katí masi'. Yîî re no'ó de'ró wa'akã, e'katise me'ra niî masi'. Yîî yapígi, yapítigi kê'ra, e'katí masi'. Pehé kió yî'ri mahagi, e'katí masi'. Moógi kê'ra, e'katí masi'. ¹³Jesu Cristo yîî re tutuasé o'ogí me'ra niî pe'tisere ni'ka masi'. ¹⁴Tohò niímikã, yîî pí'etúri kura yîî re wee tamúrã, áyuró weewí.

¹⁵Misâ Filipokãharã a'tîro masi'. Yîî Macedônia di'ta misã tiropi niíwi. Toopí niígi, misãre Jesu Cristo yeere werê ni'kawí. Be'ró apé sia'pi wihá wã'kawí. Filipopí nií'ki wiháakã, misã di'akî yîî re wee tamúrã niyéru o'ôwi. Jesu Cristo yee kitire tí'ók'ke wapa e'katírã, tohò weewí. ¹⁶Yîî Macedóniapi nií'ki wihátoho díporo Tessalónicapi niiká, misã pehetúri yîî re niyéru o'ôwi. ¹⁷Yîî misãre apêye noho o'ôro di'akî iági meheta weé'. A'tîro iá'. Ô'ákî hi í'yóropire âpêrãre apêye noho o'ô'ke me'ra misã nemoró kioká iá'. Misã o'oká, Ô'ákî hi misãre áyuró weegísami. ¹⁸Niî pe'tise Epafrodito me'ra misã o'ókere yê'ê tohawi. Teeré yê'êgi, yîî iasé nemoró kió'. Misã o'ók'ke Ô'ákî hire o'osé weeró noho niî'. Kîî tohò weesére tí'sãmi. ¹⁹Ô'ákî hi yîî wiôgi niî pe'tise misãre dî'sasé nohore o'ôgisami. Kîî Jesu Cristo me'ra pehe waró áyú butia'se kió yî'ri ni'kami. Kîî kiosé nohore misãre o'ôgisami. ²⁰Marí pakí Ô'ákî hire e'katí peo nu'kurã. Tohóta weerã.

Paulo áyu dutí tio'ke niî'

²¹Niî pe'tirã Jesu Cristore êho peorã áyuáto. Marí akawerérã yîî me'ra niirã misãre áyu dutíma. ²²Niî pe'tirã a'tokãharã Jesu Cristo yarã romano masa wiôgi yã wi'ipi niirã kê'ra áyu dutíma.

²³Marí wiôgi Jesu Cristo misãre áyuró weeáto. Toô kã'rota ohã! Paulo.

Paulo Colossokãharãre ohâka pûri niî'

A'ti pûrí a'tîro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Paulo Colosso, Frígia di'tapi niirí makakãharãre ohâki niîwî. Kîî neê ni'kâti naê tiropire wa'âtiki niîwî. Kîî me'rakãharã Jesu Cristo yee kitire werê, kîî re êho peóri kurakãharã sãhaká weekãrã niîwã. Tii kurá Colossokãharãre Epafra Jesu Cristo yee kitire bu'ê, naãre si'orí niisétiki niîwî.

A'ti pûríre Paulo Romapi bu'îri da'reri wi'ipi níngi, ohâki niîwî.

A'teré ohâki niîwî. Naã áyuró weesére ti'ógi, Ô'âkî hire “Áyú!” niisére ohâki niîwî. Tohô niiká mehêkã bu'erí masare ti'o masíya niisére ohâki niîwî. Apêyere, Jesu Cristo yeere misã ti'ó'karo nohota keoró weeyá niisére ohâki niîwî.

Paulo Colossokãharã Jesu Cristore êho peórãre ohâ'ke niî'

1 Yi'î marí akawerégi Timóteo me'ra misãre áyu dutí'. Ô'âkî hi iá'karo nohota yi'î re Jesu Cristo kîi yeé kitire werê dutigi kûúwî.

²Misã Colossokãharã Jesu Cristo yarã kîî re êho peó nu'kurãre ohâ'. Misãre Ô'âkî hi marí paki áyuró weeáto. Misãre áyuró ehêri p'oratikã weeáto.

Paulo Colossokãharãre Ô'âkî hire sêri basá'ke niî'

³Ô'âkî hi marí wi'ôgi Jesu Cristo pakire misãre sêri basásetiri niki “Áyú!” niî'. ⁴⁻⁵Misa yeé kitire ti'owí. A'tîro niî'. Misã Jesu Cristo masaré yi'riómi niisé diakí híkãhasere ti'ókãrã niîwi. Teeré ti'órã, misãre Ô'âkî hi i'mî sepi weeátehere e'katí yuu tohakãrã niîwi. Tohô weerã Jesu Cristore áyuró êho peókãrã niîwi. Misã basi Ô'âkî hi yarã niî pe'tirãre áyuró ma'isétikãrã niîwi. Ísã teeré ti'ókãrã niî tiharã, Ô'âkî hire “Áyú!” niî'.

⁶Ãpêrã kê'ra tohóta tee kitire ti'órã, misã weeró nohota weerã weemá. Niî pe'tiropi werê turia wã'karã weemá. Misã Ô'âkî hi masaré ma'isére ti'órã, “Diakí híta niî'”, niîkãrã niîwi. ⁷Ísã ipíti ma'igí Epafra misãre tee kitire werêki niîwî. Kîî ísãre da'ra tamúgi ními. Ô'âkî hi besé'ki Cristo yeekãhasere misãre weregí ními. ⁸Kííta misa yeé kitire mii eháwî. Misã Jesu Cristore êho peó tiharã áyuró ma'isétisere werêwî.

⁹Tohô weerã Epafra misa yeé kitire werêka nimita maata ísã Ô'âkî hire sêri basá ni'kawî. A'tîro niiká kê'rare misãre tohô sêri basá nu'kukã'.

A'tiro sêri basá': "Ô'âkî hi, Espírito Santo ti'o masise o'oáto naâre. Kîî tohó o'oká, naâ mi'î duti'kere âyuró ti'o masírásama. ¹⁰Mi'î yarâ weeró nohota weesétirásama", ni' sêri basá'. Ô'âkî hi misâ tohó weeká i'yâgi, e'katígisami. Misâ kîî íá'karo nohota âyuró weerás'a. Kîî re masí nemorás'a. ¹¹Kîî tutuâ yi'riagi kîî tutuasére misâre o'ôgisami. Tohó weeká, misâ e'katise me'ra ni' pe'tise mehêkâ wa'asére wákû tutuarása'. ¹²Misâ Ô'âkî hire "Áyú" ni'rás'a. Kîî misâ yâ'âro weé'kere diporópi akobohó, ðika yú tohaki ni'wî. Tohó weerâ misâ kîî tiropi âpêrâ kîî yarâ, kîî re êho peórâ me'ra ni'rás'a. ¹³⁻¹⁴Marí paki Ô'âkî hi maríre, wâti duti' no'o'kârâre yi'rióki ni'wî. Ô'âkî hi maki wêrisé me'ra na'í tí'aropi weeró noho ni'kârâre yi'rióki ni'wî. Marí yâ'asé weé'kere akobohóki ni'wî. Tohó weégi maríre kîî makí ípíti ma'igíre o'ô'oki ni'wî. Marí wiôgi niíáto ni'gi tohó weéki ni'wî.

Ô'âkî hi Jesu Cristo wêrisé me'ra masaré yi'rió'ke ni'í

¹⁵Ô'âkî hire i'yâ no'oya marí'. Kîî makí a'ti nukúkâpi a'tígi, kîî niisétisere masaré bahú yoaropi i'yóki ni'wî. Jesu Cristo ni' pe'tise diporo ni' tohaki ni'wî. ¹⁶Ô'âkî hi kîî makí me'ra ni' pe'tisere i'míse, a'tí ði'ta bahurâ, bahutíráre weéki ni'wî. Apêye kê'rare bahusé, bahutísere weéki ni'wî. Tohó niiká wiôráre i'mísepi niirâ, a'ti nukúkâpi niirâ, ni' pe'tirâre weéki ni'wî. Teeré weégi, "Yi'î maki yee ni'rosa", ni'ki ni'wî. ¹⁷Kîî makí neé waropita ni' pe'tise kîî bahúré'atoho diporo ni' tohaki ni'wî. Kîî me'rata kîî bahúré'ke ni' nu'kukâ'. Keoró ðika yúuro mariró ni' nu'ku'. ¹⁸Jesu Cristo marí dipoá kîî re êho peórâ wiôgi ni'ími. Kííta marí kîî re êho peórâre katisé o'ogí ni'ími. Marí ni' pe'tirá Jesu Cristore êho peórâ ni'ká kura, ni'ká ipi ni'í. Kîî marí masá ma'mi ni'ími. Kîî wêrika be'ro marí ni' pe'tirá diporo masáki ni'wî. Tohó weégi ni' pe'tirá bu'ipi ni'ími. ¹⁹Ô'âkî hi a'tiro ni'ki ni'wî: "Yi'î maki yi'î weeró nohota niíáto", ni'ki ni'wî. Tohó weéro ni' pe'tise Ô'âkî hi niisétise Jesu Cristopireta ni'í. ²⁰Ô'âkî hi kîî makiré wêriká íáki ni'wî. Ni' pe'tise, ni' pe'tirá, i'míse, a'ti nukúkâ yi'î me'ra apoáto ni'gi tohó weéki ni'wî. Kîî makí kurúsapi wêrisé me'ra apóki ni'wî.

²¹Misâ kê'ra neé waro Ô'âkî hire masítikârâ ni'wî. Misâ yâ'âro weeséti'ke bu'iri Ô'âkî hire i'yâ tu'ti, yâ'âro wákúkârâ ni'wî. ²²Misâ tohó niisétimikâ, Ô'âkî hi ni'kâroakâre misâ me'ra apóki ni'wî. Jesu Cristo marí weeró noho ipitígi tii ipí me'rata kîî pi'etí, wêriki ni'wî. Kîî wêrisé me'ra Ô'âkî hi yarâ bu'iri marirâ tohaká weéki ni'wî. Kîî pakipíre misâre wiagíti ni'gi, tohó weéki ni'wî. ²³Misâ kîî yeé kitire êho peó nu'kukâ, kîî iaró weé nu'kukâ, tohó weegísami. Âpêrâ misâre mehêkâ wereká, kîî yeé kitire neé kó'átikâ'ya. A'teré ni' pe'ti'rokâharâpi ti'órâ weemá. Yi'î kê'ra a'te kitíre weré tamu sihagita ni'í.

Ô'âkî hi Paulore Jesu Cristore êho peórâre wee tamú duti'ke ni'í

²⁴Ô'âkî hi yi'î re weré duti'kere werêgi, apé tero pûuro pi'etí'. Tohó pi'etímigí, e'katí'. Jesu Cristo kîî re êho peórâ yee niíátehere pi'etí tohaki ni'wî. Tohó weégi yi'î kê'ra kîî re êho peórâre wee tamú si'rigi pi'etí'. ²⁵Ô'âkî hi yi'î re naâre wee tamú duti'wî. Tohó weégi yi'î misâ Jesu Cristore êho peórâre a'tiro weé'. Kîî yeé kitire âyuró ti'o masí pe'oato ni'gi misâre wee tamú'. ²⁶⁻²⁷Misâ Colossokâharâ, Judeu masa ni'itirá kê'rare áyú butia'se kiti ni'í. Jesu Cristo misâpireta ni'ími. Kîî misâ me'ra ni' yuuká,

āyusé misâ i'mîsepi niiátehere masî, e'katí yuu tohasa! Ô'âkî hi maatá Judeu masa niítirã Jesu Cristo yî'riógisami niisére werétiki niîwî. Tohô weérã neê warokáharãpia a'teré masítikarã niîwã. A'tóka terore Ô'âkî hi Jesu Cristore êho peórãre masiká weemí.

²⁸Ísã Jesu Cristo yee kitire werê! Niî pe'tirã masa nikíre kîî niisétisere masî dutirã werê! Kîî iaró wee dutirã, kîî me'ra niî nu'ku dutirã werê!

²⁹A'teré weé sî'rigi, Jesu Cristo kîî tutuasé o'osé me'ra yî'î masaré ipíti bu'ê, naãre Ô'âkî hire sêri basá!

2 Yî'î niî'karo nohota misa yeé niiátehere ipíti wákû, Ô'âkî hire sêri basá! Tohô weégi misãre a'teré masiáto niîgi ohã o'ogi weé! Niî pe'tirã Laodicéiakáharãre, tohô niiká yî'îre î'yâtirãre meharóta sêri basá! ²A'tíro sêrî': "Ô'âkî hi, naãre wákû tutuase o'ôya. Áyuró sî'orí niisétiató. A'mêri ma'íáto. Naã áyuró mi'î yeékãhasere tí'o masí pe'oato. Naã tohô weérã, mi'î makire áyuró masírãsama", niî sêri basá! Neê waropire Ô'âkî hi niî pe'tise kîî makí Jesu Cristo yeekãhasere werétiki niîwî. A'tóka terore maha kîî yeére werêmi. ³A'tíro niî! Jesu Cristopireta niî pe'tise masisé, tí'o masise niî! Tohô weégi kîî di'akî áyuró masigí niîmi. Kîîre êho peórã niî pe'tise masisére boká no'o! ⁴Ápêrã misãre diakî hí weeró noho uúkû maa soó boosama. Áyuró tí'o masíya niîgi, teeré werê! ⁵Yî'î apêropi niîmigi, misã wa'teropi niîgi weeró noho tí'ó yã'a! Misãre pũuro wákû! Yî'î misã áyuró niisétikã tí'ógi, misã Jesu Cristore êho peókã tí'ógi, ipíti e'katí!

⁶Neê waropire marí wiôgi Jesu Cristore êho peókãrã niîwi. Tiítapire misã êho peó'karo nohota a'tóka tero kê'rare niî pe'tise niîmíri kîîre êho peó nu'kukã'ya. ⁷Kîîre nemoró masí nemoya. Misãre bu'ê'karo nohota kîîre êho peó nemoya. Ímî kohori niki Ô'âkî hire "Áyú", niîya.

Jesu Cristore êho peótirã êho peó'ke niî'

⁸Ápêrã misãre wereká, áyuró tí'o masíya. Naã misãre niî soose me'ra werê boosama. Diakî hí weeró noho uúkúsama. Nií wee! Teé uúkúse me'ra masaré werê, maa soórã weemá. Jesu Cristo yee meheta niî! Naã basi naã wákúsere, diporókáharãpi niisétí mihati'kere werêrã weemá. Tohô weérã naãre êho peótikã'ya.

⁹A'tíro pe'e niî! Jesu Cristopire niî pe'tise Ô'âkî hi niisétise niî! ¹⁰Misã kê'ra kîîpireta niî! Tohô weérã misã Ô'âkî hire kió yî'ria toha! Jesu Cristo niî pe'tirã wiôgi niîmi. I'mîsekáharã, a'ti nukúkákáharã, bahurá, bahutirã niî pe'tirã wiôrã kîî doka niîma.

¹¹Misã masísa, Ô'âkî hi yarã sãhá sî'rírã, Judeu masa weeró noho ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'atikãrã niîwi. A'tíro pe'e wa'ãkaro niîwi. Jesu Cristo basi misã yã'ãro weesétisere kô'ãki niîwî. Tohô weérã ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'a'kãrã weeró noho Ô'âkî hi yarã tohãkãrã niîwi. ¹²Jesu Cristo wêrî yaá no'oki niîwî. Misã kê'ra wamé yee no'orã, yã'ãro weesétí'kere du'úrã, wêrî yaá no'o'kãrã weeró noho tohãkãrã niîwi. Wêrî'kãrã, katírá naã weé'kere weetímima baa. Tohô weérã misã kê'ra too dipóropi weé'kere weetísa! Jesu Cristo wêrika be'ro Ô'âkî hi kîîre masóki niîwî. Kîîre masó'karo nohota misã kê'rare masógi, apé su'tiro sãhaká weéki niîwî. Ô'âkî hi kîî tutuaró me'ra kîî makí Jesu Cristore masó'kere misã êho peó yuuká, tohô weéki niîwî.

¹³Misã Judeu masa niítirã ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'atikãrã niîwi. Tohô niiká yã'ãro weékükãrã niîwi. Yã'ãro niisétí tíharã, too dipóropire wêrî'kãrã weeró noho niikãrã niîwi. A'tóka terore maha Ô'âkî hi yarã niî! Kîî misãre katí nu'kukã weéki niîwî. Misãre yã'ãro weé'kere akobohóki niîwî. ¹⁴Ô'âkî hi

kīî dutí'kere yí'rí nì'kakā, maríre bu'íri da'rê boopí. Teé marí pehé yā'asé kiomí'kere kīî makí kurúsapi wērisé me'ra akobohóki níwī. ¹⁵ Jesu Cristo kīî wērisé me'ra níî pe'tirá ì'yóropi wātiāre doká ke'akā weéki níwī.

“A'ti nukúkākāhasere pūuro wākútikā'ya” ní'ke ní'î

¹⁶ Misā masísa', Judeu masa ní'karé apēye ba'asére ba'ā dutítisama. Tohō weerā āpērā misā sī'risére, ba'asétisere Judeu masare dutítise nohore naā uukahákā, tí'otíkā'ya. Naā pehé bosé nímiri kíosamā. Ní'ká kí'mare, ma'ma muhípūre, tohō níikā semanari níki naā soo wíase nímirire kíosamā. Naā weeró nohota tíikése bosé nímiri wee dutísama. “Misā tohō weetírā, Ô'ákí hi dutí'kere weé wee”, níisama. Naā tohō níikā, tí'otíkā'ya. ¹⁷ Ô'ákí hi kīî be'ropí āyuró weeátehere ì'yó mī'tagi teeré kūūki níwī. Yí'î maki yeekāhasere masiáto nígi tohō weéki níwī. Ní'karoakāre Jesu Cristo a'tí tohaki níwī. Tohō weégi masaré a'teré too dipóropi dutí'kere Ô'ákí hi wee dutítimi maha.

¹⁸ Apērā misāre a'tíro níî soo boosama: “Í sá āyurá ní'î. Ô'ákí hi ísāre āyuró wākuáto níirā be'tí, kīî re sérí'. Ô'ákí hire weré ko'terāre ēho peó'. Í sá kārítimírā kē'esé weeró noho Ô'ákí hi yeere ì'yā'. Tohō weerā, í sá āpērā yí'rióro Ô'ákí hi yeekāhasere āyuró masí'. Misā kē'ra tohōta weeyá. Misā a'teré weetírā, bu'íri kiorásā”, níî boosama. Misāre tohō níikā, neé ēho peótíkā'ya. “Masírā waro ní'î ísa”, níî wākūsama. Tohō níî ma'akārā weemá. A'té masá wākusé di'akí ní'î. ¹⁹ Naā Jesu Cristore siru tutúima. Marí pūríkā Jesu Cristo yaa kurakāharā ní'î. Kí'íta níimi marí dípoá. Maríre kīî masisére, tutuasére o'ósami. Teé me'ra marí imí kohori níki Ô'ákí hi iaró noho nemoró a'mèri ma'í, wee tamú masí'.

²⁰ Misāre too dipóropire misā yēki simiá níiséti mihati'kere pehé dutisé níikaro níwī. A'tóka terore too dipóropi weeséti'kere Jesu Cristo kīî wērisé me'ra yí'ri wetíkā weéki níwī. Yí'ri wetíka be'ro níimikā, de'ro weerā misā too dipóropi weeséti'karo nohota níiti taha? ²¹ Misāre āpērā “A'te nohóre yē'étikā'ya, tee nohóre ba'átikā'ya”, níî boosama. ²² Naā tohō níirā, a'ti nukúkākāhase maata pe'tisére uúkūrā weemá. Masá naā wākuro me'ra wee dutíse ní'î. ²³ Naā dutisé āyú butia'se weeró noho bisí'. Bu'íkāhase di'akí a'tíro níî ta'sasama: “Misā kē'ra ísā weeró nohota āyuró ēho peóro íá'. Ô'ákí hi maríre āyuró wākuáto níirā be'tiró íá'. Marí ipí kē'ra yā'ā níisa'. Tohō weerā marí basi marí ipiré pi'etise o'oró íá'. Marí pi'etise o'óka be'ro marí yā'áro íári pehasere kō'áta basió”, níimisama. Níî wee'. Naā dutisére weerā, marí meharóta tohákā'sa' taha.

3 ¹⁻³ Yí'î misāre too dipóropi ní'karo nohota Jesu Cristo wēríki níwī. Misā kīî wērisé me'ra too dipóropi weeséti'kere du'úkārā níwī. Kí'î re kīî tutuasé me'ra kīî pakí masóki níwī. Misā kē'rare kīî makiré ēho peó yuuká, kīî tutuasé me'ra misāre katí nu'kuká weéki níwī. Tohō weerā a'ti nukúkākāhasere wākútikā'ya. P'mí sekāhase pe'ere wákúya.

Misā Ô'ákí hípire Jesu Cristo me'ra ní'î. Jesu Cristo í'mísepi Ô'ákí hi me'ra wíōgi duhirí kumuropi níimi. Tohō weerā misā Jesu Cristo níiro í'mísepikāhasere āyuró wākú níriya. ⁴ Kí'íta maríre sí'orí níimi. Sí'orí katími. Marí kīî me'ra ní'î. Tohō weerā kīî a'ti nukúkāpire opāturi a'tiká, marí kē'ra kīî tutuasé, kīî asistérese bu'í peha tamurásā'.

Diporópi weeséti'kere Paulo du'u dutí'ke ní'î

⁵ Misā a'ti nukúkākāhase yā'asé weé sī'risere du'úkā'ya. Misā, misā nimosá numia níitirāre a'me tárátikā'ya. Misā numiā kē'ra, misā marapí simia

niftiräre a'me tãratikã'ya. Neê ãpêrã me'ra “Yã'ãro weé si'r'isa!”, niftikã'ya. Neê ãpêrãre misã wãkusépi “Naãre wiã kãhi, naã me'ra niã si'r'isa!”, niã wãkùtikã'ya. ãpêrã naã kiosére iotíkã'ya. Misã apêye nohere iórã, Ô'ãkĩ hi mehereta êho peórã wee boósa!.⁶ Kĩĩ re yĩ'rĩ ni'kakã, a'te nohó weerã re Ô'ãkĩ hi ipĩti bu'fri da'rêgisami.⁷ Misã too dipóropire teeré weesétirã, yã'ará niĩkãrã niĩwi.⁸ A'tóka terore maha niã pe'tisere misã yã'ãro weesére, uasé, i'ya tu'tise, ãpêrãre tu'ti yabisére du'uyã. Yã'asére neê wãkù buhikã'tikã'ya.⁹ ãpêrãre niã sootikã'ya. Misã too dipóropi weeséti'kere du'ú tohakãrã niĩwi. Tohó weérã teeré weetikã'ya maha.¹⁰ A'tóka terore misã apêye wãkusé kió'. Ô'ãkĩ hi misãre weé'ki kãĩ weeró noho niisétiato niĩgi misãre dika yuú nu'kugi weemí. Nemoró kãĩ re masiãto niĩgi tohó weemí.¹¹ Marĩ niã pe'tirãre Jesu Cristo i'lyóropire neê dika watíse marí'. Judeu masa, Judeu masa niĩtirã, ãpêrã ô'rekĩhĩ yapa kasero yehê kô'a no'o'kãrã, yehê kô'a no'oya marirãre dika watíse marí'. Tohó niikã apé sia'kãharãpi, sumútohorikãharã, da'rã ko'terã, da'rã ko'tetirã, ã'rã niã pe'tirã me'ra dika watíse marí'. Kãĩ niã pe'tirã kãĩ re êho peórã wiógi niĩmi. Niã pe'tirãpire niĩmi.

¹² Ô'ãkĩ hi misãre ma'imí. Kãĩ misãre kãĩ yarã niĩãto niĩgi beséki niĩwi. Tohó weérã ãpêrãre pahã yã'aya. Naãre ãyuró e'katíse me'ra wee tamúya. Misã “ãpêrã yĩ'rióro niĩ!”, niã wãkùtikã'ya. Misãre mehêkã niikã, tohó ti'ó yã'akã'ya. Wãkù tutuaya.¹³ Misã basi ãpêrã me'ra a'mé tu'ti'kãrã, ãpêrã mehêkã weekã ti'sãti'kere naãre akobohóya. Jesu Cristo misãre akobohóki niĩwi. Tohó weérã misã kè'ra ãpêrãre meharóta akobohóya.¹⁴ A'mêri ma'iyã. Misã tohó ma'frã, niã pe'tise yĩ'i duti'kere weé pe'okã'rãsa!. ãyuró misã basi si'orí niisétirãsa!.¹⁵ Ô'ãkĩ hi kãĩ iaró weekã, misã yeé ehêri pō'rari'pire e'katíkã weesami. Kãĩ iaró weetirã, bihã wetisa!. Tohó weérã kãĩ iaró weeyã. ãyuró si'orí niisétiya. A'teré ia sããgi, kãĩ misãre ni'kã kura, ni'kã pō'ra weéki niĩwi. Misã kãĩ re “ãyú!” niã nu'kukã'ya.

¹⁶ Jesu Cristo yee kitire ãyuró wãkù niriya. Kãĩ masisé o'osé me'ra ãpêrãre misã basi a'mêri bu'êya. Misã ehêri pō'rari'pi Ô'ãkĩ hire “ãyú!” niĩrã, basã peoya.¹⁷ Misã Jesu Cristo yarã niĩ!. Tohó weérã niã pe'tise misã weesétise, uúkusetisere kãĩ yarã weeró nohota weeyã. Jesu Cristo kãĩ tutuasé me'ra teeré weetã basió!. Kãĩ pakiré “ãyú!” niã nu'kukã'ya.

Jesu Cristore êho peórãre wee duti'ke niĩ!

¹⁸ Marãpitirã numia, Jesu Cristo marí wiógire êho peórã, a'tiro weeyã. Misã marapí simiare naã dutisére yĩ'ti êho peóya.¹⁹ Misã nimôtirã pe'e, misã nimosã numiare ma'iyã. Naã me'ra uãtikã'ya.²⁰ Wi'marã, ma'mã piha, niã pe'tise misã paki simiã dutisére ãyuró yĩ'tiyã. Ô'ãkĩ hi tohó weekã iasami.²¹ Misã pō'rare na'iro tu'ti, uakã weetikã'ya. Misã tohó weekã, naã bihã weti, misã dutisére wee masítisama.

²² Da'rã ko'terã, niã pe'tise misã wiórã a'ti nukúkãkãharã naã dutisére yĩ'tiyã. Naã i'lyóropi, naã i'lyãtiropire ãyuró da'rayã. Misã wiórã i'lyóropi di'akĩ ãyuró da'rãrã, misã wiógi “ãyuró da'ramã” niã wãkuãto, niĩrã wee boósa!. Misã tohó weetikã'ya. Ô'ãkĩ hire ãyuró êho peó tĩharã, wee soóro mariró da'rayã.²³ Misã apêye noho da'rãrã, ãyuró ti'sasé me'ra da'rayã. Teesé me'ra weetikã'ya. Masaré da'ra basãmirã, Jesu Cristore da'ra basãrã weeró noho ti'ó yã'aya.²⁴ Misã kãĩ re da'rã ko'terã niĩ!. Kãĩta misãre i'mĩsepi wapa yeégisami. Misã teeré masi toha!. Tohó weérã ãyuró da'rayã.²⁵ Yã'ãro weé'ke wapare Ô'ãkĩ hi bu'fri da'rêgisami. Masã niã pe'tirãre ni'kãro noho bu'fri da'rêsami. Neê ni'kĩ yĩ'ri wetítisami.

4 Dutirá, misá kē'ra i'mí sepire ni'kí wiôgi kió'. Misâ teeré masí toha'. Tohó weerā Ô'ákí hi iaró nohota misâre da'rá ko'teräre äyuró kioyá. ²Ô'ákí hire äyuró ti'lo kasá ni'ko tiharā, sēri nu'kukā'ya. Kīî re "Äyú", niîya. ³Misâ Ô'ákí hire sērírā, ísá kē'rare sēri basáya. "Pāhará Jesu Cristo yee kitire masítiräre ti'ó sī'rikā weeáto", niî sēri basáya. Kīî yee kiti diporókāharāpi naâ masí no'oya marí'ke äyusé kiti niî'. A'té weresé bu'irita yi'î bu'iri da'reri wi'ipi duhísa'. ⁴Yi'î re Ô'ákí hire sēri basáya. Yi'î re "Wisiró mariró diakí hí wereáto", niî sēri basáya. ⁵Äpērā Jesu Cristore êho peótirá me'ra äyuró niisétiya. Naâ me'ra misâ weesétisetiri niki Ô'ákí hi iaró nohota naäre äyuró weeyá. ⁶Naâ me'ra uúkürā, äyuró ti'sâropita ti'ó ti'sase me'ra uúküya. Äpērā misâre sēri ya'akā, äyuró diakí hí yi'tiyá.

Paulo me'rakāharā äyu dutíse o'ô'ke niî'

⁷Tíquico yi'î me'rakí hi yi'î ma'ligí a'tíro weegísami. Yee kitíre misâre werêgi wa'ágisami. Kīî yi'î me'ra marí wiôgi Jesu Cristo yeere da'rá ko'te tamugi niîmi. Tohó niiká yi'î re bu'ê tamugi niîmi. ⁸Yi'î kīî re misâ tiropi wa'â dutigiti weé'. Ísa yee kitire ti'órā, misâ wākú tutua, e'katí memorāsa'. ⁹Onésimo misa yaá maka niî'ki kē'ra kīî me'ra wa'ágisami. Kīî yi'î ma'ligí yi'î me'rakí hi a'tóka terore ísâre äyuró wee tamúgi weemí. Naâ piárā misâre werērāsama niî pe'tise a'tó Romapi de'ró wa'ákere.

¹⁰Aristarco misâre äyu dutími. Kíí kē'ra yi'î me'ra bu'iri da'reri wi'ipi niîmi. Marco, Barnabé basúki kē'ra misâre äyu dutími. Marco misâ tiropi sihaká, yi'î misâre too dipóro niî'karo nohota äyuró yē'eápa. ¹¹Ápi Jesu misâre äyu dutími. Kīî reta "Justo" pisúkärā niîwā. Á'rá i'tiärā äpērā Judeu masa Jesu Cristore êho peorā wa'terore naâ di'akí yi'î re da'ra tamúma. Naâ Ô'ákí hi wiôgi niisere masaré bu'ērā weemá. Naâ wee tamúse me'ra yi'î wākú tutua, e'katíse kió'. ¹²Epaфра misâ me'rakí hi äyu dutími. Kīî Jesu Cristo yeeekāhasere da'rá ko'tegi niîmi. Kīî misâre ipíti sēri basági weemí. Ô'ákí hire äyuró siru tuuáto, kīî iaró äyuró weé nu'kuato niîgi, tohó sēri basámi. ¹³Yi'î diakí híta weré'. Kīî misâre ipíti sēri basákā i'yâ'. Äpērā kē'rare Laodicéiakāharäre, tohó niiká Hierápolikāharäre sēri basámi. ¹⁴Luca akó yeegi ísá ipíti ma'ligí misâre äyu dutími. Ápi kē'ra Dema wamétigi äyu dutíse o'ômi.

Paulo äyu dutí tio'ke niî'

¹⁵Laodicéiakāharā Jesu Cristore êho peorā äyuáto. Ninfa wamétigo kē'ra äyuáto. Tohó niiká niî pe'tirá koo yaá wi'ipi Ô'ákí hire êho peorā neré wiarā äyuáto. ¹⁶Misâ a'ti püríre bu'ê pe'oka be'ro Laodicéiakāharāpi re o'ôo'ya. Naâ kē'ra naâ neré wiaropi bu'ê i'yoato. Misâ kē'ra ape pürí Laodicéiakāharäre yi'î oháka püríre yē'ērā, misâ nererópi bu'ëya. ¹⁷A'tíro niîya Arquipore: "Marí wiôgi da'ra dutígi kúu'kere äyuró da'rá tu'a ehaya." ¹⁸A'té niî tiose daarire misâre äyu dutíse o'ôgi, yi'î basita ohâ'. Wāküya yi'î bu'iri da'reri wi'ipi niisere. Ô'ákí hire sēri basáya. Ô'ákí hi misâre äyuró weeáto.

Toô kārōta ohâ'.

Paulo

Paulo Tessalônicakãharãre ohâ mi'taka pûri niî'

A'ti pûrí a'tíro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Paulo Tessalônica, Macedônia di'tapi niirí makakãharãre ohâki niîwî. A'ti pûríre ohâgi, Corintopi niîki niîwî. Too dipóropire kîî basita naãre Jesu Cristo yeere werê, kîî re êho peóri kurakãharã sãhakã weêki niîwî. Kîî êho peókã weêka be'ro Timóteo ayusé kitití ehakã ti'ógi, maata naãre a'ti pûríre ohâki niîwî. Naã ayuró weesére ti'ógi, Ô'âkî hire “Áyú!” niîki niîwî. Tohó niiká Jesu Cristore êho peósere wee nemókã ia sãági ohâki niîwî. Naã kîî re sêrí yã'a'kere yí'tígi ohâki niîwî. Kîî Jesu Cristo opâturi a'tiátehere ohâki niîwî.

Paulo kîî me'rakãharã me'ra Tessalônicakãharã Jesu Cristore êho peórãre ohâ'ke niî'

1 Yíî Paulo, yíî me'rakãharã Silvano, Timóteo me'ra misãre a'ti pûríre ohâ'. Misã Tessalônicakãharãre marí paki Ô'âkî hi, marí wiógi Jesu Cristo yarãre ayu dutise o'ô. Ô'âkî hi misãre ayuró weeáto. Misãre ayuró ehêri pô'ratikã weeáto.

Paulo Tessalônicakãharã naã ayuró weesétisere ti'ógi Ô'âkî hire sêri basá'ke niî'

² Misãre ísã sêrisétiri niki marí paki Ô'âkî hire “Áyú!” niî nu'kukã'.
³ Kîî re sêrírã, a'tíro niî'. “Ô'âkî hi, Tessalônicakãharã mi'î maki Jesu Cristore êho peórã ayuró weesétisama. Naã ma'isére i'yórã, ãpêrãre ayuró wee tamúsama. Jesu Cristo kîî opâturi a'tiátehere e'katise me'ra yuú kuerã weesamá. Tohó weérã kîî re êho peó du'utisama”, niî sêrí' Ô'âkî hire.
⁴ Ô'âkî hi misãre ma'imí. Kîî, yarã niíáto niîgi beséki niîwî. Ísã a'teré masí'.
⁵ Misãre Jesu yeé kitire werêrã, ísa yeé iseri me'ra di'akí werêtiwî. Espírito Santo tutuasé me'ra werêwi. Ísã bu'esé diakí háta nií' niírá, misãre bu'êwi.

Misã masísa! Ísã toopí niírá, misãre ma'írá, ayuró weesétiwî.
⁶ Misã ísã we'é'kere i'yã kúurã, ísã weeró nohota weesétikãrã niíwi. Teeré weérã, Jesu Cristo weeséti'karo nohota weékãrã niíwi. Misãre Espírito Santo e'katise o'oká, ipítí pi'etimirã, Jesu Cristo yee kitire yê'êwi.
⁷ Tohó weérã misã Jesuré êho peósere i'yórã, ayusé weesétise me'ra niî pe'tirá ãpêrã Jesuré êho peórãre i'yókãrã niíwi. Misa yaá di'ta Macedôniakãharãre, tohó

niiká ãpêrã a'tí di'ta Acaiakãharãre tohò weékãrã níwí. ⁸Misã me'rata marí wiôgi Jesu yeé kiti ní pe'tiropi se'sãa wa'a'. Macedônia, Acaia di'akí mehereta se'sãro weé wee'. Ní pe'tiropi misã Ô'ákí hire êho peósere masí pe'ti tohama. Tohò weérã teeré ãpêrãre weré wee'. ⁹Mehô naã pe'eta misã weesétisere kiti weréma. Ísã misã tiropi niiká, misã ísãre ãyuró weé'kere weréma. Apêye maa, misã yeé'kãrãre êho peó du'tu'kere weréma. Teeré du'ú, ni'kãroakãre Ô'ákí hi katigí diakí hí niigí pe'ere êho peó, kíî iaró weeápa'ro. ¹⁰Ô'ákí hi kíî makí Jesu i'mîsepi niigíre, kíî opáturi a'tiãtehere e'katise me'ra yúu kuerã weeápa'ro. A'teré ãpêrã ísãre kiti weréma misã weesétisere. Ô'ákí hi kíî makí wêrî'kipire masóki níwí. Kíî Jesutã ními marí ipíti bu'íri boka boó'kere yi'rió'ki.

Paulo Tessalônicapi kíî bu'ê'kere kiti weré'ke níî

2 Akawerã, misã a'teré ãyuró masísa'. Ísã Tessalônicapi sihãrã, mehô warota bu'ê kusiatikãrã níwí. Ísã bu'esere ti'órã, misã pâharã Jesuré êho peówi. ²Ísã misã tiropi wa'aãtoho díporo ísã Filipopi níwí. Toopí niiká, tookãharã ísãre tãrã, yã'ãro buhíkã'wã. Misã teeré masísa'. Misa yaã makãharã kê'ra ísã weresére ka'mú ta'a s'i'rimiãwã. Naã tohò weemikã, Ô'ákí hi ísãre ãyuró wãkú tutuase o'ôwí. Tohò weérã kíî yeé kitire uiró mariró werêwi. ³Misãre Jesu yeé kitire werêrã, mehêkã pe'e werêtiwi. Yã'ãro weé s'i'rírã, numiãre a'me tãrã s'i'rírã, weé ta'sase me'ra werêtiwi. ⁴Ô'ákí hi pe'e í'yã bese tohagipi kíî yeé kiti weresére kúgítigi ísãre beséki níwí. Masã ísã me'ra e'katiãto níwã meheta kíî yeé kitire werêwi. Ô'ákí hi pe'ere e'katí dutirã werêwi. Ô'ákí hi ními ní pe'tise marí wãkusere masigí. ⁵Ísã toopí níwã, neê ni'kãti misa yeére iãri peharã, ãyuró uúkú ta'sa werêtiwi. Misã a'teré masísa'. Ô'ákí hi kê'ra diakí híta ísã wãkusere masísami.

⁶⁻⁷Ísã Jesu o'ôo'kãrã níî. Tohò weérã “Ísãre wiôrã weeró noho í'yãya”, níî masi boopã. Tohò nífta basiómikã, neê ni'kiré nítiwi. A'tíro pe'e weewí. Ni'kó numiô koô makiré ko'tê mi'ó masosamó. Koô weeró noho ísã kê'ra misã tiropi níwã, misãre ma'írá, tohõta weewí. ⁸Misãre ma'írá, Ô'ákí hi yee kiti di'akíre werêtiwi. Ní pe'tise ísã põo tẽoro wee tamúta basiósere wee tamúwi. Misãre ipíti ma'iká ti.

⁹Ísã toopí níwã da'rá'kere misã wãkúsa'. Misãre Ô'ákí hi yee kitire werêrã, pehé kari boóse o'ô s'i'ritiwi. Tohò weérã ísãre a'mã ekatikã'tato níwã ísã basi da'rawí. Yamíri, imí kohori yoãkãta ísã ba'aãtehere, ísãre di'sasé nohore wapã ta'arã da'rawí.

¹⁰Ísã weeséti'kere misã í'yãwi. Ô'ákí hi kê'ra masísami. Ísã misã Jesu Cristore êho peórã me'ra níwã, ísã wee soóro mariró níisétiwi. Mehêkã weetíwi. Ô'ákí hi iaró noho níisétiwi. Tohò weérã ãpêrã ísãre “Naã bu'íri kiomã” níiro mariró níikã'wi. ¹¹⁻¹²Ni'kí kíî põ'raré werêro weeró nohota ísã kê'ra misã nikire werêwi. E'katíse, wãkú tutuasere misãre o'ôwi. Ô'ákí hi põ'ra weeró nohota níiséti dutiwi. Misãre Ô'ákí hi kíî põ'rã níiãto níigi besesamí. Tohò niikã misãre kíî me'ra kíî asistése nírópi ní nu'ku dutisami.

¹³Apêye misa yeékãhasere werêgiti. Ô'ákí hi yee kitire werékã, misã Ô'ákí hi yee uúkúse níî níwã, maatã êho peówi. “Masã naã uúkúse ere êho peó boosã”, nítiwi. Misã tohò weesére wãkúrá, Ô'ákí hire “Áyú” níî nu'kukã'. Ísã misãre weré'ke Ô'ákí hi uúkúse warota níwí. Tee kiti me'rata Ô'ákí hi kíî iaró weeãto níigi misãre siãpe me'ra dika yúu nu'kugi weemí.

¹⁴Misâ Jesu Cristore êho peókã, misa yaá di'takãharã misãre pi'etise o'ôkãrã niŵã. Judéia di'tapi kê'rare naã akawerã Judeu masa misãre wa'ãkaro nohota Jesuré êho peórãre weekãrã niŵã. ¹⁵Judeu masata diporókãharãpi kê'rare Ô'ãkĩ hi yee kiti werê mi'tarãre wêhékãrã niŵã. Marĩ wiôgi Jesuré tohõta weekãrã niŵã. Īsã kê'rare misa yaá makapi niikã, ĩsãre iatĩrã, kô'ãkã'wã. Tohõ weégi Ô'ãkĩ hi naã me'ra ti'sãtisami. Judeu masa niĩ pe'tirã Jesuré êho peorã me'ra kumũkã di'akĩ iãkã'ma. ¹⁶Judeu masa niĩtirãre Ô'ãkĩ hi yi'riókã iatĩma. Tohõ weerã naãre Jesu yeé kitire werẽkã ia sããtirã, a'tĩro weewã. Īsã naãre weresere ka'mũ ta'a si'rimiwã. Naã yã'ãro weesẽ siãpe me'ra bikiãro weé'. Tohõ weerã naã pahĩ butia'ro bu'ĩri kiomã. Naã yi'ĩrĩ ni'ka poose bu'iri ni'kãroakãpita naã Ô'ãkĩ hi bu'ĩri da'resere bokarãsama.

Paulo kê'ra Tessalõnicãharãre i'yãrã wa'ã si'rimi'ke niĩ'

¹⁷Īsã misã tiropi niĩ'kãrã wihã wã'katika be'roakã maata misãre ĩ'yã si'rimikãti. Īsã ipĩ toopĩ niĩtimikã, misã tiropi di'akĩ ehẽri põ'ratiwi. Toopĩre ipĩti wa'ã si'rimiwi taha. ¹⁸Pehtĩri yi'ĩ Paulo basi pe'eta "Wa'ãgiti", niĩmiwi. Īsã toopĩ wa'ã si'risetiri niki wãti ĩsãre ka'mũ ta'a mihawĩ. ¹⁹⁻²⁰Misãta niĩ' ĩsãre e'katise o'orã. Tohõ weerã misãre pũũro ĩ'yã si'risa!. Marĩ wiôgi Jesu kĩĩ opãturi a'ti nukũkãpi a'tikã, kĩĩre werẽrãti misa yeé kitire. A'tĩro niĩrãti: "Ã'ratã niĩma ĩsãre e'katise o'ô'kãrã. Naãre mehõ waro mi'ĩ yeé kitire werẽtwi. Naã teeré ti'orã, mi'ĩre ayurõ êho peõwã. Tohõ weerã pũũro e'katĩ' naã me'ra", niĩrãti kĩĩre.

3 ¹⁻²Misa yeé kitire ti'õ si'rĩrã, põo teótikãti. Tohõ weerã misã tiropi Timóteore ĩ'yã dutirã o'õo'wi. "Īsã pe'e Atenapi toharãti", niĩwi. Timóteo ĩsã me'rakĩ hi Jesu yeé kitire werê kusia tamugi niĩmi. Kĩĩ misãre Jesuré nemorõ êho peókã weegĩsami niĩrã, o'õo'wi. Tohõ niikã wãkũ tutua nemosere wereãto niĩrã kĩĩre o'õo'wi. ³⁻⁴Ãpẽrã masã misã Jesuré êho peókã i'yãrã, ĩ'yã tu'ti, buhĩkã'sama. Naã tohõ weekã, Jesuré êho peõ du'utikã'ato niĩrã Timóteore werê dutirã o'õo'wi. Īsã toopĩ niĩrã, misãre a'teré werê yuu tohawĩ. "Marĩ Jesuré êho peorã, pi'etĩ no'orosa!", niĩwi. Īsã niĩ'karo nohota marĩ niĩ pe'tirãre keorõ wa'ãro weé'. Misã teerẽ masĩsa!. ⁵Misã Jesuré êho peõsere masĩ si'rigi põo teóti, de'ro wa'ãmiti naãre? niĩgi, misa yeé kitire miĩti dutigi Timóteore o'õo'wi. "Apẽ tero weégi misãre wãti Jesuré êho peõ du'ukã weekã'pi", niĩkãti. Tohõ weégi ĩsã bu'ê'ke neẽ wapa marĩpari? niĩ masĩ si'rigi kĩĩre o'õo'wi.

Tessalõnicãharã yee kitire Timóteo kititĩ eha'ke niĩ'

⁶Ni'kãroakãre Timóteo misã tiropi niĩ'ki dahã tohami a'topĩre. Kĩĩ misa yeere ayusẽ kititĩ dahami. A'tĩro niĩãmi: "Naã Jesuré êho peõ nu'kukã'ma. Naã basi ayurõ a'mẽri ma'isétiamã. Marĩre ma'isẽ me'ra wãkũ nu'kukã'ma. Marĩre pũũro ĩ'yã si'riama marĩ naãre ĩ'yã si'rĩro nohota", niĩ kititĩ dahami. ⁷Misã Jesuré êho peõse kitire ti'orã ĩsã pi'etĩmirã, e'katĩ!. ⁸Marĩ wiôgi Jesuré êho peõ nu'kukã ti'orã, yuhũpita ĩsã ayurõ ehẽri põ'rati!. ⁹Tohõ weerã misãre wãkũrã, e'katĩ yi'riasa!. Ô'ãkĩ hire misa yeekãhasere ĩsã de'ro weé "Ayũ" niĩ põo teõ boosari? Basiõ wee!. ¹⁰Yamĩri, imĩ kohorita yoãkã Ô'ãkĩ hire sãri nu'kukã' misã tiropi wa'ã si'rĩrã. Misãre Jesu yeere werê yapã da'reo si'risa!.

¹¹Īsã marĩ paki Ô'ãkĩ hire, marĩ wiôgi Jesuré a'tĩro sãri!.
 "Tessalõnicãharã tiropi ĩsãre o'õo'ya. ¹²Nemorõ naã basi a'mẽri

ma'isétikā weeyá. Níŋ pe'tirā āpêrā kē'rare ma'iká weeyá. Naāre ísā ma'iró nohota naá kē'ra āpêrāre ma'íato. ¹³ Ō'ākī hi, mi'ŋ re ēho peó du'utiká'ato. Mi'ŋ iaró weeáto. Naāre wākú tutuakā weeyá. Mi'ŋ naāre tohó weeká, mi'ŋ í'yóropi bu'ŋri marirá níŋrāsama. Tohó weérā Jesu opáturi a'ti nukúkāpire kī i yará me'ra a'tiká, bu'ŋri marirá níŋrāsama.” A'tíro ní sēri basá' misa yeekāhasere marí paki Ō'ākī hire.

Paulo Jesuré ēho peórāre Ō'ākī hi ti'saró noho wee dutí'ke níŋ'

4 Apēye misa yeekāhasere werē nemo sí'risa! Yi'ŋ basi dutisé meheta níŋ'. Marí wiōgi Jesu dutisére werē'. Ísā misāre dutí'karo nohota Ō'ākī hi ti'sasé nohore weeyá. Misā ni'károakāre Ō'ākī hi dutí'kere weérā weé'. Siāpe me'ra nemoró wee nemóya. ² Ísā weré'kere misá masísa! A'teré werērā, Jesu marí wiōgi kīŋ dutiró me'ra misāre werēwi.

³ Ō'ākī hi kīŋ iaró weeká ti'sāsami. Kī i yará weeró noho weesétiya. Misá nimosá numia, misá marapí simia níŋtirāre a'me tárátikā'ya. ⁴ Misá niki wio pesáse me'ra yā'áro weé í'yoro mariró amúká dí'té, níŋmóti bíroya. Misá tohó weeká í'yārā, āpêrā “Áyuró weemá”, níŋrāsama. ⁵ Ō'ākī hire masítirā numiare yā'áro weé sí'rírā, iāri pehasama. Misá naā weeró noho níŋtikā'ya. Mehó wākú tutuaya. ⁶ Neē āpi níŋmóre a'me tárátikā'ya. Misá āpi níŋmóre a'me tárārā, koó marapíre yā'áro weérā weésa! Ō'ākī hi a'té yā'asé weerāre bu'ŋri da'régisami. Too dipóropi misāre weré tohawí a'té tohó wee dutítise kitire. ⁷ Ō'ākī hi maríre yā'aséree wee dutítiki níŋwí. Áyusé pe'ere kīŋ re ēho peórā weesétiro noho wee dutíki níŋwí. ⁸ No'ó a'té bu'eséree teerá noho ísāre teerá meheta weesamá. Ō'ākī hi pe'ere teerá weesamá. Ō'ākī hi maríre kīŋ iaró wee dutígi Espírito Santore o'ó'oki níŋwí. Tohó weérā kīŋ iaró weetírā, “Ō'ākī hi, mi'ŋ re íá wee”, níŋrā weésa!.

⁹ Misá a'méri ma'isétise pūrikāre weré wee! Ō'ākī hi kīŋ basi pe'e Espírito Santo me'ra misāre a'méri ma'í dutí tohaki níŋwí. ¹⁰ Misa yaá dí'ta Macedóniakāharāre níŋ pe'tirā Jesuré ēho peórāre ma'isétirā, kīŋ dutí'karo noho weérā weé! A'té pe'e maa misāre werégiti. Jesuré ēho peórāre nemoró ma'í nemóya. ¹¹ Áyuró kumúkā mariró níŋsétiya. Misa yeé níŋtisere, āpêrā yeekāhasere uukahá wākú niritikā'ya. Misa yeé pe'ere wākúya. Misá da'rasé kioséree áyuró da'rasétiya. Nihí sihatikā'ya. Too dipóropi misá tiropi níŋrā, a'teré weré tohawí. ¹² Misá tohó áyuró da'rārā, āpêrā a'mā eka no'oya marirá'sa! Misá basi da'rasé me'ra katírāsa! Misá tohó weeká í'yārā, Jesuré ēho peótirā misāre áyuró wio pesáse me'ra wākúrāsama.

Jesu opáturi a'ti nukúkāpi a'tiátehe kiti níŋ'

¹³ Apēye taha werégiti. Wērí'kārāpi de'ró wa'ārāsari níŋsere misāre weré kasa ní'ko sí'risa! A'teré masírā, Jesuré ēho peórā naā wēriká, pūŋro bihá wetisome. A'tíro níŋ! Jesuré ēho peórā wērírā, kīŋ tiropi kīŋ me'ra níŋ nu'kukā'rāsama. Kīŋ re ēho peótirā pūriká kīŋ tiropi neé wa'ásome. Tohó weérā Jesuré ēho peóti tíharā, naā me'rakāharā, naā akawerérā wēriká, pūŋro bihá wetisama. Misá pūriká Jesuré ēho peó! Tohó weérā naā weeró noho bihá wetitikā'ya. ¹⁴ Marí a'teré ēho peó! Jesu wērí'kipi masáki níŋwí. Kīŋ opáturi a'ti nukúkāpi a'tiká, kīŋ re ēho peórā wērí'kārāre Ō'ākī hi kīŋ makírē masó'karo nohota masógisami. Masó toha, kīŋ tiropi miáagisami.

¹⁵ Ni'károakāre marí wiōgi Jesu weré'kere misāre weré turiarā weé! Jesu a'ti nukúkāpi opáturi a'tiká, Jesuré ēho peórā kīŋ re pōo tērírā wa'ārāsama. Kīŋ re pōo tērírā, marí katírā āpêrā wērí'kārā diporo í'mitá wa'kasome.

¹⁶ A'tíro pe'e wa'árosa! Jesu kîî uúkuse dutisé me'ra i'mîsepi a'tígisami. Ô'âkî hire werê ko'terá wiôgi ipíti uúkû keho, Ô'âkî hi yaro putiró coronetare putígisami. Tohó wa'akâ, Jesuré êho peórâ wêrî'kârâ ape ipí me'ra masá mî'tarásama. ¹⁷ Naâ be'roakâ marí Jesuré êho peórâ kê'ra a'ti nukúkâpi katirá o'me kuráripí naâ me'ra mihâarâsa! Toopí Jesuré pôo têrîrâsa! Tohó weé kîî me'ra niî nu'kukâ'râsa!

¹⁸ Misâ a'terê âpêrâre werê turiaya. Tohó weérâ misâ a'mêri wâkû tutuakâ weerâsa!

5 Dîi nîmî, no'ôka tero niikâ Jesu opâturi a'tígisari niisé maa masí no'oya marí! Tohó weérâ misâre weré wee! ² Misâre werêgiti. Ni'kí yahági yamî wâkûtiro yahági a'tísami. Kîî weeró nohota Jesu kê'ra marí neê wâkûtiri kura a'tígisami. Misâ kîî wâkûtiro a'tiátehere masí tohasa! ³ Jesuré êho peótirâ kîî opâturi a'tiátotoho diporoakâ a'tíro wâkûrâsama. "Ísâ uiró mariró âyuró niikâ", niîrâsama. A'tíro naâ wâkû kûyari kura naâre pehé yâ'asé wa'árosa! Ni'kó nihî pako wâkûtiro wi'magí wiaátotoho diporoakâ pûrisé pi'etí ni'kasamo. Naâ kê'ra Jesuré êho peótirâ tohóta wâkûtiro ipíti pi'etîrâsama. Neê ni'kí yi'ri wetísome. ⁴ Masá Jesuré êho peótirâ na'í tî'aropi niirâ weeró noho niîsama. Naâ kîî re yi'ri ni'ka, kîî iaró weetísama. Misâ pûrikâ naâ weeró noho nií wee! Tohó weérâ Jesu kîî opâturi a'ti di'tapi a'tikâ, i'yâ ikiásome. Yahágire i'yâ mariaro weeró noho wa'ásome. ⁵ Misâ yâ'asé weeséti'kere Jesu akobohó tohaki niîwî. Tohó weérâ bo'rê yuuro, imî kohopi niirâ weeró noho nií! Marí Jesu yarâ yâ'asé wee boórâ noho nií wee! Jesuré êho peótirâ pe'e yâ'âro weesétisama. Na'í tî'aro, yamîpi niirâ weeró noho niîsama. ⁶ Marí kârirâ weeró noho niîtikâ'râ. Jesu opâturi a'tiátehere wâkûtirâ, kârirâ weeró noho niîsama. Marí pe'e kîî a'tiátehere âyuró ti'o masíse me'ra wâkû nîrîrâ. Yâ'asé weé sî'rîrâ, wâkû tutuarâ. ⁷ Yamîpi masá kârimâ. Ke'arâ yamîpita ke'asamá. ⁸ Marí pe'e Jesu yarâ imî kohopi niirâ weeró noho nií! Tohó weérâ marí weesére âyuró ti'ó yâ'a ni'ko toharâpi weesétirâ. Apêyere werêgiti. Ni'kí surâra a'mê wêheropi wa'âgi, kîî ipiré ka'mú ta'agi komé su'tiروه sâyâsami. Kîî weeró nohota marí wâtíre ka'mú ta'arâ Ô'âkî hire êho peó nu'kukâ'râ. Âpêrâre ma'irâ. Dipôare ka'mú ta'arâ kome sapêare pesâro weeró noho Jesu kîî opâturi a'tiátehere, marí kîî me'ra niî nu'kuatehere wâkû nîrîrâ. Marí tohó weekâ, wâtî maríre yâ'âro wee masítisami.

⁹ Ô'âkî hi bu'îri bokaáto nígi meheta maríre beséki niîwî. Mehó marí bu'îri kío boó'kârâre marí wiôgi Jesu Cristo me'ra yi'rióki niîwî.

¹⁰ Kîî me'ra niî nu'kukâ'ato nígi maríre wêrî basaki niîwî. Tohó weérâ kîî opâturi a'tikâ, kîî re êho peórâ wêrî'kârâ, marí katirá kîî me'ra niî nu'kukâ'râsa! ¹¹ Teeré wâkûrâ, misâ ni'kâroakâ weesétiro nohota âpêrâre a'mêri wee tamú, wâkû tutuakâ weeyâ.

Paulo Tessalônîcâkâharâre kîî werê kasa'ke nií'

¹² Akawerêrâ, misâre a'tíro weekâ iâsa! Ô'âkî hi yee kiti wererâre, kîî besé'kârâre wio pesâse me'ra i'yâya. Ô'âkî hi naâre kîi yeé kitiere bu'ê dutigi, misâre werê kasa dutigi kûûki niîwî. ¹³ Naâ misâ de'ró weé niisétiatehere werêrâ, ipíti da'ramâ. Tohó weérâ mas'isê me'ra naâre wâkûya. A'mêri uâtikâ'ya. A'mêri âyuró niisétiya.

¹⁴ Apêye misâre werê nemorâti. Nihî siharâre da'ra dutíya. Wâkû ke'tirâre wâkû tutuakâ weeyâ. Ô'âkî hi yeere wee tutuâtirâre wee tamúya.

Misâre mehêkã wa'aká, uã yeetikã'ya. Ni'kayá. ¹⁵ Misâre ãpêrã yã'áro weeká, naãre a'metíkã'ya. A'tíro pe'e weeyá. Misã me'rakãharãre, nií pe'tirãre ãyuró weé nu'kukã'ya.

¹⁶ E'katíse me'ra nií nu'kukã'ya. Bihã wetitikã'ya. ¹⁷ Misã no'ó niiró, no'ó wa'aró Ô'ãkĩ hire wãkũ sêrí nu'kukã'ya. ¹⁸ Misâre yã'áro, ãyuró wa'akã kê'rare, Ô'ãkĩ hire “Áyú” nií nu'kukã'ya. A'té nií pe'tisere Ô'ãkĩ hi marĩ Jesu Cristore êho peórãre weeká iasamí.

¹⁹ Espírito Santo misã wãkusépire wereká, ka'mú ta'atikã'ya. Yi'tiyá kĩĩ dutisére. ²⁰ Ô'ãkĩ hi yee kiti weresére tí'órã, yabĩ buhíkã'tikã'ya. ²¹ A'tíro pe'e weeyá. Naã weresére wãkũ, tí'o kasá ni'ko pe'okã'ya. Áyusé niiká, teeré weeyá. ²² No'ó yã'asé niisé nohore weetíkã'ya.

²³ Ô'ãkĩ hi ãyuró ehêri pō'ratikã weegí misâre a'tíro weeáto. Siãpe me'ra ãyuró, yã'asé mariró, kĩĩ iaró di'akĩ weeká weeáto. Misã ehêri pō'rarire, misã wãkusére, nií pe'tiro misã ipiré ko'teáto. Kĩĩ a'tíro weeká, marĩ wiôgi Jesu Cristo opãturi a'tígi, misâre bu'ĩri marirã boka ehãgisami. ²⁴ Ô'ãkĩ hi misâre besé'ki nií pe'tise kĩĩ “Weegíti” nií'kere keoró weegísami. Tohô weégi ãsã misâre sêri basásere yi'tigísami. ²⁵ Akawerérã, ãsã kê'rare Ô'ãkĩ hire sêri basáya.

²⁶ Nií pe'tirã tookãhãrã Jesuré êho peórãre e'katíse me'ra a'mêri pōo tēryã.

²⁷ Marĩ wiôgi Jesu kĩĩ dutiró me'ra a'ti pūrĩre nií pe'tirã Jesuré êho peórãre bu'ê ã'yo duti'.

²⁸ Jesu Cristo marĩ wiôgi misâre ãyuró weeáto.

Toô kã'rota ohã'.

Paulo

Paulo Tessalônicakãharãre ape pũrí ohâ nemoka pũri niî'

A'ti pũrí a'tĩro weéro ohâ no'opã niisê niî'

Paulo Tessalônicakãharãre corintopi niĩgi, a'ti pũríre ohâki niĩwĩ. Tii makákãharã Jesu Cristo opâturi a'tiátehere keoró ti'ó yē'etikã ti'ógi, naãre werê apogi ohâki niĩwĩ. Naã pe'e maatã a'tĩgisami niĩro noho ti'ókãrã niĩwã. Tohõ weerã ni'karerã kĩî a'tiátehere ko'têrã, naã da'rami'kere da'rá du'ukã'kãrã niĩwã. Naã ãpêrã o'osê me'ra ba'ã katikã ti'ógi, naãre ohâki niĩwĩ. Tii makákãharãre ãyuró weê nu'kukã'ya niisêre ohâki niĩwĩ.

Jesu Cristo opâturi a'tiátotohõ diporo ni'kĩ yã'agĩ niĩ soose biki a'tĩgisami. Kĩî pãharãre niĩ soo, êho peókã weegĩsami niisêre ohâki niĩwĩ.

**Paulo kĩî me'rakãharã Tessalônicakãharãre
ohâ'ke niî'**

1 Yi'ĩ, yi'ĩ me'rakãharã Silvano, Timóteo me'ra misãre a'ti pũríre ohâ'. Misã Tessalônicakãharãre marĩ paki Ô'ãkĩ hi, marĩ wiôgi Jesu Cristo yarãre ãyu dutĩse o'ô'.

² Ô'ãkĩ hi marĩ paki, tohõ niikã Jesu Cristo marĩ wiôgi misãre ãyuró weeãto. Misãre ãyuró ehêri põ'ratikã weeãto.

Jesu Cristo opâturi a'tikã masaré beseátehe niî'

³ Yi'ĩ akawerãrã, ãsã misa yeékãhasere wãkũrã, Ô'ãkĩ hire “Áyú” niĩ nu'kukã'rãti. Misã Jesu Cristore êho peó nemorã weé'. Apêye kê'rare misã a'mêri ma'i nemó'. Tohõ weerã Ô'ãkĩ hire “Áyú” niĩ nu'kukã'ro iã'. ⁴ Misa yeékãhasere no'ó ãsã wa'aró Jesu Cristore êho peórãre naã nerê wiaropi a'tĩro niĩ werê'. “Tessalônicakãharã ãpêrã naãre yã'ãro weemikã, neê êho peó du'utima. Naãre mehêkã wa'akã kê'rare, ni'kamã”, niĩ e'katĩse me'ra werê'.

⁵ Ni'kãroakã misã Jesu Cristore êho peóse bu'iri ãpêrã misãre tu'tĩ, yã'ãro weesamá. Naã tohõ weemikã, misã Ô'ãkĩ hire êho peó nu'kurã, kĩî keoró weesêre i'yãrãsa'. Be'ró misã kĩî tiropi wa'ãrãsa'. Misãre “Áyurã niĩma, a'tiãto yi'ĩ tiropi”, niĩgisami. ⁶ Ô'ãkĩ hi keoró weegĩsami. Misãre pi'etĩkã weé'kãrãre pi'etĩkã weegĩsami. ⁷ Misã tu'ú'kãrã pe'ere soosê o'ôgisami. ãsã kê'rare meharóta weegĩsami. Kĩî marĩ wiôgi Jesu

a'tirí nimi niiká, tohò weegísami. Kíî a'tígi, kíî re werê ko'terã tutuará me'ra i'mísepi dihátigisami. Pekâ me'e weeró noho asisté dihátigisami. ⁸ Ô'âkî hire êho peótirãre, marí wiôgi Jesu masaré yí'rióse kitire yí'ri ni'karãre bu'íri da'rêgi a'tígisami. ⁹ Naãre bu'íri da'rê bahurió, kô'â diho butia'gisami. Tohò weerã naã neê kã'roakã marí wiôgire í'yâti butia'rásama. Tohò niiká kíî tutuasére, kíî asistése í'yâsome. ¹⁰ Kíî a'tirí nimire Jesuré êho peórã a'tíro weerásama. Kíî asistése, kíî tutuasére í'yãrã, "Jesu áyú yí'riami", niírásama. "Nií pe'tirá bu'í wiôgi niími" nií í'yã maria, e'katírásama. Misá kê'ra ísã werê'kere êho peó tíharã, naã me'ra niírãsa'.

¹¹ Teeré wãkúrá, marí êho peógi Ô'âkî hire misãre sêri basá nu'ku'. A'tíro sêri'. "Ô'âkî hi, mi'í pô'ra sãha dutígi naãre pihíki niíwi. Tohò weégi naãre mi'í iaró nohota nisétikã weeyá. Naã áyuró weé s'írima. Nií pe'tise naã weé s'írisere mi'í wee tamúro me'ra weeáto. Tohòta mi'í re êho peó yapatikã'ato", nií sêri basá'. ¹² Misá a'tíro weekã, ãpêrà marí wiôgi Jesuré áyuró wãkúrásama. Misá kê'rare "Naã áyurã nííma", nií í'yãrãsama. Ô'âkî hi, tohò niiká marí wiôgi Jesu Cristo misãre ma'írá, tohò weekã weerásama.

A'ti nukúkã pe'tí wã'katiri kura Jesuré í'yã tu'tígi a'tígisami niisé nií'

2 Yí'í akawerérã, ni'kãroakã maa marí wiôgi Jesu Cristo a'tiãtehere, kíî tíropi maríre neêo ni'ko miãatehere werêgiti. ² ãpêrà "Marí wiôgi a'tirí nimi nií toha" misãre niiká, wãkú ke'titikã'ya. A'tíro nií boosama. ãpêrà "Espírito Santo yí'í re tohò niíami", nií boosama. ãpêrà "Ápí werêgi, tohò niíami", nií boosama. ãpêrà "Paulo kê'ra tohò ohãkãrã niíama", nií boosama. A'teré tí'órã, maatã wãkú ke'ti, weré suria no'otikã'ya. ³ Naã iaró noho nií soo no'otikã'ya. Kíî a'tiãtihi nimi díporo a'tíro wa'ãrosa'. Masá ipíti waro Ô'âkî hire yí'ri ni'karásama. Tohò weerí kura ni'kí yã'ãro weé yí'ri ni'kagi waro bahuágisami. Kíî pekã me'epi bu'íri da'rê bahurió no'oakíhi niígisami. ⁴ Kíî Ô'âkî hire í'yã tu'tígi, tohò niiká nií pe'tise masá êho peóse nohore yã'ãro uúkuãkihi niígisami. Kíî dí'akíre êho peókã íagísami. Ô'âkí hi weeró noho Ô'âkí hi wi'ípi sãháa nuha duhígisami. "Yí'í Ô'âkí hi nií?", nií soogísami. ⁵ Yí'í misá tíropi niígi, teeré werêwi. Misá teeré wãkú weeti? ⁶ Misá kíî yã'agí a'tiãtehere ka'mú ta'agire masí'. Ô'âkí hi kíî keókã nimi díporo yã'agí a'tísome. ⁷ Diikése yã'asé kíî weeãtehere masí no'oya marí yuhúpi. Tohò masí no'oya marimíkã, yã'asé kíî weesé noho ni'ká toha'. Kíî re ka'mú ta'agire miãaka be'ro kíî yã'ãro weesé masí no'orosa'. ⁸ Kíî wa'aká, yã'ãro weesé biki pe'e a'tígisami. Be'ro marí wiôgi Jesu a'tí dí'tapi opãturi a'tígi, kíî tutuaró me'ra yã'agíre wehégisami. Kíî asistése me'ra a'tígi, kíî re kô'ã bahuriógisami. ⁹ Kíî yã'agí etãka be'ro wãtiã wiôgi wee tamúro me'ra pehé weé í'yo ta'sagisami. ¹⁰ Pekã me'epi bu'íri da'rê no'ohãre no'ó niisé yã'asé pòo téoro naãre weé ta'sagisami. Ô'âkí hi naãre yí'rió s'írimikã, naã diakí hí kãhasere êho peó s'íritirásama. Tohò weerã pekã me'epi wa'ã doharásama. ¹¹ Naã êho peótise bu'iri Ô'âkí hi nemoró naãre nií soo nemokã weegísami. Tohò weerã nií soo no'o, êho peórásama. ¹² Ô'âkí hi yee diakí hí kãhasere êho peó s'íritirã, yã'ãro weesére tí'sã yí'riarásama. Tohò weégi Ô'âkí hi naãre bu'íri da'rê bahuriógisami.

Õ'ákĩ hi kĩĩ besé'kārāre y'i'rióki niĩwĩ niisé niĩ'

¹³Yi'ĩ akawerērā, Jesu marĩ wiõgi misāre ma'imĩ. Õ'ákĩ hi neē waropi misāre y'i'ri wetĩkā weēgi beséki niĩwĩ. Espírito Santo tutuaró me'ra Õ'ákĩ hi yarā sāhaká weēki niĩwĩ. Tohō niiká misāre diakĩ hí kāhasere ēho peó dutĩgi tohō weēki niĩwĩ. Tohō weérā ĩsā misā weesétisere wākũrā, Õ'ákĩ hire “Áyú!” niĩ nu'kukā'rāti. ¹⁴Ĩsā misāre Jesu Cristo masaré y'i'rióse kitire werēwi. Teé me'ra Õ'ákĩ hi misāre kĩĩ pō'rā wa'aká weēki niĩwĩ. Marĩ wiõgi Jesu Cristo niirópi marĩre kĩĩ áyú butia'sere bu'ĩ peha tamukā iági, tohō weēki niĩwĩ. ¹⁵Tohō weérā wākũ tutua nu'kukā'ya. ĩsā misā tiropi bu'ē'kere, tohō niiká ĩsā too dipóropi ohā o'o'kere wākũ niriya.

¹⁶Jesu Cristo marĩ wiõgi basita, tohō niiká marĩ paki Õ'ákĩ hi marĩre pahā yā'arā, ma'fkarā niĩwā. Naā marĩre wākũ tutuakā weé nu'kusama. Marĩre o'oáthehere e'katĩ yuu tohakā weesamá. ¹⁷Misāre wākũ tutuakā, ēho peó nu'kukā weeáto. Niĩ pe'tise misā uúkũsere, misā weesere áyuró niisétikā weeáto.

Paulo kē'ra sēri basá duti'ke niĩ'

3 Akawerērā, misāre a'tĩro niĩ tiorāti. ĩsa yeé niáthehere sēri basáya. A'tĩro sēriyá. “Naā marĩ wiõgi yee kitire weréká, pāhará masá naā weresere ēho peoáto”, niĩ sēri basáya. Tohō niiká misā weé'karo noho “Naāre tĩ'oáto”, niĩ sēri basáya. ²Niĩ pe'tirāpita Jesu Cristo yeere ēho peótima. Tohō weérā apēye kē'rare sēri basáya. Masá yā'arā ĩsāre yā'aro weetĩkā'ato niĩrā, sēriyá.

³Marĩ wiõgi kĩĩ “Weegĩti” niĩ'kere weetĩkā weesomé. Kĩĩ misāre wākũ tutuakā weegísami. Wātĩre ka'mú ta'agisami. ⁴Ĩsā wee duti'kere misā keoró weérā weé'. Teeré Õ'ákĩ hi wee tamúse me'ra áyuró weé nu'kurāsama, niĩ ēho peó'. ⁵Jesu Cristo misāre Õ'ákĩ hi ma'imĩ niisere masaká weeáto. Tohō niiká kĩĩ wākũ tutua'karo noho misāre wākũ tutuakā weeáto.

Paulo “Da'rá wapá ta'aya” niisé niĩ'

⁶Yi'ĩ akawerērā, Jesu Cristo marĩ wiõgi iaró noho misāre dutĩrāti. Āpērā Jesu Cristore ēho peórā misā me'ra niĩrā niĩ sihasama. ĩsā toopĩ duti'kere wee sirú tuutisama. Naā me'ra ba'pāti, neē niĩ nemotikā'ya. ⁷Misā masisa!. ĩsā toopĩ niĩrā weé'kere ĩ'yā kũuro iá!. Toopĩ niĩrā, tohō niĩ ma'akā'tiwi. ⁸Neē ni'kiré wapa yeétimirā, tohō waro ba'ātiwi. A'tĩro pe'e weewĩ. Misāre kari boó si'ritirā, yamĩri, imĩ kohori da'rawĩ. ⁹“Ĩsā bu'esé wapa ĩsāre ba'asé o'õya” niĩta basiómikā, neē weetĩwi. Misāre áyusere weé ĩ'yo si'rirā, ĩsā basi da'rawĩ. ¹⁰Misā me'ra niĩrā, a'tĩro dutĩwi. “No'ó da'rá si'ritigĩ nohore neē ba'asé ekatikā'ya”, niĩwi. ¹¹Ĩsā misa yeé kitire a'tĩro tĩ'owĩ. Ni'karérā misā wa'tero niĩrā niĩ siha niĩápa'rā. Da'ratĩmirā, āpērāre uukahá sihapā'rā. ¹²Marĩ wiõgi Jesu Cristo dutiró me'ra tohō weesétirāre werērāti. Āpērāre uukaháro mariró naā ba'aáthehere, naāre di'sasé nohore da'rá wapá ta'a me'rikā'ato.

¹³Yi'ĩ akawerērā, misā pe'e kari butĩro mariró áyuró weé nu'kukā'ya. ¹⁴No'ó ĩsā a'ti pũrĩpi duti'osere weetĩgi nohore “Kĩĩ niĩmi”, niĩ masiya. Kĩĩre bopõyaro y'i'riáto niĩrā ba'pátitikā'ya. ¹⁵Misā tohō ba'pátitimirā, kĩĩre ĩ'yā tu'tirā weeró noho tĩ'ó yā'atikā'ya. Misā akawerégire weeró noho pe'e áyuró weeáto niĩrā werē me'rikā'ya.

Paulo āyu dutí tio'ke nií'

¹⁶Marî wiôgi kîî basi marîre āyuró ehêri pō'ratikā weegí a'tîro weeáto. No'ó de'ró mehêkã wa'aká, misâre āyuró ehêri pō'ratikā weé nu'kukã'ato. Marî wiôgi misâ nií pe'tirã me'ra niíáto.

¹⁷Yi'î Paulo basi a'té āyu dutise maa ohâ!. Yi'î nií pe'tise pūrire ohâ wiaro nohota ohâ!. Yi'î a'tîro di'akî papéra o'ôo'gi ohâ!. Tohô weerã misâ “Kîíta ohâpî”, nií masîrãsa!. ¹⁸Marî wiôgi Jesu Cristo misâ nií pe'tirãre āyuró weé nu'kukã'ato.

Toô kã'rota ohâ!.

Paulo

Paulo Timóteore ohâ mi'taka pûri niî'

A'ti pûrí a'tîro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Timóteo Listra wamêtiri makapi bahuáki niîwî. Kîî pakí grego masi niîki niîwî. Kîî pako pûríkã Judeu maso niîko niîwõ. Kîî Paulore kití miáa ko'tegi niîki niîwî.

Paulo, Timóteo Éfesopi niigíre a'ti pûríre ohâki niîwî. Timóteore kîî êho peósere wákû tutuakã wee nemógi, Jesu Cristore êho peóri kurakãharã tiropire áyuró niiséti dutigi ohâki niîwî.

A'tîro ohâki niîwî. “Ô'âkî hire sérírã, a'tîro weeró iá’”, niî ohâki niîwî. Tohô niiká misâre si'orí niisétiãhãre bese sörörã, a'tîro weerã nohore söröró iá’ niisére ohâki niîwî. Wapê wi'ia numiare wee tamúsere, tohô niiká apêye ohâ nemoki niîwî. Áyuró weerã bu'îri marirã niisétisere ohâki niîwî. Keoró bu'êtirãre tí'o masí dutisere ohâki niîwî.

Paulo Timóteore ohâ'ke niî'

1 Yiî Paulo Jesu Cristo bese kûú'ki niî'. Ô'âkî hi maríre yi'riógi niîmi. Kîíta Jesu Cristo yee kitire werê dutigi o'ôo'wî. Jesu Cristo marí wiógi kē'ra yi'ire o'ôo'wî. Kîíreta marí yuú kuerã weé'.

²Timóteo, mi'îre ohâ! Mi'î Jesu Cristore êho peógi niî tihagi yi'î maki waro weeró noho niî'. Ô'âkî hi marí paki, tohô niiká Jesu Cristo marí wiógi mi'îre áyuró weeáto. Pahã yã'ato. Mi'îre áyuró ehêri pō'ratikã weeáto.

Niî soosere ka'mú ta'a duti'ke niî'

³Yi'î Macedóniapi wa'aátoho diporo mi'îre tii maká Éfesopi toha dutíwi. No'ó mehêkã bu'erãre ka'mú ta'a dutigi tohá ke'a dutiwi. Ni'kãroakãre meharóta niigiti taha. ⁴Tookãhãrãre werê turia ma'asere, tohô niiká naã yêki simiãre wamê peo nu'kusere “Wákû ma'atikã'ya”, niíya. Masá teeré wákûrã, mehô waro a'mé tu'ti ma'asama. Maríre Ô'âkî hi wee dutí'kere áyuró weekã weé wee'. Marí kîíre êho peóse me'ra pe'e Ô'âkî hi wee dutí'kere weé'. Tohô weégi naãre mehêkã bu'esére ka'mú ta'aya.

⁵Misâre a'mêri ma'iká iági, tohô dutí'. Yã'asé marirã, bu'îri marirã tí'ó yã'arã, diakí hí Ô'âkî hire êho peorã, keoró ma'irásã'. ⁶Apêrã teeré weetíma. No'ó iaró uúku ma'ama. ⁷Ô'âkî hi yeekãhase kîí dutí'kere bu'ê s'irimima. Tohô weemírã, naã uúkusere tí'o masítima. Masí butia'rá weeró noho bu'êma.

⁸Marí masí! Ô'âkî hi Moisére dutisé kûû'kere keoró masiká maa, áyú ní! Teé a'tíro ní! Masá Ô'âkî hire yí'ri ní'kasere masí dutigi kûûki níwî. ⁹Ô'âkî hi teeré kúúgi, keoró weeráre kúútki níwî. Kîî re yí'ri ní'karáre, kîî dutiró weetírare kûûki níwî. Tohó niiká yá'â butia'ro weeráre, yá'áro weé nu'kuráre kûûki níwî. Ô'âkî hire êho peótirare, kîî yeé bu'esékahasere iatírare kûûki níwî. Apêyere, no'ó pakiré, pakoré wêhé kô'aráre, ní pe'tirá no'ó wêhesé bikiráre kûûki níwî. ¹⁰No'ó apêrâre a'me tãrá baha ke'atirâre, no'ó imiá se'saro numiâ me'ra wee wiáro noho weerá nohore kûûki níwî. Numiâ kê'rare naâ weeró noho wee wiára nohoreta kûûki níwî. Tohó niiká masaré yê'ê, apêrâpire duâ turiarâre kûûki níwî. Ní soose bikiráre, tohó niiká “Ô'âkî hi me'ra diakî híta ní!” ní soorá nohore kûûki níwî. Tohó niiká ní pe'tise áyusé bu'esére ka'mú ta'arâ nohore Ô'âkî hi kîî dutisére kûûki níwî. ¹¹A'té bu'esé, áyú butia'se Ô'âkî hi yí'rióse kiti níro nohota ní! Kîî áyú yí'rigi yí'ri re a'te kitíre weré dutiwí.

Paulo “Yí'í yá'agí níimiká, Ô'âkî hi yí'ri re áyuró weewí” ní'ke ní!

¹²Yí'í marí wiôgi Jesu Cristore “Áyú!” ní! Kîî yí'ri re áyuró wákúgi, kîî yaráre yí'ri re wee tamú dutiwí. Tohó wee dutígi, yí'ri re tutuasére o'ðwí. ¹³Too dipóropi yí'í kîî re yá'áro uúkúwi. Kîî yaráre yá'â butia'ro weewí. Títapire yí'í Jesu Cristore êho peóti tíhagi, yí'í weesére masítwi. Tohó weégi Ô'âkî hi yí'ri re pahá yá'awí. ¹⁴Marí wiôgi yí'ri re ma'ígi, áyú butia'ro weewí. Kîî yí'ri re Jesu Cristore áyuró êho peóká weewí. Apêrâre ma'iká weewí.

¹⁵A'té yí'í uúkúatehe keoró waro ní! Ní pe'tirá êho peóro iá! A'tíro ní! Jesu Cristo yá'áro weeráre yí'rió s'i'rigi a'ti nukúkâpire a'tíki níwî. Yí'íta ní pe'tirá yí'rióro yá'áro weé yí'ri ní'ka'ki ní! ¹⁶Tohó níimiká, Ô'âkî hi yí'ri re pahá yá'awí. Kîî tohó weesé me'ra Jesu Cristo yá'áro weeráre pahá yá'asere yí'ri re í'yo mí'tawí. Kîî masaré pahá yá'ase neé pe'tisomé. Yí'ri re, yá'áro weé yí'ri ní'ka'kire pahá yá'akaro nohota ní pe'tirá kîî re êho peórare pahá yá'agisami. Naâre kîî me'ra katí nu'kuká weegísami. ¹⁷Tohó weerá Ô'âkî hire “Áyú yí'riami”, ní nu'kurá. Kîî wiôgi ní nu'kugi níimi. Neé wérísome. Ô'âkî hi ní'kitá níimi. Kîî bahutígi, masí yí'rigi níimi. Tohóta níimi.

¹⁸⁻¹⁹Timóteo, mí'í yí'í maki weeró noho ní! Yí'í mí'í re wee dutí'kere weeyá. Too dipóro marí akawerérá mí'í re Ô'âkî hi weré dutí'kere werêpâ. Naâ werê'karo nohota weeyá. Teeré weégi, tutuaró me'ra du'u kúúro mariró áyuró weesére weé nu'kuká'ya. Tohó niiká keoró êho peó, bu'íri marigí tí'ó yá'aya. Apêrâ Jesu Cristore êho peórâ keoró wee masímírâ, weetíkárâ níwâ. Teeré weetírâ, Jesu Cristore êho peó du'ukárâ níwâ. ²⁰A'té tohó wa'âwi Himeneure, tohó niiká Alexandrere. Tohó weégi á'rá piárâre Ô'âkî hire yá'áro uúkú nemotiká'ato níngi Jesu Cristore êho peórâ me'ra ní nemo dutitiwi. Naâre wãtiâ wiôgi de'ró weé s'i'riro weeáto níngi tohó weewí.

“Ô'âkî hire sêrírâ, a'tíro weeró iá” ní'ke ní!

2 Neé waro Jesu Cristore êho peórâ a'tíro weeká iá! Ní pe'tirâre sêri basaáto. Ô'âkî hi naâre wee tamuáto níwâ sêri basaáto. Ô'âkî hire sêrírâ, “Áyú!”, níiáto. ²Wiôrâre, ní pe'tirá dutirí masare sêri basaáto.

Marí tohó weerã a'me kēése mariró niirãsa! Niî pe'tise Ô'âkî hi dutisére keoró wee masírãsa! Masá me'ra keoró niisétirãsa! ³Marí ãpêrãre sêri basãrã, ãyuró weerã weé! Ô'âkî hi maríre yi'riógi tohó weekã ti'sãsami. ⁴Ô'âkî hi niî pe'tirãre kîi tiropi wa'aká iasamí. Niî pe'tirãre kîi yeé, diakî hí kãhasere masiká iasamí. ⁵Ô'âkî hi ni'kitá niîmi. Tohó niiká Jesu Cristo ni'kitá taha masaré Ô'âkî hi me'ra apo basági niîmi. Kîi masí weeró noho ipitígi niîki niîwi. ⁶Jesu Cristo niî pe'tirã masaré yi'riógi wêri basaki niîwi. Marí yã'ãro weé'ke wapare wapa yeégi tohó weéki niîwi. A'te kitíre "Tohó wa'ãrosa!" niika tero ehaká, werê bahurê' no'okaro niîwi. ⁷Kîi yeé kitire werê dutígi Cristo yi'ri sôróowí. Kîi bese kúu'ki niíato niígi Judeu masa niítirãre kîi yeé, diakî hí kãhasere bu'ê dutígi sôróowí. Diakî híta niî! Niî soogi meheta weé!

⁸Tohó weégi niî pe'tirokãharã imiaré a'tíro weeká iá! Naã nerê wiaropi Ô'âkî hire sêriká iá! Yúu moro sêrirã, yã'ãro weesé moorã sêriró iá! Uasé, a'mé tu'tise moorã sêriró iá! ⁹Numiã kê'ra a'tíro weeká iá! Naã sutiré ãyuró i'ya ti'saropita sãyaáto. Ehã tu'aro weé me'rikã'ato. Naã ipiré ãpêrã "Áyurã niîma" niî dutirã pehé ma'mã su'a yi'riotikã'ato. ¹⁰A'tíro pe'e weeáto. Áyuró bahú si'rírã, Ô'âkî hire êho peórã numia wee wiãse nohore weeáto. Bahú yoaropire ãyuró weesé me'ra "Áyurã niîma", niî no'oato. ãpêrãre wee tamú, ãyuró weeáto. ¹¹Jesu Cristore êho peórã nerê, naã bu'erí kurare numiã di'ta maríro ti'oáto. Úru sãã ma'a, ye'sútikã'ato. ¹²Neé numiãre masa dekópi werê nu'kukã iá wee! Tohó niiká imiaré neé dutítikã'ato. Tohó weeró noho o'ôrã, naã numiã di'ta mariáto. ¹³A'tíro niî! Ô'âkî hi Adãore weé mi'taki niîwi. Kîi be'ro Evare weéki niîwi. ¹⁴Apêye kê'rare, Adão wãtí niî soo no'o mi'ta'ki meheta niîmi. Numiô pe'e niî soo no'o mi'ta'ko niîwô. Tohó weé no'o'ko niî yuugo, Ô'âkî hi dutí'kere yi'ri ni'kako niîwô. ¹⁵Tohó niîmikã, Ô'âkî hi numiãre yi'riógisami. Naã pô'ratíkã, naãre ãyuró yi'ri wetíkã weegísami. Naã kîire êho peókã, masaré ma'iká, tohó weegísami. Naã keoró wãkú yuu, weesétikã, Ô'âkî hi kîi iaró weé nu'kukã, yi'ri wetíkã weegísami.

Jesu Cristore êho peóri kurakãharã si'orí niirãre sôróose niî'

3 Masá a'tíro uúkú wiase diakî híta niî! "No'ó Jesu Cristore êho peóri kurakãharãre si'orí niígi, si'orí wehé peogi sãhá si'rigi noho ãyusé da'rasére weé si'rigi weemí." ²Tohó weé si'rigi noho a'tíro niisétigi noho niíato. Kííta "Yã'ãro weemí" niî no'oya marigí niíato. Ni'kotá nimôtigi niíato. Kíi wio pesãse me'ra weesétigi noho niíato. Áyuró wãkú yuu weesétigi noho niíato. ãpêrã wio pesãse me'ra i'ya no'ogi noho niíato. Siharí masa kîi yaã wi'lipi wa'aká, ãyuró pôo têrigi noho niíato. ãpêrãre ãyuró bu'ê me'rigi noho niíato. ³Tohó niiká ke'agi, numúã biki niítikã'ato. Tohó weeró noho o'ôgi, tu'tíro mariró masaré keoró weegí noho niíato. A'me kēésere iatígi, niyérure iãri pehatigi noho niíato. ⁴Kíi, kîi yaã wi'ikãharãre ãyuró dutí masigi noho niíato. Kíi pô'raré ãyuró wio pesãse me'ra yi'tí me'rikã weegí niíato. ⁵Kíi, kîi yaã wi'ikãharãre dutí masitigi, Ô'âkî hire êho peóri kurakãharã pe'ere tootá nemoró ko'têti boosami. ⁶Jesu Cristore neé waropi êho peó mihati'kire si'orí wehé peogi sôróoya. Apé tero weégi ni'kí êho peókã be'roakã sôróo no'o'ki pe'e "Yi'í ãpêrã yi'rióro ãyú yi'ri ni'ka", niî boosami. Kíi tohó niígi, wãtí weeró noho wãkú boosami. Tohó weégi Ô'âkî hi wãtíre bu'fri da'rê'karo weeró noho

kîîre wee boósami. ⁷Apêye kê'rare a'tîro niî no'ogire beseyá. Jesu Cristore êho peótirã “Kîîta áyuró weemí” niî no'ogi niáto. Tohô weetikã maa, âpêrã kîîre yã'ãro wãkú boosama. Kîî iaró weégi, bopôyagi wãti iaró wee boósami.

Wee tamú ko'terã a'tîro niisétiro iá! niisé niî'

⁸Jesu Cristore êho peóri kurakãharã, Ô'ãkî hi yee kiti wererãre wee tamú ko'terã kê'ra naã wiðrã weeró noho weesétirã niáto. Âpêrã êho peó no'orã noho niáto. Naã uúküsere keoró weerã noho niáto. Ke'ará, yã'ãro weesé me'ra niyéru wapá ta'a sî'rírã noho niítikã'ato. ⁹Marí êho peóse Jesu Cristo yee kiti Ô'ãkî hi î'yó'kere êho peó nu'kurã niiró iá!. Naã bu'fri moorã tí'ó yã'arã niiró iá!. ¹⁰Naãre sôroátoho díporo naã weesétisere áyuró masiró iá!. Naã áyuró weesétikã, bu'fri marikã î'yãrã, sôróoya. ¹¹Numiã kê'ra meharóta âpêrãre êho peó no'orã noho niáto. Uukahãse piharã niítikã'ato. Nikî î'yase me'ra weesétirã niáto. Tohô niikã keoró weé nu'kurã niáto. ¹²Imí wee tamú ko'tegi ni'kotã nimôtigi niáto. Kîî pô'rare, kîî yã wi'ikãharãre áyuró dutí masigi niáto. ¹³Naã wee tamú ko'tesere áyuró weekã, naãre masã “Áyuró weemã”, niîrãsama. Tohô niikã Jesu Cristore naã êho peósere uiró mariró áyuró weré nemorãsama.

Marí êho peósekãhase niî'

¹⁴⁻¹⁵“Maatã mi'fî tiropi wa'ãgiti”, niî wãkú!. Tohô wãkúmiigi, apé tero weégi maatã wa'ãti boosa!. Tohô weégi mi'fîre Ô'ãkî hi pô'ra a'tîro niisétiro iá! niisére ohãgiti. Ô'ãkî hi katí nu'kugi niîmi. Kîî pô'rã Jesu Cristore êho peóri kurakãharã niîma. Naãta Ô'ãkî hi yee kiti diakî hí kãhasere masaré masakã weemã. ¹⁶Diakî híta niî!. Marí êho peóse too díporo masã masíti'ke niî!. Mehô niisé nií wee!. Áyusé waró niî!. A'tîro niî!:

Ô'ãkî hi maki masí weeró noho ipítigi a'ti nukúkãpire bahuãki niîwî. Espírito Santo kîîre “Áyugí waro niîmi”, niî weré bahurê'ki niîwî. Ô'ãkî hire weré ko'terã i'mîsepi niirã kîîre î'yãkãrã niîwã. Kîî yee kiti a'ti nukúkãpire weré se'sa no'!. A'ti nukúkãpire masã kîîre êho peóma. Be'ró Ô'ãkî hi i'mîsepi kîîre miãaki niîwî.

Diakî hí kãhasere êho peótirã a'tîro weesamá niisé niî'

4 Espírito Santo bahú yoaropi a'tîro niîki niîwî: “A'ti imí koho pe'tiátotoho díporo âpêrã Jesu Cristore êho peómi'kãrã êho peó du'urãsama. Wãtiã niî soose me'ra bu'esére wererãre siru tuúrãsama. Tohô niikã wãtiã bu'esére siru tuúrãsama.” ²Weé ta'sari masa niî soose me'ra bu'ekã, tí'orãsama. Weé ta'sari masa teé niî soosere masimírã, neé bu'fritirã tí'ó yã'atima. ³Naã a'tîro weesamá. Masaré nimôti sî'rikã, ka'mú ta'asama. Tohô niikã ni'karé ba'asére ba'ã dutitisama. Ô'ãkî hi pe'e até ba'asére weéki niîwî. Jesu Cristore êho peórãre diakî hí kãhase masirãre ba'ã dutigi tohô weéki niîwî. Teeré ba'ãrã, kîîre “Áyú” niî dutigi tohô weéki niîwî. ⁴Niî pe'tise Ô'ãkî hi weé'ke áyusé niî!. Marí neé yabítikã'ro iá!. A'tîro pe'e weeró iá!. Kîîre “Áyú” niisé me'ra, ba'aró iá!. ⁵A'tîro niî!. Ô'ãkî hi teeré “Áyú niî”, niî tohaki niîwî. Tohô weerã marí kîîre “Áyú” niikã, kîî teé ba'asére áyusé wa'akã weemí.

Paulo Timóteore wee dutí'ke nií'

⁶ Mi'í Õ'ákí hi yeekáhasere marí akaweréräre bu'ëya. Teeré bu'ëgi, Jesu Cristore äyuró da'rá ko'tegi niígisa'. Siápe me'ra mi'í Õ'ákí hi yeekáhasere bu'ëgi, nemoró êho peógisa'. Mi'í äyusé bu'esére siru tuúse me'ra nemoró wákú tutuagi niígisa'. ⁷ A'ti nukúkákáhase werê ma'asere ti'otík'äya. Nemoró Õ'ákí hi iaró weé nu'kukä'ya. ⁸ A'tíro nií'. Marí da'rärä, nemoró tutuará wa'ása'. Teé äyú nií'. Marí Õ'ákí hi iaró weeká, tootá nemoró äyúsa'. A'ti imí kohopire, be'ró i'mísepire maríre äyuró wa'árosä'. ⁹ A'té diakí híta nií'. Nií pe'tirá a'teré êho peóro íá'. ¹⁰ Tohó weerä marí Jesu Cristo yeekáhasere werêrä, pi'etí, ipíti da'rá'. Õ'ákí hi maríre äyuró weeáthehere wákú, e'katí yuu toharä, tohó weé'. Kíí katí nu'kugi nií pe'tiräre yí'riógi niími. Kíí re êho peórä se'sarore yí'riógisami. ¹¹ A'teré äpêräre dutíya. Naäre teeré bu'ëya.

¹² Mi'í ma'mí niisé bu'iri äpêrä mi'í uúküsere êho peóti boosama. Tohó weesére ka'mú ta'aya. A'tíro pe'le weeyá. Jesu Cristore êho peóräre äyusére weé i'yoya. Mi'í uúkú wiase, mi'í weesétise me'ra i'yoyá. Tohó niiká äpêräre ma'isé, mi'í Jesu Cristore êho peóse me'ra i'yoyá. Apêye kër're äyugi mi'í niisé me'ra i'yoyá. ¹³ Yi'í toopí etaátoto diporo nerêrä, Õ'ákí hi yee kitire bu'é i'yo nu'kukä'ya. Marí akaweréräre wákú tutua dutigi tohó weeyá. Naäre äyuró bu'ëya. ¹⁴ Õ'ákí hi mi'í re wee masise o'ò'kere weé nu'kukä'ya. Sò'ó niika tero Jesu Cristore êho peóri kurakáharä si'orí niirä mi'í re yäa peóka terore teé wee masísere Õ'ákí hi o'òwí.

¹⁵ Õ'ákí hi o'ò'kere wákú niri, äyuró weé nu'kukä'ya. Tohó weeká, nií pe'tirá mi'í äyuró weé wä'kasere i'yäräsama. ¹⁶ Apêye niígiti. Mi'í bu'esére, tohó niiká mi'í weesétisere äyuró wákúya. Nií pe'tisere keoró weé nu'kukä'ya. A'teré weégi, mi'í basi yí'ri wetígi weegísa'. Tohó niiká mi'í weresére ti'orä kër'ra yí'ri wetíräsama.

Jesu Cristore êho peóräre a'tíro weeyá niisé nií'

5 Timóteo, mi'í re dutígiti. Bikirá imiaré tu'títikä'ya. Mi'í, mi'í paki simiäre uúkúgi weeró noho naäre werêya. Ma'mä piha kër're mi'í akabihírare uúkúgi weeró noho weeyá. ² Bikirá numiare mi'í pakosá numiare uúkúgi weeró noho naäre werê me'rikä'ya. Nu'miäre mi'í akabihírá numiare weeró noho yä'áro wäkuró mariró werêya.

³ Wapê wi'ia numia wee tamú no'oya mariräre wee tamúya. ⁴ Wapê wi'io pò'ratíkä maa ou paramérätikä maa, koóre naâ wee tamuáto. Neé waro naa yaá wi'ikáharä me'ra äyuró weé wä'koro íá'. Tohó weerä pò'rá, paramérä, naâ paki simiá, naâ yéki simiá ma'í'ke wapa ma'í a'merä weesamá. Tohó weesé äyusé nií'. Õ'ákí hi teeré ti'sásami. ⁵ Apêgo wapê wi'io waro ni'kó niigó pürikä Õ'ákí hi wee tamuáthehere yuú kuesamo. Imí kohori niki, yamíri niki tohó sérfi nu'kusamo. ⁶ Apêgo wapê wi'io pe'le koô iasére weé ma'akä'samo. Koô pekä me'epi wa'aákoho weeró noho nií tohasamo. ⁷ A'té kër're wee dutíya. Tohó wee dutíkä, “Naâ bu'íri marirä niíma”, nií no'oräsama. ⁸ A'tíro nií'. Ni'kí kíí akaweréräre äyuró weetígi, marí êho peósere yabigi weeró noho niísami. Kíí yaá wi'ikáharä warore äyuró weetígi pe'le, tootá nemoró yä'áro weesamí. Jesu Cristore êho peótiigi nemoró yä'agí niísami.

⁹ Wapê wi'ia numiare wee tamúrätirä naâ wameré ni'ká püripi ohä o'oya. A'tíro niirä numia nohore ohäya: Bikió waro sessenta ki'mari kiogóre,

ni'kiréta marâpiti'kore ohâya. ¹⁰“Koô âyuró weemó” niî no'ogo nohore ohâya. Koô pō'raré âyuró masó'ko nohore masá koo yaá wi'ipi ehaká âyuró yē'egó nohore ohâya. Tohó niiká mehô niisére da'ragó âpêrà Jesu Cristore êho peórâre wee tamúgo nohore ohâ ô'oya. Pi'etírâre wee tamúgo nohore ohâya. No'ó âyusé apêye noho weegóre ohâya.

¹¹Âpêrà wapê wi'ia numia nu'miá kure niísama. Naâ nohore naâ wameré ohâtikâ'ya. Apé tero naâ imiá me'ra niî sî'rírâ, opâturi marâpiti boosama taha. Jesu Cristo pe'ere wākū du'lu, marâpitise pe'ere wākū yî'ri ni'ka boosama. ¹²Naâ “Jesu Cristo yee di'akîre weerá ti” niî'kere weetírâ, bu'fritírâ niî boosama. ¹³Apêye kê'rare wi'sêripi di'akî sihará, niî sihará toha boósama. Teé di'akîre weetí boosama. Uukaháse bikírâ toha boósama. Niî pe'tise de'ró wa'asére uukahárâ, naa yeé niítisere uúkū wia no'oya marisére uukahá boosama. ¹⁴Tohó weégi wapê wi'ia numia nu'miá kure niirâre marâpitikâ íá! Naâ pō'ratiáto. Wi'sêrire ko'teáto. Naâ tohó weeká, maríre î'yâ tu'tigi “Naâ yâ'âro weemá”, niî masitisami. ¹⁵A'tíro niî! Âpêrà wapê wi'ia numia Jesu Cristore êho peómirâ, kíire êho peó du'uma. Wâtiâ wiôgíre siru tuúrâ, tohó weemá.

¹⁶Jesu Cristore êho peógi ou êho peógo naâ akawerégo wapê wi'ioire kio boósama. Koôre kíorâ naâ wee tamuáto. Jesu Cristore êho peóri kurakâharâre ko'tê dutitikâ'ato. Tohó weeká, âpêrà wapê wi'ia numia ko'tê no'oya marirâ pe'ere ko'tê masirásama.

¹⁷Jesu Cristore êho peóri kurakâharâre si'orí wehê peorâre, âyuró weeráre a'tíro niiró íá! “Naâ âyú butia'ro dutíma”, niiró íá! Tootá masaré werê bu'erá pe'ere nemoró niiró íá! ¹⁸Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi niíro nohota a'tíro niî! “Wekî trigore âriági, tuu mahâmi sitiasami. Kîî ba'â sî'rigi, ba'aáto. A'tíro weetikâ'ato. Trigore ba'âri niirâ, kíî isêropi tuu sâári be'tore tuu sâátikâ'ato.” Apêropire a'tíro ohâ no'okaro niíwi: “Da'ragí kíî da'rasé wapa wapá ta'a ba'â masimi,” niî ohâ no'okaro niíwi. Tohó weerá si'orí niirâre wee tamúro íá!

¹⁹Apé tero ni'kí mi'îpire a'tíro niî boosami: “Îsâre si'orí wehê peogi yâ'âro weemá”, niî werê sâa boosami. Kíî tohó niiká, ti'otikâ'ya. Piárâ ou i'tiárâ î'yâ'kârâ werê sâakâ pûrikâre, ti'oyá. ²⁰Yâ'âro weé nu'kurâre niî pe'tirâ î'yóropi tu'tíya. Tohó weeká, âpêrà úirâ, yâ'âro weesomé. ²¹Ô'âkî hi î'yóropire, Jesu Cristo marí wíogi î'yóropire mi'îre a'tíro niígiti. Tohó niiká Ô'âkî hire werê ko'terâ kíî besé'kârâ î'yóropi kê'rare mi'îre niígiti: Si'orí wehê peorâre ni'kâro noho weeyá. Mi'î ti'sarâ noho di'akîre âyuró weetikâ'ya. Niî pe'tirâre keoró weeyá. ²²Î'yâ boo kure keho, si'orí wehê peogire sôróotikâ'ya. Mi'î yâ'âro weeráre beségi, naâ yâ'âro weesére bu'í peha tamu boosa! Niî pe'tise yâ'âro weesére ka'mú ta'aya.

²³Mi'î paâpi do'âtise bu'iri akó di'akî si'ritikâ'ya. Kâ'roákâ vinho kê'rare si'riyá.

²⁴Ni'karérâre naâ yâ'âro weesére beseátoto diporo maátá naâ yâ'âro weesére masí no'o toha! Âpêrà pe'ere naâ yâ'âro weesé be'ropí bahuárosa!

²⁵Meharóta taha âyuró weesé kê'ra maátá masí no'o! Apêye pe'e âyuró weesé maátá bahutíse be'ropí bahuárosa!

6 Jesu Cristore êho peórâ da'râ ko'terâ naâ wiôrâre wio pesáse me'ra î'yaró íá! Naâ tohó weeká Ô'âkî hire, tohó niiká marí bu'esére âpêrà yâ'âro uúkúsome. ²Naâ wiôrà Jesu Cristore êho peórâ niiká, a'tíro weetikâ'ato. Naâ êho peórâ niisé bu'iri naâre wio pesáse mariró î'yâtikâ'ato. A'tíro pe'e weeáto. Nemoró âyuró weeáto. Naâ wiôrà Jesu

Cristore êho peorã niîma. Tohô weerã naâ akawererã naâ ma'irãre weeró noho ayuró weeáto. A'teré werê, bu'êya naâre.

Marí êho peosere keoró wee dutise niî'

³No'ó mehêkã bu'egí noho a'tîro niîsami. Marí wiôgi Jesu Cristo yee bu'esére “Tohô nií wee!”, niîsami. Tohô niikã marí êho peóse kê'rare “Tohô nií wee!”, niîsami. ⁴Tohô niigi masítimigi, “Âpêrà yi'rióro masí yi'ri ni'ka!”, niîsami. Kîî tohô niigi tí'o masítigi niîmi. Kîî naâ uúkuse nikire “Tohô nií wee!”, niî mihasami. Teé me'ra a'mêri iosé, a'mé tu'tise, yabisé, a'mêri êho peótise wã'ká!. ⁵Tohô niikã âpêrà mehô warota a'mé tu'tise wã'ká!. Yã'áro wãkûrà, tohô weesamá. Diakî híkãhasere neê masítisama. Tohô weerã me'ra a'mé si'atikã'ya. Naâ “Ô'âkî hire êho peóse me'ra wapá ta'arása!”, nií wãkúsama. ⁶Tohóta nií', niîro pe'ea!. Diakî híta marí Ô'âkî hire êho peóse me'ra pehé apêye noho kiorã weeró noho nií!. Marí kioró ehã tu'aro e'katikã maa, tohóta nií!. ⁷A'tîro nií!. Marí a'ti nukúkãpire bahuárã, neê apêye noho me'ra bahuátikãrà niîwi. Wêrîrãpi kê'ra neê apêye noho miáasome. ⁸Marí su'tí, ba'asé kiosé me'ra e'katíro iá!. ⁹Âpêrà pe'e pehé kió sî'rírã iári peharã no'ó iaró weé ma'asama. Siãpe me'ra nemoró iári peha dohasama. Teé me'ra naâ dohó, bu'îri da'rê no'orásama. Pekã me'epi wa'ârásama. ¹⁰A'tîro nií!. Niýeru iári pehase me'ra nií pe'tise yã'asé di'pókãti!. Âpêrà Jesu Cristore êho peómi'kãrà a'té iári pehase me'ra naâ êho peómi'kere du'úkã'sama. Tohô weerã ni'kãroakãre naâ katirí imî kohore pehé bihã wetise bokamá.

Paulo Timóteore “Keoró weeyá” nií'ke nií'

¹¹Timóteo, mi'î pûrikã Ô'âkî hi yagi iári pehasere neê weé ma'atikã'ya. A'tîro pe'e weeyá. Ayuró weé nu'kukã'ya. Ô'âkî hire siru tuúya. Kîî re êho peóya. Nií pe'tirãre ma'iyá. Mehêkã wa'akã, wãkú tutuaya. Tu'tiró mariró âpêrãre ayuró weeyá. ¹²Mi'î tutuaró põo téoro wãkú tutua, êho peó nu'kukã'ya. Katisé i'mîsepi mi'î Ô'âkî hi me'ra nií nu'kuatehere wãkú nu'kukã'ya. Ô'âkî hi katisé pe'titísere o'ô sî'rigi mi'îre beséki niîwi. Tohô weégi teeré wãkú yi'ri ni'kakã, mi'îre o'ôgisami. Mi'î pâharã tí'oropi Jesu Cristore êho peosere keoró werêwi. ¹³⁻¹⁴Ô'âkî hi nií pe'tirãre katisé o'ogí niîmi. Kîî î'yóropi, tohô niikã Jesu Cristo î'yóropi kê'rare mi'îre wee dutí!. Jesu Cristo marikã kîî katirí imî kohore ma'itígí, a'tîro weéki niîwi. Põncio Pilatore kîî niísétisere ayuró werêki niîwi. Mi'î kê'ra yi'î dutisé nií pe'tisere díka yuúro mariró keoró werêya. “Kîî keoró weetími”, nií no'otikã'ya. Marí wiôgi Jesu Cristo a'tirí kurãpi tohô weé du'uya. ¹⁵Ô'âkî hi “Tohô weegítí” niíka tero ehakã, nií pe'tise kîî nií'kere keoró tu'ã eha ni'kogisami. Ô'âkî hi ni'kitá ayú yi'rigi, tutuã yi'rigi niîmi. Nií pe'tirã wiórã wiôgi niîmi. ¹⁶Kîî ni'kitá katí nu'kumi. Kîî pûüro asistêropi niîmi. Neê ni'kí masí kîî basi Ô'âkî hi niirópi wa'ã masítimi. Neê ni'kí kîî re î'yátiki niîwi. î'yãta basió wee!. Ô'âkî hi ni'kiréta ayuró uúkú yi'ri ni'karo iá!. “Kîî wiôgi nií nu'kuato”, niiró iá!. Tohóta niíato.

¹⁷No'ó pehé kiorã nohore a'tîro wee dutíya. Naâ “Âpêrà yi'rióro nií yi'ri ni'ka!”, niítikã'ato. Naâ kiosé me'ra “Áyuró wa'ãrosa!”, nií e'katí yuutikã'ato. Teé keoró nií wee!. Pe'ti dihã wa'ãrosa!. Tohô weeró noho o'ôrà, Ô'âkî hi pe'ere e'katíse me'ra yuú kueato. Kîî katí nu'kugi maríre e'katikã iági nií pe'tise marí kiosére o'ômi. ¹⁸Pehé kiorãre ayusére wee dutíya. Âpêrãre ayuró weeáto. Naâ kiosére o'oáto. ¹⁹Naâ tohô weerã,

ape imí kohopire pehé kiorá weeró noho nií yuu toharásama. Naâ katí nu'kuatehere bokarásama.

Paulo Timóteore “Tohô weeyá”, nií tio'ke nií'

²⁰Timóteo, Ô'âkĩ hi mi'ĩ re werê dutigi kũ'kere äyuró weeyá. A'ti nukúkākāhase uúkuse mehô niisére ti'otíkā'ya. Tohô niiká mehêkâ no'ó iaró uúkū ma'ase kê'rare ti'otíkā'ya. Āpêrā “Masirá waro nií” niirá pehé mehêkâ wākuse kiomá. Ipíti naâ iaró uúkū ma'asama. Naâ masisé nií soo uúkū ma'ase nií'. Tohô weégi naâre ti'otíkā'ya. ²¹Ni'karerā a'teré weé siru tuúrā, Jesu Cristore êho peómi'kere du'úkā'kārā niíwā.

Ô'âkĩ hi mi'ĩ re äyuró weeáto.

Toô kārōta ohâ'.

Paulo

Paulo Timóteore ape pũri ohâ nemoka pũri niî'

A'ti pũri a'tiro weéro ohâ no'opã niise niî'

Paulo Timóteore Romapi bu'fri da'reri wi'ipi niigi, ohâki niîwî. Kîî a'ti pũrire ohâgi, kîî ohâ mi'taka pũri weero noho ohâtiki niîwî. Ásia di'takâharâ kîî re bu'fri da'reri wi'ipi niiká, bopôya saakârâ niîwâ. Tohô weégi niî pe'tirâ kô'â wâ'ka no'o'karo weero noho tí'ó yâ'aki niîwî. Luca, tohô niikâ Onesífuro yaá wi'ikâharâ di'akî kîî re wâkû tutuakâ weérâ, bu'fri da'reri wi'ipi niigire bopôya saatikârâ niîwâ. Paulo ni'kitá niísa' niî tí'ó yâ'agi, kîî me'rakâharâ waro Timóteore, Marcoe kîî tiropi pihîoki niîwî. Trôadepi kîî kûû'ke papérare, kîî yaró así busurore miífti dutigi nohota pihîoki niîwî. Kîî “Maatá wérigisa”, niî wâkûki niîwî. A'ti pũri kîî ohâ tioka pũri niî'.

Paulo Timóteore ohâ'ke niî'

1 Yiî Paulo Jesu Cristo bese kûû'ki niî'. Kîî yiî re Ô'âkî hi iaró nohota kîî yeé kitire werê dutigi o'ôo'wî. A'te kití a'tiro niî'. Ô'âkî hi “Jesu Cristore êho peórare katí nu'kukâ weegíti”, niîki niîwî. Kîî niî'karo nohota yiî re teeré werê dutigi o'ôo'wî.

²Timóteo, miî' re yiî ma'ligire ohâ!. Miî' Jesu Cristo yee kitire yiî wereká, äyuró êho peówi. Tohô weégi miî' yiî maki weero noho niî'. Ô'âkî hi marí paki, tohô niikâ Jesu Cristo marí wiógi miî' re äyuró weeáto. Pahá yâ'ato. Miî' re äyuró ehêri pō'ratikâ weeáto.

Jesu Cristore êho peórâ äpêrâre a'tiro weero íá' niise niî'

³Yiî Ô'âkî hire sêrisétiri niki miî' re wâkû!. Miî' re wâkûgi, yamí, imî koho Ô'âkî hire “Áyú!” niî'. Kîî re yiî yêki simiá êho peóseti'karo nohota êho peó!. Yiî bu'fri moogi tí'ó yâ'agi, kîî re êho peó!. ⁴Timóteo, miî' re pũuro wâkû!. Yiî miî' tiropi niî'ki wiháakâ, miî' utí'kere wâkû nu'kukâ!. Miî' re pũuro i'yâ sí'risa!. Miî' re i'yâgi, e'katígiti niigi, tohô wâkû!. ⁵Miî' Jesu Cristore keoró êho peóseré yiî wâkû!. Miî' ni'kâroakâ êho peóseré miî' yêko Lóide, tohô niikâ miî' pako Eunice êho peó mi'tawâ. Miî' kē'ra teeréta êho peó siru tuugi weé!.

⁶Tohô weégi miî' a'tiro weeká íá!. Ô'âkî hi miî' re wee dutí'kere tutuaró me'ra weé nu'kukâ'ya. Too dipóro yiî miî' re yâa peókâ, Ô'âkî hi miî' re äyusé masisére o'ôowî. Teeré nemoró äyuró weé nu'kukâ'ya.

⁷Ô'âkî hi marîre Espírito Santore o'ôo'wî. Kîîre o'ôo'gi, uî dutigi meheta o'ôwî. Tohó o'ôgi, tutuasé o'ogíre, ma'ísé o'ogíre, keoró wákusé o'ogíre o'ôwî. ⁸Tohó weégi marí wiôgi yee kitire werêgi, bopôyatikâ'ya. Yî'í kē'rare Jesu Cristo yee kiti bu'esé wapa, bu'iri da'rerí wi'ipi yî'í duhiká, bopôya sāatikâ'ya. A'tîro pe'e weeyá. Jesu Cristo yee kitire werêya. Tohó weresé bu'iri mi'í kē'ra yā'áro yi'rigísa'. Tohó wa'aká î'yâgi, “Áyurósa”, niíya. Ô'âkî hi mi'íre tutuaró o'oró pōo tēoro tohó weeyá. ⁹Ô'âkî hi marîre pekâ me'epi wa'â boo'kārāre yi'ri wetíkā weewí. Kîî āyuró weesétisere î'yâgi meheta beséki niíwî. Kîî pe'e marîre āyuró weé si'rigi beséki niíwî. A'tîro nií'. Ô'âkî hi marîre ma'ígi, Jesu Cristo marîre yi'rióatehere wākūki niíwî. Teeré a'ti nukūkā weeatoho diporo wākū tohaki niíwî. ¹⁰A'tóka tero maa marîre yi'riógi, Jesu Cristo a'tisé me'ra kîî ma'ísere î'yowí. Marí pekâ me'epi wa'â boo'kārāre yi'ri wetíkā weewí. Tohó niiká a'tîro masiká weewí. Marí kîî yi'rióse kitire ti'ó ého peorá, katí nu'kurása' niisére masiká weewí.

¹¹Ô'âkî hi tee kitíre yi'íre weré dutiwî. Judeu masa niítirāre bu'ê dutigi yi'íre bese kúuwî. ¹²Tee kitíre weresé bu'iri yi'í pūuro pi'etí'. Tohó pi'etímigi, bopôya wee'. Yi'í Jesu Cristore masí'. “Kîî nií'kere keoróta weegísami”, nií'. Kîî tutuagí niími. Yi'íre tee kití weré turiase kúu'kere āyuró ko'té yapá da'reogísami. “Teé opáturi a'tígipi, ko'té nu'kugísami”, nií'. Tohó weégi yi'í neé bopôya wee'.

¹³Yi'í mi'íre bu'ê'kere keoró bu'ê wā'kaya. Āyuró ého peósetiya. A'mêri ma'iyá. Marí Jesu Cristo me'ra niírā, tohó wee masí'. ¹⁴Espírito Santo marípire niími. Kîî wee tamúse me'ra Ô'âkî hi mi'íre weré dutigi kúu'kere āyuró bu'êya.

¹⁵Mi'í masí toha! Nií pe'tirā Jesu Cristore ého peorá, Ásiakāharā yi'íre kō'á wiháa pe'tia wa'āwā. Naā wa'tero nií'kārā kē'ra Figelo, tohó niiká Hermógene meharóta weewá. ¹⁶Onesíforo pūrikā tohó weetiwî. Ô'âkî hi kîîre, kîi yaá wi'ikāharāre pahá yā'agísami. Pehetíri Onesíforo yi'íre wākū tutuakā weewí. Apêye kē'rare yi'í bu'iri da'rerí wi'ipi niímikā, yi'íre bopôya sāatiwî. ¹⁷A'tîro pe'e weewí. Kîî Romapi ehâgi, yi'íre ipítí a'māki niíwî. Teé bokágipi, a'mā du'uwî. ¹⁸Marí wiôgi masaré beseátihi nimi Onesíforore pahá yā'ato. Kîî marîre Éfesopi wee tamú'kere mi'í āyuró masísa'.

Paulo Timóteore keoró wee dutí'ke nií'

2 Timóteo, mi'í yi'í maki weeró noho niigíre a'tîro niigíti. Jesu Cristo mi'íre āyuró weemí. Tohó weégi kîî wee tamúse me'ra kîîre ého peó nu'kukā'ya. ²Yi'í pāhará masá ti'óropi bu'ê'kere weré turiaya. “Á'ratá yi'í bu'esére āpêrāre keoró weré turia ti'sama” nií, mi'í î'yará nohore werêya.

³Mi'í Jesu Cristo yee kitire weresé bu'iri mi'íre yā'áro wa'árosa'. Īsāre wa'á'karo weeró noho wa'árosa'. Mi'íre tohó wa'aká, wākū tutuaya. Surára weeró noho weeyá. Kîîre mehêkā wa'aká, wākū tutuasami. ⁴Surára kîî wiôgi dutisé di'akíre weesami. Surára niítigi weeró noho weetísami. Tohó weégi mi'í kîî weeró noho weeyá. Jesu Cristo yee di'akíre weeyá. ⁵Ápí kē'ra omagi kîî wiōrá dutisé nohore keoró weetígi, wapá ta'atísami. Naā kîîre o'ô boo'kere o'ôtisama. Tohó weégi āyusé boká si'rigi, Jesu Cristo dutí'kere keoró weeyá. ⁶Ni'kí wesepí āyuró da'ragí noho tii wesékāhase dikátise me'ra duá wapá ta'a masísami. Mi'í teé weeró noho Ô'âkî hi yeekāhasere āyuró bu'êgi, tee wapá mi'í kē'ra wapá ta'a masí'. ⁷Yi'í

weresére wākû niriya. Mi'î tohó weeká, marí wiôgi niî pe'tisere mi'îre masiká weegísami.

⁸ Jesu Cristore wākûya. Kîî wêrî'ki niîmigi, masáki niîwî. Kîîta diporókî hi wiôgi Davi paramí niî turiagi niîmi. Yi'î Jesu Cristo yee âyusé kitire werêgi, teeréta werêwi. ⁹ A'te kití weresé bu'iri yi'î pi'etísala. Yi'î yâ'áro weegí weeró noho bu'iri da'reri wi'ipi niî'. Ô'âkî hi yee kiti pûriká niî pe'tiropi niî bi'a toha'. Yi'îre bu'iri da'reri wi'ipi bi'a dipó'ke weeró noho niî wee'. ¹⁰ Tohó weégi yi'î pi'etímigi, wākû tutua'. Ô'âkî hi besé'kârare âyuró wa'aáto niîgi tohó weé'. Naá kê'ra marí weeró noho Jesu Cristore êho peórâ, yi'rió no'orásama. Áyú butia'sere bokarásama. Katí nu'kuká'rásama. Tohó weégi niî pe'tisere wākû tutua'.

¹¹ A'tíro niisé diakí híta niî':

Marí Jesu Cristore êho peóse bu'iri âpêrâ wêhe boósama.

Naá tohó wêheká, marí Jesu Cristo me'ra i'mîsepi katí nu'kurása'.

¹² Marí pi'etírâ wākû tutuarâ, kîî wiôgi niirópi kîî me'ra wiôrá niîrása'.

“Kîîre masítisa” niiká, kîí kê'ra maríre “Masí wee”’, niîgisami.

¹³ Marí kîîre âyuró êho peótímiaká, kîî pe'le niî pe'tise “A'tíro weegíti” niî'kere keoró weé nu'kusami.

Ô'âkî hi neê ni'káti niî soo masítisami.

Paulo Timóteore keoró bu'ê dutise niî'

¹⁴ Mi'î bu'eráre a'te dipóro yi'î ohâ'kere wākû dutiya. Âpêrâ uúkusetiri niki “Tohó meheta niî”’, niísama. Diakí hí marí wiôgi tí'óropi naá tohó niísétisere du'u dutíya. Teé uúkuse wapa marí. Âpêrâ wākusere dohoré'ma. ¹⁵ Mi'î pe'le Ô'âkî hi yeere âyuró bu'êya. Tohó niiká kîi yeere keoró weeyá. Mi'î tohó weeká i'yâgi, mi'îre “Âyuró weemí”, niîgisami. Keoró weégi, mi'î da'rasere bopóyasome. Diakí hí kâhasere Jesu Cristo yee kitire keoró werê turiaya. ¹⁶ A'ti nukúkâkâhase diakí hí niítisere naá uúkûkâ, uúkû tamutiká'ya. A'tíro niî'. Teeré uúkûrâ, nemoró siápe me'ra yâ'ará wa'ásama. ¹⁷ Naá bu'esé marí ipipí kamí boâ se'saro weeró noho âpêrâre pe'ri pehá wâ'kasa'. Á'râ piárâ Himeneu, Fileto teé boasé weeró noho masaré bu'êrâ, dohoré'ma. ¹⁸ Á'râ Ô'âkî hi yee kitire keoró bu'êtima. A'tíro niîma: “Masá wêrî'kârâ masá tohakârâ niîwâ”, niîma. Naá tohó niiká tí'orâ, âpêrâ “Í sâ de'ró êho peórásari baa?” niî wākûma. ¹⁹ Ô'âkî hi kîi uúkuse kû'ke pûriká tutuarí wi'í yeé ni'ko'ke weeró noho niî'. Kîi yeé kiti neê dika yúu wee'. A'tíro niî'. “Marí wiôgi Jesu Cristo kîi yaráre masísami.” Tohó niiká “Niî pe'tírâ ‘Jesu Cristo yarâ niî’”, niî wākurá yâ'áro weesere du'uáto.”

²⁰ A'teré werêgiti. Ni'kí pehé kíogí yaá wi'ipire pehé bapâri niísa'. Ouro me'ra weé'ke paari, prata me'ra weé'ke paari niísa'. Tohó niiká apêye yukí me'ra weé'ke paari, di'í me'ra yeé'ke paari niísa'. Bosê nimi niiká âyusé paarire naá ba'â wiaropi peósama. Apêye paarire mehó niirí nimi peósama. ²¹ Marí a'te weeró noho yâ'asere weetírâ, bosê nimi niiká âyusé paari peosé weeró noho niîrása'. Marí wiôgi yarâ waro niîrása'. Kîî niî pe'tise âyuró wee dutísere keoró weerása'.

²² Tohó weégi mi'î ma'mâ piha naá iâri pehase nohore weetíkâ'ya. Keoró weeyá. Jesu Cristore êho peóya. Masá kê'rare ma'iyá. Tohó

niiká a'me kēese mariró niíya. Nií pe'tirā keoró weerá Ô'âkî hire êho peorā me'ra āyuró niikā'ya. ²³Āpêrā tohó uúkū ma'aká, naâ me'ra uúkū tamutikā'ya. Naâ ti'o masítima. Mi'î masí', naâ tohó uúkūrā naâ iaró a'mé tu'ti yapatísama. ²⁴Mi'î marí wiôgire da'rá ko'tegi nií'. Neê a'mé tu'titikā'ya. A'tîro pe'e weeyá. Nií pe'tirā me'ra āyuró niíya. Naâre āyuró bu'ê, naâ mi'î re yā'áro weé sî'rikā, tohó ti'ó yā'akā'ya. ²⁵Mi'î bu'esere ti'ó sî'ritirāre āyuró pahá yā'ase me'ra naâre “A'tîro pe'e āyuró weeyá”, niíya. Ô'âkî hi naâ yā'áro weé'kere dika yuúgisami niîgi, tohó niíya. Naâ dika yuúrā, diakî hí kâhasere êho peorásama. ²⁶Mi'î naâre teeré wereká, ti'o masírāsama. Tohó weerā wāti yará, kîi dutiró weemí'kārā yi'ri wetí wiháarāsama.

**“A'ti nukúkã pe'tiátoho díporo pehé yã'asé wã'karósa”
nií'ke nií'**

3 Mi'î a'teré ti'o masíya. A'ti nukúkã pe'tiátoho díporo pehé yã'asé wã'karósa'. A'tîro wa'árosã'. ²Masá naa yeékãhase di'akîre iarásama. Niyérure iári peharásama. “Āpêrā yi'rióro āyú yi'ri ni'ka”, nií wākúrāsama. Masí butia'rā weeró noho uúkū ma'arāsama. Ô'âkî hire iatirā, yā'áro kîi re uúkúrāsama. Naâ paki simiáre yi'ri ni'karásama. Āpêrā naâre āyuró weemíkã, “î sãre āyuró weeápi”, neê niísome. Wio pesáse me'ra Ô'âkî hire êho peósome. Marí êho peósetisere mehó niisere weeró noho wākúrāsama. ³Neê ãpêrãre ma'isomé. Pahá yã'ase moorásama. Uukaháse piharã niírāsama. Naâ no'ó iaró yã'áro weé sî'risere weerásama. Āpêrãre yã'áro pi'etikã weerásama. Neê kã'ró āyusere iasomé. ⁴Naâ me'rakãharã niimi'kãrãre yã'áro weerásama. No'ó iaró weé ma'akã'rāsama. Naâ ipíti “Āpêrã yi'rióro āyú yi'ri ni'ka”, nií wākúrāsama. Ô'âkî hi pe'ere wākũro noho o'õrã, e'katí niisétise noho di'akîre wākúrāsama. ⁵Ô'âkî hire êho peorã weeró noho wee soórāsama. Naâ weesétise me'ra pe'e Ô'âkî hi tutuasere “Tohó nií wee'”, niírāsama.

Naâ noho me'ra neê kã'ró ba'pãti ma'atikã'ya. ⁶Naâ tohó weerã noho a'tîro weesamá. Uúkū me'rise me'ra wi'sêripi sãháasama. Sãháã, numiã tiro too díporó yã'áro weé'kãrã bu'iritirã, wãkũ tutuatirãre nií soo dohórẽ'sama. Naâre mehêkã êho peókã weesamá. Naâ numia nií pe'tise yã'áro weesere iári pehasama. ⁷Nií pe'tise bu'esere masí sî'rimirã, neê diakî hí kãhasere masí tu'a ehatísama. ⁸Numiãre nií soorã piãrã Jane, Jambre weeró noho niíma. Naâ díporópi Moisé niíka teropire naâ Egitokãharã ti'ó yã'arã nií'kãrã niíwã. Naâ Moisére i'ýã tu'tikãrã niíwã. Diakî hí kãhasere neê iatíkãrã niíwã. Naâ weeró noho ã'rã kẽ'ra diakî hí kãhasere iatíma. Yã'áro wãkũ poo'kãrã neê keoró êho peó masítima. ⁹Naâ uúkū ma'ase maatã pe'tirósa'. Nií pe'tirã naâ uúkúkã ti'órã, “Tohó nií ma'akã'rã weemã”, niírāsama. Moisére iatí'kãrã Jane, Jambre weeró noho wa'árosã'. Tiítapire naâ nií ma'asere masá masí'kãrã niíwã. Meharóta taha ã'rã kẽ'rãre naâ nií ma'asere masírāsama.

Paulo Timóteore “A'tîro weeyá” kîi nií tio'ke nií'

¹⁰Mi'î pūrikã yi'î bu'esé nií pe'tisere āyuró masí'. Yi'î weesétisere, yi'î weé sî'risere masí'. Tohó niiká yi'î Ô'âkî hire êho peósere masí'. Āpêrã keoró weetikã, yi'î tohó ti'ó yã'asere mi'î masí'. Yi'î ma'isétisere, mehêkã wa'akã wãkũ tutuasere mi'î masí'. ¹¹Masá yi'î re yã'áro weekã,

pi'etíwi. Nií pe'tise a'te makáripí wa'â'kere mi'í masí'. Antioquiapi, Icóniopi, Listrapí yi'í pi'etí'kere mi'í masí'. Pi'etisetiri níki marí wiôgi yi'íre yi'ri wetíká weewí. ¹²Diakí híta nií'. Jesu Cristore êho peórâ nií pe'tirâre Ô'âkí hi iaró noho âyuró weé sî'rirâre âpêrà yâ'âro weerásama. ¹³Yâ'ará, tohó niiká nií soorâ nemoró yâ'âro wee nemó peorásama. Nií soo nemo wâ'karásama. Nií soorâ niímírâ, naá kê'ra nií soo no'o', êho peórásama.

¹⁴Mi'í pûrikâ mi'íre bu'ê'kere keoró êho peó nu'kukâ'ya. Keoró weeyá. Mi'í teeré "Diakí híta nií'", níisa'. Mi'í mi'íre bu'ê'kârâre masí'. ¹⁵Mi'í wi'magípita Ô'âkí hi yee kiti ohâka pûrikâhasere masí ni'kawí. Teeré bu'êgi, mi'í Ô'âkí hi yeere masíwi. Masí, Jesu Cristore êho peóse me'ra yi'rió no'owi. ¹⁶Ô'âkí hi yee kiti ohâka pûrikâhasere ohâ dutígi, kíí masisé o'osé me'ra ohâ dutíkí niíwí. Teé ohâ'kere bu'êrà, diakí hí niisére masí no'o'. Marí yâ'âro weé'ke kê'rare "Yâ'â nií'", nií no'o'. Marí yâ'âro weé'kere díka yúú masaká weé'. Teeré bu'êrà, keoró weé nu'ku masí'. ¹⁷Ô'âkí hi kíí yarâre nií pe'tise âyuró weesére wee masiáto níigi kíí yeékâhasere ohâ dutíkí niíwí.

4 Jesu Cristo nií pe'tirâ wiôgi tutuaró me'ra a'tígisami. A'tígi, masá katírâre, wêri'kârâre beségisami. Ô'âkí hi, tohó niiká Jesu Cristo tí'oropire mi'íre a'tíro wee dutí'. ²Masaré Ô'âkí hi yee kitire werêya. Nií pe'tisetiri masá tí'ó sî'riká, werêya. Naâ tí'ó sî'ritiká kê'rare, weré nu'kukâ'ya. Mi'í weresére tí'orâ, êho peórásama. Naâ keoró weetíkâ, tu'tíya. "A'tíro weeró íá", nííya. Naâre bu'êgi, keoró pahá yâ'ase me'ra weré me'rikâ'ya. ³Be'ropíre masá âyusé bu'esére iatírásama. Tohó weégi a'tíro niikâre keoró bu'ê we'oya. Be'ropíre a'tíro wa'ârosa'. Naâ, naâ iaró weerásama. Naâ tí'ó tí'sase di'akíre tí'ó sî'rirâsama. Tohó weerâ teeré bu'eáhâ pâharâre a'mârásama. ⁴Naâ diakí hí kâhasere tí'osomé. Nií pe'tise no'ó weré ma'ase pe'ere tí'orâsama. ⁵Timóteo, mi'í pûrikâ keoró wákúya. Mi'í Jesu Cristo yee kitire weréká, masá mi'íre yâ'âro weerásama. Naâ tohó weeká, wákú tutuaya. Jesu Cristo masaré yi'riómi niisé kitire du'u kúuro mariró weré nu'kukâ'ya. Mi'íre wee dutí'kere weé tu'a eha ni'koya.

⁶Yi'í wêriátoho kâ'ró dí'sá'. Yi'íre masá Ô'âkí hire wa'íkíráre í há moro peo'karo weeró noho wa'ârotiro weé'. Tohó weégi mi'íre tohó dutí'. ⁷Yi'í Jesu Cristo yee kitire werêgi, nií pe'tise yi'í tutuaró pōo têoro weewí. Nií pe'tise Ô'âkí hi yi'íre dutí'kere tu'â eha toha'. Neé kííre êho peó du'u weel'. ⁸Ni'kâroakâre maha Ô'âkí hi yi'íre âyuró weé'ke wapa o'oátehe dí'sá'. Marí wiôgi Ô'âkí hi masaré beseátíhi nimi niiká, yi'íre o'ôgisami. Kíí masaré keoró besemí. Yi'í di'akíre o'ôsomé. Nií pe'tirâ kííre êho peórâ kíí a'tiátehere iarâre o'ôgisami.

Paulo kíí yeékâhasere weré'ke nií'

⁹Mi'í no'ó niisé me'ra yi'íre imî yaro í'yâgi a'tiá. ¹⁰A'tíro nií'. Crescente wamêtigi Galácia wamêtiropi wa'âwí. Tohó niiká Tito Dalmáciapi wa'âwí. Dema pûrikâ a'ti imí kohokâhasere nemoró ma'í yi'ri ni'kagi, yi'íre kô'â wâ'ka wa'âwí. Kíí Tessalónicapi wa'âwí. ¹¹Luca di'akí yi'í me'ra niími. Marcore a'mâya. Mi'í me'ra a'tiáto. Kíí yi'íre wee tamúsere íá'. ¹²Yi'í Tíquicore Éfesopi o'ôowi. ¹³Mi'í a'tígi, yaró su'tíro así busuro bu'íkâharore miítia. Toó Trôade wamêtiri maka Carpo yaa wi'ipi níisa'. Yeé papéra tûrurire miítia. Wa'íkírá kaseri me'ra ohâ'ke yee kasérire akobohóti butia'ká'ya.

¹⁴ Alexandre komé me'ra da'ragí yí'íre yā'â butia'ro weewí. Ô'âkí hi marí wiôgi kíí weé'karo ehâ tu'aro kííre bu'íri da'régisami. ¹⁵ Mí'í pūrikā kííre tí'o masíya. Kíí marí bu'esére neê iatí yí'riami.

¹⁶ Neê waro wiôrá yí'íre sērí yā'akā, neê ni'kí yí'íre wee tamútiwí. Ní pe'tirā yí'íre kō'â wā'ka wa'āwā. Ô'âkí hi naâ tohō weé'kere akobohókā íá'. ¹⁷ Ô'âkí hi pūrikā yí'íre wee tamúwí. Yí'íre tutuasé o'ôwí. Tohō weégi wiôráre yí'í a'tíro werêwi. Jesu Cristo masá yā'áro niiséti'kere yí'riómi niisé kitire naâre werê pe'okā'wi. Ní pe'tirā a'ti imí kohokāharā Judeu masa niítirā tee kitíre tí'oáto nígi tohō werêwi. Apêye kē'rare Ô'âkí hi yí'íre a'tíro weewí. Yaíwa ba'â no'o boo'kire weeró noho wiosé wa'teropi níigíre yí'ri wetíkā weewí. ¹⁸ Tohō niiká ní pe'tise yí'íre be'ropí yā'áro weeátehere yí'ri wetíkā weegísami. F'mísepi kíí wiôgi niirópi yí'íre miáagísami. Masá Ô'âkí hire áyuró uúkú nu'kuato. Tohōta wa'aáto.

Paulo áyu dutí tio'ke ní'

¹⁹ Priscila, Áquila áyuáto. Tohō niiká Onesíforo yaa wi'ikāharā kē'ra áyuáto. ²⁰ Erasto Corintopi tohā ke'awí. Tróximo maa do'átigire Miletopi kō'â wā'katiwi. ²¹ Pu'êki díporo imíyaro a'tí bakeo'ya. Êubulo, Prudente, Lino, Cláudia, ní pe'tirā marí akawerérā mí'íre áyu dutíma.

²² Jesu Cristo marí wiôgi mí'í me'ra níáto. Ô'âkí hi misá ní pe'tirāre áyuró weeáto.

Toô ká'rota ohâ'.

Paulo

Paulo Titore ohâka pũri niî'

A'ti pũrí a'tĩro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Paulo Tito wamêtigire ohâki niîwĩ. Tito Judeu masi meheta niĩki niîwĩ. A'ti pũríre Paulo Macedônia di'tapi niĩgi, ohâki niîwĩ. Paulo Titoreta Creta nikiropi Jesu Cristo yee kitire ayuró bu'ê yapatí tu'a eha dutigi kũũki niîwĩ. Tohó niiká Jesu Cristore êho peóri kurakâharâ sâhakâ wee dutigi kũũki niîwĩ. A'ti pũríre kĩĩre bu'ê nemogi kĩĩ da'rasére masiáto niĩgi wākũ tutuakâ wee nemógi ohâki niîwĩ.

Paulo Titore ohâ'ke niî'

1 Yi'ĩ Paulo Ô'âkĩ hire da'rá ko'tegi Jesu Cristo bese kũũ'ki niî'. Kĩĩ, kĩĩ yeé kitire werê dutigi kũũwĩ. Ô'âkĩ hi kĩĩ besé'kâräre ayuró êho peókã ia sãági yi'ĩre kũũwĩ. Tohó niiká naäre Ô'âkĩ hi yee, diakĩ híkãhasere masi dutigi kũũwĩ. Keoró Ô'âkĩ hi iaró noho wee dutigi tohó kũũwĩ. ²Apêyere, naäre Ô'âkĩ hi tiropi katĩ nu'kuatehere e'katĩ yuu dutigi kũũwĩ. Ô'âkĩ hi niĩ sootimi. Kĩĩ a'ti nukúkã weeátoto diporo “Katisé pe'titiátehere o'ôgiti”, niĩ tohaki niîwĩ. ³Ni'kâroakäre kĩĩ “Tohó weegíti” niĩka tero ehâ!. Tohó weégi kĩĩ yeé kitire werê sihase me'ra “Kĩĩ tohó weegíti” niĩkere masaré masiká weemí. Ô'âkĩ hi marĩre yi'riógi kĩĩ dutiró me'ra yi'ĩre tee kitire werê dutiwĩ.

⁴Tito, mi'ĩ yi'ĩ maki weeró noho niî'. Marĩ ni'kâro noho êho peóse kió!. Mi'ĩre a'ti pũríre ohâ!. Ô'âkĩ hi marĩ paki, tohó niiká Jesu Cristo marĩ yã'áro weé'kere yi'riógi ayuró weeáto mi'ĩre. Pahá yã'ato. Mi'ĩre ayuró ehêri pō'ratikã weeáto.

Paulo Titore bu'ê duti'ke niî'

⁵Mi'ĩre Creta wamêtiri nikiropi kũũ wã'katiwi. Yi'ĩ weé pe'oti'kere tu'â eha ni'ko dutigi tohó weewí. Tohó niiká yi'ĩ niĩro nohota toopí niisé makarire, tee makári niki Jesu Cristore êho peóri kurakâharãre si'orí

wehê peohãre sōróo dutiwĩ. A'tĩro niĩwi: ⁶“Si'orí wehê peorãre a'tĩro niisétirãre sōróoya. ‘Naáta yã'ará niĩma’ niĩ no'oya marirã nohore sōróoya. Naã ni'karerã numiata nimôtiato. Naã pō'rá kē'ra Jesu Cristore êho

peórãta niiáto. ‘Naã no'ó iaró yã'áro weemá’ niĩ no'orã niĩtikã'ato. Tohó niiká yi'ri ni'kase piharã niĩtikã'ato”, niĩwi. ⁷Ni'kí Jesu Cristore êho peóri kurakâharãre si'orí wehê peogi Ô'âkĩ hi yeekãhasere ko'tegí niĩmi. Tohó weégi “Kĩĩta yã'agí niĩmi” niĩ no'oya marigí noho niiáto.

Kîî iaró di'akî dutigí noho, uâ miyagi noho niítikâ'ato. Tohô niiká ke'agí, kumûkâ biki no'ó yâ'âro weesé me'ra niyêru wapá ta'a si'rigi noho niítikâ'ato. ⁸A'tîro pe'e niiáto. Masá kîi yaá wi'ipi ehaká, áyuró pōo tērigí noho niiáto. Áyusére weegí noho niiáto. Tohô niiká áyuró wākú yuu weesétigi noho, âpêrâre keoró weegí noho niiáto. Ô'âkî hi iaró di'akî weegí niiáto. Keoró weesétigi noho niiáto. ⁹Ô'âkî hi yeere, diakî hí kâhase kîî re bu'ê'kere weé nu'kukâ'ato. Tohô weégi âpêrâ kē'rare Jesu Cristo yee kiti keoró bu'esé me'ra naâre wākú tutuakâ wee masísami. Âpêrâ pe'ere teé bu'esére mehêkâ uúkûrâre keoró wākukâ wee masísami.

¹⁰A'tîro niî! Pâhará Ô'âkî hire yi'rî ni'karâ niîma. Naâ no'ó iaró uúkú ma'a, masaré mehêkâ êho peókâ weemá. Judeu masata tohô weé yi'rî ni'kama. ¹¹Naâ niyêru wapá ta'a si'rîrâ, no'ó iaró bu'ê ma'akâ'sama. Naâ bu'esé me'ra pâhará ni'kî pō'ra ni'kâ wi'ikâharâre dohórê' pe'okâ'sama. Tohô weerâre naâ bu'esére ka'mú ta'aya.

¹²Diporópi tii níkiro Cretakî hi oharî masi tí di'takâharâre ohâgi, a'tîro ohâki niîwî: “A'tó Cretakâharâ niî soose piharâ niîma. Wa'îkîrâ weeró noho ti'o masítirâ niîma. Ba'â wârirâ, teesé piharâ niîma.” ¹³Kîî naâre diakî híta ohâki niîwî. Tohóta niîma. Tohô weégi tookâharâ Jesu Cristore êho peórâ yâ'âro weesétirâre tu'tiya. Naâre keoró êho peó dutigi tohô weeyá. ¹⁴Judeu masa no'ó iaró wākú boka werê ma'asere ti'otikâ'ato niîgi áyuró bu'êya. Tohô niiká no'ó naâ dutî ma'asere ti'otikâ'ato niîgi tohô weeyá. Naâ Ô'âkî hi yeere, diakî hí kâhasere iatîma.

¹⁵Judeu masa apêye ba'asére ba'â dutitisama. “Teerê ba'ârâ, Ô'âkî hi dutî'kere yi'rî ni'karâ weé!”, niîsama. Tohô niî wee!. Marî niî pe'tirâ bu'îri marirâ ti'ó yâ'arâ ba'aká, áyú niî! Ô'âkî hire yi'rî ni'karâ meheta weé!. Âpêrâ Jesu Cristore êho peotirâ niî pe'tisere yâ'âro wākúsama. A'tîro niî! Naâ wâkusépita, naâ ti'ó yâ'asepita yâ'â sâhakâ'sama. Tohô weerâ naâ yâ'âro weesére neê bihâ wetitisama. ¹⁶Naâ “Ô'âkî hire masî!”, niîmima, niîrâ pe'ea!. Marî pe'e naâ weesétisere i'yârâ, masî!. “Naâ kîî re masítisama”, niî no'ó!. Naâ yâ'â yi'riarâ, Ô'âkî hi dutisére yi'rî ni'karâ, neê kâ'ró áyuró wee masítisama.

Keoró bu'ê dutise niî'

2 Mi'f bu'êgi, Ô'âkî hi yeekâhasere diakî hí niîro nohota bu'êya. ²A'tîro bu'êya. Bikirâ imiá wio pesáse me'ra weesétiato. Naâ wio pesáse me'ra i'lyâ no'oato. Áyuró wākú yuu weesétirâ noho niiáto. Apêyere keoró êho peóato. A'mêri ma'isétiato. Mehêkâ wa'aká, ni'ka pooáto. ³Bikirâ numiare meharóta bu'êya. Ô'âkî hire êho peórâ numia wee wiáse nohore weeáto. Âpêrâre yâ'âro uuakahátikâ'ato. Ke'atíkâ'ato. Niî pe'tise naâ áyusé weesétise me'ra âpêrâre weé i'yoato. ⁴Bikirâ numia neê marâpitirâ numiare a'tîro weeáto. Naâ marapí simiare, naâ pō'rarê ma'iká weeáto. ⁵Tohô niiká naâre áyuró wākú yuu weesétikâ weeáto. Yâ'asé mariró niiká weeáto. Bikirâ numia naâ áyuró weesé me'ra neê marâpitirâ numiare naa yeé wi'seripi áyuró ko'tê masakâ weeáto. Ma'isé me'ra âpêrâre áyuró weeká weeáto. Naâ marapí simiare áyuró yi'tiká weeáto. Naâ tohô weeká i'yârâ, neê ni'kî Ô'âkî hi yee kitiire “Tohô niî wee!”, niî masisome.

⁶Ma'mâ pihare meharóta werêya. Naâre áyuró wākú yuu weesétirâ niiáto niîgi tohô weeyá. ⁷Mi'f basita niî pe'tise mi'f weesé me'ra niî pe'tirâre áyusére weé i'yoaya. Naâre bu'êgi, niî pe'tisere niî sooro mariró

wio pesáse me'ra bu'êya. ⁸Keoró uúkūya. Mi'î tohó weeká, âpêrâ neê "Tohó níí wee'", niísome. No'ó mi'î bu'esére iatígi noho keoró mi'î bu'eká tí'ógí, bopôyagisami. Marí bu'esére neê yâ'áro uúkūsóme.

⁹Da'rá ko'terêre a'tíro werê kasaya: "Níí pe'tise misâ wiôrá dutisére yí'tiyá. Naâre e'katiká weeyá. Ye'sútiká'ya", nííya. ¹⁰"Misâ wiôrá yeere yahatiká'ya. Tohó weeró noho o'ôrá, áyuró weesé me'ra pe'le naâre êho peóká weeyá", nííya. Tohó weesé me'ra âpêrâ Ô'âkí hi maríre yí'riógi yee bu'esére "Áyú butia'se níí'", níí î'yârásama.

¹¹A'tíro níí'. Ô'âkí hi maríre ma'ígi, níí pe'tirá a'ti nukúkákáhará naâ yâ'áro weeséti'kere yí'rió sî'rigi Jesu Cristore o'ôo'ki nííwí. ¹²⁻¹³Jesu Cristo marí wiôgi tutuâ yí'rigi, maríre yí'riógi níími. Be'ró kíî áyuró asistése me'ra opáturi a'tígisami. A'tóka tero kíî a'tiátehere yuú kueri kurare Ô'âkí hi maríre yâ'asére, yâ'áro îári pehasere du'u dutími. Apêye nohore weeátoto díporo wákú yuu tohaka be'ropi wee dutími. Tohó níiká keoró weeséti, áyuró êho peó dutimi. ¹⁴Jesu Cristo marí yâ'áro weesére yí'ri wetíká weégi, wérí basaki nííwí. Kíî maríre kíî yarâ sâha dutígi, yâ'asé moorá nííáto níígi tohó weéki nííwí. Maríre e'katíse me'ra áyuró weesétiká iasamí. Tohó weégi wérí basaki nííwí.

¹⁵A'teréta mi'î naâre bu'êya. Naâre wákú tutua nemoká weeyá. Naâ yâ'áro weesétisere naâre masiká weeyá. Mi'î âpêrâre dutígi níí yuugi, tohó weeyá. Neê ní'kí mi'îre dutí masitigire weeró noho î'yatiká'ato.

Jesu Cristore êho peórâ wee wiáse níí'

3 Tookáhará Cretakáharâre a'tíro wee dutíya. "Wiôrá dutisére yí'tiáto. Níí pe'tise áyuró weesé nohore weeáto. ²Neê âpêrâre yâ'áro uukahátiká'ato. Apêrá me'ra úru sâátirâta, naâre áyuró uúkúato. Malísé me'ra níí pe'tirâre áyuró weeáto", nííya naâre.

³Too díporopire marí kê'ra tí'o masítirâ, Ô'âkí hire yí'ri ní'kase piharâ nííwí. Marí bahu dutí'kârâ weeró noho nííwí. No'ó iaró níí pe'tisere îári pehawí. Yâ'áro weé nu'kuwí. Níí pe'tirâre iowí. Apêrâ maríre yabiká, marí kê'ra naâre yabí a'mewí. ⁴⁻⁵Marí tohó weesétimiká, Ô'âkí hi kíî áyuró weesére, kíî malísere î'yógi maríre yí'riówí. Marí áyuró weesére î'yági meheta yí'riówí. Kíî pahá yâ'agi, maríre yí'riówí. Opáturi maríre wí'marâ neê bahuárâre weeró noho weewí. Kíî wérisé me'ra marí yâ'áro weé'kere kô'agi yí'riówí. Espírito Santo maríre áyurá wa'â dutígi dika yuúwí. ⁶Jesu Cristo maríre yí'rió'ki me'ra Ô'âkí hi Espírito Santo tutuasére maríre o'ó yí'ri ní'kawí. ⁷Ô'âkí hi ma'ígi kíî áyuró weesé me'ra marí yâ'ará níími'kârâre áyurá wa'aká weéki nííwí. Tohó weérâ marí katí nu'kuatehere e'katíse me'ra yuú kuerâ, kíî "O'ógiti" níí'kere yé'êrâsa'.

⁸Teé yí'î uúkú'ke diakí hí warota níí'. Mi'î teeré naâre bu'ê nu'kuká, ípítí ia sâá'. Mi'î tohó weeká, Ô'âkí hire êho peórâ áyusé di'akíre weerásama. Tohó weesé áyusé níí'. Níí pe'tirâre áyuró wa'aká weesé níí'. ⁹Apêye, mehó waro uúkú, a'mé tu'ti ma'asere ka'mú ta'aya. Judeu masa naâ dí'pókâti míhati'ke uúkú ma'asere ka'mú ta'aya. Tohó níiká Moisé dutí'kere a'mêri "Tohó níí wee'" níí úru sâásere ka'mú ta'aya. Níí pe'tise teé wapa maríse, naâ uúkú ma'ase níí'.

¹⁰Jesu Cristore êho peóri kurakáharâre dika watíká weegí nohore "Tohó weetíká'ya", nííya. Mi'î ní'kâti ou piáti werê kumí, misâ me'ra

niigíre kô'â wĩroya. ¹¹“Êho peógi niĩmigi, dohógi weesamí. Kĩî bu'firi da'rê no'oakhipita niĩsami”, niĩ masî toha'.

Paulo ãpêrãre wee tamú duti'ke niĩ'

¹²Yi'ĩ Ártẽmare ou Tíquicore mi'ĩ tiropi o'ôo'kã, mi'ĩ pe'e yi'ĩ tiropi ðika yuú wã'katia. Imĩ yaro yi'ĩ tiropi i'yâgi a'tiá. Yi'ĩ Nicópolis niĩgisa'. Toopí “Pu'êki tõ'ogítĩ”, niĩwi. ¹³Niĩ pe'tise mi'ĩ wee tamúta basiósere Zena, masaré uúkũ basagire wee tamúya. Apolo kê'rare wee tamúya. Naãre ði'sasé nohore o'ôya. Naã mi'ĩ tohõ weekã, apé sia'pi yi'riárã, apêye nohore ði'sá no'osome. ¹⁴Marĩ me'rakãharã Jesu Cristore êho peórã kê'ra ãyusé ði'akĩ weeáto. ãpêrãre apêye noho mookã i'yârã, wee tamuáto. Tohõ weerã naã katirĩ imĩ kohore mehõ waro niĩsome.

Paulo ãyu dutĩ tio'ke niĩ'

¹⁵Niĩ pe'tirã yi'ĩ me'ra niirã mi'ĩ re ãyu dutĩma. Marĩ me'rakãharã Jesu Cristore êho peórã ãyuáto. Ô'ãkĩ hi misã niĩ pe'tirãre ãyurõ weeáto.
Toõ kã'rota ohã!
Paulo

Paulo Filemóre ohâka pũri niî'

A'ti pũrí a'tĩro weéro ohâ no'opã niisê niî'

Paulo Filemó wamêtigire ohâki niîwĩ. Kĩĩ neê waro Romapi bu'ĩri da'rerĩ wi'ĩpi wa'â ni'kaka terore a'ti pũĩre ohâki niîwĩ. Filemó Colossokĩ hi niĩki niîwĩ. Paulota kũĩre Jesu Cristore êho peókã weêki niîwĩ.

Filemó da'rá ko'terã kióki niîwĩ. Kĩĩ, kũĩ yaá wi'ĩpi Jesu Cristore êho peórãre si'orĩ nerê nu'kukã'ki niîwĩ.

Paulo Filemóre a'tĩro niĩki niîwĩ: “Ni'kãroakãre Onésimo mi'ĩ tiropi da'rá ko'temi'ki Jesu Cristore êho peómi. Kĩĩ mi'ĩre da'rá ko'teka terore ya'ãro weêki niîwĩ. Kĩĩ mi'ĩ tiropi ehakã, kũĩre ãyuró weeyá. Kĩĩ ya'ãro weé'ke bu'ĩri mi'ĩ wapa seékã maa, yi'ĩ kũĩre wapa yeé basagiti”, niĩki niîwĩ Paulo.

Paulo Filemóre ohâ'ke niî'

¹Yi'ĩ Jesu Cristo yeere weresê bu'ĩri, bu'ĩri da'rerĩ wi'ĩpi niî'. Filemó, marĩ akawerégi Timóteo me'ra mi'ĩre ohâ'. Mi'ĩ ãsã ipĩti ma'ĩgĩ Jesu Cristo yeere werê tamugi niî'. ²Mi'ĩ yaá wi'ĩpi Jesu Cristore êho peóri kurakãharã nerê wiarã kê'rare ohâ'. Marĩ akawerégo Áfia wamêtigore, tohó niikã Arquipo kê'rare ohâ'. Kĩĩ ãsã weeró noho Jesu Cristo yeere werégĩ tutuaró me'ra da'rá nu'kusami.

³Misãre Ô'ãkĩ hi marĩ paki, Jesu Cristo marĩ wiógi ãyuró weeáto. Misãre ãyuró ehêri põ'ratikã weeáto.

Paulo Filemó yeekãhasere uúkũ'ke niî'

⁴⁻⁵Yi'ĩ mi'ĩre “A'tĩro weemĩ”, niikã ti'owĩ. “Marĩ wiógi Jesuré ma'imĩ, kũĩre êho peómi” niisere ti'owĩ. Tohó niikã “Jesuré êho peórãre meharóta ma'imĩ” niisere ti'owĩ. Tohó weégi Ô'ãkĩ hi yi'ĩ wiógi sêrĩgi, mi'ĩre sêri basãsetiri niki “Áyú” niî'. ⁶Mi'ĩ êho peósere ãpêrãre werê turiakã iãgi sêri basã'. Jesu Cristo marĩre ãyuró weesere masĩ tu'a ehato niĩgi sêri basã'.

⁷Akawerégi, mi'ĩ Jesu Cristore êho peórãre wãkũ tutuakã weewĩ. Tohó weégi yi'ĩ mi'ĩ me'ra e'katĩ'. Mi'ĩ ãpêrãre ma'isere ti'ógi, wãkũ tutua'.

Onésimo Filemóre da'rá wã'ya ko'tegi ni'kĩre “Áyuró ye'êya” ni'ke niî'

⁸Filemó, mi'ĩ ãyuró weesêti'. Tohó weégi yi'ĩ Jesu Cristo bese kũú'ki niĩ yuugi, mi'ĩre “A'tĩro weeró iá'”, niĩ dutĩ masi'. ⁹Pũũro waro dutĩ butia'

sĩ'ritisa!. Ma'isé me'ra pe'e mi'ĩre “Tohõ weeyá”, niĩ sĩ'risa!. Yi'ĩ bikí niĩ!. Jesu Cristo yeere weresé bu'iri, bu'iri da'reri wi'ipi niĩ!. ¹⁰Mi'ĩre Onésimo yeeekahasere “A'tĩro weeyá”, niĩ sĩ'risa!. A'topí bu'iri da'reri wi'ipi kĩĩ Jesu Cristore êho peó ni'kami. Yi'ĩ maki weeró noho niĩmi.

¹¹Too dipóropire kĩĩ mi'ĩre da'rá ko'tegi keoró weetiki niĩwĩ. Ni'kãroakã pũrikãre marí piãrãre mi'ĩre, tohõ niiká yi'ĩre wee tamú masimi. ¹²Mi'ĩ tĩropi kĩĩre yi'ĩ ipítĩ ma'igĩre o'õo'giti taha. Kĩĩre ãyuró yẽ'êya. ¹³A'topí kĩĩre yi'ĩ me'ra tohã ke'akã iamí!. Yi'ĩ Jesu Cristo yeere weresé bu'iri, bu'iri da'reri wi'ipi niĩ!. Kĩĩ a'topí niiró ehã tu'aro mi'ĩ yi'ĩre wee tamú boo'kere wee tamú boopĩ. ¹⁴Mi'ĩ dutiró pe'e yi'ĩ weé sĩ'risa!. Mi'ĩ “Ai” niiká maa, mi'ĩ tohõ niisẽ yi'ĩ dutí butia'se meheta niĩrosa!. Mi'ĩ iaró noho wa'ãrosa!. ¹⁵Apé tero weéro a'tĩro wa'ãpã. Onésimo yoãtikã apé sia'pi wa'ãpi. Ni'kãroakãre mi'ĩre kĩĩre kió nu'ku dutiro tohõ wa'ãro wa'ãpã. ¹⁶A'tóka terore mi'ĩre da'rá ko'tegi weeró noho niĩsome. Mi'ĩre da'rã wã'ya ko'tegi nemoró niĩgisami. Mi'ĩ akawerégi mi'ĩ ma'igĩ waro weeró noho niĩgisami. Yi'ĩ kĩĩre ipítĩ ma'í!. Mi'ĩ pũrikã tãhãsa!. Kĩĩ mi'ĩre da'rã wã'ya ko'tegi se'saro niĩsome. Jesu Cristore êho peógi, mi'ĩ akawerégi weeró noho niĩgisami.

¹⁷Marí piãrã Jesu Cristore êho peorã niĩ!. Tohõ weégi yi'ĩre mi'ĩ “Yi'ĩ me'rakĩ hi waro niĩmi”, niĩ masi!. Tohõ weégi yi'ĩre yẽ'êgi weeró noho Onésimore yẽ'êya. ¹⁸Kĩĩ apêye noho dohorẽ'kã maa, ou wapa moókã, yi'ĩre teeré wapa seéya. ¹⁹Yi'ĩ basita a'teré ohã!. Wapa yeégiti. Tohõ niĩmigi, mi'ĩre a'tĩro niĩ masisa!. Yi'ĩ Jesu Cristo yee kitire mi'ĩre êho peókã weewí. Tohõ we'é'ke wapa mi'ĩ yi'ĩre wapa moó!. ²⁰Akawerégi, mi'ĩ Jesu Cristore êho peógi niĩ yuugi, Onésimore ãyuró yẽ'eká iá!. Tohõ weégi yi'ĩre wãkũ tutuakã weeyã.

²¹Yi'ĩ mi'ĩre “Yi'tigisami”, niĩ masí toha!. Tohõ weégi ohã!. Yi'ĩ dutí'ke nemoró weegísa!.

²²Tohõ niiká apêye kẽ'rare niĩ bakeo'giti. Yi'ĩ kãriãtohore apo yuúya. Ô'ãkĩ hi misã sãrisere ti'oká, misã tĩropi wa'ãgisa!.

Paulo kĩĩ ãyu dutí tio'ke niĩ'

²³Epafrã yi'ĩ me'rakĩ hi Jesu Cristo yeere weresé bu'iri, bu'iri da'reri wi'ipi niĩmi. Kĩĩ kẽ'ra mi'ĩre ãyu dutise o'õmi. ²⁴Yi'ĩ me'ra da'rarã Marco, Aristarco, Demã, tohõ niiká Luca ãyu dutíma.

²⁵Marí wiõgi Jesu Cristo misãre ãyuró weeãto.

Toõ kã'rota ohã!.

Paulo

Hebreu masare ohâ'ke niî'

A'ti pūrî a'tîro weéro ohâ no'opã niisé niî'

A'ti pūrîre hebreu masare (Judeu masare) ohâki niîwî. A'ti pūrîre ohâ'kire āyuró waro masî no'oya marí'.

A'ti pūrî Jesu Cristore êho peó du'use pi'to niirâre ohâ no'okaro niîwi.

A'tîro ohâki niîwî. Cristo niî pe'tirã bu'ipi niîmi niisére ohâki niîwî. I'mîsekâharã Ô'âkî hire werê ko'terã bu'i, Moisé, tohó niiká kîî dutisé bu'i niîmi niisére ohâki niîwî. Tohó niiká Cristo sacerdotea wiôgi waro weeró noho niîgi, Melquisedeque weeró noho niîmi niisére ohâki niîwî. "Tohó weerã Cristore êho peó nu'kukã'ya", niî ohâki niîwî.

Ô'âkî hi kîî makí me'ra masaré uúkûki niîwî niisé niî'

1 Diporópi Ô'âkî hi marí yêki simiã Judeu masare pehetîri uúkûki niîwî. Kîî, kîi yeé kiti werê mi'tarãre werêgi, a'tîro weéki niîwî. Āpêrãre bahû yoarópi werêki niîwî. Āpêrãre kê'esé weeró noho i'yóki niîwî. Āpêrãre kê'erópi werêki niîwî. ²A'tóka terore a'ti imí koho pe'tiátoho díporo kîî makí me'ra kîi yeékãhasere maríre uúkûmi. Neê warópiã Ô'âkî hi kîî makí me'ra niî pe'tise a'ti imí kohokãhasere weéki niîwî. Teeré weégi, niî pe'tise kîî maki yeé toha dutígi tohó weéki niîwî. ³Kîita Ô'âkî hi asistéseré kiogí niîmi. Ô'âkî hi tutuã yî'rigi, āyú yî'rigi niîmi. Kîî makí kê'ra kîî weeró nohota niîmi. Kîî uúkû tutuase me'ra niî pe'tise a'ti imí kohokãhasere kîî neê warópi weé ni'ka'karo weeró nohota niî nu'kukã weemí. Kîî wêrisé me'ra marí yã'ãro weé'kere yî'rióki niîwî. Tohó weéka be'ro i'mîsepire Ô'âkî hi tutuã yî'rigi duhirí kumuropi ehã nuhaki niîwî.

Ô'âkî hi maki Ô'âkî hire werê ko'terã i'mîsekâharã nemoró niîmi niisé niî'

⁴Ô'âkî hi kîî makiré kîî wiôgi niisére o'ô turiaki niîwî. Tohó weégi kîî makí kîîre werê ko'terã i'mîsekãharã bu'ipi toháki niîwî. ⁵Ô'âkî hi kîî makiré a'tîro niîki niîwî:

Mi'f yî'f maki niî'. Ni'kaká me'ra yî'f mi'f paki niî' niisére i'yó', niîki niîwî.

Kîî, kîîre werê ko'terãre tohó niîtiki niîwî. Tohó niiká kîî maki yeékãhasere uúkûgi, a'tîro niîki niîwî:

Yî'f kîî pakí niîgiti. Kîî yî'f maki niîgisami, niîki niîwî.

Kîîre werê ko'terã pe'ere neê tohó niîtiki niîwî. ⁶A'tîro weéki niîwî. Kîî makí masá ma'mi ni'kí niigíre a'ti nukúkãpi bahuákã weéki niîwî. Tohó wa'aká weégi, Ô'âkî hi a'tîro niîki niîwî:

- Niŋ pe'tirā y'i'ŋ re werê ko'terā y'i'ŋ makire ehâ ke'a,
êho peoáto, niŋki niŋwī.
- 7 Ō'ākī hi kīŋ re werê ko'terā pe'e maa a'tŋro niŋki niŋwī:
Yi'ŋ, y'i'ŋ re werê ko'terāre wī'ró weeró noho ipitŋkā weé'.
Naâreta taha pekâ me'e weeró noho ipitŋkā weé'.
- 8 Kīŋ makí pe'ere "A'tŋro weegŋti", niŋki niŋwī:
Mi'ŋ Ō'ākī hi niisé, wiôgi niisé neê pe'tisomé.
Mi'ŋ masaré keoró dutŋgisa'.
- 9 Mi'ŋ keoró weesére ma'ŋ!. Apêrā yā'âro weesé pe'ere yabi'.
Tohó weégi y'i'ŋ Ō'ākī hi mi'ŋ re beségi, wiôgi sôróogi,
i'sê me'ra wa'rêwi. Mi'ŋ me'rakāharā bu'i tohaká weewí.
Masá mi'ŋ re "Ayú y'i'riagi niŋmi", niŋma.
- 10 Apêro Ō'ākī hi kīŋ makiré uúkū'kere a'tŋro ohâ no'okaro niŋwi:
Wiôgi, neê waropire mi'ŋ basita a'ti nukúkāre, i'mŋ sere bahúrê'wi.
- 11 A'té mi'ŋ weé'ke pe'tirósa!. Mi'ŋ pūrikā pe'tisomé. Niŋ nu'kugisa'.
Niŋ pe'tise mi'ŋ weé'ke su'tí weeró noho boâ diharosa'.
- 12 Mi'ŋ teeré su'tí weeró noho tuú pe'egisa'. Niŋ pe'tise teé dika yuú
no'orosa!. Mi'ŋ pūrikā neê dika yuú wee!. Meharóta niŋ nu'ku'.
Mi'ŋ katirí imí koho neê pe'tisomé, niŋki niŋwī Ō'ākī hi kīŋ makiré.
- 13 Ō'ākī hi a'té kē'rare kīŋ makiré a'tŋro niŋki niŋwī:
Yi'ŋ tiro wiôgi duhirí kumuro diakī hí pe'e duhŋgisa'.
Mi'ŋ re i'ya tu'ti'kārāre mi'ŋ doka tohá pe'tikā weegŋti.
Yi'ŋ tohó weerí kura mi'ŋ duhŋgisa', niŋki niŋwī.
- Kīŋ re werê ko'terā pe'ere neê ni'kiré tohó niŋtiki niŋwī. 14 Niŋ pe'tirā
Ō'ākī hire werê ko'terā bahutŋrā niŋma. Naâ kīŋ dutisére weé ko'terā niŋma.
Naâ kīŋ y'i'rió'kārāre wee tamú dutigi o'ó'okārā niŋma.

Ō'ākī hi masaré y'i'rió'ke kitire wākū niri dutise niŋ'

2 Ō'ākī hi kīŋ makiré niŋ pe'tirā wiôgi wa'aká weéki niŋwī. Tohó weerā
Jesu Cristo yee kitire marí ti'ó'kere nemoró wākū niriŋro iá!. Teeré
wākūtira, mehêká êho peó boosa' niŋrā, wākū niriŋro iá!. 2 Dīporópire
Ō'ākī hi kīŋ re werê ko'terā i'mŋ sekāharāre kī i yéé kitire werê dutiki niŋwī.
"Naâ werê'ke diakī hí niŋ'", niŋ no'okaro niŋwi. Tohó niŋmikā, masá pe'e naâ
werê'kere êho peóti, y'i'ŋ ni'kakārā niŋwā. Ō'ākī hi niŋ pe'tirā naâ dutisére
weetŋrāre keoró bu'ŋri da'rêki niŋwī. 3 Marí pūrikā Ō'ākī hi masaré y'i'rióse
kiti ayú butia'sere kió!. Tohó kiomírā, teeré iatŋrā, kīŋ bu'ŋri da'resére neê
y'i'ri wetísome. Neê warore Jesu Cristo marí wiôgi masaré y'i'riógiti niisére
werê ni'kaki niŋwī. Be'ró taha kīŋ werê'kere ti'órā, a'tŋro weékārā niŋwā.
Diakī híta niŋ niŋrā, marŋre werê turiakārā niŋwā. 4 Apêye kē'rare Ō'ākī hi
a'tŋro weéki niŋwī. Kīŋ a'te kitŋre diakī híta niŋ niŋgi, pēhe weé i'yosere
i'ya mariase me'ra i'yóki niŋwī. Tohó niŋká Espŋrito Santo me'ra marŋre
a'tŋro weéki niŋwī. Kīŋ iaró noho pēhé mehêkārī di'akī wee masísere o'óki
niŋwī.

Jesu Cristo marí weeró noho ipitŋgi niŋmi niisé niŋ'

5 A'ti imí koho pe'tŋka be'ro ape imí koho niŋrosa!. Tii imí kohopire
Ō'ākī hire werê ko'terā i'mŋ sekāharā dutisé doka niŋsome. 6 A'tŋro pe'e niŋ'.
Ō'ākī hi yee kiti ohāka pūripire ni'kí a'tŋro ohāki niŋwī:
Ō'ākī hi, de'ró weégi masaré wākūmiti mi'ŋ?
Naâ boâ diharāre de'ró weeákīhi toô kārō wākū ke'timiti mi'ŋ?

⁷ Ō'ākī hi, yoatikā masaré mi'ŷ re werê ko'terā doka niiká weéki niŵi. Tohō weemígi, naäre be'ropíre wiōrā sōróoki niŵi. Naäre wiōrā sōróo, niŷ pe'tirā naäre “Áyurá níŵma”, niŷ wākuká weéki niŵi.

⁸ Niŷ pe'tise mi'ŷ bahúrê'kere masá dutiáto níŷgi kúúki niŵi, niŷ ohâki niŵi.

Ō'ākī hi niŷ pe'tisere masá dutisé doka niiká weéki niŵi. Tohō weéro neê apêye noho naâ bu'ipi niŷ wee'. Tohō níŵmikā, masá niŷ pe'tisere dutítima yuhūpi. ⁹ Jesu pūrīkäre tohō ohâ'karo nohota wa'ákaro niŵi. Ō'ākī hi kīŷ re a'ti nukúkāpire o'ðo'gi, kīŷ re werê ko'terā dokapi kúú ni'iki niŵi. Ō'ākī hi maríre pahá yā'agi, niŷ pe'tirāre wērī basa dutigi tohō kúúki niŵi. Ni'kâroakäre kīŷ wērī pi'etí'ke wapa Ō'ākī hi kīŷ re wiōgi sōróoki niŵi. Niŷ pe'tirā kīŷ re “Áyú y'i'rigi níŵmi” niŷ dutigi tohō weéki niŵi.

¹⁰ Niŷ pe'tise Ō'ākī hi yee niŷ. Kīŷ tutuaró me'ra niŷ nu'ku'. Niŷ pe'tirā kīŷ pō'raré i'mîsepi kīŷ wiōgi niirópi kīŷ me'ra niiká iamí. Tohō weégi kīŷ keoró weé sī'rigi, Jesu Cristo maríre y'i'riógire pi'etíkā weéki niŵi. ¹¹ Jesu Cristo marí yā'áro weé'kere kō'áki niŵi. Maríre Ō'ākī hi yarā tohaká weéki niŵi. Marí Jesu Cristo me'ra ni'kí pō'ra niŷ. Tohō weégi Ō'ākī hi maki maríre “Yi'ŷ akawerérā níŵma”, niŷ masimi. Maríre neê bopōya saátimi. ¹² Ō'ākī hi yee kiti ohâka pūripi Jesu Cristo kīŷ pakiré uúkūsera a'tíro ohâ no'okaro niŵi:

Mi'ŷ yeékāhasere, y'i'ŷ akawerérā mi'ŷ re ēho peórāre werêgiti.

Masá nerê wiarópi “Ō'ākī hi áyú y'i'riami”, niŷ mi'ŷ re basá peogiti.

¹³ Apéropi kē'rare a'tíro ohâ no'okaro niŵi:

Yi'ŷ Ō'ākī hire ēho peógiti.

Apéropire niŷ nemowí taha:

Ō'ākī hi pō'ra kīŷ y'i'ŷ re o'ð'kārā me'ra a'tó niŷ, niŷ ohâ no'okaro niŵi.

¹⁴ Marí wērī dihaatíhi ipire kió'. Tohō weeró noho Jesu kē'ra marí weeró noho ipitíki niŵi. Kīŷ marí weeró noho ipitígi, wēríki niŵi. Kīŷ wērísé me'ra wātí wērísé o'ogíre doká ke'akā weéki niŵi. ¹⁵ Kīŷ wērísé me'ra wērísére uiráre, tee doká niŷ nu'kurāre y'i'ri wetíkā weéki niŵi. ¹⁶ A'tíro niŷ. Jesu Cristo Ō'ākī hire werê ko'terā i'mîsekāharāre wee tamúgi meheta a'tíki niŵi. Marí Abraão paramérā niŷ turiarā Ō'ākī hi yarā pe'ere wee tamúgi a'tíki niŵi. ¹⁷ Jesu Cristo marí kīŷ akawerérā weeró noho ipitíki niŵi. Maríre y'i'rió sī'rigi tohō weéki niŵi. Kīŷ wērísé me'ra marí yā'áro weé'kere kīŷ pakiré akobohó dutíki niŵi. Kīŷ tohō weégi sacerdotea wiōgi masá yā'áro weé'kere Ō'ākī hire sēri basági weeró noho weéki niŵi. Maríre áyuró wee tamú nu'ku sī'rigi tohō weéki niŵi. Niŷ pe'tise marí weeró noho weesétigi, maríre pahá yā'agiti níŷgi, tohō ipitíki niŵi. ¹⁸ Pehé mehêkā wa'aká, pi'etíki niŵi. Tohō niiká wātí kīŷ re niŷ kehe saaki niŵi. Tohō wa'asére wākú tutuaki niŵi. Tohō weégi maríre mehêkā wa'aká, wātí maríre yā'áro wee dutíkā, wee tamú masimi.

Jesu Cristo Moisé y'i'rióro níŵmi níisé niŷ'

3 Yi'ŷ akawerérā, Jesu Cristore ēho peórā Ō'ākī hi besé no'o'kārā Jesu Cristore áyuró wākú niriya. Kīŷ Ō'ākī hi yeere werê dutigi o'ðo' no'o'ki níŵmi. Tohō niiká kīŷ sacerdotea wiōgi weeró noho Ō'ākī hire mari yeé níiatehere sēri basági weesamí. ² Diporópi Moisé Ō'ākī hi wee dutígi kúú'kere keoró weéki niŵi. Meharóta Jesu kē'ra Ō'ākī hi kīŷ re kúú'kere keoró weéki niŵi. ³ Jesuré Moisé y'i'rióro áyuró wākú y'i'ri ni'karo iá'. Até weeró noho niŷ. Ni'kí wi'iré weesamí. Tíŷ wi'i nemoró wi'i weé'ki pe'e

āyuró uúkū no'osami. Jesutá wi'í weé'ki weeró noho niími. ⁴Nií pe'tise wi'serire masá weemá. Ô'ákí hi pe'e nií pe'tisepireta weé'ki niími. ⁵Moisé Ô'ákí hi yaräre ko'têgi, keoró weéki niíwi. Kíî da'rasé a'tíro niíkaró niíwi. Ô'ákí hi werê'kere weré mi'tagi niíki niíwi. ⁶Ô'ákí hi yará ni'ká wi'í weeró noho niíma. Ô'ákí hi besé'ki Cristo tíí wi'ikí hi wiôgi makí niími. Kíî keoró weé nu'kumi. Tíí wi'ikáhará maríta nií'. Marí Ô'ákí hire êho peó du'tutirá, kíî yará niírása'. Tohó niiká “Be'ropí kíî o'oátehere maríre o'ôgisami” nií êho peorá, kíî yará niírása'.

Ô'ákí hi me'ra niirá soó, e'katíse nií'

⁷Espírito Santo Ô'ákí hi yee kiti ohâka pūripi nií'karo nohota marí êho peó du'tutiká'ro íá'. A'tíro ohâ no'okaro niíwi:

A'tóka tero misá Ô'ákí hi uúkūserere tí'orá,

⁸neê ehêri pō'ra bitítikā'ya. Diporópi Ô'ákí hire yi'rí ni'ka'kārā weeró noho niítikā'ya. Naá yukí mariró, masá marirópi niíka terore Ô'ákí hi dutisére íatf'kārā niíwā. Íatírā, Ô'ákí hire uaká weé nu'kukārā niíwā.

⁹Ô'ákí hi a'tíro niíki niíwi: “Misá yēki simiá masá marirópi niírā, yi'íre uaká weewá. Quarenta kí'mari yi'í āyuró weesere í'yāmírā, tohó weewá.

¹⁰Tohó weégi yi'í naá me'ra uákati. A'tíro niíwi:

'Misá no'ó iaró mehêkā di'akí weé'. Yi'í dutisére neê íá wee!'

¹¹Tohó weégi naá me'ra uâgi, 'Diakí híta a'tíro weegíti' niíwi.

'Yi'í misáre o'oátihí di'tare neê ehásome. Yi'í me'ra soó, e'katí tamusome', niíwi naáre”, niíki niíwi Ô'ákí hi.

¹²Yi'í akawerérā, tí'o masíya. Neê ni'kí yā'áro wākū, êho peótigi niítikā'ya. Yā'áro wākūrā, kíîre êho peótirā, misá Ô'ákí hi katí nu'kugire kō'arā wee boosa'. ¹³A'tíro pe'e weeyá. Imí kohori níki a'mêri wākū tutuakā weeyá. Nií pe'tise misá katirí imí kohore, yā'áro weerí niírā, a'mêri wee tamú nu'kukā'ya. Misá yā'áro weerā, nemoró yā'áro wee sáhā boosa'. Ô'ákí hire yi'rí ni'ka boosa'. Tohó weerā a'mêri wākū tutuakā weeyá.

¹⁴Marí neê waro Jesu Cristore êho peó'karo noho êho peó nu'kurā. Tohó weerā, marí Ô'ákí hi besé'ki Cristo wiôgi niirópi kíî me'ra nií nu'kurása'.

¹⁵Yi'í nií'karo nohota a'tíro ohâ no'okaro niíwi:

Ni'kaká misá Ô'ákí hi uúkūserere tí'orá,

misá ehêri pō'ra bitítikā'ya. Diporókāharā Ô'ákí hire yi'rí ni'ka'kārā weeró noho niítikā'ya, nií no'okaro niíwi.

¹⁶Diporókāharā Ô'ákí hi uúkūserere tí'omírā, kíîre yi'í ni'kakārā niíwā. Naá nií pe'tirā Egitopi nií'kārā Moisé miáa no'o'kārā niíkarā niíwā. Tohó miáa no'o'kārā niímírā, Ô'ákí hire yi'rí ni'kakārā niíwā. ¹⁷Quarenta kí'mari Ô'ákí hi yā'áro weerá me'ra uákí niíwi. Naá yukí mariró, masá marirópi wêrí baha ke'atikārā niíwā. ¹⁸Ô'ákí hi kíîre yi'í ni'ka'kārāre

“A'tíro weegíti” niíki niíwi: “Yi'í naáre o'oátihí di'tare neê ehásome. Naá yi'í me'ra soó, e'katí tamusome”, niíki niíwi. ¹⁹Tohó weerā marí masí'. Naá Ô'ákí hire êho peótise bu'iri kíî o'oátihí di'tare ehâ masitikārā niíwā.

4 Ô'ákí hi diporókāharāre “Soó, e'katí tamurá a'tiá”, niíki niíwi. A'tíro niiká marí kē'rare meharóta nígi weemí. Apé tero weerā ni'karérā misá tiropi niirá kíî me'ra soó, e'katí tamuti boosama. Tohó weerā āyuró me'ra kíîre yi'tiró íá'. ²Marí kē'ra diporókāharā weeró nohota masaré yi'rióse kitire weré no'o'kārā nií'. Naá marikā mehó waro tee kitire tí'ókārā

níwã. Teeré tí'omírã, êho peótikãrã níwã. ³Marí teeré êho peórã pūrikã, kîî me'ra soó, e'katí tamurãsa'. Ô'âkî hi ì'mîse, a'ti nukúkã weé tu'a eha ni'ko toha soóki níwî. Dìporópire “Soorásama” niî'ki níimigi, masá marirópi síhã'kãrãre uúkūgi, a'tíro níiki níwî:

Yi'íre êho peótise bu'iri naê me'ra uâgi, “Diakî híta yi'í me'ra soó, e'katí tamusome”, níwî, níiki níwî.

⁴Apêropi Ô'âkî hi yee kiti ohãka pūripi kîî a'ti ímí kohore wee tíoka nîmi be'rokãhá nîmire a'tíro ohã no'okaro níwî:

Tii níimí níikã, níî pe'tise kîî weéka be'ro saurúre soóki níwî Ô'âkî hi.

⁵Opâturi meharóta a'tíro ohã no'owi taha:

Yi'í me'ra soó, e'katí tamurã wa'ãsome, níiki níwî.

⁶Dìporókãharãpi Ô'âkî hi yi'rióse kitire tí'ó mî'ta'kãrã, naê yi'rí ní'ka'ke bu'iri kîî me'ra soó, e'katí tamurã wa'átikãrã níwã. Apêrã pe'ere kîî me'ra soó, e'katí tamurã wa'aátoho dí'sá' yuhûpi. ⁷Dìporókãharãpi naê soó, e'katí tamurã wa'átikã ì'yãgi, Ô'âkî hi marí pe'ere ape ními bese kúúki níwî. Kîî beséka ními a'tóka tero ní'. Ô'âkî hi be'ropí Davi ohã'ke me'ra maríre a'teré masiká weemí. Teeré Ô'âkî hi yee kiti ohãka pūripi a'tíro ohãki níwî:

A'tóka terore misã Ô'âkî hi uúkūse tí'órã, misã ehêri pō'ra bitítikã'ya, níiki níwî.

⁸Too díporópi Josué Israel kurakãharãre Canãã wamêtiropi sí'orí miãaki níwî. Kîî naãre toopí miãã, naãre soosé o'ótiki níwî. Kîî o'ôka be'ro níikã maa, Ô'âkî hi be'ropíre teeré uúkū nemoti boopí. ⁹Tohó weéro masí no'o'. Áyú butia'se soosé Ô'âkî hi a'tí dí'ta weéka be'ro soó'karo nohota marí kîî yarãre soosé dí'sá' yuhûpi, níî no'o'. ¹⁰Ô'âkî hire áyuró êho peógi, kîî me'ra soó, e'katí tamugísami. Kîî da'rasétisere kîî me'ra áyuró tí'ó yã'agísami. Ô'âkî hi marikã kîî da'rãka be'ro soóki níwî. Tohó weégi Ô'âkî hi me'ra níigí kîî me'ra soogísami. ¹¹Ô'âkî hi me'ra soorã tí nífrã, marí kē'ra wãkū tutuaro iã'. Dìporókãharãpi Ô'âkî hire yi'rí ní'ka'karo weeró noho wee sirú tuutikã'ro iã'. Naê êho peótise bu'iri kîî me'ra sootikãrã níwã.

¹²Ô'âkî hi yee uúkūse níî nu'kukã'. Tutuã yi'ria'. Yóserí píhiho pí'a pe'eseri ise yohãka píhi me'ra yósêro weeró noho ní'. Tii píhí nemoró Ô'âkî hi uúkūse pūrikã marí po'peapi, marí ehêri pō'rapi, marí wãkúsêpi, níî pe'tiropi sãháasa'. Ô'âkî hi uúkūse tí'órã, marí po'peapi wãkúsêre “Áyú níî, ou yã'ã níî”, níî bese masí no'o'. ¹³Marí Ô'âkî hi weé'kãrã níî. Kîî re neê du'ti masí wee'. Níî pe'tise marí níisêre, marí weesêre kîî ì'yã masimi. Kííta marí weé'kere “De'ró weerã tohó weerí?” níî beségísami.

Jesu sacerdotea wiôgi weeró noho níimi níisê níî'

¹⁴Jesu Ô'âkî hi maki sacerdotea wiôgi weeró noho maríre Ô'âkî hire sêri basági níimi. Kîî Ô'âkî hi tiropi níimi. Tohó weerã marí kîîre êho peó nu'kukã'ro iã'. ¹⁵Ô'âkî hire maríre sêri basági sacerdotea wiôgi weeró noho níimi. Kíí kē'ra marí weeró noho pí'etíki níwî. Tohó weégi marí tutuátikã, maríre pahã yã'asami. Kíî níî pe'tise yã'ãro wa'asêre tí'ó yã'aki níwî. Tohó níikã wãtí maríre yã'asêre wee dutíro nohota Jesu kē'rare yã'asêre wee dutíki níwî. Wãtí tohó wee dutímikã, Jesu pe'e neê ní'kãtí yã'ãro weetíki níwî. ¹⁶Maríre kîî pahã yã'a yuukã, uiró mariró Ô'âkî hi kîî wee tamúsêre sêri masí'. Maríre áyuró weegísami. Maríre mehêkã wa'akã, kîîre wee tamúsê sêrikã, pahã yã'agísami.

5 Sacerdotea wiôgire besérã, naâ wa'tero niigíre besemá. Kíî, masa yeékãhase niíatehere Ô'ákí hire sêri basági niimi. Masá yã'aro weé'kere akobohóse sêrígí, wa'tkĩrãre wêhé ì há moromi. ²Sacerdotea wiôgi marí weeró noho niimi. Masí niígi, kíî kê'ra tutuâtími. Tohó weégi tutuâtirãre, ti'o masítirãre, no'ó iaró wee bahá ke'atirãre pahá yã'asami. ³Kíî kê'ra kíî basi yã'aro weé'ke wapa âpêrãre wee basáro nohota wa'tkĩrãre wêhé ì há morosami.

⁴Neê ni'kí sacerdotea wiôgi kíî basi besé sãha masítisami. A'tíro pe'e weé no'osami. Ô'ákí hi basi besé sôróosami. Kíî Arãore weé'karo nohota weesami. ⁵Ô'ákí hi besé'ki Cristo kê'rare tohóta wa'ãkaro niíwi. Cristo Ô'ákí hi tiropi sacerdotea wiôgi weeró noho wa'ãgi, kíî basi besetíki niíwi. Ô'ákí hi pe'e kíîre besé sôróoki niíwi. Yi'î misãre a'te dipóro ohã'karo nohota a'tíro niíki niíwi:

Mi'î yi'î maki nií'. Ni'kaká me'ra yi'î mi'î paki nií' niisére ì'yó'.

⁶Âpêropi kê'rare Ô'ákí hi yee kiti ohãka pûrípí kíî makiré a'tíro niíki niíwi:

Mi'î sacerdote nií nu'kugisa'.

Melquisedeque nií'karo nohota niígisa', niíki niíwi.

⁷Ô'ákí hi besé'ki Cristo a'ti nukúkãpi niígi, kíîre sêríki niíwi. Kíîre sêrígí, ípítí tutuaró me'ra, utisé me'ra Ô'ákí hire sêríki niíwi. Kíîre wêrítikã wee masí boo'kire tohó sêríki niíwi. Kíî Ô'ákí hi iaró weéki niíwi. Kíî tohó weeká ì'yãgi, kíî sêrisére ti'óki niíwi. ⁸Cristo Ô'ákí hi besé'ki kíî maki niímigi, pi'etíki niíwi. Tohó pi'etígi, Ô'ákí hi dutisére yi'tíki niíwi. Teé me'ra Ô'ákí hire yi'tisére äyuró masíki niíwi. ⁹Kíî wêrígí, nií pe'tise kíî pakí kû'kere weéki niíwi. Tohó weégi kíî masaré yi'ríogi sãháaki niíwi. Marí nií pe'tirá kíîre êho peó yi'tirãre yi'río, katí nu'kukã weemí. ¹⁰Ô'ákí hi Melquisedeque sacerdotea wiôgi warore weeró noho kíîre sôróoki niíwi.

Êho peó du'uri niírã, wãkú tutuaya niisé nií'

¹¹Ô'ákí hi besé'ki Cristo sacerdotea wiôgi waro Melquisedeque weeró noho niisére pehé weré s'i'risa'. Tohó weré s'i'rimikã, misã ti'o masítí, ti'ó s'i'ritise bu'iri basió wee'. ¹²Misã yoaká Jesu Cristore êho peówi. Ni'kãroakãre âpêrãre bu'erãpi nií toha boosa'. Tohó niímirã, Ô'ákí hi yeere mehó niiseãkãre opãturi weré apokã iá'. Misã tutuãti butia'rã weeró noho wa'ã' taha. Tohó weérã diãsatiseakãre äyuró ti'óro noho o'ôrá, ti'otí yi'riokã'. Ba'asére ba'ãro noho o'ôrá, ni'kãroakãre wekí ôpekóre s'i'rírã weeró noho nií' yuhúpi. ¹³Wekí ôpekó di'akíre s'i'rírã, wi'mará waro niíma. Misã naâ wi'mará weeró noho diakí hí weesére Ô'ákí hi yeekãhasere masí wee'. ¹⁴Ba'asé bitisé pe'e bikirá ba'asé nií'. Naâ diãsasere masíma. Äyusére, yã'asére bese poó'kãrãpi niíma.

6 Marí äyuró êho peórã nií s'i'rírã, Cristo yee kiti diãsasere bu'êrã. Maríre bu'ê mi'ta'kere opãturi bu'ëtikã'rã maha. Bu'ê tohawi teé maa. Marí bu'ê mi'ta'ke a'tíro niíwi. Marí yã'aro weé'kere akobohóse sêri dutíwi. Tohó yã'aro weé'ke bu'iri pekã me'epi wa'ã boopã, niíwi. Marí wãkusé dika yuúro iá' niisére bu'êwi. Tohó niíká Ô'ákí hire êho peóro iá' niisére bu'ê mi'tawi. A'té neê waro bu'ê ni'ka'kere weetfã'rã maha. ²Apêye kê'rare wamé yeesere, Yãa peó Espírito Santore kioká weesére bu'ê mi'tawi. Tohó niíká wêrĩ'kãrã masarásama, yã'aro weé'kãrã pekã me'epi bu'iri da'rê no'orásama niisére bu'êwi. ³Ni'kãroakã Ô'ákí hi kíî iakã, apêyere, diãsasere bu'ê nemo boosa'.

⁴⁻⁶Misâ apé tero weerã Jesu Cristo yee kitire êho peómirã, êho peó du'u boosa'. Ô'âkî hi masaré katî nu'kusere o'ôki niîwî. Kîî o'ômikã, naâ êho peó du'u boosama. Tohô êho peó du'urã nohore a'tiro niî'. Naâ wâkusere opâturi neê dika yuú masitisama. Tohô niikã Espírito Santore kiorã noho, no'ó Ô'âkî hi yee kiti âyusé kitire masirá noho teeré êho peó du'urã, neê opâturi naâ wâkusere dika yuú masitisama. Ô'âkî hi tuuasé o'osere masímirã Jesu Cristore êho peó du'urã, neê opâturi akobohóse sêri masítisama. Kîî re êho peó du'urã, naâ basi Ô'âkî hi makire opâturi kúrúsapî paâ bi'perã weeró noho weerã weemá. Niî pe'tirã î'yóropi kîî re yabî buhíkã'rã weemá. ⁷Ô'âkî hi masaré âyuró weesé a'tiro niî'. Masá di'tã weeró noho niîma. Ô'âkî hi naâre âyuró weesé akôro peháro weeró noho niî'. Niî pe'tisetiri akôro pehasétiri niki di'tâpi si'bî sãha'. Akó di'tãpire âyuró si'bî sãhaka be'ro naâ otesé âyuró pí'rí dikátisa'. Tohô dikátikã, tí di'tã wiógire âyú niî'. Ô'âkî hi “Áyusé di'tã niî’”, niîsami. Tohô weeró noho âyuró weerã re e'katise me'ra naâre î'yásami. ⁸Âpêrã pe'e yã'asé di'tã weeró noho niîma. Yã'asé di'tãpire akôro pehãmikã, potã, yã'asé di'akî bahuása'. Tí di'tã wapa marí'. Tí di'tã wiógi teeré î'yãgi, “Yã'asé niî', î há kô'arã”, niîsami. Kîî niî'karo noho Ô'âkî hi kê'ra kîî re êho peó du'urãre meharóta niîsami.

Marí i'mîsepi niíatehere e'katí yuurã êho peó du'usome niisé niî'

⁹Yîî ma'irã, î há kô'asere uúkûmigi, yîî “Ô'âkî hi misãre î há kô'agisami”, niîgi meheta weé'. Misã yî'rió no'o'kãrãpi niî'. Tohô weerã âyuró weé'. ¹⁰Ô'âkî hi keoró weegí niîmi. Kîî misã akawerã Jesu Cristore êho peórãre misã âyuró weé'kere akobohósome. Naâre misã wee tamúser akobohósome. Misã naâre âyuró weerã, Ô'âkî hire ma'isere î'yó'. ¹¹Misã a'tiro weekã ípítí iã'. Âpêrãre wee tamurã, misã niki e'katise me'ra âyuró weé sî'risere tohóta weé yapatíkã'ya. Tohô weéro Ô'âkî hi “O'ôgiti” niî'ke keoró misã wãkû'karo nohota wa'ãrosa'. ¹²Misã nihî siharã dohokã iatísa'. Âpêrã Jesu Cristore êho peórã weeró noho weeyã. Naâ, naâre yã'ãro wa'akã, wãkû tutuama. Neê Jesu Cristore êho peó du'utima. Naâ tohô weekã î'yãgi, Ô'âkî hi naâre kîî “O'ôgiti” niî'kere o'ôgisami. Misã kê'ra naâre î'yã kûu, wee sirú tuuya.

¹³⁻¹⁶Masá diakî híta niî' niîrã, naâ yî'rióro niigi me'ra wamê peorã weesamá. Naâ tohô niî wamê peokã, naâre “Tohô niî wee'”, niîta basiótisa'. Ô'âkî hi pûrikã Abraãore mi'ire âyuró weegí niîgi, ápí wamê me'ra wamê peotiki niîwî. Neê ni'kí Ô'âkî hi nemoró niî yî'ri ni'kagi marimí. Tohô weégi a'tiro weegí niîgi, kîî basi wamê peoki niîwî. A'tiro niîki niîwî: “Diakî híta niî'. Mi'ire âyú butia'ro weegí. Mi'í paramérã páharã niî turiarásama”, niîki niîwî. Abraão kîî tohô niî'kere sohãtiki niîwî. Tohô weégi Ô'âkî hi kîî re “Tohô weegí” niî'kere ye'êki niîwî. ¹⁷Ô'âkî hi “Masaré âyuró weegí” niî'kere dika yuúsoma niîgi, kîî basi wamê peoki niîwî. Maríre kîî “O'ôgiti” niî'kere ye'êrãsa' niî masí dutigi tohô weéki niîwî. ¹⁸Tohô weéro teé piãro kîî wamê peose, kîî “Masaré âyuró weegí” niî'ke neê dika yuúta basió wee'. Ô'âkî hi neê niî soo masitimí. Kîî diakî hí uúkuse me'ra marí kîî yî'rió no'o'kãrãre wãkû tutuakã weemí. Kîî maríre “Áyuró weegí” niî'karo nohota weegísami, niî no'o'. ¹⁹Teeré wãkûrã, marí i'mîsepi niíatehere e'katise me'ra ko'té yuurã, êho peó du'usome. Marí ko'té yuuse niî nu'kukã'rosa'. Dika yuúsoma. Jesu i'mîse Ô'âkî hi niirópi

sāháaki niŵi. Tohō weērā marī tohō ti'ó yā'a'. ²⁰ A'ti'ro niŵi. Judeu masa sacerdotea wiōgi Ô'ākī hi wi'i po'peapi kīŵi Niŵi butia'ri Tūkupi sāháagi, a'ti'ro weesamí. I se bitiri kaserore yi'ri sāháasami. Jesu kīŵi wērīka be'ro i'mîsepi sāháagi, tii kasérove yi'riági weeró noho weéki niŵi. Marī i'mîsepi wa'aátihī ma'are pāā basagi weéki niŵi. Kīŵi tohō weesé me'ra sacerdotea wiōgi waro weeró noho tohákī niŵi. Kīŵi Melquisedeque niŵi'karo nohota sacerdotē niŵi nu'kugisami.

Jesu Melquisedeque weeró noho sacerdotēa wiōgi niisé niŵi'

7 Diporókī hi Melquisedeque wamētigi Salé wamētiri maka wiōgi niŵi niŵi. Kīŵi sacerdotē niŵi yuugi, Ô'ākī hi niŵi pe'tirā bu'ipi niigire masaré sēri basákī niŵi. Kīŵi niŵi terore Abraão apêrā wiōrā me'ra a'mé wehegi wa'ākī niŵi. Kīŵi yarā me'ra naāre dokā ke'akā weéki niŵi. Kīŵi tohō wee dahákā, Melquisedeque kīŵi re pōo tērigi ehākī niŵi. Kīŵi re pōo tērigi, “Ô'ākī hi mi'ŵi re āyuro weeáto”, niŵi niŵi. ² Kīŵi tohō niŵi be'ro Abraão naā wiōrā yee niŵi'kere kīŵi miŵkā'ti'kere piámukāse mesari dika waā kūuki niŵi. Ni'kā mesare Melquisedequere o'òki niŵi. Melquisedeque wamé “Wiōgi keoró weegí” niŵi sī'riro weé'. Kīŵi Salé wamētiri maka wiōgi niŵi tihagi, “Ehēri pō'rapī āyuro ti'ó yā'akā weegí” niŵi niŵi. Salé niŵi “Ehēri pō'rapī āyuro ti'ó yā'ase” niŵi sī'riro weé'. ³ Melquisedeque paki simiāre, kīŵi yēki simiāre neé masí no'oya marī'. Kīŵi bahuá'kere, kīŵi wērī'ke kē'rare neé masí no'oya marī'. Tohō weégi Melquisedeque Ô'ākī hi maki Jesu Cristo sacerdotē niŵi nu'kuakihi weeró noho niŵi niŵi.

⁴ Misā Melquisedequere wākūya. Mehō niigí meheta niŵi niŵi. Marī yēki Abraão waro marikā naā wiōrā yee niŵi'kere kīŵi miŵkā'ti'kere piámukāse mesari kīŵi see neé kūu'kere kīŵi re ni'kā mesare o'ò wapa yēeki niŵi. ⁵ Moisé duti'ke sacerdotēare o'ò dutisere a'ti'ro ohā no'okaro niŵi: “Levi paramerā niŵi turiarā sacerdotēa niŵi di'akīre kārō wapa seáto”, niŵi. Abraão kīŵi o'ò'karo nohota masā naā kiosére o'ò dutiwi. Naā, naā akawerérā niŵimikā, tohō niikā Abraão paramerā niŵimírā, naā o'osére yē'ekārā niŵi. ⁶ Melquisedeque pūrikā Levi paramí niŵi turiatimigi, a'ti'ro weéki niŵi. Abraão Ô'ākī hi “Āyuro weegíti” niŵi no'o'kire kīŵi kiosére o'oká, yē'eki niŵi. Teeré yē'ēgi, Abraōre “Ô'ākī hi mi'ŵi re āyuro weeáto”, niŵi sēri basákī niŵi. ⁷ A'té diakī híta niŵi. “Ô'ākī hi mi'ŵi re āyuro weeáto” niigí pe'e āpi “Tohōta weeáto” niŵi yi'tigí nemoró wiōgi niŵi yi'ri ni'kami. ⁸ A'tóka tero sacerdotēa marī wa'tero niŵi apêrā o'osére yē'erá marī weeró noho masā niŵi. Naā kē'ra wērísama. Abraão o'ò'kere yē'ēki Melquisedeque pe'e maa Ô'ākī hi yee kiti ohāka pūripī katī nu'kugi weeró noho niigire ohā no'okaro niŵi. Kīŵi katī nu'kugi weeró noho uúku no'omi. ⁹⁻¹⁰ Levi Abraão paramí niŵi niŵi. Kīŵi paramerā niŵi turiarā kē'ra Abraão paramerā niŵikārā niŵi. Levi, tohō niikā niŵi pe'tirā kīŵi paramerā niŵi turiarā sacerdotēa niŵikārā niŵi. Naā, masā o'osére yē'ekārā niŵi. Abraão Melquisedequere a'mēri boka ehákā, naā kē'ra marī'kārā niŵimírā, Abraão me'ra niŵi weeró noho niŵikārā niŵi. Tohō weéro a'ti'ro niŵi basió'. Levi paramerā niŵi turiarāpi Abraão Melquisedequere o'oká, naā kē'ra kīŵi re o'ò tamu'kārā weeró noho niŵikārā niŵi.

¹¹ Israel kurakāharā, sacerdotēa Levi yaā kurakāharā me'ra Ô'ākī hi dutisere yē'ekārā niŵi. Naā Levi yaā kurakāharā Arāo paramerā niŵi turiarā niŵikārā niŵi. Naā sacerdotēa apêrā Ô'ākī hi dutisere siru tuūrāre āyurā wa'akā wee masitīkārā niŵi. Wee masīkā pūrikāre, Ô'ākī hi āpi

sacerdote sōróoti boopí. Āpiré sōróogi, Arão yaa kurakī hire sōróotiki niŵī. Melquisedeque weeró noho niigi pe'ere sōróoki niŵī. ¹² Āpí sacerdote sähaká, too dipórokähase dutisé kè'ra dika yúusa'. ¹³ Marí wiôgi Jesu Cristore Ô'ákí hi yee kiti oháka pūripi a'tíro niiki niŵī: “Míí sacerdote Melquisedeque nií'karo noho nií nu'kugisa'”, niiki niŵī. Jesu Cristo sacerdote niíákíhi niímigi, Levi yaá kurakī hi niítiki niŵī. Kíi yaá kurakī hi neé ni'kí sacerdote sähátiki niŵī. ¹⁴ A'tíro masí no'o', marí wiôgi Jesu Cristo Judá yaá kurakī hi niiki niŵī. Moisé sacerdoteare uúkūgi, neé ni'káti “Judá yaá kurakāhará sacerdotea niŵī”, niítiki niŵī.

¹⁵⁻¹⁶ Āpí sacerdote Melquisedeque weeró noho niigi bahuáse me'ra a'tíro masí no'o'. Jesu Cristo sacerdote sähaká, Levi yaá kurakāhará sacerdotearé sōróo duti'karo noho wa'átikaro niŵī. Kíi katí nu'kugi niisé me'ra pe'e sacerdote säháaki niŵī. ¹⁷ Ô'ákí hi Jesu Cristore a'tíro niiki niŵī:

Míí sacerdote nií nu'kuakíhi nií'.

Melquisedeque nií'karo nohota niígisa', niiki niŵī.

¹⁸ Ô'ákí hi too dipóro kíi dutisé kúu mi'ta'kere mehó niisé tohaká weéki niŵī. Teé masaré āyuró niisétiká weetí'karo niŵī. ¹⁹ A'tíro nií'. Moisé duti'kere yi'tírā, masá āyurá wa'átikārā niŵā. Ni'károakā maa marí Jesu Cristore ého peórā, āyurá tohá'. Ô'ákí hire masíta basió'. Tohó weerá āyuró e'katí yuu'.

²⁰ Ô'ákí hi kíi makiré sacerdote sōróogi, kíi basita “Diakí hí weegíti”, niiki niŵī. ²¹ Āpêrā sacerdotea pe'ere sōróogi, tohó niítiki niŵī. Ô'ákí hi kíi makiré sōróogi, kíi basi wamê peo, sōróoki niŵī. Ô'ákí hi kíi yee kiti oháka pūripire a'tíro ohá no'okaro niŵī:

“Yíí basita diakí hí tohó weegíti” nií'ke dika yúu

no'oya marirósa'. Míí sacerdote nií nu'kuakíhi nií'.

Melquisedeque weeró nohota niígisa', niiki niŵī.

²² Kíi tohó nií'kere a'té me'ra masí no'o'. Jesu me'ra Ô'ákí hi “Masaré āyuró weegíti” nií'kere diakí híta nígi weepí, nií no'o'. Kíi Moisé me'ra “Masaré āyuró weegíti” nií mi'ta'ke nemoró a'té be'rokähase pe'e āyú yi'ri ni'ka'. ²³ Sacerdotea páhará waro sáha mihákārā niŵā. Naá wérisé bu'iri nií nu'ku masitikārā niŵā. Naá wéríka be'ro āpêrā dika yúu mihákārā niŵā. ²⁴ Jesu pūríkā katí nu'kukí 'sami. Kíi sacerdote niisére āpêrāre dika yúu turiasome. ²⁵ Tohó weégi Ô'ákí hire masí si'rírāre yi'ri wetí dohaká weemí. Kíi re ého peórāre tohó weemí. Kíi katí nu'kugi mari yé niíátehere Ô'ákí hire sēri basá nu'kumi.

²⁶ Tohó weégi Jesu sacerdotea wiôgi waro niími. Kíi nohoreta marí íá'. Kíi yá'asé moogí, āyú butia'gi, yá'áro weetígi ními. Marí yá'áro weerá weeró noho niítimi. Ô'ákí hi kíi re nií pe'tirá bu'ipi kúúki niŵī. ²⁷ Kíi āpêrā sacerdotea wiórā weeró noho niítimi. Sacerdotea wiórā imí kohori níki naá yá'áro weé'kere akobohósere sērírā, wa'lkírāre wéhé í há morosama. Be'ro āpêrā yeere meharóta wee basásama. Jesu Cristo pe'e a'tíro weéki niŵī. Kíi ni'kátita naá wa'lkírāre wéhé í há moro peo'karo weeró noho weégi, kíi basi kíi wérisé me'ra masá yá'áro weé'kere wérí wapa yé pe'oká'ki niŵī. Kíi nií pe'tirá yee niíátehere tohó wee basáki niŵī. ²⁸ Moisé duti'ke me'ra sacerdotea wiôgire sōróorā, a'tíro weé no'o'karo niŵī. Kíi re sōróorā, kíi āyuró weé nu'kutimiká, bese sōróo no'okaro niŵī. Tohó weéka be'ro Ô'ákí hi pe'e diakí híta kíi basi kíi makiré sacerdotea wiôgi waro sōróoki niŵī. Kíi makí āyugí nií nu'kugire tohó weéki niŵī.

Jesu apo basági niimi niisé nií'

8 Nií pe'tise ni'kâroakâ yi'f' ohâ'ke a'tîro nií'. Jesu Cristo mari yagi sacerdotea wiôgi waro niimi. Kîî i'mî sepi wiôgi duhirí kumuro Ô'âkî hi tutuá yi'rîgi tiro diakî hí pe'e ehâ nuhaki niíwî. ²Kîî i'mî sepi Ô'âkî hi Nií butia'ri Tükupire sacerdotea wiôgi weeró noho niísami. Tíi wi'i Ô'âkî hi weéka wi'i nísa'. Masa mehéta weepá. ³A'ti di'tapi maa sacerdotea wiôráre wa'ikîrâre wêhé í há moro peo dutiro sôróo no'okaro niíwi. Tohó niiká apêyere o'ô dutirâ sôróo no'okârâ niíwâ. Tohó weégi Jesu Cristo kê'ra Ô'âkî hire apêye noho o'oká, áyú ti'sa' niígi wêrîgi, kîîre apêye noho o'ôgi weeró noho weéki niíwî. ⁴Jesu Cristo a'ti nukúkâpire toha dohági, neê kâ'rô sacerdoté niíti boopî. Apêrâ sacerdotea Moisé dutî'karo nohota Ô'âkî hire apêyere o'orá nií tohakârâ niíwâ. Tohó weéro basióti boopá. ⁵A'ti nukúkâpi sacerdotea Ô'âkî hi yeekâhasere da'rará a'tîro weemá. Naâ Ô'âkî hi wi'i i'mî sepi niirí wi'ikâhasere weeró noho weérâ weemá. Marí masí'. F'mîsekâha wi'i pe'e tíi wi'i waro nií'. A'ti nukúkâkâha wi'i pe'e i'mîsekâha wi'i weeró noho i'yóro weé'. Tohó weégi Ô'âkî hi kîi yaá wi'i a'ti nukúkâkâha wi'ire wee dutígi, Moisére a'tîro niíki niíwî: “Áyuró wákûya. Nií pe'tise yaá wi'ikâhasere mi'f're i'rigípi i'yó'karo nohota weeyá”, niíki niíwî. ⁶A'tóka tero maa maha Jesu sacerdotea wiôgi waro Ô'âkî hi tiropi maríre sêri basá nu'kugi niimi. Kîî weesé âpêrâ sacerdotea yeé nemoró áyú yi'ri ni'ka'. A'tîro nií'. Ô'âkî hi neé waro masá me'ra apógi, “Yi'f' dutî'kere weérâ, yarâ niírâsama”, niíki niíwî. Be'roré taha masá me'ra apógi, “Misá wiôgi niígiti. Misâre yarâ wa'aká weegíti. Misâre akobohógiti. Yi'f' me'ra katí nu'kurâsa”, niíki niíwî. Kîî tohó nií'kere masí no'o'. Kîî nií mi'ta'ke nemoró be'rokâhâse pe'e áyú yi'ri ni'ka'. Teé be'rokâhasere Jesutá keoró wa'aká weéki niíwî. Tohó weéro âpêrâ sacerdotea weesé nemoró áyú yi'ri ni'ka'.

⁷A'tîro nií'. Ô'âkî hi neé waro masá me'ra apó'ke keoró wa'âtikaro niíwi. Keoró wa'aká maa, masá me'ra opâturi apo nemóti boopî. ⁸Ô'âkî hi neé warokâharâre “Yi'f' dutî'kere keoró weetíma”, niíki niíwî. Naâre kîi yeé kiti ohâka pûripi a'tîro ohâ no'okaro niíwi:

Marí wiôgi a'tîro niimi: “Be'ropí yi'f' Israel kurakâharâre, tohó niiká Judá yaá kurakâharâre opâturi áyuró naâ me'ra wee apógiti taha.

⁹Too dipóropi naâ yêki simiá me'ra weegíti nií apó'karo noho niísome. Naâre Egitopi nií'kârâre yi'f' basi mii wiháawi. Naâre Áyuró weegíti, niímiwi. Naâ pe'e yi'f' dutî'kere weetíwâ. Tohó weégi naâre kô'â wâ'kawí”, niíki niíwî marí wiôgi.

¹⁰“Be'ropí Israel kurakâharâ me'ra opâturi Áyuró weegíti” nií'ke a'tîro nií'. Yi'f' dutî'kere naâre wákuká weegíti.

Tohó niiká naâre yi'f' dutî'kere êho peóká weegíti. Tohó weégi yi'f' naâ wiôgi niígiti. Naâ kê'ra yarâ niírâsama.

¹¹Naâ neé ni'kiré yi'f' Ô'âkî hi niísére bu'êsome. Neé kîî me'rakî hire, kîî akawerégire, ‘Ô'âkî hire masíya’, niísome. Nií pe'tirá yi'f're masírâsama. Wi'mará, tohó niiká bikirâ masírâsama.

¹²Naâ yâ'âro weé'kere akobohógiti.

Neé opâturi teeré wákû nemosome”, niíki niíwî marí wiôgi.

¹³Ô'âkî hi neé waropí “Masaré áyuró weegíti”, niíki niímiwi. Be'ró, “Opâturi masá me'ra áyuró weegíti”, nií apóki niíwî taha. Tohó weéro kîî nií mi'ta'ke pe'e pe'tiá wa'âkaro niíwi. Nií pe'tise mehâ íá no'oya marí'. Teé maatá pe'ti dihâse nií'.

**I'mîsepi niirí wi'i Ô'âkî hi wi'ikâhase, tohô
niiká a'ti nukúkâpi niirí wi'ikâhase nî'**

9 Ni'kâroakâ maa a'tîro niígiti. Ô'âkî hi neê waro “Masá me'ra âyuró weegíti” niika terore kîîre sêrí, êho peórâ wee wiá dutise nohore kûúki niíwî. Naâ sêrí, êho peóri wi'i a'ti nukúkâkâha wi'i niikaro niíwî. ²Tíí wi'i wa'îkîrâ kaseri me'ra weéka wi'i niikaro niíwî. Neê sâháari tûku Áyurí Tûku wamêtikaro niíwî. Toopíre sî'óo'kîhi nu'kúkaro niíwî. Tohô niiká naâ Ô'âkî hire o'ôrá pauré peoró nu'kúkaro niíwî. ³Íse bitíri kaseroho yi'rîropi ape tûkú Ô'âkî hi Nîi butia'ri Tûku niikaro niíwî. ⁴Tii tûkúpi i'mî tihise í há moro peo wiaro ouro me'ra weé'karo niikaro niíwî. Tohô niiká Ô'âkî hi “Masá me'ra âyuró weegíti” ni'kere kiorí akaro, ouro kasero me'ra omá bi'aka akaro kúyákaro niíwî. Tii akáro po'peapi ni'kâri ouro me'ra weékari niikaro niíwî. Tiripí ba'asé maná wamêtise sâyákaro niíwî. Apêye kê'ra Arão yagi tuakihí niikagi yásá wihiki niikaro niíwî. Tohô niiká Ô'âkî hi dutí'kere ohâ'ke pihiri í tá pihiri sâyákaro niíwî. ⁵Tii akáro bu'ipire Ô'âkî hire werê ko'terá i'mî sekâhará yeé'kârâ nu'kúkârâ niíwâ. Naâ toopí nîi yuuká, Ô'âkî hi toopí niisére í'yó no'okaro niíwî. Ô'âkî hire werê ko'terá wiisé dokapi sacerdotéa wiôgi Ô'âkî hire masaré yâ'áro weé'kere akobohó dutigi díí wehêste peoki niíwî. Ni'kâroakâre nîi pe'tise tíí wi'ikâhasere werê nemo masitisa'!

⁶Ô'âkî hi wi'ire apóka be'ro sacerdotéa naâ da'ra wiásere weerá, nîi mî'tari tûkupire sâhá nu'kuká'kârâ niíwâ. ⁷Ape tûkú pe'ere sacerdotéa wiôgi waro di'akî ni'kâtita, ni'ká kí'mare sâháaki niíwî. Toopí sâháagi, wa'îkîrâ wêhé'kârâ yee díire mii sâháaki niíwî. Kîî basi yâ'áro weé'ke wapa, tohô niiká masá naâ yâ'áro weé'ke wapare akobohóse sêrígi tohô weéki niíwî. ⁸Tohô weé'ke me'ra a'tóka terore Espírito Santo a'tîro maríre í'yomí. Too dipóropi sacerdotéa Ô'âkî hi wi'ipi wee wiáse noho ni'kâroakâre weé nu'kuká maa, marí i'mîsepíre neê sâháa masiti boosa'. ⁹A'té nîi pe'tise too dipórokâhasere a'tóka terore a'tîro masí no'o'. Tiítapire Ô'âkî hire o'osé, naâ wa'îkîrâre í há moro peose masaré bu'fri marirá tí'ó yâ'aká wee masítikaro niíwî. ¹⁰Teé naâ weeséti'ke a'tîro niikaro niíwî. Sî'risé, ba'asé, tohô niiká naâ Ô'âkî hire sêriátoho díporo naâ yâ'áro weé'kere koesétise niikaro niíwî. Teé dutisé bu'ikâhase dí'akî niikaro niíwî. Tohô weesé teé Ô'âkî hi teeré díka yuúka be'ropi áyúkaro niíwî.

¹¹Ô'âkî hi besé'ki Cristo a'tí tohaki niíwî. Ni'kâroakâre kîî pe'e sacerdotéa wiôgi waro niími. Kîî maríre áyusére miítiki niíwî. Ni'kâroakâre kîî sacerdotéa wiôgi wee wiáse nohore Ô'âkî hi wi'i i'mîsepi niirí wi'ipi weégi weesamí. I'mîsepi niirí wi'i, a'ti nukúkâkâha wi'i nemoró, áyú butia'ri wi'i níisa'. Masá weéka wi'i meheta níisa'. ¹²Ô'âkî hi besé'ki Cristo i'mîsekâha wi'i Ô'âkî hi Nîi butia'ri Tûku waropire sâháaki niíwî. Kîî wa'îkîrâ, cabrakâ, wekî wi'mará yee díire mii sâhátiki niíwî. Tohô weeró noho o'ôgi, kîi yeé díí me'ra, kîi wêrisé me'ra sâháaki niíwî. Teé me'ra marí nîi pe'tirare ni'kâti me'rata wêrí basaki niíwî. Maríre katí nu'ku dutigi tohô weéki niíwî. ¹³Diporókâharâpi naâ wêrí'kârâre da'ra yâ'aka be'ro Ô'âkî hi í'yóropire yâ'asé kiorá weeró noho tohákârâ niíwâ. Tohô weerá wekiá imia yeé díire, cabra yee díire, tohô niiká wekí wi'magó í há no'o'ko yee nití me'ra yâ'asé kiorá weeró noho niiráre wehêste peokârâ niíwâ. Naâre Ô'âkî hi í'yóropire yâ'asé moorá toha dutírá tohô weékârâ niíwâ. Diakí híta nîi, níro pe'ea'. Naâ, bu'ípi dí'akî áyurá tohákârâ niíwâ.

¹⁴Weki yeé díí me'ra, cabra yee díí me'ra tohó weetá basiókã maa, Cristo yee díí me'ra maa tâhá! Cristo Espírito Santo nií nu'kugi wee tamúse me'ra wa'íkírã ĩ há moro peoro noho o'ôgi, kíí basi Ô'ákĩ hire wiági, wérĩki nííwĩ. Kĩí kúrúsapĩ wérĩgi, yã'asé moogĩ níiki nííwĩ. Kĩí yeé díí me'ra marĩ bu'fritirã, yã'áro weeséti tí'ó yã'a'kere pekã me'epi wa'á boo'kãrãre y'i'ri wetĩkã weéki nííwĩ. Kĩí Ô'ákĩ hi katĩ nu'kugi yeere weé nu'ku dutigi tohó weéki nííwĩ.

¹⁵Tohó weégi Jesu Cristo a'tĩro weegĩ níimi. Be'ropĩre masaré opáturi Ô'ákĩ hi “Yi'ĩ misã wiôgi níigiti. Misã, yarã níĩrãsa!” ní'kere apo basági níimi. Too diporókãharã pe'e Ô'ákĩ hi níí mi'tase kíí dutĩ'ke doka níĩrã, yã'áro weé, kíí dutĩ'kere y'i'ri ní'kakãrã nííwã. Jesu Cristo wérisé me'ra teeré akobohó no'okãrã nííwã. Tohó níikã Ô'ákĩ hi besé'kãrã kíí “O'ôgiti” ní'ke katĩ nu'kusere yê'êrãsama. ¹⁶A'tĩro weeró noho níí. Ni'kĩ kíí wériátoho diporo kíí akawerégire “Yi'ĩ kiosé mi'ĩ yeé toharósa”, níisami. Kĩí wérĩkã ĩ'yãrã, wérĩki yee ní'kere kíí re o'ôsama. ¹⁷Kĩí wériátoho diporo kíí “O'ôgiti” ní'kere yê'ê masitisami. Kĩí wérĩka be'ropi dí'akĩ yê'ê masisami. ¹⁸Tohó weéro Ô'ákĩ hi “Masaré a'tĩro weegiti” níí mi'ta'ke kê'rare tohóta wa'ãkaro nííwĩ. Wa'íkĩrãre wêhé, naa yeé díí wehêstese me'ra dí'akĩ Ô'ákĩ hi “Tohó weegiti” ní'ke wa'á ní'kakaro nííwĩ. ¹⁹Moisé a'tĩro weéki nííwĩ. Kĩí níí pe'tise Ô'ákĩ hi dutĩ'kere níí pe'tirã tí'ôropi bu'êki nííwĩ. Bu'ê toha ní'ko, kíí sô'arĩ kasero ovelha poari me'ra weéka kaserore miiki nííwĩ. Tohó níikã yukĩ siti hissope wamêtiri sitire pe'êki nííwĩ. Wekĩ maki wêhé no'o'ki yee díĩre, cabra yee díĩre akó me'ra moréki nííwĩ. Be'ró sô'arĩ kaserore tii sitĩ dipipi dí'té o'ó, teé díipi yoso miiki nííwĩ. Be'ró Ô'ákĩ hi yee dutĩ'ke ohãka pũrire, tohó níikã masã níí pe'tirãre wehêste peoki nííwĩ. ²⁰Kĩí tohó weéka be'ro naãre níiki nííwĩ: “Até díí me'ra Ô'ákĩ hi masaré ‘Tohó weegiti’ ní'kere masĩ no'o'”, níiki nííwĩ. ²¹Apêyere, Moisé Ô'ákĩ hi wi'ire a'tĩro weéki nííwĩ. Níí pe'tise tíí wi'ĩ po'peapi Ô'ákĩ hire êho peórã naã kiosére díí me'ra wehêste peoki nííwĩ. ²²Tiĩtare Ô'ákĩ hi dutisé a'tĩro níĩkaro nííwĩ. Díí me'ra Ô'ákĩ hi wi'ipi níisere kíí ĩ'yóropi áyusé toha dutĩro wehêste peo no'okaro nííwĩ. Wehêste peoya marikã, Ô'ákĩ hi masã yã'áro weé'kere akobohótiki nííwĩ. Díí me'ra dí'akĩ Ô'ákĩ hi masã yã'áro weesere akobohó no'o'.

Jesu kíí wérisé me'ra masã yã'áro weé'kere y'i'rióse níí'

²³Diporókãhase Ô'ákĩ hi wi'ipi wee wiãse noho i'mĩ sekãhase weeró noho ĩ'yóro weékaró nííwĩ. Teeré Ô'ákĩ hi ĩ'yóropi áyusé toha dutĩrã a'tĩro weékarã nííwã. Wa'íkĩrãre wêhé, naa yeé díí me'ra wehêste peokãrã nííwã. Diporókãharã naã weé'ke nemoró i'mĩ sekãhase pe'e áyũ y'i'ri ní'ka! Tohó weéro wa'íkĩrãre ĩ há moro peo'ke nemoró, áyusé warore iã! Teé Jesu Cristo weérisé níí'. ²⁴A'ti nukúkãpire Jesu Cristo masã weéka wi'ĩ Áyurĩ Tũku wamêtiri tũkupĩre sãháatiki nííwĩ. Tíí wi'ĩ i'mĩ sekãha wi'ĩ weeró noho ĩ'yóro weékaró nííwĩ. Kĩí i'mĩse waro pe'ere sãháaki nííwĩ. Ni'kãroakãre kíí Ô'ákĩ hi tiropi marĩre sêri basági weesami. ²⁵Too dipóropi sacerdotéa wiôgi Judeu masi Ô'ákĩ hi Níí butia'ri Tũkupĩre ní'karétirita kí'mãri niki wa'íkĩrã yee díĩre mii sãháa mihaki nííwĩ. Teé díí, kíí yeé díí níĩtkaro nííwĩ. Cristo pũrikãre kíí yeé díí waro níĩkaro nííwĩ. Kĩí wérisé me'ra ní'kãtita i'mĩse Ô'ákĩ hi tiropi sãháaki nííwĩ. ²⁶Jesu Cristo sacerdotéa wiôgi weeró noho weégi pũrikã, a'ti dí'ta dí'pókãtikãpita wêri ní'ka, a'tĩro níikã kê'rare wêri nu'kukã' boosami. Tohó weeró noho

o'ôgi, a'tôka tero a'ti imí koho pe'tí wā'kari kurare Cristo a'ti nukúkāpire bahuáki niŵi. Kīf ni'kātita nī pe'tirā yee nīatehere wērī basaki niŵi. Yā'áro weé'kere kō'ági, tohō weéki niŵi. ²⁷Marí kē'ra nī pe'tirā ni'kāti me'rata wērī diharāsa'. Wērīka be'ro Ô'ākī hi marīre besegísami. ²⁸Cristo ni'kātita kīf wērisé me'ra wa'íkīrāre wēhé ĩ hā moro peoro weero noho weéki niŵi. Tohō weesé me'ra masá nī pe'tirā yā'áro weé'kere kō'ági niŵi. Be'ró opāturi a'tígisami. Masá naā yā'áro weé'kere kō'ági meheta a'tígisami. Masá kīf re yuú kuerā pe'ere yī'riógi a'tígi weegísami.

10 Moisé dutisé Ô'ākī hi masaré be'ropí áyuró weeátehere ĩ'yóro weékaró niŵi. Tohō weéro Moisé dutí'ke masaré Ô'ākī hi me'ra áyuró nī masikā weetíkaro niŵi. Teé a'tíro niíkaró niŵi. Naā Ô'ākī hi me'ra áyuró nī sī'rírā, ni'kāti kī'māri niki wa'íkīrāre wēhé ĩ hā moro peokārā niŵā. Teé naāre Ô'ākī hi ĩ'yóropi áyurá tohaká wee masítikaro niŵi. ²Teé masaré áyurá tohaká wee masiká maa, naā wa'íkīrāre ĩ hā moro peosere du'úkā' boopā. Naā ni'kāti ĩ hā moro peose me'rata naā yā'áro weé'kere akobohó no'o'kārāpi tohá toha boopā. Naā bu'írī marirá tí'ó yā'a boopā. ³A'tíro pe'e niíkaró niŵi. Naā wa'íkīrāre wēhé ĩ hā moro peorā, naā yā'áro weé'kere kī'māri niki wākūrā, tohō weékārā niŵā.

⁴Wekiá imia yeé dí, cabra yee dí yā'áro weé'kere neé kō'á masítisa'.

⁵Tohō weégi Jesu Cristo a'ti nukúkāpire a'tígi, Ô'ākī hire a'tíro niíki niŵi:

Mi'f masá yā'áro weé'kere akobohó sī'rigi, wa'íkīrāre wēhé ĩ hā moro peosere íá wee'. Tohō niiká naāre akobohó sī'rigi, apēye noho o'oká íá wee'. A'tíro weégi, mi'f ni'ká ipi yī'f re o'óki niŵi. Masá yā'áro weé'kere wērī basa dutigi tohō weéki niŵi.

⁶Mi'f masá naā yā'áro weesére kō'á sī'rigi, wa'íkīrāre ĩ hā moro peosere, tohō niiká apēye noho o'osére tí'sá wee'.

⁷Tohō tí'sátise bu'iri yī'f a'tíro niŵi: “Ô'ākī hi, mi'f iaró weégi a'tígi weé'. Mi'f yeé kiti ohāka pūripi yī'f pi'etiátehere ohá no'o'karo nohota weegíti”, niíki niŵi Jesu Cristo.

⁸Tohō weégi Jesu Cristo ni'karo nohota a'tíro nī'. Ô'ākī hi wa'íkīrā ĩ hā moro peosere, kīf re apēye noho o'osére tí'sátisami. Tohō niiká masá yā'áro weé'kere kō'á sī'rírā ĩ hā moro peosere iatísami. Nī pe'tise teé tohō weesé Moisé dutí'karo noho niíkaró niŵi. Tohō niimiká, Ô'ākī hi pe'e tohō weesére tí'sátiki niŵi. ⁹Jesu Cristo Ô'ākī hire “Mi'f iaró weégi a'tígi weé'”, niíki niŵi. Tohō niígi, wa'íkīrā wēhé ĩ hā moro peosere kō'ági niŵi. Kīf wērisé me'ra too dípóropi naā weeséti'kere dika yuúki niŵi. ¹⁰Jesu Cristo kīf wērisé me'ra Ô'ākī hi iaró weéki niŵi. Teeré weégi, kīf wa'íkīrā wēhé ĩ hā moro peosere weero noho weégi weéki niŵi. Kīf wērisé me'ra Ô'ākī hi marīre kīf yarā tohaká weéki niŵi. Ni'kātita kīf wērisé me'ra marí nī pe'tirāre wērī basaki niŵi.

¹¹Nī pe'tirā Judeu masa sacerdotia imí kohori niki a'tíro weékārā niŵā. Nu'ku tíhārā, wa'íkīrāre wēhé ĩ hā moro peo mihakārā niŵā. Naā ĩ hā moro peo nu'kumiká, masá yā'áro weé'kere neé kō'á masítikaro niŵi.

¹²Jesu Cristo pūriká ni'kāti kīf wērisé me'rata masá yā'áro weé'kere kō'á pe'oki niŵi. Kīf tohō weéka be'ro Ô'ākī hi tiro diaki hí pe'e ehá nuhaki niŵi. ¹³Toopí yuú kuegi weesamí. Ô'ākī hi nī pe'tirā kīf re ĩ'yā tu'ti'kārāre doká ke'aká weéka be'ropi weé du'ugísami. ¹⁴Ni'kāti kīf wērisé me'rata Ô'ākī hi yarāre áyurá tohaká weéki niŵi. Naā áyurá

niî nu'kurāsama. ¹⁵Teé diakî híta niî yuukā, Espírito Santo kê'ra maríre “Tohôta niî”, niî werêmi. Kîî a'tîro werê mi'taki niîwî:

¹⁶ “Be'ropî yi'î naâ me'ra ‘Opâturi âyuró weegítî’ niî'ke a'tîro niî”, niîki niîwî Ô'âkî hi.

“Yi'î dutî'kere naâre wākuká weegítî. Tohó niiká naâre yi'î dutî'kere êho peókā weegítî.”

¹⁷Be'ró a'tîro niî nemoki niîwî:

“Neê opâturi naâ yā'âro weé'kere wākû nemosome”, niîki niîwî, niî werêki niîwî Espírito Santo.

¹⁸Tohó weérā marî yā'âro weé'kere akobohó no'oka be'ro niî yuukā, opâturi marî yā'âro weé'ke bu'irire akobohó dutirā wa'îkîrāre î hâ moro peosere ia nemó wee'.

Jesu Cristo yee diî me'ra Ô'âkî hi tiro sâháa masi' niisé niî'

(Mt 27.51; Mc 15.38; Lc 23.45)

¹⁹Too dipóro sacerdotea wiôgi di'akî Ô'âkî hi Niî butia'ri Tükupire sâháa masiki niîwî. Ni'kâroakāre marî kê'ra akobohó no'o'kārāpi niîrā, uiró mariró kîî sâháa'karo noho wee masi'. Ô'âkî hipire diakî hí uiró mariró sêri masi'. Jesu Cristo kîî wêrî'ke me'ra, kîî yeé diî a'mā biro'ke me'ra tohó wee masi'. ²⁰Too dipóropi îse bitîri kaseroho Ô'âkî hi Niî butia'ri Tükupire ka'mú ta'a yosakaro niîwî. Tii kaséro ka'mú ta'a'karo weeró noho Jesu Cristo wêriátoho diporo masá Ô'âkî hi Niî butia'ri Tükupire sâháa masitikārā niîwā. Ni'kâroakāre kîî wêrisé me'ra marî tii tükúpire sâháa'kārā weeró noho kîî me'ra katî nu'ku masi'. ²¹Jesu Cristo sacerdotea wiôgi waro i'mîsepi Ô'âkî hi wi'ipi maríre sêri basági niîmi. ²²Tohó weérā Ô'âkî hire keoró wākusé, âyuró êho peóse me'ra sêrirá. “Tohó êho peó ma'akārā weésa” niiró mariró sêrirá. A'tîro niî'. Kîî marî yā'âro bu'iritirā tí'ó yā'a'kere bu'iri marirā tohaká weéki niîwî. Mari yaá îpi akó âyusé me'ra i'ó no'o'karo weeró noho niî'. Marî yā'âro weé'kere kô'â pe'o no'o'kārāpi niî'. ²³Ô'âkî hi “Tohó weegítî” niî'kere weegísami. Tohó weérā marî êho peósetisere êho peóro nohota neê dika yuúro mariró êho peó nu'kurā. Kîî o'oátehere e'katíse me'ra yuú kuerā, tohó weérā. ²⁴Marî basi a'tîro wākuró íá. “Á'raré, âpêrāre wee tamú turia dutigi, de'ró weegísari?” niî wākuró íá. “Naāre a'mêri ma'î dutígi, âyuró wee dutí sî'rigi tohó ia sáá”, niiró íá. ²⁵Ô'âkî hire êho peórā neré wiaropi âpêrā nerétisama. Naā weesére siru tuútikā'ro íá. Naāre siru tuúro noho o'ôrá, marî nerêrā, a'mêri wākú tutuakā weeró íá. Kā'ró di'sá' marî wiôgi a'tiátotoho. Tohó weérā tohó weeró íá.

²⁶A'tîro niî'. Diakî hí kâhasere masîmirā, marî yā'âro weé sî'riro bahuró yā'âro weé nu'kurā, akobohóse bokasomé. Jesu Cristo wêrisé me'ra di'akî akobohó no'o'. Marî yā'âro weé nu'kurā, kîî re íatírā weeró noho niî'. Tohó weérā neê akobohó no'osome. ²⁷Marî yā'âro weé nu'kukā, maríre a'tîro wa'árosa'. Ô'âkî hi maríre besegísami. Kîî beséka be'ro pekā me'epi âpêrā kîî re i'ya tu'ti'kārā me'ra kô'âgisami. Maríre “Bu'iri da'rêgiti” kîî niî'ke tuu nírise di'akî tohá. ²⁸Too dipóropire no'ó Moisé dutî'kere yi'rí ni'kagire piárā ou i'tiárā weré sâaka be'ro kîî re neê pahá yā'atikārā niîwā. Kîî re wêhé kô'akārā niîwā. ²⁹Âyuró wākúya. Ô'âkî hi dutî'ke kîî Moisére kûú'kere yi'rí ni'kagi, bu'iri da'rê no'oki niîwî. Ni'kâroakā maa Ô'âkî hi maki kîî re wêrî basa'kere êho peó du'ugire tãhásami. Êho peótigi noho Ô'âkî hi maki kîî re wêrî basa'kere “Wapa marî”, niî wākúsami. Espírito

Santo kîîre ma'isêre yabîsami. A'tîro niî'. Jesu Cristo wêrisé me'ra Ô'âkî hi masaré kîî "Weegíti" niî'kere keoró wa'aká weêki niîwî. Kîî wêrisé me'ra, kîî yeé diî me'ra marí yâ'aro weé'kere kô'âki niîwî. Tohô weégi Ô'âkî hi kîî makiré iatîgîre ipítî bu'îri da'rêgisami. ³⁰ Ô'âkî hi marí wiôgi uúkû'kere masí'. A'tîro niîki niîwî: "Yîî bu'îri da'reákîhi niî'. Naâ weé'ke wapare yîî wapa yeégisa." Apêye kê'rare niîki niîwî: "Marí wiôgi kîî yarâre naâ yâ'aro weesé wapare bu'îri da'rêgisami." ³¹ Ô'âkî hi katî nu'kugi niîmi. Kîî bu'îri da'resé pûûro wiosé niî'.

³² Misâ neê waro êho peôka be'ro weé'kere wâkûya. Tiîtare misâ Jesu Cristore êho peóse bu'îri pûûro pi'etîkârâ niîwî. Misâre tohô wa'â'kere wâkû tutuakârâ niîwî. ³³ Ni'karérâ masá î'yóropi yabî buhíkâ' no'okârâ niîwî. Kamí da're no'okârâ niîwî. Apé terore âpêrâ naâ pi'etîsere ti'ó yâ'a tamukârâ niîwî. ³⁴ Misâ bu'îri da'reri wî'ipi niîrâre pahá yâ'akârâ niîwî. Âpêrâ misa yeére e'maká, e'katíse me'ra ni'kâkârâ niîwî. Misâ i'mîsepi kioátehe pe'ere "A'ti nukúkâkâhase nemoró, âyú yî'ri ni'kase niî'", niîkârâ niîwî. Teé pe'titiátehe niî' niîrâ, wâkû tutuakârâ niîwî. ³⁵ Tohô weérâ neê êho peó du'utikâ'ya. Êho peó nu'kurâ, âyusé warore yê'êrâsa'. ³⁶ Misâre wâkû tutuarâ niîró íá'. Tohô weérâ, Ô'âkî hi iaró weéka be'ro kîî "O'ôgiti" niî'kere misâ yê'êrâsa'. ³⁷ Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi a'tîro niî ohâ no'okaro niîwî:

"Maatá a'tîgiti" niî'ki a'tîgisami. Neê yogosomé.

³⁸ Yîî "Âyuró weerâ niîma" niî no'orâ pûrikâ êho peó nu'kurâ, yîî me'ra niî nu'kurâsama. Âpêrâ uîrâ, êho peó du'urâ pûrikâre neê ti'sásome, niî ohâ no'okaro niîwî.

³⁹ Marí pe'e uî êho peó du'urâ noho niî wee'. Tohô weérâ marí pekâ me'epi wa'âsome. Marí kîîre êho peorâ, yî'rió no'orâsa'.

Ô'âkî hire êho peósekâhase niî'

11 Marí êho peorâ, a'tîro niî masí': "Ô'âkî hi maríre niî'kere diakî hîta weegísami", niî'. Teeré î'yâtimirâ, î'yârâ weeró noho "Diakî hîta niî'", niî'. ² Diporópi marí yêki simiá Ô'âkî hire êho peókârâ niîwâ. Naâ a'tîro niî wâkûkârâ niîwâ: "Ô'âkî hi niî'karo nohota maríre wee tamúgisami", niîkârâ niîwâ. Tohô weégi Ô'âkî hi naâre "Âyurâ niîma", niîki niîwî.

³ Marí Ô'âkî hire êho peorâ, a'tîro masí'. Kîî a'ti imí koho niî pe'tisere bahúrê'gi, kîî dutiró me'ra bahúrê'ki niîwî. Tohô weéro a'ti imí kohokâhase marí ni'kâroakâ î'yasé neê waropi marí'kere weé'ke niî', niî no'ó'.

⁴ Diporóki hipi Abel Ô'âkî hire êho peógi, Ô'âkî hire ovelha wî'magíre wêhé î há moro peoki niîwî. Kîî, kîî ma'mi Caí o'd'ke nemoró âyuró o'dki niîwî. Ô'âkî hi Abel êho peóseré î'yâgi, kîî o'osére yê'êki niîwî. Kîîre "Âyugí niîmi", niîki niîwî. Tohô weéro Abel diporópi wêrika be'ro niîmikâ, a'tîro niî'. Kîî Ô'âkî hire êho peó'ke a'tóka terore maríre bu'esé niî'. Marí kê'ra kîî êho peó'karo nohota Ô'âkî hire êho peóro íá'.

⁵ Enoque wamêtigi kê'ra Ô'âkî hire êho peógi niîki niîwî. Kîî wêrtimikâ, Ô'âkî hi kîîre kîî tiropi miáaki niîwî. Âpêrâ kîîre a'mâkârâ niîmiwâ. Neê bokatîkârâ niîwâ. Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi a'tîro ohâ no'okaro niîwî: "Ô'âkî hi Enoquere e'katíse me'ra î'yâki niîwî. Tohô weégi kîîre miáaki niîwî", niîwî. ⁶ Marí Ô'âkî hire êho peótirâ, kîîre e'katîkâ wee masítisa'. A'tîro niî'. Ô'âkî hire êho peó sí'rigi, "Diakî hîta kîî niîsami", niîró íá'. Tohô niîkâ "Kîîre yîî êho peókâ, âyuró weegísami", niîró íá'.

⁷Noé wamêtimi kē'ra Ô'âkî hire êho peógi, a'tîro weéki niîwî. A'ti nukúkãre bu'îri da'reátehere Ô'âkî hi kîîre werêki niîwî. Noé “Tohó wa'ârosa” niî masitimigi, Ô'âkî hire êho peóki niîwî. Tohó weégi Ô'âkî hire yî'tígi, kîî akawerérã me'ra diã miriká yî'rî sî'rigi, yukî si pahiphîre da'rêki niîwî. Tohó êho peógi, a'ti nukúkãkãharã Ô'âkî hi uúküsere êho peótirãre a'tîro î'yóki niîwî. Naã pekã me'epi wa'aátehere î'yóki niîwî. Kîîre Ô'âkî hi “Áyugi ními”, niîki niîwî. Kîî êho peó yuukã, tohó niîki niîwî.

⁸Abraão kē'ra Ô'âkî hire êho peógi, a'tîro weéki niîwî. Ô'âkî hi kîîre apé di'tapi wa'ã dutikã, yî'tfki niîwî. Ô'âkî hi kîîre o'oátohopi wa'ãki niîwî. Kîî yaá makare wihá wã'kagi, “Tíi di'tapi wa'ágisa” niiró mariró wa'ãki niîwî. ⁹Ô'âkî hi kîîre “Tíi di'tare mi'îre o'ôgiti” niî'kere êho peóki niîwî. Tíi di'tapire etãki niîwî. Etã, kîî apé di'tapire nígi, mehêkã peharo tí'ó yã'aki niîwî. Wa'îkîrã kaseri me'ra weéka wi'ipi kãhiki niîwî. Kîî makî Isaque, tohó niiká kîî paramí Jacó meharóta niî siru tuukãrã niîwã. Ô'âkî hi naã kē'rare “Misãre a'ti di'tare o'ôgiti”, niîki niîwî. ¹⁰Abraão Ô'âkî hi yaa maka pe'titiãtihi maka i'mîse pe'ere niî sî'rigi, tohó wee kusiãki niîwî. Tii maká Ô'âkî hi weéka maka niî'.

¹¹Apêgo kē'ra Ô'âkî hire êho peógo, Abraão nimo Sara a'tîro weé no'oko niîwõ. Koô bikíó waro pō'rã bokatã basiótimikã, Ô'âkî hi koôre pō'ratíkã weéki niîwî. Koô ni'kí pō'ratíko niîwõ. Koô a'tîro wãkũko niîwõ: “Ô'âkî hi yî'îre ‘Wi'magi wiãgosa’ niî'kere keoró weegísami”, niîko niîwõ. Tohó weégi Ô'âkî hi keoró weéki niîwî. ¹²Abraão biki waró niîmigi, makî tiki niîwî. Makî ti, be'ró pãharã waro paramérã niî turiarã kióki niîwî. Naã yõkoá, nukúpori weeró noho pãharã waro ba'pã keota basiótirã niîkãrã niîwã.

¹³A'rã yî'î uúkürã Ô'âkî hire êho peó nu'kukãrã niîwã. Kîî “O'ôgiti” niîka di'tare yê'etimirã, êho peókãrã niîwã. Yê'etimirã, wérã wa'ãkãrã niîwã. Naã êho peóse kiórã, kîî o'oátehere yê'ê'kãrã weeró noho niîkãrã niîwã. “Kîî niî'karo nohota weegísami” niî wãkürã, e'katíkãrã niîwã. Naã tohó weé'ke me'ra “I'mîsepi wa'ãrãsa”, a'ti nukúkãpire siharí masa weeró noho niî”, niîkãrã niîwã. ¹⁴Tohó niîrã, apé di'ta naã niíãtihi di'ta warore a'mãrã weékãrã niîwã. ¹⁵Naã neê waro wihá wã'ka'karopire wãkürã püríkã, dahã boopã. ¹⁶A'tîro pe'e weékãrã niîwã. Tíi di'ta nemoró áyurí di'ta waro i'mîse pe'ere niî sî'rikãrã niîwã. Tohó weégi Ô'âkî hi naã “îsã wiôgi ními” niiká, bopõya sãatiki niîwî. Tohó bopõya sãatigi, naa yaá maka naã niíãtoho i'mîsere apo yuú tohaki niîwî.

¹⁷Abraão Ô'âkî hire êho peógi, a'tîro weéki niîwî. Ô'âkî hi diakî híta yî'îre êho peómítî? nígi, kîî makî Isaquere wa'îkîre wêhé î há moro peo wiaro noho wee dutíki niîwî. Abraão kîî makî ni'kí niigíre “Wêhé î há moro peo wee”, niítiki niîwî. ¹⁸Too dipóropire Ô'âkî hi Abraõore a'tîro niîki niîwî: “Isaque mi'î makî me'ra pãharã paramérã niî turiarã kiogísã”, niîki niîwî. ¹⁹Abraão a'tîro wãkúki niîwî: “Ô'âkî hi niî pe'tirã wêrî'kãrãpireta maso masími.” Kîî makiré “Wêhegítî” weerí kura Ô'âkî hi kîîre “Wêhetíkã'ya”, niîki niîwî. Tohó weérã a'tîro niî masí: “Abraão kîî makiré wêrî'kipi masá'kire weeró noho kióki niîwî”, niî masí'.

²⁰Isaque Ô'âkî hire êho peógi, kîî pō'rã Jacoré, Esaure be'ropí áyuró wa'aátehere weré yuuki niîwî. ²¹Jacó Ô'âkî hire êho peógi, kîî wériãtoho diporoakã kîî paramérã José pō'ra nikire “Áyuró wa'ârosa”, niîki niîwî. Tohó uúkúgi, kîî tuakihí me'ra yã tuú nu'kugita, Ô'âkî hire sêríki niîwî. ²²José Ô'âkî hire êho peógi niîki niîwî. Kîî wêrîgi, a'tîro weré yuuki niîwî:

“Israel kurakāharā Egito niŋ'kārā be'ropí wiháarāsama. Naâ wa'ārā, yee ò'arire miáato”, niŋki niŋwī.

²³ Moisé paki simiá Ô'âki hire êho peókārā niŋwā. Naâ makí bahuáka be'ro “Áyugí niŋmi”, niŋkārā niŋwā. Naâ i'tiá muhipū kīŋre niókārā niŋwā. Kīŋ bahuaátoho díporo Egitokāharā wiôgi wi'marā imiaré Israel kurakāharāre wêhe dutíki niŋwī. Moisé paki simiá pe'e wiôgi dutisére úti tihará, naâ makiré niókārā niŋwā. ²⁴ Be'ró Egitokāharā wiôgi mako kīŋre masóko niŋwō. Moisé bikí êhági, Ô'âki hire êho peóki niŋwī. Tohō weégi kīŋ “Egitokāharā wiôgi paramí niŋmi” niisére ti'ó sī'ritiki niŋwī. ²⁵ A'tíro pe'e weé sī'riki niŋwī. Ô'âki hi yarā Israel kurakāharā me'ra pe'e pi'etí tamu sī'riki niŋwī. Ô'âki hire êho peótigi weeró noho Egitokāharā wiôgi yaa wi'ipi tohá sī'ritiki niŋwī. Naâ yā'áro weesére bu'f peha tamu sī'ritiki niŋwī. ²⁶ Naâ kīŋre yabiká, kīŋ Cristo Ô'âki hi besé'ki pi'etiáthe weeró noho pi'etíki niŋwī. Tohō pi'etígi, “Niŋ pe'tise Egitopi niisére kioró nemoró áyú niŋ”, niŋki niŋwī. Ô'âki hi kīŋre be'ropí o'oáthehe wākúgi, tohō niŋki niŋwī. ²⁷ Êho peóse kiógi, Moisé Egitopi niŋ'ki wiháaki niŋwī. Kīŋ Egitoki hi wiôgi uasére uiró mariró wiháaki niŋwī. Moisé Ô'âki hi bahutígiŋre i'yági weeró noho kīŋ “Weegíti” niisére dika yuúro mariró weé nu'kuki niŋwī.

²⁸ Êho peóse kiógi, Moisé Egitopi wihá wá'kagi, Páscoa wamétiri bosé nímire weé wá'koki niŋwī. A'tíro niŋ! Ô'âki hi kīŋre weré ko'tegi i'míseki hire niŋ pe'tirā Egitokāharā imiá masá ma'mi simiare wêhe dutíki niŋwī. Tohō weégi Moisé a'tíro weéki niŋwī. Ô'âki hi dutí'karo nohota Israel kurakāharāre wee dutíki niŋwī. Naâ pō'rā masá ma'mi simiare wêhetíká'ato niŋgi ovelha wi'marāre wêhe dutí, naa yee díŋ me'ra sopé sumútoho wá'yasé pihiripi wa'rê dutíki niŋwī. Tohō weégi Ô'âki hire weré ko'tegi díŋre i'yági, wêhetíki niŋwī. ²⁹ Ô'âki hire êho peó tihará, Israel kurakāharā diá pahiri maa, sō'arí maahore pé'ákārā niŋwā. Tii maäre pé'ārā, di'tá akó mariró pé'ákārā niŋwā. Egitokāharā naâ siro pé'á sī'rimirā, mirí wērí pe'tia wa'ákārā niŋwā.

³⁰ Apêye kē'rare Israel kurakāharā Jericó wamétiri maka sumútohoŋre sete nímiri sitiá sihakārā niŋwā. Naâ Ô'âki hire êho peó yuuká tii maká sumútoho káha sã'riro i'tá me'ra weéka sã'riroho birí dihakaro niŋwī.

³¹ Tohō niiká tii makákôho Raabe wamétigo imiá me'ra a'me tārā wapá ta'ago êho peóse kiógo niŋko niŋwō. Koô Israel kurakāharā i'yá du'tirāre áyuró nióko niŋwō. Tohō weégo ápêrā tii makákāharā Ô'âki hire yi'ri ni'ka'kārā me'ra wērítiko niŋwō.

³² Yē'eré niŋ nemogisari yi'i? Niŋ pe'tirā yee kitire werêta basió wee'. Gideão weé'kere, Baraque weé'kere, Sansão weé'kere, Jefeé weé'kere, Davi weé'kere, Samuel weé'kere, tohō niiká ápêrā Ô'âki hi yee kiti weré mi'tarā weé'kere weré pe'otisa'. ³³ Naâ Ô'âki hire êho peórā ápêrā yee di'takāharā me'ra a'mê wêherā, naäre doká ke'aká weékārā niŋwā. Wiôrá niirá noho masaré keoró dutí'kārā niŋwā. Tohō weégi Ô'âki hi kīŋ “Áyuró weegíti” niŋ'kere naäre áyuró weéki niŋwī. Yaíwa niirópi bi'a dípómiká, naäre ba'átikārā niŋwā. ³⁴ Masaré bu'fri da'rêrā, asipó i hã wiaropi sōróoká kē'rare, neé i hî tikārā niŋwā. Ápêrā naäre di'píhi me'ra wêhé sī'riká, yi'ri wetíká'kārā niŋwā. Tutuátimi'kārā, tutuará wa'ákārā niŋwā. Apé di'takāharā me'ra a'mê wêherā naäre doká ke'aká weerā, nemoró tutuá yi'riarā wa'ákārā niŋwā. Naäre i'yá tu'tirāre doká ke'aká weékārā niŋwā. ³⁵ Ni'karérā numia naâ akawerérare wéríka be'ro masó no'okārāpire wiá no'okārā niŋwā taha.

Āpêrā pe'e Ô'ākī hire êho peóse kiomírā, ipítī pi'etf̄kārā niŵā. Naâ pi'etise me'ra wêhé no'okārā niŵā. Naâ êho peó du'ukā, bu'iri da'reri wi'ipi niirāre du'u wiró boopā. Naâ pe'e i'mi sepi katī nu'kusere kió si'ririā, êho peó du'utikārā niŵā. ³⁶Āpêrā kē'ra Ô'ākī hire êho peórā yabi buhíkā' no'okārā niŵā. Naâ wekī kasero me'ra weé'ke daari me'ra tārā no'okārā niŵā. Āpêrā kome daári me'ra di'té no'okārā niŵā. Āpêrā bu'iri da'reri wi'ipi dipó no'okārā niŵā. ³⁷Āpêrā i'tā peeri me'ra doke wêhé no'okārā niŵā. Āpêrā naâ ipí dekó me'ra yehé sure no'okārā niŵā. Āpêrā di'píhi me'ra dité wêhe no'okārā niŵā. Āpêrā su'ti moorā ovelha kaseri, cabra kaseri me'ra di'akī ka'mú ta'a'kārā, uí kusiakārā niŵā. Naâ pahasé kiorā, yā'áro weé no'okārā, kamī da're no'okārā niŵā. ³⁸Naâ masá marirópi, iripagípi, i'tā tutiripi, di'tā se'tê'ke t'iriripi niisé koperipi sihá baha ke'atikārā niŵā. Teeré tohó weé no'orā āyurá niŵā. Āpêrā pe'e yā'á y'i'riakārā niŵā. Neé kāró Ô'ākī hire êho peórā me'ra niŵā basiótikaro niŵi naâre. ³⁹Ô'ākī hi niŵ pe'tirā kī'ire êho peórāre "Āyurá niŵā", niŵ i'yāki niŵi. Êho peórā niŵirā, niŵ pe'tise kī' naâre "Āyuró weegíti" niŵ'ke pe'ere i'yātikārā niŵā. ⁴⁰Tiŵtare Ô'ākī hi naâre "Āyuró weegíti" niŵ'kere weetiki niŵi. A'tiro pe'e wākūki niŵi: "Be'rokāhārā yā'ire êho peórā me'ra ā'rā yarāre āyurá wa'akā weegíti", niŵki niŵi. Kī' wākū'karo nohota weemí. Tohó weéro kī' too dipóro weé'ke nemoró kī' ni'károakā Jesu Cristo masaré y'i'rióse pe'e āyú y'i'ri ni'ka'.

Jesuré i'yā siru tuu wee dutise niŵ'

12 Sô'ó niŵkārā yī' uúkū'kārā pāhará Ô'ākī hire êho peórā pi'etisere ni'kākārā niŵā. Tohó ni'kārā, naâ kī'ire êho peósere i'yókārā niŵā. Naâ weé'ke marīre i'yosé weeró noho niŵ'. Tohó weerā naâre wākūrā, Ô'ākī hi marīre kūū'kere wākū tutuase me'ra weeró iá'. Ni'kí omagí nikisé kī'ire kari boóse nohore miáatisami. Marí kē'ra kī' weeró noho weeró iá'. Marí niŵ pe'tise āyuró weé si'rikā, dohoré'serē, marí yā'áro wee wiásere du'úkā'ro iá'. ²Jesuré wākū niriŵo iá'. Kī'ita marīre neé waró êho peókā weewí. Kī' marīre nemoró êho peó wā'kakā weemí. Kī' kurúsa bopôyaropi pi'etf̄ki niŵi. Kī' tohó bopôyaro wērisere bopôyaro mariró wēriki niŵi. Kī' pi'etika be'ro ipítī e'katiáthehe wākūgi, tohó weéki niŵi. Masa miháaka be'ro kī' Ô'ākī hi duhirí kumuro diakī hí pe'e ehā nuhaki niŵi.

³Misā Jesu weé'kere wākūya. Yā'arā kī'ire pūuro pi'etf̄kā weékārā niŵā. Tohó weerā misā kē'ra pi'etf̄rā, kari butf̄tirāta kī'ire êho peó nu'kukā'ya.

⁴Misā yā'áro weesere ka'mú ta'arā, neé ni'kí wērī yā'atimi yuhūpi.

⁵Ô'ākī hi misāre kī' pō'rare weeró noho werē kasa'kere wākū weeti? Kī' yeé kiti ohāka pūripi a'tiro niŵ':

"Yī' pō'ra, misāre āyuró wee dutígi bu'iri da'rê'.

Yī' tohó weesere mehó niisére weeró noho i'yātikā'ya.

Yī' misāre tu'tikā, wākū tutuaya.

⁶Yī' misā wiōgi yī' ma'irāre misā yā'áro weekā, tu'tí'.

Niŵ pe'tirā yī' pō'rare āyuró wee dutígi bu'iri da'rê'!",

niŵki niŵi Ô'ākī hi, niŵ ohā no'okaro niŵi.

⁷Pi'etf̄rā, Ô'ākī hi yeere du'utf̄kā'ya. Ô'ākī hi misāre kī' pō'rare bu'iri da'rêgi weemí. Neé ni'kí pakí kī' makí yā'áro weesere bu'iri da'rêtikā weetísami. ⁸Ô'ākī hi niŵ pe'tirā kī' pō'rā yā'áro weesere bu'iri da'rêmi. Tohó weetf̄kā, misā kī' pō'ra waró niŵi boosa'. Pakí marirā, tohó

boká'kārā weeró noho nií boosa! ⁹ Apêye kê'rare marí wi'marâ niiká, marí paki simiá marí yâ'áro weesére bu'íri da'rêkūwā. Naâ tohō weesére marí yi'tí êho peówi. Tohō weerá marí paki i'mîsepi niigi pe'e maa tâhârata yi'tiró íá! Tohō yi'tí êho peorâ, katí nu'kurâsa! ¹⁰ Marí paki simiá a'ti nukúkâpi niirâ marí yâ'áro weesére bu'íri da'rêwā. Naâ bu'íri da'rê'ke maríre yoâtikâ niíwi. Naâ bu'íri da'rê sî'rîro noho maríre bu'íri da'rêwā. Ô'âkî hi pe'e maríre âyuró wa'â dutigi bu'íri da'rêmi. Maríre kîî weeró noho yâ'asé moorâ wa'â dutigi tohō weemí. ¹¹ Diakî híta nií! Ô'âkî hi maríre bu'íri da'rekâ, neê tî'sá wee! Maríre pûrí! Tohō niímikâ, marí kîî bu'íri da'resé me'ra âyuró weé! Be'ropíre marí ehêri pō'rariipi âyuró tí'ó yâ'asere bokarâsa! Âyuró kîî iaró noho keoró weé me'rikâ'râsa!

Ô'âkî hi uúkûsere yi'rî ni'katikâ'ya niisé nií'

¹² Misâ pi'etirâ, wâkû tutuaya. ¹³ Ô'âkî hi iaró, diakî hí niisére weeyá. Tohō weekâ, âpêrâ tutuâtirâ misâre i'yâ kûurâ keoró weerâ sama. Tutuâ nemorâsama. A'tíro wa'asé weeró noho nií! Tutuâtiri dí'pôkâ tutuarí dí'pôkâ wa'ârosa! Ka'bî diha nemosome.

¹⁴ Nií pe'tirâ me'ra kumûkâ mariró niisétiya. Neê yâ'áro weesé mariró niíya. Yâ'áro weerâ, marí wiôgire neê i'yâsome. ¹⁵ Misâ tí'o masíya. Apé tero misâ yâ'áro weesé bu'íri Ô'âkî hi wee tamúsere iatirâ weeró noho wa'â boosa! Neê ni'kí Ô'âkî hi âyuró weesére iatigi noho mariáto. Tohō niikâ misâ wâkusépi âpêrâre iosé, uasé, nií pe'tise âpêrâre yâ'áro weesé wâ'kakâ weetikâ'ya. Siâpe me'ra tohō weesére ka'mú ta'atirâ, pâharâre dohoré! boosa! ¹⁶ Neê ni'kí kîî nimó niítigo me'ra yâ'áro weetikâ'ato. Tohō niikâ Ô'âkî hi yeere mehō niisére weeró noho wâkûtikâ'ato. Esaú diporókí hipi marikâ mehō niisére weeró noho wâkûki niíwi. Kîî masá ma'mi niisére íhá boâgi, kîî âyusé yê'ê boo'kere ba'asé me'ra kîî akabihíre dika yuúki niíwi. Tohō weégi kîî yê'ê boo'kere bahurióki niíwi. ¹⁷ Misâ masísa! Esaú kîî pakí “Mi'íre âyuró wa'aáto” niikâ tí'ó sî'rîki niímiwi. Kîî pakí pe'e “Basió wee!, mi'í akabihíre o'ô tohapi!”, niíki niíwi. Kîî tohō niikâ tí'ógi, pûuro utíki niíwi. Tohō utímikâ, kîî pakí kîî akabihíre o'ô'ke neê dika yuúta basiótikaro niíwi.

¹⁸ Misâ Ô'âkî hire êho peorâ diporókâharâ Israel kurakâharâ weeró noho weé wee! Naâ só'lo niíki írigí i'yâta basiókihi, yê'ê yâ'ata basiókihi pi'to wa'âkârâ niíwâ. Tigí ípíti í hí karo niíwi. Toopíre pûuro na'í tî'akaro niíwi. Bîpô paâ, wî'rô ípíti wêékaro niíwi. ¹⁹ Misâ tîtatâharâ weeró noho coroneta putikâ bisisére tí'ó wee! Ô'âkî hi uúkûse bahû yoaropi kê'rare tí'ó wee! Naâ pûrikâ kîî uúkûkâ tí'órâ, uisé me'ra “Toô kâ'rota uúkûato maha”, niíkarâ niíwâ. ²⁰ Naâ Ô'âkî hi dutí'kere ú yi'rîrâ, tohō niíkarâ niíwâ. Kîî dutí'ke a'tíro niíkaro niíwi: “No'ó a'tígi írigípire i'ta kúugi nohore í tâ peeri me'ra doke wêhéya. Tohō weetirâ, yóseri píhi me'ra wêheyá. No'ó wa'íkirâ kê'rare meharóta weeyá”, niíki niíwi Ô'âkî hi. ²¹ Tohō wa'â'ke wió yi'riakaro niíwi. Moisé basita a'tíro niíki niíwi: “Yi'í ú yi'rigi nara sâasa!”, niíki niíwi.

²² Misâ pûrikâ diporókâharâ weeró noho nií wee! Misâ Jesu Cristore êho peó yuukâ, Ô'âkî hi misâre kîî tiropi wa'âta basiókâ weéki niíwi. Kîíre sêri masikâ weéki niíwi. Toopí Ô'âkî hi katí nu'kugi yaa maka, i'mîsepi niirí maka nísa! Tii makâ Jerusalé wamêtiri maka nísa! Opâ bu'a Sîão wamêtiri bu'api nísa! Tii makâpi Ô'âkî hire weré ko'terâ pâharâ waro nísama. ²³ Naâ nerê, kîíre e'katí peosama. Ô'âkî hi pō'ra kîíre êho peó

mi'ta'kārā kē'ra naâ wameré i'mî sepi ohâ ô'o no'o'kārā niísama. Toopíta Ô'âkî hi niî pe'tiräre besegí niísami. Tohó niiká too dipóropi ehêri pō'ra äyurá weé no'o'kārā toopí niísama. Marí kē'ra Ô'âkî hire êho peóse me'ra naâ tiropi wa'ârása'. ²⁴ Marí Jesuré êho peó'. Kîî Ô'âkî hi masaré “Naâ wiôgi niîgiti, naâ kē'ra yará niîrāsama” niî'kere apogí niîmi. Toopí kîî yéé diî a'mâ birose me'ra marí akobohó no'o'kārā wa'â'. A'tîro niî'. Abel kîî diî a'mâ biroka, kîî re wêhé'kire bu'îri da'rê no'okaro niîwi. Tohó weéro Jesu Cristo yee dii, diporókî hi Abel yee dii nemoró wapatí'.

²⁵ Tohó weérá äyuró ti'o masíya. Ô'âkî hire misäre weregíre teetíkâ'ya. Too dipórokâharäre Ô'âkî hi bahú yoaropi werêki niîwi. Naâ kîî re teékārā niîwā. Naâ tohó weeká, naâre bu'îri da'rêki niîwi. Marí pûrikäre teeká, tâhâgisami. Ô'âkî hi i'mîsepi niîgí maríre werêmi. Kîî re teerá, neé yî'ri wetísome. ²⁶ Tiitapire Ô'âkî hi kîî ipítî uúkûkâ, di'tâ nara sâákaró niîwi. A'tóka terore a'tîro niîmi: “Ni'kâti di'tâ nara sâákâ wee nemógiti. Di'tâ di'akîre nara sâákâ weesomé. P'miáropi niisé kē'rare nara sâákâ weegítî”, niîmi Ô'âkî hi. ²⁷ Kîî ni'kâti di'tâ nara sâákâ wee nemógiti niîgi, a'tîro niîgi weemí. Niî pe'tise kîî we'é'ke bahusé mióota basiósere kô'âgisami. Mióota basiótise i'mîsekâhase di'akî toharósa'. ²⁸ Ô'âkî hi kîî wiôgi niirópi toharósa'. Toopí marí niîrása'. A'té neé mióota basió wee'. Tohó weérá Ô'âkî hire a'teré “Äyú” niîrā. Kîî re “Äyú” niîrā, kîî ti'saró noho äyuró weérá wee'. Kîî re êho peórā wio pesásé me'ra weérá wee'. ²⁹ Marí wiôgi Ô'âkî hi niî pe'tise yâ'asére i há kô'ari me'e weeró noho niîmi.

Ô'âkî hi kîî ti'sasére weeyá niisé niî'

13 Misâ Jesu Cristore êho peórā ni'kí pō'ra weeró noho niî'. A'mêri ma'í du'utikâ'ya. ² Misa yaá wî'ipi etaräre, siharí masare äyuró weeyá. Teeré akobohótikâ'ya. Äpêrā tohó weérá i'mîsekâharā Ô'âkî hire weré ko'terā eharäre yê'êkārā niîwā. “Ô'âkî hire weré ko'terā niîma”, niî masítikārā niîwā.

³ Bu'îri da'reri wî'ipi niîräre wākûya. Naâ me'ra niîrā weeró noho ti'ó yâ'aya. Yâ'áro yî'rí, kamí da're no'o'kārā kē'rare wākûya. Misá kē'ra naâ weeró noho ipítî'. Tohó weérá pi'etí tamu masí'.

⁴ Niî pe'tirā nimôtîrā, marâpîtirā a'mêri wio pesásé me'ra î'yâya. Misâ nimosá numia me'ra äyuró niisétiya. Numiā naâ marapí simia me'ra meharóta niisétiato. Nimô marirá, marâpi marirá no'ó iaró a'me târā baha ke'atiräre Ô'âkî hi bu'îri da'rêgisami. Tohó niiká nimôtîrā, marâpîtirā niîmirā, äpêräre a'me târā baha ke'atiräre bu'îri da'rêgisami.

⁵ Niyêrure îari peha yî'ri ni'katikâ'ya. Misâ kiosé me'ra e'katíya. Ô'âkî hi a'tîro niîkî niîwî: “Neé mi'î' re ni'kítâ du'u kûúsome. Neé kô'â wâ'kasome.” ⁶ Tohó weérá diakí hita êho peóse me'ra a'tîro niî masí'.

Marí wiôgi yî'î re wee tamúmi.

Neé ni'kí yî'î re yâ'áro weé sî'risere úí wee', niî masí'.

⁷ Misäre äyuró si'orí wehé peo'kārā Ô'âkî hi yee kiti werê'kāräre wākûya. Naâ äyuró weeséti yapá da'reo'kere wākûya. Naâ weeró noho êho peó niisétiya.

⁸ Jesu Cristo neé dika yuútîmi. Too dipóropire niiséti'karo nohota ni'kâroakäre, be'ropíre meharóta niî nu'kugisami. ⁹ Tohó weérá äpêrā misäre mehêkâ wereká, êho peótikâ'ya. Ô'âkî hi kîî pahá yâ'ase me'ra maríre ehêri pō'rariپی wākû tutuakâ weesamí. Äpêrā a'tîro dutisére kiomá: “A'teré ba'aró íá'. A'té pe'ere ba'âtikâ'ro íá'”, niîma. Naâ dutisére yî'tiró

nemoró Ô'ákî hi marîre wākû tutuakã weesé pe'e äyú yî'ri ni'ka'. Teé dutisére yî'tiká, tohó niirã nohore wākû tutuakã weé wee'.

¹⁰ Diporókâhará sacerdotea Ô'ákî hi wi'ipi da'rará apêye wa'ikîrã î há moro peo'kere ba'âtikãrã niîwã. Naã ba'âti'karo nohota naáta taha a'tóka terore marí Jesu Cristore êho peorã me'ra bu'î peha masitisama. ¹¹ A'tîro niî'. Judeu masi sacerdotea wiôgi wa'ikîrãre wêhéki niîwî. Kîî Ô'ákî hi Niî butia'ri Tûkupi naa yeé díre mii sãháki niîwî. Masã yã'áro weé'kere akobohó dutigi tohó weéki niîwî. Tohó weemígi, naã wa'ikîrã ipí pe'ere makã sumútohopi î há kô'aki niîwî. ¹² Tohó weé'karo noho Jesu makã sumútohopi pi'etí, wêríki niîwî. Kîi yeé dí me'ra maríre bu'îri marirã tohaká weégi, tohó weéki niîwî. ¹³ Kîî makã sumútohopi wêrisé “Bopôya niî”, niî no'okaro niîwî. Kîî wêriká, Judeu masa wiôrá kîîre tu'tí, yabîkãrã niîwã. Marí kê'rare kîîre siru tuúkã, âpêrã tu'tí, yabîma. Marí kîîre siru tuúro íá!. Naã tohó weesére tohó tí'ó yã'ará. ¹⁴ A'ti nukúkãpire marí niirí maka neê niî dohasome. Ape maká, be'ropí marí niátihi maka í'mîse pe'ere a'mã'. ¹⁵ Tohó weérã Jesu Cristo kîî wee tamúse me'ra marí Ô'ákî hire êho peorã, a'tîro weérã. Wa'ikîrãre wêhé î há moro peo'karo weeró noho weérã, kîîre “Äyú” niî nu'kurã. “Kîî marí wiôgi niîmi, äyú yî'riami” niirã, tohó weerã. ¹⁶ Tohó niiká misã äyuró weé nu'kukã'ya. Äyuró weesére akobohótikã'ya. Äpêrãre wee tamúrã, naãre misã kîosére dika waáya. Tohó weérã misã Ô'ákî hipire o'órã weeró noho weerãsa'. Kîî tohó weesére ti'sãsami.

¹⁷ Misãre si'orí wehê peorãre yî'tiyã. Naã dutisére weeyã. Naã mehêkã êho peorí niirã, misãre í'ya niri, bu'ê nu'kuma. Naã Ô'ákî hire a'tîro niirãsama: “Ísã naãre bu'êrã, keoróta weewí”, niirãsama. Tohó weérã naã dutisére ti'sãropita yî'tiyã. Naãre bihã wetikã weetíkã'ya. Misã naãre yî'ri ni'kakã, naã misãre äyuró wee tamú masitima.

¹⁸ Ísãre Ô'ákî hire sêri basã nu'kukã'ya. Ísã bu'îri marirã tí'ó yã'a'. Niî pe'tisere keoró weé si'ri'. ¹⁹ A'tîro Ô'ákî hire sêriká íá!: “Maatã Ô'ákî hi misã tiropi yî'îre o'ôo'ato”, niî sêriyã.

Äyú dutí tiöse, tohó niiká Ô'ákî hi äyuró weeáto niisé niî'

²⁰ Ô'ákî hi äyuró ehêri pô'ratikã weegí marí wiôgi Jesu Cristore wêrí'kipire masókî niîwî. Jesu Cristo ovelha ko'tegí weeró noho maríre äyuró ko'tegí niîmi. Kîî wêrisé me'ra, kîi yeé dí me'ra Ô'ákî hi masaré “Naã wiôgi niîgiti, naã kê'ra yarã niirãsama” niî'kere keoró wa'aká weéki niîwî. Ô'ákî hi masaré “Tohó weegíti” niî'ke niî nu'kurosa'. ²¹ Ô'ákî hi misãre keoró niisétikã weeáto. Niî pe'tisere äyuró weesétikã weeáto. Tohó weeká, kîî iaró wee masírãsa'. Jesu Cristo kîî tuturó me'ra misãre tohó weegísami. Cristore e'katí peo nu'kurã. Tohóta weerã.

²² Yî'î akawerãrã, yî'î misãre werê kasasere ni'ka kuréya. Yî'î misãre yoâtiri pûri ohã!. ²³ Misã a'tîro masiká íá!. Marí akawerégi Timóteo bu'îri da'rerí wi'ipi niî'ki du'u wíró no'o tohami. Kîî maatã yî'î tiropi etaká, misã tiropi wa'ãgi, kîîre miãagiti.

²⁴ Niî pe'tirã misãre si'orí wehê peorã äyuáto. Niî pe'tirã Jesu Cristore êho peorã kê'ra äyuáto. Itáliakãharã misãre äyú dutíma.

²⁵ Ô'ákî hi misã niî pe'tirãre äyuró weeáto. Tohóta weeáto.

Tiago kîî ohâ'ke niî'

A'ti pûrí a'tíro weéro ohâ no'opâ niisé niî'

A'ti pûríre Jesu Cristore êho peórâ Israel kurakâharâ no'ó iaró wa'âstea'kârâre Tiago ohâki niîwî. Kîîta Jerusalé kâharâ Jesu Cristore êho peóri kurakâharâre si'orí niisétigi niîki niîwî. Teê wêrîgipi naâre si'orí niiséti tioki niîwî.

A'tíro ohâki niîwî. Wâkû tutuasere, yâ'âro weetikâ'ya niisére, uukahátikâ'ya niisére ohâki niîwî. Áyuró weesé me'ra êho peóse wapatí' niisére ohâki niîwî. Tohó niiká Ô'âkî hire sêri nu'kukâ'ya niisére, pi'etfirá wâkû tutuaya niisére, werê kasasere ohâki niîwî.

No'ó iaró du'tisté wâ'ka'kârâre ohâ'ke niî'

1 Yîî Tiago a'ti pûrí me'ra misâre áyu dutíse o'óo. Marí paki Ô'âkî hi, tohó niiká marí wiógi Jesu Cristo dutisére da'rá wâ'ya ko'tegi niî'. Misâ Judeu masa doze kurarikâharâ Jesu Cristore êho peórâre ohâ. Misâ apêye di'tapi du'tisté wâ'ka'kârâre ohâ'.

Êho peó'kârâpi tohóta êho peó yapatikâ'ya niisé niî'

²Yîî akawerérâ, yîî weresére ti'oyá. Maríre apé tero wâkûtiro pehé yâ'asé, mehêkâ bahusé wa'â boosa'. Tohó wa'aká, e'katíya. ³Ô'âkî hi maríre yîîre diakî híta êho peómítí naa? niîgi, mehêkâ wa'aká wee boósami. Tohó wa'âmikâ, marí kîîre êho peó du'utirá, siâpe me'ra nemoró wâkû tutua nemorâsa'. ⁴Misâre yâ'asé wa'arí kurare tohóta wâkû tutua yapatikâ'ya. Tohó weérâ siâpe me'ra Jesu Cristore êho peó nemorâsa'. Áyuró êho peó yapatí tu'a eharâsa'. Ô'âkî hi iaró noho niisétirâsa'. Tohó niiká misâre neê kâ'roakâ êho peóse di'sasomé.

⁵No'ó masisé moogí noho Ô'âkî hire sêriyá. Kîî o'ôgisami. Kîî "O'ó wee!" niítigita, tu'tíro maríro niî pe'tirâre marí sêrisé nemoró o'ó yî'ri ni'kagisami. ⁶Teeré sêrifrá, êho peóse me'ra sêriyá. "Yîîre o'ôgisari baa?" niítirâta, sêriyá. Marí, apé tero weégi yîîre o'osome niîrâ, diâ pahirí maakâhase pá'kôri dika yuú miharo weeró noho niî'. Tee maríkâ, wî'ró wêéokâ, wa'â miha, dihâa mihasa'. ⁷A'té weeró noho ti'ó yâ'agi, "Ô'âkî hi yîîre yî'tigisami", niî wâkûtikâ'ya. Yî'tisomé. ⁸Ni'ká nimíre mehêkâ, ape nimíre mehêkâ wâkúsami. Keoró ni'ká diakî hi wâkûtisami. Tohó wâkugí nohore Ô'âkî hi o'ôtisami.

⁹Pahasé kiogi Jesuré êho peógi e'katiáto. Ô'âkî hi i'yóropire mehó niigí niítisami. Kîîre wiógi sóróogisami. ¹⁰No'ó pehé kiogí kê'ra Jesuré êho peógi e'katiáto. Kîî êho peóse kîî kiosé nemoró wapatí'. Kîî kiosé o'ôri

yâi diharo weeró noho pe'ti dihárosa! ¹¹ Naâ masá pehé kiorá noho a'tîro wa'árásama. Taâ muhîpû ipíti asiká, yâia wa'ása! Tohó weéro teé o'ôri âyusé niîmiro, yâi, birî diha wa'ása! A'té weeró noho naâ pehé kiomí'ke pe'ti dihárosa! Tohó weerá naâ da'rasé me'rata wêrîrásama.

**Marî yâ'âro weé sî'risere Ô'âkî hi meheta
dutîmi niisé niî'**

¹² Jesu Cristore êho peógi kîîre yâ'âro wa'âmiká êho peó nu'kugi, e'katísami. Kîî wâkû tutuaka be'ro Ô'âkî hi kîîre “Keoró weemí”, niîsami. Tohó weégi kîî me'ra i'mîsepi katî nu'kugisami. Ô'âkî hi “Yîîre êho peórâre katî nu'kusere o'ôgiti” niî'karo nohota o'ôgisami. ¹³ No'ó yâ'âro weé sî'rigi noho “Ô'âkî hi yîîre tohó wee dutîmi”, niîtiká'ya. Ô'âkî hire neé yâ'âro weé sî'rise marî! Tohó niiká neé ni'kiré “Yâ'âro weeyá”, niîtisami.

¹⁴⁻¹⁵ A'tîro pe'e niî! Marî basi yâ'âro weesére wâkû niri! Tohó teeré wâkû niriká, marî yâ'âro weé sî'rise wâ'ká! A'té yâ'âro weé sî'rise me'ra yâ'asé wa'ása! Marî siâpe me'ra pûtro wee poóka be'ro de'ró du'tutá basiótisa! Teé me'ra diakî híta wêrî dohasere bokarása! Bu'îri da'resé bokarása!

¹⁶ Yîî akawerêrâ, misâ diakî hí wâkûya. “Ô'âkî hi yîîre yâ'âro wee dutîmi”, niîtiká'ya.

¹⁷ Niî pe'tise âyusé marîre o'osé “Ô'âkî hi kîî o'ô'ke niî”, niî wâkûya. Kîî a'ti imí koho sî'óorâ muhîpû, yôkoáre weé'ki niîmi. Naâ î hi miha, yatî diha mihasama. Ô'âkî hi pûriká naâ weeró noho niîtisami. Neé kâ'ró dika yuútisami. Imî kohori níki marîre âyuró weé nu'kuká'sami. ¹⁸ Ô'âkî hi marîre kîî iá'karo nohota kîi yeé kiti diakî hí niisé me'ra kîî pō'râ wa'aká weéki niîwî. Tohó weerá kîîre êho peó tîhará, kîî pō'râ niî mi'ta'kārâ weeró noho niî! Siâpe me'ra nemoró pāhará kîîre êho peó nemorásama.

Ô'âkî hi kitire ti'ó, kîî dutîro nohota weeyá niisé niî'

¹⁹ Misâre mal'gi, a'teré werêgiti. Âpêrâ misâre wereká, âyuró ti'oyá. Misâ naâ weresére ti'órâ, keoró wâkû toharâpi uúkûya. Uâ yeetiká'ya. ²⁰ Marî uârâ, Ô'âkî hi iaró weetisa! ²¹ Tohó weerá niî pe'tise misâ yâ'âro wâkusére, yâ'âro weesétisere du'úkâ'ya. Ô'âkî hi yee kiti marîre kîî kûû'kere keoró êho peóya. Tee kitîre ti'ó êho peórâ, misâ yî'rîrâsa!

²² Misâ Ô'âkî hi yee kitire ti'órâ, ti'oró bahuró ti'otîkâ'ya. Misâ ti'ó'kere keoró weeyá. Kîi yeé kitire ti'ó'kārâ niîmirâ teeré weetîrâ, marî basi wee soórâ weé! ²³⁻²⁴ Marî Ô'âkî hi yee kitire ti'omîrâ teeré weetîrâ, a'té weeró noho niî! Ni'kí masí kîî diâpoare êôropi i'yásami. Kîî i'yâka be'ro apé sia'pi wa'âgi, kîî bahusére akobohoá wa'ásami. Ô'âkî hi yee kitire ti'omîrâ teeré weetîrâ, marî kê'ra kîî weeró noho niî! Maatá kîi yeé kitire akobohósa! ²⁵ Apí pe'e kîî Ô'âkî hi yee ti'ó'kere wâkû nu'ku, akobohótisami. Ô'âkî hi dutîro noho marî weé nu'kuká, kîî niî pe'tise marî weesé me'ra e'katîká weegísami. Ô'âkî hi yee kiti diakî híta niî! Teé me'ra marî yâ'âro weé'kere yî'rî wetîká weéki niîwî.

²⁶ Marî a'tîro niî boosa: “Ô'âkî hire êho peó!” Tohó niîmirâ, âpêrâre uukahá, yâ'âro uúkû boosa! Teé me'ra marî uúkûsere diakî hí niî wee! niî masí no'ó! “Marî Ô'âkî hire êho peó!” niîmi'ke neé wapa marísa! ²⁷ Marî kîîre diakî hí êho peórâ, a'tîro weesétiro iá! Paki simiá mooráre, wapê wi'ia numiare naâre mehêká wa'aká, wee tamúro iá! Apêye kê'rare a'ti imí kohokáhase yâ'asére weetiká'ro iá!

Masaré ni'kâro noho weeyá niisé niî'

2 Marí wiôgi Jesu Cristo âyú yi'rigire êho peorã, masaré neê dika waatikã'ro iá'. ²⁻³ Apé tero Ô'âkî hi wi'i misâ nerê wiaropi piarã sãháa boosama. Ni'kí pehé kiogí âyusé su'tí sãyagí amû pi'kapi ouro me'ra weéka be'tore kiogí niî boosami. Apí pahasé kiogí pe'e su'tí boasé meha sãyã boosami. Misâ pehé kiogíre âyuró weerã, “A'tó âyurópi duhíya”, niî boosa!. Apí pahasé kiogí pe'ere “Tootá nu'kuyá” ou apé tero weerã “Tootá nukúkãpi duhíkã'ya”, niîkã' boosa!. ⁴ Misâ tohó weerã, naãre ni'kâro noho weetísa!. “Pehé kiogí nemoró wapatími”, niísa!. “Pahasé kiogí wapa marími”, niîrã weésa!. Tohó niîrã, yã'áro wãkúrã weé!.

⁵ Yi'f akawerérã yi'f ma'irã, yi'f re ti'oyá. Ô'âkî hi pahasé kiorãre pũuro ma'isamí. Kîi re êho peó dutigi naãre beséki niîwí. Naã êho peókã, kîi i'yóropire naã êho peóse pahiró wapatí!. Tohó niîkã kîi tiropi wa'aáo niîgi beséki niîwí. Kîi ni'karo nohota kîi re ma'irã kîi tiropi niî nu'kurásama. ⁶ Ô'âkî hi tohó beséka be'ro niímikã, misâ pe'e pahasé kiorãre yabí bopôya sãasa!. Pehé kiorãre âyuró weé yi'ri ni'karã, keoró weetísa!. Naáta misãre yã'áro weemá. Misãre werê sãarã, wiórã tiropi misãre yê'ê wã'kasama. ⁷ Naã Jesu marí êho peógire buhíkã'sama.

⁸ Ô'âkî hi marí wiôgi kîi yeé kiti ohãka pũripi a'tiuro wee dutíki niîwí. “Misâ basi ma'iró nohota ãpêrã kê'rare ma'iyá.” Marí kîi tohó dutí'kere weerã, âyuró weerã weé!. ⁹ Marí ãpêrãre ni'kâro noho weetírã, Ô'âkî hi dutí'kere yi'ri ni'karã weésa!. Tohó weerã bu'fri kiósa!. ¹⁰ Ni'kí Ô'âkî hi dutí'kere âyuró weé pe'omigi ni'kâro dutisére yi'ri ni'kagi, bu'fri kiosamí. Niî pe'tisere Ô'âkî hi dutí'kere yi'ri ni'kagi weeró noho weesamí. ¹¹ Ô'âkî hi a'tiuro niîki niîwí: “Misâ nimosã numia niítirãre a'me tárátikã'ya.” Apêye kê'rare niîki niîwí: “Ãpêrãre wêhetíkã'ya.” Tohó weerã marí ãpêrã nimosã numiare a'me tárátimírã, no'ó ãpêrãre wêhêrã, Ô'âkî hi dutí'kere yi'ri ni'karãta weé!. ¹² Kîi dutisé maríre pahã yã'a, ma'i dutí!. Teé dutisé me'ra maríre besegísami. Tohó weerã ãpêrãre ma'ití, pahã yã'atirã, bu'firitirãsa!. Kîi tohó beséatehere masírã, marí uúküsere, marí weesére âyuró wãkú yuuro iá!. ¹³ Marí ãpêrãre pahã yã'atikã, kîi beserí nimi niîkã, marí kê'rare pahã yã'atigísami. Marí naãre pahã yã'akã pũrikãre, Ô'âkî hi kê'ra maríre pahã yã'agísami.

Ãyuró weesé me'ra Jesu Cristore êho peósere i'yó' niisé niî'

¹⁴ Akawerérã, marí “Jesu Cristore êho peó’”, niî boosa!. Tohó niímírã, ãpêrãre wee tamútikã, “Marí êho peó’” niisé iseri wapa marí!. Teé “Marí êho peó’” niî'ke iseri me'ra di'akí yi'ri wetí masitisa!.

¹⁵⁻¹⁶ Misãre werêgiti. Apé tero Jesu Cristore êho peorã pahasé kiorã su'tí moorã, ba'asé moorã marí tiropi etãsama. Ni'kí naãre âyuró weetímigi, niî boosami. “Ãyuró wa'aápa. Su'tí sãyãya yisiã bi'ari, tohó niîkã pahiró ba'ãya”, niî boosami. Kîi naãre naã iasére o'ótimigi tohó uúkúkã, wapa marí!. ¹⁷ A'té weeró noho niî! “Jesu Cristore êho peó’” niímírã, marí ãpêrãre wee tamútikã. Marí kîi re êho peó' niisé wapa marí!.

¹⁸ Apé tero weégi yi'f niî'kere êho peótigi noho a'tiuro niî boosami. Ni'kí âyusére weetímigi, “Jesu Cristore êho peó’”, niî boosami. Apí “Ãyusé pe'ere weé’”, niî boosami. Kîi tohó niisére a'tiuro werêgiti. Kîi âyuró weetíkã, de'ró weé marí kîi “Jesu Cristore êho peómi” niî i'yã boosari? Ãyuró weekã maa, kîi Jesu Cristore êho peósere masí boosa!. ¹⁹ Misã

“Ô'âkî hi ni'kitá niîmi”, niî êho peó! Áyú niî' misâ tohó niisé. Wãtiâ kê'ra misâ weeró nohota teeré êho peósama. Naâ Ô'âkî hire uírã, nara sãásama. Naâ tohó êho peómirá, Ô'âkî hi iaró weetísama. ²⁰ Misâ diakî hí wákú wee! Ti'o masítirá weeró noho niî'. Marí “Jesu Cristore êho peó!” niîmirã, âpêrãre áyuró weé i'yotirá, Jesu Cristore diakî hí êho peótisa! ²¹ Diporókî hi marí yêki Abraão yeekãhasere werêgiti. Ô'âkî hi Abraõore diakî hita yi'íre êho peómiti kîi? niîgi, kîí makí Isaquere wêhé i há moro peo dutiki niîwí. Abraão Ô'âkî hire yi'tíki niîwí. Tohó weégi kîí makí Isaquere, kîíre wêhé i há moro peogiti niîgi, i tá mesa bu'ipi di'te peóki niîwí. Kîí tohó weeká i'yâgi, Ô'âkî hi “Abraão yi'íre áyuró êho peómi. Kîí áyugi niîmi”, niîki niîwí. ²² Misâ masí! Abraão Ô'âkî hire êho peósere i'yógi, áyuró weéki niîwí. Kîíre êho peógi, keoró weé yapatíki niîwí. ²³ Kîí áyuró weeká, diporókãharãpi Ô'âkî hi yee kiti weré mi'tarã naâ ohã'ke keoró wa'ãkaro niîwi. Naâ Abraõore a'tíro ohãkãrã niîwã: “Abraão Ô'âkî hire êho peóki niîwí. Tohó weégi Ô'âkî hi kîíre ‘Áyugi niîmi’, niî i'yãki niîwí”, niî ohã no'okaro niîwi. Abraõore masá “Ô'âkî hi me'ra hi niîmi”, niîkãrã niîwã. ²⁴ Kîí tohó weé'kere wákúrã, marí a'tíro masí! Marí Ô'âkî hire êho peórã áyuró weeká, Abraõore weeró noho marí kê'rare “Áyurã niîma”, niî i'yãsami. Maríre “Ô'âkî hire êho peó!” niî uúkuse iseri me'ra di'akí “Áyurã niîma”, niîtisami.

²⁵ Apêgo diporókõhopi Raabe wamêtigo yeekãhasere werêgiti taha. Koô Judeu maso niítigo imiaré a'me tãrã wapá ta'ago niíko niîwõ. Tohó weesétimigo, Ô'âkî hi yarã Judeu masare wee tamúko niîwõ. Naâ Josué o'õo' no'o'kãrã koo yaá makapi i'yã du'tirá ehãkãrã niîwã. Koo yaá makakãharã naãre wêherí niígo, koo yaá wi'ipi naãre nióko niîwõ. Be'ró naãre naâ du'ti tohaátihí ma'are i'yóko niîwõ. Koô tohó weeká i'yâgi, Ô'âkî hi koôre “Áyugó niîmo”, niî i'yãki niîwí.

²⁶ Marí ehêri põ'ra du'úka be'ro marí ipí katítisa' maha. “Ô'âkî hire êho peó!” niîmirã marí áyuró weetikã, wêríka ipi weeró noho niísa!

Marí uúkuri ye'merokãhase niî'

3 Akawerérã, misâ masísa! Ísã misãre bu'erã misã nemoró níki i'yase me'ra besé no'orãsa! Ô'âkî hi yeere bu'erã áyuró weetikã, Ô'âkî hi âpêrã yi'rióro bu'íri da'rêgisami. Tohó weerã misã wa'teropi niirã pehêterãkã masaré bu'erã niiró iá!

² Marí niî pe'tirá pehetíri yã'ãro weésa! No'ó ni'kí neê kã'roákã yã'ãro uúkütigi, áyugi waro niîmi. Kîí yã'ãro uúkuse iserire ka'mú ta'a masigi, kîí yã'ãro iãri pehasere ka'mú ta'a masimi. ³ Misãre werêgiti. Marí cavalore komé be'tore isêropi tuu sãárã, tíi be'toakã me'ra kîí pahigi niîmikã, marí wa'ã si'riropi kîíre wa'ã duti masisa! ⁴ Yukí si pahipihí kê'ra tohóta niî! Tiwí pahipihí niísa! Tohó niîmikã, wi'ró ipíti wee tutuámikã, tiwiré au masísama. Tiwiré aurí píhi kã'a píhiãkã niîmikã, tíi píhi me'ra naâ wa'ã si'riro pe'e auósama. ⁵ Tohóta wa'ása! marí uúkuri ye'mero me'ra. Marí uúkuri ye'mero kã'á ye'meroakã niîmiro, pehête uúkuse me'ra pãharãre dohórê! masí! Pekã me'e kã'á me'eakã me'ra marí si'a yoómikã, pahiró níki i hísa! ⁶ Marí yã'ãro uúkuse iseri pekã me'e weeró noho niî! Ye'mêro kã'á ye'meroakã niîmikã, tíi ye'mero me'ra pehé yã'asé uúkú masisa! No'ó iaró niî pe'tise yã'asé wa'ása! Tee yã'ãro uúkuse wãtí me'ra di'pókãtisa! Niî pe'tiro marí katirí imí koho marí weesétisere dohórê'sa!

⁷Masá nií pe'tirā wa'íkīrāre, mirikī hiāre, pīroāre, diākāharāre ī'yā niri, dutí masisama. Tohō weerā naāre neē waropita dutí di'pōkāti tohakārā niīwā. ⁸Marí uúkūri ye'mero pūrikāre neē ni'kī naāre weeró noho dutí masitisami. Tií ye'mero dutíta basió wee'. Āyā kīī kūrīkā, kīī nimá o'óro weeró noho marí uúkūse masaré yā'āro weésa'. ⁹Marí ye'mero me'ra Ō'ākī hi marí pakire “Āyú” niísa. Tií ye'mero me'rata taha āpērāre yā'āro uúkūsa'. Marí Ō'ākī hi weeró noho bahurá kīī weé'kārāre meharóta yā'āro uúkūsa'. ¹⁰Tií ye'meropita taha Ō'ākī hire “Āyú” nií, āpērāre yā'āro uúkūsa'. Tohō weetikā'ro iá'. A'tīro weekā, yā'a nií. ¹¹Ni'kā pee akó wiharí peepire āyusé, yā'asé akó moré su'u wihatísa'. ¹²Yi'f akawerā, ohó yōo narāya dikātītisa'. P'sēgi kē'ra ohó dikātītisa'. Akó wiharí pee kē'ra tohōta nií'. Akó moātise wiharí peepire akó moā marisé wihatísa'. Marí kē'ra a'té weeró noho niiró iá'. Marí āyusé di'akire uúkūro iá'.

Ti'o masisekähase nií'

¹³No'ó misā wa'teropire ti'o masí yi'rigi niigi noho āyuró weesétiato. A'tīro weégi, kīī masisére āpērāre ī'yogísami. Keoró wākū me'rigi, “Āpērā nemoró masí yi'ri ni'ka” niiró mariró niíato. ¹⁴Misā āpērāre doerā, naāre iórā, naā yi'rióro nií si'rísā' niírā, tohō nií ma'akārā weé'. Tohō weerā mehō waro “Ti'o masí yi'ri ni'ka”, niísa. Misā tohō niisé wapa marísa'. ¹⁵Misā tohō wākūse a'ti nukúkākähase, masā wākūse nií'. Ō'ākī hi meheta misāre tohō wākū dutisami. Wātí wākūse o'osére misā wākūsetisa'. ¹⁶Misā āpērāre iórā, naā yi'rióro nií si'rikā, kumūkā wā'kása'. No'ó iaró nií pe'tise yā'asé wa'ása'.

¹⁷Ō'ākī hi kīī ti'o masise maríre o'osé pe'e a'tīro nií'. Marí kīī ti'o masisere kiórā, yā'asé mariró āyuró niisétisa'. Uā yeetisa'. Āpērā me'ra āyuró ti'ó yā'a, niíkā'sa'. Āpērāre s'ó'o o'ó boosa niítirāta o'ósa'. Marí iaró di'akī weetisa'. Āpērāre pahā yā'asa'. Nií pe'tirāre ni'kāro noho weésa'. Wee soóro mariró weesétisa'. ¹⁸Āpērā me'ra āyuró nií si'rírā, kumūkā mariró niíkā'sama. Tohō weerā āpērāre āyuró niisétikā weesamá.

Ō'ākī hire, a'ti imí kohokāhasere ni'kāro me'ra ma'itá basió wee' niisé nií'

4 Yē'é me'ra maríre a'me kēése, āpērā me'ra a'mé tu'tise wā'kasari? A'tīro nií'. Marí basi yā'āro weé si'rírā, iāri pehase me'ra, yā'āro wākū nirise me'ra wā'ká'. ²Misā a'ti nukúkākāhasere iāri peha yi'ri ni'kása'. Misā iāri pehasere bokatírā, wēhésa'. Āpērā yeere ī'yārā, iósa'. Teeré boka masítirā, no'ó iaró a'mé tu'ti ma'akā'sa'. A'me kēésa'. Ō'ākī hire sēritíse bu'iri misā iasere bokatísa'. ³Apé terore kīīre sērírā kē'ra, āyuró wākūse me'ra sēritísa'. Misā basi iāri pehasere yā'āro weerā tirā sērísā'. Tohō weesé bu'iri kīī misāre o'ótisami. ⁴Tohō weerā misā ni'kó numiō marāpitigo niimigota, āpiré ti'sāgo weeró noho nií'. Misā Ō'ākī hi pō'ra niimírāta, a'tí di'takāhasere wākū yi'ri ni'kása'. Tohō weerā Ō'ākī hire yabírā weeró noho nií'. No'ó a'tí di'takāhasere iāri peha yi'ri ni'kagi noho Ō'ākī hire ī'yā tu'tigi niísami. ⁵Ō'ākī hi yee kiti naā ohāka pūripi diakí híta ohā no'okaro niíwi. “Ō'ākī hi maríre Espírito Santore o'óo'ki niíwi. Tohō weégi āpērā yi'rióro kīīre marí ma'ikā iasami”, nií ohā no'okaro niíwi. ⁶Ō'ākī hi maríre pahā yā'a tihagi, wee tamúsami. Kīi yeé kiti ohāka pūripi a'tīro ohā no'okaro niíwi taha: “Āpērā yi'rióro nií” niirāre Ō'ākī hi āyuró

wa'asére ka'mú ta'asami. Æpêrã 'Yi'f mehô niigí nií', yi'f re wee tamúya' niirã pe'ere wee tamúsami", nií ohã no'okaro niíwi.

⁷Tohô weerã Ô'ákĩ hi dutisére äyuró yi'tiyá. Wãtĩ misãre nií kehe säakã, wãkú tutuaya. Jesu kãf tutuaró me'ra kãf re wa'ã dutiya. Misã tohó weekã, kãf uí wã'kagisami. ⁸Ô'ákĩ hire nemoró masíya. Kãf re nemoró masakã, kãf kê'ra misãre nemoró wee tamúgisami. Misã yã'ãro weesére du'uyá. Misã Ô'ákĩ hire, tohó niikã a'ti imí kohokãhasere ni'kãro me'ra ma'í sã'rirã noho, misã tohó wãkusére dika yuúya. ⁹Misã yã'ãro weesére wãkúrã, bihã weti utíya. Misã yã'ãro weesé e'katí, buhiró noho o'õrã, bopõya, bihã wetiyya. ¹⁰Marí wiõgüre "Mí'f i'lyóropire yi'f mehô niigí nií'", niíya. Misã tohó niikã, kãf misãre wiõrã wa'akã weegísami.

Ô'ákĩ hi ni'kitã maríre bese masísami niisé nií'

¹¹Yi'f akawerérã, a'mêri uukahátikã'ya. Misã ãpêrãre uukahárã, Ô'ákĩ hi a'mêri ma'í dutí'kere yi'rí ni'karã weé'. Kãf dutisére yi'rí ni'karã, "Ô'ákĩ hi dutisé yã'ã nií'", niirã weesa!. Tohó weerã misã apêye noho wa'ã'kere beserí masa weeró noho nií'. ¹²Ô'ákĩ hi ni'kitã teé dutisére kũtũki niíwi. Kãf di'akĩ marí weesére bese masísami. Maríre yi'rió masísami. Bu'firi da'rê masísami. Tohó weerã marí ãpêrãre "Naã yã'ã niíma", nií masitisa!.

"Marí be'ró weeátehere a'tíro weerãsa" nií yuutikã'ro iá' niisé nií'

¹³Yi'f uúküsere ti'oyá. Misã ni'karérã a'tíro wãkúsa!. "Ni'kakã ou yamiákã tii makápi ni'ká ki'ma pahiró da'rã wapã ta'agí wa'ãgiti", niísa!. ¹⁴Tohó wãkũtikã'ya. Marí be'ropí wa'aátehere masítisa!. A'tíro nií'. Buêri bo'reakã duhisé weeró noho marí katisé nií'. Tee maríkã yoátikã nií, maatã bahu dutiã wa'ãsa!. Marí kê'ra yoátikã katírãsa!. ¹⁵Tohó weerã a'tíro pe'e wãkuró iá!. "Apé tero Ô'ákĩ hi yi'f re katisé kũtũ nemokã, kãf iakã, teeré weegíti", niiró iá!. ¹⁶Ni'kãroakãre misã pe'e a'tíro wãkũ!. "Be'ró i'sã weeátehere i'sã iaró wee masí'", nií wãkũ!. Nií pe'tise misã tohó wãkusé yã'ã nií!. ¹⁷Marí äyuró wee masímírã teeré weetírã, Ô'ákĩ hire yi'rí ni'karã weé'.

Pehé kiorãre wa'aátehere weré yuuse nií'

5 Pehé kiorã, yi'f uúküsere ti'oyá. Misã pũuro pi'etírãsa!. Teeré wãkúrã, bihã weti yuuya. ²Misã pehé kiomí'ke boã wa'ãrosa!. Misã kiosé su'tiré butuã yeerãsama. ³Niyéru, ouro misã ma'írá nirõ'ke i'tã wihi boãrosa!. Tohó wa'akã i'lyãrã, misã niyéru ma'írá nirõ'kere masí no'orosa!. Misã niyéru ma'isé maríre pekã me'e i'ãro weeró noho misãre dohörẽ'sa!. Misã niyéru ma'isé bu'firi ãpêrãre wee tamútisa!. Teé bu'firi Ô'ákĩ hi misãre bu'firi da'rêgisami. Ô'ákĩ hi bu'firi da'reátoto diporoakã mehô waro pahiró niyéru nirósa!. ⁴Misãre da'rã ko'terãre keoró wapa yeetíkãrã niíwi. Tohó weerã naã ti'sátisama. Ô'ákĩ hi nií pe'tisere masigí naã bihã wetisere i'lyásami. Masísami misã naãre keoró wapa yeetí'kere. ⁵Misã pe'e a'ti nukúkãpire pehe waró kió!. Nií pe'tise misã iasére kió yi'riokã'sa!. Misã a'tíro weeró noho nií!. Wekí naã wêheátoto diporore ba'ã, di'f yohãsami. Kãf weeró noho misã kê'ra pehé kiosé bu'firi, bu'firi da'rê no'orãsa!. ⁶Misã ãpêrãre bu'firi moomíkã, naãre bu'firi da'reri wi'ipi söróokãrã niíwi. Naãre wêhe dutíkãrã niíwi. Naã pe'e misãre "Weetíkã'ya", nií tutuatikãrã niíwã.

**Jesu Cristo kîî opâturi a'tiátotoho díporo wākú
tutua duti'ke niî'**

⁷Akawerérā, marî wiôgi Jesu Cristo a'tikápi wākú tutua tioya. Ni'kí otegi kîî otê'ke dikâtiri kura ko'têsami. Kîî otê'kere akó pehá doke sáari kura sohâtimigi, ko'têsami. ⁸Kā'roákā di'sá' Jesu kîî a'tiátotoho. Tohó weerā misá kē'ra otegi weeró noho sohâtimirá, yuú kueya. Jesuré êho peó du'utikā'ya.

⁹Akawerérā, misā Ô'ākî hi bu'îri da'resere iatîrā, a'mé tu'titikā'ya.

Ô'ākî hi marî niî pe'tîrāre beseákihi a'tiátotoho kā'roákā di'sá'.

¹⁰Díporókāharā Ô'ākî hi yee kiti werê mi'tarāre wākúya. Naâ Ô'ākî hi yee kitire wereká, āpêrā masá naāre yā'āro weékārā niîwā. Naāre tohó weemíkā, naā pi'etisere wākú tutua, ni'kákārā niîwā. Naā weé'karo weeró noho marî kē'ra weerā. ¹¹Āpêrā naāre yā'āro weemíkā, Ô'ākî hire êho peó du'utikārā niîwā. Tohó weerā marî naā êho peó nu'kusere wākūrā, “Ô'ākî hi naā me'ra e'katípi”, niî tí'ó yā'a'. Ápi díporókî hipi Jó wamêtigi yee kiti kē'rare masî. Kîî re pehé yā'asé wa'ākaro niîwi. Tohó wa'āmikā, kîî wākú tutua, Ô'ākî hire êho peó du'utiki niîwî. Ô'ākî hi masaré ma'ígi, pūûro pahá yā'ami. Tohó weégi Jó kîî pi'etîka be'ro Ô'ākî hi pehé āyusé kîî re o'ôki niîwî. Kîî too díporopi kió'ke nemoró o'ôki niîwî.

¹²Ô'ākî hi misāre bu'îri da'rêri niîgi, nikî î'yase kitire werêgiti. Niî sooro mariró uúkúya. Apêye nohere weé'ki “Weeápi”, niîya. Weetî'ki “Weetiápi”, niîya. Nemotíkā'ya. Ô'ākî hipire wamê peotikā'ya. “Ô'ākî hi me'ra diakî híta niî”, niîtikā'ya. Tohó weégi Ô'ākî hi misāre bu'îri da'rêsome.

¹³Marîre yā'āro wa'aká, Ô'ākî hire sêriró iá'. E'katîrā, kîî re basá peoro iá'. ¹⁴No'ó do'átigi Jesuré êho peórāre si'orí niirāre pihiató. Naā kîî tiro etārā, Ô'ākî hire sêri basaáto. Í'sé me'ra kîî re yāa peó, “Jesu, ā'rí mi'î re êho peógire yî'rióya”, niî sêriáto. ¹⁵Êho peóse me'ra kîî re sêri basákā, marî wiôgi kîî re yî'riógisami. Do'átî'ki yî'rigísami. Kîî yā'āro weéka be'ro niikā, Ô'ākî hi kîî re akobohógisami. ¹⁶Tohó weerā misá yā'āro weé'kere a'mêri werê yî'riya. Do'âtirāre yî'rió dutirā, Ô'ākî hire sêri basáya. Ni'kí āyuró weé nu'kugi ipítî êho peóse me'ra sêriká, Ô'ākî hi yî'titíkā weetísami. ¹⁷Díporókî hipi Elia Ô'ākî hi yee kiti werê mi'tagi marî weeró noho niîki niîwî. Kîî Ô'ākî hire akôro pehâtikā'ato niîgi, pūûro sêríki niîwî. Kîî sêrisere Ô'ākî hi yî'tíki niîwî. Kîî yî'tiká, i'tiá ki'ma apé ki'ma deko akó neé pehâtikaro niîwî. ¹⁸Be'ro Ô'ākî hire “Akó peháto taha”, niî sêríki niîwî. Kîî tohó sêriká, akôro pehâkaro niîwî. Tohó wa'aká, opâturi otesé pí'rî dikâtikaro niîwi taha.

¹⁹⁻²⁰Akawerérā, apêye misāre werê tiogiti. Apé tero ni'kí Jesuré êho peógi yā'āro wee boósami. Kîî tohó weeká, ápi kîî re wee tamúgi, kîî too díporopi êho peó'karo nohota êho peókā weesamí taha. Kîî tohó weégi kîî re bu'îri da'rê no'ó boo'kire yî'riká weesamí. Ô'ākî hi kē'ra kîî pehé yā'asé weé'kere akobohósami.

Toó kā'rota ohâ'.

Tiago.

Pedro ohâ mi'taka pũri niî'

A'ti pũri a'tiro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Pedro Jona maki Betsaidakî hi wa'í wēhegí niîki niîwī. Kîî nimôtigi niîki niîwī. Ā'ritá Jesuré “Mi'í Ō'âkî hi o'ôo'ki, kîî makí niî'”, niîki niîwī. Jesuré wēhéka terore i'tiáti “Kîî re masí wee'”, niî sooki niîwī. Neê waropita Espírito Santo dihatáka be'ro Jesu Cristore êho peórare si'orí niisétiigi niîki niîwī. Be'ró romano masa wiôgi Nero kîî re Romapi wēhéki niîwī.

A'ti pũrire Pedro Jesu Cristore êho peórã Ásia di'tapi du'tistê wã'ka'kãrãre ohâki niîwī. Apé tero weégi Romapi niîgi, ohâgi ohâpî. Jesu Cristore êho peórã pi'etíkã î'yâgi, âpêrã naãre yã'ãro weekã wãkú tutua dutigi ohâki niîwī.

Jesuré êho peórã wa'ãste'kãrãre Pedro ohâ'ke niî'

1 Yi'íre Jesu Cristo kîi yeé kitire bu'ê dutigi bese kũwí. A'ti pũri me'ra misãre äyu dutise o'ôo'. Misã Ponto, Galácia, Capadócia, Ásia, Bitínia wamêtise di'tapi Jesu Cristore êho peóse bu'iri âpêrã yã'ãro weekã wa'ãste wã'ka'kãrãre ohâ'. ²Marí paki Ō'âkî hi diporópi kîî iá'karo nohota maríre kîî pō'rã niíáto niîgi besé tohaki niîwī. Espírito Santo me'ra marí yã'ará nií'kãrãre dika yuúki niîwī. Maríre kîî makí Jesu Cristo iaró wee dutígi beséki niîwī. Tohó niiká kîî makí kurúsapi wêrîgi dí a'mã bírose me'ra marí yã'ãro weé'kere akobohógiti niîgi, beséki niîwī.

Ō'âkî hi misã ehêri pō'rariipi äyuró tí'ó yã'ase, niî pe'tise äyusére o'ô nemoato.

³⁻⁴Ō'âkî hi, marí wiôgi Jesu Cristo pakire “Äyú'” niîrã. Kîî maríre pahã yã'agi, kîî pō'rã sãhakã weéki niîwī. Kîî makí Jesu Cristo wêrî'kipire masó'ke me'ra marí too dipóro yã'ãro niiséti'kere akobohóki niîwī.

Teeré weégi, maríre opãturi bahuá apo'kãrãre weeró noho weéki niîwī. Ō'âkî hi kîî pō'rãre “Äyú butia'sere o'ôgiti”, niîki niîwī. Kîî o'óatehere marí e'katise me'ra yuú kuerã weé'. Teeré i'mîsepi kio yuú tohasami. Kîî o'óatehe a'ti nukúkãhase weeró noho pe'tí, boásome. Niî nu'kukã'rosa'.

⁵Marí Ō'âkî hire êho peó yuukã, kîî tutuaró me'ra maríre ko'têsami. Jesu Cristo opãturi a'ti nukúkãpire a'tígi, niî pe'tirã î'yóropi “Árã yí'í yí'ri'ókãrã niíma. Yi'í me'ra nií nu'kurásama”, nií î'yogísami.

⁶A'ti nukúkãpire niîrã, marí pi'etí ni'irã weé' yuhûpi. Tohó pi'etímírã, i'mîsepi Jesu Cristo maríre o'óatehere wãkúrã, e'katí yuurã. ⁷Marí Jesu Cristore êho peóse ouro besesé weeró noho niî'. Masã ourota niíti' niîrã, pekã me'e bu'ipi asipó peosama. Sipí pehaka be'ro yã'asé marari î hî

pe'ti diha wa'ása'. Áyusé ouro di'akī tohása'. A'té weeró noho maríre Jesu Cristore diakī híta ého peómiti naa? níro, yá'áro wa'ása'. Marí yá'áro yí'rírā, tee marāri í hí pe'ti'karo weeró noho yá'asére weé du'usa'. Tohō niiká Jesu Cristore ého peó nemosā'. Kīíre ého peó du'utikā í'yārā, masā diakī híta maríre kīíre ého peóma, ní í'yārāsama. Ouro wapa bihí ní! Wapa bihímiro, pe'tiá wa'ása'. Marí Jesu Cristore ého peóse ouro nemoró wapatí! Tee pūríkā neé pe'titisa'. Tohō weégi Jesu Cristo maríre opāturi a'ti nukúkāpire a'tigi, “Yííre áyuró ého peówī”, niígisami.

⁸⁻⁹Misā Jesu Cristore a'ti nukúkāpi niiká í'yātí'kārā nímirā, kīíre ma'í! A'tóka terore kīíre í'yātímirā, ého peó! Misā kīíre ého peókā, misāre pekā me'epi wa'á boo'kārāre yí'riká weegísami. Tohō weerā misā Ó'ákī hi tiropi wa'aátehere wākūrā, pūuro e'katí! De'ró ní werē nemo boosari? Werēta basió wee!

¹⁰Diporópi Ó'ákī hi yee kiti werē mi'tarā a'tíro níikārā níwā: “Ó'ákī hi masā yá'áro weé'kere akobohó, naāre yí'riógisami”, níikārā níwā. A'teré werémirā, naā basi weresére tí'o masitíkarā níwā. Tohō weerā teeré masí sí'rírā, ípíti bu'ê wākū nírikārā níwā. ¹¹Espírito Santo wee tamúse me'ra a'tíro werē yuukārā níwā: “Masaré yí'rioákíhi pūuro pí'etí wérígisami. Wérí'kipi níimigi, masagísami. Kīí masáka be'ro í'mísepi mihā, kīí paki tíró wíogí duhirí kumuro diakī hí pe'e duhígisami.” Espírito Santo tohō níisere tí'órā, Ó'ákī hi yee kiti werē mi'tarā “De'ró niiká, noaré tohō wa'árosari?” níirā, pūuro masí sí'rikārā nímiwā. ¹²Ó'ákī hi naā masí sí'rikā í'yāgi, naāre a'tíro werēki níwī: “A'te kiti misā níirí kurare wa'ásome yuhūpi. Be'rokāhārāpi a'teré í'yārāsama”, níiki níwī. Naāre teeré werē yuugi, marí a'tóka terokāharā pe'ere werēgi weéki níwī. Tohō weégi Ó'ákī hi a'tóka terore a'tíro weemí maha. Espírito Santo í'mísepi níigire kīí yee kiti wererā me'ra misāre werē dutigi o'oo'ki níwī. Naā Espírito Santo tutuaró me'ra teeré a'tíro werēma. “Jesu Cristo a'tí tohaki níwī. Maríre yí'rió'ki níimi”, níima. Ó'ákī hire werē ko'terā í'mísekāharā kē'ra masaré yí'riósere “De'ró ní butia'ti?” níí masí sí'risama.

Ó'ákī hi maríre yá'asé mariró níisėti dutise níí'

¹³Ó'ákī hi maríre ma'ígi, yá'áro marí weé'kere akobohó tohaki níwī. Tohō weerā misā weeátehere áyuró wākū yuuya. Misā yá'áro weé sí'risere weetíkā'ya. Wākū tutuaya. Ó'ákī hi áyuró weégi, maríre Jesu Cristo opāturi a'ti nukúkāpi a'tiká kīí o'oátehere pūuro wākū níriya. Teeré wākūrā, e'katíse me'ra ko'tēya. ¹⁴Wí'marā áyurā naā paki simiá dutisére áyuró yí'tisamā. Naā weeró nohota misā kē'ra marí paki Ó'ákī hi dutisére áyuró yí'tiyā. Misā too diporópi Ó'ákī hire masítirā, yá'áro íari pahasere weékārā níwī. Ní'károakāre misā yá'áro íari pahasere du'úkā'ya maha. ¹⁵A'tíro pe'e weesétiya. Ó'ákī hi maríre besé'ki yá'asé moogí níimi. Tohō weerā marí yá'asé marirā níiró íá! ¹⁶Ó'ákī hi yee kiti ohāka pūripí a'tíro ohā no'okaro níwī: “Yíí áyugi, yá'asé moogí níí! Tohō weerā misā kē'ra yá'asé marirā níisétiya”, níiki níwī Ó'ákī hi.

¹⁷Misā Ó'ákī hire sērírā, kīíre “Pakí” níisa! Kīí níí pe'tirāre ní'káro noho marí weé'ke níkire bese bírógisami. Neé ní'kiré dí'asomé. Tohō weerā misā a'ti ímí kohopire katiró pōo téoro Ó'ákī hire wio pesāse me'ra tí'ó yá'aya. ¹⁸Misā yēki simiá níisėti'karo noho wee sirú tuu mihati'ke wapa marí'karo níwī. Teé wapa marísere kō'āgi, Ó'ákī hi yí'rióki níwī. Misā a'tíro masí! Kīí maríre bu'firi da'rē boo'kere wapa yeé wírogi, pe'tisé

noho me'ra, ouro, niyêru me'ra wapa yeétiki niŵi. ¹⁹A'tiro pe'e weéki niŵi. Kîî makî Jesu Cristo kîî ipíti ma'igí wêrîgi díi a'mâ bírose me'ra marîre yi'rióki niŵi. Ísâ Judeu masa yêki simiápia naâ yâ'âro weé'ke wapa Ô'âkî hire akobohóse sêrîrâ, a'tiro weékârâ niŵâ. Ovelha dohôri wi'i niítigire, kamî marigîre, niî pe'tiro kîî ipí ayugîre wêhé, Ô'âkî hire í há morokârâ niŵâ. Kîî, ovelha ayugí niî'karo noho Jesu Cristo ayugí waro, yâ'asé moogí niîmi. Kîî wêrîgi díi a'mâ bírose me'ra marî yâ'âro weé'kere yi'rióki niŵi. ²⁰Ô'âkî hi a'ti imí koho weeátoto díporo “Yí'î maki masaré yi'riógisami”, niî besé tohaki niŵi. Tohô besemígi, maata o'ôotiki niŵi. A'tóka teropi mari yeé niíatehere yi'rioákihire o'ôo'ki niŵi. ²¹Jesu Cristo wêrisé me'ra Ô'âkî hire êho peó no'o. Kîî Jesu Cristore wêrî'kipire masóki niŵi. Masó, i'mîsepi kîîre mii miháki niŵi. Toopí kîîre wiógi sôróoki niŵi. Marîre êho peó dutigi tohô weéki niŵi. Tohô niiká marí i'mîsepi wa'aatehere e'katise me'ra yuú kue dutigi tohô weéki niŵi.

²²Misâ diakî hí niisére yi'tîrâ, Jesu Cristore êho peórâ weékârâ niŵi. Kîîre êho peórâ, misâ yâ'âro weeséti'kere du'úkârâ niŵi. Tohô weerâ misâ ni'kâroakâre bu'îri marirâ niî'. Misâ ni'kí pō'ra weeró noho a'mêri ma'í. A'mêri ma'îrâ, bu'îkâhase uúkuse me'ra di'akî ma'itîkâ'ya. Niî pe'tise misâ weesé me'ra pe'e ma'iyá. ²³A'tiro niî'. Ô'âkî hi uúkuse niî nu'kukâ'rosa'. Marî teeré êho peórâ, kîî pō'râ sâháakârâ niŵi. Tohô weerâ opâturi bahuá apo'kârâ weeró noho niî'. Marî paki simiá boâ dihasama. Marî opâturi bahuá aporâ, naâ boâ diharo weeró noho wa'ásome. Ô'âkî hi pō'ra sâhârâ pe'e, kîî me'ra katî nu'kukâ'râsa'. ²⁴Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi a'tîro ohâ no'okaro niŵi:

Taâ yâi wêrî pe'tia wa'ása'. Masá kê'ra tohôta niî pe'tirâ wêrîrâsama. O'ôri kê'ra ayusé niîmiro, boâ dihasa'.

Masá kê'ra pehé kiorâ, wiôrâ niîmi'kârâ wêrîrâsama.

²⁵Naâ kiosé kê'ra pe'tirôsa'. Ô'âkî hi uúkuse pûrikâ neê pe'tisomé.

Niî nu'kukâ'rosa', niî ohâ no'okaro niŵi.

Misâre tee kitîre âpêrâ werêkârâ niŵâ. Naâ wereséta ayusé, neê pe'titise kiti niî'.

2 Misâ Ô'âkî hi pō'ra niî'. Tohô weerâ niî pe'tise yâ'asere du'úkâ'ya.

Âpêrâre niî sootikâ'ya. Wee sootikâ'ya. Âpêrâ yeere iotîkâ'ya.

Uukahátikâ'ya. ²⁻³Misâ Ô'âkî hi ayugí niîmi niisére masî tohasa'. Tohô

weerâ wi'mará neê bahuárâ naâ pakó ôpekóre ipíti mi'rî sî'rîrâ weeró

noho weeyá. Ô'âkî hi yee ayusé kitire ipíti ti'sasé me'ra ti'ó sî'riya.

Wi'mará naâ pakosá numia yee ôpekóre mi'rîrâ, i'yo duárâ wa'ásama.

Ô'âkî hi uúkuse wi'magí pako ôpekó weeró noho niî'. Teé diakî hí weré

me'rikâ'. Marî teeré wâkú nu'kurâ, kîîre êho peó tutua nemorâsa'. Kîîre masî nemoato niîgi marîre yi'rióki niŵi.

Jesu Cristo í tâga wi'í yeé ni'kakaha weeró noho niîmi niisé niî'

⁴Misâ Jesu Cristore êho peó'. Tohô weerâ kîî me'ra ayuró niisétiya.

Kîî katîgi, marîre kîî me'ra katiká weemí. Kîî niî nu'kukî'sami. Âpêrâ

kîî reta teékârâ niŵâ. Naâ teemíkâ, kîî pakí Ô'âkî hi pe'e kîîre “Ayú

yi'rîgi niîmi”, niî beséki niŵi. Besé toha, kîîre wiógi sôróoki niŵi.

⁵Misâre ayuró masî dutigi a'tîro werêgiti. Ô'âkî hi í tâ peeri me'ra ni'ká

wi'í ayurí wi'í weégi weeró noho weesamí. Í tâga ayukahá me'ra yeé

ni'kasami. Tutuarí wi'í niíato niîgi tohô weesamí. Jesu Cristota kîî neê

waro wi'f yeê ni'kaka i tâga weeró noho niigi ními. Marîpia apêye naâ yeê turia mihase weeró noho nií'. Marî nií pe'tirã ni'kãro me'ra Ô'ãkî hi kîî weêka wi'f weeró noho nií'. Tohó weerã kîî yarã waro niîrã, Jesu Cristo wee tamúse me'ra sacerdotea weeró noho Ô'ãkî hi yeere da'ra masi'. Áyuró weerã, âpêrã yee niíatehere sêri basá masi'. Tohó niiká Ô'ãkî hire "Áyú" nií masi'. Marî tohó weekã i'yãgi, Ô'ãkî hi e'katísami. ⁶Diporókãharãpi kê'ra teekãháse Ô'ãkî hi kîî uúkú'kere a'tîro ohãkãrã niíwã:

Ni'kã wi'f, wi'f Jerusalépire weegíti. Tií wi'ire weégi,
ni'kãga i tâga áyukahãre besegíti. Tutuarí wi'f wa'aáto
niigi tigã me'ra ni'kagíti. Yi'f i tâgare uúkúgi,
yi'f maki pe'ere wamê peogi weé'. Kííta ními yi'f beséki.
Yi'f i'yakã, áyú yi'riagi ními. Kííre êho peórã pũuro
e'katírãsama. "Mehó warota êho peókãti", niísome,
nií ohãkãrã niíwã Ô'ãkî hi yee kiti weré mi'tarã.

⁷Misã Jesu Cristore êho peórã áyuró e'katíse me'ra kííre ti'ó yã'asa'. Ápêrã pe'e kííre êho peóti tíharã, misã weeró noho ti'ó yã'atisama. Mehó niigíre weeró noho ti'ó yã'akã'sama. Ápêrã Ô'ãkî hi yee kiti weré mi'tarã a'tîro ohãkãrã niíwã taha:

Masã i tá me'ra wi'f weerã tirã ni'kãgare naâ iatíkahare, kô'ásama.
Naâ kô'ákaga me'ra âpêrã pe'e tutuarí wi'f weesamã.
Tigã marikã maa, wi'f yeéya mari boópã.

A'té a'tîro nií s'i'rriro weé'. Wiðrã Judeu masa tigã i tâgare weeró noho Jesu Cristore iatíwã. Naâ iatímikã, kîî pakí Ô'ãkî hi pe'e kííre beséki niíwí. Besé, kííre wiðgi söróoki niíwí. Kíí marikãre, marî Ô'ãkî hi põ'ra sãha masíti boopã. ⁸Apêye ohã nemokãrã niíwã taha:

Ô'ãkî hi kîî besékaga i tâgapi masã pi'ã tuu, birí ke'arãsama.

A'té a'tîro nií s'i'rriro weé'. Jesu Cristore Ô'ãkî hi beséki niíwí. Tigapí pi'ã tuu, birí ke'a'karo weeró noho Jesu Cristore êho peótiã bu'fri da'rê no'orãsama. Too dipóropita maata Ô'ãkî hi kîî makiré êho peótiã tohó wa'árãsama, nií tohaki niíwí.

⁹Marî pürikã naâ weeró noho nií wee'. Ô'ãkî hi kîî yarã niíáto niigi maríre beséki niíwí. Tohó weerã marí wiðgi yarã sacerdotea weeró noho kîî yeere da'rará nií'. Ô'ãkî hi maríre kîî yaã kurakãharã sãhakã weéki niíwí. Yã'asé mariró niisétikã weéki niíwí. Diporópi Ô'ãkî hi kîî yarã masã Israel kurakãharãre yi'f weré'ke peheré weéki niíwí. Misã Jesu Cristore êho peórã nií'. Tohó weégi misãre meharóta weemí. Ô'ãkî hi maríre áyuró weé'kere âpêrãre weré dutigi tohó weemí. Ô'ãkî hi áyú yi'riagi marí yã'áro weé'kere akobohómi. Akobohó, na'f tí'aropi nií'kãrãre maríre yi'riómi. Tohó weerã ni'kãroakãre kîî põ'rá bo'rê yuuropi niírã weeró noho nií'. ¹⁰Diporópi ni'kí Ô'ãkî hi yee kiti weré mi'tagi a'tîro niíki niíwí: "Ô'ãkî hi pãharã Judeu masa niítirãre yi'riógisami." Tohó weerã misã too dipóropire Ô'ãkî hi põ'ra meheta nií'kãrã nií ni'iwi yuhûpi. Ni'kãroakãre kííre êho peóka be'ro kîî põ'rá nií' maha. Ô'ãkî hire misã êho peoátoho diporo kîî misãre ma'isére, kîî pahã yã'asere masítikãrã niíwí. Ni'kãropita a'teré masi' maha.

Pedro Jesu Cristore êho peórãre "A'tîro weeyã" niisé nií'

¹¹Yi'f misãre pũuro ma'ísa'. Ni'kãroakã yi'f wereátehere misã weekã iása'. Marí a'ti nukúkãpire siharí masa nií'. Marí niíátoho waro i'mãsepi nií'. Toopí nií nu'kukã'rãsa'. Tohó weerã marí yã'áro weé s'i'risere

weetíkārā. Marí yā'áro weé sī'rise āyuró weé sī'rise me'ra a'me kēése ní'. Teé yā'áro weé sī'rise āyuró weesé pe'ere ka'mú ta'a sī'risa'. Ô'âkî hi pe'e marîre āyuró weeká iasamí. ¹²Misâ Jesu Cristore êho peotîrā wa'teropî nîsa'. Kîîre êho peóse bu'iri misâre “Yā'ará nîuma”, nîi uukahásama. Misâ naâ wa'teropîre āyuró niisétiya. Tohó weeká, naâ tohó uukahámîrā, misâ āyuró weesétisere î'yârasama. Teeré î'yârā, siâpe me'ra pâhará Jesu Cristore êho peorásama. Tohó weerā kîî opâturi a'tiká, misâ weeró nohota naâ kē'ra Ô'âkî hire “Mî'î āyugí, tutuagí nîi”, nîi êho peorásama.

¹³⁻¹⁴Marí wiôgi Jesu Cristore êho peorā nîi tîharā, a'tîro weeró íá! A'ti di'takî hi wiôgi waro, kîî dokakāharā wiôrā, tohó niiká nîi pe'tîrā a'ti nukúkākāharā wiôrā dutisére yi'tîró íá! Wiôgi waro kîî dokakāharāre yā'áro weerāre bu'îri da'rê dutisami. “Āyuró weerá pe'ere 'Misâ āyuró weepî' nîiya”, nîisami. ¹⁵Ô'âkî hi misâ āyuró weeká iasamí. Tohó weeká, âpêrā misâre uukahámî'kārā mehó warota uukahá ma'akā'rāsama. Ô'âkî hi misâ āyuró weesé me'ra naâ uukahá ma'a'kārāre, ti'o masítîrāre di'ta maríkā weeká iasamí.

¹⁶Ô'âkî hi marîre yi'rió tohaki nîiwî. Tohó weerā yi'rió no'o'kārā weeró noho weesétîrā. A'tîro wākûtîkārā. “Yî'î âpêrā dutisé doka nîi wee! Tohó weégi yi'î iaró weegíti”, nîitîkārā. A'tîro pe'e weerā. Ô'âkî hire ma'í, kîî iaró weerá. Yā'asere weetíkārā. Da'rā ko'terā naâ wiôgi dutisére āyuró yi'tîrā weeró noho marí kē'ra Ô'âkî hi dutisére yi'tîrā. ¹⁷Dîka waáro marîró nîi pe'tîrāre nî'káro noho î'yârā. Jesu Cristore êho peorāre ma'îrā. Ô'âkî hire nîkî î'yase me'ra êho peorā. A'ti di'takî hi wiôgire wio pesáse me'ra ti'ó yā'arā.

Jesu Cristo pi'etîgi nî'ká'karo noho marîre nî'ka dutîse nîi'

¹⁸Misâ nî'karērā âpêrāre da'rā ko'terā nîisa'. Misâ wiôrāre êho peóya. Nîi pe'tîrā naâ dutisére yi'tiyá. Misâre āyuró weerá di'akîre yi'titîkā'ya. No'ó yā'áro weerá kē'rare yi'tiyá. ¹⁹Apé tero misâ āyuró weemîkā, misâ wiôrā bu'îri da'rê boosama. Naâ tohó weeká, misâ Ô'âkî hire êho peósere î'yórā, naāre ye'sûtîkā'ya. Tohó weeká, misâre Ô'âkî hi “Āyuró weemá”, nîi î'yâgisami. ²⁰Misâ yā'áro weéka be'ro maa misâre bu'îri da'rêrā, keoró weerā weemá. Misâ naâ bu'îri da'resere nî'kārā, “Āyuró weerā, nî'ká'”, nîitîkā'ya. Misâ tohó nî'kasé wapa marí! Misâ yā'áro weé'ke wapa keoróta bu'îri da'rêrā weesamá. Misâ āyuró weéka be'ro naâ yā'áro weeká, nî'kayá. Tohó weesé pe'ere Ô'âkî hi “Āyuró weemá”, nîi î'yâgisami. ²¹Ô'âkî hi misâ āyuró weemîkā, misâre yā'áro weesere nî'ka dutîgi kûtki nîiwî. Jesu Cristo maríkā marîre yi'riógi, pi'etî, wêrîwî. Āyuró weemîkā, kîîre yā'áro weewá. Tohó weégi marí kē'rare kîî weé'karo nohota wee sirú tuúkā iasamí. ²²Kîî neé nî'kâti yā'áro weetîwî. Nîi sootiwî. ²³Kîîre yā'áro buhîkā'kārāre naāre buhîkā' a'metiwî. Kîî pi'etîgi, “Misâre bu'îri da'rêgiti”, nîitîwî. Kîî pakî pe'ere “Yî'î pakî kîî iaró, keoró yā'áro weerāre bu'îri da'rêgisami”, nîiwî. Tohó weégi kîî yeé niîátehere kîî pakîpîre wiawî. ²⁴Kîî basi marí yā'áro weé'ke wapare wapa yeégi kurúsapi wêrîwî. Marí yā'áro weesere du'u dutîgi marîre wêrî basawî. Tohó kîî weesé me'ra a'tîro weewî. Marîre yā'asere siru tuúmi'kārāre āyusé Ô'âkî hi yee pe'ere siru tuúkā weewî. Kîî marîre yi'riógi, kamî da're no'ó, ipîti pûrisé ti'ó yā'awî. Tohó kîî weesé me'ra marí yā'áro yi'ri boó'kārā yi'rió no'owi. ²⁵Marí a'tîro nîikúmiwi. Ovelha sārîro po'peapi nî'kārā no'ó iaró wihá wā'kasama.

Wihá wã'ka, ì'yâ niritikã, bahu dutiá wa'ásama. Marí naâ weeró noho niikúmiwi. Ni'kâroakãre Jesu Cristore êho peó'. Tohó weérã ovelhare ko'tegí bahu dutí'kãrãre a'mã, kíî naãre boká'karo weeró noho nií'. Jesu Cristo maríre yã'ãro weerí niígi, maríre ì'yâ niri, ko'tegí niími.

Amúkã dì'té'kãrãre dutisé nií'

3¹⁻² Numiã, marãpi simiatirã ãyuró ti'oyá yi'î wereátehere. Misã marapí simia dutisére, naã iaró weeyá. Ni'karérã misã marapí simia Jesu Cristore êho peótisama. Kí î yeé kitire neê tí'ó sî'ritisama. Tohó weérã tee kitíre werêtimirã, a'tíro pe'e weeyá. Naãre êho peóya. Naã dutisére e'katíse me'ra weeyá. Misã tohó weeká, naã kê'ra misã ãyuró weesétisere ì'yâ kúu, Jesu Cristore êho peó boosama. ³ Æpêrã, ãyurã niíma, nií dutirã misã ipiré pehé ma'mã su'atikã'ya. Misã ipí bahusé di'akíre wãkú niritikã'ya. ⁴ Misã ãyurã nií sî'rírã, ãyuró bahú sî'rírã, a'tíro pe'e weesétiya. Misã marapí simiare ti'sãropitã naã dutisére ma'isé me'ra weeyá. Tu'tíro mariró ãpêrãre keoró weé me'rikã'ya. Ehêri põ'ra kari butíro mariró tí'ó yã'aya. A'té ãyuró weesétise pe'tisomé. Misã ipiré ma'mã su'ase pürikã pe'tirósa'. Misã ãyuró weesétikã, Ô'ãkí hi misã me'ra e'katígisami. Misã a'tíro weesé kíî ì'yóropire ãyú butia'se waro nií'. ⁵ Yi'î misãre niíro nohota diporókãharã numia Ô'ãkí hire êho peorã ãyuró weesétikãrã niíwã. Naã marapí simia dutisére ãyuró yi'tíkarã niíwã. ⁶ Sara diporókõhopi koð marapí Abraão dutisére ãyuró yi'tíko niíwõ. Tohó weégo Abraõore koð wiõgire weeró noho tí'ó yã'ako niíwõ. Misã kê'ra misã marapí simiare ãyuró weeyá. Misã nií pe'tisere ãyuró weérã, tohó niikã uiró mariró niisétirã, Sara weeró noho niírasã'.

⁷ Ni'kâroakãre nimõtírãre werêgiti. Mi'î nimore ãyuró weesétiya. Koõre êho peóya. Koð mi'î weeró noho tutuâtimo. Ô'ãkí hi koó kê'rare pahã yã'agi, mi'î re weeró nohota yi'rióki niíwi. Tohó weégi koõre ãyuró ko'têya. A'tíro weeká, misã Ô'ãkí hire sêrisé neê ka'mú ta'ta basiósome.

A'mêri ãyuró niiséti dutise nií'

⁸ Ni'kâroakãre nií pe'tírãpire werê tiogiti. Ni'kãro me'ra niiséti biroya. Æpêrãre pahã yã'aya. Ni'kí põ'ra weeró noho ma'isétiya. “Ísã ãpêrã yi'rióro nií”, nií wãkútikã'ya. ⁹ Æpêrã misãre yã'ãro weeká, naãre a'metikã'ya. Misãre yã'ãro buhíkã'kã, naãre buhíkã' a'metikã'ya. A'tíro pe'e weeyá. Naãre ãyuró wa'aáto niírá, Ô'ãkí hire sêri basáya. Ô'ãkí hi maríre tohó wee dutísami. A'tíro weeká, Ô'ãkí hi misãre ãyuró weegísami. ¹⁰ Diporópire ni'kí Salmo wamétiri püripire ãyuró niisétisere a'tíro ohãki niíwi:

No'ó misã katirí imî kohore e'katíse me'ra nií sî'rírã,
yã'ãro uúkútikã'ya. Nií sootirãta niíya.

¹¹ No'ó misã yã'ãro weé sî'risere weetíkã'ya.

Ãyusé pe'ere weeyá.

Æpêrã me'ra a'mé tu'titirãta ma'isé me'ra niisétiya.

¹² Æyuró weesétirãre Ô'ãkí hi ko'tésami.

Naã kíîre sêrisere yi'tisamí.

Yã'ãro weerã me'ra pe'ere e'katítisami. Naãre bu'îri da'rêsami.

Tohó weérã misã ãyuró niisétiya nií,

Salmo püripire ohã no'okaro niíwi.

¹³ Misã ãyusé di'akíre weesétikã, noã misãre yã'ãro wee boósari? Weetísama. ¹⁴ Misã ãyuró weemíkã, ãpêrã misãre yã'ãro weeká maa,

e'katfya. Ô'âkî hi misâre âyuró weegísami. Tohô weerâ naâ misâre yâ'âro weé si'rikâ, wâkû ke'titikâ'ya. Naâre uítikâ'ya. ¹⁵A'tîro pe'e wâkûya. "Jesu Cristo nií pe'tirá bu'ipi ísâ wiôgi niími", nií êho peóya. No'ó misâre âpêrà "De'ró weerâ Jesu Cristore êho peóti?" nií boosama. Naâ tohô niiká, misâ yi'tiátehere wâkû yuu tohaya. Naâre âyuró yi'tí me'rikâ'ya. Pûriro yi'titíkâ'ya. ¹⁶Misâ Jesu Cristore êho peóse bu'iri âpêrà misâre yâ'âro uukahásama. Naâ uukahá'ke diakí hí niítikâ i'yârâ, bopôyarásama. Tohô weerâ misâ âyuró niisétirâ, Ô'âkî hi i'yóropire bu'iri marirâ ti'ó yâ'arâsa'. ¹⁷Ô'âkî hi kîî iakâ maa, marí âyuró weemíkâ, âpêrà maríre yâ'âro wee boosama. Tohô weesé âyú nií'. Marí yâ'âro weeká pe'e maa, âpêrà maríre yâ'âro weeká, mari yeé bu'irita nií'.

¹⁸Jesu Cristo marikâ âyugí niímigi, pi'etíwî. Kîî bu'iri moomígi, marí yâ'âro weé'ke wapare wêri wapa yeé basawî. Marí bu'iri kioráre wêri basagi tohô weewî. Maríre yi'riógi, ni'kátita wêriwî. Kîî tohô weesé me'ra kîî paki tirópi maríre wa'âta basiókâ weewî. Kîî bu'íkaha ipi waro maa wêria wa'âwî. Wêri toha, be'ró masáki niíwi. Kîî ehêri pô'ra pûrikâ wêrtikaro niíwi. ¹⁹⁻²⁰Kîî ehêri pô'ra me'ra kîî ipí masâ peepi kûyarí kura a'tîro weéki niíwi. Diporópi Ô'âkî hi a'ti nukúkâ mioká wêri'kârâ naâ bi'a dipó no'o'karopi niirâre i'yâgi wa'âki niíwi. Toopí naâre kîî wêri masasêre werêgi ehâki niíwi. Diâ mioátoto diporo Noé yoaká yukí síhore a'mé do'ogi da'râki niíwi. Kîî tiwí weerí kurare kîî niíka terokâharâre Ô'âkî hi naâre êho peókâ íaki niímiwî. Naâ pe'e neé êho peótikârâ niíwâ. Noé, kîî nimó, kîî pô'râ, naâ nimosâ numia di'akí êho peókârâ niíwâ. Tohô weerâ naâ oitota tiwí me'ra yi'ri'kârâ niíwâ. ²¹Ô'âkî hi naâre yi'ri'ókaro weeró nohota marí kê'rare Jesu Cristo wêri masasé me'ra Ô'âkî hi yi'ri'óki niíwi. Ô'âkî hi a'ti nukúkâre miôgi naâre yi'ri'ó'ke maríre wamê yeese weeró noho nií'. Maríre wamê yeese marí ipirê ú'iri koesé meheta nií'. A'tîro nií'. Ô'âkî hi i'yóropire bu'iri marirâ nií si'rírâ, kîîre akobohóse sêrisé nií'. ²²Jesu Cristo masáka be'ro kîî paki tirópi mihâaki niíwi. Ni'kâroakâre kîî wiôgi duhirí kumuropi niísami. Kîî nií pe'tirá bu'ipi, wiôgi niími. Ô'âkî hire werê ko'terâ, nií pe'tirá wiôrà i'miáropi niirâ yi'ri'óro niími.

Diporópi yâ'âro weemí'kârâ yâ'âro weé du'use kiti nií'

4 Jesu Cristo marikâ a'tí di'tapi niígi, pûuro pi'etíwî. Marí kê'ra kîî pi'etí'karo weeró nohota weerâ. Pi'etísere uítikâ'râ. Marí pi'etírá, Jesu Cristo wee tamúse me'ra nemoró wâkû tutuarâsa'. Yâ'asêre weé si'ritirâsa'. ²Tohô weerâ a'tóka terore marí katisé nimiri ehâ tu'aro marí yâ'âro weé si'risere weesomé maha. Ô'âkî hi kîî iaró pe'e weerâsa'. ³Misâ Jesu Cristore êho peótirâ naâ weesétise nohore weé tohakârâ niíwi. Yâ'âro misâ weé si'risere weékârâ niíwi. Numiâ me'ra yâ'âro weékârâ niíwi. Numiâ kê'ra imiâ me'ra meharóta yâ'âro weékârâ niíwi. Ke'ákârâ niíwi. Bosê nimi niiká ke'á, karíkúkârâ niíwi. Yâ'âro weesêre yi'ri'ó keheoká'kârâ niíwi. Apêyere Ô'âkî hi dutisére yi'ri' ni'karâ, masâ yeé'kere êho peókârâ niíwi. ⁴Ni'kâroakâre tee pehére misâ weetísa' maha. Too diporópi misâ me'ra yâ'âro weeséti'kârâre ba'pâti nemotisa'. Misâre naâ pihiká, wa'átisa'. Misâ tohô weeká, "De'ró weerâ tohô weetí?" niísama. Teeré i'yârâ, misâre i'yâ tu'ti, uukahásama. ⁵Naâ tohô weemíkâ, a'teré masíya. Ô'âkî hi misâre uukahá tu'tirâre "De'ró weerâ yi'í pô'rare tohô weerí?" nií sêri yâ'agisami. Misâre tohô weé'kârâ naâ weé'kere besé no'orásama. Ô'âkî hi nií pe'tirá

wērĩ'kārāre, katirāre marĩ weesé nikire besegísami. Neê ni'kiré di'asomé. ⁶Nĩ pe'tirā masā wērĩ diha pe'tirāsama. Jesu Cristore êho peó'kārā pe'e naa yeé ipi boámikā, Ô'ākĩ hi tiropi katĩ nu'kukārāsama. Tohō weerā naāre a'ti nukúkāpi katiká, Jesu Cristo yee āyusé kitire werê no'okaro niĩwi.

⁷A'ti imĩ koho pe'tiátotohō kā'roákā di'sása'. Tohō weerā misā weesére āyuró ti'ó yā'a ni'ko, weesétiya. Wākũ tutuaya. Misā yā'áro weé sī'risere ni'kayá. Tohō weerā misā keoró Ô'ākĩ hire sērírásá'. ⁸Nĩ pe'tise apêye noho yi'ríoro a'tíro weeyá. Diakĩ hí a'mêri ma'iyá. Neê a'mêri ma'ĩ du'utikā'ya. Marĩ āpêrāre ma'írā, marĩre yā'áro weesére maata akobohósa'. ⁹Āpêrā misa yeé wi'seripi ehaká, e'katíse me'ra naāre yē'êya. Uasé mariró naāre a'mā eka, kārísé o'óya. ¹⁰Ô'ākĩ hi kĩĩ tutuaró me'ra marĩ Jesu Cristore êho peórā nikire de'ró marĩ wee masísere o'ósami. Teé o'osé me'ra kĩĩ yeére āyuró wee masĩ'. Teeré o'ôgi, ni'káro noho o'ôtisami. Kĩĩ o'ô'ke pōo tēoro āpêrāre wee tamú dutigi o'ósami. Marĩ āpêrāre wee tamúrā, kĩĩ o'ô'kere keoró weerā weé'. ¹¹Ni'karérāre a'te nohóre o'ósami. Pāhará wa'teropi kĩĩ yeé kiti werê tutuasere o'ósami. A'teré werêrā, kĩĩ werê'karo weeró noho werêya. Āpêrā, wee tamúrā noho kē'ra Ô'ākĩ hi misāre tutuaró o'ô'karo pōo tēoro wee tamúya. Tohō weeká, masá “Jesu Cristo kĩĩ wee tamúro me'ra tohō weeáma” niĩ, “Āyú” niĩrāsama Ô'ākĩ hire. Jesu Cristo tutuā yi'riami. Kĩĩ niĩ pe'tirā bu'ipi, wiôgi niĩmi. Tohō weerā marĩ kĩĩ re “Āyú” niĩ nu'kukārā.

Jesu Cristore êho peórāre “Mehêkā wa'aká, wākũ tutuaya” niisê niĩ'

¹²Yi'ĩ ma'írā, apêye noho werê nemogiti taha. Misā Jesu Cristore êho peóse bu'iri yā'áro yi'rírā, “De'ró weero tohō wa'atĩ?” niĩ i'yā mariatikā'ya. Teé misā pi'etísere wākũ tutuarā, diakĩ hita Jesu Cristore êho peóse i'yó no'o'. Tohō weerā misā mehêkā wa'aká, i'yā mariatikā'ya. ¹³Mehô e'katíya. Ni'károakāre misā Jesu Cristo kĩĩ pi'eti'karo nohota pi'eti' siru tuurā weé'. Tohō weerā kĩĩ opāturi a'tiká, kĩĩ asistéserere, kĩĩ tutuasere i'yārā, pūuro e'katírása'. ¹⁴Marĩ Jesu Cristore êho peóse bu'iri āpêrā marĩre yā'áro buhíkā'sama. Naā tohō weeká, marĩ a'tíro masĩ'. Espírito Santo tutuā yi'riagi marĩpire niĩmi. Marĩ me'ra niĩ nu'kukĩ'sami. Āpêrā marĩre yā'áro weeká, wee tamúsami. Tohō weerā naā yā'áro buhíkā'mikā, e'katĩ no'osa'. ¹⁵Misā a'tíro wākúya. Wēhé kō'arāre, yaharāre Ô'ākĩ hi bu'iri da'rêgisami. Āpêrā yeere uukahá wākũ nírírā kē'rare tohōta weegísami. No'ó yā'áro weerāre bu'iri da'rêgisami. Misā naā weeró noho weetikā'ya. Naā, naa yeé bu'iri pi'etírāsama. ¹⁶Apé terore misā Jesu Cristore êho peóse bu'iri pi'etírása'. Tohō pi'etírā, bopôyatikā'ya. A'tíro pe'e weeyá. Ô'ākĩ hire “Āyú”, niĩya. “Mi'ĩ i'sāre Jesu Cristo yarā sāhaká weeápi”, niĩ wākũ tutuaya.

¹⁷Ni'károakāre Ô'ākĩ hi masaré beserĩ nĩmi ni'ká toha'. Kĩĩre êho peórā me'ra besé ni'kami. Marĩ kĩĩre êho peórā me'ra ni'kaká, āpêrā kĩĩre êho peótirā pe'e maa de'ró wa'aró wa'ārosa'. Ô'ākĩ hi naā maa ipĩti bu'iri da'rêgisami. ¹⁸Diporópi Ô'ākĩ hi yee kiti werê mi'tagi teé pi'etisekāhasere a'tíro ohāki niĩwi:

Ô'ākĩ hire êho peórā waro marikā i'mĩsepi wa'aátotoho
diporo a'ti nukúkāpire pi'eti' ni'irāsama yuhũpi.

Too pũrkāre kĩĩre êho peótirā yā'áro weerā pe'ere de'ró

wa'ârosari? Naâre yâ'â butia'ro wa'ârosa!
 Ô'âkî hi naâre bu'îri da'rêgisami,
 niiki niîwî Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi.

¹⁹Marî Ô'âkî hi iaró noho pi'etirâ pûrikâ, a'tîro weeró iá. Áyuró weesére weé nu'kukâ'ro iá. Tohô niiká mari yeé niíatehere Ô'âkî hi marîre weé'kire wiaró iá. Niî pe'tise kîî “Weegíti” niisére keoró weesamí.

Jesu Cristore êho peorâ a'tîro weeró iá' niisé niî'

5 Ni'kâroakâre maha Jesu Cristore êho peorâ si'orí niirâre werêgiti. Yi'í kê'ra âpêrâre si'orí niigíta niî'. Yi'í Jesu Cristo pi'etikâ î'yâwi. Kîî opâturi a'ti nukúkâpi a'tiká, Ô'âkî hi niî pe'tirâpire Jesu Cristo asistésere, kîî tutuasére î'yogísami. Teeré yi'í kê'ra niî pe'tirâ kîîre êho peó'kârâ me'ra niî tamugisa'. ²Jesu Cristore êho peorâre si'orí niirâ, yi'í wereátehere ti'oyá. Ô'âkî hi kîi yarâre ko'tê dutigi misâre kûúki niîwî. Ovelhare ko'tegí kîi yarâ ovelhare áyuró ko'têsami. Kîî weeró nohota misâ kê'ra Ô'âkî hi yarâre áyuró ko'têya. Ápêrâ dutiró mariró misâ iaró naâre ko'têya. Misâ tohô weeká, Ô'âkî hi iasamí. Apêye kê'rare naâre si'orí wehê peorâ, niyêru di'akîre wapá ta'a sî'ritikâ'ya. Mehô pe'e e'katíse me'ra ko'têya. ³Naâre ko'têrâ, yâ'âro dutîpetikâ'ya. Naâre î'yâ kûu dutirâ pe'e, áyuró weesétiya. ⁴Tohô weeká, Jesu Cristo niî pe'tirâ masaré ko'terâ wiôgi opâturi a'ti nukúkâpi a'tígi, misâre wapa yeégisami. “Áyuró ko'têwi naâre yi'í ko'tê dutigi kûú'kârâre”, niigísami. Kîî isâre wapa yeése niî nu'kukâ'rosa'. Kîî tiro, kîî asistéropi katí nu'kuatehere o'ôgisami. Teé neé pe'tisomé.

⁵Ma'mâ piha, nu'miá, a'tîro weeyá. Bikirâ misâre si'orí wehê peorâre êho peó yi'tiyá. Misâ “Niî pe'tirâpita âpêrâ yi'rióro niî” niî wâkûtirâta, a'mêri wee tamúya. Diporópi Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi a'tîro ohâki niîwî:

“Ápêrâ yi'rióro niî” niirâre Ô'âkî hi áyuró

wa'asére ka'mú ta'asami.

Ápêrâ “Yi'í mehô niigí niî', yi'í re wee tamúya”

niirâ pe'ere Ô'âkî hi wee tamúsami,

niî ohâki niîwî.

⁶Ô'âkî hi tutuá yi'rigi niîmi niîrâ, kîî dutisére yi'tiyá. Tohô weeká, Ô'âkî hi kîî iarí nimi misâre âpêrâ wiôrá weeró noho áyuró wâkuká weegísami. ⁷Ô'âkî hi marîre ma'ígi, ko'têsami. Tohô weérâ niî pe'tise marí wâkú ke'tisere, marîre no'ó mehêkâ wa'asére Ô'âkî hipire o'ôrá. Kîî marí tohô weesére ye'êgisami.

⁸Misâ weesére áyuró ti'ó yâ'a ni'ko toharâpi weesétiya. Misâ yâ'âro weé sî'risere wâkú tutuaya. Áyuró ti'ó masíya. Wâtí marîre î'yâ tu'tígi niî pe'tiropi a'mâ sihasami. Marîre yâ'âro weeká iági, tohô weesamí. Tohô weérâ ko'tê î'yâ niriya. Ni'kí yaí ba'asé a'mâgi pi'etí siharo weeró noho marí Jesu Cristore êho peósere pe'ó sî'risami. ⁹Wâtí dutisére weetikâ'ya. Wâkú tutuaya. Jesu Cristore êho peó nu'kukâ'ya. Wâtí misâ di'akîre yâ'âro weégi weetími. Niî pe'tirokâharâpi Jesu Cristore êho peorâre tohô weégi weemí. Naá kê'ra misâ pi'etîro nohota pi'etirâ weemá. Tohô weérâ wâkú tutuaya. ¹⁰Ô'âkî hi marîre ma'ígi, no'ó niiró wee tamú nu'kugísami. Kîî makí Jesu Cristo wêrisé me'ra marîre yi'rióki niîwî. Ô'âkî hita marîre kîî asistéropi kîî me'ra niî nu'ku dutigi beséki niîwî. Marí yoâtikâ a'ti nukúkâpire pi'etí ni'irâsa' yuhûpi. Tohô weéka be'ro Ô'âkî hi marí yâ'âro

niiséti'kere apó ni'ko wākú tutuakā weegísami. Kĩî tohó weeká, marí neê uísome. ¹¹Tohó weerā kĩîre a'tíro niîrā: “Ô'ākĩ hi, mi'î niî pe'tirā bul'ipi, wiôgi niî'. Mi'î tutuasé neê pe'tisomé. Niî nu'kukā'rosa”, niîrā kĩîre.

Pedro äyu dutí tio'ke niî'

¹²Silvano ohâ basase me'ra yi'î misâre pehête a'ti pūrĩpire ohâ!. Kĩî yi'îre ba'pâtimi. Jesu Cristore êho peógi äyuró weesétimi. Tohó weégi kĩî keoró weeká î'yâgi, kĩîre êho peó'. Misâre wākú tutua, e'katí dutigi a'ti pūrĩre ohâ!. Tohó niiká Ô'ākĩ hi ma'isé diakĩ híta niî' niîgi, misâre ohâ!. Kĩî ma'isére masîrā, Ô'ākĩ hire êho peó yapatíkā'ya.

¹³A'ti maká Babilôniaakāharā Jesu Cristore êho peórā misâre äyu dutíse o'ôo'ma. Ô'ākĩ hi ā'rā kē'rare misâre weeró nohota beséki niîwĩ. Apí kē'ra Marco yi'î maki weeró noho niigí misâre äyu dutími. ¹⁴Misâ e'katíse me'ra a'mêri pōo tērya. Misâ niî pe'tirāre Jesu Cristore êho peórāre ehêri pō'rariپی Ô'ākĩ hi äyuró ti'ó yā'akā weeáto.

Toô kārōta ohâ!.

Pedro

Pedro ape pũrí ohâ nemoka pũri niî'

A'ti pũrí a'tĩro weéro ohâ no'opã niisé niî'

A'ti pũríre Pedro Ásia di'tapi du'tisté wã'ka'kãrãre ohâki niîwĩ taha.

A'tĩro ohâki niîwĩ. Jesu Cristore êho peósere dohörê'rãre, tohó nií wee' nií dika yuú sĩ'rĩrã nohore ti'ó masĩ dutigi ohâki niîwĩ.

Pedro Jesu Cristore êho peórãre ohâ'ke niî'

1 Yiî Simão Pedro Jesu Cristore da'rá wã'ya ko'tegi kĩî bese kũú'ki misãre äyu dutí'. Niî pe'tirã ísã weeró noho êho peórãre a'ti pũríre ohâ'. Marí Jesu Cristore êho peóse äyusé waro niî'. Jesu Cristo marí wiôgi maríre y'i'riôgi kĩîre êho peókã weéki niîwĩ. Maríre ni'kãro noho kĩi yarã wa'akã weéki niîwĩ. ²Ô'ãkĩ hi, tohó niikã marí wiôgi Jesuré masĩ nemoya. Misã tohó weekã, niî pe'tise äyusé, misã ehêri põ'rariپی äyuró ti'ó yã'asere o'ô y'i'ri miharãsama.

Jesu Cristore êho peórãre “A'tĩro weeró íá!” niisé niî'

³Ô'ãkĩ hi kĩî makí Jesu Cristore maríre masikã weéki niîwĩ. Kĩîre masĩrã, kĩî tutuaró me'ra marí kĩî iaró äyuró niiséti masĩrãsa'. Jesu Cristo äyú y'i'riagi, niî pe'tise äyuró weegí maríre kĩi yarã niî dutigi pihiki niîwĩ. ⁴A'tĩro weégi, kĩî tutuaró me'ra maríre “Pehé äyuró weegíti”, niiki niîwĩ. Kĩî tohó nií'ke äyusé waro niî'. Wapatí y'i'ria'. Kĩî “A'tĩro weegíti” niisé me'ra marí kĩî weeró noho niiséti masĩrãsa'. Tohó niikã misã a'ti nukúkãkãhase yã'asé iãri pehasere y'i'ri wetĩrãsa'. ⁵Misã Jesu Cristore êho peó toha'. Misã tutuaró põo tẽoro a'teré wee nemó peoya. Wãkũ tutua, äyuró niisétiya. Tohó niisétiã, Ô'ãkĩ hi yeere ti'ó masĩ nemoya. ⁶Ti'ó masĩ nemorã, misã basi yã'ãro weé sĩ'rĩrã, ni'kayã. Ni'kãrã, mehêkã wa'akã, êho peó du'utikã'ya. Êho peó du'utirã, Ô'ãkĩ hire keoró êho peó, kĩî iaró weeyã. ⁷Kĩî iaró weerã, ni'kĩ põ'ra weeró noho misã basi a'mêri wee tamúya. A'mêri wee tamúrã, niî pe'tirãre ma'iyã.

⁸Misã a'teré siãpe me'ra nemoró wee turiã wã'karã, marí wiôgi Jesu Cristore äyuró masĩrãsa'. Kĩî iaró wee nemórãsa'. “Mehó waro kĩîre êho peópã”, niísome. ⁹Misã teeré tohó weetĩrã pe'e, kapêri i'lyã ehatirã weeró noho niísa'. Ô'ãkĩ hi yeere neê masĩtisa'. Misã too dipóropi yã'ãro weé'kere Jesu Cristo akobohó'kere wãkũtisa'. ¹⁰Yiî akawerãrã, misã Ô'ãkĩ hi besé'kãrã niî'. Tohó weerã kĩî besé'kãrã weeró noho niî pe'tise

misâ weé pōo tēoro āyuró niisétiya. Misâ tohō weerā Jesu Cristore ēho peó du'usome. ¹¹ Misâ āyuró weé nu'kurā, marí wiōgi Jesu Cristo tiropi ehârasa'. Toopí maríre yi'riōgi me'ra āyuró nií nu'kukā'rasa'.

¹² Yi'í werê'kere masí tohasa'. Teeré masírā, du'u kúuro mariró misâ ti'ó'kere āyuró weé nu'kurā weé'. Misâ teeré masímikā, akobohóri niīgi, werê nu'kukā' ti. ¹³⁻¹⁴ Kā'roākā dī'sása' yi'í wēriátoho. Marí wiōgi Jesu Cristo yi'íre werê tohami. Tohō weégi yi'í katiró ehâ tu'aro yi'í uúkū'kere wākuáto niīgi werê'. Yi'í tohō wereká, āyú niírosa' nií wākūgi, tohō werê'. ¹⁵ Yi'í wērika be'ro yi'í werê'kere āyuró wākū nu'kukā'ato niīgi yi'í pōo tēoro āyuró weegiti.

Pedro Jesu Cristo ĩrigípi dika yuúká ĩ'yâ'ke nií'

¹⁶ Marí wiōgi Jesu Cristo opáturi a'ti nukúkāpi tutuaró me'ra kīí a'tiátehere werê no'o tohawi. Teeré werêrā, masá naâ wee wiáro noho wākū bahurê'ke mehereta werêwi. ĩsâ basi ĩrigípi Jesu kīí tutuasére ĩ'yâwi. ¹⁷ Kīí pakí Ô'âkī hi kīí tutuasére, kīí asistéseré ĩ'yoká ĩ'yâwi. Kīí tohō weerí kura i'mîsepi uúkūgi, a'tíro niíwī: "Árī yi'í maki yi'í mal'igí niími. Kīí me'ra e'katí'", niíwī. ¹⁸ Kīí tohō uúkū dihosere ĩsâ ti'owí. Títare marí wiōgi me'ra ĩrigípi niíwi. Kīí tigípi niígita asistewí.

¹⁹ Tohō wa'asé me'ra ĩsâ masíwi. "Diporókāharāpi Ô'âkī hi yee kiti werê mi'tarā diakí háta ohāpā Jesu yeékāhasere", niíwi. Naâ ohâ'ke na'í tī'aropi sí'ó'kâ bo'rê yuuse weeró noho nií'. Teeré bu'ê, wākū niriya. Tohō weerā marí Ô'âkī hi iaró niisetí masírāsa'. Teê Jesu Cristo opáturi a'tiká'pi teeré bu'ê, wākū nu'kukā'ya. Bo'rêa mihatikā yōkoáwī mihátiro weeró noho Jesu Cristo a'ti nukúkāpi a'tígi, marí masítisere masiká weegísami. ²⁰ A'te pūríkäre āyuró ti'o masíya. Ô'âkī hi yee kiti werê mi'tarā naâ "Tohō wa'árosa'" nií ohâ'kere marí basi wākusé me'ra "Tohō nií sí'riro weé'", nií masítisa'. Espírito Santo kīí wee tamúro me'ra pe'e marí teeré ti'o masírāsa'. ²¹ Ô'âkī hi yee kiti werê mi'tarā marikā naâ ohâ'kere naâ wākusé me'ra di'akí di'pókátitikārā niíwā. A'tíro pe'e weékārā niíwā. Naâ Espírito Santo ĩ'yosé, ohâ dutiro me'ra Ô'âkī hi yeere ohākārā niíwā.

Nií soose me'ra bu'esékāhase nií'

(Juda 4-12)

2 Diporópire Israel kurakāharā ni'karérā "ĩsâ Ô'âkī hi yee kiti werê mi'tarā nií'", nií sookārā niíwā. Naâ tohō weé'karo weeró noho misâ tiropi niirá kē'ra meharóta wee sirú tuurāsama. Nií soose me'ra diakí hí weeró noho bu'êrāsama. Tohō weerā misâ ēho peósere dohórê'rāsama. Jesu naâ yā'áro weé'ke bu'iri wēri wapa yeé'ki pe'ere iasomé. Naâ tohō weeká, Ô'âkī hi wākútiro naäre bu'iri da'rêgisami. ² Naâ numiäre a'me tárásétisere páhará Jesuré ēho peorá ĩ'yâ kúurāsama. Naâ tohō weeká ĩ'yārā, Jesuré ēho peótirá pe'e Jesu yeé, diakí hí kāhasere yā'áro uúkūrāsama. ³ Niyérure iári peharā, nií soose me'ra misäre bu'êrāsama. Naâ tohō weesé wapa naäre bu'iri da'reátehe nií yuu tohasa'. Neé yi'ri wetísome. Diporópi "Ô'âkī hi naäre bu'iri da'rê no'orāsama", nií tohaki niíwī.

⁴ Ô'âkī hi diporópire i'mîsekāharā kīíre werê ko'terā niími'kāräre naâ yā'áro weeká, bu'iri da'rêki niíwī. Tohō weégi naäre bu'iri da'réró na'í tī'ase tutiripi di'te kúú kō'âki niíwī. Be'ró nií pe'tirá masaré beséatihi nimi niiká, naäre bu'iri da'rê bahuriógisami. ⁵ Noé kīí niika tero kē'rare

Ô'âkî hi kîî re êho peóti'kâräre akobohótiki niîwî. Akobohótigi, niî pe'tirã masá yã'arã re miô kô'aki niîwî. Noé, kîî nimó, pō'rã imiã i'tiãrã, naã nimosã numia di'akî re yî'rióki niîwî. Noé masá wãkusére dika yuú duti, "Áyuró weeyá", niî werêki niîmiwî. ⁶Tohó niiká Ô'âkî hi Sodoma, Gomorra wamêtise makarikãharã kê'rare bu'îri da'rêki niîwî. Bu'îri da'rêgi, î h' ke mara di'akî kúyakã naãre î hã kô'a bahurióki niîwî. Be'ropíre yã'áro weerãre "Tohó wa'ãrosa!" niî masiãto niîgi tohó weéki niîwî. ⁷Naãre bu'îri da'rêgi, Lô áyuró weegí di'akî re yî'ri wetikã weéki niîwî. Lô Sodomakî hi ãpêrã tii makãkãharã naã yã'ã butia'se weekã î'yãgi, kari butiki niîwî. ⁸Kîî áyugí niiki niîwî. Naã yã'arã wa'teropi niîgi, imí kohori niki naã yã'ã butia'se weekã î'yãgi, bihã wetiki niîwî. Tohó niiká naã yã'áro uúküsere ti'ógi, bihã weti nemoki niîwî. ⁹Ô'âkî hi naãre tohó weé'kere wãkürã, a'tiuro niî masi'. Ô'âkî hi áyurãre yã'áro wa'aká, yî'ri wetikã wee masísami. Yã'arã pe'ere kîî bu'îri da'reãtihi nimi niiká pi bu'îri da'reãkihi di'te kúu yuu tohasami.

¹⁰Masá yã'asé naã ipikãhãse iãri peha weerã nohore Ô'âkî hi bu'îri da'rê yî'ri ni'kagisami. Tohó niiká Jesu Cristo kîî wiôgi niisére naã yî'ri ni'karã nohore ipíti bu'îri da'rêgisami.

Sô'ó niikãrã misãre niî soo siharã naã iaró se'saro, no'ó iaró weé ma'a kusiasama. Uiró mariró i'mîsepi niirã tutuarãre buhíkã'sama.

¹¹I'mîsekãharã Ô'âkî hire werê ko'terã pe'e niî soorã yî'rióro tutuã yî'ri ni'karã niîma. Tohó niîmirã, yã'arã Ô'âkî hire werê ko'terã niîmi'kãrãre Ô'âkî hipire werê sãa, buhíkã'tisama.

¹²Niî soori masa wa'îkîrã weeró noho ti'o masítisama. Naã ti'o masítisere no'ó iaró uúku ma'asama. Naã ti'ó yã'áro bahuró ti'ó yã'asama. Wa'îkîrã bahuãka be'ro yê'e wêhé kô'a no'oahã weeró noho niísama. Naã weeró noho naã kê'ra wêri diharãsama. ¹³Ãpêrãre naã yã'áro weé'ke wapa naã kê'ra yã'áro weé no'orãsama. Imí koho, bahú yooropi no'ó iaró yã'áro wee bahã ke'ati ti'sasama. Misã bosê nimiri weekã, naã bopôyaro, yã'ã butia'ro weerã weesamá. Weé ta'sase me'ra e'katísama.

¹⁴Numiãre yã'áro wãkusé me'ra di'akî î'yãsama. Naã me'ra yã'áro weé si'risama. Yã'áro weesére kari butítisama. Êho peó tutuatirãre naã weeró noho iãri pehakã weesamá. No'ó naã î'yasé niki ia poó'kãrã niî yuurã, ia nemókã'sama. Naã bu'îri da'rê no'oahã niîma. ¹⁵Ô'âkî hi yee, diakî hí kãhasere du'úrã, diakî hí niítise pe'ere siru tuúsama. Naã diporókî hipi Balaão wamêtigi Beor maki weeró noho weesamá. Kîî Balaão yã'áro weesé me'ra niyéru wapá ta'a si'riki niîwî. ¹⁶Kîî tohó weekã î'yãgo, kîi yagó burra kîi re tu'tiko niîwô. Burra uúkúti'ko niîmigo, Ô'âkî hi kîî wee tamúro me'ra masá uúküro weeró noho Balaãore tu'tiko niîwô. Koô tohó niisé me'ra kîî weé ma'asere du'uká weéko niîwô.

¹⁷Niî soori masa akó wihásé peeri si'bí ke'a'karo weeró noho niîma. Tee peéri ako maríro weeró noho naã yã'arãre áyusé ãpêrãre wee tamúse marísa!. O'me kurári wî'ró me'ra tuú wã'karo weeró noho niîma. No'ó iaró weé nu'kuma. Naã ni'ká diakî hita uúkütisama. Bu'îri da'rê no'oahã niî tohama. Tohó weerã na'í ti'aropi tohõta niî bahu dutírãsama. ¹⁸Niî soori masa uúküse wapa marísa!. Masí butia'rã weeró noho niî soose me'ra bu'êsama. A'tiuro niísama. "Marí no'ó iaró marí weé ti'saró noho weekã, áyú niî", niísama. Teeré niîrã, naã yã'áro wee wiãse me'ra, tohó niiká naã yã'áro iãri pehase me'ra ãpêrãre dohórê'sama. Jesu Cristore êho peó wã'karãre, yã'áro weesére du'ú wã'karãre, opãturi naã yã'áro weé'kere

iâri pehakâ weesamá taha. ¹⁹Naâ a'tîro niísama. “Misâ ãpêrâ dutisé doka níí wee!. Tohò weérâ misâ iaró weeyá”, niímisama. Tohò niímira, naâ basi yâ'asére weé du'u masitirâ, yâ'asé dutisé doka níí wâ'yarâ weeró noho niísama. Níí pe'tise marí yâ'áro weesére du'u masítise tee doká níí wâ'ya ko'tekâ weé!. ²⁰Marí wiôgi Jesu Cristo maríre yî'riógire êho peorâ, a'ti nukúkâkâhase yâ'asére yî'ri wetíwi. Tohò weéka be'ro niímikâ, opâturi yâ'asére wee nemó peorâ noho too dipóro níí'karo nemoró yâ'áro tohasamá. ²¹Diakî híta naâre Jesu Cristo yeere, diakî hí kâhasere masíti yî'riokâ, âyu boópâ. Naâ Jesu Cristore êho peóka be'ro niísamé dutisé, naâre werê'kere du'úrâ, yâ'â butia'ro weérâ weemá. ²²Naâ opâturi yâ'áro wee nemó peorâ, masá naâ uúkû wíase noho weérâ weemá. Naâ a'tîro uúkû wiasama. Diâyí kíî etoáka be'ro opâturi kíî etoákere ba'ásami taha. Apêye kê'ra níí!. Yesé ióka be'ro opâturi meharóta ú'fri bihiropi sí'kó kúyasami taha. Naâ Jesu Cristore êho peóka be'ro yâ'áro weérâ taha, teé weeró noho nííma.

Marí wiôgi opâturi a'tiátehe níí'

3 Yî'í ma'irá, misâre ní'ká pûri ohâ tohawi. Too dipóroka pûri, tohò níikâ a'ti pûrí me'ra misâre diakî hí wâkuáto níígi ohâ!. Misâ masí'kere wâkû nu'ku dutigi werê kasa!. ²Diporókâharâpi Ô'âkî hi yee kiti werê mí'tarâ âyurâ naâ ohâ'kere wâkúya. Tohò níikâ marí wiôgi, maríre yî'riógi dutisére wâkúya. Teeré ísâ Jesu Cristo bese kúú'kârâ misâre werê turiawi.

³A'teré masí mí'taya. A'ti imí koho pe'tiátoto diporo masá Ô'âkî hi yeere buhíkâ'rásama. No'ó naâ yâ'áro weé sí'risere weerâ sama. ⁴A'tîro níirásama: “Jesu Cristo kíî “A'tígiti” níí'ke de'ró wa'âmitito?” níirásama. A'tîro níí buhíkâ'rásama. “Marí yêki símiá wêrí diha pe'tia tohama. A'ti nukúkâ neé weé ní'ka'karo weeró noho meharóta níí nu'kukâ!. Neé a'tísome”, níí wâkúsama. ⁵A'tîro wa'â'ke pe'ere wâkû sí'ritisama. Diporópi Ô'âkî hi kíî uúkúse me'ra í'mîse, a'ti nukúkâ bahúre'ki nííwí. Kíî dutiró me'ra dí'tâ akó po'peapi níí'ke bahuákaró nííwí. Tohò níikâ akó me'ra a'ti nukúkâkâhase pí'rí, bikiákaró nííwí. ⁶Akó me'rata taha Noé nííka terore Ô'âkî hi a'ti nukúkâre miô kô'aki nííwí. Kíî tohò weé'ke me'ra “Ô'âkî hi a'ti nukúkâre díka yúú tohakí nííwí”, níí masí no'ó!. ⁷A'tóka tero níisépi maha í'mîse níisé, a'tí dí'takâhase pekâ me'e í há kô'á no'oatehe níí!. Be'ró Ô'âkî hi kíî uúkúse me'rata í há pe'okâ'gisami. Kíî masaré beseátihí níími níikâ, yâ'arâre bu'íri da'rêgi í há kô'agisami.

⁸Yî'í ma'irá, a'teré wâkúya. Marí tí'ó yâ'akâ pe'e maa, mil kí'mari yoâ butia!. Ô'âkî hi pe'ere mil kí'mari ní'ká níími weeró noho níísa!. Ní'ká níími kê'ra kííre meharóta mil kí'mari weeró noho níísa!. Ní'karo noho í'yâsami. ⁹Marí wiôgi kíî “Opâturi a'tígiti” níí'kere masá a'tîro wâkúsama: “Yogó yî'riami”, níísama. Naâ wâkusé diakî hí níí wee!. Masaré pahá yâ'agi, maatá a'títisami yuhûpi. Neé ní'kiré pekâ me'epi wa'akâ íatísami. Níí pe'tirâ naâ yâ'asére bíhâ weti díka yúúkâ íasamí. Tohò weégi a'títisami yuhûpi.

¹⁰Marí wiôgi opâturi a'ti nukúkâpi a'tirí níími marí neé wâkútiri níími níírosa!. Ní'kí yahagí yamí wâkútiro yahági a'tígi weeró noho a'tígisami. Kíî dihátiri níími a'tîro wa'ârosa!. Pûúro bisisé me'ra níí pe'tise í'miáropi níisé pe'tiá wa'ârosa!. Níí pe'tise í há pe'ti díha wa'ârosa!. A'tí dí'takâhase pe'e kê'ra, í hí bahu dutírosa!.

¹¹ “Niî pe'tise î hî pe'ti diha wa'ârosa” niisére ti'ó, yā'áro weesétisere du'ú, Ô'âkî hi iaró pe'e āyuró weé nu'kurā. ¹² Marî wiôgi a'tiátehere e'katíse me'ra kîîre ko'têrā. Kîîre maata a'ti dutirā marî āyuró weé pōo tēóta basióro āyuró weerā. Kîî a'tirî nîmi niiká, niî pe'tise i'miárokāhase î hî pe'ti diharosa'. Niî pe'tise a'ti di'takāhase, i'miáropikāhase sipî pe'tirosa'. ¹³ Marî pe'e Ô'âkî hi kîî “Apé ma'má i'mîse, ma'má di'ta weegíti” niî'kere ko'tê'. Toopíre niî pe'tirā āyusé di'akîre weerāsama.

¹⁴ Tohō weerā yi'î ma'irā, kîî a'tisére ko'têrā, niî pe'tise misâ weé pōo tēóro āyuró weeyá. A'tiroweeká, Jesu a'tîgi, misâre āyurā, bu'ri moorā, āyuró ehêri pō'ratirāre boka ehágisami. ¹⁵ Misâ a'tiroweeká. Marî wiôgi marîre pahá yā'agi, marî yi'riká ia sâági ko'têsami. Tohō weégi maata a'titísami. Marî akawerégi Paulo marî ma'igí kē'ra tohōta misâre ohâki niîwî. Ô'âkî hi kîîre masisé o'osé me'ra tohō ohâki niîwî. ¹⁶ Niî pe'tise kîî ohâ'ke pūri niki Jesu Cristo opâture a'tiátehere, tohō niiká marîre yā'áro weetíkā'ato niîgi ohâsami. Apêye ni'karé kîî ohâ'ke diâsa yi'ria'. Masítirā, tohō niiká êho peó tutuatirā teeré apêrāre weré su'riakā'sama. Naâ apêye Ô'âkî hi yaa pūripi ohâ'kere weré su'riario weeró noho weesamá. Tohō weerā bu'ri da'rê no'orāsama.

¹⁷ Yi'î ma'irā, yi'î misâre naâ niî soorā weeátehere weré yuu tohapi. Misâ tohō weerā masí toha'. Naâ yā'ará misâre niî soori niîrā, ti'o masíya. Tohō niiká misâre êho peó tutuarā niî'kārāre êho peó du'ukā weetíkā'ato. ¹⁸ Marî wiôgi Jesu Cristo marîre yi'riógi pe'ere masí nemoya. Kîî marîre ma'imí niisére masírā, kîîre nemoró êho peó wā'kaya. Niî pe'tirā ni'kâroakāre, be'ropí kē'rare Jesu Cristore “Āyú yi'riami”, niî nu'kukā'rā. Tohōta niiró iá'.

Toô kâ'rota ohâ'.

Pedro

João ohâ mi'taka pũri niî'

A'ti pũri a'tiro weéro ohâ no'opã niisé niî'

Ã'rí Judeu masi Zebedeu maki Tiago akabihí niíki niíwĩ.

A'teré ohâki niíwĩ. Jesu Cristore êho peórãre niî soose me'ra bu'erára ti'o masí dutigi ohâki niíwĩ. Tohó niiká Jesu Cristore êho peó nu'ku dutigi, keoró weé nu'ku dutigi ohâki niíwĩ. Ma'isé pe'ere apêye yi'riíro weé nu'ku dutigi ohâki niíwĩ.

Kĩíta ape pũri Jesu Cristo a'ti imí kohopi kîî niiséti'ke, weeséti'kere ohâki niíwĩ.

Jesu Cristo yee kiti niî'

1 ¹⁻²Yiî misãre Jesu Cristo yeekãhasere, kîî niiséti'sere ohâgi weé'. A'tiro niî'. A'ti imí koho weeátoto díporo kîî, kîî pakí me'ra niî tohaki niíwĩ. Be'ró a'ti nukúkãpire bahuáki niíwĩ. Kîî katí nu'kugi maríre katí nu'kukã weegí niími. Í sã kîî re ì'yãwĩ. Kîî uúkũsere tí'owí. Í sã basita kîî re ì'yã butia'wi. Kîî re ãyuró masíwi. Tohó weérã kîî re ì'yã'kere misãre weré'. ³Í sã marí pakí Ô'ákí hi me'ra, tohó niiká kîî makí Jesu Cristo me'ra ãyuró niíkã'. Misá kè'rare tohóta ia sãasa'. Tohó weérã í sã ì'yã'kere, tí'ó'kere misãre weré'. ⁴Misãre ãyuró e'katiáto niígi a'ti pũríre ohâ'.

Ô'ákí hi ãyugí niími niisé kiti niî'

⁵Jesu Cristo ísãre bu'ê'kere misãre weré turia'. Kîî a'tiro niíwĩ: “Ô'ákí hi ãyugí niími. Kîîpire neé yã'asé marí'. Kîî sí'ó'se weeró noho niími. Na'í tí'ase weeró noho niítimi”, niíwĩ. ⁶Marí a'tiro nií boosa': “Ô'ákí hi me'ra ãyuró niíkã'”, nií boosa'. Tohó niímira yã'ãro weérã, nií soorã weesa'. Marí weesétise, mari yeé uúkũse iseri me'ra tohó weesa'. ⁷Ô'ákí hi ãyuró weemí. Marí Ô'ákí hi weeró noho ãyuró weérã pũrikã, ãpèrà me'ra ãyuró niiséti masi'. Kîî makí Jesu Cristo wërisé me'ra nií pe'tise marí yã'ãro niiséti'sere dika yúu nu'kumi.

⁸Marí yã'asé kiómira yã'asé mó' niírá, marí basita nií soorã weé'. Marí wãkusé diakí hí níf wee'. ⁹Ô'ákí hi keoró weé nu'kugi marí yã'ãro weé'kere diakí hí weré yi'rikã, keoróta maríre akobohógisami. Nií pe'tise marí yã'ãro weeséti'kere koé pe'okí 'sami. ¹⁰Ô'ákí hi a'tiro niíki niíwĩ: “Masá nií pe'tira yã'ará niíma”, niíki niíwĩ. Marí yã'ãro weé wee' niírá, Ô'ákí hi nií soose pihagi niími, niírá wee boosa'. Kîî uúkũsere êho peótiará weeró noho nií boosa'.

Õ'âkî hi me'ra niîrã a'tîro weeyá niisé niî'

2 Misâ yi'î pō'ra weeró noho niî'. Yã'asé weetîkã'ato niîgi, misãre a'teré ohâ'. Marí yã'áro weeká maa, Jesu Cristo kîî pakipîre marîre uúkũ basasami. “Naãre akobohóya”, niîsami. Jesu Cristo yã'asé moogí niîmi. Tohó weégi kîî marîre sêri basá masísami. ²Jesu Cristo wêrisé me'ra marí yã'áro weé'kere akobohóse bokákãrã niîwi. Marí di'akî akobohóse boka masítisa. Niî pe'tirã a'ti nukúkãkãharã akobohóse boka masísama.

³Marí masí!, Õ'âkî hi dutisére weerã, kîîre î'lyã wã'a no'osa!. ⁴Marí a'tîro niî boosa!: “Õ'âkî hire masí!” Tohó niîmirã kîî dutisére weetirã, niî soose piharã niî boosa!. ⁵Kîî dutiró weerã, Õ'âkî hire keoróta êho peósa!. Tohó weerã marí Õ'âkî hi me'ra niî' niisére masí!. ⁶Marí Õ'âkî hi me'ra niî' niîrã, Jesu Cristo weeséti'karo nohota wee sirú tuuro iã'.

A'mêri ma'iyá niisé kiti niî'

⁷Akawerérã, yi'î misãre ohasé apêye ma'má dutisé meheta niî'. Too dipóropi misã dutisé kió'kereta ohâ!. A'té misã ti'ó'kepi niî'. ⁸Tohó niîmiro, yi'î misãre ohasé ma'má dutisé weeró noho wa'ã!. A'mêri ma'isére wamê peogi weé!. Too dipóropi marí a'mêri ma'itirã, yã'arã niîwi. Na'î tî'aropi niîrã weeró noho niîwi. Ni'kãroakãre a'té du'ú no'oro weé!. A'tóka terore marí a'mêri ma'irã, bo'rê yuuropi niîrã weeró noho niî'. Teé a'mêri ma'isére Jesu Cristo me'ra masí no'o!. Tohó niîká misã me'ra masí no'o!.

⁹Marí a'tîro niî boosa!: “Yi'î pûrikã ãyuró Õ'âkî hi dutiró weé nu'kukã!” Tohó niîmigi ãpêrãre ma'itigi, too dipóropi na'î tî'aropi niî'karo weeró nohota niîká'sa' taha. ¹⁰Ãpêrãre ma'igi, bo'rê yuuropi niigi weeró noho niîmi. Neé kîîre kã'roákã yã'áro weesé marí!. ¹¹Marí ãpêrãre ma'itirã, na'î tî'aropi niîrã weeró noho niîsétisa!. Marí yã'áro weesé bu'iri kapêri î'lyãtirã weeró noho niisa!. Tohó weerã “A'tîro pe'e iã'”, niî masítisa!.

¹²⁻¹⁴Yi'î misã niî pe'tirãre ohãgiti. Jesu Cristo kîî wêrisé wapa Õ'âkî hi misã yã'áro weé'kere akobohóki niîwi. Misã Õ'âkî hire masí!. Bîkirã, misãre ohâ!. Jesu Cristore neé waropi di'pókãti'kire êho peó yuukã, ohâ!. Ma'mã piha, misã wãkú tutuarã niî'. Õ'âkî hi yee uúkũsere ti'ó êho peó!. Wãtîre dokã ke'akã weékãrã niîwi. Tohó weégi misãre ohâ!.

¹⁵⁻¹⁶A'ti imí kohokãhase Õ'âkî hi yee meheta niî'. A'teré wãkú niritikã'ya. Yã'áro wãkusé, a'me tãrã si'rise, iãri pehase, ãpêrã yi'rióro niî si'rise yã'ã niî'. A'té niî pe'tise a'ti imí kohokãhase niî!. “Teeré weerã ti”, niîtikã'ya. No'ó a'teré weé si'rigi noho marí paki Õ'âkî hire ma'itísami. ¹⁷A'ti imí koho pe'ti wã'karo weé!. Niî pe'tise yã'áro weé si'ri iãri pehase kê'ra pe'tiã wa'ãrosa!. Õ'âkî hi dutiró weerã pûrikã neé pe'titírãsama. Kîî tiropi niî nu'kukã'rãsama.

Niî soorã yee kiti niî'

¹⁸Niî soorã yee kitire werêgiti. A'ti imí koho pe'ti'ro weé!. Jesu Cristo kîî opãturi a'tiãtoho diporo ni'kí kîîre î'lyã tu'tigi a'tigísami. Misã a'teré ti'ó tohakãrã niîwi. Pãharã kîî weeró noho niîrã niî tohama. Tohó weerã marí a'ti imí koho maatã pe'tiãtehere masí!. ¹⁹Naã kîîre î'lyã tu'tirã marí me'rakãharãta niîká'miwã. Be'ró, naã Jesu Cristo yee kitire êho peotirã, marîre dika watíã wa'ãwã. Naã marí me'rakãharã waro meheta niî'kãrã niîwã. Marí me'rakãharã niîrã pûrikã, marí me'rata niî boosama. Naã tohó dika watíã î'lyãrã, marí naãre î'lyã masí!. Marí me'rakãharã meheta niî'kãrã niîwã.

²⁰ Jesu Cristo misâre Espírito Santore o'ôo'ki niŵi. Tohô weerã misâ diaki hí kâhase, Jesu Cristo yee kitire masi pe'tikã'sa'. ²¹ Kîi yé kitire masitirãre ohâgi meheta weé'. Misâ Jesu Cristo yeere keoró masísa'. Tohô weégi misâre ohâ!. Misâ masi!, kîi yé kiti nií soose meheta nií!.

²² Nií soose pihagi a'tíro niísami: “Jesu Ô'âkî hi besé'ki meheta niími”, niísami. Tohô bisigí kîi re i'ya tu'tigi niími. Marí paki Ô'âkî hire, kîi makí Jesu Cristore teesami. ²³ No'ó kîi makí Jesu Cristore iatirá, kîi paki kê'rare moosamá. Marí Jesu Cristore Ô'âkî hi besé'ki niími niírá, Ô'âkî hi pô'ra nií! ²⁴ Tohô weerã misâ neé waro tí'ó'ke Jesu Cristo yee kitire wâkû niriya. Misâ kîi yé kitire êho peó nu'kurá, Ô'âkî hi me'ra, kîi makí Jesu Cristo me'ra áyuró niíkã'rása'. ²⁵ Jesu Cristo maríre a'tíro niíki niíwî: “Katí nu'kuatehere o'ôgiti”, niíki niíwî.

²⁶ Misâre nií soorã yee kitire ohâ tohapi. ²⁷ Misâ Espírito Santo Jesu Cristo o'ôo'kire kió toha!. Kîi basi nií pe'tisere nií sooro mariró misâre bu'êmi. “Ísãre âpêrà bu'eáto”, niítisa!. Kîi bu'êro nohota Jesu Cristo me'ra áyuró niíkã'ya.

²⁸ Ni'károakã kê'rare kîi me'ra nií nu'kukã'ya. Marí tohô weerã, kîi a'ti nukúkãpi a'tikã, kîi re pôo têrírã i'ya ikiásome. Bopôyasome. ²⁹ Misâ Jesu Cristo áyuró weesére masi toha!. Tohô weerã nií pe'tirá áyuró weerã Ô'âkî hi pô'ra niíma niisére masi no'o'.

Ô'âkî hi pô'ra weesétise nií'

3 Í'yãre misâ Ô'âkî hi marí paki maríre ma'isére. Maríre ma'ígi, “Yífi pô'ra” nií êho peósami. Tohô niíro nohota marí kîi pô'rã nií!. Apêrà a'ti nukúkãkãharã Ô'âkî hire masiti tíharã, marí kîi re êho peorã weesétisere masítisama. ² Akawerérã, marí Ô'âkî hi pô'ra nií toha!. Kîi pô'rã niímirã, be'ropí marí de'ró wa'aátehere áyuró masi no'oya marí yuhûpi. A'té di'akíre masi!. Marí Jesu Cristo a'tikã, kîi bahusére i'yãrása!. Kîi re i'yãrã, kîi weeró noho wa'árása!. ³ Jesu Cristore neé yã'asé marí!. Marí kê'ra kîi weeró noho áyurã wa'árása! niíátehere wâkû!. Tohô weerã marí yã'áro weeséti'kere dika yuú wã'karã weé'.

⁴ Yã'áro weesétise Ô'âkî hi duti'kere yí'rí ni'kase nií!. Nií pe'tirá yã'áro weerã Ô'âkî hire yí'rí ni'karã weemã. ⁵ Misâ masi toha!, marí yã'áro weé'kere kô'ági Jesu Cristo a'ti nukúkãpire a'tiki niíwî. Neé kîi re kã'roakã yã'asé marí!. ⁶ Tohô weerã nií pe'tirá kîi me'ra nií nu'kurã yã'áro weesétisama. Yã'áro weerã pe'e Jesu Cristore masítisama. ⁷ Misâ tí'o masíya. Apêrà misâre maa soókã, êho peotikã'ya. Jesu Cristo áyugí niími. Tohô weerã kîi weeró noho niírá masá áyurã niíma. ⁸ Wãtí neé waropita yã'agí nií mihati'ki niími. Tohô weerã yã'áro weesétirá kîi yarã niíma. Jesu Cristo Ô'âkî hi maki wãtí yã'áro weesére kô'ági a'tigi a'ti nukúkãpire a'tiki niíwî.

⁹ Ô'âkî hi kîi pô'rará kîi weeró noho niisétikã weéki niíwî. Tohô weerã Ô'âkî hi pô'ra yã'asére weé nu'kutima. ¹⁰ Marí Ô'âkî hi pô'rare, wãtí yarãre a'tíro i'ya dika waá masi!. No'ó âpêrãre ma'itirá, yã'áro weesétirãre “Wãtí yarã niíma”, nií!. Apêrãre ma'irá áyuró weesétirá pe'ere “Ô'âkî hi pô'ra niíma”, nií!.

A'mêri ma'i dutise nií'

¹¹ A'mêri ma'iró iá! niisé kiti misâ neé waro maátã tí'ó'ke nií!. ¹² Dîporókí hipi Caí wamêtigi weeró noho niítikã'rã. Kîi wãtí yagí niígi, kîi akabihí Abelre wêhéki niíwî. De'ró weégi kîi re wêheparí? Caí kîi

weesétise yã'asé niĩkaro niĩwi. Kĩĩ akabihí weesé pe'e äyusé niĩkaro niĩwi. Teé bu'iri kĩĩre iógi, wēhéki niĩwĩ. ¹³ Äpêrã misã äyuró weesétisere i'ya iórã, i'ya tu'ti boosama. Naã Caí kĩĩ akabihíre ió'karo weeró noho weerã weesamá. Naã misãre i'ya tu'tikã, ikiátikã'ya.

¹⁴ Marí äpêrãre ma'irã, Ô'ákĩ hi pō'ra niĩ' niisére masí!. Too dipóropire Jesu Cristore masíti tiharã, äpêrãre ma'it'wi. Ni'károakãre kĩĩre êho peó yuurã, a'mêri ma'í!. Äpêrãre ma'it'irã pūrikã, marí too dipóropi niĩ'karo nohota niĩkã' boosa!. Katí nu'kusere moo boósa!. ¹⁵ No'ó äpêrãre i'ya tu'tigi noho masaré wēhé kō'agi weeró noho niĩmi. Misã masí!, neé ni'kĩ masaré wēhé kō'agi katí nu'kusere moosamí. Misã kĩĩ weeró noho niĩtikã'ya. ¹⁶ Jesu Cristo mari yeé niĩátehere wēriki niĩwĩ. Tohó weerã marí a'mêri ma'isére masí!. No'ó äpêrãre ma'irã, mari yaá katirí imĩ kohore wākũ niritisa!. Naãre wee tamūrã, marí kē'ra wēri masí!. ¹⁷ Marí apêye noho kiomírã, pahasé kiorãre o'otirã, de'ró weé “Ô'ákĩ hire ma'í!”, niĩ boosari? ¹⁸ Bu'ĩ, mari yeé uúkuse iseri me'ra di'akĩ “Naãre ma'í!”, niĩtikã'ro iã!. Naãre äyuró wee tamūro iã!. Teé me'ra marí naãre ma'isére i'yo masí!.

Ô'ákĩ hire êho peórã uiró mariró niĩ masí' niisé niĩ'

¹⁹⁻²⁰ Apé tero marí a'tiro wākúsa!: “Yi'fi yã'ã yi'riagi niĩsa.” Tohó wākúmirã, marí äpêrãre ma'irã, Ô'ákĩ hi me'ra uiró mariró niĩ masí!. Marí kĩĩ pō'rã niĩ!. Kĩĩ marí wākusére masí pe'okã'sami. Kĩĩ marí yã'ãro weé'kere akobohósami. ²¹⁻²² Marí neé bu'iri moósa! niĩ ti'ó yã'arã, uisé mariró Ô'ákĩ hire sēri masí!. Kĩĩ dutisére, kĩĩ iasére weekã, Ô'ákĩ hi niĩ pe'tise marí sērisére yi'tigisami. ²³ Kĩĩ dutí'ke a'té niĩ!. Kĩĩ makí Jesu Cristore êho peó dutimi. Tohó niĩká kĩĩ dutí'karo nohota maríre a'mêri ma'í dutimi. ²⁴ Marí kĩĩ dutí'kere weerã, kĩĩ me'ra äyuró niĩkã!. Kĩĩ kē'ra marí me'ra äyuró niĩkã'mi. Maríre Espírito Santore o'óki niĩwĩ. Tohó weerã kĩĩ marí me'ra niisére masí!.

Äpêrã weresére i'ya bese toharãpi wee dutise niĩ'

4 Akawerérã, Ô'ákĩ hi yeere wererã misã tiropi bu'êrã etakã, naã weresére “Diakí híta Ô'ákĩ hi yee niĩmitito?” niĩ i'yãya. Äpêrã Ô'ákĩ hi o'óo'kãrã niĩtima. Niĩ pe'tirãpire êho peótikã'ya. Naã Espírito Santore moomírã, tohó niĩ ma'akã' boosama. A'ti imĩ kohopire no'ó iaró niĩ soorã niĩ bi'akã'ma. “Ô'ákĩ hi yeere wererã weé!”, niĩ bisí sihama. ² Misã naã diakí hí wererãre a'tiro i'ya beseya. Naã “Jesu Cristo a'ti ipí me'ra bahuáki niĩmi”, niĩsama. Tohó êho peórã, Espírito Santore kiorã niĩma. Naãre êho peóya. ³ Äpêrã tohó êho peótirã, Espírito Santore moomã. Mehó kĩĩre pe'sútima. Misã Jesu Cristore i'ya tu'tigi kĩĩ a'tiátehere ti'ó tohapã. Naã kĩĩ weeró noho niĩrã a'tí di'tapire niĩ tohama.

⁴ Niĩ soorã wãti yarã niĩma. Ô'ákĩ hi wãti nemoró tutuãmi. Misã Ô'ákĩ hi yarã niĩ!. Tohó weerã misã naã uúkuseré êho peótikãrã niĩwi. ⁵ Niĩ soorã a'ti nukúkãkãharã a'ti imĩ kohokãhase di'akí' re bu'êsama. Naã weeró noho niĩrã ta naã bu'esére ti'osamá. ⁶ Marí pūrikã Ô'ákĩ hi pō'ra niĩ!. Kĩĩ pō'rã niĩrã marí bu'esére ti'osamá. Kĩĩ pō'rã niĩtirã ti'otísama. Tohó weerã marí diakí hí kãhase êho peórãre, diakí hí niĩtisere êho peórãre i'ya bese masí!. “Ä'ratã niĩma diakí hí kãhasere êho peórã”, niĩ masí!. “Naã niĩma diakí hí kãhasere êho peótirã”, niĩ i'ya dika waá masí!.

Maríre a'mêri ma'i dutíse níí'

⁷⁻⁸ Akawerérã, Ô'ákí hi masaré ma'imí. Tohò weérã marí kē'ra a'mêri ma'iró íá'. A'mêri ma'irã noho Ô'ákí hi pō'ra nííma. Naâ Ô'ákí hire masíma. No'ó ma'isé moorã noho Ô'ákí hire neê masítima. ⁹ Kíí maríre ma'isére í'yógi, kíí makí ní'kí níigíre a'ti nukúkãpire o'ôo'ki nííwí. Marí katí nu'kuatehere weégi tohò weéki nííwí. ¹⁰ Yíí ma'isére uúkúgi, marí Ô'ákí hire ma'isére uúkúgi meheta weé'. Kíí pe'e maríre ma'isé pe'ere uúkúgi weé'. Kíí maríre ma'ígi, marí yã'áro weé'kere akobohó dutígi kíí makiré o'ôo'ki nííwí. Kíí me'ra marí akobohóse boká'.

¹¹ Akawerérã, Ô'ákí hi maríre ma'í'karo nohota marí kē'ra ãpêrãre ma'iró íá'. ¹² A'ti ímí kohopire neê ní'kí Ô'ákí hire í'yã'ki marímí. Marí kíí re í'yãti'kãrã níímírá, ãpêrãre ma'irã, kíí marípire níisére masí'. Kíí maríre ma'í'ke bu'iri ãpêrãre keoró ma'itá basió'. ¹³ Ô'ákí hi maríre Espírito Santore o'ôki nííwí. Tohò weérã marí Ô'ákí hi marípire níisére masí'. Marí kē'ra kíí píreta níí'. ¹⁴ Ô'ákí hi makiré ísã basita í'yãwí. Kíí re a'ti nukúkãpire marí yã'áro weé níisétimi'kãrãre yí'ri wetíkã wee dutígi o'ôo'ki nííwí. Tohò weérã misãre a'teré weré'. ¹⁵ No'ó níí pe'tirã “Jesu Ô'ákí hi makí níími” níírã noho Ô'ákí hi me'ra nííma. Kíí kē'ra naãpire níími.

¹⁶ Ô'ákí hi maríre ma'isére masí'. Kíí níí pe'tirãre ma'imí. No'ó ãpêrãre ma'ígi noho ãyuró Ô'ákí hi me'ra níími. Ô'ákí hi kē'ra kíí me'ra níími. ¹⁷ Marí Ô'ákí hi me'ra níírã, keoró ma'í masí'. Jesu Cristo a'ti nukúkãpi níikã, kíí pakí kē'ra kíí me'ra níiki nííwí. Kíí me'ra níí'karo nohota marí me'ra kē'rare Ô'ákí hi níími. Tohò weérã marí a'ti nukúkãkãharãre beseátihí níími níikã, kíí re neê úisome. ¹⁸ A'mêri ma'irã tirore uisé marí'. Uisé kíorã tiro pe'ere neê a'mêri ma'isé marí'. Marí uisé me'ra bu'iritirã weeró noho tí'ó yã'a'. No'ó uigí noho a'mêri ma'í masítimi.

¹⁹ Ô'ákí hi maríre ma'í' takí nííwí. Tohò weérã marí kíí re ma'í'. ²⁰ Marí Ô'ákí hire ma'imírá, ãpêrãre í'yã tu'tirã, níí soose bikirã níí'. Masá marí í'yará waro marikãre ma'itirã, nemoró Ô'ákí hi bahutígi pūrikãre ma'itá basiótisa'. ²¹ Jesu Cristo maríre a'tíro dutíwí: “Ô'ákí hire ma'irã, ãpêrã kē'rare ma'iró íá'”, nííwí.

Ô'ákí hi pō'ra níírã, yã'asére weetíkã'ro íá' níisé níí'

5 Níí pe'tirã “Jesu Ô'ákí hi besé'ki níími” níí êho peórã noho Ô'ákí hi pō'ra nííma. ãpêrãre ma'irã, naâ pō'rã kē'rare ma'iró íá'. ² Marí Ô'ákí hire ma'í, kíí dutí'kere weérã, marí kíí pō'raré ma'í' níisére masí no'ó'. ³ Ô'ákí hire ma'irã, kíí dutí'kere weérã weé'. Kíí dutisé diãsa wee', weetá basió níí'. ⁴ Marí Ô'ákí hi pō'ra a'ti nukúkãkãhase yã'asére wee wee'. Jesu Cristore êho peóse me'ra ãyuró weetá basió'. ⁵ Marí Jesu Cristore “Ô'ákí hi makí níími”, níí êho peó'. Teé me'ra dí'akí a'ti ímí kohokãhase yã'asére ka'mú ta'a masisa'.

Jesu Cristore “Ô'ákí hi makí níími” níisé níí'

⁶ Jesu Cristo Ô'ákí hi makí níími. Kíí a'ti nukúkãpi níikã, João wamé yeeri masí kíí re wamé yeeki nííwí. Kíí re wamé yeegi, akó me'ra wamé yeeki nííwí. Be'ró kíí kurúsapi wéríwí. A'tíro weese me'ra kíí Ô'ákí hi makí níisére í'yowí. Kíí re wamé yee'ke me'ra dí'akí í'yotíwí. Kíí wérise me'ra kē'rare í'yowí. Espírito Santo Jesu Cristo Ô'ákí hi makí níisére í'yomí. Kíí ta diakí hí kãhasere weregí níími. ⁷ A'te kitíre naâ basita í'yomá.

Naâ i'tiárã i'mîsepi niîsama: pakí, makí, tohò niiká Espírito Santo. Ā'rá i'tiárãpi dika watímirã, ni'kitá niîmi. ⁸ A'ti nukúkãpire Espírito Santo weresé me'ra Jesu Ô'âkî hi maki niîmi niisére masî'. Tohò niiká Jesu kîî Ô'âkî hi maki niisére kîî wamê yee no'o'ke me'ra, kîî wêrî'ke me'ra î'yóki niîwî. ⁹ Masá naâ î'yâ'kere wereká marikãre, marî êho peó'. Ô'âkî hi kîî maki yeére wereká pûrikãre, nemoró êho peóro íá'. Kîî masá uúkuse nemoró keoró werêmi. ¹⁰⁻¹² Ô'âkî hi marîre kîî makí me'ra katî nu'kusere o'ôki niîwî. Tohò weérã kîî makiré êho peorã kîî me'ra katî nu'kurãsama. Kîî makiré êho peótirã neê kîî me'ra katî nu'kusome. Marî Jesu Cristo yee kitire diakî híta niî' niîrã, kîî re êho peorã weé'. Āpêrà a'teré êho peótirã noho “Ô'âkî hi niî soogi niîmi”, niîrã weemá.

João werê kasa'ke niî'

¹³ Misã Ô'âkî hi makiré êho peorãre teeré ohaápi. Misã katî nu'kurãsá' niisére masiáto niîgi tohò ohaápi.

¹⁴ Marî masî', Ô'âkî hi kîî iaró noho marî sêriká, marî sêrisére ti'osamî. “Marî sêrisére ti'osamî” niî masîrã, kîî re uisé mariró sêri masî'. ¹⁵ “Ô'âkî hi marî sêrisére ti'osamî” niî masîro nohota “Kîî marî sêrî'ke kê'rare o'ô tohamî”, niî no'o'.

¹⁶ Apé tero Jesu Cristore êho peógi yã'áro weesamî. Kîî tohò weeká î'yãrã, Ô'âkî hire sêri basáya. Marî sêri basákã, Ô'âkî hi yi'tigisami. Kîî re dika yuúgisami taha. Apêye pûrikã yã'â butia'ro weesé niî'. Teé maa “Sêri basáya” niîya marî'. Teeré weerá Ô'âkî hi tiropi wa'ásome. ¹⁷ Niî pe'tise yã'asé Ô'âkî hire yi'rî ni'kase niî'. Yiî niîro nohota apêye yã'áro weesére Ô'âkî hi akobohógisami. Apêye yã'â butia'ro weesére akobohósome.

¹⁸ Marî masî', Ô'âkî hi pō'rare Jesu Cristo āyuró ko'tê nu'kukã'mi. Tohò weérã naâ yã'áro weé nu'kutasama. Wātî kê'ra Jesu Cristo ko'tê yuukã naãre yã'áro wee masítisami.

¹⁹ Marî Ô'âkî hi pō'ra niisére, tohò niiká wātî niî pe'tiro a'ti nukúkãkãharã wiôgi niîmi niisére masî'.

²⁰ Apêye kê'rare, Ô'âkî hi maki kîî a'tî'kere masî'. Kîî marîre Ô'âkî hi diakî hi niigire masî dutigi ti'o masise o'ôki niîwî. Marî Jesu Cristo me'ra niîrã, kîî pakí Ô'âkî hipireta niî'. Jesu Cristo Ô'âkî hi niîmi. Kîíta katî nu'kugi marî katî nu'kuatehere o'ômi. ²¹ Apêye, masá naâ yeé êho peó'ke nohore êho peótikã'ya. Ô'âkî hi se'sarore êho peóya. Niî pe'tise apêye noho yi'trióro Ô'âkî hire ma'iyá.

Tohóta weeró íása'.

Toô kã'rota ohã'.

João

Niî mi'tari pũri be'ro João ohâka pũri niî'

A'ti pũri a'tiro weéro ohâ no'opã niisé niî'

João Jesu Cristore êho peórãre si'orí niigí weeró noho Ô'âkî hi yarã kîî besé'kãrãre ohâki niîwî. Keoró weesétisere, a'mêri ma'isétisere ohâki niîwî. Niî soose me'ra bu'erãre ti'o masí dutigi ohâki niîwî.

A'mêri ma'i dutise niî'

¹Yiî Jesu Cristore êho peórãre si'orí niigí niî'. Yiî mi'îre Ô'âkî hi besé'kore ohâ'. Mi'î pō'ra kē'rare ohâ'. Yi'î misãre diakî hîta ma'î'. Yi'î di'akî meheta misãre ma'î'. Niî pe'tirã diakî hî kãhase Jesu Cristo yee kitire ti'ó'kãrã misãre ma'imá. ²Kîi yee kitire îsa yee ehêri pō'rariپی kió'. Tohó weerã misãre pũuro ma'î'. Tee kitire kió nu'kukã'rãsa'. ³Marî paki Ô'âkî hi, tohó niikã kîî makî Jesu Cristo marî wiôgi misãre a'tiro weeãto. Ayuró weé, misãre pahã yã'a, ayuró ehêri pō'ratikã weeãto. Teeré weégi, diakî hî niisé ma'isê me'ra weeãto.

⁴Ni'karerã mi'î pō'rare boka ehãwi. Naãre diakî hî Ô'âkî hi duti'karo nohota weekã î'yãwi. Teeré î'yãgi, pũuro e'katwi. ⁵Ni'kãroakã mi'îre niîgiti. Marî a'mêri ma'iró iá'. A'té apêye ma'má dutisê meheta niî'. Maatã marî kió'ke niî'. ⁶Marî a'mêri ma'irã, Ô'âkî hi dutisere weerã weé'. Kîî marîre a'mêri ma'i dutiki niîwî. A'té misã ti'ó toha'kepi niî'.

Niî soorãre êho peótikã'ya niisé niî'

⁷A'ti nukúkãpire pãharã werê maa soó siharã niîma. Naã, Jesu Cristo masí marî weeró noho ipitigi a'tiki niîwî niisére êho peótima. Naáta Jesu Cristore î'yã tu'tirã niîma. ⁸Misã ti'o masiya. Naã weresere êho peótikã'ya. Misã teeré êho peorã, Ô'âkî hi misãre o'ô boo'kere bahuriórã wee boósa'. Naã weresere ti'otirã pe'e, Ô'âkî hi niî pe'tise misãre o'oãtehere bokarãsa'. Kîî misã ayuró weesê wapa o'ôgisami.

⁹Jesu Cristo bu'ê'ke di'akîre bu'êtigi, no'ó kîî iaró, yi'rióro werê moré su'ugi noho Ô'âkî hire moomí. Jesu Cristo kîî bu'ê'ke se'sarore werégi Ô'âkî hi me'ra ayuró niisami. Tohó niikã kîî makî me'ra ayuró niikã'mi. ¹⁰Apêrã Jesu Cristo yee kitire mehêkã bu'erã misa yaá wi'ipi etakã, naãre sôrootikã'ya. Naãre uu tamurã, "Ô'âkî hi misãre ayuró weeãto", niitikã'ya. ¹¹Misã naãre tohó niirã, naã me'rakãharã wa'ãrã wee boósa'. Misã naã yã'ãro weesere bu'î peharã wee boósa'.

João kīî ohâ tio'ke nî'

¹²Yi'î pehe waró nî sī'rise kiomí', kiógi pe'ea'. A'ti pūrípíre ohâsome. Yi'î basita toopí wa'â, misâ me'ra uúkūgiti. Marî tohō weérã, e'katírãsa'.

¹³Mi'î akabihó pō'ra mi'î re āyu dutíma. Koó kē'ra Ō'ākī hi besé'ko nîîmo.

Toô kã'rota ohâ'.

João

Piá pũri be'ro João ohâka pũri niî'

A'ti pũri a'tiro weéro ohâ no'opã niisé niî'

João a'ti pũrire Jesu Cristore êho peógi Gaio wamêtigire ohâki niîwĩ. Jesu Cristore êho peógi, mi'fĩ ãpêrãre ãyuró weesétiapa'ro niîgi, kĩfĩ re ohâki niîwĩ. Demétrio wamêtigi kê'rare keoró weeápi' niîgi, ohâki niîwĩ. Diótrefe wamêtigi maa kĩfĩ yã'áro weesére neê ti'sâtiki niîwĩ.

Gaio yee kiti niî'

¹Yi'fĩ Jesu Cristore êho peórãre si'orĩ niigĩ niî'. Gaio yi'fĩ me'rakĩ hi yi'fĩ ipĩti ma'igĩre, mi'fĩ re ohâ!. Mi'fĩ re diakĩ híta ma'fĩ.

²Yi'fĩ mi'fĩ re Ô'âkĩ hire sêri basági weé!. “Niî pe'tise mi'fĩ yeékãhase ãyuró wa'aáto. Mi'fĩ Ô'âkĩ hire êho peóse ãyuró wa'áro nohota wa'aáto. Apêye kê'ra, do'âtise mi'fĩ re wa'âtikã'ato”, niî sêri basá! Ô'âkĩ hire.

³Yi'fĩ pũũro e'katĩ!. Apêrã Jesuré êho peórã mi'fĩ yeé kitire mii ehãwã. Mi'fĩ ãyuró Ô'âkĩ hi iaró weé nu'kugi weeápa'ro. ⁴Yi'fĩ bu'ê'ki keoró weekã ti'ógi, e'katĩ yi'riasã!. De'ró weé yi'fĩ mi'fĩ re nemoró e'katĩ masi boosari?

⁵Mi'fĩ niî pe'tirã ãpêrã mi'fĩ tiropi eharãre ãyuró weesétigi weeápa'ro. Ipĩti waró apé sia'káharã mi'fĩ i'yã masitirãre wee tamuápa'ro. ⁶Naã i'sã neré wiaropi mi'fĩ yeékãhasere, ãpêrãre mi'fĩ ma'isére werêwã. Mi'fĩ tiropi eharãre naãre tohó wee tamú nu'kukã'ya. Mi'fĩ tohó weekã, naã ãyuró Ô'âkĩ hi iaró nohota apé sia'pĩre yi'riã masirãsama. ⁷Naã Jesu Cristore êho peótiãrã wee tamúsere yê'eró mariró Jesu Cristo yee kitire weré wã'karã weemã. ⁸Tohó weérã Jesu Cristore êho peórã marĩ pe'e naãre wee tamúro iã!. Marĩ naãre wee tamúrã, naã me'ra da'rãrã weé!.

Diótrefe wamêtigi kĩfĩ yã'áro weé'ke niî'

⁹Yi'fĩ misãre ni'ká pũri ohãwi. Diótrefe misã wiógi niî si'rigi weeápi!. Tohó weégi i'sã dutĩ'kere iatiápi!. ¹⁰Yi'fĩ misã tiropi wa'ãgi, kĩfĩ re misã i'yóropi werêgiti kĩfĩ i'sãre uukahã'kere, i'sãre niî soo'kere. Al'te di'akĩ niĩtiapa'ro. Apêrã Jesu Cristore êho peórã toopĩ ehakã, naãre ye'êtiapi!. Apêrã naãre ãyuró yê'ê si'rĩrãre yê'ê dutitiapi!. Naãre yê'ekã maa, naã me'ra niî nemo dutitiakihĩ niíápi!.

¹¹Yã'arã naã weesére i'yã kũutikã'ya. ãyuró weerã pe'ere i'yã kũuya. ãyuró weerã Ô'âkĩ hi yarã niĩma. Yã'áro weerã Ô'âkĩ hire masĩtisama.

Demétrio kîî ãyuró weesé niî'

¹²Niî pe'tirã Demétriore ãyuró uúkũma. Õ'âkî hi iaró nohota keoró weeápi!. Ĩsã kê'ra kîî re tohõta ĩ'yâwi. Misã masí!. Ĩsã diakî híta uúkũ!.

João kîî ãyu dutíse niî'

¹³Yiî pehe waró uúkũse kiómi!, kiógi pe'ea!. A'ti pũrípire ohâsome.

¹⁴Yiî maatá toopí wa'aká, marí a'mêri uu tamúrãsa!.

¹⁵Ãyuró wa'aáto miî re. A'tokãhãrã yiî me'rakãharã miî re ãyu dutíma. Niî pe'tirã toopí niirã marí me'rakãharã ãyuáto.

Toô kã'rota ohã!.

João

Juda kîî ohâka pûri niî'

A'ti pûrí a'tíro weéro ohâ no'opã niisé niî'

A'ti pûríre Juda Jesu Cristore êho peórãre ohâki niîwî. Kîî, Tiago Jesu Cristore êho peórãre si'orí wehê peogi akabihí niîki niîwî.

Keoró bu'esé Jesu Cristo yee kiti naâ ti'ó'kere du'ú si'rikã ti'ógi ohâki niîwî. Tohô niikã niî soose me'ra bu'erãre ti'o masí dutigi, Jesu Cristore êho peó nu'ku dutigi ohâki niîwî.

Juda Ô'âkî hi yarãre ohâ'ke niî'

¹Yîfî Juda Jesu Cristore da'rá wã'ya ko'tegi Tiago akabihí misãre äyu dutí'. Marí paki Ô'âkî hi misãre kîî p'ó'rá niíáto niígi beséki niîwî. Kîî misãre ma'imí. Jesu Cristo misãre êho peó nu'kukã'ato niígi ko'têmi. A'ti pûríre misãre ohâ'. ²Ô'âkî hi misãre pahá yã'ase, misã ehêri p'ó'raripi äyuró ti'ó yã'ase, ma'isé kió yî'rikã weeáto.

Niî soose me'ra bu'esékãhase niî'

³⁻⁴Yîfî ma'irá, Ô'âkî hi marí Jesu Cristo yî'rió no'o'kãrãre äyuró weesére misãre pûuro ohâ si'rimiwi. Tohô weé si'ri'ki niímigi, ni'károakãre a'té pe'ere ohaká äyú ti'sa', nií wákú' maha. Äpêrà nií soose me'ra bu'eká, êho peótikã'ya. Ô'âkî hi Jesu Cristore êho peó dutigi kûú'ke pe'ere wákú tutua, êho peó nu'kukã'ya. Kîî teeré ni'káti me'rata marí kîi yarãre o'ó dohaki niîwî. Nií soorã me'risé me'ra misã me'ra a'mé si'akãrã niîwã. Naâ Ô'âkî hire moomá. A'tíro niísama: “Ô'âkî hi marí yã'ãro weé'kere akobohó yuukã, no'ó iaró marí ipí iãri pehase nohore wee masí”, niísama. Ô'âkî hi ma'ígi weesé pe'ere dohórê'sama. Jesu Cristo marí wiôgi ni'kí niigire iatísama. Kîîre “Ô'âkî hi maki meheta niími”, niísama. Dîporópi Ô'âkî hi yee kiti ohâka pûripi naâ tohô weerãre “Bu'íri da'rê no'orãsama”, nií toha no'okaro niíwî. Tohô weerã wákú tutuaya. Nií soorã dutisére weetikã'ya. Naãre a'tíro niíya: “Ô'âkî hi maríre êho peó dutise di'akí keoró nií'. Misã bu'esé pûrikã diaki hí níí wee’”, niíya naãre.

⁵Misã masí'kepire opãturi wákú dutigi misãre werêgiti. Ô'âkî hi kîîre yî'rí ni'karãre bu'íri da'rêsami. Dîporópi Ô'âkî hi ísã yêki simiã Israel kurakãharãre yî'rióki niíwî. Naâ Egitopi pi'etí'kãrãre apêropi mii wiháaki niíwî. Be'ró kîî tohô weekã í'yãmírá, äpêrà kîîre êho peótikãrã niíwã. Tohô weégi naãre bu'íri da'rê bahurió butia'ki niíwî. ⁶Apêye kê'rãre wákúya. Dîporópi äpêrà i'mísekãharã Ô'âkî hire weré ko'terã niími'kãrã kîîre yî'rí ni'kakãrã niíwã. Ô'âkî hi naãre dutise kûúmi'kere yî'rí ni'karã, äyurópi niími'kãrã kô'o wiháakãrã niíwã. Tohô weégi Ô'âkî hi kîîre weré

ko'terã niimi'kãrãre na'í tĩ'aropi kome daári me'ra di'te kũú kô'aki niĩwĩ. Kĩĩ ní pe'tirãre beseãtihi nimi niiká, naãre bu'ĩri da'rê butia'gisami. Naãre pi'etĩ nu'ku dutigi pekã me'epi kô'ã bahuriãgisami. ⁷Sodoma, Gomorra, tohõ niiká teé pi'tokãhase makari naã yã'ãro weé'ke kẽ'rare wãkũya. Ô'ãkĩ hire werẽ ko'terã niimi'kãrã weerõ noho tee makãrikãharã kẽ'ra yã'ãro weékãrã niĩwã. Naã nimosã numia niĩtirãre a'me tãrãkãrã niĩwã. Apẽye kẽ'rare imiã se'saro numiã me'ra wee wiãse nohore weékãrã niĩwã. Numiã kẽ'ra tohõta weékãrã niĩwã. Naã yã'ãro weé'ke wapa Ô'ãkĩ hi bu'ĩri da'rẽgi, naãre í hã kô'aki niĩwĩ. Niĩ pe'tirã yã'arã naã weerõ nohota pekã me'e pe'titĩri me'epi bu'ĩri da'rẽ no'orãsama niisere masĩ yuu dutigi naãre tohõ weéki niĩwĩ.

⁸A'tõka tero kẽ'rare misã wa'teropi niirã naã niĩ soorã too dipõrokãharãpi weerõ noho yã'ãro weemã. Ti'õ masĩtirã weerõ noho naã yã'ãro weé si'risere no'õ iarõ weesamá. Teerẽ weerã, naã basi naã ipirẽ dohorẽ'sama. Tohõ niiká Ô'ãkĩ hi dutisere yi'rĩ ni'kasama. I'mĩsepi niirã tutuarãre buhikã'sama. ⁹I'mĩsekãharã Ô'ãkĩ hire werẽ ko'terã wiõgi Miguel marikã tohõ buhikã'tiki niĩwĩ. Diporõpi Moisé wẽrika be'ro Miguel wãtiã wiõgi me'ra Moisé yaa ipirẽ di'sã sookãrã niĩwã. Miguel kĩĩ basi wãtĩre neẽ kã'rõ tu'tĩ buhikã'tiki niĩwĩ. A'tĩro pe'e niĩki niĩwĩ: “Ô'ãkĩ hi yi'ĩ wiõgi mi'ĩre tu'tiãto”, niĩki niĩwĩ. ¹⁰Niĩ soorã pũrikã naã ti'õ masĩtisere no'õ iarõ uũkũ ma'asama. A'ti nukũkãkãhase naã no'õ weerõ bahurõ weesẽ di'akĩre masĩsama. Wa'ĩkĩrã ti'õ masĩtirã weerõ noho niĩma. Naã ti'õ yã'ãro bahurõ ti'õ yã'asama. Teé me'ra naã bu'ĩri da'rẽ bahuriõ no'orãsama.

¹¹Yã'ãro wa'ãrosa' naãre. Diporõkĩ hipi Caĩ kĩĩ akabihĩ Abelre iõgi kĩĩre wẽhẽ'karo weerõ noho yã'ãro weemã. Tohõ niiká Balaão wamẽtigi weé'karo weerõ noho weemã. Kĩĩ niyẽru iã yi'riagi, Ô'ãkĩ hi dutisere yi'rĩ ni'kaki niĩwĩ. Apĩ Corẽ wamẽtigi weé'karo weerõ noho weemã. Kĩĩ, wiõrã Ô'ãkĩ hi kũũ'kãrãre yi'rĩ ni'kaki niĩwĩ. Kĩĩ tohõ weé'ke bu'ĩri Ô'ãkĩ hi kĩĩre bu'ĩri da'rẽgi, wẽrikã weéki niĩwĩ. Naã niĩ soorãre Caĩ, Balaão, Corẽre bu'ĩri da'rẽ'karo nohota Ô'ãkĩ hi naãre bu'ĩri da'rẽgisami. ¹²Niĩ soorã, misã Jesu Cristore ãho peorã nerẽ ba'arĩ kurare bopõyaro weerã weesamá. Misã me'ra si'rĩ, ba'ã tãmurã, naa yeekãhase di'akĩre wãkũrã, yã'ãro weesamá. Naãre wio pesãse marisa!. Apẽrãre wãkũtimirã, naã basi ba'ã yapĩ si'risama. Ako kurãri pehã dihatimiro, wi'rõ wẽekã, tuũ wã'karo weerõ noho niĩsama. Tee kurãri akõ pehãtiro weerõ noho masarẽ äyusẽ i'yotĩsama. Yuki dikã dikãtĩri kura apẽyepagi dikã marisẽpagi weerõ noho niĩ ko'tesama. Naã Ô'ãkĩ hi yeere bu'ẽmirã, keorõ weetĩrã, dikã marirã weerõ noho niĩsama. Naã, masã dikã marikihĩre paã kô'a no'õ'ki weerõ noho niĩsama. Naãre neẽ kã'rõ äyurõ weesã marisa!.

¹³Pã'kõri maa pahĩri maakãhase yã'asẽ sa'põri sumõtõhopi paã kehe õ'o'ke weerõ noho niĩma. Naã uũkũ me'rimirã, yã'asẽ bopõyase di'akĩre weé nu'kusama. Yõkoã birĩ bahu dutĩ diharã weerõ noho niĩma. Diakĩ hí kãha ma'akãhasere du'ũrã, na'í tĩ'aropi bu'ĩri da'rẽ bahuriõ no'orãsama.

¹⁴Diporõkĩ hipi Enoque wamẽtigi Ô'ãkĩ hi kĩĩre masisẽ o'orõ me'ra naã niĩ soorãre bu'ĩri da'reãtehere werẽ mi'taki niĩwĩ. Marĩ yẽki Adãõ paramĩ niĩ turiagipi niĩki niĩwĩ Enoque. Seis kurari be'rokĩ hi niĩki niĩwĩ. Kĩĩ, be'ropĩ wa'aãtehere a'tĩro niĩki niĩwĩ: “Marĩ wiõgi pãharã i'mĩsekãharã kĩĩre werẽ ko'terã me'ra a'tĩgisami. ¹⁵Niĩ pe'tirã masarẽ besẽgi a'tĩgisami. Yã'arã naã yã'ãro weé'kere besẽ pe'okĩ'sami.

Tohō niiká diikése yā'ará kīîre yā'âro uúkū'kere besegísami. Naâ tohō weé'ke wapa, bu'îri da'régisami", niî ohâ yuuki niîwî Enoque. ¹⁶Niî soorâ niî pe'tisere ti'sátisama; "Yā'â niî", niîsama. Naâ iaró di'akîre weé sî'risama. Masirâ waro weeró noho uúkū ma'asama. Naa yeére ia sâará, âpêrâre âyuró uúkū ta'sasama.

Jesu Cristore êho peórâre werê kasa'ke niî'

¹⁷Yîî ma'irâ, marî wiôgi Jesu Cristo bese kûú'kārâ misâre too dipóropi niî'kere wākúya. ¹⁸Misâre a'tîro niîkārâ niîwâ: "A'ti imí koho pe'tiátotoho diporo masá no'ó iaró Ô'âkî hi yeere buhíkâ'rásama. Ô'âkî hire iatirâ, naâ yā'âro iâri pehasere weerásama", niîkārâ niîwâ. ¹⁹Jesu Cristore êho peórâre dika watíkâ weesamá. Naâ yā'asé iâri pehase di'akîre weesamá. Espírito Santore moomá.

²⁰Misâ pūrikâ yîî ma'irâ, Jesu Cristore nemoró êho peó, wākú tutua wā'kaya. Misâ êho peóse diakî hí niisé niî'. Ô'âkî hire sêrirâ, Espírito Santo misâre masisé o'osé me'ra sêriyá. ²¹Ô'âkî hi misâre ma'isêre wākú nu'kukâ'ya. Akobohótikâ'ya. Marî wiôgi Jesu Cristo marîre pahá yā'agi, kīî me'ra katî nu'kusere o'ôgisami. Kīî o'oátehere e'katíse me'ra ko'tê yuuya.

²²Âpêrâ Jesu Cristo yeere "Diakî híta niîsari baa?" niirâre pahá yā'aya. Naâre âyuró êho peókâ weeyá. ²³Âpêrâ niî soorâ bu'esére siru tuúrâre diakî hí ni'koya. Wi'í i hirí wi'i po'peapi niirâre wehé wiharâ weeró noho naâre pekâ me'epi wa'â boo'kārâre yî'rikâ weeyá. Âpêrâ yā'asé wee poó yî'ria'kārâre wee tamú sî'rirâ, pahá yā'aya. Misâpi naâ yā'âro weesére pê'ri pehári niirâ, neê kārô naâ tohō weesére iatíkâ'ya.

Ô'âkî hire e'katí tióse niî'

²⁴⁻²⁵Ô'âkî hi tutuâ yî'rigi marî yā'âro weerî niîgi, ka'mú ta'la masisami. Tohō niiká kīî tutuasé me'ra kīî tiro, kīî asistéropi marîre bu'îri marirâ niî dutigi miâa masisami. Toopíre e'katí yî'riarâsa'. Ô'âkî hi ni'kí niigi marî wiôgi Jesu Cristo wêrisé me'ra marî pekâ me'epi wa'â boo'kārâre yî'rióki niîwî. Kīîre niî pe'tirâ "Áyú yî'riami, niî pe'tirâ bu'ipi wiôgi niîmi", wio pesásé me'ra niî êho peoáto. "Niî pe'tirâ a'ti nukúkâkâharâre dutigí wiôgi waro niîmi", niíáto. "Neê waropi, a'tóka tero, be'ropí kē'rare meharóta niîmi", niî nu'kuato. Tohōta niiró iá'.

Toô kārôta ohâ'.

Juda

Be'ropí wa'aátehere Jesu Cristo Joãore werêka pũri niî'

A'ti pũri a'tĩro weéro ohâ no'opã niisê niî'

A'ti pũrĩre João s'ólo niî'ke pũrĩre ohâ'kita ohâki niîwĩ. Kĩî bu'ĩri da'rêro Patmo wamêtĩri nikiropi niĩgi, ohâki niîwĩ.

A'ti pũrĩ Ô'âkĩ hi kĩî iá'karo nohota be'ropĩre a'tĩro weegĩsami niisêre wererĩ pũri niî'.

João kē'êgi weeró noho kĩî ì'yâ'kere ohâki niîwĩ.

Kĩî sete Jesu Cristore êho peóse kurarikâharã Ásiapi niirãre ohâki niîwĩ.

Jesu Cristo Joãore kē'esê weeró noho ì'yó'ke niî'

1 A'ti pũrĩ be'ropĩ wa'aátehere Jesu Cristo wererĩ pũri niî'. Ô'âkĩ hi Jesu Cristore “Kã'roákã be'ro a'tĩro wa'ãrosa”, niî ì'yóki niîwĩ. Kĩî Jesu Cristore êho peórãre teeré masĩ dutigi tohó werêki niîwĩ. Be'ró Jesu Cristo yi'ĩ João wamêtigĩre teeré weré turĩawĩ. Kĩî Ô'âkĩ hire weré ko'tegi ì'mĩsekĩ hi me'ra tohó weewĩ. Yi'ĩta Jesu Cristore da'rá wã'ya ko'tegi niî'.

²Yi'ĩ ì'yâ'ke niî pe'tisere werêgiti. Yi'ĩ ti'ó'ke kē'rare werêgiti. Ô'âkĩ hi uúkũ'kere Jesu Cristo yi'ĩre ãyuró werêwĩ.

³A'ti pũrĩ ohâ'karo noho wa'aátotohó kã'ró dĩ'sá!. No'ó a'ti pũrĩre Jesu Cristore êho peórãre bu'êgi noho e'katĩse bokagĩsami. Tohó niikã a'ti pũrĩ Ô'âkĩ hi o'ô'kere bu'ekã ti'orã pe'e kē'ra e'katĩse bokarãsama. No'ó naã a'ti pũrĩpi ohâ'kere diakĩ hí weerã noho e'katĩse bokarãsama.

João Jesu Cristore êho peóse kurarikâharãre ohâ'ke niî'

⁴Yi'ĩ misã Ásiapi niirã sete Jesu Cristore êho peóse kurarikâharãre ohã!. Ô'âkĩ hi misãre ãyuró weeãto. Misãre ãyuró ti'ó yã'akã weeãto. Ô'âkĩ hi neê waropita niî'ki niĩmi. A'tóka tero kē'rare niî nu'kukã'mi. Be'ropĩ kē'rare opãturi a'tĩgisami. Ô'âkĩ hi wiôgi duhirĩ kumuro tiro sete Ô'âkĩ hire weré ko'terã bahutĩrã nu'kumã. Naã toopĩ nu'kurã Espĩrito Santore niî pe'tise tutuasê kiogĩ niĩmi, niî si'rĩrã weemã. Naã kē'ra misãre ãyuró weeãto. ⁵Tohó niikã Jesu Cristo misãre ãyuró weeãto. Kĩî Ô'âkĩ hi yeekãhasere keoró weregĩ niĩmi. Kĩĩta niî pe'tirã wē'ĩ'kãrã diporo masã mi'ta'ki niĩmi. Kĩî niî pe'tirã a'tĩ di'takãharã wiôãre dutĩmi. Marĩre ma'ĩmĩ. Kĩî wē'ĩgi, kĩi yeé diĩ me'ra marĩ yã'ãro weé'kere yi'riówĩ.

⁶Kîî wêrisé me'ra marí wiôrá wa'âpâ. Tohô niiká Ô'âkî hi yeere da'rará sâhapá. Kîî pakí dutisére da'raato niîgi maríre tohô weéki niîwî. Kîîre âyuró e'katí peorá. Tohô tutuagi ní nu'kugisami. Tohôta niátô.

⁷Misâ ti'oyá. Ô'âkî hi besé'ki Cristo o'me kuráripí dihátigisami. Kîî a'tiká, ní pe'tirá î'yârasama. Tohô niiká kîîre wêhé'kârâpita î'yârasama. Ní pe'tirá a'tí di'takâhará kîî a'tiká î'yârâ, utîrâsama. Tohôta wa'ârosa'.

⁸Marí wiôgi Ô'âkî hi tutuâ yi'ri ni'kagi a'tîro niîmi: “Yi'íta ní mi'tagi, ní tiogipi ní!” Ô'âkî hi neê waropîta ní'ki niîmi. A'tóka tero kê'rare ní nu'kumi. Be'ropí kê'rare opâturi a'tîgisami.

João Jesu Cristore kê'esé weeró noho î'yâ'ke ní!

⁹Yi'î João misâ akawerégi weeró noho ní!. Misâ weeró nohota yi'î kê'ra pi'etí!. Marí ni'kâro noho Ô'âkî hi pô'ra ní!. Tohô niiká yâ'áro wa'aká, Jesu Cristo maríre wâkú tutuasere o'ômi. Yi'î Patmo wamêtiri níkiropí bu'fri da'rerí wi'ipi niîwi. Ô'âkî hi yee kiti, Jesu Cristo uúkú'kere weresé bu'fri toopí niîwi. ¹⁰A'tîro wa'âwi yi'îre. Ni'ká soorí nimi niiká Espírito Santo tutuaró me'ra kê'esé weeró noho î'yowí. Wâkûtiro yi'î sê'lêma pe'e tutuaró uúkuká ti'owí. Kîî uúkuse coroneta putîro weeró noho bisí wi.

¹¹Kîî yi'îre a'tîro niîwi:

—Yi'íta ní mi'tagi, ní tiogipi ní!. Ní pe'tise mi'î î'yasére ni'ká pûripi ohâya. Mi'î ohâ'kere Ásiapi niirâ sete kurari Jesu Cristore êho peóse kurarikâharâre o'ô'oya. Naâ a'tikérâ niîma: Éfesokâharâ, Esmirnâkâharâ, Pérgamokâharâ, Tiatirakâharâ, Sardekâharâ, Filadélfiakâharâ, tohô niiká Laodicéiakâharâre o'ô'oya, niîwi.

¹²Kîî tohô uúkuká ti'ógi, yi'î noá niîti? niîgi, mahâmi î'yawi. Setepagi sí'ó'ose ouro me'ra weé'kepagire î'yâwi. ¹³Teepagi wa'teropí ni'ká masiré î'yâwi. Kîî su'tîro yoaróhore sâyâwi. Kîî kutîropí ouro me'ra weéka daare di'tewí.

¹⁴Kîî poári âyuró butisé poari niîwi. Kîî kapêri pe'e pekâ me'e î hirí pô'ra weeró noho asiwí. ¹⁵Kîî di'pôkâri komé así pa'akihi pekâ me'epi î hiró weeró noho niîwi. Kîî uúkuse pehe maári po'ê yaha a'mâ birose weeró noho bisí wi. ¹⁶Kîî diakí hí kâha amukâpi sete yôkoáre kiowí. Kîî iséropi ni'ká píhi wiorí píhire kiowí. Tii píhí pîa pe'eseri ise yohâka píhi niîwi. Kîî diâpoa imí kohokí hi muhîpû ipítí asistéro weeró noho niîwi.

¹⁷Kîîre î'yâ ikiági, wêriigi weeró noho kîî di'pôkâri tiro birí ke'akâti. Yi'î tohô wa'aká î'yâgi, kîî diakí hí kâha amukâ me'ra yâa peó, yi'îre niîwi:

—Uítikâ'ya. Yi'íta ní mi'tagi, ní tiogipi ní!. ¹⁸Katí nu'kugi ní!. Too dipóropire wêriwi. Ni'kâroakâre katí nu'kukâ'. Yi'î masaré wêri duti masi!. Pekâ me'epi wa'â duti masi!. Âpêrâ kê'rare “Pekâ me'epi wa'âsome”, ní masi!. ¹⁹Mi'î î'yâ'kere, ni'kâroakâ niisére ohâya. Be'ropí mi'î î'yâátehe kê'rare ohâya. ²⁰Apêyere masá too dipóropi masí no'oya marí'kere werêgiti. Á'râ sete yôkoá a'tîro ní sí'rírâ weemá. Naâ yi'îre êho peóse kurarikâharâ wiôrá sí'orí niirâ niîma. Sete sí'ó'ose ouro me'ra weé'kepagi kê'ra a'tîro ní sí'rîro weé!. Teé tiikésepagi yi'îre êho peóse kurarikâharâ niîma, ní sí'rîro weé!, niîwi.

Éfesokâharâre ohâ'ke ní!

2 Jesu Cristo a'tîro niîwi:

—Éfesokâharâ, yi'îre êho peóri kurakâharâ wiôgi sí'orí niigíre a'tîro ní ohâya: “Yi'î sete yôkoáre diakí hí kâha amukâpi kió!. Tohô niiká sete

sĩ'óo'se ouro me'ra weé'kepagi wa'teropi sihá! ²Nĩ pe'tise misâ weesére yi'ĩ masi'. Misâ da'rasé, misâ wākũ tutuasere masi'. Tohõ niiká yã'áro weerãre misâ iatĩsere masi'. Misâ basi ápêrã naã niisétisere i'yã masi'. Naã 'Jesu Cristo bese kũũ'kãrã niĩ', niĩma. Tohõ niĩmirã, niĩtima. Tohõ weerã naãre i'yãrã, 'Niĩ soorã niĩma', niĩ'. Misâ naã tohõ weesére masi'. ³Yeekãhasere da'rãrã, misâ ipĩti pi'etĩwi. Misâ teé pi'etĩsere ni'kawĩ.

⁴Misâ äyuró weemíkã, apêye noho misãre werê nemo si'ri'. A'tĩro niĩ'. Misâ neê waro ma'ĩ ni'ka'karo weeró noho weé wee'. ⁵Tohõ weerã misâ neê waropi äyuró weé'kere weäkũya. Misâ yã'áro weé'kere bihã wetiya. Neê waropi niisétĩ'kereta weeyã taha. Misâ dika yuútikã, misa yaã kurakãhagi si'óo'kihire kō'ãgiti. ⁶Apêye misâ weesé pe'e äyũ niĩ'. Nicolaíta wamêtiri kurakãharã weesétisere misâ neê kã'roákã iã wee'. Yi'ĩ kē'ra teeré neê iã wee'.

⁷Espírito Santo Jesu Cristore êho peórãre uúkũmi. O'mê peeri kiorã kĩĩ uúkũsere ti'oyã. A'tĩro niĩ'. Yi'ĩ paki tiro äyuró Paraíso wamêtiropi ni'kãgi yukĩ gi niĩ'. Äyuró weé yi'ri wetirã êho peó du'utirã tigi dikãre ba'ã, katĩ nu'kurãsama", niĩ ohãya, niĩwĩ.

Esmirnakãharãre ohã'ke niĩ'

⁸Opãturi Jesu Cristo niĩ nemowĩ taha:

—Esmirnakãharã, yi'ĩ re êho peóri kurakãharã wiõgi si'orĩ niigĩ kē'rare a'tĩro ohãya: "Yi'ĩta niĩ mi'tagi, niĩ tiogipi niĩ'. Yi'ĩ wērĩ masã'ki niĩ'. ⁹Niĩ pe'tise misâ weesére masi'. Misâ pi'etĩse, pahasé kiosere masi'. Tohõ pahasé kiomirã, pehé kiorã weeró noho niĩ'. Apêyere masi'. Ápêrã 'Judeu masa niĩ', niĩma. Tohõ niĩmirã, misãre yã'áro uúkũma. Naã Judeu masa waro niĩtima. Naã wãti yaã kurakãharã niĩma. ¹⁰Misâ pi'etiãtehere uítikã'ya. Wãti ni'karerã misã êho peósere du'u dutigi bu'ĩri da'rerĩ wi'ipi sãhakã weegĩsami. Misã yã'atikã piãmukãse nimirita pi'etĩrãsa'. Tohõ weemíkã, teé wērĩrãpi tohõta êho peó yapatikã'ya. Yi'ĩ tiropi misãre katĩ nu'kukã weegĩti.

¹¹Espírito Santo Jesu Cristore êho peórãre uúkũmi. O'mê peeri kiorã kĩĩ uúkũsere ti'oyã. A'tĩro niĩ'. Keoró weé yi'ri wetirã êho peó du'utirã pekã me'epi wa'ãsome", niĩ ohãya, niĩwĩ.

Pérgamokãharãre ohã'ke niĩ'

¹²Jesu Cristo niĩ nemowĩ taha:

—Pérgamokãharã, yi'ĩ re êho peóri kurakãharã wiõgi si'orĩ niigĩ kē'rare a'tĩro ohãya: "Yi'ĩ piã pe'eseri ise yohãka piĩhi wiorĩ piĩhire kiogĩ niĩ'. ¹³Yi'ĩ misã niĩ pe'tise weesére masi' pe'okã'. Misa yaã maka Pérgamo kē'rare masi'. Tii makãpi wãtiã wiõgi dutiró kiosamĩ. Toopĩ niĩmirã, misã yi'ĩ re siru tuú nu'ku'. Yi'ĩ re êho peó du'u wee'. Sõ'ó niĩka nero misa yaã maka wãti niirópĩre a'tĩro wa'ãkaro niĩwĩ. Antipa wamêtigĩ Ô'ãkĩ hi yeekãhasere keoró werêki niĩwĩ. Ápêrã kĩĩ re misã wa'teropi niigĩre wêhé kō'akãrã niĩwã. Tiĩta kē'rare misã yi'ĩ re neê êho peó du'utiwi.

¹⁴Apêye misãre a'tĩro weresé kió'. Diporópi ni'kĩ Balaão wamêtigĩ niĩki niĩwĩ. Kĩĩ Balaque wamêtigire a'tĩro bu'èki niĩwĩ: 'Mi'ĩ Israel kurakãharãre yã'áro wee duti'ya', niĩki niĩwĩ. 'Naãre misã êho peõgire o'ò'ke di'ire ba'ã duti'ya', niĩki niĩwĩ. Kĩĩ tohõ niikã ti'õgi, Balaque naã wêhé iã moro peo'ke di'ire Israel kurakãharãre ba'ã dutiki niĩwĩ. Tohõ niikã naã yã'áro a'me tãrã baha ke'atikã weéki niĩwĩ. A'tóka tero misã

wa'tero ni'karerã Balaão wee duti'ke nohore siru tuúma. ¹⁵ Apêye kê'rare ni'karerã yi'f yabisére a'tíro weemá. Nicolaíta wamêtiri kurakâharã bu'esére siru tuúma. Neê du'ú sî'ritima. ¹⁶ Tohô weerã ni'f pe'tise misã yã'âro weesére bihã wetiya. Misã dika yuútikã, misã tiropi wa'ágiti. Yaa pihí wiorí pihí isêropi kiorí pihí me'ra misâre bu'iri da'rêgiti.

¹⁷ Espírito Santo yi'f re êho peórare uúkumi. O'mê peeri kiorã kîf uúküsere ti'oyá. Keoró weé yi'ri wetígi êho peó du'utigire maná wamêtise i'mî sekâhasere ekágsa!. Tohô niiká kîf re i tâ pee butirí peere o'ôgiti. Tii peépi masí no'oya marirí wamere ohâ no'orosa!. Neê ni'ká teé wameré masísome. Tii peére kiogí di'akí masígsami”, ni'f ohâya, ni'wí.

Tiatirakâharãre ohâ'ke ni'

¹⁸ Jesu Cristo ni'f nemowí taha:

—Tiatirakâharã, yi'f re êho peóri kurakâharã wiôgi si'orí niigíre a'tíro ohâya: “Yi'f Ô'ákí hi máki kapêrire peká me'e i hirí pô'ra weeró noho kiogí ni'f. Tohô niiká yi'f di'pókari komé así pa'akihí weeró noho ni'f. ¹⁹ Ni'f pe'tise misã weesére masí pe'okã!. Misã ma'isé, êho peóse, a'mêri wee tamúse, wákú tutuasere masí!. Ni'kâroakãre misã neê waro weé'karo nemoró ayuró weerã weé!.

²⁰ Tohô niimikã, apêye misâre weré sî'ri!. A'tíro ni'f. Misã sô'ó niíko Jezabelre kô'á wee!. Koó 'Ô'ákí hi weré duti'kere weré turiago weé’, niímimo. Tohô niímigo, yi'f re da'rá ko'terãre ni'f soosere bu'êmo. Naãre yã'âro weé, no'ó iaró a'me tãrá baha ke'atikã weemó. Tohô niiká wa'íkí di'ire, naã ye'kíre êho peóse o'ô'ke di'ire ba'aká weemó. ²¹ Tii nimípi koó yã'âro weé'kere bihã weti dika yuú dutimiwi. Neê dika yuú sî'ritimo. Koó yã'âro a'me tãrásere du'ú sî'ritimo. ²² Tohô weégi koó yã'âro weesére du'utikã i'yági, koóre do'atikã weegíti. Koó me'ra yã'âro weé a'me tãrãre ipíti pi'etíkã weegíti. ²³ Koó pô'rare wêrikã weegíti. Tohô weekã, ni'f pe'tirã Jesu Cristore êho peóse kurarikâharã a'tíro niirásama: ‘Kîf masá ti'ó yã'asere masími’, niirásama. ‘Naã po'peapi wâkusére, ísá kê'rare masí pe'okã'mi’, niirásama. ‘Marí niisétisere keoró wapa yeégisami’, niirásama. ²⁴ Apêrã misã Tiatirapi niirã Jezabel bu'esére siru tuútirã, watiã wiôgi yeekâhase ya'yiósere masítirã noho pe'ere a'tíro niigíti: ‘Misâre apêye dutí nemosome. ²⁵ A'té di'akíre weeyá. Misã keoró weesétisere neê du'utikã'ya. Teé yi'f a'tirí kurapi weé nu'kukã'ya.’

²⁶ Keoró yi'f iaró noho weé yi'ri wetí êho peó du'utirã, tohóta weé yapatíkã'ya. Tohô weerãre wiôrá wa'aká weegíti. ²⁷ Yi'f paki yi'f re ni'f pe'tise makarikâharã wiôgi sôróowí. Yi'f kê'ra naãre meharóta sôróogiti. Yarã a'tíro weerásama. Yã'arãre tutuaró me'ra dutírásama. Komegí me'ra bapári di'í me'ra ye'kêparire paã mitoro weeró noho naãre weerásama.

²⁸ Apêye kê'rare yi'f iaró weé nu'kugire a'tíro weegíti. Naãre si'orí niigí weeró noho niigísami. Yôkoáwí bo'rê ke'ari kura mihátigi weeró noho niigísami. ²⁹ Espírito Santo Jesu Cristore êho peórare uúkumi. O'mê peeri kiorã kîf uúküsere ti'oyá”, ni'f ohâya, ni'wí.

Sarde wamêtiri makakâharãre ohâ'ke ni'

3 Jesu Cristo ni'f nemowí taha:

—Sardekâharã, yi'f re êho peóri kurakâharã wiôgi si'orí niigíre a'tíro ohâya: “Yi'f sete Ô'ákí hire weré ko'terã bahutírãre kió!. Naã Espírito Santore ni'f pe'tise tutuasé kiogí niími, ni'f sî'rirã weemá. Tohô

niiká tiikérāta taha yōkoaré kió!. Nií pe'tise misâ weesére masí pe'okā!. Misâ 'Ō'ākī hi yeere āyuró weemá' nií no'orā nií!. Tohō niimirā, wērī'kārā weeró noho nií!. Kīi yeere neé weé wee!. ²Ti'o masíya. Misâ āyuró weesé pe'tíro weé!. Di'saseákāre āyuró weeyá. Misâ weesére a'tíro i'ya'. Ō'ākī hi i'yóropire misâ keoró weé wee!. ³Misāre bu'el'kere wākūya. Teeréta siru tuúya. Misâ keoró weetísere bihā wetiya. Tohō weetf'kā, yi'f yahagí weeró noho weegíti. Wākútiro misâ tiropi bu'iri da'rēgi wa'āgiti.

⁴Tohō niimikā, tii maká Sarde misâ wa'teropire pehēterākā āyuró weerá niíma. Naā ya'āro weesére i'ya kūu siru tuútima. Su'ti ū'iritirā weeró noho niítima. Āyuró weé'kārā nií yuurā, yi'f me'ra niirāsama. Su'ti butisé sāyarā weeró noho bu'iri marirā niirāsama.

⁵Āpērā k'era āyuró weé yi'ri wetirā ēho peó du'utirā noho su'ti āyuró butisé sâā no'orāsama. Katí nu'kuse kiorā naā wameré ohā ō'oka pūripi kiorā naā wameré neé koé no'osome. Koé no'oro noho o'ōrā, yi'f paki i'yóropire yi'f 'Naāre masí', niígiti. Meharóta kīi re weré ko'terā i'yóropi k'ērare niígiti. ⁶Espírito Santo Jesu Cristore ēho peórāre uúkūmi. O'mē peeri kiorā kīi uúkūse te'oyá", nií ohāya, niíwī.

Filadélfiakāharāre ohā'ke nií'

⁷Jesu Cristo nií nemowī taha:

—Filadélfiakāharā, yi'f re ēho peóri kurakāharā wiōgi si'orí niigíre a'tíro ohāya: “Yi'f ya'asé moogí, diakí hí niigí nií!. Yi'f diporókí hi wiōgi Davi yaá sáwire kió!. Yi'f ni'kitá masá Ō'ākí hi tiropi wa'aká wee masí!. Āpērā wa'atikā k'ērare wee masí!. Yi'f pāāokā, neé āpí bi'a masítimi. Bi'akā k'ērare, neé āpí pāāo masítimi. Misāre a'tíro werēgiti. ⁸Nií pe'tise misâ weesére masí pe'okā!. Yi'f misāre pehé yeekāhāsere wereátehere kūūwi. Teeré wee masí!. Neé ni'kí teeré ka'mú ta'a masítimi. Misâ tutuātirā nií!. Tutuātimirā, yeé bu'esére āyuró yi'tí!. Yeekāhāsere āpērāre uúkūrā, 'Kīi re masí", nií!. ⁹Āpērā a'tíro niísama: 'Judeu masa nií", niísama. Tohō niimirā, Judeu masa waro niítima. Nií soorā wātiā wiōgi yaa kurakāharā niíma. A'tíro weegíti naāre. Naāre misâ diporo ehā ke'akā weegíti. Yi'f tohō weeká, yi'f misāre ma'isére masirāsama. ¹⁰Misāre mehēkā wa'aká wākū tutua duti'kere keoró weewí. Tohō weégi nií pe'tirā a'ti nukúkākāharā pi'etúri kura misāre ko'tēgiti. Nií pe'tirā a'ti nukúkākāharāre de'ró ēho peómiti naa? niígi, naāre pi'etf'kā weegíti.

¹¹Maatá a'tígiti taha. Misâ keoró weesétisere neé du'utikā'ya. Misâ keoró weetirā, Ō'ākí hi misāre o'ō booka be'to, kīi 'Ō'ōgiti' nií'kere bahurió boosa!. Āpērāre o'ō boosami. Tohō weerā keoró weé nu'kukā'ya. ¹²Āyuró weé yi'ri wetí ēho peó du'utirāre yi'f paki tiro kūūgiti. Naā kīi yaá wi'likāhase botāri weeró noho kīi tiro nií nu'kurāsama. Yi'f paki wameré naāpire ohāgiti. Kīi yaá maka wamé k'ērare ohāgiti. Kīi yaá maka, apé ma'ma maká Jerusalé wamēti!. Tii maká i'mîsekāha maka nií!. A'ti nukúkāpi dihátiroso!. Yi'f k'era naāre yi'f wamé, ma'má ape wamé ohāgiti. ¹³Espírito Santo Jesu Cristore ēho peórāre uúkūmi. O'mē peeri kiorā kīi uúkūse te'oyá", nií ohāya, niíwī.

Laodicéiakāharāre ohā'ke nií'

¹⁴Jesu Cristo nií nemowī taha:

—Laodicéiakāharā, yi'f re ēho peóri kurakāharā wiōgi si'orí niigí k'ērare a'tíro ohāya: “Yi'f diakí hí uúkūgi nií!. Ō'ākí hi yee kítire keoró

werê nu'kugi nií'. Ô'âkî hi yi'f me'ra nií pe'tisere weewí. ¹⁵ Nií pe'tise misâ weesere masí pe'okâ. Yarâ niímirâta, âyuró êho peó wee'. Misâ êho peórâ waro niikâ, âyu boópâ. Yi'f re êho peótikâ, yâ'â nií boosa'. Yi'f re bu'f di'aki êho peókâ maa, tootâ yâ'â yí'ria'. ¹⁶ Misâ tohó weesere yabí yí'riasa'. ¹⁷ Misâ a'tíro uúkú: 'Pehé kió'. Nií pe'tise âyuró wa'â. Neê di'sá wee', nií'. Misâ neê tí'o masí wee'. Pahasé kiorâ waro weeró noho kapêri i'yâtirâ, su'ti marirâ weeró noho nií'. ¹⁸ Tohó weégi misâre niígití. Misâ ouro pekâ me'epi î há apó'ke yi'f kiosere yê'êya. Pi'etimirâ yi'f re êho peórâ, ouro kiorâ weeró noho nií'. Teeré kiórâ, misâ pehé kiorâ nií'rasa'. Apêye kê'rare su'tí butisé yi'f kiosere sâyâya. Misâ teeré sâyakâ, bopôyase pe'tiá wa'ârosa'. Yi'rió no'o'kârâ nií'rasa'. Tohó niikâ kapêri piósé yi'f kiosere yê'êya. Misâ teé piôka be'ro âyuró i'yârâsa' taha. Yeekâhásere âyuró masí'rasa'.

¹⁹ Yi'f ma'irâ nií pe'tirâre tu'tí boo kure'. Naâ yâ'âro weesere du'u dutigi tohó weé'. Tohó weerâ yeekâhásere ipítí weé sî'riya. Misâ yâ'âro weé'kere bihá weti dika yuúya. ²⁰ Ti'oyá. Yi'f sâháa sî'rigi, ni'kí sopé pi'to pisú nu'kugi weeró noho nií'. No'ó yi'f re tí'ógi, kíí me'ra nií dutigi páao sórogi nohore a'tíro weegíti. Kíí me'ra si'orí e'katí, nií nu'kugiti. Kíí kê'ra yi'f me'ra meharóta weegísami.

²¹ Âyuró weé yi'ri wetí êho peó du'utirâre yi'f me'ra wiôgi duhirí kumuropi dípogítí. Yi'f marikâ, âyuró weé yi'ri wetí'ki yi'f paki me'ra wiôgi duhirí kumuropi nií'. Tohóta yi'f kê'ra naâre meharóta weegítí. ²² Espírito Santo Jesu Cristore êho peórâre uúkúmi. O'mê peeri kiorâ kíí uúkúsere tí'oyá", nií ohâya, niíwí.

I'mîsepi naâ Ô'âkî hire êho peósere i'yâ'ke nií'

4 Be'ró yi'f João i'mîsepi i'yâ morowí. Toopí ni'ká sope susukâ i'yâwí. Too dípóro coroneta putipihí putí'karo weeró noho bisí'kita taha uúkúwí. A'tíro niíwí yi'f re:

—A'topí mihátia. Be'ró wa'aátehere mi'f re i'yogítigi weé', niíwí.

² Kíí tohó niíka be'roakâ maatâ Espírito Santo tutuaró me'ra yi'f re i'mîsepire miáawí. Toopí wiôgi duhirí kumurore i'yâwí. Tii kumúropi duhigíre i'yâwí. ³ Kíí i tá pee pûúro así pa'ari pee weeró noho bahugí niíwí. Jasje ou sardónica í tá sô'akahá wa'terí pee weeró noho así pa'awí. Tii kumúro sumúthore ni'ká daa bu'ê daa nií mahami sitiawi. Pûúro ya'sarí daa esmeralda wamêtiri pee weeró noho así pa'awí. ⁴ Wiôgi duhirí kumuro tiropi vinte e quatro wiôrá duhisé kumuri niíwí. Teé duhisé kumuripire tiikérata taha wiôrá bikirá duhíwâ. Naâ su'tí butisére sâyâwâ. Naâ niki naâ dípopápire ouro me'ra weé'ke be'torire pesâwâ. ⁵ Ô'âkî hi wiôgi duhirí kumuropire bipô ya'baró weeró noho bahuwí. Tohó niikâ bipô paâro weeró noho pûúro bisí wi. Tii kumúro tiro sete sî'ó'ose tuturi nu'kuwí. Tee tutúri níkita taha Ô'âkî hire weré ko'terâ bahutirâ nííma. Naáta Espírito Santore tutuasé kíogi níími, nií sî'rírâ weemá. ⁶ Apêye kê'ra tii kumúro tiro diá pahírí maa weeró noho bahuró akostíro niíwí.

Tii kumúro sumúthopi âpêrá ba'pâritirâ katirá weeró noho bahurá nu'kuwá. Nií pe'tiro naâ diápoapi, naâ sê'êmapire kapêri kíó bi'awá. ⁷ Nií ni'tagi yaí pahigí sô'agí weeró noho bahuwí. Kíí be'rokí hi wekí weeró noho bahugí niíwí. Kíí be'rokí hi masí weeró noho diápoatigi niíwí. Kíí be'rokí hi aâ paki wií wâ'kagi weeró noho bahugí niíwí. ⁸ Nií pe'tirâ naâ niki seis wiisé kiowá. Naâ wiisé bu'i, naâ wiisé dokapi kapêri weeró noho bahusé pehé kiowá. Naâ imí kohore, yamíre a'tíro bisí nu'kuwá:

Õ'ákî hi marí wiôgi äyú butia'gi, yã'asé moogí niîmi. Tutuâ yî'rigi niîmi. Kîíta niîmi neê waropîta niî'ki. A'tóka tero kê'rare niî nu'kuká'mi. Be'ropí kê'rare opâturi a'tigisami, niîwâ.

⁹Wiôgi duhirí kumuropi duhigí, katí nu'kugire naâ ba'pâritirâ kîî niisétisere äyuró uúkú, e'katí peo, "Äyú!" niîwâ. ¹⁰Naâ tohó weesétiri niki sô'ó niîkärâ vinte e quatro wiôrä bikirâ kîî diporo ehâ ke'la mihawâ. Kîî katí nu'kugire êho peowâ. Kîî di'pökâri tiropi naa yeé ouro me'ra weé'ke be'torire kûuwâ. Tohó niiká naâ vinte e quatro wiôrä bikirâ a'tîro niîwâ:

¹¹Õ'ákî hi îsä wiôgi, mi'î äyú butia'gi niî'. Mi'îre äyuró uúkuro iá'.

Mi'î niî pe'tirâ yî'rióro äyú yî'rigi, tutuâ yî'ri ni'kagi niî'.

Mi'î niî pe'tisere weé'ki niî'. Mi'î iaró me'ra niî pe'tise niî'.

Teé mi'î iaró me'rata niî pe'tise weé no'okaro niîwi, niîwâ.

Ovelha wi'magí papéra tûrure pãâ masise niî'

5 Õ'ákî hi i'mîse wiôgi duhirí kumuropi duhîwî. Kîî ni'ká papéra tûrure diakî hí kãha amukãpi kiowí. Tii tûrú pí a pe'eseri ohãka tûru niîwi. Setetiri pi'rã bi'aka tûru niîwi. ²Wiôgi duhirí kumuro pi'to ni'kí Õ'ákî hire weré ko'tegi tutuagíre î'yãwi. Kîî tutuaró me'ra a'tîro sêri yã'awi:

—Noa nohó a'ti tûrûre pãâo masiakîhi äyugi niîti?

³Neê ni'kí i'mîsepi niigí, a'ti nukúkãpi niigí, tohó niiká a'ti nukúkã dokapi niigí tii tûrûre pãâ masitiwî. Tohó niiká neê kã'ró tii tûrûre pãâ bu'eákîhire î'yã no'oya mariwí. ⁴Yi'î João neê ni'kí tii tûrûre pãâ masitikã, teé ohã'kere bu'ê masitikã î'yãgi, pûûro utîwi. ⁵Yi'î utirí kura ni'kí wiôgi bikí yî'îre niîwi:

—Toô kã'rota utîya. Diporókî hi wiôgi Davi paramí niî turiagi äyuró weé yî'ri wetí tohawî. Kîî Judá yaá kurakî hi yaí sô'agi tutuagi weeró noho wiôgi niîmi. Kîî a'ti tûrûre pãâ masimi. Teé pi'rã bi'alke kê'rare pãâ masimi.

⁶Kîî tohó niika be'ro yi'î Cristo masa mihá'kire î'yãwi. Kîî ovelha wi'magí wêhé no'o'ki weeró noho bahuwí. Kîî wiôgi duhirí kumuro pi'to katigí nu'kuwí. Sô'ó niîkärâ ba'pâritirâ katirã weeró noho bahurã, tohó niiká wiôrä bikirã wa'teropi nu'kuwí. Kîî sete kapé sa'ari kiogí niîwi. Tiikéseta taha kapêri kê'rare kiowí. Kîî kapé sa'ari tutuasé kiogí niîmi, niî sî'riro weé'. Kîî kapêri pe'e a'tîro niî sî'riro weé'. Kîî Espírito Santore kiómí. Tohó weégi niî pe'tisere, niî pe'tiropi niisere masí pe'okã'mi, niîro weé'. ⁷Õ'ákî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí wiôgi duhirí kumuro pi'topi wa'ãwî. Toopí wiôgi diakî hí kãha amukãpi kióka tûrure miîwî. ⁸Kîî tohó weeká î'yãrã, naâ ba'pâritirã katirã weeró noho bahurã, tohó niiká vinte e quatro wiôrä bikirã kîî di'pökãpi ehâ ke'awã. Naâ niki biã pí tese pakare kiowã. Naâ niki ouro me'ra weé'ke paari bapãrire kiowã. Tee paári i'mî tihise i há morosere posetise paari niîwi. Teé i'mî tihise Õ'ákî hire êho peorã naâ sêrisé niî', niî sî'riro weé'. ⁹Naâ Õ'ákî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugíre apêye ma'má basasére basã peowã. A'tîro niîwâ:

Mi'î äyugi niî'. Mi'î a'ti tûrûre miî masi'. A'té pi'rã bi'alke pãâ

masi'. A'tîro niî'. Mi'î wêhé no'o'ki niîwi. Mi'î wêrisé me'ra,

mi'î diî me'ra niî pe'tirã masá Õ'ákî hi yarã niátio niîgi

wapa yeéki niîwi. Niî pe'tise kurarikãharãre, mehêká uúkürãre,

niî pe'tiropi niirãre Õ'ákî hi yarã wa'aká weéki niîwi.

Tohó weégi mi'î a'ti tûrûre miî masi'.

¹⁰ Ô'âkî hi yaräre wiôrã sãhaká weéki nífwî. Tohô niiká Ô'âkî hi yeere da'rará sôrooki nífwî. Nîf pe'tirokãharã dutîrãsama, nîf basãwã.

¹¹ Be'ró yîf i'mîsepi niirã Ô'âkî hire werê ko'terã pâharãre î'yãwî. Naã úuküsere tí'owí. Naã pâhará a'tîro weewá. Wiôgi duhirí kumuro sumútoho, tohô niiká ba'pãritirã katirã weeró noho bahurá, âpêrã wiôrã bikirã sumútoho nu'ku mahámi sitiawã. Pãhará waro nîf yî'rio kehokã'wã.

¹² Tutuaró me'ra a'tîro niíwã:

Ovelha wi'magí naã wêhe no'o'ki äyugi waro niími.

Tohô weégi nîf pe'tirãre dutî masimi. Nîf pe'tisere

kio masími. Nîf pe'tisere masí pe'omi. Tutuagí niími.

Nîf pe'tirã “Äyú yî'riami” nîf no'ogi niími. Kîf Ô'âkî hi

asistése kioyí niími. Nîf pe'tirã kîf re e'katí peoma, nîf basãwã.

¹³ Be'ró âpêrã úuküse kê'rare tí'owí. Naã a'tikêrã niíwã. Nîf pe'tirã Ô'âkî hi weé'kãrã i'mîsepi niirã, a'tí di'tapi niirã, di'tã po'peapi niirã niíwã. Tohô niiká diã pahirí maapi niirã niíwã. Naã a'tîro basã peowã:

Wiôgi duhirí kumuropi duhigire nîf pe'tirã e'katí peoato.

Nîf pe'tirã kîf re “Äyú yî'riami”, niíato. “Asistése, tutuasé kioyí

niími”, niíato. Tohô niiká Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró

noho bahugí kê'rare tohóta e'katí peo nu'kukã'ato, niíwã.

¹⁴ Naã tohô niiká tí'orã, sô'ó niikãrã ba'pãritirã katirã weeró noho bahurã “Tohóta wa'aáto”, niíwã. Äpêrã vinte e quatro wiôrã bikirã ehã ke'a, kîf re katí nu'kugire êho peowã.

Ovelha wi'magí papêra tûrure pãã wã'ka'ke nií'

6 Be'ró Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí tii tûrú pi'rã bi'a'kere pãaká î'yãwî. Kîf pi'rã bi'a mi'ta'karo pããka be'ro ni'kí sô'ó niikãrã ba'pãritirã katisé kiorã nîf mi'tagi yaí pahigí sô'agí weeró noho bahugí úuküsere tí'owí. Kîf úuküse bipô paasé weeró noho bisí wi. A'tîro niíwî:

—A'tiã.

² Kîf tohô niika be'ro ni'kí cavalo butigire î'yãwî. Kîf bu'ipi pesagí ni'ká biê têhere kiowí. Äpêrã kîf re ni'ká be'to dipôapi pesarí be'tore peowã. Kîf wee nu'ku'karo weeró noho âpêrãre dokã ke'akã weégi wa'ãwî taha.

³ Be'ró Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'rã bi'a'karore pããwî taha. Kîf pãaká, ápí katisé kioyí wekí weeró noho bahugí nîf mi'tagi be'rokî hi úuküwî taha:

—A'tiã, niíwî.

⁴ Be'ró ápí cavalo sô'agí wihãawî. Kîf bu'i pesagíre a'ti nukúkãpi niirãre a'mê wêhe dutigi o'ôo'wî.

—A'me kêese mariró niitká'ato, niíwî. Masaré a'mê wêhekã weewí. Kîf re pahirí píhohore o'ôwî.

⁵ Be'ró taha Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'rã bi'a'karore pããwî. Kîf tohô weeká, ápí katisé kioyí masí weeró noho diãpoatigi úuküwî:

—A'tiã, niíwî.

Be'ró ápí cavalo yîigire î'yãwî. Kîf bu'ipi pesagí ni'kãro nikisé keoróre kiowí. ⁶ Katisé kiorã weeró noho bahurã wa'teropire ni'kí úukükã tí'owí.

A'tîro niíwî:

—Ba'asé a'tîro wapatírosa'. Ni'ká quilo trigo peeri ni'ká nîmi da'ra wapã ta'ase weeró noho wapatírosa'. I'tiã quilo cevada peeri ni'ká nîmi da'ra

wapá ta'ase weeró noho wapatírosa!. I'sê piritári ba'ase, tohó niiká i'sê dika koo vinho pe'tiká weetíká'ato, niúwí.

⁷Be'ró Ô'ákí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'râ bi'a'karore pãâwí. Kíî pãaká, âpí katisé kioígí aâ paki wíi wã'kagi weeró noho bahugí uúkuká ti'owí:

—A'tiá, niúwí.

⁸Be'ró âpí cavalore i'yâwí. Kíî butí wihigi niúwí. Kíî bu'i pesagí Wêrisé wamêtiwí. Kíî be'ro âpí wêri'kārā naâ niirókí hipi siru tuú wã'katiwí. Ovelha wi'magí a'ti nukúkākāharāre kā'roákā de'ko me'ra diharó wêhe dutígi o'ôo'wí. A'mê wêhese me'ra, ihá boasé me'ra, do'átise me'ra boâ dutígi o'ôo'wí. Tohó niiká wa'íkīrā, yaíwa me'ra masaré wêhe dutígi o'ôo'wí.

⁹Be'ró Ô'ákí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'râ bi'a'karore pãâwí taha. Kíî pãaká, naâ Ô'ákí hire wa'íkīrāre i hâ moro peo wiarore i'yâwí. Too dokápi Ô'ákí hire êho peórā wêhé no'o'kārā ehêri pō'rari niúwí. Naâ kíîre êho peóse bu'iri, tohó niiká Jesu Cristo yee kitire weresé bu'iri wêhé no'okārā niúwā. ¹⁰Naâ tutuaró me'ra uúkūwā. A'tíro niúwā:

—Wiógi, âyú butia'gi, mi'î yā'asé moogí nií'. Mi'î “Weegíti” nií'kere keoró weé!. De'ró niiká mi'î nukúkākāharā i'sāre wêhé'kārāre bu'iri da'rê a'megisari?

¹¹Be'ró naāre su'tí butisére o'ôwí. A'tíro niúwí:

—Soó ni'iya yuhúpi. Âpêrā misā akawerérā Jesu Cristo yeere wererá misā weeró noho wêhé no'orāsama. Misā soorásā!. Teê “Tiikérāre wêherāsama” nií'ke wa'akápi soorásā!, niúwí.

¹²Be'ró Ô'ákí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí apêro pi'râ bi'a'karore pãâwí taha. Kíî pãaká, di'tá pūúro nara sáawí. Muhîpū imí kohokí hi na'í tí'a wa'áwí. Wêri'kārāre bihá wetirá su'tí yíisé sâyāro weeró noho wa'áwí. Muhîpū yamíkí hi dií weeró noho pūúro sō'áwí.

¹³Yókoá kē'ra i'miáropi ní'kārā nukúkāpi birí dihawā. Naâ yuki diká wi'masé weeró noho wa'áwā. Yuki diká marikā wí'ró pūúro wêeká, birí diha!. Tohó weeró noho wa'áwā. ¹⁴I'mí se marí papérare tūrêro weeró noho bahu dutiá wa'áwí. Nií pe'tise i'ripagí, opa ní'kiri apé sia'pi wa'áwí. ¹⁵A'ti imí kohokāharā wiórā i'tá tutiripi du'tiwá. Tohó niiká i'ripagí káhase i'ta paá pakase dokapi du'tiwá. Âpêrā kē'ra pehé kiorá, surára wiórā, tutuará, da'rā ko'terā, da'rā ko'tetirā du'tiwá. ¹⁶Naâ i'rigíre, i'ta paāre niúwā:

—Ísā bu'i birí pehaya. Wiógi duhirí kumuropi duhigí i'sāre bu'iri da'rêgi weemí. Ísāre ka'mú ta'aya. Ovelha wi'magí kē'ra i'sāre ipíti bu'iri da'rêgi weemí. Ka'mú ta'aya. ¹⁷Masaré bu'iri da'reátihí nimi nií toha!. Noá pōo téo boosari teeré? nií karíkūwā.

Israel yee kurarikāharāre Ô'ákí hi wamere yāa kúú'ke nií'

7 Ô'ákí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí teé pi'râ bi'a'kere pãaká i'yāka be'ro apêye i'yâwí. Ba'pâritirā Ô'ákí hire weré ko'terā a'ti nukúkāpire ba'pâritise sumúthoripi nu'kuká i'yâwí. Naâ níki wí'ró naâ tiro ehásere ka'mú ta'awā. Tohó weéro wí'ró di'tâpire, diá pahirí maapire, yukipagí bu'ipire wêéotiwí. ²Âpí Ô'ákí hire weré ko'tegi kē'rare i'yâwí. Kíî muhîpū mihátiro pe'le a'tíwí. Kíî Ô'ákí hi katí nu'kugi wamé yāa kúúrore kiowí. Á'rā ba'pâritirā di'tāre, diá pahirí maare dohórê' duti no'okārā niúwā. Kíî naāre karíkūwí:

³—Di'tâ, diâ pahirí maare, yukipagíre dohórê'tikâ'ya yuhúpi. Marí wiôgíre da'rá ko'terãre naâ diâpoopi kíî wameré yãa kúúka be'ropi dohórê'ya, niîwã.

⁴Cento quarenta e quatro mil masa Israel paramerã niî turiase kurarikâharã naâ diâpoopi yãa kúú no'owã. ⁵Judã yaã kurakâharã doze mil ohã yãa kúú no'owã. Rubén yaa kurakâharã doze mil yãa kúú no'owã. Gade yaa kurakâharã kê'ra doze mil yãa kúú no'owã. ⁶Ãpêrã Aser yaa kurakâharã doze mil yãa kúú no'owã. Naftali yaa kurakâharã doze mil yãa kúú no'owã. Manassé yaa kurakâharã doze mil yãa kúú no'owã. ⁷Tohõ niikã Simeão yaa kurakâharã doze mil yãa kúú no'owã. Levi yaã kurakâharã doze mil yãa kúú no'owã. Issacar yaa kurakâharã doze mil yãa kúú no'owã. ⁸Zebulõ yaa kurakâharã kê'ra doze mil yãa kúú no'owã. José yaã kurakâharã doze mil yãa kúú no'owã. Benjami yaa kurakâharã kê'ra doze mil yãa kúú no'owã. Niî pe'tirá naa yeé diâpoaripire yãa kúú no'o'kãrã di'akí niîwã.

Su'tí butisé sãyarã pâharã Ô'âkí hi diakí hi nu'kusé kiti niî'

⁹Israel yee kurarikâharãre yãa kúú no'oka be'ro a'tíro ì'yãwi. Pãharã masã niî pe'tise kurarikâharã, mehêkã uúkürã, niî pe'tirokâharãpire ì'yãwi. Naâ wiôgi duhirí kumuro diakí hi, tohõ niikã Ô'âkí hi maki ovelha wi'magi weerõ noho bahugí diakí hi nu'kuwã. Pãharã waro niîwã. Neê ba'pã beota basiótiwã. Naâ su'tí butisére sãyã, pürí opa keérire kiowã. ¹⁰Naâ karikúwã:

Ô'âkí hi marí wiôgi maríre yi'riógi niîmi. Kíî wiôgi duhirí kumuropi duhími. Ô'âkí hi maki ovelha wi'magi weerõ noho bahugí kê'ra maríre yi'riógi niîmi, niî karfkúwã.

¹¹Niî pe'tirá Ô'âkí hire weré ko'terã wiôgi duhirí kumuro sumútopi nu'ku mahãmi sitiawã. Tohõ niikã sô'ó niikãrã wiõrã bikirãre, apêrã katisé kiorã weerõ noho bahurãre mahãmi sitiawã. Naâ Ô'âkí hire weré ko'terã wiôgi duhirí kumuro tiro ehã ke'a, Ô'âkí hire êho peórã naâ diâpoarire paã mu'ri ke'awã. ¹²A'tíro niîwã:

A'tíro wa'aáto marí wiôgíre. Niî pe'tirá kíîre êho peoáto.

“Asistégi, masí pe'ogí niîmi”, niíáto. Niî pe'tirá “Ayú yi'riami”, niî e'katí peoato. Niî pe'tirãre dutími. “Tutuã yi'rigí niîmi”, niíáto. A'té tohõta niî nu'kuato. Tohõta niíáto, niî êho peówã.

¹³Ni'kí wiôgi bikí yi'íre sêri yã'awí:

—Á'rã su'tí butisé sãyarã no'okãharã niíti? No'opí a'tiãpari? niîwã.

¹⁴Yi'íre kiíre yi'tiwi:

—Wiôgi, mi'í masísa'!

Kíî pe'e yi'íre niîwã:

—Á'rã nukúkãkãharã pũuro pi'etika terore naã kê'ra pi'etí'kãrã niîma. Naã Ô'âkí hi maki ovelha wi'magi weerõ noho bahugí wêrisé me'ra naã ehêri põ'rariipi yã'asé moorã tohãkãrã niîwã. ¹⁵Tohõ weerã naã Ô'âkí hi duhirí kumuro tiro niî nu'kukã'ma. Kíi yaã wi'ipire imí kohori niki, yamíri niki kíî iaró weemã. Wiôgi duhirí kumuropi duhigí naã me'ra niîmi. Naãre ko'têmi. ¹⁶Naã ihã boã, ako wió nemosome. Naãre muhípũ imí kohokí hi ì há nemosome. Asisé yãisére tí'ó yã'a nemosome. ¹⁷Ô'âkí hi maki ovelha wi'magi weerõ noho bahugí wiôgi duhirí kumuro pi'topi niigí ovelhare ko'têgi weerõ noho naãre ko'têgisami. Akó wiharí peepi miãagisami. Teeré sí'rírã, katí nu'kurãsama. Ô'âkí hi niî pe'tirá naã ya'ko koó wiharãre tuu koégisami.

Papéra tūrure naâ pi'râ bi'a tio'ke kiti, tohō niiká ouro me'ra weékaga i hâ moro peokaha kiti nií'

8 Be'ró Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí naâ pi'râ bi'a tio'karore pāāwî. Kîî pāaká, nií pe'tiro i'mîsepi di'ta mariá wa'áwi. Ni'ká hora deko tohō wa'áwi. ²Be'ró sete Ô'âkî hire werê ko'terā kîî pi'to nu'kuráre i'yáwi. Naâre naâ niki putisé coronetare o'ôwî. ³Be'ró âpi Ô'âkî hire werê ko'tegi a'tîwî. Kîî i'mîtihise i hâ morokaha ouro me'ra weékagare kiowî. Kîî Ô'âkî hire wa'îkîrâ i hâ moro peo wiaro pi'topi ehâ ni'kawî. Pehé i'mîtihise kîîre i hâ moro peoatehere o'ôwâ. Nií pe'tirā Ô'âkî hi yarâ kîîre sêrî'ke me'ra moré su'u i hâ moro peoatehere o'ôwâ. Kîî ouro me'ra we'karo i'mîtihise i hâ moro wiaropi wiôgi duhirí kumuro diakî hi teeré i hâ morowî. ⁴Kîî i hâ morose i'mîtihise o'mé Ô'âkî hi tiropi mihâwi. Ô'âkî hi yarâ kîîre sêrî'ke me'ra moré su'u mihawi. ⁵Be'ró Ô'âkî hire werê ko'tegi i'mîtihise i hâ moro wiaropikâhase pekâ me'e i hâ moa'kere i'mîtihise i hâ morokahapi ôre sâawî. Be'ró tigakahásere a'ti nukúkâpire po'o dihówî. Kîî tohō weéka be'ro bipô paaká, ipíti bisisére ti'owî. Bipô ya'baká i'yáwi. Tohō niiká di'tâ nara sâawî.

Ô'âkî hire werê ko'terā coroneta putiátehe nií'

⁶Be'ró sete Ô'âkî hire werê ko'terā naâ coroneta putisére apo yuúwâ.

⁷Nií mi'tagi putiwî. Kîî putíka be'ro yisiáse peeri a'ti nukúkâpire birî dihawi. Tohō niiká pekâ me'e dií me'ra moré'ke birî dihawi. Tohō wa'aká, di'tâ kâ'ró deko boo kure i hî wi. Yukipagí kê'ra meharóta deko boo kurepita i hî wi. Nií pe'tise taâ i hî pe'tia wa'áwi.

⁸Kîî be'rokî hi putiwî. Kîî putíka be'ro ni'kági i'rigí i hikihí diâ pahirí maahopi doke yôo no'owi. Tii maá deko boo kure dií maa wa'áwi. ⁹Diâ pahirí maakâhará deko boo kure wêrîwâ. Yukîsipawi kê'ra tii maápi niisé deko boo kure mirí i hâ kô'a no'owi.

¹⁰Be'ró, piárâ be'rokî hi putiwî. Kîî putíka be'ro yôkoáwî pahigí i'miárokî hi birî dihawî. Birî dihagi, si'óori tuturoho weeró noho i hî dihawî. Kîî diâpire, ô'o maha maariakâpire deko boo kure doké bi'pe ke'awî. ¹¹Yôkoáwî "Sîegi" wamêtiwî. Akó a'ti nukúkâkâhase kîî doké ke'a'karo ehâ tu'aro akó siésé wa'áwi. Teé akoré si'rîrâ, pâhará masá wêrîwâ.

¹²I'tiárâ be'rokî hi putiwî taha. Kîî putiká, muhîpû imî kohokî hi deko boo kure paâ no'owî. Tohō wa'aká imî koho deko boo kure na'í tí'a wa'áwi. Muhîpû yamiki hî, yôkoá kê'rare tohóta paâ no'owâ. Tohō weerâ yamîpire deko boo kure bo'rê yuutiwâ.

¹³Be'ró i'yáwi taha. Ni'kí aâ paki a'ti imí koho dekopî wiiká i'yáwi. Tutuaró me'ra a'tiro niíwi:

—Âpêrâ i'tiárâ Ô'âkî hire werê ko'terā putiká, yâ'â butia'ro wa'ârosa' a'ti nukúkâkâharâre, niíwî.

9 Ba'pâritirâ be'rokî hi putiwî. Kîî putiká, ni'kí yôkoáwî nukúkâpi birî diha'kire i'yáwi. Kîîre ni'ká sáwi o'ôwâ. Kopê nií bahu dutí dihari peekâha sáwi niíwi. ²Be'ró kîî tii peére pāāwî. Pāāoka be'ro o'mé paka wihawî. Tii peékâhase o'mé muhîpûre tuú bi'aká'wi. Na'í tí'a wa'áwi. ³Teé o'mé me'ra pâhará mi'mîri wi'ia wii wiháwâ. Nií pe'tiropi wií se'sa wa'áwâ. Naâ mi'mîri wi'ia a'ti nukúkâkâhará kutîpa weeró noho toáwâ. Naâ siipâpire kutîpa weeró noho toakahá kiowâ. ⁴Naâre taâre,

otesére, yukipagíre dohorê' dutigi meheta weewí. Masá naê diápoapi Ô'ákî hi wamé yâ kûu no'oya marirá di'akíre toâ dutiwi. ⁵Naâre toâ wêhe dutitiwi. Ni'kâmukâse muhipûri naâre pûriká wee dutiwi. Naâ toasé kutípa weeró noho pûrfwi. ⁶Tohó wa'arí kurare masá ipíti wêri sî'rimiwá. Naâ wêri sî'rimiká, basiótiwi.

⁷Mi'mîri wi'ia cavaloa a'mê wêheatoho diporo apo yúu'kârâ weeró noho bahuwá. Naâ dipopápi ouro me'ra weé'ke be'tori weeró noho bahusére pesáwâ. Naâ diápoa masí diápoa weeró noho bahuwí. ⁸Naâ poárire numiâ weeró noho poâ ni'motiawá. Naâ upíkari yaí upíkari weeró noho bahuwí. ⁹Naâ ipiré ka'mú ta'arâ, komé su'ti weeró noho bahusére kiowá. Naâ wiiká, ipíti bisî wi. Masá a'mê wêherá wa'ârâtirâ, cavaloa wehesépawi wa'âro weeró noho bisî wi. ¹⁰Naâ siipápi toasé kiosé me'ra ni'kâmukâse muhipûri masaré toâwâ. ¹¹Mi'mîri wi'ia wiôgi niî bahu dutí dihari peeho wiôgi niîmi. Kîíta tii peére pââwî. Kîî wamé hebreu yee me'ra Abadó wamêtiwî. Grego yee me'ra Apolió wamêtiwî. Dohorê'ri masí niîmi, niî sî'riro weé'.

¹²Niî mi'tase yâ'asé pe'tí'. Piáro di'sá'.

¹³Ni'kâmukârâ be'rokî hi putiwi. Kîî putiká, ni'kí uúkúkâ ti'owí. Ô'ákî hi niirópi Ô'ákî hire i'mî tihise i há moro peo wiaro ouro me'ra weé'karo niîwi. Toó bu'ipi ba'pâritise kapé sa'ari niîwi. Teé wa'teropi Ô'ákî hi uúkúkâ ti'owí. ¹⁴Kîî coroneta putigíre a'tíro niîwî:

—Ba'pâritirâ Ô'ákî hire weré ko'terâ di'té ni'ko'kârâre pââya. Naâ pahiri maaho Eufrate wamêtiri maa pi'to niîma, niîwî.

¹⁵Kîî tohó niika be'ro a'rá pââ no'owâ. Naâ ba'pâritirâ Ô'ákî hire weré ko'terâ niî pe'tirâ a'ti nukúkâkâharâre deko boo kurepi wêherá wa'âwâ. Naâreta Ô'ákî hi a'tíro weéki niîwî. “Tíí hora, tii nimí, tii muhípû, tíí kí'ma niiká, misâ bu'iri da'rêrasa!” niî bese kúuki niîwî. Keoró kîî ni'karo noho wa'âwi. ¹⁶Naâ me'ra pâhará surára cavaloa me'ra niîwâ. Naâre pâhará waro duzentos milhões niîma niisére ti'owí.

¹⁷Cavaloa, tohó niiká naâ bu'i pesará a'tíro bahuwá. Naâ bu'i pesará naâ kutírore ka'mú ta'asere sô'aró, ya'saró, ewî ro kiowá. Cavaloa naâ dipopáre yaiho weeró noho dipopátiwâ. Naâ iséropi pekâ me'e i hî wihawí. O'mé wihawí. Tohó niiká enxofre wamêtise opê weeró noho sipisé i hî wihawí.

¹⁸Teé i'tiá pekâ me'e, o'mé, enxofre me'ra masaré deko boo kure wêhewá.

¹⁹Cavaloa naâ isêri me'ra, naa yeé pikori me'ra masaré wêhewá. Naa yeé pikori yapari âyâ dipoa weeró noho bahuwí. Teé me'ra masaré dutí da'rewâ.

²⁰Âpêrâ masá pekâ me'e, o'mé, enxofre me'ra wêritirâ pe'e naâ yâ'âro weesére neê du'utiwâ. Naâ wâtiâre êho peósere du'utiwâ. Naâ êho peóse yeé'ke ouro me'ra weé'ke, prata me'ra weé'ke, bronza me'ra weé'ke, i'ta peeri me'ra weé'ke, yukipagí me'ra weé'kere êho peó du'utiwâ. Teé yeé'ke naâ êho peóse pehé neê i'yâti, neê ti'otí, neê síhâ wee'. Tohó niîmiká, neê êho peó du'utiwâ. ²¹Tohó niiká masaré wêhé kô'asere, naâ âpêrâre dohorê'sere du'utiwâ. Apêyere, naâ no'ó iaró a'me târá baha ke'atisere, âpêrâ yeere yahasére neê du'utiwâ.

Ô'ákî hire weré ko'tegi papéra turiakâ me'ra nu'kusé niî'

10 Be'ro âpi Ô'ákî hire weré ko'tegi tutuagí i'mîsepi niî'kire dihátikâ i'yâwi. Kîî o'me kurá dekopi dihátiwí. Kîî dipôa bu'i bu'ê daa niîwi. Kîi yaá diápoa muhípû imí kohokí hi weeró noho asistéwi. Kîî yêkâri i hisé botari weeró noho bahuwí. ²Kîî amúkâpi papéra pââka turiakâre

kiowí. Kîî diakî hí kâha di'pôkâre pahirí maahopi i'ta kûú nu'kuwî. Kûúpe! pe'ere di'tâpi i'ta kûú nu'kuwî. ³Kîî toopí nu'kugí yaiho weeró noho pûuro karíkúwî. Kîî karíkúkâ, sete bipoâ uúkúwâ. ⁴Naâ uúkúka be'ro naâ uúküsere ohâ ni'kamiwi. Tohó weerí kura ni'kî i'mîsepi niigi yi'î re niúwî:

—Naâ bipoâ uúküsere âpêrâre werêtikâ'ya. Ohâtikâ'ya teeré, niúwî.

⁵Be'ró yi'î diâ pahirí maapi, di'tâpi nu'kuká ÿ'ya'kî kîi yaâ diakî hí kâha amukâre sîo morowî. ⁶Kîî a'tîro niúwî:

—Ô'âkî hi katî nu'kugi niîmi. I'mîse, di'tâ, pakasé maari niî pe'tirâ teepí niirâre wee'ki niîmi. Ô'âkî hi wamé me'ra niîgiti. Marí yuú kue'ke pe'tiá wa'â'. Yuú kue nemosome. ⁷Ô'âkî hire weré ko'tegi niî tiogi putí ni'kari kurare a'tîro wa'ârosa!. Ô'âkî hi “Tohó weegíti” ni'ke masí no'oya mari'ke wa'â bakeo'rosa!. Kîî, kîi yeé kiti weré mi'tarâre “A'tîro weegíti” ni'ke keoró wa'ârosa!, niúwî.

⁸Kîî tohó niika be'ro i'mîsekî hi yi'î re “Ohâtikâ'ya” ni'ki a'tîro niúwî:

—Sî'í, maahópi, di'tâpi i'ta kûú nu'kugi tiropi wa'âya. Kîi yaâ turi pâaka turiakâre míya, niúwî.

⁹Kîî tohó niiká ti'ógi, yi'î kîî tiropi wa'âwi.

—Mî'í yaâ turire o'ôya, niúwî. Yi'î sêriká ti'ógi, a'tîro niúwî:

—Mí'ya. Tii pûrire ba'âya. Mî'í ba'aká, mumiâ mumi weeró noho i'pîtirosa!. Mî'í paâgapi pe'ere sîesé dohorósa!, niúwî.

¹⁰Kîî tohó niiká ti'ógi, yi'î tii turiakâre miúwî. Mîi, ba'âwi. Yi'î ba'aká, mumi weeró noho i'pítiwi. Paâgapi pe'ere sî é niikâti. ¹¹Be'ró Ô'âkî hire weré ko'terâ yi'î re niúwâ:

—Ô'âkî hi kîî uúküsere weré apogi wa'âya taha. Kîî pehe makârikâharâre, pehé di'takâharâre, mehêkâri uúkûrâre naa yeekâhasere werêmi. Teeré werêgi wa'âya. Tohó niiká wiôrâ kê'rare “Ô'âkî hi tohó niiami”, niî werêya, niúwâ.

Piárâ Ô'âkî hi yeekâhasere wererá wee'ke niî'

11 Be'ró yi'î re a'tîro weewá. Ârîgi wi'í weerá keokihí weeró noho bahukihíre o'owâ. Ô'âkî hi yi'î re a'tîro niúwî:

—Ô'âkî hi wi'ire keógi wa'âya. Naâ i'mîtihise î há moro êho peó wiaro kê'rare keoyá. Toopí êho peorâ kê'rare ba'pâ keoya. ²Ô'âkî hi wi'í sumútoho maa keotíkâ'ya. Teé apé sia'kâharâre o'ô'ke di'tâ nií'. Naâ quarenta e dois muhipûri Ô'âkî hi yaa maka Jerusalé di'tare dohoré' nu'kurâsama, niúwî.

³Be'ró Ô'âkî hi niî nemowî taha:

—Piárâ yarâ, yeekâhásere wererâre o'ôo'giti. Naâ pehé imî kohori, mil duzentos sessenta nimiri yeekâhásere uúkûrâsama. Naâ bihá wetisere ÿ'yórá naâ wee wiaro noho su'tí wâkisere sâyâ, uúkûrâsama, niúwî.

⁴Â'râ piárâ yukipagí oliveira wamêtisepagi weeró noho niîma. Teé piágí oliveirapagi Ô'âkî hire da'râ ko'terâ niîma, niíro wee!. Naáta taha piága si'óo'sepa weeró noho niîma. A'ti nukúkâkî hi wiôgi Ô'âkî hi ÿ'yóropi si'óo' nu'kuma. ⁵Âpêrâ naâre mehêkâ wee si'rikâ, naâ isêropi pekâ me'e î hí wihasama. Naâre ÿ'ya tu'tirâre î há kô'a pe'okâ'sama. Tohó weerâ nií pe'tirâ naâre mehêkâ wee si'rirâ noho wêrisama. ⁶Naâ Ô'âkî hi yeekâhasere wererí kurare akóro pehâtikâ wee masísama. Tohó niiká akoré dií weeró noho dohoká wee masísama. Apêyere, masaré no'ó niisé noho yâ'âro wa'aká wee masísama. No'ó naâ wee si'rîro wee masísama. ⁷Naâ, naâre weré duti'kere weré tu'a ehaka be'ro ÿ'yâ bahu dutí dihari peekí hi yâ'agí

naê me'ra a'me kēégisami. Naâre dokâ ke'akâ weé, wêhé kô'agisami. ⁸Naâ piárâ yee ipire masâ naâ siharópi pahiri makahopi kúúrāsama. Tii makáho Jesu Cristore naâ wêhéka maka nií'. Tii makákāharā yā'arā nií tīharā, Sodomakāharā, Egitokāharā weeró noho niíma. ⁹I'tiá nimi ape nimí deko nií pe'tise makarikāharā, nií pe'tise kurarikāharā naa yeé ipire i'yārāsama. Tohō niiká nií pe'tirā mehêkari di'akí uúkūrā, nií pe'tise di'takāharā naa yeé ipire i'yārāsama. Teeré yaa dutísome. ¹⁰Naâ Ô'ákí hi yeere wererá pi'e kíoro masaré tí'ó yā'akâ weékārā niíwā. Tohō weérā a'ti nukúkāpi niirá naa wērí'kere i'yārā, e'katírāsama. Naâ ipíti e'katírā, a'méri apéye noho o'órāsama. ¹¹I'tiá nimi ape nimí deko be'ro Ô'ákí hi naâre masowí taha. Naâ wā'ká ni'kaká i'yārā, masá ipíti ikiáwā. ¹²Ni'kí i'mísepi niigí naâre tutuaró me'ra a'tíro niíwí:

—Mihátia.

Kíí tohō niiká tí'órā, naâ o'me kurá me'ra mihâawā. Naâ mihâakā, naâre i'yā tu'ti'ikārā i'yāwā. ¹³Naâ mihâari kura di'tá pūuro nara sáawi. Tii makápire pehé wi'seri birí dihawí. Pāhará sete mil masá wéríwā. Ápērā di'sá'kārā ipíti uírā, “Ô'ákí hi i'mísepi niigí tutuá yí'ri ni'kami”, niíwā.

¹⁴Piáti yā'áro wa'á toha! Maatá apéro wa'á bakeo'rosa! taha.

Ô'ákí hire weré ko'tegi kíí putí tio'ke nií'

¹⁵Ô'ákí hire weré ko'tegi nií tiogi putiwí. I'mísepi niirá tutuaró me'ra naâ uúkúkā tí'owí. A'tíro niíwā:

Ni'kâroakāre Ô'ákí hi marí wiôgi nií pe'tirā a'ti nukúkākāharā wiôgi sāhamí. Kíí besé'ki Cristo tohōta sāhamí.

Kíí dutí nu'kugisami, niíwā.

¹⁶Tohō wa'asére i'yārā, sō'ó niikārā vinte e quatro wiōrā bikirá a'tíro weewá. Naâ wiōrā duhisé kumuri Ô'ákí hi diakí hi duhirá kíí tiro ehā ke'awā. Kííre êho peórā, naâ dipopāre paá mu'ri ke'awā. ¹⁷A'tíro niíwā:

Ô'ákí hi, ísā wiôgi tutuá yí'ri ni'kagi, mi'íre “Áyú!” nií'.

Mi'í neé warokí hi, be'rokí hí, a'tóka tero kē'rare nií nu'kugi nií'.

Mi'í tutuasé me'ra ni'kâroakā wiôgi sáhā ni'ka'.

Nií pe'tirāre dutí ni'ka'. Tohō weérā mi'íre “Áyú!” nií'.

¹⁸Nií pe'tirā a'ti nukúkākāharā mi'íre jatírā uâmiwā. Mi'í naâre bu'íri da'reri nimi ehā'. Tohō niiká wérí'kārā kē'rare bu'íri da'reri kura nií'. Ni'kâroakāre nií pe'tirā mi'í yarāre wapa yeégisa'. Mi'í yeékāhasere weré turiarāre wapa yeégisa'. Wio pesásé me'ra mi'íre êho peórā wiōrāre, mehō niirāre wapa yeégisa'.

A'ti nukúkākāharāre dohórē'rā kē'rare kō'arí nimi nií', niíwā.

¹⁹Naâ tohō niika be'ro Ô'ákí hi wi'í i'mísepi niirí wi'í sopé pāriwi. Tíí wi'í po'peapire ni'ká akaro niíwi. Tii akáro Ô'ákí hi “A'tíro weegíti masá me'ra” nií, kíí ohāka pihire kíorí akaro niíwi. Tohō wa'áka be'ro bipô ya'baká i'yāwi. Bipô paasére, tohō niiká mehêkā bisisére tí'owí. Di'tá pūuro nara sáawi. Akó yisiásé bitisé peeri birí wi.

Numio yeé kiti, tohō niiká pīrō weeró noho bahugí yee kiti nií'

12 Be'ró i'miáropi mehêkā bahusé paka bahuákā i'yāwi. Ni'kó numiôre i'yāwi. Koô muhípū imí kohokí hípi omá bi'a'karo weeró noho asistéwō. Muhípū yamíkí hi bu'ipi nu'kuwó. Koô dipôapire ni'ká be'to pesawó. Tíí be'to doze yôkoá kiowí. ²Koô nihí pako niíwō. Koô wiaátoho diporoakā pūri no'ogo ipíti karíkuwō. ³Be'ró i'miáropi mehêkā bahusé

ĩ'yâwi taha. Ni'kí pĩrô weeró noho bahugí sô'agí hore ĩ'yâwi. Kĩĩ sete dipopá kiowí. ⁴Kĩĩ pĩkóro me'ra de'kô boo kure i'mísepi niirá yôkoäre paaste dihowĩ. Kĩĩ numiô pō'ratíkã, maata' ba'ágiti níigi, koô tiro nu'kuwí. ⁵Koô ni'kí wi'magí wiâwô. Kĩĩta niĩ pe'tirokâharã wiôgi niĩákíhi niĩwi. Tutuaró me'ra masaré naäre dutiákíhi niĩwi. Kĩĩ bahuáka be'ro maata' Ô'ákĩ hi tiro kĩĩ wiôgi duhirí kumuropi miáa no'owí. ⁶Numiô pe'e masá marirópi Ô'ákĩ hi apó'karopi du'tiwó. Toopí koôre pehé mil duzentos sessenta nĩmĩri ba'asé ekawá.

⁷Be'ró i'miáropi a'me kēése wa'âwi. Ô'ákĩ hire werê ko'tegi Miguel wamêtiagi apêrã kĩi yarã Ô'ákĩ hire werê ko'terã me'ra pĩrohó tohó niiká pĩrô me'rakâharã me'ra a'me kēewí. ⁸Pĩrô pōo tēóti, dokã ke'akã weé no'owí. Kĩĩre tohó wa'âka be'ro kĩi yarã me'ra i'mísepi naã niiró bokatiwã. ⁹Ô'ákĩ hi pĩrôre kō'ákã'wĩ. Kĩĩta neê warokĩ hi pĩrô niĩ no'o'ki nĩmi. Kĩĩ wãtiã wiôgi nĩmi. Niĩ pe'tirãre a'ti nukúkãkâharãre mehêkã êho peókã weegi nĩmi. Ô'ákĩ hi kĩĩre, kĩi yarã me'ra nukúkãpi kō'ã dihowĩ.

¹⁰Tohó wa'âka be'ro ni'kí i'mísepi niigi tutuaró me'ra uúkũ dihokã ti'owí. A'tiro niĩwi:

Marĩre yĩ'riöse niĩ toha'. Ô'ákĩ hi tutuasére, kĩĩ marĩ wiôgi niisê niĩ toha'. Kĩĩ besé'ki Jesu Cristo tutuasé me'ra kĩĩ wiôgi niisê kē'ra niĩ toha'. Ô'ákĩ hi wãtĩre i'mísepi niĩ'kire a'ti nukúkãpi kō'ã dihowĩ. Wãtĩ imĩ kohori niki, yamĩri niki a'tiro weewí. Ô'ákĩ hipire werê sãagi, marĩ akawerã Ô'ákĩ hi yarãre “Yã'ãro tohó weemã”, niĩ nu'kuwí.

¹¹Ô'ákĩ hi yarã marĩ akawerã wãtĩre dokã ke'akã weewá. Naã Ô'ákĩ hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí wērisé me'ra, kĩi yé diĩ a'mã birose me'ra tohó weewá. Naã katĩri imĩ kohore ma'itĩrã, Ô'ákĩ hi yee kitire weresé me'ra kĩĩre tohó weewá. Apêrã naäre wēhé sĩ'rikã, naã werê du'utiwã. Wērisére uitiwã.

¹²Wãtĩre kō'asé bu'ĩri Ô'ákĩ hire werê ko'terã, niĩ pe'tirã i'mísepi niirã, e'katĩya. Nukúkãpi, diã pahĩri maakâharã maa yã'ã butia'. Wãtĩ misã tiropi uã dihami. Kã'roákã yĩ'ĩre di'sã' bu'ĩri da'reátaho níigi, tohó weemí, niĩwi.

¹³Pĩrohó nukúkãpi kō'akã ĩ'yãgi, wi'magí wiã'kore nĩriwí. ¹⁴Ô'ákĩ hi pe'e koôre aã paki wiisê pakare o'ôwĩ. Teé me'ra koô pĩrohóre du'tígo, wiĩ wã'kawô. Koô masá marirópi du'tiwó. Toopí Ô'ákĩ hi i'tiã ki'ma apé ki'ma deko koôre ba'asé ekawí. ¹⁵Be'ró pĩrô diahó dohó, koôre mii biriató níigi kĩĩ iséropi akoré o'ô kúuwí. Koô numiôre a'mã biro dutigi tohó weewí.

¹⁶Kĩĩ tohó weekã, di'tã koôre wee tamúwi. Pĩrô kĩĩ o'ô kúuse diahó dohosére si'bi sãhakã weewí. ¹⁷Tohó wa'akã ĩ'yãgi, pĩrô numiô me'ra uã yĩ'ria wa'âwi. Be'ró koô paramerã niĩ turiarã me'ra a'me kēégi wa'âwi. Naã Ô'ákĩ hi dutĩ'kere weerã Jesu Cristo yee bu'esére êho peó nu'kurã nĩma. ¹⁸Pĩrohó pahĩri maa sumútohopi ehã ni'kawí.

Piãrã mehêkã bahurã yee kiti niĩ'

13 Diã pahĩri maa sumútohopire ni'kí mehêkã bahugí wã'ká pa'awĩ taha. Kĩĩ kē'ra sete dipopá kiowí. Apêyere piãmukãse kapé sa'aritiwí. Kĩĩ kapé sa'ari niki pesasé be'torire kiowí. Kĩĩ dipopãpire Ô'ákĩ hi yabisé wameré ohã o'ô no'owí. ²Kĩĩ yaĩ weeró noho do'rôwí. Kĩĩ

bikó weeró noho di'pôkâtigi niîwî. Kîî pahigí yaí weeró noho isêrotiwî. Pîrô kîî re kîî tutuasêre o'ôwî. Kîî re yâ'arâ wiôgi duhirí kumuropi dipowî. “Masá mi'î dutisêre yi'tiáto”, niîwî. ³Ni'ká dipoapire yâ'arí kamiroho wâ'yáro weeró noho bahuwî. Yatíka kamiro weeró noho niîwî. Tii kamírore i'yârâ, a'ti nukúkākāharā wêrî masá'kire weeró noho kîî re i'yâwâ. Ipáti i'yâ maria, kîî re siru tuúwâ. ⁴Masá pîrô kê'rare êho peówâ. Kîî mehêkâ bahugíre masaré dutí masisere o'osé bu'iri tohó weewá. Mehêkâ bahugíre êho peórâ, a'tîro niîwâ:

—Neê á'rî weeró noho tutuá yi'rigi marimí. Neê ni'kí kîî me'ra a'me kée masitisami, niî êho peówâ.

⁵Pîrohó mehêkâ bahugíre a'tîro uúkúkâ weewí: “Yi'î niî pe'tirâ yi'riôro niî”, niî uúkúkâ weewí. Tohó niiká Ô'ákí hi yabisêre uúkúwî. Pîrô kîî re “Quarenta e dois muhîpuri masaré dutígi wa'áya”, niîwî. ⁶Kîî dutí'karo nohota weewí. Ô'ákí hire yâ'áro uúkú, kîî wameré, kîî niiró i'mîsepire yâ'áro uúkúwî. Tohó niiká i'mîsepi niirâ kê'rare yâ'áro uúkúwî. ⁷Apêye kê'rare pîrô Ô'ákí hi yarâ nukúkâpi niirâ me'ra kîî re a'me kée dutigi o'ôo'wî. Naâ me'ra a'me kée doká ke'akâ weewí. Kîî re niî pe'tise kurarikāharāre, niî pe'tise di'takāharāre, niî pe'tise makarikāharāre, mehêkâ uúkūrāre dutí masisere o'ôwî. ⁸Niî pe'tirâ a'ti nukúkākāharā mehêkâ bahugíre êho peówâ. Naâ, naâ wameré Ô'ákí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí wêhé no'o'ki yaa pûripire ohâ ô'o no'oya maríkarâ niîwâ. Tii pûri a'tí di'ta weé ni'kari kura katisé kiorāre ohâ ô'o no'oka pûri niîkaro niîwî.

⁹O'mê peeri kiorá a'teré ti'oyá. ¹⁰“Bu'iri da'reri wi'ipi sôroo no'orāsama” niî no'o'kārâ tohóta sâháarāsama bu'iri da'reri wi'ipi. “Di'pîhihó me'ra wêhé no'orāsama” niî no'o'kārâ tii pîhí me'rata wêhé no'orāsama. Tohó wa'arí kurare Ô'ákí hi yarâ wākú tutuaya. Ô'ákí hire êho peóya.

¹¹Be'rô á'pí mehêkâ bahugíre i'yâwi taha. Kîî di'tâ po'peapi niî'ki mihátiwî. Kîî ovelha wi'magí weeró noho piá sa'aro kapé sa'aritiwî. Kîî uúkúse pûriká pîrohó weeró noho bisí wi. ¹²Kîî mehêkâ bahugí yaí weeró noho bahugí dutisêre kiowí. Kîî yaí weeró noho bahugí kamíroho yatí no'o'kire a'tîro wee basáwî. Niî pe'tirâ a'ti nukúkākāharāre kîî re êho peóká weewí. ¹³Be'rô kîî basi pe'e mehêkâ bahusé paka weé i'yowî. Masá i'yoropi pekâ me'e i'miáropi niî'kere di'tâpi dihátiká weewí. ¹⁴Kîî re tutuasé o'ô'ke me'ra yaí weeró noho bahugíre mehêkâ bahusé paka weé i'yowî. Masaré yaí weeró noho bahugíre êho peó dutigi tohó weewí. Naäre yaí weeró noho bahugíre yeé dutiwî. Kîî yaí weeró noho bahugíta di'pîhí me'ra kamí da're no'o'ki niîmigi, katíwî. ¹⁵Ovelha kapé sa'ari weeró noho kiogí a'tîro wee masisere kiowí. Yaí weeró noho bahugí yeé'kere katiká wee masisere kiowí. Teé me'ra kîî yeé'kere uúkú dutiwî. Tohó niiká teé yeé'kere êho peótirāre wêhe dutígi tohó weewí. ¹⁶Apêye maa niî pe'tirāre a'tîro wee dutiwî. Naâ diápoapire ou naa yaá diakí hí kāha amukāpire apêye noho ohâ ô'o dutiwî. Mehó niirāre, wiôrāre, pehé kiorāre, pahasé kiorāre, āpêrāre da'rā ko'terāre, da'rā ko'tetirāre tohó wee dutiwî. ¹⁷Tohó ohâ ô'o no'oya marirâ neê duu dutíti, neê duá dutiti no'owâ. Tohó niiká kîî wameré ohâ ô'o no'oya marirâ ou kîî wamé weeró noho bahusêre moorâ kê'ra meharóta neê duu dutíti, neê duá dutiti no'owâ. ¹⁸A'teré ti'o masíro iá'. No'ó ti'o masígi nohore yaí weeró noho bahugí wamere masíta basió'. Kîî kiorí wame masa wamé niî'. Kîî wamé seiscentos sessenta e seis niî'.

Cento quarenta e quatro mil masa Ô'âkî hire basâ peo'ke niî'

14 Be'ró yiî Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugíre írigí Sião wamêtikihipi nu'kuká î'yâwi. Kîî me'ra pâhará cento quarenta e quatro mil masa niîwâ. Naâ Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí wamere, kîî paki wamére naâ diâpoapi ohâ ô'o no'o'kârâ niîwâ. ²Be'ró i'mîsepi ípítî bisî dihatikâ ti'owí. Pehe maári po'é yaha a'mâ birose weeró noho bisî dihatiwi. Bipô pûüro paâro weeró noho bisî wi. Pâhará biâ pî tesere biâ pî tero weeró noho bisî wi. ³Naâ cento quarenta e quatro mil masa wiôgi duhirí kumuro pi'topi niîwâ. Naâ sô'ó niîkârâ ba'pâritirâ katisé kiorá weeró noho bahurá î'yóropi, tohó niiká wiôrá bikirá î'yóropi basâwâ. Apêye ma'má basasére basâ peowâ. Naâ di'akî teeré basâ masiwâ. Apêrà naâ basasére neê basâ masitiwâ. Naâ a'ti nukúkâkâharâ wa'teropi niirâ Ô'âkî hi yi'rió no'o'kârâ niîwâ. ⁴Naâ neê ni'kâti numiâ me'ra yâ'âro weetîkârâ niîwâ. Naâ Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugíre no'ó kîî wa'aró siru tuúwâ. Naâ a'ti nukúkâkâharâ wa'teropire yi'rió no'o'kârâ niîwâ. Naâ Ô'âkî hire, Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugíre êho peó o'ó mi'ta'kârâ niîkârâ niîwâ. ⁵Naâ wa'terore niî soogi mariwí. Ô'âkî hi î'yóropire bu'îri marirâ niîwâ.

I'tiárâ Ô'âkî hire werê ko'terâ naâ werê'ke niî'

⁶Be'ró âpí Ô'âkî hire werê ko'tegi i'miâropi wiiká î'yâwi. Kîî niî pe'tirâ a'ti nukúkâkâharâre pe'titise kiti, Ô'âkî hi masaré yi'riómi niisé kitire werégí niîwí. Niî pe'tise di'takâharâre, niî pe'tise kurarikâharâre werégí niîwí. Tohó niiká mehêkâ uúkûrâre, niî pe'tise makarikâharâre tee kitire werégí niîwí. ⁷Kîî tutuaró me'ra a'tîro niîwí:

—Ô'âkî hire wio pesáse me'ra êho peóya. “Kîî âyú butia'gi niîmi”, niíya. Kîî bu'îri da'rérî kura ehâ toha'. Kîî i'mîsere, a'tí di'tare weéki niîwí. Diâ pahirí maa, niî pe'tise no'ó akó niisé maariakâre weéki niîwí. Kîî re êho peóya, niîwí.

⁸Kîî be'ró âpí Ô'âkî hire werê ko'tegi a'tîwí. A'tîro niîwí:

—Babilônia wamêtiri maka pe'tí wâ'karo weé'. Pe'tiá toha'. Naâ yâ'âro iári peha yi'ri ni'karâ, ke'â maatihírá weeró noho niî pe'tise di'takâharâre dohorê'wâ. Naâre î'yâ kúu, âpêrà kê'ra naâ weeró noho yâ'âro weewá, niîwí.

⁹⁻¹⁰Piárâ Ô'âkî hire werê ko'terâ be'ró âpí bahuáwí. Tutuaró me'ra a'tîro niîwí:

—Yaí weeró noho bahugíre, kîî yeê'kere êho peógi nohore Ô'âkî hi ípítî bu'îri da'rêgisami. Tohó niiká kîî yaá diâpoapi ou kîî yaá amúkâpi yaí weeró noho bahugí wameré ohâ ô'o no'o'ki nohore meharóta bu'îri da'rêgisami. Ô'âkî hi kîî me'ra pûüro uâgi, tohó weegísami. Tutuaró me'ra dioró mariró bu'îri da'rêgisami. Pekâ me'epi opê weeró noho bahusé sipisé me'ra ípítî pi'etîkâ weegísami. Ô'âkî hire werê ko'terâ î'yóropi, tohó niiká Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí î'yóropi tohó weegísami. ¹¹Naâre î há kô'ase o'mé tohó o'mé pu'su nu'kurósa'. Neê pe'tisomé. Yaí weeró noho bahugíre, kîî yeê'kere êho peórá noho ou kîî wameré ohâ ô'o no'orâ noho pi'etí nu'kurásama. Ímî koho, yamí neê soosomé, niîwí.

¹²Tohó weérâ Ô'âkî hi yarâ, kîî dutisére weérâ, yâ'âro wa'asére wâkú tutuaya. Jesu Cristore êho peó nu'kurâ, tohóta weeyá.

¹³ Be'ró ni'kí i'mîsepi niigi úukúkã ti'owí. Yi'íre niíwí:
—A'tíro oháya: “Ni'kaká me'ra marí wiôgíre êho peorã wêrirã
e'katírãsama.”

Espírito Santo kêra “Tohôta nií”, niíwí. “Naã katírã Ô'ákí hi yeere werêrã, pi'etiwã. Naã wêrika be'ro Ô'ákí hi naã äyuró weé'kere wapa yeégisami. Tohó weerã naã a'ti nukúkãpi pi'etísere du'ú, äyuró soorãsama”, niíwí Espírito Santo.

A'tí di'takãhase otesékãhase nií'

¹⁴ Be'ró yi'í o'mé butírí kurare i'yãwi. Tii kurá bu'i ni'kí masí weeró noho ipítigi duhîwí. Kíí dipôapi ni'ká be'to ouro me'ra weéka be'tore pesãwí. Di'píhi kawero ise yohári pîhíhore kiowí. ¹⁵ Apí Ô'ákí hire weré ko'tegi Ô'ákí hi wi'ipi ni'ki wihátíwí. Kíí o'me kurápi duhigíre tutuaró me'ra karíkúwí:

—Mí'í yáá pîhi me'ra otesére tãra miíya. A'tí di'takãhase otesé dika miirí kura noho nií toha'. Teé bopoásepi nií', niíwí.

¹⁶ Kíí tohó niiká ti'ógí, o'me kurápi duhigí kí i yáá pîhi me'ra a'ti nukúkãkãhase otesére tãra miíwí. Tee dikáre miíwí.

¹⁷ Be'ró ápí Ô'ákí hire weré ko'tegi i'mîsepi niirí wi'í Ô'ákí hi wi'ipi ni'ki wihátíwí. Kíí kê'ra di'píhi kawero ise yohári pîhíhore kiowí. ¹⁸ Be'ró ápí Ô'ákí hire wa'íkí rã i há moro peo wiaro pi'tokí hi wihátíwí. Kíí pekã me'ere dutí masisere kiowí. Tií me'le wiôgi niíwí. Kíí ápí di'píhi ise yohári pîhíre kiogíre tutuaró me'ra niíwí:

—Mí'í yáá pîhi ise yohári pîhi me'ra a'ti nukúkãkãhase i'sê tô'orire ditê miíya. Teé yáá toha'.

¹⁹ Kíí tohó niiká ti'ógí, kí i yáá pîhi me'ra a'ti nukúkãkãhase i'sêre ditêwí. Teeré mií, pahírí tûkuhopi i'sê koo naã bipeátohopi kúúwí. Teé bipe sãse Ô'ákí hi yã'arãre ipíti bu'íri da'resé nií', nií si'riro weé'. ²⁰ Teé i'sêre makã sumútohopi bipêwã. Naã biperí kurare dií pahiró naã i'sê biperí wi'ipire wihawí. Teé dií ni'ká maa pahírí maaho wa'ãwi. Cavaloa wamí taha dekopi dii pakáre mirí tiowã. Trezentos quilômetros yoarí maa niíwí.

Ô'ákí hire weré ko'terã bu'íri da'rê tioatehe nií'

15 Be'ró mehêkã bahusé i'yã mariase pakare i'mîsepi i'yãwi. Ô'ákí hire weré ko'terã setere i'yãwi. Naã nikita taha a'ti nukúkãkãharãre bu'íri da'rê tioatehere kiowá. Teé bu'íri da'rê tiose me'ra Ô'ákí hi uasé pe'tirósa'.

² Apêye kê'rare diã pahírí maare i'yãwi. Tii maã akostíri maa pekã me'le me'ra moréka maa weeró noho bahuwí. Tii maã sumútohopire pãharã masá nu'kuwã. Naã yaí weeró noho bahugíre, tohó niiká kíí yeé'kere êho peóti'kãrã niíwã. Tohó niiká kíí wameré ohã ô'o no'oya marí'kãrã niíwã. Naã Ô'ákí hi o'ô'ke biã pîtesere kiowá. ³ Naã Ô'ákí hire da'rã ko'tegi Moisé yee basasére basã peowã. Ô'ákí hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí yee basasé kê'rare basã peowã. A'tíro niíwã:

Ô'ákí hi i'sã wiôgi, mi'í tutuã yi'rigi nií'. Nií pe'tise mi'í

weé'ke äyú butia'se paka nií'. Teeré i'yãrã, i'sã i'yã maria wa'ã'.

Mi'í nií pe'tise makarikãharã wiôgi nií'.

Mi'í weesétise keoró nií'. Mi'íre neé nií soose marí'.

⁴ Nií pe'tirá mi'íre wio pesásé me'ra i'yãrãsama.

Nií pe'tirá mi'íre “Äyú yi'rigi, tutuã yi'rigi nií'” niírásama.

Mi'î ni'kitá yá'asé moogí nií'.

Nií pe'tise makarikáhará mi'î re êho peórâsama.

Mi'î keoró weé'kere î'yârâ, naâ tohò weerâsama, nií basâwâ.

⁵Be'ró Ô'âkî hi wi'i, i'mîsepi niirí wi'ire sopé pâriká î'yâwi. Tii wi'i po'peapi Ô'âkî hi Nií butia'ri Tükure î'yâwi. Tii tükúpi nií'kârâ sete Ô'âkî hire werê ko'terâ, bu'îri da'rê tioatehere kiorá mií, wihátiwâ. Naâ butisé ú'îri marisé su'tí ipíti asistérese sâyâwâ. Naâ kutîropire naâ niki ouro me'ra weé'ke daarire kiowâ. ⁷Be'ró ni'kí katisé kiorá me'rakî hi a'tîro weewí. Kîî Ô'âkî hire werê ko'terâ setere naâ niki bapâri o'ôwí. Teé ouro me'ra weé'ke paari niíwi. Tee paári Ô'âkî hi kîî bu'îri da'reátehere posetíwi. Ô'âkî hi katí nu'kugi a'ti nukúkákáharâre ipíti bu'îri da'rêgisami. ⁸Tee paári naâre o'ôka be'ró Ô'âkî hi Nií butia'ri Tükupire a'tîro wa'âwi. Tii tükúpire Ô'âkî hi äyú yi'riase, kîî tutuâ yi'riase o'mé pu'su se'sa wa'âwi. Püüro asistéwi. Neé ni'kí tii tükúpire sâháata basiótiwi. Be'ró sete Ô'âkî hire werê ko'terâ naâ bu'îri da'rêka be'ropi sâháata basiówi.

Ô'âkî hi bu'îri da'reátehe nií'

16 Be'ró Ô'âkî hi wi'i i'mîse niirí wi'ipi niigíre tutuaró me'ra uúkúkâ ti'owí. Kîî sete Ô'âkî hire werê ko'terâre a'tîro niíwi:

—Misa yeé paarikáhase Ô'âkî hi bu'îri da'reátehere nukúkâpi piô dihorâ wa'âya, niíwi.

²Nií mi'tagi wa'â, kîî yaá paare di'tâpi piô dihowí. Tohò weéka be'ro masá yaí weeró noho bahugí wamere ohâ ô'o no'okârâre, kîî weeró noho bahusé yeé'kere êho peórâre a'tîro wa'âwi. Nií pe'tirá yá'asé kamí musurítise kiorá tohawá. Püüro pürí no'owâ.

³Kîî be'ró âpi wa'â, kîî yaá paare diâ pahirí maahopire piô yôowí. Tii maá dií maaho dohowí. Wêrî'ki yee dii bi'â'ke weeró noho niíwi. Nií pe'tirá tii maáhopi niirá wêrî pe'tia wa'âwâ.

⁴Piárâ be'rokî hi kîî yaá paakâhasere nií pe'tise no'ó akó niisé maariakâpire piô yôowí. Tohò weeká, teé kê'ra dií maari wa'âwi. ⁵Be'ró Ô'âkî hire werê ko'tegi nií pe'tise akó wiôgi a'tîro niíwi:

—Wiôgi, mi'î yá'asé moogí nií'. Mi'î neé warokî hi, a'tóka tero kê'rare nií nu'ku'. Mi'î naâre a'tîro bu'îri da'rêgi, keoró weégi weé'. ⁶Naâ a'tîro weékârâ niíwâ. Mi'î yarâ mi'î yeékâhase wererâre wêhé kô'akârâ niíwâ. Naa yeé dii a'mâ birokâ weékârâ niíwâ. Tohò weégi mi'î naâre akó dií dohó'kere si'ri dutígi, keoró weégi weé'. Naâre tohóta íá, niíwí.

⁷Be'ró ni'kí Ô'âkî hire wa'îkirá î há moro peo wiaro tiropi uúkúkâ ti'owí. A'tîro niíwi:

—Tohóta nií'. Ô'âkî hi ísâ wiôgi, mi'î tutuâ yi'ria'. Mi'î nií sooro mariró keoró bu'îri da'rêgi weé', niíwí.

⁸Be'ró, i'tiárâ be'rokî hi kîî yaá paakâhasere muhîpú imî kohokî hi bu'ipi piô peowí. Tohò weéka be'ro muhîpú ipíti asiwí. Teé kîî asisé me'ra masaré î há masiwí. ⁹Masá ipíti waro î há no'owâ. Tohò î há no'omirá, neé naâ yá'âro weé'kere bihá weti, naâ wâkusére dika yúútiwâ. Ô'âkî hire “Áyugí niími”, neé niítiwâ. Kîî re äyuró uúkúro noho o'ôrá, kîî re yá'âro uúkúwâ. Ô'âkî hi bu'îri da'rêmikâ, tohò weewá.

¹⁰Be'ró, ba'pâritirá be'rokî hi a'tîro weewí. Kîî yaá paakâhasere yaí weeró noho bahugí duhirí kumuropire piô dihowí. Nií pe'tiro kîî dutisé niirópi na'í tí'a wa'âwi. Masá püüro pürisé tí'ó yá'arâ, ipíti biritú, kú'rî

diowā. ¹¹Tohō pi'etímira, naâ yā'áro weesére neê du'utiwā. Du'uró noho o'ôrá, naâ kamî ipíti pūri no'orā, Ô'âkî hi i'mîsepi niigíre yā'â butia'ro uúkūwā.

¹²Be'ró taha ni'kâmukārā be'rokî hi kîi yaá paakāhasere pahiri maa Eufrate wamētiri maahopire piô yōowî. Tii maá si'bî pe'tia wa'áwi. Apêye di'takāharā muhîpū mihátiro pe'e niirāre naâ wiôrá a'tiátihi ma'are apo yuúro weewî.

¹³Be'ró, yi'î sô'ó niikārāre î'yāwi. Pirohó weeró noho bahugíre, âpi yaí weeró noho bahugíre, tohō niiká ovelha wi'magi weeró noho kapé sa'aritiigi nií soose kiti werê mi'tagíre î'yāwi. Naâ i'tiárā yee iseripi wātiā wihawā. Wātiā ta'árokia weeró noho bahurá niíwā. ¹⁴Á'rá i'tiárā yee iseripi wihá'kārā wātiā pehé weé i'yosere weewā. Naâ a'ti nukúkākāharā wiôrá nií pe'tirāre a'mê wêhe dutirá neêowā. Naâ a'mê wêheatihî nîmi Ô'âkî hi tutuâ yi'riagi yaa nîmi waro niírosa'.

¹⁵Jesu Cristo a'tíro niíki niíwî:

—Tí'ô masiya. Wākútiro yahagi a'tígi weeró noho yi'î a'tígiti. Su'ti sāyagi weeró noho yi'î a'tiátehere āyuró wākū yuugi noho e'katígisami. Tohō weégi su'ti marígi kîi re î'yā weekā, bopōyasome.

¹⁶Naâ wātiā a'ti nukúkākāharā wiôráre hebreu yee me'ra Armagedó wamētiropi neêowā.

¹⁷Be'ró, seis be'rokî hi, kîi yaá paakāhasere i'miáropi piô dihowî. Teé be'ro Ô'âkî hi wi'î i'mîse niirî wi'î po'peapi wiôgi duhirî kumuropi duhigi tutuaró me'ra uúkūwî. A'tíro niíwî:

—Nií pe'tise tu'á eha ni'ko pe'o no'o'. ¹⁸Kîî tohō niiká, bipô ya'ba, ipíti paawî. Kîî paakā, mehêkā bisî mihawi. Di'tā ipíti nara sáawî. Masá a'ti nukúkāpi nií ni'kaka tero, a'tóka terore di'tā toô kā'ro neê nara sáa wee'. Ipíti waro títare nara sáawî. ¹⁹Pahiri maka i'tiáro ye'tî, dika watî ni'kawî. A'ti nukúkākāhase nií pe'tirokāhase makaripi se'tê dihawi. Ô'âkî hi bu'iri da'rêgiti niígi, pahiri maka Babilônia wamētiri makakāharāre wākūki niíwî. Naâ me'ra ipíti uâgi, naāre bu'iri da'rêwî. ²⁰Tohō wa'aká, nií pe'tise iripagi, opa níkiri bahu dutî dihawi. ²¹Tohō niiká masaré yisiáse peeri paka birî pehawi. Ni'karé peeri quarenta quilos níkî wi. Ô'âkî hi tee peéri me'ra naāre ipíti bu'iri da'reká î'yārá, yā'â butia'ro kîi re uúkūwā.

Imiá me'ra a'me tārā wapá ta'agore bu'iri da'resé nií'

17 Be'ró a'tíro î'yāwi. Ni'kí sô'ó niikārā sete Ô'âkî hire werê ko'terā me'rakî hire î'yāwi. Kîî sô'ó nií'ke paari kiorá me'rakî hi niíwî. Yi'î tiro a'tíwî. A'tíro niíwî:

—Te'á, yi'î mi'îre imiá me'ra a'me tārā wapá ta'agore bu'iri da'resére î'yogíti. Koô pakasé maari bu'ipi duhîmo. ²A'ti nukúkākāharā wiôrá koô me'ra a'me tārā baha ke'atikārā niíwā. Koô a'ti nukúkākāharāre iāri pehase me'ra ke'á maatihírá weeró noho wa'aká weéko niíwō, niíwî.

³Be'ró Espírito Santo yi'îre kê'esé weeró noho î'yowî. Sô'ó niíki Ô'âkî hire werê ko'tegi masá marirópi yi'îre miáawî. Toopî ni'koré î'yāwi. Koô mehêkā bahugí sô'agi bu'ipi pesāwō. Mehêkā bahugíre kîi yaá ipi nií pe'tiropire pehé yā'asé Ô'âkî hi kîî yabisé wame wā'yawî. Mehêkā bahugí sete dipopá kiowî. Apêye kê'rare, piámukāse kapé sa'aritiwî. ⁴Koô numiô sô'á yîi boó kurerore, tohō niiká sô'aró warore sâyāwō. Koo yaá su'tíro ouro, î tã peeri wapa bihíse peeriakā me'ra,

apêye butisé pérola wamêtise me'ra ma'mâ su'a no'owi. Koô ni'kâ paa ouro me'ra weéka paa sa'wire kiowó. Niisé niki yâ'asé tii paápîre mu'mûwi. Koô imiá me'ra yâ'áro a'me târá baha ke'ati'ke niíwi. ⁵Tohó niiká koô diápoapîre mehêkâ bahurí wame ohâ ô'o no'okaro niíwi. A'tîro niíwi: “Babilônia pahirí makaho, nií pe'tirâ yâ'ará numiâ imiaré a'me târá wapá ta'ará numia pako nií'. Tohó niiká nií pe'tirâ yâ'â yî'ri ni'kase weerá pako nií'”, nií wâ'yawi. ⁶Be'ró a'tîro i'yâwi. Koô ke'ágo weewó. Ô'âkî hi yarâ Jesu Cristo yee kitire wererá wêhé no'o'kârâ yee dii me'ra tohó wa'âwô. Koôre i'yâgi, “De'ró weéro tohó wa'âmitito?” niíwi. ⁷Tohó wa'aká, Ô'âkî hire weré ko'tegi yî'ire niíwi:

—De'ró weégi mi'î toô kâ'ro ikiáti? Sikoré ya'yíosere mi'î re masiká weegíti. Tohó niiká mehêkâ bahugí bu'ipi pesá wâ'kasere werégiti. Kîî sete dípopátigi piámukâse kapé sa'aritimí. ⁸A'tîro nií'. Mehêkâ bahugí mi'î i'yâ'ki díporópire niímiwí. A'tóka tero marimí. Tohó niímigi, be'ropí i'yâ bahu dutí dihari peepi nií'ki mihátigisami. Kîî peká me'epi wa'â dohaatoho díporo tohó weegísami. A'ti nukúkâkâharâ yâ'ará mehêkâ bahugíre i'yârâ, ikiárâsama. Naâ neê waropîta a'tí di'ta weé ni'kari kura naâ wameré katirí pûripi ohâ ô'o no'oya marí'kârâ nií tîharâ, tohó wa'ârâsama. Kîî díporópi nií'ki a'tîro niikâre marimí. Be'ropí a'tígisami.

⁹No'ó tî'o masírâ noho a'teré masíta basió'. Kîî sete dípopá a'tîro nií sî'riro weé'. Teepá nikita taha íripagí koô duhisépagi nií'. ¹⁰Tohó niiká teepáta taha a'tîro nií sî'riro weé'. Sete wiôrá niíma, niíro weé'. Ni'kâmukârâ wiôrá pe'ti dihá tohakârâ niíwâ. Ni'kâroakâre ni'kí masaré dutígi weemí. Ápi a'títimi yuhûpi. Kîî a'tígi, yoátikâ niígisami. ¹¹Neê waropîre sô'agí mehêkâ bahugí nií'ki a'tîro niikâre marimí. Kîíta â'râ sete wiôrá be'rokí hi wiôgi niákîhi niígisami. Kîî naâ me'rakí hi niími. Be'ró peká me'epi wa'â dohagisami.

¹²Mehêkâ bahugí kapé sa'ari mi'î i'yâ'ke a'tîro nií sî'riro weé'. Piámukârâ wiôrá niíma, niíro weé'. Naâ dutí ni'katima yuhûpi. Yoátikâ, ni'kâ horata dutírâsama. Mehêkâ bahugí sô'agí kê'ra naâ me'ra dutí tamugísami. ¹³Á'râ piámukârâ wiôrá ni'kâro noho wâkusétírâsama. Naâ mehêkâ bahugíre naâ dutisé kiosére o'ô'râsama. ¹⁴Naâ Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí me'ra a'mê wêherâsama. Kîî naâre doká ke'aká weegísami. Kîî nií pe'tirâ wiôrá bu'ipi niími. Tohó weégi naâre tohó weegísami. Ô'âkî hi maki me'rakâharâ Ô'âkî hi besé'kârâ niíma. Ô'âkî hi iaró weé nu'kurâ niíma, niíwí.

¹⁵Be'ró Ô'âkî hire weré ko'tegi opâturi a'té kê'rare niíwi:

—Mi'î i'yâ'ko numiô sô'ó niíko yâ'agó pakasé maaripi duhiámo. Koô duhí'ke maari a'tîro nií sî'riro weé'. Tee maári paka masá pâharâ niíma, nií sî'riro weé'. Pehe makárikâharâ, pehe kurárikâharâ, mehêkâ uúkûrâ, pehé di'takâharâ niíma, niíro weé'. ¹⁶Mehêkâ bahugí sô'agí piámukârâ wiôrá me'ra yâ'agóre i'yâ tu'tirâsama. Koôre kô'ârâsama. Koôre su'ti marígo tohaká weerâsama. Koôre ba'ârâsama. Be'ró í há kô'arâsama. ¹⁷Ô'âkî hi naâre kîî iaró noho weeká weegísami. Tohó weégi naâre ni'kâro noho wâkuká weegísami. Naâ mehêkâ bahugíre wiôgi sô'orâsama. Teê Ô'âkî hi “A'tîro wa'ârosa” nií'karo nohota wa'âka be'ropi wiôgi nií tiogísami. ¹⁸Numiô mi'î i'yâ'ko sô'ó niíka maka pahirí maka nií'. Tii makáta nií pe'tirâ a'ti nukúkâkâharâ wiôráre dutirí maka nií', niíwí.

Babilônia makare bu'iri da'rê bahurió dihose ni'

18 Be'ró, ápi Ô'âkî hire werê ko'tegi i'mîsepi ni'ki dihátikâ i'yâwi. Kîî pehé dutí masiwî. Kîî asistése me'ra a'ti imí kohopire áyuró asisté kehe kúuwî. ²Tutuaró me'ra karíkúwî:

—Babilônia pahírî maka pe'tí wâ'karo weé'. Pe'tiá toha'. Ni'kâroakâre wâtîá, âpêrâ bahutírâ yâ'ará naâ niírî maka dohó'. Tohó niiká ni' pe'tirâ mirikî hiá yâ'ará yabiórâ niiró dohó'. ³Tii makákâharâ masá yâ'áro iâri peha yî'ri ni'ka'kârâ niîwâ. Teeré ni' pe'tise di'takâharâ ke'á maatihîrâ weeró noho wee sirú tuuwâ. A'ti nukúkâkâharâ wiórâ naâ me'ra a'mé si'awâ. Tii makákâharâ iâri peha yî'ri maharâ, pehe waró apeká no'ó niisére duú ma'awâ. Tohó weerâ a'ti nukúkâkâharâ naâre duâ wapá ta'arâ niyéru bikirâ tohawá.

⁴Be'ró ápi i'mîsepi niigí uúkúkâ ti'owí. A'tîro niîwî:

—Misâ, yarâ ni'! A'ti makâre wiháaya. Wiháatirâ, tii makákâharâ naâ yâ'áro weesére bu'î peha tamu boosa'. Bu'iri da'rê no' boosa'. ⁵A'tîro ni'! Naâ yâ'áro weé'ke pehe waró ni'! I'mîsepi tu'â eta ke'aro weeró noho ni'! Ô'âkî hi naâ yâ'áro weé'kere masími. ⁶Tii makákâharâ âpêrâre yâ'áro weékârâ niîwâ. Naâ âpêrâre yâ'áro weé'karo nohota naâ kê'ra meharóta yâ'áro weé no'oato. Âpêrâre pi'etíkâ weé'karo nohota piâti nemoró pi'etíkâ weeáto. Naâre bu'iri da'reáto. ⁷Tii makákâharâ a'tîro niikârâ niîwâ: “Apêrâ yî'rióró áyú yî'ri ni'ka’”, niikârâ niîwâ. Tohó niiká naâ no'ó iaró apêye nohore duú ma'arâ pahíró niyéru kô'âkâ'kârâ niîwâ. Naâ tohó weé'kârâre ipíti pûrisé pi'etíkâ weeáto. Tii makákâharâ a'tîro wákûsama. “Í sâ wiôgo weeró noho ni'! Wapê wi'io weeró noho ni' wee'. Neê bihâ wetisome”, ni' wákûsama. ⁸Tohó niisé bu'iri wákûtiro ni'ká nimita yâ'asé tii makâre wa'ârosa'. Wêrisé, pûuro pi'etise, ihá boasé wa'ârosa'. Pekâ me'e me'ra í há kô'a no'orosa'. Ô'âkî hi tutuâ yî'ri ni'kagi tii makákâharâre bu'iri da'rêgisami, niîwî i'mîsepi niigí.

⁹A'ti nukúkâkâharâ wiórâ tii makákâharâ me'ra yâ'áro a'mé si'a, no'ó iaró yâ'áro weé ma'akârâ niîwâ. A'ti nukúkâkâharâ wiórâ tii maká í hî, o'mé pu'su nu'kuká i'yârâ, pûuro utîrâsama. ¹⁰Tohó í hirí kurare wiórâ, marí kê'rare bu'iri da'rêri niîrâ, yoarópi i'yâ nu'kurâsama. A'tîro niîrâsama:

—Babilônia yâ'á butia'ro wa'áro weé'. Pahírî maka, tutuarí maka niîmiwi. Wákûtiro bu'iri da'rê bahurió diho no'okâ'.

¹¹A'ti nukúkâkâharâ duâ wapá ta'arâ kê'ra tii makâre utîrâsama. “Noá mari yeere duurâsari baa?” ni' wákûrâsama. Teeré wákûrâ, pûuro dihasé wâ'arâsama. ¹²Naâ miíti duasé a'tikése niikaro niîwi. Ouro me'ra weé'ke, prata me'ra weé'ke, í tâ peeri wapa bihíse peeri, butisé peeri pérola wamêtise peeri niikaro niîwi. Tohó niiká su'tí áyusé butisé, su'tí así pa'ase, sô'â yîi boó kuresé, sô'asé niikaro niîwi. Apêye kê'ra ni' pe'tise yukí i'mî tihise me'ra weé'ke, akostíse butisé mar'í wamêtise me'ra weé'kere miítikârâ niîwâ. Tohó niiká wapa bihíse yukí me'ra weé'ke, komé me'ra weé'ke, bronze wamêtise me'ra weé'ke, mármore wamêtise me'ra weé'kere miíti mihakârâ niîwâ. ¹³Apêye naâ miíti duasé canela wamêtise, i'mî tihise, naâ í há moro peose noho, mirra wamêtise, i'sé dika koo vinho, i'sé piritári ba'asé, farinha páu weesé, tohó niiká trigo miíti mihakârâ niîwâ. Apêrâre wa'ikîrâ apeká o'marâre, ovelhare, cavaloare, tûrusépawi cavaloa wehesére, masaré da'rá wâ'ya ko'terâpireta miíti dohakârâ niîwâ. ¹⁴Duará tii maká í hî ka be'ro a'tîro niîrâsama:

—Yuki diká misâ ipíti ba'â ti'sase noho pe'tiá wa'â!. Niî pe'tise misâ âyusé kiosé noho pe'ti dihá wa'â!. Neê boka nemósoma.

¹⁵Tii makákāharāre duarā āyuró wapá ta'akārā niîmiwā. Tii makákāharā pi'etíkā i'yārā, yoarópi tohákā'rāsama. Ipíti uí, utírāsama.
¹⁶A'tiro niî karíkūrāsama:

—Āyurí maka pahirí maka niîmika maka yā'â butia'ro wa'ākā!. Tii maká ni'kó numiô weeró noho niîmiwi. Āyusé sō'â yīi boó kurerore, tohō niiká sō'aróre sāyagó weeró noho niîmiwi. Koó su'tiropi ouro, i'tā peeri wapa bihíse peeri, apēye peeri pérola wamētise peeri me'ra ma'mā su'a'karo weeró noho niîmiwi. ¹⁷A'té niî pe'tise pehé wākūtiro pe'ti dihá wa'â!, niírāsama.

Niî pe'tirā yukîsiho au tuūrā, tiwipí wa'arā, tiwipí da'rarā yoarópi uírā toharāsama. Tohō niiká niî pe'tirā diā pahirí maapi da'rarā meharóta toharāsama. ¹⁸Tii maká i'hiká i'yārā, karíkūrāsama:

—A'ti maká weeró noho āyurí maka ape maká marí!, niírāsama.

¹⁹Pūūro bihá wetirā naā dipopápi di'tāre ôre peorāsama. Utí, dihasé wā'arā, karíkūrāsama:

—Āyurí maka pahirí maka yā'â butia'ro wa'ākā!. Tii makákāhase niyéru me'ra niî pe'tirā yukîsipawí paka kiorā āyuró wapá ta'amiwā. Wākūtiro pe'ti diháka maka tohá!, niírāsama.

²⁰I'mîsepi niirā pe'e tii makāre kō'aká, e'katíya. Misâ Jesu Cristo bese kúú'kārā, Ô'ākí hi yee kitire werê turiarā, niî pe'tirā kīi yarā e'katíya. Tii makákāharā misāre pi'etíkā weewá. Teé bu'iri Ô'ākí hi naāre bu'iri da'rêmi.

²¹Be'ró ni'kí Ô'ākí hire werê ko'tegi tutuagí i'tāgahore mii morówī. Otesé peerire tō'ô di'ô āriákahaho weeró noho bahuwí. Tigaré diā pahirí maapi doke yōōgi, a'tiro niîwī:

—Tigaré doke yōoro weeró noho Babilônia pahirí makaho niîmiro, doke yōó no'orosa!. Neê opāturi tii makāre i'yā nemosoma. ²²Tii maká niî pe'tiropi basasé neê ti'ó no'osome. Biā pītese bisisé, wēopawí putisé, coroneta putisé bisí some. No'ó niisére da'rarā neê marirāsama. Otesé peeri āriákā bisisé kē'ra neê ti'ó no'osome. ²³Apēye kē'ra si'óo'se noho marirósa!. Naā amūkā di'teká bosê nimi wee peorā karíkūse ti'ó no'oya marirósa!. Too dipórore tii makákāharā duú wapá ta'arā apēye di'takāharā nemoró duú me'rirā niîmiwā. Tii makákāharā ti'ó yā'a masirā weeró noho weé me'rirā niî pe'tirokāharāre êho peókā weewá.

²⁴Tii makápi Ô'ākí hi yee kitire werê turiarā, kīi re êho peorā wēhé no'o'kārā yee dii niîwi. Tohō niiká niî pe'tirā a'ti nukúkākāharā wēhé no'o'kārā yee dii niîwi. Masaré wēhé'ke wapa tii makāre bu'iri da'rê no'orosa!, niîwī Ô'ākí hire werê ko'tegi.

19 Babilōniare bu'iri da'reká i'yāka be'ro a'tiro wa'āwi. Yi'f João pāhará masá i'mîsepi niirā tutuaró me'ra uúkūserere ti'owí. A'tiro e'katí peowā:

Ô'ākí hire e'katí peorā. Aleluia. Ô'ākí hi marí wiōgi, maríre yi'riōgi niîmi. Niî pe'tirā bu'ipi niîmi. Tutuā yi'rigi niîmi.

²A'tiro niî!. Kīi niî sooro mariró keoró bu'iri da'rêmi. Tii makāre bu'iri da'rêmi. Tii maká ni'kó numiô imiare a'me tārā wapá ta'ago weeró noho niîwi. Tii makákāharā yā'āro weerā niî pe'tirāre a'ti nukúkākāharāre dohórē'wā. Ô'ākí hi kīi re da'rā ko'terāre wēhé'ke wapa tii makákāharāre bu'iri da'rê a'mewī, niî basá peowā.

³Opāturi niîwā taha:

—Ô'âkî hire e'katí peorã. Aleluia. Tii makáre î hã kô'ase o'mé tohó o'mé pu'su nu'kurosa', niîwã.

⁴Vinte e quatro wiôrã bikirã, tohó niiká ba'pâritirã katisé kiorá weeró noho bahurá Ô'âkî hi wiôgi duhirí kumuropi duhigíre êho peorã ehã ke'awã. A'tíro niîwã:

—Tohóta wa'aáto. Ô'âkî hire e'katí peorã. Aleluia, niîwã.

⁵Be'ró wiôgi duhirí kumuro pi'to niigi a'tíro niîwã:

Niî pe'tirã Ô'âkî hi yeere da'rará kîî marí wiôgire äyuró e'katí peoya. Niî pe'tirã wio pesáse me'ra kîîre êho peorã, wiôrã, mehó niirã tohó weeyá, niîwã.

Ô'âkî hi masaré dutigí waro sãhá ni'kase niî'

⁶Be'ró yi'f pãhará masá uúkûkã ti'owí. Pehe maári po'ê yaha a'mã birose maari weeró noho bisí wã. Bipó ipíti paãro weeró noho bisí wã. A'tíro niîwã:

Marí Ô'âkî hire e'katí peorã. Aleluia. Marí wiôgi tutuã yi'ri ni'kagi ni'kãroakãre niî pe'tirãre dutigí sãhá ni'kami.

⁷E'katirã. Ehëri pö'raripi e'katí butia'rã ti'ó yã'arã. “Ô'âkî hi äyú yi'riami”, niîrã. A'tíro niî'. Ô'âkî hi maki ovelha wi'magi weeró noho bahugi kîîre êho peorã me'ra niî ni'kari nimi ehã toha'. Kîîre êho peorã kîî nimó niiákoho weeró noho niîma. Ni'kó amúkã di'teátoho diporo äyuró ma'mã su'a no'osamo. Koô weeró noho naã apo yuú'kãrãpi niîma.

⁸Naã su'tí butisé ü'fri marisé, püüro asistéseré sãã no'o'kãrã niîma, niîwã. Butisé su'tí naã katirã äyuró weé'ke niî', niî si'riro weé'.

⁹Be'ró Ô'âkî hire weré ko'tegi yi'f re niîwã:

—A'tíro ohãya: “No'ó Ô'âkî hi maki ovelha wi'magi weeró noho bahugi amúkã di'terí bosé nimire i'ya duti no'orã noho e'katíya”, niî ohã dutiwí.

Kîî yi'f re niîwí taha:

—A'té uúkûse Ô'âkî hi uúkûse waro niî'.

¹⁰Ô'âkî hire weré ko'tegi tohó niiká ti'ógi, yi'f kîî tiro êho peógi ehã ke'awi. Yi'f tohó weeká i'lyãgi, yi'f re niîwí:

—Tohó weetikã'ya. Yi'f kã'ra kîîre da'rã ko'tegita niî'. Yi'f mi'f weeró noho niigi niî'. Tohó niiká mi'f akawerérã Jesu yeere weré nu'kurã weeró noho niî'. Yi'f re neê êho peótikã'ya. Ô'âkî hi pe'ere tohó weeyá. A'tíro niî'. Espírito Santo Ô'âkî hi yee weré mi'tarãre masaká weéki niîwí. Teé masisé me'ra werékãrã niîwã. Meharóta Jesu yeere wererã kã'ra Espírito Santo masisé o'osé me'ra weréma, niîwí.

Masí cavalo butigí bu'ipi pesasé kiti niî'

¹¹Be'ró, i'míse pãriká i'lyãwi. Toopí cavalo butigí bahuáwi. Kîî bu'í pesagí a'tíro wamêtiwí. Keoró Weé nu'kugi, Diakí hí kî hi niîwí. Kîî masaré keoró besegí niîwí. Tohó niiká a'me kãegi keoró weegí niîwí. Tohó weegí tohó wamêtiwí. ¹²Kîî kapëri pekã me'e î hirí pö'ra weeró noho asiwí. Kîî dipóapire pehé wiôrã pesasé be'torire pesãwí. Kîîre ohã ô'o no'oka wamere kîî se'saro masíwí. ¹³Kîî yaã su'tiro diî me'ra yosó'karore sãyãwí. Kîî wamêtiwí Ô'âkî hi uúkûse. ¹⁴Kîî yarã surãra i'mísekãharã kîîre siru tuúwã. Naã su'tí butisé ü'fri marisére sãyãwã. Naã cavaloa butirã bu'ipi pesãwã. ¹⁵Kîî isëropire di'píhí ise yohári pîhire kiowí. Tii pîhí me'ra kîî a'ti nukúkãkãharãre kamí da'regisami. Tutuaró me'ra dutígisami.

Naâ i'sêre tee koó miirā tutuaró me'ra nité sa'bese weeró noho kîî a'ti nukúkākāharā yā'áro weeráre bu'iri da'rêgisami. Ô'ākî hi tutuá y'i'rigi naâ me'ra uâ y'i'riami. Tohó weégi cavalo bu'i pesagí naâre ipíti waro bu'iri da'rêgisami. ¹⁶Kîî su'tíropi, tohó niiká kîî isôpi a'tíro ohá ô'o no'okaro niíwi: “Niî pe'tirā wiôrá bu'ipi wiôgi waro niími”, niî wā'yawi.

¹⁷Be'ró, ni'kí Ô'ākî hire werê ko'tegi muhîpû imí kohokí hi bu'ipi nu'kugíre i'yâwi. Kîî niî pe'tirā mirikí hiá i'miáropi wiiráre tutuaró me'ra karíkúwî:

—Nerêya. Ô'ākî hi pehé ba'asére apomí. ¹⁸Wiôrá yee di'ire ba'ârása'. Surára wiôráre, surára tutuaráre, cavaloa di'ire, naâ bu'i pesará di'ire ba'ârása'. Niî pe'tirā yee di'ire ba'ârása'. Da'rá ko'teráre, da'rá ko'tetiráre, wiôráre, mehó niiráre niî pe'tiráre ba'ârása', niíwi.

¹⁹Be'ró, sô'agí mehêká bahugíre i'yâwi. Tohó niiká niî pe'tirā a'ti nukúkākāharā wiôráre naa yará surára me'ra nereká i'yâwi. Naâ nerêka be'ro cavalo butigí bu'i pesagí me'ra, tohó niiká kîî yará surára me'ra a'mê wêherátirā tohó weewá. ²⁰Cavalo butigí bu'i pesagí mehêká bahugíre yê'êwî. Ápi yaí weeró noho bahugí, ovelha wi'magí kapé sa'aritigi weeró noho bahugíre yê'êwî. Kííta niî soose kiti werê mi'tagi niíwi. Kííta taha masá yaí weeró noho bahugíre êho peoáto niígi mehêká bahusé pakare weé i'yo basawí. Kîî weé i'yose me'ra niî pe'tirā yaí weeró noho bahugí wame ohá ô'o no'o'kārāre a'tíro weewí. Naâre niî soo, êho peókā weewí. Yaí weeró noho bahugí ye'kere êho peorá kê'rare meharóta niî soo, êho peókā weewí. Be'ró, cavalo bu'i pesagí piará mehêká bahuráre yê'êwî. Naâ piará katiráta peká me'e dítarahopi doke yôo no'owá. Tii dítara enxofre wamêtise opê weeró noho sipisé me'ra i hî wi. ²¹Ápêrá naâ me'rakāharā pe'ere cavalo bu'ipi pesagí a'tíro weewí. Kîî yaá píhi kîî isêropi kióka píhi me'ra naâre wêhé pe'oká'wî. Niî pe'tirā mirikí hiá naa yeé di'ire pahí butia'ro ba'á yapiká'wá.

Mil ki'mari wátire di'te kúuse niî'

20 Apêye kê'rare i'yâwi. Ni'kí Ô'ākî hire werê ko'tegi i'mí sepi nií'ki dihátiwî. Kîî niî bahu dutí dihari peekāha sáwíre kiowí. Tohó niiká kome daáhore kiowí. ²Kîî pírohó weeró noho bahugíre di'tewí. Pírohó neé waro a'ti imí koho da'rêka be'rokí hi pírohó niî no'o'ki niími. Kîî wátia wiôgi niími. Kîî re kome daá me'ra pehé ki'mari, mil ki'mari di'te kúúwî. ³Kîî re niî bahu dutí dihari peepi tuu kehé dihowí. Be'ró tii peé sopere bi'áká'wî. Tu'á eha ni'ko, pi'rá bi'aká'wî. Mil ki'mari masaré niî soo êho peókā weetiká'ato niígi tohó weewí. Be'ró mil ki'mari y'i'ríka be'ro yoátikā páo wíro no'ogisami.

⁴Be'ró, pehé wiôrá duhisé kumurire i'yâwi. Tee kumúripi duhirá a'ti nukúkākāharáre bese masísere o'ohó no'o'kārā niíwá. Ápêrá kê'rare i'yâwi. Naâ Ô'ākî hi yee kiti, tohó niiká Jesu yeére weresé bu'iri naâ dipopáre di'te sure no'o'kārā niíwá. Naâ yaí weeró noho bahugí ye'kere neé êho peotikārā niíwá. Tohó niiká naâ diápoapi, naâ amúkariipi kîî wameré neé ohá ô'o no'otikārā niíwá. Naâ wêrî'kārāpi niímira, masawá. Naâ masáka be'ro Cristo me'ra mil ki'mari masaré dutí tamuwá. ⁵⁻⁶Naâ masasé neé waro wêrî'kārā masá mi'ta'ke nií'. Wêrî'kārā masá mi'ta'kārā Ô'ākî hi yará yā'asé moorá niíma. E'katíma. Naâ opáturi wêrisome. Peká me'epi neé wa'ásome. Naâ Ô'ākî hi yeekāhasere, Jesu Cristo yeekāhasere da'rará

niirāsama. Naâ mil ki'mari Cristo me'ra âpêrâre dutirāsama. Âpêrâ pe'e yâ'arâ wêrî'kârâ mil ki'mari yi'rika be'ropi masarāsama.

⁷Mil ki'mari yi'rika be'ro wâtiâ wiôgi niî bahu dutî dihari peepi di'te kûú'kire pãao wîrorāsama. ⁸Kîî niî pe'tiro a'ti nukúkâkâharâre niî soosere êho peókâ weegísami. Gogue, Magogue wamêtirâ kê'rare meharóta weegísami. Naa yarâ surárare a'mê wêhe dutigi neêo kúugísami. Naâ surára nukûpori pahirí maa diâ sumútohokâhase weeró noho pâharâ waro niirāsama. ⁹Naâ niî pe'tiro a'ti nukúkâpire se'sâ ni'karāsama. Naâ Ô'âkî hi yarâ niirôpi, tohò niikâ kîi yaâ maka kîî ma'irî makare sitiâ ni'ka bi'arāsama. Ô'âkî hi pe'e naâ tohò weekâ î'yâgi, naâre î hâ kô'a dutigi pekâ me'e o'ô dihogísami. Niî pe'tirâ î hî pe'tia wa'ârāsama. ¹⁰Wâtiâ wiôgi naâre niî soo'ki pekâ me'e î hirî ditarahopi kô'â diho no'ogísami. Tii ditára opê weeró noho bahusé me'ra sipí î hî rosa'. Toopí yaî weeró noho bahugí, âpí niî soose kiti werê mi'tagi naâ piárâ kô'â diho no'owâ. Toopíre imî kohori, yamîri pi'etî nu'kurāsama. Neê wihasomé.

Butirî kumurohopi duhigí masá weesére besesé niî'

¹¹Be'ró, wiôgi duhirî kumuro butirî kumurohore î'yâwi. Toopí duhigíre î'yâwi. Kîî î'yóropire a'tí di'ta, i'mîse bahu dutî diha pe'tia wa'âwi. Teé no'opí niiró bokatíwi. ¹²Be'ró, niî pe'tirâ wêrî'kârâ Ô'âkî hi î'yóropi nu'kukâ î'yâwi. Naâ no'ó niirâ niîwâ. Wiórâ, mehò niirâ niîwâ. Naâ toó nu'kurí kura Ô'âkî hi niî pe'tise masá weé'ke ohâ ô'o'ke pûrire pãâwi. Ape pûrî katí nu'kuse kiorâ naâ wameré ohâ ô'o no'oka pûrire pãâwi. Kîî wêrî'kârâre a'tîro weewí. Naâ weé'ke nikire tee pûrîpi ohâ ô'o no'okaro nohota naâre keoró besé, bu'îri da'rêwî. ¹³Diâ pakasé maari pakapi wêrî'kârâ toopí niîwâ. Di'tâpi wêrî'kârâ kê'ra toopí niîwâ. Niî pe'tirâ naâ weé'karo nohota niî pe'tisere keoró besé, bu'îri da'rê no'owâ. ¹⁴Ô'âkî hi masá naâ wêrisére kô'â pe'okâwî. Naâ wêrî'kârâ niiró kê'rare kô'â pe'okâwî. Pekâ me'ehopi bu'îri da'resé opâturi wêrisé weeró noho niî'. ¹⁵Niî pe'tirâ naâ wameré katí nu'kuse kiorâ ohâ ô'o no'oka pûrîpi ohâ ô'o no'oya marí'kârâ pekâ me'ehopi kô'â diho no'owâ.

Ape imí koho, apé di'ta dika yuú'ke niî'

21 Be'ró, yi'î ape imí kohore, apé di'tare î'yâwi. Too dipóro niî mi'ta'ke i'mîse, di'ta bahu dutî diha pe'tia wa'âwi. Diâ pahirî maaho mariwî maha. ²Yi'î João âyú butia'tri maka, i'mîse Ô'âkî hi tiropi niirî makare dihátikâ î'yâwi. Tii maká apé ma'ma maká Jerusalé niîwî. Âyuró apóka maka niîwî. Ni'kó numiô amúkâ di'tegó marapíre âyuró ti'saáto niigo ma'ma su'a no'oko weeró noho niîwî. ³Be'ró ni'kí i'mîsepi niigi tutuaró me'ra uúkukâ ti'owí. A'tîro niîwî:

—Ti'oyá. Ô'âkî hi masá me'ra niîmi. Naâ me'ra niî nu'kugísami. Naâ kîi yarâ niirāsama. Kîî basita naâ me'ra niî, naâ wiôgi niigísami. ⁴Naâ ya'ko koóre tuu koégísami. Wêrisé marirósa'. Bihâ wetise, utisé, pûrisé kê'ra marirósa' maha. Niî pe'tise too dipórokâhase pe'tiâ wa'ârosa', niîwî.

⁵Ô'âkî hi wiôgi duhirî kumuropi duhigí a'tîro niîwî:

—Ti'oyá. Yi'î niî pe'tise apêyere ma'má di'akî dika yuú', niîwî.

Apêye niî nemowí:

—Yi'î uúkûsere ohâya. Teé diakî hí niise niî'. Yi'î ni'karo nohota wa'ârosa', niîwî.

⁶Be'ró a'tîro niîwî:

—Níŋ pe'tise tu'â eha ní'ko pe'o no'o'. Yi'íta níŋ mî'tagi, níŋ tiogipi níŋ'. No'ó yi'ŋ re ipítí iará ako wiórâ nohore yi'ŋ katí nu'kusere o'ógiti. Naäre wapa seésome. ⁷No'ó áyuro weé yi'ri wetirá êho peó du'utirá noho níŋ pe'tise yi'ŋ “O'ógiti” níŋ'kere yê'êrâsama. Yi'ŋ naâ wiôgi níŋgisa!. Naâ yi'ŋ pō'ra níŋrâsama. ⁸Âpêrâ pūrikâ uisé bu'iri yi'ŋ re êho peó du'urâ pekâ me'epi wa'ârâsama. Tohô níŋkâ êho peótirá, yâ'â butia'sere weerâ, wêhé kō'arâ toopí wa'ârâsama. Âpêrâ no'ó iaró a'me târâ baha ke'atirá, yaŋ weeró noho tí'ó yâ'a masirá pekâ me'epi wa'ârâsama. Tohô níŋkâ Ô'âkî hi mehereta êho peórâ, níŋ pe'tirá níŋ soose pihará pekâ me'epi wa'ârâsama. Tii ditára opê weeró noho bahusé sipî í hísa!. Teé bu'iri da'resé opâturi wêrisé weeró noho níŋ'.

Ma'ma maká Jerusalé kâhase kiti níŋ'

⁹Be'ró ní'kí sô'ó níŋkârâ sete me'rakî hire í'yâwi. Naâta, naâ níŋi bu'iri da'rê tioatehe posetise paarire kiowá. Ní'kí naâ me'rakî hi a'tíro níŋwî:

—Te'á. Mí'ŋ re Ô'âkî hi maki ovelha wi'magí weeró noho bahugí nimo níŋákohore í'yogítí, níŋwî. Kíŋ níŋmó Jesu Cristore êho peórâ níŋ sí'ríro weé'.

¹⁰Espírito Santo kê'esé weeró noho yi'ŋ re í'yowí. Ní'kí Ô'âkî hire werê ko'tegi írigí pahikihí í'miákihihopi yi'ŋ re miáawí. Toopí yi'ŋ re Ô'âkî hi tiro níŋka makaho dihátisere í'yowí. Tii maká Jerusalé yâ'asé moorí makaho níŋwî. ¹¹Tii maká Ô'âkî hi asistése me'ra pūúro asistewí. Í tâ peeri wapa bihíse peeri jaspe wamêtise peeri weeró noho asisté, akostíwi. ¹²Tii maká sumútoho pahírí sâ'ríro í'miári sâ'ríro níŋwî. Tíŋ sâ'ríropi doze soperi níŋwî. Tee soperi níŋi ní'karérâ Ô'âkî hire werê ko'terâ nu'kuwá. Tee soperípire Israel yee kurarikâharâ wamere ohâ ô'o no'owi. Naâ doze kurari níŋwâ. ¹³Tíŋ sâ'ríropire muhípū mihátiro pe'e í'tiá sope níŋwî. Muhípū sâháaro pe'ere í'tiá sope níŋwî. Kúúpe' pe'ere í'tiá sope níŋwî. Diakí hí pe'e kê'rare í'tiá sope níŋwî. ¹⁴Tii makákâha sâ'rírore í'tapá paka me'ra tuú yê'e no'owi. Teepagá dozepaga níŋwî. Teepagá níŋi Jesu Cristo bese kúú'kârâ wamere ohâ ô'o no'owi.

¹⁵Ô'âkî hire werê ko'tegi yi'ŋ re úúkūgi ní'kâgi aríŋgi ouro me'ra weé'kire kiowí. Tigí me'ra tii makáre, soperire, tíŋ sâ'rírore keogítigi weewí. ¹⁶Tii maká ba'páritise pâreri meharóta bahuwí. Ní'kâro noho e'sá, ní'kâro noho yoáwi. Ô'âkî hire werê ko'tegi kíŋ keokihí me'ra tii makáre keowí. Tii maká yoró dois mil duzentos quilômetros níŋwî. Í'miáro, e'saró kê'ra meharóta níŋwî. ¹⁷Be'ró sâ'rírore keowí. Sessenta e cinco metros íse bitíwi. Masá keo wiáro noho keowí.

¹⁸Sâ'ríro ya'sasépa jaspe wamêtise me'ra weéka sâ'ríro níŋwî. Tii maká ouro waro me'ra weéka maka níŋwî. Ouro êo kuhíri ú'ŋri marisé weeró noho akostíwi. ¹⁹Í'tapagá tíŋ sâ'rírore tuú yê'esepaga paka a'tíro weé no'owi. Níŋ pe'tise í'tâ peeri wapa bihíse peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Níŋ mî'takaha ya'sasé peeri jaspe wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá safira wamêtise ya'sasé peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá butí boo kuresse ágata wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ya'sasé esmeralda wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. ²⁰Apêga sô'asé sardônica wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá sô'â boo kuresse sárdio wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ewí boo kure crisólito wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ya'sasé berilo wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ewí boo kure akostíse topázio wamêtise peeri

me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ya'sâ boo kurese crisópraso wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Be'rokâhá ya'sasé jacinto wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. Niî tiokahapia sô'à yîi boó kurese ametista wamêtise peeri me'ra ma'mâ su'a no'owi. ²¹ Doze soperi niîwi. Tee soperi niki ni'kâga pérolaho me'ra weé no'o'ke soperi niîwi. Makâ dekopi wa'arí ma'a ouro me'ra weéka ma'a niîwi. Êo kuhíri akostíro weeró noho bahuwí.

²² Tii makápire neê Ô'âkî hi wi'ire i'yâtiwi. A'tíro niî'. Ô'âkî hi marí wiôgi tutuâ yi'riagi toopí niîmi. Tohó niiká Ô'âkî hi maki ovelha wi'magi weeró noho bahugí kē'ra toopí niîmi. Tohó weéro Ô'âkî hi wi'i mariwí. ²³ Tii makápire muhîpû imî kohokî hi, yamîkî hi sî'óosere neê a'mâsome. Ô'âkî hi asistése me'ra âyuró sî'óo' nu'ku'. Ô'âkî hi maki ovelha wi'magi weeró noho bahugí kîî tii makáre sî'óo'gi niîmi. ²⁴ A'ti nukúkâkâharâ Ô'âkî hi yi'rió no'o'kârâ tii maká sî'óo'se me'ra sihârasama. A'ti nukúkâkâharâ wiôrá naâ wiôrá niî'kere tii makápi miáarásama. ²⁵ Toopíre yamí marirósa'. Tohó weéro tii makákâhase soperi susú nu'kukâ'rosa'. ²⁶ A'ti nukúkâkâharâ naâ âyusé niiséti'kere tii makápi miáarásama. ²⁷ Toopíre neê ni'kâti yâ'asé mii sâhá no'oya marirósa'. Yâ'âro weerá, niî soose bikirá toopíre neê sâháasome. Ô'âkî hi maki ovelha wi'magi weeró noho bahugí yaa pûri katí nu'kuse kiorâ naâ wameré ohâ ô'o no'o'kârâ di'akî sâháarásama.

22 Be'ró Ô'âkî hire werê ko'tegi diâre i'yowí. Tii maá û'íri marirí maa niîwi. Teé akó, katisé warore o'ôwi. Pûúro akostíri maa niîwi. Ô'âkî hi, tohó niiká kîî makí ovelha wi'magi weeró noho bahugí duhirí kumuro dokapi wihawí. ² Tii maká deko wa'arí ma'api a'mâ bírowi. Diâ pí a pe'eseri sumútoho yukí katisé o'osé pí'riwí. Ni'kâ ki'mare dozetiri dikâtiwi. Muhîpûri niki dikâtiwi. Tigikâháse pûri masaré akô yeese niîwi. ³ Toopíre "Masá yâ'âro weé'ke wapa naâre yâ'âro wa'ârosa'", niîya marirósa'. Tii makápire Ô'âkî hi, tohó niiká kîî makí ovelha wi'magi weeró noho bahugí duhirí kumuro niírosa'. Kîî yarâ kîîre êho peórásama. ⁴ Bahú yoaropi kîîre i'yârasama. Naâ diâpoapi kîî wameré kiorásama. ⁵ Toopí yamí marirósa'. Toopí niirâ neê sî'óo'sere íasomé. Muhîpû bo'rê yuuseré íasomé. Ô'âkî hi marí wiôgi sî'óo'gisami. Naâ toopí niirâ Ô'âkî hi me'ra dutí tamu nu'kurásama.

Jesu Cristo maatá a'tígisami niisé kiti niî'

⁶ Be'ró Ô'âkî hire werê ko'tegi yi'íre niîwi:

—A'té uúkuse diakí hí niisé niî'. Teé niî'karo nohota wa'ârosa'. Marí wiôgi Ô'âkî hi kîî werê duti'kere werê turiaräre wâkusé o'ôwi. Kííta kîîre werê ko'tegíre o'ôo'wí. Kîî yarâre maatá be'ropí wa'aáthehe i'yo dutígi tohó weewí.

⁷ A'tíro niîwi:

—Maatá a'tígiti. A'ti turípi ohâ'kere êho peó yi'tigí noho e'katígisami, niîwi.

⁸ Yi'í João a'té niî pe'tisere i'yâwi. Niî pe'tisere tí'owí. Teeré tí'ó, i'yâka be'ró Ô'âkî hire werê ko'tegi yi'íre i'yó'ki tiro êho peógi ehâ ke'awi. ⁹ Kîî pe'e tohó weeká i'yâgi, niîwi:

—Tohó weetíkâ'ya. Yi'í kē'ra kîîre da'râ ko'tegita niî'. Yi'í mi'í weeró noho niigí niî'. Mi'í akawerérâ Ô'âkî hi werê duti'kere werê turiarâ weeró noho niî'. Tohó niiká yi'í niî pe'tirá a'ti pûrípi ohâ'kere êho peó yi'tirá weeró noho niî'. Yi'íre êho peótikâ'ya. Ô'âkî hi pe'ere êho peóya, niîwi.

¹⁰Kĩĩ yi'ĩ re nĩ nemowĩ:

—A'ti pũrĩpi “A'tĩro wa'ãrosa” nĩ ohã'ke keoró wa'aátehe kã'ró d'ĩ'sá'.

Tohó weegi a'ti pũrĩpi ohã'kere Ô'ãkĩ hi yee kitire ya'yióropi kiótikã'ya.

¹¹Kã'ró d'ĩ'sá'. Yã'agĩ meharóta kĩĩ iaró weé bata'ato. Yã'ã butia'sere weegi kē'ra meharóta weé bata'ato. Ayugĩ pũrikã ayuró weé nu'kuato. Tohó niikã Ô'ãkĩ hi iaró weé nu'kugi kĩĩ re keoró wee sirú tuuato, niĩwĩ.

¹²Be'ró Jesu a'tĩro niĩwĩ:

—Tohóta niĩ'. Maatá a'tĩgisa'. Yi'ĩ masaré o'oátehere kió'. Naã niki naã keoró weé'kere o'ógiti. ¹³Yi'ĩta nĩ mi'tagi, nĩ tiogipi niĩ'.

¹⁴No'ó su'tiré koé'kãrã weeró noho ayurá nĩ si'rĩrã naã yã'aro weé'kere du'úrã, e'katĩrãsama. Naã katisé o'okihĩ dikare ba'ã masirãsama. Naã a'ti maká ayú butia'ri makapi sãháa masirãsama. ¹⁵Ápêrã pũrikã yã'aro weerã tii makápire sãháasome. Yã'ã butia'ro weerã, yaí weeró noho tí'ó yã'a masirã tii makápire sãháasome. Tohó niikã no'ó iaró yã'aro a'me tãrã baha ke'atirã, wêhé kó'arã sãháasome. Ápêrã Ô'ãkĩ hi mehereta êho peórã noho, tohó niikã nĩ soosere weé tí'sarã noho sãháasome.

¹⁶Yi'ĩ Jesu niĩ'. Ô'ãkĩ hire werê ko'tegi, yagĩ me'ra a'ti pũrikãhase nĩ pe'tirã yi'ĩ re êho peóse kurarikãharãre werê duti'. Yi'ĩ diporókĩ hi wiôgi Davi paramĩ nĩ turiagi niĩ'. Tohó niikã yókoáwĩ bo'rêa mihatiri kura asisté mihatigi weeró noho niigĩ niĩ', niĩwĩ Jesu.

¹⁷Kĩĩ tohó niika be'ro Espírito Santo, tohó niikã Jesu Cristore êho peórã a'tĩro niĩwã:

—A'ti bakeo'ya, niĩwã.

No'ó a'teré tí'orã noho kē'ra “A'tiáto”, niíato.

No'ó ako wiórã si'rĩ si'rĩrã noho a'tiáto. Akó katisé warore o'osére si'rĩrã a'tiáto. Teé neê wapa marĩrosa'.

¹⁸Niĩ pe'tirã Ô'ãkĩ hi yee kitire a'ti pũrĩpi ohã'kere tí'orãre a'tĩro nĩ werê yuugiti. No'ó a'ti pũrĩpi ohã'kere ohã yi'riogi nohore Ô'ãkĩ hi bu'ĩri da'rêgisami. A'ti pũrĩpi bu'ĩri da'resére ohã'ke nohoreta kĩĩ re weegísami. ¹⁹No'ó a'ti pũrĩpi ohã'kere d'ĩ'agĩ nohore Ô'ãkĩ hi a'tĩro weegísami. Kĩĩ ohã d'ĩ'a'karo nohota Ô'ãkĩ hi katĩ nu'kuse kíorã ohã ô'o no'oka pũripire kĩĩ wameré koegísami. Kĩĩ yukĩ gi katisé o'okihĩ dikare ba'ãsome. Kĩĩ tii maká ayurĩ makare sãháasome. A'te kitire a'ti pũripire ohã no'ó.

²⁰Jesu Cristo a'teré werêgi, a'tĩro niĩmi:

—Tohóta niĩ'. Kã'roákã d'ĩ'sá' yi'ĩ dihátiatoho, niĩmi.

Tohóta wa'ãrosa'. Wiôgi Jesu, keêro a'ti bakeo'ya. ²¹Marĩ wiôgi Jesu Cristo misã nĩ pe'tirãre ayuró weeáto. Tohóta weeáto.

A'tîro niî sî'riro weé' niisénî'

(Glossário)

Anjo Kití werê dutigi o'ôo' no'o'ki niîmi, niî sî'riro weé'. Ô'âkî hire werê ko'tegi i'mîsekî hi Ô'âkî hi yeere da'rá, kîi yeé kitire werê ko'tegi niîsami. Kîî marí a'ti nukúkākāharā weeró noho niîtisami.

Apocalipse Masí no'oya marí'kere bahú yoaropi i'yó'ke niî', niî sî'riro weé'. Kê'esé weeró noho i'yó'ke niî'.

Arameu masa yee uúkūse Jesú a'ti nukúkāpi niîka terore kîî ní'karopire a'té uúkūsereta uúkū y'i'ri ni'kakārā niîwā.

Areópago Atena wamêtiri makapire i'miári bu'a i tâ peeri piharore tohó pisúkārā niîwā. Toopí tii makākāharā a'tîro weeró íá' niirí masa nerê wiakārā niîwā. Tohó niikā toopí nerê wiarāta taha Areópago wamêtikārā niîwā.

Beelzebú Wātiā wiôgire tohó pisúkārā niîwā.

Camelo Wa'íkî masá naâ pesâ wākagi, apeká o'mâ basagi niîsami. Kîî sê'emare pakasé wakupá paka kiosamí.

Cafarnau Apé tero tii makáreta Capernau niîsama. Jesu Galiléia di'ta niisé makarire bu'ê kusia toha ní'ko, na'ro tii makápita toha ehá mihâaki niîwî.

Cevada Diporókāharāpi pahasé kiorā teé me'ra pāu weé, ba'ākārā niîwā.

Coroneta Komé me'ra weékawi putikā ipíti bisipihíre tohó niîsama.

Cristo Grego yee me'ra Ô'âkî hi besé'ki kîî o'ôo'ki niîmi, niî sî'riro weé'. Hebreu yee me'ra Messia niîsama.

Diana Éfesokāharā naâ ye'ê'ko naâ êho peógo niîko niîwō (At 19:24, 28). Grego masa koðre Ártemi pisúkārā niîwā.

Epicureu “Marí katirí imî kohore e'katíse nohore weeró íá'” niî bu'esére siru tuúri masa niîkārā niîwā.

Estóico “Marí mehêkā weé sî'rise noho, e'katíse nohore, pūrisé nohore tohó tí'ó yā'akā'ro íá'” niî bu'esére siru tuúri masa niîkārā niîwā.

Fariseu masa Naâ ni'ká kurare judeu masa wiôrāre tohó pisúkārā niîwā. Naâ Moisé dutí'kere weé pe'o dutirā, naâ yêki simiá wee mihátí'ke nemoró wee dutírā niîkārā niîwā.

Gadara Apé tero tooréta taha Gerasa niîsama.

Genesaré Apé tero Galiléia wamêtiri ditarareta tohó pisúkārā niîwā. Tohó niikā ni'ká di'ta, tii ditára maharopi niiróre tohó pisúkārā niîwā.

Grego A'té uúkūsere Jesú níika teropire níi pe'tiropikāharā uúkūkārā níiwā. Ô'ākī hi yeere uúkūri turi (Novo Testamento) Grego yee me'rata ohā no'okaro níiwī. Tohō níikā Gréciakāharāre (Acaiakāharāre) tohō písúkārā níiwā.

Hebreu Naā Judeu masata hebreu masa níisama.

Hebreu masa yee uúkūse Judeu masa naā uúkūse níisa'.

Hissopo Yukî siti Judeu masa Ô'ākī hire ēho peórā naā yā'āro weé'kere akobohóse sérirā yosó paāsteri sí'ti níikaro níiwī.

Israel Neē warore Jacó wamētiki níiwī. Kīî Isaque maki níiki níiwī. Be'ró Ô'ākī hire werê ko'tegi kīî me'ra a'me kēēka be'ro Jacó wamētimi'kire Israel wamé dika yuúki níiwī.

Israelita Israel kurakāharāre, Jacó pō'ra doze kurarikāharāre tohō níikārā níiwā.

Judeu masa Judéia di'tapi níirāre, Judá wamētigi paramérāre tohō písúkārā níiwā.

Judeu masa nerê wiase wi'seri Makāri níiki teé wi'seripi Ô'ākī hire ēho peó, masaré bu'ê mihakārā níiwā.

Júpiter Romano masa naā yeé'ki naā ēho peógi níiki níiwī. Grego masa kīîre Zeu písúkārā níiwā.

Legião Tiikérā níi', níiró mariró, páharā waro níi', níi sí'riri weé'.

Fermento Páú weérā bikiáto níirā naā moresé níi'. Teé níi pe'tise naā moresépire a'mé sí'a pe'tia wa'ása'.

Levita Levi yaá kurakāharā níi sí'riri weé'. Tii kurakāharā Ô'ākī hi yeekāhasere sacerdotiare wee tamú ko'terā níikārā níiwā. (Sacerdote níiróre í'yāya).

Maná Israel kurakāharāre naā yukí mariró, masá marirópi wa'akā, Ô'ākī hi í'mísekāhase ba'asé o'ó'ke níikaro níiwī. Naā Egitopi níi'kārā wihāarā Canaāpi wa'ārā, teeré quarenta kí'mari ba'ākārā níiwā.

Mateu Apé tero kīî reta Levi níisama.

Mercúrio Romano masa naā yeé'ki naā ēho peógi níiki níiwī. Grego masa kīîre Herme písúkārā níiwā.

Messia Hebreu masa yee uúkūse me'ra Ô'ākī hi besé'ki kīî o'ó'ki níimi, níi sí'riri weé'. Grego yee me'ra maa Cristo níisama.

Nardo Ní'ká yukî siti ní'kori me'ra naā í'mí tihise weé'kere tohō níikārā níiwā.

Natanael Apé tero kīî reta Bartolomeu níisama.

Nicolaíta wamētiri kurakāharā Jesu Cristore ēho peórā níimirā āpêrā noho masá naā yeé'kārāre ēho peó, a'me tárāse nohore “Áyú níi'” níi bu'erā, níikārā níiwā.

Niyéru wapa seérā Romano masa wiógire da'ra tamúrā níikārā níiwā. Naā Judeu masa naā akawerérāre niyéru wapa seé, apé di'takí hi wiógipire o'ó mihakārā níiwā. Apé terore o'ó pe'otipā. Tohō weérā Judeu masa naāre “Marí akawerérā níimirāta, yā'āro weemá, yaharā níima”, níikārā níiwā. Apé terore naāreta taha “publicano” níisama.

Õ'âkî hi wi'i Jerusalêkâha wi'i, ni'kâ wi'i niiri wi'ire tohò pisûkârâ niîwâ. Judeu masa nerê Ô'âkî hire sêrirí wi'i niîkaro niîwi.
Tíí wi'ipi Ô'âkî hire êho peórâ, wa'îkîrâre wêhé î hâ moro peokârâ niîwâ. Tíí wi'ire “templo” niîsama.

Paraíso Fmî se Ô'âkî hi niirôpire tohò niîsama.

Páscoa bosê nîmi Judeu masa yêki simiá Egitopi ní'kârâre apé di'tapi mii wihá'kere wâkû siru tuuri bosê nîmire tohò niîsama.

Pentecoste Judeu masa naâ otê'ke (trigore) miiri bosê nîmi niîkaro niîwi.
Cinquenta niimi Páscoa bosê nîmi wa'âka be'ro tíí bosê nîmire wee wiákârâ niîwâ.

Sacerdote Abraão paramí Jacó niî pe'tirâ Israel kurakâharâ yêki niîki niîwi. Jacó doze imiá pō'ratiki niîwi. Ni'kí kîî makí Levi wamêtiki niîwi. Levi paramí niî turiagi Arão niîki niîwi. Kîîreta Ô'âkî hi “Mîî sacerdote niîgisa”. Mîî pō'ra, mîî paramérâ di'akî sacerdotea sâha masírâsama” niîki niîwi. Naâ masa yeé niîáthehe Ô'âkî hire sêri basákârâ niîwâ. Masá yâ'aro weekâ, akobohóse sêrirâ, wa'îkîrâ wêhé, Ô'âkî hire î hâ moro peokârâ niîwâ. Tohò niikâ, Ô'âkî hire “Áyú” niîrâ, tohò weékârâ niîwâ.

Saduceu masa Âpêrâre naâ bu'esé me'ra êho peókâ weerâ niîkârâ niîwâ.
Naâ Judeu masa kâ'a kuraákâ niîkârâ niîwâ. Naâ masá wêrika be'ro masasére, Ô'âkî hire werê ko'terâ niîsama niisére êho peótikârâ niîwâ.

Saurú Judeu masa soo wiári nîmi niîkaro niîwi. Tii nîmîre Ô'âkî hi di'akîre êho peó duti, neê da'ra dutítikârâ niîwâ.

Silvano Apé tero â'rírêta Sila pisûkârâ niîwâ.

Trigo Arúsu weeró noho bahúsa'. Tee peéri me'ra farinha wamêtisere weesamá. Teé me'ra pãuré weesamá. Teeré pehé apêye noho kiorâ di'akî ba'âkârâ niîwâ. Pahasé kiorâ pe'e teé weeró noho bahusé cevadare ba'âkârâ niîwâ.

Wi'sêriakâ weerí bosê nîmi Jerusalêpire Judeu masa ki'mâri niki ni'kâ bosê nîmi naâ otesére mîka be'ro wee wiákârâ niîwâ. Naâ yêki simiá Egitopi wiháaka be'ro quarenta ki'mari masá mariró, yukí marirópi naâ sihá'kere wâkû siru tuuri bosê nîmi niîkaro niîwi.